

**Incipit clarificatoriu[m] ioha[n]nis de tornamira super nono alma[n]soris
cu[m] textu ipsius Rasis.**

Contributors

Jean, de Tournemire, approximately 1330-approximately 1396.
Rāzī, Abū Bakr Muḥammad ibn Zakarīyā, 865?-925? Kitāb al-Manṣūrī. Book 9.
Trechsel, Johannes, active 15th century.
Stubbes, Phillip
Eckersall, Peter
Sloane, Hans, Sir, 1660-1753
British Library
Medical Society of London

Publication/Creation

[Lyon] : [Johannes Trechsel], [17 June 1490]

Persistent URL

<https://wellcomecollection.org/works/f2qsxsy3>

License and attribution

This work has been identified as being free of known restrictions under copyright law, including all related and neighbouring rights and is being made available under the Creative Commons, Public Domain Mark.

You can copy, modify, distribute and perform the work, even for commercial purposes, without asking permission.

Wellcome Collection
183 Euston Road
London NW1 2BE UK
T +44 (0)20 7611 8722
E library@wellcomecollection.org
<https://wellcomecollection.org>

~~I/5~~

~~XVIII~~

INC 5.e.18

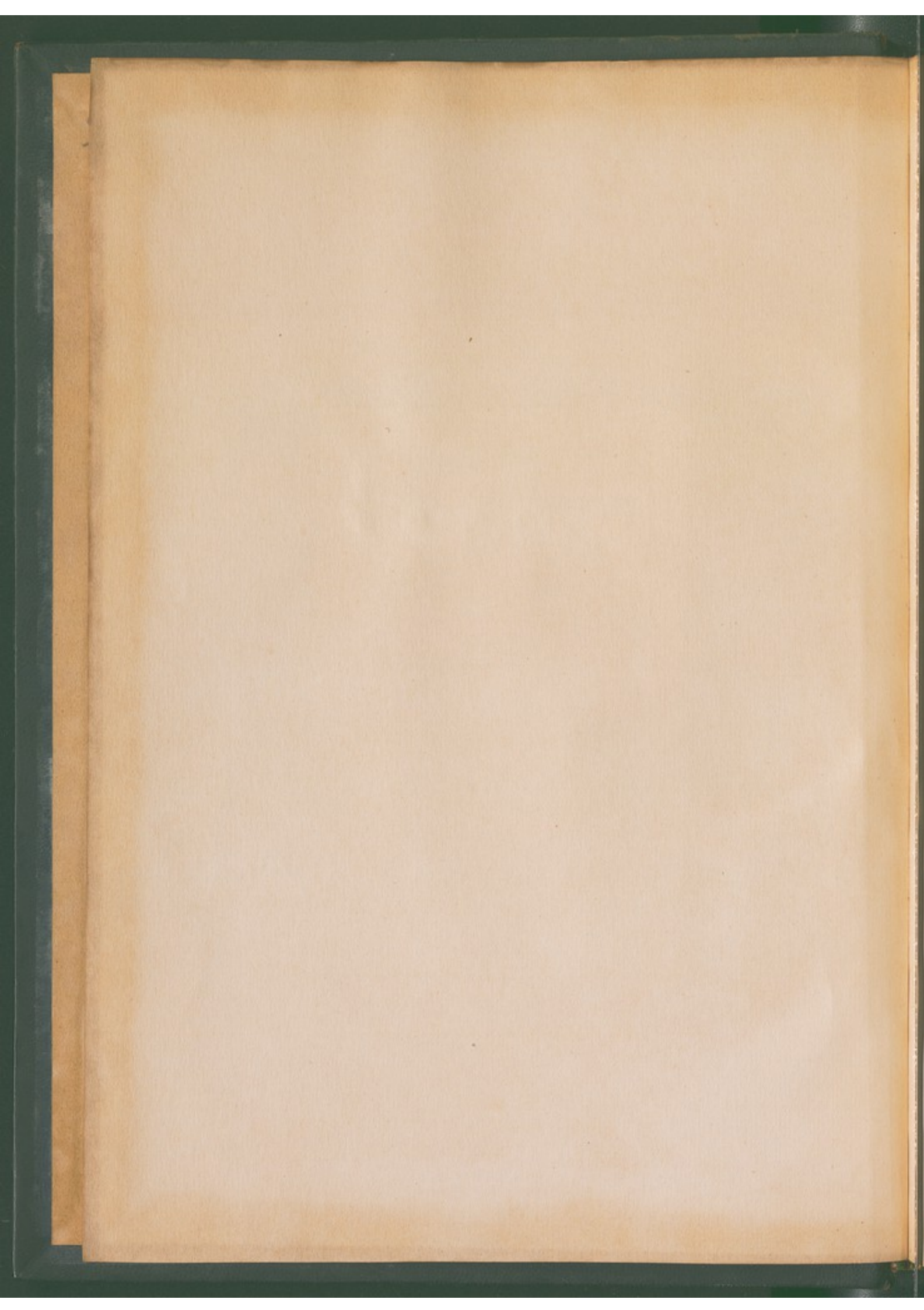
The Library of the
Wellcome Institute for
the History of Medicine

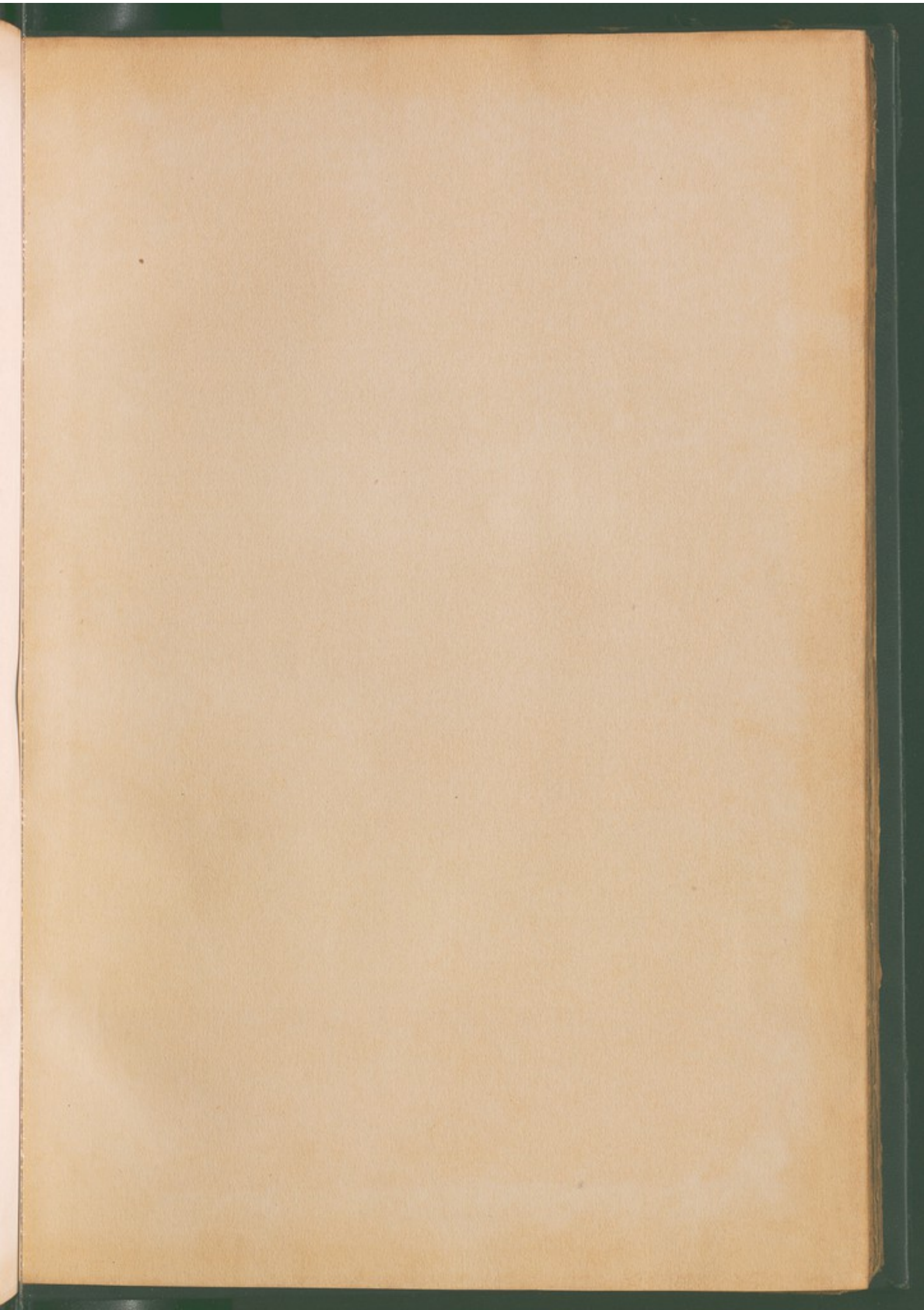
MEDICAL SOCIETY
OF
LONDON
DEPOSIT

Accession Number

Press Mark

TORNAMIRA, J. de

XVIII 7

1-6
Tornamira

Incipit clarificatorū iohānis de tornamira
super nono almāforis cū textu ipsius Rasis.

Petri ~~Almā~~ Fickersalli
Libex.

~~1601~~

C. 1301.

~~Philippus Staller.~~ 2212 in 6.

Incipit clarificatorij Jobis d r: namira de
cam p̄clari studij mōtis p̄ssulāi i speculāōe cura
tōis morboꝝ cū cura breui ⁊ electa eozū dē stādo
magi sup remedijs rāf posij i toto p̄tinēte. Lū p̄
ypo. ⁊ Ba. teneat p̄ncipatū: a capite oīs ad pedes
p ordinē pcedē ⁊ capitulando pur ip̄e Trāf ca
pitulat in. ix. alimāforū cū textu ip̄i noni cū ibi sua
spālia posuerit vt m̄q̄t ille bon? Guido de cauha
co i c°. singulari sui collectorij. addā tñ. .xx. capitula.
in b̄ fin diuēssas p̄tes corp̄is cū laude dei. Qui
v̄tutē m̄i p̄ largi dignatus est: hoc opuscu
lum cōponendi anno. .lxx. mei ordinarij.

Eus me puilli ab errore eximat
 et ipsius lue oculos ibecilles
 mihi illuminare dignetur volenti clari-
 ficare ea q̄ sunt maiora et magi p̄pria
 p̄mo necessaria i speculatioe curatiois morboꝝ et i
 cura electa coñdeat cognoscere cuius p̄ticle do-
 lor caput i pectoraliũ sit paº p̄ncipaliꝝ descēptio lo-
 quedo et sic de alijs doloribus et passionibꝝ me-
 bꝝ iuestigado et si e p se puta. de cā puata vlº p
 colligāā: lº meº colligāº. et q̄s morboꝝ ē i gñe et
 i sp̄e et curº vñus sit nocumētũ p̄ncipaliꝝ. Et curº
 vñus sit passio p̄ncipaliꝝ Et sic cura gñalis et p̄pa
 cognoscit. vt dicit **h**aº. 3º. de iterioꝝ. cº. pº. cir-
 ca finē. Et subdit i lra: q̄ recte et artificialiꝝ a-
 gere vult i morbis curam exercēdo talia p̄scire
 oꝝ. Idē dicit i p̄cessu totº libri de iterioꝝ i
 probādo p̄fices archigenē. q: ad talia nō aduerte
 bat. p̄pter qd i cura morboꝝ artificialiꝝ p̄cede
 bat. q: p̄ticle mādāi p̄mo ē succurrēdũ. 2º p̄ticle
 egre et vñus p̄ncipaliꝝ leſis. vt declarat **h**aº. iñ
 toº p̄cessu ip̄iº libri. p̄pter qd nō merebat dici cura
 toꝝ egritudinũ: s̄ tribulatoꝝ corpoꝝ hūanoꝝ. qua
 p̄pter summũ deũ oĩp̄orētē hūiliter implorem
 vt menti mee dat has q̄nq: res i cura morboꝝ
 necessarias bñ clarificaret ipsius scie curatie bre-
 uis et electe magnitudinēq: solidā et p̄fectā eius
 notitiā. q: ip̄e ceterũ magister trinus et vñus iñ
 seculoz secula bñdictus. amen.

Capitulū primum de cephalica emigranea et
de eorū cura.

Quando rubedo
resior grauedo in
facie et oculis cum
istis affuerit et ta
ctus calidus setit
Et pl^u fuerit mo

gnus ex cephalica faciēda est flobothomia i pre in q̄ est dolor vl̄ i q̄ dolor magis infestat. **B**einde aq̄ rosata ⁊ oleū rosatū ⁊ acetū fumanē ⁊ sil̄ mixta agitētur donec ispissenē ⁊ sup niuē ifrigidata sup caput fundanē. **E**ger vō a carne abstineat ⁊ a vino ⁊ comedat adessia citrina ⁊ rapul ⁊ olera frigida ac fruct⁹ frigidos. **V**eter aut soluat ex mirabolanis citrinis ⁊ prunis ac tamaridis ⁊ zuccaro albissimo. **Q**d si ista non suffecerit seia maluanisci i aceto posita agitētur quousq; ad spissitudinē pueniāt ex q̄bus emplm capiti supponat ex pillio quoq; et aceto emplm fieri vtile ē. Si aut cū istis fuerit ipulsiu velocitas ⁊ i tactu sentit⁹ calitas s; neq; i facie neq; i oculis fuerit rubedo neq; tēsiō i p̄cipio soluat veter. **B**ein fiat ea q̄ diximus. narib⁹ aut iniiciat oleū violaceū aut oleū cucurbite dulcis aut oleū nenufaris aut oleū de florib⁹ salicis quoz q̄olibet sup niuē ifratū capiti supfundat ⁊ nutriet v̄ predixim⁹. **E**ger vō odoret cāphorā ⁊ aquā rosatā ⁊ salices ⁊ violas ⁊ his filia. **Q**d si egritudo multū inaleseat sumat opū ⁊ cāphore vniuscuiusq; q̄tū pōderāt duo ḡna ordeī q̄ dissoluta i oleo de salicib⁹ mittātur i nares ⁊ aures. **Q**d si cū soda nō fuerit aliqd eoz i q̄ dixim⁹ de rubedine i facie fueritq; egritudo antriqua i p̄cipio veter cū pillulis co

၈၂)

MVSEVM
BRITAN
NICVM

chiis soluat q̄s ego feci. Pulle co-
 chie. R. pulueris pigre. 3. io. colo-
 q̄ntide. 3. iiii. 7 tertiaz scamonee. 3.
 ii. 7 semis turbiti sticados. ana. 3.
 v. fiat pillule ex istis et s̄ doses. io.
 Post q̄ v̄o v̄eter solut⁹ fuerit ifun-
 dat caput ex oleo sambacino 7 olo
 de been 7 mittat in aures Eger q̄s
 odoret algaria 7 isufflet muscus in
 narib⁹. Qd si egritudo multū ifesta
 uerit sumat euforbiū 7 castorei an
 hoz ana sexta ps. 3. i. Et dissoluta
 in pauco sambacino mittat in na-
 res 7 aurē. In cephalea v̄o cala em-
 plastrū hoc fronti 7 tipozib⁹ ē ipo-
 nedū. Empl⁹ i cephalea cala. R.
 semis lactucar scief memithe san-
 dalū albū 7 rubeū sanfel rosas opiu
 fiat ex eis emplm post q̄ acetoz aq̄
 rosata cōsp̄sa fuerit et frōti iponat⁹
 sup qd mittat pānus aceto 7 aqua
 rosata ifusus. Qui cū tepefact⁹ fu-
 erit iterū ifundat 7 desup ponatur
 linimētū v̄o cephalice frigide: R.
 castoreū euforbiū piper sinapis sto-
 racem rutā narubiū q̄ siccata 7 pul-
 uerizata 7 tricocinta misceant⁹ 7 cō-
 spergant⁹ vinoveteri ex q̄b⁹ fiat tro-
 cisci 7 desiccet. Cūq̄ necesse fuerit
 ex vno i vinoveteri aut oleo costi-
 no aut camomelio dissoluto frōs
 multotiens liniatur. Hoc em lini-
 mētū omniātiq̄ cephalee cōfert
 nō solū suppositū sed etiā auri inie-
 ctū q̄sequit illud tipus post q̄ i ali-
 quo de p̄dicti oleis resolutū fuerit.
 Egro v̄o vinū vetus 7 forte dandū

est. Cū aut cephalea p̄ ebdottiadā
 vnā pseuerauerint eger in balneū
 mittendus est atq̄ sup caput ipius
 aqua in qua camomilla 7 samfuc⁹
 7 sticados arabicus et nemē cocta
 fuerit sil⁹ aut sigillatim fundēda ē.
 qd si cephalice 7 quotidie an cōesti-
 onē iuadat et p̄ cōestione recedat
 succurrēdum est ifirmo an horā q̄
 venire cōsuevit dādo ei buccellas
 panis i succo ḡnati aut v̄ue acerbe
 aut hoz silium ifusal. Si at cepha-
 lea cōtingat p̄p̄ multā i sole morā
 sufficiēter ex oleo rosato 7 aceto in-
 frigidat⁹ curari poterit. Que tñ si
 ex hoc nō q̄uerit ex aliis ifrigidā-
 tib⁹ curāda erit. si aut adhuc soda
 pseuerauerit fortior fiat neq̄villo
 modo remoueat⁹ 7 timeat⁹: ne eger
 visum amittat 7 aqua ad oculos de-
 scendat tipozū arterie sunt ifcidē-
 de et extrahēde hoc tñ qd nūc loq̄-
 mur est preter nostrā intentionē
 in hoc libro.

E cephalea glosa. i. de

toto capite. de emigranea. i. de dolo-
 re in media pte capitis. 7 sic morbi

intellect⁹ describit nomie mēbri 7 accidenti ipi⁹
 morbi. qz cephas grece idē ē q̄ caput latine. 7 lea
 qd ē dolor. sic p̄ caput 7 eius dolorē describit pa-
 intellecta. C. Sili emignea ab emi qd est dimidi-
 um 7 granea qd ē dolor capitis. sic a medio capi-
 tis 7 eius dolore describit passio intellecta. Naz
 mos fuit helenorū noiare 7 describere morbos
 qnq̄ mōis vt recitat B. 2. de ingenio. in. 2. c.º.
 Interdū noie mēbri 7 accidenti ipi⁹ morbi: puta
 dolorē vt dictū ē. Interdū noie ipi⁹ mēbri tñ: vt
 sciatica a scia. Podagra a pedos grece qd ē pes
 latine. 7 sic de alijs. Interdū noie accidenti descri-
 bit ipi⁹ morbi vt spasmos grece ē p̄ctio latine, te

nasimōn p̄stipatio. Interdū noie sue cāe. vt mēlia
morb⁹ a mēlia hūore. inēdū a silitudine rei extrinse
ce in aliq̄ p̄ditōe. vt in elephan⁹ ab elephāte. q̄
est aial grossum ⁊ male formatū ⁊ inopozitum
Et spēs ip̄i⁹ lepre silit noie rei silit in cōditōe vt
leonina a leone. ⁊ sic de alijs spēsibus. **C**dicēdū
q̄ ē d̄ dolore capis q̄ galea ouū ⁊ clau⁹ d̄ q̄ descri
būtur ad silitudine rei extrinsece vt statim d̄cla
rabit. **C**Alteri⁹ nota q̄ 4^{or} sunt noia passionez
totius capis silitia puta cephalea: galea. soda ⁊
ouū. Et sunt tria noia passioem ptis capis silitia:
vt emignea monopogya clau⁹: 3° de inf. in c. 1.
Sa^o vtur hoc noie cephalea ⁊ galea. dicit gale
am. q̄ cōprehēdit totū caput ad modū galee. sic
noiat ad silitudine rei extrinsece est passio totius
capis multū intēsa. vt eis q̄ malleo pcutiantur
in capite. nō p̄t sustinere clamores nec voces: vt
recitat **S**a^o ibidē. **R**as vt hoc noie cephalea:
Aui. 3° cañ. vt b̄ noie: soda ⁊ ouū ab ouo armoz
sic describunt passionez istas ad silitudine rei
extrinsece. **C**Emigranea est passio medietas ca
pitis vt dictū est. Monopogia est passio 4^e ptis
capitis **C**lau⁹ est passio in pua parte capis. cōit ē
tal passio supra oculū in sup̄cilio. vt eis q̄ clauo
seu terebello pforant. sit a ma^a acuta cū p̄tōe
ventositas interclusa in pellicula ext̄ion sup̄ cra
neū dicta p̄cranēū l̄ interiori infra craneū vt de
clarabitur. **C**Alteri⁹ magi nota q̄ iste passioes
dolorose capis dicte sunt p̄ximales 3° de interi
oribus ca^o 1°. Et durat p̄xim⁹ cōit duobus aut
trib⁹ dieb⁹. ⁊ post aliq̄ cōcomitante effimera vt
p̄ximū tanq̄ accēs. ⁊ sūt p̄ximālī ali p̄ septi
nas septimanaz vel mensiū: vt declarat **S**a^o 2°.
de ceticis dieb⁹ circa finē: ⁊ mouetur p̄ dies pa
res vel ipares forti⁹ ⁊ fm q̄ ma^a ē flātica vl^o co
lerica mouetur. q̄ flātica mouetur per dies pa
res ⁊ colica p̄ impares ex natura hūorū ⁊ ex pue
niētia mouēns puta nature cū moto: vt p̄t auer
rois. 3° collectorij.

Primo tu queres cui⁹ p̄cile capitis ce
phalea ⁊ emignea sit passio p̄n
cipali. Et sic q̄nt de alijs passionib⁹ capis supra
dictis. **C**Soluit **S**a^o 3° de interiorib⁹ circa finē
libri ca^o p̄p̄uo: vbi dīc q̄ nō est incertū imo certū
⁊ verū q̄ nō patiūtur nisi pellicule cere^a dura. m̄
pia mater vel ambe l̄ pellicule circūdantes cra
neū. ⁊ signū distinctiū est q̄ si pellicula coop̄iēs
cerebrū patiat: tūc dolor tendit vsq̄ ad oculos.
Si aut pellicla coop̄iēs craneū patiat p̄ncipali
tūc oculi n̄ dolēt. Et addit **S**a^o ibidē. Et dicit q̄
ip̄i in tāgendo pilos maxime dolent

Secundo tu queres an cephalea: ⁊ sic de
alijs passionib⁹ dictis sit pa
illaz pellicular⁹ p̄ se vel per colligantiā ⁊ cui⁹ mē
bri colligatiā. **C**Dicēdū q̄ p̄t esse p̄ se vicio ce
rebrū ⁊ pellicular⁹. vel p̄ mēbri aut mēbroz collis
gantiā: q̄d est v̄plimū. Signū distinctiū ad b̄ ē
p̄cessus v̄iformis ⁊ difformis p̄ximoz fm na
turā t̄poz p̄ximini. nā q̄n est per se in pelliculā. tē
p̄xim⁹ p̄cedit v̄iformitē fm naturā p̄ximini au
gimentando vsq̄ ad statū. Postea p̄mune minuit
tur. **C**ū est per colligantiā est econtra. q̄ p̄cedit
difformiter ⁊ n̄ fm naturā t̄poz p̄ximini. nam
vsq̄ ad statum non continue procedit augmen
tādo. imo aliq̄ i augmēto vel statu aliquatē mi
nuit cōtra naturā t̄poz p̄xim⁹. Et hoc ē ex diuer
so motu matie rōne ptis mandātis. hoc declarat
ga. 2. de inf. c. vltio. **C**Aliud signū ē. querela ali
cui⁹ mēbri ab illo añ p̄xim⁹. ⁊ i hoc notificat cu
ius mēbri colligatiā: vt si venit a sto^o paties h̄z q̄
relas de dolore stoma^a ante vel post vel i p̄xim⁹.
Cū dicit ga. 3. de inf. circa finē libri sic. **D**ijvero
q̄ patiūt schoromā ⁊ v̄uginē p̄t os sto^o: prius
incipiūt pati t̄nllatōem in corde ⁊ circa os sto^o
⁊ abhoiatōem ⁊ sic de alijs mēbris puta epatis
splenis matriq̄ renuz diafragmat⁹. ⁊ si nō veniat
ab aliquo mēbro tūc nō erit q̄rela manifesta ab
teri⁹ mēbri a cerebro. Et sup̄ hoc nota p̄ euidētia
dicēdoz in toto p̄cessu q̄ ois morb⁹ aut sp̄ ē p̄ se
in mēbro. i. vicio p̄p̄o mēbri. aut ē p̄ colligantiā
id ē vicio alteri⁹ mēbri. Si sit vicio alteri⁹ mēbri
seu p̄ colligantiā fiet duplī. p̄. 2°. ⁊ 3°. de interio. i
plurib⁹ locis. q̄ aut venit q̄d venire nō d̄z ad ip̄
sum mēbrū fm sui naturā: vt mal⁹ sum⁹ capnōs
stomachi ad cerebrū vel ad oculos vel hūorū q̄t
vel q̄lis ad oculos vel ad aliud mēbrū: vltra sui
naturā. aut q̄ non venit q̄d venire debet ad ip̄m
mēbrū scdm sui naturā vt spūs visibilis ad ocul
los vel spūs sensitiū ad digitos vel spūs vitales
p̄ regenerationē vel fluxum ab arterijs i corde ex
dolorē ⁊ compassione alicuius mēbri in sincopi.
Hoc bene declarat galien⁹ in. 3°. de interio. c. p̄.
de piscina aque si veniat turbida. vel si non veniat
in q̄ritate sufficiēti ⁊ bñ mūda. ⁊ clara piscina e
grotabit p̄ colligantiā.

Tertio tu queres. cephalea ⁊ emignea
que passionez s̄ i se in genere et i
specie. Soluit littera **R**as in caplō. idem dīc ga
lien⁹ in passionario suo q̄ p̄t esse calida fria hū.
sic. sic in specie cala sanguinea cala colerica fra
flātica fria mēlica. verū cum tali materia cōmū
niter cōmunicat vent⁹ in pelliculis ⁊ cōcunitatib⁹
a iij

bua cerebri ppter quod est ibi maior dolor. quia tunc fit solutio cōtinui ppter rētionē pellicularum & aliquid diuersitas & inequalis diuersitas in pcessu. Nota qd cephalica seu dolor capitis aliquā est supueniens in se. ul' coicās ipsā se. Aliquā fit ex matia apostemosa in pelliculis cerebri. ista pcedit semp augmētādo fm tpa morbi seu se. nō ob stātib' flōmīs & alijs remedijs cōiter moriunt. quia cōcūnt duo morbi pestiferi. vide hic de facto plimos. Et sup hec nota p euidētia dicēdoz in toto pcessu qd rasis docet cognoscere istas passiones in genere ex signis subalteris in herentibus que sunt signa necessaria verificationis ut ponit Ba. & cōmētator: haly 2° regni ca^o p^o. puta ex pmo qualitātib' potissime p sensū tactus in fronte & in alijs partibus dolorosis. Idez intelligas in alijs passionibus aliorum membrorum. nam qd tales qualitates intrant diffinitionē corporis talis lapsi & incompati in calido frigido humido sicco dicunt signa substantialia. i. essentialia illi propter quod sunt necessarie verificationis. similiter docet eas cognoscere per signa ducta a casib'. i. ex qualitātib' secundis cadētib' a primis ut ex colore tali uel tali. nā rubedo obscura in facie & in oculis significat passionē calidā sanguineā rubedo clara est subcitina &c. in pib' illi signat passionē calidā colicā. Pp^o tu dicēs d' passiuus si patiens fuerit pallid' & in frōte frigid' ista signa ut plimū sunt veridica ut ponit ga^o & haly in loco statim allegato.

Quarto tu qres. cui' virtutis cephalica sit nocumētū pncipalē. Idem qritur de emigranea: vel de monopogia & clauo. Dicendū qd p istas aut intelligim' dolorē aut passionē cōsiliā dolorosā. Si pīmū tūc ē nocumētū pncipalē virtutis sensitivē. qd ois dolor ē nocumētū seu actio corrupta sensus tact'. 3. d. mor. qd eis fit ex sensu rei cōtrarie cū corruptela organi sensus tact'. ut ibi declarātū ē. Si intelligamus passionē dolorosā dictā puta cōsiliā cū matia. Tūc dico qd est nocumētū regitiue natural' potissime digestiue & expulsiue mēbra mādant' & recipientis vel ipi' mēbra tūc si sit vitio ppo. Si sit nocumētū virtutis regitiue vitalis expulsiue per cōstrictiōem arteriar' & pectoraliū: ut declarat ga^o 1° de inge. c. 2. & 8. Et hoc ē cōe oī morbo cōsiliā matiali qd fit ex nocumēto. i. ex mala actōe earū. nam qn digestiua nō digerit digerēda ut debet: nec expulsiua naturalis & vitalis expellāt expellēda p vias destinatas a natura tūc generatur causa morbi cōsimilis necessario: ut est ibidem

declaratum.

Quinto tu qres. cuius virtutis cephalica est passio pncipalē. i. cuius tūc infer nocumētū. Idē de monopogia emigranea & clauo. Dicendū qd iste passiones dicte cōsiderant' dupl'r. vno mō ut sūt passiones cōsiles ca. fri. sic. hu. tunc sunt passiones pncipalē virtutis naturalū regitiuaz pncule lese & ptiū vicinaz. vñ cānt' ab ipis regitiuis naturalib' lesis mēbrozū mādantū qn sūt p colligantiā & ab ipis ppijs regitiuis naturalib' pncule lese qn sūt p piovitio mēbra & istis ppijs regitiuis naturalib' pncipaliter inferūt nocumētū corrupēdo magis eas in actōib' ppijs corrupēdo magis instrū ppiū actionis eoz puta cōplione naturalē ppter qd sūt passiones ear'. Alio mō p'derāt tales passiones ut sunt dolorose tūc sunt passiones regitiue aiate potissime sensus cōis. qd ab eo dolor apprehendit' cū corruptela organi. qd cū resōlōne spūū Similit' sunt passiones aliaz virtutū aiataz. nā nō bene valent in actionib' ppijs stāte dolore i capite. qd instrū suarū actionū deficit: puta spirit' aiatū. nā resōlūtur & alterāt' ad q'itatez excedentem nō negādo qn sūt sint passiones. pnter regitiuarū naturalū. qd eis talis dolor infer nocumētū p resōlōem spūū. nā dolor p'sternūt virtutes pmo pnotific. qd instrumentū actōis virtutis resōlūtur: puta ipi spūs.

Sexto Tu qres si dolor pōt tūc inesse in vno ventriculo absqz qd alē doleat. Et idē qd nō. qd dolor inest membrū p'vicinitatē ut dicit ga^o 2. pnotific. 2° pmo. ergo videt' qd vno dolēte alter circūstans doleat. In cōtrariū ē rasis. Dicendū qd vn' sol' vtrūcul' pōt dolere. qd sibi soli inest causa dolori puta mala cōplō & solutio cōtinui rōne vtrōsitatis tendent' vel rōe ipi' us male cōplōnis. nā fortis mala causa cāt dolorem alterādo & soluendo p'tinuū. Idem de frigida. de morbo. Idem dicit in libello de mala p'pleione diuersa. c. 5. Tūc ad rōes patz solutio qd p' aliq' vicina p'te egre de possibili incipit altari ppter vicinitatē. hoc intēdit ga^o i toto illo. 2°. pnotificoz. ut patet.

Septimo Tu queres. qre i istis passionib' est tā' dolor: & ita acutus. Dicendū est qd materia est multū calida adusta pūgitiua vel frigida mordens pelliculas cerebri cū ventositatē intermista rōne vaporis eleuati. qd vent' nihil aliud est qd vapor mor'. ideo rōne pūctōis & acuitat' & rōne rētiōis seu solutiōis p'tinui ē tā' dolor & ē infir'. qd claudis cā

raſm aliq̄ v̄triculo ⁊ pellicule alterat ⁊ ſoluūt i
cōtinuo ppter tētiōē ⁊ pūctōem. iō h̄it tātū do
lorē v̄trijunū in pte dextra magi q̄ ma^a illa cala
magi ſunt ibi ab epate p viā effumatōis ⁊ a par
tibus vicinis.

Octauo tu q̄res vtrū in iſtis paſſiōib⁹
capitis dictis cōpetat me^a la
xatiua in p̄ncipio nō p̄cedere ſirupo. videt q̄ nō
ex textu ypo. Digēſta medicari. p̄mo ampho. idē
vult ga^o. in 2°. **¶** Alter⁹ arguit rōē eorū fūdata
ibide qd̄ augmentat diſcrāſiā ⁊ cām diſcrāſie pu
ta materiā peccantem multiplicat. id tale nō cō
petit: ſi medicina laxatiua fortis exhibita in p̄nci
pio non p̄cedere ſirupo eſt h̄mōi. igit^r maior eſt
nota q̄ medic⁹ debet iuuare naturā ⁊ nō nocere
2° regimēti acutoz. Si em̄ ſagaci. minor parz q̄
om̄e laxatiuū eſt calin: ⁊ ſic augmentat diſcrāſiā
ſaltem i calis ⁊ attrahēdo p̄ forte laxatiuū ſic in
p̄ncipio nō p̄cedente ſirupo malignuz p̄miſcet^r
magis cuz benigno: ſic malignū augmentatur:
⁊ p̄tes p̄ quas tranſit iuiolāt ppter maliciā ma
tere. **¶** Alter⁹ pbat intētiōē viciati ca^o. de
cura cephalēe colerice. vbi iubet dare ſirupū v̄io
laceū ⁊ acetosum ⁊ malāgnata. **¶** In cōtrariū
hōz eſt Raſ in. c. vbi docet dare medicinā ſtatiz
in p̄ncipio non p̄cedere ſirupo. Rō ſua: q̄ matie
aſſiſtētēs p̄ncipalib⁹ membris h̄it quādam ſu
rioſitatez ppter inſeſtatōem illatā eis rōne vici
nitatis ⁊ p̄pinq̄tatiz. ideo multū errāt illi q̄ ſpe
ctant magnā maturatōem in dubonib⁹ p̄ncipa
liū mēbroz retro aures ⁊ in ſubſceſſ⁹ ⁊ in ingui
tib⁹. q̄ p viā effumatōis p̄ncipale multū leditur
Un̄ galien⁹ in paſſiona^o ſuo ſunt de opione raſ
⁊ aui⁹. 3. caſ. c. p̄prio. **¶** Dicendū breuit ad q̄ſti
onē q̄ iſte paſſiones euementēs non p̄cedere ſe.
ſunt paſſiōes p̄ncipales mēbrū p̄ncipal⁹. ⁊ ſe. ē
accūs eorū ppter qd̄ ſtatim in p̄ncipio ſunt far
macādi. Iſta eſt intētiō raſ. Si aut^r ſe. ſtante per
t̄ps ſupueniat cephalēa vel emiḡnea ſignū eſt
rapt^r matie ad cerebrū ⁊ du^m de apate tunc ma
gis ſeſtinam⁹ ſiōiam.

Cōcluſio Ergo ſequitur q̄ in iſtis paſ
ſiōibus febre non p̄cedere
ſed ſimul euadente vel ſubſequentē cōpetit me^a
laxatiua ⁊ attractiua in p̄ncipio ſtatim. p̄batur:
ſicut eſt in obtalmia multū doloroſa ita eſt iſtis
paſſiōibus in cephalēa ⁊ emigranea. p̄z q̄ vici
nitatem habent cuz p̄ncipali mēbro ſed i do
lore obtalmico fortī cōpetit medicina attractiua
in p̄ncipio ſtatim non p̄cedente ſirupo. patet p̄
ga^m. 13. de ingenio. c. vi. Idem intelligit in forti⁹

bus doloribus alioz ſenſū vicinorū ip̄i p̄ncipa
li mēbro puta cerebro. ⁊ ſic ſunt curati in ſecūdo
die: vt ip̄e dicit ibidē. ⁊ ſic ibi p̄cludit q̄ morbus
ſalubris pōt curari a bono medico abſq̄ hoc q̄
veniat ad augmentū. **¶** Alter⁹ arguitur ſic. A
cauſa forti vt a cauſa nobil⁹ doloris poſſime p̄
nobilis eſt incipiendū in cura materiā illā eijciē
do. igit^r farmacia cōpetit in p̄ncipio harū paſſi
onū. aūſ eſt galien⁹. ii^o. de ingenio ſanitatiz. ca
pitul⁹ p̄mis ⁊ vltis. p̄ſequētia patet. Item ille p̄o
ceſſus eſt bonus ⁊ artificialis ē quo ſtatim acq̄
ritur ſanitas. ſi p̄ medicinā attractiua in p̄nci
pio nō p̄cedente ſirupo ſanitas ſtatim acq̄ritur. igit^r
maior. ē nō minor p̄z p̄ raſiz h̄ic. ⁊ p̄ ga^m. 13. de in
genio. vbi ponit hoc in obtalmia. quia ſi in p̄in
cipio ſtatim farmacent⁹ ſunt curati in craſtinuz.

Alia cōcluſio Eſt q̄ in cephalēa
⁊ alijs dictis paſ
ſiōib⁹ q̄ cōſequūt ad feb⁹ ē quibūſdā diebus cōi
ter ſtatim farmacam⁹ cū tamarindis ⁊ caſſiaſ.
q̄ natura digeſſit materiā p̄ temp⁹. Eſt dubi
um de raptu matie ⁊ de apate. illud eſt facien
dū qd̄ eſt meli⁹ ⁊ ſecurius. maior nota. mior p̄z
ex declaratis.

Ad ratōnes reſtat r̄idere. Ad ypo
cratē dicend⁹: q̄ ypo.
intellexit q̄ ois ma^a q̄ exiit in aliq̄ p̄ncipaliuz
h̄z ſurioſitate. Ad rōez dicendū q̄ verū ē ſi nō
ſeq̄ret mai⁹ bonū quod t̄n ſit vt eſt declaratum:
¶ Ad aliud dicendū q̄ ip̄e intelligit p̄ſiderando
febrez tāq̄ morbū p̄ncipales. **¶** Ad aliud dicē
dū q̄ male opinati ſunt ppter cās ſtatim dictas
ſic patet raſis intētiō declarata.

¶ Nono tu q̄res. ſi in iſtis paſſiōib⁹ cōpetit
ſiōia. ⁊ ſi cōpetit: q̄ t̄pe cōpetit.
Dicē^m ex itētiōē raſ h̄ ⁊ ga^o i paſſiō ſuo ⁊ aui⁹. ⁊
via^o. oēs p̄uenerūt i h̄ q̄ i iſtis paſſiōib⁹ d̄ cā ca.
cōpetit fortī ſiōia i p̄n^o l^o me^a attractia. v̄z qd̄ illoz
p̄eligūt farmaciā ⁊ qd̄ illoz ſiōiaz. Sciaſ q̄ ego
iuenio mai^m reme^m i ſiōijs fortib⁹ i p̄n^o i mltū
venenof. iō i talib⁹ ē ſiōia ſeſtināda. i nō mltū ve
noſ farmacia: ⁊ ſic ſunt p̄cordati. ⁊ cōpetit de ce
pha^a eiufdē p̄t⁹. ⁊ ſi nō iueniat: capiat media⁹.
p̄ſiliū ē ga^o. 3. ⁊ 4. de mē. ſup cura mltice paſſiōis
Et niſi bñ reparet reitaret 3ª vel 4ª die ſequēti.
vel ſi de vena front⁹ ⁊ tipoz vt dicet. Si cā ſit fra
tūc nō cōpetit ſiōia ſi farmacia. v̄z in cā ſia ſi
patiens ſit multū venofus q̄ habeat venas mlt
tū latas poſſime in p̄tib⁹ ſupiorib⁹ tūc cōpetit
ſiōia. Venofū n̄ dubites ſiōare. i. de inge. i. crōi
ca ⁊ lōga cephalēa v̄l emiḡnea poſſit^r ſiōia. raſ

et Ba^o utebantur et recurrerāt ad cauteria actua
lia: et sic terminetur questio bona.

Istis clarificatis cura cepha
lee tibi pate
scit: verū q^d clavis sanatiois stat in pauq^{ue} bene ap
propriat^{ur} passioni in alterādo et p^{er}icule in substra
hēdo vt vult Ba^o in passio^{is} suo. Id pauca et ele
cta tibi ponā in curatōe hui^{us} et alia^m mihi p^{ro}bata
epibus a^{nt} Rasī h^{ab} et in p^{ro}tinēte suo: et a^{nt} Ba^o i passio^{is}
suo. In cephalaea g^o de calida cā iⁿirinfeca sine fe.
vel fe. subsequēte seu comitāte cū q^{ue} est rubor aliq^{ue}
lis in facie: in oculis calor: front^{is} v^{er}ina rēdēs ad a
liq^{ue} ruborē. Si p^{ro}stipatus fuerit fiat sibi clistere.
R^{ec} q^{ue} q^{ue} herbar^{um} cōium a^{nt} m. i. a^{nt} m. i. marar^{um} a^{nt} m. i. z.
ij. furfuris grossi. p. i. fiat decoctio in qua dissolu
tur cassiek mūd. z. i. yerapigre Ba^o. z. f. olei viol.
q^{ue} r^{ec} f. f. sal^{is} cōis. z. ij. fiat clistere capiat ip^{se} in iacēdo
supra lat^{us}: si dubitet inclinatōez caput in loco cli
steris capiat cassiak sequēte in ortu sol^{is} et in lecto p^{er}
tres horas. C^{on} R^{ec} p^{ro}unoz damascenoz vuar^{um} pas
sulaz mūd ab a^{nt} R^{ec} caricaz pinguiū iunibe sebes
sten. a^{nt} p. f. fiat decoctio in duab^{us}. H^{ab} aq^{ue} donec re
deat ad. H^{ab} f. in q^{ue} dissoluat cassiek bñ mūd a toto
z. i. et f. fiat potus vt dictū in crastino fiat flōia de
cephalica vena ad H^{ab} i. qua nō inuēta. fiat de me
diana: q^{ue} illa satis euacuat a capite. 4°. de infio.
C^{on} Applice^{re} frōti pānus line^{us} ifusus et p^{ro}pressus
in olō ro. vnfancino: vbi sit 3^a. vel 4^a. pars aceti
boni sil^{is} bñ agitat^{ur}: q^{ue} nō inuēto capias de cōi cūz
magna p^{ro}te aceti siml^{is} bñ agitat^{ur}. valet etiā pan
nus lincus ifusus in aq^{ue} endiue: vel plātagis vel
ro. cū portōe aceti sil^{is} bñ agitat^{ur}. ymo i defectu ho
rū aq^{ue} font^{is} cū tertia p^{ro}te aceti v^{er}z. pānus line^{us} ibid^{em}
infundat^{ur}. Sacculus de ros^{is} puluerizat^{ur} fronti ap
plicat^{ur} v^{er}z. C^{on} Terriavel 4^a. die si opus fuerit re
tera flōiam de cephalica alteri^{us} p^{ro}tis. Rasī in p^{ro}
tinēte suo dicit^{ur}: cū plōgat soda calā accipiat vena
front^{is} vel timpoz vel nasi: vel loci vbi est si sit pos
sibile. Id vult Ba^o in passio^{is} suo. C^{on} In cepha
lea de cā calā magi colica cum q^{ue} nō cōicat rubor
in facie nec i oculis: s^{ed} calor magn^{us} in frōte cū cū
mitate color^{is} i facie et v^{er}ia fiat sibi statim clistere dēz
vel tal^{is} medicina. R^{ec} p^{ro}unoz damasq^{ue} vuar^{um} passu
laz mūd ab a^{nt} R^{ec} a^{nt} m. i. z. r. tamarind^{is} electoz. z. ij. f.
decoctio modica in q^{ue} dissoluat cassiek mūd. z. i.
fiat potus dēz in aurore: si nō placet sibi potare da
sibi. z. ij. pill^{as} aureaz nō pcedēte sirupo: vt ē dī
cū sup^{er}ius clarificādo specularōez curatōez ip^{se}
cephalae. Si ista nō placēt et sit p^{ro}perēter venosus
et assuet^{us} flōias fiat flōia put dictū est. Applice^{re}
fronti muscillago psillij agitata cū portōe valde

modica aceti vel de chimolea bis vlt^{er} i vna ho
ra q^{ue} statim exsiccat^{ur}: scilicet est Ba^o. in passio^{is} re
seruet in vase cū aq^{ue} vt nō exsiccet: naribus q^{ue} inij
ciat cū pluma: oleū viol^{is} vel nenuk^{is} vel cucur. pa
tiens q^{ue} odorēt cāphorā et aquā ros^{is}. Op^{er}imū est
talib^{us} potare parū aceti bñ limphati. Istis alij
bonū est stringere caput forti strictōne. ne tū sol
uant in p^{ro} pellicule cerebri. In emigranea d^{icitur} cā
calā q^{ue} cōiter sit i p^{ro}te de traxideas si sanguis cōi
cat vel co. facias vt dictū est et melior q^{ue} pōt fieri i
tali emigraneavel soda de cā multū calā est dare
in mane patiēti panē madefactū i aceto limpha
to^{is} euacuare colām. vba sunt Rasī in toto p^{ro}tinē
te in rōne stat hoc. Tondant isti vlt^{er} radant vt me
lius remedia applicent et materiaveloci^{us} effumet
C^{on} In cephalaea seu soda de cā frigida p^{ro}tiā et for
ti et emignea cū q^{ue} nō cōicat rubor nec calor exce
dens in frōte nec in capite nec latitudovenaz nec
v^{er}ina colorata. et iuuat a callis et ecōtra fiat sibi cli
stere cū q^{ue} busdā herbis cōibuz cētaurea immori
et abrotano cū. z. i. yerapigre et cassiek et olō camo
mille seu viol^{is} vel dent sibi. z. ij. et f. pill^{as} et cochia
rū nō antiquaz. Si venosus aliquat^{us} fuerit as
suetus facere flōias. facta purgatōe flōetur de ce
phalica: q^{ue} flōia multitudinē hūoz euacuat. Rasī
sis vult i suo p^{ro}tinēte q^{ue} caput statim sibi radat^{ur} et
inungat cū oleo de lilio vel sabbucino vbi sit mo
dicū de euforbio subtilissime puluerizato. C^{on} Ad
uertēdū tū q^{ue} ante rasurā abluat cū vino albo de
coctōis flōz camomille melliloti āthos sticad fo
lioz sene et beronice. a^{nt} m. i. Rasī dicit q^{ue} q^{ue} est a
tali cā humida est mag^{is} pōderositas i capite et ma
ior q^{ue} q^{ue} est a cā calā: q^{ue} tūc h^{ab}z quādā lemitatem
capit^{is}. C^{on} Fronti timpoz et p^{ro}missure applicent
cubebe puluerizate distempate cū aq^{ue} ros^{is} et vino
albo super pāno lineo posito q^{ue} sunt optime ces
phalae frigide i additōib^{us} Rasī. Et el frōti suo ap
pliche^{re} et capiti folia absin^{is} et marrubij bullita in
aq^{ue} et bñ p^{ro}pressa reiterādo pluries: vel applicēt^{ur}
capiti sup^{er} p^{ro}missura et fronti et timpoz cū pāno
lineo de attramēto septoz mūd a galis. de fecib^{us}
uncte de pausa i pausam renouādo q^{ue} statim exsic
catur. Et el ponat de isto ceroto sup^{er} caput suum.
C^{on} R^{ec} olei sabbuci vlt^{er} olei de lilio. z. 4. euforbij pul
uerizati. z. i. cere. z. ij. fiat cerotum extendat supra
pānū lineū l^{is} alutā subtilē et capiti applicet Si do
lor excedēs multū fuerit infundat infra aures. v.
vel. vi. gutte calide isti olei bis vel ter in die et no
cte. C^{on} R^{ec} olei de lilio vel olei sambuci. z. i. et f. eu
forbij subtilissime puluerizati. z. f. misceant ea q^{ue}
dicta sunt in vtraq^{ue} causa. C^{on} Intelligūt^{ur} q^{ue} nō

venerit soda ex reumate tunc non debet applicari actu humida: sufficit eis purgatio puenies et frictio extremitatum: et saccul^{us} de milio par^{atus} et assato et calefacto usque reuma minoratum fuerit de modico reumate non est cura. Si autem soda ex mora in sole fuerit applicent illa que dicta sunt in causa cala: quod pringit in humilibus caput calidum. Si autem ex percussione venerit pestum floetur de cephalica et in bona quietate inungendo cum oleo rosae. et nenuf^{er} p^{er} alios dies patientes cephalica seu soda de quocumque abstineat a potu et cibo duobus diebus. Si durauerit in ea frigida prout uti vinorum carnis^{um} quod plures horum nolunt purgari. Sed habet vomitum infra diem naturale cum modico adiutorio interponunt pennam infusam in oleo in gutture euomunt et sunt curati. Patientes cephalica a quocumque. Et odiunt lucem propter dolorem oculorum. ideo iaceant in obscuro. Et hec de cephalica dicta sufficiant.

Capitulum 2^m de vertigine et scotomia.

*in parte est per se
in a ma
in parte est per se
in a ma*
Um aliquis illud quod ante eum est circulariter moueri viderit et oculi tenebescunt et cadere voluerit et facies et oculi rubuerit in eadem hora vene que sunt post aures grosse apparuerit ex ipsis venis facienda est fistula et ventose in collo et tibijs sunt ponende. Quod si predictae non apparuerint vene et facies fuerit rubea sanguis ex basilica erit minuendus et ventose in tibijs erunt ponende. In hac preterea scotomie specie et in ea quam antequam diximus caput ex oleo rosato et aceto est infundendum. Eger quod calida cibaria vitare debet: venter vero ex apozimate mirabolanorum citrinorum quod in capitulo de cephalica diximus soluendus est. Cum autem neque in facie rubedo: neque febris cum scotomia fuerit attendendum

est an sit stomachi subuersio et nausea. Que si affuerint prius vomere cogendus est: deinde de pillulis cochleis dosim unam sumat et a frigidis abstineat cibis. Si autem neque anime subuersio neque nausea affuerint neque caliditatis signa appuerint vent^{er} ex pillulis cochleis multotiens solvatur. Libaria quod frigida omnino vitet et gargarism^{us} fiat quo flegma deponatur. In naribus quoque post illud ponatur aliquid de his que nominauimus quo caput calefiat.

De vertigine et scotomia et eorum cura

Rubrica virgo a vertice: quod passio verticis ut quidam dicunt. Aliter et melius vertigo a vertendo: quod videtur eis quod omnia

stant in gyrum in tenebrositate oculorum: et si curuent caput et eleuentur vix vident et visa iterum apparent subrubea: interdum viridia: interdum nigra: interdum subalbida finem naturam humorum a quod talis decidit fumus finem quod talis humor declinat ad naturam sanguinis vel colere aduste vel flatibus vel melle. Ille fumus est diuersi coloris. Scotos grece quod est videre latine et mia quod est musca. quod videre muscas volantes coram oculis suis. Alterius nota: quod iste passiones describunt nomine accensum ut interdum est mos antiquorum ut est superius dictum: quod describitur nomine actiois lese. Nam vertigo a vertigine que est actio fortiter lese quasi corrupta sensus communis que iudicat omnia volui in gyrum quod non fit. Descripta est actio lese a similitudine rei extrinsece ut interdum mos est helenorum: ut dicitur 2° de ingenio. ca. 2°. Que actio lese describitur mihi tale vel tale passionem in parte cerebri: ut dicitur statim. sicut scotomia est nomen actiois lese seu corrupte virtutis visus videntem cum tenebrositate rem intrinsecam tanquam extrinsecam: et est nomen actionis lese sensus communis iudicantis muscas apprehendisse per oculos quod non est. id est scotomia importat nomen actionis lese oculorum et sensus communis que actio lese ambo describitur mihi passionem talem vel talem in partibus illis ut dicitur statim.

Primo tu queres quare *Raf* nec *Ba*.
 3.º. de int. et *Aui*. 3.º. can. simul et i
 vno caplo tractauerunt de istis duabus passioib?
 soluit littera bene intellecta in locis allegatis ca
 multiplici. Unaq; causa materialis in radice est
 eadem et in vno loco. putat in pra capitis ppter
 quod de cura insimul tractauerunt. Silt ad verti
 ginem seqtur scotthomia tanq eius accidens co
 mitans. Causa dicti est: q; ille vapor ventosus
 et motus in pra cerebri non potest esse indicta p
 ra nec in eius venis et arterijs qn subintret ppter
 vicinitatem vias spūs visibiles: ppter qd multi
 plicat ibidem species suas: ppter quod ad verti
 ginez seqtur scotthomia: necessario si durauerit et
 non ecotra. vt statim declarabit: nō sine causa igit
 tur antiqui insimul tractauerunt. Et sup b nō:
 q; scotthomia duplex est: qdam est que psequitur
 ad vertiginē: tanq eius accidens cōcomitans p
 pter causam forte dictā in pra capitis. Cura hui?
 et vertiginis *Raf*is ponit insimul. CAlia est sco
 thomia q non cōsequitur ad vertiginem: quia nō
 est causa sufficiens in pra capitis ad vertiginem
 firmā et permanentē. ymo vngo incipiens firma
 ri cōsequitur ad tales scotthomias: vt declarabit
 qstione. 6.º. Cura huius subintelligitur p curam
 aliterius: lz debilioz remedia huic competāt ap
 plicanda pre et membro mandanti.

Secundo tu queres cuius pncle ver
 ngo est passio pncipaliter
 Dicendū q pncipaliter est passio substātie pre ce
 rebri: et ventriculor eius et partium circumstantiū
 puta venarum et arteriarum et viar spūs visibilis
 vsq; ad extremū comee: ex quo ē ibi tenebrositas
 oculorum et scotthomia ppter quod est ibi passio
 sensus pnumis et hēc particule fm prius et poste
 rius patiuntur.

Tertio tu queres cuius particule scottho
 mia est passio pncipaliter. Dicendū q
 pncipaliter est passio viar spūitus visibilis: pu
 ta a loco cancellatōis ydolorum et crucifigna
 tione vsq; ad extremū comee: q; illi vapores ven
 tosi et mon causantes illā scotthomiā dispunt p
 illas vias visibiles et causant specie suam in hu
 more cristallio multiplicādo illas vsq; ad locū ca
 cellationis ydolorum: puta in crucifignatōne. p
 pter quod sensus cōmuns iudicat cum nocumē
 to sue actionis.

Quarto tu queres in quo differt ista sco
 thomia ab ymaginibus oculo
 rum sicut habent illi qui cadunt in catharactas.
 nam tales extinant se videre muscas volare co

ram oculis suis: sicut habentes scotthomiā vt di
 cetur infra. caplo de catharacta. Dicendū q in p
 ticula patiēte non differunt: quia in vtraq; vie spi
 ritus visibilis a loco cancellatōis ydolorū puta
 a crucifignatione vsq; ad extremū comee patum
 tur illum vaporem malū: nec differunt in passione
 quia in vtroq; est morbus officialis in yia replet
 a re innaturali vltra debitum. Sed differūt i cau
 sa materiali et efficiente. q; in scotthomia vapor il
 le est ventosus et magis fuscus et mobilis: iō tan
 de aut raro coagulatur in ymaginibus oculorū.
 CAd catharactas est per oppo^m q; mal. vt i pi
 cipio aque et in catharacta vapor est magis hui
 dus et quietus ppter qd citius coagulatur. Diffe
 runt etiam in efficiente: quia in scotthomia ppora
 capitis cōiter est magis calida generans illū va
 porem: ppter qd pnumiter tales a causa cala ci
 tius leduntur cum nocumento qnq; sensuum. 3.º
 de interioribus ca. 6.º. Ideo cōmuniter sequitur
 ad vertiginem: et vt plurimū inest habentib⁹ pro
 ram cerebri calidam: vt caluis et colericis et qbus
 dam sanguineis vtraq; fit vitio cerebri et vno sto
 machi et membro: subiacentiū. Et aduerte plus
 res medicorū sunt decepti: in hoc credentes plus
 res infirmos habere ymaginatōnes et habēt sco
 thomias in quorū cura decepti sunt: quia proces
 sus non est vnus: ideo cum magna inuestigatōe
 est pcedēdū considerando si sint colerici: nec cal
 ui: nec sint habentes pram cerebri calidam: nec
 si de facili ledūtur a calidis in capite ex ira ex an
 stro ex vno puro: vel ex alia re calida exteri⁹ ap
 plicata.

Quinto tu qres si vertigo est passio pre
 cerebri p se vel p colligantiā. Di
 cendū est ex intentōe *Ba*. 3.º. de int. ca. 6.º. q m
 terdū est passio p se ipius sube p re cerebri et ven
 triculor et arteriarū venarū circumstantiū quia mala
 pplexio calida in suba p re cerebri generat vapo
 rem illum calū mobile. Ideo d: 3.º. de int. ca. 6.º
 q talis vapor est vētus q diffundit p partes illas
 et interdū p colligantiā stomachi qd est vt plimū
 et aliqñ est p colligantiā ptiū sub ypocōndrijs: pu
 ta splenis: epatis: matrid. vt recitat *Ba*. in loco
 alle. in 3.º. de int. Et interdū venit a cā puata a
 cā p colligantiā istud tñ raro est. CAduerte q
 ista ytigo pluries euenit istis potatoribus hñtib⁹
 st. machū calū et pram calām: vt caluis q; ex cā
 modica et facili potissime ex vno puro: q; ad eorū
 pram sum calidi cito a cā dicta facili eleuantur
 et sic vie spūs visibilis puta locus cancellatōis y
 dolorū patit p colligantiā et venit qd venire nō d

ad eas fin eoꝝ naturam: vt statim dicetur Et B a causa duplici dicta rē.

Sexto tu qres scythomia ē passio p se dicta rē viaꝝ vlt p colligantia. Dicē dum ex intentōe B a. 4. de int. ca. 2. Idē sentit in p. l. caplis p pñs: q scythomia ois passio materialis oclor qcumq sit sp ē passio p colligantia: q venit vlt a capite vel ab alijs mēbr qd venire nō d3 fin eoꝝ naturā: puta ille mal' fumus ventosus. Ista scythomia vēr tota die mulierib' puatis mēstruis. t mltis sanguineis dimittētib' flōias t coitū. Et credit a mediā q sunt ymaginationes oclor t nō hñt: ppter qd sunt decepti in ope. Silt venit a causa facili plurib' colicis caluis: puta a vino puro. Cū ista scythomia ē vñgo incipiens firmari: nam non videt eis multum q vñt in gyrū nisi reuoluatur vna reuolutione qd alijs ptingit ex plibus. nam ab vna eis facta videtur eis q vñt in gyrū. tales non essent boni lapicide nec carpentatores: sic p3 tibi q semp est p colligantiam. verū de locutione cōi t largat. Itaf interdū loqur in isto nono: puta in ca. de catharacta. Dicit q fit vitio oculi pre cerebri t sic de causa puata t per se. q ad seintatē habet tantā vicinitatē t colligantia ille partes pre cerebri. nam qnq sensus sunt colligati cum neruis suis cum suba pre cerebri t sensu cōmuni: vt p3 4. de int. caplis p pñs sup iuestigatōe pñcia pncipaliū in quolibet sensu: puta visus odorat' t sic de alijs.

Septimo tu qres vñgo q passio est in se. Dicendū ex intentōe B a. 3. de int. ca. 6. t Itafis in ca. q vñgo de causa puata est morb' pñlis t officialis q mala completio calā in suba pre cerebri vaporē ven tosum generans q vapor dispigitur p ptes circū vicinas replens t turbans spm animatū: vt n sit instrumentū sufficiens ad actionē sensus cōmuni: qñ aut sit per colligantia tunc est morbus officialis in receptaculo t in via: q ille fumus veniens a stomacho vel a matrice ad pram cerebri replet receptaclā spūm animalū. Et sup hoc nō: q q aliquādo talis fumus eleuetur a matrice flāa pñcta stomachali. ppter qd Itafis iubeat dare pñas t euacuare flā: fumus tamen ille qui eleuatur p quandā ebullitionē occultam illius flāis pñcti. est calidus aliqliter ppter quod mobilis siccus ventus. Ideo dicit B a. 3. de int. ca. 6. q cā hui' est vñtus forsan in passiuis n ex cedit. ppter qd ideo de facili nō coagulat nec in catharacta pñctitur: qd decidatur a ma' flāa

mixta cum colera.

Octauo tu qres scytho' q morb' i le in gñe t in spē. Dicendū q officialis in via fumus ille aliunde veniens replet via' spūs visibilis a loco cācellatōis: puta a crucifi gnatoe vltq ad extremū corneē t sensat talis fumus cū suis spēbus ab intra multiplicat in hūore cristallio. Tu dices qñ talis fum' ab int' cñis cū suis spēbus pōt sensari. nā Aristo. 2. d aia dicit q lux exterior forma cōvisionis: q illuiat spēm sēfator eleuatā ab exteriorib' anteq subiret corneā. Itē sensibile positū supra sensum n immutat sensum Aristo. ibidē: q videt q talis vapor ab intra nō possit apphendi. Dicendū: q ille vapor multiplicās spēs suas ab itra in hūore cristallio vltq in crucifignatōne apphēdit cū luie itenori nā spūs visibiles sunt lucidi t clari t veniūt illi spūs lumbosi vltq ad extremū corneē. p. pñstic. ppter qd dictū mlti opinati sūt B a. dixisse q visio fit ex mittedo: qd nō dicit. Et lux exterior subitrat p by appāna' corneē t aliar pellicular t humor oculi. ppter qd spēs ille fat illuiant p apphēsiōe ear. Ad 2. dicendū q Aristo. dicit: q b qz positi supra phibet luie exten' igredi. Id spēs n vñt illumiata in oi sēfu. s requit mediū ad sui sēfano nē: modovapor ab itra mltiplicat suā spēm in hūmore cristallino illuiatā: vt statū dictū est a luie interiori t exteriori.

Nono tu qres vertigo cuius virtutis ē nocumentū. i. ex cuius virtutis actōe lesa causat. Idē qñt de scytho. Dicendū ex intentōe B a. 1. de inge. ca. 2. Idē ca. 8. q vertigo t scythomia t oīs morbus materialis est nocumentū regitiue naturalis puta digestiue et expulsiue. Et vitalis expellent p pñctōez t dilataciōe arteriar in pñbus mandantibus t lesis. nam si digestiua vigeret digerenda. put deberet t expulsiua naturalis: et vitalis expelleret expellenda non causarentur passionē materiales in corpore nostro.

Decimo tu queres vñgo cuius virtutis est passio pncipali. i. cui vñti pncipali ifert nocu. Dicendū ex intentōe Itaf i ca. t Aui. in 3. cañ. in ca. ppo. Idē vult Bordo' in i pñcterio suo. vñgo ē passio pncipali sēfus cōis t ymaginatiue. nam passio illa pñlis t officialis existens in proza cerebri corrumpit pncipaliter actionē sensus cōis t ymaginatiue ppter reuolutionē t turbatōnez spūm aialū extitum in ipa pra cerebri. a vaporibus vñctis ibidem gñatis: vel fluxis. aliunde vt est dictum supius cōter est

passio virtutis visive ppter cam superius dictam
Cōsequēti virtutē motue in pcessu recte sic epi^a
q prio est passio sensitivē cōsequēti motivē: verum
motiva nō ledit cū spasio in vertigine fm q le
ditur in epilepsia. vt ponit Auicē. 3°. can. ca^o p prio
Tu dices. sensus cōis nō iudicat nisi sup sensa
tis qnqz sensuū exteriorū. Ista est sua p pua actio
4° de mor^o i fine: sicut ei⁹ qes ē qes eoz. igit nō
iudicabit ex solo vapore moto i dicta pua agitate
et turbate spiritū aiatū i dicta pua cerebri. **D**i
cendū q actio p pua ipi⁹ sensus cōis est iudica
re super sensatis ipoz qnqz sensuum exteriorum.
s actio sua pōt ledi ad lesionē ipoz qnqz sensuū
vel ad lesionē p pui organi ppter cam dictam: vt
p in ebriosis clausis ocul⁹ et volētib⁹ dormire for
ti⁹ videt eis q vrant i gū. qz illi vapores min⁹
exalant oculis clausis et illud malū eis inest pro
pter p pui malū motū dictoz vaporū ventoz
turbantiū et mouētur malo motu spūs aiatū i di
cta pua imaginatiua imaginat ex hoc q omnia
mouent. sic et sensus cōis iudicat omnia extiora sic
moueri.

Undecimo tu qres scotho^a cui⁹ vir
tus est passio pncipalit⁹
Dicendū. Bo: doni⁹ dicit q sensus cōis. s non
placet mihi. Aliter dicendū q scotho^a est passio
pncipalit⁹ virtutis visive: psequēter sensus cōis
et imaginatiue. Ratio dicti est: qz pmo leditur vir
tus visiva a vaporibus dictis spatis in vijs spi
ritus visibil⁹. cōsequēter sensus cōis iudicās super
apprehensis p virtutē visivā necessario errat. sic
ambe errant fm prius et posterius a passione de
scripta per scothomā: vt ē supius declaratum s
bene notat scotho^a q est actio lesa ambaz p prius
et posterius describens dictā passiōem modo su
perius declarato.

Istis declaratis cura scotho^a
et vertiginis
tibi patefcit: qstione pma dictū est q scotho^a est
duplex. quedam q cōsequitur ad vertiginē pfectaz
porifinalē q porifinat p quadras et innouatiōes
lune: et cadūt velut eplci. lz nō roqantur n^o spaf
ment: nec spument. raro videm⁹ istam in practis
ca: paucas vidi tpe meo. **C**urā hax duarū Ra
fis ponit sil⁹ cōiter in ca^o. Et cōsequēti alij actores
flōando de pulsantib⁹ q sunt retro aures in vn
guēdo caput cū oleis ros. rō est. qz ē causa eadē.
Alia est scothomia q nō psequitur ad vertiginē
firmā et pfectā. imp vtrigo incipies firmari psequē
ad illā. qz si reuoluatur duab⁹ p trib⁹ reuolutioni
b⁹ cadūt nec pnt se mouere de pausa. Ista occur

rit nobis in practica qndic. ista nō indiget tant⁹ n^o
talib⁹ flōijs nec tant⁹ alijs remedijs. **E**t adire
q i scotho^a subseque⁹ ad vtriginē porifinalē s si
milt⁹ ptingit trāfacto por^o. qz si reuoluatur vna vel
duab⁹ reuolutiōib⁹ ocul⁹ clausi statim cadunt: et
magi q alij. **A**lteri⁹ nota ex intētiōe Ra⁹ in
suo p mēte. et Ba⁹. 3° de mti. in fine qz ois scotho
mia subseque⁹ vel nō subseque⁹ ad vtriginē fit ex
cā materiali triplici. qz aut fit ex ma^a extēte in cere
re^o aut in vīs corpis pguis magi epaf⁹ p spleis
vel pguis renib⁹ et marici. aut in sto^o. **S**i at
fiat a ma^a extēte in cere^o: tūc nō interpollat in ali
quo qn appeant qsi p sili mō. bñ dico quasi. quia
flante aliq vento potissime australi ples videtur
de ill⁹ vaporib⁹ corā ocul⁹: et pcedūt et pcomitant⁹
tūm⁹ aurū et guēdo sensus olfact⁹: et sensus gu
stus pessime discernūt int⁹ odores et nō bñ dicer
nūt sapida a sapidis et vna avimis sōda aliq⁹ cō
comitat⁹ guēdo frontē sil⁹. **I**stis extētib⁹ si fa
cies et oculi rubescūt et si vene q sūt in frōte et tym
porib⁹ et retro aures grosse et plene fuerint. Et si
appitones tēdāt ad aliquē ruborē si oculis clau
sis reuoluatur duab⁹ aut trib⁹ reuolutiōib⁹ et ap
tis ocul⁹ ille appeant. tūc scias talia sūt a ma^a sū
guica multū cala in cere^o extēte. qz illi fumi agi
tāt in pua cerebri subintrātes vias visibiles cau
sant spēm silem in cristallina et in crud⁹ signatōe
sic sensus cōis iudicat sup ill⁹. **A**duerte tū si tal⁹
scothomia cōsequitur vertiginē porifinalē: tūc sūt
in vltiata malitia. Def sibi cassiak in ortu sol⁹ et ia
ceat in lecto duab⁹ horis et vltra. et si cōcedat nisi
post tūas. **R**e priuoz damaq⁹ vnaq⁹ passaz mū
dat. ab aril⁹ cancar pinguū iunibe sebesten aū.
p. s. s. decoc^o in duab⁹ libris aq donec redeat ad
H⁹ s. in qua dissoluat cassiek mūdare a gūlis. 3. i.
et s. def vt dictū est in crastinū. flōmet de ve^a me
diana l⁹ epatica vl⁹ cephalica fm q plecto^a fuerit
3^a l⁹ 4^a die apenatur vene pulsates q sunt ret⁹
aures fm Ra⁹ hic et fm Ba⁹ 3° interiorib⁹
ppe finē vey illā dubitam⁹ facere ppter saltum
sanguinis arterial⁹. qz cuz difficultate quadā san
guis artenalis restringitur. Ideo facim⁹ de cōsi
lio Salieni in suo passionario de vena frontis et
extrahimus H⁹ s. Illa nō inuenta facimus d⁹ gros
siori vena in tymporibus cōsequēti ventosam⁹
insine colli in initio spatularum. et in tibijs frī
candobene verum. Ba⁹ vult in suo passionario
q facta scobothomia de vena frontis vel tympo
rum q ventosetur et scarificetur in summitate ca
pitis: vt sanguis calidus vaporosus capitis eua
poretur et euacuetur: radatur caput et iungatur

cū oleo rosaceo vīphancino: vbi sit modica por-
tio aceti simul agitat. Ista sūt in scorhomia sub
leq̃nte ṽtiginē porisinalē q̃: sūt in vltimata ma-
licia. ¶ In cura scorho^e alter^o q̃ non p̃sequitur
verginē porisinalē damus cassiak dictā f̃lōādo
de mediana. p̃seq̃nt de cep̃halea m̃vnguēdo put
dictū est. Et vitando put et alij dicti cibaria cala
et vīna calida q̃: vīnoli de facili incurrūt talē sco-
rhomia de cā puata q̃: h̃nt in eoz natura cerebrū
multū calidū. Vitabunt etiā magnā morā i sole
capite discoopto. Vitabunt etiā vīna subtr̃: et al
ba potissime in p̃ncipio p̃adij p̃pter eoz citā pe-
netratōez p̃cutiūt capita lapsa ad calitatē. Bvult
Ba^o in passio^o suo ad Blauconē. ¶ Si aut facies
es rubea fuerit vene aut dicte grosse nō videant
Et signa alia p̃mitus dicta nō affuerint signū est
q̃ sit p̃ colligāā venaz corpis epatis magi l̃ sple-
nis vel renū vel matrid. Ideo inuestiga sup que
relā mēbroz q̃: cōit sūt formidatio illaz. Ika^o i
suo p̃tinēte dicit potissime q̃n subseq̃tur ad ṽtigi-
nē porisinalē videas si mulier p̃didit mēstrua: ṽl
si est p̃rines ipe vel ipa a magnis t̃pibus citra vl-
tra solutū. Vel si post posuit f̃lōias assuetas i cu-
ra huius sic p̃cedas da sibi istā cassiak in auro-
ra. p̃mo: damasq̃uaz passularum mund ab as-
rill. añ. r. tamaridoz electoz. 3. ij. f. decoc^o cū mor-
dica ebull^o in q̃ dissoluāt cassiek mund. 3. i. f. po-
tus in crastinū vel die tertia f̃lōmet de epaticaṽl
mediana degrossiōr et extrahat. H. i. vel quasi p̃se-
quēter die tertia reiteretur de alio latere. vel apia-
tur cep̃ha^a p̃sequēter ṽtōsetur in t̃bīs cū scari-
ficatione radas sibi caput et inungatur euz oleo
ros ṽt dictū est: q̃: isti sūt h̃nt cerebrū calin: l̃z nō
tū sicut alij. isti dierent sicut dictū est de alijs. Et
vitent illa q̃ dicta sunt statim: q̃: cōicant in lapsu
¶ Si at facies ṽgeret ad q̃ndā citrinitatē signis
p̃mitus dictis nō appentib^o: et co. videat abundas-
re in corpe ponas i colatura statim dicta. 3. i. et. f.
coriā mirabo. et infusoz p̃noctē in decoctōe p̃dis-
croz: fricent de mane foruer: et colētur et colatur
re addat cassiek mūd. 3. f. si vis dunitas cassiak
si scorho^a nō cesset p̃ ista nec illa p̃us dicta reite-
rentur f̃lōie de alio latere q̃: in talib^o cura nō pōt
p̃pleri nisi p̃lies reiterādo f̃lōias. Si aut i facie ru-
bor aliq̃lis nō apparuerit: imo pallos i facie videat
tūc p̃sidera si signa p̃mitus dicta assint et appent
ṽl nō: nam si appent puta q̃ nullo^o interpollet cū
tinitu aurū: et grauedine alioz sensuum cum
soda et grauitate capitis potissime frons tūc sci-
as q̃ sit de materia frigida. in cerebro existēte po-
tissime si nausea nec subuersio stomachi nec qre-

la eius affuerit talis scorhomia potest seq̃vertigi-
nem porisinalē s̃m q̃ alie rōne ventositatis gros-
se in capite generate et note interdū magis et mi-
nus porisinalē in senibus talis scorhomia seq̃ns
ad vertiginē dictam nūciat epilepsiā dicit Ba^o. i
passiona^o suo. Isti debent pluries laxari cū pill^o.
luq̃ Debe^o i dosi media dent. 3. ij. et f. de. xx. i. xx. die-
bus: vel circa p̃mittendo oximel diureticū in ter-
tia parte. et in duab^o p̃ibus aquā cicerū: rub. vbi
sit modicū saluie maiorane melisse tales tonden-
tur in capite: vt materia meli^o euaporet facta pur-
gatōe abluat caput semel in septimana cū aqua
decoctōis floz camomille melliloti ṽtiusq̃ sti-
cados f̃o. sene. et betonice. talin inclinet caput su-
per illo vapore: q̃: sic ille vapor ventosus grossus
a capite expellit sup p̃missura capitis ponat mo-
dicū de puluere floz camo. melliloti anthos puri
subtilissime puluerisatoz vitet somnū de die et cō-
festim post cenā. et vtant cibo et carnibus et alijs
calidis. ¶ Si talis pallos in facie appeat signis
p̃dictis nō appentib^o. ymo iterpollat p̃ t̃pa sueti-
tū aurū. et sine g̃uedine alioz sensuum et cū q̃
dam subuersione stomachi et nausea vel grauedi-
ne signū ē q̃ sit a materia stomachali. ¶ Aduers-
te tū q̃ q̃ sit a stomacho sūt. nūciat epi^m in seni-
bus potissime si subseq̃tur talis scorhomia ṽtigi-
nez porisinalē puocet vomitus sic vna die come-
dat de raphano cum sale tres vel q̃tuor bolos in
p̃ncipio p̃adij et cene Et comedat de diuersis ca-
nibus et pinguib^o differat potuz q̃rū poterit
vsq̃ in fine mense. in crastinū p̃ prandū. p. a. ho-
ram sumat istā medicinā vomica tepidam. ¶ R̃.
aque decoctōis radij apij raphani folioz attri-
pliā. folioz lauri. squille se attripliā se. aneti q̃r. i.
et f. sirupi acetosi p̃positi q̃r. f. ci oca siluestris. 3.
f. misceatur et fiat potus. ¶ Si tu velles fortifica-
re istam medicinā infunde de elleboro albo in de-
coctione tepida dicta in q̃titate vnius amig^o p̃
quattuor horas vel circa coletur et administretur
loco horūm Ika^o et Ba. in passionario faciūt sic
¶ R̃. yerapigre. 3. ij. pulpe coloq̃ntide grossomo-
do puluerizate. 3. i. bdellij. grana q̃n q̃ misceatur
et fermentetur sumat tertiaz parte huius synavice
et dissoluatur cū aqua decoctionis absin^o recet^o cō-
q̃ssati sumat de. xv. i. xv. residuū p̃cedente oximel-
le vel sirupo aceroso loco horūz ipi dabant aquā
decoctionis absinthij dicti in qua infundebatur
per noctem aloes cicotini. 3. ij. coletur de mane
et administretur detur semel in septimana.

Capitulum tertium de f̃renesi.

*Asiāgale ralloz
499 f̃renesi d̃ mēdēt*

¶ Quando aliquem febris conclusa continua inuasit cum forti capitis & oculorum grauedine & facie atque oculis vehemens fuerit rubedo & capitis dolor & horror luminis affuerint et in pulsu velocitas & frequentie supfluitas inuenietur. signa frenesis certissima iudicabuntur. Quod si lingua nigra aut citrina fiat & permisceatur intellectu & multus fuerit alienatus & vigilauerit multus iam frenesis perfecta erit. Ego igitur antequam predicta compleantur accidetia est subueniendum ex sanguinis detractione & ventris solutione cum succo fructuum. Nutrimentum vero eius sit aqua ordei semel aut bis in die sumpta secundum consuetudinem quam in tempore sanitatis habuit. Caput autem oxirodino infundendum erit. Eodem modo quod si multae affuerint vigilie sumatur violarum siccarum corticum papaueris al. ordei ex corticati seminis lactucarum radicum mandragore omnium. ann. m. i. Que omnia in cucuma plena aqua tamdiu coquantur donec aqua rubea fiat. Deinde aqua illa dum est tepida ab alto super caput fundatur: & sic caput super ciminile in quo aqua colligatur quod in cucuma posita iterum super caput fundatur. Hoc autem omni die multotiens fieri conuenit. Caput preterea ex oleo violato muliebri lacti amixto inungendum erit quod etiam in coto positum est

supponendum. Cum autem eger in principio huius egritudinis in virium fortitudine permanere inuictus fuerit flobothomadus erit: nisi super infirmum timueris. Postquam vero eius egritudo minui cepit nequaquam flobothomae quod si eius iam dissoluta est virtus ex alio preseruetur regimine donec euadat.

¶ Frenesis id est de apostema re calido prore cerebri: puta de eius cura super rubrica. non quod istud apostoma conueniat nomen frenesis. i. alienatio sic dicitur. *¶* Haec passio

nario suo: quod frenes grece. i. alienatio latine frenesis secundum symonem. Januenses idem est quod rabies sic talis passio describitur nomine accitis & comitatis ipsum apostoma. mos est helenorum interdum ut dictum est superius. Et non quod isti heleni erant antiqui inter grecos in scientiis sicut essent penses inter nos: viaticus & Gilbertus dicunt frenesim a frenibus. i. a pelliculis cerebri frenatibus & reuoluentibus subam cerebri ne resoluantur & dissoluantur sic describitur istud apostoma nomine pellicule patiens: ut mos est helenorum ut pluries dictum est. Appellatur alio nomine a quibusdam karabitus. i. alienatio: alij dicunt karabitus incensio. Alii. vultur hoc nomine. & sic describitur ista passio nomine accidentis. Alio appellatur firsen a fir quod est caput & sen quod est apostoma: quia apostoma capiti: & sic describitur nomine pericule patiens. Ras in suis diuisionibus dicit byrsen a bir quod est caput. Alii. b. i. probat in 3. ca. sen. p. a. trac. 3. ca. p. dicit quod bir idem est quod pectus. sen. idem est quod apostoma: quia apostoma pectoris. Alterius nota quod frenesis est duplex: vera & non vera. Vera quoniam fit de sanguine solui. b. videtur Ras sentire. hic b. in passio. & in. 13. de inge. c. de flegmone. Alii. & viaticus dicunt: quod frenesis vera non solui fit de sanguine: immo fit de colera ru. incensa seu adusta cerebri ascendente: sicut fumus ascendet ex sanguine in corde ebulliente. non vera frenesis de san. vel de co. rubea mixta cum portione flatus vel colere inaturalis: vel cum portione flatus falsi sicut est in senibus. ¶ Parafrenesis est collectio fumo sa in praecerebri: si frenesis est collectio apostoma tu quod res cum pericule cerebri frenesis est per apostoma principaliter. Dicendum quod pellicule grosse: puta dure in artibus & hoc est ut plinius vel per

signa frenesis

2. modus frenesis

matris et h̄ est raro. Vel ipius sube cerebri et h̄ ē rarius. causa dicti est q: in suba magi grossa humor: fluens et effusus meli⁹ retinet. h̄ vult Ba⁹. et Aui. auctoritate Ba⁹: q: suba cerebri possit apā tr: q: omne qd nutrit et augmetat extendit et qd extendit et augmetat cū supfluitate illud est apā rōne nutriti vel alterius ibide flūctis. Ista est ratio Aui. et Serap. et alios dicētes et opinantes q: suba cerebri ppter ei⁹ lenitatem nō pōt extendi extēsiōne apostemosa. Et tu dices in q pte magis ille pellicule apostemat. Dicendū q: cōter in pra: q: ps magi cala ppter qd ymaginatiua ita libus pmo ledit de possibili aut circa mediū pnt apāri ppter qd in qbusdā discretiua pmo videt ledi. h̄ vidim⁹ plies i frenetiq vbi fit collo fumosa

Secundo tu qres in q illaz ptiū est deterior illa collectio apostemosa. Soluit Ba⁹ in libello de mala pplexiōe diuisa ca. 3. q: pto talis collectio apostemosa ē in loco viciniori exitus p poros ordinatos p natu rā vt sunt nares: tūc ē minus mala et min⁹ piculo sa ppter qd pto magi est in pra talis collectio tā to min⁹ mala: lz fit semp malaz mortāl. Sz Ba⁹ loquit si nā posset expectare pueriōne ei⁹ infanē et fm q est in pte magi elōgata a cerebro et min⁹ nobili. talis collectio ē min⁹ mala ppter qd si sit in dura matre est min⁹ mala q si sit in pia mēre et in pia matre minus mala q si sit in suba cerebri.

Tertio tu qres ex q horū apātū sit maior dolor an ex illo qd est in suba cerebri q: cerebri ē pmiū sensitiuū: g fori⁹ sentiet rē sibi dñat sic fori⁹ do lor: gñabitur. Alterius pbat: q: ppter vnūqd qz tale: et illud magi pōt psterior. Vnia sentiūt ppter cerebri: g cerebri fori⁹ sentiet rem dñā: igit for tius dolebit pñā tenet. q: dolor: causat ex sensibi litate rei dñe. 3. de morbo. In oppm videt cē Aristo. in de hystorijs. cerebri nō est sensibile eo q sentiat: svt det sensus q: nō ē organizatū ad h̄ exclusis pelliculis. Item pellicula nervosa et nervi sunt organa sensus: g fori⁹ app: ebedēt rem dñā cū corruptela ppter qd necessario fori⁹ dolebit Soluit Ba⁹ 3. de int. ca. 4. loqndo de epi⁹ dic q humoribibit⁹ in suba cerebri facit mliās et a lienatiōes sine dolore: si aut fuerit ibibitus in pel liculis facit passiones dolorosas. silt dicit in eodē 3. ca. d. galea: q in galea ē dolor in vltimata ma lina: q: pellicule cerebri patiūt pncipalr ppter qd cludit q maior dolor seqt ex apāte exite in pelliculis q ex illo qd est in suba cerebri sic patz solutio ad ranones. Ad pñā cerebri est pmiū sensitiuū. Dicendū q: cerebri est pmiū sensitiuū

puta tributiuū: q: tribuit spūs sēstiuos p nervos p quos intrat subaliter: q: spūs aiales sunt in vē triculis cerebri sicut in fonte: et sunt sicut fumosi tas vaporosa. 4. de int. ca. 3. circa finē. Ad ali ud ppter vnūqd qz tale et illud magi ita tributiuē et nō formalr sensitiuū: q: nō hz organizatiōez

Quarto tu qres si ipa frenesis ē passio p se vel p colligantiā in dictis pelliculz in suba cerebri. Soluit Ras hic et Ba⁹ 3. de int. Idem vult vtiat⁹. et Aui. capitul⁹ ppiis Nam om̄s vident⁹ sentire q semp fiat p colligan tiā: q: venit ad cerebri qd venire non dñ fm na turā: puta humor vel ei⁹ fumus. Tu dices nunq pōt generari dictuz apā p viam dgestiōis absqz alio fluxu. Dico q non quad h̄ sunt ordinata col latoria plura ad purgandū supfluitates puta au res ad purgandū supfluitates colericas decisas a san. calido arteriaz q ptegit dictas pelliculas hnt aures ad purgandū supfluitates sanguicas hnt paulatim ad purgandū supfluitates flāncas ppter qd supfluitas que gñatur ibi p viam cōge stiōis nō pōt facere collectionē apostemosa in de cursu pmiū. Et sup h̄ nota: q: noticia gñatio nis talis morbi p colligantiā multū pficit medi co in cura. vt declarat Ba⁹ in toto pcessu de mēe riorib⁹. q: pti mādāt dñ pō remediū applicari. 2. ptiēle. egre. vma fluxa resoluatur et euacuetur et hoc fuit ppositum in caplo primo.

Quinto tu queres que passio sit in se in specie et i genere. Soluit Ras in ca. Idem vult Ba⁹ in passionario. Idē Aui. 3. ca. in sen. pa. tract. 3. de apātibus cerebri: qd est apā calin p essentia: q: de materia calida i sui natura in q sunt tria genera morboz mala ppo: mala ppositio: et solutio pmiū. Tu dices q: horū trium plus ledit. Dicendū q: quilibet horū est cau sa imediata nocumēti ppter actiōis: sic mala cō positio est maior causa nocumēti actiōis aiate sensitiue et regitiue in cerebro. Tu dices que vili tas inde seqtur medico ex notiā tali soluit lra. 8. de ige. c. vl. Idē vult i. 19. c. vl. q: tal notiā pñē in cura in exhibitione medicinarū potissime cua ciatū p vtroqz gñe morbi alteratū p vno gñe ipr nā exhibitio har ex spē morbi limitat et eligit

Sexto tu qres cū vtiat frenes sit nocu mēti pncipalr. Dicendū ē dictū i alijs passioib⁹ materialib⁹ q regitiue nāl puta dige stiet exp lliue et vital exp lliue potimē mēbri mā dāt. vt ē dñm. xi. d. ige. c. 2. et 8. noti cāc tal mo: bi siue nocumēti pñē mltū in pñuatōe. Ideo p p seryatione euacuamus cū flotothomys et farma cijo inuando ista ymunes in actiōibus pferijs

Septimo tu qres cui? virtutis frene
sis sit pa? pncipaliter. Di
cendū q put est mala cōplexio infert pncipaliter
nocumētū regitū naturalib? ipr? cerebri put est
mala cōpō r solutio fori? xtinui infert pncipaliter
nocumētū regitūe aiāte sensitūe r imāgiatīe et
discretūe qz iste p cōpōem pncipalē opant. sicut
naturales p cōplōem r ecōtra. vt est declaratum
in expōe pmi de morbo. verū. qz nocumētū ipa
rū regitūaz aiāta? ē magi notū cuiqz Ideo Ika
sis in c? r Ba? in passiona? r Aui. in. 3? cañ. ēc.
3? c? p? attribuit nocumētū isti? passiōis magis
euēire aiāte regitūe q naturali actioni. ppter
qō dicūt frenesim esse passiōē aiāte vtutis. puta
sensitūe r regitūe imāgiatūe r discretūe pnci
paliter.

Octauo tu qres qre frenetici sūt fortes
in motu r debiles in sensu. naz
rūpūt ligamēta velut mamaci. Soluit Ba? n?.
de ingenio ca? penul?. Idē dicit 7? de morbo. q
siccitas neruoz rōne talis morbi calī in origine
eoz est causa magni r fori? motus. sicut nimia hu
miditas ē cā qer. ppter qō dic in 5? d mor? q nerui
qto sicciores tāto abiliores ad motū nūuēniant
ad tantā siccitatē q rūpantur. r qz sensus sit per
neruos mediocres in hūiditate siccitate r molli
cie Ideo amittunt sensum in pre. ppter quod pa
rū dolent.

Nono tu queres quō tale apostema gñā
tur. Soluit Ika? in ca?. Idēz vo
lunt Aui. viatic? cū Berardo q gñatur ex ebullit
iōe sanguis r co. in corde l' epate r pñib? vicinis
puta venis magnis ppter quā magnā ebullitiōez
ps subtilior ascendit ad cereb? r ibidem facit
collectiōem apostemosa? mīre pcurat? r aliter
tur r diuertat? vt dz. r euacuet a pñcula mādāte.
qz intēio forti? ē succurrere pñ mādāt? vt pōit
Ba? p archigenē in omī morbo materiali pmo
r secūdo de interiorib? in pñib? locis.

Decimo tu qres cū qb? nec quō tal' col
lectio apostemosa pcceteri p
electionē pferuat. Dicendū q pñsiderata in in
tēioe Ba? p? r 2? de mēio. in pñib? loq? 3? Archi.
q pñ mādāt pncipalē est succurrēdū q cā dz for
iter substrāhi ab epate r a corde cū fōijs fori
bus r reiterat epithimando epar r cor insup pro
ut in omī valde acuta dz fieri cū aqs frigidis vbi
sit. 3. f. vel. i. camphore. qz forti morbo fori? dz cor
ridere medicina. 3? ponēdo repculiua in pñ
capitis. puta oleū ros. vinfācniū vbi sit 5? v? l' ex
ta pars aceti de hora in hora sup applicādo cum

panno lineo duplo ibidē infuso. qō repculiua.
Silt ponim? in pñfrenesi epithimādo mēbra
supradicta. extingūdo feruore sanguinis r colē
ex pncipali intēio.

Istis clarificatis cura frene
sis ubi pas
tescit. ffrenesis est collectio hūoz apostemosa in
pellicul? cerebri de san. vel de co. in toto l' in pre q
incipit cū dolore capitis ad quē seqtur feb. tanq
eius accidens. r i hoc differt a pñfrenesi q ē col
lectio fumosa vaporosa in dictis pelliculis rōne
ebullitionis hūoz potissime sanguis r co in feb.
putrida cōiter supueniens circa finē augmētū ip
si? fe. Ad qō facit por? vni postpositio fōie r la
ratiōis ventris cū castiā? simplici q multū mī
gat feruore sanguis r colere euacuando colās a
lto? r a mēserat? sine vestigio calefactiōis qbus
neglecti r postpositi nō solū sit collectio fumosa
imo r hūozal' interdū r apostemosa. r tūc vma
dealbat ppter raptū matie ad ipm cerebri. quā
vane coloratur p viā mītiōis magi p? r 2? de cri
si. Et quo patet qñ pñfrenesi in verā frenesim
cadit tūc fugias. Curam pñfrenesi dicem? statim
Dicū est q frenesis duplex est: vera r non va
Nam qñ isti hūozes calefcunt vltra debitū r sub
tiliant in arterijs r venis rapiuntur r mouētur ad
supiora. r tales humores fluxi ad partes supio
res rōe acutari? apūnt ora venaz r arteriaz r ex
unt r replent porositates pelliculaz r faciūt apa
r nō solum fumositas vt pñes modernidicūt. nā
alit vane non remitterēt nec dealbareūt si hu
mores in eoz suba n rapent ad supiora ppter cāz
dictā nec distingueretur frenesi a pñfrenesi.

Signa frenesi duplicia sūt. Quedā sūt
met pmanēns. r alia sunt demonstratiua frenesi in
cipient? firmari. qz accēs morbi seqtur morbi sic
ymbra corp? 3? de morbo. tal' frenesis est in pñe
pncipij. Ista signa Ika? ponit pñio ca? pu
ta dolor r guttas capis: rubedo magna in facie
in ocul. displicen? lūmis. velocitas r spissitudo i
pulsu. Istis appentib? se. xtinua pcomitante cō
siliū est Ika? r Ba? in passiona? suo: q isti stas
fōmētur. ex quo tant? rubor in facie de basilica
vel mediana bñ qvne sunt magis plene r late
Bñ. ii. de ingenio. Interdū n possum? recte nu
dicare sup fōiam nūi inspecta cōpōne venaz. in
terdū soluat vēter cū castiā? simplici. fē pñioz
damasq vna? pass. mund. ab arit? caricar? pñ
guum iunbe sebesten. ana. p. f. fiat decoctio in
duabus libris aque donec redeat ad libram. f. m

Signa
pñfrenesi.

q̄ dissoluat cassiek. bñ mūd. 3. i. f. por. si patiens
nullo modo vult potare: da sibi clistere. **C** R.
q̄nq; herbarū cōiūm añ. m. i. f. decoctio in qua dis
soluatur mēf. 3. f. cassiek mūd. 3. i. olei viol. q̄n.
f. sal' cōis. 3. ij. fiat clistere. **C** s̄ facta solutio ven
tris. in. 2ª die radat sibi caput p^o vespos de sero:
pus ablucdo cū decoctione violaz flōzū nemus: et
coricis papaueris albi. facta rasura p̄festum cas
put imungat cū oleo ros. vñfancio vbi sit 3ª vel
6^a ps boni aceti simul agitat. et imungatur de q̄t
mor in q̄tuo: hōis. infundas ibidē bombacem
et caput applica. in defectu illi^o olei hēas de rosīs
cōi vbi musceas tertiā p̄te aceti sū bñ agitat. l' in
fundas bombacē in succo lactuce morelle aq̄ ro.
et aceto. et sit parū tepida nō cala i crastinū et erit
3ª dies l' 4ª sue egritudinis: appebūt aliq̄l' sig
demonstratiā french̄ siūne p̄fecte p̄firmate q̄ sunt
alienatio mētis aliqualis citrinitas et migredo li
gue instātiavigiliāz mor^o inordinatus manū et
pedū. hoc vult **R**as in. c. i. p̄dices q̄ ois french̄ i
suo gñe ē mortalis. p̄mo p̄noscit. can. illo. **W**as
nuū mobilitatis sig. Et q̄ oz iterū et iterū flōma
re. et plura alia facere. **I**flomabis eū de cepha^a
vlsq; ad. l. i. q̄ sic expedit p̄tinuādo illam mūc
tōem dictā: et vñt solo ordeato claro et aq̄ orde
i vñ aqua simplici cum vino malorū granatorū. naz
erit i augmēto vlsq; ad septimā exclusiue: vñ vlsq;
ad. ix. vel forte. xi. nō obstatibus subrectōib^o vel
cū flōmīs et rep̄cussis adh^c ma^a fluēt aliqua
liter ad caput i plus q̄ resoluat: tu cognoscas b̄
fin q̄ accidētia dicta augmētābūt i malicia: tūc
venit q̄ntus dies nō pōt dormire. **A**lq̄ inungas
caput sibi: lauet sibi caput ab alto cū decoctōe
sequēti parū tepida. **R**as. flōz viol. coricq; papa. al.
ordei excomcati rad mādrazore añ. m. i. f. decoc
tio bona vlsq; quo rubea fiat aq̄. et illa ab alto su
per caput fūdatur parū tepida renouando eam.
Lōsequēter apponas capiti ea q̄ dicta sunt. **A**d
ueniēte sexta die si vrina alba fuerit fugias: sig^m
est q̄ ma^a rapitur ad caput: et ap̄a multū augmē
tatur: p̄pter qd̄ fugias. **I**dem si vna vice ridet: et
alia flet. vñ si i sinistro pollice vesica citrina dura
appuerit simil' fabe. Si talia nō apparēt: fac flo
bothomiam de vena frontis satis bonam in de
fectu illius de vēa nasi: vel puoca sibi fluxū sāgu
nis nariū. **I**n defectu hōz fac de cephalica alte
rius ptis: tūc venit septima dies nil agas: nisi q̄
fiat sibi clistere: et q̄ cōiter ma^a est fluxa ex toto:
qd̄ cognoscas: q̄ accidētia illa mala nō augmē
tātū in malicia. embrocā^o cum embrocatiōe di
cta. cōsequēter inūgam^o cūz oleo viol. vbi sit ter

tia vel quarta pars lactis mulieris puellam lac
tātis **C** Si videris accidētia augmētari: adhuc
ponas illa frigida pus dicta: si nō: redeas ad ole
um viol. cum lacte mulieris: tūc venit octaua di
es continua inunctionem istam vel illam scdm
q̄ accidētia stant i sui malicia vel augmētantur
signū est q̄ est in statu. applica resolutiua: misce
as lac equis ptibus cum oleo viol. **A**dueniē
te nona die illa cōsidera. Si videris stare acci
dētia i eoz malicia nil addēdo: signū est q̄ apo
stema est in statu: applica magi resolutiua: vt cas
tulū viuū: scindatur p̄ dorsū et capiti applicetur
ēcipit ifrigidari: alit applicet. et si tot n̄ hēas gal
lū hēas et applica eodē mō. l' hēas plimonē muto
nis nō castrati et per dorsū ip̄o vño ēhāt: et capi
ti subito applicetur. **I**sta cōtinuētū vlsq; q̄ decis
ma quarta dies sit trāfacta. **L**oco istoz quia dant
magnā fatigā: potest i l' diebus etiam caput co
mētari ab alto de quattuor: i quattuor hōis cuz
aqua tepida decoctōis flōzū camomille melli
lori: flōz cene vtriusq; siccā. se. fenugre. **A**dū
te q̄ aer camere cōtinue infrigidet cum folijs sa
licis et cāne vitis rozando dictam cameram cuz
aqua et aceto in tertia p̄te vitet carnes et vñū oi
no. **L**ibus sibi electus sit ordeatum clarū cū gra
nis maligranati. loco illius auenati: lac amigēa
larum: s̄ in aqua prius bulliātū. semia frigida
maiora. **C** Si rupeur vt tibi placebit: s̄ pulana
et aqua simplex cum vino malorū grauatoz i mo
dica p̄te tenet vñ syrupi. **I**ste p̄cessus fiat i fre
nesivera et nō vera: omnia non possūt scribi. **M**ul
ta oportet cōmittere tue prudētie.

Cura p̄fere. supueniēti i cōtinuis et acutis fe
bribus cōsimil' ē in q̄busdam: licz nō
indigeat tātis flobothomīs nec rep̄cussis. dū
videbis ruborē i facie et male dormire: da sibi cli
stere: p̄sequēter flobothoma ip̄m de basilica vel
de mediana. p̄sequēter da sibi cassiā. simplicez
modo dicto. **E**t nō des febicitati medicinam at
tractuam p̄ aliquo: nisi thamarind. si necesse fu
erit. **B**a^a vñcūq; loq̄tur de cura feb. intelligenti
prohibet: quia talia sunt calida: sic malificāt dis
crasiaz et cām discrasie: et attrahēdo attrahūt qd̄
subtilius est sic. se. plōgant. **E**t attrahēdo p̄ni
scent malignū cū benigno: sic augmētant malig
nū: quibus de causis feb. plōgant. **L**aeas er
go a tanto malo si vis i mūdo prosperari et gra
tus esse deo et hominib^o. **I**fac ergo tali flobotho
miam: et da sibi cassiā fistulam dictam: q̄a tales
male dormiūt: fac eis embrocatiōem capiti: cuz
decoctōe flōzū viol. coricis papaueris: radiq̄

*Si febris
tanta sit
ut non
possit dormire
nec.*

in adragore &c. fac rasuram: inungatur sibi caput cum oleo ros. vbi sit aliqua pars aceti. Et si tibi videatur reuera flōiam fac de cephalica in bona quantitate postponēdo vinū & carnes ordeatū p̄n caputū tenet in acutis potissime cū talib⁹ accidētibus. pitisana aqua. cū portōne vini malorū gra natorū valet multuz: & tenet vinū sinapi in tali casu &c.

*A Dispositio
deprimere mor
solūq; p̄p̄oalūq;
102 modūq;*

Capitulum quartum de apoplexia.

Am aliq̄s q̄li dormiēs iacet et sine sōno stertit et cū pūgī n̄ sētīt tūc iā patit̄ applīaz Est autēz huius egritudinis quatitas scdm̄ q̄ fortiter aut debiliter stertit Si tamē spuma ab ore exierit non est ei medicandū. Cū autem parum stertit egritudo ē leuior. Hec q̄dē passio aut cito interficit: aut i paralysim transit. Cum autem ista visa fuerint: attēdendum erit an patiētis facies multū rubere: aut denigrari: aut viridis fieri videat̄ quēadmodū cōtingit cum sāguis in aliquo mēbro ex coartatōne retinet̄. Tūc enim sāguis illico ex duabus guidei extrahēdus ē: aut ex duabus cephalicis. Qd̄ si ita n̄ fuerit: imo cum aerem attrahit au ditur in pectore oregmō ex hoc clisteri erit clisterizand⁹. Quod R. coloq̄ntide bothor marien cētaturree mioris arthanite ellebori albi oīm añ. m. i. coquātur oīa in. iij. ll. aque donec ad vnam redeant. deinde colentur & ex media. ll. huius apozimatis fiat emena. qd̄ si cito exierit: fiat iterum donec humorū multitudo simul cum eo exeat, na

trib⁹ q̄ cōditi & ellebor⁹ alb⁹ suauit̄ insufflentur. Et ē ingenianduz vt anacardinū cū ydro melle p̄ os ad stomachū multotiens descendere cogatur quaq̄ die semel ex quo vnius aurei pōdus in potu sumen dū est. Cui⁹ descriptio est in caplo de palisi Sartago preterea ferrea calefaciēda ē & capiti multotiens adeo viciniāda vt patientis capilli adurātur. Qd̄ si hoc modo non sanātur in medicādo: pl⁹ laborabimus. caput nāq̄ rademus & ex sinapi trito & castoreo: & fortissimo aceto liniemus. In p̄ma autē huius passiōis spē post flōiam stringem⁹ fortiter adiutoria ligādo superius parū sub p̄iunctōe ip̄orum cū spatulis & stringem⁹ tibias sili ter. Capiti q̄ supfundendū ē oleum rosen⁹ & acetū vini & flobothomia faciēda p̄us in pedibus: & postea in nasi extremitate.

Apoplexia

Et eius cura Apoplexia ē destructio sensus & mori toto corpe p̄pter opilatōnem & repletionē vetriculorū nobiliū cerebri. vt dicit ga⁹. 3. de interi. c. p̄mo. Et differt a subeth. i. a somno p̄ fundo. & a litargia: quis licet in istis sensus & motus destruat̄: in anhelitus in eis nō corrumpit̄: nec destruit̄ p̄ut in sp̄ibus apopleie sit. Similit̄ apoplexia ē subito: alia aut paulatim: & ip̄az apoplexia cōiter antecedūt vertigo & scotomia: grauitas capitis sp̄ aīcedit p̄ diē vl⁹ p̄ dies cū p̄gricia mēbroz passiōes dictas nequa q̄. Sillē differt a sincopi. q̄ facies apo^a assilatur i colore faciei hoīs sanī p̄pter multitudinē spuū. s̄ i sincopi facies assilāt faciei hoīs mortui. Secūdo nota q̄ apopleia h̄z tres sp̄es seu tres gradus: vt vult ras⁹ hic. Idē vult ga⁹. 2. ampho. sup canoñ. illo. Soluere apopleiaz fortē &c. Et intelligas

Ista spēs siue gradus rōe diuerſorū accidentiū
in q̄ritate tali vel tali materie: ſic vel ſic opilāt.
Prima spēs eſt q̄ſi ſuſpirāt cū maxia difficul-
tate ⁊ anguſtia ſtēdō ſeu roncādo fortiffime ⁊
ſpuma in ore. ⁊ vox eorū eſt ſicut vox ſtrāgulatoz
cū inordinato anhelitu valde. Iſta spēs eſt i vlti-
māta malicia int̄ illas in q̄bus remāſit anhelit-
us aliquat̄ ſenſibil. q̄ ſi null⁹ anhelitus remāſe-
rit peior eſt. Iſte ambe ſunt mortales ⁊ ſub vna
ſpē reponūt. q̄ in ipſis ē totalis repletio ſcōm
plus ⁊ min⁹ ventriculoz cerebri: ⁊ meatū ſpūū
ab arterijs ad cerebrū: ⁊ meatū ſpūū cerebri ad
neruos. ppter qd̄ iſti duo non curāt. ymo mori-
unt. adeo dicit ypo. mortale. q̄ vt plimū moriūt.
Quidā tñ horū euadūt ab inopinato. propter
qd̄ dicūt actores q̄ dato q̄ videāt mortū q̄ tene-
ant p̄ tres dies. nam multi ſepeliūt viui. q̄ au-
diūt in tumulto ⁊ in craſtinū inueniūt reuolu-
ti ⁊ mortui. hoc cōtingit tota die. **S**ecūda ſpe-
cies differt a dicta q̄ cū inmorū difficultate ſuſpi-
rāt ⁊ anhelāt ſtēdō ſine ſpuma: ⁊ nō cūni⁹ oz
dūms in malicia: q̄ aliqui q̄ſcūt in illa mali⁹ ſter-
tendi ſeu roncādi. **T**ertia spēs eſt in qua an-
helāt ⁊ ſuſpirāt cōpetēter ⁊ ſatis ordinate ⁊ non
ſtēdūt in iſta vetriculi: nec aliq̄ meat⁹ ſic replent
nec opilant. q̄ materia non ē tanta ppter quas
cauſas iſta eſt ſatis curabilis a bono medico: vt
vult ga⁹. ſup can i⁹. Soluere apopliāz ⁊c. **E**t
curat ſanguinea cum ſlōmijſ reuerſis in diuſ
ptibus. ⁊ ſtātica cum cluſterib⁹. vbi ſit. m. i. colo-
q̄ntide. ſternutatio nō cōpetūt: ppter diſſolōem
materie niſi facta magna ſubſtractione matie cū
cluſteribus fortiffimis. vbi ſit de coloq̄ntida ſatis
⁊ cū ſlōijs diuſis aliē ſternutatio: eſſent nociua

Primo **Tu** queres. Quis p̄ticle apop-
plexia ē paſſio p̄ncipali Soluit
ſra. 3. de int. c. 5. de apoplia. q̄ eſt paſſio oim ven-
triculoz cerebri ſpāliter nobiliū q̄ ſunt in medio
capit⁹ ⁊ meatū arteriarū aſſistentiū ſpuētūz di-
ctos ſpūs aiatoſ ad ipm cerebrū tāq̄ fumū. 4. d.
int. c. 3. ⁊ meatū cerebri ad ipos neruos p̄ quos
trāſit dicta ſuſſitas ſubaliter. dicit ga⁹. in loco
allegato. **I**dez de iuuamētis anhelit⁹ ⁊ ſuba-
ce⁹ patit̄ puta malā cōpōem humidā. a tali ma-
humida ſanguinea vel ſtātica: vt pz. 4. de int. c.
3. ⁊ 4. cōſequēt parit̄ p̄ colligatiā oēs nerui
ſcſunt ⁊ mori. ppter qd̄ ceſſat ſcſ⁹ ⁊ mori i to⁹ cor⁹

Secūdo **Tu** q̄res ex quo p̄ talē paſſiōez
ceſſat trāſit⁹ ſpūū aiatiū ad
mēbra ⁊ ē deſtructio mori in oib⁹ mēbris: qualiē
ptes pectorales fori⁹ mouēt ſolito in anhelitu ipſi

ſor. Soluit ſra 3. de int. c. p̄po. Idem dic 2. am-
phor. can. illo. Soluere apopliā ſorē ⁊c. q̄ il-
le mor⁹ ſit fortis a v̄tute naturali monua coadiu-
uātē v̄tutē aiata debilitatā ppter deſideriū aeris
extrinſeci. q̄ aiata motiua non pōt ſufficient at-
trahere aerē extrinſecū ppter ſui debilitatē. **C**ar-
guit ſic ga⁹. in. c. p̄po 3. de int. ſicut ē i dormiētis
b⁹ p̄tū volūtariē motiua debili exiſte. ſic ē in a-
poplia. Iſtā ponit in ſra. ſic ē in dormiētis in q̄
b⁹ aiata volūtariē q̄ſcit in pte l3 nō ex toto ppter
opilōem aliq̄lē in ſomno p̄cere ⁊ nō puppis.
q̄ dormiēdo de pauſa in pauſam pectora fori⁹
mouēt ſolito rōe motiue n̄lis ppter deſideriū aeris
extrinſeci p̄ refrigeratōe cordis ⁊ nō rōe aiata de-
bilitate ppter cām dictā. q̄ ſic erit in apoplia: q̄
pectoralia int̄dū fori⁹ mouebūt a v̄tute n̄li moti-
ua ppter cām dictam. Idē int̄dū ptingit vigila⁹
q̄ hō ſuſpirat: q̄ tūc natural ſupplet vices aiata
motiue debilitate a frigore. **E**t alio. iſtud idē
p̄tingit febricitatib⁹ int̄dū ppter neceſſitatē attra-
hēdi aerē frim fortiter Illud idē p̄tingit in moriē-
tib⁹. q̄ aiata cū mori⁹ ⁊ debilitat ppter qd̄ ſen-
tiūt nec mouēt. tñ pectoralia fori⁹ mouēt. q̄ n̄al
motiua ex neceſſitate attrahēdi anhelitū coadiu-
uat q̄tū pōt motiua aiata mouētē pectoralia cū
neruis veniētib⁹ a ſpondilib⁹ colli ⁊ doſi ⁊c.

Tertio **Tu** q̄res ſi ē dare motiua naturalē
i lacertis pectori n̄ alioz mēbroz
q̄ moueat pect⁹ i neceſſitate apop⁹ ⁊ i alijs caſib⁹ di-
ctis. **E**t q̄ n̄. q̄ au. nullā ſcē mētōz q̄ n̄ ē dare p̄
t3 q̄ ipē fuit pfect⁹ amifer. **I**te ois mor⁹ ſi medi-
neruor lacto. 5. d. mor. ⁊ ſic ois mor⁹ ē aial. p̄t3
q̄ illa ſcē iſtra mor⁹ aial. i cod. 5. d. mor. Soluit ſra
ga⁹. 2. apb. 2. d. illi can. ſoluere apo. ⁊. 5. d. mor. c. i.
Idē pz. 2. d. p̄ploni. c. 4. ois v̄r n̄al ē motia n̄lis.
Ite dic au. doct. d. v̄tutib⁹. q̄ ois v̄r n̄lis opat̄ p̄ mor-
tū. attractia exp̄lſia n̄lis opat̄ p̄ p̄pū motū. q̄ a
p̄p̄os villos q̄ motū n̄ oim recipiūt a ce⁹ vt dic
g⁹. 2. de p̄plo. c. 4. ſcē ſū at bñ recipiūt p̄ colligatiā
q̄ridā pelliclāz ide oīta: n̄ negā q̄n taleſ v̄tutes
coadunēt i actōe ſua a motu aiato vt pz i expel-
lē ſup fluitates veſice ⁊ teſtiōz ⁊ alia ſup fluita-
tū ſic motia n̄al coadiuuat aiata motiua i actōne
anhelit⁹ i q̄ actōe n̄li ē illa coadiuuans in neceſſita-
te vt pz in propoſito.

Ad rōes pz ſolō. Ad au. dico q̄ ipē itel
lexit i b q̄ dic: q̄ ois v̄r n̄lis p̄
motū opat̄. Ad alia. mor⁹ ois ſi medi⁹ lacto⁹ ner-
uo. v̄r ē aial: n̄al at ſi mediātib⁹ v̄l q̄ n̄ motū n̄
oim h̄ ſit a ce⁹ ſi fuerit crean cōtūtib⁹ n̄lib⁹ talib⁹ vt
ē declaratū p̄ d̄ iter. c. vl. ⁊ dē ſilr. 2. d. p̄plo. c. 4.
b ij

Quarto tu q̄res. cum pulmo moueat scdm seipm vt dicit ga^o. in li bello de iuuamētis anhelitus circa mediū et moueatur cum diafragmate rōne colligātie: cui^o dyasfragmatis motus ē in pte naturalis et in parte aiatus vt dicit Ba^o. ibidem. Et idē dicit auerro. 2° coll. c. de iuuamētis pulmōis nūc querit^r quare cessat motus pulmonis: nec actio anhelitus propter passionem cerebri. Soluit galien^o in libello de motu thoracis et pulmonis. 7. 4°. de interiorib^o. c. de malo anhelitu. q^o pulmo nō habz motum nisi ad motū thoracis. Idē dicit auerro. 2°. collectorij. c. de iuuamētis pulmonis auctorit^r Ba^o. q^o pulmo nullū motum habet in se: et q^o plmo mouet^r ad motū thoracis sicut cōtentū compressum ad motū continētis et compmētis: sicut spōgia cōtēta in manu dilatat^r et constringitur ad dilatatiōem et constrictiōem inanus: vt dicit g^o. 5°. de inte. c. 2. in fine. Ideo q^o thorax nō mouet^r: interdū i apoplexia ppter puatiōem spūm mori^o uoz nō descēdētū a cerebro p ipos neruos spō diluū colli et dorsi ad ipm pectus. Ideo pulmo non mouet^r. et quia nullo modo mouetur thorax saltem sensibiliter in aliqua apoplexia. sicut n^o pulmo mouebit^r sensibiliter. Nō est ergo mirum si ita i apoplexia cesset anhelitus. Tūc ad ga^m. q^o dicit q^o mouet^r scdm seipm: ita qm thorax mouetur ipse ex sui natura dilatat^r sicut spongia. Similit^r diafragma mouet^r eius motu naturali ad motuz thoracis. aliter nō posset siliter moueri: nisi pcedat dilatio ipsius. Ad auerroy^m p idē. Ad aliud. vt res hz naturales: ergo mouebitur scdm seipm. Verū est nisi sit phibēs. thorax compmit ipsum: ideo oportet q^o anq^o pulmo moueatur: q^o thorax dilatat^r. tūc ipso dilatato: pulmo ex sui natura dilatatur et mouetur: sicut dictum est de spōgia.

Quinto Luz arterie moueant^r motu proprio mediantibus viis ppijs q^o ortum nec motū habēt a cerebro. 2° de complexionib^o. c. 4°. quare cessat mot^o ipsaz arteriarū i apoplexia ppter opilatiōem vētriculoz et meatū cerebri p quos spūs aiati intrāt et exeūt dictos vētriculos. Soluit auerroy^s. 3°. sui collectorij. c. de apoplexia. dicit q^o cerebrū non facit suas opationes motinas nec alias nisi ppter hoc vt temperies cordis i calore naturali ex toto aufertur. propter qd cessabit motus cordis et arteriarum: exq^o instrumētū sue actionis puta caloris naturalis

ex toto aufertur et annullabitur. Cessante ergo actione ipsius cerebri: cessabit et actio cordis et arteriaz. q^o plmo et dyasfragma cessabit a motu suo quia pect^o non mouebitur: nec illa mouebūtur. sic calor naturalis qui ē instrumētū actōis cordis et arteriaz ex toto annullabit^r. sic actio eoz cessabit et ex toto deficiet.

Sexto tu queres. si apoplexia ē passio dyator vētriculoz et meatū per se vel p colligātiā. Dicēdum q^o sp^o ē p colligātiā: q^o aliunde venit sanguis seu flegma replēs dictos vētriculos et meatus. 3°. de interiorib^o. c. p^orio. Idē in. c. 3°. et 4°. Tu dices. cui^o membri colligantia sit talis apoplexia. Dicēdū q^o p colligantia venaz cerebri vene ex plectorea vel ex p^o cussioe: vel ex sole dissolūtē: vel ex frigiditate cōp^o mēte: vel ex motu forti: puta ex coitu forti: et magno potu. spūit materiam p viam plectorie vel dissolutionis ad dictos vētriculos.

Septimo tu q̄res. apoplexia q^o pa^o est in se in genere: vel in specie. Dicēdū q^o officialis in receptaculo et i via: verū in suba cerebri pōt esse morbus cōsiliis puta mala humida rōne materie fluxe sanguice vel flegm^o atice pōt esse humoral^o apostēiosa in q^o erit triplex gen^o morbi tūc p^orie erit passio meatū spūm ab arterijs ad cerebrū vel cerebr^o ad neruos. Un^o quēcūq^o apoplexia cōiter ē incurabil^o ppter nobilitatē membri et multitudinē matie. nam inēbrū nobile nō pōt tollare longitudinē morbi nec maliciaz accidētū. 2°. ampho. can. 1°. Acute egritudines tē. Si aut aliq^o apoplexia curet^r: non pōt perfecte curari ppter multitudines matie. Sed aliqñ natura vigorata et iuta per artem: mittit ad meat^o neruoz et arteriarū. ideo infūdatur materia i origine neruoz: et materia hūda sic imbibita causat molliciē in ipis et hoc est paralisis. hoc vult Rasio hic. Idē auic. in. 3°. cano. vñ sicut res pūgēs. ibidē. In ougie neruoz vel alibi cāt ptractionē in neruo ex sui natura: vt videm^o i corrigia pūcta i capite q^o p^otrahit^r. vel si hūiditas imbibita relaxabit^r. ita ē i neruis: vt dicit ga^o. 2°. de inte. ptra archigenē. Et talis imbibit^o ma^o h^o i pte mag^o ad quā declinat: h^o vt plimuz si at i pte dextra. q^o vie sūt lanozes: iō citi^o ibidem ma^o fluit. h^o vult ga^o. 3°. ampho. 2°. illi^o. Si vero hyēs austrina tē. p^opt cām ex reumate l^o als cōiter cātur palisis in pte dextra.

Octauo tu q̄res. apoplexia cui^o vntis ē nocumētū pncipali. Dicē^m vt supra: apoplezia ois morbi^o matia^o ē nocu^m pnci^o

regitiue natural' digestiue ⁊ expulsue ⁊ vital' ex
pulsue vt est dictū ex intētoe ga¹. xi. de inge. c. 2.
⁊ 8. nā si nō errassent in actōe: cā talis morbi nō
fuisset generata in corpe tali.

Nono Tu q̄res: Apoplezia cur' vtur' ē pa^o
pncipalr. Dicendū q̄ pncipalr re
gitiue aiate motiue ⁊ sensitiue p̄nter vital' ⁊ na
tural' vt est satis declaratū in p̄cedēb'. nā talis
passio ē in receptaculo ⁊ in via phibēdo trāsinz
spūū ad dicta mēbra corūpit ⁊ cāt nocu^m pnci^t
in dictis v̄tutibus: p̄nter in alijs.

Decimo Tu q̄res: q̄re pl' inest talis pa^o
semb' q̄ pueri: cū pueri sint i
fine hūiditāt. 2. de cōp̄loib'. c. i. Et eis magi acci
dat epil'ia q̄ est passio silt v̄triculor' cereb' vt di
cit ga². 3. de inter. c. 4. Soluit aui. 3. cā. dicēs: q̄
pl' semb' inest. q̄ eoz etas ē fria. iō magi abun
dat in hūiditate supflua accidētali ⁊ fin naturā
v̄triculi eoz stricci sunt ex etate ⁊ ex p̄p̄lōe. iō ci
tius opilat' ⁊ replent' rōe ma^e potissime cā p̄miti
na coadiuuāte: vt magn' potius: cor' sup magno
poti: exercitia alia cū calore ⁊ frigora in debita
faciētia ad dissolōem ma^e in p̄ribus vicis ⁊ i to^o
corpe. In pueri ē p̄ oppositū. humiditas eoz est
cōnatural' eis. ideo non excedit in q̄to acidētali
sic ⁊ epil'ia fit rōe q̄lis ⁊ nō quāti. 3. de inte. ⁊ illd
quale ē in eis rōe lacticimor' q̄ de facili corūpi
tur ⁊ effumat fumo malo hominib' pūgēte pelli
culas cerebri. p̄pter quam pūctōem cōtrahunt
⁊ spāsmant: ⁊ vie ⁊ meat' opilent' vt declarabit
infer'. c. p̄p̄o. sic cadūt subito p̄pter priuatōem
sensus ⁊ motus.

Undecimo tu queres. qui sunt isti
qui citius cadūt i picu
lo hūidi apoplezia. Dicē^m ex intētoe aui. ⁊ Ba¹.
⁊ Ras. q̄ hūtes p̄osinalr cephalēā v̄l emigra
neā vel alias passiones capitis dictas vidi q̄plu
res de talib' icurrere apo. silt senes. san. ⁊ pota
tores potissime p̄hētes cū v̄gibus ⁊ hūtes caput
hūidū ⁊ magnū cū vena mag' i frōte poti^m si h̄i
tent i regiōe hūida caueāt tales a subita morte.
vitēt hūida vt offas ⁊ nimia cenā ⁊ cotū mag^m
⁊ festinū poti^m post cibū ⁊ potiū. ex not^o horū
oim supradictor' nō solū cura artificial' p̄ficiť. y^o
p̄serua' ipsi' apop^e q̄ ē passio i v̄lriata malicia p̄
pter quod cito interficit.

Istis clarificatis cura apop^e
tibi patefcit
Cūq̄ i cura p̄cedas p̄us p̄sidera quā speciem
apo. patit. nam si iaceat sic dormiēs sine sensu ⁊
motu ⁊ stertit seu roncat cū spūa i ore ē malo ⁊ i

ordinato anhelitu: fugias. medicad' nō ē. b vult
raf. i. c. 5. vult ypo. 2. ap̄ho. cā. illo. Strāglato: nū
q̄buscūq̄ spūa fuerit circa os n̄ curāt ⁊ c. cāz dat
ga². i. p̄mē^o. q̄ spūa venit i ore ex sūo eleuato ab
hūidit' viscosa plinōis n̄ cito dissolūeda cū agita
tione v̄tosa i eo rōe for' ebullitōis calor' i corz
de p̄p̄t agustia pulmōis ⁊ duriciē āhelit'. q̄ nō
euētat pur dz. vñ n̄ n̄ p̄t b̄ diu tollare. q̄ istis stāi
b' cor cito p̄dit ex toto t̄piem sibi debita. iō moat
3. de inte. c. p̄o. circa p̄n^m. p̄p̄t q̄d tales fugiēdi sūt
⁊ nō medicad': multo for' si sine sensu: motu: et
anhelitu manifestō fuerint isti faciūt p̄mā spēm
apop^e. Uerū q̄ ab inopinato aliq̄ eoz euadūt ⁊
vunt p̄ aliq̄s dies sine āhelitu manifestō. Cōsiliū
ē actor' q̄ nō sepeliānt de trib' dieb'. iō p̄missa p̄
nosticatōe si ille q̄ caret sensu: ⁊ motu ⁊ āhelitu
manifestō: rubescit ⁊ nigrescit i facie. flōet dēv'
q̄ cepha^a cēphēdo de q̄libet brachio. H. ij. ad mi
nus. cepha^a nō inuēta apiat' mediana in vtroq̄
brachio. p̄r insufflet cū pēna p̄forata ifra nares
de pul. sequēti. C. R. p̄disi est. al. añ. 3. i. h̄ plūf
subtilissim'. loco hor' R. de eufor' p̄iret' ⁊ cast^o.
subtilissime puluerizāt' insufflet ifra nares plun
es in vna hora. cōsequēter habeas v̄gulas ḡci
les. flagella ipm p̄ nates: hancas ⁊ coras vt sen
sitia v̄t' iciteť si vixerit. hoc facto raso capite cū
ablutōe vini albi decoctōis saluie ⁊ maiorāe an
thos epithiet cū bōbacē ifuso i b. C. R. aceti for
tissim'. H. 6. se. sinap. casto'. subn^m pluerizator'
añ. 3. ij. misceātur: epithimetur. Istis factis per
diem ⁊ vltra: si aliud tibi nō appareat renouādo
de sex i sex hor' remittas eū p̄s̄is. C. Alum cui
spūa ē in ore diuinitas: q̄ diu b̄ nō potit tollare.
⁊ admiſtrādo clisteria vel flōias p̄deret ex toto
anhelitū ⁊ per' h̄ret: ⁊ esses vitupat'. C. Si vero
tal' apople^o patiat' scdām aut tertiā spēm apo^e:
si facies rubescat: aut nigrescat: p̄festim flōia
ipm de ambab' cephalic' ⁊ i bona q̄rit' a talib'
ē sang. cēhēd' in q̄ritate triū. H. illa non inuēta
fac de mediana v̄triusq̄ brachij. Si v̄o ei' facies
non rubescat nec nigrescat: āhelādo audis so.
n' in pectore velut o: egmō. C. Clisterizet sic R.
plpe coloqn' boro: maren cētauree mior' artha
nre. est. al. añ. m. i. coquant' oia in. iij. H. aq̄ dōec
redeāt ad. H. i. colent' ⁊ ex media. H. k. clistere q̄d
dū euerit fiat itez ⁊ itez v̄sq̄ m̄lītudo hūor' silt
crear clistere. ē raf. q̄vī fori mor' fori me^o cor
respondeat. Uel sic. C. R. cētauree mior'. m. ij.
abrotani. m. i. se. nastur'. 3. ij. pulpe coloqn' m. i.
est. al. m. f. fiat deco^o i trib'. H. aq̄ d' redeat ad. ij.
H. Ex vna. H. decoctionis fiat clistere cum. 3. i. ye
b ij

nisi ex textu gal. s. de morbo. c. i. dicit ad litteras
 ralogodid. reiterat sepevisq; quo hūores exeat cō
 sequit si cū istis vene grosse appuerit: flōma ipm
 de vtroq; brachio de cepha. l. media. q. flōmia
 multitudinē hu. enat: reiterado clisteria dicta: vt
 ubi videbit. pñr puoca sternutatōes vt statū ē dēz
 abluē. r. radē caput r. epithian. put dēm ē statū

Caplin. s. de graui dormitione

Em aliq; qsi dormiens
 iacet r. tñ scit r. mouet: s. z
 oculos cōm plm hz clau
 sos quos tñ dñ vocat cū clāore apit
 lz itez statū claudat: iā patit subet
 q cū clisterib; acut q pauloate no
 miaui curad ē. i os q ipi mittē
 idromelz laborabi vt descēdat. ip
 sū em nūmētuz existit ei. Caput
 pterea vsq; ad diatriū pñm exiroz
 dino ifudē. s. r. tñ vō diē ster
 nutatōez puocabi ex hīs q noia
 uim r. radem caput r. liniemus ex
 sinapi r. castoreo r. aceto.

E subeth Nota q rasis vna
 passionē pōit i ru
 buca r. aliā exseqt i lra capli: dādo il
 li curā puta ipi litargie. nā subeth ē

somn pñd. pp passionē pre cerebri. s. litargia
 qm ex lei. c. p cura ē son. satis pñd. pp passi
 onē puppis. s. q: cānt ab eadē cā cōit ex toto l
 fm pte. q: a mala fria r. se cōsequit i nocumēto
 sō rāf rub: auit de vna r. exseqt aliā i cura. nā
 cura ē qsi eadē nā q: i subet reme applicat i p
 ra r. in litargia i pup. vi. Alren. nō. nos habem
 subet sonū pñdū sonū inaturalē: r. sonū grauez
 iste sūt passiōes pre cerebri r. sunt passiōes frie
 r. hu. fm pl. r. min. i subeth ē maior: lapsus: pñt
 in graui seu i inaturali seu i pñdo sōno. pñr ē mi
 no: lapsus i stupore. Iste stupor vñs intdū ē cū
 sōno. iterdū ē i vigilijs. Passiōes dicte describūt
 noie accētū istoz litargia r. pgea sūt passiōes
 frie puppis cer. s. litargia ē passio fri. r. hu. nō po
 suit i isto. c. i cura. q: nō differt nisi. q: ista ē i pup
 pi. subeth ē i pra. pgeatio ē passio fri. r. sic. i pup
 pi vt dicet statū. c. sequit. Alren. nō: q: stricte
 loqndo subeth ē apā flāncū i pra cer. m q ē aliq
 portio co. nō p viā mīxtiōis s. vicinitat. iō sūt ac

cidētia cū qdā dñet cānte somnū pñdū. Rāf
 sic intelligit. Idē serap. Idē symō iamēsis i suis
 synonymis. Litargia q ē obluo sōnolēta si stri
 cte capiat ē apā flāncū in puppi cere: tñ dñ va
 litar. sic itelligit rāf b. Al k a flāte cū aliq li
 portōe colē cōmīte p viā vicinitat. magi q p v
 mīxtiōis. iō sūt accēta cū qdā dñetate sic dñ litar
 gia nō vera: cū litargia apostēosa ē se. valde lēta
 occulta i q medicā sūt plies decepti: nō credētes
 illū febricitare. Si abē iste dicte passiōes pu
 ta subeth r. litargia sūt hūorales vel apostēosa
 eadē ē cura. solū dñificat. q: i subeth applicat
 reme in pra. in litargia. i puppi. vtrāq; hāz apo
 stemosa pōt fieri de solo flāte vel de flāte cū por
 tiōe colē vel mīxtiōe sūt accēta. pñmīta. r. dñ nō va
 litargia vel nō ver subeth. qñq; in ma ē mīxta.

Primo tu qres. subeth cui? pñt ē pas
 sio pñci. Dicendū q pre cerē pu
 ra ventriculoz r. pelliculaz r. ipi sube si sit hūor
 ral r. si ē apostēosa pelliculaz. pñmīte idē qñtur
 de litar. Dicendū ē si sit hūoral: ē pa sube cer r.
 pelliculaz ei r. ventriculoz i puppi: si sit apōsa:
 ē passio pñcipaliter pelliculaz cui? apostēmanē
 q suba cer: lz rōe grossicie materie pellicie rāf
 de aut raro apostēmanē.

Secundo tu qres. si iste passiōes itū
 pelliculaz alijs pub dñt p se
 vel p colligatiā. Dicendū q p colligatiā: q: vñt hu
 mor: q venire non dñ fm naturā p venas circūstā
 tes ab alijs pubus corporis.

Tertio tu qres. subet q pa ē i se i gñe r
 spē. Dicendū q subeth ē pñtis qñ ē
 hūoral. qñ ē apōsa: ē official. Idē dicendū dñ litar
 sic ver sic pñsiderado.

Quarto tu qres. subet r. litar cui? vñtur
 ē nocu. Dicendū vt. s. q regit
 ue nūlis digestiet ex pl siuet vital ex pl siue cereb.

Quinto tu qres. subeth cui? vñtur est
 pa pñcipalr. Dicendū q regit
 ue aiate pre cer. q: sensus cōis. nā sensus ligat
 vñra debitū a tali ma fria hūoral vel apostēosa
 Idē qñt de litargia. Dicendū q ē pa regit aiate
 puta memorie pñcipalr. pñr sensus cōis. nāz
 mala fria hūoral vel apōsa ipuppi corūpūt acti
 onē vñtur collocatē in puppi r. rōe colligatiē ipi
 sens cōis. pp qd litar dñ obluo sōnolēta.

Sexto tu qres. qñter dormiēdo aliq sur
 gūt de nocte r. vadūt p domū: r
 scio quosdam q vadūt ad stabulū r. pñt equi:
 vñt euigilant r. non recordant fecisse illa. Dicendū
 q in talib; est fortissima opila in pra cer rōne

fumi grossi eleuati a sto^o vel a sanguine pre. q̄a
tales sunt sanguinei in pte vel i to^o et sūt saſi cali
di i media cellula et i puppi. ppter qd̄ imagiatiā
stat in sua actōe et p̄cipit mēōratiue aiare q̄ h̄z se
dere i puppi: q̄ a puppi orūt neriū motū. 3. et 4.
3. in. in q̄ puppi ē modica opila^o in somno: ppter
qd̄ motiua venit in actū suū. nā sōn^o ē pa^o p̄nci
pre. et p̄ns rōne colligātie est aliq̄lis pa^o pup
pis ppter qd̄ dormiēdo lz non possum^o stare pe
de mouemur. in brachijs et ubijs ppter sp̄s mo
tiu os venientes a puppi sufficētes ad illū mo
tū. et in q̄busdā veniūt in magna q̄rit^o sufficētes
ad motū pfectū. q̄m talib^o pupis q̄ cala in nā n̄
forūt opilat^o rōe illi^o colligātie i sōno. iō aliq̄ dor
miēdo surgūt et vadūt y^o loquūt q̄ neriū motū
lique h̄z orūt a puppi 4. 3. in. ppter cās q̄si p̄siles

3. his clarificatis cura subet
bi pateſcit. paties tal^o iacer q̄si dormiens cū ocul^o
clausis. et si p̄clame^o: sentit et mouet et apit ocul^o
los et statim claudit et reuert^o ad somnū. **¶** Li
sterizet euz clisterijs statim in cura apople. p̄r
si venosus fuerit flōmetur de cepha^o. q̄ non iūē
tade mediana. q̄ siōia multitudinē hu. eūat. fr̄
cent extremitates pot^o inferiores vsq̄ ad fati
gā. In p̄mis trib^o diebus reitera cliste^o: et da sibi
ydromel i q̄ sit. 12. ps mel^o. sufficiat tibi p̄ nutris
mēto. b̄ vult ras q̄n iste passiōes sūt apople^o
fe. lema cōcomitat^o q̄ cū difficultate cogit^o. mlti
medici sunt decepti. p̄sidere^o si lingua ē sicca. v^o
aliqua^o arida. et si h̄nt p̄mutionē rōis q̄n muta
tur. et si irascitur q̄n incitat^o. tūc co. ē p̄mū ē flāte.
et tūc t̄z oculos magi aptos. q̄n mltia est p̄mixta t̄z
oculos magi fixos q̄n incitat^o. 3. ita accia dēa cō
comitat^o ipam se. dietet tūc tenuiter cū anena
to et ordeato et p̄isana. trāfaci. 4. dieb^o. puocent^o
sternutatiōes et nō an. q̄ ma^o apostēosa magi flu
eret: cū tūc sit i fluxu: q̄ talia sunt cala et p̄mouet
pres illas. **¶** Consequētrada^o caput abluē^o ē deco
ctione ista. **¶** R̄ saluie maiorane beth^o siccoz
an. m. i. vtriusq̄ sicca^o folioz sene an. m. i. si deco
ctio i aq̄ et vi^o al^o eq̄s p̄rib^o ppter āpa si ubi sit. **¶** Con
sequent epithiet caput cū epithiate isto interpo
nendo bōbacē. **¶** R̄ aceti fort^o m. 4. se. sinapi.
casto^o subtri^o puluerizat^o an. 3. i. misceat^o et epity
met: reiterādo clisteria dicta et dictādo tenuiter:
vt ē dictum. **¶** Et hec de subeth.

¶ Capitulum. 6^m. de congelatione.

¶ Um aliq̄s quasi dormiēs
iacet et non mouetur: et li

cet oculi sint apti: palpebras tñ n̄
mouet cōgelatus ē siue rigid^o Lu
rand^o vō est ex medicinis subeth:
hoc tamē addito vt oleū sambuci
nū super caput fundat^o in omī li
bra cui^o sit vncia euforbij. 3. psum
quoq̄ caput ex castoreo et euforbio
et oleo sambucino liniatur.

De congelatione

id est de diminutione sensus et mo
t^o ppter opilos puppis a malafria et
sicca h̄uorali. f. colla nig^o vel flāte vitreo igrossāte
et imobilitate sp̄is motuos. ppter qd̄ ras i rubca
vocat eos stupidos: q̄ sp̄ h̄nt oculos aptos ppter i
mobilitate sp̄m dictā. et remanet corp^o fm dispo
sitionē i q̄ est q̄n sibi supuenit tal^o pa^o si rect^o ē q̄n
supuenit sibi remanet rect^o. si curu^o est: remanet
curu^o. si supueniat ip̄o dormiente remanent oculi
clausi: q̄p vt p̄lm stent cū ocul^o aptis: illud to^m
est ratione immobilitatis sp̄m et anhelāt aliq̄
lit et debilissime. q̄ opila^o in puppi non est i vlti^o
Tulgares dicūt q̄ sunt rapti vsq̄ ad celos quia
stāt sine loq̄la ocul^o aptis. vidi vñ minorē. xv. an
noy vel circa cui supueniebat bis et ter i āno. po
xisin^o ille durabat trib^o et quattuor dieb^o appōe
bam^o calefacto^o i puppi sic curabat. b̄ dicebat q̄
saſi erat deuor^o q̄ rapiebat^o vsq̄ ad celos. ip̄o cur
rato non recordabatur. dicebat nihil vidisse nec
habuisse.

Primo tu q̄res cui^o p̄ricle ē pa^o p̄nci^o ipa
gelat^o. Dice^m q̄ puppis a cneo
vsq̄ ad medullā. b̄ sētīt l̄ra 3. d̄ ite. c. 3. cca me^m. c.

Secundo tu q̄res. si est pa^o p̄ se l̄p colli
gatiā. dicendū q̄ q̄n est ima
tenat^o qd̄ raro accidit tūc est p̄ se. si at sit matialis
qd̄ evip̄m tūc est p̄ colligatiā: lz de possibili illa
ma^o possit ibi ḡnari a mala fria sic. cas^o ē possibil^o

Tertio tu q̄res p̄gelatio q̄ passio est in se
in ḡne et in specie. Dicendū q̄ est
passio p̄silis in se fr̄z sic. cū materia vel sine p̄co
mitas secū morbiū officialē puta opilatōem. v̄z
illa opilatio nō est in vlti^o ppter qd̄ cōiter anhelāt
lz occulte et debili modo.

Quarto tu q̄res. p̄gelat^o cuius virtutis
est nocu mentū. Dicendū vt su
pra q̄ reginue n̄lia digestiue et expli^o auē^o ga^o vt
dcm est supi^o i mlti loq̄. **¶** Et l̄ram tu argues for
b̄ n̄ij

q^d spasm^{us} tremor^{us} & gela^o sūt nocu^m i volūtaria
actōe motia. Dicit^{ur} ad b^z & sup^{er} b^z nō p^{ro} oīi q^{uo}d di
cet^{ur} i toto p^{ro}cessu hui^{us}. g. alimā^{us}. q^{uo}d refert dicere cu
insūtū sit nocumētū passiue. i. a q^{uo}btute lesa i ac
tione fiat & gñet. Et refert dicere cu^m v^{er}ū sit no
cumētū actiue. i. cui v^{er}ū noceat p^{ri}ncipalit^{er} p^{er} alia
v^{er}ba cu^m v^{er}ū sit passio p^{ri}ncipalit^{er}. Iste locutioes sūt
ga^l in de mor^o. 3. 7. 5. li^o pot^{est} etiā in de int^{er}. p^{ri}nci
bus loq^u. nā gela^o ē nocu^m passiue regit^{ur} n^{on} et
vital^{is}. vt ē declaratū p^{ri}nci^{us} sup^{er}. actiue t^{em} est no
cumētū i volūtaria actōe. i. passio volūta^{ria} actōis
Si loq^u in. 5°. de mor^o. in loco allegato. Et hoc
p^{ri}nci^{us} text^{us} ga^l. in de mor^o & de interi^{us}. sūt declarati
Semino margaritas inter cecos.

Quinto tu q^{ui}res. cuius v^{er}ū ē passio seu
cu^m v^{er}ū ē nocu^m actiue. i. cui^{us}
tuti p^{ri}nci^{us} infert nocu^m seu actōem corruptā. Sol
uit ga^l. 5. de mor^o. c. i. q^{uo}d est passio p^{ri}ncipalit^{er} aiate
volūtariae motiue: & sibi infert nocumētū p^{ri}nci^{us}.

Sexto Tu q^{ui}res q^{uo}re gela^o v^{er}ū sit i
nēt oculos aptos. dictū ē itelligē
ti q^{uo}d p^{ro}p^{ri}et^{er} i mobilitatē & grossiciē palpebrar^{um} & lac
toz oclor^{um} nā motū h^{ab}et a scdo p^{er} neruoz capis. 4
d ite. c. 5. q^{uo}d lac^{us} patiūt^{ur} per colligānaz puppis p^{ro}
pter vicinitatem.

Istis clarificatis cura gela
tōis tibi pa
tescit cognita bñ cā mātiali exite i cer^o f^{er}at sic.
trea mlica l^{it} f^{er}at vitrea & trea faciēte pot^{est}. 4.
& 5. dicit^{ur} i reuolutōe ānoz i mobilitatē sp^{irit}u moti
uos & sensitios p^{ro}p^{ri}et^{er} q^{uo}d sūt stupidi q^{uo}d rigidi cu^m
ocul^{us} apti stati clisterizēt sic f^{er}. cetau^{us} m. m. ij. bo
thoz marien. m. i. ell^{us} i al. coloq^u. añ. m. f. se. naff^{us}
3. ij. f. decoc^o. i. ij. H. aq^{ua}. dōec redeat ad. H. i. cū illa
H. decoctōis clisterizēt i q^{uo}d dissoluat yeralogodiō
3. i. reitert^{ur} istō clist^{er} donec m^ultitū h^uoz expellat^{ur}
p^{ro}p^{ri}et^{er} fiat sibi ligatōes dolorose. nadas caput pus
abluēdo cū vi^o ist^{us} decoctōis. f^{er} v^{er}iusq^{ue} saluie.
calame mēte maiorāe añ. m. i. anthos v^{er}iusq^{ue} sti
cad sene añ. m. f. f. decoc^o i vi^o al. v^{er} clare^o fctā ra
sura itez abluat cū pot^{est} ill^{us} decoctōis. p^{ro}p^{ri}et^{er} in
vngat caput sic. f^{er} olei sam^{us}. H. i. eufor^{us} subit^{us}
plueriza^{us}. 3. i. misceat^{ur}. f^{er} fctō p^{ro} diē f^{er} tale ex itbia.
f^{er} olei sabu^{us}. H. ij. olei d^{is} lilio H. i. casto^{us} eufor^{us} f^{er}
tilissi^{us} puluizat añ. 3. f. misceat^{ur} bōbace ibidem i
uoluat. & p^{ro}p^{ri}et^{er} capiti applicet^{ur}. f^{er} f^{er} sepe añq^{ue}
epithiet^{ur} q^{uo}d q^{uo}d hora pus abluat ē decoc^o seq^{ue}nti
f^{er} folioz malue bisinalue fūtre boragi añ. m. ij.
floy cano. melli^{us} folioz sene v^{er}iusq^{ue} sticad añ. m. i
oia decoq^unt i vi^o al. i duab^{us} p^{ro}ub^{us} & tūa p^{ro}eaq^{ue}. ista
deco^o reseruet^{ur} & capiti suo loco applicet^{ur}. ista f^{er}
vt dictū est clisteria reitertando.

¶ Am aliq^{ui}s se mouere si
valet aut vnum vl^{us} plura
ex mēbris mouere n^{on} pōt
atq^{ue} eoz sēsū amifit ip^{se}
palissim^{us} illi^{us} mēbri aut mēbroz in
currisse p^{ro}nutiam^{us}. Cur^{us} curā icipi
em^{us} pillas fetidas quas ego cōpo
sui dādo que. f^{er}. pul. pigre. 3. x. co
loq^u. iteriozis. 3. v. euforbij. 3. ij. et
f^{er}. castorei pipei asse sarapini opo
pona. setaragi indi sinapi oīm. vij.
añ. 3. i. cetauree mioris elaccerij a
boz añ. 3. v. gūme i succo rute dis
soluāt & alia ex eis cōficiāt & fiant
pille & sūt ex eis decē potōes: q^{uo}d
vnā postq^{uo}d eger sumpserit p^{ro} tres
dies q^{uo}d sciat & nutria^{us} tūc cū aq^{ua} ci
ceris & oleo & sinapi: & deinde bibat
aliam. Q^{uo}d postq^{uo}d ter fecerit p^{ro} ali
quot dies q^{uo}d sciat. et nutria^{us} carne
frustrati icisati sartagie frixam
tagenat i q^{uo}d sūt spēs cale vt pip
& hys filia. in potu v^{er}o sumat idro
mel. Mēbra q^{uo}d ei^{us} ex oleo costino
iungāt. Q^{uo}d. f^{er}. costi. 3. i. pipis pi
retri euforbij oīm triū añ. fctā. 3. i
castorei. 3. f. dissoluāt oia i media
libra olei de keiri aut de narcisco:
& vtere eo. Dieb^{us} v^{er}o q^{uo}d q^{uo}d sciat q^{uo}d
q^{uo}d die dande sūt due. 3. de anacar
dino. q^{uo}d. f^{er}. zizib. piretri: nigelle
costi melano pipis macro pipis og
gi oiz añ. 3. io. murre rute sicce asse
aristol. baccarū lauri castorei seta
ragi indi sinap gētiane oīm añ. 3.
v. mell^{us} anacardi. 3. v. vngat^{ur} ex olo

nūcū ⁊ cū melle cocto ꝑficiāthoc
em̄ medicamē valde cōfert palisi
apoplexie torture ⁊ cremori alba-
ras morsib⁹ scorpiōis ⁊ oib⁹ passio-
nib⁹ fr̄is ⁊ spasmo hūido. Cū autē
sumit ilico ꝑuocat sudorē ⁊ infert
febrē. Qd si sūptū n̄ affert satiatē
eger ab oī medicamē p. x. dies ab-
stineat excepta dieta. deinde ad ipi⁹
curā redeūdū ē. Qd si palis ex ꝑ-
cussioe aut casu euenerit et accide-
rit subito talis ꝑmāebit. Iamq̄ em̄
sanabit⁹. qd si n̄ repēte ex ꝑdict⁹ s̄
paulatim ⁊ mollit̄ inaserit loco ꝑ-
cussiois ēplm̄ hoc apponēdū erit.
qd. R. farinā fenugreci semis beē
se. mahaleb: se. resin bdelliū aōni-
aci adipē anas cerā oleū d lilio ex
his fiat emplm̄ ⁊ supponat⁹.

¶ Paralisi

gu. i. fortit pfe
cre mollitie ner-
uoz ⁊ mēbroz neruoz. s. laetoz cū a-
blatōe sēf ⁊ mor⁹ i to⁹ cor⁹ l' imedia⁹
corpis i lōgū. vñ palis dupl̄c v̄lis ⁊ ꝑtictari⁹. v̄lis
d: qñ ab initio colli ꝑ to⁹ cor⁹ l' ꝑmediū corpis
dēpro capite palitica. nā si obtineret caput eēt ap-
po⁹. de q̄ dictū ē cā tal' palis. v̄lis imedi⁹ ē igros-
sa: idura: ⁊ obnubila: sube ipi⁹ nuche spōdiliū
colli s̄m se tota: v̄l s̄m ꝑtē qz media^m h̄z vt dēla-
rabit n̄ nō igrossa: idura: ⁊ ꝑssio neruoz i cor⁹
origie ide descēdētiū. vt dēclarat ga⁹. 4. de morbo
c. 5. de aq̄ f̄bida ⁊ de aere turbido ⁊ igrossato ra-
diū sol' n̄ pnt trāsire: sic nec v̄tus qz igrossa: ⁊ ob-
nubila: s̄m cor⁹ s̄baz h̄z cām multiplicē vt vult ga⁹
4. de morbo c. 5. vna cā ⁊ magi cōis ma⁹ ē flā^{ca}
descēdēs a capite ꝑvias puppis igrossas ꝑvia i-
bibitōis ⁊ appōnis tal' fit subito. Cā extriseca in-
citāte cal'itas excedēs dissoluēs fritas ꝑp̄mēs pel-
liclas faciēs fluxū. ira dissoluēs gaudiū plecto^a
capit' debilitās ꝑtēniā pelliclar' cerebrū. Alia est
sup fluitas nutriti poti^m ḡssī appositū s̄baz cor⁹
igrossat vt fit i craplof ⁊ ocaf eccl'iastr̄q̄ in istis
fit paulati tale nocu^m ꝑp̄ qd talib⁹ stuphe sic⁹ s̄
bis l' ter in āno ꝑcedēde in q̄ n̄ adūnt debiles s̄

nali qbuscūqz regimē ipinguatū: loco hoz bal-
nea ⁊ stuphe nales semel in āno cōcedim⁹. nā sic
ꝑsuat a tali dāno. Alia cā fr̄as penetrās ꝑ ꝑtes il-
las ꝑp̄mēdo ꝑstrigēdo ingrossat cor⁹ subaz ⁊ cō-
ꝑmēdo claudirvias i ougie neruoz ⁊ in firculis
subiacētib⁹ vt fit i trāsētib⁹ ꝑ mōtes ⁊ isedētib⁹
sup lapidē s̄m in ꝑsili ꝑictitāt: qz fircle neruozū
cor⁹ indurat in cor⁹ suba sic cesset trāsir' calor spi-
rituū motioz ⁊ sēsitioz: iō nerui mortificāt ⁊ laxā-
tur. Cā est disloca^o spōdiliū l' āpa assitēs
v̄l casus ꝑcussio attritio sup spōdi^a. b vult B⁹.
in lo^o alle^o. nā ista ex cor⁹ nā igrossant subam nus-
che ⁊ neruoz ⁊ cū b̄ncēio s̄mūt aliq̄ hūiores q̄ ap-
positi ⁊ ibibiti faciūt illā ingrossatōez ⁊ viāz ꝑp̄-
sionē tal' palis v̄lis n̄ ꝑictitat nisi rōne stuporē cō-
comitāt q̄ vicinat apo^{ic}. Iō si sint cū stupore s̄-
gnū ē magne replectōis capit' iō si venos⁹ fuerit
nō dubites ip̄s flōare de vtraqz cepha^{ca} ꝑceden-
te clistere forti vt dicef. Cā l'it' facili^o ma^o nō pōt
ēf̄i a mēbro mādāte qm̄ flōia hūoz mltitudinē
euacuat ꝑtictari⁹ palis fit i vno mēbro tñ vt i bra-
chio l' in pede. raro tñ qz fircle neruoz veniētiū a
spōdilib⁹ ramificāt ꝑ diūsas ꝑtes: fit iterdū in di-
git' qbusdā. ꝑ. de int. in digit' pedūm m̄rice: i lin-
gua i meri cōedūt ⁊ n̄ pnt potare. n̄ rē liqdā trās-
glutire. vidi duos tpe meo. Cā hoz s̄cāe dicte
ꝑtales ⁊ ꝑtictares poti^m disloca^o v̄l cas⁹ ⁊ ꝑcuf-
sio l' modicū āpa i ougie neruoz l' in cr' fircle a qz
si cā sit hūoral v̄l ledit vñ mēbz. l' fr̄as forti ex-
triseca dicta. max^e si i fircul' subseq̄ntib⁹ ista s̄at
vt i brachio l' tibia. nā si fircle nerui idurat. a tali
f̄ro l' ex ꝑcussioe attritōe l' āpate spūs descēdētēf
nō pnt trāsire ista d cā ꝑlies videm⁹ i qbusdā digit'
Cā l'teri^o nō: qz palis ⁊ spasm⁹ s̄cā passioēs ner-
uoz. 3. de int. differēt tñ qz palis fit magi a mate^a
hūida ꝑp̄ qd mēbz mollescit t̄p̄sa ꝑte sana qz
magi dura. spasm⁹ fit magi a ma^a sicca mordica^a
iō indurat ꝑp̄ qd t̄p̄it ad se ꝑtē sanā. b vult ga⁹
4. de int. c. 5. ⁊ 2. de morbo. c. 6.

¶ Primo

tu qres cui⁹ ꝑticle palis v̄lis dē-
ꝑto capite ē pa^o ꝑncipali^r. soluit
lra. 3. de int. c. 3. ⁊ 2. dicēs. qz ꝑn^m nerui nuche
venū qdē inde orti: ⁊ si fuerit tñ palis i ꝑte dexte-
tūc nucha i ꝑte illa ⁊ nerui. ide orti. Idē si i ꝑte si-
nistra ē dicēdū. vñ nerui ide orti firculāt ꝑ cor⁹
ꝑ ad pedes aliq̄ fircle tēdūt. recitat B⁹ ꝑ. 4.
de int. Cū dā egrās mulā ꝑ romā cecidit feri-
ens i dorū habuit digitos mollificatos ⁊ pedem
Si soli digiti sint palitici tūc fircle aliq̄ ꝑtē su-
per⁹ l' nucha i 1. spōdili patit ꝑncipali^r Si digi-
ti pedis tē fircle aliq̄ uerui ꝑtēsa sup⁹ i corā vel
nucha i aliq̄ spōdili in alkatū patit ꝑncipaliter.

Secundo tu qres qñ pñ deñ l' sinistra nu
che pñ sola rñoliri t ledi a^a p
te exñte salua. t qui. 3°. can fen. p^a. ponēs anatho
mā cerebri: dñ q cerebz exñsifra pñ mñez didit
i subaz medulare t vñtriclōs plēos spñrñbz t ab
vñovñtriclō ad aliū ēcanale p qd trāseñt spñs t
spēs rez pceptray sñdit q cerebz mediatōz hz ex
nucha cñ tela sñtū^{ma} inñposita: ppñ qd vna ps
ledit alia remanēte salua: b videmus tota die.

Tertio tu qres palis ē ne pa^o p se l' p col
gātiā. Dicē^m q p colligātiā venit
ad mēbz qd vñre nñ dz fin nñam: puta mā^a l' mala
qñtas. t n vñt qd vñre dz: puta sps sñsñtñt mo

Quarto tu qres tu lucidi a cerebro
palis q pa^o ē m gñe t i spē. Di
cēd q offiē: q opñ^a vñaz neruoz t i supñ^e igros
sa^o nuche i ei^o sba t ei^o idura^o dz eē leus t subñl
clara t pura t sñtū nñ elongat nec mouet fin dya
metros pcomitādo secū morbz pñlēm.

Quinto tu qres palis pñ ne fieri a gñso
fleg^e nñ pñgñtio. Dicē^m q sic qz
ñā aliqñr grossum potest flui t fluxū sñtū igrossat
t subñtrās substātiā nuche ipam inñsñat t appo
sñtū origini nerui claudit vias ei^o mñā d possibili
idē pñ facere ē actu hñida flūda ca^o ē possiblis

Sexto tu qres palis c^o vñtñ nocu^m pal
sue. Dicē^m vñt ē plies dñm q regi
tie nñal digestiet expl^e sue t vital^e expulsiue itētoe
ga^o. nñ. de ige^o. c. 2°. C^o b argues itētoe ga^o. 3. d
morbo. c^o. p^o. vñdñt q spasm^o palis t tremoz sñt
nocu^m i motiayolūtane. Dicē^m vñt dñz ē c^o. d pges
latōe qñ^o sñt nocu^m actie i motiayolūtane qz illi
pñcipalr isēñt nocu^m p a^o vñba dz passiōes isēñtēñt
nocu^m i motiayolūtane pñs peti^o vñt sñt nocu^m
passiue ille tēñ^o ga. loqñ actie cui isēñt nocu^m t lo

Septimo tu qñ qñ p mor^o dñs pñro
res palis c^o vñtñ ē pa^o seu
nocu^m actie: dñm ē stati ex itē^o ga^o. 3. d mor^o. c. p^o

Octauo tu qres i q pñe corpis plies ac
cidit. soluit ga^o. 3°. āph. 3° illi^o
Si hñēs austria q vñt pñmñ i dñz ppñ maiore ap
tōz vñaz rōe maior caloz hñz ppñ maiore dñbilitatē

Nono tu qres q sñ plies accat i pñe sñmñ
passiōes q magi tñmñat i palisim.
Dicē^m q oēs pñmñt q apo^o vñt curat qñ ter
mñt i palisim t se. crenca cñ q cōicat mñtā mā^a i
cerebz t i tēñ hñidiz qz sñt magi reumñance colis
ca ppñ forē dissolutōem rōne foris doloris.

Decimo tu qres vñtñ i mēbz palis vñt
nutritia rñmaneat salua. Dicē^m
q remnet sñ debñl: qz isññm sue actōis puta p^o mē
bz ē alñata isññata ppñ pñuatōez spñuz caloz mor

tiuoze sñsñtioze t vñe nutritiales stringūt ex b pñ
uñficatō nutrit^m nñ pñt attrahi a vñtute attractiua

Undecimo tu qres vñe nutritiales
p qñs attrahit nutrit^m sñt ne
i lōgñ p neruū l' in lat^o. Dicē^m q i lat^o nāvenc ali
que pñe tñmñat i lat^o neruoz t attrētiua nerui attra
hit p pñsñtates pñguas capñbz vñnaz spñentiū
sēdās hñiditates ipis neruis. Istis de causis mē
bzum paralitatum demaceñt.

Duodecimo tu qres pñtñt ne vi
nñ i cura palis. Ali
dñt q nñ itētoe oiz dat. ydromel: qz vññū est magi
mus penetrōr ex q ledit fñc penetrē matias idi
gestas. In pññū ēñaf i suo pñt^o. Rō sua: qz qd cō
fortat calozē nñalē t digerit mā^m hñat vi sñt. Dñ
cēd q i pñ^o nñ pñtñt i pñcessu pñtñt sñt gññi i mē
dio cōsñtñōis t i sñne t i modica qñt^o t hñz vi sñt
digerendo materias t pñfortando calozē natura
lem: t ista sñnt intēntione Rāf in suo pñtñente.

Istis clarificatis cura palis
tibi pateñt.
clavis sanatiōis cuiuscūqz palis stat i non^a cāe m
mediate nocu^o actōis motie t ei^o remotōe. Sig^o
cā ime^o tal^o nocu^o fuerit gññes t durities t pñs
sño ipñ nuche t ei^o sba t i suba neruoz i eoz ori
gie in pñcedēñū l' in fureñā eoz aliqñvenies ex cāu
seu pñssñōe l' attritōe si sñt tal^o palis supñmñt
sit ex b vir aut nñq curat qzñ forē lesio i nuche
neruis ide ori. Si paulatī acciderit curat cito. in
vñroqz cāu sñt sic. C^o sñ. maluz sñcle mercurial^o cē
tauree mñ. añ. mñ. pulpe colloqñ^o. mñ. sñ. fñ decoctio
i q dissoluat gñraloge dññ vñt pñrapig^o ga^o. 3. i. olet
cōis qñt. fñ. mñ. 3. fñ. sal cōis. 3. ij. fñ. clistere detur
iaccat sñt. C^oññ fñ dññā dñca ad b l' vñtōseñt d
cñ scarificatōe subñt pññ applica sibi desup rñm
plastrā. sñ. farie fenu^o. 3. ij. bdellij. 3. fñ. armo^o. 3.
ij. atñgie anañ gallie añ. 3. i. olet dñ lilio qñt. fñ. cere
qd suffñt. sññat cērotū de q capñat vñā ps t appli
cet b facto p duos l' tres dies qñ inouabñt emplz
abluas pñt illā pñssñā cñ aq calā decoctōis tññma
li maior t folia ēplā desup lo^o alñ^o ēplā dñctñā
vidi cñ ablutōe dñca t fol^o ēplā tōe nñ dññā^o folia
carabāñ. Tal^o decoctio sññliat apñt pñsumit matias
ibñd fluxas tēñ^o dictā tēñue potā^o ydromel si po
tet vññū pñmños dies sñt gñññ: t i modica qñt^o in
mē cōsñtñōis t i sñne C^oññ circa sñm. l' 6°. diē sññ
curet da sibi. 3. ij. pill^o az cochiaz. l' de pill^o dñ aga^o
3. i. fñ. vñ. 3. ij. Si at tal^o grossities t durities sñt nuche
t neruoz ide pñcedēñū i eoz origie l' in fureñā
eoz a re a^o pñmñe puta a dissolac^o spñdñl vel in
cture assñstēñt l' ab apñte assñstēñt. Cureñt dissolac^o t
applicet dñ ēplā dñca ablu^o dñca. Si fuerit ex apñ

te curet apa vt dz. Si at caet tal' ingrossa^o sube ce
rebru^o t nuche t neruoz dictoz in eoz origine vel
in trūco seu furela eoz a ffo extrin^o penetrat: vt
sit i trāscūtib^o vel isedēb^o sup lapidē frim muscl'i
ani palitica^o ppter igrossatōez t iduratōez furelay
neruoz. 3o remanet remolliti mortificati laxati
ex puatōe spūuz morioz caloz tūc mūgāt^o cū olo
cucumberi alimū vbi sit modicū castorei subtr^{me}
pluerizati ad. ff. i. 3. ff. vl' ff sic. ¶ ff. succi rute re
ff. ij. olei de lilio. ff. ij. castorei puret^o costi. añ. 3. ij.
euforbiij. 3. i. coqūt^o olin cū succo vsqz ad pūptōez
succu pñr dū deponet ab igne apponat^o res subtri
h^{me} pluerizate t addat^o balsa^o. 3. i. ff mūctio t po
tes alii abluere cū aq cala decoctōis tūmali ma
ior: vt sup^o ē dēin. Si at tal' gñsties t durities nu
che t neruoz ide descēdē^o t pñssio t clausio via
rū spūuz in eis caet a mltō t gñssio nutri^o apposi^o
p capita puaz venaz t rignatay qd raro tūngit
l3 b sit de possibli A^o. de morbo c^o. 5. vt sit i crapu
lof ociof q paulati tēdūt ad tale nutri^o scfus et
mouis i meorib^o n sūoz. Listerizet p^o. ¶ ff. mal
uaz cicie mercurial^o cetauree. m. añ. m. i. añ^o m^o m^o
rar^o ameos añ se. nasturcij. 3. i. ff decoctio in q dis
soluat^o yeralogedid^o. 3. i. lo^o illi^o yerapig^o ga^o. 3. i.
meff. 3. ff. olei cōis qñt. ff. cassiēk mūd. 3. i. tal' cōis
3. ff. ff clistere. b facto si venosus t vna fuerit colo
rata flōet de mediana i bōa qñt^o. pñr purget sic
ff. florviol^o boragi. añ. 3. ff. sene epib^o añ. 3. ff. poli
po^o qñt. 3. i. añ^o marat^o. añ. 3. ff. 33. 3. i. aga^o electi.
3. ff. ff decoctio in q dissoluat^o cassiēk mūd. 3. i. dya
cartami. 3. i. ff pot^o l' fiat decoctio sine aga^o t dis
soluat^o ibi. 3. i. yeralogodū ¶ pñr mūgat^o spina i
collo t i dorso pñis dieb^o cū olo laurino cū aliq
pte olei d lilio l' costino pposito fricatōes abstine
tie sē sibi medicine electe. Dieb^o seqñtib^o stuphet
in stuppha sicca facta cū lapidib^o fluuiatib^o cadē
tibz supspōvino al. vl' clareto. Si at tal' gñsties
t durities nuche t neruoz causans palisiz. vl'em
fuerit ab humore flā^o fluxu a capite p vias pup
pis ad ipam nuchā qd est vt plinū. l3 de possibli
cōicet sanguis: vel mlia in aliq pte ingrossante
subam hoz p appōem t aliqlē subintratōez clau
dēdōis dictas neruoz cāns subito dicta palisiz
vl'em p ceterij causis. Sup b adūntido ex pñ^o ras
in pñ^o sui pñētis si cū tali palisi vli cūeniat las
situdō in facie in illo latere. puta in lingua in oyu
lo in lacertis maxille q ista mēbra sunt mollifica
ta t palitica cū stupore. aliquali: tñc scias q lesio
nō solū erit in nucha in immo coll: ymo ē in cere
bro t q ma^o multa est in cerebro t a cerebro dis
soluta ppter qd tales pēclitant t vt plinū morū

tur infra quartā diē potissime si nouilunū v^l plenilunū supueniat. Si autē cū tali mēbra faciei remanent sana nec stupor ꝑcomitat tunc cerebri nō patit ꝛ q^a materia est pauca ꝛ faciliꝛ curantur. In cura g^o tenendo ꝑcelū ras in p^{no} sui ꝑtinent vitabimus fortes medicinas ꝑ aliq^s dies. Ras dicit vsq^s ad q^{tuor} vel qⁿq^s dies ꝛ fortes inūctio nes ꝛ sternutatio oīa. nā ista dissoluēdo materias augmētant palisq^s. In palis g^o v^l si cerebri cōicet in nocu^o vt est dē m^o fⁱ in p^{no} illud clistere. fⁱ maluarū cicle mercurialis añ. m. i. centauree. m. m. ij. se. nasturcij 3. ij. vtriusq^s sticad. ana. m. i. fiat decoctio in qua dissoluatur geraldogodion. 3. i. v^l loco illius yerapigre galien. 3. i. olei ꝑmumis q^{nti} fⁱ. salis cōmunis. 3. ij. fiat clistere transactis q^{tuor} or vel quinq^s diebus pene in decoctione athanasie botoz marien. ana. m. i. colloq^{nt}ide. m. f. ꝛ. 3. f. de opiatīs dictis: non comedat aliquid detur sibi ydromel de quo nutriatur sit sibi loco cibi ꝛ pot^o ꝛ non dormiat nisi parum: conciliū est Ras in quo cōtineat. ¶ Ose q^{nt} si venosus fuerit flos bothomē de vtraq^s cephalica i bona q^{nt}itate ad tres v^l quatuor libras: quia est morbusvalde acutus fiat i occasu solis si necesse fuerit quia flos bothomia multitudinē humorū euacuat. ¶ Ose q^{nt} fⁱ oretur in crastinum de vena lingue scōz Ras in suo continente. fricentur sibi extremitates vsq^s ad fatigam. Ras vult q^d postea ventosecur in spatulis cum scarificatione inungatur in primis diebus: vt dictum est cum oleis competenter calidis ꝛ non in excessu in spondilibus colli. ¶ Recipe. olei de lilio. ff. i. castorei p^{ir}erⁱ cōsti. ana. 3. ij. puluerizentur subtilissime ꝛ misceantur potee addere serapini armoniaci op^opona q^{nti} añ 3. i. et fⁱ. vel. ij. Aliqui faciunt cu^z oleo de balsamo ꝛ bene: sed quia carum est habent tres partes olei de lilio ꝛ quartam partem vel tertiam de balsamo post primos dies materia miorata per flos bothomias per clisteria per abstinētiā ꝑcedemus ad fortiora si ꝑtest capere sumatur de yeraldogodion. 3. i. dissoluto eodem modo vel de pilulis cephais vel de assa fēda: quo facto ꝑnotēcē sternutatioes. fⁱ. p^{ir}erⁱ castorei se. nigelle. se. staphizagie subtil^{ie} pluerizatoz añ. 3. i. vel. fⁱ. g^odisi ellebori albi. añ. 3. i. fⁱ pul^{is} subtil^{is} ꝑt p^o bⁱ inūgi cū vnguēto statim dicto in paralisi a frigido extrinseco penetrante quod est bene calidum et sic cum consumptiū materie quasi attingit principū quarti gradus si ē necessariū de mag^a miorata ffacta abstine^a in primis dieb^{us} ꝑt cape de pulla v^l de perdice dⁱ nisi dauenato. ꝛ dⁱ vino grosso modi

cū fin rasum i suo pte. in me^o cōestionis et i fine
 pstat calor cūalēz digerit matias crudas tenet
 vim fir⁷ et. Si i tali paralisi vli cerebz n cōicet i
 lesiōe vt dictū ē et declaratū ar⁷. ma^a modica i ca
 pite suēs ē. iō non ē tm̄ pielin vel d possibli sit a
 mltō nutri^o appositovt dcm̄ ē. Listerizet vt dcm̄ ē
 et inūguat i pūmis dieb⁹ nō cū fortiorib⁹ laxetur
 tm̄ cū. z. i. et b. colloqn^e duplata ipi⁹ yerapig^e B¹.
 dissolute cū aq cicerō. vl. z. i. geraldodid sic disso
 luti et inūgas cū cū balsa^o in pū^o vl olo de balsa^o
 in vna pte olo d lilio i duab⁹ pūb⁹. vt dictū est. p
 cedēdo ad fortiora stati dicta et ad stemutatōes.
 nā in ist⁹ fortib⁹ vnguēt⁹ et medicis et clisterib⁹ er
 rāt moderni nri appūnates stati in pū^o qd est d
 intētōez ras i suo pte. In ist⁹ et i alijs si tps b tol
 leraret v3 mltū stupha dicta facta d lapidib⁹ can
 dētib⁹ supspovino albo vel clarovel stuphe na
 turales potissime sulphuree si esset possibile.

Capitulū octavū de stupore et tremore.

Um aliquis fecit aliq^d
 suoz membrorū sicut est
 dispositio pedis cum sit
 stupidus dicimus nullo
 membro stuporem esse. Quapro
 ppter eius cura non est differenda
 Quando em̄ plongatur tēpus hu
 ius egritudinis pducit ad parali
 sim. Curatur autē hec passio ex ali
 qua parte medicinarū paralisis et
 cū dieta et vinctōe ex oleo costio. qd
 si iuefauerit passio eger ex pillulis
 fetidis purgāndus erit et complexio
 equanda cum anacardino et dieta
 Tremor autē ex eisdem curat⁹ ex q⁹
 bus sanat stupor sed si ex superflui
 vini potu euenerit eger ab ipo erit
 abstinendus. Similr si aquā q ex
 niue dissoluitur bibendo hanc in
 currenit passionē ab ipa absteineat
 et balneū calidissimū ingrediatur i
 quo tādū morā faciat dōec sudet
 et in sole assidue moretur.

Et stupore et tremore et mi
 nore pali⁹ dicit
 d miore pali⁹ qz mēbra tremlo sa qsi
 itrat palisizicipiēte firmari: vtd clara
 bit i c^o. Tu dices qre ras sil tctat de stupore et tre
 more. Dicē^m q qz si eedē passiōes i gñe: vt decla
 rabit: et si passiōes eiusdē ptielē. puta nuchēz ip
 soz nervoz. iō sil ras tctant d ipis. Nō: q stupor
 capit mlt⁹ modis. vno^o capit p stupore ment⁹ seu
 pigri⁹ ment⁹ cū ocul⁹ semiclausi l ap⁹ fixis nō mo
 uētib⁹ put pigit qbusd mliq stāt rapti ac si yma
 ginaret et nihil ymagināt. Istō etiā plies pigit
 senib⁹ se. et n febricitatib⁹ cōit moziunt sic ē actio
 diminuta sēsus cōis et ymaginātiē motie ppt ma
 lā fram i pra po^m et alii in puppi opilatēvias il
 las ppt colligatiā. ppt qd ga². 2°. d m⁹. cirē pū^m
 et fine. p stuporē itelligit pgelatiōez inferni itēdū
 subeth⁹ litargiā i fieri. Iste stupor ē via ad suber
 poti^m si cū tali mala fra cōicat hūoz ras n cōis
 derat isto^o i isto c^o. Alio^o capit stupor put ē dmi
 nutio sēsus et mor⁹ i aliq mēbro vulgares vocant
 tale mēbz obdormitū mamb⁹ et pedib⁹ plicat⁹ et
 ligat⁹. Istō^o ras b pōdat i c^o. qz vi sic ē pa^o nervo
 rū et via ad palisim. imo tale mēbz iā h3 palisiz in
 cipiēte firmari l3 adhuc n sit firmata. Alter⁹ nō
 ex dict⁹ B¹. 4°. de morbo. c^o. 2°. et. 5°. q duplex est
 tremor: matial⁹ et imatial⁹. imatierial⁹ sit ppt ian
 tōez spūuz motioz i mēbro q sit infdū ex reclusio
 ne eaz ad infiora et tiorē l ex eoz resolutiōe et i for
 tit febricitatib⁹ et ppinqs moti nā tāgēdo pulsū
 eaz brachia tremet si eis b euciat i aug⁹ se. cōiter
 moziunt. De isto tali tre^{re} ras nō itelligit b. Alter ē
 tremor matial⁹: et iste ē dupl⁹ qdā sit de ma^a mora
 vt sit i febricitatib⁹ poti^m pporisimalib⁹: iste subse
 q⁹ rigore i fine ppt qd ē vñus motia mag⁹ debilis
 q i rigore pcedēti. Iste tremor ē pa^o laētoz ppter
 qd ras n itelligit d tali tre^{re} i isto c^o. Alē ē tremor
 matial⁹ q sit de ma^a qeta: vñp3 i brachijs senit⁹ i
 capite et collo eoz. d isto tali treuore ras itelligit
 in isto caplō.

Primo tu qres stupor et tre^{or} put capite
 itelligit ras i c^o. et ptielē sit passio
 nel. Dicē^m q nuchēz ipoz nervoz pncipal⁹ pnt
 pnt colligataz tremor at de ma^a mora ē pa^o laē
 toz cū tali nō est pua palis: puta incipiēs: firmas
 ri. ppt qd ras nō itelligit d tali loq in caplō.

Secundo tu qres si ne passiōes ipoz nec
 uoz p se l p colligatiā. Dicē^m
 q p colligatiā: qz venit ad nuchā et ad nervos qd
 venire nō d3 fin naturā: qz materia ingrossans et
 opilans et claudens vias spūum motiozū senit

finuoz et ingrossans subam nuche et neruoz per imbibitionem et impositiōem.

Tertio tu qres q pa^o e descēptiue loqndo put b itelligit a Rasi. Dicēdū: q de tremore soluit Ba^o. 4°. de morbo c^o. 2°. i fine qd official. puta opila^o viar spūm motiuoz in ipis neruis a grossoviscofo ad que seqt morb^o in rece ptaclo: puta ianito spūz in ipis receptacul^o ner uoz. Contra b argues intēdē ga^o. 4°. de morbo c^o. 5°. dic q soli nerui obtici pnt opilari opilatōe hūozali: q illi soli sē pcauitalij aut nō. Jd nō pnt opilari opilatōe hūozali: q hūozes nō pnt p eos transire: vt ipe ponit. Jde in de iuuamēf hanclic^o s coartato^o ab ira l'ab ex. rōne apātis assistentis Dicēdū q ab itra dicti nerui motiuz sensitiui nō pnt opilari opilatōe hūozali: vt dictū ē. s puta i o riginē puta i aliqb^o spōdilib^o et i nucha. et sic rōes nō valēt. b vult Ba^o. 5°. de morbo ca^o pprio.

Quarto tu queres stupor. i. dim^o. sen sus q pa^o e descēptiue loquēdo Soluit Ba^o. 4°. de morbo ca^o. 5°. q official^o i sup ficie. puta grossities et durities nuche i spōdilib^o et neruoz inde descēdētū naz ipis idurat in suba et igrossatūz aiata cū suis spiritib^o irradiat nō pnt trāsire p ipos vt declarat ibidē exēplo ceteri^o de aere turbido et grossio: et aq. nā sol nō p trāsire Et tu qres a qb^o causis fit opila^o igrossa^o et in dura Dicēdū q a supfluo ibibito i nucha et neruis in origine pvia nutritiōe i reumatismel a re cō pmerē et coartate: vt a casu pculsiōe dislocatione apate assistēte. Tu dices nūqd p b fieri ab opi latōe illaz ptiū dictaz sicut tremor. Dicēdū q sic ab opilatōe coartato^o supius dicta i origine neruo rū sensitiuoz vl' furelis sic tremore fuerit talia i o riginē vl' furecul' neruo. Et sup b adūte vt ē tibi ex plicatū sup expōe. 4°. de morbo ca^o. 5°. q nerui sē mltiplices: aliq sunt bñ molles tales sē solū istūm ipi^o sensus tales vadūt magi p supficie mēbz: vt mēbz sensiat nocumētū ei^o. Aliq sē q bñ duri tales sūt istūm ipi^o motus solū: tales tēdūt magi p centrū mēbz vt mēbz habeat fixationē et mobi litatē talia sūt ex instictu nē et ei^o sagacitate nē i formatiue vt ab orbe liniatē et figurante. Aliq sē nerui mediocres i sba puta i duritie et molitie ta les sūt istūm sensus et mor^o: puta sensitiui et mo tiui b est tibi bñ explicatū in lo^o dicto isti intēdūt p totū mēbz. Et si tu qras an oēs spūs istozū sūt homogenee nē q oīs sūt sensitiui et motiui dictū ē in expōne lib^o et ca^o dictoz: q qdā ethero geneitatē hnt naturā q: magi sicci et subtilēs sūt motiui magi hūidi et grossi sūt sēsiui seu istūm

sensus ppter istaz grossitiē citius pdit sensus q mor^o in his aln ex opilatōe lz pautiores spūs suf ficiant ad sensū: q sentire ē quoddā pati. sic mor uere ē agere. q b sit verū pz. q: alitv^ous sensitiua et motiua nō distiguerēt in gñe ex q hnt idē istūm puta eosdē spūs et organū puta neruū et passus In q ē adūredū et sup b nōndū q iste passiōes de scribūt noie accētis: vt mos ē antiqz interdū sic describere vt dictū est in pñ^o huius.

Quinto tu qres stupor et tremor cui^o vir tur sē nocumētū passiue itellis gēdo a q nocumētū vtiū cānt tales passiōes dēri pte noie accētū. Dicēdū q iste passiōes oēs alie matiales sē nocumētū passiue itelligē vtiū nālis regitiē nālis. nālis digestiē et vital^o expulsiue: vt di cit Ba^o. ii^o. d ige^o. c^o. 2°. et 8°. Rō dicti ē: q si iste nō errassent in actōibus suis nō causaretur cau sa morbi in corpore: vt dictum est pluries.

Sexto tu qres cui^o vtiū stupor est nocu mētū et tremor cui^o vtiū ē pa^o seu nocu^o actiue loqndo. Et qro d his put tales pas siōes itelligūt b a rasi. Soluit ga^o. 5°. de morbo. ca^o. p^o. et 5°. q stupor et tremor de ma^o qeta sunt passiōes sēsiue et motiue aiate. stupor ipi^o sēsiue et tremor ipi^o motiue aiate pncipalr. nā ist pncipa li^o ifert nocu^o. vt vult Ba^o. i lra allegata. Contra b arguit forū q catur a motia aiata et sēsiua lesa neruoz et mēbz nō potēti mēbz leuare nē susti re sursum nec pfecte resistere motui deorsum a sui nali gñitate nō bñ sētiue cāt nocu^o in ist n^o ē pa^o illaz pz. q: idē eēt aūq eēt. et idē esset cā et effect^o et idē pcederet scipm: s tremor de ma^o qeta. et in nali catur a motiua aiata lesa neruoz et mēbz: nū istā ponit Ba^o. 5°. de morbo c^o. 2°. ad lram et stu por a sēsiua lesa pcludo igr q tremor de ma^o qeta nō ent pa^o aiate motiue: nec stupor ipi^o sēsiue ista ē rō forū et vī pcludere illū textū. Dicēdū q tremorē talē de ma^o qeta stuporē possum^o pside rare duplr. vno^o p motu illo tremuloso q ē accētis morbi et p illo stupore et sic bñ fit a motia aiata et sensitiua lesa seu debilitata et vt sic nō ē pa^o n^o no cumētū actiue aiate nec sēsiue q: rō sic pcludit Alio^o possum^o cōsiderare tremorē et stuporē pro passiōe sic dēpta et sic itelligit Ba^o. 5°. de morbo. qñ dic q tremor ē pa^o motiue aiate. i. ifert nocu^o pncipalr ipi^o motiue aiate et stupor sēsiue. et sic ego itelligo i solutiōe seu clarificatiōe qñti dicti q pro passiombus descriptis sunt passiōes illaz.

Septimo tu qres tremor inatialis ē ne pa^o p morbo descripto motiue aiate. Dicēdū vt dēm ē de tremore de ma^o

quiesca p morbo descripto est passio motiue aiate
p illo malo motu e passioe nocu^m ipi^m motie aia
re. ¶ Tu dices cur v^tur e pa^o tremor p illo motu
Dicēdū q^d vt sic e accis morbi verū actio morbi
pt eē cā morbi t vt sic pt iferre nocu^m seu passio
nē mediate tñ q^d mediate morbo descripto appeti
tū pcupiscibili volunta^o i actōib⁹ assuet⁹ p natu
rā nō pnt leuare manū ad os nec ad caput.

Octauo tu queres mor⁹ q^d e tremor q^s
mor⁹ est. Dicēdū q^d mor⁹ tremu
losus de ma^a qeta t tremor imaterialis a duab⁹
natur⁹. q^{nto} d morbo caplis pimis sit a motia aia
ta mouere debilit ad sup⁹ t sic e accis morbi et
est pter naturā t e mor⁹ nature q^d e gūitas nalis
mēbr⁹ puta a gūitate matie ad iferi⁹. t e motus
nalis p p^o q^d dicit⁹ Ba⁹. 5. de morbo caplis pimis
q^d tremor nō e mor⁹ ex toto pter naturā. Tremor
aut⁹ q^d fit de ma^a mota e duplex. s. mal⁹ mor⁹ expul
sue nalis lacertoz expellen⁹ ipetiose t violente
Et morie aiate lacertoz iuuat⁹ expulsiua dicta. q^a
icitata a tali pūgitio materiali t e ad iferi⁹ a gūi
tate nali p pimis duob⁹ e malus mor⁹ p isto nō.
Et sic p³ q^d tremor tal⁹ d ma^a motat e i p^o ximis
fit attriplici nā. Et tal⁹ tremor q^d fit de ma^a mota i
fine rigori se attriplici nā dicta e pa^o seu nocu^m
actie alioz mēbr⁹ a lacert⁹ nā detes stridēt mē
bra plura patiūtur p colligantiā ptiū q^d principa
liter patiūtur vt ponit Ba⁹. 5. de morbo caplo. 5°

Alitis clarificatis ris t tremo
ris tibi patefcit: maxie q^d cāe hoz t palis eedē sē
in gūe q^d palis icipies firmari pcomitat ista no
cūita. vt vult raf in ca^o. 3° dīc in rubrica de stu
pore t tremore t mīore palis. 3° dīc vult ga⁹. 4°. de
morbo c^o. 5°. 3° dīc. 5. d morbo c^o. 2° q^d statib⁹ istis
nō e victo^a morbi sup vūte motuā volūtarie sic
in palis pfecta q^d nō e tāta grossities nache i ei⁹
suba ex sordido appposito subitrate ei⁹ subaz aliq
lit n^o tāta neruoz opila^o t viay clausio i origie eo
rū p dictā appōne sordidi seu supflui p p^o q^d sps
sensitiu⁹ motui nō ex toto cessat trāsire. ad ipos
neruos nō g^o tant⁹ indiget eūatōib⁹ n^o vñctōib⁹ us
ita fornb⁹ seu calis. Si q^s g^o tremore i capite v^l i
brachijs vel tibijs v^l stupore seu dimmutōez sen
sus habuerit v^lat per. x. dies t vltra seroz mane
mellito seqm tepido siue a^o mixtura. Vel san⁹ de
mane i auroza de sero añ cenā: l^o in itroitu lecti su
mat duos bolos de radice achoy pfecta cū melle
siue potu tñ Et i fine mēse cōedat siue potu ranu
lū saluie bullire vñca ebullitōe i brodio carniū v^l
de gūis pūneay sumat i fine cene. cerebz lepozis

assum multū laudat in cena talibus colūbi affi⁹
vinū grossuz eis pfer⁹ q^d vinū albū p p^o ei⁹ pene
tratōez nocet vīna diūsa sumere valde nocet nō
potare subito in pñ^o pñāij talib⁹ cōpetit i via cur
ratōis t refuatiōis mellicratū. ¶ R^o. rad achoy
m. i. cetaurec. m. i. cupar. añ. m. i. vtriusq⁹ sticad an
thos añ. m. f. se. basilicōis se. maiorane se. peonie
rōne. añ. 3. i. mēl⁹ albi despūat. q^{nt}. i. t f. f. melli
cratō bñ clarificatū ad. R^o. renouet q^{nt} libz septia
na sumēdo de isto mellitovnguat se i spōdilib⁹
colli v^l alkatin cum vnguēto seqm⁹ ptes lesas
seu obdormitas t tremulosas. ¶ R^o. olei baccay
lauri. R^o. f. olei de lilio. q^{nt}. i. p^oirer⁹ castorei subtili
sime puluerisatoy añ. 3. i. misceat t incorpēt s ci
neres calos sumpta mellitō p. i. 5. dies sumat co
laturā seqm⁹. R^o. p^ou. da. vūay pas. mund. añ. 3. f.
thi epithimi polipo⁹ q^{nt}ini. añ. 3. f. 33° anisi. añ. 3.
i. t f. agarici. 3. ij. t f. turbit⁹ gūinos t albi. 3. ij. f.
decoctio in q^d dissoluat cassiek. 3. i. f. pot⁹ Si n^o pla
ceat sibi colaturā recipe da sibi. 3. i. turbit⁹ pulue
rizati cū. 3. i. 33° albi cū brodio carniū. Vel da sibi
bi de diaturbith. vel da sibi. 3. ij. p^oirer⁹ az d agarico
hoc fctō p^otinuet adhuc mellitō p. x. dies l^o circa
ffacta purgatōe vnguat se i spōdilib⁹ dicit⁹ t p^oi
bus lesis cū istovnguēto fortiori. ¶ R^o. succūne
recēt. R^o. ij. olei de lilio. R^o. ij. casto. p^oirer⁹ costi. ana
3. ij. euforbij. 3. i. coq^{nt}ur oleū cū succo p^odictoy
ad p^osumptōez succi. t cū deponet ab igne a^o pul
uerizata subtilissime misceat t addat olei balsa
3. f. facta vñctōe spōdiliū colli p. x. dies: si fatiga
ret ponat d emplō seqm⁹ s spōdiles extēso s alu
tā i lōgitudine medij palmi: t i latitudine duorum
aut triū digitor. ¶ R^o. olei de lilio q^{nt}. i. t f. olei d
iūmpo q^{nt}. f. f. secis olei d lilio. 3. ij. storad liq^{de}. 3.
ij. mirre. 3. i. galbāi. 3. f. armo⁹. 3. i. p^oirer⁹ castorei
subtilissime pluerizatoz. 3. ij. euforbij. 3. f. cere q^d
sufficit ffiat cerotū addat malaxādo terebētime. 3.
f. vt meli⁹ adhereat capiat vna ps t extēdat: vt
dictū e interdū. teneat istd empl⁹ potissime d die
iterdū vngat se cū vnguēto statū dicto: i spōdilib⁹
t i p^oitib⁹ lesis ad ignē fricādo: vt bñ ibibat in pre
lesia. Vel si istud emplm s spōdilia t ptes domi
tas q^d e forti⁹ fm rasim. ¶ R^o. p^oirer⁹ baccay lau
ri staphisagrie sambuci boraq se. sinapis. pipis.
castorei euforbij añ. 3. i. tcran⁹ t pficiant cum suc
co cucu. asinini cū modico resinē fiat empl⁹ de q^d
applicet vna ps vt dictū est. ¶ Paupes curo de
stupore t tremore mēbr⁹ cū ablutōe aq^d calide
decoctōis folioz tintinalli maiorij vsq⁹ ad p^osum
ptōez duay partiū emplando desup spondilia to
lia epus t sup humerū t ptes lesas cum modicq

ed quassatione eorū desup. nā hz vim subtiliatuā sup fluitat. Et q vnguat cū succo ebuli vel cum cumeris asinini ⁊ felle bouis: aut bulliū aū vsq ad consumptionē medietatis.

Capitulum nonū de tortura oris.

Am hominis os cōtorq̃tur ⁊ vnum de oculis suis claudere non valet et si precipitur ei vt sufflet

flatus ab vna tm̃ parte exire videtur ipm̃ tunc contorsionē pati dicimus. Cuius curam incipiemus cū solutione vētris ex pillulis fetidis. Nutrimētū vero eius atq; ipius potū ponimus vt in caplo de paralisi diximus. Egrum preterea quotidie i mane anteq̃ comedet sinapim cum sirupo acetoso gargarizare faciemus: Et mittemus eum in domū obscurā: et precipiemus vt vnā nucem muscatā in parte oris que torta ē teneat. Maribus q̃ in sufflabimus cōditi: vt sternutatio puocetur. Spōdiles q̃ colli eius ⁊ faciem eius ⁊ frontē ex oleo costi no inungere cōuenit. Et ē quotidie de anacardinovniū aurei pōdus sumendū. Et si passio hoc modo soluta non fuerit ad ventris solutionē egri preservationē redeū dum est. De tortura vero q̃ nō repente sed paulatim accidit nō ioq̃mur. ipa nāq; non contigit nisi in frenesi p̃nitiosa morte iam iminēte est ex siccitate.

Et tortura oris. i. de tortiōe oris ⁊ faciei. nō q̃ cā torture oris ⁊ faciei in gñali ē paralisis aut spasm⁹ a q̃ hāz causaz plures accidit b̃ dicit statim in seq̃ntib⁹

Alterius nota ex intentione Ba. 4.º. de inf. ca. 5.º. ⁊ 2.º. de morbo c. 6.º. q̃ i palisi trahit ps egra a sanarōne molliciei in spasmō p oppo^m ps sana trahit ab egra. nam magi dura attrahit ad se minus durā seu magi molle. Signū ad b̃ q̃ talis tortura fiat a spasmō vel palisi sunt tria. Primo sumit a duritie ⁊ malitie ptis egre. nam i spasmō ps egra est dura. in palisi est mollis. 2.º. e salua oris q̃ in spasmō nō occurrit mltā salua. In palisi est mltā salua q̃ si inuolūtariē exiens per os. 3.º. signū sumit ex labijs ex clausione oris ⁊ ex palpebra iferiori oculi in clausione oculi. nam in tortura ex palisi ps sana bene claudit ⁊ cū figura ⁊ forma. ps egra silt̃ silt̃ claudit: q̃ trahit in aliq̃ a pte sana vt est dictū verū claudit cū mala figura: q̃ labium supius cadit vltra debitū cū abundāti salua. In tortura ex spasmō ps sana clauditur ex se. ⁊ q̃ trahit ab eg̃ spasmata rōne ei⁹ duriciē statim dictū est. ps aut egra nō clauditur. ymo remanet discoopta sine salua notabili. Idē dicendū de palpebra iferiori oculi q̃ in palisi claudit palpebra iferius notabilr in spasmō magi claudit in transuerso. Et super hoc aduerte q̃ tortura oris ab intrinseca causa si fiat si transeat duos mēses sine manifesta repatione cōter non curatur. q̃ illa mala p̃plexio frigida cū materia sit q̃si habitata in membris illis. Ideo non potest curari a medicor̃ sed si remoueatur siue curetur est casus singularissimus. ppter quod aduerte sup falsis p̃missionibus q̃bus p̃munit̃ vtinur auariā mori nobis p̃naturali. Et super hoc nota q̃ talis tortura oris ex spasmō aut paralisi fit interdum a causa extrinseca puta ex punctione vel punctura sagitte vel gladij vel consimiliū in facie. vel in lacertis capitis nunc contrahuntur per modum spasmī ⁊ nerui ⁊ lacerti trahunt ad ptem illaz interdum fit illa tortura ex concussionē sup capitis parte tunc catur paralisis ⁊ relaxatio ⁊ casus lacertorum in parte illa. ⁊ p̃ p̃ns fit tortura oris et istos casus pluries vidi ⁊ curantur post annos et menses.

Primo tu queres Cuius particule tortura oris est passio p̃ncipalk. Soluit littera Ba. 3.º. de inf. c. 5.º. q̃ nerui vētēs ad lacertos timpoz ⁊ ad lacertos q̃b̃ fit masticatio qui nerui timpoz et genarum p̃munit̃ veniūt a 3.º. pari neruorum capitis qui a proza procedūt Et dicit Galienus 4.º. de interioribus. caplo. 5.º. ⁊ 3.º. ad lacertos aut genaz iferiores q̃ culcit vocant quibus fit masticatio ⁊ trasglutio etiā veniunt nerui a p̃mis spōdilib⁹ colli: vt dicit Ba. p.º. de inf. ca. 5.º. in fine. ppter qd̃ p̃cludit q̃ p̃ticta p̃n

capall' paties in tortura oris sunt nervi venientes a primis spodiis: collit: vt dicit Ba. et b. et vt plim ppe materia ibide veniet pvia reumatismi: ppe qd actores magi pfulit: et iubet mungere carnas colli et ipm occipitum: q: vt plim nervi pncipali patietes pcedunt inde lz no semp s alii dicti.

Secundo tu qres an tal' torturayt e pa^o dictoy nervoy sit p sevel p colligantiam q: venit ad nervos illos qd venire no dz fm naturam.

Tertio tu qres tortura oris q pa^o e in se i gne et i spe. Dicendū q officiali genere: i spe est mltiplex i figura cu tortat in situ p lo^o et colligat potissime si fiat ex palisi q: mala humida causat morbum in pone. 2°. de morbo ca^o. pe multio. sp pcomitat opila^o et morbo p silis: q: mala p^o fra cu ma^a aqua vel grossa. et sic piz tibi qlit ista passio dscibit noie ppo q: a tali mala figura

Quarto tu qres cui^o vti^o tortura e no cumetu passioe itelligedo. Dicendū vt s plies e dem q tortura et ois morbus materialis e nocumetu digestioe expulsiue nalis et vitalis expulsiue. ii^o. de inge^o. ca^o. 2°. et 8°.

Quinto tu qres cui^o vti^o tortura e passio pncipali et cui vti^o pncipali^o infert nocumetu Soluit Ba. 5°. de morbo ca^o p^o. q motiue aiate genay et labioy. na spasimus et palisi s passioes pncipali ipoy nervoy in membris in qbus fiunt.

Sexto tu qres ex q duay caz dictay magi pigit ipa tortura oris ex spasmio vel ex palisi. Dicendū q i regionib^o frs l septetrio nalis magi pigit ex palisi: q: ma^a aqse flac^a magis multiplicat: s i calis regioib^o fit a spasmio. ppter qd Aul. q erat in fine tertij climay l in pncipio qrti dicebat: q magi fiebat a spasmio quia i tali fra ma^a sicce acute magi multiplicat q si fluxerit ad pres nervos pūgedo ipos pūit ipos ex eoy na vsus sua origine: vt declarat Ba. 5°. ar chigenē. Tertio de pplexionib^o declarado hoc in cordis lire: q: si pūgant in capite pūit versus ad caput sicut nervi pūunt vsus sua origine si pūgantur a tali ma^a sicca pūgitiva dicta ex qbus rebus dictis sic clarificatis patefcūt tibi curatiue potiores et notitia rerum applicanday in gne et in spe: vt pmissum est in pncipio.

Septimo tu qres in q latere tortura supuenies e deterior. Soluit ras i suo pntē q supuenies i sinistro ppe de bilitatem pncule.

Octavo tu qres hntes tortura i qto tpe debet curari. Soluit Ras i suo

pntē q nisi curaret infra mēsem l repant manifestu curat: oēs tū antiq puenit q si trāseat duos menses facta est incurabilis. nisi veniat ex punctura aut cōcussione

Nono tu qres q e ca magi puocās tortura faciei. Soluit Ras i suo pntē q ois res puocās fluxū ma^a ad pmas spodiles colli. iō e innafale et malū coopire se i collo in sono scarificare se in iitio colli cū vctof: lz euacuet ibi materia: ideo debilitat memoriā: hvolunt omnes

Decimo tu qres si patietes tortura pici tāt d morte Soluit ras i suo pntē. c. ppo. q si opatōes cerebri pncipales sūt lese. puta itellect^o: rō: meō^a. et sig^m e q m mltia e cerebri dissoluta et ab ipo cerebri fluēs: ppe qd q: cerebri mltū cōicat i passioe mlti mouit infra 4^m diē q: passioes fortes cerebri sūt valde acute: vt sē palis tal' appople^a et palis vlis. et si tal' pūgat euadūt signū tollerantie nature cerebri.

Undecimo tu qres q sig^m seu acci^o magi significat tortura futura. Soluit ras i suo pntē. c. ppo. q: 3^a. sē q significat tortura oris futura salt^a faciei. museli faciei mouet. ac si hret ictigatōes aliq vapes in pūit iā fluere a capite. C 2^m. sig^m e dolor ossū faciei. C 3^m. sig^m e stupor: cui^o faciei. naz icipit ma^a fluere op^o p^o stāte stupore i cute faciei: pōs dicere qd e tortura icipies firmari: vt e dem i e pcedeti d stupore et tre^a mēbroz. tē pa. dz cauere a frigore et a vctof i collo potissime cū scarificatōe q: faciūt euenire Ras i suo pntē.

Istis clarificatis cura tortura oris tibi patefcit. an q i cura pcedas scire oz: an tal' tortura sit ex palisi l ex spasmio illoy lacto^o q: medica^a aliq diuificat. q: i palisi oz magi dscicaret ma^a aqsa magi s btiliare. i spasmio p opp^m mū^o exsiccare cūvngēt: et alijs et ma^a magi grossā s bstrahere. Silt oz scire an sit ex pūcta l p cussioe tal' tortura cui^o cura dicem^o i fine ca^a. Et sciēd q i tali tortura cerebri cōicat alii fortit in lesioe: q: mltā ma^a ab eoy i co dissoluit. iō pūclitāt aliq infra 4^m diē mouit: qd cogit i opatōib^o ei^o pncipalib^o si salue sūt n salue fuerit. na si itellect^o: rō: et meō^a i tali tortura corūpāt sig^m e q cerebri mltum patit i tali tortura cōit mouit infra 4^m diē et eō. In cura g^o sic pcedam^o i primis pa. pōat i camera obscura sēclausa p totū ne aer frigid^o n^o vctof pcutat si bi ptes illas infriatas a ma^a illa fluxa alias aut lapsus augmētaretur et teneat nucem muscatam in parte oris in qua est tortura vt figura membro remaneat assucta, Et in primis diebus nil detur

sibi nisi idromel ipo solo nutriet ut dicitur palitice
purget. **C**Stati aliquantulum et non multum fortiter
nec per viam dissolutionis materie passio augmetur: ut
est dictum in. c. de palisi intertione. **R**as in suo continere
Ras radii achori. m. i. fiat decoctio in qua dissol-
uat verapic ga. 3. i. et fiat potus def in aurore. si
non velit cape ista da cassia simpliciter in ortu solis
cuius recepta posui in primis capitulis de cepheale et
scotthomia de frenesi. **C**Uel da sibi. 3. i. de turbit
gumosi albi pulverizati cum. 3. i. 33. def cum aqua aco-
ri et ciceru ru. **C**Stati si sibi mellitum de quo su-
mat i die ter. scz in aurore in vespis in primo som-
no mediu gobellu calin sine alia mixtura **R**as
radii achori. m. i. maiore saluie an. m. f. vtrius
qz sticad an. m. f. 33. nuq muscate. granor iuni-
peri an. 3. f. anell despumati qm. i. f. fiat mellitum
ad. H. ij. et f. bn clarificatu. **L**osegnit fdomet deve-
na q est sub lingua intertione **R**as in suo continere
potissime si venosus fuerit. et si plogat reiteref.
In pcessu pnr gargarizet anq sumat de melli-
to p vna hora de isto gargarisinate. **R**as se. sinap.
3. i. syrupei acetosi coposui qd sufficit distepandu
ut fiat gargarisma. vel distepet se. sinap cu mo-
dico vi et fiat gargarisma quolibet mane **L**o-
sequeter postq fecerit gargarisma p aliqsvices
puocet sternutatio cu succo auricule muris seu
maiorane. iniiciat infra nares media testa nuq
resupine. plures i die multu approbat in cura p-
oes. **L**oco hui ponim de pdiso pulveriza sub-
tilissime. aliq admiscet de castoreo e codisi et po-
nit infra nares. **C**Ras dic in toto continente q
capiat de radice supiori catapucie maioris i qti-
tate gram pipis. terat et ponat in nasum p tres
dies qlibet die semel. **V**ino curatur facti pceden-
tib. **M**oderni nri faciunt sic et curat passionem
si auricularu muris ciclamini nuq indice cu-
cu. azimi nuq muscate achori paret an. 3. f. omia
pquassent et bulliat in vino et colent et muoluaf
bobar in dicto vino et paties resupinet et comp-
mat bobar. et. vi. aut. vij. gutte tepide narib di-
stillet. hoc fiat multis dieb et multis vicib ate-
pradiu et an cenā. **I**sta purgat caput mirabili-
ter confortat nervos. **C**Istud multis pficit curas
psumare caput post pmos dies sero et mane cu
decoctoe camomille. multu valet palit q est ex
spasmo. hoc vult **R**as in suo continere. postea in-
ungere q est ex paralisi. addas vtriusq sticad.
CPostq facta e purgatio aliqua et gargaris-
ma et sternutatio aliqlis. inungant carine colli-
et facies et spodiles pme plures in die cu oleo
nardino vel costi coposito cuius recepta ras poit

e. de palisi. **C**Si ex spasmo fuerit potes miscere
cu vno istoz olin de lilio in vna pte potissime in
pn° p aliquos dies et dent. 3. ij. piffaz fetidaruz
cu. 3. f. colloqn et. 3. i. serap vel cochiay loco illaz
CRas laudat ablutionem faciei cu aqua achori
vel cum aceto tepido facta purgatione potissime
qn fit tortura ex palisi. **L**audat etia balneu siccu
puta stufam naturale vel de lapidib ignis sup-
perso vino albo l claro. corp et caput stufetur i
pn° et in toto pcessu. **C**Ras multu laudat rad.
achori pfecta cu melle supspo. 33. vel sirupo vel
mellierato vel electua. **I**n processu cure lau-
dat etia tubicinare in die p vices ut figura mebr-
rectificet in aliquo et respicere se i speculo ut las-
bia coniungat et figura rectificet bonu e in pces-
su cure. oia si psideada et pnuada put e supi-
dictu. mellieratu coniet garga^m sternutaciones
inictoes ut e dictu. et sic pnuado ista cura pple-
bit infra. xx. dies si deo oiporeti placuerit **C**Si
vo aliqs tortura oris habuerit ex puctura facta
in ill ptribus phente lacertos et nervos tal cura
tur cu cura vulneri. curato vulnere remanet aliq
lis tortura qua natura reparat i annis inungue-
do put dicem in. c. sequeti. **C**Et si qs torturam
oris habuerit ex cocussione mollificate nervos et
musculos per ibibitione ma per via palisia coi-
ter fiat enipla et alia dicta in. c. de cura palisis ex
pcussione. na paulati p plures menses comples-
bitur cura.

Capitulum. io. de spasmo.

Cum aliqd mebru alicu-
ius contrahit et ad suaz
redit originem aut plera-
qz ex mebris sic disponu-
tur ipsa spasmata ee pnu-
ciamus. **S**pasm aut subito aut paulati in-
uadit. sz spasmo subito euenienti:
eadem pbanda e cura qua palisi co-
ferre dixim. **I**n eo ta fricatoe ma-
nuu et vinctoe ex oleo costino plus
vtimur. **S**pasm vo q no repete sz
suauit accidit post febre aut mltā
vetris solutoez aut multu vomitu
aut sanguis fluxu mal e et vix cura-
bil. qcqd tn accidit ei mederi inci-

piem? Ego nāqz ordeī aquā 7 iu-
ra vinctuosa 7 mollia admiſtrabi?
7 i aquā dulcē tepidā ipm mittē?
vngē? ex olivolato tepidoz olō d-
se. cucur. 7 p̄cipue nervozī q̄b? spa-
ſm? ē radiceſ hñs. in tia q̄z diu mo-
reſ 7 ex ol. violato inūgaſ. de vino
bibāt pax qd̄ tā mltū hēat aq̄ ad-
mixtū: 7 ex cibis nutriat humidis

Spasmo

id ē d̄ tractōe
mēbzoz. nā tal
morbz describit noie accētis. Si des-
cribat a d̄ctōe dū fit: q̄z tūc ē mal?

mor? vt diceſ i. c. 7 deſcribit noie p̄po d̄ſiderādo
ſpaſmū i tractōe facta ſic figurata. q̄z ſpaſmus
dū facit ē. ē mala figurat ſtati d̄clarabit C Nō
q̄ ſpaſm? diſtinguit multipl̄. vno? ex pte cāe in
gñali. q̄z qdā ē maſial: qdā imatīal. nā ois ſpaſ?
ē de replōe aut de inanitōe p̄po. vi. āpho. C Idē
ga? 3. de int. c. 3. p̄p̄ hūozē ſubintratē mē^m abbre-
uiat. q̄z n̄cui ingroſſat i ſpaſ? de replōe. abbre-
uiant nervi 7 ingroſſant: 7 p̄ p̄ns mēb^m. c. dicto
p̄z hūozē ſubintratē 7 replentē hoc tñ verū eſt p̄
aliqd̄ ip̄s in p̄n? q̄z tpe ſubſequenti mē^m demace-
rat p̄p̄ defectū nutrimentū i ſpaſ? de inanitōe: 7
h̄t lōgitudō 7 latitudo m̄morat ſim illā. 3. d̄ int. c.
3. Probat idē ga? iſta ſic i extionb? puta i corri-
gia v̄l corrigiſ q̄ qñ replēt abbreuiant 7 ingroſ-
ſant ip̄s iam abbreuiat 7 p̄ſtringūt: vt p̄z de
facto. 7 videm? i chordis lire q̄ regnante aultro
ſeu v̄eto humido replētē dictas chordas lire: q̄
chorde rūpūt. Idē ſit regnātē v̄eto boreali exic-
cātē 7 inaniētē q̄ ſilr rūpūt: niſi p̄us latent: q̄a
abbreuiat. C Lā at maſial faciens ſpa^m ē hūoz
aliqlit groſſ? hñs malā qlitatē pūgitiuā friaz v̄l
aliā rōe portōis ma^c acute colice v̄l alit? aduſte
p̄mixte pūgētē ip̄z 7 p̄hēte ip̄m ex ſui n̄ C Dicūt
actozes q̄ cōit cōicat v̄et? ſit int̄dū ex ma^a v̄eto
ſa ex toto p̄petēt gñſa potiſſi? i tibijs ſenū q̄ a lai-
cis d̄: crāpa q̄ ſtati curat cū aq̄ decoctōis tunc
ſi tibiē cū ei? decoctōe bñ abluat calē ſero 7 ma-
ne p̄ duos dies tal? cā maſial? aut ē p̄phēdēs to^m
mē^m. ſ. nervū 7 lactū. 7 b̄ ē qñ ſit ſine ap̄ate. aut ē
p̄phēdēs vñū tñ lo^m quē reliq̄ ptes ſequūt. b̄ ſi
i ſpaſ? p̄p̄ ap̄a. C 2. diſtinguit ſpaſm? ex pte ſin-
ip̄omatū puta ex mō d̄ctionis. qdā ē ſpaſm? ſeu
d̄ctio q̄ ſubſus pte domesticā 7 d̄: āroſton? 7 ſi
b̄ q̄z illa ma^a ſubintrat nervos p̄p̄ d̄eſtice. 7 q̄a

pūgitiua pūgit ip̄os nervos: p̄p̄ quā p̄p̄uctōez
ip̄i nervi d̄hūnt ex eoz n̄ v̄ſus ſuā originē ut di-
cit gali. 2. d̄ de int̄o. cā. 4. d̄ archigenem becla-
rādo b̄ i chordis lire. C Alia ē d̄ctio ſeu ſpaſm? q̄
ſi v̄ſus pte ſilueſtrē. q̄z illa ma^a pūgitiua ſubintrat
nervos p̄p̄ mē^a ſilueſtrē. 7 ſic d̄hūnt v̄ſus ſuā origi-
nē 7 vocat p̄thoſton? Iſte due ſpēs ſūt p̄p̄ d̄-
cte ſpaſm?. C Alit? ē ſpaſm? q̄z totū mē^m nō d̄-
hēdo ip̄m v̄ſus aliquā pte. q̄z ma^a ſubintrat vñū
formit pte d̄eſtice 7 ſilueſtrē. 7 vocat tethanus
q̄z v̄trāq̄ pte. C Iſta ſpēs ſpaſmi n̄ ē ver? ſpaſ-
m? ſi largo mō dicit? qlit? p̄tigit nec q̄b? cōtigit
diceſ ſtatim inſequentibus.

Primo tu q̄res. ſpaſm? cui? p̄ticule ē pa-
p̄nci? C Soluit ſrā. 2. d̄ int. c. 4.
7. 3. de int. c. 3. q̄ ſpaſm? ſp̄ ē pa^a nervoz p̄ncipa-
7 lactoz p̄ colligatiā ip̄oz. vñ ma^a occupās p̄ez
nervosa ingroſſat eā ſic abbreuiat 7 p̄hit ip̄z ex
ſui n̄ v̄ſus ſui originē. C Arguit? b̄ aucte ga? 2.
de int. c. 4. p̄tra archigenē. dic? q̄ tethan? ē paſſio
p̄ncipa^a v̄eāz 7 arteriaz digiti vel alteri? mē^a ap̄a
ti. q̄z ille p̄replēt 7 tēdūt. Idē vidē dicere. ix. d̄
genio. c. i. 2. nā i ſynocha ē tethan?. nā mē^a ſit
ſic tēſa: q̄z nō p̄nt applicari p̄p̄ p̄lectorziā mar-
mā v̄eāz 7 arteriaz ab ip̄o ſan. ḡ ſpaſm? n̄ ent pa^a
p̄ncipa^a ip̄oz nervoz. C Dicēdū q̄ ſpaſm? ſeu
d̄ctio duplex ē. ſ. vera ſeu p̄p̄e dicta: 7 ſic eſt du-
plex ſpēs āroſton? 7 p̄thoſton? Iſte ſpēs ſunt
paſſioes ip̄oz nervoz ſolū p̄nci? C Alit? ē ſpaſm? n̄
ver? ſeu largo mō dicit? tal? ē tethan? i q̄ nō ē v̄a
d̄ctio ſi tētio: 7 iſta ē pa^a int̄dū v̄eāz 7 arteriaz 7 i
terdū ip̄oz nervoz vt i tethano v̄l i alijs ſpēs?
dic? v̄l b̄: vt ſtati diceſ. nā i iſto nervi replēt 7 in-
groſſat 7 vix p̄licat? t̄v̄l 7 rigidat? ſunt dicta v̄na
ip̄es ſpaſmi.

Secundo tu q̄res. ex q̄ i tetha^a v̄l i alijs
ſpēs? dic? v̄l b̄? nervi patitur
p̄nci? vt tu p̄ois: q̄nt q̄ ſi illi nervi. C Dicē^m bñ
telligēti ex itēdōe ga? 3. d̄ int. c. 3. 7. ſ. ſui paſſioa^a
pone^a ſig? tetha^a v̄l iſt 7 aliaz duaz ſpēs: q̄ i tetha-
no v̄l i alijs ſpēs? dic? v̄l b̄? patit? p̄nci? ſextuz
par nervoz capiti. v̄tēſū ſup ſpōdiles colli vñū
7 ligatū cū eis i mōdū chordis mediātib? q̄bus
pellicul? 7 p̄anicul? q̄z ſurcule aliq̄ tēdūt ad viſce-
ra interiora: vt ad pect? 7 ei? muſculos ad cor: pul-
monē d̄yafragma v̄eas 7 artias 7 ad plā alia: vt
dent eis ſenſū quedā. alie ſurcule potiſſi? 7 parit
tēdūt ad gulā 7 epiglotū. nā ſim q̄ ma^a ibibit i
iſtis nervis ſic iſtā vel illā ſpēm ſpaſmi. i ſpaſ?
p̄ticulā aliq̄z mēbzoz nervi orti a nuchā 7 ſpō-
dilub? cōmūdenb? vt i ſpaſmo brachioz nervi ſpō-
diliū p̄moz colli tibiāz nervi allati. 7 q̄z aliq̄ ſit

cule spōdiliū colli tēdūt ad pedes. p. 7. 4. d. ite,
iō ad passiōē illoz p̄t spasm⁹ fāt v̄lis fieri scōz
e⁹ spēm aliquā fm q̄ fit palis̄is satis v̄lis.

Tertio tu q̄res. vtrū spasm⁹ sit pa⁹ p̄ sevl
p̄ colligatiāz. **Dicē** q̄ ois ē p̄
colligatiā. venit qd̄ venire nō d̄z ad eos fm na
turā puta ma⁹ mala hūoral subintrās ipm ners
uū t venas t arterias i tethano.

Quarto tu q̄res. Spasm⁹ q̄ passio ē in
gñe t in spē. **Dicendū** q̄ in
spasmo possum⁹ p̄siderare pla. p. d̄ctōem dū fit:
t sic ē acc̄is morbi. q̄ mal⁹ mor⁹. 5. d̄ mor⁹. c. p.
Et vt sic describit i morbū p̄silem cū ma⁹ v̄l sine
ma⁹ plures morbi describūt noie acc̄is vt mos ē
helenoz. 3. de inge. c. 3. **Alio** possum⁹ p̄sidera
re d̄ctōem factā. t sic dico q̄ ē official⁹ puta ma
la figura cōcomitās secū aliū morbū officialem
puta opiloem t morbū cōsilem q̄ ē cā tal⁹ d̄ctio
nis. vñ tal⁹ mala figura cāt imēdiate nocu⁹ i mo
tūa aiata p̄p̄t qd̄ est morb⁹ p̄ncipalis.

Quinto tu q̄res. cui⁹ v̄tur spasm⁹ ē no
cumētū passiue intelligendo:
Vidēdū vt supra i alijs capitul q̄ digestie na
tural⁹ t expulsue vital⁹. n. de ige. c. 2. t. 8.

Sexto tu q̄res. Cui⁹ v̄tur spasm⁹ ē pa⁹
seu nocu⁹ actiue loq̄ndo **Sol**
uit ga. 5. de mor⁹. c. p̄mo. q̄ spasm⁹ p̄ d̄ctōe fctā
puta p̄ mala figura ē passio p̄ncipalr motie aia
te. t sic loq̄t ga. loco dicto si p̄sideret spasm⁹ dū
ē i fieri p̄ illa d̄ctōe tūc nō ē passio seu morb⁹ i se
rēs passiōez. s̄ acc̄is morbi puta mal⁹ mor⁹ p̄p̄t
qd̄ n̄ ifert passiōē imēdiate s̄ imēdiate. q̄ acc̄is
morb⁹ p̄t eē cā morbi. **Alij** cōicātes iūā malaz
figurā: puta p̄silem t official⁹ vt puta opila. s̄ i se
sūt passiōes ip̄i motiue aiata p̄ pus. q̄ official⁹ p̄
pus: p̄silem vt ē declaratū p̄mo de morbo caplis
p̄mis t vltimis.

Septimo tu q̄res. Spasm⁹ dū fit est
mal⁹ mor⁹ t acc̄is mor⁹ q̄
fit a morbo sic iectiga. 5. de mor⁹. c. i. sup̄ b̄ tu q̄
ris. sub q̄ gñe acc̄is cōtinet. nō ē actio lefa. q̄
ē actio mor⁹: q̄ actio lefa attribuit v̄tuti. actio le
fa talis vel talis v̄tur. vt p̄z infra. 5. t. 6. de mor⁹
3dē dīc. vi. de int. **In oppo** nō ē q̄litas mu
tata q̄ tūc cōphenderet sub rōe p̄p̄ij obiecti a
licui⁹ sens⁹ de q̄tuor sēsib⁹ vt ē dictū. 4. d̄ mor⁹.
c. 2. nec exiēs a corpe mutatū notū ē **Dicē** q̄
ois mal⁹ mor⁹ supueniēs corpi n̄rō ē acc̄is mor⁹
q̄ sub actōe lefa cōtinet. q̄ ē mala actio v̄tutis
motiue aiata vt tremor mēbrozū. v̄l ē mala actio
motiue natural⁹ vt i singultu sto. d̄z. 2. de morbo

c. vi. **Uel** est mal⁹ motus morbi vt ē spasm⁹ iec
tigatio. nā q̄ talia sūt repugnātia actōi naturali
iō sub actōe lefa cōtinet t exponit. p̄p̄t illā cāz
dicit ga. 3. de mor⁹. c. 3. q̄ qdā sūt repugnātia ac
tioni bone. iō sub actōe lefa cōtinet. s̄ q̄ vt plm
tale gen⁹ acc̄idēt ē actio nate seu v̄tur lefe. iō
cōiter d̄z actio lefa v̄tutis alicuius. **Alia** autē d̄z
vt spasm⁹ t iectiga. actio lefa. i. mala actio mor
bi. t sic patet tibi clarificatio quesiti ignorati a
modernis nostris.

Octauo tu q̄res. a q̄ cā hūoral fit plu
ries spasm⁹. **Dicēdū** q̄ cōner
d̄z ab autoub⁹ q̄ magi s̄ a sāguie acuto. **Postea**
a flate acuto. 3. a melācolia. ab istis si ad ner
uos fluxerit v̄l si apauerit. melia autē adusta q̄
mordax t acuta credo q̄ sit vna cā potissima. et
aliq̄n colā mordēs. 5. amphorj p̄meto p̄mo.

Nono tu q̄res. q̄lit tal⁹ ma⁹ spasm⁹ mē
brū rōe sue mordicatiois subitrat
mē. s̄ p̄tē illā neruosa fm lōgū aut fm latum:
Dicēdū q̄ i palis̄i subintrat fm lōgū. q̄ ma⁹
tal⁹ lōgda subintrat remolliēdo t opilādo i spā
p̄t subinferre t fluere i origine eoz fm lōgum
s̄ i p̄ viā reumatismi t fm latū p̄p̄t capita v̄as
rū ibidē. cōtiguataz spūctium talē materiam ad
dictos neruos.

Decimo tu q̄res q̄bus magi accit spā
mus: pueri aut iuuenibus: v̄l
senib⁹. **Solūt** aut. 3. cān. c. p̄po. dīc q̄ pueri p̄p̄t
debiilitatē ipoz neruoz: 13 cū cūret i eis p̄p̄t for
titudine p̄ncipaliū epāz t cordis. **Sz** iuuenib⁹
t senib⁹ magi cōtingit rōe cāe. q̄ tal⁹ cā acuta ē t
mordax magi abundat in eis.

Undecimo an spasm⁹ a frīo extrise
co sit matial⁹ vel imate
rial⁹. p̄ alia v̄ba d̄z an sit de reploe vel d̄ inanitōe.
p̄bat q̄ fit matial⁹ subito. ḡ ē matial⁹. p̄na t. 3. de
int. c. 4. Itē s̄ cū v̄tur hūor. q̄ tale frīg⁹ mortifi
cat hūores p̄tēos i mē t neruos t deuat eoa
nata. ḡ erit matial⁹. Itē tale mē i grossat. 4. de
mor⁹. c. 5. ḡ ē matial⁹. p̄na t. 3. de int. c. 3. **In op**
est ga. p. de mor. c. 3. 6. **Et** rō sua est. ille spasm⁹ i
q̄ p̄h̄t lōgitudō t latitudo ē imatial⁹. 3. de int. c.
3. minores ponit. 5. amph. p̄meto illi. frīm vero
spasmos tē. v̄bi dīc q̄ frīm tale penetrās cōstris
git mēim t p̄strigen⁹ exalat hūiditates subtilēz
magi aereā t cū. b̄ pūgit. q̄ mordax sic neru⁹ p̄
h̄t ex sui natura vt pluries est dictū.

Ad rōes p̄z solutio. **Ad** p̄mā s̄ subito
cedo ḡ ē matial⁹ nego p̄naz
nā ga⁹ itelligit: q̄ si fiat subito a cā intrinsecap
cū

*Compa. afficiens
spasm. i. amph.*

tūc ē material. si ab extrinseca fiat subito nō ē ne-
cessariū qd sit material. ¶ Ad secundā dico qd illud
vitū hūorū nō ē cā spasmū. ¶ Ad tertiū a frīo ex-
trinseco ingrossat et indurat in suba vt ē dictū
auctoritate supra in c. de palis et i. c. de stupore et
tremore. et diminuit scdm latera: et sic nō valēt
argumenta.

Duodecimo tu qres. Spasmi ex
vulnere an sit mate-
rial vel imatīal. seu de replōe l' d' ianitōe. ¶ Sol-
uit ga. v. ampho. supra cā. ij. qd ē matīal. qā ex
apate causato supueniēte i vulnere et ē mortalis
q: a tali cā forti patit multū initū neruorū: puta
cerebrū: vt dicit ga. in cōmēto.

Decimotertio tu qres an spas-
mus a punctura
nerui a clauo vel ab alio acuto sit spasmū matīa-
lis aut imatīal. aut de replōe aut de inanitione.
¶ Soluit lra. 3. teg. cā. 120. ibi. Nervi vō et the-
thanū qd ē spasmū matīal seu de replōe. q: p-
pter cōtinuū solōne dolorosam hūor acutū currit
interdū ad ipm locū pūgēs ipm neruū: et p pns
ipm pbit vltus suū ouginē ex sui natura: sicut vltus
dem i chordis lire vel alteri instrū musici vt des-
clarat ga. 2. de infio. c. 4. s. archigenē. ppter quāz
cām ga. ubet dilatare forāmē pūcture vt possit
ineli iponi oleū calidissimū terebēthine vel lūbri-
coz vel euforbij vt tal' hūor qd ptime ibidē fuit
pseruat: et sic cābit tractōem iporū neruorū spasmū
m ex pūctura ipi scōrpiōis vel alteri aialis p
eādē rōem ē matīal sicut q: ipōit ab aiali pūgēte

Decimoquarto tu queres an
spasmi ex me-
dicia fori ellebo^a vel alia sit spasmū de replōe vel
de inanitione. vel matīal vel imatīal. ¶ Soluit g.
v. apho. 3. p. qd me^a laxatiua pōt cāre spasmū
triplex. vno dissoluēdo et pmonēdo hūores acutos
pūgētes neruos ouficij stoⁱ descēdētes a cereb^o
vna ē dicta me^a vt recitat ga. de qdā iuvene qui
fuit spasmū a colera acuta erugiosa mordēdo
ouficiū stoⁱ qd euomitata fuit curatus a spasmū.
Idem ga. v. de inf. c. v. nā expulsa illa colā spā-
lū p vomitū fuit curat ab ipo spasmū. Idē ga.
v. de interiorib. c. v. nā expulsa illa colā spālū p
vomitū fuit curat ab ipo spasmū tal' spasmū sit i p-
euōnis vel circa cōit. ¶ Secōdo mō medi^a supra
cāt spasmū euacuādo vltra debitū rōe nūmie ina-
nitōis et exsiccātōis nerui abbreviat et pbitur
ex eo nāa vt vidē i chōrdis lire vel borea res-
gnāte nisi pus laxent rūpūtur et cōtrahūt talis
spasmū ē incurabil' et mortal' et fit i fine purgati

onis aut i fine magni flux^u vētris. ¶ Tertio cau-
satur spasmū a medicina violenta calida et acu-
ta non euacuādo nec dissoluendo s. solū subam
neruorū exsiccādo et psumēdo. q: ois res medici-
nal' purgatiua ē ericcatiua et psumptiua. s. apho.
3. i. tal' spasmū ē de inanitione et mortal' et incur-
bil' tal' spasmū venit post sumptōem me^a vno
duob' mētib'. Ipo. de isto nō facit mētionem: s.
tacuit vt dicit ga. in 2. q: erat de inanitione dedit
eū intelligere p dictū secūdū. Ex istis patet cura
in genere et in specie.

Istis clarificatis cura spasmū
tibi pateb-
cit. ¶ Occlusus ē in pcedētib' speculādo ea qd sunt
necia i cura cuiusqz spasmū. qd spasmū qd cūqz vltis
aut piculari fin quālibet ei^u spēm ē passio neruo
rū pncipal' et nō miche i qd differt a palis. qam
aut neruorū dictū ē qdne. 2. Et q: p pte cōicāt in
pticula. q: vterqz ē passio neruorū pncipal' et cōi-
cāti i cā qd pluries accidit puta ex hūidita^e gros-
sa replēte neruos in suis porositatib' vltra debi-
tū p viā sup fluitatū nutrimental'. Istud pcedunt
ocū gūitas crapula corpis fluēte ad neruos pnt
p lōgūz de possibili p lat' p viā catarrī et dispo-
lūtōis matiei cā extrinseca mētiāte. vt calor: frig^u
ira replō excedēs multa talia. Istē spasmū h' su-
bito. iō. Ras remittit nos p cura spasmū qd pluri-
es accidit. q: cura ē eadē vt ipse ponit. sicut pōit
suis dionib'. ¶ Aduerte tū sup b qd spasmū pti-
culari facit et pfect' i aliq mēbro ē tollabil' a nā
et cognabil' a qdā qz ppter rectitudinē vlt' curuitatē
mēbrū. ¶ Spasmū aut vltis et perfect' nō ē tollā-
bil' a nāa: q: tūc cessaret anhelit'. q: pectoralia
cessaret a motu. ¶ Spasmū aut vltis fin quālibz
ei^u spēm incipiēs firmari ille ē tollabil' a nāa:
s. cū difficultate cognoscit. iō signa data a hā. 3.
sui passioarij. hic recitabo: cū a pauq cognoscit
¶ Signa thetani vltis incipiētis sūt qtuor de-
cim tales vix ceruicē mouēt et nō pnt eā flectere
nec tenere rectā et ceruicē recta nerui colli dolēt.
et si loq: tremulose loq: et irascit maxie loqnti-
b' tales vix aliqd trāsglutiūt et cū difficultatē au-
dit' ipedit i eis. facies cōit rubescit. sudāt aliqū
man' ei^u frigescūt. pulsū hnt tenuē. qdā eo^u sūt
semi alienati. ¶ Hntes antrostonū cū istis sig-
nis dicit i pte hnt qdā alia iā inclināt caput in p-
nū seu ceruicē ad anten'. Iā pectori iūgūt et pre-
cordia tēdūt. digitos i pug^u cludūt. vna eo^u li-
pida ē cōit. ¶ Hntes ptoistonū vltm cū signis
dict' hnt qdā alia. retrahūt ceruicē retrosum cū
mag doloze do^usi crura non pnt exēdere digitos

flexere nō pnttptlmū oēs isti moriūt. se.āt sup
ueniēte aliq liberat aucte ypo. **C**ura tethani
vlsis sēfibilis ul' antrostromi ul' pthostomi si de cā
hūorali flātica et magis coi ul' nutrituēali fuerit
replēte neruū grossū extēsū supra pmas spōdis
les colli et alias subiacētes p viā sup fluitatū nus
trūmētalis ul' reumatice matie qd cōgscit ex hās
bitudie corpis vīna etate ad hoc et alijs signis
significatib' repletōez flātis ul' reumatice ma
qd cognoscat ex habitudie corpis ut dictū ē pce
dat sic. Primo abstineat p dies tres intētiōe ga.
in passionē suo stati clisterizet. R. maluarū sic
cle mercurial' añ. m. i. cetauree mioris. m. ij. pulpe
coloqntide nō cōq̄state. m. f. anisi maratri. ames
os añ. 3. f. fiat decoctio in q̄ dissoluat yeralogod.
l' yerapigre. ga. 3. i. olei cois q̄r. f. salis cois. 3. f.
fiat clister. potes ponere si vis cassies. 3. i. pma
die et 2^a de clisterē istud. Et si videt tibi ponere
de coloqntida plus. m. i. nō terat ne ledat intesti
na p sui adheretiā. Et atq̄ isto mellicrato stati se
ro et mane mediū gobellū sine alia mixtura. R.
radīq̄ achori yreos. añ. m. i. saluie. maiorane. cas
med. añ. m. f. ameos. 3. f. 33¹. nucis mus. granorū
sumperi añ. 3. i. mell' albi despiant q̄r. i. et f. fiat
mellicratū bñ clarificatū ad ff. ij. vtaf isto melli
crato in toto pcessu post q̄n q̄ dies pōt addi 3^a
ul' q̄rta ps vini albi simpliq̄ in decoctiōe. vinum
nō cōpetit sibi p aliquos dies pmos vsq̄ matia
sit miorata. Postea cōpetit p rasim in suo cōti
dū tñ sit aliq̄lū grossū et in modica q̄titate in me
dio refectionis et in fine valet. nā digerit matias
crudas: purgat p vinas: fortificat calorē natu
ralē. Postea p aliquos dies pōt vti vino subtili
ut matia expellat p vinas. f. p pmos dies vsq̄
ad sextū uel septimū diē. vtaf isto ydromelle loco
vini. R. mellis ff. i. aq̄ font' ff. xij. 33¹ albi. nuq̄ mu
scate añ. 3. f. incipiente ebullitiōe expmat et colet
et vtaf eo. stati inūgat sibi illos neruos grossos
exites in collō et pnb' subiacētib' ut dictū ē que
stioe pma cū vngueto sequēti. R. olei de lilio ff.
i. et f. storacis liq̄de. 3. ij. castorei subtilissime pul
uerizati. 3. i. tere modicū. fiat vnguētū liq̄dū quo
vngat se mō dicto p' pmos dies dcōs. Et postq̄
supserit medicinā sequētē addas istis vnguētis
galbani. 3. f. arūgie leonis. 3. i. f. fiat vnguētum
cū pdictis. Tertia aut 4ª die seruāt istā collatu
rā. R. vuarū pass. iunibe febestē. añ. m. f. vtr' q̄
sticad. añ. m. f. se. iunipi. 3. f. fiat decoctio in q̄ dis
soluat yerapigre gal. 3. i. et f. incorpet p diē ante
yerapigre. 3. i. coloqntide grosso mō puluerizate
dissoluat: fiat por' de in auroza: quo supro potit

vngi cuz 3ª vnguēto poterit potare vinū grossū
q̄busdā dieb'. postea subtilit facit istis stupet i
stupa sicca facta cū lapidib' cādētib' sup asp
so vino albo uel clareto. Si hēas in pmpū bal
neū naturale et stupā naturalē pualet. nā eradi
cāt morbū fin rasim in suo pti'. nā subdit q̄ stu
pha sicca ē sibi melior medicina p' exitū stuphe
uel balnei inūgat cū vnguētis dictis ul' cū oleo
sambucino ul' cū castoreo subtilissime pulueriza
to in ff. i. olei. sit. 3. i. castorei. ista est cura spasmi
tethani pthostomi antrostromi vlsis cū repletiōe
corporis et signis repletionis corpis. Et si tales
spasmi pnculares fuerint vtr' aliq̄n tethan' et a
lie spēs pdicte sūt a sola vērōsitate inflatiā extēs
dēte ipsū mēbrū p tēpus put sepe fit maxie in ti
bijs. laici vocāt crāpa talē cōtractionē seu spas
mationē ubiarū. Talis spasmus curat cū ablu
tione aq̄ bñ calide decoctiōis herbe tunici ul' rin
timalli maioris abluant sero et mane p duos die
es curant ad tēpus est remediū de facto. Spas
mus fact' a frō extrinseco qz imatialis ut supus
ē pclusū curat cū solis calefaciētib' siue sint vng
gēta vinctiōes l' alia abluas locū cū aq̄ bñ calida
decoctiōis tintimalli maioris. et pñr emplēt loc'
cū folijs eiusdē. ul' vngas locū cū hoc vngueto.
R. olei cucu. asini ff. f. olei de lilio q̄r. i. olei eufor
bij q̄r. f. castorei. piretri. costū. añ. 3. ij. misceant
supra cineres calidos. Et sic. R. olei laurini ff.
f. olei de lilio q̄r. i. arūgie leonis q̄r. i. f. galbani
3. i. cere modicū: fiat vnguētū liq̄dū. **C** Sup cura
spasmi incipētis ex pūctura clauī ul' alterius rei.
Dicēdū qz forane dilatef et iponat int' oleū d' cu
forbio bñ calidū ul' olin lūbricoz. ul' olin terebē
tine. pñr emplēt loc' sic. R. oppopōacis q̄r. i. eu
forbij castorei piretri castorei añ. 3. f. malexemur
fil' et fiat emplm. Purget cū cassiak. simplici plu
ries dicta in caplis pms. ul' qz de sibi. 3. i. f. yera
pigre dissolute cū aq̄ decoctiōis ciceris et pūno
rū ppt qd qz pūctura clauī ē dolorosa mltū. ē val
de suspecta de spasmo. ppt fluxū hūoris ad locū
rōne doloris pūgētis ipsū neruū rōne cuius ipse
neruus ex sui natura contrahit versus suā origi
nē. Est cōsiliū qz stati locus talis dilatef et aliq̄d
olin de dictis int' ponat ut ma^a iā fluxa in mo
mēto rōne doloris psumat et mēbrū a spasmo p
seruet. **C** In cura spasmi ex pūctura scorpionis
ul' alt' aial' venenosi de tyriaca metridati dīma
ne et de sero p q̄tuor aut duos dies i q̄tate fabe
dissolute cū vino dissoluto de metridato de i ma
iori q̄titate et loc' emplēt cū satis de tyriaca. v'
fiat emplm de aristol. ro. gētiana et baccis lauri

Capitulum.vndecimū de epilētia.

¶ Un aliq̃s cadet in ter-
rā ⁊ torquet ⁊ cōmouet
⁊ intellectū amittit dici-
m⁹ ipsū epilēticū eē. qđ
erit p os aut secū mūgit
egredī⁹ aut egestio pas-
sioꝝ ⁊ vehemētioꝝ. Si at
cessione fētir q̃si aliquid
suoꝝ mēbroꝝ eleuari et
caput petere ⁊ deide sin-
cadi: tūc oꝝ i hora q̃ sen-
teq̃ istud accidet mēbz
edit quod p̃diximus for-
re. phibebit nāq̃ hoc ac-
ciderit: in tpe vō q̃et cor-
tiēs erit euacuādū cū pil-
s ⁊ loc⁹ a quo exorī⁹ pas-
api ⁊ pipe ⁊ euforbio ac-
cardierit epithiand⁹ vbi
imittēdū erit donec loc⁹
desicerūpū⁹: ⁊ aq̃ q̃ in eis
effluat. Ip̃e q̃s nō cito
dāde: q̃nimo dimittēde:
s colligī⁹ emanet: deū p
hoc em oīno hui⁹ egtudis
existit. Ad vltimū etiā vē-
auca scarificatiōe suppo-
ē. Egi vō si añ accliōez

nauseā aut tristitiā aut cordis tre
morē sentit ⁊ deīde egritudinis ac
cessio sequit̃ cogēdus est multoti
ens vomere ex aliquo vomitu deī
de pigrā in potu sepe accipere cō
uenit stomacho q̃s ēplastrū ex spi
ca ⁊ rosīs ⁊ mastice ⁊ cortice thuri
cū vino odorifero imponēdū ē nu
trimētū p̃terea ei⁹ totū talis statu
endū est vt paucarū sit supfluitas
tū sicut caro frixa in sartagine ⁊ ca
ro cocta in cazolis ⁊ cibus q̃ fit de
aue quadā que habet in palato dē
tes ⁊ vocat̃ taguīd ⁊ caro de vola
tilib⁹ ⁊ hedina. Qd si cum epilen
tia sensuū affuerit tenebrositas et
debilitas neq̃s aliqua de predictis
significatiōib⁹ inueniat̃. ergo pi
lule cochie multotiēs sūt tribuen
de ⁊ ei⁹ cōseruatio subtiliāda ⁊ ci
baria q̃ dixim⁹ dāda. gargarism⁹
quoq̃ fieri debet ⁊ sternutatio ex
his q̃ dixim⁹ puocāda ac naribus
peonie puluis subtilissim⁹ q̃ sū al
cohol insufflād⁹. Si q̃s aut̃ cū ep
lētia i facie ⁊ oculis rubedinē ha
buerit ⁊ venarū grossiciem floborū
thomād⁹ ex vena sophena erit. sā
guis etiā ex carnositate tibiārū cū
vētosīs erit extrahēd⁹. Capitū p̃te
rea oleum ro. ⁊ acetū supfundan
tur: ⁊ abstineat a vino ⁊ a cepis ⁊
allis ac sinapi ⁊ porris ⁊ apio ⁊ fa
bis ⁊ canauit ⁊ postremo ab oib⁹
fumū caput ascēdētē ⁊ replētē ge
nerātib⁹. Electuariū qd oī epilen

tie sp̄ei remediū affert. **R.** p̄iretri: fiseleos: sticados oīuz añ. 3. x. agarici. 3. v. cordumeni recētis 7 acuti asse optie aristol. ro. oīuz añ. 3. i. et f. deide extrahat succ^o ex squilla 7 mixt^o cū pari q̄titate mell^o coquat 7 cōficiant^r ex eo sp̄es 7 fiat electuariū ex quo paties quotidie sumat 7 caueat sibi a grossis cibis. **E**lectuariū hoc oib^{us} epilētie sp̄eb^{us} excepta vna sāguinea quā ga. noiauit 7 nos etiā ei^{us} fecim^{us} mētiōnez opitulat^r cui vidi cōferre flobothomiā ex sophena p̄a^o 7 postea ex basilica. **D**eide ei^{us} regimē sit ex his q̄ sanguinē in corpe minuūt 7 ip̄s infrigidāt. A carne p̄terea 7 vino abstineat 7 bibat rob acetosorum fructuū: capiti q̄s supponant^r ea q̄ ipsum infrigidant.

Silentia grece. i. sensus capitus latine dicitur ille simō ianuēsis. Alij dicūt epilētia. i. casus. 7 inde pedicon a pueris qz pueris pluries accidit. 7 sic ista passio describit^r noīe accidentis sicut ē mos helenoz 2° de inge^o. ca. 2° **S**a. recitat in passiona^o suo q̄lit democrit^{us} 7 alij antiq^{us} aristot. appellabāt epilētia alijs septē noib^{us} diuersis p̄p̄t diuersas p̄ditōes. Analēptia pa^o catalēptia cōisalis: sacra: diuina: pueri caduca passio. analeptia qz sacras p̄tes capitis sēsū puabat. cataleptia qz spumā int^{us} os 7 nares expellebat. cōisalis sacra diuina passio: qz tēplū aie q̄ sacra ē occupabat. pueri^{us} qz pueris p̄tes accidit caduca qz cadūt. **N**ota q̄ epilē^o distiguit multiplex vno^o rōne sue malicie: sic sūt due sp̄es vt dicit ga. in pa^o suo. c. 2° i fine. **U**na sp̄es i q̄ patietes sterunt fortē 7 spumāt 7 agitāt se mltū cū tremore fortē 7 ocul^{us} torz 7 stridore dētū. imo aliq̄ spinari zāt: talis est pessima 7 icurabil^{is} potissime si cadat cū clamore. **R**as i p̄tē auctē filij hebe^o: nā arguitur cā fortē 7 puata qz fortissima opulatio. viāz 7

meatuū i p̄ora cerebri a grosso multo horrib^{us} iliacuto 7 venenoso p̄z q̄ spūs nō p̄nt bñ descēdēt ad mēbra āp̄el^{us} ex q̄ viscosē hūiditates calefūt 7 dissoluūt 7 spuma gñat. **A**lia ē sp̄es i q̄ paruz tremēt 7 nō agitāt se nec sterūt nec spumāt: tal^{is} epilē^o ē min^{us} mala t̄lis ē curabil^{is} qz arguit^r mior cā 7 p colligatiā opilās parū meat^{us} spūuz in vētricul^{us} p̄re cerebri. **S**a. 3° de intio. c. 4° dicit q̄ ali qñ ē ita modica q̄ sufficit eis appoditatio sic in sternutatiōe q̄ sternutatio ē modica epilē^o. auct^{us}. 3° casu. c. p^o talis sit p colligatiā vt dicef. **A**lio^o distiguit epilē^o rōne sue cause. 7° sunt due sp̄es vt dicit ga. 3° de intio. c. 4°. qdā ē de cā puata. cā priuata d^{icitur} qz alia mēbra a cerebro puat^r a gñatiōe t̄lis cāe. talis epilē^o p̄ncipl^{us} 7 p̄mo ē opilatio meatuū i vētricul^{us} p̄re cerebri q̄ meat^{us} sunt pelliclosi p̄nt ē spasm^{us} dictaz pelliclaz de intio. c. 4°. **A**lia ē epilē^o de cā coicata seu p colligatiā alicui^{us} mēbri v^{el} rei extrinsece vt a stō. qd ē vt plimū v^{el} a mīrach v^{el} a matrice v^{el} a digito v^{el} a cora. t̄lis sit qz vapor mal^{us} horribil^{is} tāq̄ vē^o ascēdit vt dicit ga. 3° de intio. c. 4°. p̄pterea aristot. 7 alij antiq^{us} oppinati sūt q̄ fieret a vēto q̄ vent^{us} eleuat^r ad p̄am cerebri rōne sue male q̄litar^r pūgēs pelliclas p̄re cerebri. **P**rimo p̄trahit 7 spasmāt ipsas ex earuz natura: qz neruose vt declaratiū ē. **S**ecūdo oppilat dictas vias 7 meat^{us} spūum cōtrahēdo ipsas pelliclas cerebri p̄p̄t qd nō p̄nt descēdere spūs ad mēbra sensuū rei extrinsece: vt a frō excellenti penetrāte talis ē imatialis. p^o de morbo. c. 6°. qz fit a mala cōplōne t̄li sine ma^o. 7 p̄mo ē spasm^{us}: p̄nt opila^o. qz res neruosa ex sui natura si pūgat p̄trahit versis suā originē cā 4°. mō sūm mor^{us} daz potissime si sit excedēs 7 penetrās 7 sic spasmado dictas pelliclas claudit vias 7 meat^{us} ipo^o num: 7 ois epilē^o p colligatiā p̄mo ē spasm^{us} p̄nt opila^o. 7 sic alia q̄ ē de cā puata p̄mo opulatio 2° spasm^{us} vt dictū ē statū 7 dicef i q̄sū. **R**as in suo p̄tē dicit auctēz ga. i libro de dolore mēbroz species epilē^o sūt tres a capite a stō 7 ab alijs mēbris 7 n̄ fac mētiōnē d illa q̄ ē a cā extrinseca. qz rariss^{us} me fit citius paliticā qz pellicule neruose 7 sube cerebri 7 neruoz idurāt iō paliticā vt ē dcm i. c^o v^{el} pūgūt 7 spasmāt v^{el} i.

Primo tu q̄res epilē^o cui^{us} p̄tē cerebri ē pa^o p̄n^{us}. **S**oluit lra 3° de intio. c. 4° i p̄n^{us} q̄ epilē^o q̄cūqz ē pa^o p̄n^{us} viāz 7 meatum pellicularū ipo^oz vētricul^{us} p̄re cerebri per cōs spūs h̄nt descēdēt ad ip̄os sēsus qd p̄z qz acci^o p̄pa 7 imēdiate seq̄n^{us} ē casus visus audit^{us} 7 ali o^oz s̄m p̄p̄t qd o^oz q̄ sit pa^o ip̄i^{us} p̄re. h̄de dicit i li. d

inuamētis. c. 4. dicitur quod somn^{us} et epilepsia sunt in eo
de loco mo^{do} somn^{us} est passio pre cerebri quia ipius
sensus cois quia in pra^{esentia} existit. 4. de mor^{to}. c. ultimo.
Idem auic^{enna}. iiij. can. fen. p^{ri}. c. ppo ubi dicitur quod epilepsia
est opilatio in parte anteriori cerebri adducendo p^{ro}batio
ne statim dicta: quia facit Ba^{ro} de casu quoniam sensum.
Consequenter epilepsia est pa^{ssio} aliorum ventriculorum ratione
colligatiue: aliter non lederet intellectum nec memoria nec
sensus nec motus totius corporis.

Secundo tu quares: an epilepsia est pa^{ssio} ipsi
us pre cerebri per se vel per colligati
onem. Soluit Ba^{ro}. 3. de interioribus. c. 4. Idem
vult in passiona^{le} suo. Idem auic^{enna}. 3. can. c. ppo. quod in
terdum est per se: quod de causa generata vicio p^{ro}prio ipsius cerebri
signum potissimum: quod non presentit euer^{it} ipsius pot^{est}. n^{on}
est quare alicui^{us} alterius membri a cerebro an pot^{est}. n^{on}
nec per pot^{est}. s^{ed} solum colligitur de capite contra ster
torem: et vltimum spumatur. Ypo. dicitur. 2. ampho. quod
permutatio ad inuicem curat ipas quia etas calida et
secca et dieta est facit ad curam pauci curat: quoniam est
de causa puata seu vicio ipsius cerebri: in fine per colligati
onem alius membri ut vult Ba^{ro}. 3. de interioribus:
ut puta sto^{ma}. 3. de inferioribus. c. v. ubi recitat B^{er}o illo
gramma^{te} cadebat velut epilepticus vicio sto^{ma} quem
curauit cum yerapig^{is} ex quo textu curauit quia p^{re}sens de
epilepsia causa a vicio sto^{ma} cum potu yerapig^{is} quia qui
da erat quodragenarius. Interdum fit vicio mirachis
intra corpe digiti ut dicitur inferius.

Tertio tu quares epilepsia quod pa^{ssio} est in genere et in
specie. Soluit ga^{lienus}. 3. de interioribus. c. 4. in p^{ri}mo ca^{pitulo} et in fine. Idem dicitur in libello de in
uameto anhelit^{us}. c. 4. Idem auic^{enna}. 3. can. c. ppo in
p^{ri}mo quod epilepsia de causa puata principaliter est opilatio a
grosso dictarum viarum et meatuum in pra^{esentia} et spa
simus dictarum pellicularum: et sic spasmi est accis
p^{ro}prio ipas epilepsia de causa puata. Causa dicti est
quod materia iniecta tal^{iter} epilepsie de causa puata est gros
sa de aliquibus mala qualitate mordere p^{ro}prio quod p^{ro}prio les
dit sua grossi^{us} opilate meat^{us} pre cerebri quod sua qua
litate mordere et p^{ro}prio contrahe^{re} dictas pellicu
las p^{ro}prio quod p^{ro}prio et principaliter est opila^{to} et sic spasmi
hoc vult Ba^{ro} loco allegato. C. Epilepsia autem de
causa coicata seu quod est per colligati^{onem} p^{ri}mo est spasmi de
dictarum pellicularum pre cerebri. et sic opilatio illarum
pellicularum pre cerebri. La^{us} dicti est quod tal^{iter} vapor sic
elevatorius p^{ro}prio ledit mordacitate sua seu acuitate
seu frigate quod aliter hoc ponit. 3. et 4. de interiori
bus. c. dictio: nam ut sic p^{ro}prio gendo dictas pelliculas
contrahe^{re} ipas ex earum natura quia nervose ut dictum est
a ga^{lienus}. 3. de inf^{erioribus}. c. 4. idem att^{est}edo ipas claudirivas et
meat^{us} per quod sp^{iritus} descendent: ad quos sensus eodem

modo dicendum est si fiat a frigio extrinseco quod erit p^{ri}ncipa
liter spasmi in material^{iter} tunc p^{ri}ncipaliter erit opilatio.

Quarto tu quares. Cui^{us} virtutis epilepsia
per morbo descripto est nocumē
tum passiu^{us} intelligendo. Soluit lra^{us}. 3. de interiori
bus. c. 4. quod digestiue et expulsiue cerebri vel me
bri madat. Idem dicit Ba^{ro}. ii. de inge^{re}. c. 2. et 8. ut
plures dictum est epilepsia per illo casu sensus et motus
est nocumētum seu accides morbi dicti.

Quinto tu quares. Cui^{us} virtutis epilepsia per
morbo descripto est passio p^{ri}ncipa
lis. Soluit Ba^{ro}. 3. de interioribus. c. 4. in p^{ri}mo
quod sensitiue pre cerebri visuiue audituiue et aliarum
virtutum sensitiuarum puta gustatiue odoratiue. et sic
motiue lacertorum pre et puppis. Idem vult auic^{enna}. 3.
can. c. ppo. circa duas columnas nam epilepsia put^{est}
est opilatio et spasmi dictarum pellicularum inferi^{us} no
cumētum et passionē p^{ri}ncipaliter dicte sensitiue pre
cerebri visuiue audituiue et sic. p^{ro}prio quod est passio illarum
p^{ri}ncipaliter: et ille casus sensitiue quoniam sensum et
motiue est accis ipsius morbi. Ideo non debet dici
p^{ro}prio nocumētum virtutis s^{ed} nocumētum seu accis mor^{bi}.

Sexto tu quares ex quo epilepsia est spasmi
p^{ri}ncipaliter vel ex p^{ri}ncipio ut dictum est.
C. Tu dices quis spasmi est ne spasmi pellicula
rum. soluit Ba^{ro}. 3. de inf^{erioribus}. c. 4. in p^{ri}mo cap^{itulo} p^{re}te. 3. et in
fine cap^{itulo} p^{ri}mo vltimis quod vltimum est spasmi
ad modum singule in quo est mal^{us} mor^{to} expulsiue me
bri. s. pellicularum icitati expellere p^{ro}prio nocumētum
illarum. v. de morbo. c. p^{ri}mo. et non est ver^{um} spasmi quod fit a
solo morbo et non a virtute ali^{qua}. 3. de morbo. c. p^{ri}mo
Interdum autem casu fortuito inde causa coicata est epi
ver^{um} spasmi ut dicit Ba^{ro} in c. 14. in p^{ri}mo et in fine
ro^{ne} horribilitat^{is} illi^{us} vaporis quod p^{ro}prio in fine ca^{pitulo} di
cti. sic est de suo sto^{ma}chali horribili ita de suo suo horri
bili veniente ad p^{ri}ncipium et ad pelliculas cer^{uicis} sic est de suo
stomachali quod vltim^{us} casus spasmi quod est singule quod
est malus motus virtutis expulsiue ipsius stoma
chi: illa expulsiua expellit cum violentia. 3. de morbo
et 6. Interdum autem ibi verum spasmi quod est motus ta
tum ipsius morbi. Istam ponit in c. p^{ri}mo simili
minore rationis ponit. 3. de interioribus. c. de illo in
uene quod habebat colera^m prassina in sto^{ma} suo. Idem
v. ampho. p^{ro}prio p^{ri}mo. g. sic erit in epilepsia de cau
sa per colligati^{onem}. g. et c.

Septimo tu quares quare potissimum epile
psie est ita brevis cum fiat a
grosso opilate illos meatus in pra^{esentia} cerebri ut di
ctum est ex tentioe Ba^{ro}. nam ro^{ne} grossitiei matie
et ro^{ne} viarum stricarum deberet esse long^{us} s^{ed} bre
uemus in se. ut vult auic^{enna}. d. 4. can. in pluribus locis.

Idem vult *Ba.* in pmo ad glauconē. Soluit *ga.* 5. de morbo. c. vltio dicit qd accia que sunt in epile-
tia sunt ex frigida grossa matia in pelliculis ce-
rebrī exite nam talis matia nō pōt multū sub-
intrare dictas pelliculas pp̄ earū dempsitatez
hoc idem vult. 3. de interiorib⁹. c. 4. vbi qd quia
talis matia multū grossa ē facit breuē peroxi-
simū. Ideo quādo ipa est de causa p̄uata licet po-
ximus sit molestioz pp̄ter formiozem opilatōem
matie assistētis in pncipali mēbro est tamē bre-
uior pp̄ ea: quia talis matia grossa nō pōt sub-
intrare subam pellicularum rōne dempsitāz hoc
idem ip̄e declarat. 6. ampho. cōmēto illi⁹ amph⁹
Acide eructationes. Similiter sit breuis pero-
xism⁹ ip̄ius epilentie: qz ille pellicule laborāt cō-
tinue se agitādo et expulsiua earū laborat sic la-
borat expulsio stomachi i singultu patet ergo p
duas causas quare peroxism⁹ epilentie ē ita bre-
uis. Tu dices patet bene cā breuitatē peroxismi i
epilentia de causa p̄uata. ¶ Sed qd dicem⁹ de
epilentia de causa cōicata seu p colligantiā que
fit a fumis eleuatis que sunt satis subtiles pp̄
quā subam poterūt subintrare pellicularū dic-
tarū et sic faciēt longū porisimū. Dicendū qd licet
talis matia vaporosa sit magi subtil⁹ q̄ matia e-
pilentie de causa p̄uata sunt satis grossi fumi et
frigidi pp̄ qd parū subintrāt simul statim pel-
licule sentiētes illam mordicatiōem contrahūt
ex earum natura vt pluries dictū est aucte *Ba.*
iō parū subintrāt et qz cōtinue agitātur sto⁹ vt in
singultu: ideo peroxism⁹ est breuis licet nō tantū
sicut in epilentia de causa p̄uata p̄ses ex nostris
cōcurrētib⁹ locuti sunt in hac matia abortiue
et tanq̄ fugitiui.

Octauo tu queres epilentia est ne ma-
terialis ¶ Soluit *lra.* 3. de in-
teriorib⁹. c. 4. qd ois epilentia d causa intrinseca
est materialis. si aut sit a causa extrinseca puta a fri-
gido excedētī tūc est immatīa vt ponit *Salien⁹*
pmo de morbo. c. 6.

Nono tu queres qualiter causa materia
lis epilentie cōgregatur in cereb⁹
vel in stomacho vel aliquo digitoz vel aliorum
mēbroz. ¶ Dicendū qd cōgregatur in cerebro:
puta in aliquo ventriculoz anteriori medio vel
posteriori ex debili digestiua et expulsiua cerebri
et illarum parciū hoc vult *Ba.* 3. de interiorib⁹
ca. 4. circa pncipiū. Idem *Auic.* 3. can. c. ppo
dicit qd tal materia ibidem congregata est pnci-
piū epilentie. Idem vult *Ba.* de quociūqz mor⁹
materiali dicens. xi. de inge. c. 2. et 6. qd causan-

tur ex nocumto digestiue et expulsiue vt pluries
dictū est et congregat paulatim donec sit quan-
titas sufficiēs generas particulā et incitans ex-
pulsuam expellere a loco illo non hz alias vias
exitus nisi illas et nō potest expellere nisi indu-
cendo illud nocumētū in isto vlt in alijs mēbris
congregat qz horribil⁹ et venenosa nō mouetur
a natura sicut diximus de colera eruginosa vsqz
quo grauat naturā rōne quantitatis eius vt na-
tura incitata expellere nō potest nisi effumando
et sic ille fum⁹ ascēdit et inducit illa nocumēta: et
sic patet solutio quesiti taciti quare epilentia nō
sepi⁹ affligit porisimalr s de tempe in temp⁹ cau-
satur dicta est intelligēti.

Decimo tu queres si muta⁹ etatum est
causa sufficiēs curationum
epilentie videtur qd sic pypo. et *Ba.* 2. ampho. di-
cit qd facit ad curatiōem. In contrariū est *Raf.*
in suo pti⁹ dicit qd optet qd iuxetur cū medicinis
nō obstante etatis mutatiōe facientis ad curam
Undecimo tu queres qd est res ma-
gis abbrevians pero-
ximū soluit *Raf.* qd sternutatio qz causa cōiuncta
citius et melius expellitur.

Duodecimo tu queres quare p-
oxism⁹ epilentie fit
cōiter in vltima quadra lune. ¶ Dicendū qd ma-
teria talis ē grossa et terrestis ac multū fria attis-
nēs matie mlice interdū adusta de matia grossa
frigida: et qz mor⁹ debet hūorib⁹ rōne orb seu as-
pectus vt dicit *lra* pmo. diamidiarū iō mouetur
matia in quadra lune pueniēti qz grossum terre
um frigidū pportionalr vltime qdre et qto magi
elongat matia a tali nafa tāto magi elōgat a q-
dra illa vltima. iō si matia ē magi hūida attinēs
magi nature flātis tūc talis matia mouebit ex a-
spectu orb et porisimabit magis circa plenilunio
um. et si matia aliqliter cū sua grossi⁹ sit adusta
mouebit ex aspectu orb et porisimabit magis in
nouilunio in die innouatiōis lune vel circa. Et
ista multū p̄sideram⁹ in inq̄siōe cause materia-
lis ip̄ius epilentie. Et terminet clarificatio nccia
in speculatiōe curatiōis epilentie.

Istis clarificatis cura epilentie tibi pate-
scit: anteq̄ in cura pcedas o3 scire
si tal epilentia est de causa p̄uata vlt cōicata. et si
est de cā cōicata an sit a sto⁹ vel ab alio: qz h⁹ cu-
ram diuersificat qd potis sic cognoscere nam si
a cerebro veniat porisim⁹ nō presentit et semper
pcedit et subsequitur dolor vlt gūtas capitis et con-
turbatio qnqz sensuū. grossiudo tumor et passio

oculorum potius tinitus aurium: conturbatio visus odor
rat et gustus et cetera spumant propter fortem opila-
tionem cerebri et sterunt fortiter quoniam est ab alio meo
seu per colligatiam presentis porisim et aliqua que
rela aut et post porisim ut si a sto dolor aliqua
grauitas sto nausea. Si ab epate guttas in late-
re dextro: et sic de singulis membris. Si puero
lactanti seu incunabili supueniat epilepsia oppina-
da est quod hoc est per colligatiam sto puta ex cor-
ruptioe lactis in sto eius: quod lac nutritus est male quali-
tatis quod falsum aut semper acetosum vel male sapi-
du quod ipsa est cachochymia vel huius sto immundum
vel puer suggit lac supra lac nimis festine. vel sug-
git lac diuersum puta matris et baiule. Ista omnia
faciunt ad corruptionem lactis in sto eius. et sic causant
epilepsiam. Et cetera. Rax in suo primente re-
ctificet lac nutritus: nam cum hoc et ex mutatioe etatis
regimine decet. et modico adiutorio curet baiula
ergo sumat ista cassia. in ortu solis et qescat in le-
cto sine somno per duas aut tres horas non com-
dat nisi per tertias. Rax. prunorum damasci uuarum pas-
sarum mundata. caricarum pinguium iuuube sebestee. an-
ni. p. h. f. decoctio ad. l. h. i. q. dissoluat cassiam. munda
3. i. et h. fiat potus. Et secunda aut tertia die post bal-
neet se. in aqua calida ad placitum. Et sequenter si scabi-
osa aut nimis rubra fuerit flouet parum. Et tatur
vino limphato et moderato usu. vitet allia cepas
porros nucas non lactet puerum nisi ante fleuerit per
modicam pausam. Potet puer in collo de radice pe-
onie romane quod diu portabit securus est dicitur. Rax:
aliqui actorum eodem modo ponunt viscum quercinum et co-
rallum suspensum in collo et subsumiget sero et ma-
ne cum modico ipso peonie ut subintret nares suas
est sibi maxime iuuamenti et naribus suis insufflet
cum pluuia semel aut bis in die pluis radii peonie
subtilissimum ut alio. Et vitet lac diuersarum mu-
lierum: sumat per aliquos dies per interualla potissime per
peroxisimum modicum de lacte capre cum modico mel-
lis pincti ut stomachus munde a suo fordido hoc
est sibi valde utile laudat a pluribus quod semel in se-
ptimana. Deet sibi unum coclear oximele squillitici
per se vel cum uno cocleari decoctionis cicerum rubrum. et
quod per pausam modicam post iponat sibi digito in ore
vel pluuia infusa in oleo tepido talis quod puoce-
tur sibi aliqua vomitus expellet de flate quod erit
valde utile. vel perferet squilla cum melle ut decet:
et cum digito imponat in ore et gutture et trasglutiat
at post paululum puoceat sibi nausea impone in
eius gutture penam infusam in oleo tepido vel di-
gitum ut dictum est ut incitet vomitum. puer talis non
balneet post cibum sed post lactis succione yngatur

sibi corpus cum oleo rosae. cum quo misceat peonia sub-
tilissime pluenfata. Si quis puer non lactans vbera
infra. et annos epilepsia habuerit opinandum est quod sit
a sto puta in cumabilis ratione gulositate nisi quidam
ex signis dictis apparet. Intentio ergo cura-
tiua duplex erit una erit principalis scilicet mundificare
sto et ipsum confortare ut ipsum bene digerat. Secun-
da intentio minor principalis erit confortare cerebrum quia
omnis epilepsia habet cerebrum debile sed non pueritur
dicitur Rax in suo primente. Pro prima intentione
et principali exequenda notare oportet talibus die perox-
isimum peritit ante porisim uenturum sumat aliquod ad
mundificandum ipsum sumat per. xv. dies quolibet mense
duo coclearia sirupi acetosi si macilentus fuerit
cum tribus aqua cicerum rubrum. sit potus bene calidus ante sur-
gat per horam sumat. Si cum ciceribus poneret modicum
cum de absinthio multum teptare nocet. multi pueri libera-
tur ab epilepsia stomachali cum tali potu hoc vult
Rax in suo continente: et ego per hanc hoc. cum die. 6
aut. 7. puocat sibi vomitum. Rax. duo coclearia de-
coctionis squille et triplidum duo coclearia olei oli-
uarum quatuor pilos croci: quatuor guttas aceti duo co-
clearia oximele squillitici misceant quod tepescant
post comestione per horam et ultra admistret ut vo-
mitum puoceat cum primis sibi potum predictum. et post ali-
os quatuor aut sex dies: itez recipiat medicinam vo-
mica dicta qua sumpta si post modicam pausam
euomeret iponas sibi in gutture pluuia infusam
oleo oliuarum tepido die sequenti. Post de sibi de
mane de bono metridato in quantitate fabae: de sibi per
se vel dissolutum semel in septimana cum modico vini
limphato non comedat de. 4. horis transacto post
modicum: si supueniat de sibi illam medicinam vomitam
Ista omnia fiat. xv. diebus quolibet mense. Tingat sibi
sto quolibet sero et mane cum oleo de mastice. regu-
letur in potu vini comedat carnes bene coctas mu-
tonis: pullos gallinarum coluborum auicularum puas-
rum alis cuitado vitando etiam allia cepas porros pi-
scis stagnales offas potissime remollitas som-
num diurnum in fine mense sumat de puluere sequenti
cum tosta sine potu vini. Rax. 33. albi iteriorum cinamomi
an. 3. f. galage pipis logi. an. 3. ij. et f. gnozu para-
disi. 3. ij. cubeborum gariofi. an. 3. ij. nuq musca.
radii peonie an. 3. f. panis zucchi. l. i. fiat puluis:
ponat in sacculo quo vtatur potando subsumigan-
do insufflando in nares radices peonie modo dicto
Lapides repti in stomacho irundinum suspen-
si in collo epilepsiam sanant sanatioe completa vbera
sunt rax in suo continente. Si talis puer esset epilep-
ticus vicio cerebri vel alterius membri de hoc in
formari perfecte ab eisdem non possumus ratione eius

ignorantie nisi tempore sequenti si curati non fuerit
C Si puer qui est infra septimum usque ad .xxv. an-
 nu epilepticus fuerit quia etates habet notandi
 qrelas superius dictas iustifica si non presentit
 casum et si dolor et gravitas et capitis antecedit
 peroxisimu et subsequitur: et si quis sensus sunt
 aliquando turbati nec potest nec gustus mutat et si
 non bene sapit cibum: et si non veretur si spu-
 matus in peroxisimo: nec fortiter stentunt cum tremo-
 re fortiter oculi tortis et stridore dentium. Ista sciun-
 tur per assistentes tunc scias quod est a capite ex humore
 flammoso grosso horribili. Et ex colla nigra grossave-
 niosa fetida horribili ista species deterior est in
 omnes quia cerebrum magis leditur. Ideo sunt ac-
 ciden- dicta que sunt deteriora in casu et non cu-
 rantur ultra .xxv. annis interitio. **Ba** et ypo. 2. am-
 phorj. quia cerebrum extunc non potest bene exsiccare
 quia etas contradicit sicut ante facit ad exsiccatio-
 nem sic curatur in etate dicta cum subtrahendo
 que potest in talibus generatur cum medicis gar-
 garisantibus sine stermutatioibus subfumigatio-
 nibus per nares cerebrum exsiccando et confortando
 cum aere et pulveribus insufflando subfumigan-
 do odorato et administrando calida que faciunt hoc
 a potest et qualitate specifica ut diximus et dicem-
 de peonia siceleos aristoteli rotunda et similibus
Cura huius talis est. **R**. quolibet mense
 ante tempus peroxisimi per .x. dies sumat
 sero et mane de oximelle diuretico vel squillitico
 tria coclearia cum sex aque ciceris ubi sit modus
 cum salvia et maiorane. Et loco horum et melius
 sumat de isto mellicrato sero et mane mediu gos-
 bellu tepidu sine aqua mixta. **R**. rad fer rad acho-
 ri. an. m. f. maiorane. basiliconis utriusque salviae
 an. m. f. granorum lauri. 3. f. se. peonie siceleos. an.
 3. f. nuc muscate. 3. f. utriusque sticados an. 3. ij. a-
 ceti squillitico. 3. f. mel albi desputati quart. i.
 et fiat mellicratum bene clarificatu ad .l. a. f. re-
 mouet de quibus in quibus diebus: quo sumpto per
 8. vel .ix. dies sumat de bono gerologod dissoluto
 cum aqua cicerum rub. ubi sit modicum de sticad.
 Vel detur in pilulis sumat. 3. aut. 6. taliter quod as-
 sellat ter aut quater ultra solitum. hoc facto die
 illa de sero faciat ter aut quater garga sumet
 in crastinum de mane. **R**. se. sinap. 3. f. sirupi ace-
 tosi compositi quod sufficit ad dissoluendum ut
 fiat gargarisma tepidum usquequo flammam de capite
 per os notabiliter expellatur quo facto prouocet
 bis in die stermutatioem ante peroxisimu et post
 in peroxisimo duobus diebus et multis abbrevi-
 abit peroxisimu. **R**. euforbij castorei pulpe colo-

quintide sticad. an. 3. f. fiat pulvis subtilis. de quo
 ponatur copulma vel cauna infra nares in mo-
 dica quantitate tamen: vel cum ista que dicta sunt
 in cura torture oris que valent bene in proposito.
Et aduerte quod qualibet septimana utatur se-
 mel aut bis isto garga. consequenter post horam
 modicam prouocentur stermutatioes transacto
 peroxisimo usquequo incipiat recipere de dicto mel-
 licrato vel sirupo quaque die de sero et de mane re-
 cipiat fumigationem rad peonie taliter quod intret per
 nares et pulvis eius subtilissimus in nares insus-
 fletur cum pluma et capiat de mane ante alexan-
 dri qui expertus est de piper confecto cum mel-
 le per intervalla semel in .xv. diebus distempera-
 tus vel in for pilulari sumat. ij. aut. iij. pilulas vel
 distemperet eas ad placitum: nam istud bene ex-
 siccat cerebrum. Ideo facit ad curam. **R**. piperi
 subtilissime puluerisati. 3. i. mel rof. 3. ij. miscean-
 tur eligat sibi aerem siccum: ideo elongetur ab a-
 quis. Porret rutham in manu et pollium monta-
 nu siceleos et teneat iuxta se vigilando et dormi-
 endo quia vapor eius attractus mirabiliter ex-
 siccat cerebrum. Aliqui utuntur isto pulvere
 de consilio geraldii cremoniensis et exsiccat et curat
 et confortat caput a tota natura specifica ad quod
 facit eius qualitas similiter. **R**. ossium capi-
 tis humani combusti iuxta commissuram. 3. i. ra-
 dicis peonie aristoteli. an. 3. ij. se. siceleos. 3. ij. iterior
 cinamomi. 33. an. 3. i. panis zucchi quart. f. fiat pul-
 vis subtilis reseruet in sacculo de aluta capiat de
 isto pulvere cum modico vini in quantitate auellane
 per vespas ante cenam per horam vnam semel in septim-
 na proprietates rei est multum consideranda in actioibus
 nostris. Si quis infra .xxv. annos exis epilepticus ha-
 buerit vitio sto: etiam si .xxx. vel .xl. annos habuerit
 Luref modo sequenti. nam ista illa que de ca puata non
 possit curari post. 2. annu ut dictu est interitio ypo-
 et Ba. illa que per colligati potest sto: quicquid tpe
 et quicquid etate potest curari et ego curavi quod plures que
 dragenarios cum potu verapig date a ga. 5. de
 interioribus. c. 5. de inge: curado illi gramaticus.
 Ideo ponit rad in pilulis loq.

Cura huius est primis si talis est vicio sto: eue-
 nit quod prius euerit per cum guttate et
 dolore sto: pcedere et subsequente per non in nausea
 et idignio sto: que treor sto: appellat. 2. de moro in
 fine pcedentibus et subsequenibus per potest quilibet
 mense per .x. dies ante per vetur de sirupo acetoso squil-
 litico si flammis multum fuerit cum aqua ciceris
 ubi sit modicum desticados. Vel due partes
 alicuius de istis sirupis Et tertia pars sirupi

stica d. manet sero. snt 1° aut 8° die sumat d ista
yerapigra 3. vi. ul' plus aut min' talit' q' accellet
qter aut qnges vltra solituz. R. yerapigre. 3. vi.
pulpe coloqnti' gssd mō puluerizate. 3. i. misceat
icorpent' 7 fermetet multū i sil'. 7 i piride refuet
accipias dosim dictā 7 distēpa cū aq decoctiois
cicentū rub. vbi sit modicū absintij. Aliq volētes
dictā cām forti' eradicare supro syru^o dicto p. 4.
dies dāt medicinā vomica. postea dāt magis de
syru^o p qngs dies 7 dāt yerapigra dictā. Istud est
de psilio rasis. Def g qbusdā hūmb' forte porū
quociq mēse p^o q yerapigra medicina vomica
vsq cesset por'. R. oximell' squilitici. 3. i. aq deco
ctiois attripliq q. i. f. ell' i albi nō pssati iuoluti
in pāno lineo raro 7 remoliti p 3. aut. 4. horas. 3.
f. colet 7 admistret. Aliq faciūt alit' accipiūt ra
dicē raphani 7 pforāt 7 inmittūt modicū d cor
tice ell' i p mediū diē ul' p diē reponēdo sub^o ter
rā: postea auferūt t ell' in 7 bulliūt radices cū. m. i
attripliq. R. aq decoctiois attripliq 7 raphani in
quo stetit p mediū diē 7 vltra modicū de ell' o al
bo sub^o trā q. i. f. oximell' squilitici. 3. i. olei oliuaz
3. f. 4. pilos croci. x. guttas aceti fiat por': quo sū
pio redeāt ad pmiū syru^m p qngs aut vi. dies: 7 p
ea dāt yerapigra dictā. Istū pcessū tenent donec
sint curati: 7 ipsis curat' faciūt pcessū dictū bis
aut ter i āno ut cura pficiat. Uex ego curauī q
ples cū syru^o dicto 7 potu yerapi. mō dcō sine me
dicina vomica supra pig 7 trāfacto por' si sup
uenerit bonū ē q capiat de mellicto de absintio
abstergit stōm optime. R. radiq seū. petro. apij.
añ. m. f. absintij. re. m. ij. mell' albi despūati q. i. f.
Sa. facit mellictū de radicib' cū absintio 1° de i
ge^o. c. 8. i ma^o iuiscata i pellicul' 7 vi^o stōi. pser
uet p^o pa. cū radice peonie q subitrat nares: 7 in
sufflet ifra nares puluis radice peonie subtilis
pfortat cerebrū a tota natura spe^a. ul' incorpēt
peonia puluerizata cū storace liq dor iuoluat to
tū insil' in serico fiat pomū qd pūne portet i ma
nu ut odoret ipsū. vngat sibi sero 7 mane stōm
cū olō mastiq. pōt sumere i fine mēse p stō d pul
uere sup^o dicto in p^o cure epilec. ¶ Cuiuscū qz
etatis vō si aliqz epileciā habuerit p colligātiāz
alicui' mēbz ex psilio filij hebe^e sumat quolibz
mane p septē dies de coagulo leporis in qritate
sabe dissolutū cū aceto añ por^m vcturū. 7 ē psiliū
ga. 3° de intio. c. 4°. in fine q liget in pre supiori
7 forti' qn incipit fumositas eleuari si possibile
ē ligat a phibz ascēsū vaporis ut dicit ibidē d pu
ero 14. ānoz q habuit epileciā a crure 7 ligabat
corā fortissime cū vapor eleuabat. 7 tpe qet' po

nebat supra locū de sinapi cū affrodillis ut vesse
caret 7 corroderet vapor: haberet aliū exitū. ras
faciebat empln tpe qet' de sinapi pipe euforbio
melle anacardio ut vesicaret 7 faceret āpullā cre
pabat ea 7 ille vapor diuertebat 7 euacuebat.
Si mēbzū tale a quo puenit epi^a ēē prial' ut dā
git' eo abscesso ēē curat' ut recitat ga. in loco di
cto de illo quē momordit draco in digito suo: ab
scisso digito pus sup^o ligato fuit curat' sine alio
medicamie. ¶ Occludit q a fili epilectie^e curaretur
nō negādo tū curā sup^o dictā de ligatura. si aut
loc' ligari nō pōt ut qn patit epileciā a mirach:
a matrice ul' a renib'. Dico q adueniēte p^o por'
q ponat vctosa cū modica scarificatiōe. t^oibus
aut qetis fiat emplā dicta ut loc' āpulet ut fumo
sitas expellat: purgādo tpe qetis cū oppo^o sēra
pino dissoluto 7 cū yerapig duplata coloqntidet
ista pūne cū syrupis dict' mō sup^o dicto quoli
bet mēse vsqz quo sint curati. Dico tibi q curauī
nobiles mlieres steriles epilecticas p colligātiā
matnq cū istis gūmis dat i mēse quolibz i ponit
i vna dosi habuerit ples filios 7 filias extūc istis
tenet pncipatū i puocatōe mēstruoz ut dicitur
Epilēctie^e si qz rubore i facie 7 i ocul' hūent: ras
videt dicere q fiat a malo sāguie de cā puata ex
suo mō loqndi qn dicit i diuisiōib' q iplēt 7 in
flāt vene alquidegi q sūt vene colli 7 facies 7 os
culi rubescūt: pōt fieri q fiat ista p colligātiā epa
tis 7 pūū vicinaz ppe qd vult q ad maiore diu
sione stōmet p^o de sophēna. snt vctose snt nūe
scarificent faciēdo qdā de pdict' ut tibi videbit.
Mulieri pgnāti epileciā si supuenerit possibile
ē q durer p totā impgnationē 7 curet p^o pū qn
por' ē lōg' i tlib' veloci' inficit. verba sūt ipsi
ras. i suo p^o. Et tūmet ca^m de cura epilectie. 7 c.

¶ Capitulū. 12. de incubo

¶ Am qz i sōno qsi rē gra
ue aliqd sup se cadere se
serit: icubū pati denūciā
d^o ē. In ipsi' itaqz cura
nō ē tardādū: tpe enī epilectie pām
bul' ē ipsaz quoqz pcedit. Eger er
go si i colore rube^o fuerit 7 venas
hūerit plēas ex sophēa erit minūe
dus 7 vctose in carnositate tibiarū
ponēde sūt. Eger preterea a potu
vini 7 rerū dulciū comestione ab

stinēdus erit: et precipue ab oi re q̄ multū generat sanguinē. **Q**uod si huic p̄m acciderit v̄ter ex pillulis cochūis multoties erit soluēdus: et ei regimē subtiliādū: exercitio q̄ vtēdū erit: et mēbra inferiora erūt fricanda.

Incubus

descriptiue loq̄n do ē passio i q̄ sē

tit fantasima graue cōprimēdo corp̄ p̄turbās motū et loq̄lā. Passio ista dī

ab incubatiōe mētis et sensuū. iō noie accidētis dicit ut dīc Ba. 5° sui passionarij. et denoiat etiā a silitudie rei extrinsece. q̄ incub⁹ ē nomē diabo li dicit theologi qui cōprimūt corpa de nocte doz mēdo. Laici dicūt q̄ ē vetula cōprimēs gētes d nocte. S3 nos medici scim⁹ et dicim⁹ alit⁹. Ba. in libello de iuuamētis anhelit⁹ c^o 2° dicit: Epialdes. i. incub⁹ ē qdā epilen^a in sōno. Differt tñ a vera epilen^a in trib⁹. p^o in p̄tictā patiente q̄ in ista ē puppis sicut in vera ē p̄ra. iō nō venit nisi dozmēdo vice versa. C² differt in matia: q̄ i icubo peccat magis matia in quanto q̄ in q̄li. nec in suba. oppo^m ē in vera epilē^a. C³ q̄ i icubo nō est spasm⁹: ut dictū est in p̄cedētib⁹ cā dēa ē intelligē: ex qua talis matialis cā peccat magis in p̄ro q̄ in q̄li. nā ē mult⁹ vapor grauas et opilās rōne q̄ti. Et q̄ nō ē multū frigid⁹ nō p̄tgit pelliculas cerebri. nec p̄ p̄tis spasmāt s̄ soluz opilat meat⁹ puppis ut dcm ē. Des auctores pueniūt q̄ si lōgo tpe ut plures in mēse p̄tinua uerintē via et p̄ambulū ad epilē^{am} ul⁹ ad aliquā passionē capiūt ex quo tāt⁹ fum⁹ ē eleuat⁹ ad partes illas.

Primo tu queres

cu⁹ p̄ticu le incub⁹

seu epialdes ē passio p̄ncipalit⁹. Dicēdū q̄ puppis: p̄r aliarū p̄tū corp̄is: p̄p̄t qd p̄ncipalit⁹ ledit mor⁹ corp̄is et lingue. nā ipsi aliq̄lit⁹ sentiunt grauitatē et nō p̄t moueri nec loq̄. q̄: nerui moti ui lingue h̄nt ortū a puppi. 3° de infiorib⁹ c^o 5° nerui sensitiui et mouētes p̄tes et musculos faci ei a p̄ra ut ē ibi declaratū.

Secundo tu queres

si talis i cub⁹ est

passio p̄ se ul⁹ p̄ colligatiā. Dicēdū q̄ coit p̄ colligatiā venit ad cerebri. qd venire nō debet fm naturā. q̄: mult⁹ et malus fum⁹ eleuat⁹ a sanguie

colera: aut melia innaturali. et venit ut plimū a pedib⁹ et a tibijs in h̄ntib⁹ satis magnas in p̄tibus illis venas. de possibili venit a fumo indige sto stōi. Ideo dicit Ba. in 5° sui passionarij q̄ venit ille fum⁹ ex repletiōe stōi ul⁹ exinanitiōe ipsi⁹ q̄: tūc calor incitat⁹ et mouet h̄uiores corp̄is in venis. ut in multū ieiunātib⁹: nō q̄ sit immatialis morb⁹ ut qdā putāt. q̄: morb⁹ imatialis nūq̄ fit subito a cā int̄seca. 3° de infiorib⁹ cā 4°. Inanitiō ḡ stōi nō p̄t cāre imēdiatē talē morbū incitādo calozē naturalē in corpe. 3° fum⁹ eleuat⁹ magis veniēs ad puppiū. quod patz. q̄: nō contingit talis opila⁹ nisi q̄n iacet vice versa. Ideo est passio p̄ncipalit⁹ ipsi⁹ puppis: ut dictū est.

Tertio

tu q̄res. Incub⁹ q̄ passio ē in genere ul⁹ in sp̄e. Dicēdū q̄ offici

alis. q̄: opilatio meatū puppis ab illo vapore multo et p̄ro malo et in suba eleuato a sanguie uel a co. alterat⁹ in cor natura. et ut plurimū eleuat⁹ a pedib⁹ p̄p̄t qd pa. p^o icipiūt sentire ḡuitatē in pedib⁹ ut ipsi asserūt.

Quarto

tu q̄res. Incub⁹ cuius virtutis est nocumētū passiue intellis

gēdo. Dicēdū ut pluries sup̄ est dictū q̄ regitiue naturalis et vitalis. si aut⁹ iste virtutes nō errassent in actiōe cā talis nō fuisset ḡnata in corpe: ut dīc Ba. cā 2° et octauo.

Quinto

tu q̄res. Cui⁹ virtutis incub⁹ p̄ passiōe descripta est pa⁹ seu

nocumētū actiue p̄ncipalit⁹. Dicēdū q̄ motie aiāte p̄ncipalit⁹. p̄nter sēsitie p̄ vicināte et colligatiā. 3° aliq̄lit⁹ sentiūt ḡuitates p̄p̄t qd vellel loqui et nō p̄t. Lā hui⁹ dicti ē q̄: ē passio puppis cerebri q̄ ē sedes virtutis motie aiāte p̄ncipalit⁹. sicut p̄ra est sedes sensitiue aiāte ut dictū est 3° de infiorib⁹ cā 3° et 4°. et oppo^m sequeret⁹ si cēt pa⁹ proze virt⁹ sensitiua cēt magis ligata.

Sexto

tu q̄res. Quib⁹ magis accidir⁹ Dicēdū q̄ h̄ntib⁹ cachochi^{am}

sanguis et colere spālīt in p̄tib⁹ inferiorib⁹. q̄: illi magis effumāt. licz q̄busdā melācolicis seu h̄ntibus varices in tibijs hoc plures p̄tigit p̄p̄t sanguinē melācolicū in tibijs reclusū a quo multus vapor malus eleuat⁹ grauas corp̄: spālīt partes superiores.

Septis

clarificatis cura incubi tibi patefcit

rasis in suo p̄tē. nō p̄termittat⁹ cura incubi. q̄: q̄n multiplicat⁹ t̄minat ad epilen^{am} uel paralifim. Incipias a flōmatiōe et purgatiōe. ḡ si talē venosū videris flōma ipsū si nō p̄sumēdū q̄ fiāt vicio stōi humoys et aliarū p̄cauitatū sple

nis: renū. epatis. ¶ Da sibi cassiā. simplici supi
tis posita in ortu solis: et iaceat in lecto duab' aut
trib' horis: nō comedat vsq; in tertijs. Vel da si
bi p' septē uel octo dies de isto mellicrato: abster
gu stom: expellit māsias d' p'cauitatib' p' vrinās
R. radiq; fen. petro. apij. achor. añ. m. f. absintij
m. i. cicerū rub. m. i. mell' albi despūati qrt. i. f. f.
at mellicratū bñ clarificatū ad ff. ij. pñter da si
bi. 3. i. uel. 3. 4. yerapig' ga. dissolute scū aqua ci
cerū rub. vbi sit modicū de absintio. Vel da sibi
3. vi. uel plus de geraldogod. dissoluat: yerapig'
reficiat cibis bone digestiōis et bone nutritiōis
possime si ex ieiunio inanit' fuerit p'p' cām di
ctā. vitet fruct'. subam leguminū et filia. Et stō
p'fortē vtaf puluere sequēti cū tosta vini in fine
mēse sine potu si delicat' fuerit. R. 33. albi infio
ris añ. 3. f. galāge pipis longi. añ. 3. i. gñoz padisi
3. ij. cubebaz gariof. añ. 3. f. nuq; muscate macis
añ. 3. i. panis zucēri ff. i. fiat puluis et de vespere
in introitu lecti sine potu. ista tibi sufficiat.

Capitulum. 13. de melancolia.

¶ Am alicui cogitatiōes
male sine cā manifesta
acciderit et timor et tristi
cia in eo pualuerit me

lācolie pñcipiū in eo erit. Cū autē
res ad hoc deuenierit ut et ea q' co
gitare cepit ore pmat verba sua at
q' act' pmissat iā melācolia pfe
cta ē. Cui ergo he male cogitatio
nes et tristitia et tribulatio accidūt
āteq; pualere incipiāt succurrēdū
ē: q' si pualuerint cura erit difficil'
Qd si cū melancolia fuerit dolor
vētris et inflatio et mal' color et dige
stiois corruptior vomit' acetosus
et excreationū multitudo icipiēda
ē cura cū flōmia ex basilica aut sel
uatella sinistre man' et si sāguis vi
sus fuerit niger dimittat' egredi i
quātitate multa. subtilis aut et ru
be' si fuerit ille restringend' erit.

Eger vō ex reb' leniētib' ē nutrie
dus: ut si ales fida legi q' fiūt. ex car
ne hedina et arietina: et mittēd' est
in balneū i quo nō diu moret' p'p'
hec autem decoctōe d' epithio quā
ego cōposui vtaf: et hec ē decoctio
d' epithio. R. mirabolāoz idoz. 3
x. polipodū. 3. v. sene. 3. ix. turbith
3. iiii. sticados. 3. x. passulaz enu
cleataz. 3. x. epithimi cretēsis. 3. x.
oia excepto epithio in trib' libris
aq; cōqñda si donec ad vnā libraz
et mediā redeāt. cūq; hoc factū fue
rit addat' epithimū et illico ab igne
remoueāt' et dimittat' donec ifrigi
dari ceperit. cūq; ifrigidata fuerit
maib' fricata colēf: deinde sumat' a
garici due fcie. 3. vni'. aloes. 3. i. sa
lis indi. 3. v. ellebori nigri qrtavni
us. 3. cōficiat' cū melle aut cū iulep
et fiat ex eis pillule q' p tres horas
āte decoctiōis acceptiōez sumēde
erūt. postea sumat decoctōez. dein
de trib' dieb' qescat. In his autē
dieb' qb' qescit nutria ex his q' p
dixim' et i potu sumat vinū subtile
et clarū et bñ odoriferū. p' hec q's ite
rū soluēd' ē ut p'p'. hoc vō ita ut p
dixim' fctio iterādū ē. Quarta q's
potio ei dāda ē. Eger vō ab oib'
q' colerā generāt nigrā abstinēd'
ē: ut si carnes siluestres oēs et caro
vaccina et porcina et magnaz capra
rū et fabe et caro salita et case' vetus
et p'p' lētes et oia holera nisi hūme
faciētia. Vitet p'tereavinū grossū

Emor melancolia
Ans ad hyarion
p'p' in d' p'p'.

In balneo malo.
p'p' est sanguis
ex illo et
vō nāz infirmitas.

et labore et vigilias: neque patiat famem neque sitim: vino vero subtili in potum utatur: et precipiendum ei ut dormiat et studium in splenis curatione ex his quae in se quantibus in capso de splenis curatione quae augmentatur dicturi sumus. os quoque stomaconi confortandum est et prope ex medicis quantum mentionem in sequentibus facturum sumus cum egritudines stomaconi notabimus. Si autem cum melancholia ea quae notauimus non fuerit acciderit quae pro frenesim aut longam moram sub sole aut percussione in capite in principio ex cephalica flumina est facienda et capiti studium adhibendum et reliquo regie quod diximus prope. aqua propterea tepida ab alto loco super caput fundenda est. deinde oleum rosaceum cum aceto vini capiti infundatur et lac muliebze desuper mulgeatur. Maribus etiam oleum de semine cucurbitae dulcis et lac muliebze iniiciatur. In balneum quoque sepe mittendum est: et multum ex aqua tepida capiti est superfundendum. Eger etiam omnia odorifera quae frigida sunt odoraret. Si autem cum milia nihil fuerit eorum quae diximus in principio matris vena dextri brachii apicula erit et sanguis erit considerandum: et ut praediximus faciendum et regendum ut diximus. Et postquam hoc regimine infirmo adhibueris per aliquot dies quiescere dimittendum est: deinde ut prius in cura eius incipendum donec sanitas fiat restitutio. Studium vero totum quod erga milicos est obsequandum est ut impinguetur et carnosus fiat. ex quo enim pigues et carnosus fuerint illico sani

erunt. Tibi autem quae illis congruunt sunt caro arietina et hedina et gallinacea et panis de simula. Spiritus autem panis nullo modo est eis congruus. Vinum quoque subtile et clarum eis conueniens est vinum vero grossum non est eis bonum neque nigrum. lac autem recens ab vberibus extractum dum adhuc calet eis confert et pisces recentes et sisami de succo facti et oleum amigda. praefea audire catilenas et gaudere et habere an se non dormire plurimum confert eis. Contra vero cogitare et solus morari et vigilare maxime nocet eis. Illi quae colera nigra expellunt ex quibus datur his quae decoctiones sumere nequeunt. Res epithi cretensis. 3. xx. polipodii agarici aboz ann. 3. x. ellebori nigri. salidi aboz ann. 3. v. sticados. 3. x. pulueris verapigre. 3. xv. bibat ex eis 3. iii. in diebus vero quibus quiescit eger deest sumere et ex electuario quod vocatur leuificans quod. Res. mellisse corticum citri gariof. galie mus. mase. croci ori. cinamomi. nucis m. cardamomi neheremisch be. albi et rubei zedariae doronici seminis ozimi maioris seisozimi gariofilati oiu. ann. pres. eqles musci quantum est decia ps. vni. deinde sumatur kebuli. xx. et embul. xx. et teratur et in tribus libris. aqua coquantur donec ad unam redeant et coquantur. in colatura vero mittatur mell. lib. i. deinde bulliant donec aqua consumpta sit. pro ex hoc melle perficiatur praedicta spes quod tamen in potum sit triplum ad spes de quo cum necesse

*Cibno roremis
mellum o. lib. v.*

fuerit ad magnitudinē auelane su
mēdū ē. Hoc enī medicamē letici
am ⁊ coloris pulchritudinē ⁊ dige
stiois bonitatē operat ⁊ retardat
canos,

Emelācolia .i. d. aliēa

ruptōe mētē ⁊ rōis sine se. ⁊ a tpe. Dr
notatē a tpe ⁊ sine se. qz ille sūt alie

rius p̄sideratiōis. Nota qz alienatio mētis si
ue corruptio duplex ē. qdā ē a gñatione. talis dī
stoliditas mētis q̄ ē dispō sillis fatuitati: infatīe.
talis fit ut plimū a ma^a hūida flā^a. de ista non
loquit rasis hic in isto ca^o. s̄ de ista loquit i toto
2° libro p^o ca^o 1° de mēoria ⁊ intellectu intitu
lato. Alia est alienatio mētis seu ei^o corruptio si
ne febre a tpe. ista vocat mīlica passio. d̄ ista rās
intelligit in isto ca^o. ⁊ intitulat eā noīe sue cause:
puta mille ut ē mos helenorū: ut recitat Ba. 2° de
inge^o ca^o 2°. C^o Elten^o nota qz ista passio dicta
mīlia a tpe sine se. fit aliqn̄ de hūore mīlico imas
turali multiplicato in cerebro: ut in hūitib^o cōple
xiōe frām ⁊ sicca in cerebro: ut sūt plures maci
lēti hūites a gñatōe pilos s̄balbidos. qm̄ ma^a ras
lis in suba cerebri imbibit. Aliqn̄ fit a fumo me
lācolico multiplicato in venis ⁊ in arterijs cor
porē p̄ viā adustiois rōne excellētis caliditatē fit
hec in brunis pilosis venosis crispis cum labijs
grossis. hoc dīc rās in suo 2° ca^o. nā fum^o inde ele
uat inficit subam cerebri fm̄ ei^o diuersas ptes:
pp̄ qd̄ corruptit ei^o actiōes regitinas fm̄ plus ⁊
min^o. Aliqn̄ fit ⁊ eleuat illis fum^o a sāguie mīlico
multiplicato fm̄ ei^o corporis naturā non euacuat
nec expulsi s̄ ei^o naturā mō assucto p̄ emorroid.
p̄ mēstrua: p̄ flōmā. talis sanguis calefit in ve
nis illis ⁊ circūstātib^o: ⁊ sic fum^o mult^o semiad
ustus eleuat ad cerebrū. qz oīs fum^o adustionem
acq̄rit rōne subtilitatē in ei^o suba. ut declarat ga.
de pilis capis 3° de cōplexiōib^o. Aliqn̄ eleuat ras
lis fumus mīlicus a melācolia multiplicata in
splene ratione debilitatis ei^o expulsue. Isti sunt
splenēti cū duricie splenis. Aliqn̄ mittit maria
q̄ritas talis sordidi melācolici a splene ad ipsuz
stōm p̄ porē occultū q̄ tmiat in orificio stōi: ⁊ in
de fum^o horribilē eleuat ad ipsū cerebrū a matia
grossa t̄rea sordida semimīlica ⁊ tēta in stō in ypo
cūdris in mēsticis sine apate qz tūc febucitaz
C^o Rasis appellat mīliam mirachiam qm̄ cāt ab
vno istoz loco: ut dicit auctē filij hebe^o q̄tres

sūt spēs mīlie. illa q̄ fit a capite. ⁊ illa q̄ a toto cor
pore modis dictis. ⁊ illa q̄ fit a stō ypo cūdris ⁊
mēsticis quā mirachia vocant ut dictū est. An
fum^o ex his locis eleuat^o. qz a ma^a diuersa ⁊ par
tes diuersas cerebri fm̄ plus ⁊ min^o inficit. Jō
sūt decē mille spēs mīlie ⁊ vltra. ut dīc Ba. 3° de i
teriorib^o ca^o 4° nō videbis duos eiusdē aditiōis
vnus estimat qz celū cadat. alē qz sit gallus. ⁊ sic
de singulis. C^o Et sup̄ hoc aduerte qz ma^a q̄ i ve
nis: in arterijs: uel in p̄cavitatib^o adurit diuersa
est in se ⁊ in sui adustioe. nā si sit in vltio adustio
onis dicet mania. potissime si talis ma^a sit sā
guinea: colerica: aut co^a solū. Si nō sit in vltio
adustiois dicet mīlia. nā sp̄ retinet aliqd̄ de nāsa
p̄mi hūoris: ut qm̄ sāguis solū adurit dicet mīlia
camina. vbi est rixa rōne adustiois tripudiū rōne
sanguis. Qm̄ co. adurit dicet lupina uldemonia
ca. Istē oēs passiōes dicūt passiōe sicca in cere
bro ⁊ in cor^o. ⁊ iō intentio p̄ncipal^o curatiua erit
humectare ut dicitur.

Primo tu queres. mīlica passio cui^o p̄i
cule ē pa^o. Solut Ba. 3° de in
teriorib^o ca^o 4° ⁊ 4° de interiorib^o c^o 3° q̄ ē passio
sube cerebri. nā ei^o suba ē altata a mala cōplexiō
ne fra ⁊ sicca cū ma^a ul^o sine fm̄ p̄te. pp̄ qd̄ non
pōt in actiōes sibi debitas p̄ naturā. nāz suba ⁊
spūs ei^o sūt obūbrati ⁊ obscurati. pp̄ qd̄ nō pōt
in ei^o actiōes. qz virtutes nō senescūt nisi rōe ob
iecti ul^o organi in errorib^o de aia. pp̄ qd̄ hūtes
subam cerebri ⁊ ipsoz spiritū clarā hūit oppor
tū iudiciū. sic multi nobiles sūt q̄ sunt gñan^o
sanguie claro bono ⁊ inde nutriti. vñ lbebe^o dīc
qz cibaria tēpata velut galline ⁊ sillis augmētāt
rōne rectā. pp̄ qd̄ agētes penitētias ⁊ male ve
uētes ⁊ magni potatores sūt mali iudicij. ut ru
fici ⁊ q̄ plures bequini. An bñs paul^o loquēs
de talib^o ⁊ ad tales dīc qz obsequiū cuiuslibz de
bet ē rōnale: qz bono mō natura possit tollerare
cū sanitate virtutū regituarū.

Secundo tu queres. ista passio mīlica ē
ne passio p̄ se uel p̄ colligatiā
Solut Amē. 3° cañ. ca^o p̄po. qz interdū ē p̄ se: ut
qm̄ cerebrū ē lapsū ad fm̄ ⁊ sicca naturalit^o ex q̄
lapsu multiplicat ma^a frā ⁊ sicca obumbrās ei^o
subam ⁊ ipsoz spiritū. hoc p̄tingit multis mīliq̄
⁊ macilētis naturalit^o. Vel pōt ēē p̄ colligatiā. et
hoc ē ut plimū qz venit a venis: a stō: ab ypo cū
dris: a mēsticis: splene: matrice: ⁊ a mirach^o ad
ipsū cerebrū qd̄ venire nō debz fm̄ naturā: puta
fum^o semiadust^o niger eleuat^o a colera nigra s̄
plus ⁊ min^o in mēstis dictis 3° de interiorib^o

Thē natio
mēsticis Duplex

melācolia
passio

Secundo dicitur
melācolia

ca. 3. Idē aui. 3. cañ. c. ppo.

Tertio tu qres cui? mebrū colligātia plu-
ries fit. Soluit Rāf in suo pñ. c.
q nō in venosis t gulosis fit magi p colligantia
sto. Ypo. duaz mēseraicarū cui? rei pbatio quia
tales reinediātur ppter vētris remolitiōem t ex-
itum vētositatū in brunis t venosis fit magi per
colligātia venarū t arteriarū in qbus fit magi per
rōne excedētis caliditatē cordis t epas. vñ q: mlti-
plicātur tales matie in ipis ppter nocumētum
expulsiue venarū matriq t ani.

Quarto tu qres mliā q passio ē in se i
genere t in spē. Soluit lra. 3.
de interiorib. c. 4. Idē aui. c. ppo q est mala p
fria t sicca cū ma vel sine. totū cerebū alterans
t offuscās aut aliquā sui ptem puta anteriore: p-
pter qd imagiatiua ē lesa interdū vt recitat ga.
de seipo febucitate. 3. de interiorib. c. 2. Inter-
dū mediā ptem ppter qd discretio errat alijs vir-
tutib. aiatis satis saluis vt ipe vult loco dicto: t
2. de mor. c. 2. Interdū puppi seu pte posterio-
re: p3 q aliqui errat vtus memoratiua. Et de b
dat exemplum in illis duob. loq allegat qliter qui-
dam nota ppa dederūt obliuioni alijs regitiue
saluis. Idoc tñ raro accidit qz cōter ad lesionem
vñ partis ps vicina ledit in pte ppter vicinita-
tē t colligātiam ppter qd vna sola regitiua aiata
de raro sola leditur t ppter istā diuersitatē pari-
culariū t carū matialiū dictarū sunt qsi infinite
spēs mlie vt recitat Ba. 3. de interiorib. ca. 4.
subdit Ba. q oēs pñtem vitā vituperat t odire
hoies omib. mliis pñet. amare vō mortē nō ē
omib. mliq. nā qdem seip timent mortē. Alij
mōstrāt se nō timere cā s desiderāt put dicūt Jo
ypo. dicit mliam esse timorē mēis: nā ppter cor-
ruptiōem mēis qd vident odio hñt t seip tri-
stes sunt t timorosi ppter tenebrositatē sube cere-
bri t ipoz spiritū vba sunt Ba. in loco allega.

Quinto tu qres cui? vtur mliā est no-
cumētū passiuē intelligēdo p
morbo descripto. Dicēdū vt supra q regitiue
natales t vitalis expulsiue pñt mebrū māantis
puta sto. mēseraicarū tē. vt est declarātū. 3. t. 6.
de interioribus.

Sexto tu qres quibus magis accidit.
Soluit Rāf in suo pñ. c. t aui. 3.
cañ. c. ppo q viris q: lapsi sunt ad calidum t
siccū t stant in malo regimie: t si mlierib. acci-
dat tanto deter. est: qz est cū discōueniētia parti-
culariū maiori ppter qd arguit maior cā. Et si tu
qras quib. homib. magi accidit, soluit rāf i suo

pn. li. p. c. vi. de mliā q pluries accidit t mas-
gis cito brunis calidis t sicq clamosis t iracun-
dis t leuis lingue. Potē hīs q sunt subiles i
genio t multe pspicacitatē tales de facili incurrit
mliam: p colligātia venarū t arteriarū in qbus
sanguis adurit: q: sunt veloces mor. t mltē per
meditatiōis t imagiatiōis ppter qd tales pserua-
mus cū balneo aq tepide t flōmīs pluries reite-
ratis. t iō vinosis accidit magi vicio sto. ypoci-
dior t mēseraicarū vt vult Rāf. isti tales cōit
habet mliam mirachia

Septimo tu qres cui? virtutē mliā p
mor. descripto ē passio ac-
tiue. Dicēdū q regitiuarū aiatarū pncipaliū oc-
culte cōprehēdunt puta imaginatiue discretiue
t mēoratiue. vel aliqrū harū fin q sedes earum
alterat vt dic ga. 3. de interiorib. c. 4. idē. c. 2.

Octauo tu qres qbus tēporibus ma-
gis accidit mliā. Soluit ypo.
2. amp. cañ. illo. vere siqdē t cañ. illo. Autūno
vō q in vere fiūt ppter dissolutiōem hūoz in au-
tūno ppter mltitudinē mlie nig. tpe estiuo calo p-
cedēte p viā adustiōis. hec dic ypo. vi. apb. cañ. al-
lo podagra t mania tē.

Nono tu qres q ē res magi pseruas. sol-
uit ypo. vi. apb. q emorroide fluē-
tes tpe suo t flōie frequētatē: si ex colligā dicta-
rū vna t artiaz fiat. Si at colligā sto. vñ ypo
cūduoz vñ mēseraicarū fiat. Rāf dic q vñ abstin-
magi pseruat i decoc. t por. yerap. dissolute illa

Decimo tu qres i plib. abundat cola-
adusta b videm. i flōmīs po-
tissime i fine iuuetur. 2. tegni i fine p augmasti-
ce etas nō fiūt qrtanarij in fine illi. etas de facili
q ē cā qre nō patiūt istā pa. Dicēdū q ex bc ni-
tate regitiarū nataliū vtur tal mliā n sic p misce-
tur cū sanguie q turbet ipz. y. resider in fūdo: sic
d3 ppter qd nō seqt tal debita effūa ad cerebū iō
dictū ē pluries q oēs mor. matiales cānt ex no-
cumēto regitiarū digestie t explsiue t aliaz natu-
raliū virtutū.

Undecimo tu qres qre patientes
istā passionē pñcat fu-
tura meli. cetis. soluit rāf i suo pñ. c. qz aia i tali-
b. iōr cessat a regie corp mltū abstinēt a ci-
bo. iō qz aia exuta a mola caris ē spūal. iō videt
spūalia i iferno t in paradiso narrādo d hīs aliqr
qñ sunt excitati a somno.

Duodecimo tu qres vbi n. qli-
nec quō tal matia
adurit nec i mliam puerit: sic aui. 3. cañ. c. ppo.

*Quib. generib.
est aridit
passio mliā hñt*

*De lūpē an
p pñt nō ē
passio mliā
tā mēseraicarū
infestat pñt*

*De lūpē an
p pñt nō ē
passio mliā
tā mēseraicarū
infestat pñt*

q̄ i epate ⁊ i venis: nā calor epatē excedēs p̄ntē
do chilū adurit ipm nisi sint d̄ frīs ⁊ grossis cib
q̄ sit ppor° agē ad passūz q̄ ppor° stat i debita
resistētia: p̄p̄ qd̄ mltū calidi vt ruffi ⁊ nimū la
borātes vt rustici h̄nt dolorē capis i die qm̄ sumūt
pulos ⁊ vitella ouoz ⁊ filia. Adurūt ē i artijs
cordis mltum calidi velud i h̄ntib⁹ pectoralia ⁊
māmillas pilosas. vñ q̄ splē creat⁹ ad attrahēd
fetulētiā san. a venis ⁊ arterijs si dicta attractia
⁊ expulsua ei⁹ errauerit mltiplicat⁹ vltra debitū
tal mltia i corpe p̄p̄ qd̄ q̄ ipa nēcio effuat ad su
periora ificiēdo cerebz cār dictā mltiaz pot⁹ cer
tis hor⁹ ⁊ q̄dris lūe: q̄ mor⁹ debet h̄uorib⁹ ex eo
rū nafa ⁊ ab orbe vt d̄: p̄o diamidiarū. Idē p̄in
git qm̄ regitia nafa pot⁹ expulsue alioz mē
broz nō vñ i actū p̄p̄z puta matric⁹ vapor⁹ sper
maticoz vt sāt pōit Ba. vi. d̄ int. in fine.

Istis clarificatis. Lura mltie tibi patefcit
anq̄ in cura pcedas oz scire quam
spēm mltie patē q̄ i b̄ cura diuificat: nā si talis
mltia fuerit ex h̄uore melāco sp̄so ⁊ mltiplicato
i venis ⁊ suba cer⁹ ex nafa ipi⁹ q̄ fric ⁊ sicce p̄o
nis digestiue ⁊ expulsue ⁊ alie virtutes nafales
deficiēt nō bñ decoq̄rēt nec depurarēt nutritiū
appositū i venis ⁊ suba cerebz exsicās ⁊ p̄ p̄is
corripēs ei⁹ regitiuas q̄ virtutes nō senescūt nec
iuuenescūt nisi rōne instri vñ organi vt i errorib⁹
d̄ aia. Ad qd̄ cōit fac⁹ p̄o eadē i p̄ncipalib⁹ pro
uidēs ipi⁹ cer⁹ d̄ tali nutritiō tales sunt qd̄em
macillēti male barbati male colorati ḡciles cum
venis stricti: itētiō ḡ p̄ncipal⁹ erit bñ h̄uētare cō
perēter calefacere mti⁹ ⁊ exti⁹ vt pōit Ba. 3. de
int. c. 4. id̄ ipē curabat cū assidua balneatōe bo
nis cib bonū chumū seu h̄uorē ⁊ vīo claro. Idēz
pōit ad l̄fāz rāf i suo cōit. mutat⁹ ḡ tal gallinis p
dicib⁹ edulo capro. Itāf laudat talib⁹ carnes e
duli: q̄ h̄uīde auicule vitella ouoz ⁊ filia eis con
ferūt teneat solaciosei camera pulc̄ clara cū vīo
bono claro limphato vt docet. In p̄mis ḡ dēf si
bi cassiaf. supi⁹ dicta ⁊ cōit h̄nt sorditiē aliq̄lem
in sto⁹ p̄nt fiat sibi sirup⁹. R̄. radiq̄ brusci spagi
an. m. f. cū toto sumiterre scabiose lupuli mellis
an. m. i. se. peonie. 3. ij. mediani cortiq̄ frati gene
ste tamarisci. an. m. i. acen passulati. 3. f. panis
zuē. It. i. fiat sirup⁹ bñ coct⁹ ⁊ clarificat⁹ ad q̄rē.
v. dent. 4. coclearia cū. 8. cicerū rub. It. cū aq̄
simplici bullita sit tepidū si vis fac mellitū cuz
q̄r. i. ⁊ f. mellis: oz renouare ipm de q̄nq̄ i q̄nq̄
dieb⁹ p̄ualebit q̄ sumat medū gobellū sine alia
mictura: dū vtef isto balneet se pluries. vi. horis
p̄ cibū in aq̄ tepida dū erit in balneo in exitu vñ

an̄ parū abluat sibi caput cū aq̄ decoctiōis istī
R̄. floz viol camo. melliloti. an. p. ij. folioz sene.
p. iij. cortiq̄ papaueri albi. m. ij. misceatur capiāt
duo pugilli ⁊ bulliat i aq̄ vñ a ebullitiōe p̄tinet b̄
cū balneo dicto. vtaf isto elct⁹ an̄ introitū balnei
⁊ an̄ cibū illa hora. R̄. pul leti⁹ gal. 3. i. elct⁹ re
sumpti. 3. ij. puluis diapapaueri. 3. ij. serici crudi. 3
f. abze grise. 3. i. auri ātiq̄ puluēnsati. 3. i. panis zu
cari. It. ij. aq̄ ros. aq̄ mellisse qd̄ suff. f. elct⁹ i bol
Ulteri⁹ da sibi loco mellitū d̄ mae sel aut bis
in septimana. de sero capno sic. R̄. sene polipodij
epithimi q̄r. an. 3. f. fiat decoct⁹ in sero capno qd̄
sufficiat pot⁹. Tel da sibi in. xv. dieb⁹ vñ tribus
septianis. istā colaturā in q̄ infundat. 3. 4. bōi ge
ralogodion sufficiat ista p̄ ista spē mltie. Si ista
talis mltia fuerit ex fumis mltiq̄ eleuat⁹ a sangui
ne ⁊ co. adustis in venis ⁊ arterijs rōne calidita
tis excedēt in epate ⁊ in corde vt sit in q̄busdaz
bunis venos barbari crispis. Pilosis i pectorali
bus ⁊ alijs p̄tib⁹ cum labijs satis colorat⁹. Pass
sio sicca ē sicut ⁊ alioz oim h̄ntū passiōe istam
bin pl⁹ ⁊ min⁹ rōne calor⁹. It. rāf adustis. mēti
tio ḡ curatiua in his p̄ncipal⁹ erit h̄uētare ipm
cū somno cibo ⁊ potu vini clari bñ liphat⁹ exte
rius cū assiduatōe balneoz euacuādo materiaz
talē sicca q̄ p̄ sui p̄ntiā purgat⁹ ḡ sic. R̄. floz vio
larū boragi. sene polipodij epithimi q̄r. an. 3.
f. tamarind electoz. 3. ij. fiat decoctio in sero ca
pno in q̄ dissoluātur. mātegnate. 3. i. f. vel cassiaf
mūd. 3. i. f. Qñ cola sine flāte abudat in stomas
chis eoz tē cōpetit māna. Si cū flāte tūc cassiaf
fiat pot⁹ vel yeralogod. 3. ij. vel lapid⁹ armenia.
3. ij. fiat pot⁹. vtaf triasandal vel papaueri. 3. ij.
fiat pot⁹ pul triasandal. 3. ij. 4. se. f. i. o. an. 3. i. aq̄
cnd aq̄ scolopēd. an. qd̄ suffic panis zuē. q̄r. i. f.
elct⁹ in bolis. Si vis adde auri sim. 3. f. vñ mis
neralia nō h̄nt locū in passiōib⁹ sicq̄ in q̄ pauci
adūtūt. ⁊ sic de ista spē mltie sufficiat. **S**i me
lācolia fuerit ex fumis mltiq̄ ad cerebz eleuat⁹ ex
sanguie melācolico turbido mltiplicato in cor
nfo. Pot⁹ in regiōe splenis p̄p̄ retētiōem. m.
aut emoroydarū: q̄ feculē p̄ ipm splenē nafa
attracta p̄ dictas venas cōiter expellit ⁊ ab eo p
t̄ps corp⁹ ⁊ splen in maḡ pte depuratur q̄ si nō
splē indurat⁹ ⁊ magnificat⁹ p̄p̄ qd̄ medic⁹ pcul
cat⁹ in p̄mis inuestigat talia vt diliguat int spē
cies spālissimas ⁊ p̄ p̄is in earū cura rāf in suo
p̄nt ipi⁹ mltie dicit q̄ in tali mltia nō ē melior cu
ra q̄ flōia in p̄mis ⁊ assidua purga⁹ h̄uor mltici
m̄figidare epat p̄fortare splenē aperire ozificia
emoroyd assuefacere balneū flōia. de saluatella

nō est negligēda vt ipse pōit in p̄mis. ḡ de casti
afist. cōis tibi posita sup̄. p̄r f̄ōetur de sophe
nis t̄ die tertia. p̄ de epatica vtriusq; brachij vl
de mediana si grossio: fuerit. vel d̄ saluatella ma
nus sinistre si multū splenetiq; fuerit non dubites
sans euacuare de tali sanguine fetulēto. v̄tā cū
hoc isto mellitō. R̄. radiū brusci spagi. añ. m. f.
end̄ scolopēdrie citrac polirici fumiterre buglos
se cū toto sumitā lupuli. añ. m. i. anisi marat¹ a
meos. añ. 3. f. se. cucuste. 3. ij. aceti. 3. f. mell¹ albi de
spūati q̄r̄. i. f. fiat mellitū bene clarificatū ad
R̄. ij. Etā mane t̄ sero sine alia mīxtura renoue
tur de. v̄. in. v̄. dieb⁹. Postq̄ v̄sus fuerit isto mel
licrato q̄busdā dieb⁹ sumat colaturā sequētē R̄
florū viol¹ bozag¹. añ. 3. f. sene epithimi polipodij
q̄rcini. añ. 3. f. agarici electi. 3. ij. 33¹. anisi. añ. 3. i.
fiat decoc^o in sero capno i q̄ dissoluat geraldos
dion. 3. f. lapid¹ arme¹. 3. ij. fiat pot¹. Et da sibi
3. vi. de geraldos dissolu¹ in decoctiōe cicerum
rub. liq̄r̄ sene epithimi. añ. 3. f. Et da sibi. 3. i.
yerapigre duplata coloq̄ntida dissoluta. 3. i. lap.
arme¹ multū appropatur huic passioni vt vult
ras in suo cōtinēte. Anq̄ des sibi istā medicinā
t̄ p̄ medicinā q̄busdā dieb⁹ balneet sepe in aq̄
tepida: t̄ si necesse fuerit reiterent f̄ōie dicte. Et
raso capite abluat caput q̄libet die pon¹ in exi
tu balnei cū decoctiōe statī dicta in cura mlie cā
te a sanguine t̄ co. adusta in venis t̄ arterijs po
test vti isto electuario. R̄. serue buglosse. 3. i. cō
serue ros. 3. f. pul. leni¹. 3. f. pul. diamargi. 3. ij.
se. triti crudi. 3. ij. 4. se. frioz maior. añ. 3. f. panis
zuc. qd̄ sufficit fiat electua¹ in bol¹ cum aq̄ ros t̄
scolopēdrie. Si tal¹ mlia fuerit ex fumis mlicis
eleuatis ad cerebrū ab hūore sordido t̄ fetulēto
sto¹ ibidē ḡnato vel misso ab ipo splene ingrossa
to p̄ por¹ occultū assistentē circa ex¹ orificium: de
natura eruginosa vel ypocūdrioz vel meseraica
rū vel venarū vētris q̄ omēs iste mlie dicuntur
mirachie pp̄ colligantiā t̄ vicinīatē cū ipo mī
rac. Et rā vult q̄ interdū sum¹ eleuet¹ ab a
postemate calido venarū vētris tardate suā ru
pturā faciēs mliam mirachīā cū se. C̄ siḡ me
lācolie mirachie stomachal¹ fm rasum in suo cō
tinēte sunt eructua¹ acetosa in p̄iti t̄ in p̄terito
hūidantia sputi humidi ardor sub ypocūdrijs
rugitus. Nec siḡ p̄ horā comestiois apparēt: nā
aliquāl¹ cessant: post horā comestiois q̄ non fit
talis effuma¹. C̄ oīter sunt gulosi voraces sub
dit rasis q̄ tales alleuiāt post lapatiōem vētris
t̄ ex̄tū ventositatē t̄ post cōplētā digōem. C̄ Si
gna ista dicta cōicāt cōiter mliam mirachīā ipo

cūdrioz t̄ nō apparēt siḡ sup̄i¹ cōsiderata i alijs
spēb⁹ mlie: cōiter iste spēs i regiōib⁹ fris q̄: gu
losi t̄ in calidis q̄: comedūt fruct¹. C̄ siḡ miras
chie meseraica: cōcomitat¹ illā opilatiōem t̄ re
plētōz earū: caliditas manū vana subtil¹ radio
sa citia mod¹ viuēdi gulosus. C̄ siḡ mirachie
venarū vētris nob̄ sunt occulta: f̄ p̄ absentia ali
oz signoz t̄ per aliquales q̄relas patietes in p̄
senti t̄ in p̄terito venimus in aliqualem cogni
tionem.

Cura mlie mirachie fm q̄libet ei¹ speciē
puocet vomit¹ de cōci¹ ras. t̄ f. eu
cuatio hūoz mlici cū. 3. f. epithimi. t̄. 3. i. polipos
dij bulli¹ in aquis casei: de mane p̄tinetur
trib⁹ aut. 4. dieb⁹. p̄r puocet vomit¹. R̄. aq̄ de
coctiōis attripliq̄ q̄r̄. i. f. coriū el¹ albi nō q̄f
sati. 3. f. inuoluat in pāno lineo raso t̄ remoliat i
dicta decoctiōe tepida p̄. 4. horas colet t̄ adda
tur oximell¹ squillitici. 3. i. olei oliuarū. 3. f. fiat po
tus adimistret de mane. Si nō est p̄mpt¹ ad vos
mitū de¹ p̄ horā p̄ p̄adū: p̄ter dent¹ sibi in au
roza q̄libet mane q̄tuor: coclearia siru¹ acetosi cō
positi cū aq̄ ciceri rub. vbi sit modicū folioz ab
sinthij p̄tinuādo istū sirupū t̄ de¹ sibi p̄ duos di
es in septiana pot¹ statī dict¹ cū aq̄ casei cū epi
thimo. 3. f. t̄. 3. i. polipodij f. decoc^o. Si videat¹
talis mlia p̄cedere a meseraicis vela vcnis ven
tris da sirupū acetosum t̄ sit tertia ps̄ sirupi de
absinthio p̄tinuādo istū p̄cessum fac fieri istam
massāz pil¹az t̄ da sibi de p̄ci¹ ras. R̄. coriū mi
rabol¹ indoz ep̄ithi. añ. 3. iij. el¹ nigri. 3. f. sal¹ in
di. 3. f. polipodij lapid¹ arme¹. añ. 3. f. conficiat¹
massa cū sir¹ acetoso de q̄ fiat pil¹ de¹ dent¹. 3. ij. po
tes addere vel diminuerē da p̄ma vice. i. pil¹as
vel. hoc remittit discretiōi tue. Hoc facto reūta
tur ad siru¹ statī dictū aliq̄ in septiana da sibi
decoctiōem dictā aqua casei t̄ semel in. x. dieb⁹
de pil¹is dictis. Si splenē durū habuerit catha
plasmet ter aut quater de mane cūz spongia vel
pāno lineo infuso in aceto decoctionis florūz ta
marisci sint ibi q̄diū durabit calor: postea vnga
tur cū isto vngento. R̄. armo¹ dissoluti in aceto
3. i. vnguentū dialtee. 3. ij. misceantur fiat vngentū.
Libentur carnibus elect¹ cum bono vino claro
vel albo limphetur competenter cum aqua ele
cia t̄ balneent sepe post cibum per. vi. horas sal
tim vna die t̄ alia non in exitu balnei abluatur
sibi caput cum floribus superius dictis: in cura
melancolie ex̄ humore melancolico sperfo t̄ mul
tiplicato in venis t̄ substantia cerebri de consi
lio Rasis in suo continēte insufflet in naribus
d ij

De Dilectio lib
femellae supra
et de super
amici et in Aff

rad. liqri. fricate. 3. v. fic⁹ citrinas
coqñt i. iij. ll. aq̄ donec redeāt ad
vñā 7 colēf 7 i colaf a dissoluāf cas
siefi. 3. vij. franiabi. 3. x. qđ si neq̄
flōmīa pfuerit neq̄ vētris solo et
matia ad pect⁹ descēderit 7 cōmo
ueāf tussis 7 febris illico fiat flōia
7 patiens a carne abstineat 7 vi
no 7 i potu sumat aquam ordeī 7
muraba violatū qđ diu calor fixus
pseuerauerit 7 tussē fuerit sicca 7 a
spera s3 p⁹ qđ calor q̄uerit 7 tussis
mollicata fuerit 7 screare icēpit
hec decoctō q̄q̄ die cū muraba vi
olata dāda erit donec pect⁹ mūdi
ficef 7 tussē sedef 7 vox clara red
dať q. k. fic⁹ citri. v. iiii. b. x. sebez
stē. xx. pass. alba. 7 enuclea. 3. x. li
qri. excorticato. 3. v. coqñt vsq̄ ad
dissolōnē 7 colēf 7 denē ex hoc oī
die. 3. iij. i potu cū murab. viol. 3. v
si vō tussē iuefauerit ac diu pmāse
rit tūc oñdem⁹ q̄lī curāda sit cū d
tussē cura tractabim⁹. qđ si cursus i
narib⁹ diu pseuerauerit 7 n̄ fuerit
calor flux⁹ erit restrigēd⁹ suffumi
gādo nares p traiectoriū. 7 si qđ p
nares effluit sōtile ac acutū ac citri
nū fuerit suffumigatō fiat ex sul
fure ifuso p⁹ i aceto 7 p⁹ ea sicca
to aut ex fabis aut ordeo excorti
cat⁹ 7 i aceto p⁹ ifus 7 p⁹ siccatis
aut ex succ. al. 7 sādā. al. qđ sineq̄
colof neq̄ rubeō. i facie fuerit suf
fumi. fiat ex costo aut thure. Ihec
nāq̄ suffumigatō fluxū restrigit.

Ecatarro 7 de eius cura.
de catarro id est
de humore cadente ad inferius ad par
tes subiacentes vel de reumate put in
titulatur a quibusdam modernis. i. de hūore ru
ente ad ptes vicinas 7 subiacētes qz d rōne gra
uis ē descēdere 7 ruere ad ptes subiacētes 7 bas
sas. vey inēdū ruit ad pte q̄lī latālē 7 ad b facit
natura expulsua irregularata vt p3 in obtalima q
sit cōit p viā catarrī 7 reumatismi ma^c cerebri. 7
ista noīa sūt sinonima idē significā⁹. I3 reuma sit
nomē gñale ad quēcūq̄ hūore cadētē. iō dicit au
ctores q reuma ē mat oīuz egritudinū qz ruit
cadit ad mēbz qđ venire nō d3 fin naturā ppe
qđ fac morbū p colligatiā. Sumēdo ppe ē hū
mor ruēs a capite ad alia mēbra. vñ v. Si fluat
ad pect⁹ dicat⁹ reuma catarr⁹. Ad fauces branc⁹
ad nares dico corisam. Si fluat ad stōm fac do
lorē stōi. Agnoscam⁹ qđ dolor stōi sit a tali cā qñ
venit post sōnū diurnū vl tpe australi. Aliqñ flu
it ad lar⁹ fac pleuresim. 7 qz hūor ruēs 7 cadēs
ad ptes subiacētes ē subtilis i suba alit nō cade
ret nec rueret. iō in oī ma^a reumatica cū febre et
sine fe. phibem⁹ syru^m nisi in pñ^o 7 aug⁹ 7 oīa
subiliātia 7 apietia qz maior flux⁹ 7 calus hūo
rū puocaret. Si sit sine fe. tñs reuma 7 hū. sint
calidi frōs in tactu erit calid⁹ 7 erit aliqñt sūbū
dus 7 ecōtra. ¶ Alit⁹ nō. qđ oīs catarr⁹ vl reu
ma ruit vl cadit vno de trib⁹ modis. Vno p viā
dissolutōis a calido: tñe calidū cōit ē extñsecū vt
calor sol potissime capite discoopto nimia coop
tura capis vl foderatura d varijs gñis de die et
nocte facit hoīez reumaticū p viā dissolutōis ni
m⁹ mot⁹ balneū odores fortes lilij. mētalstri. qz
vapores calidi descisi ab illis reb⁹ subintrātes p
nares oclōs 7 aures qz calidi dissoluit hūditas
tē cerebri. auster b idē facit qz ē ibivapor: marin⁹
calid⁹ mor⁹ subintrās p nares 7 alijs modis dis
soluit hūditates capis 7 alioz mēbroz inēdū tñe
calin ē extñsecū vt sum⁹ eleuatus a cibis calidis
ad caput puta ab alijs cepis porris potagio cū
far spēb⁹: a vino puro. multa reumata sūt d pñ
talpho seu de pinta a crapula cibi 7 por⁹ ab ebi
etate seu potu magno vmi puri seu male liphati
sslōmīa sūt ē cā ilis eleuatiōis sūositar⁹ p viam
dissolutōis: nec nō ipsa dissoluit hūores ex se sic
fac ruere 7 currere hūores p corp⁹ in nō suo lo
co potissime facta i modica q̄ritate ē casus quē
dubito in magnatib⁹ flōmādo eos qz ex hoc pe
ius sentiūt scā flōmīa p. 3. vel. 4. dies. 8 nos pal
liam⁹ dicētes eis qđ nō bñ se custodierūt a frigo

re vlt^o parū extrahim⁹ d sanguie. Silt^o sōn⁹ diurn⁹
cito fact⁹ p⁹ cibū replet caput pp⁹ magnā effu-
sionē ad caput. q⁹ cib⁹ nodū descēderat ad lo-
cū bone digōnis puta ad sūdū stōi. nā sūdū ē di-
gerere sic orificij appetere. 4° d morbo. C^{2o} ruit
et cadit t⁹ hūor p⁹ viā cōp⁹ssiois pelliculaz et mū-
gaz cerebri a s⁹ro ext⁹n⁹. nā frag⁹ ext⁹nsecū pōt p⁹
ledere caput v⁹ p⁹ colligātiā pedū. nā pedes i
frati infrant p⁹te p⁹ partē supiorē sic q⁹ venit tas-
lis fritas si for⁹ fuerit ad stōm et cerebz. et iste ca-
sus sepi⁹ p⁹git q⁹ p⁹les sūt catarrizati et hūt lesi-
onē stōi a frigore pedū mirātes d⁹ cū teneāt ca-
put sat coop⁹ti. silt⁹ si t⁹ hūor cōp⁹ssio pelliculaz cere-
bri ab aere vaporoso g⁹ssio reumatico attracto per
nares put⁹ p⁹git dōmētib⁹ in cameris freis et
bassis. nā t⁹ hūor aer ē grossus pp⁹ vapores g⁹ssos
treos nō depuratus nec euētat⁹ ab illis. iō attrax-
tus p⁹ nares mordicat pelliculas cerebri pp⁹ quā
mordicationē p⁹strigūt i se pp⁹ eaz naturā. vt de-
clarat q⁹ d archigenē 2° d m⁹tio. ad quā d⁹ctionē
necōio seq⁹ exalatio suaz hūiditātū. et tales hūi-
ditates fluūt et ruit ad pres subiacētes. iō dicit⁹
m⁹ t⁹ lib⁹ accubātib⁹ i talib⁹ cameris teneat⁹ ibi d⁹
paleis et nō eleuāt illi vapores frei reumatici et
sunt fenestre apte d⁹ die potissime opposite vt va-
por mel⁹ colet. Quibusdā delicat⁹ p⁹git t⁹le reu-
ma p⁹ viā cōp⁹ssiois si exeat camerā tpe v⁹etoso nec
eq⁹iet nā v⁹et⁹ ē vapor mor⁹ q⁹ subit⁹as per nares
mordicās dcās pelliculas cerebri ē cā d⁹ctiois ca-
rū ex natura eaz. pp⁹ quā p⁹strictionē ruit et fluit
ab ipis hūiditas i ipis p⁹tinue p⁹gregata p⁹ viam
effusiois. C^{3o} mō ruit et cadit hūor pelliculaz
cerebri ex sui multitudie g⁹uare p⁹ctēuā ipsaz pp⁹
q⁹ ipsa debilitata a q⁹ro desinit abire dictas hu-
miditates. iste casus p⁹git in p⁹n⁹ veris q⁹ hūor
res incipiūt rarificari. Et notādū q⁹ hūites ca-
put rariū calim⁹ catarrizat a cā ext⁹n⁹ sic hūites ca-
put f⁹m catarrizat a cā int⁹n⁹ cala a cibo et petu-
calid. vt ab alliaza pipata. Imo for⁹ pigmēto et si
milib⁹ dissoluentib⁹ hūiditates sup⁹fluas g⁹uatas
et multiplicatas i cap⁹ib⁹ eoz pp⁹ debile d⁹q⁹
nē rōne cal. natural⁹ claudicāt q⁹dē hōz. et v⁹ q⁹
si sūt catarrizati loq⁹ntes cū narib⁹ pp⁹ p⁹ti⁹ de-
scēsu hūor a modica cā int⁹nsecā q⁹ multi.

Primo tu q⁹res cur p⁹ctile cap⁹ catarr⁹
ppe dicit⁹ ē pa⁹ p⁹n⁹. Dicēdū q⁹ i
reumate v⁹ catarro a cā ext⁹n⁹ pellicla coop⁹iens
craneū panē p⁹n⁹ vna cū lacert⁹ illis assitētib⁹ nā
declaram⁹ ē sup⁹. c. d cephalea q⁹l⁹ in dolore cap⁹i
tis talis pellicla panē p⁹n⁹. et si t⁹ hūor cā ext⁹n⁹ fue-
rit for⁹ coicāt pellicle coop⁹ietes et frenātes ipm
cerebri vna cū ipso cerebro. pp⁹ q⁹ i reumate a

cā ext⁹n⁹ fra valēt pāni linei calefacti p⁹les ap-
plicant⁹ i introitu lecti sup caput vt vult ras⁹ ē cura
plator⁹ in reumate q⁹ fecerūt offm suū in missis
tpe s⁹ro. Et si vlt⁹ pān⁹ vltio applicat⁹ suffumis-
get cū thure erit mel⁹ in reumate. A cā int⁹nsecā
p⁹ctile p⁹n⁹ patēs sūt pellicle coop⁹ietes cerebri
vna cū eo in q⁹ catarro valēt sacculi positi sup cō-
missurā cap⁹i d⁹ milio p⁹ssato par⁹ et par⁹ eticcas-
to sup regulā calidā in trib⁹ p⁹tib⁹ et 4^a p⁹te salis
p⁹triti sūt duo v⁹ tres sacculi successiue vn⁹ p⁹ ali-
um sepe et sepi⁹ applicet⁹. hāt sacculi int⁹bastati i
lōgitudie digiti et in latitudine triū digitor⁹. ga. xij.
de inge⁹. c. vltio dicit q⁹ milū g⁹uū ē leue et resolut⁹
et exiccat sine p⁹ctōe. Auēzoar in p⁹n⁹ sui libri p⁹
p⁹suatiōe et cura reumatici et catarr⁹ veniet⁹ a
debilitate v⁹ nutritie cerebri put⁹ p⁹git hūit⁹
cerebri f⁹m a g⁹uatiōe et a tpe iubet potissime tpe
s⁹ro sp⁹gere sup antioz cap⁹i puta sup cōissurā oī
nocte in introitu lecti gariofilos puluerizatos. et
ābo g⁹uā mētastrī et alijs t⁹ib⁹ anni puta vere et
autūno iubet sp⁹gere ma⁹ pluerizati supra cōissu-
rā dictā et corid citri. pluerizati q⁹ corer citri. nō
ē tate calitat⁹ sic ma⁹. et mētastra sūt mioris calis-
dita⁹ q⁹ gariofili. Istis remedijs silt⁹ ego v⁹or cu-
ra et p⁹suatiōe catarr⁹ antiq⁹ti in magnanb⁹. quia
ē remediū g⁹uū et v⁹ile. loco hui⁹ facio puluere de
anthos. et pono supra cōissurā silt⁹.

Secundo tu q⁹res si catarr⁹ ē passio per
se v⁹ p⁹ colligātiā. Dicēdū q⁹ si
t⁹ hūor catarr⁹ caret a m⁹ta ma⁹ g⁹uante p⁹ctēuā in
pellicul⁹ cerebri cā em⁹ ext⁹n⁹ cessātē q⁹d raro p⁹git
tūc ē passio p⁹ se q⁹ ex nocumēto p⁹po p⁹ctēuē
pelliculaz cerebri put⁹ p⁹git q⁹busdā et pauq⁹ i me-
dio veris. Si aut⁹ fiat a p⁹mis duab⁹ cāis dicit⁹ pu-
ta a calido dissolūtē v⁹ s⁹ro cōp⁹mēte pelliculas
cerebri ext⁹n⁹ v⁹ a vapore calido v⁹ s⁹ro subit⁹ate
p⁹ nares cū v⁹to v⁹ iacēte in camera t⁹rea. Dico q⁹
tūc ē p⁹ colligātiā rei ext⁹nsecē q⁹ tūc venit ad ca-
put seu ad pelliclas dictas q⁹d venire non d⁹ f⁹m
naturā puta calitas excedēs dissoluens v⁹ fritas
excedēs cōp⁹mēs dcās pelliclas v⁹ vapor g⁹ssus
t⁹re v⁹ v⁹to sus nā t⁹ hūor venire nō dēnt ad ipsum
cerebri f⁹m naturam in suo conseruari

Tertio tu q⁹res catarr⁹ q⁹ pa⁹ ē in g⁹ne et i
sp⁹e. Dicēdū q⁹ official⁹ in via quia
oppilatio viar⁹ a ma⁹ fluētē et morb⁹ i receptacu-
lo q⁹ replet a t⁹li ma⁹ fluētē p⁹comitādo secū mor-
bū p⁹silem calidū v⁹ fri. tāq⁹ cām et h⁹ vult ga. vi⁹.
de morbo. c. penul⁹. q⁹ sit p⁹silis et official⁹ ad l⁹raz
et p⁹comitat⁹ morb⁹ in sup⁹ficie q⁹ gut⁹ et cāna pul-
mō. S⁹raspant⁹. iō dam⁹ penidias aq⁹m tepidā cū
sar⁹ de zuc⁹o vitella ouoz tremulosa i introitu loci

Quarto tu qres cui⁹ vtrū catarr⁹ ē no-
cumētū pñ⁹ passiue intelligē-
do. Dicēdū q⁹ p cā gñata ma⁹iali ē nocumētū re-
gitiē natural⁹ digestiē et nutritiē cerebri et ipsius
expulsiue natural⁹ et vitalis: nā si iste nō errasset
illis ma⁹ nō fuisset gñata. s. vult ga. 6° de morbo
c. vltio. Idē vltio de igēio. c. 2°. in cā veniēte per
colligatiā ledit⁹ silt⁹ digestiā et expulsiua natural⁹.
mēbri mādāq⁹ vt vult ga. in loc⁹ allegari. s. p casu
et fluxu hūoris ē nocumētū pñcipal⁹ et imēdiate
ipsi⁹ p⁹etie pelliculaz cerebri q⁹ debilitas ē sibi p
colligatiā vt pñmū vt ē bñ declarati in qdā qōne
p⁹etia a qto gñat⁹ et icitat⁹ sic expulsiua a qli. vi. d
morbo i pñb⁹ loc⁹. Idē. vi. d. inēio. c. pmo.

Quinto tu qres. catarr⁹ cui⁹ vtrū ē ne-
cumētū seu passio pñ⁹ actiē. id
est cui pñ⁹ tñs catarr⁹ infert nocumētū. Dico q⁹
ē nocumētū pñ⁹ regitiā naturalū mēbroz ad q⁹
fluit ma⁹ puta digestiē rerētiē attractiē et expulsi-
ue nam talis ma⁹ male qñtat⁹ altat mēbra ad q⁹
fluit cōit⁹ ad malā frām et hūidā cōplōnē: et sic cō-
plexiōnē pñā corripēdo. et p pñs actiōes eius
naturalēs: q⁹ vñtes nō senescūt nisi rōne instru-
mētū vñ⁹ organi in errorib⁹ de aia. et pñr ē pa⁹ seu
nocumētū actiē officialiū vñtū. nā cadēdo et rñē-
do tñs ma⁹ oppilat replet et exaspāt vias pñcōitā-
tes sup⁹ficies mēbroz ad q⁹ fluit et opilādo pōt in-
ducere malā cōplōnē calidā vt videm⁹ in ma⁹ia
fluēte ad stōm q⁹ cābūt malā frām et hūidā i stō.
et malā calidā in epate venas mēbācas opilādo
pp⁹ qd in catarro sñō appēt vñne infdū rubeē.

Sexto tu qres qb⁹ hōib⁹ catarr⁹ pñes
accidit. Dicēdū q⁹ coleric⁹ raris
caluis et nō caluis de facili a cā calida et frā cito
accidit. nā rōne rare pñcture stani patiūt a cā ex-
trinseca. s. pñcti aut cito catarrizāt a cā intñseca
vaporosa dissoluēte. nā q⁹ tales hñt debilē diges-
tiuā et nutritiā in capiti⁹ eoz in cerebro et pel-
liclis nutritiū euēniēs p venas in sup⁹ fluitatē
puert⁹. s. vult ga. 6° de morbo. c. vltio. ad quam
ma⁹iaz multiplicādā i cerebro et pellicul⁹ facit de-
bilitas stōi et epat⁹. pp⁹ calozē naturalē claudicā-
tē in eis i qbusdā hōis ruit ma⁹ia a cerebro pos-
simalit⁹ ter aut qter. ad pect⁹ ad stōm a cā modis
ca extñseca vt ab austro vñ⁹ a sōno diurno vñ⁹ sine
cā extñseca maifesta rōne mltitudis ma⁹ fluit et
ruit a debili pñetia. et iste cas⁹ ē i qbusdā dñis car-
dinalib⁹ et alijs dñis. In istis multū pñcit pñliū
auēzoar ponere sup⁹ cōsistū puluere gariofi. vñi
usq⁹ mētastri. et alio ma⁹ et cortiq⁹ citri. et anthos
nā tñs pñes exicāt et pñcōit digestiū cerebri et
pelliculaz calefaciē et altādo malā cōplōnē eoz.

Septimo tu qres a quib⁹ cāis pñes
hodie pñgit catarr⁹. Dicē-
dū q⁹ a cooptura capiti⁹ idebita de nocte et de die
capita rarefuit et debilitat sic catarrizāt cā dupli-
ci. nā tñs cooptura rarificat cōpositiōnē capitis
sic debilitat ei⁹ actiōes nātales et aiales. aūc. 3°.
cañ. c. pño. q⁹ pñō fac⁹ ad vñq⁹ actionē l3 pñcis
pal⁹ ad officialē. ¶ 2° mō q⁹ tñs cooptura exces-
dēs dissoluit hūiditates cerebri. et fac⁹ ruere et cas-
dere hñores ad stōm: mlti hñt debilē stōm ex bñ
malā cōplōnē frām et hūidā cū ma⁹ in stō. ex hoc
etiā mlti disponūt ad pñsim ex tñ excessiua coop-
tura capiti⁹ pp⁹ talē dissolūtiōnē hūiditātū cere-
bri. Silt⁹ pñgit tñs catarr⁹ cōit⁹ hodie plus ex po-
tu vñi excessiua. nā ex tñ potu i cerebro magi mlti-
plicat per viā effumatōis. silt⁹ ex tñ fumositatē
mltiplicata caloz natural⁹ cerebri et pelliculaz de-
bilitat et hebetat. sic cā duplici ex tñ potu catarr⁹
r⁹ multiplicatur.

Octauo tu qres si ma⁹ catarrizās et flu-
ens a capite ad pñes inferiores
fluit p venas et artias aut p poros capiti⁹ aut als
Dicēdū q⁹ si ma⁹ catarrizās et fluēs a capite ad
pñes inferiores fuerit sāguinea i toto vñ⁹ in pte vel
co⁹ tē ruit et cadit infer⁹ p vñas et artias qd pñ in
obtal⁹ co⁹ et san. qd demōstrat ē flux⁹ vñtrū hūo-
ral⁹ et coleric⁹ spños⁹ et forā aliq⁹ pleuresi. nā talis
ma⁹ dēcidit a vñis et artijs cerebri et pelliculaz ei⁹
et pñiū supior i qb⁹ pauci medici adiūt pp⁹ qd i
istis cāib⁹ ras et alijs auctores faciūt flōmias trās
act⁹ trib⁹ dieb⁹. si at tñs ma⁹ catarrizās fuerit f. a
tica tē ē ex vñas q⁹ ibibita i pellicul⁹ cerebri et suñ
pñcavitatib⁹: tē fluit p poros et meat⁹ diuisos puta
ad oclōs ad nares ad palatū ad stōm ad pectus
ad collū p pñcavitates lacertoz. iō q⁹ laēti celli et
nerui colli reūsiūt i iuēiles hñectāt nimis faciē-
tes advocē. iō catarrici sñ ranci. fluit aliqñ ad l. vñ
ad dorsū i mlti ē qñela pñiū dēcā: stōi colli dorsū la-
ter⁹ pp⁹ ma⁹ rñet catarrizātē. et si venerit p⁹ sō-
nū vñ⁹ tpe pluuioso vñ⁹ australi tē cōgscim⁹ q⁹ bñ est
p viā catarriz⁹ reuma⁹ vt declarat ga. 2° d. pñloib⁹.

Nono tu qres vñ⁹ flōia cōpetat i catarr⁹
ro. vñ⁹ q⁹ non expiē⁹ vulgi male se
hñt et suñ ranci i tota vita eoz pp⁹ qd abhorēt fa-
cere i catarro. itē augmēt cāz et catarr⁹. pñ q⁹ flōia
ex se fac⁹ currere et ruere hñores. itē p substratiōe
ma⁹ trahit ma⁹ias magnas ifra vñas q⁹ pñ⁹ erāt
ex. ¶ In pñiū ē ras et alijs ista ma⁹ i. c. d. pleuresi
et d. sñnātia et i mlti cāib⁹ reūatiq⁹. Dicēdū ē q⁹ so-
lūm ē itelligēti p dēcā i qōe pñcedēti q⁹ i catarro de
ma⁹ sāguinea col. vñ⁹ falsoza pñent trāsact⁹ pñis
diebus. s. vult ras et alijs auctores et interdū 2° die

aut 3^a vt in pleuresi i catarro de ma^a fria flatica
in toto vel i parte nō cōpetit flōia ppter rōnes di-
ctas nisi faceret apā in pre nobili vt in gula t in
pectoralib⁹ vt pipleumōia vl' plēsi t nō cōpetit
pon^{me} in p^{no} nā si talis catarr⁹ plongaretur t
maturaret t pa. haberet venas latas t eēt assue-
tus facere flōiam tūc posset cōpetere nā oēs cō-
ueniūt q in catarro antiqto t digesto cuiuscūq⁹
ma^a fuerit nō ē melior medicina q flōia t stupha
q: matia tūc nēcio ē venal⁹ t fit p flōiam t p stu-
pham ma^a optime repellit.

Undecimo tu qres qre plēs flōia
ti in p^{no} catarr⁹ t reu-
matis facti sunt i tota vita eoz rauci: Solut lra.
p^{mo} de inf. c. vij. t. 4. de inf. c. de nocumēto voc⁹
vbi dicit q qñ nerui iuueniles t nerui reā sui q
sunt nerui p^{pij} vod t sūt in faucib⁹ qñ isti nerui
vna cū lacert⁹ t pelliculis guttur⁹ t colli patiun-
tur: qñq⁹ mō patiūtur pot^{me} si patiūtur malas
p^{ne} hūidā t friam tūc vox amputat⁹ t q: i ca-
tarro friō dicte pres patiūtur dictā malā p^{po}ez
friam t hūidā ppter ma^{am} cadentē in ptibus ill⁹
p vias t cōcauitates lacertoz: iō catarrici rauci
sunt t qā in flōia fit maior flux⁹ t curius hūor⁹
ad loca dicta: iō fit ita fort⁹ mala cōplō friā t hu-
mida in ptib⁹ ill⁹ qā bñ curari nō pōt. Et si cu-
rat nō curat de mag⁹ tempe forsan de anno. Et
aliqui auctores dicūt q hūores capiti ita habili-
tantur in fluxu illo ex hoc q semp ruūt t fluūt p
pres illas: iō semp sunt rauci qd nō ptingit i ca-
tarro calido de sanguine vl' de colā qā matia est
intra venas t arterias cerebri t ei⁹ pellicularuz
nec forsan fit i catarro friō antiqto t maturo qā
matia intrauit venas pon^{me} in venosis in habē-
tib⁹ venas latas qā vie sunt pmpre t aperte: q
vie ptinguātur cū dicta matia cerebri ppter cō ta-
lis matia in pcessu subintrat venas illas t bñ fit
possibili in cōcauitate pector⁹ q matia in conca-
uo pector⁹ detēta aliqui subintrat vt declarat ga.
vi. de interiorib⁹ c. iij. in fine capli.

Duodecimo tu qres q sunt illa
q mag⁹ pseruat a
reumate pon^{me} in hoib⁹ qbusdā disposit⁹ t pa-
ratis ad reuma. Dicēdū q cooptura capiti mode-
rata: nā excedēs cooptura capitis cōtinuata de
die t nocte rarificādo caput dispōit ad reuma
Simil⁹ ire ad stuphas siccas bis vel ter in āno
sto⁹ ieiunio pseruat. Simil⁹ sumere d metridato
bis in septimana vel ter si tps pluuiosum vl' fri-
gidū fuerit in qritate duarū sabarū grossarū cū
vino modico claro dissoluto def in auroa vel p⁹

cenā. 4. aut. v^o. horis. **C**aduerte tñ qvina alba
t subtilia t petrociliū sunt multū vitāda q: reu-
ma puocat vias aperiēdo hūore subtilē generā
do: tales ergo suspecti vtant⁹ riso bis in septima
na cocto cū brodio carniū vl' al⁹ vitātur coctam⁹
piris coc⁹ in fine mēse in modica qritate tñ vta-
tur vino grosso vitādo potū inf duas comestio-
nes. vitēt etiā pfortū mulierū potissime p⁹ cibū.

Cura catarr⁹. Istis clarificat⁹ cura catarr⁹
cū fe. t sine fe. tibi patefcit. Nā pclu-
sum est in pcedētib⁹ q matia q fluit in catarro a
capite ad pres subiacētes ē subtilis: alit nō flue-
ret ingrossetur ergo in partib⁹ supiorib⁹ in p^{mi}s
dieb⁹ ne fluat ad dicta mēbra t ledat ea nā ca-
dens ad organa sensuū ledit ea t p p^{ns} sensus
cadens ad fauces causat raucedinē reinollitēdo
neruos iuueniles reūsios q sunt neruūq⁹ mo-
uētes lacertos guttur⁹ in formā cāpane in formā
do vocē. p^o t. 4. d. infio. t q: motui debet eē sic
ci in eoz natura cadēs in gutture: vl' in cāna pul-
monis facit apā squinaticū: vel aspitatē guttur⁹
t cāne: q: matia mordax ex q est fria falsa acuta
vl' colica: vl' qā ineq⁹ mheret in ptib⁹ ill⁹: iō exas-
perat: cadēs ad pulmonē t pect⁹ cāt tussim vel
apa p^{pl}onicū: nā sensitiua illarū partiu⁹ senties
nocumētū incitat expulsuā naturalē vt expellat
fortiter cū conatu motiue aiate. Illud nocumen-
tū talis mor⁹ d: tussis vt declarabit in sequētib⁹
cadēs ad stomachū facit dolorē stomachi. cadēs
ad lat⁹ facit pleuresim: nēcūm est ergo talē ma-
teriā ingrossare vt talis fluxus nocuū sedetur in
pncipio q cuiuscūq⁹ catarr⁹ cal⁹ vl' fri⁹ frigida cū
substātia mediocri vel grossa admistrētur vt ma-
teria cadēs in catarro igrosset t casus ei⁹ p^{pu}ue-
tur. **S**i q⁹ catarrū de matia calā vel fria sine
fe. habuerit in p^{mi}s dieb⁹ vtat⁹ risi ordeato inter
gro bñ cocto cū aq pulle vl' cū lacte amigō. vtat⁹
p^ull⁹ p^udicib⁹ auicul⁹ puis edulo bulli⁹ vl' assatis
t mel⁹. vtat⁹ piris t coctam⁹ coc⁹ in modica tñ
qritate: vino grosso limphato cū aq p^ufracta se-
mi tepida. vl' q in tacea ponat⁹ tosta panis calā
qñ voluerit potare qd facim⁹ pncipalib⁹ pon^{me}
tpe friō postponat⁹ somnū t offas. Si m⁹ tal⁹ ca-
tarritat⁹ gūaret⁹ da sibi 3^a vl' 4ª die castiā. ff.
p^umo: damasq⁹ vuarū pass⁹ mūdāt⁹ ab an⁹ cas-
ricar⁹ piguū miube sebestē. añ. p. f. f. decoc⁹ i du-
ab⁹ H. aq donec redeat ad H. f. in q dissoluat⁹ me-
dulle cassiē. bñ mūdāt⁹ a g⁹mul. 3. i. f. vl' 3. ij. m q
busdā cōpac⁹ dure educōis f. pot⁹ def i ortu so-
lis taceat i lecto p tres horas capite basso sup⁹ta
castiā. abluat⁹ os cū castiā. postq⁹ iacuerit in le-

et op tres horas surgat vadat p domū ad vnā
horam et ultra. Postea dato q parum assellaue
runt: potent de brodio pulle macroni et p:an
deat q: magassellabūt p' p'adiū si nō placeret
sibi da ei clistere cōe. Rē. maluar' sicle mercurial'
añ. m. i. añ' inarat'. añ. 3. f. fursur' grossi. m. f. f. de
coc' i q dissoluat verapig' gal. 3. f. cassiek. mūd
3. i. olei cōis qrt. f. sal' cōis f. clistere. pl' v3 i' cas
fiak. q. x. clisteria i b casu. ¶ Lōse qnt si ma' ca
tarrī fuerit cala qd patescit q: vīne colo' facies
aliq' rubea calor: i frōte si sit venosus et assuetus
flōia fac sibi flōiaz. 6° die d eptica v' mediana
si grossior fuerit vtaf diadrag. friol' diapapauer
i p' catarrī vtaf ad mediū augmētū. postea pote
ris pmiscere vnā pte diaris salomōis: q: etiā vel
qrtā pte vt matia fluxa sat ingrossata p sputum
expellat trāfacto medio augmētū ipi' catarrī faci
es viccūsa. Pde eq' i' d' i' el' c' i' s' v' l' p' d' diarij
facies sic. Rē. pserue capilli vener'. 3. f. pserue iso
pi. 3. f. diaris salomōis. qrt. i. f. diadrag. fri qrt. i.
pānoz auri puri f. p ditiū i modū zuč. rof. v' da si
bi de diaphopo. ¶ Tu dices i q cognosca pnci'
augmētū ipi' catarrī. Dicēdū q p' catarrī du
rat qdū matia ē subtil' adfā intelligas p' catarrī
q ad digōez mō exponit p' augmētū ē qū
matia q icipit igrossari et qū cōpetēt ingrossatur
ē i fine augmētū v' i p' star' qū bñ et fortē ē in
grossata tūc ē star' catarrī q ad digōez m' puta
qdū matia spuit subtil' debem' dare igrossati
ua vtribi p diti. ¶ Nota tū q tpa catarrī q ad ca
sum seu descēsu matie nō distinguūt penes illa
q dicta sūt hq ad maiore gūntate ptiū subiacētū
et abūdātiā tal' matie in ore et i gutture cōit mate
ria currit et fluit p maiori pte i trib' et qtuor die
b' p p' qd ē ptiū q 3^a v' 4^a die des sibi cassiā
fistu. dictā vt matia fluxa i pectoralib' et sto' eua
cuet postq trāsuert. 6. dies et catarrī q ad dige
stione matie fuerit i statu facta flōia si p dicta fu
erit faciē ad b. Stuphet sibi caput i introitu les
cti p diti et sudabit et dormiet statū tota materia
spuēdo et sudādo erit euacuata. Rē. floz cāomil
le mell'. añ. p. i. yfopi. p. ij. vuar' pass'. p. ij. f. decoc'
i aq cū aq stuphet i facie et i frōte et i introitu les
cti vt dictū ē. ¶ Sup b nō q ad catarrū cōit sub
sequitur tussis aliq' q: portio aliq' descēdit ad pec
toralia: q: patiens a tali medica tussi nō mltū
guat nō itam' i remēdijs sup tali tussi qd si esset
fort' admistrā de pillis q s teneat vnāz in ore
pti'. Et l3 infra in. c. de tussi hēat locū magi inter
dū pillē hñt locū i isto casu q: matia mltā i p' catarrī
icipit fluere ad pect' teneat d ill' pillis q

sunt satis placide et phibēt casū matie ad pecto
ralia ma' igrossando i p' catarrī añ q ma' spu
at grossa spissa d qcuq ma' fuerit siue cala siue
fria q: qcuq matiaz igssat. Rē. se. pap. al. se. portu
lace caude penidiarū dragagā' ifusi. añ. 3. i. opij
3. i. p ficiatur cū sir' mirino v' de papa' fiat pil
lule ad modū lupini v' medie fabe. ¶ Et l' de qb'
vnmuri i curia romana. Rē. gūi arab. 3. f. gūi albi
drag'. 3. i. amidi. 3. ij. zuč. cādi qrt. f. panis zuč. qrt.
i. gūi i aq rof. dissoluāt p duos dies et sil' i corpen
tur fiat pille pue ad modū lupini v' pue fabe q
exsiccat p duos dies: Iste pille igrossant matiaz
iō sedāt tussim b vult serapio p' suoz simpliciūz
c. de medicis sedātib' tussiz: verū magi appropu
ant i matia cala l3 i vtraq valeat q: quēcuqz i
grossant: postq matia spuit bñ igrossata nō de
bes vti istis pillis s vtar' de diaris salomōis. v'
de carnib' inis pseruat cū melle faciūt ad exp' si
onē m' ptiū pectoraliū cōpetēter teneat i ore lo'
pillaz: et p' pausaz trāsglutiat si nō sit curat' a
tali reumate ifra. x. vel. xij. dies da sibi cassiā. ite
rū dictā mō dicto. ¶ Postea vadas ad stuphas
nā matia digesta i catarro flōie et stuphe sūt vlti
me medicie pp' qd reiterāda ē sil' flōia: si pūcu
la' reqrāt añ q vadat ad stuphas. Si q s aut ca
tarrū de matia cala v' fria cū febre effimera hāz
byent qd pluries pigit tūc apparēt vīne aliq' i
in flāmate et nō multū et ypostasis appet hñt ca
lorē pter naturā s nō multū intēsu. ¶ Si putridā
habuit vbi vria ē p fusa icol' eleuata sine residē'
multū calid' et sat sitibūd' cū dol'. cap. tali cōpe
tit dicta igrossata i p' p. 4. vel. 5. dies vt dictū
ē sup' vt sedet flux' matie et casus ad ptes sub
iacētes: i p' mis g vtaf aduenato nisi coct' cū lac
te amigō. dulciū. ¶ Vitet carnes si p' alit capiat d
brodio pue pulle vtaf p' i et coctamē coct' in pau
tis p tres et p. 4. dies i p' dūtaxat postponant
vinū. verū si patiat effimera tuci' p' sibi pcedi vi
nū et pulla et p dices et amcule pue si al' non pōt
transire: vtaf ptisana poti' p se vel cū seic pap.
in p' mis dieb'. Si putridā habuerit. Rē. ordeī cū
cortice. 3. iij. se. papa. al. 3. i. iuoluāt i pāno lineo et
bulliatur i aq font' electa. v' potet de aq sim' bul
lita cū iulep. rof. cū i. cocleari iulep. v' sir' rof. po
tes facere vnā taceā plenā aq bñ mixtis. ¶ Trāsa
ctis p' mis dieb' puta. 4. v' 5. post ponas pira: et
coctana et suffic tibi aq ordeī simplex sine se. pa
pauer'. 2^a v' 3ª die da sibi clistere cōe. Rē. quinq
herbarū cōiūz. añ. m. i. amsi marat'. añ. 3. f. f. de
coc' in q dissoluat olei cōis qrt. i. cassiek. mūd. 3. i.
sal' cōis. 3. iij. fiat clistere. ¶ Ociliū ē vt nō ponas

opiatas in febricitatib⁹ qz exsiccat itestinas & cale
faciunt ppt qd postponas qm potis d pcr Ba.
ad glaucōne. 4ª die da sibi cassiā. cōez stati dū
ctā i cura catarrī sine fe. mō dicto. Et si pticula
pcurat q sit sār colorat⁹ i facie cū vrinis sār colo
rat⁹ & sit venosus affluens flōias flōet in. 6°. die
Cōseque qz matia q exponet erit cōpetēt in
grossata ponas loco se. papauer⁹ euz ptisana de
capit⁹ vē. aut qz subtiliat matias s qz matia in
spissat & deopilat pres pectorales pōs & cū hoc
modiciū d isopo i ptisana ista. ptisana hēbit locū
siru. Adūte tñ q i catarro cū fe. & sine fe. non cur
res siruppare qz si sint stiptica nocebūt fe. opilā
do si sint apitū erūt subuliatia matia sic pñabū
tur itētiōi curatie i q errāt moderni. el^a eis cō
petētia dicta sūt i cura catarrī sine fe. Cura tñ
d pcr ga. ad glaucōne & d inge^o. & extra moder
nos sequentes auct. q i aliq se. mūdū des medicis
nā attractiū q illa ē calā & augmētāt discrasia
& attrahēdo pñscet nēcio malignū cū benigno:
iō ex nēcitate augmētāt malignū & plōgat mor
b⁹ qz trahit pā subtil⁹ & reānet grossa: & plōgat
& nō solū. plōgatūmo ē ex talib⁹ pñctat⁹ & multi
nō dubito mouē. vrinā tenuissē istud pcr tñ
b⁹ pñctat⁹ qd nō feci ibur⁹ i errorib⁹ modernor⁹ ex
qbusdā dict⁹ auct. male itellec⁹ vt i explicam i ex
positiōe. xi d ige^o sanitat⁹. cassiā. māna elisteria
cōia sūt medicie brē i febricitatib⁹ & potes reites
rare i. 4. dieb⁹ elisteria si op⁹ fuerit & sel in quor
dieb⁹ cassiā. & māna sine piclo. Et qz tales cōit
hūt dolorē capit⁹ rōne catarrī cū fe. & sine fe. ego
facio eis sacculos d ros. ex itētiōe galteri qbus
mirabil⁹ sedat dolor. s. ros. rub. nō pcastatur
qd suffic⁹. sacculi p frōtē & iterbastati i pāno li
neo raro iterbastati cū duab⁹ basq in me^o duo ex
ist⁹ ponat⁹ i aq vsq i cipiāt ebullire. postea capi
at vin⁹ & cōpsus cū scissor⁹ postea cū manib⁹
frōti applicet stet ibi qdū durabit calor. postea
capiat alt de olla & sic cōpsus frōti applicet &
ille reitromittat i olla qlibet applicet bis vlt^r b
fiat mae & sero. qb⁹ facit terri⁹ saccul⁹ sic⁹ capia
tur & frōti applicet liget cū bend i vtroq cap⁹ &
dormiat cū isto sicco. Et sic terminet cura catarrī.

Caplin. i. 5. de obtalmia.

Uz ea q i ocul⁹ alba sūt i
rubedinē mutata fuerit
fluxeritqz lacrimet i āgu
lis oculor⁹ lacrimalib⁹ lippitudo
collecta fuerit. dicem⁹ tūc egz pa
ti obtalmiā & qnto pl⁹ sintomatuz

vehemētia aut ipor⁹ affuerit mio
ratio tāto erit obtalmie fortitudo
aut ei⁹ debilitas. Beterior at ob
talmia ē cū alba oculor⁹ videt⁹ illa
ta & adeo eleuata vt oculor⁹ coope
riat nigredinē & palpebre iuersen
tur. In pñcipio vō curattonis ob
talmie cephalica ē flōmāda ex ma
nu vl⁹ brachio ptis pstrarie i q ē o
cul⁹ infirm⁹ nisi leuis fuerit obtal
mia. Et qnto fortior fuerit obtal
mia tāto pl⁹ ē minuēdū ex sangui
ne: deide vēter ex mirabolanis ci
trinis & terraniab⁹ & succo fructu
um soluēd⁹ ē & eger a carne & vino
& a reb⁹ dulcib⁹ abstinere d3 & ci
bū minuire. Qd si ista nō suffice
rit sief albū i lacte puellā lactātis
fricādū & i oclo distillādum. Et si
lippitudis multitudo i oleo colles
cta fuerit radi⁹ coto inoluaf & ma
defiat i aq & cū eo ocul⁹ ab illa lip
pa mūdet. Deide puluis alb⁹ asp
gat⁹ & supponendo ocul⁹ aliqd sua
uiter sustētet⁹ & liget⁹. & eger in do
mū tenebrosaz mittat⁹ & igemādū
ē qntū possibile ē vt somn⁹ puoce
tur Laueat tñ ne sup oculū ifirmū
dormiat & ne caput depssum sit s3
superi⁹ eleuatū neqz vestimētozū
caputia sint stricta neqz i faciez se
diu pijciat. Si at oculus leuior fi
at & dolor sedet ac lacrie minuaf
flōia iā facta & vētre soluto balne
um multotiēs & freqnter igredia
tur. Ex hoc em passiōis reliqe dis
soluēt. Qd si i aulo hūerositas et

A blody impostu
me in eye
1596

grauedo remāserit puluis citrin⁹
erit imittēd⁹. Ex his at q̄ habēt
obtalminā multū pferūt ē vt frons
7 palpebre ex hoc liniat epithima-
te qd̄ R. sief memithe rosaz aloes
licij sandali rubei faufel croci oriē
tal oim añ. ptes eq̄les fiāt ex his
pille Lūqz necesse fuerit resoluaf
vna ex eis i succo coriādrī aut i suc-
co ēdiuie aut cū aq̄ rosata 7 liaf cū
eor liberabit si dsvoluerit. pfectō
sief albi R. ceruse ablute. 3. x. sarco-
colle grosse. 3. iij. dragaga. 3. i. opij
3. f. fiāt ex his forme lēti siles. pul-
uis citrin⁹. R. sarcocolle. 3. x. aloes
3. ij. croci. 3. ij. mirre. 3. i. licij. 3. ij.
ex eis optie tritis imittat puluis
cū op⁹ fuerit. Puluis albus R.
sarcocollā albā 7 piguē q̄ mittat i
lac mulieris qd̄ meli⁹ erit cū alicu-
ius inuēcule fuerit 7 dimittatur in
ymbra donec siccef 7 teraf optie
7 oib⁹. 3. x. ipsius addat de sief me-
mithe. 3. ij. q̄ iterū optie trita repo-
nantur 7 cum opus fuerit in ocu-
lum mittantur.

Obtalmia

.i. de apas te sangui
neo ca. cū portioe cole vl flāz vplm
vltie tunice oculi puta ipi⁹ pūctie. Nō
p⁹ q̄ obtalmia duplex ē vera 7 nō vā. nō vā sit p
dissolutionē 7 rarificatiōez hūorū i oculo a cā aliq
extriseca puta a sūo a puluere cāte dol. sui q̄lita
te pūgere vl mordicāte. ista d̄ facili curaf remo-
ta illa cā pmitia. ppē qd̄ dic̄ ga⁹. d̄ archiginē p⁹
de int. c. ij. q̄ tal passio nō ē i eēn⁹ oculi qz nō res-
manet cā fluēte cessante. Locu⁹ ē ppa i arte naz
Ga. vult q̄ morb⁹ nō dicat eē in eēn⁹ mēbri nisi
remaneat cā fluēte remota. b̄ declarat ibidē 7 in
c. 5. de in digestiōib⁹ sto⁹ a radicibus vl ab ouis
frigia mal⁹ 7 i silib⁹ q̄ qz ill⁹ cib euomū 7 expul-

sis sto⁹ ē curat⁹ a tali nocumto 7 idigōnē q̄ sto⁹
egrotabat s̄ nō in eēn⁹. Ista tal obtalmia p̄t ve-
nire i verā qz tal cā extriseca p̄t eē ita forz q̄ erit
cā notabil flux⁹ hūorū ad oculos 7 tūc qz tal ob-
talmia remanebit i oculo cā illa pmitia siue extris-
seca remota 7 cessante necnō illo fluxu hūorali
cessante tūc b̄ndicet tal obtalmia eē i eēn⁹ oculi
Iste sūt locutiōes ppe 7 i q̄b⁹ h̄ adūnt moder⁹
nri rūpētes 7 excoiātes pncipē an⁹ i locutiōib⁹
suis. vā obtalmia ē ap̄a calm sāguineū exro⁹ vl
i pte cōit cū portioe colere vl flāz qd̄ flā p̄ putre-
factōez 7 motū calefit i oculo tal cā p fluxū hūo-
rū dictoz ad ipm oculm ppē qd̄ tal pa⁹ oculo sp̄
d̄ eē p colligatiā vt dicet hūores fluētes ad dēz
oculm replēt vēas 7 porositates ipi⁹ pūctie. 7 q̄
q̄ imedi⁹ isit ipi pūctie erit pp⁹ 7 pncipal⁹ mor-
b⁹ oculi vt declarabit p⁹ 7 3. q̄sito. ¶ Utrū nō:
vt videas bñ passiōes diūsas oculo n̄ h̄ p̄tclās
q̄b⁹ imedi⁹ isit passiōes tles q̄ i oculo sunt duo
hui q̄ obtici dñ⁹ ts hūores 7. 1. tūice. isti duo ner-
ui q̄ obtici dicūt sūt p̄m par neruoz caput. 4. d̄ it.
c. 5. idē dic̄ sañ i. c. p⁹. isti solū sūt sensibilib⁹ p̄caui.
d̄ mor⁹ i. c. 3. vt portet spūs visibiles q̄ plures
ad ipos oculos ppē p̄m actōez eoz circa obie-
cta ppiq̄ 7 remota q̄ spūs diffūdūt ad oclz p to-
tū oculm ipz illūmādo pñ⁹ vsqz ad cristallinā p̄r
vsqz ad comeā vltimā pelliculā qz exēnt pupillā
vsqz ad comeā vt dic̄ ga. 4. d̄ mor⁹. c. p⁹. idē dic̄. i.
p̄noti. p⁹ illi⁹ mobilitatē siḡ manū et q̄ mlti di-
cūt ga. opinasse 7 fuisse itētiōis q̄ visio fieret ex
mittēdo qd̄ h̄ ē vñ qz h̄ vult q̄ exēat comeā. isti
tles sūt obtici pcedūt a capite a dex⁹ ad sinist⁹
crucisignādo vt tñ sit ibi vñ forame i q̄ cācellē
tur ydola rerū visibilib⁹ 7 tāq̄ vñ a q̄cūqz re sen-
sui cōi p̄ntef. ne vna iudicet dupl⁹ q̄ nerui obtici
vā ē pānicul⁹ q̄ busd̄ sūt i orbita oculi 7 extrēitates
ipoz obticorū i q̄libet oculo dilatāt 7 extendūt 7
āpliat 7 cōphēdūt tres hūores q̄ sūt i q̄libz oculo
7 isti nerui obtici stāt tēsi vt p̄cauitas eoz rēane-
ret i suo eē 7 tēdūt cū q̄ busdā lacertū p̄nt q̄ d̄ fa-
cili i semb⁹ paliticañ rōe excedēt hūiditatē cere:
eoz ppē qd̄ h̄ ē i ipis dicta p̄cauitas libera ppē
qd̄ cessat trāsire spūz visibilib⁹ p eos 7 p̄nt vi-
suz ē pulcritudie oculo. 4. d̄ infio. c. p⁹. q̄ cas⁹ sifit
p̄nt q̄ busdā añ senū 7 egovidi sic nerui illi pa-
tiūt p colligatiā illoz lacertoz nō tēdēt dictos
neruos. Tūice sūt. vij. p⁹ tūica imedi⁹ assistēs ip-
sis obtiq̄ est tunica schronica. i. dura que. oritur a
dura m̄re puta a pellicula supiori ipsius cerebri
natura creant ipsam duram ne ocul⁹ a duricie
cranci lederet. Secūda tunica statī adherēs est
secūda q̄ orit⁹ a secūda pellicula cerebri puta a

pia matre. Tertia tunica sequens immediate est reti-
 na quod apprehendit oculos magis sic retine apprehendit videri
 ne quod oculus a rethe mirabili quod oculus a pellicula subtilissima
 cere apprehendere cerebri ad motum retis. prout venit prout
 motus humor ab intra quod dicitur vitreo quod est semirubeus ad
 modum vitri liqfacti ex quo nutritur humor crystallinus
 prout quod non sunt in eo virtutes naturales ex quo est
 suba nutritiva tamen. Quod sequitur venit immediate huius
 moris crystallini quod nutritur ex illo prout quod adheret
 sibi immediate et est clari ad modum ut melius recipe-
 ret species rerum visibilibus tamquam speculum re in medio cir-
 culi sic rex in regno quod est pars principalior oculi. ta-
 lis humor in se est inebriatus et sic prout quod potest sibi inef-
 ficere mala corporis. 4^a de morbo. c. p. rone officij est
 officialis prout quod potest sibi inesse primo morbo officialis
 puta totius. Idem est intelligendum de alijs partibus oculi
 et alteri organo. Quod sequitur venit 4^a tunica quod dicitur
 aranea quod nascitur ex extremitate retine et iste
 due tunice se coniungunt sic due scutelle continentes
 duos liquores adiuuantes et diuersos sicut inspissatos.
 Quod sequitur venit humor albugineus quod est tamquam superflui-
 tas humoris crystallini quod in creatione oculi sequitur et
 prout augmetatur per nutritionem crystalline. id non habet
 virtutes naturales. prout dicitur de humore vitreo l3
 sit pars spiritica coadiuuans in organo puta actio-
 visiva oculorum non posita est autem ut defendat crystallinam
 a rebus extrinsecis potissime a siccatione superflua ex ca-
 lore solis et aeris vel ignis. prout quod medici phis-
 bēt ne plati vel principes qui calefiunt teneant faciem
 apud ignem sicut voluit dicitur: nam in senectute huius
 oculorum minores et exccat in processu etatis: prout quod
 oculi purificat in eis. et ita intelligas de omni humidi-
 tate spiritica. prout quod si causa extrinseca coadiuuat for-
 tius et de facili magis morabuntur et consumuntur. Quod sequitur
 ter venit 5^a tunica quod dicitur vicia coloris medij inter
 nigri et viridis ut videtur visiva fortificetur per visionem
 spirituum quod tunica vicia oritur a secundina et sunt sicut
 due scutelle medio crescentes apprehendentes illos tres hu-
 mores dictos ut dicitur et cur foramen dicitur pupilla.
 Quod sequitur venit 6^a tunica quod dicitur cornea coloris ad
 modum cornu lucidi et tertia ex quatuor pelliculis est la-
 tis foris compacta lucida ut preter species visibilibus et
 defendet crystallinam a nocumēte extrinseco. 7^a tunica
 dicitur coniunctiva quod est alba piguis cum venis et tertia oc-
 culi prima fronte et est pars tunice cooperiens teneam ut di-
 citur in suo prout. c. d. passioibus oculorum in primo prout
 quod citi apert et in ea sit obthalmia.

Primo tu quies cur prout oculi obthalmia
 est passio prout. Dicitur obthalmia si
 qua fuerit est pars prout ipsi coniunctie ut est pars consilis.
 quod tunc obthalmia est morbus consilis. prout quod tamen uest
 sibi pars prout et immediate et secunda ipsi toti oculo

quod est de rone morbi consilis quod pars ipsi prout ipsi
 ipsi toti seu proposito toti. h declaratur ga. p. de mor-
 bo in duobus capitulis ultimis. Si autem obthalmia ma-
 gna fuerit quod ledit rone moris motuam et visivam o-
 culi sicut tunc illis obthalmia magis immediate uest ipsi
 coniunctie ut est pars officialis prout et primo ierit in toto o-
 culo et erit pars prout pars oculi. rone dat ga. p. d mor-
 bo. c. vltio quod actio toti ledit prout et morbus dicitur res-
 spectu actiois lese immediate. p. d morbo in primis ca-
 pitul et vltis et in. c. 8°. 1°. et coniunctina non habet actio-
 nem in organico. Sed inuamētū prout quod l3 immediate
 sibi uest prout et pars ierit toti oculo. h ubi explicauit in
 expone prout de morbo in. c. vltio. Et tu argues
 h illis obthalmia uest sibi immediate. g primo sibi in-
 erit. ans est per me statim. ans t3 ex virtute vocabuli ex
 quod sibi immediate ierit. Itē textus dicit p. de morbo. c. vltio
 si vult magnū sit in cornea quod vicia egredi-
 at tē oculi ledere in actioe visiva et tē vult so-
 li corne prout. 3° arguitur sic: quod soli uest prout et
 illi pars uest tē vult soli corne prout ut dicitur ga.
 4° quod uest toti rone prout non uest prout ipsi toti sed
 accit. p3 p ga. in. c. vltio p. de morbo nā ex hua
 obthalmia quod est morbus consilis et uest pars ipsi prout ut dicitur
 ad lram in caplo vltio pmi d morbo quod accit in
 toto. moris ponit quod rone corne vulnerate. Itē
 oculi ledit in actioe ad lesionem prout igit non leditur
 prout nec primo. Itē pars coadiuuans in organico potest
 esse causa immediata subiecta morbi officialis. igit pars
 ma et principalis. ans est ga. p. de morbo. c. 1°. et 8°.
 et morbus in numero diminuto est in loco in quo sunt facta
 abscissio prout et non in toto prout nec primo. Dicitur ad
 h rones iste fortes sunt prima fronte sicut hū videtur
 cta ga. p. de morbo nulli sunt valoris. Et sci-
 dū quod quilibet scia h3 p3as locutiones et p3os tim-
 nos. vñ fin locutione aristoteli. prima rō concluderet. s
 locutiones az. si aliqui obfuerit in medicia ut arist.
 ponit faciunt errare medicū ut vult hali 2° regni.
 nā quod immediate uest alicui non uest primo nec prout
 apud medicū. Et dicitur quod morbus dicitur respectu actio-
 nis lese immediate nā actio lesa sequitur morbum ime-
 diate velut vmbra corp. 3° d morbo. mō pars coad-
 iuuans in organico sic coniunctina non habet actioem in oculo sicut in-
 uamētū non primo nec prout. g prout egitare actio toti
 oculi puta visiva primo et prout ledit. igit illis morbus
 primo et prout sibi ierit immediate tamen ierit ipsa coniunctie
 ut est pars officialis ut vult ga. p. d morbo. c. 1°. dicitur
 pars coadiuuans et principalis pueniunt quod vtraque potest
 esse causa immediata subiecta morbi sic in passioibus
 oculorum est explicatū in proposito in obthalmia et
 in vulneribus corne quando cornea exit h3 im-
 mediate insunt talia coniunctine et corne prout et p-
 mo inerunt toti oculo. Ex quo actio totius oculi

hi puta visua et motia ledit pmo et pncipaliter. Ad idē loquitur ga. 4° de morbo. c. p^o dicit qd si pūctia ob talia hūerit magnā p se et pmo visui nocebit et pncipaliter l3 immediate insit ipsi pūctie. sic p3 nbi rō p ma. que prima fronte est apparens qd est nulla. Ad 2^m dicendum qd tale vuln⁹ soli corneae pti net qz sibi inest immediate: l3 pmo et pncipaliter insit toti oculo: qz actio toti⁹ ledit puta visua et motia oculi et cornea nō habet actionē in oculo. s. iuuamētū ut ē dictū in anatho⁹ oculi. Ad 3^m qd soli in est. dicēdū qd soli corneae et immediate inest tle vul nus. pmo et pncipaliter inest toti oculo in nocumētō actō nis visue. Ad 4^m qd inest toti verū ē si iesser pti ei⁹ actionē corūpēdo: s. nō iest sibi nisi corūpēdo iuuamētū ppter qd nō pōt sibi pmo nec pncipaliter in eē s. toti ex qd actio toti⁹ pōt pncipaliter leditur. Ad aliud verū ē si lederet ad lesionē pris in actōe s. nō ledit nisi ad lesionē ei⁹ in iuuamētō. et respectu iuuamētī lesi nō dicit morbo⁹ s. cā mor biut ē declaratū p^o de morbo c. 1° et 8° et vltimo. Ad vltimū pcedē⁹ aīis: nego pnam ppter cām dictā plicis qz nō habet actionē i organico s. iuu amētū. Ista verba et ista decisio nō intrabūt ca put asū nec medici abortiui. Contra aliud ver bū qd obtalmia pua qz ē morbo⁹ plicis nō isit p^o nec pncipaliter in pūctina. Tu argues forit qz si hoc ef fet tūc morbo⁹ plicis pmo inest pti officiali. conse quēs ē falsū in pmo de morbo qz tūc nō eēt cōsi milis. qz morbo⁹ cōsiliis dicit plicis qz pmo inest mēbro plici et pmo ledit actiōes mēbri plicis qz differētie ppe morboz sumūt a mēbro cui pmo insit vt vult ga. p^o de morbo in caplis pms p bat pna qz pūctia ps officialis ab offō in oculo vt defēdat cristallinā. et ē ptepta mollis rara cum venul⁹ inlis. Dicēdū qd pūctia pōt psiderari 2°. vno^o rōne officij et sic ē officialis qz ps n saluat rōnē toti⁹ i recto. sic nō inest sibi pua obtalmia s. mag vt dictū ē statim. Alio^o pōt psiderari i se seclu dēdo offm sic ē ps plicis et sic pōt sibi pmo inēē morbo⁹ plicis vt pua obtalmia declarat ga. p^o de morbo caplis duob⁹ vltimis. nā l3 veridice cōpo nāt ex diuersis pti⁹ qz tliis pma frōte sēfibil nō psiderat a medico i locutiōib⁹ coib⁹. et nō pside ram⁹ illā nisi velut⁹ deuenire ad vltimā inq̄sio nē ventat nō alit vt dīc ga. p^o de morbo. c. 4°. et c. 3° et de cōplōnib⁹ in. c. 4°. Tunc ad rōes nego pnam qz ipsa pūctina in se ē ps plicis pma frō te ex qd pma frōte nō pficiat ex diuersis iō pōt fieri sibi inesse morbus puta obtalmia parua.

Secūdo tu qres qre obtalmia melius inest ipsi pūctine qd corneae.

Dicēdū qd cornea ē magis dēsa et dura min⁹ veno sa. pūctia ē magis mollis porosa venosa: iō de facili fluit san. in porositatib⁹ ei⁹ inducēdo tumo rē apostemofū. silt qz ē ps tunice coopietis cran neū magis silt appropriat venis lacertoz capitis iō restringim⁹ fluitū hūoz ad cā per applicata in timporib⁹ qñ venerit a sāguie venarū extra cran neū qñ venit a pellicul⁹ inēfēd nō restringit.

Tertio tu qres obtalmia est passio p se vel p colligatiā. Soluit lra 4° de inēio. c. pmo qd ois passio oculoz potissime mati alis ē p colligatiā qz venit a venis pellicular⁹ ces rebri vel a venis pellicule coopietis cranēū san. coleric⁹ vel flāt⁹ p viā catarr⁹ qd venire nō de bet fm naturā. vey aliqñ auctores dicūt qd fit de cā puata qz venit a pellicul⁹ cerebri ppter vicinita te: et qz pellicle oculi decidūt a pellicul⁹ cerebri vt dictum est statim.

Quarto tu qres. obtalmia qd morbus est in se i gñe et i spē. Dicēdū qd pua obtalmia ē morbo⁹ cōsiliis qz mala cōplō ca. cū ma⁹ qd pmo inest pti puta pūctie vt est ps plicis vt dictū ē. pñ ipsi toti vt ē bñ declaratum in pcedētib⁹. **Magna** vō obtalmia ē triplex gen⁹ morbi mala cōplō dicta mala cōposuō: qz mala figura et solutio pñui qñt mala cōplō pñ mo inest pti plici puta ipsi pūctie mala cōposi tio ipsi pūctie immediate vt ē ps officialis l3 p^o et pncipaliter insit ipsi toti. hoc ē bñ declaratū statim questione prima.

Quinto tu qres. cui⁹ vtutis obtalmia ē passio pncipaliter seu nocumētū actiue passiue intelligēdo. Dicēdū put ē sup⁹ plicis di ctū qd regitue natural⁹ et vital⁹ mēbri mādātis pu ta digestiue et expulsiue natural⁹ et vital⁹ vt p3. 1° de ige^o. c. 2° et 8°.

Sexto tu qres. cui⁹ vtutis obtalmia est passio pncipaliter seu nocumētū actiue Dicēdū qd pua obtalmia ē passio regitue natural⁹ et vital⁹ pūctie et toti⁹ oculi. Mag⁹ aut est passio aiare motie et visue oculi pñ regitiaz nālū deāz

Septimo tu qres. qb⁹ oculis obtal mia magis iest seu accidit Soluit ga. 3° ap̄ho. cōmēto ill⁹. de tpi⁹ vō si qd ē qd oculi calidi et mobiles p cetis patiūt obtal mia. nā tunice oculoz ortū hñt a pellicul⁹ cerebri vt ē dictū i anatho⁹. et tles oculi mobiles arguūt caliditātē in pellicul⁹ cerebri et i cerebro i qd nēcio abūdat hūoz ca. subtilis qd modica occasiōe cāe pñiue puta cal. vl⁹ frigoris fluit et cadit ad ocu los potissime a pellicla coopiete cñcū vt plimū.

Octauo tu qres. in obtalmia debz ne
dari medicina foris et attractia
in principio morbi no pcedere syru. Soluit litte
ra. xij. de inge. c. 6. q obtalmia et si foris et mag
fuerit curat in principio cu forti medicina laxatia
scz cu pill. cochijis si ma^a fuerit in pte flatia. vel
cu aureis si fuerit colerica in crastinu sunt curati
die ga. ibide et de facto videm. ide vult ras in to
to pti. Hoc ide dicit de passioibz iucturaz die q
cu forti medicia qples curati sunt in crastinu a ta
li por. Et qb^o verbis pcludit q tales morbi cu
rant a bono medico in principio vl augmēto vl
absq hoc pveniat ad statū nec ad declinationē
sūt verba notāda. Si arguas ex dictis ga. pmoz
2° de crisi q ois morbz salubris habz quoz tpa
Dicēdū q verū ē ex se nō aut si bon^o medic^o ap
ponat manū. nā ples curant pfecti vlpz in sino
cha nō putrida nono de inge. vey se. putride for
san nō curat qn hēant quoz tpa de alijs morbis
loqbāt text^o allegati

Istis clarificatis cura ob
talmie ti
bi patefcit qz pclusū ē intelligēti q ois obtalmia
venit p viā catarrī cū hūor cadat et ruat a venis
pellicularū coopientū cerebrū vel a venis pellicu
le coopierē craneū qd ē vt plimū qz qtr^o vl qz q
lis vel vtrūqz. Ad qd facit intēdū dispō ton^o cor
poris coadiuuāte cala et in seca pmitia calidita
te vel frāte aeris vel fumo vel puluere pūgētibz
et stimulatibz pelliculas dictas et cōmouētibz hu
more in orbita oculi et ptiū vicinaz. Regēdi sūt
tles i pimis diebz aut catarrī qetādo hūore et ali
qlit ingrossādo hūores ne fluat. In pimis g^o sit i
loco semiobsuro et ligādo caput cū bēda vt hu
more nō fluāt ad eos lucē effugiet qz hu. cōmo
uēt et subnūat. dormiāt supra pte sanā capite ele
uato raso vl tōso. pili retinēt fumos. et supponat
tipozibz et oculis emplm factū de folijs populi i
aceto pistat et applicat ab intra. ponat colliriūz
factū de sēlo sumac cū aq ei^o. Ista valēt multuz
in pno obtalmie qz reputiūt matiaz. cōit valz in
obtalmia cū rubore notabili in pimis diebz puta
p quoz dies ponēdo tuthia seqnti duas vl tres.
hoc vult ras in suo pti. ponat in tipozibz de hoc
p modū emplī i forma digiti grossi. Rē. fariē thū
ris myrrha añ. 3. f. albuminis oui qd sufficit: fiat
emplm vt dictū ē vl fiat emplā supra frōre et sup
duobz tipozibz ex pfilio ras in suo pti^o diminuāt
cib^o. vīet vīnū potissime clarū et bñ potet aquā:
cib^o sit auenatū ordeatū risi amidū. Et infra ocu
lū iponat albugo oui agita cū aq ros. vel plāta^a

ginis vl decoctōis se. fenugreci abluti pri^o cū aq
calida ples i die et nocte vl hēas lanā mollē ifū
de in albumē oui cū aq ros. vl cū modico lactis
vl aq end. vl plātagi. vl decoctōis sumach vel se.
fenugreci fin qd ma^a ē cala posita supra oclōs
de nocte bis vl ter qz sedat dolorē. si aut ifra tri
duū cū istis repationē notabilē nō hūerit sumat
clistere cōe vl sumat cassiā. cōem posita in ca^o p
cedēti i cura catarrī i pti. et faciat i crastinu flō
miā de vena cephalica et i bona qtitate de pte
opposita qz i plecto^a nō suffic vñ diamet. b vult
ras in ca^o de pfilio aut ga. xij. d inge. c. 6. et me
li^o sumat syru nō pcedēte medicinā fortē in for
ma pill. Si flā coicat cū sanguie sumat. 3. ij. et f.
pill. cochiaz et vltra. i. pill. si co^a coicat repantur
bñ iūno curat aliqn. Postea 2ª die seqnti si opus
fuerit flōmet de cephalica eiusdē pti i bona qti
tate. tñ ras die in pti^o q flōmia de vena frōr mul
tū valz ad curā obtalmie i ābob^o oculi sic flōmie
āguloz seu tipoz qlibz in cura obtalmie oculi il
li^o ptis. pti si op^o fuerit ponat retro aures i fine
augmēti vl i statu in fōmella colli cauteriū illd
Rē. cantaridaz remoz capiti^o et alis pluerizata
rū fermēti añ. 3. f. misceat cū aceto et modico sal
ue qd sufficit: fiat pācilla sat liqda: applicet cū
pāno pforato vt decet i crastinu crepet āpulla et
apponat foliū caulis rubei ples i die renouādo
foliū 3ª die cū erit renouata. Istud aut colliriū
nō bz applicari vsqz qd ē i fine augmēti vl i statu
nā pti^o obtalmie dicit qdū lippa ē subtil aqsa.
tūc nec colliriū nisi albumē oui dictū. nec caute
riū applicādū. Augmētū obtalmie ē cū lippa no
tabilit igrossat stat^o qn lippa ē grossa claudens
palpebras. ras die in pti^o q palpebre nō adhe
rēt nisi obtalmia fuerit de sāguie vl de flāte. In
augmē^o obtalmie calide ponim^o tle colliriū cōit
factū de muscilagibz et lacte. m. Rē. muscilag. se.
pfilij se. citōioz fecē in aq ros vl i decoctōe papa
ueris albi si ma^a mltū co^a fuerit añ. 3. ij. expmā
tur fortē et cū modico albumis oui bñ despūati
bñ agitē et addito modico lact. m. fiat colliriū b
eni sedat dolorē et reputit ma^a possēt eē tātus
dolor qz oporteret addere. 3. f. opij i fine aug^o ali
qn addim^o modiciū d muscilag. se. fenugre^o. qm
maturat tle āpa obtalmiciū. vl sic. Rē. ceruse plu
bi. 3. ij. pistet cū aq ros. et desicce^o ter: addat cam
phore. 3. f. fiat puluis vl misceat cū aq rosa fiat
colliriū seu sief. In statu aut fiet tale colliriū. Rē.
muscil. draggāni gū arab. se. fenug^o. añ. 3. ij. exp
mā fortit et cū lacte muliez icorpenē fiat coll
riū. oia q ifra oclz admistrat dēnt applicari actu

fra. xij. de inge^o in. c. 6° ifra aures cala: pñt i p
cessu stat^o aliqñ lac. m. puellā lactā in ocul^o mñ
ciaf qñ maturat abstergit ⁊ mūdificat ⁊ dol. se
dar. Zippa mūdificet cū pāno lineo ātiq̃ itincto
lacte. m. In declinatōe aut vñt colliriū sarcocol^o
⁊ f. sarcocol^o nutrit i lacte. m. aq̃ ros. qđ suffic^o fi
at colliriū. oēs ātiq̃ pueniūt q̃ sarcocol^o nō cōpe
tit i obtalmijs nisi i decliatōe spōgia ifusa i deco
ctiōe se. feng^o plies applicata valz ⁊ i declinatōe
obtal^o qñ flā i q̃rita^o notabili cōicat applicam^o
i fine stat^o ⁊ i declinatōe plies spōgia ifusa i aq̃
vbi sit 3^a ps vini albi floz camo. mellil^o ⁊ facim^o
colliriū de sarcocol^o. nutrita ⁊ distēpata cū lacte
m. vñ a fine cū. 3. i. aloē vñ myrhe pcinamōi subti
lissime puluerizato vt alchpool. Ista sufficiat tibi
p cura obtalmie.

Caplin. 16^m de vlcēib^o oculoz.

Um in ocl^o fort^o dolor

⁊ pñctio nociua ac puls^o

setiūt ⁊ lachrimaz fluit

mītudo ⁊ palpebre ele

uāt ⁊ ocl^o apin^o loca q̃ sūt i albis

ipsoz iueniūt rubea ⁊ si totū fue

rit rubeū ⁊ vn^o loc^o magis rubere

iuenit aut i nigredie loc^o aliquis

alb^o apparet pustula iā in oculo

extorta ē ad hāc vō curādaz passio

nē necessari^o ē medicus in curis

oculoz valde istruct^o nos tñ cu

ratiōis ipius sumas ⁊ aggregatō

nes dicem^o. Bici^o itaqz q̃ vlce

ra q̃ in cōiunctina nascit hoc ē in

albis oculoz n̄ adeo sūt timēda

vt ea q̃ i cornea hoc ē i ocl^o nigrdi

ne fiūt. Beteri^o vō vlce^o est illud

qđ i nigredie lb pupilla existit emi

nētia nāqz ad istud ē velocior. ho

rū at vlce^o curā cū flōmia icipe de

bem^o ⁊ sāguis extrahere mītudi

nē fm qđ possibile fuerit. pñr aut

vñ solued^o ⁊ eger sibi cauere dza

carne ⁊ vino dulci ⁊ eē pñt^o herbis
frigidis ⁊ in potu sola aq̃ vti. In
oculi vō initio sief albū cum lacte
mulieris mittēdū ⁊ si puls^o iā alle
uiari ⁊ sedari vidēt sperādū est q̃
egritudo soluet sñ saniei collectōe
Quo si pulsus post sanguinis ex
tractōez ⁊ vētris solutōez ac sief
albi imissiōez q̃escere nō videtur
pua fidutia i hoc qđ dixim^o ē ha
bēda. Est itaqz tūc sief d olibano
mittēdū i ocreū ⁊ pila aliq̃ oculos
supponēda ⁊ cū ligat^o a stringēda.
ate vō q̃ hoc eueniat ocul^o suauiter
ē ligād^o ⁊ sine suppositiōe pi
le et nō cesses i oculū de sief de thu
re sepe distillare donec sanies in
pila videat^o. Ex quo em̄ hoc visū
fuerit sief d plūbo vti erit necesse
vsqzquo pfunditas fiat plana et
tota caro generet^o. Ea tñ que dixi
m^o tūc sūt faciēda cū pustula n̄ est
magna qm̄ cū magna fuerit fue
ritqz iux pupillā: aut iferi^o ea erit
tūc necessēvt cū eliescūr medicetur
ne ocul^o emineat. Ad pile q̃ sup
positionē ⁊ ligaturā erit redeūdū
Eger pterea sp supin^o iacere debz
⁊ a forti motu abstinere. cū aut ca
ro in loco vlcerū pfecte gnata fue
rit vñ vlce^o apatis carne replet^o fue
rit remanebit ibi i ocl^o albedo. q̃
si vlce^o fuerit pfūdum albedo erit
grossa ⁊ si i supficie tñ cornea fue
rit subtil^o vlce^o q̃ si a pupilla fuerit
imotūz steterit sepati p seuestigiū

illud quod remanet nihil mali faciet si autem iuxta pupillam fuerit quandoque post vlcere curatio nem vestigium remanens prohibebit visionem. Qua ppe tunc e vtēdū medicis qbus vestigiū qd dixim⁹ abstergi ⁊ deleri possit. Sief ⁊ thure. R. armōiaci sarcocolle āborū ana. 3. v. thur. 3. x. croci. 3. ij. cōficiā ex muscillagie fenugreci ⁊ fiat ex eis sief. Sief ⁊ plūbo. R. plūbi adusti āthimonij turbie ablute calcuce caumenō gummi arabici dragagātis oīuz añ. 3. viii. opii. 3. v. terant ⁊ cuz panno sericino qui sit subtilissimus cribellent ⁊ conspergant ex pluuiali ⁊ fiat ex eis sief. Sief ex quo caro in vlcereb⁹ oculorū generat ⁊ vnee egressio phibet ⁊ vestigiū subtiliet. R. cli mie ablute turbie ablute ceruse antimonij thuris oīuz añ. 3. ii. myrrhe. 3. i. sarcocolle grosse. 3. i. ⁊ f. sāguinis draconis aloes apii oīum añ. 3. i. fiat ex eis sief. Elefcir quo est vtēdū cōtinef ne ex vlcere vnee sequat egressio. R. antimonij ematistis āboz añ. 3. x. achachie. 3. iii. aloes. 3. i. terant ⁊ fiant ex eis sief. ⁊ administrent apud necessitatem.

De vlcerebus oculorū puta conuēctine vel corneae qz vlcera oculorū sūt in aliq istarū tunicarū vt vult rasis ⁊ alij auctores. vtz alij auctores qplures faciūt duo capitula de vlcereb⁹ istarū tunicarū. Ras qz breuiloqu⁹ tñ faciūt vñū caplm. ⁊ qz cura lz sit magis

difficil in cornea. C. Nō. qz vlcera istarū tunicarū sūt duplicia. qdā sūt ppe dicta: in talib⁹ est depeditio saniosa sube tunice. Alia sūt vlcera istarū tunicarū largo mō dicta que dicūt solutio pñit simplex istarū tunicarū sine depeditōe sube ⁊ sine sanie manifesta: qz vlcera ppe vel iproprie dicta cānt interdū ab aliqua cā extrifeca vt trāscundo p nemora vel ab icu. Alio⁹ interdū ⁊ pluries cānt a cā mtrifeca puta ab hūorib⁹ acutis falsis fluētib⁹ p modū catarrhi ad oculos soluētes vlcera ntes ⁊ corrodētes vñā de dictis tunicis oculorū et tale vlc⁹ cū depeditōe lz imēdiate isit isti vel illi tunice vt tibi demōstrat sensus visus puta ipsi corneae vel pñit cā pmo tñ mēst toti oculo qz actio toti⁹ oculi pñit ⁊ pmo ledit. Vlcus largo modo dictū puta solutio modica simplex ē passio pñis palit ⁊ pmo ipsi⁹ tunice ⁊ illi imēdiate pmo ⁊ pñcipalr mēst vt est ps cōsiliis qz talis solutio ē morb⁹ pñis ⁊ ē ad modū capitis fornice quas do ē i cornea ⁊ sp ē p colligatiā venit ab itra ad oculos quod venire nō debz fm naturā a venis ⁊ arterijs pellicularū cerebri vel coopietū cñeuz cā extrifeca coadiuuāte talis solutio cū depeditōe sube saniosa ē morb⁹ officialis puta i figura lz imēdiate isit ipsi tunice pmo ⁊ pñcipalr mēst ipsi toti oculo: qz actio toti⁹ puta moria ⁊ forsan visua ledit pmo ⁊ pñcipalr vlcus istarū tunicarū largo mō dictū put ē simplex solutio pñi ē morb⁹ cois cōsiliis. C. Nota ex intēdōe ga. sup illo ca. n. pmi de mor⁹ vt ma⁹ tibi clarescat qz spēs imēdiate sequētes tertiū gen⁹ morbi puta solutionē pñi sūt morb⁹ cois cōsiliis vt modica solutio pñi in venavel alia pte ex q nō ledit actio officialis s naturalis digestiua illius ptis. Alia species ē morb⁹ cois officialis oculi vel alteri⁹ mēbuz lz vtraz eaz imēdiate isit ipsi pti. pma solutio puta simplex ⁊ modica pmo ⁊ pñ mēst ipsi pti: quia illa pmo egrotat secūdario mēst ipsi toti qz morb⁹ pñis pmo inest pti pñr ipsi toti pmo de morbo caplis pñis ⁊ duobus vltimis in. ca. n. Mag solutio pñi q dicūt morb⁹ cois officialis lz imēdiate isit ipsi pti pmo ⁊ pñcipalr ierit ipsi toti: qz pmo toti⁹ ocul⁹ egrotat. qz actio ei⁹ pmo ⁊ pñcipalr ledit ⁊ nō ptis qz ps in organico non habet actionē s iuuamētū vt plies est dictū. ⁊ sic pz tibi ma⁹ clara. verū ista ma⁹ nō itrahit caput asini. Et ē nocumētū passiue regitue natural mēbz mādātis vt ē plies dictū ex intēdōe ga. n. de inge. ca. n. ⁊ 8. nā si iste nō errasset cā tñs nō fuisset gñata. ⁊ est passio pñcipalr seu nocumētū actiue aiate motiue oculi ⁊ visiue pñt ipsorū

naturalium ipsius oculi et sepius insunt oculi callosi et hincibus caput reumaticum et hincibus oculos debiles passibiles ratione coe texture rare coiter insunt colericis raris et rare coe texture.

Istis clarificatis in cura horum procedas ante ne sis deceptus put plures decipiuntur estimantes quod sit modica obtalmia et non est. Si dolor cum multitudine et punctura lachrymarum in oculo fuerit et loca aliqua coniunctine rub. inueniatur aut cum tota pars rubescit vnde locus magis rub. inuenit aut nigrescere cum quadam coe cantate occulta parum saniosa ad modum capitis vnius musce vel formice: scias quod vlcus iam factum est in illa parte et non est modica obtalmia ut plures credunt bene cognita da sibi cassiamque coem datam ter in recepta pluries spaliter in cura catarrhi in principio. Et sequens forma ipsius de cephalica eiusdem partis. Et sequens pone sibi cauterium de catarrhidibus: put ordinavi in cura obtalmie et in fine augmen vel star. Infra oculum tu pones primis diebus de albugine oui agitato cum modico aque platiagi et ex spumato pone de hora in hora vnam guttam per duos aut tres dies. Et sequens pone ibi de lacte mulieris pulchellam lactantis pluries in die: abstergit. Vel fac si es de colubano seu de corice thuris pulverizato: ut alcohol cum lacte mulieris dissolue cum lacte. post quod erit ericatum et pulueres pone desuper. Et si cum istis non curet et talia vlcera augmentantur propter fluxum materie multe reumatice ad ipsos oculos. vel quod consequuntur obtalmias malas vel aliam solutionem continui mala: remitte curam alicui chirurgico bene instructo et expro in curis oculorum: et ipse vtriusque sic: vel collirio de thure vel de plumbo datis tibi a rasi in capitulo et c.

Capitulum. i. m. de hijs que in oculo cadunt.

Amatur resina id est gumma pini et per oculos trahatur: et extrahit illud quod in oculo cecidit.

Et his que in oculo cadunt ut straminavel areste bladi et similia. Nota quod talia rasis iubet remouere cum resina liquefiat et gutta in oculis ponatur cum pluma ratone gummositas attrahit. Loco huius nos ponimus fac ab vberis mulieris cum capite corrigiole vel panni lini extrahatur et c.

Capitulum. i. g. de albugine oculorum.

Albugo que in oculo contingit est vestigium post vlcis curationem remanens quando consolidatur. Que cum in oculis pueroz sit: leuior est ad curandum quam cum accidit annosis. Cum enim in annosis sit fortis ad sanandum: fortassis ipsa sibilis existit: nisi subtilissima fuerit. Hec aut passio ex hijs medicamentis curanda est postquam eger balneum egressus fuerit: aut faciem super vaporem aque calide vsque quo rubea sit tenuerit. Si tamen ex hoc medicamine in venis oculi rubedo et dolor pro uenerint: per aliquot dies ab eo quiescant. et post ad id redeundum. **Medicamentum** valde utile ad albuginem reo uendat cito eradicanda. Ego quod non vidi quod eo melius aut equale esset ad albuginem delenda. Et massacume spume maris stercoris magni lacerti baurach succari bigeri oium pres equales. **Beinde** sumatur achori celidonie semi aboy ann. 3. x. coquant in libra vna aque donec ad quartam redeat et coletur. et ex hac aqua imbatur spes que pre diximus ita quod conficiatur et ea siccetur in umbra. deinde interi teratur et conspergatur ut prius et siccetur. **Quod** postquam quater factum fuerit siccetur et teratur et in oculo mittatur. **Hoc** enim medicamentum nulli ut pre diximus compar existit in remotione albuginis. **Remouet** enim hoc medicamentum grossam albuginem ex oculis aialium

Albugine

Oculor. i. de macula
albavel subalbida oculor. seu de cica-
trice remanente in cōiunctina vel comea
post vlcenū curōnem. Nota albugo duplex est
Una ē cicatrix inactōsa remanēs post vlcenū cu-
rationē in obtinuijs et variol. Rāb curā horz po-
nit in puericia. in senectute repant s non curāt.
Alia ē albugo sine cicatrice in cōiunctina vel cor-
nea ex fluxu humorū flārici gñata p vias coagu-
lationis et nō est ibi cicatrix. et medici cursores cu-
rāt interdū cum sit cicatrix magna et sunt decep-
ti: et fugiūt habita pecunia. Est piliū q in ātiqñ
nec i senib? si pōas manū vt breuē pcedā i istis
passiōib? oclor: vt n pcedā qñthōnādo. dico q tal
albugo inest in medi- cōiunctine vel comea pō et pi-
cipalr tñ inest: et ē passio totū oculi motiua est: et
forsan visua pmo et principaliter leditur. Ideo
totus oculus egrorāt et est p colligātiā venarū
venit ad oculos quod veniē nō debet scdm na-
turam: puta humores flegmatici q coagulantur
Et est passio officialis in genere. in specie ē mor-
bus in nūero. quia ibi est res addita numeralis
pter naturam: et ē nocumētuz passioe regit me-
bri mandātis: vt plures est dictum ex intentōne
galien. xi. de ingenio in. c. 2. et 8. et est passio nos-
cumētū actiue et visioe. q: si ocul? male mouet nō
pōt bene videre ad vtrāq? differentiā positōnis
Istis Clarificatis bñ declaraf. multi me-
dici decepti sunt ex dictis rasis i cu-
ra istius et illi? albugis et post vlcenū curōez pu-
ta variolarū vel similiū in comea pueror. nā ac-
cidit q: nulla cicatrix curatur: l3 aliquatū in pue-
ris nouelle etatis si antiqta nō fuerit subtilietur
Alia aut albugo q nō conseqtur curatōem vl-
cerū s fit ex flāte grosso coagulato in porositatis
b? cornee. illa magi de rōne est curabil? cū abster-
sinis. Si qñ g puer ifra. x. ānū sue etā fuerit l
circa maculā i sua comea post curatōz variolarū
alioz vlcēz habuit et antiqta nō fuerit: q ifra me-
diū ānū fuerit: subtiliet l3 nō curet. p hūc modū
ponat s lacte mulierū masculū lactātis. q: h3 ma-
iorē absterfionē pñes i die abstergēdo subtilias
bit infra duos aut tres mēses. Vel alit. mollifica
dictā cicatricē p aliquos dies: imponēdo vnam
guttā istū sir? pñes. l3 aquā decoctōis. R. foliorū
maluaz bisinal. añ. m. f. se. lini. 3. f. suc? qñ. i. f. si
rup? bñ coct. Iste sir? multū mollificat si pñes
ponat. postea ponat de osse sipie subm? pulue-
riza: vt alcohol. Vel pone desup de stercore la-
cerie. Aliq dubitāt q taliā vlcera: q: augmētāt
cicatricē. nō applicāt de lacte mulierū pñes i die

et melius. Vel applicare de puluere anabati sic
de pane zuccari et de zuce cādi. mollificat et ab-
stergit et mollificādo p aliquos dies cū sir? dic-
to et abstergēdo cū dicto puluere bonū rascare
dictā cicatricē pfero ad hoc. Si qñ autē puer
maculā i comea habuerit et antiqta nō fuerit ex
fluxu hūorū flārici ipa comea ibide coagulati qd
tibi p3: q: nō pseqt curationē variol. vel alioz
vlcēz: vtrāq? lacte mulierū vt dictū ē i alia albugie:
et de osse sipie vel de stercore lacerte nigre vel de
spūa maris. vel sic et fori. R. succi papa. rub.
succu cētau? mi. añ. 3. f. misceat cū melle. applica
vnā vl. ij. guttas sepe. istud reme? pculdubio cu-
rat albugies et maculas i puerū nouelle etā: si āti-
qte nō fuerint. Idē fac succ? ligue passerine q
appellat poligonia apud diascoade assilaf mira-
bilē cētino die. Ista em ē herba quā hyrūdines
portāt pull? suis cū pforāt ocul? eoz cū acu: et re-
cuperāt visu. Si aut herba nō iueniat: pforēt
oculi pullos hyrūdiniū: et post tridū accipiat q
recupauerūt visu: et s pulus q i ocul? hñtib? ma-
culas inijciat. Si aut macula fuerit idurata: vir-
curat: mollificet cū syr? sup? dicto. Vel ē aq de
coctōis maluaz bisinalue et modico zuce? post
ea applica vnū de dict? remedijs vt. l. capm? cē-
tū. dñā p lingua passerina succū de urb? in m-
b? dieb? pñes aliq guttas mell? et iponim? ij.
guttas bis l3 ter i die nīl pñit albugies et telas
Capitū. m. 19. de scabie et de sebet.

U3 palpebra inuersa et
iteri? appet rubeat aspa-
scabies adest. et cū sup al-
ba oculor ac sup nigredine vide-
tur similitudo pāniculi ex venis ru-
beis et grossis texti: adest passio q
vocat sebel. Iheeyo due passionēs
grauēs sūt et crōnice et vix curabi-
les. paties tñ dñ san? ē flōia ex bra-
chio et frōte et vētris solone vti d3:
vitare dactilos et sisamos de melle
et i comestione vitet ebrietatē. Et
qñ nō ē plen? sepe ingredi balne-
um ē ei vtile: et frequēter immittere
oclo siēf rubeū silr cōfert. Siēf
rubeū. R. mathicis colcothar cōbu

sti aboy añ. 3. iij. cris vsti. 3. ij. mir
re croa aboy añ. 3. i. piperis lōgi. 3
f. cōspganf ex vinoveteri ⁊ fiat ex
eis sief. Hys pterea egritudib⁹ vi
ride cōfert sief. cui⁹ descriptio i ca
pitulo de vngula continet. Qd si
passiōes iste vetuste fiat scabies fri
catiōe idigebit ⁊ sebel collectione:
nō tñ tōsure huius libri cōgruitur
de hys tractemus.

Sebel. i. de venis rubeis dilataz
vlt debitu s pūctinā ad
mo^m pānicli. iō gōrd⁹ i titulat d pānicul⁹
i pūcti⁹ ⁊ d scabie oclor. i. d grossi^e pruriginosa ē
rubore a spitate aliqñ i labijs palpebray q scabi
es pcedit inuersionē palpebray ⁊ vlcera ipoy.
nā tal scabies ē i ocul caliginos ⁊ oblatimq ru
bicūdis p magnū tps. Itā ponit curā hāz pas
sionū sūm isto caplo. qz cura hōz f cū absterfi
uis ⁊ ericcatiuis ⁊ sūptiuis. sebel ē passiōeas
rū pūctine. scabies oculi ē passiō venay oculi p
colligatiā. venit qd venire nō dz puta san. ca. di
latas ⁊ replēas venas vltra debui. Scabies sili
ē p colligatiā venit san. colic⁹ vel falsus ad pal
pebras qd venire nō dz scdm naturaz. Sebel et
prurir palpebray sūt passiōes officiales. sebel at
i sui pñ^o ē morb⁹ i via. qz dilata venay pūctine.
⁊ repletur i pcessu sebel ē morb⁹ i nūero qz pan
nicul⁹ q manu chirurgici ē remouēd⁹ tāq res nūe
ral distincta. b vult ras i.e. prurir aut i specie est
mala figura: qz mal⁹ nūmo: palpebray: ⁊ in pñ^o
sui ē morb⁹ i superficie. ⁊ forsan i pcessu. qz pperi
tas labioz palpeb^e. Sebel ⁊ prurir sūt nocu^m
passiue intelligēdo regitū nīlis mē mādan⁹ ⁊ re
cipiēns digtie ⁊ expulsiue. nā si nō errassent: can
sa tal mor⁹ nō fuissz. Et sebel ē passiō vtrū moti
ue oculi ⁊ visue. scabies aut ē passiō motie aiate
palpebray oculi. Hste passiōes magi insūt calis
⁊ venosis hñb⁹ oculos caliginosos.

Alit clarifi. cura sebel ⁊ scabiei palpebray
tibi patefuit. ples patietel sebel fliōan
de vtraq cepha^a ⁊ de vena frōis vel tipoy cura
n sūt. b vult ras i suo pūctine: eo q mltitū^m san. ca.
ē i cā flux⁹ ipi^o ad vēas p: qd sola ⁊ bōa ci^o ab
strac^o libat eos. qd si nō leuēt aliq sebel ē istro fer
reo ⁊ icidat sēdit q eaz icisio ē melior: f eleua^o
veue ē dco istro posita fhyēa acu ē filo: ⁊ remou

ueat istrovt liger vēa: ⁊ b fiat oib⁹ alijs vēis qd
icidere voluer. ⁊ caute fhas fila ipi^o vē^e ⁊ icidē su
bito: ⁊ eualde leuis opatōis. vba sū ipi^o ras i suo
pñ^o. Si qd g sebel i pūctia hñent: suat p^o cassiāf
cōez i ortu sol^o posita ter l plies i pñis caplis ⁊ i
cura catarr i pñ^o. pñr fliōet de vtrq cepha^a i ca
dē hora successiue tñ pñs si de pre opposita exq
mltitū^m san. colici ē i cā. pñr p^o qdā dies fliōet
de vēa frōi l tipoy de pre eadē. Si istud nō suffic
da. 3. ij. pñr aureaz i itroitu lecti sine fir^o: i ma
terijs reumatiq nō ppetit fir^o vt sup^o dictū ē i cura
catarr. qz puocat cōit flux⁹ hu. ad mē^m ppet ap
tionē vēaz ⁊ subuliatōz ma^e. Si ista tibi nō suffi
ciat: hēas cyrurgici ⁊ icidē mō dicto. vl pōe de
sup d isto pul. It. testay cuoz recēt. postoy tpef
i ace^o fort^m p. i. c. dies inoua^o ace^m bis l ter in ill
dieb⁹ desiccēt in vmbra. postea plienzēt. It. pl.
testay ouoz patoy. 3. 7. aloē. 3. f. misceat ⁊ f. pul.
subul vt alcohol ē findōe. Si vis facere collitū
adde aq eufra^e qd suff. collit^m magi approbo in
pul. vl facies sic. It. thutic ablute. 3. ij. gum ara.
3. i. eripst. 3. f. puluizēt ē findōe vt alcoholē misce
at ē aq pluual. f. collit^m. ita valēt i pñ^o sebel. qā
restrigit vēas illas. l fēra magi substractōe sū. iā
dicta. sūvz collit^m ē solo sumach fctū cū aq dco
ciōis ei^o qz restrigit ⁊ repcunt Si qz pruritū seu
scabiē palpebray hñent siropet. It. fir^o lica. fir^o
acetosi ppositi añ. It. i. capiat serot mae. 4. clocl^a
ē. vi. aq cice. ru. vbi sit mod^m maiora^e yfo^o. q facto
suat. 3. ij. pñr cochiay i itroitu lecti. assidua di
stilla^o lacti mlieri maelin lactat i ocul seu i palpe
bri mltivz abstergit ⁊ ffoluit. ablu^o oclor pōitū
palpebray assidua l plies reitata ē aq dcoctōis
se. fen^o mltivz. l q spō^o ibid ifusa tepida appōt
⁊ deretaz reitata plies qdū tepida fuerit. vl las
net palpe^e it^o ⁊ ex ē vi^o al. ⁊ claro ros guano in q
ifusit dissolutū fuerit aloē puluiza^m d. s. l. l. l. qd
occlū ē resolutū ⁊ ab fēgit. iō reitēt d hora i hora
Adūte tñ q itdū tal gfficiet dūncies palpebray
ē ita ātiqta qñ pt ē ifas fmoqueri^o oz fcurrere ad
sief vride qd pōit ras It. florj. 3. i. calcāvst. 3.
ij. arse^o mlti spūe marj añ. 3. f. sal armo^o 3. ij. sal ar
mo^m. i succo rute dissoluat ⁊ spēs eo disp gāt. f.
ex his sief cū qb⁹ palpe^e fricēt. ples hu. hūdi i āti
qra sca^e seu dūri^e cū rub i ipis pal. Adūte tñ q
fēra purgatōe vadāt ad stufas sto^o iēu^o bisi septi^o
i finevz ablu^o palpebray ē aq celid^o l femeli Rybe
net pōere sup palpebrā mīsatā d pul sūti gala
rāt alcohol. nā fmonet radicē scabiei palpebra
rū sūptica^o ⁊ restrigē^o ptes nevlfi^o ma^m recipiāt
b sufficiāt tibi cura scabiei palpebray oclor ⁊ c

Capitulum. 20. de lachrymalibus cum purit.

Mediuna tenera sumat et
coterat: et fiat ex eo mag
daliones pui et ex oleo vi
olato inungat: et oculis supponat
et in hora dormiendi ligetur rosatu
ramen melius est et citius confert. Et si
hoc non suffecerit: lentes absque corti
cibus et sumach et rose rubeet granati
ca nositas sumat. et contrita ex ca
reno conspergant et more emplastri
supponatur. Quod si non suffecerit:
ex cephalica pus flobothomee pa
tiens. Deinde ex vena frontis et ex
venis que sunt in angulo lachryma
libus. Venter quoque frequenter solvatur
et balneum multotiens ingrediatur.

De lachrymalibus

cum purit. i. de puritu lachrymalium.
nam lachrymale est duplex. maius et minus.

Quod in angulo maiori quod est iuxta nasum. minus
lachrymale est in angulo oculi versus tempora. Et quod
purit de possibili fiat in utroque angulo ut plurimum
fit in maiori. quod vix sunt magis late per quod fit fluxus per
via effusio colere et flegma falsi persequendo
clarificatione. A. c. sine quod nunc dicas quod purit per
morbo descripto est passio principaliter lacertorum la
chrymal oculi et coniunctive. nam ibi sunt lacerti clau
detes et apientes oculum: et ab intra sunt lacerti reti
netes lachrymas oculi. quod lacerti vna cum alijs pri
bus oculi habent motum a secundo pari nervorum capi
tis. 4. de inf. c. 5. orto a proza cere. ut dicit. 4. de
inte. c. 3. Ad hanc ponit. et est passio per morbo de
scripto per colligatiam venarum intrinsecarum retine
venit ad eos quod venire non debet secundum naturam
puta maius colerica vel falsa. et per morbo descripto
est morbus officialis in receptaculo. et in via: quod ve
ne et porositates replent ultra debitum illarum partium
concomitatio secundum morbum philem. i. se autem est malus
motus expulsive. naturalis ipsorum lacertorum magis debet
his inter alios malos motus. 5. de morbo. c. ultio.
Et est nocumetum passivum per morbo descripto re
gine naturalis digestivum et expulsivum in eadem man

bantis ut pluries est dictum. et per ipso malo motu est
nocumetum passivum virtutis expulsivum naturalis ip
sor lacertorum lachrymal oculi. quod est et malus motus
puta impetuosus et innaturalis. et est passio principa
lis per morbo descripto motive aiate oculi. et per ipso
malo motu puta per ipso puritum est passio seu nocu
metum active vna cum morbo descripto ipsi mor
tive aiate oculi sicut quod impedit et motum voluntarium.

His clarificatis Et bene intel
lectis: cura
purit lachrymalium oculi tibi patefecit. Adverte
tamen non negligas tale puritum. quod coter si duraver
it rubescit lachrymale et fistulat. stuset quod bis i se
ptimana et lachrymale lauet cum aceto tepido lim
phato. Et emplastre locum cum folijs populi receti
bus bullitis cum aceto pistatis desuper applicatis.
Si cum hijs purit non cessaverit: purge cum. 3. ii.
pistaz aureaz. ista tibi sufficiant.

Capitulum. 21. de vngula oculi.

Um aliqd paniculo sile
ex angulo que est a parte
naris oriri videtur et albus
oculi coopire et puenit usque ad ni
gre dinem: generatur passio quingula
dicitur. Quod nocumetum tunc solus
est peius cum puenit ad nigredinem
tem quod est iuxta pupillam. Hec igitur
passio dum subtilis est cum sief viridis
sief da calcatho est medicanda Si autem
vetusta fiat et grossa: cum ferro est ex
polianda. Sief viride quod confert se
bel et scabiei: et angule et albedini.
R. simar. 3. iiij. colcothar vsti. 3. vi.
arsenici ru. baurach spue maris ois
an. 3. i. sal armoiaci. 3. v. armoiaci.
3. ij. armoiaco in succo rute dissolua
tur et spes ex eo conspergant: et fiant ex
eis sief. est enim mirabile. Sief de cal
catho quod confert vngule R. eris vsti
calcathi aboy an. 3. v. simar. 3. ij. sal
armoiaci baurach arsenici sublima
ti oim an. 3. i. terat et per ebdomadam

vnā dimittat. deinde fiant ex eis si
ef. 7 fricetur vngula cum eis.

Vngula oculi 7 ei cura

Nota qd vngula oculi ē ex crescentia modica carno
sa in pūctina ad modū vngule puuli
pueri nouit genitū vt plm sit i maiori āgulo pp
ter latitudinē venarū. 7 lz insit immedi^o i pūctia: vt
ē ps official^o ē pa^o pncipal^o oculi. qz morbo offici
al^o pmo inest toti: pñr pñi. lz immediat^o sit ipi parti
b^o ē bñ declaratū aucte ga^o. in caplis pcedētibz
de obtalmia 7 vlcenb^o. qz actio official^o p^o 7 pnci
pal^o ledit moria oculi. 7 ps coadiuuas i orga^o
non hz actōem sūnamētū i orgāico. morbo dicit^o
fpectu actōis lese. cā mor^o respectu iuuamēti. p^o d^o
mor^o i pñb^o loq^o pot^o m^o i. c. 8. 7 ē passio p colligā
tiā venarū intrisecarū retine. venit p eas mltitū^o
hu. puta sūguis qvenire nō d3 fm naturā i tanta
abundātia. 7 ē morbo official^o i gñe: 7 in spē ē mor
bo i nūero. qz dicit vnū suppo^o mūrale cāns ma
lā ppositōz i re addita nūerali. ad vnglā fi ē mor
bus. qz ē suba. s. describit morbū dictū tāq^o cā. nā
rōe cāe interdū describunt^o mor^o. 2. de inge. c. 2°.
Et ē nocu^o passue regitū nō lis digtie 7 expulsi
mēbz mādant^o 7 recipiēt. Et ē nocu^o actie seu
passiō vtur^o motie oculi 7 alh si multū ex crescat vi
siue silt ipi oculi.

Istis clarificatis cura vngu
le qñrē pos
sibil^o tibi patescit. nā nō pōt curari nisi cū corrosi
uis puta cū sief viridi fricādo dictā vngulā cū sief
dicto statū i cura scabiei ātiqte ipaz palpebras
rū vñ cū sief d calcāto qd ponit ras i. c. de curav
gule. pus tñ purgādo cū. 3. ij. pñl^o az coeb. 7 stus
fando sto^o ieiuno 7 vngulā remollitēdo qbusdā
dieb^o cū aq decoctōis folioz malue bismalue sñ
fumigādo oculū 7 ab intra ponēdo. vñ magi cō
sulere q remoueret cū manu cūrgia bñ expi i
talib^o: 7 sic terminet^o cura eius.

Capitulū. 22° de macula ru. ex pūctiōe l alia re

Um in oculo ex pūctiōe
ne aut ex re alia pūctū ru
beū fieri cōtingit. sūguis
q ibi ē dissoluēd^o ē postq estuatio
qenerit. Sumat^o igit^o arseici rubei
olibani mirre armōiaci oīm pres
eqles et fiāt ex eis sief. q i succo co

nādri fricent^o et i oculū distillēt tā
diu q dolor pseuerat. albugo oui
sumēda ē et oleo roseo mīscēda et
cotū ex eis inuolutū oclō ē super
ponendum.

Emacula rubea oculi. i. d

san. aggrega
to 7 coagulato ad modū gutte san. in
pūctia iā d3 macula rubea pūctine.
7 lz immediate insit pūctine ē passio pmo 7 pnci^o
oculi. qz ipedit 7 corūpit et actōez motuā: 7 est
p colligātiā venarū intrisecarū retine. venit qñtal
san. ex ictu vel alias. qz multū acur^o q inspillat 7
coagulat supra pūctinā. 7 ē morbo official^o i gñe
in spē est in nūero. qz res addita nūeral^o corūpēt
actōem naturālē: 7 p pñs actōem motuā et oculi.
7 ē nocu^o passue regitū nō lis digtie 7 expulsi
mē^o mādant^o 7 recipiētis pūctine 7 retine. nā si
nō errass. tal^o ma^o nō fuisset gñata nec fluxa nec
vbidē coagulata. Et ē nocu^o actie seu pa^o motie
aiate oculi. nā illa res cāns malā pñloem nūera
lē ledit mediate motū volūtariū oculi.

Istis clarificatis cura macu
le ru b^o in
pūctina tibi patescit. in pñ^o ex^o fōet d cepha^o
eiusdē pñ. teneat dietā tenuē ne ocul^o apostemē
Agitet albumē oui 7 spumet^o cū modico aque
ros. 7 boliar^o subn^o puluerizati incorpet 7 i o
culo distillēt. s. h cū de nouo tal^o macula euenit
Vel pone guttati de b. c. s. succi coriandri. 3. ij
albumis oui agitati 7 expumati. 3. s. misceant i
modū colliriū 7 sup locū pūctū 7 maculatū pōa
tur. In pcessu lac. m. cal in sepe i oclō distillēt: ex
si nō curet cū hīs: infudant. ij. vel. ij. gutte san.
cali de ala pot^o m^o de colūbi exte^o dū est pñur in
oculū distillēt calid^o. s. h frēgnē. Vel distillēt aq
ra fanī distillata vbi sit modicū mirre 7 aloē sub
tilissime puluerizat. si cū istis nō curet recurre ad
sief ras qd ponit in. c. tal^o macule rubee.

Capitulū. 23° de lachrymis oculorū.

Uz lacrimales oculorū an
guli sp hūidi vidēt pati
ens quotidie ieiun^o bal
neū igrediat^o 7 i oculū alcohol istō
imittat. Istō at alcohol s. rhu
tie. 3. x. coralli rub. mirabol. citrini
cuij

fricati aloes oīz añ. 3. ij. piperis. 3.
 6. fiat ex his pul. q̄ assidue imittat

Elacrimis

oculor. ¶ Nō q̄ lacrimae ve
 niētes i angul' oculor' veniūt in dūz
 a cāis p̄mitis extrisec: sic a casu p̄cul
 siōe. nā rōe p̄culsiōis r̄ dol'. fluūt hūores ad ocu
 los ibi ponim' albumē oui cū san. dīa. In dū si
 unt a calore sol' r̄ a cal. febrilitūc fluūt hu. ad o
 culos p̄ viā dissol'ois hūor' i pellicul' cere'. in dū
 fuit a frigore penetrāte p̄ viā p̄ssiois pelliculaz
 cer' fluūt hūiditates ad oculos. in dū fuit ex ac
 cidētib' aie ex gaudio p̄ viā rarefactōis pellicla
 rū cer' exalant hūiditates ad oculos. De istis
 lacrimis ras nō loq̄t hic. nā tales lacrimae n̄ fuit
 i cēntia oculi. qz cāis ill' p̄mitis remōr' remouet
 lacrimae. p̄p̄ q̄ tales lacrimae nō dicūt passiones
 i cēntia oculi. vt declarat ga' 3. archigenē b°. de
 inī. c. 2. ¶ Idē declarat i nocumēto actōis sto' i
 eodē p°. c. 4. Et b' alī fuit ab alia cā p̄mitiua ex
 triseca puta a cyrurgico p̄sumēte carnē musclī
 in lacrimali i cura fistule cū cauterio actuali. De
 ista ras nō loq̄t hic sūt: qz tal' ē incurabil'. ¶ In
 ter dū fuit lacrimae a cāis intrisec' puta a v̄tute de
 bili retētiua r̄ digestiua oculi vt qn ocul' ē mōl'
 sbalbid'. ¶ In dū etiā fuit ab alia cā intriseca pu
 ta a fluxu hūor' a cer' p̄p̄ mltitudinē hūor' mlt'
 tiplicatoz i ipso cer'. a debili digitia ipi' tales lacri
 me l'z immedie insint ipi' cōiūctie distribuūt pas
 sionē eē p° r̄ p̄ncipalr' toti oculo. qz actio totius
 puta motia r̄ visua ledit sit accūs imediatū ipi
 mor'. 3. de mor'. r̄ insint tales lacrimae p̄ colligatiā
 cere' r̄ ei' pelliculaz r̄ venaz. venit ab eis qd ve
 nire nō debet scdm naturā. r̄ ē morb' official' lo
 quēdo i sp̄itū ē morb' i receptaculo. replent po
 rositates r̄ lacrimale oculi. ex q̄ repl'oe cāf mala
 actio motia r̄ visua oculi. r̄ ē nocu' passie regiti
 ue n̄lis dgtie r̄ exp̄llue mē' mandant r̄ recipiēt
 r̄ ē nocu' actie motie r̄ visue oculi r̄ palpebrarū
 oculi ē aliq̄li ardore illaz p̄tium.

Istis clarificatis

cura lacri
 maz oclō
 rū tibi patefcit. ¶ Anq̄ in cura pcedas scire oz
 dispōnē oculor' quōz q̄ de cā patiūt. nā qdaz o
 culi lacrimant ex eoz debilit' n̄li a gñatōe: l'z i p
 mis etatib' parū. ¶ Sūt em̄ creati rari laxi rare
 p̄tecture cū debili calore n̄li cū v̄tutib' n̄lib' debi
 lib' potiss' cū debili digitia r̄ retētiua: vt sūt qdā
 mīlici adusti r̄ macilēti q̄ h̄nt oclōs molles hūi
 dos sūbalbidos sū p̄uos. tales em̄ ocl' recipiūt

matias r̄ hūiditates aliq̄s a cer' d' facili: dato q̄
 excessū nō fecerit: r̄ illas n̄ digerūt n' resoluūt in
 sensibilib'. put alij q̄ nō bñ digerūt nutr' appo'm
 tales curari nō p̄nt: l'z i aliq̄ possint repari. ¶ Si
 oculi lacrimant p̄p̄ fluxū hūor' sup̄fluor' a ca'
 seu pellicul' ei' r̄ v̄is in dū a v̄is q̄ s̄ c̄ c̄neum
 qd p̄cipit p̄ tēsiōnē seu plectonaz v̄eaz frontē r̄ ti
 por' i tali casu applicam' stipicat' sicca tipozib'
 vt farinā thurj mirre cū albūie oui mirr' r̄ sup̄ pā
 no extrēis s̄ emplm' i forma digiti ḡsi. ¶ Et scin
 dant v̄e' in tipozib'. ¶ In dū recipiūt matiaz a ve
 n̄is itra cranēti: qd p̄cipit qn s̄ p̄dicta deficiunt
 r̄ flux' antiq̄ cū sternutatōib'. v̄ba sūt ras i suo
 p̄tine. Isti tales diuificant. qdaz eoz n̄ habēt
 oclōs multū ḡuatos nec plenos hūorib' s̄ soluz
 lacrimant lacrima sū clara modicū ca. sine cali
 gine r̄ rubore nōbili oculor' r̄ palpeb'. Quidā la
 criant r̄ h̄nt oclōs caligiosos r̄ i se l' pal. plēos
 hūiditātib' ca. vt s̄ qdaz v̄etle flētēf p̄cā sua po
 tates in dū bonos haust': p̄p̄ qd ocl' repleri
 s̄ hūiditātib' sals' r̄ calis sup̄fluis r̄ excedētib'.
 ¶ Si q̄s lacrimas i ocul' h̄uerit qz debiles i eoz
 p̄p̄nēt p̄lde seu calore n̄li r̄ p̄ p̄ns i v̄tutib' n̄li
 b' vt ē declaratū p̄p̄ qd i p̄ma senectute icipiūt
 mag' abluāt caput semel i. xv. dieb' cū aq̄ decoe
 tiōis betho' exiccate i v̄mbra. v̄l' floz camo. mellī
 sene v̄nusq̄ sticad. sero r̄ mane oclōs suos cuz
 v̄l' al. rofignanovel alio clare'. v̄l' cū aq̄ semiclv'
 celido' istis absterfis p̄oat modicū d' isto pul'. s̄
 oliba' seu thurj ē cortic' subit' puluīza: vt alco
 hol. 3. f. infūdat i lacte m̄lier' masculū lactat' qd
 suff' vt dissoluat s̄et i vit' v̄l' q̄q̄ totū sit bñ exic
 catū terat' iter r̄ colet ē sindo' talit' q̄ sit pul'. s̄
 n̄l' vt alcohol' i p̄ride diligēt' s̄eruet. d' isto pul'
 sepe pōas i oclō modicū cū plūa. l' q̄ bōbar ibid'
 appodiet. r̄ ē b' ocl' apti abstergat' vt pul' s̄p̄gat
 sup̄ totū oclm. ¶ V̄l' v̄l' isto colli' mirabili i b' cāu
 Accipiat v̄n' mirabol' kebul' l' duo ipastet ē pas
 sta r̄ asset i regula supra ignē dō' rubescat pasta
 r̄ exinde sumat coxer' illi' mirabol'. r̄ terat' r̄ pul
 uerizetur subit' vt alcohol' cū sindoer cūvalde
 modico croci. cum. 6. granis croci fiat collariuz. si
 sūt duo mirabol'. pone. 3. f. croci r̄ v̄ltra modicus
 si necē fuerit est mirabile in hoc casu. ¶ Si quis
 lacrimas multas in ocul' h̄uerit sine caligie mag'
 seu rubore oculor' nec palpebrarū: vt ē dictū statū
 de q̄busdaz. ¶ Cōsidera si lacrimae veniūt a venis
 exteriorib' v̄l' interiorib' p̄ s̄ḡ n̄bi data sup' q̄ mō
 veniat. vadat sepe ad stufas sto' ieiūno. Et pur
 get cū pissis cochis. 3. ij. r̄ 6. Naz q̄buscūq̄ h̄u
 ab' lacrias. stufa p̄petit: qz p̄sumit sup̄fluitates

dere. ¶ Si ma⁹ venit a venis ex tñcū pōe i tim⁹ poab⁹ qd statū dictū ē de farina thur⁹ mire cū al⁹ bumie oui. vel scindant⁹ vene in tipib⁹ hñtib⁹ sic lacrimas sine caligie et rubore mag⁹ i ocul⁹ et pal⁹ pebr⁹ a vēis ex tñcū vel ista pōe ista oculos d⁹ pul⁹ tali. hēas. 4. mirabo. citrios. stēt p tres dies i aq tepida. deū coles aq illa et i l⁹ ibibaf⁹ athio⁹ ablu⁹ tū p alios tres dies. 3. i. postea exsiccat⁹ et subn⁹ teratur et cribellatur ē sūdo⁹ et h⁹ pul⁹ vt alcohol q⁹ vtar⁹ collū⁹ statū dictū factū d⁹ cortice adusto mirabol⁹ et croco. sūst⁹ vzi b⁹ casu pul⁹ raf⁹ quē ponit i c. bonū ē accipe mediā dosim et fac pcedēte pur⁹ gatōe cuz. 3. ij. et h⁹ cochiaz et stufis frequētar⁹. Si q⁹ lacrimas habuerit a venis ex vlt⁹ra tñcū cuz caligie seu rubore oculor⁹ vel palpebrar⁹ plēis m⁹ tis hūiditatib⁹ callis et falsis: vt sunt qdaz vetule vt ē tñi dictū statū purget⁹ pmo cū. 3. ij. et h⁹ pi⁹ h⁹ a rū coch⁹. pcedēte opelle cū aq cicez. 4. vel. 5. dies b⁹. sūst⁹ stufet se semel i septiana: et abluat caput suū cū aq decoctōis berbo⁹ et sticad⁹ et sene addi ta modica lexiua: et vtar⁹ isto collū⁹. R⁹. thutie bñ ppare. 3. ij. cal⁹ mine. 3. i. coralli ru. vsti. 3. h⁹. oia sū⁹ nilit⁹ puluizentur vt alcohol: et adde aqūgie porci ne sine sale. 3. ij. h⁹ colliriū. referuetur vt decz vta⁹ nis. habui amozē vetular⁹ ex hoc collirio. vel vtar⁹ isto pul⁹. R⁹ ossiū mirabo. mgroz be⁹ lericor⁹ cōbu stoz aū. 3. ij. gallaz cōbustaz. 3. ij. oia subn⁹ e pl⁹ uenizent⁹ et colētur bis vel ter cū sindone h⁹ pul⁹ vt alcohol q⁹ vtaris. ponas sero et mane in ocul⁹. Si videas in talib⁹ venas timpoz magnas et infla⁹ tas: signum ē q⁹ talis materia fuit a venis ex⁹ craneū scindantur ibi vene in tiporib⁹ vel portet ibi emplū statū dictū factū d⁹ farina thur⁹ mire si vis addere farinā fabaz cū albūie oui. Ista tñ⁹ bi suff⁹ p cura lacriaz qdāq⁹ mō venerit et.

¶ Caplin. 24^m de debilitate visus.

¶ Si cū debilitate vis⁹ hūidi⁹ tat⁹ sig⁹ appuerit māife⁹ sta q⁹ i tpe famis exercitiū parūp dissoluā⁹. Iste cochie m⁹ toties erūt assidue tribuēde. Iu⁹ trimētū q⁹ patiēt⁹ desiccātū eē d⁹ 3⁹ eger sepe vomere cogēd⁹ ē. pulue⁹ res etiā desiccātūi ocul⁹ sū imittē⁹ di. Qd si cū pdicta egritudine affu⁹ erit siccitas et corporis obfuscatio: nutrimētū erit augmētādū et vinū

i potu tribuēdū: ac sup caput ip⁹ aq tepida fundēda et curuatio su⁹ per eā faciēda. Balneū pterea in⁹ gredia⁹: i quo tñ n⁹ multū sudet na⁹ rib⁹ q⁹ oleū de amigdal⁹ dulcib⁹ at⁹ q⁹ aurib⁹ ē imittēdū. Ocul⁹ vō lac⁹ mulieris adolescēt⁹ quolibet die ē inijciēdū qd etiā frequē⁹ fieri cōue⁹ nit. hec q⁹ debilitat⁹ vis⁹ spēs for⁹ tior fit i tpe famis et dū vē⁹ vacu⁹ fuerit. Cōfectio alcohol quod valde acutūvisum qui causa humo⁹ ris debilitatur. R⁹. thutie ablute et ericcate. 3. xx. deide extrahaf⁹ suc⁹ c⁹ sāsuci viridis et p noctē vnā resi⁹ dere dimittaf⁹ et coles: ex quo thu⁹ tia cōsp⁹sa dimittaf⁹ quousq⁹ siccat⁹ postea teraf⁹. deide sumaf⁹ 3. i. b⁹. pi⁹ peris ni. macro pipis celidōie oiz aū. 3. ij. sal⁹ armōiaci. 3. i. cuz thutia fuerit. 3. xx. p⁹ hec oia teraf⁹ et ex suc⁹ co teneri feniculi cōsp⁹ergaf⁹ et sic⁹ cata itez teraf⁹ et reponaf⁹. et cū ne⁹ cesse fuerit ocul⁹ imittaf⁹ ad hoc p⁹ terea valde cōfert sief de fellibus

De debilitate

visus et ei⁹ cu⁹ ra. Adūte de⁹ bilitas vis⁹ tpe plēs qd⁹ h⁹ 3 i sui mali⁹: et plures cās et diūsas in spēs. et l⁹ spēs mutati i q⁹ to et in q⁹li puta in clarū et obscurit⁹ et in mltiū⁹ eozum faciant ad diuersitatem actōis visive vt vult galien⁹. 4°. de morbo. in. c^o. pmo. Dic tamē in ista materia piacēte volum⁹ loqui de intētiōe rasis de debilitate vis⁹ rōne hūmiditatis materie vel non grosse supuenientis in vīs visibilibus et tunicis maxime cornee et alijs exteriorib⁹ ingros⁹ santibus ipas. Qua de causa Rasis in isto. ij. 9. Almans⁹ et in libro diuisionū multuz procedit in cura talis debilitatis: euacuando cerebrum cum yerapi⁹ et gargarismis et a sto⁹ et imponē⁹ colliriā sūtiliā hūiditates. ibi flu. et ipas tūcas extrisecal⁹

Si alii supuenit alicui a tpe debilitas visus pau-
latine qd vix indicat int hoies de ppe ppe hūdi-
tates fluētē ab ipo cere. qz augmētātū post co-
mestione t somnū p capita venarū spuētū il-
las hūmiditates supfluas in vīs visibilibz t su-
p tūcas potissime exteriores eas igrossantes p-
pter qd spēs visibilū non pnt subintrare in earū
pfectōne put dependet a re visibili obiecta nec
nō obscurātes t obfuscentes dictas spēs visibi-
les subintrātes qbus de causis non bñ apprehē-
dunt a vīute. nec visua iudicari a sensu cōi quia
lux interior t exterior forma ē visionis. 4. d. mor.
t. 2. de aia. Aliqñ talis hūmiditas fluens a cere-
bro t eius venis est ita grossa terrea nigra q ita
obfuscat t denigrat dictas spēs subintrātes t in
spissat dictas tunicas potissime exteriores q ml
apprehēdunt nisi stantibz radijs solaribus. ideo
non videt post occasum solis. hoc cōtingit quas-
dragenarijs causis iam dictis t in fine senij qui
sunt quasi cētenarij silt contingit. Aliqñ ad-
dūt t bñ q ex talibus spūs visibilibz in eis igros-
santur t obfuscatū t denigrātū faciētes ad ma-
iorem debilitatē visus. Ex qbus patescit tibi cla-
rificatio capli de noctilupa: t sic nō reiterabo i. c.
de noctilupa. Interdum venit talis debilitas
visus a fumis eleuatis ab ipo sto^o puta a matia
pctā flātica ad oculos tūc oculi ml mali habēt
in eoz eēn^o saltim p tēpus aliqd. dic^r Ras in di-
uisionibus. Idē dicit ga^o. contra archigenes p^o.
de inter. quia cā fluētē cessante curati sunt. vnde
talīs fumositās eueniēs ad oculos: puta in vīs
visibilibz obfuscat t obumbrat spēs visibilūz
subintrātes ppter qd non bñ apphēdūtū ab-
tute visua nec p psequēs iudicātū a sensu com-
muni nisi spēs subintrātes visibiles. t si duraue-
runt ingrossant tunicas oculi ppter quod debili-
ter vident t apphēdunt res mediocres in cōpes-
tenti distātia nisi multū appropinquet. In isto ca-
su Ras vult q sepe purget cū pissis coctis sepe
cogant vomere et imponātū pulueres desiccati
in in oculis. Aliqñ talis cā stomachal non est
fortis nec magna ppter qd effumās ad oculos
debilitans eos in actiōe visua dūtarat in rebz mi-
nutis in litteris legēdis t siltibus. Ista cā cōtin-
git cuiqz in pncipio senij ppter quod indigēt beri-
cul: vt spēs visibilū subintrātes p cornā ispiisset p
reflexiōne t melius apphēdat a vīute visua. silt
mlit debilitata in essentia rōe paucitatis spūs
adueniētis in senio.

Sed tu queres pmo qre ista de-
bilitas vis^o eue

nit oibus in pncipio senij dūtarat t nō añ: cum i
pma senectute flegma pgreget i stomachis eoz
qz calor nalis incipit claudicare. ideo dicit ypo-
cenes facillime ferūt ieiunū. Dicēdū q vez ē q
cōiter talis debilitas visus inest. qz indigent bes-
nūl in pno senij in. lv. āno vel circa. qz licet fleg-
ma pgreget in stomachis eoz in pma senectute n-
tātū nec ita grossū inest. qz vīus digestia for-
tior. silt ē ibi portio colere cōter cū tali flāte. t sic
tal sum^o inde eleuat^o non sic obfuscat spūs sub-
intrātes nec denigrat: nec vīus visua ē ita debil^o
adhuc in radice. ppter quod videt satis ppetē
res minutas nec indigēt ita bericulis.

Secundo Tu qres. quare in pncipio senij
magis indigēt bericul^o q i me-
dio senij. nam de facto videm^o multos i medio se-
nij legere sine bericul^o postq attingūt. lxx. annū
t vltra: qd videt esse ptra rōem: qz maior debz eē
debilitas vīutis in medio senij q in pncipio: t ma-
ior copia flātis in orificio stomachi. Dicēdū qverū
ē qd tu ponis t de facto videm^o in aliqbz t plu-
ribus. cā est: qz in pno senij flā grossū acetosū a-
būdat in sto^o potissime i eius orificio. in processu
aut orificiū stomachi manit flāte p viam cōpssiois
ip^o orificiū stomachi a mala complōne fria excedē-
te ip^o orificiū. sic flā descēdit ad fūdū sto^o: sic ces-
sat effuma^o directa ad oculos t vias ex visibiles.
iō qz spēs subintrātes n sūt sic obscurate a dicto
fumo. iō papiūt meli^o solito. q pdicta sint vera:
q tūc orificiū sto^o sit inamūtū: patz. qz tūc tpe illo
pfa appetūt pfa comedūt ppter illā pnuā ia-
nitionē orificiū qz fames ē inam^o scilicet. 4. d. mor.
ppē istā cām. frigid^o vōvent bon^o ē appetere: ma-
l^o dō digerere. 2. reg^o. In b senes decepti sunt cre-
dētes qv^o visua i eis fortificet qd nō ē. silt qz tē-
pore illo cornea aliqlit igrossat ppetē t nō i ex-
cessu ppē hūmiditates fluētē a cer^o ad ipos o-
culos: q sic igrossata t3 locū bericulis ppter qd videt
sine bericulis. Ppo^o ē i fine senij: tātū igrossat
q p dūt visū. ex b qz spēs visibiles n pnt subintrare
sic p dūt visū i senio i fine. In tādū venit debili-
tas vis^o alicui a tpe rōe ianitiōis spuū t exccatōis
t psumptōis hūmiditāt oculit siccitāt corneē rōe
se. ardētiss^o. vel ex appropriatōe lōgeua igni ma-
gno sicv^o deficit rōe instrū t organi. B vult ras. i
c. qz spēs nō bñ pnt subintrare. t si intrēt n bñ ap-
phēdūt: ex qv^o defici. Ex qb p3 tibi q pa^o descep-
ta i debilit^o vt plm ē pa^o pncipal^o spūs visibil^o a
cruci sūtiōe ad extremū corneē. Alii epa^o pnci-
ip^o corneē: t ē p colligatiā cer^o sto^o velrei ext^o:
t ē morb^o official^o in gñe in receptaculo est in spē

vel p^ossis comee ⁊ totius oculi q^o mala siccat^o of
ficialis in superficie si sit grossities comee ⁊ est no
cu^m passue digestue mebru mandant^{is} ⁊ recipie
tis ⁊ est passio virtutis visue.

Alis clarificatis. Cura debilitat^{is} visus t^{is}
bi patefecit. pus t^{is} q^u in curapcedas
opret te scire ⁊ cognoscere cam talis debilitat^{is} puta
an sit fumositas a capite venies. vel a sto^o vel sit
manitio ⁊ efficcatio oculi ⁊ p^ou^o ei^o vel igrossa^o cor
nee ip^o ⁊ scire opret q^udu in mali^o tal^{is} debilitat^{is}
ip^oius visus. In p^omis q^u q^u debilitat^{is} visus no
tabil^{is} ⁊ magna patiat^{is} ex humiditatib^{us} fluentib^{us} a
capite ad ipos oculos obscuratib^{us} dictas sp^{es} visi
biles ⁊ ingrossantib^{us} comea. ⁊ si g^ossa no fuerit v^l
grossa terrea q^uo dem^ostrat plectoria cap^{is} ⁊ t^{is} hiovenaz
ei^o et no decrescit nec augmetat^{is} tpe famis. Pur
get cu yerapig^{is} ga^o vel cu p^ossis cochij^{is} paulati
ne ⁊ sepe floetur ex duab^{us} cephalid^{is} q^u no inueta
de mediana p^our ex frote si necesse fuerit d^odo si
bi diet^{is} sen^ouabluat cap^{is}. i septia^o cu decoctioe floz
carno. melli^o fol^{is} sene. v^oriusq^u sticad^{is} bethonice.
Si q^u debilitat^{is} visus notabil^{is} habuerit ex fumo
sitanib^{us} a sto^o eleuat^{is} q^uo dem^ostrat q^u sit for^{is} cu e^o sa
uetas nauseant^{is} ⁊ tpe famis destruit^{is}. vel parum
dissoluit ⁊ minoran^{is} videt^{is}. De p^oci^o ras purget cu
p^ossis cochij^{is}. 3. ij. ⁊ f. l^ose q^unt^{is} sirupe^o pl^o ⁊ p^o
uocef^{is} sibi vomit^{is} talis. f. aq^u decoctiois attri
cis q^unt^{is}. i. l^ost^{is} al. q^ussati in p^oano lineo raro remol
lin ibidem p. 4. horas. 3. i. cole^o ⁊ addat^{is} oximell^{is}
squill^{is}. 3. i. croci pilos. v. acet^{is}. 3. i. f. por^{is} si tal^{is} de
facili euomat^{is} def^{is} de mane: si no detur post p^oadi
um p^o duas horas v^l circa ista paulati erequet^{is} ⁊ c^o
Si q^u t^{is} debilitat^{is} visus a cerebro v^l sto^o for
te no habuerit q^u so^o att^{is}dit penes p^ophent^{is}dem
reru^o quaz puta l^{is}az ⁊ s^{is}liu. q^u no app^oreh^{is}du^o ni
si cum berichis: vt d^oem est. vt purget^{is} cuz yerapig^{is}
bis in anno p^omitt^{is} tale mellicratum. f. saluie
mete maiorane absin^{is} mellisse y^osopi an^{is}. m. i. rad^{is}
herbe tunice. m. f. an^{is} marat^{is} ameos an^{is}. 3. ij. mell^{is}
albi desp^ouati q^unt^{is}. f. f. mellicratu^o b^on clarificatum
ad. l^o. ij. large. Si est em multu^o delicat^{is} p^ooe her
bas q^u mag^{is} placidas remoue absin^{is} poret^{is} q^ulibz
mane sine mixta alia q^u facto poter^{is} illa yerapig^{is}ra
f. yerapig^{is}re ga^o. 3. i. pulpe coloq^un^{is}. 3. f. misce
ant incorporent^{is} ⁊ fermentet^{is} p^o duas dies postea
distepet^{is} cu aq^u decoctiois ciceru^o ru. vbi sit liq^uid^{is} q^uo
suffic^{is} f. por^{is} ex talib^{us} no curabit^{is} s^{is}repabit^{is} ⁊ p^oscr
uabit^{is} a peiori. Si q^u sit patiens debilitat^{is} visus
forte sup^oius dicta vel debile ista stati dicta vtatur
meridato bis i septimana tpe frior^{is} ⁊ semel i tpe

calo de mane ieiuno sto^o: vel post cenā q^uttuor vel
q^uinq^u horis i q^unt^{is} vni^o amig^{is} g^olle depilate: cum
modicovini. vel p^o se si mag^{is} sibi placuerit: l^o si t^{is}
valeat si i illo vino bulliat^{is} salua maiorana mel^{is}
erit. Etant^{is} s^{is}l^{is} de mirabolanis kebulis p^ofect^{is} p^o
cenā q^uttuor horis vel in auroza ⁊ vtant^{is} isto pul^{is}.
cu tosta panis in fine mese sine potu. f. euf^{is}rasie
saluie mete exiccatoz i vimb^{is} a an^{is}. 3. ij. an^{is} marat^{is}
siler^{is} motani an^{is}. 3. f. 33^{is} gariof^{is} pipis longi. an^{is}. 3.
i. interiori cynamo^o. 3. i. nuq^u muscate. 3. f. p^ois zu
can q^unt^{is}. i. f. pul^{is} p^ofu^{is}et in sacculo dealuta aliq^u ad
du^o cont^{is}q^u mirabol^{is}. kebul^{is}. 3. ij. in p^odicto pul^{is} non
placet eis potes facere in q^ubusda. Quilz horum
abluat oculos suos cu aq^u seq^unti sero ⁊ mane p^op^o
h^uiditates fluxas ad dictos oculos ing^ossantes cor
nea. ⁊ alia tunica. f. celidome fen. rute siler^{is} mo
tani euf^{is}rasie v^obene an^{is}. l^o. f. rosaz ru. 3. i. gariof^{is} pi
per^{is} logi an^{is}. 3. ij. co^oquassent^{is} ⁊ ponat^{is} in alebico d^o
viro ⁊ fiat leuis ignis ⁊ f. aq^u distillata. Etel po
nant^{is} de collirio seq^unti d^o q^u mag^{is} i mot^{is} p^oessulani
habuerit multos honores. f. f. siler^{is} motani ma
iorane euf^{is}rasie rute celido^o summitatu^o fenicli ana
3. ij. 33^{is} spicenardi pipis logi gariof^{is} thucie extin
cte ⁊ nutrite sarcocoli nutrite in lacte azine ligni
aloes an^{is}. 3. i. fel aq^ule ⁊ ancipitris y^orci incolat^{is} in o
tana vni^o de q^ulibz balsami. 3. f. mell^{is} rosacei. 3. i. co^o
q^ussanda q^ussent^{is} in vlt^o sicut decz colina liq^ufaci
enda liq^ufiat. si fuerit estas misceat^{is} in sole cala p^o
dies. xl. tri^o sp^o agitado. ⁊ si fuerit h^uyes p^oficiant^{is} i
cinerib^{us} vbi sit cal^{is}. ad modu^o galline cubar^{is} ⁊ agi
tent^{is} ⁊ fuerit in vase vitreo ⁊ oculis instillet^{is}. e^o tan
te vtutis q^u decrepitu^o facit l^{is}ras immutas leger e
fine berichis. Talcavitent^{is} pisces offas potissime
remollitas. poma: pira: magna cenā: somnu^o subi
tu post cibū: ponu^o inter duas comestiones vorace
comestione vtat^{is} vino rubeo grosso: carnib^{us} eies
ctis bene coctis. Ista tibi sufficiant p^o cura.

Cap^olin. 25°. de tumore palpebrarum.

**Idithimetur ex epithi
mate quod in capitulo
de obtalmia non unau
mus.**

Et tumore palpebrarum.

no: q^u pal
pebre inflant a causa extrinseca vt a
ranee punctura ⁊ silium: vel ab odo
ratione ruthe ⁊ similibus in puncturis tu appo
nes tiriacam. In odorazione rerum calidaru^o. tu
appones oleum ros^{is} vnfancinuu^o: aliquando in

[Faint, mirrored text at the bottom of the page, likely bleed-through from the reverse side.]

grossatur a causa intrinseca ab humore aquoso
coquat inentastru in aceto pprimat: et applicet
supra palpebras vel teratur cumini: et distempe
tur cum vino albo si emplin. Vel pannu lineu vel
spongia infundat in aqua ardenti vel celidonie:
vel achori et applicetur tepidum etc.

Capitulum. 26^m. de pilis palpebrarum qui cur
nati in trant oculum et puugunt eum.

Si pilus fuerit unus aut
duo alijs palpebrarum pi
lis cum mastice aut oleo
sceni sunt annectendi aut radicis eucl
lati et in loca a quo euulsi sunt cum fer
ro acuto ut aculei adurant. Si autem
multi fuerint necesse est ut caro pal
pebre incidatur: loquimur tamen de hoc in
libri mensuram pretergreditur.

Epilis palpebrarum qui cur
uati in trant oculum. te
remitto. Pro cura pili euellatur et lo
cus inungatur cum sanguine rane:

aut catuli canis.

Capitulum. 27^m. de cataracta. id est de aqua desce
dente in oculum.

Quandoque alicui videtur
quod ante se habeat ci
mices aut alia puta cor
pora subtilia et radiosam

Quod aliquando cum stomacho ali
quando ex proprio nocimento ipsius
oculi contingit. ideoque differentia
inter hec duo consideranda est ne
que per paruo est habendum. cum hoc
accidens euenerit Ex eo namque quod
causa tam stomachi accidit non est
multum timendum quod oculo no
cimentum inferat. Ex eo vero hoc
est aque principium existit quod
ex proprio vitio oculi contingit val
de timendum est. hec autem passio
dum recens est ut in principio cum

medicinis curabilis est sed cum iam
ad perfectionem deuenit sanari non
potest nisi cum incisione fortasse
etiam incisio potest non poterit. Qua
propter differentia inter hec duo pre
dicta diligenter est inuestigandum
que est put dicemus. Quando yma
ginationes que videntur utriusque ap
parent oculo extimandum est contin
gere hoc ex vitio stomachi et econ
uerso Et cum ymaginatioes in ho
ra fastidii et in hora male digestio
nis plura solito videntur in hora
aut famis et laboris pauiores ap
parent extimandum est etiam hoc ex
stomacho esse. Et si ex quo iste y
maginatioes acciderint duo prete
rierint menses aut plures et in pu
pilla non fuerit visio conturbatio ex
timandum est etiam hoc esse ex sto
macho. Quando autem iste extimatioes
tibi aggregate fuerint pillulas co
chias in potu tribue et si passio o
culi non remouetur iam extimatioes pre
dictae certificate fuerunt. Si autem vni
tamen oculo apparuerit et vno modo
in omnibus horis permanserint extima
ndum est vitium aque adesse: precipue cum
in pupilla non fuerit obfuscatio.
Obfuscatio namque si fuerit in pupil
la dubitatio iam tunc erit sublata Cum
autem passio hec in oculo propria fuerit:
prohibendum est infirmo ne cum vetosis
minuat sanguinem neque ex brachio:
neque comedat pisces nec omnia que hu
mectare possunt. Vteter vero frequenter
soluendus est ex pillulis cochii: et

Ad variandum pilos
macis. 26^m.
Similiter
eore aliq.

eget et calefactiuus et desiccatiuus
nutriendus est. ydromel p̄terea in
potu ei tribuendū in oculis siē de
fellibus mittendū. Siē de fellib⁹
qd̄ p̄ficit aque a p̄ncipio ⁊ dilata-
tioni pupille ⁊ eis q̄ post occasum
solis nō vident ⁊ tenebrositati vi-
sus q̄ ē et hūore. R. fellis gruis fel-
lis saboth fellis yrcini fellis anci-
pitris fellis aq̄le fellis p̄dicis oīm
siccorū aut plura. Sumat q̄ p̄
oīmibus. 3. x. istoz siccorū euforbi
coloq̄ntide serapini oīm añ. 3. i. tri-
ta aggregentur ex succo feniculi te-
neri ⁊ mittantur in oculo.

Ecataracta

id ē de aq̄ in oclō de
scendēte. Nō: q̄ aqua nō descendit s̄
fumus q̄ p̄ coagulatiōem a frīo in ip̄is
oculis in aquā cōuertit sicut vapores qui a terra
eleuant ad mediū intestini⁹ aeris in aquā puer-
tūm a frīo intestini⁹ congelante talis fumus q̄ in
aquam puerit est grossius humidus satis q̄etū
in scorbonia fumus est magis siccus. mobil⁹ v̄e-
tosus p̄pter qd̄ non coagulatur nec in cataractā
puertit que cōiter euenit colicis: vel in iuuetute
vel post egritudines acutas vel aliquall⁹ caluis:
⁊ de facili hūitibus vertiginē: q̄ ē vna v̄ duab⁹ re-
volutioib⁹ ⁊ durat p̄ menses ⁊ annos sine nocu⁹
oculi in eētia: oculi oppo^m est de p̄n^o cataracte
vt dicitur. In cura ista sunt notāda. Bā vult. 4.
de morbo c^o. p^o. circa mediū capli: q̄ talis fum⁹
dispergitur in humore albugineo q̄ grossior q̄ di-
ctus humor albugine⁹ causat spēm suam in hu-
more cristallino ⁊ sic venit se multiplicandovs q̄
ad crucisignationē: ⁊ p̄ p̄ns p̄ntatur sensui om̄i
nīq̄ h̄z iudicare sup̄ tali p̄sentatiōe. Ideo iudicat
se videre muscas ⁊ musculas ⁊ cinices tūc cata-
racta: non est firma s̄ incipiens firmari dicit ras̄
in diuisionib⁹ suis ca^o p̄po. s̄ q̄n talis fumus est
in aquā puerfus qd̄ p̄z q̄ tunc cessat apitio mu-
scarū cum obfuscatione pupille tūc est firma ⁊ p̄
manens ⁊ firmata: ⁊ h̄z sua tpa p̄n^m q̄diu nō cō-
gelatur augmentū q̄n ⁊ gelatur statim q̄n est cō-
gelata. Tūc dicitur cataracta ē p̄fecta ad deponē

bū ista clari⁹ dicet i executōe cuse. Alii i febribus
p̄ncipio tales sibi aliquā oblōgi ad oculos ab hūo-
rib⁹ q̄ dispi i hūore albugi^o q̄ grossiores ip̄o ⁊ in
foramieuee cāntes sp̄z silez i hūore cristallioz
p̄ p̄ns i crucisignatiōe s̄ s̄ cōis iudicat se videre
paleas filios. Et recitat ga^o de seip̄o. 4. d̄ m̄. c. 2.
⁊ d̄ vult p̄po. p^o p̄notū. manuū mobilitatē signū
ē casus mortalis al̄n appent q̄bus mliq̄ sumi ta-
les ḡsi terrei h̄ntes figuras diuīas ancez vel al-
teri⁹ aialis vt dyaboli alati ⁊ iudicat tales mlici
seu infēsati se videre dyabolos alatos ⁊ alias res
p̄ntiosas ⁊ timorosas vt recitat ga^o. 4. d̄ m̄. c. 2.
⁊ isti tales mlici s̄ cōit cū oculis emmetib⁹ ⁊ ro-
tūdis ⁊ distātib⁹ seu elōgañ a naso ē ⁊ p̄o mala in
phisono^o p̄r sūt demētes añq̄ sūt i. x. l. āno. Al-
teri⁹ nō: q̄vlt istos duos casus p̄les h̄nt apitōes
tales muscarū ⁊ cunicū i. 4. casib⁹: vt vult ga^o. 4.
de mor^o. c. p^o. i. catactādis. De q̄b⁹ ē p̄ns ca^m i sco-
to^o. ⁊ est sup̄ d̄m i c^o. p^o. in h̄ntib⁹ vlcera ⁊ cica-
trices i cornea i opp^o pupil^e nā talis cicatrix cār
sp̄z suā ab itra i cristallina p̄cedē p̄ut alie sp̄s
visibilū ⁊ h̄ntib⁹ hūore albugineū s̄tūlissim⁹ ⁊ s̄
suz vis⁹ acutissim⁹. iō q̄ vapores p̄tē subitātes ocl-
los q̄ p̄tē exalāt q̄tūcūq̄ fuerit subiles cābunt
sp̄z aliq̄le i cristalia ⁊ q̄ cū b̄ i talib⁹ s̄sus visus
ē acutissim⁹. iō iudicat se videre muscas puulaf ⁊
n̄ cadūt i aliō nocu^m. Ista d̄clarat ga^o. 4. d̄ mor^o.
c. p^o. ⁊ d̄ d̄c satis. p^o. d̄ m̄. c. 2. cataracta ime^e i
est ip̄iuee puta forami ei⁹. p^o. d̄ mor^o. c. vlti. ⁊. 4.
de mor^o. c. p^o. s̄ q̄ ip̄iuea n̄ h̄z actōez s̄ iuuat^m in
orga^o. iō n̄ d̄z d̄ci mor^o v̄uee: s̄ d̄z d̄ci mor^o et
pa^o oclī q̄ actio oclī p̄n^o ⁊ p̄nci^o ledit. p̄p̄iet stri-
cte loq̄ndo sp̄ ē p̄ colligatiā q̄v̄it a sto^o l̄ a capi-
te qd̄v̄ire n̄ d̄z p̄m n̄am. 4. d̄ m̄. c. 2. Tēn̄ ras̄
vult: siueiat a capite q̄ si pa^o oclōz p̄ se cāle dupl̄e
vna ē: q̄ h̄nt vicinitatē ⁊ colligatiā ⁊ ortū p̄p̄in-
quū a cerebro q̄si sūt vnū. Alia cā ē. q̄ statū s̄ si
bi p̄p̄iat eēntialis q̄n sit a cerebro p̄p̄t qd̄ caue-
da ē vt vult ras̄ i c^o. ē mor^o offiq̄. i. ḡne. p̄n^o d̄ mor-
bo. c. vlti^o. In sp̄e at ē opila^o. 4. d̄ mor^o. c. p̄n^o. l̄z
tal̄ fum⁹ sp̄gat sup̄ albugi^o ip̄z inḡssan^o vt dicit
ibid̄. nō ledit actōez i orga^o putavisiuā tūsi inter-
po^o se i foramie caue^o sp̄z sibi silez: vt opilan^o et
phibē^o insitū sp̄erū visibilū p̄ albugineū ad cri-
stalinaz ⁊ ad crucisignatiōez p̄p̄t qd̄ cataracta fir-
mata ⁊ p̄manēs ē p̄p̄ie opila^o foramis v̄uee est
nocu^m vt pluries ē d̄m regitiē n̄alis ⁊ vitalis mē-
bri mandant ⁊ recipiēt. nā si digestie ⁊ expulsi-
ue nō erraret nō adesset talis vapor i mēbro man-
dante recipiente est passio principaliter virtutē
visiue. nā in ip̄a leditur: vt dictum est.

His clarificatis

Cura cataractarum

bi patefecit pua tñ q̄ i cura pcedas scire o3 an tal cataracta sit icipiens firmari. vel sit firma 7 pmas nēs seu pfirmata: 7 si tñc est in pñ^o vel augmēto vel i statu. 2°. aut optet scire an talis cataracta icipiens a stomacho vel a capite: qz cura in b diu sū cat. Adūte tñ sup b nā talis cataracta incipiens a sto^o cōiter euenit flegmaticū vel in p^a senectute v^l hñtib^{us} emigñeā 7 nō uenit caluis nec colerid^{us} nec disposit^{us} ad vtiqñe in q̄b^{us} euenit. scōth^{us} q̄ sūt ubi plimū p̄siderāda. ¶ Si q̄s cataractā icipiente fir mari seu ymagines aptōes corā oculis musclay 7 cinicū 7 silla. ipis absenib^{us} habuerit 7 ab ipō sto^o habuerit: qz i ā bob^{us} oculis 7 alleuā tpe vno 7 aggrauant alio fin aliā dispōez sto^o hora reple ctōis 7 indigōis plā hōz apparēt 7 vñū v^l duos mēses trāsuerint q̄ oculs nō fiat alit obfuscat^{us} tñc certū ē q̄ tales apitōes dicunt mibi. ¶ Catara ctā incipientē firmari ab ipō sto^o de q̄ nō ē mltū tūmēdū q̄ uenit in cataractā firmā seu pfirmataz vt dīc^{it} Ba^o. 4. de inf. in. ca. 2°. ¶ Terū ipē curabat hñtes tales ymagines seu apitōes cū potu yerapi gre vt ipē recitat ibidē. dēt ḡ sibi semel i mēse. 3. i. yerapig^{is} dissolute cū aq̄ citrinū ru. l. cū decoctōe ablin^{is} qd̄ suffic^{it}. 8. por^{us} dēt i auroa. Dēt de me tridato semel i septimana i q̄nt^{is} amigō cū modi corvini i introitu lecti vel q̄tuor hōz post cibū ¶ Li tet pisces salti in mag^{is} q̄nt^{is} fruct^{us} spāl^{is} pira po ma offas spāl^{is} finollitas cenā nisi modicā m^{is} ti sunt libati cū abstine^{re} cene q̄ paz salum tenēt q̄ tibi sufficiūt p cura illi. ¶ Si q̄s cataractā incipientē firmari seu ymagines apitōes corā oculis musclay 7 cinicū 7 siliū habuerit ab ipō cere bro qz in vno oclō sine aliq̄ interpolatōe seu alle uatōe: y^o 2^{is} vñformit appent ē etiā pauci t̄pis q̄ incipit b valde tūmēdū est: qz nisi cito ei succur rat: uenit breuē in cataractā firmā 7 cōfirmataz ¶ Iste vitare d3 pisces offas oīno oīa q̄ hñectant 7 nutria^t cū cibis aliq̄l^{is} calidis 7 siccis. 7 sumat bis i septimana de metridato in q̄nt^{is} amigō cū modicovini sumat de mane i auroa vel añ ortuz solis minoret cenā: vitet somnū festinū post cenā ygi^{is} et ad min^{us} tribus hōz post cenā capiat sepe de p^{is} cochij^{is} in modica dosi suffic^{it}. 3. a. f. vel capiat 7 mel^{is} de yerapig^{is} duplata coloqñ^{is} fiat sic. ¶ 8. yerapig^{is} ga^{is}. 3. iij. pulpe colloqñ^{is} gros so modo puluerizate. 3. i. misceant 7 incorpentur sil^{is} vt totū fermenetur fac p^{is}as de ista massa. La pīat de. 15. in. 15. vel. 20. diebus. vel. xi. vel. xij. in i troitu lecti taliter q̄ assellet bis vel ter vltra solitū

augmetando vel diminuendo numerū: vt tibi vī debetur loco sirupi. non cenabit illa nocte. Et q̄li bet die sumet duos vel tres bolos herbarū istarū in brodio carmū. 8. saluie mente maiorane basi lico. melisse ana folia. 6. vel. 5. ligentur cum filo 7 decoquant vna ebullitione. Si esset h̄yems 7 āri quus puta in primavel secunda senectute sumat duos bolos de mane de rutha in vino madefacto Abluat caput suum stomacho ieiuno semel in se primana cum aqua decoctōis betonice ablin^{is} sit tertia vel quarta pars vini albi vel clareti v^l le xuij. 8. caueat illa die poti^{us} aucto Si q̄s catara ctā firmatā l^{is} pletā hñent: qz tales apitōes cel sāt cū obfuscatōe pupille. scire optet an talis ca taracta confirmata sit in sui pñcipio q̄ aqua so^m sit congregata 7 in aliquo nō congelata: quia co gnoscitur qz ymagines p̄dicte iam cessant: 8 vñ der nebulā magnā: 7 hōies non tñ distingūt in ter hominē 7 hōiem vident digitū eleuatū: sed non distingūt digitū a digitō vel sit in sui augmē to q̄ aqua incipiat cōgelari tunc minus vident^{ur} peius distingūt rem a re 7 pupilla mag^{is} obfusca tur v^l dealbat vel sit in sui statu q̄ nihil videāt ni si ymbra 7 in sui p̄cessu nil vident nisi radicē sol^{is} nam qñ est in sui pñcipio 7 mediū augmenti nō transuerit adhuc cū medicinis 7 collirijis cura bilis est. Dietet ḡ 7 purge^t sicut dictū est de hñti bus cataractā incipientē firmari vino cerebri. Et vtatur collirijis de fellibus. ras. fel austarde auis curat cataractā p modū collirij: fel ācipitis mīx tū cū modico mell^{is} 7 modico succi fen^{is} p modū collirij multū v3 dissoluit illam aquā ne cōglet^{ur} 7 consumit eam. Idem facit balsamū. ¶ Si q̄s mediū augmenti transuerit vel in statu fuerit: q̄ non videt nisi quandam ymbra^m: vel nihil vi det nisi radium solis: tunc signū est q̄ illa aqua congelatur ibi multum: vel est congelata. talis non potest curari nisi cum acu p cyrurgicū ex pertum in hoc. Nam oportet ante q̄ deponat^{ur}: q̄ sit bene inspissata cōmuniter tardat per annū ad bene spissandum postq̄ ex toto perdidit vñuz dempto radio solari 7 cōgnoscimus talem inspī sata^m congelatam quando est bene deponibilis quando est col. aeris: vel fungi non alba nec mīg nec citrina: nec gīpsea tñc nimis sunt antiquate vel indurate non possunt capi ab acu 7 quādo al ter oculus clauditur 7 pupilla illius cum pollice fricatur 7 subito apertur si pupilla per fricatio nem dilaretur: signū est cure. 4°. de morbo in c^o. p^o. qz opticus nō videt opilatus ex q̄ spūs dilata tes trāsēnt ad pupillā 7 q̄ cataracta tenet mediū

in substantia purget ergo modicum est pilulis super
dictis: et post tres dies deponat per chirurgicum exp
tum et emplet locus: sed oculus cum vitellis ouo
rum et modico albuminis et stupis canabinis et
fiet in silentio et in obscuro decem diebus cum die
ta tenui. Ista sufficiant tibi pro cura.

Capitulum. 28^m. de vitio lopis: id est qui post so
lis occasum non vident.

Hoc utile existit epar
caprinum scindere et pone
re super unam sectionem pip
longum et coopire ipsam ex
alia sectione pipe longo in medio exente
Deinde ponere ipsum in furno et di
mittere sibi donec assuet et non defic
cet. Quod perfectio piper longum quod
in medio erat sumat et bene terat cum
quo pauco musco. deinde ex liquore
ex epate assato expressus fuerit consp
gat et siccet et in oculum mittat. Aut
fel caprinum cum melle mixtum in cucu
ma super ignem misceat: deinde radius
eo illinum et mittat oculo. Quod aut
ad magis valet est ut sicut de fellibus
in oculo mittat. Si aut hoc non suf
fecerit veter solvatur et sanguis ex
duabus cephalicis et ex fronte mi
nuatur et regimen subtiliet.

Ehis qui post occasum solis ni
hil videt. Materia huius
capituli tractata est in speculatione et in cur
ra superius in causa. de debilitate visus ex
plicando causam diversitatis cause huius passionis et de
bilis intellectus in illo causa. Ideo remitto te ibi.

Capitulum. 29^m. de dilatatione pupille.
Um pupilla hoc est fora
me quod est in nigredine
oculi adeo dilatari vide
tur ut undique pertingat ad
albedinem fueritque post vehementem

cephalice dolore sua habenda est fi
ducia in eius cura: sed si dilatatio sua
fuerit tunc assidua solutio veteris ex
cochyis multoties et sicut de fellibus
in oculo mittendum. Quod si pupilla
post percussionem dilatari contingat non
est inde timendum quia remouebit: fiat
itaque emplastrum ex farina fabarum et ca
momilla et euisco cum vino et aqua.

Edilatatione ^{pupille}
^{le super}
accidentali: quia nalis est incurabilis. Tu dic
ces quare rubrica tacet de obstructione pu
pille. Dicemus: quod intelligenti non tacuit: quia obstructio
pupille habet tres causas quarum due sunt incurabiles ex
una causa facta curatur sicut dilatatio cum sicut de fellibus
ut patebit propter quod apud scientem non tacuit. Nota
ta: quod dilatatio pupille accidentali: quia de illa est prius ser
mo sit causa duplici: ut dicitur Ba. 4. de morbo. c.
p. una causa potest huiusmodi fluere prius catar
acti vel ictu vel alio frangere extenderes ipsam. Ideo
extendit foramen sicut videmus in vtre et vesica plenis
dilatatio accidentalis fit ex ista causa humoralis fluxa sicut na
turalis ex magnitudine albugine: quoniam talis acci
dentalis dilatatio magna est: quod quasi pertingat punctinam:
tunc incurabilis est quia arguit magni fluxus humoralis
a capite dilatatio sua subito facta: quia fit a proprio humo
re. fluxa ipsa est curabilis: quia non arguit tantus fluxus
humoralis: quod intelligit Ras in causa. C. 2. causa dila
tationis pupille est aliquando siccitas excedens in vtra
quia magis et fortis stringit pupillam corrugando ipsam
vtraque. ut dicitur statim: modica autem dilatat pupil
lam: quia trahit partes centrales circa peripheriam: ista
fit paulatim ista est incurabilis: quia non possumus medi
camentum bene humectans ipsam vtraque appropinare. id
est Ras tacuit de eius cura. C. Obstructio autem pupille
fit causa triplici: ut dicitur Ba. 4. de morbo causa. p.
C. Una causa est fortis et sicca vtraque corrigitur ip
sa sicut coria fortis et sicca corrugantur et foramina
corrugantur clauduntur et purificat. h. demonstrat sensu
et experientia sensus et facti C. 2. causa est nimia humiditas
remollescit ipsam vtraque ipsam molificat: tunc partes ei
extendunt sicut foramen eius diminuit: ut patet in crebro p
forato remollito C. 3. causa est si albugine immoretur
multum: quia tunc vtraque cadit super crystallinam sic corrigitur
et eius foramen purificat: sic puras pupille pessimos
motus percomitat. id est mala Ba. in loco alio ex se.

aut nō: q: magi replet spiritib⁹ facta ap̄a cā ⁊ vl
 tima ē incurabil. a secūda cā est curabilis: l3 cum
 difficultate cū sief de fellib⁹ sicut distillatio facta
 cū aliq̄li fluxu hūoris: sic p̄z tibi q: in rubica nō
 tacuit intelligēti de p̄strictōe pupille. put tu cres
 debas. Et scias q: l3 dilatatio ⁊ p̄strictio pupil
 le imediate insunt ipi vices sunt tñ passionēs p re
 descriptas p̄mo ⁊ p̄ncipaliter ipius oculi q: actio oculi
 putavisua ⁊ motia p̄mo ⁊ p̄ncipaliter ledit ⁊ mor
 bus dī rōne actōis lese imediate: vt p̄fies ē dēm
 sup̄i. Et si passiōes p colligātā venit mala ma^a
 vl q̄litas acq̄rit ab aliq̄ cā p̄mutia q̄ venire n̄ d3
 s̄m naturā. Et ē morb⁹ in via ip̄a dilata^o cōcomi
 tādo s̄m morbū i receptaculo puta ianitōez spūuz
 p̄strictio aut ex se nō ē morb⁹ q: ex b nō fit nocu^m
 actōis visue: q: tūc replet magi spiritib⁹. S3 bñ
 p̄comitat pessimos morbos dictos p̄siles l' offi
 ciales. ⁊ ē nocu^m regitū nāl digestiet expulsue
 mēbri mādātis ⁊ recipiet. l. ipaz p̄tū oculi s̄ pas
 siōes v̄tū visue. ⁊ p̄z tibi q: dilata^o nāl ē peior:
 q̄ accētal: q: accētal ē curabil: vt ē dēm. Et p̄stri^o
 pupille sc̄tā a nimia siccitā ē detior. q̄ illa q̄ fit p
 p̄ter hūiditatē ⁊ q: illa icurabil facta ab hūidi^o ē
 curabil facili^o ē exsiccare q̄ hūectare. b vult b a^o
 A. d mor^o. c. p̄. ⁊ t̄mief pulc specula^o ⁊ sciēfica
His clarificatis cura dilatas
 tibi patefcit: verū si magi fuerit q̄ q̄li p̄tigat p̄m
 cūā q̄ cōiter fit post magnū dolorē caput nō ap
 ponas manū: q: icurabil ē. ar^o mltitu^o ma^a ibid
 fluxe. Si at modica fuerit ⁊ subito euenerit et in
 vna hora sig^m ē q̄ modica ma^a fluxa ē ifra vneā
 extēdēs dictā vneā ⁊ p̄ p̄ns dilatās ei^o forame sic
 videm^o i vtre ⁊ vesica replet. Cōsidera tñ si talis
 ma^a ē ibi fluxa p̄ viā catarr̄i vl ex ictu nā in b cur
 ra diuificat ⁊ c. Si q̄s aliq̄e dilatōez pupil
 le subito ex ictu habuerit n̄ tñ tūcēda ē statī f̄oe
 tur de cepha^a eius p̄tis i p̄petēti q̄tū. Et oculs
 emplet. R. farine fabaz. 3. ij. flor. camo^o. 3. i.
 ⁊. f. v̄miz aq̄ qd suffic fiat emplz cui vna ps s̄ o
 culū ponat renouā^o dēm emplz de. 6. in. 6. horis
 Cōsequē eadē die de sero applicet v̄tola cū sca
 rificatōe i fontinella colli i oppo^o oculi in crastinū
 f̄oetur de vena q̄ ē in anglo oculi. Bonū ē ad cau
 telā statī in p̄n^o emple tūpōra cū san. dia. fra su
 gillata m̄i. cū modico albumis ovi extēsi s̄ p̄s
 nū lineū vel cū thure mirra ⁊ albumie ovi subtili
 ter puluerizat. Cneat sp̄ dictā tenuē de auēato
 de amido paz de vino liphato. Trāsfact tribus vl
 q̄tuor dieb⁹ distillet ifra oculū lac. m. calidū ⁊ ap
 plicet sepe sp̄ōgia desup̄ ifusa in aq̄ calida deco^o

etōis se. fenu^o. Postea distillet ab itra san. calidū
 dū eperit ab ala colūbit applicet illa q̄ applicat
 i cura macie rubee l' ipi^o oblat^o dū ē in decliatōe
 Si q̄s at dilatōez pupille subita habuerit p̄vā
 catarr̄e: q: sine ictu purget statī cū p̄f̄is cochys
 dēf. 3. ij. ⁊ f. n̄ p̄cedete s̄r^o. Cōsequēnt retere^o vt. 10.
 vel. 12. die. i. m̄ior tñ q̄rit sufficiūt. 3. ij. ⁊ sief. seu
 collinū d fellib⁹ dēm i cura catarr̄e ⁊ ipōat ca
 ueas tñ a fals̄ p̄missiōib⁹: q: cū max^a difficult^o ta
 lis ma^a substrahit ⁊ p̄sumit dato q̄ i p̄n^o vocat^o
 fuerit. Si at maculē^o ericat dilatōez pupille pau
 latine habuerit: b fit q: vnea aliq̄l exsiccat q: t̄
 trahit p̄es cētrales v̄sus circūferētiā. ista icura
 bil ē: q: n̄ possum^o medicinā hūectantū bñ app
 xiare ipi vneē p̄pt qd ras̄ tacuit d ei^o cura. Cū
 vt i aliq̄ sibi p̄ficiam^o ordinam^o sibi dietā hūecta
 tuā seu resumptuā: v̄uat i ocio et i q̄ere. Balneef
 frequē fomētes oculs cū aliq̄s fr̄is tēpat^o cucurbit
 te ⁊ similiū. ⁊ ab itra ⁊ ab extra distillet lac. m.
 iuuenis puellam lactantis. Et sic terminetur.

Capitulu. 30^m. de fistula in lacrimali

*Arminio 22
 satm 22
 talis a fistula*
Am angulus lacrima
lis refudat et cōprimē
sanies ⁊ v̄n^o ab eo egre
dit fistulā pati itelligit
 q̄ cū canterio curat. De hoc tñ loq̄
 plus ē q̄ huic nostro attinet lib2o
 Nos tñ iā ei adiūgim^o medicamē
 qd si adhibitū fuerit ipam p̄ mul
 tos menses adeo tardare facit. vt
 eger san^o videat. Medicamē at il
 lud. R. aloes thuris sarcocolle san
 guis draconis balaustie atimonij
 aliis oim p̄es eq̄les zimar q̄tuz
 est q̄nta ps v̄n^o fiat ex eis sief Lū
 q̄s necesse fuerit fistula in tñ p̄ma
 tur vt q̄cqd saniei in ea cōtinet e
 grediat. Deinde infirm^o sup̄ lac^o
 in quo n̄ ē fistula iaceat de p̄dicto
 sief aliq̄d dissoluat in aqua d quo
 in angulo lacrimali tres gutte aut
 q̄tuor inq̄natizētur magno ex̄

te interstitio inter punctionē vnius
gutte et alteri. Quo facto eger p
tres sic iaceat horas. in mane quo
qz sequenti die similiter fistula bñ pri
ma et fiat eadē cura. Quod p ebdo
madā vnā fieri cōuenit et etiā taz
diu donec nihil a fistula egrediat
cōprimē. Ex hac nāqz cura locus
multis mētibz siccus permanebit
De curis oculorū q̄tuz huic loco
necessariū eē putauim⁹ iā satis di
ctū est credimus. Alia vero qz suā
de curis q̄ p ferrū exercētur dimitt
tamus. qz multis indigēt medica
minibus Sūt tamē quedā ex eis:
q̄ in locis in q̄bus de decoratōne
tractauimus et sanitatis custodia
cōtinetur.

E fistula q̄ fit i lacrimali an

gulo oculi. Nō. q̄ fi
stula n̄ ē aliqd q̄ vlt⁹ in carne forēdū
cū p̄mittit d mane et de sero exit pus et

evle⁹ p̄cauū et iter⁹ et callosū. i. durū i labijs inte
rioribz exteri⁹ at nō ē p̄cauū. y. strictū. Istē p̄diti
ones sūt sp̄ i fistula in q̄cūqz pte fuerit rubrica ca
de fistula oculi. i. de vlcere sordido p̄cauo et callo
so ap̄lo magi iter⁹ q̄ exteri⁹ i carne maior anguli
oculi. C. Nō. q̄ fistula causat i p̄dicto aglo oculi et
p̄n⁹ et fluxu lōgeuo hūor acutoz corrodētū car
nē ibidē. b̄ cōit ē p̄vā collectōis trūbose et ap̄ose
sar ocellē pue. Salside l̄ sbru. alii sūt borhor a p
na pustula i dco aglo. In alijs at mēbr̄ cōit p̄se
q̄t ap̄a magi manifestū. tal⁹ fistula oculi p̄alteri⁹ mē
b̄ iterdū p̄fudat vsqz ad os. Istō ē q̄n durat per
ānū et vlt. itē ypo. 6. ap̄b. can illo. Ulnera q̄cū
qz ānuā fuerit lōḡitpis os necē ē emitti et cicat
trices cauas fieri tē sūt exit pus magi citrinū tal⁹
fistula nō p̄t curari sine cautio actuali: b̄vult ras.
Et scias q̄ tal⁹ fistula ē pa⁹ p̄nci⁹ lactoz lacrima
oculi p̄n̄ p̄n̄viciāz: et ē pa⁹ p̄ colligatiā v̄it q̄dve
nirēn d̄z fm̄ n̄az. Et ē morb⁹ offid. mala ypo⁹ et i
figura et ē nocu⁹ mēbr̄ mādāz et recipiēz nam si
digestiat ecplūa hōz mēbr̄z n̄ errassēt ma⁹ tal⁹
n̄ fuisset ḡnata. Et ē pa⁹ motie ipo⁹ lactoz et oculi
E d̄se q̄nē naturalit̄ v̄itū p̄n̄ illaz et oculi p̄s̄ p̄i

pter qd transit et rubescit carovicina.

Istis clarificatis cura fistule

oculi ubi pa
tescit. i. cura fistule oculi q̄ nō ē annual⁹ sic p̄cedat
Purge⁹ p̄ cū pissis cochijis dēt sibi. 3. ij. et f. p̄re
cedēte oximelle diure⁹ p. 4. vel. 6. dies. Eū aq̄ ci
cerū ru. vbi sit modicū saluie maiorane toto tpe
purgatōis p̄primat de mane fistula et mūdificet
Et fomētē locus cū spōgia ifusa i aq̄ decoctōis
ros. vbi sit q̄tra p̄vini l̄ duo coclea mell⁹ ista fiat
tpe sir⁹ et medicie. C. p̄n̄ p̄cedam⁹ cū potu ap̄ p̄
pato ad b̄ et cū plib⁹ ap̄ p̄primat: v̄it de mane isto
potu p tres mēses. R. sol. agrimōie. 3. ij. sol. olivē
siluestris cetrac. añ. 3. f. p̄q̄sēt et remoliat p noctē
i modicovini al. clari rozeregni. De maneto⁹ te
p̄fit colet et por⁹ detur de mane añ ortū solis. Dū
v̄it isto potu dilate⁹ foramē fistule cū modica tē
ta laureole l̄ gētiane l̄ b̄iōie et iponas ab ira ter
i die vel bis l̄ q̄ter guttas succi agrimōie vel d̄ la
cte tinnali. Ista forā abstergūt callositatē illaz
q̄ mollificata labiavmūt moll⁹ cū molle facili⁹ v̄
n̄. 6. d̄ mor⁹. 3. d̄ d̄c. 13. de ige. lo. hōz foramē
dilatato iponim⁹ de pul⁹ q̄ forti⁹ opat i mortifi
cā⁹ fistula. C. R. alius. 3. ij. sal. armo. 3. i. floz erj
3. f. f. pul⁹ subtil⁹ v̄t alcohol iponat de isto pul⁹ in
foramē l̄ addat seq̄ oli q̄. f. f. vng⁹ cū q̄vnguat
tēta q̄ ponat i foramine. Vel ponat de isto pul⁹ q̄
v̄tebat Bordo. R. viride eris attramēti salis ar
monaci vitreoli cald⁹ viue auripigmentū cactanda
rum aluminis añ. 3. i. fiat pulvis subtilis q̄ im̄po
natur in foramē fistule i p̄missima q̄titate: tamē
Vel misceantur cū v̄rina pueri non polluti et fece
olei antiqui fiat vng⁹ de quo tenta intingatur q̄
foramini fistule imponatur. S̄ fiat vnguentū mor
tificata fistula seu remota illa callositate q̄ p̄mu
niter fit in. 20. vel. 30. diebus. pone de succo p̄llo
selle q̄busdam diebus intra illam. concavitatem
fistule v̄t raro regnēt. Vel m̄guat tenta cū b̄ v̄n
gueto v̄t caro regnēt. R. aloes olibani saree col
nutre añ. 3. ij. f. vng⁹ Aliq̄ ānq̄ scripsēt q̄ colla
gat d̄ agri⁹ et orōe d̄nica et p̄v̄et i collo et curat. si
cū ist⁹ n̄ curat l̄ ista ānū dūm̄it r̄currēd ē ad ma
nū chirurgicā v̄t appōat cautū actu⁹ i q̄ cōit tal⁹ ē
p̄cess⁹. C. p̄ apliat foramē cū flōmo p̄n̄ appōit
tēta d̄ medul⁹ s̄buci siccī b̄n̄ p̄ssa cū digi⁹ bis i
die p̄cedē⁹ sic p̄n̄ ḡssio: p̄n̄ appo⁹ tēta gētiae cō
p̄ssa cū digi⁹ l̄ laureole l̄ b̄iōie. Aliq̄ apponūt tē
tulas modicas b̄n̄ p̄ssas cū digi⁹ cū spōḡtama
rma qz ē saliosa et corrosiva v̄n̄ attediāt i b̄ rōe
s̄sibilitatē p̄riclē lo⁹ illo a pte vsqz ad os nascit̄
cauterizat locus apponitur patula lōga argenti
inter oculū et foramen factum ne. oculus ledatur.

et applicat tria vel quatuor cauteria appetere ignea
hoc permittit arbitrio operantis coquendo et caute
rizando in latitudine. i. digiti puri: ut nihil remane
at de osse corrupto. Interdum fistula est antiqua quatuor
vel quinque annorum: quod os nasi est tunc corruptum
quod non potest cauterizare vndeque. Ideo ad cautelam
cum ultimo cauterio perforamus os nasi bene impin
guendo ut sordities ibi fluens euacuetur: et exeat per
nares ad cautelam facimus si est dubium: quod os cor
ruptum non fuerit cauterizatum finem omnes pres appo
nimus bene facto corruptione scarā de vnguento po
puleo et silibio. Ista tibi sufficiat per cura fistule an
nalis vel antiquate in angulo oculi.

Capitulum 31^m. de dolore auris.

Si cum dolore qui fit in aure
fuerit in facie inflammatio
et pulsatio sanguis ex ce
phalica erit minuendus et
oleum ro. aut oleum de floribus salicis te
pidum cum paucis aceto immittendum: lac
quoque ita calidum ut ex manilla egredietur
multoties distillandum erit veter pre
terea ex mirabolanis citrinis et sca
monee et aloë vehementer solvatur
Quod hoc modo fiet mirabolanoz ci
trinoz: 3. xx. sumantur et puluerizati
in duabus libris aqua coquantur donec ad
duas vnde libras tertias redeant et co
lecti. Post hec sumantur aloes. 3. i. sca
monee sexta pars. 3. i. aggregentur cum
rob de citronis et fiat ex eis pillule
quod per duas horas ante decoctionem su
mantur. deinde bibant decoctionem. Quod
si dolor non quieverit par opij in oleo
ro. resoluti in aure mittantur et si pul
satio redierit et tribus diebus persevera
verit oleum sisaminum in quo anas aut
galline adeps fuerit resolutus in au
re sepe mittantur. Ibi namque est pustu
la que maturatio indiget. Cum autem do
lor quieverit putredo iam tunc collecta

erit: ideoque pus subito exinsupato
de aure egredietur. Cum autem dolor in au
re fit per fastidiosam satietatem: aut per
vetos frigidos oleum in quo ruta aut
sepe cocte fuerint in aure distillet
Aut oleum de lilio sumantur: et cuius
3. ex eo misceatur euforbij recentis. 3.
i. castoree 3. i. si hoc non suffecerit
veter ex pillulis cochij solvatur.
patiens quoque balneum ingrediat in quo
etiam sudet vinum quoque vetus et forte ei
tribuantur. Si autem cum dolore auris fue
rint sonitus et tinnitus atque vetositas
panicum siue milium in sartagine torres
factum calidum multoties supponatur
Et auris quoque super vapore aqua in qua sunt
cocta metastrum et sticas arabicus et
sanfucius teneatur de castoreo preter
ea et euforbio in oleo sambucino dis
solutus quorum vnumquodque quatuor grana
ordei poderet in aure mittantur

De dolore

auris: ut videas
patientem in dolore auris: involvere aus
ris: in tinnitu et sonitu auris: in graue
dine auditu et in his que intrant aurem. ¶ Non. quod audi
tur est organum auditus posuit ex quatuor partibus inter
que est una principalis. cetera sunt sibi coadiuvantes
sicut in oculo et in quocunque alio organo alicuius sensus
seu virtutis aiat. 4. de morbo. 2. c. 3. dicit Avic.
3. cas. fen. 4. ca. 3. p. Est ibi nervus durus veniens
ab uno pari nervorum capit hunc ortum magis a pupilla
8. 7. 6. de unanimitate capitis secundis. 3. d. audi. 3. cas
fen. 4. c. 3. p. cuius extremitas est pars principalis in or
gano auditus seu in auribus ut dicitur. et est creatus du
rus a nervo cito non lederet a percussione aeris extri
seci: ut dicitur Ba. in loco allegato et sunt nervi et audi
post opticos ut multitudo spirituum recipiet causa app
hendedi et iudicandi obiecta remota propter quod sen
sus auditus est magis subtilis et investigativus post se
sensibilis. 4. de int. ca. 3. in primo: propter quod moder
ni nostri in omnes pedes puta Gilbertus gordo in psal
terio suis vocat istos obtritos ¶ 2. est ibi os durum

perforatū tortuosum qđ dicitur petrosū ē creatū tortuosum ne exteriora subito subintrēt et ledāt viū. de iuuamētis .x. cal. scđis. ¶ Per cui⁹ foramē subintrat caput illi⁹ nerui dictū cooperiēs ipsū foramē et inuoluēs ipm p modū pellicule āplian- tis se et dilatātis p modū cuiusdā cōcauitatis: et ista extremitas nerui sic se ampliātis et extēdēt sup formā ossis petrosi est ps pncipalīn organo audit⁹: ceterē sunt sibi coadiuuātes sic cristallia est in oclō. 4. de mor. c. 2. Idē in libello de iuuamētis anhelit⁹. c. ij. ¶ Tertio ē ibi aer cōnatura lis stās in illa cōcauitate pelliculosa ipsius nerui dicti rōne cui⁹ et inundatiōis et mor⁹ a percussioe aeris subintrātis exteri⁹ cōprehēdit sonit⁹ et vox in aure et fit audit⁹. Et si inundat⁹ et moueatur a vapore fit sonitus et tinit⁹ vt dicit⁹ q: sitis per pu- pillam subintrat spēs visibiles ad cristallinā: sic per aerē illum quietū cōnaturalem in dicta cōca- uitate pelliculosa subintrat aer percussus percu- tiēs et inundās pdictū aerē pō pñr pdictaz pellic- ulae qe plena in suo cōcauo spirib⁹ audibilib⁹ cōprehēdit et audit illā inundatiōem sensu com- muni iudicāte sup tali sensatiōe sic. Vel sic tonā- te vel percutiēte vociferāte pñr qđ bñ pcludit⁹ q illa extremitas nerui pelliculosa cooperiēs il- lud os petrosū cū quadā cōcauitate est ps pnci- palior in dicto organo audit⁹. ¶ Quarto est ibi in organo audit⁹ cartilago plicabilis tortuosa ē plicabil⁹ vt decēti⁹ adhēreat in latere sub pilis. Aliiter staret auris eleuata sic auris chati vel al- terius aialis et tortuosa est vt melius defendat or- ganū a reb⁹ extrinsecis ne subito subintrēt et me- lius formaret son⁹: q: elōgatio organi et instrumēti facit ad hoc vt vides in cornu et in tuba hoc dicit⁹ Ba. et auic. locis allē gāf. Et nō est in organo audit⁹ vmi⁹ vt vulg⁹ credit nisi exteri⁹ subin- tret vel ibidē per putrefactiōem generet. ¶ Al- ter⁹ nota qđ dolor in aure nō ē causat⁹ ab apate vel a matia generāte vel pūgēte dictā pelliculaz vel a vōsitate descēdēte illam neruosam et sol- uēte ipam vel f. ab vtroqz tūc est fortis dolor mo- dic⁹ arguit modicā matiam vel modicā vōsita- tē. Et licet talis morb⁹ immediate insit d possi- bili ipi pellicule pmo tñ et pncipalī inest toti or- gano q: actio toti⁹ pncipalī ledit⁹ puta auditīua. Et morb⁹ dicitur respectu actiōis lese sic cā morbi re- spectu iuuamēti lese hoc ē bñ declaratū supra in caplo de obtalmia. auicte ga. p. de morbo. c. vlti. nā matia illa exiēs in illo cōcauo rōne qti et qlis gñat et extēdit ipm et pūgit eam soluēdo eam in otinuo pñr qđ causat dolorē satis forte. Aliqñ

est ibi sola vōsitas distēdēs eā aliquāl⁹ resol- uēs pñr qđ causat aliquālē dolorē in ipa auri- cula loq: pñr de dolore auris ab intra et nō de dolore in parte vicina puta in pelliculis cerebri: et in trūco nerui illi⁹ veniēs tunc dolor ē magis ab intra p colligātā venit a capite ab intra vlti- mūde matia qti et qualis. vel vapor vōsitus vel q̄litas mala acqrit⁹ ibidē. vel aliqua cā pmitiua vel a matia ibidē fluēte illū ventū generās q vō- sitas soluit et distēdit dictā pelliculā extēdēs su- pra ipm os. ¶ Pro morbo autē descripto ē morb⁹ officialis puta apata vel in receptaculo replēt⁹ vltra debitū a tali matia hūorali gūate pūgēte distēdente et soluēte pñr in dicta pellicula ve- rū talis morb⁹ in receptaculo asso ciat secum mor- bū pñr em puta calin cōit. iō ponim⁹ olin ros cū vna gutta aceti mixti vt vult⁹ Ras. Dolor autē in se est accēs morbi puta actio lesa i genere in spē ē actio corrupta: nā omīs dolor causat⁹ ex sensu rei cōtrarie cū corruptela. 3. de morbo. c. 2. et 3. Verū in dolore puo ē pua corruptela talis est in morbo incipiente firmari q morb⁹ noie cōi appel- lat⁹ neutralitas. 2. reg. 2. orco vō in vētre in do- lore magno ē magna corruptela q: ē accēs mor- bi firmi et pmanēs dolor in aure. Pro morbo d- scripto ē nocumētū passiue itelligēdo regitūe na- turalis mēbrū mandant⁹ et recipiētis nā si digesti- ua et expulsiua dictorū mēbroz nō errassent cau- sa morbi ibidē nō fuisset. hoc vult⁹ ga. xi. de inge- c. 2. et 8. vt est pluries dictū: nā vene q ibi centi- guant⁹ portātes nutrimentū interdū replent⁹ a qñ- to et a quali. Dolor autē in se ē nocumētū vtūf sci- finue: q: dolor fit ex sensu rei cōtrarie cū corrup- tela organi in pōne vel cōpōne et in vtroqz. Do- lor auris p morbo descripto ē passio seu nocumē- tū actiue pncipalī auditīue pñr aliarum natura- liū organi seu pñr organi.

His clarificatis cura dol-
auriū tibi
patescit: pus autē q in cura pcedas scire oportet
cām pncipalē et immediatā ipsius dolori nā tal⁹ cā
multiplex et diuersa est in genere. aliqñ ē sola vō-
sitas interclusa extēdēs pelliculā illaz et alias
partes dilatabiles organi. aliqñ est calitas vel fri-
giditas sine matia qđ raro fit aliqñ in matia flu-
ente p illas cōcauitates in ipō organo p viam ca-
tari qđ ē vltimū fit aliqñ ab ill⁹ q̄litatibus cum
ma⁹ apostēosa fluēte p venas illas q mag⁹ imbi-
bitur in porositate pellicule organi pñr qđ ge-
nerat apā alterans dictā pelliculam pñr qđ ē
maior dolor p ceteris causis pot⁹ qñ matia est

*De vōsitate
doloris passio-
nis*

*Remediū
morbi qñ*

*Causa auris
doloris multiplex
fuit.*

calamino inducit piculū ex b in iuuenib⁹ rōne a
cuiat^r matie vt vult ypo. 3°. pnoſt. vt dicet i cura
Si quis ergo aliqualem dolorem in auribus ha
buerit rōne v̄roſitatis qđ cognofcit qđ tal^r dol.
venit paulatim aūq̄ fit bene fortis qđ tardat p die
vna ⁊ vltra ⁊ nō eſt excedēs in malicia: qđ cā nō
eſt for^r q̄liratis ſolum extendit pelliculam illam
Iō eſt dolor extenſus ſine magna ponderofitate
partis: qđ ſine matia hūorali ſiſt equitauit ē ven
to. Vel ſiut capite diſcoopto ſtante v̄ro ſiāt q̄ ſi
bi ſacculi pui qđrati in pāno lineo raſo antiquo
de milio vel panico cōquaffatis ſup regulam ⁊
aurib⁹ pluries bñ cal^r applicet ipſos renouādo
d̄ hora i hora: nā milium ⁊ gna ſui gener^r reſoluūt
qđ ſu⁹ eleuat^r a milio reſoluūt ⁊ p̄ſiūt illā matiaz
ventofaz ſine mordicatōe vt dic^r ga. xij. de ige^o. c.
vli. Et i introitu lecti euaporet aur^r cuz decoctio
ne ſambuci yſopi maiorane ⁊ origani ⁊ in fi
ne aliq̄ gutte de illa aq̄ tepida aurib⁹ iſtillēt. *De*
leu amigdo. amararū valet ſiſt qđ aliq̄ gutte tepid
quor vel q̄nqz in aurib⁹ diſtillēt mane ⁊ ſero.
Et claudat auris cū lana ſuccida. Et ſi qđ dol. au
ris habuerit ex matia cala ⁊ fria ibidem fluxa p
viā diſſolutiōis a calō extriſeco excedēt. Eliper
viā cōpreſſiōis a friō excedēt vel al^r qđ cognof
ſcit qđ ſatis ſubito puta i media die talis dol. for
tis eſt ⁊ eſt dolor ponderoſus gūatu^r cū cōitate
cā extriſeca exceſſiua iam dicta. Et ſi matia ē ca
lida erit dolor aliq̄l^r pūgitur^r cū calore in tipori
bus ⁊ cōplōne colica etate faciente ad hoc. Et ſi
matia ſit fria erit ecōtra. Et ſi qđ ergo dolorem
habuerit de matia cala mō dicta ſtati in primis
dieb⁹ inungat^r ab extra cū oleo roſ. viſcancino.
cū modico aceto ſiml^r agitatis infra aures diſtil
let ſero ⁊ mane modicū olei roſ. tepidi vbi fuerit
vna pars aceti bene agitati: ⁊ niſi ſcda die ſit re
paratus ſumat de ſero. 3. ij. pillarū aurearū nō p
cedēt ſu^r vt cōcluſum eſt ſup^r in paſſionibus
capitis ⁊ oclor^r intētiōe ga. xij. de inge^o. c. vi. hoc
idem vult raſ in paſſionib⁹ capitis ⁊ mēbrozum
capitis. Vel ſi mēf^r tertia die loco medicine ⁊
ſi mēf^r de cephalica eiufdez partis. Si venoſus
fuerit qđ nō inuēta ſiat de mediana in pua q̄tita^r
Et ſi dol. habuerit de matia fria mō dicto qđ co
gnofcit cū ſignis dictis ⁊ loc⁹ nō eſt excedentis
caliditatis ⁊ etas ⁊ p^o faciūt ad hoc inungat^r au
ris intus ⁊ extra cū oleo camo. tepido: oleū lauri
tepidū poſitū infra aurē ⁊ extra eſt de nobilioz
bus medicinis in dolore aur^r a cauſa fria dic^r raſ
in ſuo pti^r ⁊ ſuffumiget^r auris cū decoctiōe ab
ſintei abrotani mētaſt^r. Poſtea imponat^r auri d
olō tepido raſ per^r. Vel de oleo muſcatellino v^r

de oleo nardino: ſi nō habeas in p̄mptu iſta oſa
de p̄cilio raſ bulias modicū de allio in oleo ⁊ i
pone aliq̄s guttas illi⁹ olei tepidi infra aurē ⁊ i
pone aliquas guttas aque decoctiōis abſinthij
poti^{me} ſicci tepidi infra aurē. hoc vult raſ in ſuo
ptinēte. vñ *Ha⁹. xij. de inge^o. c. vi. vult qđ tepida*
aurib⁹ iſtillēt^r ⁊ fria actu oculis iponātur ha
bēdo p̄ſideratiōe ad naturā mēbz. Aduerne
tū qđ niſi ſcda die cū iſtis dictis repatiōem non
habuerit. da ſibi. 3. ij. f. pillarū cochiarū non
cedēt ſu^r vt dictū ē ſtati intētiōe ga. ⁊ raſ. Et
ſi qđ dolorē magnū in aurib⁹ habuerit ex matia
apoftemoſa qđ cognofcit qđ talis dolor eſt for^r
⁊ moleſtus in pauq̄ horis p̄t ſubitū fluxū mate
rie in tali caſu ⁊ febris cōcomitat^r faciēs ad ſubi
tū fluxū matie calefaciēdo ⁊ diſſoluēdo ipam ⁊
eſt dolor fortior p̄ ceteris: qđ eſt ibi triplex cā dos
loris poti^{me} ſi cā fuerit ca. imo eſt ita fortis ⁊ as
cutus qđ iuuenes periclitat^r rōne magne ſenſib⁹
litatis p̄t cōpaſſionē cerebri ⁊ moriūt^r ante
qđ auris ſanieſ^r vt vult ypo. 3°. pnoſt. Aurium vō
*dolor. idem vult *Ha⁹. in cōmēto. In tali qđ dolor**
re ſiue ſit de cauſa cala ſiue fria in p̄mis diebus
iſtillēt^r infra aurē oleū roſ tepidū. Verū ſi ma⁹
fuerit cala qđ cognofcit in acuitate dolor^r ⁊ i ru
bore ⁊ dolore faciei ⁊ cal. p̄miſcem^r q̄ntā vel. 6.
partem aceti boni ſiml^r agitati: qđ nō facimus ſi
matia ſit fria ſ^r ſolum oleū roſ. tepidū duob⁹ die
bus iponim^r infra aurē vel extra. Aut iponim^r
in cā ca. de oleo tepido viol. vel ſe. iuſquam. vel
de aq̄ diſtillata folior^r ſaliq̄ vel decoctiōis foliorū
Scda die vel 3^a ad longi^r ſiōmetur in cā cali
da ſi plen^r fuerit de cephalica p̄tis cōtrane qua
nō inuēta de mediana eadem die de ſero ſi dolor
crudelis fuerit ſiōmet^r de cephalica eiufdē p̄tis
qđ nō inuēta de mediana cōciliū eſt ga. 4. de int.
Vel purget^r cū pillis aureis puta cū. 3. ij. ⁊ i cā
fria purget^r cū cochijis. 3. ij. ⁊ f. large. Sed ſi fue
rit in cā ca. p̄tinuēt^r munctiōes frie dicte q̄buſ
dam dieb⁹ in cā fria p̄tinuēt^r inunctio ca^r cōti
nuet^r inunctio cū oleo camo. quo facto iſtillēt^r
vtraq̄ cā duob⁹ dieb⁹ lac M. duz ext ab vbere
in cauſa multū cala miſceat^r modicū opij. In cā
fria p̄ir valet apūgia anar^r ⁊ galline guttari iſtil
laſ infra aurē ⁊ ex dū fuerit in augmētō cū qđ cō
comitat^r pulſa^r for^r: nā iſte apūgie maturāt ac ſe
*dant dolorē reſoluēdo. Hoc vult *Raſ in ſuo cō**
ti^r ⁊ ſic p̄cedēdo cābiſ ſanieſ. Verū in plib⁹ in
uenib⁹ de cā cala natura nō pōt expectare gna
tionē cōpletā ſaniei p̄ nimio dolore ⁊ cōpaſtiōe
cerebri moriūt^r vt vult ypo. in loco allegato. iō
oz ponere opij cum olō roſ. in vtraq̄ cā vicz i au

pan. 6. d. m.
o. 8. an. 2. 3.
y. val. 2. 3.

gimēto et circa statū et in declinatiōe saccellatiō-
nes facte cū decoctōe camo. et pñr cū olō eiusdē
inungere in augmēto et in statu int? et ex? pñr ab
extra dūtarat: q? ab intra ponem? ea q? dicentur
in cura saniei exēitis ab aurib? Et sic terminetur
cura dolori aurū.

Caplin. 32. de vlcere et sanie auris.

Um pus ab aure egredi-
tur idromel tepidū mul-
toties i vna die i aure ē
distillādū. Deinde hoc medicamē
optie faciēs ad hoc ē imittēdū qd
R. sarcocollā aloē et sanguinē dra-
conis th? squamā ferri sumar. Ex
eo i aceto dissoluat? et i aurē mittat?
et liciniū melle illinitū i pdict? int?
gat? et sic imittatur paties itaqz ex
hoc medicamē et idromelle medi-
cetur donec san? sit.

Ulcere et sanie

Nota q? vlcera sūt in aurib? puta in
illa pellicula inuolūte illud, os petro-
sum cā duplici vno mō pp? apā dictum qd inter
dū gñat in aurib? vt sunt dictū crepat? et soluitur
in pñ? illa pellicula et p pñs vlcerat ab illa ma-
terna acuta corrosiua tūc exi? sanies qbusdā die-
bus in mag? qritate pcedere dol? satis forti. Ali-
qñ sūt vlcera in aure puta in dicta pellicula pp?
acutos hñores q? fluūt p capita illarū venarū cō-
tiguatarū tūc est sanies in modica qritate prece-
dēt aliqñ dolore in aure: interdū exi? sanies secu-
lētā sine vlcere aliqñ i mag? qritate dieb? aliqb?
interdū mult? et postea interpolari tūc veni? a cere-
bro post magnū et cronicū dolorē caput? et sorditi-
es talis exi? p capita venarū p viā crisis et mun-
dificatiōis nature. **U**lteri? est sciēdū q? i isto
cap? possim? intelligere de sanguine exēite p au-
res. verū cōiter exi? p aures pp? cās pmitiuas p
pter casum vel p cūssionez de possibili: aliqñ exi?
p viā crisis in magno dolore caput? nā venē ibi a
penūtur rōne qritatis vel qlitar? san. iō fluūt ad
pcauū aurū. vñ pellicula illa coopēs illud, os pe-
trosum patit? immediate. verū totū organū audit?
patit? p? et pncipalr q? sua actio puta auditia p-
mo et pñ? ledit? vt dictū est sup? plures et i pass

omib? oclor? auctate. ga. q? morb? d? respectu ac-
tiōis lese immediate sic cā d? respectū iuuamēti et ē
pa? p colligatiā illaz vearū p tiguatarū spūctiūz
illud sordidū i dicta pellicula auris et est morb? of-
ficial? mala figura q? pcauitas cū aliqñ depditiō
ne sube sanies at n? ē morb? i se. bñ dic? morbū in
receptaclo receptaculū replet? vltra debitūz sue
nate d? sordido inat? ali. Et vlc? et sanies sunt ex
nocumēto regitiē nafalis expulsiue mēbz mādā-
tis et recipiē? vt plures ē dictū et ē nocumētū re-
gitiē nafal? actiē seu passio aiāte auditīue.

Istis clarificat? cura vlceri et saniei auris
bi patescit. p? at q? in cura pcedas
p siderare oz qritate et modū exit? sanier q? sani-
es veniēs ab aurib? p? dolore caput? v? ei? pcuti-
onē vēit p viā mūdificatiōis et aptiōis venaz cō-
tiguatarū i cōcauo auris et nō i vlcere: sanies at ve-
niēs p? dolore auris ex matia apostemosa vel als
flura potissime q? nō qescit nec interpolat bñ argu-
it vlc? i pcauo auris vt dicet. Si q? sanie i aurib?
habuerit i mag? qritate et sic aq? fetens tenuis se
misaniosa p? p cūssione v? laborē seu gūtatē ca-
pit? q tpe subsequēti interpolat? et porsinat? et i modi-
ca qritate notū ē rēto artifici q? tal? veni? p viāz
mūdificatiōis cerebri et nō ex vlcere auris pp? qd
tal? nō d? pphibēri vt dic? R. as i suo pñ? h d? dūti
et pphibēri ne gñet? et p aliā pte euacuari pfortan-
do pnculā recipiēte et mādātē. In pñis succur-
ram? mēb? mādātī abluēdo caput? d? trib? i trib?
dieb? sto? ieiūo cū aq? decoctiōis floz camomil-
le melliloti folioz sene vtriusq? sticad? añ. m. i. mī-
sceat? et decoquat? i aq? vna ebullitiōne vadat ad
stuphas sto? ieiūo sel? i. xv. dieb? teneat paties i
manu ras? yreos p qssat? et odorēt vt sepe stemu-
ter et supfluitates cerebri expellat p nares et mas-
sificet mastice cū pipe et? atq? supfluitates per
palatū et gargaret d? mae bis l? ter d? mostardo
dissoluto cāq? citrini v? ē brodio carniū v? cū aq?
sim? tepida: ista sūt p euacuādo et diūtēdo et mi-
norādo matiaz ne ad aures fluat put erat assue-
ta fluere paties tñ sp? dormiat supra aurē lesaz nē
pfortem? et stipticē? et alterē? pncilaz lesā q? ē ca-
lesca et debilitata rōe tal? supfluitat? currēt cale et
mordicāt rōe cui? interdū sūt vlcerat? qd p gñat q?
n? interpolat sanies p? pñ? exi? tēē pcedēdū sic i vl-
cere vt dicet? istillet? infra aurē sero et mane. A. . 5.
gutte succi tepidi folioz saliq? clarificati p fideiā
nō est vltimātū remediū m b casu alteraz confor-
tat? pstrigēdo vias sine violētia v? sufflet? in aure
cū camilla d? gall? v? d? aluie v? puluerisat?

Si q? veram sanie in auribus cum v cere
f ij

habuerit subsequēte ad dolorē fontē auris rōne
marie fluxe et fluentis acutepel apostemose ab
ipso cerebro vñ nō subsequētis ad dolorē aurium
s̄ veniēs a cerebro p viā mūdificatiōis p p̄tinua
tionē vlcerauerit pelliculā ab intra qz mordax et
acuta qd cognoscat qz ex toto nō interpollat nec
q̄scat. Et sic bis vel ter in die instillet infra aurē
lac. m. dū erit ab vberē renouādo lac et efficiendo
bis vel ter et instiat infra aurē de hoc ydromel
le tepido ad abstergēdū et mūdificādū vlcus. R̄
aque fontis in q̄ritate vñ vit mell. 3. f. vñ duo
coclea ria bulliat s̄l modica ebullitiōe imodū in
cipiet ebullire deponat ab igne vel instiat d̄ vi
no albo. ¶ Consequēter imponat de hoc medis
camine nullū habēs par in deficcādo vlc in au
re. R̄. squamā ferri subtilissime plierisatam vñ a
chpool et colatā cū serico. 3. ij. aceti fortissim. 3. 8.
decoq̄tur vsqz qz cōsumat p mediū et tūc im
ponat in aure cū tenta sero et mane post instillatio
nē et ablutiōem cū lacte dicto vñ cū ydromelle di
cto. Vel sic. R̄. aluis vñ. 3. ij. mīre. 3. i. puluerzē
tur subtilissime mcorpef cū melle licū inuoluat
et intromittat. verū ppter antiq̄ratem vlcis ali
qñ labia sūt callosa semidura. iō d̄ qz loc⁹ fistu
latur qd demonstrat citrinitas et virulentia saniei
tūc facta mūdificatiōe cū supius dictis imponas
m de hoc medicamine R̄. thur sarcocolle arseni
ci russi. añ. 3. i. f. puluis subtilissim⁹ vñ alchpool co
latus cū sindone habeat licū seu tēta de panno
lineo inuoluatur modicū et intingat cū melle de
inde inuoluat in puluere et infra aurē imponat.
hoc p̄tinuet vsqz sit curat⁹. vel loco istius pulue
ris capiat solū arcanicū russū vel vitriolū pul
ueris et cribelletur vt dictū est et tenta illa dicta
aspgat intromittat. ¶ Aduerte interdū erit san
guis in q̄ritate sufficiēti ppter cām et percussio
nē vel qz mult⁹ et acut⁹ in istis casib⁹ facim⁹ s̄lō
miam de cephalica p̄tis cōtrarie iterū in crasti
nū si nō sit repatus de cephalica eiusdē partis q̄
non inuenta de mediana et iponim⁹ infra aures
de succo v̄ge pastoris vel plātaginis clarificatis
per residentia. vel habeat aqua de octionis su
mach et iponat modicū d̄ san. draco. subtilissime
puluerisato et collato cum sindone qd. s. vt sit ad
modū mell⁹ clari instillet infra aurē tres vñ quatuor
gutte.

¶ Caplin. xxxij. de sonitu et tinnitu aurū.

Ortasse qñqz ptingunt
ex subtilitate sensus au
ditus et ei⁹ claritate. Cui⁹ signum

ē qz in tpe famis auget et in hora
ebrietat⁹ et facietat⁹ minuit. Qui
ppa nō indigēt cura nisi supflui
tatē obtineāt Tūc em̄ de opio dis
soluta in oleo imittēdum ē in au
re q̄tū duo ordei grana pōderāt.
Si aut̄ hec cū grauedine capitis et
audit⁹ debilitate affuerit oleū de
semie raphani et oleū de amigdal
amaris et oleū rosa. in quo castore
um fuit resolutū sunt remittenda
auris qz sup vaporē aq in q̄ san
cus sticados arabicū absinthium
mēastrū origanū cocta sūt ponē
da. Et venter multotiēs ex pillis
cochijs est soluēdus et cibaria mi
nuēda et vinū dimittēdū.

Ota qz sonus et vox fit et per
p̄tur in aure ex percussione
pellicule cooperiētis os petrosū q
pellicula est extremitas nervi venien
tis a q̄nto pari nervoz caput aures vt fuit sup
dictū: nā percutit ab inundatiōe aeris cōnatural
ibidē ex̄tis cū modica innouatiōe: iō dicit̄ p̄na
tural: nā dicit̄ aer inundat⁹ et mouet ab inundati
one et motu aeris extrinseci subintrantes p aures
nā vox et sonus seu percussio facta ab extra in aere
et in reb⁹ cōmouēt aerē assistentē et ille aer mor⁹
mouet aerē vicinū sic pcedēdo p modū aliquis is
undatiōis mor⁹ subintrāt aures et tunc subitā
do mouet illū aerē cōnaturalē ibidē stātē comū
q̄ est bñ calid⁹: qz par in pte solū inueniat ppter
qd illa percussio apphēdit a v̄tute auditiva mediā
tib⁹ spiritib⁹ audibilib⁹ in illa p̄cavitare ex̄tis
in illa p̄cavitare pelliculosa dicta et iudicat talis
vel talis vox a sensu cōi interdū inundat et mo
uet ille aer cōnaturalis dictus a v̄tō intercluso
seu a vapore grosso moto interi⁹: qz v̄tū est va
por mor⁹ et percutit dictā pelliculā ppter qd facit
modicū sonū: ideo facit tinnitū et modicū sonitū
nā per caput illarū guarū venarū p̄tiguatarum
aliquādo fuit aliquat⁹ matia licet modica ad cō
cavitatē aurū q̄ matia mota a natura: i. ab exp̄
sua mediāte cal⁹, naturali effumat et euaporat q

vapor grossus motus mouet dictū aerē cōnaturalē et per hunc percussit dictā pelliculā et facit sonū grossū vel subtile sicut in quod sum est grossus vel subtilis in quo cognoscimus naturā humoris qui fluit ad aures. sicut eleuat a stomacho rōne gulosis et in digestiois ut in pualescentibus in crapula in ebrietas in multiplicatiōe ciborum non bene digestorum infundū eleuat vapor a toto corpore sicut in crisi. infundū munda tur aer cōnaturalis aurium a re violēta punitia a vomitū a cursu foris a circūmolutōe cōmouēte humorē capitis et corporis et faciēte effumationē illā vaporosa grossā mobile mouētē mūdātōe dictū aerem cōnaturalē in ipsis auribus illis mūdatio et percussio dicte pellicule curat illa cā punitia cessante per ea curat cū remedijs rasis positis in eā. Tu dicis cōtra sit aliq̄lis expulsio aliq̄lis sup̄fluitas colerice per capita artiarū in oib⁹ ut patet tibi in sordicie exēte per aures. q̄ sit p̄tinua euaporatio et mūdatio illi aeris cōnaturalis in oib⁹ et per hunc percussio illi pellicule q̄ corpus nra p̄t effumāt. 2. de cōp̄somb⁹. q̄ p̄tinue percipit sonit⁹ et tinnit⁹ aliq̄l in oib⁹ et tinnit⁹ aliq̄l in oib⁹. 13. p̄tia ex sup̄ dicti. Dicendū q̄ tu bene arguis. 3. rāf vult q̄ illud percipit ex subtilitate sensus audit⁹. puta q̄ illa pellicula q̄ est p̄ncipal⁹ est multū subtil⁹ et sp̄s auditui sūt bene subtiles. hoc fit in quibusdā putē de cōtra de aptō mib⁹ imaginū in hūitib⁹ subtiles sp̄s in suba et q̄litate q̄ sicci et nō fit in oib⁹. q̄ ille vapor nō sup̄ eleuat a chymis malis in naturalib⁹. nec sp̄s est bene grossus nec motus. 1. nō percipit nec inūdat vltra naturā p̄paz illū aerē cōnaturalē vltra sui naturā p̄t qd nō bene cōmp̄hēdit.

Sed quereret aliq̄s qd est sonus. Quidā dixerūt qd est motus aeris nō valz q̄ motus est de nūero cōmiz se sibilū 2. de aia. son⁹ autē est p̄prium obiectū sēt⁹ audit⁹ 2. de aiaz⁹ de mor⁹. c. 2. Alij dixerunt qd est aer. nō valet q̄ singulū eorū q̄ sūt sū passionez sensuū passibilū q̄litas d. 3. de mor⁹. c. 2. Idez aristoteli in p̄dicamēt. q̄ son⁹ est q̄litas. p̄tia 13. q̄ sonus est passio audit⁹. ibidē. Dicendū q̄ ex itēōe ga. de inuamēt. c. 2. q̄ vox et son⁹ est aer percussus seu collectio in aere seu qdā q̄litas ex percussioe aeris gñata in organo et app̄hēsa ab eo. Tu dicis si sonus est percussio in aere seu collectio in aere. q̄ son⁹ erit in aere. Dicendū q̄ sic nō app̄hēdit nisi ille q̄ subintrat organū audit⁹. q̄ et.

Secundo tu q̄res aer cōnaturalis aurium inouat ne vlt⁹ p̄fluat sine inouatiōe durāte sensu audit⁹ in organo. Dicendū qd

q̄ aer mot⁹ exterior subintrat mouēs ipsū q̄ in aliquo inouat nō tñ ex toto. imo diu remanēs fit in organo cōnaturalis et calid⁹. q̄ organū audit⁹ est bene calidū in sui natura qd demonstrat sordicies citrina colerica q̄ discidit a deo organo et qd de cidit ab alio attestat ei a q̄ discidit. ga. p. ampb Et si tu dicas cū cerebr⁹ sit multū frigidū vñ potest venire illis sup̄fluitas multū colerica. Dicendū qd natura ordinauit p̄ dei organi p̄fluatiōe in sui natura ut aliq̄ arteria cū deo organo p̄tignet op⁹ nature est op⁹ intelligētie 3. de crenq̄ diebus

Tertio tu q̄res q̄re obiectū audit⁹ est sic accitale et successiuū obiectū tñ aliorū sensuū est magis actuale et p̄māsuū. Dicendū qd q̄ cā ei⁹ est successiua et impmanēs puta mor⁹

Quarto tu q̄res. cur p̄ticle aures tinnit⁹ et sonit⁹ p̄ mor⁹ descripto est passio p̄ncipal⁹. Dicendū qd nō est passio p̄ncipal⁹ licet alicui⁹ partē. nā actio totū organi p̄ncipal⁹ les dit est passio p̄mo et p̄ncipal⁹ totū organi. nā morbus dicitur respectu actiōis lese immediate et p̄ncipal⁹ ut est declaratū sup̄ in passioib⁹ oculorū. c. de obtalmia. aucte ga. p̄mo de morbo. c. 8. Sicut quia est morbus official⁹ ut dicit statim p̄mo meriti ipsi toti. p̄t ipsi p̄t ut est de cōtra p̄mo de morbo. c. vltio. et 13. insit p̄mo et p̄ncipal⁹ ipsi toti iest tñ immediate illi pellicule q̄ est p̄ncipal⁹ ipsius organi q̄lū hoc est sup̄ tibi explicatū est in. c. de obtal. Vñ posses mus dicere qd immediaci⁹ inest ipsi aeri cōnaturali. nam ille aer cōnaturalis est p̄s coadiuuas in organico ut est de cōtra in anatho. p̄cutiēs de cōtra pelliculam. s. q̄ illis aer nō est p̄s sp̄matica nec sāguis neq̄ p̄tinue inouat in aliq̄. verū est qd attribuam⁹ ipsū melle immediate ipsi pellicule dicte.

Quinto tu q̄res. tinnit⁹ et sonit⁹ in arib⁹ bus p̄ morbo descripto est ne pa⁹ p̄ se vel p̄ colligatiā. Dicendū ut p̄tes est de cōtra mētiōe ga. q̄ semp̄ est p̄ colligatiā. venit qd venire nō dicitur sū naturā ad ipsas aures nisi tinnitus fiat rōne subtilitatis audit⁹ ut est declaratū sup̄.

Sexto tu q̄res. tinnit⁹ et sibil⁹ aurium q̄s est morbus. Dicendū qd in se non est morbus. s. est actio lesa. immo est actio corrupta sp̄si modic⁹ aut fort⁹ fuerit. 13. aliq̄ dicant qd sit actio diminuta. quod est cōtra ga. in locis dictis. 3. de morbo. caput. 2. idē. 2. teg. in fine casū. illo. sū auditū vñ iō est accis morbi descriptiue tñ est morbus in receptaculo in organo audit⁹ quod non debet recipi sū naturā.

Septimo tu q̄res. tinnit⁹ et sibil⁹ cuius virtutis est nocumētum

passiue intelligēdo. Dicēdū q̄ in se p̄siderādo est
nocumētū passiue intelligēdo v̄tū auditiue: q̄ est
actio corrupta ipsius p̄ morbo descripto ē nocu-
mētū regitiue natural' digestiue et expulsiue mēbri
mandantis et recipientis v̄tū est pluries dictum in
tentione galieni. xi. de ingenio capitulo secūdo
et octauo.

Octauo tu q̄res. tinit' et sibilus cui' v̄tū
tū ē nocumētū actiue. Dicēdū
q̄ intelligēdo tinitū et sibilū i se ē nocumētū itelles-
ctiue. nā accūs morbi pōt eē cā morbi. 3. de mor-
bo plures declarātū. hoc intelligēdo morbi descri-
ptū est nocumētū v̄tū auditiue. q̄ sibi ifert pas-
sionē et nocumētū. q̄ actiōne corruptā.

Istis clarificatis cura sonit' et
tinnitus tibi
patescit. P̄t' aut q̄ i cura pcedas scire o3 cām
tinnit' et diuersitate cāz cognoscere. q̄ i hoc cu-
ra diuersificat. nā tinnit' et sonit' fit aliqñ ex debili-
tate sensus audit' v̄tū in p̄ualescētib'. et aliñ fit ex
acuitate et claritate sensus audit' v̄tū fit i q̄busdā
colerā delicat'. Et aliqñ fit ex ma' vaporosa in-
clusa in aurib'. hoc vult rasi diuisionib' suis.

Tu obijcies p̄tra hoc. ois tinnit' fit ex vapore
agitāte et mūdāte aerē cōnaturalē in aurib'. et p
p̄ns pelliculā extēsa sup os petrosū. igit' erit vna
sola cā tinnitus. Dicēdū ad hoc q̄ verū ē q̄ ois fit
mediāte vapore agitāte et mūdāte illū aerē cōna-
turalē et illā decām pelliculā. et ē verū q̄ corpa no-
stra p̄tinue effumāt. 2. de cōp̄sionib'. ex actiōe ca-
loris natural' in hūiores. et illa effumatio vadit ad
ex p̄ porositates et sp̄git p̄ organa sēsū ad oculos
et aures et alios sēsus. verū illis vapor eleuat'
aut ē nasal' et modic' q̄ ex calore nasal' agēte in
hūorib' nasalib' illi corpi t̄lis veniēs nō p̄cipit
a sensu auditus. sēsus audit' fit subtilissim' i se q̄
aer cōnat' al' et pelliculā illa inīnfeca sunt subtiles
i se et clare et spūs auditui sunt subtiles i se et m'
tū clar' v̄tū fuit dēi in sēsū visus q̄ rōne ei' subti-
litas apphēdit t̄les vapores nasalit' eleuatos v̄tū
t̄lis sēsus audit' fit i se debil' v̄tū i p̄ualescētib'. nā
in t̄lib' sēsus fuit debilitati p̄t' resolutionē p̄tius
organū in eaz suba et p̄t' resolutionē spiritui. et
q̄ p̄t' patit' ab obiecto. 4. de mor'. et 2. de aia.
q̄ in apphēdēdo ipsū p̄t' laborat et fatigat. q̄
necio aliqd de organo resoluit'. 3. ip̄e sēsus de-
bilitat' a re obiecta impinēdo patit'. cū apphēsiō
ne eiusdē. sic p̄t' q̄lit in p̄ualescētib' fit tinnit' au-
riū. Aliqñ t̄lis vapor q̄ eleuat' ē inat' alis excedēs
in q̄to et q̄li. q̄ grossus et mult' q̄ eleuat' a malis

chimicis t̄lis vapor aut eleuat' a ma' i organo tūc
p̄seuerat t̄lis tinnit' v̄tū aut eleuat' t̄lis fum' a ma-
terna cerebri v̄tū sto'. 13. nō durer nisi q̄tū durat es-
brietās v̄tū crapula v̄tū alit' p̄ns corpi p̄ capita
venar' vel alias porositates: tūc t̄lis tinnitus d̄t a
rasi i suo p̄t' mag' v̄tū osus: t̄lis in p̄ollati incita-
tur et mitigat. verba sūt rasi in suo p̄t' et sūt v̄ba
notāda in cura. q̄ q̄ ma' est fluxa in organo o3
mag' pcedere cū isciūns et subtilitatis infra au-
res cū stupis seu vaporositatib' aurū et alijs v̄tū
dicet. Sic p̄t' solu' tue obiectōi. q̄ pcedē q̄ ois
tinnit' fiat mediāte vapore agitāte: s̄ ille vapor is-
terdū ē modic' debilit' agitat' p̄ ptes illas. igit' nō
apphēdit nisi v̄tū a sensu acutissimo et claro v̄tū de-
bilitato: v̄tū ē ubi bñ declarātū. **¶** Si tu dices q̄
t̄les vapores apphēdunt ex debilitate sēsus au-
dit' v̄tū in p̄ualescētib' non ē. Sed tu queres q̄
lit cognoscā q̄n apphēdūt t̄les vapores ex subti-
litate et acuitate sēsus auditus. Soluit rasi hoc i
suo p̄t' q̄ in t̄lib' in tpe famis tinnit' augmēta-
tur. q̄ sēsus remanet mag' clarus tpe saturitatis
miorat' q̄ ei' claritas p̄turbat. s̄ t̄les patētes
sūt velocis sēsibilitat' et teneritat' alijs mēbris:
v̄tū sūt colerici delicat'. S̄ t̄lis augmētat' tinnit' in
t̄lib' post sternutationē frequentatā q̄ non fit
in alijs p̄pter diuersionē et euacuationē materie
¶ Si q̄s tinnitū habuerit ex subtilitate et clarita-
te ipsius sensus auditus nō indiget cura nisi mul-
tū magnificet. q̄ si sic istillet i aure duo gūa opij
dissoluti cū olo rosaceo qd suffic' reitaret ista q̄n-
tas post quosdā dies. Et fiat sic. R. castorei iuf-
qami añ. 3. f. terant et dissoluant' cum aceto tepi-
do guttatim p̄ vices in auribus imponat' tepide
quattuor vel quinqs gutte. Et si q̄s tinnitū habu-
erit ex debilitate sensus auditus v̄tū cōtingit p̄ua-
lescētib' impone in aure guttatim. p̄mo de de-
coctōe absintij tepidi et lauet tota aures et calefi-
at cū illa decoctōe tepida: deide imponat' isra au-
rem oleū rosaceū tepidū vbi sit. 7. vel. 8. pars
aceti simul bñ agitat'. **¶** Si q̄s tinnitū i aurib'
habuerit a vapore grosso innaturali in ipsis au-
ribus agitāte et mūdāte violent' aerē illum et di-
ctam pelliculā. o3 considerare si talis vapor ve-
niat a mat'ia mēclusa in organo auditus. qd fit
v̄tū plimū et cognoscit' in duobus. p̄mo q̄ p̄seue-
rat et p̄cedit vniformit' in suo sono. q̄ ma' ē ibi
vniformit' assitēs et sonat grosso sono: quia t̄lis
mat'ia grossa flātica: ideo fum' grossus humi-
dus eleuat' q̄ facit sonum grossū coiter ad modū
aque cadent' in molendino. verū de possibili pōt
esse colera grossa: ideo sonus erit min' grossus.

*Cura ho tinnitū
et sibilus auris*

vel si veniat a vaporib⁹ capiti vel alteri⁹ membri considerare op⁹ q⁹ cognoscit. q⁹ cōicat gūedo capitis et auditus debilitas: et nō perseverat nec p⁹ cedit vno modo: q⁹ interpolatū incitat et mitis gatur. hoc vult ras⁹ in suo p⁹ti. talia sunt ex intento considerāda. q⁹ quādo venit p⁹mo indigemus plus medicinis incisivis et subtiliativis interius infra aurē applicandū p⁹ modum liquoris et vaporatōis cum decoctōe herbarum. Sed q⁹ talia remedia et quēcūq⁹ alia valēt in vtroq⁹ casu licet fm plus et min⁹. ideo rasis exequ⁹ est curam sū amborum et nos idē faciem⁹. Et illa modica uersitas in remedijs applicadis tue discretōi cōmittat cum consideratōe predictoz. ¶ In p⁹mis igit⁹ purgetur cūz yerapigra duplata. ga. 3. ij. pulpe colloqui in⁹ de grosso modo puluerizate. 3. f. bdellij. 3. f. incorpore⁹ simul et fementef. capiat 3. 6. p⁹mo precedēte isto syrupo duobus aut trib⁹ diebus. ff. oximellis sūlitici q⁹ i. aque cicerū rub⁹ beoz vbi sit modicū saluie maiorane. ff. i. misceatur. talis sumat mediū gobellū sero et mane. p⁹ea capiat piss⁹ suas: et de. xv. in. xv. diebus sumat. ix. vel. xi. de illis piss⁹. talit⁹ q⁹ ascellet ter vel quater vltra solitū. Et loco syrapi sumat in fine cene duos vel tres bolos saluie maiorane et basiliconis yfopi ligati cum filo et bulito in brodio carum vna ebullitōe. quolibz mane garganget bis aut ter de synap⁹. seu mostarda dissoluto cum aqua cicerū rub⁹. vel mastice de mastice mixto cum pipe euacuat flā a capite: vadat ad stuphā hoc semel i. x. diebus stomacho ieiuno. p⁹ir prouocet sternutatōes constringēdo et claudendo nares sternutando vt vērōsitas cōtenta in auribus cōmoueat⁹ et expellat⁹. teneat in manu de maiorana vel de radice yreos p⁹quassata et odoret⁹ p⁹uocetur sternutatio. vel ponat infra nares de illis p⁹osaf⁹ infra nares d⁹ p⁹fluere ē cānula. ff. 3. d. 3. ij. f. pulvis subtilis. vel de isto. ff. p⁹iremi stasis agric. añ. 3. i. castorei. 3. f. fiat pulvis subtilis. Vel d⁹ isto. ff. el⁹ i. albi. 3. f. condisi. 3. i. fiat pulvis subtilis. Lō sequenter euaporet a longe: non sit nimis calid⁹. auris quolibet sero ante cenam cum ista decoctione. ff. origani. yfopi. maiorane. añ. m. ij. vtriusq⁹ sticad. florum camomille. melliloti. añ. m. f. a. nisi. cūmini. maratre. decoquant⁹ vt decet et perfusmetur auris cum emboto. Istud consumit vento sitates et commouet matenā infra aurē. Ideo peius se sentiunt per aliquos dies. Sed continuantur omnia supradicta cum dieta tenui et modica cena. Ista decoctio valet tribus vel quatuor diebus. Consequenter in fine euaporationis in

funde in aurē. v. vel. vi. guttas tepidas huius. ff. nitri puluerizati. 3. ij. dissoluatur cum aceto tepido et aurē instilletur. Vel loco huius post aliquos dies facta euaporatione instillentur in aurē. v. gutte vel. vi. decoctionis ellebori nigri. Vel teratur elleborus niger vel albus si niger non inueniatur conficiatur pulvis cum melle despumato: liniatur supra lichiniū seu tentam et ponatur infra aurē. Vel instillentur in aurē sero et mane. vi. aut octo gutte aque decoctionis coloquintide tepide. ¶ Rasis dicit in suo continente q⁹ parum castorei ad modum lenticule misceatur cum oleo nardino et in aurē inijciatur. nam plus confert ventositati aurium alijs rebus si guttas tin ponatur in aurē sicut oleum rosaceum valet contra tinnitum causatū ex cal⁹. quando inijciuntur cum oleo seu alio liquore propter residetiam aliquando opilant meatus et inde causant surditates: propter quod non bene placet mihi.

¶ Capitulum. 34^m. de grauedine auditus.

Um in auditu cōtingit grauitas cōsiderādū ē an sit ibi sordities q⁹ vocat⁹ cera q⁹ fit in aurē: q⁹ si in etrauerit mūdef⁹ aut cū medicinis fm quod dixim⁹ aut cū cura man⁹. Si aut sordes non affuerit et euenerit hoc post facietatē fastidiosam que eam p⁹cessit aut egritudinē acutā auris ponēda est super vaporē aque in qua ea que p⁹diximus cocta fuerit traiectorio iposito quousq⁹ fum⁹ ascēdat. Qd hoc mō fieri cōuēit res iste in cucuma habente os acutū coquant⁹. Deinde traiectoriū ori cucume superponat⁹ et ne vapor egredi possit pann⁹ obuoluatur: et auris super os traiectorij ponatur. Istud p⁹terea sief in aurē mittatur. Qd
fiii

R. coloquintide. 3. i. baurach terti-
az. 3. i. castorei aristologie rotund
succii absintij oim. an. 3. f. costi q̄r-
ta. 3. i. euforbij sexta. 3. i. fellis vac-
cini q̄tū sufficit ad p̄dicta sufficie-
da fiat ex eis sief. Cūq̄z neceffe fu-
erit vnū i oleo de amigdal' amaris
resolutū auri imittat'. Hoc em̄ val-
de vtile existit dolozi flegmatico ⁊
v̄etositati ac sonitui ⁊ tinitui q̄ ex
grossov̄eto fuerit ⁊ sorditati q̄ ē ex
grossis hūozib'. Si aut̄ debilitas
audit' p̄stigit p' ieiuniū aut vigili-
as: fueritq̄z facies extenuata ⁊ ocu-
li cōcaui: eger balneū sepe igredia-
tur ⁊ largiori cibo ac potu v̄tat': et
i somno fiat p̄fūdior sup caput q̄z
aquā tepidā cū oleo fūdat donec
sanet'. Qd si p' frenesiz cōtingat
ex medicis p̄mis curet'.

E grauedine ^{audit':}

^{τ d. acti}
one diminuta audit' q̄n diminute au-
dit: puta q̄n nō audit nisi cū clamore
magno vt videm' i plumb' i p̄ma senectute ⁊ de
ei' cura: nā de actiōe corrupta ipi' auditus puta
de sibilo ⁊ sonitu obiecto extrinseco absente dēm
ē i. c. p̄cedēti. De actiōe ablata ipi' puta de ipsa
surditate q̄ est nihil audire: nō fac̄ mētiōez h
q̄ illa cōiter ē a ḡnatiōe ⁊ illa ē incurabil'. **Al-**
teri' nota q̄ p̄siderata anathoma ipi' orgāi au-
dit' ⁊ alijs p̄siderat' q̄ dicta sunt i caplis p̄cedēti-
bus saq̄ de facili p̄t cognosci p̄tela seu immediate
paties i ḡuedie audit' seu i actiōe diminuta au-
dit' q̄n nō audit nisi cū maḡ clamore ⁊ in actiōe
ablata ipi' puta in b' q̄ ē nihil audire ⁊ p̄t cito
cognosci causa q̄ plures accidit a tempore ⁊ a
generatione. nam surditas a generatione perfe-
cta que ē nihil audire illa fit ex errore informa-
tiue p̄p̄t qd ē incurabil': nā illi nerui q̄ sunt q̄ntū
par neruoz capū. 4. de intio. sūt de possibili idu-
rati nō bñ p̄forati callosi: potissime i extremitate
pelliculosa i osse petroso qd nō sentiēt inundatio-

nē nec p̄cussione aeris. istā credo esse cām potissi-
mā surditat' a ḡnatiōe: surditas at̄ aliq̄l' a tpe q̄
ē male audire: si nō alleuiet' ex se q̄būda t̄pibus
potissime flāte v̄eto aliq̄. vel tpe claro illa curati-
onem nō h̄z arguit' cā for̄ valde ⁊ ecōtra qd est
valde p̄siderādū anq̄ manū apponas. Ista tal'
a tpe q̄z fit cā triplici. aliq̄n fit a sordido fetulero
ad modū cere nigre fluxe p̄ capita venarū ⁊ ex-
pulsio ab ipis venis i radio sol' videt' tal' sorditi-
es. Inedū fit a grosso fluxo ⁊ expulso per capita
venarū ibi p̄tiguat' q̄z plene v̄l q̄z cōp̄sse a fris-
gido vel dilatate v̄l rarificate a calō: nā ista duo
adherēdo pellicule i p̄cauo: auri opilat' meatū ner-
ui p̄ quē veniūt spūs ⁊ phibēt p̄ceptiōez iunda-
tiōis ⁊ p̄cussiois veniēt' ab aere extrinseco i mediā
te illo aere cū nafali sic diminuit' auditū. Tertia
cā ē v̄etositas grossa fria igrossans illū aerē con-
naturalē ⁊ indurās subam illi' pellicule p̄p̄t qd
nō recipit nec p̄cipit inundatiōez aeris cōez: nisi sit
valde fortis ⁊ clamosa ad modū tube fctā. Ista
distinguit' a 2^a: q̄z cū ista stat tinit' gross' ad mos-
dū aq̄ cadēt' in molēdino fit etiā ex carne addita
que est incurabilis: fit etiā ex ap̄ate causato in
ptacula ista curat' curādo ap̄a ⁊ ei' reliq̄as. Ex q̄
bus tā dic̄ via curatiā erit tibi apta.

Primo ^{tu q̄res cui' p̄ticle auri ḡuedo}
audit' ē p̄a p̄ncipali'. Dicēdūz
q̄ ḡuedo audit' ē acc̄is i se q̄z actio lesa puta di-
minuta vt statū dictū ē p̄ morbo descripto ē pas-
sio p̄ ⁊ p̄n' totū organi p̄ qd totū actio p̄ncipa-
liter ⁊ p̄ ledit' ⁊ morbo: d̄z respectu actionis lese
p̄d morbo ⁊ 3°. inedi' t̄n iest ⁊ p̄n' ipi pellicule
p̄caue. v̄l neruo illi opilato ab hūiore a tpe vel in-
durato ⁊ opilato opilatiōe coartatoria a ḡnatiōe

Secūdo ^{tu q̄res ḡuedo audit' p̄ mor-}
bo descripto ē ne p̄ se v̄l per
colligatiā. Dicēdū q̄ sp̄ p̄ colligatiā venit qd ve-
nire nō d̄z: abla' aut̄ ipi' audit' a ḡnatiōe p̄t in-
eē ipi' organo p̄ se a creatione: q̄z a creatione illa
pellicla erit multū idurata: v̄l ille neru' ē opilat'
opilatiōe coartatoria: q̄z idurat' multū.

Tertio ^{ḡuedo audit' q̄ morbo in ḡne ⁊ i}
sp̄. Dicēdū q̄ in se nō ē morbus
s̄ acc̄is morbi q̄z actio diminuta sensus audit' pro
morbo at̄ descripto ē official' i ḡne i sp̄ aut̄ ē vt
plm morbo in receptaculo replet' illa p̄cauitas
pelliculosa sordi' seculento flā^o vel v̄etositate
grossa ⁊ frigida vel cū portione flātis vitrei v̄l al-
teri' speciei. Iđ nō p̄t bñ p̄cuti ab inundatiōe ae-
ris cōnatural' inundat' ⁊ agitāt' ⁊ p̄cutiēt' ipsaz
aliq̄n ē in sp̄ ipa opila^o i neruo illo veniēt' a v̄o

pari nervorū capitū nā opilat a matia fluēte p ea
nalēmerit. vñ a matia adherēte in p̄cauo pellicu
le claudēte viā ibi spūū descēdētū a cerebro.

Quarto tu q̄res: gūedo audit? cui? vñ
tuq̄ est nocumētū passiue itel
ligēdo. Dicēdū vñ pluries ē dictū q̄ regitue natu
ral p̄ta digestiue t̄ expulsiue mēbri mādar̄ t̄ re
cipiēti. Idē p̄t dici de surditate a re tpali q̄ sur
ditas a gñatiōe ē nocumētū iformatiē vñ errā
ns in figuratiōe mēbri.

Quinto tu q̄res: gūedo audit? cui? vñ
tuq̄ ē nocumētū actie seu pa.
Dicēdū q̄ ip̄i intellectie idē intelligas de surdi
tate t̄ de actiōe corrupta ip̄i vñ de tinitu t̄ sibi
lo vñ sunt dictū: nā audit? porta ē itellec? in b̄ cō
nenerūt oēs ātiq̄ p̄p̄ qd̄ surd? a natiuitate ē mu
t? nā accūs morbi. 3. de mor? i p̄lib? loq̄ p̄t eē cā
morbi. Si itelligam? morbū descriptū tūc ē pa.
seu nocumētū actie vñ auditiē: q̄ sibi ifert p̄n
nocumētum: q̄re qd̄a sunt surdi naturalr̄ seu a
natiuitate dictū ē ad hoc statū in p̄n.

Sexto tu q̄res: q̄re surd? naturalr̄ ē mu
tus. Dicēdū q̄ audit? porta ē in
tellect? t̄ itellec? ē cā locutiōis q̄ cessante cessat
locutio. 3. cessante illo cessat actio intellect? in
exteriorib? t̄ p̄ p̄ns in interiorib?: q̄ n̄h̄l ē in itel
lectu q̄n p̄ fuerit in sensu. 3. de aia.

7. istis clarificat. Cura surditatē tibi pate
re t̄ inuestigare o3 si est antiq̄ta q̄ ex q̄ ānū tran
suerit male curat cā est habituata s̄l̄r q̄cūq̄ in
uestigare o3 si ex q̄ accidit alleuiat aliq̄n vel nō:
q̄ si nō incurabil ē fugias manū nō iponas naz
causa tal̄ nocumētū videt eē for̄ t̄ fixa si alleuia
tiōe aliq̄n habuerit scire t̄ inuestigare o3 cāz ei?
q̄ i hoc cura diuificat vñ dicet. ¶ Si q̄s ḡ sur
ditatē aliq̄lē a tpe habuerit q̄ alleuiatiōez aliq̄n
h3 aliq̄lē respicias aurē ab irra i radio sol: an sit
ibi sordities fetulēta ad modū cere sub citrine t̄
sub nigre adherētis infra aurē t̄ phibētis sensa
tiōem p̄cussiois aer̄ rōne adherētiē q̄ si sic i mol
liat cū oleo cōi tepido istillādo bis vel ter in die.
q̄nq̄ vñ. 6. gutt̄ cū oleo fenugreci vñ cū olo ymb̄
pisq̄. ¶ Et cū pinguedie āguille cadēte dū assa
ta vñ cū aq̄ ramfōz vñ albe recollecte dū cōburi
tur. Multi paupes curāt cū vno solo hoz reme
dior. ¶ Et euaporet de sero ipa aur̄ cū aq̄ decoctio
nis foliorū malue bisinalue: q̄ sordicie rēollita
remoueat p̄tēta. ¶ Et alio instlō vñ erit possibile
t̄ puocet stemutatio strigēdo os t̄ nares vt me
l̄ expellat ē puluere cōdili vel cū puluere p̄iret

t̄ stahza. castorei effi al. añ. 3. i. vel 5. ¶ Et faciat
puluer ē de vno solo insufflet infra nares cū can
nula t̄ ipone cānul in aure t̄ sugge fortit t̄ sepe
ista p̄tinuet̄ donec ista extrahat. ¶ Et si q̄s gūe au
ditū vñ surditatē aliq̄lē habuerit rōne supfluitatē
flā^{cc} grosse fluxe a capite p̄ capita venarū quod
mō rōne plectorie venarū capit̄ t̄ corpis. ¶ Al̄ ra
tiōe catarr̄i vñ p̄cussiois vñ frigiditatē vñ calidita
tis excedēt̄ extrisece. vñ habuit surditatē rōne vñ
tositatē vaporose multū frie ibidē gñate, a modis
ca portioe matie sordide multuz t̄ magi frie sili
mō fluxe a qua vapor multū actu frigid? p̄ actio
nē cal̄ eleuat: q̄ mor? a cal̄ debili dicit m̄h̄vētū
¶ Et de possibili fluit tal̄ vapor frigid? a cerebro
q̄ a matia multū fria i venis ei? recōdita t̄ p̄ eo
rū capita expulsa ad p̄cauū aur̄. nā istis duabus
de caus̄ sit cōit mali? audit? p̄p̄ qd̄ cuz vñra q̄
cōit stat tinit? grossus debil? cū p̄ma for̄ ad mo
dū aq̄ cadētis de molēdino cū scōa. ¶ Et sit mali?
audit? caus̄ iā dicit p̄p̄ p̄la. p̄mo q̄ talia alterāt
t̄ imutāt p̄nē nat̄ale pellicle t̄ totū organi cuz
q̄ fiebat sensa? rei obiecte debita q̄ alterata n̄ p̄t
cū ipa fieri. ¶ Scōdo q̄ tales ma? adheret cū ip
sa pellicula p̄p̄ qd̄ phibēt p̄tactū inundatiōis
t̄ p̄cussiois aer̄ cōnatural. ¶ 3. q̄ sic adherēdo
claudūt vias spūū audituor. ¶ 4. q̄ ista ta
lia ingrossant illū aerē cōnaturalē q̄ ingrossato
t̄ sensu dicte pellicule dinuto nō apph̄ēdit immu
datio aer̄ cōnatural: nec ei? p̄cussio a pellicula
nisi sit valde fortis t̄ clamosa ad modū tube ve
rū aliq̄n de possibili l3 talia raro fiunt a mala cō
pletiōe multū fria aer̄ subintrāte cui? cura sit s̄b
intrādo facilt̄ instillādo in aures olea cala: t̄ sit
s̄l̄r a mala p̄ne sicca acq̄sita in organo aur̄ p̄
pter vigilias t̄ abstinentias cui? cura sit hūiectā
do cū sono t̄ balneo aq̄ tepide t̄ plimo nutritio
¶ Si q̄s ḡ h̄is surditatē a caus̄ duab? iā dictis
sic purget cū yerapig? duplata cuz coloq̄ntida.
R. yerapig? ga. 3. i. pulpe coloq̄ntide grosso mō
p̄liuerisate. 3. i. bdellij. g. 5. incorpent s̄l̄ capiat. 3.
f. i. p̄l̄is. p̄cedēte oxil? squillitico p. 3. vñ. 4. dies
gargariset q̄cūq̄ m̄ae bis vel ter de sinapi vñ de
mostarda dissoluta cū aq̄ cicerū rub. mastice po
stea d̄ mastice mixto cum pipe vt flā a capite ex
pellat: euaporet aur̄ cū aq̄ decoctiois cala? abs
sint foliorū lauri organi. fiat aliq̄lra lōge vt va
por nō sit mis calid?. q̄ facto istillet in aure duevñ
tres aq̄ tepide decoctiois effi m̄gri vñ de olo ras
dicū t̄ sarifrage. s̄. cortiq̄ radiq̄ sen. petrosi rafa
ni. petrosi effliccati p̄ duos dies i ymbra añ. m. i.
sarifrage p̄q̄llate. 3. ij. baccay lauri. 3. i. olei cōis

qđ suffic ad coopenedū recōdā i amphora bñ
coopata ⁊ ponat ad solē xl dieb⁹ p⁹ festū bñ Jo.
baptiste. In defectu hui⁹ ponas sup cineres cas-
tidos p duos ⁊ tres dies. Vel iponat i aure de b
qđ ē valde bonū. R. coloqntide. 3. i. nit. 3. i. ca-
storee aristol. rotūde succi absin. añ. 3. f. cost. 3.
i. euso. bij gna. vi. fell vaccini qđ scz fiat ex eis si
es cū necē fuerit vñū d ill in olō amigō. amararū
resoluat ⁊ auri. 4. vl. 5. gutte immittant istud re-
mediū ē forte ⁊ bonū: qlibet die añ pradiū ⁊ an-
te cenā puocet sternutatio restringendo os ⁊ na-
res cū iā dicit statū ⁊ i pcessu pclamēt i aure pa-
magne voces ⁊ clamose vt tube.
Caplin. 35. de vermib⁹ aurū alijs aialib⁹ ipsam
ingrediētib⁹.

Um i aure fuerit titilla-
tio ⁊ prurit⁹ ⁊ dolor: dei-
de ceciderit vñes ab au-
re imittat auri succ⁹ mētastri: aut
de folijs psicor: aut oleū de nucle-
is ipoz. aut aloes i aq dissoluat ⁊
imittat. hec em vñes auris pua
aialū ingrediētia ipaz qñ erūt i au-
re ⁊ i vlcerib⁹ nascūtur interficiūt.

E vermibus auri

um ⁊ alijs aialib⁹ ipas ingrediētibus
vt sūt pulices ⁊ silia. C. Nota q vñmili
⁊ alia aialia aliqn subitrāt dormiēdo i terra seu i
vmbra arbor⁹ ⁊ pulices tpe estiuo. aliqn gñat vñ-
mes i aurib⁹ p putrefactiōez sic i plib⁹ statūq pu-
trefiūt sup fluitates apostemose. vl nō apostemo-
se ⁊ vñte oz b forā i matia disposita itroducit sic
fit i mēbus. C. Notū ē cuiqz q morb⁹ descriptus
ē pō: pncipalr i toto organo q: official vt statū di-
cet. p⁹ inest toti pñr pñ lz imedi⁹ insit ipi pcau-
tati aurū ⁊ ē p colligātis venit qđ venire nō dz:
⁊ ē morb⁹ officiali gñe i spē morb⁹ i nūero q res
ē suba s dicit malā cōpōnē ex re addita nūerali:
⁊ ē nocumētū passiue regitiue aiate puta discre-
tiue: q: si nō errassent tlia nō subintrassent. Et ē
pa⁹ vtur auditiue: q: illi nocet ⁊ illi infert nocumē-
tū rasis curat tāles iponēdo succū mētastr vel
folioz psici vel succū absin. vl cucumeri asi. vl d
aceto ⁊ baurach sil mixtis.
Caplin. 36. de his q cadūt i aurē extrilec. vl que
eam impediūt.

Um aliqd figitur i aure
oleū tepidū ē imittēduz
⁊ paties balneū igrediēs
ibi morā faciat donec corp⁹ eius
mollificet. deide narib⁹ isufflet cō-
diti ⁊ teneat ābelit⁹ donec sternu-
tatio seqt. forsitā em sic egrediēs.
Sin at fuerit difficile ⁊ nō exierit
erit necesse vt cū ferro auri imisso
extrahat. Qđ etiā i narib⁹ ē faciē-
dū: si qđ eas igressum fuerit qđ ex-
trahi nō possit. Qđ si aq itrauerit
capite ad ptē auris illi⁹ icliatio sa-
liat eger ⁊ si nō exierit puocet ster-
nutatio vt dixim⁹. deide tepidum
multoties imittat neqz hoc p par-
uo ē habēdū: ⁊ pcpue si res malā
hñs qlitatem igressa fuerit. Ex ea
nāqz grauis sequetur dolor.

E his que cadunt in aure
extrinsecus vel
que eam impediūt. Rubrica clara
i passionet i ptiēta ⁊ i colligā ⁊ i no-

cumētū vtutū ita ē intelligēdū vt ē dictū i. c. pcedē-
ti. ⁊ p ma⁹ aurū clarificata. R. ab vult q cū ster-
nutatiōib⁹ retinēdo ābelitū ⁊ claudēdo os ⁊ na-
res expellat ⁊ nō debeat tardari i cura q: ei⁹ mo-
ra lōga iduceret piculū ⁊ dānū audit⁹ mltū vñf
cōditi herba ē q assilat spatule: flos ei⁹ assilatur
viol. ⁊ qdā sūt citr⁹ ⁊ glauci s. pluis. ⁊ narib⁹ in-
sufflet loco cōditi facim⁹ puluerē de piret⁹ casto-
reo staphisag⁹ effo vel de vno eoz termiet.

Caplin. 37. de sanguie ex narib⁹ fluēte

E his q sanguis ex nari-
b⁹ fluxū retinēt ē succus
albeduragi cū cāphora
fuerit i eo dissoluta narib⁹ imissus
Cōfert em ei q hāc passionē icur-
rere solit⁹ ē añ eā uiet⁹. Aut i ho-
ra egestiōis aut sumat gipsūm: cū

nis carte d pāno galle sāguis dra
conis calxlegi ⁊ puluerisata nari
b' isufflet Aut liciniū i eis intictū
mittat i nares: aut alumē iamēni
puluerisatū vt alcohol cum amilo
eiusdē q̄ritatis narib' isufflet. qd
si adhuc vehemēter manauerit su
periores adiutorū ptes apud as
cellas cū istitita ⁊ core apud igui
na liget ⁊ testiculi silr sint ligandi.
Si vō passio inualuerit flōmē ce
phalica eiusdē ptis de q̄ fluit san
guis. Si at nec hoc mō strict' fue
rit: magne vētole cū igne superpo
nant vētri ab ea pte de q̄ fluit san
guis. Medicamē qd vehemē
ter valet ad sanguinē pstrigēdum
Sumat calx alba ⁊ leuis q̄ vtitur
aurifices ⁊ sepe narib' isufflet si
ne interpolatiōe ⁊ liciniū albumi
ne oui illinitū ea inoluat ⁊ narib'
imittatur

E sanguine

a naribus
fluete. No
ta qd sāguis fluit a narib' qz vēa i na
rib' seu i frōte apit. 3. d. mor. c. penl'

timo. Idē vult ga. 6. d. mor. c. 5. In vena apitur
i frōte seu i narib' cā triplici si a cā itriseca apiat
vt dic ga. i loq allegat. vno apit vena i fronte a
forti expulsua expellēte pur dz i bōa crisi signis
digōis pcedētib' vt in p̄resi in sinocha in tertia
naulifrenesi piplo ⁊ silib' ⁊ p̄silip̄tigit b in qdā
neutralitate decidēte i etate sanguis ⁊ i venosis
talis nō ē restrigēd' nisi q̄ritatē excedat. q̄ autē
sit illa q̄ritas hoc dicet statim. alio apit vena
a sanguine mutato a sui natā i q̄rit' excedēti: naz
q̄ritas excedēs appit venā: b vult ga. 6. de mor.
c. 5. Alio apit vena i frōte a sang' mutato a sui
natā i q̄rit' acur' pūginiū rōne cur' apit caput
vene rōne cur' q̄ritat' icitat' expulsua ad expellē
dū i debite. 6. de mor. capi. de exētib' p vesicā
sic rōne q̄ritat' dicte excedēt p̄tētia debilitat ⁊

guat. 6. de intio. c. p. in fine. Istis duob' dicij
modis silr si venas apiat nō dz subito restrigi nisi
tal' sanguis q̄ritatē excedat: q̄ aut sit illa q̄ritas
statī dicet. Si autē exeat p venas matiq̄ vel ani
aperiūtur vene istis de caus' dictis. ⁊ aliqñ simili
ter aperiūtur vene in ist' duobus locis rōne dese
ctiōis venarū: qz rara tenuis moll' a gñatōne vl'
tēpore p̄t hūiditates fluētes ad ptes illas. Ex
isto casu multe mē. flārice vel rare p̄texture hnt
fluxum mē. in ecce silu quas curam' cū ablutiōe
decoctionis aluis ruppe ⁊ pluuiē ⁊ galariū ⁊ cū
stuppis p embotū cū cortice thuri. hoc dicet in
fra suo loco crepatur aliqñ in pecto: alib' tussien
do p̄t istā defensionē vel p̄t vltimā duriciē ibi
nō apitūtur cōit b crepāt: b dicet in sequētib'.
Alterius nota qd sanguis exiens p nares vel
aliunde est accidēs morbiditū epies a corpore
mutatū qz est accēs morbi vt epies: quia exi
nocumēto contentiue vel expulsiue vel vtriusqz.
Vel est accēs morbi vt tale exiēs puta qz mutat'
in q̄to vel in quali vel vtroqz modo vt statī dicet
tu qres sanguis exiēs p venas
narū cur' hūit ē nocumētū siue
p̄tice ē pa° p̄n' loqndo p mor° descripto. Dicēd'
qd officioz venarū narū: qz sāguis exi a narib'
qz vene illarū p̄tū apit. 3. d. mor. c. penultio.
Idem. 6. de morbo. c. 5.

Secundo tu qres flux' sang. narū est
ne passio p se vl' p colligātiā
loqndo p mor° descripto. Dicēdum qd si aperia
tur a hūitē expulsua forti expellēte ⁊ curate mor
bū tūc nō erit pa° i capitib' venaz qz illa dilata
tio officij venarū sit a natura ⁊ nō ē cā imediata
nocumēti actiōis venaz. iō ē cā sanitat' corpis ⁊
venarū qz sanitas acq̄rit' nō ē actio nate nō mor'
b vult ga. 3. d. mor. c. penul. aucte theophili. si
aut venit illa ap̄tio venarū illarū rōne sāguinis
mutati i q̄to vl' i q̄li vl' i vtroqz mō tē ē p colligā
tiā qz vētiad venas frōt' qd venire nō dz p̄n natu
rā: qz san. mutat' siue vene apiat i m̄rice. l'i ano
rōne raritat' dicte ⁊ molliciei a supfluitatib' aq̄
sis q̄lter ē declarabit infra suo loco puta in. c. de
menstruis. ⁊ emorroid. ⁊ c.

Tertio tu qres flux' san. narū qd mor
b' ē. Dicēdū qd flux' san. narū
⁊ vniuscuiusqz alij p̄t i se ē accēs mor': dēn exi
ens a corpore mutatiū: nā erit accēs vt exiēs si nō
seq̄t inuasiōnē qz exiit a nocumēto hūit' p̄tētiue si
peccet t̄m sui q̄ritate: nam expulsua excutatur a
q̄li: sicut cōtētiua a q̄to. 6. de intio. c. p̄mo in fine
Idē dicit Ba. 6. d. morbo. c. de exētib' p̄tētiue

ficaz. Tu dices q̄ si fluxus sanguis et quicunq; alia
 res exiens sit accidens vt exiens. qz exiit ex nocumēto
 p̄tētiue vlt̄ expulsiue. q̄ tale exiens erit actio lesa
 et nō erit acc̄is distinctū in ḡne p̄tra actionē lesā
 Cōtrariū tu ponis et ponit ga. 3.º. de morbo. c. 2.º
 Dicēdū q̄ adhuc ē acc̄is morbi distinctū ab acti
 one lesa. aliud est illud qd̄ exiit put̄ idebite exiit et
 aliud ē actio alicui⁹ virtutis dēē expulsiue vlt̄ reten
 tiue indebite agēis. Vlt̄ illud exiens nocumēto
 actōis p̄tinet. 6.º. de morbo. c. 5.º. qz cōsequit̄ ad
 illā actionē malā et nō est actio mala s̄ cōsequit̄
 ad illā. Jō ga. in locis allegat̄ dīc̄ q̄ interdū nō
 est acc̄is morbi vt exiens qz cōsequit̄ sanitas. et
 sic p̄ rō ad rōnē apparētē q̄ facit m̄sare debiles
 in arte. idē dicim⁹ infra. c. de retētiōe mēstruoz d̄
 eo qd̄ est clausū et detētū vlt̄ naturā qd̄ est acci
 dēs morbi vt detētū et vt mutātū p̄ morbo deseri
 pto. t̄lis sanguis exiens ē officialis mala cōpositio
 in via: in spē dilatatio viarū sanguis. nā vene di
 latant̄ vlt̄a debitiū in capite aptio ē capiti dilata
 tio. ad quā sequit̄ in receptaculo: qz inamitio siliē.
 nā vene sunt vie p̄ q̄s portat̄ sanguis ad mēbra.
 et sunt receptacla san. nā loc⁹ sanguis sunt vene
 Vlt̄ si apiat̄ a forti virtute expulsiua sic in crisi:
 vel alit̄ in cura disfrac̄: talis dilatatio capiti ve
 ne nō est morbo. qz nō ē cā nocumēti actōis s̄ sa
 nitat̄. hoc vult ga. 3.º. de morbo. c. penultio. Tu di
 ces si apiat̄ vena cū flōm̄is in cura q̄ morbo est
 Dicēdū q̄ qz actio officiū q̄ ē p̄tinere san. fin na
 turā corp̄is nō ledit. immo iuuat̄ corpus et acq̄
 rit̄ sanitas in toto corpe nō erit morbo officialis
 s̄ erit illa solutio vene morbo p̄silit̄. qz digestia
 illi⁹ p̄tūle vene et carnis solute solū. iō. modicuz
 rubescat et pustulat̄ in crastinū. Utilius est in na
 tura q̄ totū corpe iuuat̄ cum modico nocumēto
 alicui⁹ p̄tūle: cum nihil iueniat̄ i curatōe
 alicui⁹ q̄n sit alicui⁹ lesiōis. xi.º. de ige. m. c. 6.º.
 in fine. s̄ qz iuuamētū mar⁹ est iō eo vtēdum est.
 Si aut̄ illis flōia seu apertura veye fuerit tpe in
 debito vel in q̄ritate idebita q̄ sequat̄ nocumen
 tum corpi vt tota die p̄gigit̄ illis solutio vene erit
 morbo cois officialis qz officiū vene sibi debitiū le
 dit immediate puta p̄tinere san. debitiū ac p̄ueni
 entē nature corp̄is. et erit morbo cois cōsiliis et of
 ficialis vt dictū est. Tu dices: videt̄ q̄ flōmia facta
 semp̄ dato q̄ sequat̄ iuuamētum corp̄is qd̄ ne
 cessario fit morbus officialis et cōsiliis: illis solutō
 idiget cura puta clausiōe restrictiōe. q̄ necessario
 erit morbus officialis. p̄na 13.º. reg. cura debetur
 morbo cāe p̄suatio. Dicēdū q̄ illa clausiō et restri
 ctio nō fit p̄ cura solutōis dēē. s̄ p̄ p̄suatiōe exi
 tus san. ne idebite et vlt̄a modum exeat. Jō de

bet dici p̄suatio non cura. imo pōt dici q̄ talis
 aptio vene non ē morbus officialis s̄ cā morbi q̄si
 tpe p̄ueniētī nō claudat̄ erit morbo officialis qz cā
 imediata nocumēti actōis ip̄ius vene puta cons
 tentiue sanguinis.

Quarto in q̄res. fluxus san. nariū cui⁹
 virtutis ē nocumētū passiue itel
 ligēdo. p̄ alia verba querit̄ vlt̄a q̄ subsequens per
 ora venarū nariū cui⁹ virtutis est nocumētū. dicit̄
 vlt̄a q̄ subsequens 3.º. de morbo. qz p̄seq̄t̄ actōem
 lesā alicui⁹ virtutis et q̄litate mutata comp̄hēsa p̄
 aliquē de sen sibi qz cōiter sunt mutati in p̄mis:
 vlt̄ i secūdis vt i colore. p̄ alia verba pōt queri de
 sanguie exēte p̄ nares: p̄ matricē: p̄ emorroyd̄.
 si exeat in modica q̄titate min⁹ debite. 3.º. de mor
 bo. c. 5.º. sanguis exiens: et qd̄ clausū ē seu retētū p̄
 ora venarū nariū cui⁹ virtutis ē nocumētū passiue
 itelligēdo. expone exiens ip̄fecte vt i crisi dimm̄us
 ta. vel alias vt i p̄lector̄ia magna et in etate 2.º. et
 qd̄ clausū ē seu retētū de sanguie q̄ deberet expel
 li cui⁹ virtutis ē nocumētū vt ibidē dicit̄ infra i pas
 siōib⁹ matricis et ani i emorroyd̄. Multos feci mu
 sare i exāmie publico. Dicēdū q̄ i fluxu sanguis
 nariū a forti vtute expulsiua non est nocumētū
 vtutis nisi excederet qz sequit̄ sanitas. nec illa ap
 tura vene ē morbo. qz nō est cā nocumēti actōis i
 vena nec i corpe ex q̄ sanitas acq̄rit̄ nisi tūc exce
 deret flux⁹ illis. tūc ē nocumētū p̄tētiue qz contēti
 tiua debilitat̄ ex officiis venarū apertis et dilas
 tatis non potest in actōne sua p̄p̄a et naturali. iō
 desunt humores abire officiis venarū apertis
 p̄pter quod male continet et sequit̄ actōis sue
 lesiō. Si autem talis sanguis imperfecte et dimi
 nute exiret vt in crisi imperfecta exiit non est acci
 dens morbi vt exiens s̄ vt mutātū. Sed quod ē
 retentum et clausum in corpore vlt̄a debitiū est
 nocumētum expulsiue. quia sibi inest ex sui na
 tura expellere superflua. vi.º. de morbo. Vlt̄ū est
 q̄ est virtus fatua nec bene expellit nisi incitata
 a quali. p̄mo de interioribus. caplo p̄mo. et expul
 siua non valet in actione ex clausione viarum et
 officiōrum venarum: propter quod sequitur ma
 la actio ip̄si expulsiue. s̄ q̄ nō bñ expellit cū t̄li o
 pilatōe officiō: sic p̄tētiua venit i malā actiōe ex
 vijs dilatāt̄ vt dēē ē. si aut̄ illis san. exeat rōne q̄
 titat̄ san. excedēt̄ ap̄iet̄ venā tūc ē nocumētū p̄tē
 tiue. nā p̄tētiua quat̄ a q̄to. 6.º. d̄ in f̄io. c. p̄. idē. 6.º
 de mor. p̄p̄ qd̄ venit i malā actiōe sua sic q̄ ma
 le retinet. si aut̄ sanguis exiit et exeat sui qualitate
 puta acuitate pungēte et aperiēte venam et inci
 tante expulsiuam talis fluxus sanguinis est no
 cumētū expulsiue p̄ncipalit̄. qz expulsiua. inamat̄

a q̄li vt dictū ē: a q̄litate forti excedēti icitat' vlt' tra debitu: sic venit i actionē suā indebitā sic q̄ vlt'ra debitu expellit.

Quarto tu queres flux' sanguis exced' des cui' vlt' ē nocumētū acti ue seu passio. Dicēdū q̄ nāsalis mēbroz puta digestie & aliaz nāsalū. q̄ i nstrumētū ipsoz puta spūs & hūores expellūt & defic. iō veniūt in ydro pisan & ad alias egnudies.

Quinto tu q̄res cū sāguis exeat intēdū in bona crisi & a bona vltute expulsiua q̄l' t'lis flux' faciet excessū. Dicēdū put itati dictū ē in q̄ōne pcedēti q̄ in t'li cāu nō sit excessus a vltute expulsiua s̄ ab ipā vltute p̄tētia. nā expulso sup fluo put d3 q̄: orificia venarū remanēt intēdū mltū apta. p̄tētia nō valz in actōe debita p naturā. iō ē nocumētū p̄tētie nō expulsiue. iō succurrūt tali excessu cū shipiā appolitis in frōte & mē supcilia in radice narū vt dicet.

Sexto tu q̄res q̄ ē q̄ritas sāguis exēti' tollerabil' p nāz i q̄ nō ē restrigēdus. & vlt'ra quē ē restrigēd'. Soluit ga. li. suo de flōmia doc. 2. a sumā p. c. 3. de flōie q̄ritate circa finē capli q̄nti dic' neq̄q̄. igit' possibile ē p̄scri p̄tione i vno q̄q̄ vna dēmiare euacuatiōis mēsu rā. q̄ q̄sdā vidit a q̄b' sufficiēt' auferbat. vi. h. san. & nulla seq̄bat' malignauo vltut'. in q̄busdam vna & mediā & in aliq̄ ledebāt in q̄busdā si duas euacuasset nocuisset vtiq̄ vltime. pp̄t qd noui & vna auferre. h. q̄nq̄ p̄ficir: & q̄nq̄ ex b min'. nā etas & habitudo corpis est mltū cōsiderāda si ē venosus vel alb'. mollis. parū venosus. pp̄t qd huic q̄ōni nō pōt vni' vbo m̄deri. vñ auic. viat' cis. gilbert'. gordon' oēs pueniūt q̄ pōt exire i q̄ritate q̄tuor. h. sine nocumēto. Lredo b in mltū venosis vt vult ga. l3 nō in oib'. Scio q̄ ego habui ter fluxū san. in q̄libz fluxū pdebā plūq̄ vij. h. vl. viij. in duob' dieb': & nō pōtat restrigi donec faciebā flōmiā d' mediana vltusq̄ brachij tāta erat caliditas san. q̄ incitabat expulsiuā venaz quā sentiebā i spatul'. nā venosi & molli carnis. nec tollerasset tātā euacuatiōē sine dāno suffecisset eis vna. h. vel vna cū dimidia. Lōit nos restrigim' postq̄ exuerit in q̄ritate duaz. h. esti matiōe coi. Auic recitat in 3. cān. q̄ aliq̄ tollerāt fluxū sāguis narūm vsq̄ ad. xx. h. & aliq̄ vsq̄ ad. xxv. s̄ postea moriūt.

Octauo tu q̄res cū san. arterial' sit magis calid' & acur' pūgēs pcutiēs & pforās ora artiaz q̄re min' fluit p capita artiaz frōtis q̄ san. q̄ ē in venis cū sit min' calid'

duz & min' pcutiēs ora venaz. Soluit Amē. 3. cān. fen. 5. c. de fluxu sāguis. q̄ vena p̄tēta est ex vna tunica pp̄t qd cit' soluit i p̄tuo seu apitur in capitib' a modica ipulsiōe. iō in pulmone creauit natura mirabilē venā artiale cū duabus tuniq̄ p̄tētiē sāguinē epaticū vt i motu pectora: lū cito nō rūpet. Intēdū aut' artie in p̄a cerebri apiunt ita q̄ san. t'lis nō restrigit ē salt' p̄tuo p̄t qd q̄: remedia sup artias nō possum' appli care. nō bñ curāt imo aliq̄ moriūt casus ē rarus l3 aliquando insit.

Septis clarificat'. Cura sanguis fluēti a narib' tibi patescit. p̄t' aut' q̄ in cura pcedas scire & cōgscere o3 cōp̄tōē etatē & p̄suetudinē. q̄ ex his cura aliq̄l' diuificat' saltē i die ta & flōmij & v̄tosis. L op̄tōē: vt si ē co. potissi me de colera rub. q̄ fuerit sp̄ colorat'. q̄ t'les pau cū nocumētū patiūt ex fluxu san. narū intēto vt dicit ras' auicē ga. in suo p̄t'. vel si est sanguine' cū t'les silr san' tollerāt magnū fluxū sine nocumē to. hñt venas latas cū mltitudine sāguis & hūoz p̄tū ē de flātū & fri. q̄: nēcio hñt venas strictas. 3. de cōp̄lomb' parū abūdāt in sanguie & hūori bus in venis. Et etatē o3 p̄siderare siue i etate sā guica vl' circa. Et p̄suetudinē p̄siderare o3 si ē as fuer' habere fluxū in puericia vl' als. nec si ē as fuer' facere flōias. nec si distulit. ista plura indi cant medico in cura. & in p̄nostico. ¶ Si q̄s cole ric' de colera rub. vl' als venosus vl' sanguine' & venosus magnū fluxū de narib' habuerit. puta in q̄ritate duaz. h. vel circa assuet' habere & fas cere flōias. q̄ in b arguit maior abūdātia sāgui nis potissime si fuerit in etate sanguica vl' circa. vl' nō assuet' restrigat'. sic t'les vitet vinū oino nī si colozē mutauerint & debilitati fuerit. q̄: vinū in citat fluxū. dic' ras' in suo p̄t'. Et si sint mutati i colozē: vel debilitati potēt vinū rubcū ḡlū bñ lim phatū. teneat in ore aq̄m vinosaz frigidam puta vbi sit q̄rta pars vini remouendo sepe eam. non mūdificēt nares de sanguine coagulato. odorēt camphoram vel ciminū tritū cum aceto modico dissoluto. ligēt aures & alie extremitates ligatio ne dolorosa. & dindimū testiculoz. & testiculi in aceto ponant. v̄tosef cum v̄tosis magnis & sis ne scarificatiōe in ypocūdrijs eiusdē part' & in v̄tre sepe eas remouēdo. & frontu in radice narūm applicēt v̄tice aspe conquassate. Dyascoidea & macer hoc posuerunt & est remedium ex lū. ¶ Ex de facto videm' q̄ magi valēt in flātū purj ¶ Et istud applicēt frōti in radice narū quo vte bat gordon' in paupenb'. R. argille. 3. ij. pistē

*Remedium
in hi no nimis
sanguinis p narib'
amittentib'*

tur cū aqua ros. et albu. oui et extēdat supra pan-
nū et frōti in radice nariū applicet: et in collo pā-
nis line⁹ infusus in aqua fra cum modico aceti
applicet sepe. Vel sic i diuinib⁹. ff. boli armet⁹
3. f. san. dra. 3. i. argille. 3. i. acacie ypoq⁹st. añ. 3. ij.
aque ros. albu. oui cū modico aceti qd sufficit. si
at p modū emplī liquidi et ab intra ponat: tenta
de bōbace facta supra frōde sen⁹. v⁹ supra aliā rē
duram: et intingat in succo plātagi. vel in aq ros
et stipitib⁹: et tēta postea iuoluat in puluere isto.
ff. aluis iam ei puluerizati. 3. ij. amidi. 3. ij. misce
ant. iste puluis bñ valet et restringit posu⁹ et appli-
cat⁹ pur dictū est. Vel q insufflet cū cānula in
fra aures et sit infra aurē modicū. cū istis in t⁹lib⁹
sanguis nō restringat: flōmet de mediana vris
usq⁹ p⁹is: extrahat vna bona scultella barbiton-
foris potissime assueti facere flōiaz⁹ v⁹ habere flu-
xum sanguis p nares. Rasis recitat i suo p⁹ic⁹ q
ipse vtebat flōmia in t⁹lib⁹ vsq⁹ ad sincopim scā
in pncipio: nō valet nisi sit bñ magna scā in po-
sterū sufficit aliquis vt dcm ē. nā intdū pluries
et sanguis ē ita calid⁹ ex se at ex ei⁹ motu. et q⁹ p⁹
posuerit flōiam et laborauerit fortit in calozib⁹
q⁹ nccio oz euentare et infrigidare sanguinē cuz
flōmia et ego sū exptus pluries i me et p⁹lib⁹ alij
colerid laboriosus. Et si q⁹ flātic⁹ vel puer coleri-
cus infra. xv⁹ fluxū san. habuerit puta in q⁹ntita-
te vni⁹. ff. siat q dicta sūt q vctose in ypocūdnij
eiuskē p⁹is sine scank. et vntice aspe p⁹q⁹late frō-
ti applicet et liget ibide extremitates ligatōe do-
lorosa. Pnt vctosari in vltia nccitate in spatulis
cū qdā scarificatōe. Dieta hoz sūt lētes bñ cocte
expulsa pma aq. nsi. oua dura. pira. puina. guido
la si occurrat. case⁹ recēs sine sale. lac font bulli-
tū. breuit valēt oia q sanguinē ing⁹stant. et si mu-
lier fluxū sanguis nariū habuerit statū flōmet i
bona q⁹ntitate de sopheis. sūt plēs mulieres in
q⁹b⁹ sunt abscissa mēstrua in toto v⁹ in pte q hnt
bis vel ter in āno fluxū sanguis nariū excessiū
tles debēt quolibz mēse flōmari de venis in q⁹
dra tunc eis pueniēte in bona q⁹ntitate si sūt mē-
strua eis abscissa in toto. Et si nō sūt eis abscissa
ex toto: fiat modica flōia añ mēstruū vna die de
vna. alio die de alia: et q⁹libz die extrahāt. 3. ij. Et
si natura facit p venas matriq⁹ qd iest sibi fm na-
turā. nā ista sit tibi regula q tles flōmie pceden-
tes mēstrua debēt eē in modica q⁹ntitate vt natu-
ra ex t⁹li cursu et fluxu san. ad inferiora habilitet
ad magnū mēstruū. et flōie statū scē p⁹ mēstruū
diminutū dēnt eē i mag⁹ q⁹nti⁹. ifra. c. d mēstru. tcta
bim⁹ ex itēto ista si deo placuerit. ista t⁹ sufficiāt.

Remedia q
sanguis nariū
fluxu b.

ista q⁹ntis

Remedia q
mēstruū
sanguis ex p⁹nt

Q⁹ Q⁹

Ca^m 38^m d vulnerib⁹ q sūt i intiorib⁹ nariū
Am in nariū fuerint
escare: cera et oleū ac a-
deps gallinace⁹ eis im-
mittant⁹ et aquā calidaz
nariū in mane multoties per ali-
quot dies odorēt. Cumq⁹ pustule
egredi ceperint liciniū aceto for-
ti infusū in quo sal positū sit nari-
bus imittat⁹: ac sup eas silr ponat
Siccabūt enī ex hoc et nō plōga-
bit⁹ eoz mora. Qd si vlcera ibi af-
fuerit ex vngueto de cerusa curēt

Evulneribus q sūt i
intiorib⁹
p⁹nt⁹ nariū. Nō. q vlcera sūt i nariū
per viā reumanisim qn crusta ē tenuis
subtil⁹ modicavidet eē d colera qn crusta ē mag⁹
spissa g⁹ssa videt de flāte falso. istud est vt pl⁹mū.
Nonū ē q ē passio cartilagis lacertose et ē p col-
ligatiā venit qd venire nō dz fm naturā et ē offi-
cial⁹ qz mala figura. et ē nocumētū regitiē natu-
ral⁹ mēbru mādar⁹ et recipiēt. et ē passio expulsiue
supfluitatū veniēs a cerebro et attractie aeris p
nares ad cerebz vt spūs aialis g⁹net seu p⁹fuēt i
eoz tpe in cerebro. d⁹. de iuuamēt. c. 3⁹. R⁹af cu-
rādo docet priozē remouere crustā cū remollitis
cū oleoz cera v⁹ ap⁹ugia galline v⁹ cū butiro sine
sale. p⁹nt exiccare cū aq falsa: v⁹ cū vngueto de ce-
rusa qd ē bonū. Et ego feci curā plēs cū eo. nāz
exiccat et consolidat.

Cap^m 39^m de polipo nariū et enozoy. ip⁹ariū.
Am int⁹ in nariū ca-
ro supflua mollis et qua-
si dissoluta rubea aut al-
ba exorta fuerit: et na-
res ingrossari ceperint: ac ex car-
ne p⁹dicta repleti: cephalica prius
erit flōmāda. deinde liciniū ex vū-
gueto viridi qd in cap⁹lo de corro-
dētib⁹ carnē noiauiū⁹ linienduz
et nariū erit immittendū. Si ve-

ro istud non suffecerit: medicamē
acutū qđ ibi descriptū apponat
donec ex toto mūdificet. Hec pre
terea passio qñq; cū ferro curatur
radicit' oīno incidendo. Medici
tū qñq; in hoc errāt: nam ex eorū
cura eger maximū incurrit nocu
mētum. In hoc nāq; loco cancer
plerūq; exorīt. Verū cancer quā
do in hoc nascit' loco neq; acuitas
tollerat medicinas neq; incisionē
que fit cum ferro: imo indiget vt
suauit' tractet' et medicamib' leniē
tib' et flōmia et vētris solutiōe cu
ret. Cognoscit' aut' an illud accūs
sic cācer: qz est dur' ptingēs qñq;
vsq; ad palatū. Sz cūz nares sicce
sint et dure nec sit in eis humiditas
aliq' sūope cauendū ē ne hec egri
tudo aut ei simīl' ferro aut acuto
medicamine tāgāt. Sinaut qđ in
narib' exorīt caro mollis ē: fluxe
rintq; ex eis hūores et cum nares
stringūt inueniūt molles: et cū tā
gant' tract' nō sentit' solid': nō est
timēdū qñ ex medicaminib' acu
tis et ferro mederi possint.

Epolipo nariū et de emor
royd. ipfarū. i. de
excrecētia carnis moll' vt ē emorroyf
vel medie. i. polipp'. C. Nō. q. in nari
bus sūt cōit' qtuor passioes vulnera vlcera deā
polip' emorroyf et cancer. Polip' ē excrecētia
carnis medie i. mollicie et duricie et medie qñta
tis. Emorroyf ē excrecētia carnis bñ moll' et ma
ioris quātitat'. Cācer ē excrecētia pua dura cali
da actu ad modū grani frumētū grossi. fit cōit' in
labijs nariū quia sunt partes sicce cartilagine
tales nō tāgunt' ferro nec medicinadictraf: qz

fieret cancer vlcerat'. Vm cācer nō vlcerat' cōit' ē
nodositas oblonga ad modū amigdale cū radici
b' grossis venosis. iste ē in qñtate pue veruce: s
forma nō ē eadē est pa'ptis in q est et p colligā
tiā venit qđ venire nō debz. et ē morib' grauās in
nūero vt res addita nūeralis et opilās et ē nocu
mētū regitūe natural' mēbz mādāt et recipiētis:
et ē passio expulsue supfluitatū illarū ptiū et at
tractiue aeris exīnsēci ad cerebz vt ex eo spirit'
aialis nutriat' et puef. 8°. de iuuamēt. c. 2°. 3°. 8°
Pzraf ponit curā polipi pmittēdo flōiam de ce
phalica. pñr cū lichinio ex ceroto viridi alit' cūz
ferro curat. dic' q qñq; ex errore pa. vēit i mag'
nocumētū d' facili gñat' cancer vlcerat' in tñb'
curis et ego vidi. iō fugias tñes curas.

Caplm. 4o^m. de amissione odoratus,

Am sēsus quo odorā
da picipiūt amissus fue
rit: in narib' caro super
flua creuerit et aer ita le
uiter vt pri' attrahit' et oculi ac sen
sus naturalif existūt: narib' erit i
suffland' puluis adeo subtilis vt
alcohol: q fiat ex cōdifi et arthani
ta et sale armoniaco. Ego qz pci
piat' vt nares vaporū ex aceto cali
do pcedēti multotiens apponat.
Si aut' hoc nō suffecerit qđ noia
bim' narib' isufflet'. Cui' descri
ptio hec ē. R. nigelle fellis gruis:
coloqñtide: ellebori albi: oīuz añ.
ptes eqles: puluerizēt et ponāt in
vrina cameli arabici qñtitate tāta
q ea coopire possit: et ponāt ad so
lē donec siccēt deide fiat ex eis sief
Cūq; necesse fuerit vñū ex eis lēt'
hñs magnitudinē i olo sāsucio in
tinctum narib' immittatur: opti
mum enim ad hoc existit: Si autē
ex hoc quod naribus immittitur

fortis sequat̃ dolor oleū de semie
cucurbite eis imittat̃ ⁊ aqua cali-
da sup caput fundat̃: ⁊ sorbeat ca-
lida ea q̃ humectant: vt ptisana et
qd̃ fit d̃ aq̃ furfuris ⁊ d̃ farina ⁊ si
milia. ⁊ hoc qd̃ ē medicamē ⁊ ad
missionē odorat̃ pbatissimū: qd̃
sic cōficiat̃: nigella puluerisat̃ do-
nec fiat vt puluis: ⁊ misceat̃ cū ol.
veteri: deinde eger implēs os suū
aqua reclinet caput retro q̃to pl̃
poterit: ⁊ tūc ex p̃dicto medicami-
ne aliquatē gutte narib̃ distillen-
tur. Ego q̃ p̃cipiat̃ vt quantū ei
possibile ē aerē extrinsecū interi⁹
attrahere nitat̃. Qd̃ in trib̃ die-
bus trib̃ vicibus fieri puenit. Si
aut̃ mordicatio superuenerit: fiat
hoc quod notauimus.

o **Emissione** odoratus.

supple a tē-
pore. ¶ Nota q̃ amissio odoratus dus-
plex ē: a gñatōe ⁊ a tpe. Illa que est a
gñatōe ē icurabil̃: q̃ fit vitio naturali alicui⁹ p̃
organi p̃ncipal̃ vel coadiuuant̃ vt dicet̃. Alia est
a tpe illis fit ex oppilatōe carnosā vl̃ fetulēta qd̃
est vt pl̃mū in vētricul̃ antiorib̃ cerebri vl̃ in of-
se colatorij: vl̃ ex corruptōe cōplōnis eor̃ ppter
q̃ cōit̃ cum tli nocumēto cōicat̃ fetor̃ anhelit̃ rō-
ne matie fetulēte sordideretēte ibi diu ⁊ aliq̃lit̃
putrefacte. iō in pl̃ib̃ h̃ntib̃ mear̃ nariū supio-
res strictos de facili opilatos p̃tingit malicia seu
fetor̃ ipsi⁹ anhelit̃ ⁊ oris de q̃ faciem⁹ vñ capl̃z
infra. q̃ ē de pane lucrando. ¶ Alti⁹ nota q̃ in-
strumētū seu organū odorat̃ p̃stat ex pl̃ib̃ p̃tis-
bus q̃nū vna ē p̃ncipal̃ ceterē sūt adiūantes sic di-
cū ē de illis organis sensuū. B vult ga. 4. d̃ mor-
bo. c. 4. q̃nū p̃ma est vētricl̃ antioris cerebri in-
uoluti qd̃ pellicula orta ⁊ decisa a 3. pari neruo
rū capitis. B vult ga. 4. de int̃io. Idē vult nono
de iuuamēt̃ mēbroz̃. idē aut̃ p̃mo cas̃. sen. p̃ma
do. 5. c. de anat̃. neruoz̃ caput̃. nam isti vētricu-
li inuoluti dicta pellicula sūt sic nerui obiecti in ocul̃

nam p̃dictos vētriculos descēdūt spēs odorabi-
les ad dēn organū. iō dicūt p̃mū instrū odoris
a ga. 2. venit os colatorij inuolutū dēa pellicla
3. venit carrūcla filis caputib̃ māmilla: spōgi-
osa p̃caua modicū vt meli⁹ vapores recipiat̃ re-
tineat coopta dēa pellicula. om̃s moderni dicūt
istā carrūclā sic p̃cauam ⁊ cooptā dicta pelle-
cula esse p̃tē p̃ncipalē in dēo organo. nam ibi fit
app̃hēsiō. ¶ 4. venit carrilago nasi cōsuans ⁊
colligās ipsū vaporē. ¶ 5. veniūt lacertinarius
q̃ solum ⁊ motū h̃nt a 3. pari neruoz̃ caput̃. 3. de
int̃iorib̃. c. 5. circa mediū ca. mouentes nares
in expellēdo supfluitates ⁊ in attrahēdo aerez
¶ Alti⁹ nō. q̃ ista pellicla veniēs ad os cola-
torij ⁊ ad carrūclā illam spōgiosā diuidit̃ et
bifurcat̃. pars grossior: tēdit ad organū gustus
ad linguam q̃ est p̃s p̃ncipalior: in sensu gustus
p̃s subtilior remanet ⁊ extēdit p̃ dēn organum
odorat̃. hoc vult ga. in de iuuamēt̃is mēbroz̃
m. ix. ⁊ 4. de morbo. c. 6. circa mediū ca. vbi
dicūt q̃ sensus odorat̃ ⁊ gustus non differūt mē-
se. supple rōne p̃ncipal̃ nec rōne obiecti
nisi q̃ sensus gustus est grossioris sube p̃tē cāz
dictam: ⁊ quod sapit gustui sapit odoratur̃ ecō-
tra in comestibilib̃. s̃sumus nō est aliud q̃ hui⁹
miditas subtiliata vt dic̃ ibidē. p̃tē quod i odor-
re sentiens cibū cōplacibilē sentiet̃ delinōsum.
⁊ ecōtra. Alti⁹ nota q̃ triplex est actio lesa sē-
sus odorat̃. 1. de morbo. c. 4. actio diminuta
corrupta ⁊ ablata. Dicūt actō diminuta sensus
odoratus q̃n p̃cipit odores sic sunt in gñe dimi-
nute tamē vt rosas parū aromaticas. Ista actō
est diminuta in hoib̃ respectu alioz̃ aialium:
p̃tē magnā humiditatē cerebri. 2. collectorij. c.
de iuuamēt̃ organoz̃ odorat̃. d̃ actio ablata o-
dorat̃ q̃n nihil sentit. Iste actōes lese easdē cās
h̃nt in gñe. q̃ opilatōes 4. de morbo. differunt
tū fin fortitudinē ⁊ debilitatē. fin qd̃ dēn ē
in sensu. audit̃ d̃ actō corrupta sēsus odoratus
tri. pl̃r. ¶ 1. nō q̃n app̃hēdit rē alit̃ q̃ sit: vt si aliq̃s
dicat rosas fetidas. 2. mō q̃n app̃hēdit odores
malos nātales nullo obiecto c̃. tñ. p̃tē. q̃ b̃ ē
rōne mali humoris inclusi i dēo organo vl̃ loco
vicino. vt dic̃ ga. 4. de morbo. c. 4. idē dic̃ 2. teg-
ca. vltio. 3. mō corruptū actio q̃n app̃hēdit ob-
iectū eo mō q̃ ē in latitudie cū qd̃ tñ corruptela
organi vt i magio fetore p̃tingit illi mali fumi cor-
rumpūt illā pelliclā dictā in p̃p̃tēne vl̃ solūnt̃ pri-
mū in ea. ¶ Alti⁹ nō q̃ iste sēsus ⁊ 3. mediū in
gñe ⁊ subtili⁹ in se ⁊ rōne obiecti. vt dicūt gal.
4. de int̃io. c. 3. in p̃n. qd̃ p̃z etiā ex ista dicit̃.

Primo tu qres sensus olfactus lesus
v^l ablat^r cur^r p^ricula organi est
nocumētū seu pa^o pⁿ. Dicedū put sup^r fuit dī-
cū sup obtrahimā t^r nocumēto audit^r q^r q^r ē mor-
b^o official^r vt dicit^r ē pa^o p^o t^r pⁿ i^r organi qā
tā inest toti q^r p^ri loquēdo p^r mor^o descripto inie-
diatē aut^r t^r pⁿ inest p^ri q^r i^r pellicule v^l i^r cas-
rūcule v^l i^r ipis meatib^o seu ventricul^o p^ret^r q^r sunt
opilati t^r dicit ga. 4. de mor^o t^r ē pa^o p^r colligātis
am^r q^r vēr q^d venire nō d^rz fm naturā t^r ē morb^o
official^r q^r opilatio vt p^rlm vt dīc ga. 4. de mor^o
c. 4. Vel morb^o i receptaclo q^r mali hūores clau-
dūt t^r recipiūt ibi p^r q^d ras fac istos pulueres
vt matia illa euacuet^r q^r ē cā mali t^r fetidi abelit^r
vt dicit infra p^r t^r ē sūt morb^o i sup^rficie q^r i^r pel-
licula cooperiēs illā carūculā p^r t^r ē idurata n^r ap-
p^rhēdēs illos vapores. Et ē nocumētū p^r morbo
descripto regitū nā al^r mēbz mādātis v^l recipi-
entis. Et ē nocumētū actie seu pa^o v^l u^r odorabi-
lis. p^r sensus cōis q^r sol^r sensus odorat^r cōp^r
hēdit vapores. soluit l^ra. 8. de iuuam^r. c. p^o. 3. dē
dicit. 4. de mor^o. c. 6. q^r sensus odorat^r ē vaporos-
sus sic sensus visus ē lūinosus. t^r sic sensus audi-
tus ē aere^r. Et q^r null^r sensus app^rhēdit nisi suū
sile i nāfa vt dīc ibidē. 3. dē sol^r hōlfact^r app^rhēn-
dit vapores sic sensus visus colores. t^r sensus au-
dit^r voces q^r aere^r vt dīc ibidē q^r iste sensus de-
lectat^r t^r tristat^r in extremis vt i fori aromatico
fendo t^r non delectantur in medijs sensibilibus
put delectant^r alijs sensus. Soluit l^ra. 8. de iuuas-
mētis. c. ij. quia iste sensus magis est posu^r ab
intra inter testā p^rpter q^d nō sic inmutat^r a me-
dijs obiectis sicut alijs sensus q^r requir^r fortiozem
inmutatiōem p^rpter elongatiōem organi. Iste
sensus delectat^r t^r tristatur in causis extrinsecis:
sic alijs sensus. in causis. at intrinsecis nō delectat^r
sicut alijs sensus. visus audit^r. 4. de mor^o. c. 6. qā
nō imp^rmit fortiter in sensu. q^rq^r tamē tristat^r in
causis intrinsecis. 4. de mor^o. c. vi. sic sensus au-
ditus q^d de facto videm^r in tinitu.

Istis clarificatis Cura a/
missionis
odoratus a tempe tibi patefcit. C^r Prius autem
q^r in cura pcedas scire t^r pgnosce oportet cau-
sam p^riculā inmediate patiētē qā in hoc cura
aut qualiter diuersificat^r. verus actio diminuta t^r
ablata sensus odoratus cōiter sūt ex opilatione
modica vel magna illius ossis qā simile est cola-
torio vel vetriculor^o antioz cerebri. 4. de mor^o. c.
3. t^r 4. Vel sūt talia nocumēta ex mala cōple-
xione pon^r frīgida. vel illoz ventriculorum ex

intētiōe ga. in loco allegato. Idē vult ras in suo
p^rti^r. Corruptio aut actiōis ipius sensus odora-
tus fit ex matia fetida t^r sordida recōdita in illis
receptaculis magi q^r p^r viā opilatiōis effumante
illo fumo sedo t^r putrido in dicto organo p^rpter
q^d ras euacuat matiam in q^rlibet hor^o nocumen-
toz ab ill^r meatibus cū sternutationib^o. Si quis
actiōem diminutā vel ablatā sensus odorat^r ha-
buerit aut corruptiōem ipius sensus absente ob-
iecto: abluat caput suū semel in decē dieb^o cum
aqua decoctiōis bethonice t^r absintij exsiccatoz
in vmbra addita 3^a p^rte lexiuie t^r q^r bethonica ex-
siccata in vmbra recōdat^r in illa lexiuia seu insus-
dat^r ligata cum filo. C^r Coir de mane ante pran-
diū t^r ante cenā gargariset bis vel ter de sinapi
seu mostarda dissoluta cū modico sirupi acetosi
t^r modico aq^r cicerū rub. purgat p^ram cerebri de
stāte grosso q^r facto puocet sternutatiōem cū pul-
uere sequēt^r. R^r. cōditi. 3. ij. fiat puluis subtilis in-
sufflet^r infra nares cū canulla pforata. l^r de isto. R^r.
piretri staphizagrie. añ. 3. i. castorei nigelle. añ. 3.
f. fiat puluis subtil^r vt alcohol. Vel puluerisa de el-
leboro albo insufflet^r infra nares l^r misceas. 3. i.
ell^r i albi in recepta stati dicta. Et si in nanb^o se-
queret^r dolor t^r calefactio p^rpter istos pulueres im-
ponat^r infra nares cū pluma de aliq^r friō oleo de
olo cucurbitae vel nenuf. vel viol. v^l mād ragoze.
Vel de oleo iusqam abluas os cū aq^r ordei vel
cū aq^r vbi sit vi^a ps aceti loco sternutatiōis post
gargarisma dictū mastice de mastice mixto cuz
pipe de mane t^r añ cenā sufficiat ista p^r cura pas-
sionis nariū super fetore nariū loq^rmur infra in.
c^o. defetore oris si deo placuent.

E gutta rosa

cea in pe-
rore in
facie seu in naso. Vel de rubore faci-
ei t^r nasi. nā a qbusdā itulaf^r d gutta
rosacea, faciei. a qbusdā puta. a nasi in v^o almāso-
ris. t^r in diomib^o suis in fine intulaf^r d rubore fa-
ciei. Rubor in istis p^rib^o diuersificat^r. qdā vergit
ad ruborē clarū q^r attestat^r sup portioē colere tal^r
fit in naso magi pⁿ t^r aliq^r in pⁿ faciei qdēz
fit ecōtra cū rubore obscuro t^r fit de sanguie ma-
gis pⁿ in facie t^r aliq^r in naso. Intētiō curati-
ua in his in g^rne erit vna: in sp^e erit diuersa euas-
ciare a p^ricula t^r ipain infrigidare. In rubore fa-
ciei magi ē intēdēdū ad euacuādū illam matiaz
q^r ad infrigidādū in rubore claro magi intēdere
debem^r ad infrigidādū vt dicit^r. Ista tal^r passio
fit de sanguie innaturali aliq^r f^ralfo. vel de cole-
ra simpli vel cōmixti apud laicos indicat lepraz

futurā. Vel incipietes firmari qd nō ē necessariū
 licet aliquādo assimilatiua carnis in facie aliq̃
 liter erret: quia nō dealbet magis nutrimentum:
 nō cōcluditur ex hoc qd caro faciei leprosetur: s̃
 declarabitur ista passio p̃ morbo descripto et pro
 illo colore est in carne lacertosa faciei et nasi qdē
 opinatur qd solum sit in cuti et sit morphea: falsū
 est qd p̃fundat ille rubor in carne et per p̃ns illa
 mala cōplō cala et est in carne dicta p̃ colliganti
 am: venit a venis supioribus puta capitis sic ros
 cadēs desup ad carnē faciei et nasi qd venire nō
 debet s̃m naturā: qd san. inatural falsus. vel colā
 immaturalis in q̃tate excedēti et in q̃litate acuta
 Ideo subtrahim⁹ in cura. Et est pa° consimil⁹ p̃
 morbo descripto: quia mala cōplō cala cū mate
 ria dicta causans nocumētum in p̃pā digestiua
 s̃ assimilatiua carnis: qd nō assimilāt bene in
 q̃litate p̃ntib⁹ p̃mas: quia i colore nō dealbat
 nutrimentū dū assilatur mō cōueniēti nec natura
 li: quia caro debet esse subrub. et aliqualis calor
 seu caliditatis ista excedit in his. ideo errat in ac
 tione nec p̃pter hoc cōcluditur qd ibi sit lepra vt
 statim dicet rē. Rubor aut tal in se ē accēs mor
 qui d: qualitas mutata apphensa p̃ sensum vi
 sus: talis rubor pro morbo descripto est nocumē
 tū digestiue et expulsiue natural⁹ et vitalis mēbrī
 mādantis intentiōe Ba. xi. de inge° in. c. ij. et viij.
 vt est pluries dictū. nā si ille nō errassent non ve
 nisset matia cala talis alterās complōne natura
 le ipsius carnis faciei: nec per p̃ns corrūperet ei⁹
 actionē naturalez puta assilatiua in qualibet s̃b
 sequētib⁹ ad p̃mas p̃pter qd ē nocumētū illa
 rū et est passio actiue vtutis assilatiue carnis: q̃a
 causat nocumētū puta rubor. Rubor aut tal ex
 cedēs i facie in se ē nocumētū seu mala actio as
 similatiue ipsius carnis non assilat nutrimentū
 i colore. nec calori nafali ipsi⁹ carnis puta in sub
 rubore: nec i calore debito: q̃a caro hūana nafal
 est subrubea et calitat⁹ aliqua excedētis quia i
 scdo gdu. 2°. de cōplōnib⁹. Tu argues cōtra
 hoc fortit⁹ g opio laycor vā est qd tal rub. excedēs
 indicabit leprā incipietē: qd lepra fit ex errore as
 similatiue carnis. vi. de moro. in. c. v. g̃ erit ibi lepra
 p̃ticularis et erit leprosus i facie. Dicedū put dixi
 in expōne. 6. de moro sup. c. 5. qd assimilatiua car
 nis potest errare in assimilando nutrimentū mul
 tipliciter. Uno mō in suba et in qualitatib⁹ se te
 nētib⁹ ex parte substātie vt qd nō assimilāt nu
 trimentū in verā carnē s̃ cōuertit nutrimentū in
 carnē corruptam: puta granulofam exanguez et
 subalbidā: tunc talis caro est leprosa et corrupta

Similiter tūc errat in qualitatibus sequētib⁹
 substantiam carnis: quia talis caro corrupta et
 granulosa nō est plana imo est trūbosa error in
 his ergo est lepra in illo mēbro: quia lepra ē par
 ticularis morbus p̃ temp⁹: p̃na tenet. Alio modo
 assimilatiua carnis potest errare in qualitatib⁹ p̃
 mis et sequētib⁹ p̃ncipalr illas vt in cal. fri. b.
 et sic. v. in cal. tali vel tali tūc nō est lepra. s̃ vult
 Ba. in. c. 5. 6. de morbo: quia in yposarpha errat
 assimilatiua carnis quia g̃natur caro nimis hū
 mida et moll⁹. Idem dicit in. 3°. de morbo in fine
 Idcirco generatur malus color in carne puta ci
 trinus ex errore assimilatiue carnis. nam in quib⁹
 busdam est sanguis totus corrupt⁹ puta in habi
 tantibus in insulis: et assimilatiua carnis nō pot
 ipm assilare in colore debito: ideo errat et non est
 lepra. Idem potest dici in permutatiōe cōplexio
 nis si cluna remotū habitauerit per tempus suf
 ficiens mutabitur cōplexio carnis et assimilatis
 ua carnis errabit a sui natura g̃ p̃.

His clarificatis cura talis
 rubor tibi
 patescit. Prius aut qd in cura p̃cedas scire oport
 ter an talis rub. sit clarus vel obscur⁹: quia mate
 ria in hoc est magis sanguinea v. c. colerica et cu
 ra in hoc diuersificatur. Si quidē g̃ rub. de san
 guine habuerit quod tibi patescit: quia est rub.
 obscur⁹ et cum pruritu satis delectabili cū pustu
 lis trahētib⁹ ad saniem de facili purgetur cū
 geraldgi. 3. s̃. nouiter facto dissoluto. vel in pillu
 lis precedente sirupo de fumo terre. Vel det tibi
 castiā. cōmune dictam in ip̃mis caplis. et in ca.
 de catarro. Quo facto post biduum s̃metur de
 vtracq̃ cephalica extrahatur vna scutella barbi
 tonforis de quolibet brachio. consequēter post
 quosdam dies ventosetur in spatulis cum scanfi
 catione. His premis ad localia accedam⁹:
 apponantur sanguisuge super eminentia maio
 ri vt decet. Consequēter liniatur facies cum sa
 pone per noctem. Deinde de mane abluatur cu
 aqua calida decoctionis furfuris: intret balneus
 cōmune loco huius teneat faciem supra vapo
 rem aque calide decoctionis foliorum malue pa
 learum ordei et auene. post apponat saponem sa
 racenicum de mane abluat vt dictum est et post
 illam faciat illā que sequitur per pausam caue
 at a vento et frigore pot⁹. R. aq̃ amaglof. R.
 ij. aceti albi. q̃nterū. i. litargiri subtilissime pulue
 risati vt glecol. 3. i. ceryse subtilissime puluerisa
 te. 3. ij. agitentur bene in mortario. Postea colen
 tur cum filtro albo et fiat lac virginale. Vel ab

luat cum hoc. *R.* aque serpentarie distillate de radice et colo albo. *R.* ij. caphore. *z.* iij. sarcoco. thuris. *an.* *z.* i. boraq. *z.* f. misceatur et stet in sole in diebus canicularibus ille ablutiones corrigunt calorem carnis: quibus utimur cōter siue in vncioni bus filiter loco saponis saraceni utimur isto vngueto. *R.* cortiq. rad. lapacij acuti bene lauate et mūd. *z.* ij. terantur in mortario subtili ac si fient salsamū subtile arg. viui. *z.* i. f. incorporat bñ cū pistello: postea ponat arūgia porcina antiq. sine sale liq. facta et colet p. pānū ē modico cere et fiat vnguētū q. inungat sero pcedēte stupha cōtinu erit quicq. sit curat. Et si q. rub. in naso et facie habuerit de colera qd. patescit qā rubor ē magis clarus cū pruritu maiori et pustul. q. nō trahunt ad sanie purget et flōmet vt dictū est in cura rubor. obscuri. Verū nō indiget tātis flōmij. nec sanguisugis purgatio dicta sanie sibi sufficiens cū geraldogodio vel ē cassiā. vtaf. balneis cōib. sepe vel euaporatiōibus dictis. *¶* Consequēter inungat cū sapone saraceno de sero de mane ablucendo vt dictum est: postea cū vna de ablutiombus dictis inungatur cū isto vnguento. *R.* camphore. *z.* ij. farine cicerū rubeo. *z.* ij. et f. conficiatur cum succo lapacij acuti et mell. albi despumati q. f. et fiat vnguētū. Vel fiat sic: et est expertū satis. *R.* gariof. *z.* ij. se. cartami mūd. *z.* f. argēti viui. *z.* ij. ambre grise. *z.* i. arūgie porcine antique ablute q. f. i. f. incorporētur simul et fiat vnguētū. vel sic. *R.* rad. vtriusq. lilij. *an.* *z.* ij. decoquantur in oleo cōmuni vsq. ad cōsumptionem medietatis coletur: adde sulphur. *z.* i. cere quod sufficit fiat vnguētum.

¶ Caplin. xli. de dolore dentiū.

¶ Si gignua cū dolore dentiū fuerit sanguinolēta et apostemosa et rubea fueritq. apostematio cū pulsatione extrahat sāguis cum vētosīs flōia ex cephalica p. facta. Deinde hora aliq. diu acetū et oleū roseū teneat qd. postq. eiecerit: idē iterū faciat. *¶* Hoc oleū roseū i ore teneat et si ex hoc nō euaserit: fueritq. pulsatio vehemēs et cū inflāmatioe cāphora et piretrū terat et i radicib.

dentiū ponat. Cūq. dissoluta fuerit iterū mittat. Lotū q. oleo roseo illinitum desup. ponat. *¶* Si dolor aliq. augmētat et vehemētior fiat: opij sexta ps. *z.* i. in oleo roseo dissoluat. Ex quo cotū illinitū radici dolēt. det. adhibeat. Si aut necdū sedet: loc. scalpellād. est: et sanguisuge supponēde sunt. Si gignua vō si nō fuerit sanguinolēta neq. apostemosa neq. dolor ē cū pulsatioe: neq. i facie fuerit inflāmatio: aut dolor acciderit post fastidiū et satietatē et post cenā comediq. ex cibo frigido multū: vēter egri ex pillis cochij. solued. erit: et dolētū dentiū radices ex hoc medicamie fricāde: qd. sic fit. Sumatur piretrū sinap. sceiteragi indi. baurach pip. zinziber: et ex eis puluerisatis dentiū fricetur radices. Lotū q. eis illinitū sup. dentiū radices ponat. *¶* Postq. eger os ex aceto in quo piretrū et mētastrū atq. origanū cocta fuerit colluerit. A foris pterea panicū siue milliū in sartagine torrefactū super maxillam est ponēdum: aut ex pipis puluere melli cōmixto: dens et ei radix fricetur. Et si ex hoc nō suffecerit in dentiū radicibus hec tiria ca ponatur que *R.* castorei asse pip. peris zinsiberis storacis opij omnium partes equales. Conficiat et ad ministret. Eger pterea per aliq. tulū tēporis a comestioe abstineat.

at mane atq; famelic? ingrediat
balneū ⁊ utat motu. Si at nec sic
q̄scat: ferrū ignitū radices denti
multoties apponat aut eradicet.
Si vero dens corrosus fuerit: re-
pleat ex medicaminib? q̄ notabi-
mus: ⁊ quia sunt corrosiua; aut ex-
trahatur.

De dolore dentium.

Nota qd dentes sūt ossa diffinguntur
me ab alijs ossib? in duob?. Primo i
cor ma? gñatiois: qz alia ossa sunt ex spermate
cū mēstruo dealbato ab ipso spermate: qz spma
nō sufficeret ad gñatiōem mēbroz spmaticoz
s q̄a ibi intrat aliq̄ portio spermatū fm Bal. Et
alia matia ē dealbata ab ipis spmatib?: iō dicū-
tur gñata a spermate. Et d: spmata hūiditas illi
us matie sic pfecte. vocat hūidū radicale q̄ ē ac-
q̄sita in massa illa aq̄ fer? nutrit: cui? vna ps
est restaurabil? puta illa q̄ fluit a sanguine mēstru-
oso. alia ps q̄ fluit a spmatib? illa ē irrestaurabil?
2° teg? medie vō. regiones: fm illā enūerati sunt
dies vite q̄tū illa durabit p pabulo calorū natu-
ralis vna cū alio hūido qd fuit ibidē fluit post
actū coit? David in ps. enūerasti dies meos ⁊ c.
imaginer? q. 3. i. olei i lāpade fuabit flāmā in li-
cino certis hor? si custodiatur a vōto ⁊ vltro non
prebit. Dentes aut gñant ex sanguine i q̄ remā-
sit vñus spmat? vt dic auic. p° cañ. fen. p° doctria
5°. ca. singulari de mēbr?: qz ex supfluitate nutri-
mētali in q̄to os sūt caput puta cranei in q̄b? ad
huc remāsit puta in p̄mis etatib? vñ? spmat? nō
renascūtur vt dicit auic. in loco allegato. Scdo
distingūtur dentes ab alijs ossib? in sensibilita-
te q̄a alia ossa sunt de se insensibilia ⁊ nō sentiūt
nisi rōne colligā? ⁊ p̄aniculi. iō debiliter sentiūt
dētes aut sentiūt de se ⁊ rōne colligātie pp̄ qd
fortit sentiūt ⁊ dolēt fortit: vt docet experie? hec
ponit auic. doct. de mēbris. c. de anatho? dētiuz
auicte ga. ⁊ p̄ rōne: qz in cōcauitate ipoz intrant
nerui subtilissimi portates spūs sensitios: pp̄ter
qd de se sentiūt. Sifr de se sentiūt rōne colligā-
certoz seu gingiuarū ⁊ natura sunt sollicita i his
causis pp̄t nēcitātē vt dic auic. c. p° de anatho?
dētiū ⁊ discernūt bñ int calin ⁊ frim. Et sup hoc
adūte qñ dētes dolēt pp̄t malā pōne calias frigi-
dā cū matia ⁊ sine matia dolēt mediocrit? qñ cū

tali cā inest solu? pñ? tūc ē for? dolor: qz sunt ibi
due cāe dol. nā matia fria cala soluit pñ? qñ est
for? q̄lita? rarificādo ⁊ cōpmēdo gingiua. Inē-
dū gingiua apatur tūc dolet fortit qz ē triplex ge-
n? morbi ⁊ due cāe fortes ipi? dolor gingiua est
p̄terta ex filis neruoz subtilissimis alit nō esset
ita sensibil? ⁊ ex venis alit nō sanguiarēt: qz ista
cōpō est p̄ma frōte occulta. iō d: caro simplex a
q̄busdā actorib?. C. Alteri? nota qd dentes sunt
xxij. cōiter q̄tuor sunt in vtraq; maxilla q̄ dicūt
icisui: qz cū i? incidim? panē ⁊ carnes. ⁊ sunt
duo ab vtraq; pte q̄ dicūt canini qz sūt acuti ad
modū dēz canis. pñr sunt q̄tuor ab vtraq; parte
q̄ dicūt molaes: qz cū i? hō molit? tenet cibū
sic sūt. xvi. i. q̄libet maxilla. vñr citra mortalitātē
plures nō hñt nisi. xxvij. incisui nascūt. p° nam
gñantur a supfluitate nutrimentali magi subtili
in q̄ est vñ? spmat? ⁊ sunt magni fm q̄ritatē illi?
supfluitatē pp̄t qd dētes magni arguit hoiez lō
geiū: qz arguit vñ? for? i cereb°. Dētes canini fi-
unt ex mediocri supfluitate hñt radicē fāz lataz
Dētes molaes sūt ex supfluitate nutrimentali
grossa pp̄t qd tardi? nascunt. Isti molaes hñt
duas radices oblōgas. Illi q̄ sūt i maxilla su-
periori hñt tres radices bñ lōgas qz pēdēt ⁊ qui
sunt magi vñr hñt pl? vñr radicē pp̄t qd mola-
res inferiores hñt tres radices ⁊ superiores q̄tuor
in q̄busdā. iō cū maiori difficultate extrahūt. vñ
cludit qd dētes eē mēbra sanguinea ⁊ sūt i se mē-
bra p̄silia ex officio loq̄ndi ⁊ masticadi sūt officii
alia: qz ps si saluat rōne tot? i recto supple i offō
Primo tu q̄res cū tal? supfluitas nutri-
mētali in q̄ ē vñ? spmat? abūdet
multū in puer? infra duos vñr tres mēses: qz q̄libz
hora suggūt lac: q̄re q̄ nō p̄iciūt dētes in p̄mis
mētib?. Dicēdū qd op? nature ē op? itelligētie tē
natura nō indiget cū nutrit lacte ⁊ cibo liq̄do
Tpe aut sequit p? mediū ānū nata incipit p̄ice-
re dētes: qz tūc natura incipit petere cibū grossiuz
⁊ vsq; q̄ natura p̄iecit dētes molaes debet sug-
gere lac. ex q̄ natura nō puidet in terēdo cibum
grossiuz. iō cōiter d̄z suggere lac vsq; ad q̄tuor vñr
q̄nq; ānos antiq̄? faciebāt: tūc aut suggūt lac
tū p duos ānos aut parū pl?. Et p̄z qd dolor den-
tiū p mor? descripto ē pa? p̄ncipalr gingiue vna
cū radice denti pp̄t neruos subriles subintran-
tes dēte. dātes sensuz ei. talis pa? ē dolorosa mē-
tū ⁊ est pa? pp̄t matiaz ibidē fluxā talē vñr tales
puta calias ⁊ frim. Et est morb? p̄silis cū mate-
ria intdū p̄silis ⁊ cōis: tūc est for? dolor pp̄t cāz
duplice dol. nā matia mltū fria ⁊ matia multum

salida soluerit p^{ri}m^o in gingiua. rñ. de inge^o in fl^une. Idē dicit libello de mala p^one diuersa puta cala subintrādo et frigida condēfando p^o sepa^t p^{te} et est nocumētū passue regitiue naturalis mēbri mādan^t et recipiē^t vt pluries dictū est: et ē nocumētū actiue seu p^o descriptiue loquēdo sensitiue gingiue et radicias dēns p^o dol. illo ē p^o sensus cōis: q^z dolor apphēdit a sensu cōi et non a v^{ir}tute sensitiua q^z est act^o sensitiue et nulla v^{ir} reflectit supra actū p^{ri}mū nisi intellectiua. 3° de anima. ergo rē.

Istis clarificatis. Cura dol. dentiū tibi p^otescit. Prius autē q^u in cura pcedas scire o^z et cognoscere diuersitatē cārum tal^{is} doloris an sit de mātia fri. v^l cala in toto v^l in maiori p^{te} apostemosa l^o nō apostemosa veniēte p^o viā catarr^{is}: et si fuerit tal^{is} dēs p^oforat^{is} putrid^{is} seu cor^orosus v^l nō. vel fuerit ibi v^{ir}mis q^z cura in talib^{us} diuersificat^{is} vt p^z in sequētib^{us}. Si autē tal^{is} hūmor veniēs a capite ad radicē denti^{is} puta ad gi^uguā eius p^o viā catarr^{is} venit ne p^o venas vel per alios meat^{is}. Dicēdū q^u mātia cala puta sanguinea. vel colica in tota vel in minori p^{te} q^z portio mātie flāticē p^o eē cōmixta: q^z talis sp^o habitat ē sanguis: q^z fluit per furculas venarū vel arteriarū ad gi^uguā dictā: q^u mātia rōne acuita^{is} pūgit et aperit o^z venarū ill^{as} gi^ugiue ad quā fluit: et si illa portio interponit se inter lacertos seu p^ocauitates gi^ugiue sic facit tūore ruborem et āpā in gi^ugiua. et q^z est ibi triplex gen^{is} morbi: ē ibi forti^oz et maior dolor q^u in alia cā dol. Si autē tal^{is} māteria sit frigida in toto vel salti in maiori p^{te}: q^u talis recōdit^{is} in cōcauitatib^{us} cerebri talis fluit p^o poros et meat^{is} sāt occultos et assistētes furculis nervorū dentiū ad gi^uguā denti^{is}: et alterat et infri^gidat dictā gi^uguā: et dētē cōiter corūpit in talibus iō cōiter cātur dolor s^{ed} nō tant^{is}: et q^z materia licet sit subtilis in suba: aliter nō fluere^t est grosa in actiōe: q^uā friā nō pōt sic intrare in pfunduz p^o porositates nec cōcauitates lacertorū gi^ugiue nec p^{ri}mū vicinarū. Idē nō causat verū apostema nec p^o p^{ri}s tantū dolorē sicut in cā dicta. bñ causat aliq^uā quēdā inflandem in maxilla rōne m^o flure in dict^{is} porositatib^{us} illarū partū sup^oficia lib^{is} et de facili expūit cū spūto apposit^{is} et approp^{ri}imā q^ubusdā calis sic patet tibi quare in causa ca. est modica salina. in causa friā est multū spū^utū et multa salina. Si q^u dol. a cā ca. habuerit in toto et in maiori p^{te} i dētib^{us}: q^u patescit ex fortitudine et malicia dol. et ex rub. et tūore ip^{ri}us gi^ugiue cū aliq^u pulsatōe ad q^u facit etas p^o et

paucitas saluie et calor maxillari et ardor dolor et quies aliq^uis ex frigida aqua detēta in ore: tal^{is} teneat in ore de diamorōn dissoluto cū aq^u rosarū vel aquā friāz cū aliq^u portioe aceti sepe cūcien^{do} et renouādo faciāt flōiam de mane vel d^{ie} sero ante cenā. de cephalica q^u nō inuēta de mediana Et si necesse fuerit postea transact^{is}. x. v^l. xij. h^ori v^{ir}etose^t in initio spatularū in fine colli bñ scarificando. vel faciat flōiam de venis q^u sunt sub lingua. Illa statim curat: ista sunt de cōcilio Ras. in suo cōtinēte lauet os cū aceto friō detēto decoctiōis radiq^u iusquiami et plātagi acetose. v^l cornu cerui puluerisat^{is}: vel puluis capparis v^l foliorūz mirte. vel cotū albū ibi infundat et gi^ugiue et denti applicet^{is} trasact^{is} duob^{us} dieb^{us} teneat in ore oleum rosarū. cū vna gutta aceti. vel sine aceto: q^z re soluit et infrigidat aq^u decoctiōis rad^{is} plātagi detēta in ore bñ valet alijs dieb^{us} et scarificare gi^ugiuā statim tollit dolorē dentiū. Ab e^o v^z oleū rosarū. cū portioe aceti cū bombace ibidē infuso. v^l oleūz ros^{is}. vbi sit. d. f. opij tebaiq^u dissoluti i dicto olō et ponat^{is} supra maxillā totū albū seu bōbaxib^{us} de infusuz talis mātia cala q^u fluit per venas ad radicē denti^{is} cōiter nō ē cā corūptiōis: nec putrefactiōis nec p^oforatiōis dentiū: sic est mātia frigida fluēs p^o viā catarr^{is} p^o porositates. al^{is} hoc vult ras in suo. i. et i diomib^{us} suis circa finē. Redo q^u cā sit q^z frequētatur mag^{is} tal^{is} fluxus et p^o illaz p^{ri}mū frequētatiōem mātie fluētis. cōiter sit cor^orosio dentiū in ill^{is}. et isti tales sunt satis flātic^{is} et in p^{te} sanguinei: nā p^o q^u in sola mutatiōe tēporis ad hūiditatē patiūtur modicū dolorē plures magnates patiūtur istū casuz. Et si q^u dol. rē de cā friā habuerit in dētib^{us} q^u patescit ex signis cōtrarijs supradictis: ex dol. cōpetēti nō v^l timate malicie: q^z patēs nō multuz molestāt et sine rubore gi^ugiue et tūore et calore seu ardore cū multitudine saluie ad q^u facit p^o hūida v^l frigida teneat in ore de tiriaa vel metridato fricādo radicē denti^{is} gi^ugiuā et extra supra maxillā sil^{is} apponas in pāno. frice^t et dēs et gi^ugiua cū mel^{is} et 33°. puluerisato de nec calefcat gi^ugiua. vel mastice^t de bono cinamo^o. vel teneat supra gi^ugiuā vitellū oui calidū coctū in patella vsq^uq^u fuerit induratū: v^l totū infusuz in aq^u ardēt. vel frice^t dētē et gi^ugiuā cū allio. Vel teneat in ore de aceto tepido decoctiōis alliorū thuri vel piri^{is} v^l pipis vel mēstari potes plura de his simul bulire vel vna per se aceti decoctiōis coloquintide detētū in ore multū valet s^{ed} est magne amaritudinis. Et oleū calidū detētū in ore decoctionis

radicis bisinalue et caino. multū valet cera liq̃sa
 eta posita int^r et extra valet in vtraq; cā. Simili
 ter acetū decoctiōis mirabol^r citrinoz detētuz in
 ore aut accipiat cōditi terat^r et conficiat^r cu^z vino
 et denti applicet^r ē de vltianis remedijs. dīc^r Ras
 Et si q̃s dolorē in dēte corrosio v^l p^rforato ex mo
 dica cā flura cala vel fria q̃d vt p^rim est habue
 rit. Ras vult q^d cauterizet igniat ferruz subtile
 et sepe intromittat nō bene pōt fieri. Ras dicit
 q^d melior cura in dēte corrosio seu putrefacto est
 dentē eradicare aliqñ est magn⁹ cu^z magna ra
 dice nō sum⁹ ausi facere dubitātes de lesiōe ma
 xillari et dolore foriori p^rnc ponat infra dentes
 modicū de pipe cōtrito v^l de mirra v^l de sale v^l
 de mastice v^l de nigella puluerisata p^rfecta cum
 aceto v^l vna gutta terebēthine v^l olei amigdala
 rū dulciū et mastice de cinamo⁹ electo et sup^a
 gingiua et dentē applicet. Vitellū oui coctum in
 patella indurātū calin et teneat sup^a. vel habea
 tur radix 33. coquat^r in aceto teneat et mastice et
 si de eo puluerisato ponet^r infra dentē in tū v^z.
 Et si q̃s dol^r in dēte p^rforato ex vme ibi gene
 rato in ei⁹ cōcauo habuerit q̃d pateat q^d dolor
 est aliquis nō for^r et est cōt^r cū q̃dā mullatiōe
 et purigine et durauit interpolatiue mult⁹ dieb⁹.
 et est sine notabili salua et sine rubore caloret ar
 doze gigue tūc signū est q^d vme ē ibi generat^r.
 Ponat infra dentē de aloē in duab⁹ p^rtibus et i
 tertia p^rte de mirra subtilissime puluerisata et i
 sumiget dens cū coloq̃ntida. Et teneat in ore d
 aceto tepido decoctiōis coloq̃ntide rōne magne
 amaritudinis moriet^r. Et si q̃s dētes suos a dolo
 re et ab eo^z corrosiōe seu putredine p^rseruare vo
 luerit vitet mūdificatiōem eo^z cū aliq⁹ instrumē
 to duro nā tale gingiua et dētes molestat p^rp^r
 fluxū hūo^z s⁹ mūdificet dētes de residuo cibi cū
 ablutiōe vini lunphati sine molestia et tepido fri
 cet dentes semel aut bis i septimana et gingiua
 lenta fricatiōe cū modico mell^r v^l decoqtur mel
 in aq⁹ et aceto et fricetur cū illo illa die ter v^l q̃ter
 in .xv. dieb⁹ mltū p^rseruat dētes et gingiua. Vitet
 cibos et pot⁹ actu itēse caliditat^r et frigiditat^r vna
 acerbā et alia acetosa vitet frāgere nuces auella
 nas ossa q^d rad^r dentes cōmouēt et fluxū hūo^z
 in eisde puocant. Si quis pueros in cunabu
 lis dentes sine dolore p^ricere voluerit. linat gin
 giue cū butiro cocto vel cu^z cerebro leporis co
 cto v^l cū butiro et tertia parte mell^r gigue fri
 centur pluries in die. Ista tibi sufficiāt in casib⁹
 predictis.

Caplin. 42^m. de extractione dētiū putridoz.

Edicamē qd i dēte cor
roso ponit : ipsius sedat
 dolorē : ac ipm cōfringit
 Sumatur lzebilregi et pip⁹ et trita
 ex alcatrino p^rspargantur et ipleat^r
 ex eo. **Medicamē qd dētes de**
biles ac dolētes q sunt extrahēdi
eradicat. Cortices radicū mori : et
 radicū capparis : et piretrū et lacti
 timali : atq^z lac ana bule et arseni
 cū rubeum et radix colloq̃ntide su
 mātur : et trita ex tāto aceto qd eis
 sufficiat p^rspargatur. Acetū q^d per
 ebdomadā vnā semel in die vt p^r
 us addat p^r hoc dētes in circuitu
 scapellētur et ex p^rdict^r decies i die
 epithimētur donec ad mouēdum
 sint faciles et sic extrahāt^r : aut fiat
 epithima ex fece aceti acutissimi p
 multos dies et postea extrahātur :
 aut rane fluuiales in oleo coquat^r
 donec dissoluāt^r. Cūq^z necesse fue
 rit dētiū radices scapellentur et ex
 oleo multotiēs inungāt^r donec fa
 cile moueri possint : postea cum in
 strumēto extrahendi dentes eucl
 lantur.

Extractiōe den

tū putridoz. Nota q^d dētes putri
 di v^l corrosi in pte v^l in toto cōit ex
 trahūtur. aliqñ nō nā aer frigid⁹ subintrās p^rca
 uitates l^r matia reuma⁹ alterās soluēa p^rm in
 gigue causat forte dol^r p^rp^r magnā sensibilitatē
 dētiū in cētro eo^z rōne neruo^z subtiliū subintrā
 tū vt ē dictū sup^a. **Alter⁹ nota q^d in subtrac**
tiōe dētiū ē piculū causa duplici. vno mō ratione
 sensibilitat^r et dolor^r potissime in delicat^r interdū
 in flant maxille stud ē tōffabile. Alio⁹ cadit pe

riculū qz in qbusdā est arteria situata in rad dēi
 ⁊ san. bñ fstringi nō pōt ppter qd si in tali dolore
 patiens sentit pēssionē in radiq dēi. si apostema
 ta dimittas: qz hoc ē rōne sanguis artia. veruz
 dolor pulsati? pōt ēē in apate qñ matia est ve
 nalis vt dic ga. cōtra archigenē. 2. d. infio. ppter
 qd si sit dolor pulsati? in tali dēte inuestiga si sit
 ibi apostema vñ nō: si sit adhuc habes dubitare
 de arteria verū qñ artia est ibi fori pulsa. ⁊ illd
 inuestigam. An? doctor in legib? fuit mortu? i
 mōte pessu. fuit tant? flux? san. rōne artie aperte
 qd nō potuit restringi. s. felix quā faciūt aliena pe
 ricula cautū. s. extract? dēi cōitit cūrgico b ē
 ex officio. verū qdē dicūt qz cera malapata cū la
 cte titiniali sup emplata eradicat dentē. Idē fac
 succ? laureole apposit? denti intus ⁊ extra si per
 horā apponat eradicat dēte.

Caplm. 43^m. de dētiū cōgelatiōe ⁊ stupore ⁊
 mollicie eorum.

Ortula car amigdale a
p mare mastice tur aut his
similia aut fiat fricatio
cū sale ⁊ mastice tur cera

De congelatione

dentū. Nota qz cōgelatio seu stu
 por seu sopor dentū ⁊ ginguarū cā
 tur a re multū frigida diut? applicata ⁊ a rebus
 ponticis stipticis ⁊ acetosis exterius applicatis
 necnō intrinsec? cū stringentibus fila neruorum
 tendentū ad gingiua. ideo qz opilatur opilati
 one coartatoa cessat tñ transitus spūum moti
 uoz ⁊ sensitiuoz ad illas: necnō talia solūt cō
 tinuū stiptica ⁊ pōtica pstringendo acetosa pene
 trādo vt videm? in prunis in matur? ⁊ siliis ⁊ in
 aceto ⁊ in flāte acetoso veneti p viāz catarr? qz
 talia cā nt stuporē in dētib? ⁊ gingiuis: necnō vi
 demus in potu aque multū frigide vel in abluti
 one oris longeva cum illa ppter qd cala ⁊ gluti
 nantia curāt: ⁊ si in vna re cōcurrāt illa duo in
 hus curat stupor talis in se est accēs morbi descri
 ptie. tñ ē morbi? official? puta opila? ad quā seqt
 ianitiū spirituum sensitiuoz. ⁊ aliquando morbi?
 cōmunis euz hoc ⁊ est passio illoz neruoz dicto
 rū ⁊ ē p colligatiā ⁊ est nocumētū regitiue aiāte
 ⁊ ē passio descriptiue loquēdo ipi? motiue ⁊ ma
 sticatiue dentium. Et patet.

His clarificatis Cura ti
 bi patet

cit qz calida masticata curant ⁊ conglutinatua
 Veruz aliqua sunt glutinativa tñ vt portulaca
 que valet. aliqua sunt cala tñ que valent vt sal
 masticati. aliqua sunt cala ⁊ conglutinatua vt
 succ? masticata cera nuces torrefacte masticate
 paīs ca. mastica. Et sic finiet cura stupor dētiū
 Caplm. 44^m. de dentibus qui dolent cum a
 re frigida tanguntur.

Len calefactū in panno
o desup est ponēdū: aut vi
tellus oui assatus calid?
multotiēs masticef: aut calidum
panē multotiēs mordeat: aut fiat
fricatio ex balsamo: aut ex oleo de
lilio siluestri.

De dētib? qui dolēt
 ex ta
 ctu rei frigide vt ex vento frigido et
 aqua frigida vel vino frigido in hye
 me ⁊ ex masticatione fructuum in hyeme friduū
 ⁊ ex tactu alicui? gladij multū violentat ipos dē
 tes. Et quia talia mfrigidatiā cānt dolorē ⁊ ta
 lia cōstringūt gingiua modo statim dicto in ca
 precedenti. Ideo ad talem dolorē cōmunit se
 quitur aliqualis stupor dentium: ideo stupor con
 comitatur. si causa talis doloris fortis fuerit istd
 caplm differt a precedenti quia hic intelligit de
 causa communi tali frigida causante dolorē pñ
 cipaliter concomitatiue stupente ipso notum ē
 qz descriptiue loquendo dolor dentium est pas
 sio dentis ⁊ gingiue ⁊ est per colligantiā: ⁊ est
 morbus consimilis primo ⁊ pncipaliter cōcomi
 tatiue officialis: quia opilatio dicta illoz neruoz
 Et est nocumētum p morbo descripto regitiue
 animate puta discretiue male se regētis: ⁊ ē pas
 sio motiue puta masticatiue cibi ⁊ loquendi pro
 ipso dolore est passio sensus cōis: ⁊ sic patet de
 passionibus dentium.

Cura talis dol. a causa frigida exterius ap
 plicata tibi patet. Applicetur pan
 in calid: aut vitella ouoz assata calida dura: mas
 tice tur: aut panis calidus mastice tur: ⁊ sic ter
 minet cura talis dol. a causa friā ext? applicata
 Caplm. 45^m. de vlceribus oris ⁊ pustulis ei?

f **Ipustule fuerit rube**
sumat antere amili spo
dij lentius excorticata
 ff iij

rū semis portulace coriā dri sicci se
minis sene de mecha oīm ana p
tes equales cāphore parū. Ex his
puluerisatis fiat fricatio cū aceto
mixta ⁊ oleo roseo ⁊ aqua rosata
in ore teneātur ⁊ sanguis minutio
cū vētosif fiat. albevi si fuerit pu
stule cū sale ⁊ melle fricētur ⁊ siru
acetos⁹ in ore teneatur aut alnuri

Ulcenibus oris

⁊ pustulis eius. ¶ Nota qd vlcera ⁊
pustule in ore q̄ro magis se pfūdāt
ad interi⁹ tanto sunt deteriora. Et si tales pustule
le v̄gāt ad nigredinē sunt deteriores: q̄ signant
maiorē putrefactiōem ⁊ matie aduersionē. ¶ Al
terius nota qd vlcera ⁊ pustule in ore semp sunt
p colligatiāz sto⁹ vel cerebri. sto⁹ qm sumi cornu
pti cali a sto⁹ supius eleuātur vt in sumētib⁹ lac
⁊ cibos fumosos corruptibiles de facili. vel fiūt
p colligatiā cerebri puta p viā reumatismi qd ē
vt plm ppter qd artificiale ē statim mūdificare
stomachū vt dicētur statim de matie flātica coleri
ca vel falsa. ¶ Notū est qd vlcera ⁊ pustule sunt
passiōes earū partiū in q̄bus fiūt ⁊ sunt p colligatiā
sto⁹ l' cerebri vt dictū est: ⁊ sunt passiōes
communes puta solutio pti⁹ vel mala figura sic
sunt officiales q̄ cū deperditōe sube ⁊ est nocu
mētū regitiue naturalis mēbri mādātis ⁊ recipi
entis: ⁊ est pa⁹ motiue gule motiue mastigandi:
⁊ loquēdi: q̄ causat passiōē in actiōe illa q̄ de
pēdet a viute motiua: ppter qd est passiō motia
illarū partiū ⁊ patet.

Itis clarificatis. Cura vlcēz oris tibi pa
tescit mūdificet stomachū cū cassiā
⁊ sene ⁊ epithio cū polipod q̄r. abluatur os cum
decoctiōe folior olue balaustiarū ⁊ planragybi
sit modicū mell' rosarū mediū coclear. ⁊ medium
coclear vini al. in. 3. iij. succi. ablu⁹ cū vino albo:
⁊ modico mell' rosate valet qd fiat ante alias ab
lutiones ad pus mūdificandū illa vlcera abster
gēdo sordine illam. ⁊c.

¶ Caplin. 46^m. de fluore sanguis a gingiuis.

Ulex gigniū sanguis
subtilis assidue manue
rit ⁊ vtriūsq; arsenici scz

rubei ⁊ citrini calcis gallarū aluis
oīm ptes sumat eq̄les ex q̄b⁹ pul
uerisatis ⁊ cuz aceto mixtis parui
formētur trocisci. Cūq; necesse fu
erit ex eis puluerisatis sumat q̄n
tū ē sexta ps. 3. vni⁹ ⁊ fricētur gin
giue ex eo optie ⁊ pmaneat sic pa
rū. Deinde teneat oleū roseū i ore.
Est em hoc mirabile ad hāc egrit
tudine curandā ⁊ putredinem et
herpetē estiomēnū q̄ ē in ore

Fluore

sanguis a gigniū.
¶ Nota qd gingiua
p^a frōte ē caro simp^l. vidice at est ca
ro lacertosa rara ⁊ tenuis cito pass
bil' rōne pecture rare ⁊ laxa ppter qd cito patit a
cā hūorali catansante ⁊ mollicite putrefaciēte
ipaz ppter quā mollicie ⁊ relaxatiōez de facili flu
it sanguis ab eis cā extriseca ⁊ intriseca supueniēte
modica. si excessiua nō fuerit vt videm⁹ de facto:
¶ Alit' nō: qd san. fluit a gigniū ⁊ a qlibet alio
mēb⁹: qd vene apiūt. 3°. de mor. c. penltio. ⁊ 6. de
mor. c. 5. Et lz vene apiūt q̄tuor de caus⁹ cōiter
vt pōit ga. ibidē. et ē dictū. c. d. fluxu san. narium
vene at gigniūz apiūt a cā i^a poti^{me} a mollicie
teneritate ⁊ relaxatiōe earū rōne matie reuma
a cereb⁹ vt rōne siōsitrā stomachal' eleuate qd
p3 in q̄busdā colid gulof nā qd sūt laxa ⁊ molles
a cā facili puta a sanguie parū mutato i q̄to l'i
q̄li: qd parū acuto d' facili capita illaz venarū ci
to tō facili apiūt. vt dic' ga. d. venis mfid. 6°. d
mor. nā ex isto capite mlie mlieres hnt fluxum
mē. iordiatū: dato qd i eis excessus magnū nō fa
ciāt i q̄to vl' i q̄li vt dicet ifra suo loco ppter qd in
tētiō cōcuratiā pncipalior ē gigniū firmare solis
dare ⁊ indurare cū cert' ablutiōib⁹ de rebus sti
pnd vt ipse gingiue ⁊ earū vene bene solidentur
idurēt exsicceēt vt statim dicet phibēdo fluxū sili
ma^c ad eas. ¶ Alit' nō qd i talib⁹ gigniūz laris
⁊ hūidis ⁊ sanguiolē v̄it i q̄busdā exeresce^a car
nis ⁊ diminutio ⁊ corrosio in quibusdā de il
lis gingiuis ⁊ fetor anhelitus. ⁊ per p̄is dicen
dum qd talis fluxus sanguinis pro morbo deferi
pro est passiō pncipaliter orificij venarū gigniū
rū ⁊ ē per colligantiā v̄it materia reumatica
falsa ⁊ hūida actu a capite vel fumosa calida a

sto. vel ab vitro q̄ putā in gulosis i colerid san. ra
nis et est passio official' puta in via dilatan' cas
pita illari venarū et laran' et nō bñ stringuntur
vt debent restringi cōcomitādo secū malā cōplo
nem calidā humidā relaxantē dictā gingiua et
venas et est nocumētū virtut' regit' natural' mē
bri mandār' et recipiēti vt pluries est dcm supi
et est passio dentiū seu nocumētū actie eorū. nam
dentes citrinant' et corūpūt' et tremēt' et cit' ca
dūt. Et nota ad istas passioēs sequunt' aliēma
la figura. qz supuenit cōiter excrecētia carnis vlt'
ei' corrosio et putrefactio et sequit' qualitas mu
tata apphēsa p sensū odorat'. qz fetor anhelitus
rōne putrefactōis earū. Ista declarabunt' in ca
sequenti vbi ponem' curā horū.

Istis clarificatis cura mol
licie et flu
xus san. a gingiuis tibi patescit. ¶ Aduerte tñ
q̄ in p̄mis etatib' curet' illis mollicies et flux' sā
gimīs a gingiuis. alit' gingiue veniēt' in excre
scētiā et corrosiōē et malā figurā. et p̄ p̄is in fe
torē oris et anhelit'. nam ista necessario p̄sequū
tur nisi illa in p̄mis etatib' curent'. In p̄mis laz
uet os suū semp post cibū cū aqua fra vbi sit mo
dica portio aceti in estate et repida i hyeme: vt ni
hil remaneat de cibo int' dentes fricādo aliq̄liter
gingiuas et nō dētes vt gingiue indurent' et soli
dent'. In p̄mis flōment' vene q̄ sunt infra labia:
ablutio oris cum succo plantaginis: et detētiō eius
in ore est remediū efficac' in restringēdo fluxū sā.
a gingiuis. Ablutio oris cum aceto idem facit: s̄
caue ne ibi sit corrosio et ablutio oris cū aceto et
aqua decoctōis aluis idē facit. Alumē scissū pul
uerizatū subtiliss' appositū supra gingiua idem
facit. et terminet' cura mollicie et fluxus san. a gi
ngiuis si sine corruptōe talia fuerint. et c.

¶ Et a^m de fetore oris et anhelitus.

De fetore oris et anhelit'. Nos
ta qz fetor oris et an
helitus fit q̄nqz de cāis. Aliquādo fit a
materia sordida diu retēta in pra in co
latorio nasi que interdū corūpūt' vel aufert sēsū
odorat'. Istud nocumētū p̄tingit in habētib'us
illos meat' strictos vt sunt illi aq̄lini cū naso ḡ
cili. Interdū fit a gingiuis tumefact' replet' ma
lo sanguine effumātē malos vapores corūpētes
anhelitū. vel a gingiuis tumefact' et aliq̄lit' corro
sis. illa non indiget alia inq̄sitōe ad sensū vidēf
Interdum fit a dente putrido et corrupto vt con
tingit plumb' i p̄ senectute. et q̄busdā licz pauc'
in p̄mis etatib'. Interdū fit ab humorib' corūp

ptis in spiritualibus potissime in pulmone. Int'
dum fit ab humorib' corūp' in stomacho q̄n fit
in febribus flācisc' p̄tinuis vel quotidianis ē si
gnū mortale qz vt p̄linū moriunt'. arguit' etiam
magna putrefactio humorū in sto. notū est qz fe
tor oris et anhelitus p morbo descripto est pas
sio alicui' de illis p̄iculis dict'. et est passio p col
ligantiam. venit ibi humor q̄ venire nō debz fm
naturā. puta expulsio et mūdificatio illius sordis
di a virtute expulsua vt quando matia supflua
sordida natural' venit ad colatorū nasi et nō ex
pellit' vt dicit' ibi nō venit qd venire debet fm natu
ram. Et p morbo descripto est morbus in recep
taculo: receptacula illa replent' vltra debitū. pōt eē
morbo in via qz opilatio q̄n os colatorij nasi clau
dit' et nō mūdificat'. p̄pē malā sicā cōcomitantē
vel stricturā viarū cōiter ipsius colatorij. fetor ta
lis in se est accēs morbi qz q̄litas mutata apphē
sa p sensū odoratus p morbo descripto est nocu
mentū regit' natural' p̄ncipal' illi' vel illius p̄i
cule recipiēti. nam si expulsua mēbri talis sit re
cipiēti non errassent. nam ḡnaret' in p̄icula illa
morbus dictus p illo fetore est nocumētū virtut'
expulsue illi' p̄icule si expulsua dēc' p̄icule pa
tient' illum morbū bene expelleret supflūū vt na
turalit' debet non sequeret' talis fetor in p̄icula
nec in parib' vicinis p morbo descripto est pa
p̄ncipal' seu inferēs passiōē et nocumētū in p
tibus anhelitus et odoratus ipsius patient' et al
sistentiū in sensu odorat' qz corūpūt' ipsū in pa
tiente et in assistētib'us vt notū est. ¶ Et si q̄s feto
rem oris et anhelitus habuerit ex matia sordida
fetida diu retenta in colatorio nasi. qd cognosci
tur quia a lōge magis sentit' et ore clauso fortit' sen
titur qd nō erit in alijs causis. Purget' illis cum
yerapigra vlt' cum pil' cochis vel aureis p̄cedē
te oximelle p quattuor vel q̄nqz dies. quo facto
gargarizet bis vel ter de mane et ante cenam de
mostarda dulci: distempet' cum aq̄ cicerū rub. et
sit totū repidū. Vel fiat sic. ℞. se. sinapis. 3. ij. se.
staphisag. 3. f. conq̄ssent' et puluerizent' et distē
perent' cum syrupo acetoso quod sufficit. fiat gar
garisina ad modū aque cicerū rub. Loco huius
mastice de mastice cum pipere d mane per pau
sam. quo facto prouocet statim sternutationē. o
dore dera d. yreos bñ plueriza. faciat vnū pomū
in panno rarissimo. et si vis adde modicū de pul
uere mentastri quod portet in manu de mane et
ante cenam. Vel si vis fortius prouocare insuffla
in nares vel odora de puluere conditū vel ellebo
ri albi. post istas sternutationes impone infra na

res cum pluma de oleo viol. vel distilla de eo infra
nares: q: partes illas exccatas mirabilr confor-
tat & contempar. ideo sine sternutatoribus potes
eo vti in qbusdam colerid. Vel fac istud remedi-
um quod mirabilr & potētissime valet in deopis-
lando os colatorij. R. se. nigelle. 3. ij. puluerizent
subtilissime: distempef cum oleo veteri qd suffic.
patiens impleat os suū de aqua. declinet caput
suum retro & distilla de hoc in eius nares. patiens
attrahat anhelitum. q: talis liquor ascendet ma-
gis. ffac hoc semel vl' bis in die potissime de ma-
ne. R. af vult q: instillet infra succ' mēastri vel
succus hedere clarificati per residentia. Aliq vo-
lunt fortius facere & cōtemperant nigellam per
vnam diē in aceto postea dissolunt cum dco olo
& instillant infra nares dco modo. Aliqui distil-
lant infra nares mediā testam nucvini albi deco-
ctiois hedere vel absinthij bis vel ter in die. Vi-
di bonum effectū de vino absinthij. q: materia
malas colericas educit. Et si sit ex vlcēibus vel
ex opilatōne ex polipo. vl' alia excrecētia carnis
super' dedimus curā. ad hoc sufficiant. ¶ Et si
q: fetorem oris & anhelit' habuerit ex dente pu-
trido extrahatur & eradicet. vel interm impone i
cōcavitate illa putrida & corrosa dentis granum
piperis parū cōtriti vel modicum de myrtha vel
vniū granū mastice: vel vnam guttā mellis cocti
cum alumine & sit gutta tepida. laudat hoc a ras-
si in suo trinēte. ¶ Et si q: fetorem oris & anhe-
litus habuerit ex gingiuis putrefactis multū re-
pletis sanguie flāico fetido effumate fumo hor-
ribili. put cōtingit qbusdā flegmatici perviam ca-
tarni. silitur tales vitent somnū festinū post cibū
& evitent dormire in loco ventoso potissime. fene-
stris aptis & evitent voracem comestione: masti-
cent bene cibum: & evitent potagia actu calida:
carnes salvas: & caseū siccum: & semp abluāt os
suum sumpto cibo vt dcm ē in cura molliciei gin-
guarum & fluxus san. ab eisdem. Consequē pur-
gentur flegmatici cum. 3. ij. yerapigre ga. addito
3. f. coloqntide & grana. ij. bdellij in pilf. illis vl'
cum. 3. ij. & f. pilf. az cochiariū. ¶ Purgent coles-
rici cum cassia. simplici dca in pnis caplis & in
caplo de catarro. si omes de cephalica modicum
vel de venis sub lingua. pñr de venis que sunt i-
fra labia. pñter scarificetur gingiue. & postea de
consilio ras fricentur cum vitriolo: postea lauen-
tur cum aceto. Loco humis. R. aluminis mellis
añ. 3. i. decoquant in aqua & aceto quod sufficit.
lauentur & fricentur mane & sero. vel frica gingi-
uas puniças lenta fricatōne cum isto pulvere.

aluminis pñf. 3. f. myrre. 3. ij. cornu cerui vñf. 3. i.
misceatur fiat pulvis subtilis quo fricent gingi-
ue. si vis adde modicum mellis ad incorporandū
bonum est & gingiue abstergant. Et si gingiue
sunt multum corrose & dentes discalciant sperge-
tur desuper de isto pulvere ad regenerandū car-
nem & ad mortificandū corrosione illam. R. co-
ralli rubei. 3. i. aluminis cisi. 3. f. thuris cum corti-
ce. 3. f. radicia yreos puluerizati. 3. f. aristologie
rotunde. 3. i. fiat pulvis subtilis que spargatur su-
pra gingiua vel loco eius frica gingiuas cū hoc.
R. thuris cum cortice sua. aristologie rotunde.
sanguinis draconis. yreos. farine orobi. añ. 3. i.
ista subtilissime puluerizent & distemperent in
aceto squillitico & melle quod sufficit. liniatur gi-
giue mane & sero dulciter si vis. precedat aliquā
do ablutio statim dca aque & aceti decoctiois alu-
minis mellis in hyeme saltem sit tepidū. ¶ Et si
quis fetorem oris & anhelitus habuerit ex hūo-
ribus putridis in pectoralibus. quod patescit q:
vniiformiter apparet post cibū sicut ante cibum
tales curari non possunt vrantur dyatrijs salois
& teneant in ore de radice yris vel conserva. vel
vnam de istis pilf. ad palliandū. R. macis. ligni
aloes. añ. 3. i. muci. 3. f. camū yris. 3. f. amidi. 3. f.
misceant statim pilf. quarū vna teneatur in ore
ad palliandum fetore assistendo personis hone-
stis. Eredo q: si sunt venosi q: competeret fobos
thomia de mediana vel de basilica. & vsus aceti
in salamentis. ¶ Et si quis fetore oris & anhe-
litus habuerit ex corruptione humorū in stomas-
cho eorum. quod cognoscitur quia ante cibū ma-
ior est. & sumpto cibo talis fetor: notabiliter immo-
ratur alijs querel. victis abeuntibus sumat de
syruo acetoso composito cum aqua cicerū rub.
si videtur tibi misceas vnā partem syru de abs-
inthio postea da sibi. 3. f. yerapigre ga. addito 3.
f. pulpe coloqntide. grana. ij. bde. lij. dissoluant
cum aqua cicerū rubeor. fiat potus. hoc fiat de
tribus in tribus septimanis vsq: quo fuerit cura-
tus. vitet pisces & offas remollitas. Ista tibi suf-
ficient:

¶ Ca^m 4^m. de casu viule.

Cum eger senserit ali-
quid radici lingue sue i-
sistere aut gutturi: & cū
iubetur aperire os & ex

trahere linguam vuula eius iā ēē fluxa et elongata ramech et sal armoniacus fumantur et bene puluerizata cum instrumento insufflanti super vuulam insufflent et ex eis in summitate predicti instrumenti aliquid ponatur: et radici vuule cum eo dirigatur: et ipsa cum instrumento parum exterius extrahatur. Aut granatum acetosum cum pulpa suateratur et fiat ex eo gargarismus. Quod si diu permanserit taliter et elongata fuerit: eiusque pars superior subtiliata et caput eius rotundum fuerit tunc radicitus erit incidenda. Cauendum tamen est ne antequam ita ut diximus sit disposita incidatur. Ex hoc enim sequitur quod sanguinis fluxus qui constringi non potest.

De casu vuule i. de relaxatione et palisipi
 ipsi, propter quod cadit quodammodo super epiglottem et meri impediens loquelam et transglutitionem cibi. nam vuula est pellicula parui carnosae seu rotunda seu oblonga situata in palato supra caput cannule pulmonis et supra meri seu ysofago similis parue ungule seu granorue maioris. Nota quod vuula habet actionem et iuuamentum vniuersale ut dicitur Gal. 4. de morbo. ca. 8. iuuamentum habet seu facit ipsi pulmone quod preseruat ipsum a materia reumatica ne distillet supra ipsum et ne ledatur et percutiatur et transglutiendo cibum cadat supra ysofagum seu caput canne pulmonis ne aliquid de cibo subintraret in canalem pulmonis. et habet actionem quod ex intento nature loquendo et vociferando claudit secundum plus et minus ipsum epiglottem seu caput canne pulmonis. et se habet sicut digitus in foramine fistule. nam voluntarie cum ea et lacertis epiglottem facimus vocem acutam et grossam secundum plus et minus ad

placitum vna cum palato. dentibus. naribus. labijs. quia iste sunt partes coadiuantes in voce et in loquela. Lingua est pars principalis. quarto de interioribus. capitulo de nocumeto vocis. propter quod dicit Gal. primo de morbo capitulo. viij. quod si membrum aliquod habens actionem et iuuamentum ut vuula abscindatur. erit morbus in numero diminuto pro eo quod habet actionem. et erit causa morbi pro eo quod habet iuuamentum. nam erit causa infirmitatis pulmonis et ipsius lesio est passio male intellectus a plumb. Tu argues contra hoc fortiter pars coadiuans in actione organi non habet actionem sed iuuamentum. patet primo de morbo capitulo. viij. dicit quod in vnoquoque organico est dare vnam partem principalem actionis. ceterae autem sunt sibi in adiutorium. propter quod morbus officialis non potest primo inesse alicui parti. quia actionis totius primo et principaliter leditur. necessario primo inest toti. hoc declarat Gal. primo de morbo in capitulo ultimo. sed vuula est pars coadiuans in actione que est loquela et cantus ut statim est dictum. ergo non potest habere actionem sed iuuamentum. propter quod non poterit sibi primo inesse morbus si abscindatur vel paralyticetur. cuius oppositum statim est dictum. obiectio: fortis est. Dicendum quod refert dicere quod pars in organico habeat iuuamentum in actione organici. et refert dicere quod aliquod membrum faciat ad aliquam actionem cum qua concurrunt plura membra habentia actionem in se quod facit ad actionem vnam communem sic et actio aliorum membrorum nam vuula habet actionem dictam in se. puta clausuram tale vel tale ipsius epiglotti cantando et vociferando ut dictum est. Et qua actione sequitur iuuamentum in actione dicta. scilicet in voce et loquela. propter quod quia abscisio eius vel eius palisipi quod est morbus in situ est causa immediata nocumeti talis actionis puta illis clausuris vel illis ipsius epiglotti seu capitis canne ipsius pulmonis erit morbus in numero si abscindatur vel est morbus in situ si paralyticetur quod claudet et situabitur modo indebito. et illis morbus erit causa morbi in pulmone ut dictum est. Nota quod relaxatio vuule est passio ipsius et inest sibi per colligantiam. venit quod venire non debet secundum naturam. puta illa humiditas reumatica relaxans est passio officialis in genere. in specie est passio in situ. quod paralyticata extenditur indebite super parte vicina potest etiam apostemari tunc erit triplex generis morbi potest abscidi tunc erit morbus in numero ratione sue actionis: sed erit causa morbi ratione alterationis pulmonis a vna superueniente ad ipsam et

est nocumētū regitiue natural' membri inādanq
et recipienti. et est passio seu nocumētum actie lo
quele et vociferatōis et trāsglutitōis.

Ludices qbus magi accidit. Dicēdū
q pueris lactātibz ppter
quod non sugūt lac ab vberē. Silt accidit qbus
dam flegmatiq et sanguineis.

Istis clarificatis Cura cas
sus vuule
tibi patefcit. Pr' aut q in cura pcedas scire oz
an tñs vuula sit ingrossata et apata vel sit relaxa
ta et paliticata: et sit cum vehemētia caliditatis
rubor: et signis attestātibz sup dñio san. an sit si
ne calidita et rubore excedēti. et si sit declinū ad
albedinē cum alijs signis attestātibz sup dñio
stans et aquositatē cum tumore quod est vt pluri
mū qz in hoc cura diuersificat. Isti omnes vir ali
qd trāsglutit et cum difficultate loquunt et an
helant. Si qz ergo vuula relaxatam et longā
cadentē sup epiglōtū et esophagū modo indebi
to habuerit vel ingrossatā tumefactā et apatam
cum vehemētia caliditatis et eius rub. et alijs si
gnis attestātibz sup dñio san. fōmet statim de
cephalica in cōpetēti qritate et gargarizet acetū
cum aqua ros. sil' mixt et pone supra vuulam de
pulvere isto cum cocleari vel spatula modica cō
pimēdo vuulam leui cōpmissiōe releuando ipam
aliquit. R. ro. et se. eius. añ. 3. f. sandal. coral. rub
añ. 3. f. balaustie. 3. i. camphore. 3. f. fiat puluis
subtil' apponat vt dcm est. Aliq faciūt gargariz
ma de dyamaron distēpato cum aqua ros. de sti
pitibus decoctōis sumat cum modica portiōe a
ceti. Et si ista tibi nō sufficiāt et vides attestantia
sup dñio san. ventosef in initio spatularū scarifi
cando vel fiat fōmia de venis sub lingua in pro
cessu suffumiget cum ramul' aneti qz talis ostrin
git vuulā. Aliq i pcessu faciūt istud gargarisma
conterat malū granatū cum toto et succus colli
gatur addita 6ª pte mellis miscēt. accipiatur
portio modica. addit modica aqua. fiat gargaris
ma. Et si a casu vuula apata apate calō ppter gar
garismata stiptica eēt nimis indurata inungat
in occipito et in partibz vicinis cum muscilagi
nibus draga. et gūmi arabici addito modicum
olei amigd. dulciū et cum pluma pres ille ab in
tus illiniant dulci et frequēt. Aliq tendūt ad i
scidēdū. Ypo. aut in pnosticis dicit q timendū
est vuulā tumidā incedere ppter fluxū san. inēduz
non pōt restringi. Et si apa fuerit maturū sequi
tur magn' dolor. silt inuamēta q facit perdunt.
Et si qz casu vuule habuerit sine rub. et calidita

te. imo declinet ad albedinē cōit sine tumore su
mat clistere cum satis de yerapigra gargarizet
de isto. R. se. sinap. 3. i. oximellis. diuretici quod
sufficit ad distēperādū capiat vñū coclear tepi
dum gargarizet. Consequent gargarizet de aq
decoctōis myrrhe. thuris gallarū cōqstatarum
añ. 3. ij. fiat decoctio in aqua quod sufficit. aliqui
addūt aluis. 3. f. vñ de puluere hoz bñ subtili cu
cocleari appōat supra vuulā ipsā eleuādo aliq
in situ suo. vñ a cā tñ hūda f. a aqsa cōi nō apat
f. elōgat. R. af vult q sistēte tñ cā in radice sub
tiliet et bñ nō curet q incidat. qz in cāu isto nō ē
dubiū de fluxu san. et scā in scisiōe q gargarizet
de aceto et aq ros. vñ de aq decoctōis ros. repidaz
Et si infantes cāz vuule et relaxationē a ma^a aqsa
qd sit vt plimū hūerit qd tibi patefcit qz nō pnt
sine difficultate lac trāsglutire. R. af vult i suo cō
n^e q galle puluerizent. adust. et dissoluat cū mo
dico aceti. et p modū emplī vñ vnguētū ponat su
pra cōmissurā capis et fōtinellā et pñb^z vicinis et
q potēt de melle cū aq. Vñ fiat sibi emplm sup
cōmissurā de modico myrrhe thuri vñ galbani vñ
se. nasturtij. agrestis cū modico galbani et galla
rū cōbustarū subtilissime puluerizataz et incor
porataz. Interdū i pueris lactātibz ista vuula re
laxat qz claudit epiglōtū seu viā anhelit et suffo
cat in die naturali potissime qz guati sūt et dicta
vuula magi relaxat cadēdo claudit vias dcās a
helit. et sic terminet cura.

Ca^m. 48^m de sāguisugā q ingrediunt guttur.

Um aliq i gutture suo
titillationē fēserit et san
guis subtil' i de manauē
rit extimādū ē tūc sāgui
fugā i ore eē et pēpue si aqm loci i
quo sāguisuge fuerit biberit. Os
igif egri ē apiendū et lingua exē
da et inferius pīmēda et guttur i so
le est inspiciēdū. et si sāguisuga in
loco ppiquo pēdere visa fuerit cū
forpicibz qbz sagitte educūt exē
da erit. q hoc mō fiet caput a quo
pēdet ē strigēdū et sic exēbat. q si nō
fuerit māifesta eger mltoties gar
garizet sinapiz. cū aceto qz d loco

in quo est mouebit. Aut fiat gargarismus ex aceto et assa aut ex aceto et sale. Nigella preterea et sinapi trita insufflentur gutturi. fiat etiam gargarismus ex succo cepe. Si autem post eius casum remanserit egrus sanguinis sudatio fiat gargarismus ex apozimate in quo cortices granati et balaustie et sumach. cocta fuerint: et gutturi insufflet puluis de balaustijs et thure et sanguine draconis et amido. Si autem sanguisuga stomacho annexa fuerit medicamina quibus vermes expelluntur sumantur in potu. Ex his etiam que sanguisugam exire faciunt est ut eger balneum ingrediat et moxetur in eo donec magnam patiatur sitim: et tunc aquam in niue in frigidatam frigidissimam scilicet in ore aliquod diu teneat. Cum cepit tepescere eam expellat et aliam summat. sanguisuga enim quandoque venit ad os frigiditatem querendo.

De sanguisugis que in gutturi. Quibus notum est quod sanguisugae sunt animalia parua oblonga nigra semiviridia habitantia in aquis quodammodo turbidis quod tempore calido apparere duntaxat et tempore frigido submergunt in luto. Si quod est titillatione in gutture huerit et sanguis subtilis inde emanauerit post potum aqua alia qualiter turbide fontis ubi sanguisuga nutritur et sive uerit estimandum est sanguisuga in ore suo esse. Et igitur illi apicendum est et guttur eius in radio sol inspicat lingua extrahendo et inferi comprimendo: et si sanguisuga in loco propinquo pedere visa fuerit capiatur in capite cum tenaculo cuius quibus sagitte extrahatur. Quod si videri non potest quod est in profundo gutturis vel in meri ex parte sanguinis subtilis ab ore exit patiens sepe gargarizet de synapi distepato cum aceto. repi-

do. vel distepa modicum asse fetide et salis cum aceto tepido et gargarizet sepe. vel de succo cepe gargarizet. vel de cinibus distepatis cum aceto. hoc vult ras in suo potest. dicit quod illud animal cum aceto multum valet in expulsiōe sanguisugarum infixarum in gutture. de istis sepe et frequenter gargarizet et siti magnam tolleret. et post ista reiterata gargarismata sitim magnam tollerando teneat in ore aquam frigidam vel spongiam infusam in aqua frigida: et cum cepit tepescere illam expellet et aliam bene frigidam sumat. quod sanguisuga veniet ad os querendo aquam frigidam. Et sitit talem magnam tollerando insufflet in gutture eius de nigella et synapi et absinthio. pulverizato. et post aquam frigidam vel spongiam infusam in aqua frigida in die teneat eam sepe renouando cum cepit tepescere: sic sanguisuga exibit querendo illam aquam frigidam. Aliquod voluit quod cum illa aqua frigida teneant folia salicis recentia in ore ea renouando cum aqua. Ras bene laudat in suo potest. aucte vadigeri antiqui medici valet a perpetate. Et si quis sanguisugam magnam in profundo habuerit quod in stomacho quod patet quod sanguis non exit ab ore eius da sibi de pulueribus qui vermes expellunt de semine cetonice et de summatibus abrotani et absinthio. grosso modo pulverizati. ut suba eorum magis diu tolleret actionem caloris stomachi ante eorum dissolutionem. ga. dicit se pluries extraxisse sanguisugas cum comestione alliorum ut recitat ras in suo potest. et. it. alimaforis quod patiens potest in aqua bene calida usque ad gulam: et moxet infra vel quod magnam patiat sitim: tunc teneat in ore aquam frigidam vel spongiam infusam sepe illam aquam renouando. nam sanguisuga siue sit in gutture siue in stomacho egredietur ad illam aquam frigidam et exponet extra et patiens est curatus.

Ca. 49. de his que guttur ingrediuntur siue sunt spine siue alia.

Um illud quod guttur ingreditur et infigitur in eo aut meri fuerit bolus magnus aut eius simile de his que non habent frustra scissa contenta in eis aut acuta confert plerumque percutere egrum in collo. posteriorius multoties et aquam sepe trajicere: fortasse enim descendet inferius. Eger quoque balneum ingrediat et oleum multoties trajiciat.

Quod postq̃ factum fuerit ma-
gnos deglutiat bolos. Qd si non
descēderit instrumentū quo huic
simile inferi^r duci consuevit in os
mittatur. Est autē instrumentū
illud de plumbo: quod cum sit re-
cti simile est longū gibbositatem
in se habens.

Ehisque ^{guttur ingrediūt}
^{spatiū qd videt post linguā qñ os api-}
^{tur & lingua p̃mit. 3°. p̃nosticoz cōmē}
to illi^r cañ. Squinātia pessima ē & cito mortifera
in tali & cito mortifican^r in tñ spacio seu gutture
sūt vlcera seu pustule quoz curā dñm^r in p̃ces
dētib^r. c^o p̃mo. in ipso gutture subitāt sanguisū
ge interdū: siue intdū frustra ossū. cū tenaculis
debēt extrahi vt vult ras. & si nō vident^r aliter des-
bēt extrahi vt dicet statū in tali spacio post ligūā
vident^r duo meat^r: vt dicit ga. 3°. p̃nosticoz cōmē
to allegato quoz vn^r est caput canne pulmōis q̃
dicit^r epiglor^r. q̃ epiglotus coopit^r seu clipeat^r ab
ipsa vūla potiss^r comedēdo & potādo & ne reu-
ma descēdat supra pulmonē. iō absclta ē cā mor-
bi rōne isti^r iuuamētū vt dñm^r est sup^r quia infri-
gidatōis & solutōis p̃t^r ipsi^r p̃sonis. Alit^r ē mea-
tus q̃ est via cibi. aristo. & greci vocāt yfophagū.
arabes vocāt meri. nos latini vocam^r os sto^r. vt
legit^r. v. de int^r. c. 4°. d. passiōib^r gule. Istud me-
ri h̃z iuuamētū & actōem. c^o. illo facit iuuamētū
vt ē via trāsglutiedi & via exēitiū p̃ vomitū: & h̃z
actionē in vtraq^z penetratōe. nā sūt ibi tunice di-
uerse & villi cū qbus attrahit & expellit p̃ vomitū
Notū est q̃ tūc ē passio meri in via in q̃ adheret
illud. nā actio deficit ipsi^r in attrahēdo tūc ē pa^o
p̃ colligānā & est morb^r in nūero addito: & ē nocu-
mētū regitiē aiāte puta discretie. & ē passio regiti-
ue puta attractie meri & partiū vicinarū. **S**i
aliquid durū solidū os alicui^r intrauit. Ras po-
nit curā pcutiēdo i collo retro in occipitio: & aq̃
sepe v^r vinū trāsglutiat. Si aut^r acutū v^r angula-
re fuerit vt spina v^r os gracile & tñā visa fuerint
in gutture extrahat^r cū tenacul^r delicatis cū qbus
sagitte extrahunt^r. Et si tñā visa nō fuerint rasis
vult in suo p̃t^r q̃ liget^r caro mollis cū filo firmit^r
& paties trāsglutiat carnē: deide extrahat^r cū filo
& hoc sepe reitert^r donec qd visū ē egrediat^r. Ali-
qui dicūt q̃ hoc fiat cū spōgia. piculū ē si remane

ret infra. Ras dicit in luo p̃t^r q̃ sterens fureti^r
lini^r in gutture gargarizādo dissoluat^r cū aqua
decoctōis carnis bullite ad extra in gula trahit
ossa infixa & spinas in gutture a tota nasa spe^r
Capiculū. 50. de grauedine lingue.

Um lingua absq̃ alijs
membris grauedinem
passa fuerit & eger neq̃
febrem neq̃ acutam in
c
currerit egritudine sal armoniac^r
& piper & zinziber & sinap. alba ac
piretrū & staphizagria & baurach
atq̃ origanum & sal indum & nigel-
la & salsucus siccus fumant^r & in
aqua coquant^r & fiat ex eis garga-
rismus Laueat tamē paties ne ex
eo aliqd trāsglutiat: aut eger ieiū-
nus multis diebus gargarizet et
almuri nabati. Aut fiat gargaris-
mus ex aceto & piretro. postq̃ vō
gargarizare cessauerit fumant^r sa-
lis armoniaci piretri piperis sina-
pis oīum partes equales: & ex eis
bene puluerisatis lingua diutius
fricetur. Qd si cum lingue graue-
dine audit^r ac reliquorum sensū
grauitas fort^r affuerit fiat egri cu-
ratio fm doctrinaz qua paralisis
curatur. Si autē loquela in acutis
febris aggrauata fuerit & vide-
ris ipsā cum grauitate in loquela
extenuatū & abbreviatā & spasma-
tam aqua calida ab alto sup spon-
diles colli & auris p̃ncipia fundat^r
& cum oleo fricent^r. Eger q̃ oleus
tepidū in ore tenere debet: & si diu
est ex quo loquela minui non ces-

sauerit: vel etiam semp considera-
dum est an ligamentū quo inferi-
us lingua cōnectitur maius sit q̄
debeat. Qd si ita fuerit ex eo pa-
rum est incidendū ⁊ zegi pulueri-
zati immittendū.

E grauedine lin-

gue puta in motu eius ⁊ loquela a
tepoze ⁊ a generatōe sine apostema-
te. quia de hoc loqimur in capitulo sequēti. **¶** No-
ta q̄ grauedo lingue vt sit in suo motu sit ppter
eius aliquale paralysim quādo paralysis est incie-
piens firmari. nam si paralys esset firmat perma-
nens non posset in aliquo moueri. **¶** Ras ponit cu-
ram paralysis incipienti firmari cū gargarismis
⁊ alijs vt patebit. Potest etiam fieri grauedo ex
spasmo de repletōe: vt quādo apostema tunc
remanet tensa ad modū tethani. de hoc loqimur
in capitulo sequēti. Aliquando fit ex spasmo de
inanitiōe in fine acutorū. Aliquando fit ex mag-
nitudine spiritū motuozū in ppinquis mor-
ti. Aliquando fit ex grauedine lingue ppter eius
ligamenta inferiora cum qbus lingua nectitur.
vnde iste casus inest multis pueris. ppter quod
quia non possunt bene plicare linguam non be-
ne sugunt lac. Ideo demacerant: patiunt et hī-
cam senilem nisi adhibeat remediū ras. q̄a plu-
ries in die sugunt lac non cōsolidant illa ligamē-
ta scissa quando inscindunt post statim consoli-
dant ⁊ vniunt. q̄a plures in die non plicant lin-
guā. Casus quotidie occurrū in practica. **¶** Al-
teri⁹ nota q̄ in lingua sunt duo nervi mouentes
ipsam linguā qui descendūt a septimo pari: ner-
uorum capitis puta a puppi. 4.º. de interioribus
caplo. 1.º. in pncipio. ppter quod in malo motu
lingue ex tali mollicie inungunt carinas. colli-
retro aures ⁊ est vna pellicula in ipsa nervosa q̄
est pars pncipalis in sensu gustus ⁊ tactus que
pellicula decidit a tertio pari nervoz capis. 4.º.
de interiorib⁹. ca. 3.º. in pncipio. que pellicula est
vna ⁊ non diuisa ibidē. Sed quare videmus pa-
ti sensum gustus ⁊ non sensus tactus in lingua.
Solut littera ibidē q̄ sensus gust⁹ est magis sub-
tilis ⁊ inuestigatiuus plures spūs requirit. ⁊ licet
spūs sint ibidē satis homogenee nature: subtilio-
res inter eos faciūt magis ad gustū grossiores
ad tactū. ppter qd sensus tact⁹ est magis grossus

⁊ material⁹ dicit ibidē. Idē dicit aristo. 2.º. de aīa
patz igit quare sensus gustus magis patit in se-
bribus ppter cām fumosa alterare organū ⁊ cor-
rumpente spūs subtiles magis. **¶** Alteri⁹ nota
q̄ sub lingua sūt duo orificia ad modū stilic ⁊ sūt
duo fontes saluē: q̄ orificia veniūt ad carnē glan-
dulosa in radice lingue q̄ caro noīat gñatiua sa-
liuē. Ista duo orificia noīant fontes pfluātes ro-
rem lingue q̄ multū ericant in discrasia febrili.
ideo lingua nimis ericcata non bene sapit sapo-
rem cū in flāticis ⁊ reumaticis vltra debitū hu-
mectant. Notū est q̄ in debilitate mor⁹ lingue a
tpe passio ē in nervis motuīs dicit. Dico bene a
tpe quia si esset a gñatōe passio erit in ligamen-
tis inferiorib⁹. ⁊ est passio tūc p colligatiā venit qd
venire nō dī fin naturā si sit debilitas mor⁹ lin-
gue a gñatōe tūc ē passio p se. q̄a vitiū iformatiet
ē morb⁹ in situ quoq̄mō sit. ⁊ ē nocumētū reguie
natural⁹ mēbri mādāt ⁊ recipiēt si sit a tpe. si a ge-
neratōe ē nocumētū iformatiet ē paº seu nocu-
actie ipsi⁹ motie volūtarie puta loqle.

Istis clarificat. cura gñis ⁊ debil⁹ motus
lingue in se ⁊ i loqla a tpe ⁊ sine ap-
te tibi patefcit. **¶** Pri⁹ aut q̄ in cura pcedas scire
oz an cā hui⁹ sit mollicies vl⁹ siccitas nervoz ei⁹
vl⁹ ei⁹ ligamēta sūt maiora debito: q̄ in hoc cura
diuersificat. Si q̄s graue ⁊ debilē motū in lingua
habuerit ex mollicie qdā nervoz suoz q̄ incipit
paraliticari ⁊ incurrit paralysim incipietē firmari
qd patefcit q̄a tpe ⁊ sine apate ⁊ febre nō pce-
dēt. **¶** Considera si cū hoc sit grauedo audit⁹ ⁊ alto-
rū sensuū. qd si sic scias q̄ tūc lingua nō solū in-
currit paralysim incipietē firmari. imo ⁊ cerebz p-
pter qd remittit te rasis ad curā palisis sepe di-
ctā. Si aut cū tūc grauedie mor⁹ lingue nō sit gra-
uedo dicta sensuū sufficit q̄ lingua ericet cum
gargarismis ⁊ puluerib⁹. R. 33. piperis lōgi. pi-
petri. se. sinap. añ. 3. ij. fiat puluis subtil⁹. Et si q̄s
grauem motum lingue in loquela habuerit ex sic-
citate nervorum vt in acutis puta in spasmo de
inanitione incipiente firmari super carinas col-
li aquam calidam de alto infunde ⁊ oleum viola-
ceum ⁊ aquam tepidam in ore teneat. Et si quis
grauem motū lingue ⁊ loquela habuerit ex pau-
citate spirituum ⁊ quadaz siccitate nervoz decōz
vt in ppinquis morti infundimus in ore ei⁹ aquā
frām vel aquam rosaceam vel brodium galline:
vel modicū vini limphati de hora i hora cū coele-
ari imponim⁹ in ore ei⁹. Et si q̄s graue motū lin-
gue in se ⁊ in loqla habuerit ppter ligamēta mag-
que sūt sub lingua ei⁹ incidant aliquē ⁊ modicū

de calcato seu vitreolo subtilissime pulverizato de
sup ponat, dico bñ modicu ne sit occasio subitã
di infra in gutture etc.

Capitulu. Si de magnitudine lingue sup flua:
ita vt os egrediatur.

Am contingit linguã
adeo inflari vt pre ma-
gnitudine os egredia-
tur: fricanda est ex cepis
aut ex citri acetositate. aut cum ri-
bes aut ex granato acetoso donec
salua multa ab ea profluat. Hoc
naq; modo detumescet et ad pri-
mam redibit mensuram. Si autẽ
non sufficit fiat fricatio ex sale et
aceto. Si necdum sufficit fiat mi-
nuto ex utrisq; cephalicis prius:
et postea ex venis q sunt sub lingua

E magnitudine

lingue ita vt os egrediat. **Nota.** q
talis magnitudo lingue e apostemo
sa aliqn a flate grosso viscoso vt vult ras et e san-
subalbida. Aliqn fir a flate subili cu portoe san-
tuc e coloris rubicudi vt subrubicudi vt est spes
terhani. lingua tedi multu ppter plectoria venar
et arteriar. Jo tendit ad modu terhani. semel vi-
di istu casu: cu flomys feci cura: lingua exibat ex
p duos digitos. Vex aliqn e magna et grossa vl-
tra debitu a gnatoe. id sunt muti dicit ras in suo
pnt: qz no circūfert nec circūflectit ifra os ad for-
madu voce: qz nerui audit? hnt colligatis cu ner-
uis lingue. ideo si natura errauit in creatioe lin-
gue errauit in creatioe neruor audir? id sunt fur-
di a gnatoe. Sifr quia audit? porta e intellect?
et intellectus porta est loquere. id istis duabus d
causis fut magi muti. nam lingua debz ee magi
subal vel gracil. verba fut ras in suo pnt. est pa-
pncipali neruor et arteriar ille fuerit pmo reple-
cte et tesc. pnt nerui et pcutitates lacertor. et est p
colligatis venit qdvenire no dz fm natura. Et est
passio official in gne. in spe est morb? in qritate
augmetata pcountado mala figura et morbu in
siti p loco q no pot se mouere. et e nocumetu re-
gitiue natural mebru madant et recipient. Et e
passio motiue voluntarie i anhelitu. 3o d intionib?

Istis clarificat. cura magnitudis lingue
a tpe tibi patefecit. **Pri** aut q in cus-
ra pcedas scire oz an istis lingua sit magnifica-
ta ex flate viscoso in ea imbibito. vlt ex flate subti-
li cu portoe san. qz in hoc cura diuersificat. Si
qs g lingua magnificata habuerit ex imbibitoe
flatis viscosi in ea qd patefecit qz est subalbu cuz
alijs signis attestantib? sup abudatia flatis visco-
si fricet cu cepis vl cu malo granato acetoso. et si
cum istis fla inde fluxerit fricet cuz sale et aceto.
Si qs aut ligua magnificata huerit ex flate sub-
tili cu portoe san. qd patefecit qz ligua e cu qdaz
rubore: flomies de ambab? cephalicis i bona qri-
tate. pnt de venis duab? vlt trib? q fut sub lingua
fricado p intu alla ligua cu sale et aceto. et sic ter-
minetur cura.

Ca 32. d nodo q e sub lingua. et vocat ranula

Am sub lingua gladu
la nociua fuerit: in pri-
cipio ex sale armoniaco
et gallis fricanda est. Si
autem vetusta fiat ex medicamie
gingiue sanguinolente fricanda
est: quod est medicamen acutum
Eger autem acetuz et salem in os
re teneat.

Enodo q e sub lingua. i. de gla-
dula gñata. na e col-
lectio flatis gñi gipsei. ppter qd ras cu-
rat cu stipiti. Ras dicit i toto pnt qz id
lud apa duru sub lingua et vocat ranula: et e pa-
tis cui uest et e p colligatis: et e morb? i nuro ad-
dito. p de mor. c. 8o. et e nocumetu regitie nasal
ipsi? lingue potissime digestie et expulsiue. et e pa-
aiate motie lingue puta loqlet masticatiois. Ras
curat fricado cu sale armo et gall puluerizati
ex medicamie cu q gingiua sanguinolenta curatur
vt e dcm sup? qz cu desiccaturis.

Ca 33. de pustulis lingue.

Sta eisdem sunt curan-
da. ex quibus cola qual
supra nominauimus: et
sqnantia sanantur.

E pustulis lingue. i. isto ca-
remitit nos ra-
fis ad vlcera et pustulas quis. p3 ca.

Capitulum 54^m de squinantia.

Um in glutiedo sentit
angustia: adest passio q̄ s̄q̄
nantia vocat̄. Cuius gra
uitas vel leuitas scdm angustie q̄
titate dephēdi potest. Cūq̄ cum
traijciendi angustia fuerit in facie
et oculis rubeo et repletio: i prin
cipio curatōis cephalica flobotho
me et gargarism^{us} ex succo granati
muzi cum carnositate sua fiat. aut
ex rob mori de seni et post hoc fiat
gargarism^{us} cu3 aqua rosata i qua
sumach fuerit infusum. Qd post
q̄ per tres dies sic factū fuerit v̄e
ter ex succo fructuū sicut prunorū
tamarindi cassia fistule et terrania
bin solutus fuerit: fiat gargarism^{us}
ex apozimate ficuū citrinarū et pas
sulay: aut ex medula fistule: cum
idromelle. Qd si passio inuetera
uerit: ex gargarismis et insufflatio
ne fortū medicaminū que dicturi
sumus curāda erit. Si autē in fa
cie nō fuerit rubedo: fluxeritq̄ ab
ore saluue multitudo: et eger fuerit
humect^{us}: in pncipio soluat̄ v̄eter
ex cochijs: et fiat enema ex clisteri
acuto qd in capitulo de apoplexia
noiauius. Cum tamē passio in
ceperit: fiat gargarismus ex sirupo
acetoso: aut cum idromelle et pipe
rimelle: et deinde ex alimuri na
bati. Fiat etiā gargarism^{us} ex idro
melle et sinapi. De hijs p̄terea que
male s̄q̄natie cōferūt: ēvt ex veis q̄

sunt sub lingua fiat minutio: et vt
ventose absq̄ scarificatōe in collo
ponant̄. et epithime collū ex melle
anacardino donec vesice in eo ge
nerētur: et fiat gargarismus cu3 si
napi: et gutturi fiat insufflatio ex h̄
medicamie qd sic fit. Sinapis sal
ammoniacū pirety: nitrū: assa: pi
per: mētastrū sumat̄ et ex eis cum
idromelle fiat gargarismus.

De squinantia Id est

stēte gutturis squinate seu suffocan
te. Nam fuit denominatum tale a
postema ab actōne lesa anhelitus seu ab accide
te ipsius. Nota q̄ guttur p̄prie ē spaciū qd vi
detur post linguā quādo os apitur et lingua p̄mi
tur. 3°. p̄nosticoz cōmēto illi. S̄q̄nātia pessima
ē. In tali spacio vidētur duo meat^{us} vt dicit gali
en^{us} ibidē. quoz vn^{us} est caput cāne pulmonis: q̄
dicit̄ epiglotus. Alter ē meatus q̄ vocat̄ a q̄bul
dam puta a grecis ysofag^{us} ab arabiq̄ meri a lati
nis os stomachi: vt dicit ga^{us}. 5°. de interio. c. x. d
passionibus gule. Actozes interdū vocāt gulam
ptem anteriorem: ceruice ptem posteriorem: gutt^{us}
comphendit totū. et sūt ibi lacerti seu musculi cū
suis pelliculis q̄ interdum apostemātur isto tali
apate qd dicit̄ s̄q̄nātia. Propt̄ qd p̄mo cōquerū
tur de mala trāsglutōe q̄ de malo anhelitu. 4. de
inter. c. de nocumēto vod. et tale ap̄a ḡnat̄ ibidez
ex cola et ex sanguine p̄micti. 3°. p̄nostic. p̄mento
illi. cañ. Tertia vo spēs. Aliqñ autē fit ex hijs cū
aliquali parte flegmat̄ subtilis et semiuiscosi p
pter qd subintrat: et talis humor in cōcauitatib^{us}
lacertoz dictoz. Alteri^{us} nota q̄ tres sunt spe
cies seu modi ipsius squinatie distincti rōe p̄ticu
le principaliter patiētis: vt vult ypo. et ga^{us}. 3°. p̄
nosticoz c. illo. S̄q̄nātia pessima ē. et in duobus
cañ. sequētib^{us}. Idē vult Galien^{us} in cōmentis.
Prima ē quādo ē dolor i gutture acutissim^{us} cu3
orthomia anhelit^{us} rubore nec t̄noze interi^{us} p̄mē
do linguā nec exterius appente. ista ē mortalis
valde. nullus euadit: causa ē. quia in talibus apo
stema est in lacertis medijs inter duos meat^{us} cō
p̄mētes dictos meat^{us}. p̄pter qd necessario ces
sat anhelitus et cibi trāsglutio: p̄pter quod neces
s

sario cito moriuntur: et hoc infra tertiā vel quā-
 diē. ¶ Secunda spēs ē in qua rubor: et tumor in
 gutture appent. vix in quibusdam apertōre solū
 appet in quibusdā nō appet ore aperto nisi lingua
 foriter cōprimatur. *Horodoni?* et quidā alij diuis
 dūt istā in duas spēs. q: si rubor appet sine com-
 p̄ssioe ligue ē vna spēs: si ē p̄p̄ssioe ē alia spēs
 non placet mihi locutio ista. est similis mortalis
 quia vtrūq; moriuntur: sed magis illa in qua ru-
 bor: et tumor magis p̄fundat. quia tūc magis sit
 apostema int̄ duos meatus dictos. p̄hibēs anhelu-
 tum et trāsglutinē. ¶ Tertia spēs est in q̄ gut-
 tur et collū seu ceruix rubet et aliquāliter tumet:
 ista satis salubris ē nisi tumor ad interiora redie-
 rit seu q̄ materia magis declinet ad interi⁹. verba
 sunt ypo. in casū dicto. *Ha?* aut. 4. de inf. c. 1. ad
 dicit quartam spēm in qua tumor et rubor solū est
 exteri⁹ in ceruice ista salubris ē tūc vixatur i an-
 helitu et trāsglutinēdo s̄ non vltima v̄atōne. et
 subdit *Ha?* in fine capli dicti: q̄ si sp̄diles colli
 dissocētur potissime ab intra tūc moriunt ad mo-
 dum squinatie. q: tūc anhelit⁹ sit cū difficulta-
 te et orthomia: et similis trāsglutinō cibi. quia vie
 seu meatus dicti stringuntur et cessat actio q̄libet
 illarū et p̄sequēs patiens: necessario moritur
 Notū est ex dicti ypo. in locis allegat. dicit gā m
 4. de interio. c. de nocumētovocis q̄ squinatia
 est passio p̄ncipalr lacertorū interiorū gutturū. et ē
 passio per colligatiā. venit ad eos qd venire nō
 debet scdm naturā: et est morbus officialis mala
 cōpositio in qua est mala figura et triplex genus
 morbi et opilatio cōcomitās: illa interficit prop̄
 p̄uationē anhelitus. Et ē nocumētum regit̄clina-
 tural digestiue et expulsiue mēbri mandant et re-
 cipiētis: et est passio motiue naturalis et vitalis cor-
 dis et aia'is motiue p̄nū pectoraliū et oim v̄tutū
 naturalū mēbroz subiacentiū cōsequēter.

Alis clarificatis

cura squi-
 natie tibi
 pateat. Prius autē q̄ in cura pcedas scire op̄-
 ter et inuestigare quā spēm squinatie patit et cau-
 sam diuersitatis talis apostematis si sit ex sangui-
 ne vel ex colla vel ex flāte ex toto vel in maiori p̄-
 te. q: cognita ei⁹ spēs p̄noscitatio diuersificat: et
 cognita ei⁹ cā sili neciō et cura. q: si sit ex san. et
 eo. magis p̄clitāt fm ei⁹ spēm dictā. q: tal' mat̄ia
 rōe eius acuitat et subnilitat magis extivenulas et
 magis subintrat cōcauitates lacertorū gule et poro-
 sitates pellicularū gutturū. p̄pter qd vie anhelit⁹
 et cibi magis claudūt a tali materia tumētes p̄f-
 uicias dictas. si sit mat̄ia flātica nō sit: q: portio

aliqua flātis extra venas licet aliquā portio
 nas sili dictas exeat in dictis pellicul' in lacertis
 Et si q̄s p̄mā spēm squinatie habuerit de san. v̄l
 de co. in toto vel in maiori pte q: dolorē acutissim⁹
 sentit in gutture. vel de flāte: q: dolorē ē aliquālez
 timore nec rubore in gutture nec extra apparēte
 fugias: q: moriet̄ infra tertiā vel quartam diē. s̄
 q: fm charitatē dei hō d̄z iuuare p̄mū p̄missa
 p̄noscitatio facias ea que statim sequēt et dicēt
 Et si q̄s spēm secūdā squinatie habuerit v̄l p̄mū
 moriuntur: p̄mittas p̄noscitatioem anq̄ v̄lēt⁹ p̄-
 cedas. q̄ p̄missa in ista et i alijs spēbus dicti de q̄
 cūq; cā fuerit sic pcedas. Scias tūc in mēte te
 neas ex int̄iōe rasis i suo p̄tine: q̄ clausas sa-
 natōis cuiuscūq; sp̄ei squinatie d̄ cā q̄cūq; fuerit
 et p̄seruatōis piculi suffocatōis et mori stat i du-
 obus. p̄mo q̄ in p̄n⁹ reperit ma' ne ad guttū
 fluat q̄tuz erit possibile. Secdō q̄ p̄ flōias diuersas
 foriter cā substrahat: diuertat et euacuetur:
 meli⁹ est ipm cum flōmīs debilitare et a morte p̄-
 seruare q̄ ipm p̄dere et penitus dimittere de tali
 substractōe fori v̄lq; ad defectōem in oim apo-
 stemate p̄nciposo ex se vel rōne picule faciet gā
 sili hoc int̄dit v̄l ip̄e ponit. xij. de inge. in cura
 flegmonis. et. xij. de inge. in cura apatum atro-
 for. vbi ponit q̄ tales flōmīs sūt vehemētiores i
 cura. In p̄mis ḡ statim et p̄tinue gargaret a-
 quā friam cū aceto in q̄cūq; spēs et de q̄cūq; cā sit
 erit. l' gargaret d̄ succo cortiq; nucū f̄cētū p̄ se l'
 ē modica aq̄ fria nā ista gargarisinata repercutit
 materiā ne ad guttur fluat. vel decoq; mirtā glā-
 des et sumach i aq̄ an. m. f. et de illa decoctōe fra-
 vel mirtā cū succo cortiq; nucū gargaret. Et si q̄s
 fuerit multū colic⁹: succ⁹ v̄ge pastorij et solarij ra-
 mor v̄l cū decoctōe dicta. talia gargarisinata sūt
 vehemētē iuuamētū i p̄ma diē et scdā p̄ p̄te. Si
 multū gargarisina factū cū aq̄ decoctōis galli.
 et alijs i p̄n⁹ puta in p̄mis dieb⁹ multū v̄z. Laue-
 as tūc nē tal' pa. dormiat. par. sumat de cibo. vinū
 nō poterit. Ista exequēdo in p̄n⁹ statim i p̄ma diē
 flōmet de vtrāq; cephalica. q̄ nō inuēta d̄ media
 navtriusq; p̄tis: ex̄bendo magnā q̄titatē san. p̄
 vij. vel vi. horas distiga brachia et flōiam reuēta
 et post. vi. vel. vij. horas flōet. de venis ligue op̄-
 ant due vel tres et extrahat san. q̄tū potit exire.
 ¶ Si velles pponere v̄tōfas i collo cū scarifi-
 catōe bonū eet. dic̄ ras i suo p̄tē. p̄p̄ piculū suff-
 focatōis. nā nulla vehemētior me' ē in tali cura
 q̄ tales magne flōie. Idē dicit gā. 13. et. 14. de i-
 genio: v̄l tibi resista p̄tinuādo dicta gargarisina
 duob⁹ dieb⁹ vel q̄s sint actu fria. 12. de inge. c. 6.

et teneat venter laxū ē clisterib⁹ et cassick. simplici
scripta plicis tibi i p̄mis caplis et q̄ capiat i ortu
sol. et nō comedat de q̄ttuor horj. In p̄mis ḡ die
b⁹ duob⁹ inungat sibi collū duab⁹ p̄tib⁹ olei ros.
et tertia pte olei mirtilloz mixt. dietet i p̄mis di
eb⁹ subtilissime alijs cū modico ordean clari vel
auenati trasacti duob⁹ dieb⁹: q̄ facit est flux⁹ ma⁹
ex toto vl' q̄si a vēis capis: et tale apā ē i augmēto
Quo ad digōem ma⁹ alit' ē pcededū. q̄ i seq̄nda
ē mērio in b̄ ad resolōem et euōnē ma⁹ fluxe: pro
pter qd̄ p̄z tibi q̄ gargarizata dicta nec iunctio
nō h̄nt bñ locū: extūc trasacti ḡ duob⁹ dieb⁹ inun
gat collū cū oleo camo. vel aneti in duab⁹ p̄tib⁹:
et tertia pte olei ros. b̄ fiat 3^a et 4ª die. et si garga
rizina de diamorō de duab⁹ p̄tib⁹ et 3ª opumell
diuretica. si videt tibi addas parū de aceto. et i si
ne q̄rte diei reitēra vētosas cū scarificatōe i collo
et in p̄n^o spatulaz. Lōseq̄nt post aliq̄s horas rei
tera s̄tōias venaz q̄ sunt sub ligauit ma⁹ q̄ fluxa
ē i venis assistētib⁹ gutturi expellat. q̄ l̄z nō sit cō
iuncta. pp̄ue ē q̄si iuncta facta ipi apati et collū tē
emplēt sic. ff. farne fenugre' farine ordean. añ. p.
i. opumell diure' qd̄ suff ad incorpandū et si ēplm
i. opumell diure' qd̄ suff ad incorpandū et si ēplm
emplm de cinere yūd cū q̄rta pte mirre et modis
comell et fiat emplm: desiccet et resoluit v̄z a to
ta n̄a. s̄l̄t resoluit cinis yūd obustarū insufflet
in gutture desiccet v̄z a tota n̄a. 3° valēt q̄cumq̄
tpe spālē post duos dies. ras̄ d̄ic i suo p̄n^o q̄ m̄
tiq̄at s̄qnātiā cāis iam dicti. vel i corpe cū modis
vel dissoluat cū aq̄ cicerū vel ros si garga^{ma} v̄z a
totana^a et a q̄lita^a: l̄z magi i s̄qnātiā s̄l̄a^a: v̄t d̄ic
cū qd̄ adueniēte. vi. die applica int' et ex toto
maturatia gargarizet lac calin vel oxmel diure
ticū vel s̄q̄llit^m dissoluat cū decoctōe ficū: et fiat
emplm ab extra cū farina fenug' et ficub⁹ bullit si
emplm cū modico butiri vel aq̄ decoctōis eorū.
C Si aut i statu vltio tal' apat cū difficult' anhe
ladi et mag' orthomia āp̄elir' si spūa appet mois
ē de ppe. inungant spatule cū oleo fenug' v̄t p̄
tes ille dilatēt. Et q̄ ip̄e sup oia idiget repatura
illi' apat: alit' morit: nisi cā iuncta apat expellat
p̄ ei' ap̄urā et crepaturā q̄ p̄ naturā nequit fieri
teneat cōsiliū aliquoz maxie platanij crepet cuz
ins̄tro ligneo acuto: alit' nisi fiat mouat h̄cat fur
cula ligni bñ acutū politū iponat i gutture bene
frigēdo v̄t rūpat et apiat apā et ma⁹ fluat et sic cu
rabūt. Dico tibi q̄ semel vidi casum tpe meo. v̄
nus mercator h̄ns s̄qnātiā de san. cū postōne co.
veniēs ad statū talis apat et ad difficultatē āp̄e
lir' q̄si suffocabat nō potat loq̄ h̄ns adhuc bo^m

intellectū intellexit q̄ optebat ip̄m mori: nisi cre
paret apā: et fuit sibi mōstratū ins̄tm ligneū: ip̄e
accepit timēs mortē: infixit ita fortiter i gutture
vbi sentiebat dolorē q̄ crepauit dictū apā: fluxit
san. et virulētia in magna q̄ritate gargarizando:
postea oxmel diureticū dissolutū cū aqua cicerū
rub. fuit curat: aliter mortu⁹ fuisset. Est cas⁹ no
tand⁹ i ope. multi moriūtur: qui euaderēt isto mō

Enocumento

cedine. nā huic actōm tra sup̄uenit
nocumēta. put alijs actōib⁹ n̄lib⁹ dicef
Dicit ga^o. p̄mo de interio. in. c. vi. et in. 4. de inte.
c. de nocumēto vod. q̄ vox in gutture sicut in or
gano pp̄rio i quo ēvna ps p̄ncipal'. ceterē sūt si
bi in adiutorij: v̄t pomit ga^o i locis allegat. et hoc
est de rōe cuiuslibet organi: v̄t d̄ic g^o. p̄mo d̄ mor
bo. in. c. vii. Nota q̄ guttur put ē: ins̄tm et or
ganū vod q̄ est actio volūtaria continet i se tres
cartilagines cū suis ligamētis et q̄sdā lac̄tos mo
uētes illas cartilages i faciēdo vocē et duos ner
uos q̄ vocantur reuersui. quia extēsi in collo re
uertūtur ad gulam. vii^o de iuuamētis. c. p̄mo. iō
isti vocātur pp̄rie nerui vocis. p̄mo de interio.
ca^o. vi. vbi ip̄e recitat: q̄ ip̄e inuenit eos p̄ ana
thomā quos magistri sui nō cognouerāt. similē
cōnnet duos neruos qui dicūtur iuueniles. Isti
sunt nerui vocis similē: sed nō ita pp̄rij: quia ex
tēduntur magis inferi. istz illi dāt motuz lacertij
mouētib⁹ dictas cartilages: et sunt de composi
tione gutturis in concanitate gutturis stant iste
tres cartilages: que constitunt vnuz corp⁹: qd̄
a grecis vocat epiglotus: quod lingue fistule af
similat in actōne p̄ de interio. ca^o. vi. q̄ sicut lin
gua fistule est pars p̄ncipalior i voce fistule: ita
iste epiglot⁹ q̄ p̄stat ex trib⁹ cartilaginib⁹ dissilib⁹
q̄ interior est maior due extiores sūt miores sub
intrātes se adiuicē mediantib⁹ suis ligamentis
et habētes motū a lacertis et a neruis iam dictis
volūtariū stat sub figura tube. v̄ba sunt Ba^o. in
libro de vocē anhelu in ca^o p̄mo. Iste epiglo
tus est ps p̄ncipalior iuociferādo lacerti dicti
et nerui iam dicti sunt ptes coadiuantes: q̄ nerui
dicti habēt ortum a dicto. vi. pari neruoz capitis
4°. de interio. c. de nocumēto vocis cum istis sit
vox in gutture cum magna q̄ritas aeris cuz fla
tu et ictu ad guttur venit: et dictum epiglotū p̄
cussent potissimē i capite superiori dilatato ad mo
dum tube. Iste flat⁹ aeris venit a pulmone medi
antib⁹ lacertis: q̄ sunt intra costas pectoris im
pellentib⁹ cum impetu aerem ad sup̄i. p̄mo d̄

fa que pluries cōtingit. Si q̄s raucedinē habue-
rit ex mat̄ia fr̄ia hūida veniēte a cerebro p̄ viam
catarr̄i p̄ porositates extra venas ad guttur et ad
pres ei⁹ facientes ad voces sup̄ius explicatas q̄
pres vltra debitū humectate si pcutiāt a flatu ae-
ris cum ictu veniētis p̄ impulsione pulmonis la-
cerorū intra costas existentū v̄t ē dictū et clari⁹
dicef in clarificādo cās tussis in. c. sequēti nō p̄nt
bñ sonare: ideo raucedo cum surditate sonāt. Hoc
vidēs in p̄cussioe terre et lapidis. raucedo sonāt cū
q̄dam aspitare vocis rōne inequalis inherētie
medi⁹ in gutture. Sili⁹ est ibi modica portio colē
vel flātis falsi que sunt cā talis aspitatis. sili⁹ q̄
sit ex tali causa ip̄a raucedo: parz q̄: hūidat i spu-
to et tussit et fuit in frigidatus in capite vel in pedi-
bus vel in alijs p̄tibus que fr̄itas attingēs pel-
liculas cerebri p̄ viam cōpressionis dictarū pellicu-
larū fuit fact⁹ casus seu catarrus illarū humidis-
satiū ibidem p̄gregatarū p̄ viam effumatōis et
indigestiōis cerebri et p̄tium eius. vel fuit factus
fluxus: quia pres gutturis vltra debitū labora-
uerūt. ideo quia fatigate et vltra debitum mote
et calefacte fuit fact⁹ mor⁹ et dissolutio ma⁹ p̄tūz
viciarū ad eas. ¶ Et si q̄s talē raucedinē p̄ aliq̄s
dies et mēses hūerit: parū cōedat parz dormiat mi-
nus bibat. cena sua sit modica aut nulla. quia ta-
lia reuma curāt. ad quod ex int̄tōe est intelligē-
dum. quia raucedo nō curat nisi p̄us curet reu-
ma. Ras in suo p̄mēte. Cena sua sit de ficibus
sicq̄ calefactis vsq̄ incipiāt sudare. vel de vitellis
ouorū de festuicis l̄ pineis vel de risi cum zucē. po-
ma bene dulcia cocta cū satis de zucē sili⁹ sibi cō-
petūt. Et el cener de lacte bullito vel de pedibus
capri vel salsa viridi vbi sint spēs et parum aceti
Potet vinū grossum limphatū de aqua tepida.
vel q̄ ponat tostam panis calidi in tacea dū vo-
lucrit potare. vitet offas et pisces. Insup in p̄mis
dieb⁹ sufficiet sibi dieta dicta et cassia fistula sim-
plex pluries tibi scripta in capitulis p̄mis et i. c.
de catarro. et vitet sirup. quia reuma et fluxum p̄-
uocat: apiendo et subtiliādo materiam. et cōtinue
teneat in ore interdum masticiādo de cubeb. naz
psumūt materā fluxam ad guttur. Sili⁹ granuz
murre vel thuris albi. nam derēta in ore valēt. cō-
sumūt matiam efficiādo pres vocem clarificāt.
mirra amara est. allū coctū in aqua vel assatum
si teneat in gutture valet: cōsumit materiam ibi
fluxam: et efficiādo clarificat vocem faciet istud
gargarisma calin pluries in die. R̄. de sapa vini
seu de vino cocto vel v̄nacula vel alio vino bo⁹
et dulci vt de ripa mell⁹ añ. z. iij. coquat et expu-

mentur. gargarizet d̄ hoc dissoluto etim modico
aque calide decoctionis saluie yfopi cicerum ru-
beorū. et facto gargarismo potet in hac sapa vini
bullita cū melle infundat lana succida: vltosta
panis et parum cōpressa cala apponat in fauci-
bus de nocte. vel infundat lana dicta in oleo be-
ne calido et faucib⁹ applicet. In p̄cessu raucedo-
nis si bñ non repetur cū hīs sumat. z. ij. et f. pil-
lulaz cochiarū vel de aga. postea sumat in fa-
cie et capite euaporatōem vsq̄ ad sudorē deco-
tionis aneti et se. ei⁹ yfopi vtriusq̄ sticad. postea
inuoluat caput et frontē cum pānis lineis bñ ca-
lidis fricādo. vel teneat de pane zuccari ore ma-
sticiādo et trāsglutiedo. aliqui v̄ntur istis p̄stis:
tenēdo in ore. R̄. murre. z. f. thuris albi. z. i. succi
liq̄ri. z. f. carniū duorū dactil. vini cocti vel v̄na-
ce quod su. f. p̄stis ad modū fabe. oēs etiā con-
ueniūt q̄ succ⁹ caulū rube. efficcat pres illas si
gargarizet. Ideo multi approbat q̄ masticitur
tricus caul. rub. teneris paulatim sugatur. ¶ Et
si q̄s raucedinē habuerit de ma⁹ cala humida:
puta sanguinea fluēte a p̄tibus sup̄iorib⁹ per ve-
nas ad fauces et ad pulmonē. quod patescit q̄a
satis coloratus et in cōplōne sanguineus curz ve-
nis latis in capite et in collo cum dulcedine os-
ris aliquādo purgetur talis cū cassia fistu. com-
muni tibi data sup̄ius. vel cū p̄stis de agarico
cochis si plectora habuerit parū comedat: pa-
rum dormiat: parū poter: cena sua sit modica. si-
naliter dicta sua exiccariua. vtatur risi cū brodio
carniū. insup vtatur carnib⁹ cōmūibus cōiter
assatis: et vtatur eis cū succo citraguli: vel agre-
sta vel salsa viridi. trāfactis tribus vel quattuor
diebus et post illos dies flobothomet devtraq̄
cephalica reiterādo si necesse fuerit. qua nō iue-
ta: de mediana. si non vult: v̄toretur scanficando
in spatulis et extrahat de quolibet brachio vnaz
scutellā barbitosoris satis magnā: ita q̄ extrahat
quasi librā vnā de ambobus brachijs. naz cū
tali magna pl̄ies reiterata substrac⁹ s̄āguis p̄fi-
citur cura talis: ex quo est mat̄ia venalis abun-
dans in quanto. quod patescat ex latitudine vēa-
rum in p̄tibus sup̄ioribus cū alijs signis dictis.
¶ Cōsequēter vtat pluries in die ma⁹o granato
non dulci cocto inter prunas. vel decoquat et re-
moto cortice cōprimat coletur et addat modicū
mell⁹ ros. agitent simul gargarizet de hoc tepi⁹:
tenēdo in ore: addēdo modicū aque decoctionis
saluie yfopi. vel faciat gargarisma sup̄ius dictuz
de sapa vini cū melle cocto: dissoluēdo cum ista
decoctōne dicta. si velles addere in declinatōne
g iij

modicum de thure esset melius. teneat diu in ore
gargarizādo interdū potest trāsglutire aliqd. vñ
gargarizet de succo caulū rub. tepido lingam
ptes illas exsiccat: vt ponit antiqui. vel mastice
trūcūz caulū ru. sepe ⁊ sepi⁹ suggēdo spaciose
moram faciat in gutture. Teneat in ore de istis
piñis vsq; sint dissolute. **R.** thur al. 3. i. ⁊ f. a.
midi. 3. f. se. bombacis. se. caulū rub. añ. 3. f. mu.
scillg. se. citonior. 3. ij. formentur pilule cum siru.
acetoso quod suff. gargarizet sepe de syru.
acetoso cōposito dissoluto cum aqua decoctōis sal.
uic maiorane tepide apponat sibi in faucib⁹
extra de sapa vini bulliti cum melle vel d oleo be.
nedicto: vt est dictū in raucedine de cā frigi⁹. nā
ista lz sint cala multū exsiccat illam malā cōple.
rione humidā faucū ⁊ mēbroz faciētū ad vocē
Et si q̄s raucedine habuerit ex mala cōploe
cala ⁊ sicca sine materia qd rarissime contingit
pulmone vel in epigloto ⁊ in cartilaginibus clau.
dentibus ipm causata a fumo calō eleuato a co.
lera multū cala stomachi vel epatis vel cistifell.
vt cōtingit qbusdā colericis semadustis qd p̄z
q: non habet sputū: ⁊ si habet: ē valde modicūz
⁊ subcinrū vel subnigrū. ⁊ sensūt ardorem cui⁹
aspirate notabili in gutture: potissime post som.
nū in quo talis fumositas min⁹ exalat per alios
poros corpis ab extra. ⁊ habet vocē ad modum
gruis cum tussi ⁊ auitū habētū lōgum colluz: vt
dicit **R.** alis in suo p̄mēte. nā tal' fum⁹ eleuatur
in qbusdā acistif: vel a colera alia per poros
nobis occultos exsiccat ptes illas: ⁊ p cōseque
corūpens voces. talis indiget dieta ⁊ remedijs
cōtrarijs supradictis. **E**ste vitabit insup falsa
oia ⁊ acuta. mostardā. allia. spēs om̄s cepas. lo.
co balsamēti vñt agresta vel succo citrāguli. vi.
tabit assata. vñt potagijs in p̄adio ⁊ in sero: vñ
tetur vino bene limphato. capiat cassiamf. cōez
vel sumat sic. **R.** sirupi acetosi cōpositi. **R.** f. siru.
de papa. q̄r. i. misceat: detur cū aqua cicerū ru.
in duabus p̄nibus. si nō placet sibi sumere siru.
sumat de aqua enō. de mane. 4. vel. 5. coclearia
vel p se. vel cum modico aque cicerū rub. quo fa.
cto p aliquos dies sumat istā colaturā. **R.** pru.
noz vuarū passarū iuniba. añ. nūero. x. thūm epi.
thūm sene polipodij q̄r. añ. 3. f. fiat decoctio in
qua dissoluat cassiek mūd. 3. i. reuba. infusi in a.
qua enō. p pausam. 3. i. ⁊ f. spicenardi. 3. f. vñ cl.
ri. 3. ij. fiat por⁹. **E**t facias sic: et est medicina
magnatū ⁊ p̄ncipum. **R.** reubarbari electi. 3. ij.
dissoluat p noctem in quart. f. sirupi viol. si nō
habes: in syrupo acetoso dissoluat de mane cum

aqua decoctōis prunoz quod suff. assellabit. 6.
vel septe vicib⁹. ⁊ reub. p̄dit sapore suū i magna
pte. vñt triasand. stomacho ieiuno nouiter sc̄to:
⁊ in clarificatōe zucē ponat aqua ros. aq̄ enō.
añ. quart. f. ⁊ si est tēpus calm: potest capere p⁹
vñu coclear aque enō. vel duo gargarizet sepe d
aqua enō. vel de syrupo viol' limphato cū aq̄ sim.
plici limphet p mediū ⁊ vñtra tepidū in hyeme. i
estate teneat sub lingua vñam de istis piñis. **R.**
dragagā amigd. dulciū añ. 3. i. dactil' amigda.
amaraz añ. 3. f. semis papa. al. 3. i. gummi arabi.
3. ij. opij. 3. f. terant bene ⁊ distemperent cum mu.
scallagi se. citonior. f. piñe sargrosse aliqd ama.
ritudinē hñt rōne opij. Sed habet efficaciam in
casu om̄s isti rauci ex tribus causis dictis. vñt
rasurā ⁊ ablutōnem capitis: nisi istatiū exsiccat
cum p̄anis lineis calidis. **E**t sup hoc nota: q ex
causis tribus iam dictis vox corrumpit ⁊ rauce.
do generat. Possunt tñ tales cāc intātū excedere
q vox quasi amputaret ⁊ quasi aufe. ref. ⁊ tales
cause possunt esse cā corrupte ⁊ ablate tal' actio.
nis q̄ est vox ⁊ nō pñt esse cā diminute tal' actio.
nis q̄ ē vox. q̄ actio tol' diminuta saluat formaz
actōis sicut fit in q̄cūq; alia cā diminuta. iō si sit
pauca seu modica vox nō in aliquo corruptane
cessario erit clara. qd nō pōt fieri a cāis iam dictis
ppter corruptōem t̄pamēti organi vocis supius
tibi explicati. fiat autē tal' actio diminuta ⁊ clara ex
debilitate lacertoz intra costas existentūz. quia
labūtur in se vel rōne p̄tis colligate: puta lactoz
dysfragmatis vel pulmonis cordis vel epatis
stomachi vel lacertoz extra costas qui debent
primo moueri in anhelitu: ad quozum motūz se.
quitur motus fortis ⁊ insufflatio aeris cum iatu
ipozum: vt clarius dicit in. c. sequēti de tussi. Ad
quarū p̄tium colligatarū lesionē potest vox sim.
liter auferri: stante anhelitu sufficienti. quia di.
cti lacerti existentes extra costas quib⁹ inest fas.
cere flatum aeris i gutture nullo modo poterūt
se mouere. Ista tu vides in casu in cōcussionib⁹
vel ex materia pūgente grauāte fortiter aliquaz
de p̄tibus vicinis ⁊ colligatis. ideo in talibus ca.
sibus si venosus fuerit flōnamus: ⁊ pectoralia
inungimus cū oleo aneti ⁊ senuigre. ⁊ damus d
triaca dissoluta cū modico vini albi: seu succi ci.
trāguli si tēpus calm fuerit. Pōt etiā vox auferri
⁊ corripī ex solōne p̄tūitatis cōtinui neruo
rū dictoz gutturis in curando scrofulas vel alia
apostemata guttūis vel ex eoz infrigidatōe ex
medicina exterius apposita: vt recitat ga. p̄ de
interio. c. 70. ⁊ c. **E**t apimulm. 55. de tussi.

Eum tussis acciderit fue-
ritq; aspa et sicca et cu3 ru-
bedine et calore egro mu-
roba violatur ptisana tribuēda e-
rūt. fabas q̄s excoctas et spina-
chia cū oleo de amigdal' dulcib' in
comestione accipiat. in ore vō sēp
tenere debet pillas bichicas. aq̄ at
quā bibit sirup' violat' ē admiscē-
dus. **C**ōfectio pillarū bichicha-
rū. R. succi liq̄ritie juncti albi ābo-
rū añ. 3. x. amidi dragagati amigd'
dulciū excoctarū oīm añ 3. v. ex
eis cū muscillagie se. citonij cōsp̄
iforment' pillē. **Q**d si cū tussī mul-
tū affuerit sputū qd cū expuendo
expelli nō pōt. nocumētū infert sz
neq; febris neq; vehemēs ventris
solutio ipam cōmūtāt ex hīs tro-
ciscis dandū erit infirmo. **Q**ui. R.
semis feniculi semis apij succi liq̄-
ritie capillifue. amigdal'. oīm ptes
eq̄les. **E**x hīs cū muscillagie se.
lini cōsp̄sis informēt trocisci ex q̄-
bus. 3. iij. tribuāt. **D**ecoctōez aut
quā i hac egritudine vtēdū ē i caplo
de catarro iā desc̄psim'. cui tñ. 3. v.
capillifue. sūt addēde **Q**d si tussis
atiq; et nociua fuerit adeo vt egrū i
nocte dormire nō p̄mittat. pillule
storacine sūt dāde. q. R. mirre sto-
racis opij oīm ptes eq̄les iformēt
ex eis pillē ad lupinorū silitudiez
ex q̄b' vna aut due patiēti tribuāt
In potu vō sumat sirupū d' papa.
et comedat semē albi papa. cū zuc-

caro. **Q**ui hāc p̄tea patit' egritudi-
nē: vitet i cōestione acetosa salsa pō-
tica acria atz amara **S**uffumigiū
ad antiquā tussim et sputū fetidū.
qd. R. aristo. mirre storacis galbāi
oīm ptes eq̄les. arsenici rubei ad
pond' oīm. **D**ia puluerizata ex
butirovaccino cōsp̄gāt. **E**x q̄bus
magdaleōes ad pile pue silitudi-
nē informēt. et cū necesse fuerit i
ieiunio ex vno eorū p traiectoriūz
suffumigetur.

Et tussi. i. de anhelitu cū suffla-
tōe fortissi' aeris exēūt. ē
instis anhel' b' ē qd tussim vocamus
5°. de mor'. c. 5. circa mediu3. pp̄ qd
cludit ibidē q' tussis ē mal' mor' expulsiue n̄lis
pulmōis et p̄tū vicinarū coadiute a motia aiata
lactoz interiorū pectorū vt rē nociuā gūantē plmo-
nē et ptes viciās expellat. vñ q' expulsiua n̄lis pul-
monis de se ē ipotes rē illā nociuāz grauātē vial
anhelit' expellē qz canales eius sūt duri cartila-
ginosi nō p̄nt p se cōprimēdo expellē. iō sūt ne-
cessariū in nāsa: vt motia aiata lacertoz inter co-
stas adiuuaret expulsiuāz naturālē pulmonis et
p̄tū vicinarū cū valido ipetu et flatu illoz lacerto-
rū: q' status validus et fort' ipius aeris exēūtis dē-
tussis. vba sunt ga'. in loco allegato. **E**t diceas.
pulmo et canna eius de se sunt ptes insensibiles
hoc vult galie. 7. de iuuamētis. et. 4°. de inte. q̄lis
ergo illa res grauans ipm et ptes pulmonis se
fabit ab eis dē. Dicēdū qualiter pulmo sentit illam
rem nociuāz. Soluit ga. 4°. de interio. c. de exu-
san. a plmone. Idē dicit. c. vltio. q' plmo coopit
vna pellicula nervosa ad quē duo nervi ex subri-
libus veniūt a. vi. pari nervoz caput; q' diuidunt
p sup̄ficiē dicte pelliculē iteri' mīne penetrātes.
qliter canna pulmōis sentit illāz rem nociuā
Soluit lra. 7°. de iuuamētis. c°. primo circa p̄-
cipiū: q' canna pulmōis coopit qdaz pellicula
nervosa q' sit sensus: et iste due pellicule ortuz hā-
bent a pellicula interiori tegente costas: vt dicit
Auricēna primo cano. fen. prima: doct. de mem-
bris caplo singulari circa finem. **E**x quibus pa-
tet sensatio rei nocentis et grauantis partes il-
las. et tunc vntis sensibilis sentiens rem illam
s iij

nocuiam: incitat expulsuā naturalem pulmonis
et ptium vicinarū: vt expellant illud. quia expulsi
us naturalis non expellit nisi incitata. pmo de i
terio. c. pmo. tunc expulsuā natural' incitata p
sensitiuam sentientē illam rem grauante venit i
actum expellēdi: coadiuta tamē a motiua aiata
lacertorū interior' pectoris. **¶** Alterius tu dices
quid mouet aiata motiua lacertorum interior'
pectoris q' adiuuet expulsuam naturalem pulmo
nis: et ptium vicinarū cū sint virtutes distincte in
genere. nam ex hoc videtur talem motiua anima
tam pectoraliū habere memoriā et intellectus
¶ Soluit **Ba'** intelligēti. s. de morbo. c. 4. Idē
dicit vatic' ad lram libro. 3.º. cano. ppo de tussi.
Nam vrus naturalis fortiter incitata ab ipā sen
sitiua pectoraliū dicta a nociuo pungēte et gra
uante non potēs ex se expellere expellit: et requirit
ex instinctu nature motiuam animataz lacertoz
pector': vt ipam adiuuet cum valido impetu et fla
tu aeris quē tussim vocamus. qui flatus aeris et
impetus fit ē motiua animata lacertoz intra co
stas existentū. 4.º. de interiorib'. c. de nocumēto
voci **¶** Alterius nota et aduerte quia non ita
bit caput asini: quinq' sunt actōes in pib' pec
toralibus: quarum vna sequitur aliaz: et subsequē
supponit pcedentem et nō ecōtra: et leditur ad le
sionē ipsius et nō econtra: vt ponit ga'. 4.º. de int.
ca'. de nocumēto vocis. **¶** Prima actio in pec
toralibus ē anhelitus naturalis q' fit per plures
ptes quarum vna est pncipalis: ceterae sunt coad
iuuantes. 4.º. et. 5.º. de interiorib' in plurib' locis
¶ Ista actio seu anhelit' naturalis fit pncipaliter
p ipsum pulmonem. nā pulmo ē pncipalis ps
in anhelitu: vt ponit galien'. 4.º. de interior. caplo
vltio. Idem dicit. vi. de viuamētis anhelitus. ca.
3.º. Idē dicit in libello de malo anhelitu. Idē di
cit auerroy. 2.º. collectorij. ca. de viuamētis pul
monis in anhelitu. ergo tu dices. **Ba'** in. vi. in fi
ne dic' q' plino cōtiet a thorace sic spōgia a māu
et sic spōgia cōstringit et dilatat ad dilatatoz et cō
strictōnem manus: ita pulmo cōstringit et dila
tatur ad pstrictōem et dilatationē et cōstrictionē
thoracis seu pectoris: vt dicit ibidem. ergo videt
q' pulmo non fit ps pncipalis in anhelitu: imo
thorax seu lacerti cōphēdētes et mouētes pe
ctus dilatado et cōstringēdo: ex quo pmo et pnci
pali' mouētur in anhelitu magis q' pulmo. Dis
dēdum q' bene volō q' lacerti cōphēdētes pe
ctus dilatātes et pstringētes ipm pmo mouean
tur in anhelitu. hoc vult galien'. 4.º. de interior.
ca. de nocumēto vocis. Sed ppter hoc non cō

cluditur q' sit pars pncipalis in anhelitu: q' ps
coadiuuās iterdū p' mouet: et potest pponi i
uamēto actōis pncipali. hoc vult Galienus
in loco allegato. **¶** Secūdo fit anhelitus natu
ralis p ipm dyasfragma. pmo de interior. c. 3. idē
dicit. 4.º. de interior. c. 6. Idem in libello de viu
amētis anhelitus. c. 3.º. q' ē origo respiratōis. idē
dicit Auerroy. 2.º. collectorij. c. de viuamētis
organoz anhelit' et pulmonis. **¶** Am dat auicē.
p' cañ. fen p' doc. 5.º. de anathōia musculoz
pector'. q' musculi dyasfragmā qñ mouent dila
tāt pect'. p' qd dic' ga'. 4.º. de inte. c. 6. q' anhelit'
et sine angustia eēte scimus solū cū dyasfragma
te fieri tāq' p' prem pncipali coadiuuātē: et mor'
dyasfragmā ptim est natural': et ptim aiatus: vt
dicit ga'. in libello de viuamētis anhelit'. c. 3. q'a
a q'ra et a q'nta spondili colli recipit neruū sensiti
uum et motiuū: vt p. 4.º. de interior. c. 6. **¶** Tertio
fit anhelit' naturalis p lacertos cōphēdētes
pect': q' ipam dilatāt cōstringūt: vt dicit ga'. 4.
de interior. c. de nocumēto vocis. i fine. vbi dicit: q' p
prie moueret. i. pmo in anhelitu: s. fit ps coadi
uās in ipo anhelitu natural': et tales lacerti cō
phēdētes pectus et vniū par lacertoz: bñ exten
sum sub radicib' costarū supior: quoz opatio est
sp' pstringeret dilatare pect' in anhelitu: vt dicit
auic. c. illo alleg'. d. anathōia musculoz pector'. cāz
hui' dilatatois et pstrictōis pector' sp' i anhelitu dat
ga'. 5.º. d. int. c. 2. i fine. q' plino p' tinea thorace
stati dēu ē sic spōgia p' tinea manu. et sic spōgia
dilatat et pstringit ad dilatatoz et pstrictōz man': sic
plino fac' actōes suas. nā dilatat q' spōgia p' tinea
bit aerē vntē p' p. b. dicit i. c. sequit' d. asinate. et
pstringit expellit aerē vntē p' p'ia expelli: s. p' p'ri
ctio thoracis dilatat' sit necia ad b. vt dēu ē. b. fit
p modū folliū fabroz: vt dic' auer. 2.º. collect'. c. de
viuamētis plinōis i anhelitu. sic p' tibi q' actio anhelit'
et fit a duplici vntē fili plinōis et fili aiata thoracis
et ptim ei: nā thorax seu ei' musculi motū hnt aiati
a neruis q'bus dā veniētib' a cer': pot' me a puppi
et spōdilib' pris colli et a. 4.º. et 5.º. spōdili. 4.º. de in
te. c. 6. 8. et. ii.º. q' nerui i somno nō opilāt nec quie
scūt ab actōe sua: q' sōn' nō q'es ois aiate vntē p' p'
ter necitatē mor' anhelit'. nā op' nā ē op' itelli
gētie: vt inuit ga'. 4.º. de int. i p'lib' lod. Idē dic' 3.º.
de crenā. p. 3.º. ubi ex q' b' stat anhelit' nō i nob' q' ē
p' actio i filib'. **¶** Secūda actio i pectoralib' ē fla
t' aeris aliq'lis maior solito anhelitu. ista actio cōp
hēdit primā dictā puta anhelitū nāle. q' fit cū oī
b' p'lib' dictis p' actōis puta anhelit' nō dicti
rōe stat' sit pncipal' cū lactis q' sunt itra costas: vt

dicat Ba^o. 4. de inf. c. de nocumētovocis. Idē dī
cit. 7. de iuuamētī mēbzo. c. p^o. Isti lacerti intra
costas sunt coopētes costas ab itra aliq̄ estimā
q̄ sint lacerti capis dyasfragmar adherētes s̄ co
stas ab itra q̄ pellicōsūt lati bñ flant̄r facili
modus p̄ma frōte 7 p̄babil̄ s̄m Ba^m. 4. de inf.
ca^o penult^o. 7 nō est verus q̄ vlt̄ra illos sūt aliq̄.
Iste status aeris exēū p̄ anhelitū fit interdū
gilādo iterdū 7 sepi^o dormiēdo p̄p̄ necessitatez
anhelit^o in expellēdo vapes p̄can pectoris 7 in at
trahēdo acie p̄strigēdo 7 dilatādo b̄ fit q̄ nāl
expulsiua pulmonis expedit 7 requit p̄p̄ necessi
tate ip̄am aiata motiua dictoz lacertoz adiu
uat ip̄am in expellēdo vapores 7 in attrahēdo
aerem frigidū est dictum in p̄n^o ca¹.

Tertia actio est fiat cū ictu aliq̄li aeris et
exerit cū anhelitu. Ista tertia actio
prehendit duas dictas q: anhelitu et flatu et cū b
plus q: flatu maiore illoꝝ lacertoꝝ et itra costas
exerit cū ictu aeris in gutture et ponit^{ur} in tribus
cartilaginibꝫ gutturij cū lacertis exerit^{ur} in gutture

Quarta actio i pectoralib⁹ ē vox ista a¹
fit cū pri⁹ ip⁹az ⁊ supponit eas: ⁊ supponit pl⁹.
q: flati⁹ aeris cū maiori ictu supple ipi⁹ guttur.
nā lacerti guttur mouent strigēdo se et dilatādo
vna cū trib⁹ cartilagib⁹ ad modū cāpae aduēme
te flatu aeris miori cū ictu maiori. iō vociferat et
causat⁹ vox q nō fiebat cū flatu ⁊ ictu maiori laē
toz gule dicto in 3^a. actōe: nec sine ostrictōe ipoz
lacroz⁹ guttur⁹ cū trib⁹ cartilagibus sup⁹ dicti
in documento vocis.

Quinta actio i pectoralib⁹ e loqla 3sta
phēdit q̄tuor dictas ⁊ adhuc
pl⁹q⁹ motū ligue vt variet ⁊ diuidat vocē ⁊ flatū
illū magnū cum mag⁹ ictu lacertoz gule pon^{tu}
guttur⁹ ⁊ ppleat loqlā cū ptrib⁹ q̄busdā coadiuuā
tib⁹: vt sunt dētes labia palatū nares. vt dic⁹ ga⁹.
4. de inf. c. illo. de nocu⁹ voq̄q⁹ motus lingue fit p
nervos veniētes a. 1°. pari nervoz orto a puppi:
vt dictū ē sup⁹ i rētoe ga⁹. 4. de inf. c. 3°. circa pn^{tu}
⁊ sic pz tibi q⁹ iste actōes p̄im sunt nales. partiz
aiate. in p̄mis trib⁹ actōib⁹ v̄tus natural⁹ pulmo
nis ⁊ p̄tū vicinar⁹ supat motuā aiata. i. mag⁹
fiūt a v̄tute nali: expulsua pulmonis ⁊ attractia
⁊ p̄tū vicinar⁹ ⁊ cāne ipi⁹ q⁹ ab aiata motia lacer
toz dictoz in 4^a. actōe pectoralib⁹ aiata motia in
terdū supat nālē pulmonis ⁊ p̄tū vicinar⁹: q⁹ ma
gis fit ab ipa vt videm⁹ i tussi volūta^a interdum
nālis supat aiataz motuā ⁊ volūta^a: vt pz i tussi
nu olūta^a ⁊ violenta i hac actōe motua aiata su

perat naturalē pulmonis ⁊ partiū vicinarū dicta
rū ⁊ magis fit ab ipā qđ p̄z qz sūsumus a loquela
quando volumus: g̃ ⁊ tē.

Primo tu qres qd actōes dictōz pcurrūt in tussī. Dicēdū q notū ē ex dclarañ q: q̄tuor actōes dicte de p̄mis pcurrūt i tussī nām in flatu cū ictu aliquali lacertōz gule nō est vox. in tussī est ictus foris lacertōz gutturis mos uentiū r stringentiū cartilaginef tres gutturij ad modū campane. Ideo fit vox ḡ rē.

Secundo tu qres cur⁹ p^{ri}cule pectorali
um tussiste pa^{ri}pnci⁹. Dicēdū
q^{uod} pulmonis nā pulmo g^{ra}uar⁹ coactus ē expelle
re nociūm⁹ naturalis expulsiua pulmōis expetit
et requirit motuū aīatam lacertoꝝ vt adiunget ipam
vt declaratū est in p^{ri}mo ca^{pitulo}. opus nō est opus itel
ligētiē 3°. de crenid. naz illis lacertū iest facere fla
tuū aeris simplice aliquoꝝ lacertoꝝ gulez nōdū
est vox et cū ictu forti lacertoꝝ gutturi vt est dēim
statim in p^{re}cedentib⁹ nūc est vox q^{uod} illi lacerti mo
uent cartilaginez gutturis stringēdo ad modū
campane.

Tertio tu qres tussis ē pa° p se vl° p colli-
gantia loqndo p morbo descpte
Dicendū est p colligantia venit qd venireno dz
fin natura ad pulmonē t ptes eius puta mala q
litas cū ma° vel sine interdū est pa° p se qz lapis
gnatus in suba pulmonis pyiam pgestiois a ca-
lido resolvente t efficante ideo causat res nu-
meralis pter nam faciens malam pponem; vt di-
cit Ha°. 4°. de int. c. vltimo.

Quarto tu qres tussis q̄s morb⁹ est in
gñe ⁊ in sp̄e. Dicēdū q̄ tussis i
se est malus motus ⁊ actio lesa expulsiue natu^a a
lis pulmonis pñci^a q̄ expellit gūata ⁊ coacta et
expellit cū malo ⁊ violēto motu coadiuta a motu
ua aiata lacertoz vi dēm est ⁊ ad istā actiōem les
sam expulsiue naturalis pulmonis q̄ p̄seq̄t mor
bū descriptū immediate p̄r alia duo d̄ possibili ac
cidē^a i gñe distincta q̄ p̄sequūt morbū mediate. q̄
mediate actiōe lesa dicta puta q̄litas ma^a apphē
sa p̄ sēsū odorat⁹ ip̄i⁹ ⁊ assistēt̄ puta feror̄ abeli⁹
ip̄i⁹ tussier̄. 3°. de mor⁹. c. 4°. Silr de possibili ē
accūs morbi dēm exiens mutatū p̄ mor⁹ d̄sc̄pto
tussis cōit ē morb⁹ tussis ca. hu. f. ⁊ sic⁹. cū ma^a
vel sine ma^a poti⁹ qñ ē a cā extrinseca v^l a fumo
vel puluere ⁊ cōiter p̄comitatur morb⁹ in recep
taculo in p̄cauo pectoris qñ esticū materia rōne
bū. flui p̄ viam catarr̄i.

Quinto tu q̄res si tuſſis i volūta^a ſemp ē
mal[?] mor[?] n^e mala actio expul

siue naturalis pulmonis et partium vicinarum. et vide-
tur quod non illud ex quo acquiritur sanitas: non est
malus motus seu accensio morbi: per quod istud perti-
net actioni naturali: ut dicitur *Boetius* 3. de morbo. c. 5.
circa finem. minor pars in catarro facto fluxu ali-
quod: tussiendo expellitur materia fluxa sic curantur tus-
siendo et excreando et aliter non potest curari. Item
ille motus seu illa actio que fit a forti virtute non
est malus motus nec est accensio morbi. maior non
est de semine: pars in bona crisi materia in pectorali-
bus in catarro et alijs passionibus. tunc fit expulsio
per naturam expulsivam quod illi inest facere crisin. 3.
de cretibus. In primum est *Ras* in causa. aliter non da-
ret curam. In primum est *Boetius* 5. de morbo in capitis
primis. nam ponit tussim malum motum expulsivum na-
turalis pulmonis et partium vicinarum. Dicendum
quod tussis involuntaria duplex est: quidam cum qua fit
magna expulsio materia cum alleviatione patientis ex
quibus sequitur sanitas et alleviatio manifesta talis
tussis igitur sit involuntaria non est malus motus ex-
pulsivus naturalis pulmonis nec motus talis de-
bet dici violentus ex quo sequitur alleviatio et sanitas
quod fit ab expulsiva forti et per tunc sana expellenti
fortiter quod sine flatu cum ictu forti et voce non potest ex-
pellere: et ideo fortiter expellit quod est fortiter ictu
ta: ut dictum est superius. non in possumus negare quod
in pectoralibus sit morbus et lesio aliquarum virtutum. sed
tunc expulsiva non est lesa quia aliter nullus mor-
bus curaretur per naturam sicut tunc expies a pectori-
bus semper esset accensio morbi ut expensio phlegmatis falsum
3. et 6. de morbo in pluribus locis specialiter in causa.
5. et est bene declaratum superius in causa. de fluxu
san. a naribus. *Alia* est tussis violenta cum qua
fit modica expulsio vel magna: non tamen est aliqua
alleviatio propter quod talis semper est malus motus
et accensio morbi: sic patet tibi solutio ad rationes.

Sexto tu queres tussis quis malus mor-
bus est naturalis vel aiatu: ut dicitur *Boetius* 3. de morbo.
Dicendum quod naturalis et aiatu: ut est declaratum
superius propter quod non desistimus quoniam volumus: quod
naturalis superat motum animatum in prioritate et pri-
cipalitate igitur aiatu superet in maiori: propter quod
diversimode actores locuti sunt de malo motu tus-
sis quid magis attribuunt aiatu: quid naturali ma-
lo motui propter intentiones dictas statim.

Septimo tu queres cum virtus tussis
est nociva si tu petas de tus-
si: ut est malus motus deum est quod virtus naturalis ex-
pulsiva et motiva aiate. Si tu queras de tussi per mor-
bo descripto. Dicendum quod regit naturalis puta
digestiva et repulsa, et mebris mandant et recipien-

tis: ut patet dictum est intentione *Boetius* 1. de ige-
nio. ca. 2. et 8.

Octavo tu queres tussis cuius virtus est
per morbo descripto. Dicen-
dum quod expulsiva naturalis pulmonis et partium vicinarum
et motiva aiate: lacertorum itra costas per malo motu
est per seu causa passio: quod accensio morbi potest esse causa
morbi. 3. de morbo virtutis naturalium cerebri et gule et
venarum pulmonis: interdum crepant finaliter causat
lesionem in partibus vicinis naturalibus et motibus
animarum non bene loquuntur nec bene cantant.

Nono tu queres sordities humorales et co-
caus pectoris vel in pellicula interiori
costarum sicut in reumate fluxor in plethra provocant
tussim quod subitrat canas pulmonis. *Boetius* 5. de morbo.
c. 2. in fine arguens Archigenem: videlicet quod talis materia
subitrat canas pulmonis attrahendo aerem per mo-
dum dilatationis pectoris vel dum quiescit ab istis moribus
solvitur *Boetius* 1. c. 2. dicto in fine: quod materia pectoris
subitrat canas pulmonis dum pectoris stringitur quod
stringendo se ipso sordidum expellendo a se in anul-
pulmonis. nam quod sunt duri et cartilagineosi ad mo-
dum circuli: non clauduntur nec stringuntur a capitis:
sic vene stringuntur et expulsiva expellit finem stringen-
tionem lateralem mebris. ut declarat *Boetius* 6. de int. c.
vltimo. declarando in gomorea: et materia sordida pecto-
rali subintrat canas pulmonis per stringens pecto-
ris quas ipsum pulmonem cogit cohibet ipsum pul-
monem expellere cum forti conatu et flatu.

His clarificatis cura tussis
tibi pateat
Primum autem quod in cura pcedas scire considerare o-
casus talis tussis an sit mala 3. cum materia vel sine in ipso
pulmone et partibus vicinis. et considerare o-
casus an talis materia
tussis veniat propter catarrum a superioribus vel quod ibi
tussis per preteritum in semine a livente lapide generato
in pulmone: ut dicitur *Boetius* 5. de int. in c. vltimo. aliqui
venit et concurrit per plethram plethra per istam dices
mus suo loco: quod si solus pncipaliter intendimus de cura tus-
sis quod fit a mala 3. pulmonis sine materia vel cum materia
veniente per viam catarrhi. *Sicut* scire et considerare
o-
casus quod talia tussim generant quod pungunt et mordent pul-
monem et partes eius ex quibus ictat expulsiva et cum
motu forticam eius expellat. Interio-
plex est circa quantitate et materia fluxa ut sedet cor-
punctio et mordicatio. et per phlegma reducat ad medium
sic cessabit tussis: ut dicitur *Serapion*. primo suorum sumpti-
cium quod cessabit illa punctio et incitatio expulsive
naturalis: istud facimus cum dieta cibi et potus finem
quod materia est et cum phlegma de gummi dragaganti
et alijs detentis in ore: ut dicuntur. *Alia* intentio

curatiua erit talem fluxū materiē sistere ipam in grossando: qz rōne subtilitatis magi fluit et vias illas stringēdo quodā qd facimus cū dicta ad b vel cū gargansimis et pīstis qdā stipitiq: vt dicet. **C** Si quis tussim ex mala pplone cala plinōis sine ma^a habuerit qd patefcit: qz sitibūb^o cū magnitudine anhelit^o et pulsus tussis aspāt sicca nihil spuendo et rubore et calore facier: vt ptingit q busdam colericis macilentis habentibus tussim et vocē asperā ad modū gruis et auū hntū longū collū. vt est dictū intētiōe I^o kasi in ca^o pcedēte in suo pti^o. **I** d^o ponit au^o 3°. cañ. in tractatu de voce dietet^o ē frīs et hūidīs: puta ē spinargis et lactuq et potet de pīfana simplici. vel se. papa. albiu^o a^o quā rōf frām: v^o potet de iulep vel de sir^o viol^o vel sir^o rōf cū vno cocleari. p^o facere vnā taceā aque plenam pulis vtatur et extremitatib^o porcor^o et fru mēto in potagijs et cucurbitis teneat in ore de istis pīstis. **R**. succi liq^o 3. iij. se. cucurbitē citrulli portulacē añ. 3. i. f. p^o sic cū muscilagine pīlij et modico albumis oui fiat pīstē teneat in ore p pausaz in fine transglutiat et inūgat pect^o et collū ē b vngueto. **R**. olei viol^o. **R**. f. iulubar. seu infundat p pausam in muscilagine pīlij: vel in aqua lactuce addatur cere quod sufficit: fiat vnguētū liq^o dū. **C** Et si qz tussim ex mala p^o sicca pulmōis sine ma^a habuerit: qd patefcit. qz sine sputo et sine rubore et calore faciei et siti mag^o: et sine vehemē^o et magnitudine anhelitus: y^o ē cū qdam paritate et pstrictiōe et alleuiat ex sorbitiōe amidi clari bñ cocti et apud comestione et potū vini mltū liphati et apud somnū et tussis sit fortē tpe famis: vtat o^o amigd^o dulciū cuz olerib^o. vtat iulep statū dicto et pīstis statū dicti. istas teneat in ore sepe reficiatur cū cibo et potu vini mltū liphati et alijs iā dicti. **C** Et si qz tussis ex causa duplici: am dicta i pulmone habuerit: vtat iam dicti arbitrio tuo cōtāt. **C** Et si qz tussim habuerit ex ma^a acuta colerica vel falsa descēdēte a capite p viam catarrī ad ipz pulmonē: qd patefcit. qz d nocte post somnū magis gūat ipm et qd expūit qñqz sentit saluz qñqz acutū. et si in pñ^o tal^o tussis fuerit p^o siderā^o pñ^o respectu digōis ma^a qd expūit paucū: et subtile quia cum materia adhuc sit subtil^o: nō pōt capi a virtute expulsiua pulmōis donec fuerit inspissata et ad mediū reducta in suba. Isti tales ex labore tussendi et ex acuitate ma^a sunt in piclo pīficādi p p^o qd talis tussis nō est pūpēdēda n^o p modico ē hūda cū qplēs sic pīficet. Intētiō g^o dupl^o: curatiua supius dicta mēti est mltū tenēda. Pri mo circa materiā fluxā vt igrosset in suba et i qli

tate et qz sic cessabit pūctio et insultatio tussis hoc vult Serapio pmo suor simpliciu in ca^o de medicis sedātib^o tussim. **I** d^o sār^o ponit ga. 12°. de ige^o ca^o p^o in fine. vbi adimistrabat frīa et somnifera i fortissima tussi: vt ma^a ingrossaret et tussis sedaret. **C** 2°. circa materiā fluentē ne fluat qd fieri ipsam igrossando qz igrossa^o resistit fluxui vias aliquas claudēdo oia ista fiūt cū cibo et potu pīstis detēt in ore et gargansimis. vt statū patebit. **C** Si quis g^o talē tussim habuerit: in pnis dieb^o dietet cū carnib^o electis: rīsi: ordeato: amido: et aucato spinargis cū lactuq bñ cocti: et vno grosso liphato cū aq tepida tpe frīo. coctanis cocti: pnis coctis: parz do amiat: et cena sua sit modica de ordeato vel amido vel rīsi cum modico zuccari et modico coctani vel pri sine zuccari. Et qz talis ma^a est cala et fluit a capite p viam catarrī calidi purget p^o cū castiā p^o muni quaz recipiat in ortu solis et qe scat in lecto p tres horas añq comedat. **R**. p^o noz damasquuar pass mūd ab aril^o caricaz pin guū inube sebesten. añ. p. f. fiat decoctio in duabus. **R**. aque vsqz ad. **R**. i. in q dissoluatur castiā 3. i. et f. fiat potus. **C** onsequenter die sequenti floetur de cepha^a q non inuēta de mediana in be na q^o titate et sumat sirupū de papa. liphatū cum aq decoctōis rosaz: et potādo gargarizet in fine per pausam: et sumat de dyadragāto frīo: v^o de diapa pauere pluries in diet nocte et teneat in ore d pilulis albis fm intētiōe nē lbebe^o qz tenēt apothē^o p^o munter factis de amido et gūmi dragagā^o et arab. cum zucca^o dissoluat in ore et ingrossant aliquid materiā fluxam et reprimūt eius acuitates et claudunt vias rōe amidi: et sic sedant tussim aliquas. **C** Recepta cōis est ista. **R**. muscill^o. gūmi dragagā^o. 3. i. muscilagi. gūmi arab. 3. f. gūme dissoluat in aqua rōf p duos dies et inde muscilagi extrahant. amidi. 3. ij. zuccari candidi qñ. i. panis zucc^o qñ. f. p^o quassent omnia in mortario: et fiant pīstē que exsiccent in sole vel ppe ignē. Iste pillule pperenter valent in pncipio tussis de cā cala et de frīa causis iā dictis. Vel teneat in crede pillulis bichijs que sunt magis fortes quas ponit I^o kasis 9. almanforis. **C** **R**. succi liquir^o zuccari albi añ. 3. r. amidi: dragaganti amigd^o dulcium ex cornū añ. 3. vi. formentur pillule cuz muscilagine pīlij: et seminis citoniorum. Iste pillule magis ingrossāt materiā fluxaz et magis reprimūt eius acuitatem et punctionem et claudunt vias ratione amidi in bona q^o titate et muscilagi. se. citonioruz. Vel teneat in ore de istis pīstis que sunt fortiores in isto casu positis a I^o kasi in suo cōnūte.

Debet in pas. fri. capitis et in tremore qui consulit
q capiant quolibet die: et in metridato nihil in-
trat nisi alteratiuū discrasie faciem capite et i pti-
bus supiorib⁹ et pncipalib⁹: et nō excedit fm gra-
dū calitatis sicut et tyriaca: vt ponit Aui. in de viri-
bus cordis in fine. Et ista tibi sufficiant p cura
hor in sequentibus dabim⁹ curam tussis in pntis.

Capitulum. 56^m. de asinate.

Uz aliq̄s assidue patit⁹
tussim et aerem attrahit
quēadmodū fit p⁹ cursū
aut post vehementē mo-

tū et cum iacet supinus est ei dete-
rius sed cū sedet est ei melius. De
coctio ei danda est que. R. ficuū ci-
trinar. 3. io. dactiloz maiorē hūi-
ditatē habētū se. apij se. feniculi
capillisue. liq̄ritie yfopi ppassij oīz
aū. 3. v. coquātur in trib⁹ libris aq̄
dulcis donec redeāt ad vnā et cole-
tur de hac vō decoctiōe tribus die-
bus egro in potu et tibuat cum pō-
dere duoz aureoz huius cōfectio-
nis que. R. succi liq̄ritie yfopi ca-
pillisue. oīm aū. 3. io. cordumēi pi-
peris amigdalaz amaraz aristo-
logie ro. seminis vrtice oīm aū. 3.
v. mellis despūati qd sufficit. Hec
em cōfectio supfluitates que sunt
in pectore mirabiliter expellit et ē
optima dāda est itaqz p ebdoma-
dā vnā cōtinuo. deinde eger post
q̄ comederit sinapim et mel vome-
re cogenus est: et vter ex his pil-
lulis soluedus que recipiūt agari-
ci grana ordei. xvij. colocynthide in-
terioris grana ordei. vi. elactenij g-
na. iij. succi liq̄ritie. 3. s. fiat ex eis

pillule et sufficiūt ad dosim vnā.
Postq̄ hoc q̄ iterū redeat ad bi-
bendā confectionē sumendā et po-
stremo ad vomitū et ventris solu-
tionē vt p̄us. hoc faciendū est do-
nec eger sanitati restitua⁹. Interi-
tamen a cibis grossis et stipticis et
acetosis abstineat.

Easinate id est de egritu
dine pulmona-
ri ex q̄ fit offēso durities āgustia āhe-
litus cū canis seu sonitu paucō l mul-
to nā asina grece idē est q̄ can⁹ lati-

ne. Dicit symon ianuesis in suis synonymis. Un-
Ba⁹ in suo passio⁹ ca⁹ p̄po dicit respirātes velut
currentes ab aduentu. qz cū cantu anhelant vo-
cant asinaticos. sic ista passio describit⁹ ab actiōe
lesa additionata: quia a malo anhelitu cum cātu
sonitu aliq̄ti. Ergo nō: q̄ ista passio descripta que
asina vocat⁹ duplex ē p̄prie dicit⁹ largo mō dēa.
Qd dīniavocat⁹. asina p̄prie dēa p mor⁹ descriptio
ē pa⁹ pulmonis fm q̄libz er⁹ p̄tē pnci⁹ cū durit⁹ et
angustia et frēq̄ntia anhelit⁹ attrahēdo anhelitū
vel expellēdo vlt⁹ vtrorū qz modo cū cātu sonitu et
tussi aliq̄ti: ppter qd actores dixerūt tres ēē species
asinat⁹: et i b curā diūificauerūt in aliq̄vi dicitur
verū talis pa⁹ seu mali⁹ anhelit⁹ cōter mag⁹ fit i
attrahēdo anhelitū q̄ in expellēdo vt vult R̄as
in ca⁹. qz canis seu pene ip⁹ pulmonis nō p̄t bñ
libere dilatarī cā mltiplici vt dicit⁹. ¶ Alter⁹ nō
q̄ cā anhelitus mali seu asinat⁹ q̄ples sūt ponit
Ba⁹. 4. de int. caplis vltis. Id ponit Aui. i. 3. can
Una causa et mag⁹ cōis sunt hūiores grossivisco-
si in canalib⁹ et pennis pulmonis phibētes eaz
dilatōez rōne viscositat⁹: et sic anhelit⁹ offenditur
in attrahēdo aerē: et eaz p̄strictōez rōe q̄stici hū-
moris interpositi. cum q̄ cōcomitatur q̄lis ventosi-
tas ex natura humoris: et sic anhelit⁹ offenditur i
expellēdo aerē vtroqz modo: s mag⁹ fm q̄ ma⁹
mag⁹ peccat in viscositate vel grossitie ad qd bñ
intendimus in cura. Alia causa q̄ rarius accidit
sunt hūiores q̄ imbibunt exten⁹ in superficie po-
rosa pulmonis et rara rōe cur⁹ molliciei et p̄ssio
ma pulmo libere: et bñ nō pōt dilatarī sic anhelit⁹
offendit i attrahēdo aerē. oēs isti hūiores veniūt
p viā catarrī p p̄cūtatē et cānas pulmonis: vlt⁹
superficie extremitatū. Interdū tñ aliq̄ portio ma⁹

cadit sup capita lacertosa dyasfragmar q lacerti
faciunt ad dilatatores pectoris. 4. de int. c. penul
ti. de mali^a anhelit^u qbus lesis ledit ipa dilata^o
et p^o p^o attractio anhelit^u. Vel veniunt hiores a
p^orib^u vicinis. na deterior anhelit^u fit istis duob^u
modis: qn spaciū pulmōis replet catarro a capi
te descendente: vlt^a p^orib^u vicinis fluere. vt ga^o i eod
ca^o. Alia cā sūt hiores colici vlt^a sanguinei i ar
terijs pulmōis cū portōe vētositas tēden^u et spaf
man^u arterial^u et pēnas pulmōis p modū thetam
pp^o qd pēne er^u libere nō pnt dilatari nec pstru
gi. iō anhelit^u v^orat vtroq^u modo. Neq^u magi in
atrahēdo istā cām pcomitat tremor cordis in p
cellū por^u: vt recitat ga^o. 4. de int. i ca^o. vlt^a. i n
ne narrādo cām: at^u hūero me^o paciē^u casu^u verū
vētositas pūcta ē maior cā offēsiōis anhelit^u q
ma^a pp^o tēnonē dictā: b magi explicat Aui. Ista
talis cā venit silt^u p viā catarr^u ab arterijs cerebri
cū ista stat spūū modicū sineve^u cū ista p^o cur
rere alia cā dicta hnt aln fm plus et min^u de spu
to qn liberat^u a portu^u na qz cāe iste veniūt cōi
ter p viā catarr^u flux^u. Iō asina cōit poru^u in
q^uitale am: vlt^a imutatōe t^upis mag^u: qz ma^a pgrega
tur p ips^u i cerebro et fluit p t^ups ad pres pulmōis
iste cāe dig^uscūt in se ex mltor^u p^ouo spūto: et ex tre
more cordis pcomitatē. Alia cā p^o eē f^urias ac
q^usita i pulmōe ab aere extrinsecō: sic fit i trāseūib^u
p mōtaneas f^urias et mūeas. na plino ita ifiat: q
dilatari nō p^o sufficiēt ex se n^o rōne pūū^u pectora
lū q silt^u reducūt in suo motu pp^o eadē cām spaf
c^o. de mūe fac magnā mēdoez d b. Rāb i suo p^oti^u
addit vna aliā cām quā silt^u pōr am. i 3. ca^o. dicit^u
q p^o fieri ex solavēto^u i pulmōe et pub^u anhelit^u
pp^o i quā plino nō p^o bñ dilatari n^o pstrigi. Iō of
fēdit anhelit^u vtroq^u mō: nā pōt subito g^uari: sic vi
dem^u i tūbia qn hnt rampā seu spasmū ventosum
Dicit^u asina pp^o seu disina qn est mali^a anhelit^u si
ne cām et sonitu ex nocu^o lacertor^u ex costas vlt^a in
fra mōuētū pect^u i anhelit^u. vel ex solo nocu^o
in lacert^u velamis: puta dyasfragmar q faciunt ad
dilatatores pector^u vt ē dēm: q interdū ledūt et res
larat^u: vt fuit i sēdo medico rōno. Iō nō pōt
bñ anhelare nisi strigeret se: et sonaret se foriter s
dyasfrag^u: vt recitat 4. de int. c. 8. Vel fit tal^a mali^a
anhelit^u a replectōe stomachali pot^u mōu fori
supueniēte opp^uimente dēm dyasfrag^u. et p^o p^o pul
monē sine ma^a i cānis pulmōis vlt^a pēnis: vlt^a fit a
fumo srio eleuato a m^urice rōe spmar^u retēti nā sp
ma recēs acceptat et h^u nām veneni s^uri. 6. de int.
nā tal^a fum^u frigid^u eleuatus p^umit et opp^umit seu
spasmat seu tēdit ipm dyasfragma et p^uhibet eius

motū. et p^o p^o motū pector^u et anhelit^u: ymo vidēt
mortue. 6. de int. Vel p^o esse talis mali^a anhelit^u
ex apāte tvlcere pulmōis: vel ex lapidibus g^uari
in pulmone. 4. de int. c. vltimo circa finem.

Primo tu qres cur^u p^uicle asma ē pa^o p^u
cipal^u. Soluit s^ura. 4. de int. ca. vlt
timis: q i v^o asinate cāne pulmōis cōit p^unci^u pa
tūt: vt ē declaratū in p^u capli. q^u nec quō b fit
in nō v^o qd disina vocat^u patit^u pulmo silt^u s nō ex
ma^a in er^u cānis. nec suba: n^o venis ex^ute s patit^u
ad passiōe mēbroz facietū ad er^u motū i p^uedic
tū er^u motū Iō ē sine sonitu vocatur disina cōiter

Secundo tu qres cū plino attrahat^u
aerē p anhelit^u et expellat^u q
lit b fit. Soluit s^ura ga. tacite tñ. 7. de iuuam^u. ca.
p^o. nā lz exteri^u plino et cāne er^u iuoluāt qd pelli
cula ad modū camisie q fit sensus nūc i tūsi dēm
ē: inter^u tñ h^u coop^urozi villosū ligamētū cū fil
lōgis et lat^u cū qbus fit melior attractio anhelit^u:
et expulsio et vlt^a b h^u raritate in sui suba: sic spō
gia rōe cur^u attrahit et respicit aerē ab exteriōib^u
sic spōgia suggit aquā rōe spōgiositat^u. iō plino
suggit aerē extrinsecū. Et sup b nō: q illd coop^uro
zi villosū qd dēm ē ip^u pulmōis et cānar^u er^u nō
h^u motū: n^o ortū a cerebro. s ē in plinōe a sui cre
atōe pp^o qd mor^u illoz i anhelit^u ē nāl nō aiatu^u:
Ista dicēdū devillis sto^u itestinoz m^uric vesice epa
tis splenis et mltor^u alioz mēbroz: vt dic ga. 2. de
pplōib^u. ca. 4. qb^u attractia et expulsua nāl ipo
rū opat^u meli^u: et fac^u motū suū nālē seclusa mōia
aiato ipais cerebri ppter qd ois v^urus naturalis
d^u mōia naturalis. 5. de morbo. c. p^o. circa p^um

Tertio tu qres asina pp^o dēm ē pa^o pul
monis p se vlt^a p colligantiā. soluit
ra^u i suo p^oti^u. q asina qd v^uit paulatī ē v^uio ppo
plmōis: qz a mala p^o f^uria nō p^o bñ digerere nuti
metū et i pauq^u dieb^u puta i duob^u vlt^a trib^u mēsi^u
pulmo implebit^u hūiditatib^u: qd sepe accidit decre
pū qn accit subito i pauq^u dieb^u fit p colligantiā
cerebri vlt^a pūūvicinaz totū fit p viā catarr^u. Iō deo
cōit asina pp^uie dēm: lz fit pa^o cronica qz sp^u ma
net aliqd de vestigio. est tñ poru^u final^u pp^o cām di
ctā in p^uri^u ca^o: q vno tpe pgregat^u in mēbro mā
dātē alio tpe expellit^u forit^u p modū catarr^u ad ip
sum plinonē: lz p^uti^u fiat aliqlis fluxus ad ipsum.

Quarto tu qres qre asina est pa^o p^upos
mal^u. Soluit^u ē intelligēti qz cō
muniter fit p viam catarr^u: vt est bñ declaratū q
pgregatur vno tpe: et alio expellitur.

Quinto tu qres qre g^u in oi reumate qd
nō patit^u asina. Dicēdū qz cata

hilati: q: ma^a nō sp hz viscositate nē grossitie ppe
qd nō remanet in cānis t penīs pulmonis: s cas
dit sui subtilitate ad pcauū pectori. iō i reumate
cōit ma^a est subtilis in pūm: aliter nō caderet ex
causa facili t modica. Ideo phibet sirupatio in
q errant moderni medici. cōiter omēs.

Sexto tu qres asina p mor^o descēpto qd
mor^o b^o ē pnci^o. Dicēdū q offi^o. qz
in receptaculo i via pcomitanie ē cōsiliis: qz mala
hūida cū ma^a i se at est mala actio motiue nalis
pulmonis. asina aut largo mō dictū pōt esse mul
tiplex morbus in pūbus diuisis: vt statim dictū ē.

Septimo tu qres asina ppe dēn cu
ius vtu^o ē noc^o pncipalr
Dicēdū q p mor^o descēpto ē nocu^o passiuē regitie
nal^o mēbu inādā t recipiē. vt vult ga^o. i. d. ige^o
vt plies ē dēn. asina at i se p actōe lesa est noc^o
attractive t expulsive naturalis pulmonis.

Octauo tu qres cui^o vtu^o ē noc^o actie
seu pa^o. Dicēdū q p mor^o descēpto
pro ē pa^o pnci^o vtu^o nal^o pulmonis attractive t expl
siue pū vital cordia p actōe lesa ē pa^o oim vtu^o
regiue naliū t vitaliū aialū. nā oēs vtutes cōf
uāt medi^o tēpie vtu^o cordi t cor: cū ābelitū pūat

Nono tu qres ma^a asina^a i pcauo pecto
ris t pulmonis exis pū ne p secessū
cū medi^o laxatia expelli. videt q sic itēde Rāf i
suo xti^o. Id vult au. i. 3°. cañ. nā dāt agariū cum
pulpa colloqñ^o i pūf^ois: vt ma^a q ē in pectoralib^o
expellat. Itē pbo b^o iatu ga^o. 6. de int. c. 3°. i fine
ca^o. Ubi ad lras pōit q ma^a ibi exis pū p egestio
nē t pūinā expelli: b^o fac nā p se in qbusdā qz ibi
pūguat: qdā vena p quā sanies i pcauo pectori
san. exis a pulmone expellit pūam. alh q p artē
pū fieri qz ars imittat nām in pū pū. In pūū est
ppo. p^o amph. cañ. illo. Que oz ducere tē. Idem
vult ga^o. i. 2°. Rō est: qz ibi nō sē vie p qd ma^a pū
venire ad sto^o. Dicēdū ad dubitatōz de ma^a q ē
ifravenas pulmonis: t aliaz pūū nō est dubi^o illa
pū trahi ad pcauū epat: t p pū ad p^o itestina. s
de illa q est dubi^o ē nōndū q pūōnes pūū corpis
nō sunt vniiformes. nā tu vides q arteria q cōiter
est i pte domestica brachij: ē in qbusdā i pte silue
stri. Bā^o dic in lo^o alle^o q i qbusdā arteria t vena
tūiat in pcauo pectori qd pū subitrare sanies t
san. t p egōnē t pūinā expelli b^o tū raro pūguat
qz ē passioe q raro pūgit sequit accū^o q raro cō
tūgit vt dicit ibi. Pono pclusionē q i qbusdā
ma^a tal^o sic pū expelli: qbusdā pūvenas subitrare
pūam: igit poterit p artē t p secessū t p artē dedū
a. Alis ē ga^o. pūā ē nō de se: sic pcludo q fit in qz

busdā t nō i oib^o. Sic pono secūda pclusionē: q
in oib^o ma^a subtil^o pū p porositates mēbroz sub
strahi nō trāseūdo p venas igit poterit p secessū
educi. pūā nō pbato ante. pbat asis nūq 2°. hu
miditates trāseūt p porositates mēbroz. sūr cole
ra flā. falsū. dū faciūt scabiē exēit venas sub for
ma hūorū inatural^o t spgūt inatural^o t spgūt s
carnē: t p porositates carnis fluūt t expellūt ad
cuti. t b^o ē bñ explicatū i expōe qnti d mor^o i fine
sup illo malo motu q dī prurit^o: sic p3 tibi q cōit
mate^a pū per secessū cū medicina attrahit expelli
gūa at nō d cursu cōi. nā dīc ypo. Que ducere oz
tē. Sic solute sē pūctates ātiqz q appēp^o frōre

Istis clarificatis cura asina
tis tibi pa
tescit. pus aut q in cura pcedas scire oz an sit ex
ma^a grossa viscosa descēdere a cerebro pūvā ca
rari ad canulas t pūnas pulmonis: vl fluūt ab eē
in spa^o illo per ei^o supficie t p venas ei^o cū por
tōe vōsitas. Et si talis ma^a istis modis descē
des porisinet tū mag^o forti^o alh pūguat capita
lacertoz dyasfragmat q faciūt nal^o ad dilatatōez
pectorū tūc gūati nō faciētes ad dilatatōez ei^o p
ut debet. talis patiēs coact^o ē pect^o t hūeros ele
uare in anhelitu cū mag^o t forti^o violētia: vt pōit
Bā^o. 4. de int. c. de malo ābelitu. Considerare etiā
t scire oz si talis ma^a fluat ad ipm pulmōnē a p
tib^o vicinis: l3 nō tū porisinal^o. nā si cā tal^o asina
ne sit vōsitas gūata i partib^o faciētib^o ad ābe
litū t si ē ex mala pūone frūa pulmonis a gūatōe
vl a tpe qz cura i hoc diuisificat. Et si qd asina ha
buerit ex ma^a descēdere p cānas plmōis porial^o
tū mag^o: qd p3 qz fit sbito d ma^a gūa rōe cui^o pul
mo nō bñ pū pūmi. Et viscosa rōe cui^o plmo nō bñ
pū dilatarī: t cū cātu sic ipedit ābelit^o i expellēdo
t attrahēdo aerē ad qd bñ itēdim^o vt i noticiā cāe
veniam^o. vel si asina habuerit ex tali ma^a descēde
te a capite qz subito t porisinal^o: tū mag^o p sup
ficiē extrisecā t spa^o i plies porositates ipi^o rōe cu
ius plmo pūmit ex q libere nō dilatat descēdes
etiā a capite aliq portio ma^a vnal^o colence l^o san
guinee in parte cū portōe vōsitas. pū qd tales
difficultatē ābelit^o pcomitat alh tremor cordis vt
pōit ga^o. 4. de int. c. vltio. circa finē narrādo qlit
pūgit an pūmerō medico romano. Et pūderare
oz si portio aliqua medicine sit subito cadēt atti
gat capita lacertoz dyasfragmat. pū qd scēt ma
litia ābelit^o iā dicta. In qz hōz fit flux^o peroxis
mal^o t subito: s cū pū^o est maior tussis t mior dif
ficultas expellendi aerē ad eē rōne ma^a gūe inf
posire. phibet in aliq pūctiōe pulmonis ad qd

pūmo potest
purgari p
secessum

ad iuuat alii aliqventositas pcomitans ipm hūo
re ex eius natura rōne eius grossitiei et istū casū
nō pcomitat tremor cordis: s̄ bene hmyr ē dictū
Vel si q̄s asina habuerit ex ma^a veniente a pti
bus vicinis qd̄ patescit: q̄ sit paulatim in q̄bus
dā diebus et nō in pauc̄ horj vt sit a capite: vt dīc
Kas in suo p̄mēte. nec sit sic p̄ori cum p̄ori su
l uo et violēte: nec cū tanta tussī lz p̄tpa alii plus
vel minus aggrauat ex natura t̄pis et dicere. In
cura aut̄ horj trū sic pcedat teneat mediā dietaz
vt humores nō augmētent. v̄tat pane bñ cocto
et facto cū se. an^o fen^o. et modico cimi^o: et sp̄ v̄tat co
parū calefacto ad ignē cena sua sit modica. v̄tat
offas q̄ sibi multū cōtariant et silia. et fruct^o fr̄.
hu. velut pruna: poma: pira: cesara: p̄fica. nam die
ta horj d̄z esse aliq̄l^r delicatū. Intentio aut̄ cu
ratiua erit vt talē materiā reconditā ḡssam subri
liemus viscosam incidamus et ipam p̄ p̄pū et p̄
secessum euacuem^o. nam ista intētio cōuenit cui
libz trū specierū dietaz et vni immediate seq̄nti pu
ta q̄n sit ex mala p̄plone fr̄ia pulmonis p̄pter q̄
non pōt bene digerere. Lōseq̄nt ne ipa ḡnet et vt
ḡnata in capite vel in p̄tibus vicinis ne fluat ad
pulmonē grossa subrihet cū aqua mell^o. vel cum
aqua ordi viscosa incidat cū sirupo acetoso cō
posito vel cum aceto squillitico: vt dicit Kas in
suo p̄ti: aq̄ mell^o fiat sic. ¶ K̄. mell^o albi des̄p̄a
ti. H̄. f. aque fōtis electe. H̄. ij. fiat sic et mel^o. K̄.
aque decoctōis yfopi. H̄. ij. aceti squilli. H̄. f. v̄. i.
mell^o al. des̄pumati q̄rē. i. f. fiat mellitratō sumat
de isto sine aliqua p̄mixtura: serot mane. Vel si
mat de aqua ordi vbi sit modicū in fine decoctio
nis vtendo de istis potib^o sumat semel in. i. s̄. die
bus modicū de iure seu brodio galli antiq̄ in quo
bullierit. z. i. polipodij q̄rcini et. z. i. se. v̄. rice pulpe
colloq̄n^o non puluerizate. S̄. f. addēdor diuinū
do put tibi videbit. Ista sunt de p̄ci^o Kas in suo
p̄ti loco huius da. z. i. p̄llaz de agarico semel in
mense: et q̄ stomachus egrotat in ḡnatiōe talis
materie fluxe in pectoralib^o: de p̄ci^o Kas puoce
tur vomit^o p̄ interualla sic. K̄. succi squille mell^o
aū q̄rē. i. sp̄ssent supra cineres caldos dentur duo
vel ma coctea^a cum alijs duob^o vel tribus aq̄ de
coctionis attriqli et raphani aū prandū et post
prandū vsqz puoce^o vomit^o. Et si vis satis for
te medicinā vomica ministrare pone p̄ diē et no
ctē modicuz de effo albo. in radice illi^o raphani
postea remoueat anteq̄ decoq̄s aliqui comedūt
duos vel tres bolos de illo raphano aū prandū.
et post remoto effo. 2ª die h̄nt vomitū vel ifunde
parū effi albi in q̄rē vni^o amug^o p̄ duas vl̄ tres

horas de decoctōe rad̄ raphani ap̄ij folior attri
p̄lis et se. eius colet et admistret cum. S̄. f. cro
ci siluestris. Kas in suo p̄ti laudat p̄llas seq̄n
tes. K̄. mentas^o yfopi yreos pipis an^o aū. z. f. tes
rant bñ et distempent cū melle: et capiat in q̄rē
auellane et transglutiat. Vel de^o in q̄ritate auel
lane de hoc. K̄. se. sinap. z. ij. puluerizent subtilit^o
et incorpent cum carū qd̄ sufficit. Et si par. fuerit
multū stāticus sumat vnam de istis p̄llis l̄ duas
in introitu lecti. K̄. mirre pipis se. v̄. ice. se. ap̄ij se.
sinap. aū. z. f. terant et misceatur et fiant p̄llae. Et
p̄ci^o q̄ tales v̄rant a p̄n^o p̄rādij de ficub^o et pulue
re yfopiz tertia parte vel quarta parte pulueri pul
monis vulpis. vl̄ q̄ sumat ante prandū: et ame
cena duos bolos sine potu dyapsopivel dyap̄as
sij. Isto p̄mo expedito veniamus ad finē qd̄ in
tendim^o. s̄. q̄ talis materia in capite nec in p̄ti
bus vicinis ḡnatur qd̄ sit cum dieta sup̄ius dicta
caput pectoralia p̄fortādo cū stup̄is siccis se
mel in. i. s̄. diebus sto^o ieiunoz cū mēridato q̄libz
fero et q̄libet mane t̄pe fr̄io. t̄pe aut̄ calō bis in se
ptimana et in numero et in q̄ritate q̄ v̄tat in pos
tagij salua menta maiorana mellilla ponissime
t̄pe fr̄io. et q̄ t̄pe fr̄io ponat s̄ cōmissurā capitis d̄
garic^o et cubeb^o puluerizat subtilit^o vel de v̄troqz
mētastro puluerizat subtilit^o. ¶ Isto secūdo ex
pedito veniamus ad tertū qd̄ intendim^o. s̄. q̄ ta
lis materia ḡnata in capite vel in p̄tibus vicinis
pulmoni non fluat ad pulmonē qd̄ sit p̄ ceteri re
bus cum bolo arne^o. nam Serap. in ca^o p̄po et
oīis antiq̄ d̄ierūt q̄ nisi reuma p̄hibeat ne flu
at cum vsu boli arne^o nō ē spes q̄ alio remedio
p̄hibeatur capiat cum tribus digitis et cum mo
dico vini bñ limphati capiatur ante prandū per
duas horas vel ante cenā. Verū aliqui p̄grūt
q̄ trachea arteria multū ex hoc exsiccat. ideo mi
scemus de zuccara in tertia parte vel p̄ medium
Aliq̄ cum p̄huis de rosis faciūt p̄dituz et capiat
de mane sicut zuc^o ros. Et si quis horj p̄ori sub
ito et violēter habuerit: q̄ sint coacti pectus et hu
meros eleuare cum forti et magnaviolen^o in tān
q̄ q̄li credūt suffocari a cibo et potu oīo abstineat
q̄diu durabit potissimus. et si p̄ diem cuz dimidia
vel per duos dies durauerit et sint in aere tempa
to et erecti sedeant vt facilius pectoralia dilarent
et da sibi de hora in horā vnum coctear sir^o. aceto
si cōposito squillitici sine aliqua mixtura. et sumat
vnā de p̄llis sup̄radict^o. de quattuor in quattuor
horis: vel de semine sinapi cum ficub^o. Et si q̄s
asina habuerit ex mala p̄p̄oe fr̄ia vel fr̄ia et hu
mida pulmonis a ḡnatiōe vl̄ a t̄pe vt p̄tingit quib^o

busdā senibus a senio ⁊ qbusdā flāticis alteri
us etatis rōne cuius in qbusdā diebus impletur
humiditatib⁹ grossis ⁊ viscosis: ⁊ tardius q̄ ex q̄
cūq; alia cā dicta manifestat: pcedēs quasi coe
q̄lit magi p̄ ceteris sp̄ibus ⁊ non porisinaliter.
Intētio curatiua p̄mitus dicta est tenēda ⁊ sub
tiliare ⁊ incidere materiam ⁊ ipam euacuare qd
fiat cū supradictis in alijs sp̄ibus. Et secūda in
tētio silit̄ est tenēda nō diuersificādo nisi ratōe
pticule in qbusdā. nā oīa dicta cōpetūt ⁊ adh⁹
plus: q; calefacere magi pulmonē: quod fit cum
fumo calcis vine duz extinguit. capiat de mane
vñus lapis calcisvine: extinguat cum aq̄ vt faci
unt lapicide apto ore recipiūt fumū: ⁊ vtatur res
medijs dictis in cura tussis frig: ⁊ hu. rōne malē
cō. Ponis frie pulmonis. q; pueniūt in cā spālī
de semie vrtice in duab⁹ ptibus: ⁊ i tertia de se
mine nasturcij cū modico mell⁹ cōfect⁹ capiat q;
libet mane in q̄ritate castanee ⁊ vtat ante cibū
de puluere pulmonis vulpis cum modico yfopit
cinamo⁹ ⁊ maq̄ cum vna ficu. Et si quis asina
habuerit ex solvētositatib⁹ in pectoralib⁹ i alijs
ptibus vicinis faciētib⁹ ad ābelitū qd patescit: q;
stat cū maiori leuitate pectora lūi: ⁊ sine spuro: ⁊
cū minori cā. rñ Rasus dicit in suo cōmēte q; pe
ctori applicent calā deopilatiua ⁊ in laterib⁹ vt
camomilla anetū maiorana ⁊ siliā bullita. Zoco
hor vtinur oleis calidis sāt anodinis de camo
milla inmultiplicato de aneto de lilio in ptib⁹ ill⁹ stu
se valēt ⁊ meridatū ⁊ exercitiū brachioz ⁊ pec
toraliū vt cātare ⁊ siliā. yfopus puluerizat⁹ cum
cinamo⁹ maq̄ ⁊ modicū de gariof puluerizatis
dent cum ficibus in p̄nci⁹ comestioniis. Et si
q; asina habuerit a mala complōne fria pulmo
nis sine matia: vt fit in trāseūtibus p̄ loca frig:
dissima ⁊ niuosa: sumāt sero ⁊ mane de merida⁹
dissoluto cū vīno calō decoctiōis saline maiorāe
mellisse: ⁊ in p̄ncipio mēse sumāt cum duab⁹ fis
cub⁹ de yfopo cynamo⁹ gariof mellissa pulueri
zatis. vadat ad stufas siccās ⁊c.

Capitulum. 51^m. de pleuresi.

Um aliq; sub costis su
is dolorē sentit pungiti
uum ⁊ pprie qñ sicca pa
titur tussim ⁊ febris expetit vt si do
lor ptem costaz ⁊ furculā tēdit: si
at minutio ex basilica eius partis
in qua ē dolor: nisi totum corp⁹ ml

to sanguine repletū fuerit. tūc em
ex latere p̄trario sanguis detractio
facienda ē. Egritudo q; si iaz per
aliquot dies a sui p̄ncipio infesta
uerit egrū: flōmia silit̄ ap̄te dolē
te facienda ē. Meli⁹ tñ ē vt flobō
thomia fiat: deinde aq̄ ordeī cum
zuccaro assidue tribuat. Et si vide
ris tussim eius vehemētis siccitatē
da ei in diluculo oī die iulep: dein
de da ei in potu aquā ordeī. Et si
eger fuerit debil⁹: nutriet cū pane
⁊ ex zuccaro. Si aut fortis fuerit:
aq̄ ordeī vsq; ad diem q̄rtū suffice
ret. Lūq; scire cepit: decoctiōez
quā in caplo de reumatismo noīa
uim⁹ quotidie sumat anteq̄ aquā
ordeī bibat donec sanet. Si autē
febris ⁊ acuitas pseueret ⁊ eger in
excreatōne difficultatē patiatur:
det decoctio quam i caplo d asina
te noīauim⁹. qd silit̄ ē faciendū
cū saniei fit excreatio. Qd si i p̄n
cipio passiōis qd excreatur niger
rimū aut valde citrinū appet ⁊ sic
pmāserit ⁊ febris nō q̄uerit neq;
calor vsq; ad diē septimū: timoro
sum ē. Et si cuz hoc toto aeris ex
tractionē alleuiet: i marill⁹ rubedo
⁊ in oculis stupor: mortī ē p̄p̄iqu⁹
Si aut exteri⁹ i latere appuerit ru
bedo aut apostēatio ⁊ cū p̄m̄ lo
cus: dolet: ponat desup v̄etosa aut
emplm ex sinapi ⁊ ficub⁹ ⁊ dimit
tatur ibi donec loc⁹ vlceret. de his
vero que ex ore stolidorū ad aug.

metum nocumēti accidūt: hanc e-
gritudinē patiētib⁹ ē: q̄ cū dolor
in p̄ncipio sentitur sub costis exti-
māt grossam fore v̄tositatē. iōq̄
electuariū diamusculi: aut ei silia e-
gro tribuēdū: eūq̄ oīno interfici-
unt. Hec passio vocat⁹ b̄rsen: cui⁹
cā est ap̄a qd̄ orit⁹ interi⁹ in costis
ypocundriorum.

Epleuresi.

<sup>i. de ap̄ate co-
staz seu ptium
ligatū costas: puta pelliculaz ⁊ lac-
toz assistētū dilatātū ⁊ p̄stringētū</sup>
pect⁹: q̄z pleura grece id ē qd̄ costa latine cū su-
is ligamētis dicit⁹ symō ianuelis i suis synonymis
Et inde ē pleures et pleuretic⁹. **Nota** pleures
duplex ē. vera ⁊ nō vera. Vera p̄res fit i p̄nicu-
lis extimib⁹ intra costas ligatas ē costis. 2. de int. ca.
2. isti p̄niculi sunt ip̄i dyasfragma. q̄z dyasfra-
gma ē lac⁹ pelliculosus: imo capita sūt ligata ē
costis faciētia ad dilatatiōem pectoris: vt dicit ga⁹
4. de int. c. de malo anhelitu. nā ip̄o exte i san-
tate nō sunt necessarij lacerti sup̄iores ad faciē-
dū sufficientē anhelitū i sanitate: vt dicit ibidem
Vel fit i pellicul⁹ ligatib⁹ costas qd̄ fit vt plin⁹: vt
dicit ga⁹. 5. de int. c. 2. circa p̄m. Idē dicit. 6. am-
phor. sup̄ illo cā. Acide eructuatiōes. Ideo q̄n
iste p̄es apostemat⁹: n̄m⁹ dolēt q̄n appodiāt sup̄
pra costas eiusdē lateris. q̄z min⁹ soluitur in p̄ti-
nuo: qd̄ statim i p̄ma visitatiōe inuestigam⁹: sup̄
q̄ pte meli⁹ q̄scent interrogādo: tal⁹ p̄es vera fit
cōiter de sanguie vel de co. in toto vel i maiori p̄-
te. nam rōe subtilitatis in suba ⁊ acuitatis tales
hūores subintrāt subam pelliculaz ⁊ pelliculoz
dictoz. ⁊ rarissime fit de ma⁹ flātica vel mēlica
p̄pter cām p̄trariā: vt dicit ga⁹. 6. amph. sup̄ illo
cā. Acide eructuatiōes. de possibili fit ⁊ rari⁹
p̄pter cōmixtiōē alicui⁹ portōis co. vel san. colici
i modica q̄ritate. ⁊ fit talis p̄res vera in parti-
bus dictis q̄n venē ⁊ arterie q̄ cōtiguant cū dis-
ctis pellicul⁹ sunt nimū replete ⁊ spuūt coleram
⁊ san. ad ip̄am pelliculā vel spuūt dictū san. cole-
ricū ad dictas pelliculas p̄vā cararri seu dissolu-
tionis a motu fortis: cōcussioe forma calō v̄l ffo
excedēt: vt dicit ga⁹. 5. de int. i. c. 2. **Pleuresis**
nō vera fit i lacernis q̄ sunt intra costas ligatib⁹
costas i medio: q̄ faciūt statū in anhelitu ⁊ in las-

centi extimib⁹ et costas q̄ faciūt ad cōstrictiōes pe-
ctoris p̄ modū dictū spuūt ma⁹ a venis ⁊ arterijs
⁊ gnat⁹ de possibili ex quolibet hūore. q̄z q̄cumq̄
hūor pōt subam illoz lacertoz p̄ eoz cōcavitates
subintrare: imo ⁊ a v̄tositate a dñio vel in toto
iō ypo. 2. regimētū docet apponere calefactoria
vt videat⁹ an sit v̄tositas sola vel cū alia pleco⁹
hūor. hoc facit q̄n dicti lacri grauātur ⁊ dolēt: et
nō facit hoc in vera pleuresi ⁊c.

Primo tu queres. Quis p̄ticule pecto-
raliū p̄res vera ē passio p̄ncip⁹
Solut⁹ l̄ra. 2. de int. c. 2. Idē dicit ras i suo p̄t.
q̄ pellicularū q̄ sunt infra costas ⁊ q̄ faciūt ad
motū eaz ⁊ sūt capita dyasfragma. 4. de int. m. c.
de malo anhelitu. post p̄m capli. vel ē passio p̄n-
cipalit⁹ pelliculaz ligatū qd̄ ē vt plin⁹. vt dicit ga⁹
5. de int. c. 2. Idē vult ga⁹. 6. ampho. sup̄ cano⁹
illo. Acide eructuatiōes. Idem vult Rasis i suo
cōtinēte. **Pleures** non vera ē passio p̄ncipali-
ter lacertozū q̄ sūt inter costas ⁊ extra: vt ē dēn

Secundo tu queres. P̄res vera ⁊ nō vera
ē nepa⁹ p̄ se l̄ p̄ colligatiā
Solut⁹ ē q̄ ē p̄ colligatiā venaz assistētū spuēs
tium hūores illos ad p̄es illas.

Tertio tu queres. P̄res morbo⁹ q̄s ē. Di-
cēdū q̄ morbo⁹ official⁹ i q̄ sūt ma-
genera morboz: ex q̄ ē ap̄a ex q̄ magi ledit. Dicēdū
q̄ interdū a cōp̄de mala: vt in fe. interdū a p̄po-
sitiōe mala: vt in malo anhelitu. interdū a solone
p̄tinui: vt in accubitu ⁊ tussi.

Quarto tu queres. cuius v̄tutis pleuresis
ē nocumētū p̄ncipalit⁹ passioe
intelligēdo. Dicēdū vt pluries est dictū q̄ regu-
tiue natural⁹ digestiue ⁊ expulsiue mēbri mādan-
tis ⁊ recipientis sequēter.

Quinto tu queres. cuius v̄tutis p̄res ē
nocumētū vel passio p̄ncipalit⁹
Dicēdū q̄ motiue aiare lacertoz intra costas ex-
stentiū statum in anhelitu forti: vt ē dictū m. c. d.
tussi. p̄n̄r est passio natural⁹ motiue pulmōis. p̄n̄r
vitalis cordis ⁊ oim mēbroz.

Sexto tu queres. si friā qdām repulsi-
ua cōpetat in p̄n̄r p̄resis vere ē
nō vere applicādo ab extra: put in alijs ap̄atib⁹.
Videat⁹ q̄ sic intētiōe hebe⁹. c. p̄po. rō sua. talis
diminuit fluxū hūor ad p̄tē illā. Itē intētiōe aut
cēne. 4. cā. ca. illo. Antiq̄ssimi atiquoz. vbi dat
curā ap̄atū antrofoz i emūctorijs. vbi docet ap-
plicare in p̄m oleū ros. ⁊ oleū mirtinū. q̄ talia
fria nō reputūt materiā: s̄ q̄tāt eā ⁊ fortificāt
p̄ticulā: corrigēdo discrasiam p̄ticule. Itē inter-

In primis igitur diebus fiat flōmia de basilica parti
frie fin rasim in suo p̄tinete dato q̄ dolor descē
derit ab ypocōdria i bona q̄titate ad .℥.i. Et si
venosus et colericus fuerit: fiat ad .℥.i. cū dimidia
vel ad duas .℥. reitendo bis in die. hoc vult ras.
i suo p̄tinete. et ga. in libello de flōmia. Et si tu
arguas ex datis a ga. 13. de inge. i. c. 6. q̄ debz
fieri de pte eadē. nā dicit ad lram q̄ in apostēate
epat pectori et pulmonis i pncipio: dū sit fluxus
matie dū fieri flōia de epatica eiusdē partis dat
cām: q̄ melior sit diuersio et euacuatio a pncula
lesa. Dicendum q̄ Rasifiliter cōcordat hoc: q̄a
vtp̄lurimuz sit complectoria venarū ppter quam
spuit ma^a ab ipis venis ad dictas pelliculas. iō
dū fieri de pte opposita si de possibili eēt sine ple
ctoria de eadē pte. sic intellexit Ha^a i loco alle.
dietet cū ordeato claro et cum p̄fana: et sirupet
quousq̄ incipiat notabiliter spueri cū simpo de
papa. postea nō: q̄ sputū restringit dicit Rasif
i suo p̄tinete. vel nenuk vel viol. dicit ibidē veruz
fatigat cū sirup. Aqua ordeī hz vim sirupi et sibi
sufficiat. Secūda die sue egritudinis purget cū
cassia simpliciter stomachū denudet a fordi co
lerica et flatica: et natura in hoc releuet. R. p̄mo
rū damasq̄. vuarum pass. caricarum albarū. iuu
be sebestē añ. p. f. fiat decoctio i duabus .℥. aque
donec redeat ad .℥. f. in q̄ dissoluatur cassia mū
da. bñ pinguis et electe. 3. i. et f. et fiat potus. de ur
ante ortū solis. nō comedat nisi post tertias i p̄n
cipio p̄adij sumat de aq̄ ordeī tepida ad mūdifi
candū stomachū. postea comedat de auenatorū
ordeato claro: et post vespas sumat clistere ablu
tiū: dato q̄ competēter ascellauerit. R. aq̄ or
dei q̄r. v. mellis viol. 3. ij. et f. olei cōis. 3. i. cassie.
mund. 3. i. fiat clistere. Tercio die flōmet de p
te eadē: i non in tāta q̄titate: dietado ipm vi. s.
p̄ma et secūda die inungat cū oleo ros vel mirri
no. in tercia die fiet emplm istud sedatiū dolori
et correctiū matie fin intētiōe rasif i suo cōti
R. farine ordeī. ℥. i. sandal. puluerizatoz. 3. ij.
flos viol ros rub. grosso puluerizatoz. añ. 3. i. de
coquatur in aq̄. Si vis: adde modicū olei ros
vel camo. fiat emplm de quo capiat et lateri ap
plicet. Ista sufficiat p̄ toto p̄ncipio p̄fesis sumen
do p̄n^m vsq̄quo ma^a incipiat notabiliter digeri
et expelli cum sputo. Adueniete ḡ augmēto ipi
p̄fesis in quo appebit subrub. sputum vlt ingros
satū aliquatū digestū et cū minori labore nullo
flōmes: q̄ impediret maturatōem apatis. dic ra
fis i suo p̄tinete. vnde si tale sputū in q̄ta vel q̄n
ta die appeat: moribū inchoatū abbcuiat et ecōt

3po. p̄mo ampho. q̄: signa manifeste digōis di
uidit tps morbi. 4. ampho. cāñ. illo. Quib⁹ egritudo
septima die terminat si sputū appeat rube
um: malū q̄: sūt rupturam vene. subrubetū venit
p̄ resudatōem. et si nigrū peius: vtp̄lurim moriunt
Adueniete ḡ sputo subrubeo dieta p̄t aliq̄li
ter ingrossari: potes dare sibi de brodio pue pul
le: et in p̄cessu de colaticio et de vino aquoso sim
plici fracto cum aq̄ bullita: q̄: sputū puocat. h^o
vult Rasif. da sibi de aqua mellis per interval
la sputū mirabiliter puocat. In materijs grossis
decoq̄tur aqua pone in fine modicū mellis suffi
cit in amphora. 3. i. vel f. mellis: fin q̄ amphora
ē. interdū da sibi de aqua ordeī in p̄cessu. si vide
res viscositatē materie i sputo: da sibi de sir^o ace
toso vinum coclear de hora i horā sine alia mixtu
ra. vel misceas eq̄liter cum aqua bullita. si velles
forti⁹ puocare sputū viscosum: adde modicum i
dicto siru^o aceti squillitici. Et si vis in aq̄ mellis
potes ponere aceti squillitici. 3. f. vta⁹ ad placis
tum loco sirupi. Si tu dubitas: siru^m acetosū
ponas in aqua mell^{is} modicū liquit⁹ et q̄tuo⁹ fo
lia prassij. vta⁹ isto potu loco sirupi. naziste pot⁹
mirabil⁹ maturat matias in pectoralib⁹ et line
facit sputū. ras in suo p̄tinete. sūt tenere faciē su
am supra aquam calā exstentem i olla. multū fa
cit ad leue sputū. dicit Rasif i suo continete. appē
te dicto sputo facies istud emplm maturatiū
et sedatiū dol. R. farine ordeī. p. iij. folioz
bisinalue. p. i. furfur. p. i. flos camo. p. f. se. ane
le lini se. fenug^{is}. añ. 3. f. decoquat in aqua bñ et di
stempet cum modico olei camo. vel p̄fisanū et q̄
titas tepida lateri applicet. Et i p̄cessu inunge
cū oleo camo. vel aneti vel fenug^{is} vel sizani⁹ te
pidū. vel applica sepe spōgiā infusā i aq̄ deco
ctionis bisinalue et se. fenugre^{is}. postea inunge.
Et si indiget bñficio ventris: da sibi clistere cōe.
vel da sibi. 3. ij. et f. māne granate dissolute in bro
dio macre pue pulle. vel i decoctōe vuarū liquit⁹
et p̄mo⁹. qd se3 cauent q̄ recidinet. q̄ oēs mor
iunt ex recidiuo. iō sit caur⁹ q̄ nō in frigidetur.
Et si q̄s p̄fesis nō verā habuerit: qd patet
cit q̄ ibi ē dolor p̄gitiūus et extēsiū et pulsati
uus rōne arteriarū et venarū q̄ pulsant in apati
bus ppter ebullitōem materie. 2. de inte. c. si tā
gat i loco cū digi⁹ doler tussis sine sputo maies
sto i p̄n^o et i p̄cessu cū mal⁹ anhelit⁹. q̄ illi lacri
flant i magno anhelitu. 4. de inte. c. de nocu⁹ vo
cis. et mel⁹ q̄escūt i accubitu p̄f⁹ trie: q̄ tūc lacri
apati q̄escūt supra costas et nō soluntur i p̄tinuo
tim: et sunt cū pulsu aliq̄li molli. q̄ capsula cord

nō opprimūt sicut i vera p̄fesi flōetur: purgetur: inungat i primis dieb⁹ vt ē dictū i vera p̄fesi qz d̄fia ē solū rōe p̄ticule patiētis. ⁊ qz p̄fesis nō vā magi sit ex flāte flātico: imo in pte vētoso in p̄nci pio cura nō diuersificet. In augmēto t̄m aliq̄lū diuificat. ⁊ qz p̄ sputū augmētū nō bñ manifestat. qz m̄fia ē c̄x concavū pectoris: nō expellit p̄ sputū q̄ sit q̄tiras manifesta: s̄ oz attēdere ad febrē ad pulsatiōem ap̄atis ad inq̄tudinē. d̄ic̄ r̄as in suo p̄tinēte. Et d̄ic̄ p̄les aliq̄: q̄ factis flōm̄ijs in p̄tinēte ⁊ alijs subtractiōib⁹ m̄a factio flutu m̄a q̄ apposi⁹ vētose sine scarificatione est cura sūma. qz trahit m̄a ad extra ⁊ sic potit api ri qñ ē bñ ab itra nō apit ab intra: iō cōiter mori unt. Naturē cū farina ordeī cocta in aq̄ cū mo dico olei ros ⁊ flōz camo. pulueriza⁹ in 6ª parte. Ras d̄ic̄ i suo contri⁹: q̄ fiat emplm̄ de cimenb⁹ ra dicis canlū cū arq̄gia porci veteri multuz resolu unt. Et aduertere oz q̄ curet p̄ resoluōē mate rie vel p̄ apturā ab extra cōiter moriunt: imo p̄les q̄ de v̄fesi vera. qz tal m̄a ab intra refudādo ad p̄cauū pectoris cū sputo expellit. reterent cliste ria ⁊ cassia. put fuerit necesse t̄c. hec de pleure si sufficiant.

Capitulum. 58^m. de pipleumōia.

Um hoi supuenerit febris ⁊ in anhelitu t̄m patitur p̄strictiōem vt se p̄focari putet ⁊ in maxillis ita vehemens sit rubedo vt tincte videat: ⁊ anterior pectoris ps dolet: tussis adest. ⁊ qd cū excreatōe emittitur existit spumofum ⁊ in pectore sentitur grauitas sine punctōe ⁊ sine calore cui oia hec accidūt acutum i pulmōe patit apostema. Et vocatur hec passio pipleumōia. In p̄ncipio igit curōis ei⁹ basilica minuenda ē. deinde eger ex eis q̄b⁹ mēdicat pleuresis curandus ē.

E peripleumōia

id ē de ap̄ate pulmonis. 2. de inge. c. 2°. nā p̄plon grece id ē qd pulmo lani, d̄ic̄it symō ianuelis i suis synonymis, sic p̄q̄

describit noie p̄ticule patiētis ex intētiōe gaⁱ i lo co alle^o. Idē d̄ic̄ ip̄e i passio^o suo. C̄ nō p̄pleu^a sit dupl̄. Uno mō ex p̄pria plector̄ia venaz pul monis. nā vene ei⁹ replete nō p̄nt sustinere san guinē: sputū ip̄m i ei⁹ porositatib⁹ ⁊ facit tumore ⁊ ap̄a. Alio mō sit ⁊ v̄p̄l̄m succedēdo catharro vel s̄gnātie vel asinati vel p̄lesi. qz m̄a c̄x in fra venas illaz p̄tū fluit ⁊ delegat ad pres pul monis aliq̄. q̄ vene replete nō potentes sustinere san. rōe q̄ti vel q̄lis sputū san. ad ei⁹ porositates ⁊ cāt tumore seu ap̄a. ⁊ qz tūc passio lōga: nō d̄nt sic flōmari sic si fieret nou succedendo ad alium morbū. qñ nō succedit: flōmet ⁊ soluat v̄ter. d̄ic̄ r̄as i suo p̄tinēte. vnde tale ap̄a sit cōiter de s̄a. flātico. ideo seq̄t sputū flāticū. qz decidit a suba eius rara plena aere sicut p̄fesis ⁊ vera sit ex co. vel ex san. colico: iō seq̄tur sputū colicū q̄si citri nū. vñ pipleumō^a ⁊ p̄fesi cōicant i plurib⁹ signis ⁊ i magna pte in cura. venū siq̄ cōia saluū sumū i pipleu^a ex facilitate sputi sicut in p̄fesi ex mi nigatione dolori. d̄ic̄it ras i suo p̄ti. nā pipleu^a aliq̄ curat flōm̄ijs ⁊ cassia. ⁊ qz ibi non ē maḡ so lutio: ideo nō seq̄tur p̄sis n̄c̄io. Silt curat: qz m̄a q̄ ē ifra venas pulmonis ⁊ q̄si p̄iuncta ip̄i ap̄ postemati trāsinirat i sui angincto ad alias p̄tes a n̄a for̄i retro aures i collo vel i humero. 2. p̄no st̄c. vide b̄ p̄lies. In t̄dū curat p̄ quersionē ei⁹ in samē tātū crepat ⁊ fit vlc^o ⁊ fames corrosua tūc sequit p̄tis n̄c̄io ⁊ aliq̄ emp̄ma: vt d̄ic̄et Notū ē qz pipleu^a ē p̄a^o pulmōis ⁊ ē p̄ colligātā. v̄cit qd venire nō d̄z fm naturā ad ip̄as v̄cas pulmōis. Et t̄nplex morb⁹ i ḡne ⁊ i sp̄e. ⁊ ē nocu^m regimē n̄al m̄eⁱ mādāt ⁊ recipiēt intētiōe ga. xi. de inge^o i. c. 2. ⁊ 8. Et ē passio p̄ mor^o descripto v̄m̄is n̄lis expulsiue p̄lmois ⁊ ei⁹ attractōe p̄r motiue cor dis ⁊ alioz mēbroz. Et ē cū tali pipleum^a pulsus mol̄: qz pulmo est mol̄ sicut culcitra. iō capsi la non opprim̄: ⁊ p̄ p̄tis non mouet cū d̄uncia si cut sit in p̄fesi.

Altis clarificatis cura perip̄leu^a tibi pateat. P̄aⁱ aut q̄ i cura p̄cedas scire ⁊ p̄sides rare oz an tal p̄pleu^a venerit icipiēdo vel succedēdo catarro manifestovl^o squmā^o v̄l asinati p̄fesi. qz i b̄ cura diuificat. qz qñ sit icipiēdo: flōia ē eis maḡ n̄c̄ia. nā si succedat ad aliū morbū: enis t̄c̄ flōia: qz sic nō reteret. qz p̄a^o fuit lōga ⁊ v̄r̄ul debilitata. d̄ic̄it ras i suo p̄ti. Silt p̄siderare oz i pipleu^a ⁊ i p̄fesi si v̄ter soluat ex se v̄ltra semel aut bis. qz tal solū sine cā manifestā mortificatōz v̄tutis n̄alis siq̄t in sto^o v̄l i epate. vt d̄ic̄ ras i suo p̄ti

ptinere. Et si q̄s pipleumonia incipiente et nō succedente habuerit: qd̄ pateſcit: q̄ nō p̄ceſſit aſ liq̄s de morib̄ dicti et eſt cū dolore i pectore et i ſpa tula ſiniſtra cū tuſſi maḡ et maḡ mali⁹ anhelit⁹: imo cū maiori q̄ i p̄reſi et ſe. p̄tinua cū ſputo ſlā tico ſemiſpūoſi cū pulſu molli et vndoso cū rubo re maxillaz. iſta oia ſignt aḡa eſſe i pulmone. In primis ḡ ſlōmet de epatica p̄tis dextre in craſtu nū fiat iterū ſlōia de baſilica p̄ ſiniſtre dietādo ip̄m cū ordeato aucnato caudarūſo et aq̄ ordeī et aq̄ meli⁹ finaliter ſequēda ē cura ſicut i p̄reſi di cū ē. q̄ multū pueniūt i cura ponit⁹ i euacuādo materiā cū ſputo et reſolutis i pte vel i toto ſin di uerſa tpa ip̄i⁹ pipleu⁹. vey raf̄ diē i ſuo p̄ti⁹. q̄vē toſe cū ſcarificatōe p̄petūt ſupra pect⁹ et coſtas magnas q̄nq̄s: et ipe vtebat q̄nq̄s ip̄is. Et ſi q̄s pipleumonia ſuccedente ad vñ de morib̄ dicti habuerit qd̄ pateſcit: q̄ p̄ceſſit vñ de dicti morib̄: purget cū caſſiaq̄ dicta. et ſlōmetur de epa⁹ vel media⁹ ei⁹ ſdē p̄tis et nō reitereſ ſlōia. q̄ pa⁹ ſu ut lōga et vñ debilitata: vt dicit raf̄ in ſuo p̄ti⁹ et i tendat ad expulſiōe cū puocantib⁹ ſputū et alijs reſolutis applicacōis ab extra: vt ē dictū in c. p̄ce de cura p̄reſi: hñdo oculū ad reliq̄as ma⁹ morbi p̄imeu cū carhaplaſmatib⁹ et alijs reſol⁹ ſonib⁹ cū ſlorib⁹ anodis et ſe. aneti et ſemugrecit ſil⁹ b⁹.

Empimate

i. de col lectoſa mofa in concauo pectori. Nota: q̄ iſta tal̄ collectio ſaniola ſit in pectore tā multiplici. alñ ſit ex reumate antiq̄to fluo ad p̄cauū pectori qd̄ ibidē diu retētū et p̄culcatū ſe micorūpit et in aſcit ſanies. ſil⁹ ſit in tēdū ex rup tura vene i pectoralib⁹. nā i q̄buſdā ma⁹ mltā ſlā tica expellit p̄ rupturā vene: q̄ ma⁹ ibidē p̄culca ta et retēta ſemimicorūpit et i ſanie p̄uertit. Iſt etiā alñ ex p̄reſi vñ pipleu⁹. nā ip̄is apanib⁹ maturat̄ crepāt et ſanies illa i concauo detinet p̄ tps. iō dicit ypo. ſ. a. cañ. i. 6. Quibuſcūq̄ vñ ex pleuretide empici ſiūt ſi purgāt infra. xl. dies a q̄ die ruptu ra ſit curant: euadūt. ſi nō: i p̄tiſim trāſcūt. q̄a in tpe lōgo vlceraſ pulmo ab illa ſanie corroſiua. Et adūte q̄ ex tali ſanie dū morā traxerit i conca uo vectori p̄fici et iā pulmo abſq̄ h̄ q̄ non corro de: et ſic nutrit⁹ ſibi adueniēs corūpit: et ſic ſani es multiplicat. vñ empici ſiūt duplices. improp̄er largo mō dicti. Iſti oēs ſpuētes ſanie vt p̄reſi pipleu⁹ reuma⁹ de lōgo tēpe. Empici pp̄ie q̄n ſpūit ſanie cū iſeccionē p̄linonis ſaniola. iſti ta lea macilent et extenuati ſiūt cū collo gēili et cū difficultate āp̄elādi cū tuſſi cū facie ſubijida diſ

colorata et cū mōre oclor et alñ febricitant non qd̄ dimoſcit ex cal. vole manū et plāte pedū et ſi ti aliq̄li: et tal̄ ma⁹ putreſcit i diuſa pte p̄cani pec tori q̄nq̄s i pte ſiniſtra: q̄nq̄s i pte dext maḡ q̄nq̄s i me dio thoraq̄. q̄nq̄s ret⁹: qd̄ ex p̄ricle dolore diſcerni m⁹ et tuſſiēdo et ſpuēdo pp̄t motū ebullitōis m⁹ i loco iſecto h̄ dol. maḡ. vñ ſi mltā ſanies fuerit ſi potit p̄ ſputū mūdificari. iō dubitādum ē de ſul focatōe. diē raf̄ i ſuo p̄ti⁹. iō iubet ip̄m cū cautio apiri ne ſuffocet qd̄ tēptare non audem⁹ pp̄t pe riculum: h̄ eos dimittimus.

Iſtis clarificatis

cura empici maḡ ſibi pa teſcit. Prius at̄ q̄ in cura p̄cedas ſcire oꝝ modū ſui cūer⁹: ſi veniat a reumate p̄ ex rup̄a vene: ſi venerit ex crepāa p̄reſi p̄ pipleu⁹. nec ad quā p̄e pectori maḡ declinat. nec ſi ē ibi maḡ q̄ntas ſa nies: q̄ i hac cura et p̄noſtica diuſificat. Et ſi q̄s vey ē p̄ima habuerit ex cataro p̄ ex rupturave ne i pectoralib⁹ p̄ ex ruptura p̄reſi vel pipleu⁹ qd̄ pateſcit: q̄ tal̄ ſpuit multū de ſanie et tuſſi vel mali⁹ ābelit⁹ et ſe. q̄ ip̄m maḡ affligit d̄ nocte cū facie diſcolorata aliq̄l̄ macilēt et rubore maxil laz p̄cedēte aliq̄ illoꝝ i q̄ reliq̄s ocul⁹ ē tenēduſ puocet ma⁹ p̄ ſpūit cū aq̄ meli⁹ ſim⁹ ſi ſpūit ſu erit ḡſſum a mō tpe et ſine ſe. q̄ ibi ponat mō dictū acen ſq̄ll⁹. z. h̄. vel min⁹. et q̄ deſ ſibi aq̄ es dei ē mō meli⁹ p̄zue⁹ aq̄ ſar̄. ſi ſe. aſſuēt illa q̄ dicta ſunt i. c. de rauceci et de p̄reſi p̄ puocōe ſpūit valēt. vel deſ ſibi de a d̄ decoct. liq̄n⁹ vuarū paſſ. cū mō yſopi et liq̄n⁹. Et ſi mūdificat⁹ fue rit diſſicil: pone i decoctōe liq̄n⁹ vuarū paſſ mō dictū praſſij et modicū ozobi vñ fiat aq̄ orde de aq̄ pluuali cū mō melle et modico liq̄n⁹ vuarū paſſ ē modū p̄ſſij vñ yreos. Iſta valēt ſiru⁹ vñ raf̄ p̄ici cibo et pom de aq̄ pluuali. raf̄ diē i ſuo p̄ti⁹ q̄ q̄ dā ſpuebat ſanie fetētē p̄ ſpūit ſā. et curati fuerit p̄ lac capnū et qdā p̄ lac aſinū. P̄ media hōi ſue mltōis. iō p̄petūt vñ eoz. Inūgat ſibi pecto ralia hō et māe ē iſto. ſe. olī lauri q̄r̄. i. olī ſiza. q̄r̄. h̄. butiri ſine ſale q̄r̄. i. et h̄. cere q̄ ſuſ. h̄. vng. addat raf̄ lilij cocti et p̄q̄ſſati. z. ij. icor̄ p̄a p̄ mō vnguēt. i. iungat ſe i pectoralib⁹ et olō lauri vñ tur dyar̄. ſalomois. p̄rat elc⁹. ſe. p̄linōis vulp. z. ij. ſe. ſe. z. i. ſucci liq̄n⁹. z. ij. paīs zue. h̄. i. aq̄ ca pilliſue. h̄. h̄. terat ſil⁹ et ſficiat ē zue ſup ignē. ſiet elc⁹ de boll. ſumat caſſiaq̄ ſimplicē ſel⁹ i mēſe q̄ tibi poſui i. capitulo. de cura pleureſis et ſupius Vey empici tales ſi ma⁹ fuerit ſatis exuberans nō curant niſi materia expellat p̄ vias vinales qd̄ ſit i q̄buſdā et raro. ſit tñ de poſſibili: vt ponit

ga^o. 6. de interior. in. cap. 3. in fine capli. vbi dicit modū introit^o ma^o in qbusdā ista venaz q tendit ad vias vmales. nā pponem q raro cōtingit ses quūtur accidētia que raro cōtingūt: vt dicit ga^o ibidem. Ista sufficiāt tibi.

Capitulum. 59^m de sputo sanguis cū rascatōe.

Am sanguis cū rascatōe aut puo sonitu q fit sine tussi egredit^r non est egro inde timēdū. Posit^r em̄ sana ri gargarizādo ea q in caplo de sq nantia noiaui^m t regimen subtrahando.

E sputo sanguis cū rascatōe. Nota q oēs antiqui cōcordant sunt q sanguis exiens cū vomitu nō exiit de stomaco

vel de meri t de ptribus subiacētibus. exiēs cum tussi necessario exiit de ptrib^o spūalibus: puta de pulmone t ptribus subiacentibus scdm qvia distat a via exitus scdm hoc tussis ē magna vl̄ modica. de istis duobus tractabimus in. c. sequenti. Exiens cū sputo simplici exiit a gūgiūis. exiēs cum rascatione: necessario exiit de gutture. verba sunt ga^o. 4. de interio. c. 9. de exitu sanguis g^o. p. os. in principio capli. **U**lt^r nota q sanguis exiit de gutture q: vene ibi apūmur. 3° de mor. c. penultio: t apūtur vene in gutture a sanguine mutato in quāto vel in quali vel vtroq; modo. et istud est vtplurimū. nam sanguis excedēs in q̄litate vel in q̄ritate q: mult^o t acut^o in venis gutturis apit capita illaz venaz: ideo exiit ppter qd ē nocu^m expulsue: q: q̄lis: t p̄tētiue: quia q̄tus vt declarat ga^o. 4° de mor. t in. 6°. de interio. in c^o pmo. hoc est bñ declaratū in ca^o fluxu sanguis p nares. id talis san. est accidēs dictū exiēs a corpore mutātū sequens imēdiatē nocu^m actionis p̄tētiue vel expulsue venaz gutturis. naz talis exiens nocuūento actōis p̄tinet: vt dicit ga^o. 6 de mor. **N**otum est q san. exiens cū rascatōe p morbo desc̄pto ē passio principal^r venaz gutturis: vt dicit ga^o. in illo cap^o. 4° de inte. in prim^o capli. t ē p colligatiā morbi. venit qd venire nō debet p naturā. q: q̄litas t q̄ritas sang. in debita apiens venas. Et est morbus in cōpositōe puta in receptaculo: q: capita venarū recipiētū san. vltra debitū replent^r postea dilatant^r t aperiunt^r cū san. mutato i quāto vel i quali i gutture. t ē

nocu^m p̄tētiue q: q̄t^o: vel expuls^o q: q̄lis. nā expulsiua incitat^r a q̄li sic p̄tētiua a q̄ro. 6. de mor. 6. de inf. ca. t tal^r morb^o puta aptio t dilata^o capis venaz est passio seu nocu^m actiue p̄tētiue illaz p̄tūm t p̄tūm vicinarum.

Istis clarificatis cura sputi san. cum rascatōe tibi patefcit. Ista passio duplici puta plectoria san. q̄n t q̄lis t aptōe capiti venarū gutturis. intētiō curatiō duplex erit subtrahēdo sūguinē illū de ptrib^o ill^o. alia erit s̄pticare t claudere capita illaz venaz. **S**i q̄s sputū san. habuerit cū rascatōe def sibi cassia^o simplex tibi plures posita i. c. de pl̄esi t i caplis p̄mis. postea floet d vena media^o vel epa^o. postea i 3° die d cepha^o gargarizet de succo malignati ē c^o camo sita^o terat^r malūgnatū cūz to^o sup̄p̄ergē^o mod^o aceti t bñ expūmat^r t gargarizet sepe: t gargarizet de aq̄ ros^o de stipib^o decoctōis sumas d rob cuonio: dissoluto ē illa aq̄ dicta. vitabit falsa acutayt mostardū: allia cepas nisi sint bñ rep̄sse vīnū purū seu male limphatū t silia. vitabit catū t lecurā i cathedra. silr oia alia q faciūt sū. i gutte i ptrib^o sup̄iorib^o. Adūte i qbusdā ē tāta abudās sū. subtrū colli q oz p̄lies reit̄are flōiaz cepha^o.

Caplin. 60^m. de vomitu sanguinis.

Am vomitu q̄s si exierit sanguis: nō magnum affert timorē. Curat^r nāq; hoc flobothemādo egrū. t si comederit s̄ptica sicut sumach t succ^o vūe acerbe. In potu p̄terea sūat ex bolia^o mēuci gūmi arabici balaustie sanguis dra. i. thuris oīm p̄tibus eq̄lib^o den^r ex eo. 3. iij. cū rob simplici de citonijs. qbusdā autez solet accidere sanguis exitus cum interpolatōe: ex quo nullū sentiūt nocuūētū imo remediū ideoq; sic ē dimittendū. Qd si cū tussi supueniat sanguis egressio ē timorofū. ē tñ icipiēdū in curatiōe egrī cū flobothōia ex basilica: deide ex trociscis istis i potu tribuēs. q̄ x̄ thuris

sanguis draconis amboꝝ añ. 3. iij
 ⁊ tertiāz karabe. 3. v. ematistis fre
 sigillate āboꝝ añ. 3. x. alūis. 3. ij. et
 ꝑ balauſtie. 3. iij. opij. 3. ij. reuba. se
 ni. 3. ij. Ex hijs oibꝫ fiāt trociſci. ⁊
 de qꝫus quotidie vñ ipotu ſumaf
 cū ſucco oꝝimi maioris aut portu
 lace. Et ſi egritudo vehemēs fue
 rit: alī circa noctē dādꝫ ē. Aldiuto
 riū qꝫ ac corāꝝ ꝑtes ſupiores ſunt
 ligādē ⁊ extremitates fricādē ꝑe
 ctus etiā ꝑcipue ſi in eo fuerit locꝫ
 dolēs ex trociſcis ꝑdictꝫ cū aceto ⁊
 aqꝫ epithimeꝫ. Et ꝑterea cibaria
 ſuccū vñe acerbe ⁊ ſumach ⁊ eis ſi
 milia admixta habeāt ⁊ patiēs ſu
 pinꝫ iacēs: de terra ſigillata aliqꝫd
 poſt aliqꝫd paulatim comedet.

Ex vomitu

san. ⁊ etꝫ ſputo
 ⁊ tuſſi. nam ru
 brica cōis ē diminuta. ¶ Nō vōitꝫ ē
 malꝫ. 4. de morꝫ. c. i. ⁊. 4. Et ē malus
 morꝫ expulſiꝫ ſtoꝫ. 6. de morꝫ. i. c. 3. i fine. vñ ſang.
 exiēs cū vomitu ⁊ qꝫcꝫ alia res lz i ſe ſit ſubā ē
 accñs morbi dictꝫ exiēs a corꝫe mutatu. nāv ex
 tens: qꝫ exiit ex nocuꝫ ſeu mala actōe expulſiue vñ
 ꝑtētiue ē accñs morbi. ⁊ vt mutatu in qꝫto ⁊ i qꝫli
 ⁊ vtroqꝫ mō talꝫ ſan. vomitꝫ venit a ſtoꝫ ⁊ a meri.
 4. de intꝫ. c. ix. de exitu ſan. ꝑ os. ⁊ qñ ē in qꝫtitate
 magꝫ reſocillat a venis epaꝫ ⁊ ſplenis. vñ in mē
 ſtrius retentꝫ vel in ocioſis ⁊ repleꝫ qꝫ dimiſerunt
 exercitiū ⁊ labores. cꝫ penulꝫ. nā expulſiua vena
 rū ſoꝫ incitata ⁊ grauata expellit alñ ꝑ vomituz
 alñ ꝑ ſecceſſū. interdū ⁊ vñ ꝑ veniꝫ ꝑ viā mūdiſi
 cationis ⁊ eſt bonū. nā talꝫ ſan. exiēs nō ē accñs
 morbi vt exiēs: ſv mutatu i qꝫto vñ qꝫli vñ vtroqꝫ
 mō. ꝑꝑt qꝫd alñ talꝫ vomitꝫ ſan. non ē malꝫ ꝫ ē ſa
 lubꝫ ⁊ non dꝫ reſtrngi. dicꝫ raf in ſuo ꝫtꝫ. ꝑꝑt
 qꝫd ꝫſideremꝫ ſi ꝫfert ⁊ bñ ſerūt ⁊ ecōtra: ſim bꝫ ꝫ
 noſticamꝫ vt dicitꝫ eē accñs vel vt mutatu ſolū
 ſi ſe. talꝫ vomitꝫ ſan. ſupꝫuenerit: tñ ꝫſideremꝫ ſi
 venit poſt ſigꝫ digōnis tñ venit ex actōe nature:
 ⁊ non ē malꝫ ſi venit añ ſigna digōnis vñ poſt ſi
 gna digōis corrupte ē: tñ malū morꝫ ꝫnūciat.

Interdū talꝫ vomitꝫ ſan. venit a venis ſtoꝫ aperꝫ
 a ſanguifuga. vel ab alia re puta ab emorꝫoidis
 natis ibi tñ ē i modica qꝫtitate ⁊ ꝫ inſualla ⁊ in
 uant. dicitꝫ raf i ſuo ꝫtꝫ. ſan. exiēs i tuſſi cū ſputo
 ſꝫ ē malꝫ qꝫ arguit rupturā vene i pulmōe vel in
 pectoralibꝫ. 4. de morꝫ. 4. de intꝫ. c. 9. ꝑꝑt qꝫd eſt
 multū timēdū de corꝫoſiōe ſeu vlcere pulmōis qꝫ
 noie cōi ꝫſiſis dꝫ. iō talꝫ exiitꝫ ſan. ſꝫ malꝫ ē: ſeu tñ
 moroſus: ⁊ ē accñs dictꝫ exiēs a corꝫe mutatu
 vt exiēs ⁊ vt mutatu: qꝫ nūqꝫ exiit ꝫ naſā reglatā
 ꝫ talē locū: qꝫ vene ibi apꝫtꝫ a ſan. mutatu i qꝫto
 vel i qꝫli vel vtroqꝫ mō ⁊ nō i vñtute forti vel ſana:
 qꝫ nā nō intēderet qꝫd melius ē. qñs ē falſum. 3.
 de cretiā. ꝫbat qñs exqꝫ ꝫſeqꝫet corꝫoſio ⁊ vlcus
 pulmōis. Notū ē qꝫ vomitꝫ ſan. ꝫ morꝫ deſeꝫto
 eſt paſſio ſtoꝫ ⁊ meri. 4. de intꝫ. c. 4. de exitu ſan. ꝫ
 os. Idē dicitꝫ. 5. de intꝫ. in. c. 4. i fine. ⁊ ē ꝫa ſtoꝫ ⁊
 meri ꝫ colligatiā venāꝫ epaꝫ ⁊ ſplenis reſocillat
 ab eis. mꝫꝫ talꝫ ſan. qñ exiitꝫ euomitꝫ i magꝫ qꝫ
 titate. ¶ In i ꝫua qꝫtitate: ē ꝫ colligatiā rei exiitꝫ
 ſece puta ſanguifuge vñ alterꝫ rei exiitꝫ ſece appꝫ
 ximate vlceratiā vel apꝫientꝫ venas ipꝫ tñ eſt in
 modica qꝫtitate vel ab excreſcētiā aliqꝫ ad modū
 emorꝫoid in ſtoꝫ. dicitꝫ raf i ſuo ꝫtꝫ. a qꝫ ſit fluxus
 alñ. Et ē morꝫ in receptaculo. nā ille ſan. malus
 acurꝫ vel ſemicorruptus expellitꝫ a natura: puta i
 vñtute expulſiua venāꝫ a natura: puta a vñtute ex
 pulſiua venāꝫ ꝫ viā mūdiſicationis vñ ſplmꝫ
 interdū ꝫ viā ſinꝫomaꝫ qꝫ cognofcit ſi conſert
 ⁊ bñ ſerūt. ¶ Vomitꝫ autꝫ in ſe eſt malꝫ morꝫ ⁊ vñ
 lētus cōiter ⁊ cū moleſtia ⁊ grauitate. ꝫꝑt qꝫd
 ē malus morꝫ ⁊ nocuꝫ expulſiue ſtoꝫ. 6. de morꝫ. i.
 c. 3. Idē. 5. de morꝫ. in. c. 5. circa mediū capli. vbi
 dicitꝫ. ois actio nalis ē ſine moleſtia ſicut mala et
 inaturalꝫ cū moleſtia. vñ vomitus ſan. qñs i ſe
 nō ē malꝫ morꝫ nec mala actio expulſiue ſtoꝫ. qꝫ
 acqꝫnt ſanitas: ⁊ ē leuis cū allenatōe: ⁊ ſiat a bo
 na expulſiua venaruz ad ſtoꝫ vñ ad iſteſtina ꝫnt
 expellitꝫ ſine magꝫ moleſtia ꝫ vomitū ſiue ꝫ ſecceſ
 ſum: imo ē bona allenatōe: vt declarat gaꝫ. 5. d
 intꝫ. in. c. penulꝫ. qꝫd ꝫꝫ: acqꝫnt ſanitas. ꝫꝑt qꝫd
 nō dꝫ dꝫ accñs morbi. qñs ꝫꝫ ꝫ ipꝫm. ¶ 3. d
 morꝫ. c. ꝫ. auēte theophili ¶ Ex cum bꝫ non ne
 gatꝫ quin ibi ſit morꝫus i receptaculo qꝫ tñ expel
 litꝫ ꝫ naturā expulſiua illoꝫ mēbroꝫ ⁊ mō ſanꝫ cō
 uenēti. Et eſt paſſio ꝫ illo malo motu naturali
 um vñtū i ſꝫalibꝫ mēbrꝫ. ¶ Notū ē qꝫ ſanguis
 exiēs in ſputo cū tuſſi ē paſſio ꝫcipalitꝫ venarū
 pulmōis vel pectoris: vt dicꝫ gaꝫ. 4. de intero. c.
 9. vñde qñ ſan. eſt clarus ſꝫumofus ſubalbidꝫ
 cū tuſſi cōꝫetēti ⁊ ſine deloze tñ eſt ꝫa ꝫcipa

pulmonis qñ san. est gñsus qñ niger et aliqñ spu-
mosus et par et cū tussī magñ cū dolore infra pectus
tūc ē pa^o venarū pectoris: et ē pa^o illarū venarū p col-
ligantiā venit ad illas sanguis mutat^r in qñto vel
in qñli vel vtroqñ mō qñvenire nō dz fm nām: et est
morbus cōis: qñ solutio tal^r venevel talis: p morbo
descripto in se aut talis san. exiēs: cū tussī ē accñs
morbi dñm exiēs mutat^r a corp^e seqñs immediate
malā expulsivā: et violētaz pulmōis et aliaz ptuiz
pectoralū ppñ qd est nocu^m expulsiue illaz ptuū
pñs malā expulsivā venarū illaz ptuū ppñ ruptu-
rā et solutiōez factaz: i ill^r venis: qñ de cā expellit in
pcauo pectoris et ē pa^o seu nocu^m actie inferēdo
sube pulmōis tal^r sanguis exiēs cū tussī p pte re-
tēus. nā qñ ipossibile ē qñ aliqñ portio remaneat i
pcauo pectoris qñ necio corripit et corrodit pulmo-
nē. et iō tal^r exit^r san. cū tussī est timorofus p eo qñ
necessario remaneat: b̄ intendūt actores om̄s

Istis clarificatis curavomi
tuf nbi pa
tescit et ei^r sputi cū tussī. Pñus at qñ in cura pce-
das scire et cōsiderare oz an alias sibi porisfinalitē
pñgeret et sine magno nocu^m vel nō: qñ in b̄ cura
diūificat. Et si qñs gñvomitū san. porisfinaliter
habuerit et sine magñ nocu^m vñtū vital^r et aliaz vir-
tut^r de pñ^r ras i talib^r par^r ē faciendū. s̄ dietam^r
et aliqd facim^r ad regulandū nām i suis actōib^r
cibez gñ cū nli et lētib^r: vel ordeatov^r auenato def
sibi par^r de rob d citonij^s cū aq sumach: vel siru^o
de citonij^s vñ^r de iulep ros: cū aqua ros flōez bis
vel ter in anno de epatica: vñ^r mediana si grossior
fuerit vel de sopheis et meli^r vitabit salsa acuta
spēs allia: cepas. puocent^r emorroid^r: ad pñuādū
talē vomitū porisfinalē si ē possibile flōando d so-
phenis et fricādo pres illas cū cepa et folijs sic.
Et si qñs vomitū san. habuerit cū aliqñ gñitas
te corp^e p alterandē pulsus: statī flōez de epati-
ca vena: vt mali^r san. corrigat aliqñ ex talivomitū
moriunt subito lz pauci fm qñ san. ē niger vñ^r mas-
lus mor^r facta flōia dietet^r et sirupet^r: vt statī dñm
est. vñ^r istō pulvere. s̄. boli ar. san. dia. añ. 3. s̄.
thur^r cū cortice. 3. ij. s̄. pulvis subnl^r def d isto pul-
vere modicū cū rob de citonij^s et aq decoctōnis
sumat. qñz manet: añ cenā p duas horas. Ad
uente tñ: qñ ista tal^r euacuā^o ē horribil^r et stupē-
da et aliqñ subito moriunt: iō forit^r est intēdēdū in
pñuatōe tal^r vomit^r san. qñ pñerua^r stat in duobus
in puocatōe emorroid^r si sit possibile. in fricatiōe
venarū ani cū cepa et aloē et folijs sic. et cū flōia
sophenarū qñ flōia bis vñ^r ter reterata i anno mul-
tū pñeruat in se euacuādo san. calefactū et acutū

et puocatōe emorroid^r dictas: vt san. tal^r expellat.
Insup vitabis salsa et acuta: vt dñm est. balneum
aq tepide de duob^r i duob^r mētib^r multū pñuat:
qñ sanguis infriat infriando fumos capnosos a
sanguie et alijs hñorib^r: iō eo sepe vtendū est de
mane vñ^r añ cenā. Ad curā sputi san. cū tussī. p
us aut qñ in cura pcedas scire et cōsiderare oz qñli
tatē et qñritatē san. exētis cū tussī. si sit clarus sub-
tilis subalbid^r spumofus cū aliqñ tussī et sine do-
lore: qñ tūc venit a venis pulmōis: vel si sit aliqñ
gñsus par^r spumofus tēdēs ad aliquale nigredinē
nē ē magñ tussī et dolore notabili i pectoralib^r tūc
est a venis pectoris qñ facili^r cōsolidant^r cū ille pres
sit in maiori qñte. A. de int^r. in. c. 9. de exitu san. p
os. iō talia sunt cōsiderāda. Si qñs gñsputū san.
hñerit istū vñ^r illū hñerit: statī flōez de epatica pñ
dextre. et infra paucos dies flōez de epatica pñs
stre frēqñt^r iste flōie et fiat in modica qñt^r. diē ras
in suo pñ^r: et facta flōia potet modicū de pñsana
et si multū replet^r fuerit s̄ de mediana: flōia d so-
phenis multū vñ^r dicit ras in suo pñ^r. Etatur
portulaca in pñ^r cōestioni cū modico aceti lim-
phati: et intingat carnes in succo ei^r lo^o alterius
agreste: et potet de illo succo qñz mane p se vel cū
modico terre sigillate. ista cōmuet isup. Et si
qñs habuerit sputū san. vñ^r gñm ad nigredinē cum
tussī: qñ de vena rupta in pectore si calē cōplōnis
mltū fuerit potet par^r de aceto limphato p mul-
tas vices i die fac cessare sputū san. venient^r a ve-
na pectoris et nō a vena rupta in pulmone. dicit
ras i suo pñ^r qñs hñor sumat quol^r mane coclear
pulvis masti^r subtil^r cū vino malorū. vel cū succo
vñ^r pastoris vñ^r cū succo portulace clarificat^r p re-
sidētā vñ^r de terra sigillata de abob^r pñcipatū te-
nēt i casu. diē ras i suo pñ^r. ppñ qd i die pñ^r qñtū
poterit i ore teneat de tra sigillata et paulatī pñ^r
aliqd trāsglutiat. Vel sumat sepe d isto pñito. s̄
pñue ros. qñt^r. i. pñue simplici qñt^r. s̄. boli ar. 3. i.
tre sigillate. 3. s̄. panis succ^r qñt^r. ij. vñ^r. i. s̄. cōdis-
tū ad modū succ^r ros. mñgat pect^r cū frīs ico: pe-
tur bol^r ar. tra sigillata acatiacū olō ros vñ^r facio
p modū vñ^r vt feruor san. i pectoralib^r mittiget
Si tal^r pa. macillēt^r fuerit. vñ^r lacte et nō alia
qñ nimis replevenas pulmōis. diē ras i suo pñ^r
y^o ras curauit mltos cō solo lacte lo^o vñ^r potato.
vt ipse recitat Sililac coctū qñ cōglutiāt et adheret
silivz aq lact^r vaccaz acida excto butiro mltū vñ^r
ras i suo pñ^r. Et ase^r recēs sil^r vñ^r vñ^r carnib^r
volatilū. vñ^r pedib^r aialū bñ coct^r. amido cāda
ruso auēato ordeato sit i silēno iaceat erect^r ne p
uoce^r tussis: qñ tussis pñibet cōsolidatōez. vtatur

vino stiptico et coctis coctis. Utantur tales ira
 coctis: vocem multo quini: apium alis opium: caseum vete
 re: vinum verum: salem aqua calidam: cibaria calida: nini
 um frigus: repletioem nimiam: reumata magis mo
 tu: ne anhelit: fiat frequens. caueat a fumo a pul
 uere a dormitione super terram absque lecto: quia illud
 spiritum sanguinis puocat: nam isti euntando et alia
 faciendo curabuntur.

Capitulum. 61^m. de ptisi.

Um aliquis carniū dimi
 nutionē pati videt post
 tussim ex cronica passio
 ne et sputo sanguis aut
 saniei pcedēte lac asininū i potu
 tribuat. Quod si iuenire nō poterit:
 lac capnū cū pauco succaro dādū
 est. Cū quo etiā panē sepe cōdat
 ipmque q̄to plus potest loco aq̄ in
 potu sumat. Vinū tñ subtile et tē
 peratū alin est tribuēdū. Autrinē
 tñ aut egri sit ex carniibus auuiz et
 edina. Eger p̄terea ante comestio
 nē et post balneū ingrediat: qd nō
 sit calidū sed tepidū. et in semicupio
 morā faciat. Sūmope vō cauendū
 est ne v̄ter soluat. Cui tñ si solu
 tus fuerit ex huius pulueris bibitio
 ne succurrēdū ē. q̄ k̄. gummi arabi
 ci spodij boliameni semirtini om
 niū añ. 3. i. fiat ex eis puluis d quo
 in die. 3. iij. cū sirupo de papauere
 albo aut rob mirtino denē huius
 q̄ pulueris bibitio oibus ventris
 p̄strictiōe indigentib⁹ q̄ tussiz pa
 tiatur remediū affert. Cui plerū
 q̄ addunt xilocaracte de syria. et
 bdelliū de mecha. Quod si lac egro
 febre generauerit auferendū ē ei

lac et ptisana quousq̄ febris rece
 dit dada. Deinde lac inde denuo
 tribuendū. Et si febris iterū redi
 erit reoto lacte ptisana est danda.
 Post cui⁹ recessiōe v̄t prius ad
 lac ē redeūdū. Hoc autē sp̄ ē facien
 dū cū necessitas vrget et v̄ter sū
 mope custodiendus ne soluiatur.

Eptisi

id est de vlcere pulmo
 nis cū sputo sanguineo
 ut dicit Ba. i. passiona. alit dicit capiz
 de ptisi. i. de sputis malis sanguineis

et saniosis: quia ptisis grece id est est q̄ sputū latine
 dicit symō tanuens i suis sinonimis. Idē pusie
 idē est q̄ spuēs latie. Moderni: ut Bordo et alij
 dicūt q̄ ptisis ē vlcus pulmōis cū p̄sumptiōe cor
 poris. Silbere dicit ecōtra. Ptisis est p̄sumptio
 corporis p̄pter vlcē pulmōis p̄pter qd vulgares vo
 cant oēm p̄sumptū ptisicum cum vlcere pulmo
 nis et sine vlcere. 3. sit p̄pter p̄sumptiōe cū vlcere pul
 mōis. Aui. 13°. can. dicit q̄ ptis ē p̄pter malaylcere sa
 pulmōis quā p̄comitat sputū sanguineū et sanio
 suz: q̄ i tali vlcere cum tāgīt caput alicui⁹ venule
 pulmōis et posterū fori et plica. p̄pter qd p̄ interual
 la spuūt q̄ritatē manifestā sanguis p̄pter corrosio
 nē p̄fundat. 2°. p̄comitat tussis p̄pter noci
 pulmōis sensam petēt illd expellere cū conatur
 flatu. 3°. p̄comitat duricia anhelit: aliquat. q̄
 pulmo guar libe non p̄t in actiones debitas per
 nam: ut dilatare se nō p̄strigere. 4°. p̄comitat
 rubor: aliquat maxillaz p̄pter fumū ab vlce eleuatū
 5°. p̄comitat dolor: aliquis i spatula max^o sinis
 straisq̄ ad hūerū p̄pter pelliculā pulmōis colliga
 tā in ill^o p̄tib⁹. ut dicit Ba. 4. de inf. in ca^o vltio.
 6°. p̄comitat ethica fe. seu p̄sumptio corporis v̄n
 mala acci dicta sūt statū p̄comitā ptisim fe. aut
 dicta nō nisi in p̄cessu t̄pis p̄ t̄ps stat sine fe. ethi
 ca et causat talis vlcera in pulmōe p̄lib⁹ d̄ cāis
 alin ex catarro colerico acuto v̄l falso cadēte s̄ ip
 sum et p̄ p̄ns vlcerāte vel ex ma^o tali veniēte alin
 de si durat. 4. de inf. in c. vltio. aut a p̄pleumo
 vel p̄lesi lōga et saniosa aut apturavene i pecto
 ralib⁹: q̄ portio sanguis ibidē remanēs saniat et
 corūpit. et sic corrodit ipm et vlcerat. 7°. Aliter
 nō ex mētōe Ba. 4. de inf. c. 9. et c. vltio. pulmo
 interdū p̄nt apturā v̄ne: ut dicitū est in ca^o illo.
 interdū p̄lmovulnerat vulnere simplici absq̄ sa
 niē: ut in p̄n^o ex vna de causis dictis quibusdā me

diū antiq̃s visum ē tali vlcera simpli^a sine sanie
esse incurabilia ppter p̃mū motū pulmonis
q̃ solidan^a bñ appropinquare nō p̃nt. **B**a^o aut̃ in
fine illi^o ca^o dicit̃ q̃ tali vlcera saniosa: puta q̃n
sunt in p̃n^o diuturna a bono medico efficiūt^r q̃
busdā t̃pib^o sanā^r nō plōgan^t q̃ a bono medico
tale vuln^o crustat̃ cū exsicantibus sicut scabies
ab extra in brachijs vel alibi. vt dicit ibidē. veruz
talis patiens p̃na occasione cū forti anhelu cū
dovel tussiedo vel altavoce p̃clamate coricem il
lum exspuit^r cū tussicula eiciūt^r cuz duabus vel
tribus guttis sanguis ppter qd̃ talia in summū
vitāda sunt ne tussicula illa añ t̃ps exeat vsq̃ sub
t^o crusta illa fuerit facta solidatio. q̃ iterū^r iterū
oportebit illā crustā regnare cū exsiccatius si cu
rare intēdit. **N**otū est: q̃ pusis ē pa^o p̃ncipali^r
pulmonis fin aliq̃a p̃te eius. **A**. de int̃. in. c. vlti
mo. **I**dē dicit̃. **S**. de inge^o. c. 9°. t. ii^o. t. ē p̃ colligā
tiā venit qd̃venire nō d̃z fin naturā puta illa ma
teria acuta corodēs t̃ est ibi triplex gen^o morbi
mala 2° mala p̃positi^o q̃ mala figura cū d̃ p̃dmo
ne t̃ solutio p̃mittat̃ t̃ est nocumētū regitiue.
naturalis mēbu mandant̃ ipius pulmonis nō bñ
expellēt̃ nec digerēt̃ vt deberet verū dispositio
p̃ricule bñ facit ad b̃ in q̃busdā dispositis ad p̃ri
sum cū pectore strico t̃ humerū eleuat̃ vocant̃ ala
ti collo longo cū eminētia gutturī. nā talis mala
p̃positio ex errore informatue facit ad facilem re
ceptionē materie. i. ad debile expulsiōē materie
t̃ pusis est pa^o naturalis pulmonis p̃ncipali^r p̃r
vitalis cordis t̃ alioz membror̃

Istis clarificatis cura p̃stis
bilis tibi patefacit. nam in cura hui^o vna ē intētio
curatiua p̃ncipalis. s. exsiccare tale vlcus cū exsic
catius t̃ abstergius: q̃ vulnera non sanant nisi
pus exsiccent̃. **S**. amp̃b. t̃ p̃ p̃ns cōsolidare t̃ ip
sum crustare. put est possibile. ppter qd̃ oīs p̃ri
fici habeāt in collatū suū seu mōsiōē suā in aere
sicco dicit̃ **R**as in suo p̃n^o. q̃ aer sicco attract^r
p̃ anhelitū exsiccat tale vlcus. **I**dē dicit̃ **B**a. **S**. de
inge^o. in. c. 10. t. ii^o. vbi ip̃e recitat q̃ ip̃e existēs ro
me eligebat ip̃is p̃sticis montes calidos siccos
p̃cissos a sole: t̃ elongatos a paludibus a locis
bassis. **E**t mittebat eos ad montē altū in cecilia
vbi est continuus ignis. **P**ropter eandē causam
t̃ mūgebat eis nare^s cū oleo sicco vt ē oleo rosen
sancino vt aer attractus magis exsiccaret vlcus
t̃ dabat eis metridatū t̃ tiriācā vt ip̃e recitat. **A**.
de int̃. in. c. vltime. in talibus eis plōgabāt vi
tam in finalibus moriebantur non obstantib^o re

medijs suis attributis nullus eorum euasit. vt ip̃
se recitat in eodem loco. **E**tant̃ g̃ tales p̃stici de
bolo anne^o puluerizato cum modico vini bñ lim
phati ante cenā p̃vna vel p̃ duas horas t̃ sumat
de eo p̃ modum pulueris in modica q̃titate sepe
de die t̃ de nocte sepe: s. q̃ bol^o ex se exasp̃at gut
tur misceat̃ cū pane zuccari in eq̃li q̃titate vel in
maiori vel i minori fin q̃ ip̃s est lapsus ad istaz
vel illā q̃titate. **I**dē dico tibi de terra sigillata. nā
ista duo tenēt p̃ncipatū in exsiccatō t̃ in crustati
dovlcus. **S**. de inge^o. **I**dē dicit̃ ras in suo cōtinēte
Etant̃ lacte dicit̃ ras in suo cōti^o. **I**dē dicit̃ **B**a^o
S. de inge^o. nam lac abstergit sua aq̃sitate t̃ mū
dificat t̃ cōglutinat t̃ consolidat sua castitate ve
rum rōne butirositat̃ humectat ppter qd̃ nō cō
petit. **I**deo dicit̃ ras in suo cōtinēte extrahat̃ bu
tirū deinde coq̃tur cum ferro calido vel cū lapidi
bus fluuialib^o igni^r vel saltim decoquat̃: q̃ tūc
melius cōglutinat t̃ administrat̃ ppter istā buti
rositatē modicā laudat̃ magi lac asine. postea lac
capre cū modica zuccara vt magi abstergat̃ cū q̃
etiam panē comedat. t̃ in potu sumat nisi conco
mitaret̃ se. putrida: q̃ tūc cōpetit aq̃ ordeī cuz se.
papa. vl^o cancris fluuialib^o nutriet̃ auricul^o pul^o.
p̃dicibus aucato ordeato r̃si cādarusovino sub
tili t̃ claro bñ liphato summo p̃ cauendū est ne
venter soluat̃: quia fluxus ventris talibus est
periculosus: q̃ si superuenit vtatur magis bolo
anne^o cum sirupo murtino: vel de sumac. vel aq̃
decoctionis: vel vtatur sirupo de ribes t̃ cēia.

Capitulum. 62^m. de pulsu tremore cordis.

Icum cordis tremore
fuerit pulsus velocitas
t̃ febris eger ex basilica
est minuendus t̃ troisci
cāphorati cum succo malor̃ aceto
sor̃ in potu sunt tribuēdi que. **R**.
spodij semis cucumeris citroli en
diuie lactuce portulace rosaz san
dali albi oīm p̃tes equales t̃ p̃vno
quoq̃ pondere auri vni^o ex eis su
mat̃ cāphore triū g̃ñor̃ ordeī pon
dus ex q̃b^o cū succo macianor̃ cō
fectis fiant troisci de q̃bus in po
tu quotidie vni^o aurei pōdus qua

¶ die tribuat. **Q**uod p duas ebdo-
 madas fieri puenit. si aut hec non
 suffecerint: lac de quo butirū sit ex
 tractū ad bibendū def. Ipeuo mi-
 triat ex pullis cū aceto ⁊ succo vne
 acerbe ⁊ ex acetoso. Sirupū pter-
 ea acetosū de zuccaro factū bibat
 Si aut cū cordis treore n fuerit fe-
 bris trocisci muscati in potu su-
 mā q. R. mastice spice xilaloes
 cynamomi gariosi. gallic muscate
 nucis muscate cubebe cardamomi
 maioris ⁊ helbaq corticis citri oim
 ana pōdus vni⁹ aurei musci sexta
 3. i. ex his omibus cū vino redolen-
 te cōspersis fiant trocisci: hi at tro-
 cisci cōferūt sincopi ⁊ tremori cordis

Electuariū dyamusci p̄ciosū
 Dyamusci p̄ciosum qd ad sin-
 copim ⁊ tristitiā ⁊ cordis tremorē
 ⁊ tediū faciēs. R. mastice cinamo-
 mi se. ozimi maioris se. ozimi ga-
 riosilati se. mellisse se. sinsumbri se
 mis sansuci macropipis oim par-
 tes eqles ex qbus oibus pulueri-
 zat. 3. x. sumat margaritay minu-
 tay coralli rubei carabe sete crude
 been albi et rubei. folij oīz añ. 3. x.
 musci tubatia corconijs puri. 3. f.
 conficiant cū melle de mirabolais
 lebulorū. Hoc em electuariū ad
 frigiditatem stomachi ⁊ digestiue
 egritudine optimū existit.

Epulsu siue treore cordis. ista
 ē rubrica ras i isto. c.
 i. 21. Rubrica d saltu cord ⁊ iectiga
 rōe ei⁹. ga. 5. d mī. c. p. rubricat d uul

latōe cordis ⁊ passionē descriptā vocat cardiaea.
 An. 3. cān. rubicat d tremore cord. Isti atiq va-
 rie rubicaueūt istū malū motū seu saltū cord ppe
 varias p̄dices tal mali mor⁹ cordis: vt declarat
 moderni i psalterijs suis diuimode rubicat ab
 ipis atiqs. ¶ Nō. q treor ppe n p̄t inec ipi cordi
 q: tremor ppe dicit ē noc⁹ seu mala actio motie
 aiate. 5. de mor. i. c. 2. mō i corde n ē tal motua
 aiata: s nāl motia puta vital dilatās ⁊ p̄stringēs
 ipm ⁊ artias: s bñ ict sibi pulsa⁹ seu dilata⁹ ⁊ cō-
 strictio tremlosana q: oppmīt a capsula seu pel-
 licul circūstātib⁹ rōe male p̄p̄ois cale vel frie cū
 ma⁹ mlipli⁹ i ea libe n p̄t dilatari n⁹ p̄stringē. s ad
 vtrūq festiat ⁊ neur⁹ bñ pagit sic festiat abelu⁹ i
 hoie volēte suffoca⁹. nā festiat ad at̄hēd ⁊ ad ex-
 pellēd aerē ⁊ neur⁹ bñ pagit. Iō tal abelir⁹ ē tre-
 mulosus. Ita em p̄flu cord pulsar dilatat set cō-
 strigit ē vic lē: iō tremulose mouet. Et q: cor p̄p̄
 sū ē a p̄dici pellicul seu capsula rōe male p̄p̄ois
 p̄l frie ē ma⁹ hūorali v̄l v̄tosa ⁊ sufficiēte pur si
 bi p̄uēit n dilatat: iō calefit i se ex b. ⁊ q: v̄l p̄m
 cā est cala pur diē ras i suo p̄t. Iō diē i diuimōis
 bus suis. c. p̄p̄o i fine. Iō ē qdā saltu ⁊ auditate
 dilatat p̄p̄t necessitatē at̄hēdi aerē extriscū fr̄z
 vt refrigeret ipm. iō ras ex isto ictō rubicat i suo
 p̄t vt ē dēm de saltu cord. ē rubicat ibid de ie-
 ctigatōe cordis: q: sic iectiga⁹ p̄p̄e dicta ē sola di-
 lata⁹ mēbri potēt se dilatare rōe v̄tositat̄ mēclu-
 se: vt fit tota die i spatul ⁊ i ocul: vt diē ga. 6. de
 mor. c. 3. ⁊ appet ifirmo q: cor solū dilatat p̄p̄t
 auditatē dictā at̄hēdi aerē extriscū rōe nēcitat̄
 rōe puta ifratōis iō ex tali silitudie ras rubifica-
 uit d iectiga⁹ cord. silt q: de possibilib⁹ iectiga⁹ p̄t
 iesse ipi capsule p̄p̄mit p̄p̄t v̄tositatē iterclusam
 ⁊ ibi gñatā fin q: inest alijs mēbris potētib⁹ se
 dilatare et talis dilataratio seu iectigatio in capsu-
 la comprimit cor ⁊ phibet eius dilatarationē natu-
 ralē ⁊ sibi debitā. Et q: ex talibus causis titubat
 ⁊ titillat in motu suo naturali: vt apparet ifirmo
 vt dicit Ba. 5. de interiorib⁹. c. p. Locat istum
 malū motū titillcū cordis morbū subscriptū seu
 intellectū q: est causa talis mali motus vocat car-
 diaca passionē: vt ipe recitat in ca. i. ⁊ in ca. p̄e-
 cedenti vltimo 4. li. circa finē ca. quia cardian
 grece idē est q: cor: latie cardiaca passio cordis:
 sue pellicule pncipalr dicit Symon ianuen⁹ in
 suis sinonimis. An. aut. 3. cān. vocat talem ma-
 lum motum tremorem cordis seu motū tremulo-
 sum causis et modis iam dictis. quidam autem
 modernorū in psalterijs suis sequuntur istum mo-
 dū. quidā illū cū dictionib⁹ diuersis p̄siderat: sic

per rubrica diuifor antiqz clarificata bn itelligēti.
Uterius nota: qd causa talis mori mali et sal-
tus cordis duplex ē i gñe: vt dic raf i suo pñete.
Id dicit in diuifioibz suis. c. ppo i fine. vna ē ma-
la 2° cala cordis cū ma^a seu i suis pellicul mlti-
rōne ocijvl' crapule excessiue: puta i venis ei' et ex
in positatibz ei' p viā refudatōis pviā plecto^e ip-
suis capsule. **A**lia ē mala 2° fria cū ma^a apōsa
a qsa l'dura l'hūorali l'vetoſa i capsula cordis seu
in suis pellicul multi' fil'r rōne ocij' massueti vel
crapule ciboꝝ maloz et male pator. **I**sta tal' ma^a
stat ibibita in positatibz sic in tumid ocloꝝ caligi-
nosoz: verū talis capsula de possibili apāt apate
a qso. est vnaveſica plena aqſitate: vt recitat **Ba**?
5. de mī. i. c. p^o de ſimia ſua qd ē ita poſſibile i hoi-
bus ſicut in ſimia. **E**t de poſſibili apāt qd qſſitie
dura ac ſi pellicla ſup pellicla eēt vnita: vt ſcitāt
Ba? de gallo ſuo in eodē loco qd eſt ita poſſibile
in hoibus. **I**n veritate vidi nō eſt diu in corde cu-
iuſdā comit' q fuit apātus qndā groſſitie carnos-
ſam et villoſam ſemipelliculoſaz ad qñtatē nucis
iuxta cor: iter cor: et capsula iherente cordi pluſqz
capsule et p vñū annū fuit demacerat' mltū vltra
ſuā naturā corpulētā. ppter quā demaceratōez ſi-
ne cā mltā multi dubitabāt ipm fuiſſe potōnatū
ppter qd pꝛz tibi difficultas artis: optet nos loqz
ſup cā nō ſenſata niſi ex qbusdā ſignis extriſecis
opināz. **U**ter' nota cardiaca pa^o que ē cā tal'
mali mori et ſalt' cordis et iectigatōis duplex eſt
qdā ſit a mala 2° pñone cū ma^a hūorali vel apōsa
vel vetoſa cala vl' fria in capsula cordis multipli-
cata: vt eſt dē m rōne ocij' i aſſueti vel crapule ma-
gne vel p viā catarr'i capsula cadent' p vcaſ pul-
monis: vt pꝛigit anthimeron medico rōno q pꝛi^o
paſſus eſt materiā qſſam inuenis pulmonis faci-
entē ſibi duritiē anhelit' et pulſus poſtea maſſia
illa fuit expanſa in capsula cordis et fuit fact' car-
diacū: vt recitat **Ba**? 4. de inte. in. c. vlti^o in fine
ca¹. **I**d dicit. 5. de inte. in ca^o p^o in pñ^o. **I**ſta talis
paſſio cū maſſia cala vel fria hūorali vl' apoſtēmo-
ſa dicta in capsula multiplicata dē cardiaca vera
a modernis nꝛis. qz cā eſt in ipa capsula magico-
mūcta. **A**lia eſt cardiaca paſſio q eſt cauſa tal'
mali mori et ſaltus cordis et iectigatōis q ſit a ſan-
gume: vl' colera aduſtis venietibz p viā fluxus ab
epate ſplene: vl' vcaſ advenas dyafragmat' et ad
receptacla cordis et venas capsule faciēdo ſaltū
et malū motū in dyafragmatē et cordē partibz
cordis cauſ' iā dicit: vt dic raf i ſuo pñ^o. **I**ſta eſt
mociabilior: et deior: vt dic raf i ſuis diuifioibz. y^o
iſta ples iſſic i pꝛi^o pꝛi^o ſuā poꝛnibilitatē et vene-

noſitatē ma^a mñce aduſte. **U**n^o ingꝛ fuit mortu^o
in mōtepeſſulāo tpe meo. **I**ſta cā ineſt mltū ſā
guineis et epatiq ſpleneti q venoz ſemiaduſtis q
curat' et pſeruāt cito ſlōijs reitērat' mltiplicat' et
pñuat' regimie attenuatio: dic raf ibid. **E**t ſit
a ſumis eleuat' a ma^a ſto¹ pūgitia pūgete et mor-
dēte oriſi^m ſto¹ et effumate ad ſup¹ pꝛi^o quā eſt
ſumatōez et 2° paſſionē oriſicij rōne vicinitatis et
colligā^e cū corde cor: titillat' titubat. ſ. i ſuo mo-
tu: vl' ſit a ſumis eleuat' rōe vñū mōdētū oriſis
cū ſto¹ pꝛi^o quā effumatōez et cōpaſſionēz cor:
pſit patit' vt ē dē m et p eūdē modum ſit a morſu
aialiū venenozoꝝ vl' ſit a diſcrasia et ſumofitate ro-
tius corpis put' pꝛigit febriz' qbusd. cū iſta cā
ſtat ſudoꝝ frigid' dyafroetic' et iſte occurrit plu-
ries i febriz' peſtilētiālibz et i pꝛi^oqz mortu talis
cardiaca facta iſtis modis dē cardiaca nō vera a
modernis: qz cā nō eſt pñcta cordi. **N**otū eſt bn
itelligēti ex declarat' q tal' mal' mor' cordis tres
mulofuſyſ iectigatiū vl' ſaltus ei' p morbo deſ-
cripto epa^o pñci^o capsule cordis: et pñ corō per
colligatiā ei'. **E**t b vult **Ba**? 5. de inte. c. p^o. verū
Aui. intēdit in 3°. et **Raf** in ſuo pñ^o. q alh ē pa^o
corō pñci^o qñ ē mala 2° cala febril' cū ma^a. vel ſi
ne ma^a reſoluēs ſpūs cū ſudore frio dyafroetic' vt
in aliqbus pꝛi^oqz mortu a mala cala cordis in
aere calidiſſimo l'in ethicayl' pñſi. **E**t ē ſp p colli-
gatiā iſti' mēbz vl' illi'. vt ē dē m in ſe p morbo
deſcripto ē mala 2° cala cū ma^a et ibi morbz i re-
ceptaclō i ſe aut tal' ſalt' ſeu mor' mal' vital' cordis et
iectigatiū ē nocu^m ſeu mal' mor' vital' cordis et
p morbo deſcripto ē pa^o pñci^o nocēs vñū vitali
cordis pñr alioꝝ mēbroꝝ: vñ tal' pa^o via ē ad ſin-
copi ſic ſincopis via ē ad mortē vt ē dē m nec ſit ti-
bi mirū q ois ma^a malavenit ad pꝛes illas pviā
flux' ſeu catarr'i vl' p viā effumatōis: vt i pñ^o po-
pſinoꝝ nō faciat ſaltū cordis ſeu tremorē qz ma-
teria qñqz effumās nō eſt ſufficiēs ad b rōe tā-
temaliciē n^e qñtat' faciē illā oppreſſiōez corō
in ſe. qbusd peſtilētiālibz vl' alijs l'in ſumo eleua-
to a co. praſſina vl' eruginofa icipiēte ebullire pu-
treſcere poſſet b pꝛigere: et pꝛigit de facto q ſu-
mus ide eleuat' ad cor: fac ſaltū cordis et ei' mor-
tū iectigatiū ſeu titillcū in qbusdā tertianarijs
in qbusdā coleriq aduſtis: in qbusdā rōne diſcra-
ſie mouet aliq poꝛtio colere eruginofe et fac po-
pſinū: qñ ſincopalē y^o cū pulſu tremuloſo b vidi
in trib' coleriq aduſtis diſcraſie tpe meo q morie-
bantur de tertiana ratiōe motus colere praſſine
et eruginofe. de quo quidam ignoꝛantes cauſam
mirabantur: qz nō eſt mirabile.

His clarificatis cura treor
tis cordis
feu iecngatōis feu salt cordis et titillatio cordis
tibi patescit. Prius autē q̄ in cura pcedas scire et
p̄siderare o3 quā spēm cardiace passionis cor pa
tit si vera l' nō vera. et si vera quā patit et colligatiā
q̄ capsula cordis et patit modū gñatōis sue pas
sionis: q̄ in b cura diuificat. Si q̄s q̄ motum
tremulosū l' saltū cordis patit de ma^a aq̄sa i apla
gñata i cordis capsula l' de ma^a gñavillosa l' pel
liculosa trumbosa et indurata p modū apat qd
patescit: q̄ tal' mor' tremulosus et salt' cordis seu
mor' titillicus iecngatū ē q̄si p̄tan^o: q̄ cā vni
formis sp̄ appropiat cū pulsu buro p̄t oppressio
nē cordis et arterie et patēs ex b. q̄ p̄tine ledit
in actōe cordis p̄tine demacerat p̄t actōz cor
dis nālē debilitat. Cura hui' tal' impossibil' est: s
inuabim' cor et pectoralia cū inuctōe pectoraliū
cū anodinis et exerci^o moderato p̄tū pectoraliū
inungatū ḡ sibi pectoralia cū olō cīfāmio i dua
bus p̄tib^o. tertia pte olō camo^o. v' aneti l' amigō
dulciū: sero et mane et faciet exercitiū debiti i pe
ctoralib^o. Dentur sibi vitella ouoz tremula ē mo
dico zuccaro in introitu lecti loco electuarij. vel de
tur sibi de dyābra duo boli de mae et sero sine po
tu. Utat lacte cap^o in q̄ lapides fluua^o. sint exti
cti: v' q̄ pay decoquat. Utat ordeato auēato cū
sar de zucc^o i cena: v' in fine p̄adij carnib^o volati
liū eduli: et mutōis si tps tēpatū fuerit balneet i
aq̄ tepida semel in q̄ndena aū cenā p vna hōraz
vel de mane. Si q̄s motū tremulosū seu titil
licū v' saltū cordis habuerit ex ma^a aliq̄l' cala i
capsula cord' multiplicata ex ocio corpali et ex cra
pula excessiua: qd patescit. q̄ tal' est corpulē l' sa
guine^o fuit sar colorat' cū velocitate pulsus cū vi
ni colorat' i pectoralib^o d̄ facili icurrere difficil' ta
tē āpeli^o viuens i ocio corpali et i crapla et ledit
porisinalr' frequē ex tali malo motu et saltu cord
eūdo fortit' potū^o ascedē^o i altū. de p̄si^o ras i suo
p̄ti^o. et ga^o. 3. d̄ inq̄. i c^o. p̄. circa finē. et aui. in 3°.
cañ. fōet tal' d̄ bas^o b̄rachij sinistri plies et tene
at regimē attenuat^o sumat dūtaxat d̄ vno ferclō
i mēsa et pay cener ples curati sūt cū solo b̄ et p̄s
uati. et si tal' fōia fieret d̄ vā iseriori pedū. alh m̄
tū laudat ras i suo p̄ti^o: et mutet se de regiōe cala
ad friaz faciē^o exercitiū quē mēs sp̄ aū cibū: qñq̄
icipiat pay sudare ex b̄ māifeste inuabit nā. Et su
mat aū tales fōias bis l' ter ē aq̄ et 3^a. p̄tēvini cla
ri. 3. ij. aloes citri mirre. 3. f. croci siluestri. 3. f. h. p̄l
uis: si nō p̄t potare sumat in pillis. Et q̄ i talib^o
se supfluitates aliq̄les fā^o i pectoralib^o: et i sto^o

eēt sar sibi p̄ueniēs sumere castia^o. v' māna l'oe
pillis de aga^o. 3. ij. verū q̄ agaric^o p̄mouet mas
teria i pectoralib^o iduc tremorē cordis assellā^o. nō
ē piclin. 3. d̄. 3. ij. verap ga^o dissolute cū aq̄ deco
ctōis ablin^o recēt. 3. ita verap. laudat mltū a rasi
ēplet et epithiet cor. Si cor sit mltū calū qd p̄t
ex p̄su et vīat hūdie corpoz: et ponat s̄ māmū
lā sinistra ē sand puluerizat et rof et spodio et aq̄
rof. 3. f. sand al. et ru. aū. 3. f. rof ru. 3. ij. cāfore. 3.
i. spo^o. 3. i. aq̄ rof. 3. ij. aq̄ plātagi vel portū^o acci
3. i. misceat h̄ epithia s̄ cor de mane in auroa ap
plicet bis l' ter: v' h̄ vng^o tale si multū cor sit ca.
3. f. olei rof vīfācin. 3. f. olei nenuk. 3. f. sand al.
et ru. subit^o puluerizatoz aū. 3. ij. cāfore. 3. i. cor
ralli ru. 3. ij. spo^o. 3. i. cere q̄ sufficē h̄ vng^o liq̄ de q̄
inūgat se alh de mane v' de sero i pectore remol
liat p̄ pausaz buglof. i vino suouel i aq̄ cum qua
liphat vinū l' liphet vī^o d̄ aq̄ distillata buglosse
et da sibi isup in introitu lecti duo coclea^o succi bu
glosse et sp̄ vīat boragib^o et buglosa i potagij et
vīat isto electua^o de mane sto^o ieu^o. 3. f. buglosse
sicce efficcate i vīmbra et subit^o puluizate. 3. f. ba
silicōis gariofilate de rōici rof. aū. 3. f. limafē au
ri et argēti aū. 3. i. cerisi crudi. 3. f. coralli ru. 3. i. spo
dij se lactuce enō potū^o aū. 3. f. musci fini. 3. f. si
videt pone de cāfo: a. 3. i. panis zucc^o. 3. i. et 3. aq̄
buglosse l' succi q̄r. i. f. elect^o i bolus paupib^o fa
cim^o plierē de buglosa efficcata i vīmbra cū 4^a
pte coralli ru. l' 3^a. pte de cū mo^o vīni clari lipha
ti cū aq̄ rof de mane v' de sero aū cenā in introitu
lecti. vitabit spēs allia: cepas: vinū purū. lac ace
tosū excto butiro. v3 sibi i potū sup diē locorimv^o
aq̄ ordei: vel sir^o viol^o vel rosace^o. cū. i. coclear fit
vīna tacea plēa aq̄. Vel de sibi. i. coclear puluis
sequē cū mo^o vīni d̄ mane. 3. f. se. lactuce. se. enō
se. portū^o spo^o l' sād conādi sicce et p̄pati buglosse
basilicōis coralli caca b̄ margar. aū. 3. ij. f. puluis
de vī dēz ē: et vīat regimie friō. 3. f. vult i 9° q̄
sumat de trociscq̄ de cāfo: a de mae ē succo gñato l'
cū aliq̄ aq̄. Et si q̄s talē motū tremulosū titillū
cū habuerit a ma^a aliq̄l' friā i capsula cord' mltū
plicata ex ocio corpali v' ex crapula excedē per
viā indigōis qd rari^o p̄tigit ex tali dīscrasia friā.
qd patescit ex signis p̄ijs s̄ dicē q̄ talis ē corpu
lēt^o stāticus de facili. et ē mo^o fortit' motu icumt
difficultatē āpeli^o viuēs i ocio corpali et i crapla
vīe soliti cū vīnis remissis et ledit porisinalr' ex
tali malo motu et saltu cord' eūdo fortit' laborā^o
De p̄si^o ras i suo p̄ti^o teneat regimē extenuat^o.
cōedat d̄ vno ferclō dūtaxat pay isup n̄ potet int
duas cōesthōes. vīat exerci^o bono aū p̄adiū^o aū

cenā vtaf stuphis ficcis. Sumat bis in anno. 3. i. f. cassiek dissolute i decoctōe pūmoz vuar pass: caricaz iuiube sebesten put plies posui i c^o d ca tarroz de plrefi. vel sumat. 3. x. bone yerap. qā' dis solute cū decoctōe absinⁱ. Et etiā raf multū lau dat i mā^a flā^a 7 co. grossa piff de aga^{co} bñvalēt i dosi. 3. ij. f. 3. mouēdo mā^{am} i capsula assellā^a sin copizāt al' nvidi b de facto. iō lib' ē effugio si mo reret i tali por^o eēt horrēd. Sūar de mirab. nigrī l'kebul' oduⁱ bis i septia^a d mae i auroza: potet. 3. i. gariof i masculioz tritoz 7 distempatoz ē lacte vaccio: l' ouio faciat b plies 7 sūarvū coclear pl uerj seqnⁱ ē vino liphato d mane. f. buglosse ex siccate i ymbra ozumi gariofilate nuq muscate i indice derōici rof. añ. 3. f. pāis zuccⁱ. 3. i. f. f. pul uis de q vtaf vt ē dēz: vtaf melissa buglosa bora gibⁱ i potagijs suis. Vtaf dyābra dyamusco me tridatovno: v' alio qz die. Raf vult i. 9. almasorj q vtaf qz mae d trociscⁱ muscat. receptā pōit ibi sūt bñ ad ppo^m. Vel faciāt puluerē de ill' 7 vtaf qz bñ sūt cū ad ppo^m. Vtaf buglosa remollita i vino vel i aq cū qua liphabit vinū: v' liphēt vinū cū aq distillata ei⁹: eodē mō vtaf basilicōe spālīⁱ fol' latoz. Vel isto elect^o tali. f. pluerj leticie ga. puluerj dyacaparj. añ. 3. i. cardamōi 33ⁱ al. rasure eborj rasure cornu maroscoros scurynicoz: añ. 3. f. gariof galāge zedoarij yfoⁱ añ. 3. i. nuq ambre añ. 3. f. limature argētⁱ. 3. f. limature auri. 3. i. feri ci crudi. 3. f. floz boragi 7 buglosse añ. 3. f. aq me lisse qz. i. 7. f. pāis zuccⁱ. H. ij. f. elect^o C Et si qz talē motū tremulosū 7 tūllicū hūit in corde exvē tofitate i capsula l'circa gñata. qd patefcit ex ve locitate resolutōis ei⁹. nā i spa^o vni⁹ l' duoz pñ nē euanesceat patefcit ex leuitate laborē expaucita te diuistatj pulsu. vtaf electuarijs dicj stati in cu ra tremorē tūllatōis d cā fria 7 pluerib⁹ finalⁱ oia q dicta sūt i cā illa sūt: qz tal' cā vētofa cāf a ca lore claudicāte. 3. d vna erit int^o curatia C Et si qz talē malū motū tremulosū vt tūllicū hūit in corde ex sup fluo san. cal' oz adusto veniēte ab e pate l' splene ad cor pvenas dyasfragmar. vt dicit raf i suo pñ p p qd icipit saltⁱ 7 mal' morⁱ i dyas fragmate fieri. Qd patefcit ex signis calitāt 7 i flāmatois i eis sē epatic: spleneⁱ. colici i excessu semiadusti ē veloci 7 mag pulsu i alia hora. 3. sta cā tremorj peior ē t mag mortalⁱ: qz sanguis adu stus mlic⁹ hz rōezveneni. b itēdit raf i diuisioni bus suis in fine cā 3. isti curēt p flōias reteratas sic i tremore 7 tūllatōe a cā calā mltiplⁱ in ca psula cordis 7 pl⁹ regio calā ē eis nociua 7 muta to ad regionē friam. eis mltū ppetur: sūant regi

men illoz suppleat illud si transferri non pñt ad aliā regionē teneāt regimē infriatiū 7 hñectatis uū cū dieta hñectatia 7 attenuatia 7 exerci^o pue niēt ex balneo aq tepide semel in qrtale ani: vta tur sero capno ē sene 7 epithio 7 vtaf mirat ol' ni grif v' indⁱ 7 alijs remedijs dicj i cura mlie passiois. 7 vtaf bugloslavt ē dēin in alia causa. C Et si qz tremorē v' tūllatōez cordis habuerit ex hūore colenco pūgēte 7 mordēte ozificiū stoⁱ. multū sensibilis ex ppassiōe cui⁹ 7 ex effumatōe cor pant. qd patefcit ex dispōne corpis colerica sinbūda irascibili venosa vrimis tinctⁱ sirupet cū sirupo acetoso pposito i duab⁹ ptrib⁹: 7 in 3^a. par te sirupi absinⁱ. pñr purget cū cassiak cōi. 7 reub. vel cū yerapiq dissoluta: vt dēin c st. 7 post purga tionē sirupet silt p tps vtendo buglosa: vt ē dēin supius: qz ex sui natura valet quomodo admi sstrata. 7 pmutet iu aerē frigidū: 7 vtatur acetosis 7 aceto 7 non obliuiscans epithiata frigida nec vnguēta frigida nec alia dicta supius in cā calā multiplicata in capsula cordis: nec alia tibi expli cata. C Et si quis talez motū cordis habuerit ex materia frigida in sto^o puta ex flē vitreo. qd pate fcit ex dispōnibus 7 significatōibus 7 appetitu si gñificatib⁹ sup tali dispōe stoⁱ sirupet cū ozielle diuretico l' squillitico: cū potu yerapiq 7 alijs re medijs dicj in cura tremorj de cā fria mltiplicata in capsula cordis. nam oia ibidē posita sunt pue niētia i ista cā. iō ibi recurre ex intētoe pncipali C Et si quis tremorē seu malum motū in corde habuerit ex sūbiciis accedentib⁹ ad stmachū 7 mordentib⁹ ipm. qd patefcit ex dolore pungitiuo in ozificio stomachi 7 ex dispōnibus alijs signifi cantib⁹ sup vermes: vt qz puer gulosus vrēs fru ctibus. Dent ea que faciūt cōtra vermes se. lum bicoz non cōquassatū: nec remollitū in aceto: si p se detur cum sicu vel modico melis 7 nō come dat de duabus horis in crastinū detur. 3. i. aloē ci cotrim cum decoctōe absinⁱ: dando 7 exequēdo illa q dicta sunt in cura tremorj de cā fria in sto^o i capsula. C Et si qz talē motū cordis tremulosū ex punctura scorpiōis v' alterius aīalis habue rit: qd patefcit def sibi triaca qz mane p. x. dies: 7 dent sibi pulueres 7 alia que dicta sunt in cura tremoris cordis de causa frigida. nam similⁱ ta lia venena frigida sūt. Ideo vtaf tyriaca metrida to et dyambra. C Et si quis tremorem cordis habuerit ex discrasia calida: fori et fumositare totius corporis et quibusdam febribus pestilen tialibus: dietetur pcut in acutis fe. est facien dū 7 supetur cum rob de pomis: 7 cum sirupo de

Capitulū de cura fastidiū.

Istis clarificatis Cura horz
tibi patef
cit. Prius aut q in cura pcedas sciret p sidera

Capitulum de cura vomitus.

Ecura vomit⁹. ¶ Nō: q^{uod} vomitus ē malus mor^{us} exp^{er} sue natural^{is} sto^{ma}chi. 6. et 5°. de mor^{is}. c. 3°. et cūq^{ue} tal^{ia} mala et violēta actio expul^{si} sue nā^{tural}is sto^{ma}chi p^{ro}p^{ter} rem malā exītem iⁿ p^{er}icūlo sto^{ma}chi. ¶ Erem talis materia h^{ab}et dī^{vers}os gradus iⁿ malitia. vñ vomit⁹ q^{uod} sit ex cibo sordido: v^{el} ex materia humoralī mala non est statim restringend⁹. nūⁿ facta expulsiōe competētī talis materie nociue tunc confortatur stomachus vt dicetur. ¶ Nō^u

est q vomitus p morbo descpto ē passio sto^a p^aca
ui t ouificij. t ē p colligatiā rei extrinsece puta ma
loz ciboꝝ vel maloꝝ potuū. vey pōt esse tātu exce
dēs vt i colica passio edicet qd est p colligatiā
epat mittētis malā materiā colicā ad fundū sto^a
ppter qd fit vomit⁹ excedēs t secessus tal⁹ mat⁹
male colice. **Et** ē morbus i receptaculo p mor
bo descrito. in se aut ē mal⁹ mot⁹ t violent⁹ ex
pulsue sto^a ppter qd nocu^m seu mala actio ipi⁹
Uerū vomit⁹ est aliqñ sine magna grauita⁹ t si
ne magna violētia nature t p eū acqñt sanitas
ppter qd nō dī dī accūs morbi sed bona act⁹
vtinis expulsue natural⁹ sto^a. hoc cōcludit ga³o
de mor⁹. auctē theosili in. c. pen⁹. t p morbo de
scripto ē nocumētū regitiue natural⁹ puta digtie
ipius mēbri mādan⁹. Et ē passio p morbo descri
pto expulsue natural⁹ sto^a qz illi infert passionēz
ppter qd facit motū violētū: tñ puta ipm vomit⁹
tū p illo malo motu ē pa⁹ nā aliū pectoraliūz t
capitis. nam caput t oculi patiūtur t organa sē
sui: vt notū est.

istisclarificatis cura vom
tus ubi pa
tescit. Prius autē q in cura pcedas: scire t cōsi
derare oꝝ maliciā matie t gradū in sui malicia t
si materia talis est cōpetēter euacua⁹. t si se. cō
comitat⁹ vel nō. qz i hoc cura diuersificat⁹. **Et** si
qz vōitū sine fe. d. qēqz ma⁹ hūorali colicavitelli
na t citrina eruginosa vel nigra hūent tolerād⁹
est vomit⁹ p aliqz horas: vt matia aliquatū ex
pellat. sñr sto^a pfortet exteri⁹ t interi⁹ sumat de
fir⁹ deribes vel de fir⁹ citonioꝝ vel mirtilloꝝ l⁹ de
sumach vel pomoz acetofoꝝ: vbi sit modicū spo
dij i clarificatōe. 3. ij. Vel sumat de fir⁹ mēte curz
aliqz hoz p sūvna portio capiat de istis cū aqua
pluuiali cocta. vel sumat duo coclea^a alii de hoc.
R succi malozūgnatoꝝ musoz. H. f. succi mē
te qñt. i. decoquat⁹ sil⁹ vsqz incipiāt inspissari da p
se vel adde ternā prem⁹ vel qñtā aq pluuial⁹ bulli
te sumat bis vel ter in die. vel de succo citragulo
rū. **P**aupib⁹ facim⁹. R. mēte re. 3. i. distēpent⁹
cū vino malo:ūgnatoꝝ qd sufficit. vel cū citran
guloꝝ succo sñ por⁹ vel cū aq cisteme bullite curz
modico aceti. **R**asis diciti suo pūmēte pponā
tur extrēitates i aq fria: multū sedat vomitū. por
tulace valēt ad vōitū t fabe cō corticib⁹ coccybi
sit modicū aceti valēt ad nauſcā t vomitū. **R**as
i suo pti⁹. sil⁹ ponit poma acetosa cruda t assata
cū pasta laudant a rasi t rob eoz. **U**taf pur co
ctanis mēspul⁹ fo: b: ordeato pus tñ exsiccatō qñ
torefacto. ytaf carnib⁹ volatiliū. capro assat⁹ cū

aq ros t vino maloꝝ i modico aceti in modū sal
samēti. **U**irabolani pfecti sibi valēt: dū tam
sint citrim i ma^a cala vel kebuli. si flā cōcant: su
mat de mane añ die duos vel tres. s. cōtinet duo
b⁹ dieb⁹. ab extra pfortet sto^a infūdat⁹ tosta pās
in succo mēte: postea supspgat pul⁹. mastiq desus
per t sto^a supponat renouādo de trib⁹ in tribus
hois. vel decoquat⁹ mēta cocta nō cōqñata i vi
no grosso cū. 3. ij. mastiq cubebaz spice. añ. 3. h. pl⁹
uerizent⁹ grosso mō t decoquat⁹ sil⁹ in dicto vino:
t spōgia plies ibi infusa cala sto^a applicet⁹ p ali
quas horas. postea pōt apponi de emplis itati
dict⁹. vel applicet⁹ in cā cala istud emplm supra
sto^a. **R**. psidie balauſtie sumach añ. m. f. de
coquat⁹ in aceto vel aq cōquassat⁹ t h emplm su
pra sto^a. in vomitu colico nigro valēt spōgiavcl
lana ifusa i aceto fortificato. **R**as i pti⁹. i qñqz
vomitū excedēt: laudat vētofas i spatul⁹ supra
sto^a sine scanficatōe ligatio extrēitātū iferiorūz
forz dolorosa sil⁹ valēt. **R**asis in suo continente
Et si qz vomitū sine fe. de ma^a flā^a hūerit: vt
puer t siles ēplet sto^a t mungat⁹ cū oleo nardi
nor supspgat mastiq subn⁹ pluerizant. **U**el sic
R gariof subtilit puluerizat⁹. 3. ij. t pent⁹ p noctē
i. 3. i. aq colēt de mane t addat mastiq. 3. i. h. pul⁹
q asp gat supra sto^a pcedēte inūctōe ē oleo ma
stiq. sil⁹ valēt ista ifusa i succo mēte i q supspgat⁹
pul⁹ mastiq t sto^a applicet⁹. v⁹ decoqñt mēte. m. ij.
ros. m. i. i vino pās ass. ifusi i vino. 3. ij. qñsent⁹ sil⁹
t supspgat mastiq subtil⁹ puluizant⁹. 3. ij. applicet⁹
vna ps supra sto^a dū voluerit cibare ipm. i cā ca.
valēt ista si decoqñt i ace⁹ t tosta ifuderet⁹ i ace⁹
l⁹ de vñū coclear succi mēte ē duob⁹ gariof puluiz
ant⁹ sñ sero t mane añ cibū p duas horas. l⁹ de si
bi mediū coclear rute sicce puluiz⁹ ē mo⁹ vñū v⁹
de sibi d⁹ coriād⁹ ppato ē ruta sicca puluiz⁹. **U**el
de sibi d⁹ isto pul⁹. **R**. gariof. 3. ij. ligni aloes. 3. i.
h pul⁹ de sibi mediū coclear ē mo⁹ vñū añ cibū
p duas horas. **Et** si qz vomitū habuerit ē fe.
si i pn⁹ por⁹ fuerit bonū. iō nō ē restringēd⁹ y⁹ p
uocād⁹. qz ex b⁹ fe. cito curat⁹. qz cā ante minorata
nā ē potētiōz supra materiā pūctā. iō sit por⁹ bre
uior. t si i fine por⁹ vel i er⁹ statuvomitū hūerit:
nō ē restringēd⁹. qz p⁹ de dñis fe. dic⁹ ga⁹. qz cā ma
terial⁹ pūcta por⁹ mēdū expellit⁹ p secessū: mēdū
p vomitū: qz grossa nō bñ p⁹ expelli⁹ p capita puaz
vēaz. nā fac qd meli⁹ ē. iō remittit eā ad pcauum
epat⁹ t p pñs euacuat ea p infer⁹ v⁹ sup⁹. iō bo
nū ē. **Et** si qz vomitū hūerit cū fe. pñ si i pn⁹
fuerit bonū ē sibi nō ē restringēdus nisi multūz
excederet: qz tal⁹ vomit⁹ sit ex tali repl⁹ de stoācha

li. ¶ Si i augmēto venerit vel statu aliq̄l' r̄ n̄ ex
cedēs nō restr. n̄ gāt nisi multū excederet: s̄ p̄for
ter sto' vt dictū ē i cā cala stati. r̄ sic t̄minet cura

Caplin. 63^m. de colerica passione.

¶ Un p̄uis dolor p̄uctio
r̄ tristitia alicui supuene
rit: affuerintq̄ cū ea vel
post ip̄am vomit' r̄ vētris solutio
aq̄ cala multotiēs cōtinue i potu
tribuat'. r̄ si adhuc pseuerauerit vo
mitus r̄ vētris flux': aq̄ cala iterū
def. sedabit' em̄ passio. Cū autem
egritudo q̄uerit: eger balneū in
grediat' i quo p̄ vni' hore spaciū
moret'. Egressus aut de balneo le
ui alaf' nutrimento: deinde dormi
at. Sz lz vomit' r̄ vētris flux' vehe
mētes fuerit r̄ sinthomata f̄refa
ciētia supuenerint: nō tñ ē timēd':
imo cū medicamib' q̄ ego noīabo
succurrendū In p̄ncipio itaq̄ tro
cisci de olibano cū aq̄ r̄ niue r̄ rob
granator' dens' sel' q̄ itē etiā sūt dā
di si vomit' n̄ cessauerit. duosq̄ ad
iutoria r̄ coxe i sup̄mis p̄tib' ligēt'
r̄ aq̄ in niue inf̄rigidata sup̄ crura
r̄ pedes fundat' r̄ in ip̄am etiā mit
tanē. Venē q̄ ex sandal' rob' cāfo
ra gallia aq̄ rosacea p̄sp̄is epithi
mef' r̄ p̄an' aq̄ rosata i niue inf̄ri
gidata ifusus desup̄ ponat' q̄ post
q̄ tepēfact' fuerit ē remouend' et
ali' vt p̄us desup̄ mittend' Ad po
tandū aut paulatim tribuat' vinuz
vetus t̄patum cū rob' granator'. et
qn̄ vomuerit itez tribuat'. ¶ Danē
q̄ in succo granator' infusū cogē
dus ē sumere cū vino r̄ comedere

Quē si vomuerit: itez dand' ē do
nec q̄escat. ¶ Si sincopis supue
nerit: m̄usc' cū vino dare pueniēs
ē inde inferēdo r̄ succ' carnis edi
ne r̄ pulline cū pauco citoniorum
succo i vino m̄isc' i potu ē tribuen
dus. ¶ Nulli p̄terea sūt assand' r̄ an
nares ip̄i' discerpēdi. thus etiam
dand' ē vt ip̄m masticer' r̄ paulati
traiciat. Et postremo bolū cora
scenū cū cāphora p̄ditū tribuatur.
Quicqd' aut de hui' passiōis cura
nūc vsq̄ dixim' donec vomit' se
det' r̄ stomach' cibuz recipiat fieri
puenit. ¶ Postq̄ vō stomach' ip̄i'
cibū recipe poterit: nutriend' ē e
ger r̄ parū vini veteris bñ redolē
tis i potu sumat r̄ dormire icipiat.

¶ Trocisc' de olibano ad vom
itū dicti. R. boli corasceni thuris a
boz an̄ 3. x. cubebe cardamomi a
bozan̄ 3. xi. r̄ f. cāfoze gallie gario
fi. oīz an̄ sextā 3. i. fiat trocisci pō
der' aurei vni'. Ilij ei vōitui mltū
p̄ferūt. rob' de granat' succ' ḡnato
rū acetosoz sumat' r̄ p̄ noctē vna
aut ampli' dimittat' dōec qd' gros
sum ē i fundo resideat. deinde co
quat' r̄ despūet' donec iulep' silitu
dinē habeat in quo ab igne depo
sito adhuc tñ calido mēte viridis
stipites mittanē r̄ in ip̄so manere
dimittat' quousq̄ ifriet'. Lūq̄ ifri
gidatū fuerit exhaē. ad cui' silitu
dinē sir' de citonijs r̄ sirup' d' mal
macianis fieri puenit. Si at vom
it' hōra aliq̄ nimis iualuerit sup̄

fluere magis vêtosa stōaco suppoat

E cura

colice passiois. i. de is
moderato vomitur se
cessu seu solone vêtis sil' euemetibus
vñ colica pa^o nō dīc q colā p supius
effudit: s qz ma^a hūoral' corrupta subito p supi^o
et inferi infūd it. nā greci dicunt coli qd nos dici
m^o vêtē et intestina. et inde cole passio a calidos
fm grecos dī qñ ma^a p supi^o et inferi infundit
simul et nos dicim^o immoderat vomit^o et secess
sus vêtis. Ista tal' pa^o acutissima ē et brevis. qā
multū molesta sincopin cito inducēs pp̄t mali
ciā ma^a flāns et ledenti orificiū sto^o. et lz sincopi
cito inducat: curant cōiter pfortādo sto^o inter
et exteri cū stiptiq: vt dicef. interdū at erit sterc^o
seu ma^a feridi^{ma} p supi^o qz p os q p̄sentit i por
ta camere tales nō curant. nā ifra qrtā diē cōiter
mouunt. nā expulsiua venay epa^o sto^o nō p̄t pl^o
esse irregulara nec inordinata. iō sis auisat i p
nostico. prudētes medici dimittūt eos ordinatis
qbusdā q dicent statū. ¶ Notū ē q ista passio de
scripta ē passio fundi sto^o et ei^o orificij. b vult via
tic^o ē suo expositore. nā ex debilitate fundi et pri
mox intestinox a tali passioe puta a tali ma^a co
lerica pūgiuua adusta i pre veniēte ab epate et a
venis cordis seq̄t flux^o vêtis et ex debilitate orifi
cij sto^o a tali matia vaposa inordinata malicio
sa eleuata ad supi^o modicādo cānt tremorez in
ip̄o oufi^o qz nauseam p̄o et fastidiū vt dictū ē i c^o
supi^o dēo. ¶ Om̄ vomit^o pp̄t p̄nuatiōem cāe tal'
vt de facto videm^o in subintrātū mare: q vapo
res marini subintrātes per ip̄m meri modicādo
cānt tremore i ip̄o orificio sto^o puta nauseā et per
p̄ns p p̄nuatiōem cānt fetore malū motū expul
siue filis p vomitū vt de facto videm^o. vey ad ta
lē debilitatē orificij facit debilitas orificij a gñā
tione qz rare p̄tecture et multū sensibil'. nā ei^o ma
gna sensibilitas ē cā multay passionū: qz sincop
et passiois cordis vt ē dictū i cāis tremorū cord.
Et tal' pa^o fundi et orificij sto^o ē ei^o p colligānaz
epa^o et venay. et ē passio seu morbo i receptaculo
qz mala ma^a colica calā calefaciēs fundū et orifi
ciū et b ē vtplm. qz qñ ma^a n ē calā mltā a dñio
nō seq̄t vomit^o s flux^o vêtis: qz vapes acuti mor
dicatū cāntes cōit treore et titillatiōem i oufi^o
sto^o nō eleuat. tal' vomit^o et secessus in se n ē mor
bus: s actio morbi dictū exiens mutātū vt exiens.
qz erit ex mala et violēta actōne expulsiue fundi
sto^o et orificij. pp̄t qd dicit ga^o. in. vi. de mor^o. i. c.
6°. q istud accūs actōi lese alicui^o vñ p̄tinet qz
pseq̄t ad illā actōem lese et ē morbi vt mutātū qz

etiā mutāt tale exiens i malas q̄litates. et ē noc^o
passiue itelligēdo seu mala ac^o tal' morbo descri
ptus regitue natural' mē^o mādāt p̄nci^o. p̄nci^o regis
tue nātis mē^o recipiēt. nā si dignie horū mēbroz
nec expulsi^o nō errassēt: nō fuissent tales cāe n^o or
bi gñate: vt declarat ga. xi. d inge^o. i. c. ij. p illo ex
eunte et malo motu: puta ip̄i vomit^o et secess^o eit
nocu^o seu mala actio expulsiue nāl' fūdēt orificij
sto^o. qz expulsiua a q̄li ic itat. 6° de mor^o. et. 6. de i
teri. i. c. i. i fine. sicut p̄tēna a q̄ro. et p mor^o des p
to ē pa^o p̄ncip^o expulsi^o filis ip̄i sto^o. qz ill' inferit
passione p̄nci^o p ill' mal' morib^o. i. p vomitū et se
cessu imoderat ē pa^o p̄nci^o regitiay filū et aiatoz
nū cer^o et alioz mēbroz p̄ncipaliū et n p̄ncipaliuz
qz tal' vomit^o et secess^o oib^o vñutib^o ifert noc^o. nā
accūs mor^o p̄t eē cā mor^o vt dīc ga. 3° de mor^o. et. i. xi
d ige^o. c. 2. nā mala actio seu actio lese nāl' dgtia
epa^o vēay cānt istā passionē descriptā colicā pas
sione: vt ē declarātū intelligenti.

Istis clarificatis

cura colicē
passiois tiz
bi patefcit. pus at q i cura pcedas scire et p̄t
oz si m^a q euōit ē hūoral' colica cōf. i. si ē mltū fe
rida t̄pēs ad naturā et fetore stercoz q fetoz p̄sen
tit statū i porta camere. nā p̄o ē curabil'. ista at ex
to^o ē icurabil'. nā expulsi^o sto^o n p̄t pl^o corūpi in
actōe: iō fugias: s ex caritate dei iunāda ē nā cuz
ponbus et alijs q statū dicēf. ¶ Si qz colicā pas
sione patit d m^a mltū co^a qd patefcit ex excūti
bus. et qz tales s mltū colici a gñatōe cōit et a t^o
ē plū debili submisso et amaritū^o or̄ et siti ē mag
estuatōe et gñit^o qñ sicopali. regat i cibo: potuyt
ē dām et sinūp. i. c. d vōitu excessū curā ip̄z vomitū
potet d sū^o d ribes l' d sū^o citōioz p̄mitilloz de su
mach l' d rob pomoz acetosoz. i. sūat d acetosi^o ci
t' vñat ist' ē aq pluuiā coctat ferrata. aliq ponūt
mo^o d cāfo^o vñū g. l. ij. qñ admistrāt ip̄os pot^o. l'
decoquūt i i^a aq d sumach qz si imutat sapore bo
nū. cōedat d carnib^o volatū assat ē salsa acetoso
vidi l' ē aq rob et ace^o. vñat p̄nci^o coctāis p̄nci^o nescipul
fo: b ordeā pus exsicca^o lētib^o p^a aq expulsi^o. vñat
potulaq ē ace^o et pomis acetos^o crudis et cocf. et
vñat d p̄fua rob. sic. l' d diacitōmītō sine sp̄eb^o et
sp̄ teneat extrēitates i aq sū: aquā illā sū. p̄nci^o ino
uādo. nā ex itēiōe ras i suo p̄nci^o b mltū sedat vōi
tū et sto^o applicet istū ēplm sē cortiq maloz gñoz
rū et folioz ei^o an. m. ij. sūach. m. i. acas^o. m. s dco
qñ oia i aq et ace^o p̄q̄lēt. et si tibi vñ: sūpas p̄gat
mastiq subnū p̄luer^o. 3. ij. sū p mod ēp l' de qvna
ps sto^o applicet. Aliq bulliūt mētā in aceto cū
corice et de flouib^o maloz granatoz cōi noie dī
cūt p̄fidie balauistic et iponūt spō giā i tali aceto

et repidas vel quasi frām et nō calām applicant
stomachos inuadō. Vel si istud emplū supra sto-
machū et supra vētrē vsq; ad virilia. R. farie ord
H. i. spediū subtilissime puluerizati. 3. ij. distēpent
cū albūie oui et succo plātagi qd sufficē et emplū
applicas totū vētrē et sup anchas. Silt i cā frā
facim⁹ cū farina tritici et distēpa cū succo mente.
loco succi plātagi. qñ talis vomit⁹ et secessus ven-
tris multū excedūt aliq faciūt pilas puocatias
sonni et restrigētes silt R. se. usq; am al. 3. f. an-
tere sumach cappis añ. 3. i. et f. pluerizent et icor
porēt cū succo citonior. f. pilas dent tres vl qñ
tuor l'quiq; hora dormiēdi de sero qualibz nocte
vel añ diē. nā sōn⁹ multuz restringit: et ista talia
silt ex eoz natura restringūt. Et sic terminet cu-
ra colerice passiois q oia ista pñt applicari i solo
vomitu: non i solo fluxu vētris. ideo talia sūt nos-
tanda in opē: cū casus plures occurrūt.
Caplin. 64^m. de hīs q pfortāt stomachum et
et ciboz pficiunt digestionem.

Um stomachi debilitas
cū pauca siti et tarda cibi
de stomacho descēsiōe et
acido rutu fuerit fueritq; oia acci-
dētia hec pua neq; fuerint vetusta
stomach⁹ cū trociscis de rosīs erit
curadus. De qbus eger quotidie
i mane pond⁹ aurei vnius et f. cu 3
3. i. decoctōis de semib⁹ sumat. de-
coctio aut de semib⁹ hec ē: sumat
cimīni nabati et ameos et bulliant i
mīua donec aq fiat rubea: de q p-
terea cū trociscis de rosīs vt predi-
ctum est in potu tribuat. Trocisci
vō de ros sunt. q. R. pul rosaz ru.
3. iij. xilaloes spice mastici. xilo-
castie squantū cinamomi absintij.
oīm añ. 3. i. pspargant ex vino vete-
ri et informēt trocisci. Nutriatur
vō ex hīs q cito digerunt et pauco-
rum sunt hūoz ac paucay supflui-
tatū q etiam ex redolētib⁹ et semi-

bus sint pedita: sicut sūt calagie et
mutagenat. Ipe qñ añ comestioez
multo vtaf exercitio: et aquā min⁹
solito bibat: et post comestione m-
tum dormiat. De vino qñ veteri et
puro panū bibat: totaq; nutriti-
onē minuat. Qd si hec accidētia
vetusta fuerint: electuariū diacimi-
ni electuariū diaolibanū āboz añ.
vni⁹ aurei pond⁹ cū. 3. i. veteris vi-
ni puri in potu sumat. Regimē at-
et sit vt pdirim⁹ Electuariū diaci-
minū. R. cimīni carmeni. 3. c. zinz-
beris. 3. xx. pipis. 3. x. folioz rute
baurach panū amboz añ. 3. x. hec
oia cū melle despumato pficiātur
et def de hoc electuario si vēter stri-
ctus fuerit. Qd si solut⁹ fuerit vē-
ter: electuariū diaolibanū ē dādū.
Cuius descriptio in caplo de ven-
tris soloneptinet. Si aut nō suffe-
cerit: squama ferri cū vino tribua-
tur. Scorīa aut ferri hec ē. R.
se. apij se. fenicli anisi. cimīni ame-
os amidē origāi lzeisim carui se.
coriādri melanopipis macropipis
cinamomi thuris spice gariot. mu-
cis muscipi ziziberis oīm añ. pō-
dus aurei vni⁹ scorīe aureos. x. oī-
bus sextuplū vini addat et coq̃tur
donec ad medietatē redeat et cole-
tur. deinde eger de hoc simpō post
q colabit pond⁹. 3. xxx. quotidie
bibat et nutritiōem ailemet Qd
p tres ebdomadas faciēs: caucat
sibi ab acetosis et a fructib⁹ recen-

tib⁹ ab aqua fria. vinū vō mensu-
rate bibat. Emplm stomachū con-
fortās 7 calefaciēs. R. storacē spi-
cā sīgnātū absinthiū calamū arōa-
ticiū mastice. Ex hīs cū vino vete-
tū succo citōioz cōspis empl³ su-
per stomachū ponat. ad hoc p̄tea
p̄fert vt stomach⁹ fricādo iūgatur
ex oīo qd sit de spicanardi 7 cipo 7
vt lana carmiata ī p̄dicto oīo cale-
facto iūoluta sup stōachū ponat 7
cū panno liget. Eger q̄ vinū ver⁹
bibat aut mīuā aut ydromel.

Alia aut hoc mō fiat. Suc-
cus citonioz muzoz sumat 7 p̄ di-
em 7 noctē vt residere possit dimit-
tat 7 colet. deinde ei⁹ qd claz ē p̄-
tes due sumat zuccari p̄vna vini
veteris vna 7 incipiat coq suauit⁹
despumari donec ī iulep silitudiez
trāseat. postea p̄vna q̄3 libra ex to-
to sumant 3 ziberis spice cinamo-
mi gariof. oīm aū. 3. i. mastice. 3. ij
oīa hec pluerizata ī pāno ligent 7
int⁹ dū calin ē mittat 7 cū īfrigida-
ri cepit pān⁹ ei⁹ hat 7 exp̄mat. dein
de sirup⁹ recōdat. Qd si digestiue
debilitas fuerit cū mīta cibi 7 pau-
coz ciboz appetitu 7 fetido ructu
sirup⁹ acetosus d̄ citonijs bibatur

Sirup⁹ acetosus de citonijs.
R. succi citōioz acetosoz p̄tēvna 3
zuccari al. p̄tē vna aceti clari q̄rtā
p̄tē vni⁹. coqnt oīa sil⁹ donec īspis-
sent. Est at sirup⁹ iste stōachi cō-
fortatiu⁹ 7 ad suas pagēdas acti-

ones iuuatiu⁹ 7 vehemētiā īflam-
mationis 7 incēsiōis q̄ ī eo ē sedat.
Egrīo nutritio sit res ī q̄ sil⁹ cō-
gregat acetositas 7 stipticitas: vt
ē caro cū succo vne acerbe cocta et
cū mal⁹ macianis similiter cocta et
cū ribes 7 fria ex albulē 7 amososi.
7 ill⁹ silia ex cib. De isto p̄te rea def-
pluere plies vt trāsglutiāt q̄ R. ro-
sarū ru. 3. x. spodij. 3. iij. semis cori-
andri. 3. v. dos ei⁹. 3. ij. cū succo ḡ-
nati muzi 7 cū sirupo acetoso de ci-
tonijs Si aut cū hoc qd diximus
fuerit ī corpe extenuatio 7 īflama-
tio: egro lact aq̄ ordeī dāda sūt. ip-
se q̄ ex herb⁹ hūectatib⁹ ē nutrien-
d⁹: vt sūt lactuce malue cucurbite.
citrulli carnes hedoz 7 agnoz la-
ctantiū 7 pisces recētes. balneū p̄-
te rea aūq̄ cōdat 7 postq̄ cōde-
rit tinā quotidie īgrediat 7 vinū 3
claz valde tpatū bibat 7 assidue v-
tat q̄ete: 7 motū 7 exercitiū 3 vitet:
sitq̄ totū ei⁹ regimē vt ei⁹ q̄ corp⁹
grossiciē adipisci desiderat. 7 si cū
hac dispōne īflamatio fuerit 7 icē-
sio vehemētissima: sto⁹ ex reb⁹ frīs
erit linied⁹ 7 aq̄ ordeī danda. sitq̄
ei⁹ regimē vt cibicā habentis.

Cura

debilitatis digtie sto⁹
vñ q̄ mor⁹ debet cura
p̄ se: accitib⁹ morboz p̄ accis: q̄ ad
curōnē morboz 3⁹ reg⁹. 7. ii⁹. 7. iz. de i-
genio. p̄p̄ qd morbi curat 7 accia sedat seu res-
medat: adeo ista rubica itelligit p̄ mor⁹ d̄sc̄pio d̄
cura morbi debilitat⁹ 7 corrup̄t⁹ digtiam sto⁹. Et
sup̄ b̄ nō q̄ sto⁹ m̄sūt de possibili. iz. passiōes q̄ de-
scribūt noie suoz accidētū vt vult ras ī suis d̄is-
mb⁹. C. p̄i⁹ ē fastidiū 7 nausea C. 2⁹ ē vōit⁹ ei⁹
i ij

qđ cōedit et hūor de istis tractabi⁹. 3^a ē debilitas
digōis sto¹ qđ hz ples cās vt dicet stān: qđ ē pñ
speculāōis. 4^a ē dol. sto¹ qđ hz ples cās vt dicet. 5^a
ē debilitas appetit⁹ et ei⁹ corrup⁹. 6^a ē singl⁹. 7^a ē
erutua⁹. 8^a ē tēō et ista sto¹ 9ª est imara⁹ cibi
ore sto¹. 10^a ē āpa sto¹. 11^a ē vlc⁹ in pelle intēfeca
stomac¹. 12^a ē diarna sto¹. 13^a ē lienteria sto¹. de qđ
b⁹ loqmur i sequētib⁹. ¶ Alti⁹ adūte digō cibi i
sto¹ nihil aliud ē qđ pñsio cibi seu muta⁹ i qūitate
subalē et pñonale pñibile ad assilāda mēbris
toti corp⁹. ga⁹. i. 6° mor. c. i. i. pñm. nā ibi acq⁹
rit nouā formā subalē qđ formā chili filis ptisā
mte decoctōis in liq⁹ et spissitudie et filis i colo
re ipi sto¹ ex qđ sibi i aliq assilauent. iō ē sui color
subalbidi qđ pz i egestis in fluxu stōachali vt di
cet infra. pñt qđ d⁹ pma digō fit i sto¹. Et ista ta
lis digō i sto¹ fit instrali p pñloem et pñōnez. 6°
de mor. m. c. i. eq p⁹ hz pñcipali fiat for⁹ p pñlo
nem. qđ pñlo est magi de essen⁹ sto¹ vt vult ibi. qđ p
eā fit alēatio et decoc⁹ cibi. Sz qđ tal⁹ digtia sto¹ h
nālī official p toto et corpe et forma officialiū ē
pñō. p⁹ de mor. i. c. 7. et 8°. et actio depēdet a for⁹
vt vult ga⁹ ibidē. et aristō. i. 9. metha⁹. neciū ē qđ
pñō ei⁹ faciat ad actōem eā pñmo sic pñlo: hz nō
ita forit nec ita pñnci⁹. pñt qđ dīc ga⁹. 6. d. mor.
c. i. i. pñc⁹ qđ pñlo ē magi de eēntiā vt vult digtie sto¹
qđ p pñloem alit et assilat et pñit i qūitatez nle
et assilāda mēbr⁹. Et sup b adūte qđ hz sto¹ dige
rat et cibū muer p pñloez et pñōem hz ineqūit
dēm est ad b pñcipali⁹ assilati qūitate seu forma
subali ex forma specifica qđ ex pñloe et pñōne qđ
illa dirigit decoctōez iponē formā subalē vt
dīc ga⁹. 4. de pñloib⁹. c. 2. qđ corpe nō imutat nec
resoluit corpe nisi p seipm pñnci⁹. i. p naturā spe
cificā. nā ista iponit formā chili i aliq filī ipi sto¹
salū in colore. Et qđ tal⁹ forma specifica subalē est
pñs talē et talez mxtiōis mēsurā elemtoz in m
pto vt vult ga⁹ ibidē. Sz vult auerōis. 4° sui
collectōis. Sz cibi qđ magi pñuēt in tali forma
specificā cū forma speer⁹ sto¹ et mēbroz citius
digerūt et imutat et i chili pñtū et i subaz mē
broz. ista de cā equ⁹ cito digert et sibi assilat in oi
b⁹ digtis fenū qđ nō faceret leo n⁹ canis nec alia
ai alia magi cala. b tibi lati⁹ explicauit. 6. d. mor. i.
c. i. ista tal⁹ cibi digō i sto¹ ledit put alie actōes
ei⁹ nales et alioz mēbroz: qđ aut diminiut et vo
cat tardā digō quā pcomitat erutua⁹ cibā aut
aufert aut corrupit et cib⁹ mutat i malas qūitatez
qđ nō patiunt cibū corpi assilari pfecte: vt dīc ga⁹
6° de mor. m. c. i. in pñ⁹. Et subdit ibi qđ b fit qđ ci
b⁹ est male qūitat⁹ i se vel excedent⁹ qūitat⁹ vel qđ

fuit tpe icōuēiēti⁹ ex mala mali⁹ et tpe i sto¹ ex qđ
corruptōe digōis ascēdit fum⁹ capnōs calid⁹
semiferid⁹ si corrupat a cā cala. vel acetos⁹ si cor
rupat a cā fria: qđ tal⁹ vctōsitas pñibet ipm assila
ri corpi pfecte. Et sup b adūte ex dīc bā. vi. de
mor. m. c. i. in pñ⁹. et i pñ⁹ de mētio. i. c. 5. qđ ista di
gestiua sto¹ et alioz mēbroz ledit vno de duobus
mōis in gñe. qđ ledit ex mor⁹ qđ ē i eēntia sto¹. vel
ledit ex morbo qđ nō ē in essen⁹ stomachi. Appel
latur morbus in essentia stomachi qñ gñat i eo
vino pñlo seu cā puata vt si mala pñlo cal⁹ fria
gñet in eo ex mala pñloe pñā cala vel fria vel si
gñaret tal⁹ morb⁹ cāns debilitatē digtie p colligā
tiā alicui⁹ mē⁹ vel cāe extrifeco si remaneat mor
b⁹ firm⁹ et pmanēs cā ei⁹ fluere cessante. vlt⁹ plu
ries i mala matia multiplicata i sto¹ i lōgo tpe p
colligatiā. nā mala pñlo remaneat i sto¹ cū ma
hūorali vel apōsa cā fluere seu p colligatiā alicui⁹
mē⁹ seu cā extrifeco cessante tal⁹ morb⁹ dīc i eēn
tia sto¹ de locutōe cōi medicor⁹. vt declarat ga⁹. i. d.
inf. i. c. 2. Sz archigenē de passiōe caput⁹ oculo⁹ p
ter fumū eleuatū ad caput et oculos. Sz de decla
rat i 2° de inf. m. c. vlt⁹ in fine. et in. 4. de mē. i. c.
2. Et appellat morb⁹ qđ nō ē in eēntia nālī qñ fit
p colligatiā alicui⁹ mē⁹ vel cāe extrifeco qđ nō re
manet in mēbro vel ab extrifeco cāte. qđ tūc tale
nocu⁹ ē leue et facile. vt declarat ga⁹. in loq alle
gan. pot⁹ me. 2. de inf. c. 2. et 3. i. qđ errauit archig. d.
qđ tūc nō erat morb⁹ sūmbra morbi qđ ē falsum
qđ actōe lē sūmbra⁹ qđ mē⁹ mē⁹ nēcio egrotat
vt ipse ponit i codē pñmo et 2° Sz de ponit. 3. d. mor.
caplis pñmis. qđ actio lesa seqt mor⁹ imedi⁹ sūm
vmbra corpe. b declarat ga⁹. in pñmo d. inf. m. c. 5.
multiplici exēplo dandū. vñū exēplū qñt digesti
ua diminiut p colligatiā. et tria exēpla qñt corrup
tiō p colligatiā. et dādovñū exēplū qñt aufert
tur p colligatiā sine nocu⁹ in ei⁹ eēn⁹. Quidā ce
nauit de ouis frigidis i pñmia qūitate: de mane sēsi
ructuariū corpe. tal⁹ digtiua fuit diminiuta et tarda
ta nō ex morbo in sui essen⁹: qđ fuit ex errore exēn
seco cibi: qđ i excedēti qūitate: qđ cuomito⁹ expul
so p abstinentiā vel alio mō stomachic⁹ fuit curat⁹.
Sz pz qđ stomachic⁹ egrotauit ex mor⁹ nō i sui eēn
tia. Subdit. qđā cenauit de radicib⁹ mal⁹. de ma
ne fetide eructauit ecce digtia in tali fuit corru
pta ex morbo qđ nō erat in ei⁹ eēntia qđ ex morbo
puta i receptaculo ex errore extrifeco. qđ cuomito
et expulsio stōach⁹ fuit curat⁹. Sz de qđā cenauit
de ouis frigidis putridis fetide eructauit de mane
digtia sto¹ fuit corrupta nō ex mor⁹ i sui eēn⁹. qđ
erat ex errore cāe extrifeco. qđ cuomito vel expul

p abstinentiā vel alio queuis modo stomachus curatus est. ideo talis morbus non erat in essentia. Itē qdā assumpsit arillos cū vuis et ossa priuor cū prunis. ita est dicē de cerā p̄fici. ossa exuerūt put ingressa fuerūt et talia fuerūt indigesta: que indigō sube nucleorū ptinet in talib⁹ digō sto⁹ fuit ablata. s. q. talia sunt indigestibilia: suba sto⁹ nō ē inculpanda. Itō bonū est q. dicam⁹ substantiā sto⁹ esse sanā: ex q. de eorū natura nō sunt digestibilia. imo sup̄flūū est q. rere: an illi sic egredientib⁹ sto⁹ sit san⁹ vel infirm⁹ in sui suba. nam dicim⁹ ei⁹ subam sanā dato q. sint indigesta. ex q. erāt idigestibilia. peccatū q. sue actōis non ē ex mor⁹ in ei⁹ essen⁹ exite. s. p. colligatiā venit q. venire non d. et egrotabat mor⁹ in receptaculo. n. in ei⁹ eēna. ita ē dicendū si talis capet carnes crudas: q. nō sūt digestibiles in sto⁹ hōis. ideo q. non digeruntur suba sto⁹ nō est inculpanda. p̄tū q. sue actōis seu indigestibilitas non ē ex mor⁹ in sui eēntia sed p. colligantiā rei extrinsecā: q. venit q. venire n. n. d. s. cōm naturā: et talis error rei extrinsecā venit ex nocumēto aiati desiderij seu voluntario reficiendi cognitōne posito i. ex cūctōne cur⁹ sedes ē in p. a caput. et ē quint⁹ act⁹ in fame: regulās appetitū seu famē i. appropinuatōe rerū extrinsecā: pueniētiā. 4. de mor⁹. in. c. 7. m. b. n. q. nō hnt animatum desiderium cū intellectū. ad hoc regulatur ex olfactu vt videmus. Sic p. tibi declaratum q. sto⁹ egrotat interdū in sui eēntia. interdū egrotat seu h. actōem lesam sine nocu⁹ seu mor⁹ in eius eēntia exite.

Contra ista Tu argues fortē p. bā do q. in oi nocu⁹ digtie sto⁹. sto⁹ egrotet i. sui essen⁹ et morbus cāns tale nocumētū in digtia sto⁹ nō ē sit sp. in essen⁹ stoma⁹. Dis bona p. plo sto⁹ et ois p. positi stoma⁹ sunt de essentia digestiue sto⁹: patz. q. sunt cā in istal⁹ ipi⁹ actōis digestiue sto⁹ vt dictū ē et sunt in essen⁹ sto⁹. q. sunt forma natural⁹ et p. p. ipi⁹ vt mēbrū nāle et organicū h. actionē naturālē officiales: q. digestiua pro toto corpore. istud aīis notum ē q. ois mala complo et ois mala cōpositio supueniēns ipi⁹ stomacho quocūq. mō veniat siue ex errore extrinsecō vel al. s. erūt in essen⁹ sto⁹. nā tenet p. regulam thopicā. si oppo. in opposito et p. positi in p. posito. Si s. etiā p. uatio et habitus circa idē in errorib⁹ de aia. Si s. p. rīa vicissim insunt i. p. dicamētis. et. n. de inge. igit mala p. plo superueniēns sto⁹ ex mala colicaveniēte ab epate. ab aliquo. et mala cōpo. veniēns ex tali matia l. alio cibo rōe eiusdem q. titatis vel qualitatē facientis

bus morbi in receptaculo erūt necessariō in essentia stomachi: et stomach⁹ sp. egrotabit i. quocūq. nocumēto sue actōis in sui eēntia. rō ista fortis est. ¶ Secūdo sic. ois morbus ē in substantia mēbrū. p. primo de morbo in multis locis. q. morbus est passio mēbrū actōes ei⁹ corūpen. ideo ois erūt in essentia morbi. p. sequētia tenet: q. substantia mēbrū est eius essentia. ¶ Concludo igit: q. locutio Galieni non potest stare saluādo dicta sua alibi. ¶ Dicendū ad hoc put est dictum ex intentōne galieni p. colligantiā nō est in essentia stomachi nec alterius mēbrū nisi remaneat cā illa fluente et veniente ad mēbrū cessante: imo Archigē. et plures alij opinati sunt q. talis lapsus non sit morbus sed ymbra morbi: vt recitāt primo de interiorib⁹. ca. 2. In fumositatē capitis et oculorū ascendēte a stomacho. et q. bōa complexio naturalis stomachi sit de essentia vtrius digestiue stomachi et sit in essentia stomachi quia ē eius forma naturalis instrumētalis actōis digestiue: vt dictum ē. si p. possibili depdāt seu corūpatur ex se vel ex errore extrinsecō quia reformatur p. colligantiā cū alijs et reformatur cum emplastris: vnguentis: et diata: remedijs: nisi sit firmata et p. manens. quia remanet illis remedijs remor. Ita par. dicitur eēntialis vtrius digestiue. nec dicitur q. sit in essentia stomachi. quia nondū est firmata. nec p. manens: illis auxilijs remonis. p. p. quod patet tibi q. p. ma p. rationis seu antecedentē dicti non tenet vniuersaliter: q. bona complo stomachi vel alterius mēbrū si reformet non erūt de essentia mēbrū de locutōe galieni. nec remaneat firma. et p. manens in mēbro illo remedijs oibus curatiuis cessantib⁹: ex quo nondū perfectat p. manens quocūq. extrinsecō remoto. Ita dicendū de eius cōpositōe naturali que est debita ordinatio p. tium eius puta tumescit ei⁹ i. eo. nam ipa ē in essentia mēbrū et de eēntia ipi⁹. q. ipa ē cā instralis actōis. et ē forma ei⁹ put sto⁹ ē mē. officiale si depdāt et dissoluāt ex p. tino ex re vlcēratē. ex apate. q. tal. solo remanet cū illa faciēte illā solutōem cessante. ideo dictū est bñ q. tal. morbus sit in eius essentia: et si restaret illa solutio quasi ex to. et remedijs remotis illa reformatio non tenet. ista talis consolidatio non dicitur de essentia vtrius nec in eēntia mēbrū. q. nondū est firma et p. manens causa inducēte cessante. verū ga. p. mo de in. in exemplis dictis loquit de cōpositōe sto⁹ q. se t. ex debita appropinuatōe ciborū extrinsecorū et ex sui receptaculo et q. tal. p. po. debita q. se tenet rōne receptaculi

ordinati ex aiato desiderio regulare q̄ritatē ⁊ q̄li
tatē offerēdoꝝ ip̄i sto^o sit cā actōis bōe seu eius
digōnis. tal^o p̄pō^o nō ē de cēntia v̄tutis nec ē i el
sentia sto^o. q̄ nō durat nisi s̄m p̄sentia tal^o cāc^o f̄o
q̄ nō ē firma nec p̄manēs q̄cūq̄ extrinseco remo
to nō d̄z dici de essen^a v̄tutis. nec i essen^a mē^o. l̄z sit
i mē^o. nec p̄ p̄ns ei^o mala p̄pōvenies ex errore ex
trinseco vel alicui^o mē^o q̄d dīc morbū i receptaclo:
dīc morbū i essen^a sto^o. sic p̄z tibi rō soluta q̄ fecit
mufare mltos i arte. ¶ Ad secūdū. ois morb^o in
suba mē^o p̄siderā^o. i q̄ i ei^o cēntia. nō t̄z p̄ha: q̄z a
lit capī^o cēntia q̄ suba apud medicū. nā nō dīcī^o
cēntia morb^o nisi sit p̄manēs firmat^o i mē^o cā ip̄
sum iducēte cessāte. ¶ Alteri^o nō q̄ sto^o p̄ter^o ē
ex duplici tūcayr dīc aui. 3. cas. fen. 13. c. i. idē vult
ras. l̄z auerroy^o dīcat i p̄a p̄re sui collectorij q̄ cō
text^o ex triplici tūca q̄d nō credo. p̄ma tūca ēvil
losa ē vīll^o lōgitudinalib^o ad arthēdū cibū ⁊ t̄rā
uersalib^o ad retinēdū cibū. ⁊ isti villi insunt sibi a
creatōe ⁊ n̄ a cer^o vt dīc ga^o. 2. de p̄pō. c. 4. ¶ Uer
sensū recipit a cer^o p̄ vnu neruū q̄ veit ad orifi^o
cū q̄dā reuolōneyr pōit aui. i lo^o dicto. b̄ fec̄ nā vt
sentirerianitonē orificij ⁊ successione fūdi ab o
rificio. 4. de mor. i. c. 1. ¶ 2^a tūca ē villosa ē villi
latitudinalib^o faciētib^o ad exp̄lōz vt dīc aui. ibid^o
q̄ s̄ sibi a creatōe s̄līr^o n̄ ex cer^o. nā iste due n̄ h̄nt
motū a cer^o. q̄z solū h̄nt motū nāle q̄ iest eis ex ea
rū creatōe. q̄z v̄tutes nāles cōicant^o ē mē^o. p̄d in
ter. i. c. vi^o. aiare aūt n̄ p̄venūt a cer^o. ¶ 3^a tūca
scda ē mag^o spissa camosa put ei debet. caro ista
ē p̄ncipal^o i digere^o cibū ⁊ ḡhan^o chilū vt pōit a
incē. fen illa. 13^a. in. ca^o. 1. 3^a dē dīc p̄o cas. d̄ mēbr^o
i. c. singl^o. i fine ca^o. ¶ 3^a tūca iponit forma chilī i cabo
assilans sibi i aliq̄ saltū i colore aliq̄li ⁊ ipm mu
tat i q̄litate pueniētē ⁊ assilanduz cib^o p̄nū^o cor
poris cū maiori imutacōe ⁊ altatōe corūde i po
steri^o. ¶ Notū ē ex p̄cedētib^o q̄ tal^o debilitas d̄gnie
loq̄ndo p̄ mor^o desc̄pto ē pa^o sto^o. Et si sit morb^o
p̄ colligatiā puta i receptaclo q̄d ē vt p̄līm: erit
pa^o toti^o sto^o p̄o ⁊ p̄nc^o l̄z p̄mī^o i sit p̄me tūice. q̄z
morb^o official^o p̄o iest toti l̄z imediati^o p̄ri i sit q̄z i
mediati^o. t̄rāgit tūicā iteriorē. Si āt sit officialis
morb^o puta āpa p̄t iesse imediati^o scdē tūice l̄z p̄o
insit toti s̄lī. Si aūt sit morb^o i cēn^o sto^o q̄z cōit ē
p̄sili^o p̄o ⁊ p̄nc^o iest p̄ri: p̄nū^o toti. b̄ ē d̄ rōe morbi
p̄sili^o vt ē dictū s̄. c. d̄ obtal^o aucte ga^o. p̄d mor.
i caplis vltis. Et si sit p̄ colligatiā: p̄nū^o ē morbus
official^o i receptaclo. si sit i cēn^o ē morb^o p̄sili^o p̄
illa debilitate ē acc̄is mor^o. Et ē nocu^o p̄ncip^o
digtie sto^o p̄p̄ noc^o ⁊ exp̄līue epa^o si ab ip̄o ve
niat ma^o vel cerebri si ab ip̄o veniat materia per

viam catham. ¶ Et si veniat ex erroze ratiōe cis
bi in quāto vel in qualivel aliter quouis modo ē
nocu^o p̄ncipal^o digtie sto^o p̄p̄ nocu^o aiati defi
derij seu volūtati p̄posita erecutōi s̄m debita p̄ione
iō cū errore ereq̄tur actū suū cui^o sedes ē in pros
ra cer^o ⁊ ei^o e^o ē q̄nt^o act^o ⁊ vltim^o in famere
gulās ip̄am fannē i exhibuōe cibi. 4. d̄ morbo. in
c^o. 1. Et ē nocu^o actie p̄ mor^o desc̄pto digtie sto^o.
p̄ illa mala actōe sto^o ē pa^o seu cā passiōis v̄tutis
n̄lū ⁊ vitaliū ⁊ aialiū oim mēbroz corpis: vt dīc
g^o i eod. c. q̄ acc̄is mor^o p̄t eē cā mor^o. 3° de mor^o
vt i p̄posito: q̄z ē cā mor^o i receptaclo q̄z iantōis
spasmi ⁊ hūoz i mēbr^o.

3^{is} clarificatis cura debi
litanis seu
male digtie tibi patefcit. P̄a^o āt q̄ i cura p̄cedat
scire ⁊ p̄siderare oꝝ an tal^o cā sit mala p̄pō ca. v^o
fria. hu. vel sicca. ⁊ si tal^o cā sit i essen^a sto^o. vel i sit
sibi p̄ colligatiā: q̄z cura i b̄ ⁊ p̄nosticū diuificat
Et si q̄s mala d̄gōz h̄nt ex ma^o p̄o^o f̄ri. i cēna sto^o
l̄fri. ⁊ sicca. vt attingit q̄busdaz inliq̄ vel ex mala
p̄pōe fria ⁊ aliq̄lī hūida i cēntia sto^o: vt attingit
q̄busdaz flatiq̄ q̄d patefcit: q̄z dato q̄ nō sit error
manifest^o i q̄rit^o vel q̄lī^o cibi vel i alia cā extrin
seca reuma^o vel erucluatōe acetosa cuz lenita^o
v̄tr^o ⁊ inflatōe sto^o ⁊ multitudme v̄tositat^o ⁊ lō
ga mora i ore sto^o vel natarōem cibi i orifi^o sto^o ē
pauca s̄ri ⁊ paucos spūto rōe lenita^o v̄tr^o n̄s̄p
cedat humiditas i orifi^o p̄ viaz magne indigōis
rōe cu^o ⁊ calor^o claudicāt oia illa supueniūt: y^o
⁊ ma^o cū v̄tositate aliq̄li in ei^o p̄cauo: rōne cu^o
v̄tositat^o si eleuet i orifi^o sto^o: q̄z ps sensib^o p̄o
mitat inidū dolor rōe ei^o iterōis ⁊ mordacitatis
illi^o v̄apie v̄tositi: l̄z inidū tal^o dolor fiat a tali sup
fluitate flā^o mordate ⁊ pūgēte dictū orifi^o sto^o.
3^{is} tales repant ad t̄pus nūq̄ p̄fecte curat^o. q̄z ē
lap^o firmat^o a t̄pe l̄ ḡnatōe: ex q̄ s̄m error nō d̄līr
extrinseco puta cibi i q̄ro vel i q̄li vel al̄s supueit
eis illa acetositas ⁊ alia dicta acci^o. 3^{is} tales co
medāt spaciose: mastice b̄n cibū ⁊ comedāt car
nes b̄n coctas electas puta murtōis iuuēis edus
li siue capti volatiliū: vitādo carnes porci ⁊ bo
uis. v̄ran^o p̄uopotu ⁊ v̄ran^o vino ru. b̄n maturo
vitādo isup oēs fruct^o d̄p̄ v̄uis ⁊ sicub^o. potū it
duas comestioes sumāt d̄ melle despūato duos
vel tres bolos cū pane i p̄n°. 3^{is} tal^o domiēte
neat manū supra sto^o. vel assilāt sibi in lo^o puer
dū tū nō sudat. vel teneat supra stoma^o sacculū
de garch anceruz seu d̄ pluma minutiss^a s̄ sto^o
emplm de mastice. vel emplm de lapda^o in dua
b^o p̄tib^o ⁊ vna p̄te mastiq̄. vel teneat istud cerou

*R. olei nardi. 3. f. cere. 3. i. mastice. 3. f. aloes
3. f. cerotū extēdū s̄ alutā p modū scuti. l' sic. R. fē
lapdam mastiq an. 3. i. mēte absin' siccoz an. 3. f.
coralli ru. ro. ru. an. 3. f. terebēthine. 3. i. 2. f. l' q' suf
fiē f' emplin p sto. v' f' vng^m de istis. R. ol' nar
dini q' r' i. olei mastiq q' r' f. mastiq al. sub^m pul
uerizati. 3. ij. cere modicu f' vng^m l' q' d' v' vnguas
sto^m cū solo olo nardio v' l' cipi mastiq vel absin' v' l'
pōdas de istis capias. 2. l' 3. a. mūgat sto: postea
sinapizet ē plūe mastiq 4. a. pte pul. absin' l' ma
stiq l' spice celuce l' l' f' eptz. R. mēte absin' recē.
an. m. ij. decoqnt i vinoz q' s̄ sent t' addat mastiq
sultil' pulūizati. 3. i. spice celuce. 3. ij. misceat. f' p
modū epl' de q' sumat modicu t' stomacho super
ponat. Et at 33. p dito diacimō diarodō abbis.
dyatriō pipeō diacitonitē ē spēb'. nā diē raf i suo
pnt: q' q' ē ista cā stat hūiditas i pcauo sto: p in
digōnē relaxas q' s̄ pica ē calis p mxta debent
administrari. v' raf sto: pfortatiuo. v' raf galagāga
pulūizato p se: l' t' mo^o mēl' despūat: q' calefac
t' psumit v' rōsitates sto: iō sedat dolore sto: ex cā
fra t' v' rōsa. diē raf i suo pnt. s̄ l' cubebe sumpre
an' marat' sto: iēuōz i fine mēse. t' v' raf pulue re
gine cū tosta pāis ifusa. R. 33. an' interiori cinā
mom. an. 3. f. galāge pipis lōg. an. 3. ij. gnoy pa
disi. mūq muscate. an. 3. f. cubebaz gariof. an. 3. f.
se. basiliq. 3. f. pāis succ'. R. l' f' plūs de q' sumat
vt dēm ē p t' enā cape sto: iēuōz in introitu lecti si
ne potu n̄ excedit i calitate credo sit calid' m p^o
2. i. q' d' p dēderata q' r' t' zuce' t' sabitrātū q' i ta
lib' ē mag' idigō d' p s̄ raf. sumat in introitu lecti
tria l' q' tuoz gna mastiq: l' thur' al. integ' v' l' f' pul
uer v' l' potet ē mo^o v' vni. v' ipa i vino cocto: l' in vna
chia b̄ valēt in p^o pādū. dū tū nō potet i fine
mēset etā p t' potare par. Et si q' s̄ malā dige
stua sto: hūit ex mala fra sto: l' f' riat hūida non
ēntē: f' ex errore cibi i q' toyl' in q' l' v' q' comedut
voracit' vel q' s̄ f' riat nē vt offe. pot^m remollire vt
fruct' f' r' i. v' l' q' infriat' pot^m i capitez flā descen
dit a capite ad sto^m. v' l' q' infriat' i pedib' t' p eoz
colligānā in sto^m. q' d' patefcit: q' eructua^o acetosa
cū lenitate v' rōis t' in flatōe sto: t' natarōe cibi in
ore sto: p pē v' rōsitates pcomitātes rōe idigōnū
occurūt tali parietī circa modicu t' p: q' q' b̄ fda
illoz māifeste pcedēb'. l' ex muta^o etat' pot^m i
p^o. t' 2. a. senectute dato q' sto^m cal' hūit a gnatōe
Iste tal' curef vi dēm ē i cura male p pōis f' riat in
cēna sto: f' isti idigēt mag' mūdificatōe sto: ē ci
bis t' potib'. iō vtam' melle vt dēm ē t' pigata bis
i septia^a facta ē carmb' mūdōis. abstineāt a cena
bis i septimana bis sumat in āno cassiāq' sum^{cem}
sup' posita plies mō dicto. l' sumat da isto melle

to ca. de mae sine alia mīxta. R. mēte pulegij ori
gāt melisse. an. m. i. rad' achō'. rad' cipi. an. 3. i. bac
carū lauri. 3. f. an' marat' ameos. an. 3. ij. mēl' al.
d' spūat. q' r' i. f. f' mellicratū clarif^m ad. R. ij. s̄ r
da sibi i potu t' recurre ad alia remedia posita sta
ti in pcedētib'. Et si q' s̄ malā digtia hūit ex
mala p pōe calat hūida sto: i cēna sto: exite q' d'
raro ē. l' ex errore cāe ex mēte q' d' ē vt p l' m. q' d' pate
fcit: q' i tali sto: ē paucitas appetit' ē mltitu^o sa
liuer t' q' d' nausea seu volūtate vomēdi. v' raf mira
bol'. p dū pot^m kebul' q' coq' s̄ cūf q' s̄ r maiores
alijs sumat vno die. 3. r. yerap. ga. dissolute ē deco
ctōe cicerū ru. t' absin'. t' v' raf coriā^o pfecto i fine
mēse. trīfera mīoz s̄ rēis ppenit. t' rad' cipi v' tado
vuas: offas pot^m remollitas potū excessiū som
nū diuīnū: t' omia q' humectāt nimis. Et si quis
malā digōnē sto: habuerit ex mala ma^a cala t' sic
ca in cēna sto: vel non in cēna sto: exite ē matia
cala mltipli^a i eod' vel flura ab epate ad ipm. q' d'
patefcit: q' ipa mala digtia stat ē sitit' siccitate ori
nausea t' vōitu. t' ē eructua^o ciboz leuiū t' ouoz t'
carniū leuiū t' pulloz. nā sumēdo talia pcomitāt
dolor caput eructua^o fumosa t' stat ē bonitate di
gōis ciboz gssoz t' carniū vaccaz t' leguminū t' si
milū. Iste curef d' p s̄ raf i suo pnt ē s̄ r aceto^o
potu yerap. t' aq' infusiōis aloes sumat q' b̄ fda
dieb' de mae q' tuoz coclea^a s̄ r aceto^o ē. vii. aq'
cicerū ru. s̄ r sumat yerapig. ga. 3. 4. dissolute ē
aq' decoctōis absin'. l' sumat aquā infusiōis. 3. ij. et
f. aloes. v' l' sumat istas p l' as in introitu lecti. R.
aloes cicotri. 3. i. mirabol. nigroz. 3. f. ro. ru. 3. f.
incoz pnt ē succo enō fiat massa de q' fiant p l' e
v' raf aceto^o i salfaniet' aceto succo citraguli salfā
viridit' s̄ l' b'. v' raf vino b̄ n liphatoz in dū potet
de aq' fra fōris in vespis t' i introitu lecti tpe calo
si sitibūd' fuit mltū vitabit. vinū fortez male lum
phatū spēs. allia. cepas. mostard. carnes salfas
fruct' f' r' t' hūidi. vt pruna. cerasa. p fica. pira. po
ma talibus ppetūt Et si q' s̄ malā digōem sto:
hūit ex mltia adusta flura a splene ad ipz sto: q' d'
patefcit q' ē ē icēdio an' cōestioez t' comestio mi
nuit. t' ē ē magnitū^o splēis t' si sit vōit' ē aceto^o
faciēs pgelatōez i dētib'. Iste curef cū aqua casei
decoctionis epithimi plumbus diebus ministrē
tur. t' terminet cura male digestiue stomachi.

Laplin. 64. m. de dolore t' apāte stomachi.

I cū dolore stomachi ad
sūt tribulatio t' nausea e
gro aq' tepida i potu ē tri
buēda t' vt vomat p cipiē

dū: 7 si hoc nō suffecerit veni ex v'e
rapi g' soluat q. R. pul. rosaz rube
arū spice mastice xilobal sami car
pobalsami cinamomi xilocassie a
zari oīm. añ. 3. f. aloes cicotrensis
duplū oīm qd bñ tritū cū alijs mi
sceat medicis tritū cū pāno sericio
subtilissimo cribellat q' trituratō
cū aloē secūdo iteret. Cū' dos sit
a pōdere duoz aureoz vsqz ad. 3.
ij. E'gro q' quotidie def pāis i vi
no 7 succo malignati ifusus 7 in si
rupō acetoso de citonijs. Qd si cū
dolore fuerit ructū mltitudo 7 ex
tēsiō atqz singult' egro electuariuz
dyaciminū 7 d' calamētō 7 alie pfe
ctōes qvētositatē dissoluere p'ue
uerit q' in cap'lo d' colica noiabim'
dāda erūt Libariavō ei' sunt cala
gier mutagenat cū semib' vini ve
teris puri paz bibet vtaf motu 7
igrediat balneū. Stomach' q' ex
oleo de neridē vt dixim' in pāno i
uoluto vapes. Si aut cū dolore sto
machi fuerit febris 7 apā manife
stū: 7 cū tāgū sentit calid' eger pri
us ex basilica flōmef: 7 loco dolēti
duo supponant sandali 7 rose 7 cā
phora cū aq' rosata 7 succo citonio
rū. Nutrimētū vō ei' nō sit nisi so
la ordeī aq' custodiat a carne 7 vi
no 7 pfectōib' q' d' melle fiūt 7 bi
bat succū gñatoz musoz 7 rob de
fructib' frigidis. Cūqz caloris ve
hemētia sedata fuerit egro cassia
fi. in succo endiuie dissoluta 7 bul

lita ac despumata ad bibendū def
Cū aut egritudis dies elōgati fue
rit 7 calor oīno q'uerit: si remanse
rit apā cuz dūritie. Ex hoc emplō
epithief loc' qd. R. violaz sicca. 3.
x. ros ru. 3. f. spice odorifere masti
cis ābozāñ. 3. v. spice odorifere ma
sticis ābozāñ. 3. iij. cipi s'qnati cala
mi aromatici oīm añ. 3. ij. farie fe
nugreci. 3. xx. floz cāomille se. mal
uauisci albi farine ordeī oīm. ana
3. x. p'p'gan' oia ex muscillagie se.
lini. Beide loc' ex ol'ō d' neridē te
p'facto inunct' emplē ex p'dict' p
q' tuoz horas añq' pmedat 7 post
q' cib' fuerit digest' 7 stomachus
fuerit euacuat' ex ol'ō de neriden
cū lanavt dixim' vapes. Confe
ctio olei nardini simplicis. R. olei
de been. ll. i. spice. 3. f. mastice co
sti cipi s'qnati calami arōatici oīm
añ octauā. 3. vñ' oia hec p'ueriza
ta i p'dicto ol'ō posita ad solē p eb
domadam vñā vasis ore clauso di
mittēt. Beide colēf 7 expmāt fe
ces 7 scophe q' in manib' remāse
rūt emplis admisceant. Optie em
erūt. Cū aut apā in stomacho in
ueterauerit: trocisci de spica erunt
dādi q. R. floz squināti xilocassie
raueta seni calai arōatici spicis oiz
añ. 3. iij. croci mirre anisi costi pipe
ris oiz. añ. 3. i. bdellij variij 3. iij. ma
sticis. 3. ij. amoniati. 3. i. in formē
trocisci quoz vnusquisqz vñū pon
deret aureū ex qb' vñ' quotidie ē

vinō cocto detur. Emplm q̄ istd
fiat qd. R. bdellij moll. 3. x. armo-
niaci. 3. v. se. been se. apij. ambozū
añ. 3. x. spice mastiacis nigri amboz
añ. 3. v. cere olei de neridē. 3. xv. gū
me in vino dissoluāt. Beide omia
pūngātur ⁊ fiat ex eis emplz. Ad
dolorē tamē stomachi ⁊ epatis cu-
randū medicus valde eruditus est
necessarius q̄ ipoz diligenter attē-
dat dispōnes. Nos tamen aggre-
gationes ⁊ summas ad hoc pferē-
tes iam diximus: lz in q̄tuz potui
m^o in hoc abbreviauerim^o fmōez

De dolore

de apate sto^o q^o ⁊
de eoz cura itellis
gēdo p morbo descripto cāne doloz
q^o ibi debet cura pnci^o ē sibi isit pū
formale p qd fit cura omis imediate: lz mediate
fiat p pū effectue. A. de mor^o. in. c. 6. Idē dic^o 3°
tegni. n^o. de inge^o. c. 1. ad cur^o curationē curat ac-
cidētia seu sedant ipa accidētia: vt declarat Ba^o
12. de inge^o. Nota qd dolor stomachi catur multi-
plici de cā: vt vult Ras in. c. 3. Idē in suo pnci^o. Idē
vult ga^o. A. de morbo in. c. penult^o. Interdū cāt
a ma^o cala colerica pūgtua pūgēter mordēte
pelliculas sto^o. ideo d^o dolor pūgtuus q^o pūgt
talis dolor pūgtat ali qbusdā iuuenib^o circa. 2. s.
annū cōiter^o possime si postponāt flōiam q^o co-
lera acuta refocillat ab epate ad sto^o. ideo Ras
i pnci^o da bat potū yerap. ⁊ potū aloes. Interdū
pūgtat tal^o dolor a tali ma^o in qbusdā febrib^o colli-
cis. Idē dam^o fir^o acetosuz aquā font^o curā dices
mus: al^o fit a eo. eruginosavl^o prassina tūc est do-
lor fortissim^o: q^o mordet ⁊ pūgt fort^o. ideo cāt
spasimū. s. amph. 3°. p^o. ⁊. s. de inte. c. 5°. q̄ euomi-
ta curati sunt. Ali catur tal^o dolor sto^o avēositate
interpolata iter pelliclas distēdēte pelliculas iō
est dolor extēsiuus ⁊ gūis: lz nō fit in vltimata ma-
litia. B vult ras i 2°. pte ca^o. talis dolor iest vt plin^o
⁊ euenit multis cōflicis macilentis. q^o ptes assi-
stētē sto^o sunt denudate pinguedine q̄ fac ad au-
gmentū cal^o naturalis. 2°. amph. cañ. allo. Om-
nibus morbis q̄ arcaymbelicū ⁊ pectinē. ⁊ eueit
eis cā cibis ē semicocr^o in sto^o. q^o tūc vēositas
eleuatur. iō damus dyagalanga. dyanisuyt dicet

verū al^o talis vēositas est multū fria p p^o fritate
mordet ⁊ pūgt q̄ soluit pūgtuū. iō est dolor gūa-
tiū. extēsiuus. pūgtuus. iō est dolor mliū fortis
iō q̄ si sincopalit. A. de morbo i. c. penult^o. nā rōe
colligātie cū pibus vicinis ipi cordi cor^o patit.
vt pbat ga^o. ibid. q^o cōpatit articulo dolet cum
colligantia remota. iō merito cū tali vbi est colli-
gātia pūgtua. Istam tñ vēosam debile vel for-
tē pūgtuū pcomitat^o eructuatio vel singul^o: vt
dicet in cura. Ali catur talis dolor sto^o a ma^o fra-
pūgente ⁊ gūante cū ista cā nali fra cōicat de cōi-
cursu vēositas. iō facit magi dol^o. talis cā dolor
sto^o bñ inest plibus. flāticis ⁊ qbusdā alijs i fe.
flāticis. vel de colera gūa flātica spāl^o qñ reuma
pūgtuū in tñ fe. verū al^o talis ma^o est multuz
frigida: q^o flā acetosum vel vitreum. A. de morbo
in ca^o penult^o. tūc est fortis dolor ymo quasi sin-
copalis. nam q^o cā fortis ⁊ sensibilitas orificij est
fortis ptes cordis ⁊ anhelitus pūgtuū. iō anhe-
litus gūatur interdū aufert. vt dicit ga^o. ibid. eod
modo cāt dolor al^o in eo ex cibov^o potu frigidif-
simo. vel medicina frigidissima. vt dicit ga^o. ibid.
Ali cāt dolor sto^o ex apate in orifi^o gūato. qd vt
plimū est colericū: vel sanguineū. vt dicit Ras in
diuisionibus suis. in c^o pūgtuū. Ali causat dolor
stomachi ex soloylcere causato ⁊ gūato dādo cu-
ram totum explicabitur. Notū est qd dolor sto^o
loquēdo p morbo descripto est passio pūgtuū
pellicule interioris: nisi causa talis dol^o sit aposte-
ma tunc 2°. pellicula est patiens silt eque pūgtuū
⁊ est p colligantia rei extrinsece: puta cibiv^o pos-
tus: vel aeris frigidis corp^o vel in pedibus venit
qd venire non debet scdm nām illa causa vel illa
Et p morbo descripto ē morbo in receptaculo cō-
comitando secū morbo pūgtuū. nisi causa tal^o fue-
rit apostemosa. tunc est triplex genus morbi. do-
lor aut in se est actio lesa. ymo omnis dolor est a-
ctio corrupta. 3°. de morbo in ca^o. 2°. bene intelli-
genti. hoc vult Galien^o. explicite. 2°: tegni. in c^o
5°. ⁊ vltimo. de signis corp^ois neutri. nūc qd ca^o
incipit. Egrotatiū qd ⁊ ē. vbi dic^o. qd agrediamur
pora ⁊ i mltis cañ. seqmib^o exēplificādo. puta in
q̄tuor canonib^o. qd accidētia morboz firmoz ⁊ p
manētū ⁊ pntis neutliat nūc seu morbi icapiēt
firmari qdā sunt q̄ sunt preter naturā solū rōe q̄
titatis excedētis. vel tps mutati: vt ē appetit^o ex-
cedens vel mutatus in tpe assueti. vel somnus ⁊
vigilia. ⁊ fluxus ventris. flux^o menstruoz. ⁊ sic de
alijs. Istatalia qñ sunt pua sunt acci^o neutliat
seu morbi incipientis firmari. hoc vult Ba^o. 2°.
tegni cap^o vltimo cañ. allo. Tōtū morbo in vētre ⁊ ē
⁊ in qbusdā cañ. seqntibus: si aut accidētia ista

magis fuerit tunc dicuntur sunt actio multum corrupta et
sunt acci^o morbi firmiter permanere: quod autem dolor pu^o
et magnus sit actio corru^a: patet corrupta vel multum
corru^a probat iterum ga. 4. de moro. ca. 6. quod omnis dolor
est cum corruptela quod omnis scilicet rei proprie est corruptela or
gamini i^o plone l^o m^o p^one: l^o instri. puta spiritus sibi
bilium ibidem quod resoluunt. Item in dolore aliquid non saluat
forma actiois nisi mebus probat: quod scilicet rei naturalis stat
cum deluria: sic scilicet mebus probat: quod scilicet rei naturalis stat
talis scilicet sit a natura mebus corru^a: quod a virtute mebus
mediate plone l^o p^one mebus corru^a ex quo est spiritus
est corruptela organum vel instri virtutis igitur illa scilicet ent
corru^a. Item omnis dolor pu^o et magnus ex eo non a et eo
spiritus est per se igitur spiritus erit actio corru^a. autem spiritus sit
ga. 2. teg. i. c. vlt. de signis neutri. ut nunc. Et dolor
sto^o p^o moro^o descripto est noc^o regitue naturalis dignetur ex
pulsiue ipsi sto^o p^o dolore ipso est noc^o seu mala az
criovitur scilicet: quod apphedit est corruptelavt est deum
ipsi organum l^o instri: puta spiritum sensibilem quod corru^a
tunc annullat. 3. de moro. ca. 2. Et dolor i se est pa^o
scilicet cois: quod dolor non apphedit a sensu pulari est
act^o: et nulla virtus reflectat se actum p^onu nisi intellecti
ua. 3. de anima: scilicet a sensu cois. Item lesi i pra cerebri non
scilicet dolor. Et sequitur est pa^o oimvrituti nri corpis
quod dolor nri corpis plerumque virtutes p^ono. 2. p^ono. p^o
per resolos spiritus i mebus rone colliga^o per dolorole
clarificat. Cura dolor. sto^o tibi patefecit
Alis pus at quod i curapcedas sciret p^oida
re o^o cam tal^o dol. an sit ma^o cala l^o fra l^o v^orositas
vel apa et se. et si sine se. quod i cura diuificatur.
Et si quis dolor. sto^o ex humore calid^o sine feb. huius
quod patefecit quod h^o estuat o^o et nauseam aliqle est aliq
li sit l^o siccitate ois aliqli gaudes in fris et eo ad
quod facit o^o etas alia. Precipiedu est egrov i potu
sumat aqua cala decoctiois rad raphai apij fol.
attripliq est se. et def cum mo^o olei et croci l^o q^o r^o. f.
fir^o accrosi p^oo de q^o sup^o p^o modicu spaci: ipo
nat pluma i o^o itincta ifra gutturve sto^o puocet
ad expellendu sordidu illud si b^o n^o suffic: da sibi po
tu yera. Dissoluat. 3. i. yera pig^o ga. ea q^o decoctio
nis absin^o quod suffic h^o pot^o vel dissoluat. 3. ij. f. alo
es cicotini cum aq^o sim^o l^o cu aq^o decoctiois absin^o.
et meli^o multu app^oat decoctio absin^o i noc^o sto^o
succ^o at ei^o mal^o sto^o et facit dolore capiti rasi i suo
p^oti. et ga. 7. de ige^o. i. c. penul^o. loco hor^o da sibi d^o
mane mediu gobellu melli^o de absin^o repido si
ue alia mixtura. f. absin^o rec. m. ij. melf^o al. d^ospu
mati q^o r^o. i. f. melli^o b^o clarificatu ad. f. i. c. f.
vel da sibi. 3. i. f. cassick simpliq est decoctio cois pl^o
es tibi po^o i oru sol: et quod q^o secat se lectuvsq i fcijs
Et si cum vems lat^o epas f^o de venena epas pau
perib^o damus p^o duas l^o tres dies mediu gobellu

aq^o end^o postea flomam^o col. Et si tali dol. fue
rit se. sicut ptingit quod busda colerid. quod patefecit ex
signis dicitur et ex ma^o quod euomit alii sine adiutorio
medici def sibi de malo gnato. de fir^o acroso co
po^o. vel de fir^o de citonijs cum aqua sim^o cocta: et
def sibi cassick. 3. i. f. cu decoctioe cois sup^o posita
vel def sibi decoctio stati dicta ad vomendu ab
ei^o tal^o saccul^o p^o sto^o. f. ro. ru. 3. i. c. f. phidie ba
laustie an. 3. f. sand al. et ru. coralli ru. coriadr pre
pati. an. 3. ij. panis asii infusi in aceto. 3. f. pulues
rizent omia: et f. sacculus in pan^o lineo. raro an
tiquo ad modu scuti. Ponat iste sacculus supra
regula calida supra qua spgat modicu aceti as
qua ro. et applicet. Et si quis dolore sto^o habuer
rit et sine se. ex ventositate interclusa ipm sto^o di
stendete. Et alii interposita inter illas pelliculas
sto^o quod patefecit quod pcomitat eoditer aliqualis eru
tuatio: vel singul^o et incita^o abim ouis sto^o rone
illi ventositas et talis dolor p^ont alii comelione
et post quod busda horis digestio est semifacta: quod te ve
tositas maior eleuat ex actioe debili ipsius caloris
naturalis in cibum. Vel dolore habuerit a stomas
cho a ma^o frigida de se: vel coomitate dicta ve
tositate magna. de p^o i^o Ras v^oat de galaga pul
uerizato p^o se: vel cu modice melf^o: vel vni calidie
v^oat dyacumid^o dyagalaga dyarid^o pipeo. Et af
de pipata facta cu pipe logot cu carnib^o mutois
et de remedijs positi. ex mretioe Ras in cura debi
lita^o digtie sto^o a mala p^o frigida sto^o cu ma^o v^oli
ne ma^o. na illa remedia hnt locu i hoc cau. verus
in sedatione talis dol^o indigem^o fortiorib^o remedi
is et magi calis: quod ca fortior est ex q^o dolore induc
ideo infudat lana in oleo ruthe calidovel in o^o
nardino: vel in oleo de absin^o cu tertia pte olei de
castoreo: et frice^o ouficiu sto^o. et supra applicetur
renouando de hora in hora. metridatu silt v^o in
tali dolore. Temosa sine scarificatioe: puta supra
ymbelicu laudat a Ras: quod p^o mouet materia. id
cadit ad inferus et subtrahit v^orositate. Paup^o
bus dicimus bulias ruthe^o absin^o et met^o q^o bus
bullitis p^omas et inuoluas in panno lino raro.
et totu casu applica. s. ouficiu sto^o. v^o torrefacias
s regula absin^o et ruthe^o applica ipsi stomacho.
Et si quis istu dolore habuerit in quod busda se
bus stancis in parte vel in toto potu^o ex ma^o
reumatica ibide supra. vel in sto^o gnata. quod pate
fecit: quod non est multu sibiud^o: nec cu v^omis multu
colerid quod facit etas p^o seu mod^o v^oredi apponas
spongia calida infusam in aq^o decoctiois ros abs
sin^o et spice cellice sepe renouado tal^o quod ibi non re
neat nisi du erit calat post q^o plies fuerit explica
ta iungatur sto^o cum lana infusa in oleis dictis

Et si q̄s dolorē sto^huerit ex apate calō i ouis^o sto^h qd sp fit de cola vel de san. i toto vel i maiori pte. dicit rāb i suo p̄t. tū dionib^o suis. qd patescit ex se. ardente p̄cōtate t ex dol. sto^h si tāgaf. t ex modica salina: sūi itēsa ficitate dno: ex d̄bilitate ispiradi t deglūnēdi fīdēf stati de epa⁴. p̄n̄r de f sibi cassia^h t deco^o c^o end t scariōle applicet stati in p̄n^o olīm rof v̄nfaciū. v^o f sibi tale vng^m. f̄. qlei rof q̄r. i. f. rof. ru. sand al. t ru. soāf pulueri zator. aū. 3. ij. cere modicū. potet de p̄isana. dū p̄seq̄t f̄ fue rit i aug^o tale apā faciēvng^m min^o f̄m̄t mafa tiūū. Hilbert^o vidit bñ i casu isto t p̄m̄seebat ter tiā p̄tē olī camo. t altee i statu pl^o reitēsa^o cassia^h t fīdīam i aug^o si nēce sūit. Si tal^o dol. sūit ex apate friō t hūido. qd patescit ex multitudie saline t se. mag^o lēra sine dur^o i tactu qd ran^m t̄gigit de tur tali aq̄ infusiōis: aloes cicorini colata abhor reat vomitū epl³ sic. f̄. cinerj v̄n. 3. ij. ap̄is s̄q̄nā ti. aū. 3. ij. acen^o qd suffic̄t p̄ modū vng^l liq̄di ad dēdo modicū olei rosati: vt t̄m̄ n̄ exsiccēf. **E**t si q̄s dol. ex sto^h hūit ex vlce i p̄te iteriōi sto^h. qd patescit: q̄ pl^o dolet. l³ p̄sumit res acetosās t acutal t appet i vōitu aut i egōne sanguis: aut sanies ē dolore loci: aut int^o v̄traq̄ sp̄anulas: vt sub collo: aut s̄m̄belicū: dēf ei i potū aq̄ ordeī: si ibi fuerit calitas. dēf dēf ei p̄duas horas de isto puluere f̄. thuri san. d̄ra. aū. 3. 5. ro. balaustie cacab̄re. aū. 3. ij. boli ar^o. 3. ij. dēf de isto puluē cū fir^o de cito n̄is liphato: v̄l ē aq̄ portū^o l^o plātag. nō vidi istū casum nisi bis toto tpe vite mee. tē. b̄ sufficiant.

Capitulum de eructuatione stomachi

Eructuatione^o et

Cura. **N**ō: q̄ eructua^o ē mal^o mor^o ex pulsiue sto^h. expellēf v̄tositates sto^h. ē mal^o violēto. t iordūato motu. 5. de mor^o. c. p^o. t 4. q̄: deberet expellere p̄ inferiora ē peditur trul la: f̄ ē debil^o mal^o mor^o ip̄i^o expulsiue respectu sin guli^o q̄ fit s̄līr alī ad expellēd v̄tositates ḡssas extēdētes t mōdētes ip̄m sto^m. **E**lteri^o nō q̄ ois eructua^o ē vaposavētofa tūc tal^o vaporv̄tōf aut eleuat a ma^a colica calā ex se: tūc ē fumosa calā. sine sapore aut eleuat a ma^a calā p̄ putres factionē: tūc ē hūosa fēda calā: aut eleuat a ma teria flā^o i nali ex̄ite i sto^h: vt cōit a fīate pomis cor: v̄l acetoso tūc ē acetosa. aut eleuat a cibo paz cocto^o dinute cocto. tal^o ē cibāl tenēs sapore cibi aut eleuat a cibo q̄si cocto: l³ n̄ p̄fecte tūc ē semivētofa isipida: aut eleuat cocto t mutat i malas q̄litates frias acetosas rōe debil^o t idebit seu in

ñlis t corrupte decoctōis: tūc ē acetosa eructua^o: t digō q̄dā corrupta: q̄ talis cib^o sic mutat^o: nō p̄r corūpi p̄fecte assilari. vñ tal^o eructua^o a calore dinuto ex se: l³ p̄ resolutōez vapor a cal^o: excedēti: vt fit i vino q̄n acetat. **E**t sup b̄ nō: q̄ eructua^o q̄ v̄tōfa subleuat cibū i sto^h: iō fac̄ natare cibū i ouis^o sto^h. p̄p̄t qd corūpi^o cib^o t dignia sto^h cor rūpi^o si mltiplicet. yba s̄ rāb i suo p̄t: t in dīc ni bus suis. t si n̄ fiat tal^o v̄tositates i stat sto^m: t sub leuat s̄līr cibū: t fac̄ cū natare sen stare i ouis^o ve nar: b̄ mag^o durat q̄ aliō. 3° excitāda ē tūc eru ctua^o si sto^h repleat v̄tositatib^o nisi sūit mltū de bil^o b̄ vult rāb i suo p̄t. **N**otū ē q̄ eructuatio p mor^o d̄sc̄pto ē pa^o p̄nci^o sto^h: l³ imediant^o i s̄līr ite non pellicet ē p̄ colligātā rei extri^o cēc cōit q̄: ci bi rōe er^o q̄ritat^o excedēf l^o q̄litar^o: q̄ fugid^o in n̄ar v̄l male digōis t mor^o p̄ morbo d̄sc̄pto i rece p̄tāclō: q̄ ma^a tal^o friar: vel cibāl male cocta i seāt ē mal^o mor^o expulsiue ñlis sto^h: vt ē dēcū autōit^o. ga^o p^o. p̄ mor^o d̄sc̄pto ē noc^o digtie p̄nci^o sto^h t expulsiue: q̄ n̄ digerit n^o expellit^o fo: didū tale: sed tale nocu^o digtie sto^h venit iterdū ex noc^o digtie t expulsiue epat^o vel cerebrū: si v̄ciat p̄ viā catari. vel ex nocu^o aiati desiderij: nō bñ regulāf sto^m in fame i q̄l^o t q̄n^o cibi: 4. d̄ mor^o. i. c. 1. m se aū ē nocu^o expulsiue sto^h: q̄ ei^o malus mor^o idebit t violēter expellit^o p̄ morbo ē pa^o digtie expulsiue p̄ illo malo motu ē pa^o v̄ritū naturalū orgāi sen sus gustus: spāliter fetida: t fumosa calida.

Itisclarificatis

Cura eructuationis sibi patescit. p̄us at q̄ in cura pcedas scire t cōsi derare o3 cām eructuatōis si ē fumosa calā v̄l feri da: vel isipida: vel cibāl acetosa: q̄ i b̄ cura diūsi ficat. **E**t si q̄s fumosaz calāz eructuatōez hūit q̄ cōit euēit de mae sto^h ieuno. purget sto^h d̄ il la ma^a mala calā ē mellitō de absin^o: vel fir^o ace toso p̄p̄o. p̄n̄r capiat. 3. i. yerapig^o ga^o dissolute ē decoctōe absin^o. vel. 3. ij. t. f. aloes cicorini disso lut i ead decoctōe: vel ē vino bñ liphato. l^o sumat semel i septia^a istas p̄llas f̄. aloes cicor. 3. i. m̄ rabo f. 3. indoz rof. 3. f. icorpenē ē succo end^o s̄fiāt p̄llē. rāf mltū appbat i ma^a calā sto^h ista reitē rēf se lāt bis i fra. 15. 3l. 20. dies tenēdo dietā friaz t hūidā. **E**t si q̄s eruct. fetidā hūit. purget cur su^o acetoso t cassia^h. t si se. n̄ sūit p̄comitās: pur get sto^h cū stati dic̄t. **E**t si q̄s eruct. cibāl v̄l v̄tō faz isipidā hūit. dietet cū cibis calis in p̄o. t. 2°. gdu p̄dictis i q̄to t i q̄li. sumat triav^o q̄tuor: ḡna thuri in introitu lecti t de cimiō t de dyamo p̄p̄ cō facias illa q̄ dicta s̄t in debili digestia ex mala p̄

fria n̄ oz breiterare. Et si q̄s eructuatōz aceto
sā hūit. recurre ab illa q̄ dicta s̄ i. c. de cura male
et debil' digestiueratione male cōplēnis frigide
cum materia frigida et humida. in ipso sto' et c.

Capitulum. 66^m. de singultu stomachi.

Am singult' post grossi
cibi comestione aut vini
valde tēpati bibitoēs su-
peruenerit aq̄ cal'a i qua
ciminū et mēta et mētastrū et paruz
thuris bullierint multoties in po-
tu erit sumēda et egrot' dormiat ē
p̄cipiendū et vēter vaporādus et ie-
iunādū est ei. Cū aut p̄ mltos dies
a comestione abstinerit iubēdus
est balneū sepe ingredi. deide pau-
cis cibis deficcātib' tū ē alēdus si
cui sunt calagie et mutagenat cum
seibus: et vini puri parū in potu tri-
buēdū. Et si hec nō suffecerit tro-
cisci isti dādi sunt q̄ dicunt' trocisci
de thure et k. thuris. 3. f. emile. 3.
iij. mētastrī folioz ruthe sicce am-
boz. añ. 3. ij. se. nemē. 3. iij. et f. in
formē ex his trocisci pōdere vni'
aurei ex q̄busvni' in die cū apozia
te cimini tribuat'. Qd si singult'
post febrē acciderit fueritq̄ cū eo
tribulatio aut nausea aut sitis: aut
in ore siccitas aq̄ cal'a egrot' multo-
ties dāda erit nō tū repēte s̄ pau-
latim et si sedatus non fuerit aqua
ordei cū oleo de amigdalīs dulci-
bus def' spōdiles q̄s colli et dorſi ex
oleo tepido inūgāt et fricnt' et mu-
scallago psillij cum iulep' succo q̄
nati in potu tribuat'. Singultui p̄-
terea et sternutationi conseruit re-

tinere anhelitum.

E singultu sto' nō q̄ sin-
gult' est ma-
lus mor' expulsue n̄alis sto': pot' me-
rificij et meri: s̄ possit iesse i toto cor-
pore ei' desiderant' desiderio n̄ali, nocitiū sensa-
tū expellere de sto'. 6. de morbo i. c. 3°. Tū q̄ ex-
pulsua n̄alis ē v̄rus fatua n̄ expellit nisi icitata a
re nociua. p°. de mē. in. c. p°. 3d dīc. 6°. de mē. 3d
incitat' v̄re in actū p̄p' sensationē rei nocentis
a sensitiua orificij: et in b̄ assilāt' tussieq̄ sic in pe-
toralib' sensitiua aiata sentiens nocitiū incitat
expulsuā naturalē pulmonis: vt nocitiū expel-
lat: ista fit in sto' q̄ sensitiua aiata in tali motu
coadiuuat n̄alē expulsuā sic fit in tussib' nō ē cre-
dendū in q̄ male dicūt qdā modernoz dicētes sin-
gultū esse motū p̄p' sic tussieq̄: singult' ē sol'
malus mor' expulsue n̄alis. Tū b̄ ē p̄p' s̄
seu dupl' mor' in q̄ cadit q̄s v̄n curuat' et recti-
ficat stomachus: vt nocit' meli' expellat: sic sal-
tans curuet se vt meli' saltet: ita ē in n̄a expulsiua
sto'. vt meli' expellat et for' mēbz ex insticu n̄e
curuat se vt meli' expellat re nocētē sensatā. Al-
teri' nō: q̄ q̄ i singultu fit curuatio seu p̄no p̄p'
um orificij sto': vt nocit' expellat puenit cū spās-
mo: s̄ differt ab eo: q̄ in singultu nō est ver' spās-
mus. 3°. de inte. c. 4. q̄ tūc nō rectificaret' s̄ rema-
neret curuat' sp̄: et spāsin' sp̄ fit i nervis et lacert'
tū sto' et meri n̄ h̄nt lacertū: et spāsin' ē actio mor-
bi: et singult' ē mala actio v̄rus expulsue n̄alis vt
est dcm de intēte ga. 6. de morbo in. c. 3°. Et
teri' nō: q̄ singult' h̄z cām duplicē in ḡne sic spās-
mus: vt vult p̄p'. et ga. 5. et 6. ampb. 3d dīc. 3°. S̄
int' vna ē reple' orificij a re q̄travel q̄li sensata et
nocitua incitās expulsuā naturalē expellere eā:
Alia ē manitio s̄sata vt q̄lis: q̄ acuta q̄ siccitas
p̄comitās est q̄litas p̄gitiua ḡuas: ideo sensitiua
sentiens rem talē nocitiuā icitat expulsuā expelle-
re: et venire in actū cū violētiā. tū q̄ rōe nocitū
sensati ista tal' cā subseq̄tur sp̄ euacuatiōes exce-
dētes sic fit in fine febrū acutaz et euatōez exco-
dētū. iō singult' a friō extri' ē de reple' p̄p' cal'
tres q̄ dicēt: et q̄ ibi n̄l'a ē euatiō. P̄ia aut cā
h̄z duas s̄. ēs sub se immediatas. nā tal' reple' orifi-
cij nocet: q̄ q̄ta excedēs pelliclas sto' vel q̄ q̄lis
p̄gēs: vt dīc' ras i suis diomb'. cā tal' excedēs o-
rificiū sto' cū violētiā ē v̄tositas ḡssa. Sig' h̄ est
q̄ fit p̄ fatietatē nauseatiuā: vt accit' pueri p̄ mē-
tā succioz māmif' et muēib' gulof: q̄ i talib' ḡna-
tur et mltiplicat v̄tositas. Qa aut m̄at' nocēs
q̄ q̄lis p̄gēs mltiplex ē vna ē cib' corrupt' mu-

tar? i sto? i q̄litatef mordicatas p̄p̄t inūdicie sto? t
q: cib? ē liq̄d? d̄ facili corruptibilis ad qd̄ fac̄ fre
q̄nos idebita cibi f̄focilla? p̄ut p̄tigit q̄busd̄ p̄uif
lactāub? e? sig^m ē q: fuerit q̄busd̄ dieb? i qd̄ neut̄
t p̄tigit q̄busd̄ februb? fe. putrida. c? sig^m ē q: h̄nt
cōit egōnes ch̄lofas liq̄d q̄b? euemētib? sine cā
māifesta mōstrat mor̄ifica? v̄tur n̄l in sto?. raf̄ i
suo p̄u. p̄p̄t qd̄ singlū sup̄ueniēte ē talib?. nos
etiā p̄nolita? ad mortē q: ar? cā dēa for̄. nā ma^a
cibā? corru? t murata i q̄litatef mordicatas mor
dēst p̄tagēs ouif^m sto?: q: q̄ra l̄ ex accubitu talē
vaporēto? calid? ide eleuat? sēfat. v̄t nociu? iei
tat? violē? exp̄lūa n̄l. q̄uis ouif? veniēte i actū
suū. iō expellit cū qdā d̄ctōe t violē? v̄t cit? expel
lat rē illā nociuā sēfatā. l̄ cā tal? ē cib? acur? v̄t pi
p̄plūzati so^m l̄ p̄mij^m. max^a si q̄ postea sup̄ferit
vini b̄n liphan? cā q̄ rep̄. i. pip̄ n̄c iūscat. t ibi
biē i l̄ba sto? p̄ngēs ip̄z ouif^m icrat ip̄z singlū v̄t
diē. 6. āph. 2. illi? can. sp̄asim? fit ex splenētā sig^m
h? q: subserb̄t sup̄tōere tal? calē p̄ngit. A^a cā i
spē ip̄? singlū? ē h̄uor colic? r̄manēs i ouif^m sto? p?
vōitū colē nū. ar̄ v̄idit ar̄ nī. p̄ngēs magi ip̄z ouif^m
sto? t icrat singlū. A^a cā i q̄ne ip̄? singlū? faciēs
singultū: q: q̄lis mordax ē f̄ras ext̄a aer̄ subin
trās p̄ meri ē ap̄elut t penetrās p̄ posv̄t puericō
tigit d̄licat por^m i cunabul? v̄l cī. t i tpe fro. nā cū
b̄ nō ē abūdēt i h̄ūiditātib? fr̄is i stomachis eoz.
t se n̄ custēdiāt fr̄igorib? cito ledūt ab eoz? cito
cadūt i singlū. v̄t diē ga. 6. āph. 2. illi? can. Sin
gultū h̄ito. v̄n tal? fr̄as mordēs ouif^m sto? f̄c sin
gultū q: morder t reddīt h̄ūiditātē illā i ouif^m sto?
q̄li isepabilē ip̄az coagulā? t ifrandot p̄ p̄ns p̄ū
gēdo ouif^m sto? t pos ip̄? ip̄pissādo. v̄t diē aui. 3.
can. i. c. p̄po. Al̄n tal? cā f̄ra ē vapoſa. q: vap̄ actu
frit? eleuat? ad os sto? i tpo febrū d̄ ma^a f̄ra mor
dēs d̄z ouif^m cāns ibi nociu^m mō triplici d̄co: v̄t
diē aui. lo. alle. b̄n ḡ p̄clu? itelligēti q̄ singlū? fit
ex sex cāis iā dicit? q: pueri in cunabul? sanis ex̄n
tib? fit cōit exv̄tosi? ḡnata i sto? rōe gulofitā v̄l
fit i eis rōe fr̄itā penetrāt mō d̄co q: se nō b̄n cu
stodiūt. Et si tales p̄u n̄ fuerit i neut̄l? l̄ egritū
cōit fit sing. i eis ex lacte corrupto i sto. cor? i mu
tato i q̄litatef mordicatas p̄tigit t mordēte ori
fi^m sto? i l̄ba l̄ vape eleuat? t silv̄t plin fit iūue
tib? sanis adult? exv̄tosi? silv̄t exce? sto^m ḡnato i
eis rōe gulofitā t iordi? v̄ite. Si ar̄ sint ifirmi seu
febricitātes fit i eis v̄t plin rōe corruptiōis cibi t
mutati i q̄litatef mordicatas ledētes t mordētes
ex se l̄ ex vape eleuato: exide n̄ negādo q̄n al̄n f̄
i eis ex cāis alijs iā dicit? Notū ē itelligēti ex int̄e
ga. 6. d̄ mor? i. c. 3. t. 6. āph. 2. illi? can. Sp̄asim?
fit aut ex plenit̄. t aui. 3. can. i. c. p̄po: q̄ singlū?

p mor? deſcripto ē pa? p̄nci? tūce in̄tior? sto? in cū
ouif^m t meri p̄n̄r aliaz p̄tū. Et ē p̄ colligantia rei
extric? puta cibi l̄ aer̄ l̄ ma^a sordide veniēt. qd̄ v̄ci
re n̄ d̄z f̄m n̄az. t ē morb? i receptaclo cōit. p mor
bo d̄ſcripto p̄comitā? morbū p̄silēz q: malācalidā
l̄ f̄raz verū si f̄ a f̄ro aere penetrātē viciuſa ē mor
bus p̄silis p̄nci? p̄comitātes secū morbū officia
lē i receptaclo cā du^a d̄ca sup̄i. Sigult? ar̄ ima
tial? ē morb? p̄silis d̄ūtarat. singult? ar̄ i se sp̄ ē
mal? mor? expulſiue n̄l sto?: q: ē mor? violēt? ip̄uſ
t p̄ p̄tē idebitā puta p̄ portā sup̄iorē p̄ quā nō d̄z
fieri expulſio f̄ ar̄ctio t receptio fit expulſio inest
ip̄? singult? Et dato q̄ acq̄rat ſanitas p̄ talē ex
p̄lſionē cāe ē tali motu violētō n̄ d̄z dicit actio n̄e f̄
mala actio v̄tur leſe ex q̄ ē violēt? fit. nā actōes leſe
v̄tur exp̄lſiue faciūt ad curā morbi: in̄dū p̄p̄t ex
p̄lſiōez cāe ē tali motu. violētō n̄ d̄z dicit mala ac
tio f̄ b̄oat actio n̄e. v̄t diē ga. 3. d̄ mor? i. c. 4. i fi
ne. r̄citā? d̄ca theofili f̄ sudore q̄ expellit sine noc?
actōis expulſi. Si ar̄ f̄ ē violēt? t malo motu no
cu? actōis erit mala. Et p morbo d̄ſcripto ē noc^m
digtie sto?. nā ex ei? mala actiōe ḡnāt tal? cā mor?
p illo malo motu ē noc^m p̄nci? expulſiue n̄l sto?
v̄t ē d̄z ex mala actiōe retētie. 6. d̄ mor? in. c. 3. q:
fr̄etia retiet t p̄phēdit ē utilitatē t tremore. 3. d̄
mor? c. penul. t singult? p mor? d̄ſcripto ē pa? p̄n
ci? expulſiue n̄l sto?: q: i illa c̄et noc^m p̄nci? f̄ p̄l
malo motu ē pa? ſeu noc^m actiō v̄tur n̄l alū attra
ctiue sto? t animate motiue partū vicinaz. nā nō
b̄n loq̄tur nec b̄n cōcedit n̄ b̄n facit alias actōes
naturales seu animales in membris ſp̄ualibus.
Istis clarificat? cura singlū? tibi pateſcit.
p̄ ar̄ q̄ i curā p̄cedas ſciet? p̄dare
oz cāz tal? sing. q: cura i b̄ diūſificat v̄t patebit. et
q: itē? curatia h? ē cām illā mat̄iale t v̄tōſa eiſe
cūando diūtedot t ſumēdo. iō illa q̄valēt ad iſtā
cāz duplicē: l̄z valeāt f̄m pl? t min? valēt i cura cu
iūſcēs singlū? Iſta ar̄ f̄. 8. reme^a f̄m itēdēz ātiq̄.
C^a p̄m ē ſternu? v̄tōſa ē sto^m sine ſcanſicatiōe
aq̄ calā paulati ſup̄ra. ſp̄gere aquā f̄raz s̄ facie. li
garet fricare extrema ligatōe t fricatōe doloroſa
torrefacē hoiez ē v̄bis adiurādō t ſtupēd. clamaſ
t loq̄ altavoce. ſon? p̄fūd? iō iſta p̄uocēt. v̄n ypo.
6. āph. can. 1. A ſinglū h̄ito. b̄ etiā itēdit ga. i. 2.
3. d̄ diē. 4. d̄ mor? i. c. 4. q: i tali motu forti ſup̄ſur
tates p̄toraliū t priūviciāz expellūt: q: exp̄lūa
i l̄ ex ſternutatōe fortificat. i cā ar̄ h̄uorali l̄ ciba
li i ſpeciali valet vomitus t ſu? acetofus. Itaf̄ in
diūſiōib? t in ſuo cōmētē. In cauſa v̄tōſa deſ
ciſa a ma^a indigeſta v̄l f̄ra v̄z in ſpeciali galanga
puluerizatū datum cū vino calido. vel coctū cum
melle t admiſtratū t cinamomū pulūizatū datū.

cū aq̄ cala. sūlī canū ameo mastix garioh mēta
 thul pulūratū datū i modico aceti. ras i suo p̄tē
 In singultu ex frigore put p̄tigit pueri mūgim
 gula collū spatula de p̄tī ras ē oīd calo aneti ca
 storei r silib' p̄t qd p̄t ex itē er' q̄ ē singult' d
 replōe r n de ianitoē. put ē sup' dēm. verū cōit
 p̄mittim' remedia cōia tibi recitata. De singultu
 ex apate epas r cerebri q̄ sit rōe vapō: semuēto
 si cali nō loq̄: q̄ curat ad curatōes illoz. De cu
 ra siglt' ex ianitoē n loquor: ē dicta hūectaria r re
 sumptiua: r oleis calidis r humidis iuuant: licet
 non curent. Ista tibi sufficiant ista ma' p nunc.
 Capitulū. 6^m. de appetitu canino.

Um aliq̄s famē assidue
 patit' r cib' post cōestio
 nē ado gūat eū vt aut vo
 mere aut p̄ inferiorē regio
 nē ipm eijcere cogat' nisi dādū ē ei
 qd dū coq̄tur ex liquore q̄ fluit ab
 agno q̄ in furno assat' ipinguat' r
 cauda r ei filia ex oī cibo q̄ vinctio
 sus ē r vinū ver' purū dādū est de
 quo q̄tū poterit bibat. Deinde p̄
 cipiēdū ē ei vt euomat: r hoc regie
 p̄seruādus ē donec sanet'. Qd si
 neq̄s cibus eū gūat neq̄s ipm euo
 mit neq̄s p̄ secessu expellit carnes
 vaccine sūt dāde r frumētū coctuz
 vt puls r risi cū lacter aquā friam
 in potu sumat: r i aere frigido mo
 ref. Hac aut egritudine laborās nil
 acetosuz r stipitiū neq̄s acutū cōe
 det s̄z dulcib' r vinctuos solū vtaf'

Appetitu

canino seu d
 fame canina
 itēsa ad mod canis. nā ista pa' descri
 bit' fm similitudiez rei eptisece: mos su
 it helenoz ali sic d̄scribet' vt recitat ga. 2. d̄ige. c.
 2°. Tu dices q̄ fuerit heleni. Diced ex itē ei' i
 p̄mis lib' d̄ige. q̄ hebici fuerit studio magian
 tiq̄ grecoz sic dicim' b i mōre p̄lo: p̄sileses: saler
 mirā assueti s̄ sic noiare rē. Et videas subtegn'
 q̄ s̄t magi electa s̄a i speculatoe p̄uatoe p̄ hūis

cogscūt i errorib' d̄ aia nō ex itē ga'. 4. d̄ mor'
 in. c. 7. q̄ appetitus cibit' potus duplex est. qdaz
 est q̄ sit in mēbris rōe inanitois tal' sit sine cogni
 tōe sensitiua inanitois in ipis: s̄ aial in cognitōe
 ex instinctu nē: tal' appetit' ē in oib' mēbris i cor
 creatōe: nā v̄tus appetitiū n̄lis p̄creat' cū mēbris
 r ē v̄tus mīstrās alijs v̄tutib' n̄alib' appetēs cō
 ueniēs in nēitate: puta stāte inanitoē i alijs mē
 bris. q̄ ex instinctu nē r n cognitōe sensitiua cur'
 obie' ē futurū in q̄ differt ab alijs v̄tutib' mīstrā
 tib' se tenēs ex toto in actōe ex forma spe' mēbr
 p̄t qd cogscit a nā spe' mēbr' illā appetit' vt
 vt dicere ga. 3°. de p̄lōnib' in. c. 2. in q̄ differt ab
 alijs v̄tutib' mīstrātib' q̄z obie' p̄s ē: r q̄z actio
 se tenet p̄te aliq̄ instrāl' ex p̄te p̄lōis p̄t quā
 cām Aul. fec̄ maiorē mētoe de alijs v̄tutib' mū
 strātib' r paucā d̄ istaq̄: ei' mīlīm n̄ cadit s̄ cor
 rectōe medici: vt declarabit' q̄stioe p̄. Alter ē
 appetit' cibi r per' q̄ sit in sto' cū sensatiōe mani
 tois: tal' ē pa' ouficij sto'. 4. de morbo. c. 7°. Iste
 talis appetit' cibi in oufio sto' dupl' ē: qdā est n̄
 alter ē mīnalis. n̄alis ē ille q̄ v̄sat' circa cibū assue
 tū. v̄l' p̄uētiū in mō r mēsurā: r tpe p̄uētiū
 mīnal' ē ille q̄ n̄ v̄sat' circa cibū p̄uētiē in mō n̄
 mēsurā: tpe p̄uētiū. vt ē appetit' canin' r bo
 lūm r fames sineopal'. Vñ in appetitu n̄ali p̄s
 satiōe dicta in ipo oufio. v. mor'. p̄uētiū nēciōm'
 seq̄ns aliū. vt dic ga'. 4. d̄ mor. c. 7°. Cūm est
 ianito mēbroz. nā mēbra manūt a calo p̄sur
 tet ab aere circūstāte tūte stellaz. vt dic ga. in lo
 co a' le. 3° d̄ dicit aul. 2°. sen. p̄. do. 2°. Cūm mor'
 est n̄ale desiderū qd est in ipis manit'. nā mēbra
 inanita n̄al' desiderāt: appetit' cognita ianitoē
 ex instinctu nē. Cūm mor' ē attractio r succio mē
 broz a venāvenaz ab epate sto'. Cūm mor' ē
 sensus ouficij sentēs talē succione r ianitoēz ipi
 us ouficij talē v̄l' talē: vt dictū est talis sensus ou
 ficij sentēs inanitoē r succione fames appel
 lat. vt dicit Ga'. in. c. 7. Propter qd dicit aliq̄
 in locutōib' cōib'us. fames est inanito sensata ta
 lis locutio nō est formalis: s̄ effectiua. p̄pter ta
 le sensationē sto' est ad determinatū p̄uati: q̄ ad
 calz r siccū. iō d̄c aul. p̄. can. sen. p̄. c. vlti^o. d̄vū
 tib' q̄ cibi desiderū seu appetit' ipi' i oufio p̄ple
 a dū' v̄ute: q̄z v̄ute n̄li affectiā mēbroz sugēte
 r attrēte ab ipo oufio iducēte ianitoēz v̄ute sē
 sitia q̄ ē in ore sto' s̄sitiō: illā ianitoēz talē v̄l' talē.
 Cūm ac' ē mor' q̄ sit i sto' ē s̄satiōe ianitois i ipo
 r v̄lteri' i fame ē aiatū desiderū c' sedes ē p̄ra ce
 re' seu volūtas aiata reficiendi regulas refectōz
 sto' in cibo p̄uētiū. nam si aiatū desiderū seu

voluntas reficiendi veniendo in actu errauerit in ad ministratioe cibi coueniētis in suba vl' qualitate qz crud' l' corrupt' vl' venenosus vl' in q̄titate ex cedēti tūc stomach' patit' ex errore extrinseco' ex nocumēto isti' aiati desiderij sine nocumēto i ei' eēntia vt est sup' declaratiū in. c. de debili digesti ue sto' intētiōe ga. p. de infio. in. c. 6. q. casus q̄ti die p̄git. Iste talis appetit' natural' fit immatur ralis. Et ledit' in actiōe trip̄t. nā diminiuit i acti one: qz succio mēbroz a sto' ē modica: qz hūidi tates parū p̄sumūt rōne ocij vl' al' s: l' qz sensus orificij sto' modic' ē p̄t' resoluem spiritū sen sibilū vt plures p̄git in muli' qualescētib' l' ē modic' p̄t' ingrossatiōem t induratiōez neruo rū in ip̄o orificio a fr̄o extrinseco subintrāte per ip̄m meri āp̄elādo t loquēdo t aperiendo os vt p̄tingit plures in trāscitib' p loca fr̄a: p̄t' qd p̄mo cātur inanitiō fortis sensata t statim cessat il la sensatio: p̄t' qd statim cessat appetitus vt vide mus in bolismo vt statim dicem'. Et auferit' aliqñ talis appetit' in actiōe qñ talis succio mēbroz t attractio eoz ex toto cessat: l' qz sensus nō est i ip̄o orificio aut corripit' qz vltimate appetit vt i canino appetitu in bolismo t in fame sincopali: vt dicet' vl' q̄a extranea cibaria appetit t deside rat vt sit in p̄gnātib' vt dicit' ga. 4. de morbo c. 7. **C**ā aut' corrupti desiderij si fuerit vltima te q̄tita vt in canino appetitu duplex est videt' ga. in loco allegato. vna cā est hūor acetosus fr̄i gidas pūgēs stomachū cāns inanitiōem i ip̄o rōne frigiditatis eius comprimētis ip̄m: iō frigid' hō v̄ter bon' ē appetere. 2. reg'. Alia cā tal' ma gne inanitiōis orificij sto' ē magna dissolutio t p̄sumptio mēbroz a calō excedēti: p̄t' qd fit ma gna succio t attritio ab ip̄o sto' t p̄ p̄ns mag' ina nitiō in ea: q̄ sensata facit magnū t p̄tinuū appe titū. vñ cib' est p̄t' necessari'. Vtū si in talib' fuerit raritas t passibilitas in orificio sto' cābit' dolor cor cōpatiēf dicet' fames sincopalis qz sin copifant. **C**ā aut' corrupti desiderij qz extranea cibaria desiderat sunt mali hūores interclusi in pelliculis sto': sic sunt p̄gnātes q̄ p̄mo t 2. men se diligūt t appetūt acetosa pōtica. aliqñ carbo nes testas olle chimoleā t silia. nā qz isti hūores sunt aq̄si hūidi in sto' p viā refocillatiōis: qz nō hūt menstrua nec p̄sumuntur p̄ ferim i p̄nis mē sibus appetūt cōtraria p̄pter desiderijz q̄scēdi vt vult Ba. in. c. allegato. Idē dicit 2. regni. can. illo. Et ex egritudine cū in v̄tre vbi dicit' qd di stēperatiōe naturales in sto' t in alijs mēbrj faci unt appetere silia vt colici appetūt calā salsa t

acutū vinū par' limphatū: s̄ distēperatiōe accēta les seu a tpe faciūt appetere p̄traria p̄t' deside riū quiescēdi a lesione. Idē vult Serapio. 7. sue p̄actice. Hoc videm' in febricitantib' oēs appe tūt aquā frigidā. **A**lteri' nota qd nos hēmus appetitū caninū bolisinū seu famē vaccinā t faz me sincopale. vterqz eoz dicit' appetitum corrup tū: qz intensus. 4. de mor. c. 7. Differūt tñ qz ca nin' ē mag' intēsus p̄t' maiorē inanitiōem: bo lisin' est appetit' intensus: s̄ statim cessat p̄t' des fectū v̄utis sensitiue oris sto' nō app̄hendētis illam inanitiōem. Sed fames sincopalis dicit' in tensum appetitū cū passibilitate oris sto': p̄pter quā de facili cū tali intēso appetitu vexāte dictū orificiū rōne raritatis t passibilitatis sincopifant Ista omnia mag' clarificabūtur in q̄sq̄ seq̄ntibus

Primo tu q̄res cū v̄tus appetitiua na turalis mēbroz op̄etur ex forma spe^a tanq̄ p̄po instrumēto vt est dictū sup' ex intētiōe ga. 3. de p̄nibus. **T**u dices que est il la forma spe^a in mēbris nec in cibis. Dicēdū ex intētiōe Ba. in loco allegato t auerrois. v. sui collectorij qd est vna forma subalis p̄ns mixtōis mēsurā elemētōz imixto: iō cū q̄ mag' cōueni unt in tali mēsurā mixtōis cū mēbris appetunt t attrahūt a mēbris facilius t citius adeo nutri mentum mouetur a tota natura specifica ad mē brū. vñ. phisicoz. t mēbrū ip̄m cognoscit magis conueniens ex tali natura specifica ex instinctu nature.

Secundo tu queres an pa petit' mēbroz t sto' possit esse naturalis seu bona ac^o v̄utis appetitiue l' sit semp t necessario innatu ralis seu mala actio virtutis dicte. **V**idetur qd sit necessario innaturalis et mala actio virtu tis. Illa actio est innaturalis t mala que est in mēbro infirmo: patet q̄a mēbrj infirmū h̄z actio nes lesas t defectas. p. 7. 3. de morbo. c. 7. locis multis: sic est qz appetitus nō est in mēbris nisi dū sunt inanita t talis inanitiō est morbus in re ceptaculo ledēs actiōes naturales: qz non bene p̄nt nutriri ad sufficiētiā. **A**lterius p̄bo qd ne cessario appetit' in orificio sto' necessario sit in naturalis seu mala actio intētiōe Ba. 4. de mor bo in. c. 7. dicit' qd stomach' conatur querere cis bū vt sui curetur nocumētū: igit' in fame stoma chus egrotabit t sue actiōes erūt lese. similis fas mes est passio dolorosa grauatiua t angustiosa orificij sto': igit' necessario erit morb' l' cā morbi l' accēs: s̄ quia nocumentum actiōis videt' qd sit

accidens morbi.

Tertio sic in forti fame ē dol. notabil' ori
ficij stomachi a mala cōpleciōe
humida inaturali ipsius orificij: igitur erit morbi
v' accis morbi. aīis est *Ha. in libello de malicia*
cōplectionis. in. c. 3°. in fine. *Ubi probat q' mala*
cōplecio humida sit causa doloris in orificio i
fame ppter melancoliā venientē a splene ad ip
sum orificium vt dicit *Auicē. pmo cañ. de hūori*
būs. capitulo pmo circa finem q' venit t' promi
gendo profuit per vnum por' ad i'm orificium
In contrariū est Ha. in. 4. de morbo in. c. 1
vbi dicit in pncipio capli q' est ppria passio' na
turalis t' semper cōcomitatur actiones natura
les dum naturalis fuerit. *Ad istam dubitatio*
nē sciendum q' refert loqui de appetitu mēbroz
t' stomachi. t' refert loqui de incitante appetitu:
nam appetitus naturalis in mēbris t' in stoma
versatur circa cibum debitu' modo t' mensura t'
tempore cōuenienti. In naturalis p' oppositum t'
fit inaturalis quia diminutus v' corruptus vel
ablatus vt dictum est in precedentibus. *Causa*
ipsius appetitus in mēbris est inanitio in mem
bris apprehēsa t' sensata ex instinctu nature nō
ex sensu animali. Appetitus in stomacho fit in
ratioe inanitiōis sensate t' apprehense per virtu
tem sensitiuā ipsius orificij stomachi. vnde talis
inanitio aut est modica aut magna. modica dicit
morbu' in receptaculo incipiente firmari quidiē
nomine cōmuni neutralitatē decidēte talis stat
sub latitudine sanitatis. 2°. teg¹. t' tal' oz q' fiat na
turaliter in mēbris ppter qd appetitus cum t. i.
est naturalis sequēs actiones naturales vt dicit
Ha. in. c. vij. in pncipio. si sit mag' dīc morbu' fir
mū t' permanentem. ista bene est cā appetit' cor
rupti: q' intensi vt declaratū est in appetitu cani
no seu in fame canina t' vaccina. Conclusio q'
appetitus in mēbris t' in stomacho est natura
si fiat ppter inanitiōem incipientē: q' ille appeti
tus est naturalis qui est regulatus circa cibū cō
uenientem in modo t' mēsurā tempe cōuenienti:
t' sit a causa naturali cōcomitādo actiōes natu
rales nota ē: sic est patet ex declaratis. *Res*
statuēdere ad rōnes. Ad pma illa actio est inna
turalis que fit in mēbro infirmo cōcedo. sed sic ē
quia appetitus sit causa inanitiōis solutū est q'
in fame naturali mēbroz t' stomachi est inani
tio incipiens firmari que stat cū neutralitate de
cidēte t' talis stat sub latitudine sanitatis vt est
dictū. Appetit' aut excedēs t' corrupt' quia inre
tus ille fit ex inanitiōe firmat' permanente ista

dicat morbu' t' appetitū inaturalē corruptum.
Ad alias rōnes p idē. Ista bene' dicit morbu'
rarū petitū inaturalē corruptū. *Ad alias ra*
tiones p idem est passio stomachi petit cibum vt
sui curetur nocumētū incipiēs firmari: quia ina
nitio incipiēs. si aut p' possibili sit inanitio exce
dēs t' firmata tūc bene egrotat t' appetitus erit
inaturalis: quia excedens t' corruptus quia in
tensus. t' isto mō patet solō ad alias rōnes.

Tertio tu queres si fames que ē passio
orificij. 4. de morbo i. c. vij. sit ap
petitus calidi t' sicci. videtur q' nō. omīs appeti
t' ē ad rē puatam ista ppō nō ē q' hūit' pntib'
in mēbris cessat inot' appetitus. igit' fames nō
erit appetit' cal' t' sicci. nā patet. vij. amphi
cañ. illo. *Corpi' hūidas carnes hūit' fames*
ei corpa nra desiccant. In contrariū est Aristo.
2°. de aia ad lram ponit. fames est appetitus ca
lidi t' sicci. *Dicendū ad dubitatōez q' fames*
t' sitis sunt passionēs orificij. c. de morbo in. c. 1°
fames est appetit' composi' q' a complet' a du
plici virtute a naturali attractiua mēbroz cāte
inanitiōem in ipso orificio t' a virtute sensibili sen
tiente illam inanitiōem tūc p'surgit t' incitat ap
petitiua illis duobus precedentibus ppter qd di
cit *Auicē. p^o fen. p. cañ. in. c. vltio. q' appetitiua ci*
bi in orificio stomachi cōple' duplici virtute dicta
t' in se est appetitiua sola natural'. *Alteri' no*
ta q' ad ipm orificiū sto' p'suit p'mulgēdo aliq
lis portio melac. i. e. ab ipo splene p' vnu por' oc
cltū: vt dicit *Auicē. p^o cañ. doct. de hūorib'. c. p^o circa*
finē. hoc fecit natura vt corroboraret ipm orifici
um sua acredine t' inanitiōem in eo causeret q'
frigida cōprimēdo. Et q' acetosa vna cū attracti
ua mēbroz. ista de cā. frigid' vō vter bonus est
appetere. 2°. teg¹. cādo talem inanitiōem t' ista
talis inanitio sensata incitat appetitiuā natura
lem eius. Ista talis portio melacolie: q' actu hūi
da t' fria in respectu dimittit malā cōplōem friāz
t' hūidā sine ma^o in ipo orificio: iō ē appetit' ad
rē puatā q' ad calidū t' siccū vt tu arguebas: iō
stomach' appetit' hoc pp' se vt sui curet nocumē
tū. 4. de mor' in. c. vij. Et in lapsib' a tpe sp ē ap
petit' ad cōtraria pp' desiderū q'escēdi a lesiōe
supueniēte t' accitāli. *h vlt' Ha. 4. d mor' in. c.*
1°. 1°. declarādo de appetitu i^o corrupto in p'gnā
tibus. ad testas olle ad stiprica acetosa pp' ma
lam cōplōem hūidā cū matia hūida in ipis pri
mis duobus mētribus. Idē dicit. 2°. teg¹. cañ. illo
Et egritudinib' vō in ventre: vbi hoc ponit ad
lram. Idē dicit Serapio. s. sue p'actice t' in. vij^o

unde corpus nostrum conficitur ex tribus. ut dicitur *Bar. xi. de inge. in. c. pmo circa mediu capli* puta ex humoribus cum spiritibus et ex carne: et ex spermatibus: ideo in regimine conservatio et curatio optet attendere ad omnia ista per preservationem eorum in eorum natura cum cibis diversis subtilibus medicis et grossis in quo non aduertunt debiles in arte postponentes in conservatio cibaria grossa et carnes grossas et subam leguminum et silia. Et quia stomachus minister est omnium membrorum omnibus per uideri ut dicitur *Bar. 4. de morbo. c. 6. Licet ex maiori intentione nature sit minister membrorum spirituum* quia plura et principalia prout aliorum. Et licet ipsa spermatica sint frigida et sicca respectu temperamenti ad iusticiam ut uiuentia tamen in se sunt calida a domino aliter non uiuerent quia vita stat per calidum. 2. de complexionibus. Et quando manutur primo acquiritur in eis mala complexio calida et sicca in materialis que curatur et ipsa membra conservantur in eorum natura per nutrimentum calidum et siccum. Derivato ergo stomachus principaliter appetit illa propter se et propter membra spirituum prout appetit alia propter alia membra ut tu uides in refectionibus quod stomachus in diversis delectatur: quia quod sapit ori et si bi deliciosum sapit stomacho. 2. amphori. pro se et alijs membris. **Conclusio** quod fames est appetitus stomachi ad calidum et siccum propter se et propter alia membra ad deperditum in natura est appetitus per conservatioem ut illud restauretur. igitur ad illud erit appetitus. Item appetitus semper est ad contraria lapsui superuenienti patet ex declaratione et probatis: igitur erit ad calidum et siccum: omnia patet ex dictis. **Ad rationes** omnis appetitus est ad rem peruatam. pcedo ans. nego omniam: quia calidum et siccum cum materia est peruatum in stomacho. licet ca. et sic est sine materia sit in membris et ad illud non est appetitus et per

Quarto tu queres: appetitus caninum cuius particule stomachi est passio principaliter: soluitur lra. 4. de morbo. in. c. 1. quod officij stomachi. nam officij est appetere sic fundi est digerere.

Quinto tu queres si appetitus caninum inest stomacho per se vel per colligantiam. Dicendum quod morbus descriptus venit per colligantiam: quod venit malum humor acetosus vel alter qui venire non debet secundum naturam canis ibi manitio ne excedere et venit per indigestionem ex errore extrinseco. vel venit per viam catarrhi. vel venit in manitio debita in officio stomachi qui venire non debet ex debita attractioe membrorum propter indebitam consumptionem humorum illorum.

Sexto tu queres appetitus caninum quod morbus est pro morbo descripto. Dicendum quod officij. quia fortis imo maxima inanitio officio stomachi qui morbus causatur causa duplici superius dicta: quia ab humore frigido acetoso vel alio vel a forti dissolutioe et consumptione membrorum ratione caloris excedentis in membris. in se autem est actio corrupta ut est dictum superius quod item?

Septimo tu queres appetitus caninus pro morbo descripto cuius virtutis est nocumentum. Dicendum quod regitue naturalis ipsius digestiue et expulsiue si talis inanitio causetur a flatu acetoso vel alio. Si autem causetur a forti dissolutioe membrorum tunc est nocum mentum regitue naturalis membrorum principaliter. sibi digestiue et retentiue et expulsiue et hoc erit per colligantiam rei extrinsece contra in se autem est nocumentum seu mala actio virtutis appetitiue stomachi.

Octauo tu queres appetitus caninus cuius virtutis est passio. Dicendum quod pro morbo est passio sensitiue officij stomachi principaliter: prout virtutis appetitiue per ipsa actioe eleisa est passio actiue loquendo quod infert passionem vitali cordis et virtutis aliarum naturalium stomachi et epatis venarum ratione cibi excedentis qui assumitur. **Re stat loqui in speciali** de appetitu stomachi qui dicitur bolisimus a *Bar. ab Aui. dicitur fames vacina*. Dicitur bolisimus: quia vno bolo satiatur: sic ista passio describitur a conditioe concomitante extrinseca. mos fuit helenorum ut est pluries dictum. Nota quod bolisimus est appetitus stomachi magnus et intensus ideo est appetitus corruptus. 4. de morbo in. c. 1. ut est dictum supra. **Ex** non durat sicut incipit ita desinit propter mortificationem virtutis sensitiue ipsius officij stomachi propter quod super cibo pauco vel non sumpto statim cessat. Verum bolisimus et quantum appetitus stomachi finalis ratione ianitionis sensate secundum quod est ianitio in officio stomachi si est magis vel parua secundum hoc est appetitus conaturalis et temperatus in naturalis et intensus. unde in bolisimo causam manitio in officio stomachi ab istis duabus causis dicitur a quibus causam in appetitu canino. ut dicitur *Bar. i. sine capli. 1. puta* a forti succioe venarum ab ipso stomacho ratione magis dissolutiois a calido excedenti. sicut causam a flatu acetoso vel alio per viam compressionis: ut est superius dictum. ideo dicitur autem quod ipsum bolisimum ut plimum antecedat fames canina. Ultra istas duas causas causatur ab aere frigido pluries: ut patet in itinerantibus per vias compressionis. sicut ut voluit omnes. Et si in talibus sit rancitas et passibilitas officij stomachi: erit dolor in ipso officio in

principio talis inanitionis et ex tali forti succione vel
ex alteratione cum qua copatietur cor ratione colligant
et vicinitatis de possibili sincopisabitur. Quasi si
pluries videmus in pueris circa .x. annum et infra et
hoc intrat ante .in. c. ppo: quoniam dicitur quod sanies sin-
copalis subsequitur ad bolismum. Ideo non eloga-
tur a cura eius. Sensitiva autem officij stomachi
mortalitatem causa multiplici in talibus de possibili
nam nervi illi in frigidatur in excessu ratione resolu-
tionis in forti succione. vel in frigidatur ratione flammam
acetosi assistentem vel ratione aeris frigidi subintrantem
per os: quibus in frigidatis deficiunt in actione
propria: puta in sensitiva sic cessabit appetitus ex
quo cessabit sensatio talis inanitionis: et hoc est quod
intendunt actores in brevibus suis. Verum autem
addit aliam causam mortificationis sensitivae ipsius
officij: nam de possibili sunt ibi humores frigidi
adherentes quasi muscati ratione frigiditatis subsequens
in posterum cooperientes dictos nervos officij propter
quod non poterunt apprehendere illam inanitionem ad-
veniente ergo bolo panis cum tali debili sensitiva.
apprehenduntur tanquam repletas et remouens dictam
inanitionem. Hoc erit in principio mortificationis
ipsius sensitivae officij: et in posterum nam adveniens
ente aliquo bolo cibi: similiter cessabit propter causas
dictam puta propter mortificationem ipsius sensitivae
ue. Super particula et passione et nocumens non
est aliud investigandum nisi put est investigatur
in canino appetitu. Restat adhuc loqui in spe-
ciali de fame intensa et sincopali: nam ex dictis in
precedentibus patet quod quando cum dictis causis
ipsius inanitionis fortis in appetitu in officio sto-
machi potissime cum forti succione membrorum ab
officio ratione caliditatis excedentis dissolventis
membra. Vel cum alia causa humoralis frigida di-
cta stat raritas debilitas passibilitas nervorum
in officio stomachi ut contingit pueris delicatis et
delicato modo nutritis cum vitellis ovorum et p-
diculis tunc officium stomachi de facili patitur a ta-
li succione et a dicta alteratione: et dicitur cum quo
dolor cor de facili copatur: et sic cor deficit et cadit
et hoc est sincopia. Ideo dicitur Avicenna. quod talis fa-
mes sincopalis curatur cura bolismi. super parti-
cula nec passione nec nocumens non est aliud in-
vestigandum nisi prout est dictum in alijs iam dictis.
Haec clarificatis ^{Lura ap-}petitus ca-
mini et aliorum malorum appetitum stomachi ubi pate-
scit. Prius autem quam in cura procedas scire et agno-
scere oportet speciem talis mali appetitus et causam
diversitatis ipsorum. Si quis ergo appetitus ca-

mini habuerit propter magnam dissolutionem cor-
poris ratione magne caliditatis excedentis in mem-
bris quod patet: quia egesta sunt pauca et appa-
rent alia signa caliditatis: quia audax pilosus:
musculosus cibetur cum cibis dure digestionis: pu-
ta de frumento. de risi de leguminibus. de carnibus
grossis. de bouinis de mutoninis non multum coctis
de extremitatibus porci cum aceto. de lactudine et por-
tulacis cum aceto et cum vino claro debili vel alio
bo bene limphato. vitando species salsa. alia ces-
pas et omnia salsamenta dempta agresta et citran-
gulis. Vitabit etiam carnes leues puta pullo-
rum capreti perdicum columborum auicularum parvarum
et similia. Et si quis appetitum canini habuerit ex
humore acetoso pungere et inaniere officium sto-
machi. Cuius signum est quod habet egesta multa et
apparere alia signa frigiditatis stomachi contra-
ria supradictis cibent per contrarium supradictis
puta cum cibis facili digestionis: puta cum cani-
bus leuibus et bene coctis et vinctuosis et vitatur
speciebus potissime pipere et cinamomo et vino
rubeo alijs et cepis coctis. Vitatur melle in ipso
comestione. vitatur diatrion pipereon pliris cum
musco dianthos. 33° condito aniso maratro con-
fectis et non confectis. Vitatur salvia metra serpil-
lo mellissa parum coctis in fine mense purgetur cum
yerapigra in potu dissoluatur. x. s. cum aqua de
coctiois pulegij origani serpilli mente salvia ma-
iorane et silium precedente oximelle squillitico.
Aliquando autem est appetitus aliquoties excedens
et intensus propter vermes ad quos oportet inte-
dere cum appropriatis cum abrotano et cento^o. ut
dicitur Galenus. cum de ingere in fine: et cum absinthio et alo-
es et similibus: et quia ista amara interficiunt eos
et faciunt eos virginosos ut dicitur Galenus. ibidem. Et si
quis autem appetitum corruptum habuerit ad mala ci-
baria ut ad carbonem terram testas olle vel ad ace-
tosam et ponticam ut videmus in multis melancholicis
et in mulieribus pregnantibus sirupetur cum
oximelle diuretico et squillitico et sumat yerapigram
impetu ut est dictum et vitatur electuarijs dictis sta-
tim in cura appetitus canini ab humore frigido
acetoso in ore stomachi. Et si quis bolismum
habuerit. appetitum magnum et intensum quod cess-
auerit cum vino bolo vel sine bolo. Considera cau-
sam ipsius si est magna caliditas membrorum dissol-
uens et inaniens membra et per consequens ipsum
officium stomachi propter magnam attractionem ip-
sorum. Vel si est frigiditas humorum acetosorum inani-
ens ipsum officium per viam constrictionis ut
est dictum in cura appetitus canini.

Cura ibidem dicta est: ideo nō optet reite-
rare. Si autē sit causa ipi⁹ frigiditas
aeris da sibi odorifera in manu vt fructus odori-
feros: quia talia fortificāt appetitus. et da sibi pa-
nē in fufum in vino odorifero et potēt de eo. galā
ga confert sibi masticatū et datū in puluere mul-
tū valet in passionib⁹ frigidis sto¹ ppter qđ ista
valent in cura ipius si ab hūore frigido etiā fue-
rit talis bolusinus cātus ligētur extrema ligatio-
ne dolorosa ligādo et dissigādo et pcutiātur cum
vgulis. Ista valent dū tñ causa nō fuerit calidi-
tas excedēs pfumatio cū ambra valet eis multū
Et emplare stomachū cū emplō de mastice cuz
modico lapdani vl⁹ cū ceroto facto cum. 3. f. olei
nardini. et. 3. cere. et. 3. iij. mastiq. et. 3. ij. alces cico-
mi⁹ et applicētur ē aluta supra stomachū. Et ista
vālet. et si supueniat sincopis pot⁹ ex dolore a
causa frigida spargēdo sup facie aquā frigidam
vel ro. et mel⁹ et extēdat⁹ nasus ei⁹ et capilli et cū
euadūt a sincopi cibent⁹ ē vipa dicta. Si aut tal⁹
sincopis subsequat⁹ bolusinu⁹ vl⁹ aliā famē intēsa
rōne inanitiōis officij rōne caliditāt⁹ excedētis
in mēbris rōne cur⁹ attrahūt cū violentia ab ipō
officio sto¹. Vt si fuerit rōe caliditāt⁹ colere mor-
dētis ipm officiū sto¹ qđ bene et pluries ptingit
In actu sincopis spargunt⁹ aqua frigidavel ro.
sup facie vt dictū est et extēdat⁹ similiter nasus et
capilli et fricētur ligentur et ligētur extrema liga-
tione dolorosa. Et qñ euadūt a tali sincopi cibēt⁹
cū frigidis: puta cū fructib⁹ frigidis et malo gna-
to et nō tardet⁹ et fiat illa que dicta sunt i cura dos-
loris sto¹ a causa cala. et ista sufficiūt p nūc.

Caplin. 68^m. de dolore epatis et apātē ei⁹.

the puer Vm qđ male fuerit co-
loratus et cū hoc malam
habuerit formas habue-
ritq⁹ dolorē in dextro latere apud
costas posteriores et fuerit ei⁹ ma-
lus color citrin⁹ et fuerit cum hoc
in ore siccitas et sitis vehemēs aq⁹
ordei et succi herbarū vt endiuie et
solatri et cuscute cum sirupo ace-
toso ex zuccaro albo facto in potu
tribuat⁹. Emplastrum quoq⁹ ex
duobus sandalis et rosis et cāpho-
ra et aqua rosata cum pāno lineo

loco superponatur. Qđ hoc mo-
do fiat pānus in predictis inuolu-
tus superponatur. Cūq⁹ tepere
ceperit remoueat⁹ et ali⁹ loco ei⁹
apponatur. In potu preterea su-
mat granator⁹ succū et robur qui i
frigidare consueuerunt hic quoq⁹
a vino et a confectionibus que de
melle fiūt sibi caueat et a cibis ca-
lesfaciētibus etumat trociscos de
berberis qui R. succi berberis. 3. x
seminis endiuie citroli semis por-
tulace semis oīm añ. 3. iij. rosarū
3. ij. rauetd seni. 3. i. spice. 3. f. infor-
mētur trocisci pōdere aurei vnius
ex qbus detur vnus cū sirupo ace-
toso de zuccaro: aut cuz succo gra-
nati. Venter qđ si necesse fuerit cū
succo fructuū soluatur vt sunt pru-
na et tamarindiz zuccaro albo. qđ
si malus color qui ē cū dolore epa-
tis fuerit albus medius videlicet
inter eū qui est cum fluxibilitate et
eum qui ē cum tumore fuerintq⁹
cum eo vētris solutio et palpebra-
rū atq⁹ extremitatū tumor trocisci
de rauetd seni cū sirupo acetoso d
melle in potu dandi sunt qđ R. ma-
sticis succi eupatorii succi absintij
seminis feniculi anisi oīm añ ana
3. ij. rauetd. 3. x. in formenē trocisci
pōdere aurei vnius ex quibus vn⁹
in potu oīm die tribuat⁹: sumātur
preterea spica mastix ciperū squi-
natū calamus aromaticus crocus
mirra. Deinde mirra et mastix in

vino dissoluta cum alijs misceantur
 et ex eis emplastrum epati supponatur
 Eger vero a cibis grossis et frigi-
 dis absterneat. Si autem hec non suffe-
 cerint trocisci de lacca cum aposi-
 mate de radicibus sunt dandi. tro-
 cisci autem de lacca sunt qui & lac-
 ce rauet de semine aborum ann. 3. iij. spice
 seminis apij ameos mastice squina-
 ti se. iuniperi amigdalaz amara-
 ri costi amari rubee succi eupato-
 rij azari aristologie ro. gētiāe om-
 nium ana. 3. i. et f. informantur ex
 his trocisci pondere vnius aurei.

Aposima de radicibus. & corti-
 cis radicū apij feniculi aborum ana
 3. x. seminis apij seminis feniculi flo-
 ris squinati ameos omnium ann. 3.
 v. rosarū rubearū spice odorifere
 amborum ana. 3. iij. coquantur in libra
 vna aque donec ad tertiam rede-
 at et detur in potu cum predictis
 trociscis. Si autem apostemata in
 epate fiant eorum cura erit ut apo-
 stematū quod in stomacho generantur

De dolore et

apate epatis
 Nota quod epa-
 ti insunt cōiter. 1. egritudines ut vult
 Rasius in suo p̄tine et in diuisionibus
 suis. Una est apostema humoralis sp̄aliter caliduz
 puta de sanguine colerico ut vult Rasius: quia illi
 ponit curā p̄ncipaliter in locis dictis. Causa est:
 quia sanguis flāticus vel melancolicus nō p̄t sub
 forma p̄pua penetrare p̄ subam mēbri solidi. idē
 vult ypo. et Ba. can. allo et cōmto ipi. acide erus-
 tuantes. 6. ampbos. Alia pa^o sibi eueniēs ē apo-
 stema v̄tosum seu v̄tositas grossa congregata
 sub eo faciēs morbum in receptaculo.

Cura

Et ista duo sunt causa potissima do-
 loris eius subam grauādo et soluedo cōtinuum

potime in eius p̄niculo quā est pars magis sensi-
 bilis. Alia passio est magis cōmunis epati sup-
 ueniēs ē mala p̄: ista nō causat dolorē in eo: quia ē
 mēbriū dē se insensibile: ideo nisi cōcomitet v̄tosi-
 tas nō sentit illā malā cōplōnē sensu aiato: s̄ bñ
 naturali ex instinctu nat̄ali nat̄a sentit p̄rtatē
 et lapsum suū: aliter nō ledere in suis actionib⁹
 naturalibus nec appeteret p̄trariū p̄pter deside-
 riū q̄scēdi a lesione. cui⁹ oppo^m ponit Ba. 2. tes-
 gni. Alia pa^o est ictericia cuius causa p̄ncipalis
 est mala p̄ epati calā. v. de interiorib⁹. c. penultio
 nō negādo qui aliqñ causef vicio p̄po cistifell⁹:
 puta in eius suba v̄l in meatib⁹ eius. et ex q̄bus
 dam alijs causis ut dicit Ba. in loco allegato. alia
 passio est opilatio viarū ei⁹. Alia ē ydropisis. cui-
 us causa p̄ncipalis licet mediata ē opila^o vena-
 riū gibbi epatis. v. de interiorib⁹. c. penultio. nam
 ex ipa regurgitat aquositas nō potens transire
 advenas p̄ vñū porū int̄ cistach et mirach ut dicit
 in. c. p̄prio. Ideo opilatio potissime gibbi vocat
 mater ydropisis: quia illam causat et generat in-
 ducendo sibi malā cōplōem cōiter calā licet
 aliqñ frigidā. Alia passio sibi eueniēs p̄ncipalit̄
 est fluxus sanguis ad modū loture carnis. Cui⁹
 causa est mala cōplō dicit Rasius in suo cōtinēte:
 et in diuisionibus suis et circa dicit infra. C. Al-
 terius nota quod epas ē mēbriū creatuz a natura in
 sui suba carnosum rubeū et quasi sit sanguis cō-
 gelatus ut chilū ad eū veniēte assilando sue na-
 ture rubificaret: et in sanguinē cōuerteret: quā int̄-
 tio cuiuslibet mēbri ex instinctu nature est assila-
 re illam rē quā alterat. Ideo ipm epas est p̄nci-
 pale instrumētū gñationis sanguinis. 4. de ius-
 uamētis membrioz. c. iij. Et subdit quod caret villis
 neruoz p̄pter qd dē se ē insensibile ut pulmo splē-
 renes p̄pter eandem cām ut similit̄ vult Auic. c.
 singulari de mēbris subdit Ba. ibidē. quod cooperi-
 tur quodā p̄niculo neruoso extenso supra eum:
 immo supra originē venarū p̄pter qd vene in ea-
 rum protensione sunt coop̄te illo p̄niculo sub-
 tili. ideo sentiūt. 2. de interioribus orto a q̄dam
 pari neruo orto ab alijs spondilibus colli facien-
 te ipm epas acquirere sensum et ligare ipm cum
 viscerib⁹ stoma^o et dyasrag^o: p̄pter qd ad passio-
 nē ipius seq̄tur passio colligatariū p̄tium diuersi-
 mode tamē fm̄ sūū cause passionis. Nā qñ apo-
 stema est in gibbo vel v̄tositas in illo p̄niculo
 tūc plus leditur dyasragma. Et quia dyasragma
 est particula multum coadiuuās in anhelitu. 4.
 de interioribus. Ideo leditur anhelitus quia le-
 ditur eius motus et causatur tussis propter cal-

hem causas. Si autē causa apostemosa vel venosa fuerit in concauo versus stomachū: tūc magis patitur stomachus et tunc sequitur singultus magis. Et subdit *Ba.* in littera q̄ ipius epatis substantiam subintrat vna vena pulsantis ad cōtemperandū et viuificandū eius ppriam naturam. Et ex tali arteria seu vena pulsantia sui creatione epar est calidum sū plus v̄ minus respectu temperamēti ad iusticiam: propter qd̄ quia talis vena pulsantis seu arteria procedit a corde et ora attestantur a q̄bus oriunt. 2.º. reg. Et qd̄ deciditur ab alio attestatur ei a quo descenditur. p̄mo amphor. Ideo habentes cor calidum habent arterias satis magnas: quia de ratione calidi est dilatare. 2.º. de complōnibus: et epar satis calidus et per consequēs venas satis latas licet s̄ semper non sequatur quia informatiua aliquando operatur. Patet ergo tibi quare aliqui naturaliter habent epar calidum et econtra accidit autem ex opilationibus vel alias potest, etiā acquirere caliditatem excedentem. Et subdit *Ba.* in littera: q̄ epar est p̄ncipium venarum q̄ sunt radices earum que protendūtur in corpus dispartite quorū villi sugunt et attrahūt hūiores a paruis venis parue a magnis. mag. ab epate epar a meseraicis. meseraice a stomacho et expellunt et retinet sū diuersitatem villorum. Nam bñ declaratum est. 2.º. de complōnibus. in. c. 4. q̄ villi venarum pulsantū et nō pulsantū non habēt ortum neq̄ motum a cerebro: sicut neq̄ villi stomachi intestinorum vesice et matricis sed insunt eis ex eorum creatione: subdit q̄ vene que p̄mo habent ortum sunt due. Una est que ē porta seu portanaria dicitur. Ista oritur in concauo epatis seu in sima. Ista inest attrahere chilum a vesicis filisellis seu meseraicis ab ea ortis que filozelle seu meseraice de facili opilantur: quia stricte et graciles propter quod attractiua vene p̄ncipalis dicte deficit. Et cum tali opilatione cōmuniter cōcomitatur magna egestio liquida et chilosa vt dicitur infra. Alia est vena principaliter ab ipso epate que oritur a gibbo que vena vocatur concaua que graciliatur et stringitur naturaliter. Ideo de facili opilatur. Rasis in suo continente immo aliqui habent hoc ex vicio parētum magis ibi sequestratur et depuratur hoc ab hoc. Propter quod dicit *Ba.* in loco allegato q̄ isti inest expellere et seminare nutrimentum ad mēbra cum aquositate necessaria in cursu humorū p̄pter quod dicit *Galienus.* 5.º. de interioribus.

caplo penultimo q̄ si ista opilatio non bene veniat. Ideo venit necessario ad ydropisum: nam si cut alia opilata facit fluxus ventris eo q̄ chilus non potest transire. sic ista facit ydropisum eo q̄ aquositas v̄nie non potens transire regurgitat ad alios meatus vicinos: qui sunt inter cistach. et mirach. puta ad meatum qui tendit ad vimbili cum per quem veniebat nutrimentum ad epar pro toto corpore ad membra in vtero materno et veniendo resudat per quem veniebat nutrimentū ad epar p̄ toto corpore ad membra i vtero materno et veniendo resudat per viam sudoris congregatur illa aquositas inter cistach et mirach. et intestina. Propter quod notum est q̄ non quecumq̄ opilatio epatis non est causa ydropisis: nisi illa que fit in gibbo propter causam dictam: vt bene declaratum et conclusum est. 5.º. de interioribus. in caplo penultimo. Propter quod illa est deterior q̄ fit in alijs venis epatis.

Alterius nota q̄ epar interdū apostematur in sui substantia puta in gibbo in quo communiscat pannicul. Tunc sequitur tussis necessario et difficultas anhelitus propter compressionem diafragmatis ligatum cum panniculo suo: vt dēf̄ est et est figure lunaris et sequitur necessario ydropisus. Interdum apostematur eius substantia in concauo tunc minus dolet quia minus tenditur panniculus propter quod dolor min⁹ ascendit ad spatulas et appodiatur supra stomachum: et stomachus compatitur et conatur expellere illam rem grauantiem vel sumuz pungentem. ideo singultat cum isto est maior egestio q̄ cum alio. Interdum apostematur in venis meseraicis tunc dolet aliquantū propter panniculum extensum super eas in earum creatione et protractione tunc est maior egestio quia minus transit de chilo ad ipsum epar. Interdum apostematur in lacerto supra ipsum epar tunc est figure oblonge vel trasuersalis: quia lacerti sunt diuersi quorum aliqui tendunt ad longum. aliqui in trasuersum. propter quod tumor lacerti apostemati communiter sequitur figuram lacerti talia apostemata communiter sunt d̄ sanguine subtili colorico vt dictum est de intentione. Rasis in diuisiōnibus suis et in suo continente.

Primo tu queres vtrū epar sit membrum spermaticum vel sanguineum. Videtur q̄ sit sanguineum: quia est ve-

lud sanguis coagulatus. ut dicit littera quarto
 de iuuamētis membrorū in.c.4°. Idē dicit Auiē.
 3°. cān. fen. i.4°. in pncipio. igit erit membrū san-
 guineū igit depdū poterit restaurari pns fal-
 sum est. In cōtrariū est Ba. 4. de iuuamētis
 in.c.4°. et auiē. p°. cān. doc. d. mēbris. c. singulari
 oia pncipalia sunt creata et cōfecta ex spermatib⁹
 bus fin pus et posten⁹. nā cerebrū fin ypoē. Lōz
 fin pbs Ba. aut in libro d. semētis dicit q epar
 Sed credo illū libū nō esse Ba. qui fuit pnceps
 artis Rabinoyses dicit in floribus. g. li. xrv. q
 duo fuerit ga. Ille scōs fecit aliq̄s libros Similit
 dicendū ad quesitū q epar ē mēbz spmaticum
 ex spermatib⁹ cōcreatū cū multo sanguine mens-
 truali coagulato inspissato in modū carnis dur-
 re rubee ex intēto nature: vt chilū a stomacho at-
 tractū alterando sibi assilando rubificaret et in
 sanguine conuerteret cum sit intentio ex instin-
 tu nature in quolibet mēbro assimilare rē quaz
 alterat ut dicit Ba. 4. de iuuamētis in.c.3°. Ad
 rōnem cōcedo q est sanguis cōgelatus cū sper-
 matibus ppter qd spermatib⁹: nam omnia mem-
 bra spermatica sunt cōfecta ex sanguine men-
 struali et ex spermatibus fin plus et min⁹: ideo i
 alijs sanguis fuit dealbar⁹ ex spermatib⁹. Tu
 dices in vnione spermatū qn occurrit talis san-
 guis mēstruus nec quare occurrit. Dicendū q ho-
 ra certa nescit apud nos solus deus scit. Dicitur
 cōiter q infra aliq̄s horas vlt infra mediā vel cir-
 ca vt bene declarabitur infra in.c. de signis pces-
 ptiois ex intēone rasis in suo pncipio. Et natu-
 ra. puidet de sanguine illo mēstruofo: quia sper-
 mata nō sufficeret ad cāndum omnia mēbra sper-
 matica cū sperma pot⁹ viri sit in modica q̄tis
 tate. Ideo humidū qd acquirūt in mēbris ante
 fetus nutritiōem ex spermatib⁹ et ex illo sanguine
 mēstruali dicit hūidum radicale. apud nos hūi-
 ditas radicalis acquisita in mēbris ex tuba sper-
 matū. illa est irrestaurabilis qz ita pura nō potest
 per nutritiōem acquiri. illa que est in mēbris acq̄-
 sita a sanguine mēstruali. Illa ē bene restaurabil
 hoc vult Ba. 2°. reg. cān. illo. Medie vō regio-
 nes ideo dicit psalmista. Enumerasti dies meos
 q̄s pterire nō potero. Regimie pseruatiuo ad
 huc supposito illa hūiditas spmatica q ē in mē-
 bris tanq̄ pabulū ppriū calidi innati habet ip̄s
 limitatum ad pseruādum illud calidū innatum.
 sic. 3. i. olei in lampade habet certas horas dura-
 tionis pro conseruatione flāme in lampade sup-
 posito q conseruetur a vto et ab alijs. Ideo dicit
 auiē. doc. de cōplomb⁹ in.c. pmo q dato q vtus

generatiua sanguinis et nutritiua infinita foret
 ad restaurandum corpus adhuc non duraret im-
 mo limitationem et finem haberet. Et est passus
 male intellectus a modernis.

Secundo tu queres apostema epatis
 cuius particule epatis ē pas-
 sio principaliter. Dicendum q interdum gibo
 bi interdum concaui: interdum lacertorum su-
 pra epar interdum meseraicarum signa dicuntur
 apostema autem in gibbo epatis est deterius:
 quia citius causat ydropisum propter causam bi-
 tam: licet quodlibet apostema epatis per viam
 indigestionis et generatiōis aquositatis sit cau-
 sa generatiōis ydropisis. quinto de interioribus
 capitulo penultimo. potissime si durauerit. Et
 talia sibi insunt per colligantiam venit quod ve-
 nire nō debet fin naturaz puta sanguis excedēs
 in quanto vel in quali vel ventositas. Et aposte-
 ma humorale est triplex genus morbi vto sitas
 interclusa dicitur morbi in receptaculo. Et aposte-
 ma humorale et ventosum sunt ex nocumento di-
 gestive et expulsive epatis principaliter dolor au-
 tem est nocumentū virtutis sensitive. 4°. de mor-
 bo in.c. vi. quia est actio corruptiua sensitive vir-
 tutis. dolor autem est nocumentū actiue seu pas-
 sio sensus cōmunis quia dolor a sensu cōmuni quia nul-
 la virtus reflectitur super actū ppriū nisi intelle-
 ctiva. apostema autem est nocumentū actiue seu
 passio virtutum naturalium ipsius epatis et partium
 vicinarum puta generatiue sanguinis et aliarum
 omnes cōcant in nocumento ut dicitur caplo de
 ydropisi. Et fit dolor magis in epate a solde pti-
 ratione pāniculi quia extenditur rōne tumoris
 humoralis vel vto si.

Alterius tu queres opila-
 tionem epatis vel meseraicarum vel aliarum cuius
 virtutis est nocumentum principaliter acti-
 ue intelligendo seu sit passio q̄ sit causa sue male
 actionis. Videtur q non sit nocumentum alicuius
 virtutis nec causa lesionis actionis alicuius
 virtutis: et sic non erit morbus cuius oppositum
 supponitur in quesito. Si opilatio venarum epa-
 tis inferret nocumentum actioni alicuius virtu-
 tis: aut illa actio esset animata aut naturalis p̄
 ex sufficiēti diuisione: quia non sunt nisi iste due
 actiones in corpore nostro. 4°. de morbo in ca-
 primo. sed nulli istarum infert nocumentū p̄ nō
 aiate qz ibi nō est nec naturali quia tunc opila-
 tio esset morbus consimilis et non officialis.

hñs est falsū. pbat pñs. qz om̃is morbus est cā
immediate nocumēti actōis eiusdē generi. pu
ta cōsiliis actōis naturalis. officialis actōis officialis
z aiate vt ponit ga. p. alphabeto in p. de morbo
z in 3.º. nam morbo. pñs dñs qz pmo inest in cor
silibus eoz immediate actionē corrupēdo. satis
est fortis ista rō illis qui non viderunt expositiō
nem libri de morbo datam in lecturis ordinarijs
Dicendū qz actio nostri corpis bene est duplex i
genere vt est dñm in tētiōne ga. c.º. pmo. 4.º. dñm mor
bo. qz ois est naturalis vñ aiaia. s. ista naturalis du
plex ē. qdam est pure naturalis pñcularis. ista ē in
mēbris pñibus. Alia est naturalis officialis. qz ex of
ficio p necessitate corpis debet membrīs. vt di
gestiua sto. epatis attractia. sanguis retētia. ex
pulsua san. z aquositas venarū. nam p seruitio
cōi totius corpis debent iste actōes ipsīs venis
sic patz tibi solutiō clara qz opilatio que est in ve
nis est morbus officialis z causa immediata nocu
menti actōis naturalis officialis in vñs. s. attracti
ue z expulsiue sanguis z aq̃sita p venas z p.
Istis clarificatis cura apos
tematis
epatis tibi patescit. Prius autē qm in cura proces
das scire z cognoscere oz locū z cām talis apos
tematis. ¶ Si q̃s ergo apostema in meseraicis
vel in pcauo epaī quod sima a quibūdā dñs ha
buerit. quod patescit ex dolore z aggrauatiōe z
calore magno sub dextro ypocōdrio. verum qñ
est in meseraicis tunc se extēdit magi vsqz ad vin
bilitū ppter colligantiā cum singultu z fe. conti
nua. aliqñ cum nausea z vomitu. cum lenitate vñ
tris. qz chilus nō bñ p trāsire. ideo crescit ege
sta cum malicia decubir. magi tñ supra ptē finis
stram. Et si sit magi ex sanguie est cum aliqñ dul
cedine oris z vñna satis rubicunda. vel quasi in
ops alba oculoz rubescit. Si sit magi de co. vñ
ne sunt subcitrine cum spuma quasi citrina seu
crocea cum luore sub circulo z alba oculoz citri
nescit. Si sit de materia flātica fe. est magi molli
z vñna magi remissa turbata grossa cum puatio
ne signoz supradictoz. Vñ in om̃i apostemate
epatis vñna cōiter est turbida in substātia si sit d
materia flātica fe. est magi mitis z mollis z vñ
na magi remissa turbida grossa. Cōiter in oi apo
stematē epaī vrine sunt turbide fin plus z min
si sit de materia mellica fe. magi remittuntur z est
ibi duricies magi. ¶ In pñis sc̃vel septem die
bus si signa attestant sup dñio san. vel colere fis
at flōmia de epatica brachij dextri intentōe ras
in suo continēte z in diuisionibz suis. z Ba. xijº

de ingenio. ca.º. 6.º. pcedente clisteri lentius cu
sola decoctiōe cōmuni cassiē. z oleo violaceo. si
ne aliqua opiata. nam verapigra nec benedicta
valent in hoc casu. Et fiat siliiter de vena que est
inter indicem z mediū digiti vt vult ras in suo
continēte. Epithimē epar in pñis tribus dieb
cum stuppis canabinis intinctis in succo solatri
tepido vel quasi tepido. de sex in sex horis reno
uando. vel epithimē cum sandalis puluerizati
z aq̃ ros. vbi sit. z. f. aceti. z. d. i. camphore. Vñ
aqua ordeī z vñno maloz granatoz cum aq̃ sim
plici bullita. vñt auenato ordeato postponendo
vñū ex toto. Vñ post tres dies epar non debet
tantuz in frigidari. s. si rupe post illos dies cum
aqua end. vel cum aqua solatri vel cum sirupo
acetoso simplici z laxet si necesse fuerit cum. z. ij.
cassiē. dissolute in aqua end. vel cum prunis et
z. ij. thamarindoz. postponant diuretica ne mate
ria pfundet ad intra. Et post illos dies dum erit
in augmēto epithimē epar cum oleo ros. vbi sit
decima ps aceti simul agitat z incorpar. vel ap
plicam. farinā ordeī coctā cum aqua z 3.ª pte vñ
quarta succi absinthij. postea veniedo ad statuz
vel prope loco farine ordeī applicam. farinam
tritici coctam cum aqua z modico olei violacei
vel rosacei. Vñ endiua hortē z siluestris sum
pta cum modico aceti in pñcipio comestioni ē
multū vñlis in om̃i mala complexionē epatis ca
lida apostemosa z nō apostemosa. ras in suo cō
tinente. Vñ talia apostemata in cōcauo epaī
terminant tribz modis. per sudorē. per fluxū ven
tris z per vomitum. z aliquando tñ apostemas
ta resoluunt sine collectiōe saniei z sequit sanie
tas. signū huius qz alleviatur infirmus z sedat
febris z quiescunt om̃ia accidētia. Aliquādo col
ligitur sanies z sequit vomitus saniei z sanguis
z egestio vñiusqz. Aliquādo resoluunt magna
portio materie z sequit duricies z ydropisis: vt
patet ad sensum. ¶ Si vñ tale apostema fuerit d
flegmate vel de melancolia tñ si non competūt
flobothomie nec tanta in frigidatio epatis. L. dñ
siliū est pauca z cōmuna facere in talibz apo
stematibus occultis mēbroz pñcipalium. qā
ad ista sequit cōmuniter ydropisis licz non tātū
sicut ad apostema gibbi epatis z modicus error
est causa magni erroris in talibz. Sufficiant tñ
bi auxilia cōmunia in talibus quia magis secu
ra cum bona dieta in cibo z potu alteratiua fin
plus z minus fin diuersitatem cause z temporū
morbi cōmittendo vñam partem cure deo z nas
ture. ¶ Et si quis apostema epatis in gibbo ha

buerit calidū quod cōiter sit de sanguine cum potione co. quod patefcit ex signis dicti pter q pau-
cis. q: malicia decubir? est maior supra latus dex-
trum et dolor sentit iuxta spinā et circa firculas
et vter cōstipatus ppter caliditatez. epatis et ne-
cessario cōcomitat tussis sicca loco singult? ppter
cōpssionē dyasfragmat et pphibitionē aliquale
eius motus. Cuius figura est in forma lunari pu-
ta in forma gibbi fin qd materia est magi calida
fin hoc est maior sitis et ariditas lingue et maior
febris. Cura huius non diuersificat a cura alioz
dictorum nisi q in apostemate gibbi competūt
magi diuretica et materia debet trahi magi ad p-
tes vinales sicut in alijs ad ipsa intestina. vnde
ista apostemata gibbi magis sunt pernicioza. q:
cito ducunt ad ydropisim ppter opilationē vena-
rum gibbi. ideo necessario aqua regurgitat int-
estach et mirach et in paucis diebus tumescūt in
ventre. et terminant et curantur talit qualiter vno
de trib? modis. per vias vinales: per sudorem
per fluxū sanguinis narium. Utande ergo sunt
medicines lapatiue attractiue. q: medicine tunc re-
plerent ipsum epar et grauarent. Teneat venter
laxus cum clisteribus lenitiuis sine aliqua opia-
ta. Potest etiam dari cassia. 3. ij. cum decoctione
vel aqua endiuie. et si necesse fuerit. 3. ij. thamar-
doz cum decoctione prunorum. In primis diebus
flobothomez et sirupet et dietes vt est dcm in cur-
a apostematis in cōcauo epatis. Postea dum
fuerit in pcessu augmenti vtaf decoctione filicis
nam ras multū laudat in suo continēte q: aperit
opilationes epatis sine calefactione et sine infri-
gidatione. spica et squinatum conferunt similiter in
apostematibus epatis in potu et in emplastris.
similit yfopus in decoctione. fiat sibi talis sirup?
R. radij sparagi. 3. ij. endiuie scariole capilli ve-
neris añ. m. f. foliorum absinthij. 3. f. yfopi filicis
añ. 3. ij. spice squinanti. añ. 3. ij. seminis meloni.
cucur. añ. 3. f. ace. 3. f. pāis zuc. R. f. f. su? ad. R. i
d q vtaf ē aq bullita. Sirup? acetosus similiter va-
let sibi cum aqua simplici bullita. Utaris cōmu-
nibus auxilijs in talibus passionib? occultis p-
cipaliū vt pdictum est tibi q: modicus error i tas-
libus est causa magni erroris. Et si cum tali apo-
stematē apparent signa materie flegmatice in si-
rupis ponas rad. magi fortes et magis calidas.
feni. petro. apij. achori. multa cōmittunt discretō-
ni operantis. Et si qd apostema flegmaticū ha-
buerit in lacertis supra epar supra lacertum lon-
gum vel transuersalem quod patefcit ex figura
oblonga vel transuersali ipsius apostematis re-

tinentis figuram membri curet prout debet cu-
rari. fōmes cum flobothomij et infrigidatione
bus dictis in primis diebus. et dum procedet i au-
gumento diuersifica put dcm est in alijs. Et si qd
apostema in mirach habuerit quod patefcit ex
doloze et tumore particule. et quia febris non cō-
comitatur pcedas put in cura apostematū fleg-
maticorum est pcedendum diuersificando fin
tempa ipsius. Et si quis apostema ventosuz
seu ventositatem grossam in cōcauo epatis vel
in alia parte epatis habuerit. quod patefcit quia
tenditur et patitur doloze et grauitatem et tentio-
nem in dextro ypocundrio cum singultu vel tussī
fin sinum talis ventositatis et sine febre cum di-
geritur cibus minorat illa tentio. et econtra ven-
tofet cum ventosis magnis sine scarificatione et
sacclletur locus cum milio camomilla et fursus
re et anisi conuassatis et torrefactis. inungan-
tur cum oleo de ruta. vel fiat sacculus talis q cas-
lidus applicet. R. mastice subtilit puluerizati.
3. f. spice squinanti. añ. 3. f. foliorum absinthij sic-
ci. 3. ij. fiat sacculus paruus quadrat? interbasta-
tus in panno lineo raro vel duplet. recepta fiant
duo sacculi qui calidi applicent alternatis vicib?
bus reiterando ventosas sero et mane ante cibū
Ista sufficiant.

Capitulum. 69^m. de yctericia.

Cum yctericia fuerit
febris: succus endiuie et
solatri et aqua ordeie
gro in potu tribuatur.

Ipsa quoq; ex cucurbita et crisolo-
canna et citrolis et his similib? her-
bis frigiditati attinentib? nutriē-
dus est et syrupū acetosum ex for-
tissimo aceto in potu sumat. Epa-
ti preterea emplastruz ex duobus
sandalis est superponēdus et ven-
ter ex succo prunozū et zuccaro sol-
uendus. Que si non suffecerint
troscisci de camphora cū succo gra-
natozū dandi sunt.

Troscisci de camphora.

R. zuccari spodij ros. rubeazū om

nus ana. 3. iij. seminis endiuie se-
minis citrolozū cucurbite lactuce
portulace se. ex omnib⁹ sandali ru-
bei omnium ana. 3. i. informen⁹ ex
his trocisci pondere. 3. ij. ex quib⁹
quotidie vnus cum sexta. 3. vnus
de camphora detur. Si autē eger
venas habuerit plenas: fueritq⁹
diu ex quo minutus non fuit: flo-
bothome⁹. Qd si yctericia fuerit
sine febre venter ex his pillulis sol-
uatur que. R. aloes. 3. i. scamonee
quarta. 3. i. agarici partes. ij. 3. vni-
us. succi eupatorij tertia. 3. i. Ex
his cum succo endiuie cōfectis fi-
ant pillule sufficiēt ad dosim vnā
Beinde dentur trocisci de lacca
cum apozimate de radicibus. Si
autē yctericia in oculis remanse-
rit eger fortissimū acetum paulati
olfaciet ⁊ balneum ingrediat⁹. et
quoq⁹ oculis qui yctericiam cum
febre patitur aqua rosata immi-
tenda est yctericie preterea valde
confert vt eger per tres hebdoma-
das serum bibat.

Yctericia ⁊ eius cura. de
yctericia. i. de
malo ⁊ fedo colore cutis. nam ista pa-
describit noie accidētis ⁊ a similitudine
cuiusdam auis crocei coloris incolātis loca fra-
⁊ deserta in estate que dicit⁹ yctaris. a colore vt
dicit symon ianuenis. vnde yctericia est color fes-
cus innaturalis cutis corporis tendens ad ci-
minitatem vel ad viriditatem vel ad nigredinem
propter sparsionem humorum citrinozum vel vi-
ridium vel nigrozum ad ipsam cutim vt dicit ga-
lien⁹ quinto de interioribus. c. penultimo. ppe
quod sūt tres spēs subalterne ipsi⁹ yctericie. ci-

trina viridis ⁊ nigra. que ex cā materiali triplici
diuersa causant⁹. vt dicit ga. in. c. illo penultio. nā
yctericia citrina fit de co. rubea vel citrina spar-
sa in membris. Viridis fit de colera prassinavel
eruginosa seu innaturali colera tendente ad na-
turā illozū. Nigra fit de melācolia sparsa in mem-
bris ⁊ in cuti. quelibet harū subdividit⁹ in duas
species specialissimas distinctas rōne cause effi-
cientis ⁊ materie in sui malicia rōne q̄ti vel qua-
lis vel rōne vtriusq⁹. nā yctericia citrina duplex
est vt dicit ga. in. c. illo penultimo. Quedā est q̄
fit subito a virtute expulsiva venarū epate exis-
te sano. Ista aliquādo fit in crisi acutarū febriū.
Alia est que fit paulati. ista fit vitio cistifellis. q̄a
nō attrahit colera illam rubeam nec citrinā ab
epate. nec eam expellit put debz. quia vie seu po-
ri sunt opilati. vel cistis in se deficit qz multū ple-
nis non potēs se latitudinalit⁹ compinere sicut
vesica multum repleta. vt declarat ga. in. c. illo pe-
nultimo in fine. nec pōt per consequēs bene at-
trahere. Ista magis fit a colera naturali q̄ alia.
qz febus fit magis a colera innaturali ex se ⁊ rōne
putredinis. Yctericia viridis duplex est similiter
quedā est que fit ⁊ eius causa materialis multi-
plicat vitio epatis. nam epar ppter innaturales
complexionē calidā ipsi⁹ acquisitā a cibo vene-
noso ca. vel medicina vʹ alias in eo ⁊ i stomacho
cum opilatione apostemosa vʹ non apōsa corū
pit hūores in eorum generatione. nam aliquan-
do color corporis fit ex hoc sicut color herbarum
inter viriditatem ⁊ albedinem. ⁊ aliquando sicut
color plumbi. vt dicit Bal. in illo. v. de interiori-
bus caplo penultimo. Alia est que fit vitio vena-
rum ⁊ sanguinis ipsarum. nam sanguis aliquā-
do corrumpitur in venis ex morfu ⁊ punctura a-
nimalium venenosorum. vt declarat Bal. in eo-
dem capitulo penultimo. De ministro regis cu-
ius officium erat capere tyros. qui mortuus a ty-
ro factus est yctericus ad modum coloris prassi-
ni qui curatus fuit cum potu tyriace continuato
per aliquos dies vt ponit Galien⁹ ibidem. Et
subdit q̄ idem potest fieri ex malis ⁊ venenosis
medicinis. Ad quod etiam facit caliditas vena-
rum ⁊ sanguinis totius corporis. vt dicit Auicē-
na in tertio canone in capitulo proprio. acquisi-
ta ex longa mora in sole cum laboribus magnis
inassuetis tempore multum calido ⁊ in regione
multum calida cum aere multū turbido. ad qd
etiam facit aliquādo retentio menstruoꝝ ⁊ es-
morroidarum. silit⁹ facit ad hoc refectio cibozū
de facili corruptibili vt pisciū lacinus vt scarpaz

et lactis. nam sanguis inde generatus modica
 occasione corrumpit et in colera innaturali sui
 substantia non per viam mixtionis convertitur. quia
 in natura colere praesunt. sic patet tibi quod sunt due
 diverse species ratione cause efficientis et materia-
 lis. imo illa que est vitio epatis est magis adusta:
 ideo est magis eruginosa et peior. Yctericia nigra
 filiter duplex est. quedam est cuius materia con-
 gregatur in corpore vitio splenis. quia non attrahit
 nec expellit modo debito fetulentiam naturalem san-
 guinis ab epate quod porus per quem attrahit et opi-
 latus et per quem expellit vel splen in se multum
 plenus non potens se latitudinaliter comprimere
 non potest illam fetulentiam expellere ad intesti-
 na per illum porum. propter quod Gal. in grossicie
 splenis ipsum docet mungere cum vnguentis sti-
 pticis ut ipse recitat. 1. de ingenio. in capitulo 8.
 nec potest aliter mundificari quia non habet vias
 ad renes ut ipse ponit. 1. de ingenio. capitulo 6. in
 fine capituli. **C**Alia est yctericia nigra cuius causa
 materialis congregatur vitio epatis. nam epas pro-
 pter innaturalem complexionem calidam aliquando
 adurit humores et generat multum de melanco-
 lia innaturali que ratione multitudinis non potest
 sufficienter attrahi ab ipso splene: dato quod splen
 non erraverit in actione. De possibili autem splen
 potest communicare in nocumeto illi. Patet ergo
 tibi duas species ycterice nigre esse distinctas
 ratione cause efficientis dicte et cause materialis. quia
 una species fit magis de melancolia naturali. alia
 de innaturali magis. Patet ergo tibi quod tres sunt
 species subalterne ipsius ycterice. et sex specialissi-
 me. omnia ista explicantur a Gal. in 1. de interiori-
 bus in capitulo penultimo. **A**lterum nota quod cistis
 fellis creatus est a natura ad extrahendum humo-
 rem colericum ab ipso epate et ad depurandum
 sanguinem ab ipsa colera rubea et citrina. ut dicit
 Gal. 1. de interioribus in capitulo penultimo. et habet
 unum porum qui adheret ipsi epati per quem attra-
 hit cum villis ipsius porum longitudinalibus que non
 habent ortum nec motum a cerebro sed a seipso
 ut dicit Gal. 2. de complexionibus. capitulo quarto. In-
 terdum opilatio a colera grossa propter quod non
 potest attrahere. et habet alium porum qui tendit et
 adheret primis intestinis. scilicet ipsi duodeno per quem
 expellit ipsam ad ipsa intestina ut mundet ea et
 incitet ad expellendum superflua. Interdum opilatur
 propter quod sequitur colica ex superfluo flegma-
 tico et viscoso non bene expulso. et sequuntur mala san-
 guinis mundificatio et per consequens yctericia. In-
 terdum istis poris non opilatis ipse cistis est mul-

tum plenus qui non valet se latitudinaliter compri-
 mere. nec per consequens illam colera a se expelle-
 re ut contingit vesice multum replere quod quia non
 valet se latitudinaliter comprimere non potest vi-
 nam expellere interdum: ut dicit in illo capitulo penul-
 timo in fine capituli. Vnde ille porus qui tendit ad inte-
 stina communiter est vitiosus. sed aliquando est error
 nature in duobus. ut dicit Gal. 2. de complexionibus
 in capitulo quarto. Uno modo in situ: quod situatur quasi in
 fundo stomachi tunc colera multum regurgitat ad
 stomachum et euomit colera aliquando. ideo dicit
 Gal. 2. regni in capitulo de signis corporis egrum simpli-
 citer in compositione causam. illo. Alterum vero vidi flatum
 totum vomitum quotidie co. quod flatum aliquando abun-
 dant in colera in stomachis eorum. in acribus viue-
 tibus de rapina est hoc ut cruda et dura melius di-
 gerant. aristoteles in de partibus animalium. Alio modo errat
 natura in hoc quod talis porus bifurcatur in quibusdam
 hominibus ut dicit Gal. in illo 2. de complexionibus in
 capitulo 4. Una furcula vadit ad fundum stomachi et facit
 illa que dicta sunt. Alia furcula vadit ad primam in-
 testinam. unde quod natura errat in isto poro in qui-
 busdam hominibus quod est parvus et strictus et non si-
 tuatus in intestinis ut debet: habet ventrem siccum
 seu constipatum et habet urinas coloratas. quia
 sanguis non mundificatur a co. illa urina tincturatur
 per viam mixtionis illi colere cum urina in sui ex-
 pulsione. **A**lterum non quod splen creatus est a natu-
 ra ut fetulentiam sanguinis attrahat et sanguinem mu-
 dificent ab illa fetulentia ut dicit Gal. 1. de interiori-
 bus in fine. Idem dicit 4. de iuuamentis capitulo ultio
 ubi dicit quod splen habet duos poros seu duo col-
 la. unum qui se extendit usque ad concauum epatis. ali-
 ud qui protendit ad orificium stomachi. in utroque
 sunt vene que sunt de genere venarum. per pri-
 mum attrahit fetulentiam sanguinis a concauo e-
 patis: et talem fetulentiam statim non eicit ad sto-
 machum per porum superiorem. ut dicit Gal. ibidem
 Sed illam fetulentiam digerit in ipsis venis cum
 calore fluente a corde et in sanguinem subtiliorem con-
 uertit ut inde nutriatur. et illud quod conuer-
 titur non potest splen eicit tanquam superfluum ad orificium sto-
 machi per illum porum superiorem dictum per
 quem promulgando profuit illa superfluitas seu
 melancolia ut dictum orificium corroboret et ap-
 petitum ad cibum incitet. ut dicit Avicenna. docet. de
 humoribus in capitulo primo in fine. Ista sunt
 a splene in sui naturali existente dispositione.
 quia si splen fetulentiam humoralem vel apo-
 stemosam haberet per se vel cum adiutorio medici-
 ne expellit per illum porum inferiorem ad ipsa

intestina deā supfluitatem vt dicit ga. xij. de in-
gemo. in ca. 6. in fine. nam fit in eo fin quod fit
in epate in plectoria eius et venarū q̄ expellit sup-
fluitates eius ad intestina per venas meferas
cas per quas attraxerat deos humores sub for-
ma chylitatis quod patet in fluxu dyarrico. Idē
fit in splenico in dyarrha splenetica vel in simili
euacuatiōe.

Primo tu queres. Cuius particule est
passio p̄ncipalit ipsa yctericia.
p̄ morbo descripto. Dicendū q̄ p̄ ipso fredo colo-
re qui est accidēs morbi est passio cutis vt p̄ ad-
sensum et conuictie oculi. finalit̄ est passio sup̄fi-
ciei totū corp̄is p̄ morbo descripto. est passio p̄n-
cipalit̄ aliquādo cistis fellis: aliq̄n epatis: aliq̄n
venarū et sanguis eius. q̄a sanguis et humores
sunt in ḡne membrorū consimiliū vt dicit Auerro
is. 2.º sui collectio. Si yctericia nigra fuerit est
passio p̄ morbo descripto p̄ncipalit̄ ipsi splenis
et epati vt est deā superi. ¶ Tu dices p̄tra hoc
accidēs morbi sequit̄ morbū immediate sicut vim-
bra corp̄. hoc vult ga. in. c. p̄mo et 2.º. ergo p̄tēsa
patiens yctericie p̄ morbo descripto erit cutis ex q̄
est ibi malus color. ¶ Dicendū q̄ accidēs morbi
implex est in ḡne puta actio lesa. istud inest ime-
diate ipsi morbo sicut umbra corp̄. ideo insūt in
eadē p̄tēsa. nam morbus est cā immediata corru-
pti et male actōis in mēbro vbi est. Aliud est ac-
cidēs morbi deā qualitas mutata. et aliud ē ac-
cidēs morbi deā exiēs a corpe mutati. t̄ia ac-
cidēs morbi deā sequit̄ morbū mediāte actōne lesa et in-
sūt de possibili in p̄te alia corp̄is a morbo. vt in
p̄posito sūt exiēs a corpe mutati est in via exiēs
alicui⁹ porū in corpore nostro. et morbus erit infra
corpus in aliquo membro vt declaratiū est in flu-
xu sanguis nariū. et declarabit̄ in caplo de fluxu
ventris. Et sic patet solutio.

Secundo tu queres si yctericia ē passio
p̄ se vlt̄ p̄ colligantiā. Dicendū
q̄ semp est p̄ colligantiā in se vt accēs vlt̄ loq̄ndo
sūt de morbo descripto vt magis declarabit̄ in
questio sequenti.

Tertio tu queres. yctericia q̄s morbus est
in se. Dicendū q̄ i se ē accēs mor-
bi. q̄s qualitas mutata nisi sit in pelliculā oculorū
q̄ tunc est morbus formalit̄ vt dicit statī p̄ morbo
descripto. est multiplex morbus official̄ cōcomitās
secū morbū p̄silem. nā ē opila et morbus i recepta-
culo i mēbris dicit̄ cū mala cōplone in ipsis.

Quarto tu queres. yctencia cui⁹ virtu-
tis est nocumentū seu mala

actio. Dicendū q̄ p̄ morbo descripto ē nocumē-
tum regitiue natural̄ membrorū in quo est talis
morbus puta digestiue et expulsiue. vt vult ga. xi
de ingemo in ca. 2.º et 8.º. p̄ ipso malo colore est
dicendū q̄ yctericia duplex est. quedā est que fit
ex materia fluēte et expulsa p̄ viam superflui tūc
est nocumentū expulsiue nisi expellat̄ per viam
crisis bone. Si autē talis malus color generet̄
sine fluxu et sine expulsiōe sup̄flui sed venit ex
sanguine nutrimentali alterato aliqualit̄ ad ci-
trinitatē ex natura regionis et aeris vt in q̄busdā
insulis: vt in sardina. tunc talis yctericia est ex
nocumēto nutritiue. quia nō bene assimilāt nu-
trimentū in colore bone carnis. sic loquit̄ Ba. 3.º
de morbo. ca.º. vltimo parte penultima et vltima li-
bri. nec ppter hoc debet dici lepra vt declarat ga-
lien⁹. 6.º de morbo ca.º. 4.º. p̄te illa. Multe quoq̄
species. vbi dicit q̄ si caro vel cutis mutent̄ in ca-
liditatē vel in frigiditatē vel in aliquā qualitatē
p̄terq̄ in forma substāiali ex t̄i errore non ge-
neratur lepra nisi sit error in substātia carnis et i
qualitatib⁹ sequētib⁹ formā substātiāle. vt in
planiū seu lenitate: et si sit trumbosavel granu-
losa tunc bene est lepra.

Quinto tu queres. yctericia cuius vir-
tutis sit passio. Dicendū q̄ p̄
morbo descripto est passio virtutū naturalū regi-
tiuarū digestiue et expulsiue membri in quo est.
nam causat̄ ex mala actione illarū vt est deā. et
causat maius nocumentū in illis virtutib⁹. quia
causat corruptionē actōis maiore in eis in ip̄is
mēbris et in alijs mēbris silit̄ p̄ illo malo co-
lore cutis cum portōne materie imbibite in ipsa
causat nocumentū in digestiua eius mediāte t̄i
quia mediāte vapore imbibito in porositatibus
eius qui dicit morbū in receptaculo. De malo co-
lore citrino oculorū conuictine et comice est aliter
dicendum. nam quia est causa immediata nocu-
mēti actōis virtutis visive. quia talis om̄ia que vi-
det iudicat citrina. Dico tibi q̄ est passio et morbus
formaliter tunicarū oculorū et causat nocumē-
tum deā in actōe visiva immediate. et est morbus
in superficie. quia morbi in sup̄ficie non fuerunt
expressati a ga. p̄mo de morbo. nisi magis famos-
si vt lenitas asperitas membri manifesta tamen
veridice. Iste color citrin⁹ est morbus in sup̄ficie
nam superficies oculi puta tunicarū corumpit̄
quia pellicule et humores oculorū debent esse ab-
scoloni dyaphane et dyaphani. quia aliē obiecta
non apprehenderent sicut sunt. sic patet tibi q̄
superficies oculi corrupta est in se. et causa nocu-

menti actōnis. hoc est bene tibi explicatū ⁊ lati⁹
4° de morbo sup caplo pmo.

Sexto tu queres ^{ex quo est} yctericia infectio cutis in quo differt a morphea. Soluit Galienus sexto de morbo. quia morphea est infectio cutis maculosa et particularis ex materia nutritiāli cutis horrida ⁊ mala in substantia. Yctericia est infectio vniuersa ex materia superflua si fiat per viam expulsiōis superflui ⁊ si fiat aliter vt est dictū fit ex materia nutritiāli mala ⁊ horrida in qualitātibus: q̄a in colore non in substantia. quia tunc esset lepra cutis quod nō est ppter cām dictam.

Septimo tu queres ^{quare} yctericia anteseptimum diem est mala in febrib⁹. Soluit Galienus quarto. amboz super canone illo. Quibuscumq; in febrib⁹ in septima aut in nona. ⁊ c. q; cum yctericia fiat de materia aliquālit grossa nō potest esse digesta in paucis diebus ⁊ quia crisis que fit ante digestiōē materie ē mala ideo yctericia critica in febrib⁹ ante septimum diem mala est.

Octauo tu queres ^{si yctericia} yctericia viridis nec nigra possit venire per viam crisis in febribus. Dicendum q; viridis non. quia materia cum attieat aliquālit malicie colere prassine ⁊ eruginose natura non posset pati nec tollerare ebullitiōem eius ad febrem. cor autem non toleraret. Nigra de possibili potest venire. s; q̄a talis materia est multū grossa ⁊ terrea nō potest sic bene expelli ad extrema corporis nisi sit multum subtiliata tunc expellit per sudorem. Quot sunt spēs yctericie. dcm est q; sunt tres in genere ⁊ sex in specie. Et qualiter epas solū patit pncipalit̄ in vna specie yctericie viridis ⁊ in vna specie yctericie nigre. In alijs aliquādo nil mali patitur. aliquādo modicū mali patit̄. per colligantiam potissime in illa que fit vitio cistifellis in febre vel in vijs. vt pz. 5° de initio. c. penultio.

Nono tu queres ^{quare yctericia} yctericia non causatur a flegmate vel a melancolia sicut a colera. Soluit gordonius quia non potest sic spargi per extrema corporis ratione eius grossicie ⁊ viscositatis ⁊ terreitatis.

His clarificatis ^{cur yctericia} yctericia tibi patefecit. prius autē q; in cura procedas scire et

cognoscere oportet specie ⁊ diuersitate yctericie ⁊ modū sui euentus. q̄a in hoc cura diuersificat̄. nam bene cōclusum est ex precedentib⁹ intēde ga. in q̄nto de interiorib⁹ in caplo illo penultio q; yctericia citrina fit per viam crisis in febribus acutis vel vitio cistifellis. Et yctericia viridis fit vitio epatis vel vitio venarū ⁊ sanguinis iparū. Et yctericia nigra fit vitio splenis vel vitio epatis adurentis humores ⁊ generantis multū de melancolia innaturali. Si quis ergo yctericiā citrinā habuerit sin crisin in febre acuta ante septimā diem malū est: vt plurimū moriunt̄. quia crisis fuit anticipata. quia materia aliquālit grossa nō potuit esse digesta in ita paucis dieb⁹. Premisso pronostico vtat sero ⁊ mane syrupo acetoso composito super diem poter de aqua simplici bullita cum vno cocleari syrupi dicti vlt vi ni maloum granatorū in vna tacea aque bone fontis bullite sumat vno mane in ortu solis. ⁊ a. ⁊ f. cassies. cum decoctiōe cōmuni plures tibi data superi⁹. Etatur de cōserua ro. violarū cum quattuor seminibus fr̄is maiorib⁹. ⁊ pane zuccari quod sufficit per modū conditi ad modum zucari ros. dietetur prout in acutis debent dietari. Si vero talis yctericia citrina in die septima vel post in febre acuta superuenerit: vt plurimū tendunt ad bonū. vnde intentio solum debet esse ad resoluendum de cute cum balneo aque calide et regimine attenuatiuo ⁊ humectatiuo. vt dicit ras̄is in suo continēte. Si vero talis yctericia critica post septimā diem venēs febre cessante nō obstantibus istis ablutionib⁹ pluribus diebus permanserit. tunc de consilio gal. in q̄nto de interioribus. in caplo penultio circa finem respice egestiōem ⁊ vanam: que si fuerit scdm cursum nature sanitatem epatis ostendunt. potissime si sudor fuerit subtilis ⁊ aquosus tunc est credendum q; colera illa que per cutim erat sparsa ⁊ diuisa q; est grossissima. prop̄ quod cum difficultate erit dissoluenda. Tunc precipiendū est infirmo vt balneet se in aqua calida surgente a terra in ea que est dissolutiua. quia in aqua sulphurea puta in balneo naturali sulphureo. Et q; vtatur rebus humidis subtiliatis ⁊ dissoluentib⁹ grossos humores. verba sunt. Gal. in fine capituli penultimi. Ras̄is autem in suo continēte. q; loco illius tales balneantur in aqua calida ⁊ munguntur in exitu balnei cum oleo camomille ⁊ anen. Potent potius prouocatiuos vaine ⁊ incisuios: aqua cum aceto confert. vel cum syrupo acetoso vel q; limphetur vinum cum aqua. capilli venē

ris et radicis rubeetinctorum. q. ponatur unum
coctear de vina aqua. et duo de vna in capho tenē
do dietam subtilissimam. Et si videris expulsa:
puta egestionem et vnam non scdm naturā cuz
sudore multum colerico et citrino febre cessante
vel quasi cessante. *Salie*. dicit in illo caplo pe
multimo q. in talibus multa colera generatur. qz
talita non monstrant epatis temperiem sed malā
complexionem calidā. Dietetur ergo cum frigi
dis et humidis. sumat de mane de aqua endiue
vel de syrupo acetoso. potet super diem de aqua
simplici cum modico vini malorum granatoruz
vel aceti. vel q. potet aliquando de aqua orde
malum granatum sibi competit. Si ista nō suf
ficient emplastre tur vel epithimetur vt dicitur
statim in cura yctericie viridis vitio epatis. et si
ant illa in oculis que statim dicitur in cura illi
us. Et si quis yctericiam citrinam sine febre ha
buerit: notum est ex precedentibus q. hoc est vi
tio cistifellis: quia non attrahit prout debet illaz
coleram rubeam nec citrinam regurgitat ad ves
nas cum sanguine citrinans ipsum corpus. naz
humores assistentes cuti colorant ipsam scdm
naturam eorum tales sentiunt gravitatem in de
ptolater sub ypocundrio. dicit *Gal.* in fine cap
puli. Et si porus inferior cistis per quem ema
nat colera ad intestina fuerit opilatus albescit
egestio: et sunt quasi constipati cum ore amaro et
siti vehementi. facies et oculi citrinantur propter
effumationem colere ad superiora cito et fortiter
Et si porus superior per quem attrahit coleram
ab epate fuerit opilatus: vna erit grossa ruffa:
crocea: et egestio citrina. et aliquando facies cole
ricam passionem cum in toto corpore colera ru
bea manat ad intestina per concavum epatis eo
q. cistis fellis non attrahat eum. verba sunt ipsi
us rasis in suo continente. Et si cistis multū ple
nus illa colera fuerit non expellens dictam cole
ram quia non potest se comprimere latitudinali
ter prout contingit vesice vt est dictum intentioe
gal. in fine capli. sequuntur ista: illa accidentia
dicta in parte aliqua. in fine capituli per ultimi
pluries dicti. Dicit q. ipse curabat tales cum ape
rientibus opilationes et cum cibis et potibus ad
hoc. Postea dabat eis vnam medicinam com
munē euacuantem coleram. vnde plures cura
uit in vna die cum tali medicina. Quibus autē
non profuit talis medicina communis dabat eis
medicinam euacuatam colere multum fortem
q. patiens sentiebat in fine egestionis ardorem
et ascellabat colera cōmixtam rubeam et citrinā

verba sunt *Gal.* in loco allegato: *Rasia* in suo
continente dabat eis loco syrui de sero caprino
per aliquos dies. postea dabat de scamonea co
cta puta. *S. dyagredij* cum illo sero caprino. me
dicina est bene appropriata. Et si bene non cura
bantur dabat illis. *S. i. dyagredij* cū illo sero cap
malū granatū acetosū multū eis confert: et pos
tus aque cum vino malorum. *Aloes* cum myr
rha et croco siluestri sanat yctericiam vitio cistis
fellis et epatis. dicit *Ras* in suo conti. *R. aloes*
cicotti. 3. vna. myrrhe. 3. ij. croci siluestris. 3. vna. 3.
fiat pluis: sumat de quattuor in quattuor diebus
vnum magnum coctear argenti cum vino lim
phato cum aqua achori vel endiue vel scolopē
drie. et alijs diebus sumat medium gobellum se
ri caprim in quo remollierit per noctem modicū
scolopondrie v. l. fumiterre. vel rad. apij vel achori
vel omnū. vnde quia materia grossa est ibi in
terclusa in illis poris vel in folliculo cistis fellis
talibus non comperit epithima infrigidatiuum
nec emplastrum ad hoc. hoc esset magis concul
care materiam in membro. et in hoc egritudo p
longaretur. **C** Principalis intentio est euacua
re cum violentia talem materiam. puta cum sca
monea cocta seu cum dyagredio in bona dosi.
puta cum. *S. vno* puluerizato infuso in aqua ca
sei vt dictum est pro yctericia oculorum fiant ea
que statim dicuntur in cura yctericie viridis.
Et si quis yctericiam viridem habuerit vitio
epatis. quia epas habet malam complexionem
calidam apostemofam quod patescit ex graui
tate dextri subypocundrij cum febre continua cū
siti et amaritudine oris. vna crocea cum spuma
simili. *E*uretur apostema: cum potu cassick. dis
solute in decoctione communis vel in sero. et cum
flobothomij basilice in bona quantitate alijs
dictis supra. Postea sumat de aqua endiue vel
de aqua solatri. De endiua enim sumat quolibet
mane. ij. iij. bolos sine pane cum aceto bono.
vel de syrupo acetoso cum aqua decoctionis ci
cerum rubeorum et cucuste et alke kengi. simili
malum granatum. Etatur de mane aqua casei
in qua remollierit per noctem modicam endiue
scolopondrie capilli veneris re. Syrupus de cas
mepitheos et de camedreos laudatur a rasi in
hoc casu premitendo pronosticum q. communis
niter hydropizantur. et. **E**t si quis yctericiā
viridem habuerit ex mala complexionem epatis
acquisita ratione cibi venenosi vel medicine cas
lide corruptentis complexionem stomachi et epatis
et per pns gnationem chili et humor in eis qd

patescit q̄ venit subito foris cum perceptōe talis rei ex infecce: vt ex relatu eorū habet: statim vtatur vomitu si possibile est cum decoctōe aque calide decoctōis attriplid̄ et semis eius et olei cōmunis et parū aceti et croci imponēdo in guttū re suo plūmā intinctā in oleo. p̄ter statim sumat cassiā. simpliciē pluries supius dictā. et sumat de mane per duos dies de sero caprino cum modico mellis. quo non iuento de aqua ordeī. p̄ter sumat per. xv. dies de mane ante ortum solis modicum de tyriaca vel metridati cum aqua aceto se v̄ succo citrāguli: et v̄at syrupo acetoso et succo acetoso et similibus. Vel habuerit rōne opilationis suarū venarū ex materia nō apostemosa corumpētē humore in eorū generatōe que magis et pluries p̄tingit. quod patescit ex gravitate lateri sub dextro ypodūrio sine febre cum siti cōtinua forti et magna amaritudine oris et siccitate et egestione colerica et magna citrinitate et viriditate in facie et in oculis. q̄a quāq̄ corūpan̄ humores in epate in eorū generatōe remanet aliq̄ portio sub forma colere citrine vel vitelline. Purget. cū reubarbaro sic. p̄cedēte sero caprino de mane p̄ aliq̄s dies in qua remolliet p̄ noctē end. et solatrū et sumit. R̄. reubarb. electi puluerizati. 3. ij. dissoluatur p̄ noctē in aqua end. v̄ in aqua solatri. vel in aqua alkekengi: et dissempere de mane cum modico feri capni. fiat pot. vel def. 3. i. dyagredi cum sero caprino de mane. Postea v̄at apitiuis et infigidatis dict. vt de aqua end. solatri. alkekengi sumat sero et mane mediū gobellū vel de syrupo acetoso composito cū aqua cicerū rube. et granorū alkekengi et semis cuscute. Dum pota uerit de istis p̄ aliquos dies flōmē d̄ basilica v̄ de assellina que est ramul⁹ inferior basilice. v̄at de m̄ae de aqua decoctōis berulle p̄ se et i cibo cū v̄mo. est herba que nascit iuxta nasturnū aquaticū. s̄ facta flōmia detur mediū coclear lumbis eorū terrestriū ericatorū et puluerizatorū cum v̄no albo vel cum aqua alkekengi vel sero caprino p̄tinuet hoc per q̄nos vel sex dies. p̄tinuet illa aperitiua. p̄t et etiā v̄t syrupo de camedreos vel de campepitheos fiat syrup⁹ istis. R̄. corid̄ rad. fen. apij. rad. plantagi. añ. 3. i. end. nouelle nō ablute. scolopēdrie. capilli veneris re. añ. m. i. foliorū camedreos. foliorū campepitheos foliorū absinthij re. añ. 3. i. iij. se. froz maior. añ. 3. f. semis cucul te asari. añ. 3. ij. granorū alkekengi. 3. f. aceti albi. 3. i. panis zucca. 1. p. i. fiat syrup⁹ bene coc⁹ et bene clarificat⁹ ad q̄r. v. sumat sero et mane q̄tuor: clearia cum. viij. aque cicerū et granorū alkekengi.

Postea purget iterum sic. R̄. end. nouelle. m. ij. agarici electi. 3. ij. et. 3. f. 33. añ. 3. f. semis cucul te asari. añ. 3. ij. fiat decoctio in sero caprino in quo dissoluat reubarbari infusi in aqua alkekengi. 3. i. et. 3. f. spice nardi. 3. f. vini boni clari vel albi. 3. ij. cassie. munde. 3. f. fiat pot⁹ si paties sit satis robustus addas diagredi puluerizati infusi in colatura. g. vij. l. 3. f. q̄ ista egritudo indiget eradicatione materie cum violētia dic̄ ras. hoc scō nō diuinitas pot⁹ aperitiuos sup̄ deos. Aduerte q̄ istis opilatio sit a colera multū grossa et viscosa. vel q̄ vtatur de sero caprino de mane per. xv. dies et v̄tra in quo remolliet p̄ noctē modicū end. nouelle. q̄ est potius cōplacibil⁹ pot⁹ v̄t vel de aq̄ alkekengi. Ras dic̄ q̄ sumere modicū de v̄ma i fant p̄ aliquos dies velocit̄ curat yctericiā. quia multū deopilat. Istud valet in opilatione cistifell et epas a causa grossa et viscosa. Par epithimē facta purgatione p̄ma et flōmia. R̄. aque end. aq̄ solatri. añ. 1. i. aque plātagi. aque portulace. aq̄ lactuce. añ. 1. i. aq̄ ro. q̄r. i. et. 3. f. sandali albi rub. pluerizatorū subtilissim⁹. añ. 3. i. sp̄ odij. 3. ij. aceti. 3. i. fit misceat⁹ epithimē. Applicet p̄an⁹ line⁹ tripl⁹ ibi infusus bene actu frigidus de hora in horā: talit̄ q̄ sentiat frigiditate inter⁹ penetrare v̄na remittat. Et aduerte super hoc q̄ in yctericia q̄to v̄na ex se erit abundanti⁹ et in maiori q̄ntitate et erit magis colorata laudabilior: erit et contra q̄: ex ista causa yctericie q̄plures cadūt in ydrosipsum ppter opilationes causantes indigestiones in epate et refocillatione aquositas iuxta sifach et mirach. ¶ Pauperibus loco epithimē dicti habemus end. plantagi. solatrū sp̄uiua singlari v̄l cōmictim cōquassent et sup̄spergant euz modico aceti et sup̄ epar applicant actu fra de hora i horam. Talia psequēdo bonū est intendam⁹ in p̄cessu: p̄missis tamē euacuationibus et q̄busdā apitiuis dicti. ¶ Ad remouēdū sedū colorem illum a toto corpe et potissime a facie et ab ocul⁹ flōmē de venis sub lingua. balneet ergo in toto corpe cum decoctōe capilli veneris aut virge pastozis. Aliq̄ laudat stuphā factā cum aqua decoctōis linarie vel caprifolij. ista fiant ad remouēdū illuz sedum colore toti⁹ corpi. ¶ Pro yctericia oculo rum acetū fortissimū tepidū v̄l frim olfaciat per horā pluries in die et in narib⁹ detineat mirabiliter p̄fert. Et in ocul⁹ ponat modicū aque ros. mixte cū quarta pte aceti ter vel quater in die cum pluma. Idē facit succ⁹ blete cū modica portione aceti v̄l panis porcini cū modico aceti. verba sūt ras in suo p̄ti. subdit q̄ succus fruct⁹ asini cū

cumeris eqs partib⁹ cū lacte mulier⁹ vʳ cap⁹ po
fir⁹ cū pluma bis vʳ ter in die. idē facit. Aliq lau
dant q facies subsumget ter vel qter in die cū
aq decoctōis carnis bouine antiq⁹ ⁊ recētis. Et
due vʳ tres gutte inciātur in angulis oculor⁹ vʳ
imiātur aliq gutte malignati marciāni decocti
sub cinerib⁹ ⁊ inuoluti in stuppis madesaci vel
in folijs caul⁹. ipso cocto remoueat cortex ⁊ expri
matur succ⁹ de q ponatur aliq gutte bis vel ter i
die in angulis oculor⁹ bene vʳ. Et si q⁹ ytericiam
viridē habuerit ex corruptiōe sanguis ⁊ hūor⁹
in venis puta ppter aliquā cām pmutuā supius
dictā: qd patet: qā nō pōnt de gūitate nec de
tentiōe detri ypocondrii: nec est ibi caliditas nec
sitis nec siccitas lingue: nec vrina ruffa cōit: im
mo est satis remissa in colore. Uter spūa est cro
cea viridis aliqūti. Uter sero capno in q remollis
atur p noctē modicū enō nouelle nō ablute fuit
terre scolopēdrie: si sit ex morbo venenoso vtatur
tyriaca. p. xx. dies cū vino limphato cuz aq alke
hengi. Et si sit ex alijs causis vtat aqua allieken
gi. Uter isto sirupo. f. radiq brusci spagi gimis
añ. m. f. radice achori. m. f. enō scolopēdrie ca
pilli ve. fumiterre scabiose añ. m. i. folior⁹ came
dreos camepitheos. añ. z. i. a. se. frigidorum ma
ior. añ. z. f. gnoy allieken gi. z. i. liqri. raf. z. ij. aceti
z. i. panis zuc. H. i. fiat sirup⁹ bñ coctus ad qrt. v.
pñr purget sic. f. enō nouelle capilli ve. añ. m.
i. agarici electi. z. ij. ⁊ f. 33. añ. añ. z. f. fiat decoct⁹ i
sero capno in q dissoluat cassiek. mūd. z. i. reubar
bari electi infusi in aq enō. z. i. dyagredij g. vij. vi
ni boni. z. i. fiat potus. Consequē post qdā dies
fōmet de vena mediana ⁊ post qdā dies reite
ret pnuādo serū capnū dictū: vʳ alijs potib⁹
vʳ sirupis dictis balneet se semel in septimana i
aq decoctōis capilli veneris vʳ vge pastor die
tando ipm cum frigidis ⁊ humidis aperitiuis ⁊
salsa viridi vel aceto. Uter extremitatib⁹ porci ⁊
capri cū aceto ⁊ ponat in oculis de remedijs di
eis stati plura possē dicere multa coitūf discre
tioni tue plegēdo supradicta. sufficiat pñunc de
ytericia viridi. Et si q⁹ ytericia nigrā habuerit
vicio epas multiplicanē melancolia in corpe ad
urēdo hūores seu massaz illam in cōcauo epatis
in gñatione hūor⁹ qd patet: qz talis hz epar a
gñatiōe mltū lapsū ad calitātē qd demōstrat lati
tudine arū nigredor pilositas corpis sine iūore
⁊ sine dolore splenis: ⁊ sine aliq qrela notabili i
splene: nec in regiōe illa. Et est talis ytericia cū
egetiōe paucē nigredinis qz co. illa adusta tota
vntur cū sanguine p venas: licet aliq portio ⁊ mo

dica in respectu eius qritat⁹ attrahat a splene p
ei⁹ officio ⁊ alijs vtilitatib⁹ dicti. ⁊ dicēdis in q
dam. e. seqnti. Intētio curatiua est pmo discraft
am epas repimere ⁊ illā co. adusta rēollire ⁊ hu
mectare ⁊ ad mediū reducere pñter eā euacuat.
In pñis ergo. sumat mediū gobellū aq enō. vel
solatri in auroza. pñr sumat duos vʳ tres bolos
enō nouelle cū modico aceti sine pane ante pñā
diū p duas horas. Hoc facto qbusdāz dieb⁹ sūat
loco illius aque enō de sero capno in auroza in q
remollierit p noctē enō nouelle. folia. x. Et si vult
sumere de dicta enō mō dicto placet. Hoc facto
p. viij. vel. x. dies purget sic. f. radiq capparis. z.
i. scolopēdrie fumiterre enō camomille. añ. z. ij.
polipodij qrcim epithimi. añ. z. f. vuarū passarū.
z. f. agarici electi. z. ij. ⁊ f. 33. añ. añ. z. f. h. decoct⁹
in sero capno in q dissoluat cassiek. mūd. z. i. ge
ralogodion. z. f. fiat potus. loco geralogodion
anteq infundas cassiāf. infunde in decoctiōe di
cta p noctē corticis ehi nigri. z. f. ⁊ de mane res
mouean⁹ colet ⁊ administret. Hoc facto sumat
iterū p aliquos dies de sero capno vt dictum est.
Et faciat fōiam modicā de vena epatica. Et rei
teret ipam semel in. xv. diebus de mediana: quia
frequēs ⁊ modica fōia depurat sanguinē a me
lancolia fm omēs antiq⁹. pñr epūhinet epar vt
est dictū supra in ytericia viridi vino epatis.
Cōsequēter sirupet cū sirupo seqnti sero ⁊ ma
ne ⁊ iterū balneet in aq tepida de. A. in qtuor di
ebus. f. radiq brusci spagi giminis añ. m. f. enō
scolopēdrie sicore capilli veneri fumiterre. ana
m. i. pentafilon geneste buglosse cum toto bora
ginis cū toto sumitātū lupuli. añ. m. ij. cortiq cap
paris. z. ij. mediani corticis fraxini genesteta ma
risci. añ. z. ij. polipodij qrcini. z. ij. añ. maratri cus
scute. añ. z. ij. flor⁹ violarū boragi ⁊ buglosse liqri.
mund. añ. z. ij. m. se. frigidor⁹ maror⁹. añ. z. i. aceti
passulati. z. ij. succi pomor⁹ dulciū. q. f. mell⁹ ros
H. f. panis zuc. H. i. fiat sirup⁹ ad. H. ij. sumat de
isto sirupo per tres septimanas ⁊ renouet sirup⁹
quacūq septimana. ⁊ de qtuor in qtuor diebus
sumēdo sirupū balneet se Et in pcessu sirupi ite
rū sumat medicinā supius dictam vel de dyase
ne si nō potest potare colaturā. vel de diacatolicō
nouiter factis ⁊ in magna dosi. z. i. vel. z. x. reite
rando fōiam de mediana pluries in modica qn
titate tamē. Et si quis ytericiam nigram ha
buerit vicio splenis quia opilatus repletus non
attrahit bene feculentiam sanguinis prout debz
multiplicatur melancolia in venis cū sanguine:
⁊ quia est nigra: significat sanguinē: qd patet qz

habet splenem durū grossum cum dolore aliqua
li ratione extensiois indebite sui pāniculi. Et cū
tali yctericia est egestio nigra valde: q̄ q̄ splē
deficiat de possibili in actione ppria puta in at-
trahendo illam feculentiam sanguinis ab epate
ratione illius pori qui adheret epati tamē cōmu-
niter deficit in actione tali: quia splen replet^r est
ultra debitum qd̄ demonstrat eius grossities ⁊ du-
rcies: ⁊ quia se nō potest cōprimere latitudinalit^r
nō potest expellere illam mātiam sufficienter vt
est dictū de cistifelle: ⁊ de vesica: ideo nō valet at-
trahere verum expellit aliq̄ portionē ad intestia
que ingratificat egestionē multum quia ipsa est ni-
gra sic tincta. Ideo dicit Rāf q̄ in tali yctericia
egestio est nigra valde. Talis purget^r ⁊ sirupef^r
vt est dictum. sed plus ponatur de cortice cappa-
ris ⁊ de scolopēdrie ⁊ q̄ sepe flōinetur. De salua-
tella ⁊ applicet sero ⁊ mane super splenem ter vt
quater reiterando ⁊ durabat de filtro infuso in a-
ceto forti calido. Consequēter inungat splenem
cū vnguento dyaltea. hoc faciet tribus vel quat-
tuor diebus. Consequēter applicet per aliquos
dies. Istud emplm. R. annoniaci dissoluti i ace-
to. 3. ij. extendatur supra alutam fiat emplastrum
applicetur supra dum tenuerit q̄tuor vel quinq̄
diebus reinoueat^r emplm ⁊ redeat ad filtrū in
aceto infusum ⁊ ad vnguetum de dyaltea. ista sic
cōtinuet cum sirupo ⁊ laxatiuo dicto ⁊ flōijs rei-
teratis ad minus q̄rū queq̄ lūatiōe ista tibi suffi-
ciūt procura yctericie citrine viridis, ⁊ nigre, ⁊ sic
est finis yctericie.

Caplin 70. de ydropisi.

Drophi

Um venter post epatis
dolores ⁊ febres augmē-
tari ceperit ⁊ qd̄ ē ab ym-
bilico vsq̄ ad femur exterius pro-
minuerit ⁊ cutis que ibi est subti-
liari ⁊ albere visa fuerit ⁊ cum ven-
ter vometur auditur sonus quasi
aque in vase non pleno mote. Et
si cum his vrina fuerit rubea par-
ua habenda ē fiducia ⁊ proprie si
virtutis nō affuerit fortitudo his
tamen si virtus fuerit fortis ⁊ vē-
ter vehemēter siccus pillule de ra-

uetd q̄ recipiūt sē dāde. pillule āt
s̄ rauetd sūt q̄. R. rauetd semi succi
eupatorij seminis edūie omniū
ana. 3. ij. agarici. 3. v. mesereon. 3.
x. fiant ex eis pillule quarum dos
sit. 3. ij. ⁊ f. ex q̄b^r q̄q̄ eb̄d̄ adosis
vna sumatur. Quod si virtus de-
bilis fuerit trocisci de mesereō sūt
dandi qui R. seminis endūie. 3. x.
mesereon. 3. i. ⁊ duas tertias agari-
ci succi eupatorij similiter tantūde
rosarum seminis citrolozū ambo-
rum ana. 3. ij. ⁊ f. Et his om̄ibus
fiant trocisci decē s̄ quibus vnus
in die cum sirupo acetoso de zucca-
ro dandus est. Si autem vēter fu-
erit solutus dentur trocisci de ber-
beris cum sirupo acetoso. Eger q̄
nutriatur ex cibregi ⁊ bibat sirupū
acetosum de citonij. Et si vētris
solutio vehemens fuerit citonior
rob solum dandum est. Si autem
cum hac passione nō fuerit vrina
rubea neq̄ calor pellule iste dāde
sunt que R. meserion serapini am-
borum ana. 3. f. salis indi. funi co-
lumbini amborum ana. sextam. 3.
i. Pillule enim iste aquā vehemē-
ter expellunt ⁊ descendere faciunt
trocisci: preterea de lacca cum apo-
simare de radicib^r dādi sunt Em-
plastrum aschliati conueniens. R.
farine ordeī ciperi stercoris oui-
ni veteris baurach boli armēi om-
nium partes equales. Et his om-
nibus tritis fiat epithima sup vē-

trem. huius namque proprietas est
aque magnam partem exsiccare.
Quod si in palpebris et extremita-
tibus fuerit apostema molle et tes-
ticuli apostemantur faciesque ac to-
tum corpus mollicie quadam te-
neantur et erit tunc ydropisis spe-
cies que yposarcha nominatur. E-
gro itaque hac laboranti troscisci de
lacca cum aposimate et radicibus
sunt tribuendi et venter quoque eb-
domada ex pillulis de reubarba-
ro est soluendus et patiens in are-
na calida sepeliendus. Et prete-
rea est precipiendum ut exercitio
utatur et famem ac sitim sepe pati-
atur. Si vero venter inflatus ac tes-
tus fuerit et cum percutitur sonum
reddat ut tympanum ydropisis speci-
es adeo significabitur que tympa-
nites dicitur. Quas qui patitur a
comestione olerum abstinere de-
bet atque eorum omnium que vento-
sitatis sunt generatiua. Venter quoque
omni die ex panico est vaporandus
et ventose super ventrem ponen-
de medicamina tumorem dissol-
uentia danda sunt ut diaciminum e-
lectuarii de bacchis lauri quod in
capitulo de yliaca nominabimus.
Eger preterea exercitio uti assue-
scat et famem patitur ex collirijs que
ventositatem dissolunt quorum
faciemus mentionem sibi subijci-
at. Venter quoque cum mandili
donec incipiat rubere fricetur. Et

ex oleo rutaceo clisterifetur.

Eidropisi

.i. de aqua tur-
metre ventrem
vel de humore aquoso iumento et infla-
te membra corporis. nam ydrops gre-
idem est quod aqua latine. Simon ianuenis in suis
is sinonimis. nam ydropisis est tumor ventris vel
corporis ex materia aquosa assa innaturali et vetosa ge-
nerata ex mala generatiua sanguinis in epate:
ratione male compositionis calide vel frigide. Ideo
ydropisis est duplex in genere de modo loquendi
grosso quondam medicorum de calida et de frigida. Et apud
rectos artifices dicatur esse triplex in specie subal-
terna. Yposarcha alchites tympanites: quod ratione ma-
diuersitate medici assueti sunt distinguere morbos
in specie quilibet horum subiungit: quod aut sit a causa calida:
aut frigida. Ydropisis igitur tres sunt species. Una di-
citur yposarcha cuius causa materialis est sanguis stans
stans. humidus aquosus cum vili tumore in mem-
bris seu corporis. Alia est species que dicitur
alchites cuius causa materialis est multa aquosi-
tas et cum pauca ventositate. Alia est species ydro-
pisis que dicitur tympanites: cuius causa mate-
rialis est multa ventositas cum modica aquosi-
tate. Quilibet harum subiungitur ratione cau-
se instrumentalis efficientis: quod quilibet harum
est de calida vel de frigida: sic sunt tres species et sex spe-
cialissime. Prima ergo species ydropisis est ypo-
sarcha: cuius causa materialis est sanguis stans
humidus aquosus cum vili tumore in membris
corporis: propter malam unionem et assilationem nutrimenti cum
nutrito: nam talis sanguis generatur in epate ex
debili digestiua ipsius ratione male compositionis
frigide et humide ut plerumque: propter quod communiter inest
humidus in natura epatis ex malo regimine cibi et
potus: potissime potus aque frigide vel ex nimio
fluxu sanguinis per emorroidas vel alias. Vel
ex nimia retentione eius in mensuris vel emor-
roidibus: tunc fit a causa efficiente instrumenta-
li calida: unde talis sanguis sparsus per membra
infrigidat et humectat ea qui dum exit capita ve-
narum dealbatur et conuertitur in secundam humidi-
tatem a digestiua tertia. Et quia secunda digestiua be-
ne non corrigit errorem prime: nec tertia errorem
secunde: nec quarta. 3. 6. de morbo. ca. 4. et 5. Ideo
ille humiditates secunde necessario erunt ultra vebi-
tum frigide et humide que sperse in membris in-
fruant et humectant membra vel debent ex se fieri: quod ma-
le conuertit et assilant ipsi membris ut dicitur. sic nutrimentum
mutat nutrimentum ad sui naturam. 5. de morbo. c. 4.

Aliter ypsosarca nec lepra generaretur de nouo.
vnde attractiua ipsorum membrorum attrahit et ap-
ponit tales humiditates per porositates usque ad
centrum membri per nutritionem sic virtus ministras ipsi
nutritiue. Consequenter ipsa retentiua tanquam
ministras ipsi nutritiue que opatur per siccum vel
per minus humidum. vi. de morbo. Idem dicit auic.
doc. de virtutibus retinet et stringit et vnit nutrimentum
cum nutritio in isto lapsu non finit vtrumque an-
gulum ratione excedentis humiditatis nutrimenti et
ipsius membri propter quod caro remanet aliquantulum
tumida et inflata. Et ipsa nutritiua non bene assimi-
lat tale nutrimentum quia non potest corrigere be-
ne errorem 3° digestiue. Similiter quia retentiua
non appropinquat nutrimentum ipsi membro nec stringit
modo debito. propter quod generat caro tumida
laxa frigida et humida ultra debitum non bene assimi-
mulata in primis quantitatibus. nec secundis cadentibus
ex illis ut in duricie et mollicie. nec propter hoc
potest dici quod in ypsosarca sit lepra. 6. de morbo in
ca. 4. pre illa. Multe sunt species ubi dicitur Gal. quod
nutritiua potest errare in quantitatibus primis et secundis
et non erit lepra nisi sit error in forma subali nutri-
menti cum carne ut quando generatur caro granulosa cor-
rupta. Idem declarat. 3° de morbo. c. vltio in fine
loquendo de ystericia que fit sine fluctu supfluitatis
colerice ad cutem ut fit in quibusdam ysterici ratione
sanguinis eius naturalis ratione regionis: ut in quibus-
dam insulis fit ut in sardinia: et in ibi non est lepra.
Ista latius tibi explicauimus in expositione tertii de mor-
bo super eodem loco. **A**lia est species ydropisis que
dicitur alchites. cuius causa materialis est aquositas
multa cum modica viscositate ratione humiditatis epatis
subintrantem cavitates ventris potissime duos me-
atus vmbilici illum per quem mungebatur et illum per quem
recipiebatur nutrimentum in utero matris. Et per vias
resudationis multiplicatur in modum sudoris in con-
cavitate ventris inter cistach et mirach. imo resuda-
tiue cadit super intestina timetres partes illas: dicit
Ras in suo continere propter quod quando diu processit
est incurabilis: ista talis aquositas cum illa ventosi-
tate generatur in epate vicio epatis: puta ex debili
generatiua sanguinis in eo. v. de interioribus
c. penultio. Ista talis debilitas generatiue sangui-
nis in eo interdum habet originem a seipso. aliquan-
do a splene: aliquando a renibus a seipso ut quando a gene-
ratione est rarum debile in sui natura ut sunt habentes
longos digitos. vel habet vias gibbi facie stri-
ctas vicio informatiue proprie que de facili a causa
modica opilatur. Dicit Ras in suo continere. Non
adueniente 3^a etate vel circa de facili manifesta-

tur ista: quia virtutes incipiunt declinare. ideo a
causa modica opilantur in gibbo epatis et gene-
ratur talis aquositas multiplicatur
et sic ydropicantur: propter quod sunt plures et plu-
res qui vicio parentum et generis ydropicantur cir-
ca. xl. annu. hoc vult Ras in suo continere et de fa-
cto videmus. Aliquando tale viciu generatiue et mul-
tiplica talis aquositas habet originem a splene quod
non bene attrahit illam feculentiam sanguinis. Non
ipsum epas paulatim grauatur et debilitatur per
primum fit generatio talis aquositas cum portione ve-
tositatis. Aliquando tale viciu generatiue san-
guinis et multiplicatio talis aquositas habet
originem a renibus: quia debiles in eorum natura a
generatiue vel a tempe propter corruptum vel casum non
potentes bene attrahere aquositate a venis et ab
epate per illos duos meatus qui continuantur cum ve-
na cœlica post exitum eius a gibbo. Dicit Ras in
suo continere vel quia illi meatus sunt opilati. Et
subdit quod si attrahant et sunt fortes et virtuosus expel-
lunt ad vesicam quod si non. talis aquositas regurgita-
tur per venas superius in totum corpus et epas ne-
cessario repletur et debilitatur. et sic talis aquositas
multiplicata et non retracta ab ipsis necessario re-
gurgitat ad viam vmbilici per quam mungebat in utero
materno et adhuc migeret si non esset consolidata
dicit Ras in suo continere. Vidi aliquos ydropicos
multum inflatos que audientes ista fricabant et scalpe-
bant se in vmbilico usque que aperiebatur ipsum et vi-
rinabant per vmbilicum viuebat per tempus et non multum
quia epas erat in eis multum debilitatum. Ideo fiebat
continua regeneratio illius aquositas in finalibus
monebatur. Similiter talis aquositas mul-
tiplicata cum hoc regurgitat ad viam vmbilici
per quam veniebat nutrimentum ad ipsum epas in utero
materno. nam ibi sunt illi duo meatus. Dicit Ras
in suo continere: et talis aquositas exiens in illis me-
atibus multiplicatur per viam resudationis in cœca
inter cistach et mirach. imo cadit sic
super intestina per viam resudationis ut dicit Ras
in suo continere. Alia est species ydropisis que dicitur
timpanistes. Cuius causa materialis est ventosi-
tates multa cum pauca aquositate ratione siccitatis
epatis que originem habet communem in stomacho
dicit Ras in suo continere. verum non perficitur
ydropisis usque que materia generetur in epate: et mul-
tiplicetur in illis viis dictis vmbilici. nam in hoc
conueniunt omnes antiqui quod omnis species ydropi-
sis causatur et generatur ex nocimento acciden-
te in virtute generatiua sanguinis in epate. v. de in-
terioribus. c. penultio. 3° de morbo. c. 3°. 2°. penultio.

cometo pmo. Idē vult Auiē. 3°. cañ. in. c. pprio, bene ergo cluditur q ydropifis est tumor ventris vel mēbroz corpis vt est dictū in pncipio. c.

Primo tu qres que est causa immediata efficiēs ydropifis. Videt q bonitas digestiue epatis sit causa immediata idropifis bonitas digestiue epatis cū cal. tepato est causa immediata efficiēs gñatiōis sanguinis & aquositas ex re q bibit: igit erit causa efficiens immediata ydropifis. añs est Auiē. p^o cañ. doc. de hūoribus in. c. 2°. pñā tener: quia si talis aqñtas fluat ad meatū vmbilici per quez fluebat in vtero materno causabit ventris tumor & ydropifis: & si ad mēbra causabit yposarca dicit Rāf. i suo cōtine. **Sēdo** pbo q malicia & error digestiue epatis sit causa efficiēs immediata textu Ba. v. de interiorib⁹ in. c. penultimo. Idem dicit 3°. de morbo in. c. 3°. Idē dicit. 2°. pñolū. cōmto pmo. Idem dicit Auiē. 3°. cañ. c. pprio. **Tertio** pbo q opilatio venarū gibbi epatis sit cā efficiens immediata textu Ba. v. de interiorib⁹. c. penultimo. Abi videt dicere q est causa coniuncta & mater ydropifis quia est causa talis situs aqñtatis in vijs vmbilici. Idem sentit Auiē. in loco allegato. **Uterius** pbo q malicia & error expulsiue naturalis epatis sit causa efficiēs immediata ydropifis: quia talis vñus cum malicia sui & errore actiōis impellit matiam aqñsam in vijs vmbilici & inter cisach & mirach ex quo non pōt expellere ad venas corpis: igitur erit causa immediata efficiens ipius ydropifis. añs notum ē ppter causam dictā: & pñā nota q ydropifis q ad eius duas species est tumor ventris rōne matie aquose interposite. **Uterius** pbo: q mala attractiua renū sit cā immediata ipius interioe Ba. v. de interiorib⁹ in. c. penultio. Dicit q hñō faciunt officiū suū illa aqñtas remanēs. circa epar regurgitat in vijs vicinis causans tñorē. Idē dicit Rāf. in suo cōtine. **Uterius** pbo q mala expulsiua venarū sit causa immediata ipi⁹ textu Rāf. in suo cōtine vbi dicit q qñ renes attrahunt & sunt vñuosi & fortes expellunt illam aqñtatem ad vesicā. & si debiles tñc vene expellunt illam aquositatē ad vētrem & causatur alchites: aut expellunt per totum corpus tñc causat yposarca seu ydropifis carnosa. **Dicendū** ad pulchram dubitationē. & aduerte q: matia alta est. Quid sit ydropifis dictum est. Unde loquendo de causa efficiēte immediata ydropifis: possum⁹ intelligere de cā efficiēte immediata talis matie aquose. Vel de causa efficiente immediata situs

talis matie in vijs ill⁹ vmbilici & inter cisach & mirach vel in alijs mēbris in flātis & tumētis partes illas. Unde causa immediata & efficiens generationis talis matie aquose est ipsa digestiua. 2^a i epate. scz. generatiua sanguinis male generans & errans in sui actione puta in tali gñatione: nam deberet generare bonum sanguinem & generat aquositatē nitrosaz perviaz indigestionis ratione alicuius male complexionis puta calide vel frigide. ppter quod textus intulāt causam talem nomine accidentis seu actiōis lese qm dicunt q causa talis est error gñatiue sanguinis. istud est actio lesa: & actio lesa non generat mat^{am}: sed virtus cum actione lesa fuit loc⁹ transferentium de lingua arabica in latinaz. Et nō est vera locutio nec propria nisi intelligeret⁹ vt dictum est. Verum aquositas generata cum sanguine naturaliter ex bonitate digestiue epatis si retineatur ppter opilationes venarū gibbi epatis. vel propter debilem attractiūam & expulsiuam renū poterit esse causa materialis ydropifis incipientis firmari vt est dictum seu illius qui est in neutralitate decidē ad ydropifum d. locutōe cōmuni sit generatiua sanguinis non errans erit causa efficiens immediata generatiōis matie ydropifis incipientis firmari que multuz retenta causis iaz dictis generatur lapsus ad caliditatem in ipō epate rōne opilationis firmate & regurgitationis ad ipsuz epar talis aquositas nitrofe: propter qd epar lede⁹ in generatiua sanguinis & dicta ydropifis firmabitur & etiā ydropifis erit firmata & permanēs: quia talis matia notabilē fluct ad partes vmbilici. **Sēdo** dico q causa efficiens immediata sit⁹ talis matie in vijs vmbilici iam dictis in flātis ventrez & tumētis & per consequens facientis ydropifum ē malicia expulsiue epatis ratione opilationis venarū & viarū gibbi epatis que causa est vt plurimū propter quod dicūt actores q illa opilatio mater est ydropifis: nam talis virtus si eēte regulata expelleret ad venas corporis talem aqñtatem & non facit quia non potest ratione illius opilationis: quia vie non sunt prompte Vel illa superfluitas aquosa q quia non expellitur ad venas transcurrit ex sui natura: quia liquor ad mēstus vicinos potissime ad asuetos in vtero materno ad vmbilicum & ad spaciositatem illā que est inter intestina. verba sunt Rāf. in suo cōtine. Illa duo possunt cōcurrere naz expulsiua grauata in epate expellit & talis superfluitas q liquor currit ad meatus vicinos & patos. Aliqn

alia sunt ratione multitudinis talis aquositas
ratione regurgitationis ipsius p. venas ad par-
tes epatis ratione debilitatis renium nō attrahē-
tium illam modo debito vel nō expellentium ad
vesicam. dato q. illam attraxerint: hoc vult Rasis
in suo continente. Ista duo possunt reduci ad v-
nam causam in genere: quia ad opilationem gib-
bi epatis ratione qualis vel ratione quāti. Ista
talis opilatio vel talis est causa potissima et con-
iuncta situs talis materie facientis tumorem vē-
tris et per pns ipsam ydropisum alchitem et tim-
panissem ppter quod intentio fortior in curatio-
ne harum specierum erit aperire opilationes gib-
bi epatis et puocare vrinam cum alterantibus
et confortantibus ipsum epar vt dicit Rasis in
suo continente. Et sic patet dubitatio.

Secundo tu queres ^{Ex quo}
generatiua sanguinis in epate errans in actio-
ne sua ratione alicuius male complexionis est
causa immediata efficiens talem matiam dictā
Tu queres si mala complexio frigida sit semper
et necessario causa efficiens instrumentalis ime-
diata generationis talis materie aquose ipsius
ydropisis. videtur q. sic intentione Auiē. 3. ca. 1.
ca. p. p. circa pncipium: vbi dicit q. egritudines
cōpōnales epatis faciunt ydropisum cū gdatio-
ne resolutionis caloris eius naturalis vel ei ex-
tinctionis. propter qd concluditur per omnes ex-
ponentes intentionem Auiē. q. causa immediata
talis erroris digestiue epatis in ipius ydropis-
is sit frigiditas seu mala cōpō frigida epatis. Ar-
guunt sic moderni nostri credentes demonstras-
se in matia: qd causatur per viam resolutionis ca-
loris naturalis vel eius extinctionis. Illud ne-
cessario causatur a mala cōpōne frigida epatis
sed ydropisis est hmoi ergo tē. maior nota est d
se. minorē declarat littera Auiē. per eos q. mala
cōpō calida epatis resoluit calorem naturālē
et mala cōpō frigida extinguit calorem natu-
ralem. Concludunt ex hoc q. necessario mala cō-
plexio frigida epatis erit semper causa talis er-
roris generatiue sanguinis et generatiōis talis
materie ydropisis: Ista ratio quia apparens et
male intellecta facit errare modernos in materia.
Tertio arguitur sic intentione Ba. 6. d. mor-
bo in c. 4. vbi dicit q. mala cōpō calida cal-
dos morbos generat et coleram. frigida fridos et
materiam flāncam vel aquosam. Sed omnis ma-
teria ydropisis est frigida cum sit aqua et ventis
Concludo igitur q. mala cōpō frigida semp

et necessario erit causa immediata instrumentalis
generationis materie ydropisis. Bordonius ge-
raldus super viatico et omnes moderni cōmuni-
sunt de ista opione facientes fundamentū in te-
xtu Auiē. dicto male intellecto vt patebit. Cui
contrarium arguitur textu Ba. 6. d. morbo in c.
5. vbi dicit q. caliditas aliquantulum excedēs cau-
sat nebulam: sicut frigiditas aliquantulum excedēs
Arguitur ratione sua in textu sicut est in exteriori-
bus ita est in interiorib. nostri corporis. Ista po-
nit in littera: sed sic est in exteriorib. q. caliditas
aliquantulum excedēs est causa nebule et aquositas
vt patet in medio veris et autūni multū excedēs
nō vt in estate. ergo sic erit in interiorib. nostri
corporis q. caliditas aliquantulum excedens erit
causa gñationis matie frigide puta aquositas
in ydropisi. ratio est Ba. in loco allegato. Cui
Secundo arguo ex textu rasis in suo pncipio dicit q.
firmū est et certū q. aquositas sanguinis in ydro-
pisi est cū calida cōpōne epatis preterea quia
abundanter dissoluit ex chilo et eleuat fumum aq-
sum de chilo quia humidus. Et subdit noli ob-
scultare illos qui dicunt q. ydropisis semper in-
diget calefactione et desiccatione: quia vidi ples
ydropicos sanari cū infrigidatis qd nō fieret si
mala cōpō frigida esset causa semper et neces-
sario generationis talis aquositatis. Cui et ar-
guitur sic intentione Ba. 5. de interioribus in c.
penultimo. stante flōne calido in epate generat
ma ydropisis: igitur mala cōpō calida erit cā
immediata generationis talis matie aquose cō-
sequētia tenet aliter mala calida egritudinalis et
mala fria stabunt simul qd fieri nō pōr: quia tūc
vel esset equaliter vel ineqliter. Si equaliter tūc
resultaret temperamētū. Si ineqliter solū erit ibi
vnus solus lapsus. hoc ē bene ipse batū in p. o
de morbo. Dilatio et pstrictio poror simul sta-
re nō possunt. nec hoc est credibile vt dicit. 2. de
morbo: quia caliditas remissa nō facit morbum
sed intēsa: ideo simul stare nō possunt. Cui
Quarto arguitur sic. qd est causa nocuenti conti-
ue est cā diminute actōis digestiue et medie co-
ctionis obi digestiue. patet per Ba. 3. de morbo
ca. 3. Sed excedens calitas epatis vias rari-
cando et aperiendo est hmoi. cōcludo igit q. ma-
la calida epatis est causa immediata instrumenta-
lis aliquādo ipsius ydropisis. Cui dicendū ad du-
bitationē plures modernor tenent se cum pms
motiuis ppter malum intellectum text. Auiē.
nam ipi intelligunt q. ad resolutionē caloris na-
turalis semper et necessario introducatur mala

complexio frigida qđ nō est verum: quia tūc omnis febricitans se. ethica vel putredinali haberet malaz complōnem frigidaz in corde. consequēs est falsum nō est dicendū. Unde calor naturalis interdum extinguitur tunc mala complō frigida introducit extinguit et mortificās sic cōtrarium extinguit et mortificat contrarium. Inīdū calor naturalis resoluitur vt in se. et discrasijs calid quia spūs naturales et tēpati resoluitur pro magna parte cum ista resolutione nō stat mala complō frigida sed mala calida. Nunqđ in se. est calor. compositus ex naturali quasi resolutio. et ex accituali Auerois. 3°. collecto. Et ibi est pauc⁹ calor naturalis licet sit aliqualis realiter nō formaliter quia temperies corrupta est: causa est quia aliter natura non curaret morbum nisi aliqd remaneret de calore naturali et instrumēto nature. Verum quia vltimū habet rationem forme. 3°. de mor⁹. c. pmo. totus formaliter ē preter naturā quia mutatus in igneum. propter quod dicit Ba. in libello de mala complōne diuersa in ca. 3°. qđ hoc est cōmune omnī male cōplōni diuersē qđ in membro vbi est non est vna cōplō immo sunt due realiter: licet sit vna formalis: sic patet fundamentum opionis modernorū esse nullus propter falsum intellectum dictorū autē. quia aliquando mala complō calida est causa generationis talis aquositate in ydropisi. immediata instrumenta lis: aliquando mala frigida: licet omnis causa materialis ydropisis sit frigida sū plus et minus: quia magis falsa vel min⁹. Sic intelligebat Ga. in pronostici. Omnis ydrops ex frigidis causis nascitur. Intelligit quo ad causam illam materialē. Ad aliam rōnem mala calida calidos morbos generat. Verum est de per se per accidens debilitando contentiuam vel per viam effumationis excessiue eleuat vaporem et nebulam vt est dictū intentione Rasis et Ba. in textibus adductis. et sic patet materia declarata.

Tertio tu queres ex quo la complexio calida et frigida epatis sunt causa generationis diuersarum specierum puta alchitis et tympanitis qualiter aquositas et ventus simul generantur ab eodem agente et ab eodem obiecto. Soluit Ba. 2°. de complōnibus circa finem. Idem dicit Gilbertus in ca. proprio. qđ hoc est ex natura ciborum. nam partes ciborū etherogeneitatem habent in se aliqualem Nam aliquae partes cibi sunt magis frigide humide

grosse tales euaporant et cedunt magis in vaporem humidum aquosum: quia quod deciditur ab alio attestatur ei a quo deciditur pmo amphoris simon. Et aliquae partes cibi sunt magis aereae et sicce tales euaporant et tendunt magis in vaporem siccum per rationem dictam: natura a gentis puta calor talis vel talis in tali membro minus. vel magis humido facit ad hoc vt latius declarabitur in quesito sequenti.

Quarto tu queres Quare in quibusdam qui ydropicantur de calida causa vel de frigida plus generatur de aquositate et minus de ventositate in quibusdam fit econtrario et sic sunt diuersae species ydropisis. Dicendum qđ licet natura ciborum faciat aliquid ad hoc vt est dictum statim sū qđ est siccus vel humidus. effumatio tamen eleuata a chilo recepto in concauo epatis principaliter limitatur et diuersificatur ex complexione et ex discrasia epatis: quia calida et sicca magis effumāt in ventum. Calida et humida in aquam. Rasis in suo continente. Propter quod corpora calida et sicca melancolica cōmuniter incurrunt tympanisten minus sicca. vel aliquid humida alchitem. hoc vult Rasis in suo continente. Et hoc videmus de facto. Et ratio dicti est quia caliditas euaporās et eleuās fumum licet de se acuat et subtiliet fumū. magis tamen vnita cum siccitate seu in membro sicco ex sui natura: propter quod in talibus plus de vento generatur qđ de aqua. Contrarium fit in alijs.

Quinto tu queresque species ydropisis sit deterior: intelligēdo qđ particularia concurrant qđ vtraq; sit cum apostemate vel sine. Videtur qđ ypo sarcha sit deterior. qđ complexio totius corporis in ea magis corrumpitur quia epatis venarum et carnis. Hoc dicit Rasis in suo continente auctoritate Joh. amici. Item fit magis cum disconuenientia particularium: quia communiter fit a causa frigida. Alia communiter a causa calida. Item materia ypo sarche magis occupat totum corpus. hoc notū est. consequentia nota: quia plura membra leduantur. Postea probō qđ tympanistes sit deterior quia fit a maiori lapsu quia a maiori calore quarto amphorisimorum cōmento illius. Quibuscumq; rationes circa vmbilicū et lūbos igitur erit deterior. Itē qđ duo morbi redūnt ad vnu finē

ultimus est deterior: quia in eo est maior lapsus
et virtus magis debilis alchites et tympanistes
tendunt ad vnum finem in corpore nostro quia ad
tumorem et corruptionem corporis et ex alchite fit
tympanistes. hoc vult Ras in suo continente. Ra-
tio dicti est: quia calor continue magis augmetur
et tunc magis de vento generatur hoc ponit Ras
Idem ponit Ba. 4.º. amphor. cometo can. dicti.
Quibuscumque tortiones quia vetus a maiori ca-
lido generatur et aquositas. hoc ponit similiter
ille Gilbertus et omnes moderni. Alterius pro-
bo hoc intentione Ras in suo continente. c. pro-
prio. ubi hoc ponit ex causa dicta: quia ventus fit
a maiori lapsu: quia a maiori cal. et cum maiori
disconuenientia epatis quia a mala sicca com-
plexione epatis. Et epar in sui natura est humi-
dum immo fons humiditatis 2.º. regni. Alterius
probo hoc intentione Auerois. 3.º. collecto-
rij. ca.º. de accidentibus contingentibus digesti-
ue epatis: ubi dicit quod tympanistes est deterior spe-
cies. Postea probo quod alchites sit deterior: pri-
mo intentione Auicenn. 3.º. can. c. proprio qui dic-
it quod dignius est quod alchites sit deterior. Idem dicunt
omnes moderni in psalterijs suis. Ratio eorum
quia alchites habet initium ab epate: tympani-
stes a stomacho modo magis leditur natura ex
nocumento epatis quam stomachi. Alterius ar-
guitur sic: quando duo morbi tendunt ad vnum
finem ultimus est deterior quia in eo est maior la-
psus et virtus magis debilis: sed alchites et tym-
panistes tendunt ad vnum finem quia ad tumo-
rem et inflationem et corruptionem corporis et al-
chites est ultimus: quia ex tympaniste de frigida
fit alchites de frigida. Hoc vult Ras in suo co-
tente. Gilbertus hoc declarat: quia si fiant a
causa frigida dum plus procedunt frigiditas ma-
gis augmentatur et sic plus de aqua generatur.
quia aquositas a causis frigidioribus et ventus
a calidioribus generatur. 4.º. amphor. cometo
illius. Quibuscumque tortiones et sic in alchi-
te est maior lapsus. concluditur ergo quod alchites
necessario sit deterior species. Dicendum ad
istam dubitationem est sciendum quod quolibet ha-
rum specierum ydropisis fit a causa calida vel frigi-
da quod a mala complexionem calida vel frigida epa-
tis generante instrumentaliter tamen talem vento-
sitate et aquositate. Verum yposarca fit sem-
per de causa frigida et non fit de causa calida ni-
si fiat ex retentione sanguinis magna in mēstru-
is et emoroidibus tunc fit subito tunc competit
solum inia, aliter non vult Ras in suo continen-

te. Alter sit de sanguine aquoso flatu quo-
modo fiat Ras. Auicenna et omnes con-
ueniunt quod est ininus mala. quia licet discrasia
sit magis vniuersalis et cum quadam disconues-
nientia non est ita fortis in epate renibus et sple-
ne. Alchites et tympanistes sunt et causa calida
et frigida: quia a mala complexionem epatis calida
vel frigida que est causa instrumentaliter genera-
tionis maius ydropisis ut est dictum supra. et aquo-
sitate et ventositate. Tu dices: ventositas sem-
per generatur a calore claudicante et modico. B
vult Ba. vi. de morbo in. ca.º. in multis locis
ergo non poterit generari a calido excedenti.

Dicendum quod verum dicitur quod ventositas sem-
per generatur a calore naturali modico et clau-
dicante: sed calor naturalis claudicat et fit modi-
cus dupliciter. Uno modo per viam extinctionis
a frigido subintrante sic generatur in alchite et
tympaniste de causa frigida: sed quia aquositas
fit a causis frigidioribus et ventositas a calidio-
ribus vel a minus frigidis comento illius. Qui-
buscumque tortiones. Ideo tympanistes de frigi-
da parum durat statim conuertitur in alchitem
de frigida. Alio modo claudicat calor naturalis
et fit modicus per additionem caloris innatura-
lis et per eius resolutionem: quia spiritus qui sunt cal-
naturalis resoluuntur. nam calor naturalis dicit
concretum subim et accis. 2.º. de complexionibus: quia
potest illi seu spiritui. Et quod calor innaturalis plus
augmentatur plus naturalis resoluit et debilitatur:
quia eius forma puta temperies corrumpitur: nam ca-
lor naturalis est temperatus sic ventositas a calore mo-
dico naturali generatur per modicam decoctionem rei
obiecte quia accitatur non decoquit sed corrumpit
Ideo oportet quod in omni discrasia sit calor natu-
ralis realiter. aliter nulla fieret digestio cibi in eo
humoris. Verum est quod ultimus habet rationem
forme totus calor nostri corporis formaliter est per
ter naturam. licet realiter ibi sint duo calores: B
est commune in omni mala diuersa ut ponit Ga.
in libro de malicia complexionem diuersa in. c. 3.º. ista
verba non apprehendunt moderni nostri debiles
in arte. Cum ergo alchites et tympaniste fiat de
causa calida et frigida ut est dictum que horum sit
deterior. Dicendum quod in causa calida tympa-
nistes est deterior quia ex alchite fit tympanistes i
processu: quod patet ex declaratione: quia ventosi-
tas a causis calidioribus magis quam aquositas in
cometo can. allegati. Et dum plus procedunt lapsus
ille ad caliditatem augmentatur propter quod plus
de vento generatur et sic alchites de calida muratur in

timpanistez de calida in quo erit maior lapsus. ideo erit deterior. Si aut fiat a causa frigida tūc dicemus eōtra per rōnem cōtrariam. Alchites est deterior quia est vltima. Et timpanistes de frigida sit alchites frigida. quia in pcessu lapsus ad frigiditatem augmentat. ideo plus de aqua generat q̄ de vento per tertium gal. ergo timpanistes de frigida fiet alchites de frigida. Sic solute sunt rōnes vtriusq̄ partis sup hoc. Tu dices: comparem' extremū extremo que est deterior: an alchites de frigida an timpanistes de calida. Dicendum q̄ vtraq̄ in pcessu est mortalis. vtz auerrois dicit et auicēna. q̄ alchites in vltimo est mors innati caloris.

Sexto tu queres. in pncipio quelibz earum est curabilis: in pcessu incurabilis: que istarū erit difficilioris cure. Dicendū q̄ si alchites de calida fuerit in pncipio et timpanistes q̄ timpanistes est deterioris cure. Causa duplex est: q̄ quāq̄ sit in pncipio in timpaniste ē lapsus maior. q̄ ventositas a maiori calido generat. et per cōsequēs maior debilitas epatis. si milit q̄ talein cām materialē capere non possimus cum medicina attractatiua. oppositū est in alchite de calida si in pncipio sicut fuerit. Si autem fiat a causa frigida licet in alchite de frigida sit maior lapsus per rōnem cōtrariā. q̄ cā materialis non potest capi virtute specifica ab aliqua medicina. Dico sicut q̄ timpanistes est deterior sic intellexit auerrois loquēdo de maiori malicia et plures auctores sūt.

Septimo tu queres. Cuius partis cule epatis ydropisis est passio pncipali. Dicendū q̄ p generationē illi' aquositas est passio pncipali concavi. ibi est mala complexio calida cōiter ppter opilationes gibbi. Si intelligam' ydropisim p tumore tunc est passio vianū vmbilici et partū que sunt inter ciach et mirach cōcomitando passionē aliorū mēbrorum stomachi in timpanisten. et renū vlt splenis in alchite.

Octauo tu queres. ydropisis ē passio p se vel p colligatiā. Dicendum q̄ p gñatōne cause material' et p tumore illo semp est per colligatiā. venit quod venire nō debet p naturā. s. discrasia et matia. Vtz cā aliqua coadiuuas potest ibi cōcurrere que nō erit per colligatiā s. per sepe debilitas epatis in sua cōpositione. q̄ est rare p texture in quibusdā vt in habētibz longos digitos de facili ydropicatur circa quadragesimum annum.

Nono tu queres. ydropisis q̄s morbus est in se in genere et in spē. Dicendum p tumore illo est triplex gen' morbi mala cōplexio humida de humiditate saliosa fm plus et minus: fm qd est discrasia calida et mala cōpositio et solutio cōtinui. Ideo aliqui moderni dicūt q̄ ydropisis est apostema aquosū et vctosum. p causa aut efficiēte ydropisis est morbus consumilis mala calida vlt frigida.

Decimo tu queres. Dictū est in pcedētibz q̄ opilatio est vna causa fortis ydropisis: puta talis sit' materie in vīs illis. Tu dices cuius pncle epas opilatio epatis est passio pncipali. Soluit ga. v. de interiorib'. ca. penultimo q̄ venarū gibbi ppter quā aquositas regurgitat fluit ex se vlt ab expulsua regulata ad vias assuetas in vtero materno. quia ad vmbilicū per quem natura expellebat illā aquositate: q̄ per partē illam vna bāt.

Undecimo tu queres. Cui' virtutū epatis ydropisis ē nocumentū passiue intelligēdo. Soluit lra. v. de interiorib' in ca. penultimo q̄ gñatiue sanguinis epas ppter colligantiaz expulsue ipsius si sit ibi opilatio in gibbo vlt per colligantiā attractiue renū vlt splenis si tales nō faciāt officiū suū.

Duodecimo tu queres. Cui' virtutū ydropisis ē nocumentū actiue seu passio pncipali. Dicendum q̄ p tumore est passio regituarū naturalū ventris et partū vicinarū. p cā gñatōis materie est passio regituarū naturalū oīum mēbroz. nā non puidet eis de obiecto sufficiēti nutritōis circa quod agūt mīstrates et mīstrate virtutes. hec sufficiant de clarificatiōe ydropisis.

Istis clarificatis cura cuiusq̄ speciei ydropisis tibi pateat. Prius tamē q̄ in cura pcedas scire et cognoscere oportz quā species ydropisis patit et cām immediatā instrumentales gñatōis materie. puta an sit mala calida aut frigida. et cōsiderare oz cām situs materie in vētre et in alijs mēbris. Et cōsiderare oportz temp' sui aduent'. nam si sit incipiēs firmari seu in neutralitate decidētē q̄ cachecia dicitur: ab amē. facilius curat nisi sit ex febre vel apostemate epas vlt splenis vel renū. Si aut firmata fuerit p mēte cum difficultate curat special' calida potissime illa in qua vīne tendūt ad ruborē notabiles. Itē epas aut in aliquo et in vita plōgant a bono medico. Vtz oēs pueniūt q̄ ypozarca est magis pproqua

sanationi. I. quando permutat in lecofleumanci
am sit difficilis sanationis. q. tunc vtus est magi
debilis ppter quod materia est magi aquosa et
inaturalis licz sit minus ventosa. q. illa mala co
plexio frigida et humida in membris continue pe
ioratur et augmentatur sic magis de aquositate
et minus de vento generatur. Et ista ratione y
posarcha transmutat in lecofleumantiā et timpa
nistē de frigida et in alchitem de fria vt est dictū

Si quis ergo iposar

cha habuerit ex retentione mēstruorum vel es
moroydarum quod patet ex relatis. et quia
subito inflatur in facie et supercilijs et alijs mē
bris cum plenitudine et inflatione venarum ta
les flobothomentur de consilio ras in suo contē
nente. precedente tamen cassiak. Et licz in tali
b^o sit mala complexio excedens humida et ali
qualit^r calida illa excedens humida hebetando
calidum causat in modico tempore malā frigi
dam. ppter quod post paululum ista a quacūq;
alia yposarcha in cura nō diuersificat. Intentio
autē curatiua cuiuscūq; yposarche in processu
duplex erit. Una est malā cōplexionem frigidā
humidam epatis et membrorum corrigere et repa
rare. Secunda erit materā per secessum. vom
itum. vrinam et sudorē euacuare et consumere hoc
vult ras in suo cōtinente. q. materia flegmatica
aquosa multa abundat in stomacho et in epate et
in toto corpore. Terz in yposarcha non est opila
tio in gibbo epatis sicut est in alchite et in tim
paniste quia illa materia aquosa non trāsiret ad
membra remota sed fluere ad partes vmbilic
tyēter pte ceteris membris inflaret. ppter quod
non est intendēdum ad deopilandū put in alijs
speciebus ydropisis: sed ad educendū materā
per vrinās. In pms ergo mundificet stomachū
cum cassiak. sic. sē. primo: damascenorum. vna
rum passarū mundatarū ab arif. caricarū pin
guum. iunbe. sebesten. añ. 3. f. fiat decoctio in ij.
℥. aque donec redeat ad ℥. f. in qua dissoluatur
cassiek. bene munde. 3. ij. fiat potus. detur in or
tu solis et quiescat in lecto capite basso. In som
no per duas horas et non comedat nisi post ter
tias. Hoc facto si initū habeat ex sanguine retē
to in mēstruis vel emoroydibus fiat flobotho
mia de epatica. Consequēter post aliquos dies
flobothomet de sophena domestica in vno pes
de. qua non inuenta de siluestri. Post aliquos
dies de sophena alterius pedis. C. Patiens istā

yposarcham vel quancūq; aliam vtatur melli
crato tepido sequenti sine alia migtura. R. corti
cis radices feniculi. petrociliij. apij. raphani. ana.
m. f. corticis radices yreos. 3. vnam. radices acho
ri. 3. duas. maiorane. valeriane. centauree mino
ris. mentastri. melliss. ana. m. f. azari. 3. vnam. as
meos. cuscute. ana. 3. f. amfi. maratri. dauci. ses
minis apij domestici et montani añ. 3. duas. mel
lis albi despumati quarti. vnum et f. aceti squi
litici. 3. f. fiat mellicratum bene clarificatum ad
℥. duos. sumat sero et mane. renouetur de quin
q; in quinque diebus. Quo facto per decem vel
duodecim dies sumat iterum cassia infusulā di
ctam vel istam colaturam. R. vuarum passerarum
mundatarum ab arif. 3. vnam. polipodij quer
cini. 3. vnam. sene epithimij. ana. 3. f. radices yre
os. 3. f. azari. 3. f. seminis cuscute. 3. duas. agar
ci electi. 3. tres. turbith electi gummosi. 3. ij. 3. 3. as
nisi. añ. 3. vna. salis gēme. 3. f. fiat decoctio in qua
dissoluatur cassiek. mund. 3. vna. fiat potus. fiat de
sero decoctio et temperent oia per noctē. Vel su
mat de piss. de agarico. 3. ij. vl. 3. ij. et f. Istis expe
ditis sumat sero et mane quibuscūq; diebus de
meridato in quantitate amigdale. dissoluatur cu
modico vini vel sumat per se. Ista prosequendo
vtatur exercitio bono ante prandium et ante ces
nam. parum comedat et minus potet. vtatur car
nibus electis. Et talia prosequēdo stuphe^r in stu
pha sicca facta cum lapidibus fluuialibus can
dentibus supersparso vino albo vel claro. Stup
phetur ad placitū duobus diebus de mane reite
rando semel in quidecim dieb^{us}. Loco huius stu
pha naturalis sulphurea sibi compent q. stuphe
tur pmo de mane. Consequēter balneet se in as
qua illa sulphurea vel salsa loco horum. De con
silio Ras sepeliatur in arena bene calefacta a so
le tempore calido. et obumbrēt ne ledatur a sole
in capite. Aliqui auctores volunt q. prius inun
gantur cum stercore recenti bouis. loco horum
ponantur in furno pane extracto taliter calido q.
possint tollerare. ponant postem ab intra et iaces
ant ibi tenendo caput extra. vel ponant in fouea
bene calida. faciant vnam foueam ad modū pu
tei lati profundam per quattuor palmos et cales
faciunt cum vitibus vel ramulis de iunipero vel
alijs. quo facto extrahunt vrinās ponunt ibi po
stem et folia ebulozum sedent ibi inuoluti. nam
optime tollerant quia attrahunt aerem frigidū
sine fatiga est optimū remediū. Et si vngerentur
cum stercore bouis vt dictum est esset melius

quia magis exsiccarentur in carne et in alijs membris. talia prosequendo redeant ad mellicratum dictum et ad metridatum per vices. Zoco metridati sumat de ista dyalacca per se vel cum vino claro vel albo vel in pillulis in quantitate castaneae. R. costi spice. carpopalsami. filobalsami casielignei. azari. cinamomi. croci. squinanti. zinziberi. reubarbari. massicis. aristologie longe. et rotunde. an. 3. vnam. myrre. gentiane. anisi. apij polij gariofilorum. eupatorii. absinthij. nucis uniscae. ana. 3. f. cubeborum. 3. duas. lacce. 3. duas mellis despumati quod sufficit. referuentur in piperide. **A**dverte quod non sit nimis coctum. capiatur de sero vel de mane ut dictum est. vtatur pane duorum dierum vel trium. quando pistabitur superaspersatur modicum anisi maratti et calefaciat ad ignem panem quem comedat dum erit in mensa vtatur vino claro subtili antiquo in modica quantitate tamen. vtatur carnibus electis caprei matonis iuuenis et bipedalibus potissimum columbis iuuenibus et auiculis paruis. asferentur. et si elixerentur pone ibi satis de maiorana.

Et si quis iposarchas

habuerit ex nimio fluxu emorroydarum vel menstruum. succurratur illi fluxui et male humide stomachi et fiant ista que dicta sunt. **E**t si quis yposarcham habuerit sine istis succurratur male humide stomachi et membrorum cum stuphis siccis et alijs. Etatur sale sacerdotali. cuius receptam inuenies in antidotario. Vitet cibum in magna quantitate et maxime potum. vitet offas insuper potum interduas comestiones. Ista tibi sufficiant pro cura cuiuslibet yposarche.

Et si quis alchitez vel

timpanistes de causa frigida habuerit. quod patescit quia extenuantur corpora eorum cum timore ventris qui sonat velud vter plenus aqua vel sicut timpanum. et sunt cum vniuersis remissis in colore. grossis in substantia et modica siti. ad quod faciunt etas et sexus. Uterque horum indiget fortiter deopilantibus propter fortem opilationem in gibbo epatis. ratione cuius aquositas et venter tendunt ad partes vmbilici. Et quia talis timpanistes. cito et in modico tempore mutatur in alchitem. quia cito frigiditas in epate augmentatur propter quod plus de aqua generabitur cum a frigido potentiori generetur ma-

gis quam ventus. quarto amphorismo. quibuscumque torziones et. Ideo simul possunt exequi in cura. quilibet horum purgetur cum cassia fisti. dicta supra et fiat mellicratum dictum addendo spicam vtramque et squinantum. ana. 3. tres. ad decoquilandum gibbum epatis renouando ipsum ut dictum est. Duo facto decem vel duodecim diebus sumant colaturam superius dictam vel pillulas de agarico. Aliqui dant. 3. vnam yerapigre dissoluite cum aqua cicerin rubeorum. et aliqui duplicant colouintidam in yerapigram et dant 3. sex. Aliqui dant. 3. f. de colouintida grosso modo puluerizata. et grana duo bdellij. cum ficu. **B**ordonius loco horum laudat succum yeros crudum. quattuor vel 3. sex. mediam clofcaui ouii per se vel cum modico ouii forbilis ducuntur ter qualibet sine violentia de illa aqua citrina. **B**ordonius laudat multum in ydropisi de frigiditate nec curabat de alio laxatiuo. **F**acta purificatione auctores multum laudant vinam propriam quod sumant de mane vel vinam capre cum. 3. f. spice nardi vel celtice puluerizate vel serum caprinum cum. 3. f. spice nardi puluerizate. vel quod 3. vna vtriusque spice parum ibi decoquatur. fiat potus. nam ista fortiter deopilant gibbum epatis. et faciunt magnum exercitium ante prandium et ante cenam et dietentur prout dictum est. de alijs. specialiter cum sale sacerdotali. Etatur dyalacca dicta. repetantur laxatiua per interualla prout tibi videbitur. vel prouoca vomitum.

Adverte tamen ne des medicinas violentas. dyagrediatas nec laureolam nec mesereon. nam multum debilitant epas propter eorum malicias. Non vidi bonum finem cum illis licet auctores dent in suis practicis. Et stuphentur in stupha sicca facta cum lapidibus candentibus ut dictum est vel in stupha naturali sulphurea et in balneo isto postea balneentur ibidem. Et si tumor ventris non bene recedat cum laxatiuis dictis et alijs aperitiuis. Applicetur istud emplastrum. R. stercois capre. decoquatur in vna pueri masculi et extendatur supra ventrem. Et sic. R. stercorum vaccarum pascentium desiccati et subtiliter puluerizati quod sufficit. distemperetur cum vino limphato et oleum addendo quartam partem sulphuris non extincti. applicetur per modum emplastri. **B**ordonius laudat quod in isto casu fiant duo vel tria cauteria subtus vmbilicum et in bursa testiculorum ut resudando paulatine materia aquosa purgaretur. **C**ontra inflationes

burse testiculorum. Aliqui faciunt sic. *R.* anisi.
maratti cimini. *añ.* p. vnum. puluerizentur subtili
liter et incorporentur cum quart. i. olei sambuci
vel ebuli et cum succo ebuli et sambuci addendo. *z.*
vnam chimolee. et per modum emplastri supra os
ceum et virgam si inflata fuerit et super tibias.
gilbertus et rogerus ambo laudant cauteria in ti
bijs sic inflatis inferius in basso loco non placet
vel quod scarificent vtrilla aquositas paulatine ex
pellat. istud magis placet. *¶* Et si quis alchitez
de causa calida habuerit quod patescit quod tume
scit venter cum extenuatione corporis et cum vris
nis coloratis et residentia arenosa in processu ali
quando ratione adustionis humorum in venis. Ideo
erit in tympanisten vel cum vrina sanguinolenta
ad modum loture carnis clare vel obscure. ut di
cetur in capitulo de mictura sanguinis et sit ma
gna. et si venter percutitur auditur sonus aque.
¶ Aduerte tamen quod si vrine fuerint multum colo
rate et in magna quantitate arguunt magnum la
psum in epate in calore et magna opilatione in
gibbo propter quod signant talem non esse bene
curabile. Isti indigent ut talis dyscrasia calida
epatis et stomachi corrigatur et vie gibbi aperis
antur et deopiletur et materia per secessum et vrinam
et sudorem expellat. In primis ergo purget cum
cassia. simplici dicta. vel cum colatura ista. *R.*
fumiterre. m. vnu. vuarum passerum mund. *z.* vna
foliorum sene. epithimij. polipodij quercim. ana.
z. f. agarici. *z.* ij. et f. ziberis. anisi. sal. gume. *añ.*
z. f. fiat decoctio in sero caprino in qua infundat
per noctem corticis mirabolanoz citrinorum pul
uerizatorum. *z.* vna. fricent de mane fortiter et co
lentur et colature addatur cassia. munde. *z.* vna.
reubarbari infusi in aqua endiuie. *z.* vnam. spice
nardi. *z.* f. vini boni. *z.* ij. fiat potus. vel da de illo
succo yreos ut dictum est. Verum gordonius ma
gis appropriat in causa frigida postea sumat per
nouem vel decem dies de mane medium vitrum
vrine sue. quia fortiter deopilat vias gibbi epatis.
Aliqui laudant et bene post quod ante prandium per
duas horas sumat tres bolos endiuie cum ace
to quia corrigit caliditatem inde impressam et con
fortat epas. placet quando vrine sunt multum ru
bee. vel sanguis ad modum loture carnis. vel su
mat de sero caprino cum. *z.* f. spicenardi pulueri
fate. vel quod de ytraque celtica et modicum de absin
thio bulliat in illa aqua casei et potet nouem vel
decem diebus. vel sumat de sero caprino cum mo
dico seminis cuscute et endiuie puluerizatorum
vel quod misceas de aqua eius cum illo sero capris

no vel quod bullias ibi decem gna alkekengi si vris
na fuerit multum colorata. *¶* Rasis laudat in
tum sirupum acetosum distemperatum cum aqua
cuscute. Dicit quod non habet par in ydropisi de ca
lida. nam aperit opilaciones epatis et laxat vrinam
et puocat. vel detur modicum de succo fumiterre
cum aqua casei. Multi approbant quod sumat ses
pe de epate lupi subtilissime puluerizato cum as
liquo de istis liquoribus faciat vnum istorum per
nouem vel decem dies. Postea aliud reiterando
cassiam. dictam vel colaturam vel succum yreos ut
temperet per noctem. *z.* i. et f. corticum mirabola
norum citrinorum puluerizatorum in modico siru
pi acetosi calidi. fricent de mane fortiter et co
lentur et distemperent cum sero caprino quod suffi
cit fiat potus. Rasis multum laudat istam medu
cinam in isto casu. Vel detur clistere simplex sine
aliqua opiata et sine sale. quod consequenter magis
constipat. *¶* Aduerte super hoc quod tibi dixi
quod per aliquo non det pilulas de mesereon nec lau
reole nec medicinas dyagrediatas. quod licet laxet
fortiter in modica dosi et approbent a quibusdam
numquam vidi bonum finem propter malum vestigi
um quod dimittunt in stomacho et epate. nam
ista membra multum calefiunt ex hoc. Et quia al
chites de calida in processu permutat ad tym
panisten de calida ut est declaratum. Ideo postquam
processerint per mensem et ultra communiter est per
mutata et est ibi magis de ventositate quam de aquo
sitate propter quod procedatur ut in tympanisten
in qua indigemus plus dissolutiuis propter ven
tositatem. *¶* Et si quis tympanistis de calida ha
buerit incipiendo. vel quod alchites in eam est per
mutata in tali est minor dyscrasia. quia aliter pl
us de vento quam de aqua non generaret. ideo indige
mus remedijs magis frigidis. Ideo aliqui ap
probant duo vel tria coctaria succi morelle per
nouem dies. Et indigemus aperitiuis opilato
rum gibbi sicut in alchite et eductione matene
per secessum et per vias vrimales cum illis que
dicta sunt. Et magis indigemus dissolutiuis pro
pter plures ventositates. propter quod potius vris
ne proprie nec spicenardi in tanta quantitate ni
si reprimantur cum. *z.* vno. vel. *z.* i. f. seminum frigi
dorum minorum. quia mixta cum duplo spice vel cu
vrina propria non habent sic locum propter dys
crasiam calidam maiorem. Et applica emplastra
dicta supra ventrem de stercore capre. sed cum vri
na pueri pone modicum aceti si videas vrimas
multum rubeas. *¶* Et in emplastro facto de
stercore vaccarum pone acetum limphatum

loco vini & olei. Hilbertus & rogeri⁹ laudant in istis speciebus ydropipis de calida vëtofas cuz scarificatione supra epar vt illa opilatio dissoluatur cum sanguisuga filiter: dum tamē ibi non sit febris nec apostema. & q̄ tibie scarificent vt dictum est supra. Stuphe decē similit eis competūt ppter consumptionē materie aquose & ventose. Dieta in pmo gradu & tempata in passivis eis competit: q̄ epar est magis calidum & siccū ppter quod plus de vëto q̄ de frīa aq̄ generat vt ē super⁹ explicatum.

Capitulum. 7^m. de dolore splenis.

I cuz dolore splenis fuerit calor & vrine rubedo & febris: eger ex his trociscis sumat trocisci de agno casto. ℞. seminis agni casti. tamarisci. seminis amborū añ. 3. x. seminis endiuie. seminis portulace amborū añ. 3. v. ex his fiant trocisci de quib⁹ quotidie dec⁹ vnus cum sirupo acetoso de zuccaro cuius pondus sit. 3. iij. Eger vero si repletus fuerit ex saluatella que ē in sinistra manu flobothometur. Splen quoq̄ ex frusto filtri acetato calido infusi ēbrocef & obseruetur a rebus dulcib⁹ & cibis grossis. Qd si cuz predicta egritudine nō fuerit calor egro trocisci de cappaze dandi sunt. qui. ℞. corticis radicū capparis. seminis agni casti. amborū añ. 3. x. scolopendrie. 3. vij. aristologie lōge. foliorū ruthe. seminis nasturtij. achori. nigelle. oīm añ. 3. iij. amoniaci. 3. iij. Amoniacum in aceto dissoluat ex quo cetera pficiantur & informantur ex eis trocisci ponderantes. 3. ij. ex quibus vnus cum sirupo acetoso de

melle & apozimate de radicibus in potu sumatur. Si autē splen tensus fuerit & comprimif audif sub eo rugitus ex predictis trociscis cum apozimate de radicibus est dandum & vinū vetus bibendum & potus aque minores quantum plus possibile fuerit. Emplastruz ad duriciem & ventositatem que ē sub splene. ℞. foliorum ruthe. 3. x. baurach mentastri sicci amborū añ. 3. iij. amoniaci. 3. viij. amoniacum in veteri vino dissoluatur ex quo cetera pficiantur & fiat ex eis emplastrū quod loco superponat

De dolore & alijs passionib⁹ splenis. ¶ Nota q̄ splen nō dolet ex se: q̄ est membruz insensibile cuz careat nervis & filis eorum. Auicē. tertio cañ. fen. xv^a. in ca^o. 2°. Idez dicit pmo cañ. fen. pma in ca^o singulari de mēbris. Etenī sentit rōne panniculi cooperientis ipsum & ligantis ipsum cum dyasfragmate. qui panniculus orit⁹ a cisach: vt dicit Auicēna in locis dictis. Ideo si talis panniculus extendat vltra debituz q̄ soluit aliquantulum in cōtinuoz partes ligatē ofsendunt: potissime dyasfragma in suo motu faciēte anhelitū. Ista de causa splenetica cōiter habēt maliciam anhelitus specialit⁹ post motū. q̄ ventositas magis generat & cōmouetur dolor. ergo fortis non cōcomitat⁹ omnes passioēs splenis q̄ dicent⁹ sed grauitas aliqualis. ¶ Alterius nota q̄ splen est membrū oblongum ad modū lingue rarum spōgiosum vt facili⁹ superfluitatē feculentam sanguinis recipiat ab epate per porum p̄tensum ad concavū epatis. 4°. de iuuamentis mēbrorum in caplo ultimo. idē dicit auicē. in locis dictis: & habet duos poros seu duo colla. vt dicit gal. ibidem. vnū habet qui protendit⁹ ad concavū epatis. aliū habet qui p̄tendit⁹ ad orificiū stomachi. in vtroq̄ sunt yrie que sunt de genere venarū: vt dicit Gal. ibidem. per p̄mū attrahit feculentiam sanguinis a cōcauo epatis: & talē feculentia statim non eicit ad stomachū per porum p̄tensum ad ipsum. vt dicit Gal. ibidez: sed

Illam feculentiam digerit in ipsis venis cum calore
re fluente in sanguine aliquantulum subtilem conuer-
tit ut inde nutriat. et illud quod conuertere non potest
ejicit tanquam superfluum ad officium stomachi per
porum dēum per quem promulgando profuit illa su-
perfluitas pontica et acetosa ut dēum officium sto-
machi corroboret et inspisset et appetitum eius ad
cibos incitet. ut dicit Aui. p. cān. doc. de humoribus
in caplo pmo in fine. causando ibi inanitionem
ratione eius ponticitatis et aliquantulum frigiditatem
in respectu per viam compressionis. propter quod
dicit Gal. 2. regni. quod frigidus vent bonus est ap-
petere. et ex tali superfluitate melancolica actu ali-
quantulum humida acquirit in officio stomachi ma-
la complexio humida sine materia: quod est ibi in-
anitionis. et quod fames est passio officij stomachi. 4.
de morbo. et omnis appetitus est ad contraria puata
et non ad presentia. Ideo dicit fames est appetitus
calidi et sicci privati in officio stomachi. et est p-
positio aristoteli male intellecta. cum in fame omnia
membra calefiant et exsiccant. quia fames corpora
exsiccat. vij. amphiborum circa finem deimpro officio
stomachi propter causam dēam. et per istum porum su-
periorē fit expulsio illius superfluitatis dēe. Ve-
rum si splen feculentiam magnam habuerit humo-
ralē vel apostemofam expellit per porum alium in-
feriorem ad prima intestina et non ad vias vrina-
les. xij. de ingenio in ca. sexto in fine capli. nam
per porum per quem attrahit expellit put fit in e-
pate. ut videmus in fluxibus ventris. hoc vides
mus in dyarrhia splenetica. licet interdum similiter ex-
pellat in tali abundantia per porum superiorem dēum
propter quod in quibusdam fit vomitus colere nig-
re licet de possibili talis vomitus similiter potest fie-
ri a colera illa veniente ad cōcauum epatis seu
ad prima intestina per illum porum inferiorem. hoc
fit in habentibus fundum stomachi debilem. rō-
ne cuius de facili recipit talem superfluitatem.
¶ Alterius nota quod spleni de possibili insunt vi-
egritudines in specie. Interdum dolet et grauatur
ex sola ventositate. Interdum ex aquositate circū-
stante cum aliquanti ventositate. Interdum opilat
in poro superiori propter quod stomachus non be-
ne appetit propter puationem colere acetose dicte
non negando quin talis debilitas appetitus. si-
militer fiat alijs de causis. aliquando puta ex de-
bili sensitiua ipsius officij ut fit pluries in con-
ualescentibus et in quibusdam delicatis vel ex de-
bili attractiua membrorum propter quod stomachus
non manet. Et interdum grauatur et opilatur in
poro inferiori dicto propter quod non bene attra-

hit feculentiam sanguinis ab epate. et sic melanco-
lia multiplicatur in venis totius corporis et inde ac-
cidunt egritudines melancolice. ut yctericia nigra.
cancer. varices. elephantia. impetigo. lentigo nigra.
morphæa nigra. melancolica in venis totius corporis
dupliciter. vno modo per viam aduersionis chilo-
sitas in cōcauo epatis. ut fit in iuuentute potissime
in pilosis vniuersis. Ideo dicit Gal. 2. regni quod talis
humor abundat in corpore nostro in fine peraugmante
etatis. Alio modo multiplicatur in corpore nostro
per viam putrefactionis sine ebullitione put ligna
putrescunt et incinerant. put fit in quibusdam in
quibus regitue naturales venarum sunt debiles vitio
proprio vel partem. et ex tali causa plures sunt leprosi
in pectus su etatū vel incurrunt egritudines alias
melancolicas. ¶ Aduerte quod communiter in alijs
etatibus a iuuentute melancolia multiplicatur ex opila-
tione dēi porum inferioris propter quod quia talis opila-
tio fit a grosso terreo splen indiget fortiter a
peritiuis magis quam ipse epas. ut aceto squillitico
et simili. ut dicit Gal. in caplo sexto in fine. Idē
dicit rasis in suo continere. Interdum ipse splen tu-
mescit et ingrossatur ratione feculentie. indebit in
eo. propter quod panniculus extenditur et dolet et
grauatur. interdum ingrossatur et tumescit ex grossi-
tudinē apostemofa. Interdum fluunt humores ab eo
ut fit in dyarrhia splenetica. sic patitur vno de sex
modis de possibili. Notum est quod tales passionēs
sunt passionēs splenis principaliter vel sui pan-
niculi et insunt sibi per colligantiam. venit quod ve-
nire non debet sibi naturam. Puta illa feculen-
tia vel ventositas vel aquositas. et sunt passionēs
officialis in figura vel in via vel communis. quia
solutio cōtinui comunicando morbum consum-
lem communis et sunt nocuentū passiuę et descri-
ptiue intelligendo regitue naturalis eius digesti-
ue et expulsiue cōsequentiū partis mandantis. Et
sunt passionēs oīum virtutum naturalium splenis
et epatis et aliorum membrorum. nam omnibus in-
ferunt nocuentū per prius et posteri.

His clarificatis Cura pas-
sionū sple-
nis tibi patefcit. Priusquam in cura pcedas oportet
scire quā specie morbi patitur. quod in hoc cura diuerfi-
ficatur. ¶ Si quis ergo dolorem splenis habuerit
ex sola ventositate soluente cōtinui in ipso pan-
niculo. quod patefcit quod est fortis dolor sine duricie et
grossicie et sine rugitu et durat per diem vel circa in
sui malicia et non est dolor cōtinuus immo porcinat
post cibos ventosos illis vitet potum aquam vitet car-

nes bouinas et siluestres et substantia leguminuz et potu inter duas comestiones. fiat sacculi de mis ho coquassato et exiccato supra regulam cum modo dico salis puluerizati et torrefacti. vel fiant de cimini vel semine ruthe et agni casti exiccatorum supra regulam et coquassatorum ponant in forma propter iuuenes practicos. R. milij paru coquassatorum exiccati super regulam. p. ij. sal comitui et exiccati super regulam. f. f. duo sacculi parui in medij palmi longitudine interbastati in panno lineo raro. Vel sic. R. cumini parui exiccati super regulam et contriti grosso modo. p. ij. seminis agni casti. seminis ruthe exiccatorum super regulam et coquassatorum. an. z. i. miscantur. f. duo sacculi parui interbastati in panno lineo raro antiquo. Isti sacculi applicentur calidi supra splenem sepe reiterando vni post alium. ventosa siliiter potest applicari pluries ante cibum et sine scarificatione. et potest siliiter in ungire regio splenis cum oleo thamarisci. Vel fiant sacculi de floribus thamarisci puluerizatis. R. florum thamarisci. z. ij. f. puluerizent subtiliter. fiat duo sacculi parui interbastati in panno lineo raro. applicentur calidi sepe reiterando vel fricentur et splen cum vrina propria vel cum filtro infuso in aceto decoctionis florum thamarisci. Et si quis dolo rem splenis habuerit ex ventositate comixta cum aquositate. quod patet qz sentit rugitus et est continuus dolor. fm plus et minus cum grauitate tori lateris et comuni fortificat talis rugitus fm qdras lune magis frigidas et post plenilunium et post cibos flegmaticos et melancolicos vider talis carnes bouinas et porcinas et substantiam leguminuz potu aque et potu vini inter duas comestiones. sacculi statim dicti et alia satis copeunt sibi valent ventositati. et aliquantulum valent contra illam aquositatem comixtam. Vel applicet istud R. radices achori. p. iij. coquat in aceto forti bñ et fortiter coquassent et supra pannu lineu extēdat et per modu emplii applicet vna pars. Vel sic R. farine se. fenugreci. p. ij. seminis nasturtij puluerizati. p. i. aque decoctionis achori qd sufficit. fiat emplum. accipiat qd sufficit supra pannu lineum duplicem et spleni applicet. Renouet de sero de eo quod remasit et si necesse fuerit addat modicum de aqua decoctionis achori. Uez bonum est vt anteqz vterius procedatur qz purgetur aliquantulum propter illa que constituunt morbum in receptaculo. R. scolopendrie. p. duos. corticis radices capparis corticis thamarisci salicis. an. z. duas. radices rubee tinctorum. radices achori azari. an. z. vnam. aceti squillitici. z. f. mellis albi

despumati vel mellis antozati. q. i. et f. fiat mellis cratu clarificatu ad. ff. ij. vtrā sero et mane in quietate medij gobelli tepidi sine alia mixtura. hoc facto purgetur sic. R. florum thamarisci. florum boraginis et buglosse. an. z. f. sene. thi. epithi. polipodij. q. azari. an. z. f. agni casti. seminis ruthe an. z. ij. agarici electi. z. ij. et f. 33. an. an. z. i. fiat decoctio in qua dissoluatur dyacatolicon facti in modu opiate. z. i. vel loco ei medulle casti. eff. z. i. et f. fiat potus. hoc facto potest applicari pluries ventosa magna sine scri scarificatione et reiterate dicta emplastra. vel ista que sunt fortiora. R. seminis fenugreci. p. ij. seminis nasturtij. p. i. coquat bene in aqua cum modico aceti. vel in vino si vrine sint remisse et inde coquassent et super splen applicentur in modu emplastri. Vel sic. R. rad. achori cocti in aqua cum modico aceti. ff. f. corticis capparis q. i. armoniaci q. i. f. distemperentur oia cum decoctione achori. applicetur per modum emplastri. vtrā etia conserua achori facta cu melle et cappari confectaz. cu addito modicum aceti et olei. Et si quis opilationem splenis in poro inferiori habuerit quod patet qz grauius in latere illo cum casu appetitus et est coloris liuidi subnigri in facie. et in albugine oculorum ac si intraret yctericia nigram. et est cum aliquantulum tristitia et sollicitudine cum somnijs malis. cum vrina tenui remissa coloris et egestis subnigris vt plurimu purgetur et sirupet. vt statim dictum est in dolore splenis rone ventositatis comixte cum aquositate. consequent flobothome de saluatella sinistra. consequent ventoset cum ventosa magna in regione splenis plures mane et sero sine scarificatione. Statatur cappari coctis cum oleo et aceto incidit illam feculentiam terream opilationem. vel sumat de mane stoma cho ieiuno duas ficas cum modico pulueris yso pi vel piperis vel 33. Isti multu deopilat splenem R. in suo continente. Utrā etiam aqua pluuiis ali cum vino in potagijs. sumat de mane. xx. diebus modicum vini clari decoctionis scolopendrie sanat splenem induratu et opilatum. R. in suo continere. Et si talis haberet vrinam bene tinctas signum est qz talis feculentia opilans est bene calida. vtrā ergo quocunqz mane de sero capri no in quo remollierit per noctem modicum scolopendrie vel ibi bulliatur sola vel cum modico radices achori. Vel capiat modicum de semine portulace puluerizato cu modico aceti bñ liphati. vt cu modico syru. acetosi limphati et meli. vt sumat de cortice cucurbite exiccate subtili^{me} eodem

inodo nam ista duo valēt etiam si febris affuerit
 Ras in suo continēte capso proprio. Potest etiā
 vti quibuscūq; que dicent statim in cura grossicie
 magnitudinis et duricie splenis. Et si opilatio
 nem in poro superiori habuerint. quod patescit
 quia cōqueritur de gravitate lateris cum appeti
 titu pstrato et colore livido et fredo fiant ea que
 dicta sunt in cura opilationis facte in poro infer
 riori fiant statim p parte que omnia comittantur
 discretioni tue. ¶ Et si quis grossitie magnitudi
 nem et duricie splenis humoralis et non apostemo
 sam cum aliquali dolore habuerit et de causa ca
 lida terrea quod est ut plurimum. quod patescit qz
 talis inest epaticis venosis calidis et in regione
 calida ut plurimum cum vrinis coloratis qnq; ras
 diosis et quādoq; confusis in substantia et colore.
 ad quod facit cōplexio et etas paugmastica. 2º.
 regni que grossicies et duricies patescit ad sensu
 sum tactus cum gravitate lateris et ipsi anhelis
 tus potissime super forti motu. Talis utat vino
 cum aqua potissime pluiali extinctōis ferri et
 vitent ea que dicta sunt. Et digerat materia cum
 subtilitatis et remollitiū sine forti calefactiōe
 ne humor ingrosset hoc tamē subito fieri nō po
 test sed in longo tempe dicit ras in suo continēte
 fiat hoc cum tali mellicrato. R. rad. brusci. para
 gi. rad. gramis. añ. 3. ij. mediā corticis fragini. ge
 neste. tamarisci. cortiq; capparis. añ. 3. i. et f. mellis
 se. boragi. cum toto buglosse cum toto. sūmitatibz
 lupuli. capilli veneris re. came dreos. came pithe
 os. cicoree. añ. m. f. scolopendrie. m. ij. quattuor
 semmū froz maiorū. semis cuculle. añ. 3. ij. aceti
 passulati qñ. i. mellis rosacei quart. i. et f. fiat mel
 licratū bene clarificatum ad. l. ij. sumat de isto
 mellicrato sero et mane unum gobellū sine alia
 mixtura. renouet de quattuor in quattuor diebus
 potes facere sirupū cum. l. i. zuccani si vis. s. vti
 lius est mellicratum. continet istud mellicratū
 p. xv. vel. p. xx. dies qz cura est. vi. mensuz. Dū po
 tabit de mellicrato iungat sibi splenē sero et ma
 ne cum isto vnguento mollificatio postea cum
 dissolutio et incisio. R. radices lilij. m. ij. mal
 ue bisinalue. brance vrsine. añ. m. i. squille. m. f.
 decoquant in vino et oleo añ. vsq; ad consumptiō
 nem vini. addat agrippe quart. unū. cere quod
 sufficit fiat vnguentū. utat isto vnguento dum
 continuabit mellicratū dcm. loco huius iunga
 tur cum agrippa. Istis expeditis per. xx. dies pur
 getur sicut dcm est in cura doloris splenis ex v
 roficate et aquositate cōmixta. sed addatur reuē.
 infusi in aqua scolopendrie. 3. i. vel. 3. i. et f. hoc cō

mittat discretioni tue. Aliq; addūt lapidis armen
 nici. 3. f. vel. 3. i. vel. f. abluat tñ ne ledat stoma
 chum. potest cum ciphō de tamarisco vel de fragi
 no et teneat vinum in vase tamarisci vel de fragi
 no. hoc facto iungat cum tali dissolutio et inci
 sio. R. armoniaci dissoluti in aceto forti quart.
 unū et f. fiat per modū vnguenti. linat splenē et
 bombax applicet desup. Vel sic. R. armoniaci
 quart. i. et f. bdellij myrre et thuris añ. 3. f. storas
 cis liquide. 3. f. fecis olei de lilio. 3. f. atungie por
 ci. 3. i. cere modicum. fiat vnguentum liquidum
 quo iungatur et bombax supra applicetur.
 Ras vult qz puluis coralli ministrat dar de
 mane cum modico aceti bene lymphati vel sinu
 pi acetosi multū valet. Idem vult de semine por
 tulace et de cortice ericcate ipsi. cucurbite pos
 sunt dari per se quilibz cum modico aceti lymphati.
 vel fiat puluis de omnibus qz sunt due ptes. cor
 ralli et tertia pars horum trū. Omnes splenetic
 possunt vti capparibus cōfectis et sumat cum ac
 ceto et modico olei. et omnes possunt vti cōserua as
 chori sero et mane pterq; in grossitie apostemo
 fa. et possunt vti vino vel aqua infusiōis scolopē
 drie. et possunt vti vino decoctōis scolopendrie
 de mane potest vti isto electuario. R. conserue as
 chori. 3. iij. corticis radices capparis. 3. ij. semis
 portulace. corticis cucurbite ericcate et subtiliter
 puluerizate añ. 3. ij. mellis albi despumati quod
 sufficit fiat cōdium. Ista cura sepius occurr.
 ideo quilibet medicus debet esse prouisus. An
 qui dant in tali grossicie troiscos de rosas cum
 sirupo acetoso et laudant multū et habent pro ex
 pecto dare in puluere cum vino purissimo modū
 cum de puluere splenis asum siluestris et pulli et
 quini prius excutunt et subtilissime puluerizen
 tur. Et laudant calamētum et ruyam qz coquū
 tur in aceto forti conquassent et calida supra sple
 nem sero et mane per modū emplastri applicen
 tur. vel filtrum in illo aceto infundat et compres
 sus spleni sepe et sepius applicet. Similiter lau
 dant puluerem corticis capparis dar de mane
 cum modico sirupi acetosi lymphati cū aqua sco
 lopendrie. vel cum aqua decoctōis eius. v. cum
 aqua cicerum et ipsius scolopendrie potest dari
 cum aqua ipsius scolopendrie et in isto processu
 cure oportet semper redire ad vnguenta remolli
 tiua per se vel cōmiscendo molliuina cum incis
 uis dictis continet unū de rebus dictis per qñ
 qz vel sex dies. ¶ Et si quis grossitie apostemo
 sam habuerit quod patescit. quia dolor semis ex
 febre concomitat talem duriciē. Purgetur pmo

cum cassia fist. dissoluta in decoctione communi
pluries dicta. consequentē flobothomet de eadem
parte. consequentē sirupet cum sirupo acetofo lim
pharo cum aqua scolopēdrie vel cicerū per se. vñ
ponat de puluere semis portulace. et corticis cui
turbite et arnaglosse exiccate subtilissime pulues
rizarorū cum trib⁹ digitis. vel capiat de isto pul
uere cum aceto passulato bene limpharo. inun
gatur splen in pinis diebus cum oleo rosaceo vñ
bi sit modica portio aceti simul bene agitat. vel
inungat cum oleo rosaceo vñfancino solo. post
pmos dies puta in quarta vel quinta die inun
gatur cum oleo rosaceo vñbi sit quarta pars olei
camomille post aliquos dies pones equis par
tibus dietando ipsos put febricitantes debet di
erari cum auenatoro: ordeato: lacte amigd. spinar
gis: brodio: parue pulle et similib⁹. Puluis dic⁹
receptus de mane vt dictum est habet vñm siru
pi. Ista tibi sufficiant pro cura passionū splenis.
Et si quis fluxū splenis habuerit curetur vt dice
tur infra in ca⁹. de fluxu ventris a splene.

Caplin. 72^m. de colica et yliaca passione.

Icum dolore ventris
fuerit ipsius cōstrictio et
nausea: sed neqz febris
neqz calor affuerit ea er
godanda sunt que ventrē sine vo
mendi desiderio soluant: vt est ele
ctuariū de gallia: quod. R. masti
dis gariofiloz zinziberis melano
pipis macro pipis cinamomi nu
dis muscate gallie omniū ana. 3. x.
scamonee. 3. decem. postea expri
mantur citonia acetosa et recentia
et succus eorum cum eiusdē quan
titatis melle misceatur et coquat
vsqz ad spissitudinē paulatim et cō
ficiatur ex eo medicamē quod ta
men eiusdem sit quātitatis cuius
species sunt. Cuius dosis sit a du
abus. 3. vsqz ad duas et f. Quod si
nausee vehementia non fuerit ne

qz eger medicinas vomuerit. Pill
lule yliatice sunt dande que. R. co
loquintide. serapini amboz ana.
3. decem. scamonee. 3. iij. et tertiāz
informent pillule de quibus vñ⁹
aurei pondus est dandū velociter
enim passionem dissoluit yliacam
Si autē passio yliaca difficilis fu
erit neqz medicamina ventris so
lutiua ei contulerint. Hoc suppo
ne colliriū quod. R. salis panis. 3.
x. colocynthide interioris. scamo
nee amboz ana. 3. ij. et f. fiant ex
eis colliria longa et supponant. et
si non contulerit ex enemate leui
clisterizēt quod. R. ficus citrinas
v. furfuris quantū manu vna capi
potest. maluauisci. m. vñm. hec i
panno ligata et siccle folia. x. in du
abus libris aque coquant donec
ad vñam redeant. deinde coletur
et ponatur super eam baurach pō
dus aurei vñius. olei zizamini. 3.
vñā. et fiat clistere ex eo Si quis au
tem fortius et acuti⁹ facere volue
rit pondus aurei vñius de collirio
quod prius diximus admisceat.
Clistere vehementer solues quo
tunc vtendum est cum medicami
na non cōferunt neqz venter sol
uitur. R. colocynthide interioris. 3.
x. centauree. 3. v. bothoz marien ar
thanite amboz ana. 3. ij. mēastri
rute origani omniū ana. m. vñm
omnia in trib⁹ libris aque donec
ad duas tertiās libze vñius rede
m

ant coquantur et colentur. deinde dissoluantur in ea allitram mellis amborum ana. 3. tres. castorei serapini. oppoponacis. collirii quod pre diximus omnium ana. 3. duas. misceantur omnia et dum tepidum est fiat ex eo enema et si squale non exierit iteretur clistere donec exire videantur hoc namque clistere administrari debet cum res fortissima est et pessima et in colica mala et est illa in qua sit nausea valde vehemens et inferius nihil egreditur. Huic preterea egritudine quandoque fetida superuenit eructuatio et plerumque stercus per os egreditur quod cum hoc accidit sepe portendit mortem. Quod si cum ventris dolore non fuerit ipsius strictura sed inflatio et rugitus ac tentio in ventre existit. Confectio de bacchis lauri danda est que Recipe. foliorum rute siccorum. 3. decem ameos cimini nigelle heisin origani carui alexandrini seminis amigdalorum amararum melano piperis macro piperis mentastri dauci achori baccarum lauri castorei omnium ana. 3. duas. serapini. 3. iiii. oppoponacis. 3. iij. conficiantur cum melle eiusdem ponderis cuius dosis sit ut auellana una aut nabacca multis vicibus cum. 3. una vini calefacti aut cum apozimate de radicibus. huic enim confectioni in remouendam ventositatem et dissoluendam nihil equiparatur. Hoc pre-

terea suppositoium subiiciatur quod est ventositatis dissolutiuum. Recipe. cimini foliorum rute viridis amborum ana. m. viii. bothor marien arthanite amborum ana. 3. ij. baurach. 3. una conficiantur ex melle et supponatur cum spongia vel lana. Hoc enim dissoluit ventositatem et inferius expellit. Venter quoque assidue ex panno calido vaporandus est et eger in tinnam mittendus. Si autem hec non suffecerint ventosa cum igne imponenda est et locus donec rubere incipiat fricandus. post hec unctio fieri conuenit ex oleo rutaceo et ex alijs oleis calidis et ex eis clisterizandus est eger per quod eis admixta fuerit castorei euforbij amborum ana. 3. 6. Hanc vero solitus pati egritudinem dum sanus est caueat ne vinum aqua mixtum bibat: nec etiam sumat vinum nisi purum et forte neque aquam multam bibat: et absteineat ab herbis et lacte et omnibus inflatiuis. filonum facies yliosus cum maximo cohartatur dolore et timeat ne sin copis egro superueniat ventositatem carminat somnum prouocat. Recipe. piperis et ameos foliorum rute mentastri castorei baccarum lauri cimini omnium ana. 3. i. opij mandragore iusquiui seminis omnium ana. 3. 6. conficiantur cum melle eiusdem quantitatibus de quibus ex eo potus vini aurei. huic quoque electuario additur plerumque scamonee. 3. etia. et fit tunc medicamentum

vētris solutiū. Si aut cū dolore etiam febris affuerit et cassiafist. i. succo endiuie bullito et despumato dissoluta egro ē dāda et sirup⁹ violat⁹ in potu ē tribuēd⁹ et nutriēd⁹ ē ex tasea cum oleo de amigd. dulcib⁹ cōditat⁹ ex leni clisteri clisterizand⁹. Cum aut loc⁹ doloris i vētre apparuerit grossus et apostema habes eger in principio flobothome⁹ deide cassiafist. cum succo herbarum sepe dāda. et sit cib⁹ et⁹ cui⁹ hic dolor ex consuetudine accidere solet tasea vinctuosa cum zuccharo et cum oleo sizamio et abstineat a rebus stipticis et aceros et cibis grossis et vētrem stringētib⁹. Qui aut cum hoc dolore vētositate pati solit⁹ ē cibetur cum calagie et mutagenat cōdit⁹ cum semib⁹ et abstineat ab olerib⁹ et lacte et ab oib⁹ que inflāt. et bibat vinū forte et nō vitiatum. aut ydromel cum speciebus que pro pdimēto ponūt⁹ ut pip: quas dicem⁹. ydromellis cōfectio ꝛ. mellis mūdi libram vnā. aque libras sex. misceāt⁹ et coquāt⁹ diu et spumēt⁹ bene donec fiat ad similitudinem iulep. Cūq⁹ hoc factum fuerit in vnaqua⁹ libra ex eo mittāt⁹. 3. due piperis puluerizati in pāno ligati donec appropinquet finis decoctiōis et⁹ et cum in frigidatur extrahatur pānus et exprimatur et cum necesse fuerit propinetur. Cōfert etiam cui hec pas-

sio ex vētositate et grossa superfluitate accidere solet: oleum de lzerua recēti cum aposimate de seminibus sumptū. Apozima autē de seminib⁹ ē hoc. ꝛ. ameos cimini lzerisim carui origani nigelle oīm añ. p. i. istis admisceant⁹ aque libze. iij. et coquāt⁹ donec redeāt ad librā vnā et ꝛ. De hoc itaq⁹ apozimate sumāt⁹. 3. due. quib⁹. 3. iij. olei de lzerua addant⁹ et multis dieb⁹ bibāt⁹. Sed si cui dolor iste cum calore superuenerit pruna. xx. et fic⁹ citrine. v. et passarum enucleat añ. 3. v. sumāt⁹ et coquant⁹ et colēt⁹ deide cassiafist. in eo dissoluta coletur et cui oleum amigd. admisceatur et sumatur et ex apozimate qd in capitulo de reumatismo dixim⁹ in potu tribuatur. Venter vero si multum fuerit sic⁹ predicto apozimati addāt⁹ polipodij turbith amborum añ. 3. duas et coquant⁹ cum eo et detur donec venter soluat⁹. Cum autem solutus fuerit remoueant⁹ polipodium et turbith. Electuarium qd ventrē soluens inflationem et resoluit grauedinē ꝛ. turbith albi fricati et puluerizati. 3. xx. ziziberis. 3. decē. zuccari 3. xxx. huius pulueris. 3. tres. ad bibendum. dentur pillule de quibus cum quis ventrem soluere voluerit vnā sumere debet que appetitū excitāt et inflationē reprimunt et grauedinē et cibū digerūt. ꝛ. mastici-

zingiberis cinamomi gariofilorum
neheremiste melano piperis ma-
cro piperis scamonee violarum zuc-
chari omnium ana. 3. vnam. fiant ex
eis pillule ad magnitudinem ciceris
et sumat vna mouet ei sel. aut bis.

Colica et yliaca passio. id est de passione mul-
tum dolorosa intestini dicti colon. vñ g.
cistis dicti yleos. nam iste passiones des-
cribunt nomine particule patientis vt est mos
helenor. vt dicit littera 2. de ingenio in ca. 2.
Nota qd lz intestina sunt vñu cõtinuũ: tamẽ cõ-
siderado ipsa fm eorũ cõpositionẽ in grossicie et
subtilitate et fm eorũ reuolutionẽ sex sunt tria sub-
tilia seu gracilia: et tria grossa seu magi spissa. vt
dicit gal. v. de iuuamẽtis. in ca. pmo. Gal. autẽ
in. 6. de interiorib. in caplo pmo. non ponit nisi
quattuor. qz non subdiuidit pñũ nec vltimũ sic
loquẽdo. pñũ est caput secundũ secundũ caput pe-
nultimũ. Primum intestinũ fm dicta gal. 4. de iu-
uamentis vocat duodenũ. qz cõiter est. xij. digi-
torũ in longitudine vt dicit gal. ibidẽ. vñ 2. de
cõplexionib. in ca. 4. vocat ipsum portanariũ
qz est porta aliorum. ppter quod in. 6. de interio-
ribus in ca. pmo non distinguit ipm a secundo.
puta a ieiuno. qz est porta ieiunij ad istũ duodenũ
seu portanariũ venit porus cistis fellis per quez
mandat co. ad ipm et ad alia intestina vt pun-
gẽdo incitet expulsũ ipius et alior. vt dicit ga. ibi-
dem. ppter quod si porus ille opilect et colera nõ
veniat expulsũ intestinor incitat. ideo reman-
ent intestina repleta fecib. et flegmate. et p con-
sequẽs opilata per multiplicationẽ illarũ super-
fluitatũ et sic causat yliaca vel colica passio fm
quod illa materia remanet in hoc vel in illo inte-
stino. vt dicit gal. ibidẽ vt est dictũ in ca. de ycte-
ricia. Et ista est causa potissima quare aliqui pa-
tiunt colicã pluries. Tẽrũ aliqñ errat iste porus
in duob. in forma vel situ in quibusdã hoibus i
sui creatõne. In forma qz est aliquãdo multũ g.
cistis. ideo venit parũ de colera ad intestina. ideo
cõiter sunt cõstipati naturalit et habet intestina
frigida et vinas colericas ppter diuersionẽ cole-
re ad vias vinales. Istũ lapsũ quia fit a datore
medicus non potest reparare bene. Et in qbus-
dam errat iste porus in situ quia situat magi in
alio loco. qz iuxta fundũ stomachi. ideo dicit gal.
2. regni. Et id iuuenẽ flegmaticũ pluries vomẽ

tem coleram. In quibusdam bifurcat iste porus
vna furcula vadit ad intestina et alia ad fundum
stomachi. vt ponit gal. in. 2. de cõplexionib. in
caplo dicto. Secundũ intestinũ d. ieiunũ. qz con-
tinue fugit ab ipso epate et inanit. nam licz que-
dam vene meserayce terminent et ptendant ad
duodenũ et ad intestina alia inferiora maior ps-
illarũ prendit ad ieiunũ. vnde medicine laxatie
post paululã reductionẽ de potetia ad actum in
fundo stomachi ppter bauracitatẽ et punctionẽ
earũ: stomach. qz membrũ sensibile et nobile in
actõne respectu aliorũ viscerũ expulsũ fundi sto-
machi incitat et stimulat expellere et expellit tas-
lem medicinã ad istud intestinũ eo qz istud inte-
stinũ non habet tantã sensibilitatẽ vel tantã no-
bilitatẽ non expellit eam ad inferũ: immo ibi res-
tinet per temp. et ibi morã faciens per aliquas
horas attrahit virtute specifica humores per cõ-
uenientiam specificã. qz quod ẽ imperfecte in ma-
teria est imperfecte in humore et imperfectũ na-
turalit mouet ad perfectũ. Medicine autẽ alte-
ratiue vt sirupus et electuaria vadunt ad mem-
bra et membra attrahũt illa virtute specifica p-
pter cõuenientia in natura et ppter desiderũ qe-
scendi illec eẽ. nam ex instinctu nature cognoscit
et eligũt illa vt tale conueniens in reparatõne dis-
crasie vel vt nutrites. Opus nature est opus in-
telligentie. istud declarat serapio in. v. et. viij. sue
practice. Tertiũ intestinũ vocat yleos. qz longũ
et gracile. inde passio sua assumit nomen yliaca
passio. Ista tria intestina vocant gracilia. Deim-
de sequunt tria intestina grossa et magis carnos-
sa put caro debet eis. quorũ pñum vocatur oco-
bus aliquando vocat a gal. faccus. aliquando
monoculus. quia est ad modum sacci seu faccus
li habens vñum foramen. Ideo vermes vel ven-
tositas subintrantes diu morates pungũt et gra-
uant. qz feces ibi similit exicant et faciunt ali-
quando colicam non verã. Istud intestinum si-
tuatur versus partem dextrã magis ppe epar.
Ideo dolent solum circa partẽ illam. Secundũ
intestinũ grossum est colon et inde colica pas-
sio. Istud incipit a regione epatis sub orobo et
facit reuolutionẽ ad partem sinistrã versus sple-
nem. 6. de interiorib. caplo pmo et secũdo. ppter
quam causam dolor colicus extenditur per totũ
ventrem plus qd dolor yliacus nec nefreticus in
hoc distinguitur ab illis vt dicit Gal. ibidem. In
noticia passionum istarum multi medici decepti
sunt. immo Gal. fuit deceptus in seipso credens
habere nefresim seu passionem renum quia lapi

dem et habebat colicā a flegmate vitreo ut ipse
recitat 2°. de interiorib⁹ in caplo. 2°. Tertium inte-
stinum grossum et vltimū dicitur longaon clau-
dens anū. Istud intestinū est arungiosum et cas-
put colon. **¶** Alteri⁹ nota q^d colica passio ē pas-
sio colon. et yliaca est passio yleos. **¶** Ex de possi-
bili colica potest fieri in oroborū: tunc dicitur colicā
ea non vera. Ista non circūdat totum ventrem
sūm quod colica ex causa dicta. Yliaca sit in yleos
et de possibili potest fieri in ieiuno intestino. tūc
erit yliaca non vera a quibusdā modernis ut a
gordonio vocat. talis yliaca tortio intestinoꝝ
in qua est dolor fortis stomachi cū punctura for-
ti et angustia et inquietudine vehemēti et mutatio-
ne decubitus. ppter colerā et humores acutos in-
clusos in illo intestino colligato et vicino ipsi sto-
macho ppter quod stomach⁹ patitur. Causa ha-
rum duarū passionū vna est in genere. scz opila-
tio in illis intestinis ppter quam opilationem sp-
sunt constipati cum grauitate et dolore in ventre
sūm plus et minus ppter quod rōne colligante
stomachi sepe incurrūt vomitum et nō nocet eis
si superueniat rasis in suo cōmēte. Talis cau-
sa opilans diuersificatur in specie septem mo-
dis: qz septem reb⁹ de possibili opilatur intestina
qz ex fecibus induratis v^l ex ventositate grossa:
vel ex multo flegmate grosso vitreo vel viscoso:
vel ex multitudine humorū calidorum inmiscato-
rum in ipsis intestinis. vel ex descensu et casu in-
testini in oecum. vel ex vermib⁹ cumulatis et glo-
batis in ipsis intestinis. vel ex apostemate gene-
rato in ipsis intestinis. **¶** Notum est q^d iste pas-
siones sunt passionēs pncipalr istius vel illius
intestini sūm hoc describunt et sunt passioēs per
colligantia: venit quod venire non debet sūm na-
turam. qz talis causa vel talis nō venit quod ve-
nire debet. ut colera incitans expulsuā eorum et
est morbus officialis cōcomitando secum mor-
bum cōsimilē qz malam complexionē frigidam
et aliquando calidā per quod non diuersificatur
in cura colica ab yliaca. et est nocumētū passiuē
intelligendo pro morbo descripto digestiue et ex-
pulsuē membri mādantis et recipiētis. Verum
p illo dolore est nocumētū sensitīe et ē passio pro
morbo descripto seu nocumētū actiue naturalis
expulsuē ipsoꝝm intestinoꝝ cōsequēter ipius
stomachi ppter quod patitur nauseam et vomitū
tum p illo dolore est passio sensus cōmunis. qā
ab alio non apprehēditur. v^l pnt ē passio aliarū
vtutū qz dolores pstermunt vtutes secundo pro-
nosticoꝝ.

Istis clarificatis Cura co-
lice et yli-
ace passionis tibi patescit. Prius autem q^d in cu-
ra procedas scire et considerare oportet passionē
in se qualis sit nec que sit. et cām talis passionis
qz cura in hoc diuersificatur. Si quis ergo dolo-
rem colicum habuerit. puta dolorem ventris satis
magnum: sed non in vltimata malicia ab vmbi-
lico inferius et in pectine per vētreū totū et latera
ra ppter reuolutionem ipius colon nisi passio sit
in sacco seu orobo. qz tunc est magis fixus. Vel
dolorem yliacum habuerit puta dolorem vētris
ab vmbilico superius. V^l quando est in supe-
riori intestino patitur stomachus ut est dictum
ex fecibus diu retentis ppter debilitatem expul-
siue ipsoꝝm. qz sufficient non stimulat a coles-
ra veniente per porum. vel quia descise a rebus
seu a cibis stipticis. vel quia exiccate a calore ex-
cedente epatis v^l rōne venti borealis quod pas-
tescit ex relatis. Diu est q^d non ascellauit et vltus
est quibusdā diebus cibis stipticis vel duris et
est dolor satis fortis sed non in vltimata malicia
In tali casu vitanda sunt clisteria acuta et mor-
dicatiua qz tunc feces magis exiccarētur. ffiant
ergo clisteria lenitiua et mollificatiua sine sale et
sine opiata. R⁹. quinqz herbarū cōmuniū. scz mal-
uarum. sicle. mercurialis. branche. visue. herbe vi-
olarum. añ. m. vñū. seminis fenugreci. 3. vñaz. a-
nisi. 3. duas. fiat decoctio vsqz ad cōsumptionem
medietatis in qua dissoluatur cassie. munde. 3.
vñaz et f. olei cōmunis vel olei fenugreci. quartā.
et f. mellis quartā. f. ffiant clisteria: teneat quantū
poterit et reiteratur sero et mane. cōsequēter inun-
gatur circa vmbilicum cum dysaltea vel cum bu-
tyro. vel ponatur butyrū in testa nucis et ligetur
cum bēda supra vmbilicum. vel applicētur her-
be decoctōis clisteris et cōquassate applicent^r
supra ventrem per modū emplastri. Consequen-
ter potest balneare anchas in dicta decoctione.
Ista omnia reiterentur donec exeat ille feces in-
durate. postq^d feces fuerint expulse balneat an-
chas suas et ventrem in decoctione herbarum di-
ctarum q^d diu et bene decoquatur. **¶** Et si quis
dolorem colicum vel yliacum habuerit. quia in
partibus iam dictis ex vētositate grossa frigida
tendente replente ipsum et soluēte continuum in
ipsis intestinis. quod patescit qz dolor mutat de
loco ad locum cum aliquali rugitu et vomitu et
tortione cum punctura ad modū acus et de pos-
sibili aliqua portio ventositatis interponit inter
tunicas intestini tunc dolor remanet fixus h⁹ ex-
m m

tendat se per latera ppter causas dictam. vt dicit
Bal. xij. de ingenio in caplo ultimo. quando est
in colon illa ventositas. et si sit in yleos non sic si-
militer cognoscit in expulsiōe egestiōis cum cli-
stere et cōferentibus applicatis cōtra ventosita-
tes. vt ex vētosia applicatis vt dicit Bal. in loco
dicto. q. vel curat quando est sola vētositas. q. si
non curet indicat aliquantū humore ibi esse. ideo
premissio clisteri cōmuniter applicamus vētosas
magas et plures.

Curetur in p̄mis colica et iliaca vētosa
fiat tale clistere. R. maluarū
sicle mercurialis añ. m. vñ. anisi cimini. añ. 3. ij.
fiat decoctio in qua dissoluatur. olei ruthe q̄r. i.
cassie. mūdate. 3. vna. tyriace magne. 3. f. fiat cli-
stere. teneat quantū poterit. expulsiōis egestiōis
applicetur vētose magne sine scarificatiōe plus
ries in ventre circa vmbilicum. nam si sit ex sola
vētositate curatur vel in magna parte. Si nō cu-
ratur arguit q. ibi sit humor aliquantū. hoc dicit ga-
xij. de ingenio in caplo ultimo. cōsequēt appli-
cetur filtrū vel spongia. infundat in vino calido
decoctiōis anisi cimini plures applicetur calis-
dum. Et si videat tibi fiat consequēt clistere de
oleo decoctiōis anisi cimini foliorū ruthe p̄mis-
sis ea que dicta sunt. vnde regula est auctoris q.
in p̄ncipio debet applicari intra et extra resoluti-
ua et carminatiua vētositatem debilia. q. dissolu-
do et carminado aliquādo talia augmētant dolo-
rem. Detur ergo ter vlt̄ quater in die et nocte mo-
dicū de vino decoctiōis carui semis ruthe et se.
cimini. bonū est tamē q. in colica et yliaca de cau-
sa vētosa et humoralis frigida q. abstineat a cibo
et potu duobus dieb. vel circa. vlt̄ saltem parū su-
mat. fiant sibi talia suppositoria et carminantia
vētositatem. R. ruthe subtilissime contrite. 3. ij.
cimini parū torrefacti et subtilissimi p̄uerizati. 3. i.
mellis despumati quod sufficit. fiant supposito-
ria cum lana ibi inuoluta ad modum glandis et
supponantur mirabiliter sedat dolorē vētosum. Ali-
qui faciūt istud emplastrū in p̄cessu cure. R. ru-
the subtilissime cōtrite. p. ij. angelle myrre cimini
subtiliter puluerizatoz añ. 3. i. mellis despumati qd
sufficit fiat p̄ modū emplastrū et applicetur supra
ventrē: sufficit p̄ sero et mane. Et si quis dolo-
rem colicū vel yliacū habuerit ex cā frigida hu-
moralis. q. ex flegmate frigido innaturali vlt̄ vi-
treo in toto vlt̄ in parte maiori. q. cōiter vētositas
aliquantis cōicat et p̄comitat. nam talis materia
pungit et mordet intestina rōne frigiditatis exce-
dens et vētositatis cōmixte tendens ipsa intesti-

na et opilat ea in illa plicatura si mlt̄a fuerit et sit
constipati. quod patet q. dolor est multum for-
tis ac si terebello p̄foraret cum alijs signis at-
stantib. super humore frigido vt est etas cōples-
cio dieta et sic de alijs. Verū vrine in ista colica
et in vētosa de natura cause debet esse remissa. s.
quia intestina sunt opilata. ideo colera a cistifel-
lis non potest ad partes illas descēdere. ideo dis-
uertit ad partes vinales ppter quod vrine sunt
tincte et ignite et colorate dato q. causa passiōis
sit frigida. Regula est auctoriū q. in p̄ncipio hu-
ius cure applicent intus et extra calida s. nō for-
tia. q. talia dissoluēdo augmētant vētositatem et p̄
consequēs dolorem. Bal. xij. de inge. in caplo vlt̄
timo. fiant ergo clistere p̄mo cum solo oleo deco-
ctiōis maluarū bisinalue ruthe añ. m. vñ. anisi
aneti cimini añ. 3. duas. in p̄cessu fiat clistere cum
oleo decoctiōis ruthe et semini dicto: vt facies
bat gal. in seipso habere istam colicam vt reci-
tat 2. de interiorib. in caplo secūdo. naz. dolebat
tantū videbatur sibi q. terebello perforaretur. vt
recitat ibi ppter frigiditatem materie flegmatice
vitree. et sic emittebat quātitatem magnā illi fleg-
matis actu frigidi. Cōsequenter ventoset cum
igne cum pluribus vētosis. q. partes ille calefiūt
et euacuant ventositatem cōmixtam et sumat de
brodio pulle vbi decoquatur semē cartami et ci-
cera rubea. potes addere pulpā coloquintide. 3.
f. sed est multū amara. ideo lz valeat in causa p̄
ponimus si non potest potare sumat istas pillu-
las. R. yerapigre ga. 3. vna. pl̄pe coloq̄n. 3. vñ
bdellij. g. quinq. fiant pilule: sumat in introitu le-
cti. Vel sumat istas. R. aloes. 3. vnam. turbit. 3.
f. 3. zinziberis. 3. f. pulpe coloquintide. 3. i. bdellij. g.
quinq. fiant pilule. Alliata eis competit vlt̄ bro-
dium galline: decoctiōis alliorū. yfopi. maiorane
saluie. allium per se non competit eis quia dissol-
uendo fortiter generat ventositates. ideo deco-
ctio aliorum valet. verba sunt gal. xij. de ingenio
caplo ultimo. Idem dicit rasis in suo continēte
recitat gal. in loco dicto q. quidam rusticus co-
medebat panem cum alijs et sanabat se fortiter
et ibat ad opera assueta. ppter quod dicebat ga.
ibidem q. allium est tyriaca rusticorum: quia cu-
rat illes indigestiones. Aliqui faciunt supposito-
ria de melle vel de penidijs cum satis de pulpa
coloquintide et stercore muris et satis de sale gē-
ma ad modum glandis cum filo in medio ob-
longo. Et dat sero et mane vinum decoctiōis ci-
mini et galange calidum in modica quantitate.
Aliqui dant pillulas de euforbio in p̄cessu: tñ

non in primis diebus sunt experte in hoc casu ras in suo continente. Aliqui applicant desuper spogias infusas calidas in ista decoctione eas renouando. **R.** Absinthij maiorane mente origani calamenti abrotani prassij. ana. m. vnum. radis cis cipi. m. vnum. baccarum lauri sileris montani anisi cumini seminis vtriusque nasturtij. añ. m. vnum. coquantur in aqua salsa vsq; ad consumptionem medietatis. hoc facto per paulam applicantur per modum emplastri de istis herbis coquassatis. Vel vngatur cum isto vnguento. **R.** olei de lilio. **R.** f. euforbij castorei ana. 3. duas. cere modicum: fiat vnguentum liquidum. Aliqui inungunt locum cum arogon marciaton a tota proprietate valent in cura colice. immo in eius preferuatione tenere pellem lupi supra ventrem. inungatur venter cum stercore lupi dissoluto cum olo de lilio per modum vnguenti. **R.** asis in suo continente. Similiter intestinum lupi exiccatum et puluerizatum datus cum modico vini sero et mane curat a tota proprietate et est fortius omni resedon antiquos in cura colicet yliace. Abstineat tamen duobus diebus a cibo et a potu. vel q; parum sumat vt est superius dictum.

Et si quis colicam vel yliacam de causa calida humoralis habuerit quod patescit a manifeste conferentibus et nocentibus. vt ponit **Gal.** **xiij.** de ingenio in caplo penultimo vbi ponit casum ad litteram et curas in genere. nam isti multum leduntur a calidis clisteribus emplastris et embrocationibus et iuuantur a frigidis copectio etas officium ad noticiam talis cause tali detur clistere de decoctione quicq; herbarum communium cum oleo violaceo et cassie et modico electuarij de succo rosi. vel fiat clistere sicut in febribus acutis de prifana et oleo violaceo et cassie. sine sale et sine melle. Detur vna tacea de mane de decoctione prunorum et florum violarum communiter conceditur eis potus aque frigide et mirabiliter iuuant et sedant dolorem ventris. communiter purgantur cum scamonea sic ex intentione **gal.** in loco allegato. **R.** dyagredij. 3. f. vl. 3. i. si est grossius compactus dissoluatur in aqua ordei vel in sero caprino quod sufficit fiat potus. Nunngatur vent cum oleo violaceo vel panni linei infusi in aqua frigida compressi applicentur statim sedat dolor qm ea est talis materia cocta raro occurrat colica nec yliaca. si fit de facto possit poni in aqua tepida non calida. iuuatur quia dolor sedatur.

Et si quis colicam vel yliacam habuerit ex vermibus cumulari op

lantibus et pungentibus ipsa intestina quod patescit ex etate. q; in etate puericie vel pubertatis cum vsu fructuum accidit talis colica et dolor satis adiperet in vno loco. fiant ea que dicuntur contra vermes infra in capitulo proprio.

Et si quis colicam ex ruptura cistach seu ex descensu intestini vel sirbi in occu seu in bursam testiculorum habuerit reducat intestinum cum mollificationis ad situm proprium et fiant illa que dicuntur in caplo de ruptura.

Et si quis colicam vel yliacam habuerit ex materia apostemosa. quod patescit q; dolor est magis in vno loco cum punctura et talis loci et se continua anteq; vltterius procedas in cura considerare oportet si tale apostema sit de materia calida vel frigida. vnde q; ibi sunt venule satis stricte communiter causa est calida bene calida vel aliquantulum calida. flobothometur ergo primo de parte opposita in qua minus declinat. in crastinum vel in tertia die flobothometur de parte in qua magis declinat. **C.** Si causa est multum calida in principio applicetur panis linei vel spogia infusi in aqua frigida vbi sit 3^a vel 4^a ps acetis sepe vel sepius renouando ita cito sicut calefcerit. vel inungat cum oleo rosaceo vnfancino vel alio rosaceo cui vbi sit sexta ps acetis simul bene agitat. In defectu illi inungas cum oleo mirtillo vel citomorum. hoc facies in primis tribus vel quatuor diebus permittendo clisteria lenitiua simplicia sine sale et sine melle et sine opiata. Si aut sit materia non tantum calida non oportet tantum infrigidare in primo sufficit vnum de oleis dictis per se vel addita octaua parte vel decima acetis. pnter dum fuerit in augmento ad de predictis oleis modicum de oleo camomille in posterum facies sputibula de farina frumeti ordei cum vitello oui ad maturandum vel pones de medulla panis bullita in aqua cum modico olei rosi. teneat dietam alteratiua sic febricitas dietet dando sibi vinum lymphatum. potus aqua multum in crudat aperta interiora. ideo prohibetur a **gal.** in. 8°. de ingenio et in decimo sepe reiterando illa clisteria lenitiua. Ista tibi sufficiant.

Capitulum. 13^m. de fluxu ventris.

C. Cum cibus in stomacho more solito non moratur immo citius egreditur non mutas nisi parum fuerit cum hoc mordicatio et

dolor in vëtre et litis: cum quo etiã
plerũq; adest ventris fluxus in quo
ante comestione inuenitur puru-
lentum. *Def* ergo rob de succo v-
ue acerbe. aut de succo ribes aut de
succo granatorũ cum spodij rosarũ
amboꝝ ana. 3. vñã. *Trocisci* q̃s
de spodio constrictiũ itidem tri-
buatur. Nutriatur vero ex adesia
citrina et pullis cum aceto coctis
et assatis et in succo vñe acerbe po-
sitis. In potu sumat sumach cum
aqua rosata et deinde nutriatur ex
cibo cui admiscetur sumach quivo-
catur sumachia. Totumq; eius re-
gimen ad hoc perducatur vt infri-
gidare possit et constringere. Qd
si non fuerit cum eo mordicatio i
ventre neq; q̃ egreditur pus ha-
bet admixtum sed est viscosum et
adest inflammationis paucitas et
pauca litis et rutus acidus. *Egro*
sicia et sinapis et pisces saliti tribu-
antur. Deinde cogatur ea vome-
re sumendo salem et mel et anetuz
coctum. Que si nõ suffecerint me-
dicamen quod expellit flegma tri-
buatur. quod. *R.* aloes. 3. vñã. co-
loquintide interioris. 3. quattuor.
salis indi. 3. quattuor. turbit. 3. i.
Ex istis fiant pillule et sufficiunt
ad dosim vñam. Vomitu prete-
rea sepe vtatur: et cibaria quibus
vtitur in almuꝝi sparso intingan-
tur: et comedat sulcita que sale co-
diuntur et que acrimoniaz habent

que appetitum prouocare consue-
uerunt. Si autem cum hoc quod
dicim⁹ nihil egreditur quod si super-
fluum neq; quod expellitur aliqd
purulentũ vel flegmaticum habet
admixtum: egro vinum purũ et for-
te tribuendum est et dyalibanum
dandum. quod. *R.* olibani. 3. decẽ
piperis ameos spice keisim anisi
nigelle oĩum ana. 3. duas. balau-
stie. 3. decẽ. mellis despumati qd
sufficit ad conficiendum: detur ex
hoc in potu quia stomachũ calefa-
cit et vehementer desiccatur. *Apozi-*
ma quoq; de seminibus quod in
capitulo colice passionis nomina-
uimus detur et assuescat in potu
sumere vinum purum. Si vero ci-
bus non egreditur sed res subtilis
et alba et aquosa cum quasunt ea
que epatis significant debilitatez
egro tribuatur id quod fit de sco-
ria et dialibanum et trocisci cale-
facientes epar quos nominauim⁹
et electuarium dyacalamentũ. qd.
R. folioꝝ rute folioꝝ calamẽ-
ti siccoꝝ ameos carui keisim zi-
ziberis cinamomi macropiperis
omniũ partes equales conficiantur
cum melle cocto et dentur alia me-
dicamina que nominauimus in
capitulo epatis. Ex his q̃ ipsũ ca-
lesciunt et pfortant. Si autẽ cũ pdeã
egritudine non fuerit significatio
debilitatis epatis: imo qd egreditur
cũ fluxu subtile est et albũ et fiat in

stomacho grauitas puluis de granatis ad transglutiendū dandus est q.℞. ossium granatorū acetosorum assatorū tritorum vt alcohol 3.c. carui semis coriandri amboꝝ aceto acerrimo infusorūz et postea assatorum ana. 3.℞. xilo caracte sumach balauſtie oīm añ. 3.℞. Puluerizantur optime et cōmisceantur et detur ex eis puluis ad transglutiendū. **Electuariū** q. qd. d. carazi detur qd. ℞. arilloꝝ passarum tritorū vt alcohol libram vnā mirtilloꝝ siccorum puluerizatoꝝ vt alcohol libram mediā xilocaracte nabati balauſtie semis tamarisci ameos oīm añ. 3.℞. pficiantur cū melle de cana mellis aut cū melle apum optime despumato et ex electuario sumat. Si autē qd. egreditur citrini fuerit et añū mordicat et eger sit tim patiatur et febrez trocisci pstrictiui de spodioꝝ aqua sanich ordeide detur. **Trocisci pstrictiui** d. spodio ℞. rosarum rubeaz spodij amboꝝ rum añ. 3.℞. semis acetose sumach balauſtie gūmi arabici oīm. añ. 3.℞. v. informetur trocisci pōdere. 3.℞. quozū vnus cū. 3.℞. i. de rob citoniorū simplici sumatur aqua vero sanich ordeide quaz diximus ita sit ordeum fractum in aqua ipsum cooperiente bulliat donec aqua inspissetur deinde coletur et bibatur ex ea. 3.℞. iij. cum tribus. 3.℞. spodij et gūmi arabici eadem quātitate. **Qd**

si ex fluxu ventris euenerit: excoꝛiatio puluis de bolo ad transglutiendum detur qui. ℞. psillij. 3.℞. seminis plantaginis. 3.℞. gūmi arabici boliarmeni amboꝝ añ. 3.℞. iij. psillium assetur et gummi et bolum puluerizet et cōmisceantur et sumantur in potu ex eo in mane. 3.℞. iij. cū rob de citonijs et circa noctem tantūdem. **Libus** vero eius sit pulmētum factum cum granis granatorū et passis cuz aqua et aceto et cibus factus cuz succo vne acerbe et sinnachia et tasea admiscetur succus sumach et his similia cibaria. **Trocisci** de balauſtijs qui p̄tinue pferunt dyarrie dandi sunt cū fluxus fuerit superfluous: siue habeat sanguinem admittit siue non. ℞. gallarum silliquarū nabatis seminis tamarisci olibai balauſtie oīm partes equales opij gummi arabici amboꝝ ana partes mediā informantur trocisci pondere. 3.℞. ex qbus vnus cū vino sumatur. Si neq. calor affuerit neq. febris. S. si febris affuerit cuz rob de citonijs acetosis sumatur: qui tunc dandi sunt cū ventris fluxus superfluous fuerit. **Trocisci** ad tenasmonem. Qui dandi sunt cū caloris absentia fuerit et ventositas erit nociua et sonit. ℞. seminis iusquiami albi. seminis aneti. seminis feniculi oīmū. 3.℞. ameos. 3.℞. i. et. f. opij. 3.℞. iij. seminis apij. 3.℞. fiant trocisci

de quibus pondus vnius aurei in potu sumatur. Confectio de storace que antiquo ventris fluxui conferens ac tenasmon cum neqz febris neqz calor affuerit: sed erit ventositas nociua danda est. R. castorei opij azari storacis liquis mirre semis iusquiami nigri thuris omnium ptes equales mellis quod sufficit ad specierum confectionem. Cuius dosis sit. 3. ij. vsqz ad tres. Si autem postq tenasmon decem transierit dies non visa fuerint medicamina conferre et eger supra pectinem sentit dolorem redeundum est ad clistere. Clistere constrictiuum R. panici excorticati lentius excorticatarum rosarum siccarum balaustris capullarum glandium oiz ana. m. i. omnia in tribus libris aque coquantur donec ad libram vna et mediam redeant et colentur deinde sumantur ceruse cineris papiri babilonici aut cineris papiri amboz ana. 3. i. boli armenici. 3. f. vitellus oui vnius assati durus olei rosei. 3. f. Ex his omnibus in predicto apozimate fricando dissolutis clisterizetur eger semel aut bis. Quod si tenasmon fuerit longi temporis in quo non egreditur sanguis: sed casura alba musciclagini similis. Adedecamē putredinis qd in caplo d cura gingiuarum putridarum nominauimus dandum est Ex quo i apozimate eorum qd nominauimus fri

cato dissoluto clistere semel aut bis fiat. Et si ex ventris fluxus in ventre vehemens mordicatio secuta fuerit clistere fiat ex oleo roseo tepido Si autem nullomodo mordicat clistere fiat ex illo medicamine multotiens addatur donec sanetur epithima de quo venter cum fluxus superfluit virtus est debilitata linimentum est. R. gallie acassie ciperi mirre gallarum cipressi chiris omnium partes equales. Ex his omnibus vino veteri aut succo citoniorum conspersis liniatur venter. Huic quoque quandoque additur panis biscoctus de furia. Si autem cum hac egritudine fuerit calor epithia fieri conuenit ex duobus sandalis et rosis: et bolo armeno et sansel et gallier pane bis cocto cum succo marianorum et citoniorum et mirrino. Quod si eger vehementer patiatur tenasmon et sepe vadat ad sellam et tamen nihil egrediatur collirium istud subiiciatur. Est enim mirabile ad sedandum tenasmon quod Recipe thuris litij croci gummi arabici omnium ana. 3. i. opij. 3. ij. informentur colliria et superponantur

Fluxu

ventris pestilentia^s li. i. fori verū aliqua species dyarrie dicitur pestilentialis. vt dicitur. Aduerte fluxus ventris in genere triplex est lyentericus. inde dicitur lyenteria. Dyarricus inde dicitur dyarrica. Dissintericus inde dicitur dissinteria. de hoc sunt vsq. Cruda lyen simplexqz dyar. cum sanguine dissin. Zycenteria est velox exitus cibi et potus a stomacho

cho in eisdem q̄ualitatibus vel quasi quib⁹ come
sti sunt. 6°. ampho. cōmēto p̄mo. dicit **Ha⁹**. ad
litteram. **C**ausa talis velocis exitus cibi a sto
macho ante eius digestionez duplex est. Una est
mala compo humida lubrica cum materia vel si
ne infundo stomachi. verum vt plurimū est talis
lubricitas in fundo stomachi: rōne materie flāti
ce adherentis ibidem. **A**lia causa est vlceratio
aliqualis in fundo stomachi: quia bozorde pos
sibili ibi fuit generatū vel materia colerica de pos
sibili vlceravit partem illam: ideo cibo aduenien
te fit mordicatio ⁊ incitatio expulsiue vt inde ex
pellat casus p̄tingit p̄tes q̄busdāz adustis p̄p̄
ynam istarum causarum: stomachus nō potest re
tinere tēpore sufficienti. pro digestione ei⁹ qd̄ tē
pus cōmuniter in sanitate. xij. vel. xv. horarum v̄l
circa scdm lenitatem vel grossiūem maiorem vel
minorem cibi. vt dicit **Auic. 3°. can. caplo de tar**
ditate decoctōis cibi a stomacho. verum in egri
tudinibus ⁊ in fluxibus ventris est breuius tēp⁹
⁊ in quibusdam egritudinibus longius: quia di
gestiua debilioz. **E**t intelligas talem moram cibi
in stomacho. quātum ad eius partem grossiorem
quia pars eius subtilis continue transcolatur ad
intestinum ieiunū. **E**t inde attrahitur per mēse
raycas ab ip̄o separe: ⁊ sic paulatim pars superior
stomachi ianitur. ideo post sex vel septem horas
appetimus cibum vt famescimus. licet in fundo
stomachi sit porō magna cibi preassumpti quia
fames est inanitio officij stomachi sensata. 4°.
de morbo in caplo. 1°. **D**yarria est fluxus ven
tris humoralis ⁊ iste est multiplex in specie. quia
sunt nouem species vel decem rōne particule
mandantis ⁊ recipientis cum nocuimento ⁊ ra
tione cause materialis quod est in dyarria que fit
a cerebro perviam catarrhi materia descendit a ca
pite ad stomachum per poros meatus extra ip̄as
venas. talis fluxus est de materia flātica que des
cendens ad stomachum comouet chilositate
⁊ humores existentes in concauo stomachi ⁊ fa
cit eos fluere ad inferius. Si talis materia reu
matica descendens corrumpit aliquatū cibum in
stomacho. ex ista causa duplici fluxus vnetis p
viam catarrhi a capite durat quibusdam dieb⁹ ter
vel quater in die ⁊ egesta sunt aliquatū spumosa
cum grauitate capitis. ypo. 1°. ampho. Quibus
cūq; spumosis. **A**lii talis fluxus ventris p viā ca
tarrhi a capite fit a materia contenta in capite in
fravenas ⁊ arterias capitis ⁊ tunc est mate⁹ cō
mixta colica ⁊ flātica ⁊ talis materia venit per ve

nas capitis ad inferius: ⁊ cōmouet humores in
venis subiacentib⁹ ⁊ facit eos fluere ad epar. ⁊ p
psequēs ad intestina talis est maior post somnu
⁊ non possunt bene dormire somniant mala. **I**n
pncipio egesta fuerūt quasi spumosa textu dicto
ypo. 1°. ampho. **I**ste fluxus de possibili subsequē
ad p̄mū: ⁊ durat. **A**lia est dyarria que fit a sto
macho. **I**sta dyarria stomachalis est multiplex.
Quedam est perorismalis durat duobus aut tri
bus diebus. nam materia sordida congregat in
stomacho in quibusdam potissime in gulosis vel
crapulosis talis materia congregata in cōcauo
stomachi. insultat a natura stomachi ab ip̄a ex
pulsiva: sed materia acuta vel p̄gitiua fuerit v̄l
ab ip̄a p̄tentiua si p̄gitiua non fuerit nam ip̄a
desinit talem materiā non potens eam sustinere
Ideo ascēllat q̄busdāz vicib⁹ duobus aut trib⁹ die
bus. verū talis materia augmentat ⁊ multiplica
tur ex cibo sup̄uēiēte. qz aliqua portio ei⁹ cōm̄pi
tur rōne talis ma⁹ p̄mote. **I**deo non est mirādū
si duob⁹ aut tribus diebus ascēllēt de tali ma⁹ sto
machali quibusdam vicib⁹. **A**lia ē dyarria sto
machalis q̄ mēst q̄busdam delicatis macillēz ex
debilitate digestiue que durat plib⁹ dieb⁹. nam
cib⁹ in talib⁹ male digeritur ⁊ quasi aliquali cor
ruptione semicorripitur. **I**do a stomacho expel
litur ad ip̄a intestina. nam p̄tentiua grauata a ta
li sordido desinit abire. 6°. de morbo in caplo p̄o
Idem dicit. 6°. de morbo in c°. penult°. **A**lii ista
dyarria stomachal ex debilitate digestiue ⁊ ex ali
quali corruptōe cibi in stomacho: vt est in die na
turali vsq; ad duas vel tres fellas quibusdāz fe
bricitantib⁹ feb. p̄mua: vel q̄busdā pleurenticis. ⁊
cōiter cōicat in tali fluxu ventositas in intestinis
Ideo qdam eoz habent singultum. cōiter oīs
moriuntur: quia virtutes naturales stomachi in
cipiunt mortificari: ymo febricitantes in regione
extranea potissime senes moriuntur cum ista spe
cie dyarrie est casus notandus. **A**lia est dyar
ria stomachalis ⁊ intestinalis: quia primoz intes
tinorum p̄munit ⁊ de possibili inferioruz finis
lirer que pluries fit in pueris. ⁊ fit a nerub⁹ lon
gis lubricantibus ip̄a prima intestina fundi sto
machi. nam isti sunt vermes longi qui lubricant
intestina. ideo dicūtur lumbrici a lubricitate quā
inducunt. **A**lia est dyarria que fit ex opilatio
ne mēseraycarū venarum que fit cōmuniter a ci
bis grossis ⁊ dulcibus: potissime in gulosis. fit si
militer interdum ex materia humoralis apostemo
sa. sed tunc concomitatur feb. cum notabili dol.

deetri ypodundrij. 5. de interiorib⁹ in ca. penulti^o.
 Alia ē dyarria epatica fellea in qua multa co.
 ab epate et eius venis: et a cistifellis expellitur de
 ista communiter vlceratur intestina et venit in dis
 sinteriam intestinale. Alia est dyarria humo
 ralis a toto corpore. Ista fit interdum per viam
 crasis et mundificationis. interdum fit per viam sin
 thomatis quod cognoscitur si confert et bene fe
 rant: ex bona tolerantia et econtra. in ista euacu
 antur omnes humores. ex ista veniunt in dissinte
 riam intestinale. sed non tantum sicut ex predi
 cta. Alia est dyarria que fit a toto corpore de
 materia corrupta semiueneriosa ex se vel ratione
 veneni preassumpti cum cibo vel alias cum qua
 communicat submersio pulsus et eius debilitas
 ista contingit pluribus post comestione funga
 rum malarum vel vuarum arance vel ficu cum
 culo aperto quia ibi intrant arance et similes ba
 bote talis fluxus dyarriacus dicitur pestilentialis
 communiter moriuntur: et si conualescunt rema
 nent debiles. quidam depilantur in cuti. quidam
 perdunt ungues. Alia est dyarria splenetica:
 cum egestionem subnigra. tunc venit materia a ve
 nis et arterijs regionis splenis: vel cum egestis
 multum nigris. tunc venit materia a spongiosa
 te splenis. si talis veniat in principio mortale. 4.
 ampho. canone illo. Ex egritudinib⁹ quibuscun
 q^{ue} incipientibus. et in. 4. can. sequentibus: q^{uia} ma
 teria pessimat incorrupta expellitur arguens vir
 tute debilem: non potentem expectare tempus
 correctionis ipsius. Alia est dyarria que fit p
 pter liquefactionem humiditatum membrorum: ut
 fit in p^{er}iculis et quibusdam p^{ro}p^{ri}is mori in a
 cutis. Dissintaria est fluxus ventris sanguine
 cum sanguine multo per intervalla vel paucos. 6.
 de morbo cap^{itulo} penultimo. Idem dicit. 5. de inte
 riorib⁹ in cap^{itulo} penulti^o. nam dissintaria nomen
 grecum est describens fluxum sanguinis per in
 terualla. ut dicit Symon ianensis in suis synoni
 mis. Unde dissintaria duplex est epatica. alia
 est intestinalis. et ista a quibusdam modernis ap
 pellatur dissintaria vera. alia appellatur novera.
 Ba^{ptista} aut in. 6. de morbo in cap^{itulo} penulti^o. vocat
 utraq^{ue} veram. Epatica est fluxus humoralis cum
 portione magna sanguinis per intervalla veni
 ens sine excoctione intestinoz. 6. de morbo
 in cap^{itulo} penultimo. Idem dicit. 5. de interiori
 bus in cap^{itulo} penultimo. Ista habet tres species
 ut dicit Ba^{ptista} ibidem. Una species dissintarie epa
 tice est in qua expellitur sanguis satis naturalis

per egestionem a bonitate virtutis expulsiue ve
 narum epatis: ut contingit in pluribus casibus.
 puta in ociosis crapulas qui dimiserunt exercitia
 et labores. et quibusdam emunatis. et quibusda
 qui dimiserunt flobothomias assuetas: vel alias
 euacuationes sanguinis perdididerunt. et quibus
 dam repletis sanguine multo qui sumpserunt me
 dicinas leues et non violentas. et in crisi bona ali
 quarum febrium signis digestionis apparenti
 bus. Debiles in arte dubitant in tali egestione san
 guinis: quia ignorant ea que raro contingunt ut
 dicit Galienus in locis allegatis statim. Alia
 est species dissintarie epatice in qua expellit^{ur} san
 guis ad modum loture carnis dum animal inter
 ficitur ex debili contentiua epatis. 6. de morbo
 in cap^{itulo} penulti^o. In processu exit sanguis gros
 sior: et exit cum quadam erugine sanguinis. post
 ea cum grossiori quasi fece vini quia contentiua
 epatis fortificatur. ideo digestio epatis plus dige
 rit. ideo exit plus sanguinis inspissatus ad mo
 dum fecis vini. Verba sunt Galieni in locis di
 ctis. Alia est species dissintarie epatice in qua
 exit sanguis nigrior naturali sanguine et lucid^{us}.
 quasi mixtura sanguinis et colere nigre. quia san
 guis migrescit in mora aliquali in ipsis intestinis
 quia refrigeratur et claritas amittitur. ut dicit Ga
 lienus. 6. de morbo in cap^{itulo} penultimo. Idem di
 cit. 5. de interioribus in cap^{itulo} penultimo. In isto
 leduntur plures virtutes naturales epatis et vena
 rum. ut dicitur statim in sequentibus. Dissin
 teria intestinalis est fluxus colere cum portione
 modica sanguinis in processu propter excoctio
 nem intestinoz in ratione materie acute. Aliq^{uando}
 est purus sanguis et interdum sicut sanguis
 fuga cum sanie mixtus. Aliquando cum cortice
 seu pellicula intestinoz causa quorum sunt vul
 nera intestinoz. 6. de morbo in cap^{itulo} penul
 timo. Idem quarto ampho. comento illo. Dis
 sintaria si a felle nigro inchoauerit et c. Et comen
 to illius can. Si a dissintaria iam habito. Idem
 6. ampho. comento tertio et c. Ista talis dissin
 teria fit interdum in superioribus et gracilibus in
 testinis tunc est dolor supra umbelicuz et q^uritas
 pinguedinis et sanguinis se valde modica: cum
 hoc sunt satis permixta cum egestis et in p^{ro}cessu
 exeit cortices satis subtiles. Interdu fit talis dis
 sintaria in grossis et medijs intestinis: tunc est dol.
 subumbilico et q^uritas sanguis et piguedis e ma
 ior et min^{us} permixta et egestis et in p^{ro}cessu exeit corti
 ces intestinoz magis grossi et materiales: q^{uia} illa sunt

philippe studiosus
 made r hys

Omnia vana somnia in amore inuenerunt
 Viri amantur curioſi vros inſpicis faciendo charmi
 Quod tranſiſſit cinis quam flama ſupram homo

xerie epatice est morbus cōsimilis. quia mala cō-
 plexio calida vel frigida in epate corrumpens ip-
 sam contentiuā in actione. Ideo tales morbum
 cōcomitatur morbus officialis qui est i recepta-
 culo puta inanitio. Et licet de possibili talis mor-
 bus cōsimilis possit esse mala complexio calida
 cum aliquā materia infecta corrumpens cōten-
 tiuam in actione. vt plurimū tamen est mala cō-
 plexio frigida epatis corrumpens contentiuam
 i. sui actione et per cōsequens eius digestiuam et sic
 expellitur sāguis ad modum loture carnis. quia
 contentiuā in de grauata desinit ipm abire: ante
 sui digestionem. quod pater: quia vt plurimū in-
 cipit quibusdam diebus sine febre. et cum bono
 appetitu ad cibum. vt vult *Galienus*. 5°. de inte-
 rioribus in caplo penultio. quod non fit in mala
 complexione calida epatis vt inferius in cura de
 clarabitur. ymo incipit cum febre aliquā com-
 muniter. ¶ In dissinteria intestinali est mor-
 bus in receptaculo: quia repllo humorum acuto-
 rum in eis cōmunicando secum morbum cōmu-
 nem: quia solutionem continui. ¶ Quelibet ha-
 rum pro morbo descripto est nocuementū digesti-
 ue et expulsiue dictorum membrorum. 11°. de inge-
 mio in caplo. 2°. et. 8°. vt superius pluries dictum
 est. ¶ Pro illo exeunte in prima specie dissinterie
 epatice non est. ex nocuemento expulsiue nec alte-
 rius virtutis. ymo ē a bonitate et. pulsiue epatis:
 et venarum. Et quo acquiritur sanitas: vt declarat
Galienus in simili. 3°. de morbo in caplo penul-
 timo auctoritate diodij. ¶ Pro illo exeunte i spe-
 cie secunda dissinterie est nocuementū contentiue
 epatis. nam ipsa inde grauata desinit abire illuz
 chylum semicōuersum in sanguinem. ideo exit ad
 modum loture carnis nouiter decollati animalis
 Consequenter est nocuementum ipsius digestiue
 epatis: quia contentiuā epatis non detinet vsqz
 quo ipsa compleuisset actionem. ¶ Pro illo exe-
 unte in tertia specie dissinterie epatice est nocu-
 mentum expulsiue et contentiue epatis et vena-
 rum. nam quelibet deficit in actione propria et si-
 bi debita per naturam cōmuniter tales moriun-
 tur. ¶ Pro illo exeunte in dissinteria intestinali
 cōmuniter est nocuementum ipsius expulsiue inci-
 tata a materia pūgitua: quia expulsiua a qua-
 li incitatur contentiuā a q̄to. quia ab illo grauā-
 tur: ideo desinit ipsum abire. 6°. de interioribus in
 caplo pmo. Idez dicit. 6°. de morbo in ca° penul-
 timo. Alia exeuntia in dissinteria epatica et inte-
 stinali sunt nocuementa actiue seu passio principa-

liter virtutum naturalium totius corporis ratioe
 inanitionis spirituum naturalium et nutrimenti.
 ¶ Exiens autem in prima specie dissinterie epa-
 tice non est nocuementū actiue nec passio alicuius
 virtutis: quia non infert nocuementum: s̄ iuuamē-
 tum vt est dictum.

Istis clarificatis cura cuius
 qz fluxus ve-
 tris tibi patefcit. Prius autem q̄ in cura pcedas
 scire et cognoscere oportet quem speciem fluxus
 ventris patitur: quia in hoc cura diuersificatur.

Siquis ergo lyenteriam perfectam vel
 incipientem firmari habuerit p
 dissinteriam in febre putrida mortale fugias: sin-
 gas te non posse vacare in cura. quia signum est
 q̄ virtutes naturales stomachi incipiunt mori-
 ficari potissime retentiua et digestiua. propter qd
 omnes moriuntur.

Siquis ergo lyenteriam patitur sine fe-
 bre ex mala cōplone humida
 cum materia flātica lubricate fundum stomachi
 et ipa intestina. quod patefcit ex substantia exeu-
 tis: quia cum limositate et muscilagine: ex habi-
 tudine corporis sumat omni mane in aurozavlan-
 te duos mirabolanos kebulos cōditos quos co-
 gnoscere poteris: quia tales sunt maiores alij.
 et in itroitu lecti: vel post primū somnū sumat qn
 decim granavel circa piperis integra transgluti-
 at: et ante prandium et ante cenam per vnam ho-
 raz sumat de dyatrion pipereon duos bolos sine
 potu: vel dyacitonitē cum speciebus vtatur in ci-
 bo piperata facta cum carnibus mutonis iuue-
 nis. Etatur brodijs galline cum alijs coctis sal-
 uia maiorana menta. yfopo. et vtatur carnibus to-
 stis cuz salsa pipens vel c̄alliata vel mostarda. et
 similibus. Et si in processu cure cum hoc op̄reia
 id est eructuatio acerosa prius non existens sup-
 ueniat bonum. arguitur auctoritate ypo. 6°. am-
 pho. cañ. pmo. Idez dicit *Ha* in p̄mento signū
 est q̄ contentiuā stomachi fortificatur. et per ple-
 queus eius digestiua. Etatur vino grosso parus
 limphato cuz aqua ferrata in qua remolliat ma-
 stid. p. i. et cum illa aqua coquatur carnes.

Et si quis lyenteriam ex vlcere stomas-
 chi: puta in fundo habuerit
 quod patefcit ex aliquāli dol. supravmbilicum et
 punctione in parte illa: et ex natura exeuntium
 quia non sunt multū viscosa: nec cum limositate
 mag. Detur mediū colear boli ar^{ci} subalissi pul-
 uerzati cū modico vini limphati cū aqua ro. fer

rata vel cū aqua p̄muni ferrata bis in die: ante pr̄dium et ante cenam. vel detur sic modicū de cortice thuris subtilissime puluerizati vel fiat puluis de istis duobus. vel fiant pillule iste de quib⁹ sumat iij. vel quattuor ante cenā: et ante pr̄dium p̄ duas horas. R. boli ar. cortic⁹ thuris. 3. iij. coralli rub. 3. iij. terre sigillate. 3. iij. et 3. f. sumach mirtilloz. 3. i. s. guinis draconis. 3. f. fiat pillule cū aqua sumach viscosa eis competūt pedes porci: vituli bene cocti. loco horum de mane detur modicū lac⁹ capre vel ouū cum modico boli ar. et san. dra. subtilissime puluerizati vel per se. nam lac de se abstergit ratione partis sero: sero consolidat. 3do sumat sero et mane ante prandium et ante cenam duabus horis in q̄ritate medi⁹ gobelli.

Et si quis dyarriam habuerit ex materia flāca descendēte de capite ad stomachū p̄ poros extrayenas. q̄d patescit q̄ tal⁹ dyarria stat cum grauitate capitis et stomachi: et egesta sūt aliquantū spumosa et aimpullosa et ascellant p̄munit magis post somnū dicit ypo. 7o. ampho. cañ. illo. Quibuscumq̄ spumosi egestiones. talis teneat dietam exsiccatiuam. paruz dormiant. Etatur risi cocto sero et mane cū brodio carniū pullis perdicibus auiculis carmb⁹ mutonis iuuenis assatis. piris coctis. coctanis coctis. Et fiat sacculi parui de duabus vel trib⁹ partibus milij conuassati. et aliquantū torrefacti super tegula et quarta parte salis puluerizati. et torrefacti applicentur calidi super commissurā capitis: pluries innouando bene calidos. Persumetur pluries in naribus ter vel quater in die et nocte cum olibano seu cum cortice thuris. sic confortato cerebro mandante: cessabit fluxus. dum tamen membrum recipiens confortetur: puta stomachus cum emplastro de solo mastice. vñ sic. Recipe lapdani. 3. i. mastice. 3. f. terebinthine. 3. f. mente sicce. 3. i. coralli rubei. 3. f. malapentur omnia cū oleo de mastice fiat emplastrū ad modum scuti supra alutā pro stomacho. Vel fiat istud vnguentum. Recipe olei mastiq̄ q̄terium. i. olei nardini quarteriū. f. mastice subtilissime puluerizati. 3. i. coralli rub. 3. i. mente sicce. 3. f. aloes cicotini. 3. i. cere modicū. fiat vnguentum liquidum cum quo inungat sibi stomachum sero et mane.

Et si quis dyarriam humorealem habuerit ex materia descendente a venis cerebri et partium superiorum. quod patescit: quia talis fluxus est de materia flāca et colerica cum spuma in principio, et aliquantū grauitate

capitis cum debili somno et malis somnijs. et est maior post somnum. In primis tribus aut quattuor diebus sufficit sibi dieta dicta. Consequenter loco vini grossi si febricitans fuerit detur sibi de syrupo de ribes: vel mirtilloz: vel citonio: vel de papauere cum aqua ferrata. fiat plena castea modica cum vino cocleari horum paratur cibus cum aqua ferrata. Consequenter circa sextum diem si vrine sint satis colorate. vel partes bene venenosus fuerit sibi obothometur de mediana vel de capitali vena. si bene grossa et apparens fuerit. Consequenter si non constringatur circa decimū vel duodecimū diem sumat qualibet mane in auroz duos mirabolanos conditos kebulos vel citrinos. Vel detur sibi in duodecimo die vel in. 4. i. non ante: quia magis prologaretur passio in quo est error cōmuni. De reubarbaro assato et mirabolanis assatis fiat sic. R. reubarbar. assati super tegula. 3. iij. cortic⁹ mirabolanz kebuloz: assatorum. 3. iij. puluerizentur et incorporentur cum modico syrupo mirtilloz fiat massa que dissoluatur cum modico syrupo dicti limphati cum aqua ros. fiat potus detur in auroz. Et si cum his dictis non restringatur: in. 14. vel. 17. die: tunc indiget medicina vomica ad diuerendum intentione ypo. 6. ampho. cañone illo. Et dyarria habito diuturna spontaneus vomitus superueniens soluit egritudinem ga. in cōmento dicit. q̄ in hoc dat auctoritas medico dandi medicinam vomicam. vt materia diuertatur et p̄sequens talis fluxus restringatur fiat sibi potus de decoctione raphani et attriptis cum toto cum oleo et modico croci et aceti. fiat potus pro vomitu sumpto cibo post vnam horam. Vel comedat tres vel quattuor bolos de raphano in principio prandij per duos dies. Consequenter detur iste supradictus potus ad vomendum.

Et si quis dyarriam stomachalem sine febre habuerit: puta ex serbido ibidem congregato ratione mali regiminis vt quia gulosus et laboriosus. quod patescit similiter ex natura expulsoz: quia egesta semichylota subalbida cū querela aliquantū ipsius stomachi et ascellant post somnū: quia cibus preassumptus quodammodo corrumpitur et materia stomachalis insultatur: talis non est restringendus nisi cum dieta de duobus aut tribus diebus. Etatur risi cocto cum carmb⁹ et pullis et auiculis tostis. Etatur vino grosso rubeo par liphato cū aqua ferrata, cū qua etiā pareat cib⁹ et. xx. gna uasticia.

remolliantur in ea per diem et noctem. In tertia
l'i quarta die si necesse fuerit: sumat in auroa du
os mirabolanos kebulos conditos continuan
do duobus aut tribus diebus. in principio pran
dij capiat tostam infusam in bona vernacha vel
in vino cocto nil potando desuper. Vel sumat de
coziandro confecto. i. coctear ante cibuz. Vel ca
piat de puluere sequenti cum modicovini vel vi
tello oui: vel cum tosta. R. coziandri bene prepa
rati. 3. ij. anillozum. 3. i. maq. 3. ij. sumach spodij añ
3. f. panis zuccari ad pond' oim. fiat puluis sub
tilis prouocet sibi somnum ¶ Si hoc durauerit
non obstantibus istis prouocetur sibi vomitus.
intentione ypocras. 6. ampho. canone statim di
cto. nam fit diuersio materie: nec non euacuatio
materie sordide stomachal' que ē potissima caus
sa tal' fluxus.

Et si quis dyarriam stomachalem sine
febre habuerit ex debilitate
digestiue stomachi. quod patescit: quia tal' fluxus
venit per interualla et sepe cum rugitu stomachi
et laterum chilosis aquosus per vnam diem vel
duos. tal' viret frigida et humidat' offas et brodia
vtatur aqua ferrata in omnib' in qua remollian
tur mastiq. xx. vel. xxx. grana. Et detur sibi de ma
ne la c ovinū in quo ferrum ignitum sit extinctū
pluries vtantur zinzibere coriandro confecto: et
cynamomo et galanga per se ante cibum et cum
cibo. Etatur puluere sequenti ante prandiu cum
modico lacti: vel cum vitello oui: vel cum vipa sibi
potu. et in fine mense cum vipa in prandio et in ce
na. R. maq. coziandri preparati añ. 3. ij. interiori
cynamomi. 3. f. galange. 3. i. gariofilozū. 3. f. spo
dij assi anillozum ana. 3. f. panis zuccari. quart.
f. fiat puluis. Potest vti de dyacitonitem cū spe
cieb' ante cibum per horam: et teneat emplastrū
supra stomachū de mastice solo. v' de mastice in
tertia parte et duabus partibus lapdani: vel mun
guatur stomachus cum oleo mastiq. superspergēs
do desuper puluerem mastiq. ¶ Pro preseruatio
ne vtatur isto puluere cum tostauini in fine men
se. R. coziandri preparati cubebarum ana. 3.
ij. zinzibri albi. 3. f. cynamomi. 3. ij. piperis longi
gariofilozum nuq. musca. granorum paradisi ma
cis ana. 3. ij. galange. 3. i. panis zuccari. 3. 4. fiat
pulus regia. ¶ Et si alicui febricitanti se. putri
da dyarria stomachalis superuenerit non in die
cretica nec per viam crisis: sed ex debilitate dige
stiue stomachi et aliquali corruptione cibi in sto
macho cum qua cōmuniter communicat singul
tus. cōmuniter et vt plurimū moriuntur: quia vir

tutes naturales stomachi incipiunt mortificari.
quod patet: quia in illo expulso apparet cibus
non perfecte digestus. ymo portio aliqualis ipsi
us exeuntis apparet sub forma cibi preassump
ti. Ideo estote cauti in pronosticando. Ideo vta
tur carnibus tostis in suo colaticio cum puluere
maq. in duabus partibus. et tertia parte coziandri
preparati. et magna per se alias et magna parte.
quia immediate ciuamomi electi quo puluere
potest vti similiter cum tosta ifusa in vino in fine
mense.

Et si quis in infanti vel in puericia dy
arriam stomachalem vel inte
stinalē habuerit ex sordido stomachali v' lum
bricis lumbricantibus fundum stomachi. et ipsa
prima intestina cōmuniter damus eis per duos bi
es ante prandium et plus. i. coctear seminis ceto
tonice non conq'ssati vt eius virtus plus duret in
stomacho: et non infusi in aceto. quia tunc paruz
valet. sed si fuerint febricitantes damus cum mo
dico aque ros. vel portulace. si non sint febricitan
tes damus cum modico mell' v' cum vitello oui
aliqui infundunt per noctem in aceto: vt repina
tur eius excedens caliditas malefaciunt. qz tunc
parum operatur contravermes cum operetur ra
tione amaritudinis et odoris causantis vertiginē
in eis. vt dicit B. 4. de ingemo i fine Et facim'
eis emplastrū contra ipsovermes. R. succi folio
rum perfici. succi crasule minoris. succi absintij.
añ. R. f. fell' bouis. 3. i. aceti. 3. f. se. cōtra lūbricos
3. ij. farine lupinozum. farine ordeī quod sufficit.
fiat emplastrum satis liquidum applicentur se
ro et mane renouando ipsum faciendo ista dam'
sibi dietam restrictiuam: sorbas: coctana: pira co
cta. de risi de carnibus assatis. de carnibus cito
riorum paratorum cum pane zuccari. talia da
mus in principio refectionis. et damus de corian
dro preparato subtiliter puluerizato. ¶ Damus
de lacte ouium cocto: vt butyrum consumatur.
et si ponimus modicum de sumach preualeret.
¶ Aliqui ponunt modicum coralli cum ipso su
mach bonum est: quia cōfortat stomachum. et in
frigidat a tota natura et ifrigidat aliquantulum. Si
cum istis non restringuntur. demus de coagulo
leporis: vel pedi in defectu illius. 3. f. vel. 3. i. v'
3. f. cum modico aque frigide in estate. vel si forti
ter febricitat. Vel damus pro modico lactis co
cti tempore frigidus. i. defectu coaguli habeam'
caseū bñ antiquū duoz annoz si possum' et bullia
mus in aqua dulci: vt salsedo bñ remoneat. tūc
exsiccam' et ipsum puluerizam'. et dam' modicu

cū modico lactis ouū bene cocti vt butirū bene extrahat: quia laxat relaxando vias. vel dam⁹ cū modico aque rosa. vel portulace loco hor⁹ dam⁹ modicum de semie psilij assi grosso modo cōq̄s sari: et damus cū modico lactis ouū cocti l'ferrati vel cap siliter sed coquat in eo ferrū vel lapilli fluuiales igniti extinguat⁹ et inungam⁹ eis totum vētre cum oleo mastiā: vbi sit aliqua portio olei mirtilloz vel citoniorz superspergēdo de puluere masticiis vbi sit quarta ps pulueri mirtilloz. **I**sta vltima remedia sunt coia ad istam dyarriā et ad venalē tonus corpis: vt dicet infra. **E**t si q̄s dyarriam ex opilatione meseraicaz habuit: qd̄ patefcit: qz est fluxus chilosus subalbid⁹. et si fuerit coloris subrubicūdi scdm eius ptem: signuz ē q̄ talis opilatio ē ab intra quasi i cōcauo epa⁹ qz in capitibus illaz venarū q̄ cōtiguat⁹ cū ipo epate: vbitalis chilositas incipit rubifieri et q̄si in sanguinē conuertri. **S**ilr talis fluxus sit cōmuni⁹ sex horis vel octo post cibum cū grauitate y⁹ pocūdrj dextri cum vniis aliquatiter coloratis et siti aliquali. et paties vsus ē tpius pteritis cibarijs grossis et dulcibus et paties voraciter comedit et festināter. **E**t talis ledit a cibis stipticis quia cū ill⁹ fluxus talis augmētatur. **T**alis ergo in dicta et alias viret stiptica: vtat apituiis: et absteruis vt colaturis cicerū et pisorz vel lentuiz. et q̄ ivētre pulle ponātur cicera. **E**t si fuerit paup: potet ante prādium p tres horas et āte cenam p duas de decoctōe radicis petrocilij absinthij re. et cicerū ru. vel sibi tale mellicratum. **R.** corticis rad. feni. pet⁹. apij. achori añ. 3. ij. absinthij re. m. i. azari. 3. i. se. vtriusqz apij. añ. 3. ij. anisi marati ameos añ. 3. iij. cicerū rub. p. i. mell⁹ al. despumati q̄rī. i. f. mellicum clarificatū ad. ff. i. et. f. et in clarificatiōe addat aceti. 3. f. loco istius mellicrati valet aqua achori vel pureta simplex cum petro. **S**i talis nō curetur i quibusdā dieb⁹ puocetur vomitus post prādium. **R.** radicis raphani. m. i. se. attriplicis cōquassati. 3. i. olei cōis quarī. f. aceti. 3. i. croci. 3. f. ponis. post pausaz intingat pēna i oleo et ponatur infra i gutture. si cum hoc nō euomat: detur sibi. 3. i. succi mediani comicis sambuci vel cū ouo sorbili vtatur per di⁹ cib⁹ et auiculis tostis et bullitis. **E**t vtat cū salsa viridi vtat vino albo et clareto. vtat cinamo⁹ electo et amiso et marat⁹ de mane et in introitu lecti. **E**t si q̄s dyarriam epaticā felleā et venalē habuerit quod patefcit: quia multa colera rubea citrina et vitellina flatica paulatim expellit et iterum viridis per aliquas vices et i modica quāti

tate. quia si i plurib⁹ cess⁹ seu ascellatōib⁹ exeat et i quātitate notabili: mortale. quia matia pessima et venenosa. simili⁹ talis dyarria fellea ē cum siti aliquali et calore et insomnietate et infra paucos dies cōcomitat⁹ dissinteria intestinalis saltē in p⁹ gradu: qz exiit muscillago seu argūgia sāqui nolēta i modica q̄ntate ratōe acuitat⁹ matie. **I**ō dicim⁹. patit⁹ dyarriam tenasimonica aliquādo: si cut dicimus i spēbus dissinterie epance. tal⁹ subito nō ē restringēdus de decem vel duodecim diebus: nisi cū dicta alteratiua et stiptica. **E**t nō cuz medicis vsqzquo materia sit p maiori pte euacuata. i quo errāt practici moderni vt plurimū dantes nucleā vel reubarb. assium et mirabolanos asfos i septima die vel circa. **N**ā talis passio ē acutata: ideo matia nō est euacuata p maiori parte i fra. xij. vel. xij. dies **I**ō cōiter dam⁹ tales medicinas circa. xij. et nō āte. **M**oc faciēduz ē de cōcilio medicorū. aliter faciētes plōgant talem dyarriā et ponūt eum i periculo. tales nō debēt ire ad cellam in quacūqz infestatōe intētiōe **I**kalis i suo p̄mēte. nec debēt sumere ea que appetitū pster nūt. intētiōe eiusd ē. ideo dātes troscos in ista passioe et in alijs q̄plimū errāt ex isto capite. q̄a appetitu pstrato: vtutes necessario debilitātur. ypo. 6. amph. in dissinteria et i oi fluxu potissime elōgato p aliquos dies abstinentia mala. **D**ietet ergo in p̄cipio refectionis cum sorbis vel coctāis vel p̄ris et carnib⁹ citoniorz paratoz addito coriandro. qz facit ad retētiōem cibi i stoma⁹. **I**kalis i suo p̄mēte. vel de portulac⁹ cum aceto et nifi ordeato et auenato ericaz seu torefact⁹ aliquatiter vt depdat laxitas eoz et parētur cuz brodio camū pull⁹ p̄dic⁹ intātum q̄ repleāt⁹ semie sumach. nā sumach ē frigidū stipticū et nō hz saporē malū. silr lac amigd. ē paucis amigd⁹ et decoctione sumach. **P**otest etiā sumere de lētib⁹ bene coctis vel fabis. **S**i rusticus fuerit coctis cū brodio pulle in cui⁹ vētre ponat semis sumach et addat in scutella modicū aceti. potēt aquā ferrataz potissime cisterne vel cū modico zuccari rosa. vel detur iulep rosa. vel de syrupo citoniorū. vel de syrupo de ribes: de medio coclearij horum potest impleri aqua p̄dictā vna tacea. **A**l⁹ q̄ dāt aquam rosā. ad potādum approbo aduētiēte sexto vel septimo die. puocet sibi vomitum leuē post prandium per mediā horā. intētiōe **I**pocras et **S**alie⁹ 6⁹. amphor⁹. ponēdo digitos ab itra. vel plumaz infusam in oleo. vel q̄ sumat de decoctōe radicis raphani et attriplicis. vbi addatur modicum olei et croci. fiat por⁹ per mediā horam post cibū. post

ea post aliam mediā horam inciret naturam ad vomēduin cum pluma infusa in oleo q̄ ponatur infra gutture. Et postq̄ fuerit vomitus puocat̄ sumat de mane et ante cenam mediū vitru aque rosa. de stipitibus: vel aque distillate de balaustiis: vel aque pumellorū et similiū: vel fiat sibi syrūpus talis. **℞.** foliorū plātagi. portulace. anan. i. sumach mirtilloz añ. 3. ij. balaustioz. 3. ij. coralli rubei. 3. f. rosaz rubeaz. p. ij. panis zuceri. ℞. f. fiat sirup⁹ cū aq̄ plātagi. et portulace. et ros. et balaustiarū. **℞.** Si videres vinas tinctas et venas latas slobothomef circa sextū vel septimūz diem de vena epatis anteq̄ vomitus puocetur sic regat̄ vsq̄ ad vndecimū vel duodecimūz diē possunt cū illo tempe applicari vētose magne sine scarificatōne supra stomachū ppe vmbelis cum: **℞.** osequēter i duodeci⁹ vel in tredecio⁹ detur sibi medicina restrictiua que lapādo restringat. Sumat ante cenam et de mane in auroza duos vel tres mirabolanos citrinos cōfectos. hoc faciat duobus aut tribus diebus. **℞.** sumat istaz medicinam fortiorē. **℞.** cortic mirabolanozū citrinorū torrefactorū super regula. 3. iij. et f. reub. ass. 3. i. et f. fiat puluis. inco:petur cum siru⁹ mirtilloz vel citomioz. fiat massa que postea distēpetur cum aqua ros. et modico horum sirupoz. vel distēpetur cum aqua ferrata decoctionis sumach. **℞.** Et detur micleta sero et mane q̄busdam diebus in quāitate castanee cum aqua pluuali decoctōnis sumach bene valet. Et si isto mō nō curet: restringatur decima quarta die. puocet iterū magi fortiter vomitus de cōcilio ypocras. 6. amphorū. canone illo. A diarria habito diuturna quia aliter non possunt bene curari. Ideo dic⁹ in commēto. q̄ ypo. dat autoritatē medico q̄ diuertat materiā ad diuersa loca per vomitū Ideo detur. 3. i. succi mediani corticis sambuci cū ouo forbili. vel cum modico decoctōnis statim dicte cura dyarre ex opilatōne meseraicarū. Et detur post prādium per horam. postea post horam incitetur vomitus cum pēna infusa in oleo posita infra in gutture et p̄tinuere gatur vt supra dictūz ē. Et aliqui laudāt post oua dura cocta i aceto. Et lac ouium coctum acetosum. in quo etiam ferruz ignitum sit extinctum pluribus vicibus i quo sit modicum choriādi prepati puluerizati cū modico choralli rubei et spodiij sit quarta vel quinta pars. Aliqui addūt modicum de cornu cerui adustū et de squama ferri subtilissime puluerizata et de semie acetose et portulace. **℞.** asis multuz laudat ista in suo continēte. Et laudat coagulū le-

poris vel hedi vt est dictum. Et q̄ detur de caseo antiquo bullito in duab⁹ aq̄s et puluerizato et de semie psillij ass. grosso modo cōquassati: damus ista cum modico lactis ouū coctū et ferrati de vltimis remedijs est i v̄tute. dicit **℞.** as i suo continēte et laudat istud emplastrū. Similr q̄ linatur venter et femora retro. **℞.** mastici. thuri aluminis acassie ypoquistidos balaustiarū ro. sanbalis añ. 3. ij. fiat puluis et distēpetur cum rob-citoniozum vel cum sirupo cytomiozū: aut mirtillozum aut sumach. vel cum aqua decoctōnis sumach et modico olei rosa. vel cum oleo rosa. dein de vēter linat et femora. **℞.** sic. **℞.** balaustiarū cupule glandiū acassie thuri añ. p. i. myrthe 3. f. opij. 3. i. iusq̄ami. 3. ij. distēpetur omnia cum aqua decoctōnis papaueri iusq̄ami. linat venter et femora retro p modum emplastri. **℞.** Rasis etiam multū approbat istū puluerem. **℞.** spodiij 3. ij. camphore gra. 5. fiat puluis sumat modicū de isto pulcē vtello oui in auroza vel ante. **℞.** Et sumat cum modico de syrups dictis. **℞.** as recitat i suo continēte: q̄ multi tales non possunt curari de tali fluxu colerico: nisi i processu circa. xij. v. post sumat de lacte vaccino cocto et acetoso cū modico squame fern subtilissime puluerizate sumant i auroza vel ante. vel sumant de lacte dicto vaccino vel ouino acetoso cocto cum aqua decoctionis sumach eq̄s panibus: vsq̄ quo incipiat bene inspissari. quiescat et infrigidetur: et aceter aliquāliter si possibile est. **℞.** Et si quis dyarriaz flegmaticam magi additio et a toto corpore habuerit sine febre vel cum febre: quod ē vt plurimūz q̄ est accidens fluxus quod patescit ex natura ex euntis. quia humoralis materia flegma^{ca} subabida cum grauitate totius corporis cum sit ca lore aliquāli. **℞.** iste talis non idiget potib⁹ ita friscdm q̄ illi q̄ patiūtur dyarriam felleā epaticam nec emplastris ita frigidis. Post p̄mos dies sumat ante cibum duos bolos de carnibus citoniorum paratorū cum pane zuceri: vel citonij cocis i prunis. vel capiat vipam i vino cocto. vel in vernacha si febr̄ sit tepida: et sitis nō sit magna. vel forbis vel fistuq̄ tostis cum pane vel sine pane. **℞.** onsequēter sumat de risi cocto cum brodio pulle in cuius ventre sit sumach. Et vtatur pul gallinis aniculis perdicibus tostis. Etatur vino grosso: vtatur i omnibus aqua ferrata: i qua masstie reuclliatur. quia non inmutabit sapore: et confortabit stomachū et iustina si febr̄ non sit multum valida: da sibi tostam ifusam i vernacha. vel ypocrate vt dictum ē. Potest cage ante cibum

et post: scdm qd magi sibi placuerit. Et sequenter euacuata materia p maiori pre quod patescit ex qritate materie exentis seu expulset hoc post nouem vel decem dies tunc capiat de mane unū mirabolanū conditū vel duos: et sint kebuli et illi sunt maiores alijs. vel capiat unū coclear semis nasturcij assi et parum coquassati cum modico lacti vaccini vel ouium cocti et ferrati: et cum modico ouu. vel capiat d semie psillij coquassati eode mō. Vel sumat de eodem lacte vaccino vel ouino cocto et ferrato. Et si i dicta coctōne poneretur modicū aque decoctōnis sumach rōne febrj eēt bonū adueniēte die. xij^o vel. xij^o. potest sumere istā medicinam et non ante i quo cōmunit errāt modemi. **C** R. cortiq mirabolanoz kebuloz torrefactoꝝ sup regulam. 3. f. reubarb. assi. 3. i. et f. puluerizetur et incorpent cum sirupo mirtilloz qd suffic. fiat massa que postea distempetur cū aqua ros. ferrata qd suffic. fiat potus. detur in auroꝝ. vel detur sibi sero et mane de micleta per duos dies in qritate castanee cum aqua pluniali. hoc facto fiat sibi emplastrū: liniatur venter et femora. **C** R. mastiq thuris aluminis acassie ypoqstid balaustiarū ros. sandal. añ. 3. ij. fiat pul. distēperetur cum rob vel sirupo citoniorum deide liniatur venter et femora retro: bene valet. Vel istud **C** R. balaustiarū cupule glandiū thuri añ. m. i. myrre. m. f. acassie. 3. i. fiat pul. distēpet cuz aq decoctōnis ros. balaustiarū et modico olei citoniorū: liniatur venter et femora retro. Potest cape postea de semie nasturcij assi unū coclear cuz lacte vaccino cocto et ferrato: vel de squama ferri subtilissime puluerizata cum lacte dicto. vel d coctiandro pꝑato et puluerizato cum lacte dicto. siffr vel de omnibus istis hoc committit tue libertati. sfacta euacuātōne valent similr ventose sine scarificātōne posite supra stomachū et supra umbilicū. Aliqua sunt dicta in cura dyarrie epatice fellce que similr valent finaliter si i decimo quarta die non restrigatur puocetur vomitus de concilio ypocraſ et Balie. 6°. amphoz. put dictum est i cura illa tūc valet sibi similr bcna tyriaca et lac vaccini et ouium bene coctū: vt dictū est et ferratum. Aliq addit unū granū opij m. 3. vna tyriace: quam dāt vna vice cū modicovini. **C** Et si quis dyarriam pestilentialē habuerit quia de materia infecta i se vel ratōne veneni psumpti vel cibi venenosi i toto corpore: vt sunt fungi vel ficus cum culo aperto vbi sunt arance et similia tempe meo sunt mortuus vnus magis

ter in medicia quia comederat duas ficus albas cum culo aperto: non vixit nisi p duos dies. **C** Et patescit: quia ascellant materiam ad modum lactis corrupti cum magna grauitate corporis: et magna submissione pulsus: et magna mutatio ne coloris faciei versus nigredinem. Quem casum pluries vidi: tempore autūnali cōmunit moriuntur circa nonum diem. Illi qui euadunt sūt longe cōualeſcentie. Et quidam depilātur in cuti corporis. Quidam perdūt vngues. **C** Valet istis syrupus de ribes: quia satis cordialis. Vel syrupus mirtilloz vel citoniorum: vt talis materia quodāmodo quietetur: et paulatim expellatur. Valet tyriaca bona data in auroꝝ. Dietetur prout statim dictum est in cura dyarrie fellce vini uersalis et flegmatice statim dicte. Utatur auro in decoctōne pulloꝝ et perdicū et margarit et sinaragdis saphiris. Et vtantur sepe i die isto electuario. **C** R. serue rosa. 3. i. et f. cortiq citri. conditi cum pane zuccari. 3. vnam. corticis citri. 3. i. et f. margaritarum electarum. 3. i. iacinctoz sinaragdoꝝ añ. 3. f. serici crudi. 3. i. feminis citri mūdari. 3. ij. semis. acetose. 3. ij. boli armenis ci. terre sigillate. añ. 3. ij. limature auri. 3. i. panis zuccri. quart. ij. pannozum auri puri. x. fiat conditum ad formam zuccari rosa. terendo cum aqua rosac. muscata. vtatur cum potagijs et colaticijs factis de perdicula tosta isto puluere. **R**. limature auri. 3. i. pulueris dyamargariton nouiter facti. 3. f. nucis muscate. 3. f. panis zuccri. 3. f. fiat puluis. Dietetur sicut dictum est. vtatur vino electo et aq ferrata in vino et potagijs vt dictū ē **Et si quis** dyarriam spleneticam habuerit quod patescit ex egestis nigris vel subnigris cum grauitate in regione splenis. Et quia talis est spleneticus semiadustus si egesta fuerint multum nigra in pimis diebus: mortale. auctoritate Ippocraſ i quarto aphorismoꝝ in duobus canonicibus: quia materia pessima et incorrigibilis. Si vero subnigra fuerit: in pimis diebus teneat regimen in cibo et potu dictum in cura dyarrie fellce et embrocetur regio splenis cum aceto tepido decoctōnis floꝝ tamarisci. Infundatur ibi filtrum vel sponsia: et expressum applicetur sepe et sepius ante pꝑadium et ante cenam i sexta die vel circa flōmetur de saluatella sinistra si venosus fuerit. Consequenter in octaua vel. ix^a sumat colaturā sequēte. **R**. floꝝ tamarisci sene eptibumi añ. 3. f. f. decoctio i sero capno in qua infundatur per noctem

cortices mirabolanoꝝ indoꝝ puluerizatoꝝ et
torrefactoꝝ. 3. i. fricetur de mane fortiter et colent
et colature administret. Postea tertia die p^o rei
teret flobotho^a si vtus stet hoc comittat prudē
tie tue in casu quō sit refrect^o. xiiij. de cōci^oypo^o
tis. 6°. amphor^o. puocetur vomitus. nam Ba^o. i.
commēto illi^o. Si dyarria habito diuturna dat cō
cilii et auctoritate medico puocandi vomitum:
vt materia diuertat. Multa sunt posita in cura
dyarrie fellee et epatice que habēt locum in cu
ra huius dyarrie splenetice. que omnia tue pru
dentie comittantur. Et si quis dyarriam propē
liquefactōem humiditātū ipsoꝝ membrōꝝ ha
buerit: put sit in quibusdam ptificis et alijs pro
pinquis morti nutritur cum colaticijs factis de
perdiculis tostis vel turturibus vel gallinis. Et
datur sibi lac ouiu bene coctum et ferratū cū hoc
Et si in decoctōne poneret modicū semis su
mach esset melius. datur sibi farine frumētū coc
te cum aqua ferrata: et in fine addatur modicus
lactis capre vel ouium ferrati. de quo lacte potest
petare loco vini potest potare per interualla d^o vi
no grosso vel subtili limphato cum aqua ferra
ta. abluat extremitates cum aqua tepida simpli
ci ante cenam et de mane ante prandiu. Ista ti
bi sufficiāt.

Ad curam Dissinterie epatice. veni
amus Prius autem q^u i
cura procedas: scire et cognoscere oportet quaz
spēm dissinterie epatice patiat^{ur}: quia i hoc cu
ra diuersificatur. Si quis ergo primā speciez
dissinterie epatice patiat^{ur}. quia fluxum vētris cū
multo sanguine per interualla peccāte solum sui
q^uitate qd patescit. quia exi sanguis satis natu
ralis cito et cū impetu et i magna q^uitate sine de
bilitate corpis. verū aliquādo comittatur graui
tas dextri ypocōdrii. et paties est satis coloratus
cū venis inflatis q^u tenuit regimē multiplicatū
sanguis in ocio vltra solitū non habuit labores
affluos nec euacuātōes sanguis p^{er} flōmias p^{er}
p^{er} emorroyd vel mēstrua vel alias sibi assueras. p^{er}
qui habet mēbrū mutilatū. vnde natura expulsi^a
epatis et venarū eius fortis in se vel exitata a co
lera acuta cōmixta vel p^{er} medicinā expellit a in
testina illū sanguinē exeūtes: q^u interdū coagula
tur in intestinis et s^uitate eorum. s^uatui medicit^{er}
debiles credūt substātiā epatis egeri et expelli. s^u
de interio. in. c. penultio. Aliquādo expulsiua
intestinoꝝ est regulata et fund^ostomachi ē debil^{is}
et de facili recipit illam materiaz: et natura expel
lit per vomitū. In tali ergo dissinteria statim si

at flobotho^a de epatica in bona quāitate extras
hatur vna. ff. et plus: et teneat dietā parum san
guinis generatūa. Et stat ergo spinargijs attri
plicab^o risi pins pomis gundolis et similib^o. vitet
carnes multū nutritiās put p^{er} dices capones gal
linas antiquas. poter aquam bullitā ferrataz cū
modico iulep ros. vel cū modico sirupi deribes
vel mirtilloꝝ vel citonioꝝ vel cum zuccaro rosa. c.
vtatur malogranato. nam ista q^uetant sanguinem
cōmotū. et sic natura expulsiua expellet eum ma
gis regulata. Modo isti tales in p^{er}seruatōne de
bēt flobothomari bis vel ter i anno: nisi supueni
ant eis emorroyde et mēstrua i quāitate bona
Et si q^us secundam speciem dissinterie epatice
habuerit: quia egestiōes sanguis in p^{ri}ncipio sit
ad modū loture carnis dum aial interficit: post
ea i p^{er}cessu exi sicut fer vini. quia cōtētiua epas
fortificatur. ideo digestiua eius magi in eo opat^{ur}.
Nam talis dissinteria sit ex nocumēto: seu mala
actōne seu debili cōtētiue epatis et venarū eius:
vt ē supius dictum intētiōe. Balien. 6°. de mor.
et. 5°. de inter. i caplis penultis. p^{er}pter quod di
gestiua epatis parū et diminute digent et chilum
i sūguine cōuertit. verū ista cōtētiua deficit et le
ditur a mala complōne calida vel fria quod ē vt
plimū: vt dicit ga^o. 5° de inte. c. penultimo. Si
quis ergo spēm dissinterie epatice habuerit rōe
male complōnis calide in cōcauo epatis: et i ei^o
venis. quod patescit. quia incipit fluxus cum se
bre et p^{er}stratōne appetitus ad cibum et cum aliq^u
li appetitu ad potū. vt ponit ga^o: i illo. 5°. de iter.
i. c. penult^o. et pluries cōcomitat tenasimon. D^o
ferātur pluries i die cōfortiāta cōtētiua epas et a
liquālit in frigidatā ipm. Datur ergo sibi pluries
i die et nocte de zucco ros. vbi sit tertia pars mas
sandali. et sepe sumat de conādro bene preparat^o:
et de pticis efficcāt. Etatur aqua ferrata in cibo
et i potu. poter loco vini de syrupo ros. vel ribes:
vel mirtillo vel citonioꝝ de medio coelearij. faci
at vnam taceā cum aqua ferrata dicta. Si vis fa
cere fortiorē sirupū. ff. plātagi. m. i. ros. rube. m. i.
mēte. m. f. mirtillo. 3. ij. sumach. 3. ij. sandaloꝝum
añ. 3. f. balaustiarū. 3. i. zuccari. ro. ff. f. fiat sim^o
cum aqua ferrata ad. ff. i. Et epar emplastret ab
extra sic. ff. ros. m. ij. balaustiarum. m. f. spodiij.
3. ij. puluerizentur et cōficiātur cum equali q^uti
tate farine ordeī. conficiatur cum aqua rosacea.
et modico succi mente et aceti. fiat emplastruz fa
tis liq^udum: de quo ponatur supra epar. Actores
vtūtur trociscis de spodio et lacca cum q^ubusdaz
alijs. Sed quia sunt mali saporis: destruiūt appe

ritum ppter quod debilitatur. q: non possunt re-
fic. ideo ego do in forma pilulari. R. spodij ros.
cinamomi lacee añ. 3. f. boli arc' amidi semis na-
stureij. añ. 3. f. sanguis draco. semis papauerj añ
3. f. temperentur cū succo mēte et plantagis. fiant
pille ad formā ciceri. dēf. quolibet sero circa me-
diam noctē qnq; vel sex. Si vis breui' opari: fac
pillas de spodio et de lacca et amido cum succo
plantagis et admissra eodē modo. potes facere istd
emplastrū si non vult cape istas pillas. R. spo-
dij. 3. i. oim trūsadañ añ. 3. f. ros. rub. 3. i. foliorum
absinthij. 3. f. aceti. 3. f. succi plantagis qd suffic
fiat emplastrū liq̄dum aliqualiē. ¶ Et si q̄s talē
dissinteriam dictam epaticā ad modū loture car-
nis habuerit ex mala complōne fria epatis cor-
rumpēte actōem contrēue ipsius quod patefcit:
quia incipit talis fluxus sine febre q̄busdam die-
bus: 3. in processu febricitet. et habet satis bonuz
appetitū ad cibum: vt ponit Ba. 5. de interio. i.
ca. penultio. Detur sibi in p̄mis diebus quia nō
febricitat de semie nastureij assī conq̄ssati. Detur
sibi cum modico lactis cocti vel ferrati vel cuzvi
tello oui inūgatur regio epari cum oleo mastice
et supaspgatur de isto puluere. R. mastice. 3. iij.
storaq̄calāite. 3. iij. thuris al. et nigri añ. 3. f. 3. pluis
subtil'. Dēf. etiam sibi modicū de lacte ouium co-
cto et ferrato cū modico gariof. subtiliter pulue-
rizatoz. potest epar cathaplasinari cū spongia i-
fusa in vino tepido decoctōnis mastiq̄ thuris sto-
racis calamitē ros folioz cipressi. De cortice thu-
ris cuz tertia parte cinamomi. potest sibi dari cū
modico lactis cocti vel ferrati. Dietet cum risi et
puli perdicib' et auiculis assis et filibus. Veruz
isti tales i processu incurrūt feb. vt dicit Ba. 5.
de intio. in ca. penul. circa mediuz capli. ¶ Si
medici talem febrē puipendūt: dicentes ipos nō
febricitare: nisi ex abstinentia cibi febricitare puta
febre effinera. ideo cibus corrumpitur et egredi-
tur cum epatica egestione Verba sunt Baliani
i loco statim dicto. propter quod oportet i proces-
su cure remedia dicta contēpare et minus cali-
da appropinare: addendo remedijs dictis modi-
cum spodij vel semis portulace vel coralli rubei
l' antere vel arilloz. et cum semie nastureij ponas
tur quarta pars spodij vel coralli rubei et i pul-
uere q̄ spargitur supra epar addatur coralli rub.
3. i. et cum gariof. et corallo q̄ sit tertia pars. vel
q̄ detur lac coctum et ferratum vt dictum est per
se. vel cum. 3. i. coralli rubei puluerizati. Si febr
valida fuerit componādo corticem thuris vel cō-
municando cum eo vnam partem coralli rubei:

prout est dictum in alijs. Nam ex tali febre sup-
ueniente simplici illa mala frigida complex^o epa-
tis depaimitur: licet per ipsam non curetur: quia
superuenit in minori gradu et cum nocumēto ac-
tionis. put et alia dicta sunt.

Et si quis illam speciez dissinterie e-
patice habuerit in qua ex-
sanguis niger sanguine naturali lucidus quasi
mixture sanguis et colere nigre propter qd san-
guis nigrescit et ex mora aliquali in ipis intesti-
nis. Similiter quia refrigeratur claritas amitti-
tur: vt dicit Balian. 6. de morbo. in ca. penul-
timo. Idem dicit. 5. de interiorib'. in ca. penul-
timo. Unde quādo globatur in ipis intestis. p-
pter moram i eis fatui medici dicūt q̄ sit substā-
tia epatis. vt dicit Balian. i locis dictis. In ista
specie peccat sanguis i quāto et i quali. Ideo ta-
lis fluxus est ex nocumēto expulsive et contēue
epari et venarum eius. nam expulsiva icitata ali-
qualiter expellit et contētua desinit abire quātū
illorum humorū grauatur ipis. Ista species in
p̄ncipio cum difficultate curatur inueterata: vel
i sembus non curatur vt plurimuz: talis ista q̄r-
tam diem slobothometur de venā epari: reitēran-
do slobothomiā de mediana vel de epatica sinis-
tra i secto die vel circa. Teneant dietam datam
i alijs speciebus dissinterie epatice de causa cala
epithimādo epar et sic ponēdo vt dictuz est in a-
lijs speciebus de causa calida. Tamen si egestio
nigra vel viridis fuerit vel eruginosa superuene-
rit: vt plurimū moriūtur. hoc videm' de facto. Et
ypo. vult hoc. 4. ampho.

Ad curam dissinterie

Intestinalis veniam'. Prius autē q̄ in cura p-
cedas: scire et cognoscere oportet quam speciez
dissinterie intestinalis patiatur si illam que i gra-
cilibus vel grossis intestinis. vel in vltimo intesti-
no qui tenasmon dicitur patiatur: in quo gradu
quia in hoc cura et p̄nosticū diuersificatur.

Si quis autem aliquam harū specierū
in primo gradu habuerit: non
periclitabit. Si vero secundū graduz attingerit
periclitabit: maxime si egestio viridia vel erugio
sa vel nigra superuenerit. quia tunc mortale. Et
si tertium gradum cum hoc vel sine hoc attinge-
rit. tunc talis ē mortalis valde. intentōne ypoctē
4. amphor. in duobus canonib'. ¶ Si quis er-
go dissinteriam i gracilibus intestinis habuerit:
quod patefcit ex dict' Balian. 6. de interiorib'. in
ca. p̄mo. quia dolet circa vmbilicū. et sanguis

in egestis ē valde paucus & satis permixtus cunctis
 ipis egestis: & cum egestis erit modica muscila-
 go arungiosa si in primo gradu fuerit. vel quedam
 pellicule subtiles cum sicut cortices pellis interi-
 ores si in secundo gradu fuerit. vel cum hoc pellicu-
 le magne seu pars intestini gracilis & satis permi-
 xta cum egestis expellat si in tertio gradu fuerit
¶ Vel si quis dissenteriam intestinale in gros-
 sis vel medijs intestinis habuerit quod patescit
 ex dictis galieni in loco dicto. quia dolet sub umbi-
 lico: & sanguis & pinguedo exeunt in competenti
 quantitate fuerit. vel cum hoc pustule de superficie
 intestinorum excoctas quasi cortices pellis san-
 nifesse exeunt si in tali gradu fuerit. Vel cum hoc
 pars substantie intestini notabilis exierit si talis in
 tertio gradu fuerit. Isti magis curantur cum medi-
 cinis per partem inferiorem sicut cum colaturis &
 clisteribus & psumationibus sicut alij statim dis-
 cuti cum medicinis per os. ut dicit Galienus. 6. de in-
 terioribus. in ca. 6. primo. Idem dicit. 13. de ingenio.
 in ca. 6. in fine capituli. Verum isti in specie regis-
 minis cibi & potus nec in specie medicinarum non
 differunt: sed in modo approximandi: ut dictum est
 De istis ergo duabus speciebus dissenterie simi-
 litudinem. Et quia iste dissenterie intestinales
 communiter post primos dies ad dyarria felles epa-
 ticam vel venalem dictam Regantur in cibo et
 potu & alijs remedijs dictis put reguntur haben-
 tes illas: ex quo semper succedunt ad illas ratione acui-
 tatis humorum descendendum ad ipsa. Et quia
 istas dissenterias intestinales tenasimonicas comi-
 tatur dolor magnus in ipsis ratione materie ca-
 lide ulcerantis. fiat eis clistere sedatiuum doloris
 quod non habet par in sedando dolorem ratione
 talis materie acute ut dicit Rasius in suo continen-
 te. R. olei rosa. vinfancini. R. i. & f. quo non in-
 uento fiat & comuni muscillagi. semis psyllij. 3. 4.
 miscetur. fiat clistere. reiteretur bis vel ter in die
 naturali per aliquos dies: & supra ventrem ubi est
 dolor fiat sibi istud emplastrum. naz confortat ip-
 sa intestina ne tantum ledantur a materia calida
 acuta veniente ad ea. R. sanguis dracosis. boli
 armenici an. 3. iij. mumiæ 3. ij. semis plantaginis. 3.
 i. fiat pulvis. conficiat cum albumine ouorum &
 modico olei rosa. fiat emplastrum. applicet una
 pars cum pano lineo sero & mane. recurre similiter
 ad pulueres & emplastra posita in cura dyarrie
 felles epatice & venalis. Et fiant sibi colliria que
 sequuntur. teneantur de illis. multum sedant appe-
 titus illos ascelladi. sunt ipsius Hilberti. R. myr-
 re. 3. f. corticis thuris. 3. ij. ameos. 3. ij. croci. 3. ij.

optij. 3. i. conficiantur suppositoria cum pistello: mo-
 dico melle cum filo in medio. Vel fiat colliria ras-
 sis. R. corticis thuris licij croci gummi arab.
 an. 3. ij. optij. 3. i. fiat colliria ad formam glandis cum
 filo in medio. **¶** Aduerte Rasius ponit de opio. 3.
 ij. sic quod opius est in terna parte nimis ē. quia stupe-
 cit sensus sunt obdormiti. vidi periculum in hoc
In processu Istius dissenterie duz
 intrabit secundum gra-
 dum ipsius superius dictum: fiant clisteria lau-
 tiua & consolidatiua. quia fluente materia que non
 dum est euacuata pro maiori parte non possint in-
 testina consolidari saltem talia perseruant ab ul-
 teriori & maiori ulceratione. & hoc ad presens suffi-
 cit. R. aque ordei cum cortice bone decoctio-
 nis albe & satis spisse. quar. 3. melle ros. 3. m. mi-
 sceatur fiat clistere. Istud clistere lauat: abster-
 git & mudificat ipsa intestina teneat put poterit.
 Reiteretur bis vel ter donec exeat clistere clari
 mundum sine sanguine & fame. Aliqui ponunt
 in isto clisteri absunuo modicum de sero caprino
 quia abstergit. Et alij faciunt istud clistere
 lauatiuum cum aqua decoctionis lencium & ses-
 nugreci cum melle rosa. Magis placet primus.
 Istud clisteri lauatiuum misurato administratur dis-
 senterie consolidatiuum tale quod consolidat & perser-
 uat a maiori ulcere. R. cepi hyrcini de renib.
 hyrci vel capre liquefacti partes. ij. olei rosa. partes
 vnam ne cepum cito coaguletur. administratur
 repidiu. Nam talis adeps adheret superficie inte-
 stinorum. sic consolidabit & perseruat ipsa tanquam
 lorica eorum. Aliqui post clistere lauatiuum dicunt
 loco huius clisteris administratur clistere restricti-
 uum tale. R. succi plantaginis vel coriole vicia
 meleonte. R. i. & f. miclere. 3. ij. fiat clistere admi-
 nistratur. Vel faciunt tale clistere cum decoctione
 herbarum dictarum & balaustrarum cum. 3. i. v. l. ij.
 ipsius miclere infuse. Primum pualer: quia magis
 preseruat intestina propter adhaerentiam cepi hyr-
 cini. Aliquivero non curat cape tot clisteria. faci-
 emus eis talia suppositoria ad infrigidandum
 intestina & ingrossandum materiam ibi fluxam et
 fluentem ex quibus inuuant in aliquo. R. acassie
 poquistid. an. 3. ij. licij. 3. f. succi sumphitivel plan-
 taginis albumis ouorum quod sufficit. fiat sup-
 positoria cum lana ad formam glandis magni-
 tudo redibit de cella: ponat alium. Et si ali-
 qualis lesio ultimi intestini concomitatur tale dis-
 senteriam quod est ut plurimum. propter quod di-
 cimus quod tenasimon concomitatur pluries dyar-
 riam felles epaticam & venalem: tunc ut tollat

mus pluralitatem cellarum: suffumigamus euz emboto sic. R. pineam gumosam. secundatur in frusta modica que inuoluantur in pice naturali liquefacta addito modico cimini. capimus duo vel tria frusta successiue ponimus super vno carbone ne sentiat magnus calor: et cum emboto imponimus fumū. mirabiliter valet quādo cū tali dissinteria comunicat querela vltimi intestini. propter quam plures appetit ascellare et tenasimon cōcomitatur. nam ratōne picis consolidat: et ratōne cimini vērōsitas interclusa in arungia ipsius intestini cōsumitur que erat causa fortis incitans ascellam. Et stante ista querela vltimi intestini cōcomitante dissinteriam dictam et dyariam felleam incitāte ipm longaonē ad plures cellas. fiant colliria statim dicta. ¶ Sed qā cōmuniter in processu dyarrie fellee supulceratio aliqualis in capite ipsius longaonis ratōne materie acute non bene comperit myrra nec mel ad sedandū illā mordicationem. ¶ fiant ergo ista. R. gummi arabici. 3. f. licij. 3. ij. corticis thuris. 3. ij. semis ameos. 3. f. croci. 3. f. opij. 3. ij. conficiantur cum in albumine oui. fiat suppositoria cum filo quādo ibit ad cellam: remoueat et abluat ipm euz vino et reponat ipm vel alium. ¶ Postq fuerit dissolutum Rasis dicit in suo continēte: q quādam faciebant sui: positorū de opio vt puocaretur somnus et debilitaret sensitiua intestinor: et moriebantur. de facto videmus q quādo ponim? multum de opio in talibus suppositorijs q patientes sūt stupidi. vidi hoc ordinādo suppositoria seu colliria Rasis posita in. 9. alimansori. Ideo sis auisatus in talib? q non sit de opio nisi. x. l. x. pars i consideratōne aliorū materialū. ¶ Adūte tamē q clisteria lauatiua dicta et cōsolidatiua restrictiua non curāt ex toto vsqquo materia sit p maiori parte euacuata lz proficiāt. ppter quod aduēte decima vel vndecima die q: materia est in magna pte euacuata: dam? medicinas d reubarb. et mirabolanis assat et non ante. q: passio ē acuta cōmuniter vsq ad. xiiij. et iterduz vsq ad. xx. durat. ¶ Post istā medicinā reiteram? clisteria lauatiua: et consolidatiua: et suppositoria dicta. Tūc complet cura. Detur ergo ista med? in materia colerica. R. reubarb. ass. 3. ij. puluerizet subtiliter et incozpetur cum syrupo mirtilloz vel citomoz quod suffic. fiat massa que postea distempetur cum aqua ros. ferrata. vel euz modico syrupo dicti et aque ros. cōi detur in auroza. vel sic. R. reubarb. ass. 3. i. et f. vel. ij. cornū mirabolani. citri. bñ assatoz. 3. ij. l. 3. ij. et f. plienzen? subtiliter si

at massa modo dicto que dissoluet sicut dictū ē. ¶ Si vero materia fuerit flegma? salia in mag? qritate loco mirabo. citrioz si pōas d cortice mirabolanoz kebuloz assatoz modo supradicto loco medicine sumat de mirabolanis cōsecā d mane. ij. vel. iij. ¶ Iste tales medicie euacuāt refidū matie. et tūc hoc facto clisteria lauatiua dicta p solidatiua habet locum et complet negociū et colliria dicta ad alia remedia fortis consolidatiua que sunt ista. Quidam dāt pilas de sero qlibet sero de cera virginea seu noua dat quicq ser. vel dāt duo vel tria vitella ouoz cocta bene cum aceto q sint dura. dant ante cenam et ante pradiū vel distempant cū aceto parū liphato euz aq ros. ferrata et adimistrant p vias potius vel adimistrāt istum cibū fortis restrictiū i dissinteria vtraq maxie qn est i gracilib? intestis. capiant pducile vel turtures assent i sine decoctōis repleatur cera vrginea et magi decoquātur et ide paties cibet. vel vta? puluere tali i cibo. vel def modicū rob vel syrupo citomoz. vel sin? mirtilloz. Capiat turtur impleat san. dia. boli ar. inūmia qd poterit recodi i vtre et ponatur i olla et olla claratur cum pasta bene vt decet. ponat i fumo: vt totum cōburat: extrahat et puluerizet. Iste pul. mirabiliter cōsolidat: restringit. Quli habent p expro pmissis pcedentib? euacuatiōibus dare p tres dies de mane i auroza. 3. i. vel. 3. f. coaguli leporis vel hedi cū modico lact ouū cocti. v? cū modico succi plantagis clarificati p residentiaz vel cū modico aque ferrate decoctōis seīs portulace plantagis. lac ouū bene coctū et ferratuz acetosum valet in vtraq dissinteria intestinali p ut dictū ē i cura dyarrie fellee epatice i pcedentib?

Et si quis Tertiā spēm dissinterie intestinalis pncipalr habuerit puta tenasimonē seu difficultatē egerendi cū conatu maxio et volūtatē egerēdi cū impotētia aliquali cimitrēdi et cū graui pondere anchaz et vltimi intestini. nā videt patēti q cessant debeat ascellare et potētiā nō hz ascellādi 3ō ē ppria passio lōgaonis. Et qd iste ascellat ē albu musculū gumosum sanguinolētū cū ma? aliqli pcurina l'fer micrugiosa cōcomitāte. Ista pūctio et incitatio ascellādi fit ex acuta matia colerica vel salia flegmatica vel ex stāte frīo viscoso rōne mor? corpis vel abs? et imbibitis i parte arungiosa ipsius longaonis. ¶ Ad quorum punctōnem et incitatioz neq expulsua eius epatis et venarum quodammodo incitatur expellere superfluos. Propter quod concomitantur humores venales in tali

expulsione in pcessu. ideo aliqui venit cū matia
longaone modica materia citrinavel flatica vlt
vndis semingra. **L**a autē hūoralis excitās expul
sionem lōgaonis qualis sit in se cognoscit ex pū
ctura ex ardore et egestis p parte. **S**i vero ista
functio et incitatio ascelladi cum dolore ani fue
rit ex matia colerica et flegmatica cōmixta: vel
fuerit ex flegmatica salsa vel flegmatica fria vi
scosa quod cognoscit ex natura egestor. **Q**ue
cūq; causa fuerit imbibita i ipso lōgaone icitās
eius expulsuā: et p sequea prium supioruz fiat
encatisina. **R**. folior malue bisimalue añ. m. iij. se
minis aneti semugreci. se. lini añ. l. f. f. decoctio
vsq; ad cōsumptōem tertie ptis. infundatur spon
gie in ista decoctōne calida vel filtrū et compse
applicetur ano et i anchis pluries reiterado et se
deat desup. **L**osequēter si doleat in anchis mun
gum? anchas cū oleo aneti et lilij eqs pibus. **E**t
postea applicamus pānū lineū desup. **E**t si talis
tenasimon fuerit de cā multū fria: addum? in de
coctōne iā dicta de yfopo organo calamento: añ
m. iij. **E**t i dolore magno ipius intestini lōgaonis
a matia flegmatica fria et vōtosa posset fieri cli
stere de ista decoctōe cū saq; de oleo aneti et lilij.
añ. quar. i. et mell? ros. quar. f. et cassia. z. i. fiat
inde clistere. **L**osequēter in tali ma? flatica in toto
vel i magna pre facim? suffumigatores cū eboto.
habem? pineā gūmosaz eieci? nucleis diundim?
i paruis frustis et inolumus ea in modico anisi
maratri ameos et duos vel tres de ist? pecijs suc
cessiue ponatur sup vno carbone ne paties mul
tū caleseat et inde psumet cū emboto de mane et
ante cenā et de nocte. **I**sta pfumatio bñ valet in
tenasimone de cā frigida. **E**t de cā cala et fria filr
valet multū in causis dictis fris et calis supposi
toria dicta supius i tenasimone concomitare dis
sinteriam intestinalē potissime colliria dicta gil
berti supius dicta. **E**t si tenasimō fuerit d cau
sa muluū cala: bulliatur filtrū potissime blauū
in aceto albo et expmatur? ano calidum sepe ap
plicet? et abintra inūgatur cū isto vngueto. **R**.
olei ros. quar. i. olei salicis vel nenuf. quar. f.
argie porcine. z. i. coriandri subtilissime pulueri
zati. z. i. cere modicū. fiat vnguentum liquidum.
Si vero causa fuerit mixta: calida et frigida:
quia colerica et flegmatica: tunc imponimus fil
trum vel spongiā in aceto et aqua. **E**t facimus
sacculos de fursure grosso addito interdum mo
dicū yfopi et florum camomille rōne materie fa
cte et bullim? in aceto et aqua similiter compmā
tur et supsedant: vel teneāt in a no sepe renouā

do. **S**i vero tenasimon fuerit propter vlcera i ip
so longaone potissime in capite quod patescit ex
dolore fori: potissime si tāgatur locus ab extra et
quia multū durauit cū expulsione materie sāgui
nolēte et eruginose. inūgatur cum hoc vngueto.
R. ceruse plumbi. z. i. muscilagi. gummi ara.
z. f. opij. z. ij. olei ros. q. suff. ad incorporandum per
modū vnguēti. vel cū isto. **R**. muscilagi. gummi
dragagati gūmi arab. añ. z. f. aloē lon. z. iij. masti
cis cortid thuris añ. z. ij. olei ros. qd sufficiat ad i
corporandum cū modico cere. si sit necesse fiat v
nguētum liqđum pmo aut anteq inūgatur locus
ebluat cum vino tepido et melle ros. **S**i vero
talis dolor et mordicatio fuerit in ano i capite lō
gaonis ppter medicinā laxatiuā fiat vnguētum
R. muscilagi. gūmi dragagati gūmi arab. semis
psillij añ. z. f. olei ros. quod sufficere modicū. fi
at vnguētum liquidū. saccellatio facta cum pā
nis lincis vel spongia infusis in aqua tepida va
let et sedat dolorē. reiteret sepe inūctio loci cum
oleo ros. similiter valet et sedat dolorē illum **I**sta
sufficiant.

Capitulū. 14^m. de difficultate mingendi.

Urinā minuitur aut
ex toto retinet neq; i se
more apparet tumor ne
q; grauitas neq; dolor in renibus
sentitur: succurrendum est ex me
dicaminibus vrine prouocatiuis
que nominabimus. **U**nū quoruz
est hoc quod **R**. semis apij nūtri ru
bee tinctor olivatri seminis iuni
peri semis azari ameos semis feni
culi spice anigdalarum. semis me
lonis omniū añ. z. x. cantaridaruz
quarum capita et ale abscisa fueit.
z. i. armoniaci. z. iij. armoniacum i
vō dissoluatur et alie species ex eo
conficiantur. **E**x quibus fiūt for
me auellanis similes de quib? su
mātur abvna. z. ad. iij. z. hoc enim
medicamen valde confert et cor

cum dissolutionem patitur et laxitate et yposarcho: et ad expellenda omnia accidentia causa quorum corpus desiccari oportet. Quod si contingat mingendi difficultas ex casu aut percussione in femore aut in ano aut in eorum circuitu eger ex basilica minuatur. deinde aqua calida loco sepe superfundatur et vsq; ad spaciū mediū diei exoleis fricet. Eger q̄ precipiatur vt vrinam expellere nitatur. Si autē mingendi difficultas contingat vesica existente plena et extensa et sit hoc p^o sanguis aut saniei mictū medicamina que trombos sanguis aut pus quod in vesica generatur soluere consueuerunt liquare dāda sunt. Ad medicamē quod trombos sanguinis aut saniei q̄ in vesica sit dissoluit. R. cordumēni mirre rubee de qua tingitur seminis iuniperi armoniaci asse omnium partes equales. Armoniacus dissoluatur et informetur pillule ex alijs speciebus ex eis confectis de quibus quater in die sumatur cum apozimate de seminibus quod nomina uimus. Sirupus etiam acetosus et forti aceto factus multotiens detur per siringam preterea imittatur in vesicam aqua in qua dissolutū fuit sal aut aqua cineris et ista est confectio aque que fit de cinere. R. cinerem de ilice: cinerem de vitibus cali calce. Hīs omib; ad

misceatur tantū aque vt ex ea cooperiri possit et dimittatur sic p tres dies: deinde colent et per siringam in vesicam iniatur herba q̄ croci ortulani et esula cocta supponatur. Tinam preterea assidue ingreditur in qua sit aqua in qua cocta sint camomilla sticados arabicus sansucus sinibzius aut in aqua extremities caulium et esula et fum^o columbinus cocte fuerunt. Eger in decoctioe earum sedeat et ex herbis istis sic coctis fiat emplastrum super femur et partes ei circūadiacentes et dum in tina moratur sumat in potu que vrine puocatiua existunt. Et si hec omnia non profuerint ad instrumentum cum quo vrina puocatur est recurrendum. Si autē mingendi difficultas post lapidis signa affuerit eger supin^o iaceat et pedes eius diuersis modis et fortiter quatiendi sunt. Et si vrina non egressa fuerit oportebit vt cum instrumento curetur: per qd membro immisus sit impulsio. Cauendū tamen est ne virge immittatur cum est ibi apostema. Ad difficultatem q̄ valde cōfert sepe ingredi tinam et ungere loca ex oleis et medicamina vrina puocatiua in potu sumere et abstinere a nutientibus acetosis et ponticis et grossis.

E difficultate ^{min^o gēdi:}

q: de straguria seu de stragulata et retēta vria yltra velle i toto: tē actio:

expelli vesice ē ablata. In pter actio ē corrupta.
Ciste due male actiones vesice: nec non. et si ac-
 ctio eius diminuta solum fuerit vocatur ppe strā-
 guria. 6. de morbo in caplo penultio. pmo de int.
 in cao pmo. 6. de inte. in cao. 3o. Moderni appel-
 lant in psalterijs suis suriam. qm vna ex ro strā-
 gulari seu retinetur vtravelle dicētes. Strāgu-
 guttatum. sur. nil. disur q p horas. ga. ar in locis
 dictis vbi ex intēto tractat de passioib vesice nū-
 q posuit suriam: sed stranguriaz et disuriā. Que
 disuria pprie est parua et sepius mictura libe-
 ra tamen. hoc vult Rasis in suo cōtinente. et ga.
 6. de iterioib in caplo 3o. Quia magna et libera
 dicit dyarriam: vel dyabetica passio. Verum
 aliquādo Ha in locutioib suis capit vnum p
 alio et capit stranguam p disuria appellat talem
 et liberam sepius micturā stranguam. 5o. am-
 pho. pmeto illius ca. In ano regimone patien-
 te: sicut capit aliquādo disuriā p guttatum et q
 si in sensibili et involuntaria mictura. p. de int.
 in. c. p. circa finem. que pprie appellatur distilla-
 tio: vne ex paralisi lacerto: colli vesice: qui lacer-
 ti ex officio claudunt collum vesice: quib remolli-
 tis seu paraliticatis nō possunt in illam actionē
 Ideo guttatum et quasi continue mingūt: qz sicut
 in vesica aggregatur exit involuntate ex nocumēto
 pientie ipsius. Ille. pstantinus monachus q trā-
 stulit librum de morbo. de inte. pmetū ampho. p
 nostiq. regimēti acutorum de arabica in latino
 dedit nobis istas labe et ples ples ex suis locu-
 tioib. Et qbus Boz. male et ip: pprie locut ē in
 materia. Hilbertus. Rogerius. Halterus. Plo-
 reus. et plures alij diminute locuti sunt in psalte-
 rjs suis in ista materia. **C**eporibus istis oēs
 passionēs vesice in qbus offenditur pientia vel
 expulsiva vesice in suis actioib. **C**Prima frō-
 te appellamus strāguam. licet pnt veniamus ad
 locutiones tibi dictas p pas. **C**Alterius nota: q
 vesica est incumbū cōtextum ex duabus tuniq: vt
 sit receptaculum vne inter virgam et anū locata
 pmo de inte. in. c. p. Idem clarius ponit. 5. de iur-
 uamentis memb: or. in. c. 2o. cuius collū voluitur
 et extenditur sub ossibus pectinis et ascēdit ad ra-
 dicem virge. Et est figure littere. g. latine: quia ta-
 lis tortio seu figura facit ad meliorem retentōem
 vne. Ad quā sūt faciūt lacerti colli vesice stati dicti
 claudantes et aperientes dictū collum vt dicit ga.
 5o. de iuramentis in. c. 3o. A. et vltimo. et in p. de
 iur. in. c. pmo in fine Et subdit littera in. 5o. de iur-
 uamentis. Idem dicit. 6. de inte. in. c. 2o. q fuit ne-
 cessariū q essent due canales: duo colla, duo po-

ri inter vesicam et renes qui venirent a renib ad
 vesicam a quolibet rene vne q dicuntur poriri-
 tides. Rasis vocat colla per quos vna transit a
 renis ad vesicam. et omnis feculentia renalis sa-
 niosavel humoralis. a renulis: et lapilli q descen-
 dentes solūt pmutū in eis ppter quod causant
 dolores fortes versus inguinaria quia ibi pcedū-
 tur. dicti pori cōmunit lapilli tardant transire ad
 vesicam cum dolore septem diebus vltra fm q
 sūt magni. **C**Et si pro possibili ambo pori dicit
 clauderentur et opilerentur opilatione feculentia
 viscosavel apostemosa ex toto cessaret transire v-
 ne a renibus ad vesicam. put vidi bene quater tē-
 pore meo non appetebant vrinare: nec cum arga-
 lia. poterat exire vna gutta vne av vesica. quia ibi
 non erat post paucos dies: qdam illorum euome-
 bant vrinam. et iam erant facti icterici. erat sem-
 uirides sicut color herbarū semiviridium. pmutū
 ter viuebant sic quasi per viginti dies. Ha dicit.
 6. de morbo in. c. penultio: q si vna cursum solis
 tum nō habeat ad vesicam: eo quia illi pori sunt
 ex toto clausi. dato q vna retineatur non debet
 dici stranguria nōmēt. quomodo volueris p
 doneum nōmē nō reperitur tali retentioni vne.
CNam si vesica vna repleatur et non possit ex-
 pellere illam non est idem ac si vesica sit vacua et
 non effluat vna: quia quando vesica plena est et
 vna non valet exire. hoc est: quia collū vesice est
 opilatum. vel vesica in sui substantia defecta nō
 pōt se compingere et vnam emittere. si vesica v-
 na nō recipiat hoc nō est ex defectu suo: s ex opi-
 latione illor pororū vridēs. ppter quod sic retē-
 ta nō debet dici stranguria. Auerrois. 2o. sui col-
 lectorij in caplo pprio dicit: q in foraminib vesi-
 ce p quos subintrat vna veniens p illos poros ē
 copertura ad modū cortiq q apitur duz vna sub-
 intrat vesicam et statim claudit ne vna reueniat
 ad renes in reuolutōe corporis. hoc est: qz natura
 semp operat qd melius est. 3o. de criticis diebus
 Opus nature est opus intelligentie nō errantis
 quia gubernat ab orbe. 5. de iuramentis memb: or.
 in. c. 2. et in. c. vltimo dicit q vesica hz duas virtutē-
 tes officiales naturales p fruitio totius corporis. s.
 retentiua et expulsiva vne. pter illas qtuor: qz hz
 pticulares p sui nutritōe et pseruatiōe. Idē dicit
 6. de morbo in. c. penultio. et 6. de inte. in. c. 3o. Auer-
 rois dicit. 2o. sui collectorij in. c. pprio: qz ha-
 bet attractiua cōm. vt attrahat aq sitatē et intesti-
 nari attrahāt feculentia sicut cistis fell hz ad at-
 trahendū colerā. **C**Dicam q possibile est q ha-
 beant: s habent valde debile. Ideo Ha nō fecit

mentionē. et sic sunt p̄cordati.

Primo tu q̄res stranguaria seu difficultas inuēdi cui⁹ p̄ticle vesice ē pa⁹ p̄ncipali. Soluit s̄ra p̄. de inte. in. c. p̄. 7. 6. d̄ ite. in. c. 3. et in. 6. de morbo in. c. penult. q̄v̄t p̄lim stranguaria p̄pe dicta q̄d est nihil expellere v̄l p̄az cum offensione vel guttatione cū difficultate ē pa⁹ colli vesice grauatū opilatū ex toto v̄l in parte. que fit octo de causis vt statim dicet. alii autē de posibili est pa⁹ sub vesice nō poteris se latitudinali p̄m̄ere q̄ multū repleta et extēsa. q̄ ois expulsiua n̄alis officialis fit p̄ p̄pressionē latitudinalē. vt vult Ba⁹ in loq̄ dicti. Idē ponit p̄. de inte. in. c. p̄. in fine ca. vbi dicit si dubitas in h̄. fac vt collum vesice iaceat inferius appodiendo se ac si velles egerere et cū manu tuā vesica inflata ex vrina retēta intus p̄p̄mat. scias q̄ si vesica deficiat ex se: q̄ ex hoc vrina egrediet̄. his autē factis n̄ h̄o p̄ signo appente scias stranguariā cē. p̄p̄t. opilatōz colli vesice dictā. p̄p̄t q̄d cā stranguere vere duplex erit i ḡne p̄fili v̄l officialis in suba vel in collo. C. Diffuria āt p̄pe dēa ē pa⁹ p̄ncipali s̄be vesice in se v̄l rōne morbi officialis puta in receptaculo: vt statim dicet. Et ambe iste due sunt passiōes p̄ morbo descripto sunt passiōes p̄ colligantia v̄it ab alijs membris ad vesicā q̄d venire nō debet s̄m naturam: quia morbi dicit.

Secundo tu q̄res stranguaria et diffuria qui morbi sunt in ḡner in sp̄. d̄i cēdū q̄ stranguaria in se est accis morbi d̄m exiēs reuēnt. 6. de morbo in. c. penult. et in. 3. de morbo in. c. 5. quia ma⁹ que deberet exire et expelli a corpore retinet̄ ex nocumēto expulsiue: vt statim dicitur. C. Stranguaria loq̄ndo descriptiue ē morbo officiali vt plin: q̄ opila⁹ collo vesice q̄ fit octo d̄ causis vt ponit ga⁹. 6. de morbo in. c. penult. et p̄. d̄ int̄. in. c. p̄. 7. 6. de inte. in. c. 3. q̄ fit interdū ex seculatione humoralis put sepe p̄tingit nouit̄ nati ex guttatione lactis et p̄lib⁹ alijs pueri et adultis viuētibus in ocio et q̄ete cū cibis grossis viscosos h̄uorē relinquantib⁹. Interdū fit a sanie grossa multa veniente a renib⁹. Interdū fit a sanguine coagulato fluxu a renib⁹ vel ab ulcere vesice. Interdū fit ab ap̄ate orto in collo vesice coartate collū. id ē opilatio coartata. De h̄ ponit exēplū p̄. de inte. in. ca. p̄. q̄liter q̄d fuit p̄cussus et ap̄at⁹. et inde vrina fuit retēta. Si autē oriā in p̄cauo vesice v̄l in p̄te colligata causat diffuriā vt dicet. q̄ est pua et sepius finalibera mictura q̄ alii appellat stranguaria. 5. ampho. in ano flegmonē patiēte. Interdū ex lapillū infra collū vel circa. Interdū a carne addi

ta et ḡnata i collo vesice p̄ modū verice. Interdū fit a replōne et extensione vesice comprimēte et coartante collū eius tortuosus erit opila⁹ coartata: vt fit in multū retinētib⁹ v̄rma v̄l travolūtate stantes in p̄uino vel in alio loco venerabili. Ista talis opilatio coartata. alii fit opilatio colli vesice ex sp̄asmo de inanitione lacertorum colli vesice restringēte collū vesice. talis opilatio dicitur s̄it coartata put p̄tingit in acutissime febicitatibus alii. Patet ḡ tibi: q̄ stranguaria vt plin. p̄ morbo descripto est morbus in receptaculo q̄m multū repletur et extendit̄. et alii est morbus in figura colli vesice. vt ponit Rasis in suo cōt̄. q̄av̄l ceratio in ip̄o collo que dicit aliquale deperditionem in substantia colli. vnde q̄n vesica nūc v̄rnam expellere sentiēns ardore ip̄ius ipsa vesica coadunat̄ in se vrina retinetur et guttatim emittitur causa ista pluries fit in habentibus lapides in vesica p̄cessu tēporis. De possibili stranguaria s̄it alii nodositas apostemosa in p̄cauo v̄l in superficie extrinseca vesice et morbus in figura. p̄pter q̄d nō p̄t se latitudinali p̄primi nec p̄ p̄ns liberare expellere v̄rma. v̄mo cū difficultate expellit̄. id stranguaria aliquat̄. Si autē ap̄a sit in parte vicina tūc fit parua et sepius mictura p̄pter quod d̄: diffuria. Aliquando et pluries stranguaria pro morbo descripto est morbus p̄similis in substantia vesice quia mala p̄plo frigida vel humida: vt plurimū. Et aliquādo calida et quibus debilitatur in se quod nō potest se latitudinaliter p̄primere nec per p̄ns expellere. p̄pter q̄d cōcludit Ba⁹. 6. de morbo in ca. penult. q̄ si vesica fuerit plena vrina exire nō potest. hoc est duabus de causis. aut quia eius collum opilatur vna de. 8. causis dictis. aut substantia vesice deficit quod nō potest se exprimere latitudinaliter. nec per cōsequens expellere quod fit per consumiles: vel officiales morbos statim dictos. Diffuria autem in se est accidens morbi dictum exiens mutatum descriptiue tamen est morbus. vt plurimū officialis in receptaculo: quia vrina multum acuta ratione h̄uorū calidorū. vel materie false sanio se vel non saniose veniente a renibus incitans expulsivam vesice. vel est morbus officialis in figura: q̄ mala p̄posuō apostemosa in p̄te vicinā vt in matrice vel intestinis ex quibus grauat̄ contentiuā vesice. 5. ampho. super illo ca. In ano flegmonē patiente interdum est morbus consilis: quia mala p̄plo frigida vel humida debilitans contentiuā vesice. de ista omnia ponit Ba⁹ in 2. ca. allegati. 7. 6. de int̄. in. cap. 3.

Tertio tu qres stranguria et diffuria cur
us virtutis est nocumētum passi
ue itelligēdo seu mala actio. Dicēdum: qd iste pas
siones pro morbo descripto sunt nocumētus pas
sive itelligēdo digestiue et expulsiue membru mā
dantis et recipientis. ii°. de ingenio in. c°. 2°. et 8°. **S**
Stranguria autem in se est nocumētum expul
siue vesice seu eius mala actio ablatavel corrup
ta. **D**iffuria autem in se est nocumētum cons
tentive pncipaliter: quia grauatur vesica ab hoc
vel ab hoc. Terz quando est ibi vna nimis a
cura ratione materie false venientis a remibus vel
aliunde tūc est nocumētum expulsiue. naz expul
siua grauatur et incitatur a quali sicut cōtentua
a qto. 6. de interioribus in ca° pmo in fine ca°. Et
sunt passiones seu nocumētum actiue in se pnci
paliter sensitiue animate ipius vesice cōsequē
ter regituarū naturalū vesice et alioz membror
Stranguria autem et diffuria pro morbis descri
ptis dictis sunt nocumētum actiue seu passiones
inferentes nocumētum seu malā actōem pnci
paliter expulsiue et pntiue naturali officiali ipi
us vesice. quia aliter morbinō distinguerētur nec
enumerarētur in genere ex distinctōe actionū le
saruz in gñe quod esset cōtra intentionē Ba°. p°. **d**
de morbo in ca°. 1°. prout in expōne quā feci ibid
que nō intrabit caput asini fuit tibi declaratum

Istis clarificatis Lura strā
guriēz dis
funt tibi patefcit. Paus autez qd in cura passio
num pcedas scire et cognoscere oportz que sit
causa pncipalis stranguriē: si est opilatio collive
fice vel si est morbus cōmunis vel officialis i sub
stantia ipius vesice. vt est dictum supius. Idē di
cēdum est de diffuria. Nam causa talis strangu
rie et diffurie pcceteris atqz pcceteribz accidētis
bus cum denorat. vt dicit Ba°. p°. de inte. in ca°
p°. vnde circa causam horū multū est insistentū:
quia intētio fortior curatiua circa talē cāz existit
Si qd ergo strāguriā seu strāgulatū vrinā
in toto vel in parte habuerit: qd nihil vmet vl' pa
rum. et guttatim vmet ex feculentia humoralī. vt
pluries accidit nouiter natus ex gulositate lactis
et ex pstructione poroz et illi qui sunt duoz ānoz vel
triū et maioribz silt accidit raro rōe ocit: ciboz
grossoz grossos humores gñantiū q talia cōgscū
tur ex notitia pcceteroz pcceterū et puiatōe signo
rum lapsus et aliarum rerum. **S**i qd gñouiter
natus h mcurerit balneet in anchis sepe et sepi
us in aq decoctōis fol' malue bisinalue. arthemē
sic maiorane pitarie se, fenul' se, aneti. Et anq in

tret balneū p horas sumat potū frigidū de adipe
pulloy columboy cum vino albo infra ponet. Et
numz vratur rebus attenuatibz lacry blei cimio
anisi petro. nō lactetur puer nisi par ne vesica ni
miū repleat: et tunc collum vesice plus pmeret
et p pns clauderet opilatōe coartatoria nō obsta
te illa qrat ex feculentia humoralī. Et in exitu bal
nei suggatur virga ore alicui p sone frutis. La
thaplasinādo partes illas cum pānis lineis: vel
spōgijis ifusis i decoctōe supradicta mūguē pe
ctine sic. R. olei petro. olei apij olei raphani ana.
qr. i. et f. mirre submē puluerizate. 3. ij. cere mō
dicū. f. vng' ligdū. vel sic. R. cimices in bona q
titate terant cū modico allij et p modū vng' pecū
ni et capiti virge applicet. vel habeat cinerol' pe
dicul' viui forami' capiti virge itromittat. lo° hor
fila croci itromittat i modicū salin ano statū mū
gūt. Silt paupibz inūgim' pectine cū apūgia cu
niculi i petrociliū i pitaria cecā i patella cū mo
dico oli atiq pectini bñ cala applica°. de possibz
ptigit iste cal' pueri q magi pccesserūt ex gulosita
te eoz. lz raro: qz cōter strāgulat in eis vna ex la
pillo iterculo in collo vesice. Et si puer fuerit. xv.
ānoz vel circavel vltra ponatur argalia gñil'. Isti
tales abstineat a ciboz potu qntū potuerūt ne ve
fica mltū repleat. et p eius extēdōez collū pma
tur et coartet et opilet vltra hoc opilatōe coarta
toria. qz in hoc plies et plies medici dātes potus
apituios in mag qntitate sunt causa pditionis pa
ppter qd adūte. **I**stis satis abstinentibz vt dēz
est de modicū aq ruthe cū modico aq decoctōis
rad' fen' apij cicerū nigroz an coctea° tria qter
in die nali ponim' an balneū p horā et p balneū.
Et si qd strāgulatū vrinā ex sanie habuerit qd
patefcit: qz pccessit pa° dolorosa et vlcerosa in remi
bus vel i vesica i in ptibz supioribz psumēdū ē qd
de possibili fluxa est sanies multa et gñla q opila
uit collū vesice tortuosum. **E**t si nltm hor ext
terit subitovrina fuerit strāgulata i toto i in pre
vt ē supius dēm. et in tpe pccedēti qrelā aliquā nō
habuerit. Et nō pccomitat pūctura n° prurit i ra
dice vge nec erectio aliqlis ipius interroga quā
dicta tenuit in tpe si vixerit i ocio et qete cū cibis
gñis viscosis. gñlos et viscosos humores gñanti
bus q expulsi p vias vrinales ad vesicā de pos
sibili opilauerūt collū vesice: put dicm est in pue
ris. **E**t si qd strāgulatū vrinā habuerit in to
vel in parte ex sanguine coagulato in collo vesice
quod patefcit ex dictis Ba°. pmo de inte. in pn°
et in sexto libro in c° 3°. qz sciuit i vesica vulnera
fuisse de possibili ex illo vulnere sunt exi' sanguis

qui paulatim coagulatus in collovesce ipm opi
lavit: vel sciuit mictuz sanguinis a renibus vel a
pribus illis habuisse. Istis duob' de p'si' Ba'.
p'o. de inte. ponatur argalia in virga q' est virgula
de argento solida n' pforata: in q' differt a siringa
intromittat p' foramen virge dulciter tenendovir
ga nō nimis oppressam nec nimis eleuatā nā sic
intromittit sine aliq'li violentia: et intromittat p' me
diū palnū et ultra. Et de p'si' ras in suo p'nti' rōme
tur de basilica in p'n'o. et de sero flocet de sophena
pedis in pte sinistra. Et dōse q'nt' ponat et balneet
modicū sepe anchas suas in aq' decoctōis her
bar' statim dictar' in cura pueri exitis i' cinabul'
p'nuando sepe et sepius argaliā. q' salūm in mo
dico: q' guttati in vīna expellet Ba. recitat. in. 6.
de inte. in. c. 3°. q' ipse dabat talib' ea q' lapidē frā
gunt q' p'nt talia dissoluere sic lapides talia dices
mus in ca' seq'ni. Et si istis talib' ppetit po
tus alliate clare. vt vult ras in suo p'nti'. terant al
liat dissoluant cū aqua decoctōis rad' petro. et ci
cerū nigro: vel cū aqua raphani vel achori v' sa
uine. s' potus in modica q'ntitate ter vel quater in
die nali abstinedo a cibo: et alio potu q'nti' poterit
et p'nuando balneet argaliā. Vel def' cis por'
d' mdo yridinū dissoluat cū modico vini albi cla
ri. Vel cū aq' petro. lapij vel achori v' sauiē Ras
mīnū laudat vel B. Ras. ad ipis pullo: colūbo: dis
soluat et liq' fiat i' vase mūdo addat vini albi et sub
tilis in duab' vel trib' partibus s' potus Ras in
suo p'nti' laudat istū potū in pueri hntib' strangu
riaz ex luto humoralī vel habeat cortices semiz
melonū puluerizant' subit' vt alio ol' distēpen
tur cum aqua achori vel petro v' fen' vel cū vino
albo claro subtili cū aqua decoctōis radij fen'
petro: cicerū nigro. Isti potus pcedat balneū
soluz p' horā et ultra. Et aduerte tñ: q' in vīna diu
retēta nō vtaris magna ponb': q' vesica est plēa
et mag' repletur: et sic multuz extenderet. et p' nō
collū p'pmeret et p' nō clauderet et opilaretur et
patiens citius pderet: vt supius dixi. Et sedvta
ris in pcessu p'ntis posū a Ras in. g. almanforis
vel istis. Ras. mirre ru. 3. f. amomaci dissoluti in vi
no. 3. iij. mīscēt' fiant p'ntis ad formam cicerū. su
mat ter in die et nocte sumat. x. vel. xij. p'nuando
balneū in anchis ter quater in die naturali et ar
galiā dictam. s' abstinedo q'nti' poterit a cibo et
potu ppter dictā causam. Et si q's stragulata
vīnā habuerit ex apate orto in collo vesice q' cir
ca radicē virge. qd' patefcit ex p'cussionē dolore
et tumore i' pte illa subito euēntib' et infra pau
cas horas: tūc ex q' ibi tumor apostemo sus cō

primens collūvesce et stragulā vīnā. pceden
dū est resolutis anodis. put faciebat Ba'. vt ipse
recitat in exemplo p'o. de inte. c. p'o. in p'n'o dicit sic
Quidā fuit p'cussus in p'itēdō: q' inter amū et vir
gā et loco tumefacto nō potuit vīnare. vesica aut
inflata et extēsa appebat nō p'misit vt argaliā po
neret eo q' apā rōe doloris quē argalia induces
ret augmētare. vidit esse meli' aquā tepidā sup lo
cū infundere. deinde locū olō anodino inūgere. vt
oleo camo' et mellī: ex q' ma' erat fluxa. quor' ho
ris ista fuerūt facta tūc tūor fuit dimīnūt et dolor
mitigat' testate ifir'. tūc p'cepit pa. vt se ad migē
dū expmeret: tumore collivesce a supiori lo' ad
infer' manu sua p'pmeret: q' facto mīxit. Et cau
sa stragune notificata fuit Siyo in p'n'o p'cussio
nis infra duas modicas horas anq' vīna retinea
tur seu stragulef' s' vocat'. fiat put facim' i' p'n'o
apātū inūgat' loc' et ptes vicine cū oleis repcu
tiētib' vt cū olō ro. vīnancino q' nō inuēto cū olō
rof cōi. vbi addat modicum boni aceti. et s' bñ
agitēt et mīscēt: et cū ipō inūgat' sepe et sepi' olli
mīnūvz s' bñ ad B. et facta inuētoē spgat' s' locū
pulis mirulloy et rof subtil' statiz etiā flocet d' ve
na epatica. p'nt de sophēa iteriori. Iste due flocie
ppetūt s' bñ facto et veniēte stragulatoē vīne ex cā
dicta. Postea hnt mag' locū embrocatoēs et mū
ctōes q's faciebat ga. tibi statim dicte Siyo apā
fuit circa p'cauūvesce: l' in pte vicinay in maris
cevel circa anū. nō stragulās vīnā: s' cāns dissu
riāverā: seu straguriā largo' dictam. s' ead' cura.
ffacto tumore et facta embrocatoē et mūctōē dēa
s' bñ v3 medulla pams bullita in aq' olō ro. resolu
it et maturat verū. nō posset expectare ip's mātū
ratiois: nec vīne cū tāta retētoē vīne. iō si applica
tur de hō in horā remoueat et ebrocet: put facie
bat ga. Et si q's stragulata vīnā ex lapillo iter
cluso i' collovesce hnt: q' nūq' vīnēt nisi guttati
qd' patefcit ex. 4. signis q' ponēt in. c. de cura la
pidis vesice. vel stragulabit vīa. q' par' vīnabit
cū difficul' et offē ex lapillo i' p'cauūvesce. qd' pa
tefcit ex. 5. sigs q' dicēt infra de p'si' ga. p'o. de ite. i
c. p'o. facias talē patiētē supine iaceret eleuat' pe
dib' et tibijs mag' toto corpe moueat tibiē bñ a
gitā huc illuc forit vt lapis d' collovesce egre
diat. postea par' expmat se vt mingat et si non vī
nat par' 2°. et forit moueat et agitēt pedib' mag'
eleuatis toto cor: et agitēt radix vget pcutiat cū
vola manus forit. dic ras i' suo p'nti'. postea exp
mat se vt migat. Et si vīnat adhuc ipone arga
liā p' foramē vget lapis remoueat d' collovesce
dū lapis de collovesce fuit remot' tal' q' patiēs

possit urinare. si cura lapidis put dicet i cap^o p^o de cura lapidis renū tve^{ce}. Et si q^s stragulat^{as} vrinā hūit ex carne addita in collo^{ve} p^o aliq^d vuln^o ibid^o g^oatū q^d patet: q^z p^ocessit vulnus i collo vesice vt patuit ex aliq^d dolore i radice vge t^oibus p^oterit^o ex mo^o a^o sanie l^o aliq^d gutta sangui nis ex^oitib^o t^oib^o p^oterit^o a^o ex^oitū v^oiet t^o v^oia ex^o bat cū mordicatio^o forti dolorosa in radice vge q^o oia p^o t^ops cessauerāt i q^o v^oina icepit aliq^d strā gulari^o guttati expelli^o p^o t^ops. de p^osi^o ga. p^o d^o m^o. m. c. p^o. et intromittat argalia pot^o m^o i pte illaybi extimabat vulnera fuisse. nā statū v^oia egrediet^o: et si bñ iponat frustū carnis ibi exorte t^o guttat^o san guis mor egrediet^o: vt ipe ponit^o recitat. p^o d^o in^o ten. i. c. p^o. loco d^oco. Et si q^s stragulat^{as} vrinam hūit ex repl^odet extēōe v^oce^o p^o mē^o collū^ove^o tor tuosuz^o debilitatē ei^o expulsiuā rōe extēōis lati tudinal^o: vt v^oina i aliq^d nonvaleat exire. q^d patet cit q^z diu fuit t^o volū^o et appetitu migēdi. et v^oinass^o si habuisset locū: s^o exis i locovenerabili i p^osi^o: l^o co^o rā p^oncipe: nō potuit hēre locū: v^ol^o q^z dormiuit bñ potat^o p. i. s. v^ol^o. 20. h^ooras. et sēfina vesice fuit dimu ta. p^o p^o q^d v^oce^o fuit mltū repleta: et p^o p^ons extensa p^o mē^o ei^o collū^o toruosū claudēs ipm opila^o co artato^o. vt p^oit Ba. 6. de mor^o. i. c. penlt^o. et 6. de inte. in. c. 3°. Iste tal^o par^o. oino vitet pot^o apituios et oino abstineat a cibo^o potu. q^z vesica mag^o i ple ref^o et sic paties pderet. nā debiles in arte statū ad ministrat aq^s apituias crete. marine. petro. pan thafil^oz siles aq^s et sine dubio iterficiūt paciētes i g^oates cām tal^o stragu^o. Medie^o ciuitat^o castrū l^o. āno^o t^o appetitū v^oinā d^ovsq^z ppe meridiē i cō^o ville veniēs ad domū non potuit urinare. statū vo luit sumere pot^o apituios positos ab actoribus et inde v^oina fuit ex toto retēta cās iā dic^o mortu^o ē i. 8°. die Iste iterfec^o seipm. Istū erro^oē tota die in currūt medici. Deus misereat n^ori. nō sine cā popu lares dicūt nos homicidas. Et sup^o bñ nō: q^z istacā stragu^o sp^o p^oseqt^o alias cās stragu^o ex opilatōib^o s^o dic^o. Si vltra diē nālem v^oina stragulet^o et retinea tur q^z tūc nēciove^o mltū replet^o et nēcio extendit^o et sic collū^o mag^o p^ostrigit^o et coartat^o. p^o p^o q^d i stran gulat^{as} v^oina i toto q^z nihil exeat l^oin pte. q^d par^o guttati exeat si b^o durauit p^o diē nāle vitādi sūt po tus apitui i mag^o q^o n^o et cib^o et pot^o oino p^o dies a liq^s p^oti p^ois ad b^o balneis et argal^o vt statim de clarabit^o. Iste q^z paties abstineat ex toto in cibo^o et in potu^o ab omi^o potu apitui. et accubet se vt collū^ovesice ifer^o iaceat^o cū manu sua int^o tus morvesice replete et tumefacte ex q^oti^o v^oine p^opi mat. tūc v^oina nēcio i aliq^d paulati et guttat^o egre

dietur. b^o p^otinuet nocte^o et die t^o abstinentia dēa Et t^o b^o unponat argalia in p^ofundū. q^z trahēdo ad ext aliq^d saltim de v^oina expelletur. Et balneet se in anchis par^o et sepe ne v^otus debilitet. Ras cū des coctōe herbe camo^o edere caulū ru. v^otriusq^z sti cados fumi colūbini. Et duz fuerit in balneo v^oinet manu sua p^o mēdo intus in radice vge. et ad iferius vt dēn est. Istud faciat pluries et plies nā balneū resolut. locus balnei embroce^o locus cū pānis lineis ifusis in aq^o tepida plib^o h^ooris. et plies accubando set cū manu sua p^o mēdo int^o et ad infer^o in pitoneō v^oinā incitādovt exeat sal tim guttati et paulatim mino^oado si possib^ole sit: fiat de p^osi^o ga. Ras dic^o i suo p^oti in c^o de remb^o t^ovesica in fine ca^o. q^z si v^oina ex toto stragulet^o ex aliq^d cāz dictaz: q^z par^o. nullo^o possit v^oiare de. 4. at trib^o dieb^o cū remedijs dict^o: alijs expedit q^z si fissura anteq^z sit debilitatus inter cellā ani et re sticulos puo mō Et ponat cannula i ea ad emit tendū v^oinā q^z meli^o erit q^z v^oinat cūz ea^o q^z alio modo moriat^o. v^oba sunt ad f^oaz ipius ras in loco dicto. Et si q^s stragulat^{as} hūit aliq^d ex debili tate v^oritus expulsiue vesice: q^z vesica nō p^ot se lati tudinal^o p^o mēre rōne male p^olois frie l^o hūide. vel rōne alicui^o nodositaris g^oate in ei^o sup^oficie rōne q^z vesica nō p^ot se p^ofecte latitudinal^o p^o mē re. Ad q^d etiā faciat eius reple^o et extēio in latuf vltra debitiū. si v^oina fuit diu retēta vt dic^o Ras in suo p^oti et ga. 6. de morbo. in. c. penult^o. et in. 6. de interiori. in. c. 3°. q^d silr patet cit ex p^ouatōe signo rū attestantū sup^o alias cās et ex p^oferēna accubi tus. vt collū^ovesice inferius iaceat vt dēn est. et di cet statim ex intēōe ga^o. p^o. de inte. in. c. p^o. circa finē. et 6. de morbo in. c. penult^o. talis accubat se vt collū^ovesice inferius iaceat^o cū manu sua int^o tumor vesice inflat^o et tumefacte ex v^oina p^oenta p^o mēatur tūc v^oina necessario. paulatiz egrediet^o b^o iterādo dū erit necessitas. q^z p^o talē p^opressionē latitudinalē expulsiua vesice fortificat. Et inun gat sibi pitoneō cū oleo nardino mastiq^o vel cum ambob^o Vel sic. f^o. olei nardini q^ort. i. et. f. ol^o ma sti q^ort. i. olei antiq^o nucū. q^ort. i. olei nuq^o indice q^o teriū. f. mastiq^o sili pulūzati. 3. iij. ab sin^o sicci. 3. f. nuq^o muscati. 3. f. cynamomi capi cassieligne ga rosiloz añ. 3. i. cere modicū f^o vng^o liq^odi. Et si q^s strangulat^{as} v^oinam habuerit ex vlcere i col lovefice. vt vult Ras in suo p^otinēte m ca^o. de res nibus t^ovesica ppe finem ca^o. q^z vesica q^z ninitur v^oinam acutā expellere sentiēs ardore in ea coo dumat et p^ostringitur. et nō ē causa se latitudinal^o p^o mēre nec p^o p^ons expellere. ideo v^oina retinet^o

et guttatim cum dolore intollerabili et ardore fortis
 sumo ac si ignis transiret expellit. maxime quibus
 dam hominibus in mutatio temporis et diete in quibus una
 est magis ardens et famosa. vlcus est magis denu
 datum a fame. quia tunc caro magis contangitur. Et
 patet si forte quia tunc exiit communiter cortices par
 ui et magni cum sanie multa cum ipsa vrina inci
 tas ex ipsa vesica ad frequentem et sepius micturam
 hoc fit pluries in processu temporis in hominibus lapillum
 vel lapillos triangulares asperos in ipsa vesica ra
 tione agitationis ipsorum vna cum feculentia saliosa
 calida multum et adusta fluxa in vesica a partibus
 vicinis grauatis ratione colligantur ipsius. In quibus
 omnibus in processu temporis vlcatur vesica et potissime
 in collo vel circa. quia pars magis mollis et carno
 sa si lapillum vel lapillos habuerit. Et isti tales
 abstineant a salsis acutis et acetosis et nutriantur
 cum parum frigidis et aglutinatis aliquantulum. vt
 cum portulaca et extremitatibus porcorum. vinum mul
 tum limphatum sursum locovini potest inter duas
 comestiones et in introitu lecti de iulep. vel siru
 poviolo. i. coclear cum medietate aque ele
 cte vel de lacte amigdal. Ista fiant tempore multum
 calido et in ardore intollerabili vrine sitim tamen
 non tollerent. quia fit acutior et si talis venosus cum
 latis venis fuerit sibi obortumetur in modica
 quantitate bis vel ter in anno de vena epatica. aliquid
 antiqui Rasius plures alij laudant in hoc casu
 flosiam de sophena. si ardor vrine durauerit. Sed
 vidi ex tali flosiam multum magis vexari ex flo
 borhonia autem basilice semper iuuatur. quia acui
 tas sanguinis et colere et aquositas sanguinis
 duentur et euacuatur. In tali vlcere copietur po
 tare modicum de mane lactis asine vel capre. 3. p.
 4. 3. vel comedere. i. vel. ij. coclearia seminis me
 lonum mundatorum. vel facere lac amigdal. cum se
 mine melonum. balneat anchas in aqua decoctio
 nis seminis lini et fenugreci equis partibus. Et
 si tempus sit multum calidum ponantur quatuor
 semina frigida cum amigdal equis partibus fi
 at cum aqua electa potest medium vitrum de mas
 ne et in introitu lecti quia ardor vrine quo patiens
 multum vexatur remittitur. Et Rasius autem in suo
 continente pre ceteris potibus laudat per inter
 ualla aquam casei seu serum caprinum in vlceris
 bus renum et vesice quia lauat illa loca et prouo
 cat vrinam et mundificat saniem et corrigit acui
 tatem vrine et declinat coleram ad intestina. Vba
 sunt Rasius in suo continente. opinor autem quod
 si fuerit acetosa magis valeret. Rasius laudat si
 mulier sumere modicum boli armenici cum aqua

plantaginis et modicum sanguinis draconis. Et lau
 dat puluerem de quatuor seminibus frigidis ma
 ioribus et se. papaueris ponitur sic in forma. R.
 se. melonum ex corticibus. 3. ij. se. citrulli. cucurbi
 te portulace papa. albi. an. 3. f. seminis iusqami
 3. ij. panis zuccari. 3. ij. fiat puluis seror mane ca
 piat vnum coclear cum sirupoviolo vel iulepoviolo
 vel cum modico aque ordeii vel lactis amigdal. vel
 aque plantaginis vel portulace. Rasius in suo conti
 nente vult quod in isto casu iniiciatur per virgam cum
 siriga seu clisterizetur vesica cum lacte capre vbi
 sit modicum sarcocolle amigdal ceruse sub^{me} pul
 uerizatoz quia consolidat ista iniectio. Ido fiat ter
 vel quater in die. vel fiat iniectio de muscallagine
 seminis bifinalue et citoniorum cum lacte mulieris
 quia non grauatur eos. Et si quis strangulata vri
 nam habuerit ex opilatione et coartatione colli vesi
 ce ratione lacertorum colli spasinatorum ratione mas
 le aplosis sicce put contingit in febribus ardē
 tissimis mungatur in partibus illis cum oleo viol
 et fiant illa que sunt in spasmo de inanitione. Et
 si quis strangulata vrinam habuerit ex toto quod
 nihil vniat eo quod vesica est vacua. quia nihil de vri
 na transit a renibus ad vesicam propter opilationem hu
 moralem viscosam feculentam vel apostemofas in ill
 vijs seu poris vti dicitur per quod transit vrina a renibus ad
 ipsam vesicam quod proprie non debet appellari strangu
 ra nec habet nomen ydoneum. vt est superius recitatum
 intentione. Rasius in. 6. de morbo in ca. penul. quod
 patet quia tales non appetunt vrinare. nec in omni
 sa argalia aliquid possunt vrinare nec multum quia
 vesica est vacua et talis viri in ocio corporali i abun
 dantia cibi et potus quos homines et viscosos quoniam
 non vt sunt cibi et potus romani. quia plures habent istum ca
 sum trahendo moram in ciuitate romana. vt est certum
 de cardinali Elabre. qui vixit. 7. diebus sine vrina
 verum quia plures vomebat vrinam. Ido casus strigit dñs
 Bregio felix recordatur. pp. ii. Isti currerunt casu
 ex opilatione humoralis dolebant in anchis quod per quod non
 febricitabant nisi in fine appropinquante morte. Quia est
 casus ex opilatione apostata statim febricitat et dolore in
 anchis strigit quibus ex percussione per causam. Quia casus
 vidi in vno nobili percusso fortissime in anchis ab inimicis
 is qui vixit febricitans sine aliquo iussu ad. i. 4. diebus
 ut tunc facit totum citrum in colore herbarum semivindui
 et sunt morum. i. 4. diebus. Istis talibus fiat flosia de
 epaticis vtriusque brachij. L. osequit de siluestra so
 phena extrahat de sanguine talem quod possit tollere
 re pa. L. osequit si non pariat ex apostemate balne
 entur in anchis in herbis remolliuntur posuit supra
 in cura strangurie puerorum nouiter natorum.

Et denique potius ordinati superius in cura stragurie
ex opilatione collivescit a sordido viscoso seculento
vel humoraliter ex sanie per sanguinem coagulato. si
osilla reiterare et quibus spiritus aqua achori quod for-
tis puocat et apert. capio in simplicibus in primo. de me-
dicis puocantibus vrinam. Medicinae fragentes lapi-
des si valent ex quod dissolvunt lapides in renibus et ve-
tra dissolvunt sanguinem coagulatum in collovescit. ut
recitat galenus. 6. de inte. in. c. 3. prope finem ca. bñ pñt
dissolvere seculentia por videntes. Vel sic ex rasu
in suo pñt. R. lxx. gñna pipis fac. 7. troiscos da fo
et mane. i. troiscum in potu cum aliq aqua achori per-
trovel cicuta nigroza quod mltu apert dissolvit. et fiat
sibi vng de mirra et armo. R. mirre ru. 3. ii. ar-
moniaci dissoluti in vino. 3. iii. olei sisamin de lilio
R. f. cere modicu f vng liq in mltis ptes ille et
lubet renes sero et manevrat pñtis d sola mirra
sero an cenat de mane. 3. i. vlt plus. Et si quod dis-
suria seu sepiissima pauca et libera mictura hñit
quod magis mictura attinet diabetice vlt diarree vne
et non dissurie. vlt vult rasu in suo pñt. ista pauca liba
sepiissima mictura. alia a ga. appellat finone coi
stragu. sic loq. 5. apb. sup illo casu. in ano fleg-
monem patiet. 13. ppe nñ sit stragu ex quod est liba mi-
ctura. Et tal sepiissima mictura et liba sit ca du. 1.
ut vult galenus. in 2. casu stat dicti. na fit quod pñtiave-
sice deficit in actoe sua q est pñnere vrinam roe apa-
tis ani. vel inatriq vlt intestini vlt in seipa. vel defici-
in illa actoe roe male pñlonis frie et hñide. vlt frie
et hñide in ea. vel fit quod expulsiua ei vltra debitu
incitat expellere a vrina acuta in ser potu roe
ma saniose venietis cu vrina a renib l a pñtib su-
periorib et c. Et si quod ista sepiissima micturam
roe apat ani in matriq intestini l ipi vesice hñit.
quod patet ex dolore for in ill pñtib cu se. nobili
floe stat d epa et capiat. 3. ii. medullaz cassie
cu decoctoe pñnozvuar et caricaz. Cñr floe
de sophenis pñs domestice in mltis cu olo pñtis
dieb omis illas ptes cu olo ros vñfancino. et i de
fetu miscet cu coi de aceto modicu bñ agita et
incorpando sil in morta. vel in mltis cu olo mir-
tilloz pñtib sequentib addat modicu olei camo 3a
ps et pñr medietas vel ponat desup medulla pñtis
bullita in aq et olo. ro. et fiat alia put dz fieri in cura
apatu. Et si quod sepiissima mictura et libera san-
et sine dolore hñit ex mala pñria et hñida debilita-
te pñtiua ipi vesice sic alñ debilitat ei expulsi-
ua. ut est dñm sup in vna causa stragu. quod pate-
scit. quod sunt istatus in achil. et vrina non est acuta ne-
q dolore in pub iñ. nec alia sig attestat apata.
in pñtib iñ. In mltis in pñtib iñ cu ppo de cello

vel cu olo de castoreo. vlt cu olo mastiq in ucu an-
tiq. Vel sic. R. olei mastiq olei antiq nuc. an. qñ
i. olei nuc idice. olo d ab sin an qñ. f. nuc musc. lb
ti me pulvinate. 3. ii. mastiq. 3. ii. coralli rub. 3. f. sal-
vie sicce. 3. i. castorei. 3. f. cere modicu f vng liq
du. vlt diacimior calefaciat achil suas an et re-
tro pñe in die ad igne. et cu panis lineis multuz
calefacit. vlt dieta cala et herbis calis salua ma-
iorana. vino ru. gñovirando offas. Et si quod dis-
suria hñit ex acutavrina in se vlt cu multa fameve-
niere a renib pñget et incitate expulsiua ve-
debitu. pñt quod sepe sepi expulsiua ei libe vet
in actu vñnat quod non sit qñ cu tali vñnat sanie e-
lapis gñsus in ipave. quod e ipedies aliq mltis
vrine p collu assiste qñ in collivescit. sil non pñ-
se latitudinali pñnere. pñt quod quod straglat vrina
in aliq et non ex libere dz dici tñc stragu et non dis-
suria. 13. sit pñt sepiissima mictura roe pñtiave-
sice debilitate roe gñtar lapilli et roe expulsiue
sice vltra debitu icitate ab acuitate vñner sanie
veniet a supiorib. ut e dñm. T al sumat. 3. ii. me-
du cassie dissol cu decoctoe pñnozvuar et ca-
ricaz et vlt aq mell vlt aq orde i vbi sit modicu
mell. vlt fo et mane in qñti medij gobelliv pñ-
ille purgetur a sanie. Ras vult in suo pñt. q vlt
lacte asine cu melle aq mell facta cu seib cucu-
mer et melon. R. f. se. cucumer et melon an. 3.
ii. mell electi. qñ. i. f. mellitu colatu e du pñno
de lana ad. R. i. et f. f. aq mell cu decoctoe capil-
live. vlt rad raphani vlt achori vitat acuta salavte
do olo sisamio. Tales potet lac capze de se vlt cu
luto armo tales balneet anchas suas i aq deco-
ctois seis linet fenu mltis pñtis i sanie renit ve-
sice. ras in suo pñt. Ista tibi sufficiat in ma ista
tibi san delucidata p gñam dei.

Capitulum 75. de lapide renum.

Uim eger vrga sepe fri-
cat manu tractat ipa qñ
qñq erigit et arescit vri-
na difficulter et cu dolore
egreditur in q egritudine fortasse
etiā longu qñq erit lapis in vesica
esse significat. Si aut eger setit cu
difficultate mingedi vehemete do-
lore in renib et in emictorij et nau-
sear vñtis cōstrictione in renib

lapis esse mōstrat lapidi vō qui ē
in vesica pfectio ista vtilis existit,
7 ē optima ad frāgēdū lapidē cuz
vetust' fuerit. Ego q̄s iā fregi cuz
eo magnū lapidē in spatio mino-
re q̄draginta dierū. Cui' pfectio
℞. carpobalsami seminis raphani
dauci olixatri semis corticis radi-
cū oppoponacis corticis radicū
capparis amigdalaz amararū dā
no cocti squinati ciperi spice inde
cassielignee sacculo funduriō har-
mel gētiane aristologie rotūde a-
zari cordumēi armoniaci serapini
bdellij pipis achori oīz pres eq̄les
gūme sufficiēti balsamo dissolute
malatē 7 ex eis alie spēs pficiāf
Ex q̄bus informētur pillule 7 su-
mātur ex eis in die .3. i. cum aposi-
mate de seminib'. Quādoq̄ etiā
sexta ps. 3. i. de cinere scorpiōnuz
simul cū eis daf cinis vō de scorpi-
onib' hoc mō fit scorpiōes sumā-
tur 7 in ollā nouā positi os habē-
tem opilatū sup lacertulū i furno
mittātur in quo nō sit vehemens
calor 7 sint ibi sex horarū spatio.
Deinde extracti puluerizent' 7 re-
ponātur. Eger vō nutriat' ex aq̄
ciceris 7 caligie 7 mutagenat. Et
abstineat a lacte 7 caseo 7 ab alijs
cibis grossis ingrediat' tinā i qua
sit aqua i qua cocta sint folia cau-
liūz esular berēgesif 7 mētastrum
7 fim' colūbin' 7 medulla semis
croci ortulani semur etiā iunga-

tur ex oleo d scorpiōib' 7 distillet
ex eo in vgam oleū de scorpiōib'
℞. aristologie rotūde gentiane ci-
peri corticis radicū cappariū omni-
um añ. 3. i. hec omia in libra. i. olei
d amigdalīs amarīs posita ad so-
lem p ebdomadam vñā dimittan-
tur 7 colētur 7 exprimātur 7 pyna
quaq̄ libra ex eo adiūgātur ei scor-
piones decē 7 totū in vase cui' os
opilatū sit missum ad solē p duas
septimanas moref. Deinde colet
7 reponat'. Est em̄ optimū mira-
bile de quo quotidie in virgā gut-
tati fundēdus ē postq̄ eger de ti-
na egreditur. Qd si lapis magn'
fuerit nō inuenit' aliud remediūz
nisi vt cū inscissione extrahatur de
hoc tam loqui cū libri hui' modū
excedit. Cū aut in renib' fuerit la-
pis eger frequēter tinā ingredia-
tur et renes 7 ylia 7 ex oleis inun-
gātur 7 ex eis que locum calefaci-
unt desup cū panno ponantur vt
sunt ea q̄ notauim'. In potu quo-
q̄ sumātur ea q̄ lapidē frāgunt. si
aut lapis ceciderit 7 i vga 7 obsta-
culum fecerit aq̄ calida ab alto di-
stillādo ei supfundat' donec rube-
re videatur. Deinde oleū tepidūz
guttati supiaceat' 7 fricef. 7 si ne-
cesse fuerit ad exteriora sugat'. Ex
hoc em̄ mouebit' lapis 7 eribit sz
si magn' fuerit 7 difficilis necesse
est vt virga inferi' incidatur 7 ex-
trahatur.

Elapide renū et vesice q̄a
 de cā et modo ge
 neratiōis et de eorū p̄seruatōe et cura
 Prius aut loquamur de cā et mō ḡna
 tionis lapidis et arenularū in ipsis renibus cum
 talia magis et frequētius p̄tingant p̄ncipibus et
 alijs maiorib⁹. Scriptū est a p̄ncipe artis. v. de
 iuuamētis mēbroz. et Ras in suo cōtinēte. et ab
 auct. in 3.º. casū. q̄ renes sunt duo mēbra creata a
 natura vt sanguinē mundificēt a sup̄fluitate aq̄
 sa ipsam attrahēdo. Et q̄ talis sup̄fluitas ē mul
 ta et plurima in corpe nostro fuit necessariū iñs
 tura vt crearet vñū mēbrū magnū aut duo parua
 ad attrahēdū illam. Si eēt vñū magnū forsan
 coartaret partē vicinā et opprimeret ipsam. loco ḡ
 vñū creata sunt duo et est iuuamentum in hoc vt
 cū nocumētū accidit vñū alter sterētū magna p̄e
 opationis puta attractiōis talis aquositas. Ter
 ba sunt ad literā. Et subdit in lra q̄ sunt mēbra
 creata dura vt meli⁹ attrahāt semirubea cū con
 cavitare satis magna et oblonga in q̄ recedatur
 magna et multa aquositas in qua multi lapilli si
 mul p̄nt generari vt dicit statū in sequētib⁹. Et
 positus est ren dexter supra sinistruū in altiori lo
 co q̄ si cum tangat ipm epar vt magi et melius at
 trahat ab eius gibbo in quo abundat talis aquo
 sitas. quilibet eorū habet duo colla seu duos me
 atus vñū p̄tendit a q̄libet ad gibbū epatis cū q̄
 fiat cōtractio aquositatis dicte que si deficiat ex
 opilationib⁹ vel ex defectiōe eorū vt pluries con
 tingit vltra debitū coctū regurgitabit ad p̄ca
 uitates p̄pinquas: puta inter cisach et mirach: et
 sic vter tumescet et cābitur ydropisis. Alter est
 por⁹ in vtroq̄ q̄ p̄tendit ad ipaz vesicā p̄ quos ip
 si expellunt dictā aq̄sitate ad ipsam. Postq̄ rece
 perūt vinctuositate sanguinis a dicta aquositate
 p̄ eorū nutrimēto. Isti pori vocātur pori vñides
 3.º. de iuuamētis. et 6.º. d. interiorib⁹. Si istes clau
 dant de possibili a feculētia vel ab hūorib⁹ apo
 stemosis cessabit trāsīt⁹ aquositatē ex toto ad ip
 sam vesicā. iō nō mingūt in aliq̄ nec migere ap
 penūt. Vidi tres tpe meo vt tibi recitauī in caº p̄
 cedenti de stranguria.

Secundo nota generatiōem lapidū et
 arenularū in renibus ex ma
 teria ibidē retēta et multiplicata et ex calore renū
 exsiccatē illam et lapidificatē tanq̄ a cā materia
 li et efficiēte cōplet q̄ calore renū excedētī nefres
 tici cōter sunt libidinosi. Materia vñ hōz est aliq̄
 liter viscosa humida. mediocriter grossa trahens
 ad naturā sanguis flātica et colore flātica: putari

telline vel citrine: p̄pter qd ex natura talis materia
 lapilli et arenule contrahūt et acq̄rūt aliquēz nu
 bore fin plus et min⁹ fin q̄ est materia talis vt tal
 Uerū natura renū ad hoc sūt adiunat: q̄ substa
 tia eorū carnosa ē cū rubore aliq̄ sit rōne matie
 et loci sunt rubicūdi: s̄ q̄ ḡnati in vesica sunt ali
 qualr albi rōne matie: et loci vt dicit infra. Et vis
 cositas in tali materia dicta est satis subtilis et ae
 rea in suba qd patescit sūt q̄a cito i pauc diebus
 resoluit et euaporat a calore excedētī iporū renū
 et arenule generantur. Nam aliq̄ illa viscositas
 matie recedite in cōcauo renali ex toto resoluit
 et ei⁹ exiccatiōe tūc et p̄tes illi⁹ matie exiccate nō
 remanēt ligatē in aliq̄: imo diuise et separe sic ge
 nerātur arenule q̄ cū vñā q̄tidie expellūt. Ali
 q̄ illa viscositas nō est ita subtilis nec aerea p̄
 p̄ter qd ex toto nō sic resoluit: nec euaporat a ca
 lore renū excedētī exice ante illam matia s̄ rema
 net aliq̄lis nō tñ sufficiens ad ligandū totā mate
 riā p̄tēta in toto cōcauo renali oblongo in lon
 gitudine digiti pui in simul: s̄ bñ fin p̄tes. iō plus
 res lapilli simul generātur in dicto p̄cauo renali
 p̄pter qd videm⁹ in fine porisimi in nefresi succēs
 siue expellere cū vñā p̄tes lapillos alñ 3. alñ q̄
 tuor aliq̄ plures: et sunt magni vel pui fin pl⁹ et
 min⁹ fin q̄ remāsit de viscositate dicta in materia
 q̄n fortit exiccabat verū ex arenulis ḡnatis i dic
 to p̄cauo renali p̄nt lapilli sūt ḡnari p̄pter mas
 teriā viscosam sup̄uementē cui⁹ aquositate dicta
 ligante et cumulāte plures arenulas in vñū. ideo
 arenule apparentes in vñā p̄nosticat futurū la
 pidē in renib⁹ ex se p̄ viā cumulatiōis dicte. Vel
 q̄ signū futurū matie viscosae ad ipos renes veniē
 tis aut in fine porisimi in nefresi signū ei⁹ dissolu
 tionē. Et sup̄ h. nota q̄ talis materia ḡnationis
 lapidis et arenularū in ipsis renib⁹ magi multu
 plicat et p̄ p̄ns lapidis et arenularū ḡnā. xxx.
 anno vsq̄ ad .xl. vel circa: q̄ tūc digestiue p̄uine
 potissime incipiūt claudicare. Et ipi volētes for
 tificare eorū digestiuas vñtū cibus et vñis cali
 dis magis solito et q̄busdam alijs faciētibus ad
 festinū trāsītū chilositate ad epar et hūorū aquo
 sitatis ad venas ante p̄fectā depurationē eorū
 et p̄ p̄ns ad renes vt statū declarabit. In semo at
 et in infantia et pueritia multiplicātur magi ma
 grosse flātica cū viscositate grossa si sic adherēte
 in cōcauo renū: potissime in mulieribus et i flā
 ticis p̄pter qd nō generātur in eis lapilli in reni
 bus. Similiter quia in talibus nō concurrūt cau
 sa efficiens lapillum puta calor renū excedens
 lapidificans materias tales et retinēs in ipsis reni

bus ut dicetur statim. nec talis materia in eis est sic lapidificanda quia est magne humiditatis propter quod non fit in eis sic generatio lapidum et arenularum put in alijs iam dictis.

Tertio nota et aduerte talis materia lapillorum et arenularum retinetur in renibus ultra debitum tribus de causis. vna satis principalis est caliditas renum excedens que effluendo reddit eam inabilem fluxui et expulsiōi.

Similiter quia talis caliditas excedens debilitat expulsiuam renum: quia omnis expulsiua membri officialis opatur suam bonam actionem cum in minori calido et non est calido excedenti. 6° de morbo in. c. per multino. Idem dicit Aui. pmo. can. d. de vrinibus. Propter quod dicitur quod virtus expulsiua opatur in sui excellentia per frigidum et humidum in respectu quod per minus calidum. Sic talis calor excedens est causa retentionis indebite talis materie in ipsis renibus modo duplici dicto. Propter quod dicit Aui. 3° can. f. viij. in. c. p. p. quia calor excedens renum est causa retentionis talis materie in ipsis renibus.

Secunda causa talis retentionis materie in eis est natura ipsius materie quia viscosa viscositate subtili aerea est magis adherens et minus obediens expulsiōi. Et quia iste due cause deficiunt in pueris et in flatibus et in mulieribus. ideo materia flatibus ea que cum vris eorum expellitur non conuertitur in lapidum nec in arenam in ipsis renibus sed bene in vesica ut infra dicitur. Tertia causa est retentionis indebite talis materie in ipsis renibus et magis principalis est strictura et clausio viarum et meatuum ipsorum renum et paruum subiacentium a generatione ut vult galenus. de inge. in. c. x. ubi dicit sic quod balneati per cibum non incurrunt lapillos in renibus nisi habentes renes spissos et viscosos et vias eorum angustas et strictas. maxime si vrant cibis opilatiuis grossum sanguinem generantibus. et per saturitatem taliter balneant: sic per tibi materia lapilli quod sanguis grossus in se vel ex portione co. grosse puta vitelline commixte. Ista ista allegat propter istam causam lapilli magis generantur in corporibus carnosis et corpulentis ad tale stricturam viarum facit constipatio ventris contrahens dictas vias ratione fecis.

Quarto nota et attende talis materia lapillorum et arenularum multiplicatur in ipsis renibus triplici de causa in genere. et multiplici in specie pluribus concurrentibus interdum. Vna causa in genere et magis principalis est caliditas renum excedens per viam attractionis indebite ad quantitatem sanguinis et non bene depurate: nam quia renes calefcunt et effluunt ultra debitum magis

fitiunt et magis attrahunt auidem volentes reficere de vinctuositate agilitatis sanguinis. sic illa multiplicatur. Secunda causa in genere multiplicans materiam talem in ipsis renibus est abundantia materie innaturalis flaccida et colerice in primis duabus digestiuis puta stomachi et epatis que materie ex quatuor rebus primitus cōiter multiplicantur: puta ex cibo grosso viscoso et male digestionis. Similiter ex aquis turbidis vel limosis vel mulis frigidis. Similiter ex facietate nauseatiua potissimum diuersarum carnum et diuersorum piscium. Similiter ex voracitate comedendi seu ex mala cibi masticatione. Iste explicabuntur magis infra in preservatione. Tertia causa in genere multiplicans talem materiam in ipsis renibus est omnis res faciens ad festinum transitum humorum et ad quantitatem ad ipsas venas. Iste res sunt septem in specie. Quarum vna est et magis communis latitudo viarum et venarum epatis ad ipsos renes: et latitudo officiorum venarum que continguntur cum ipsis renibus. et hoc est ratione caloris excedentis: nam per venas latas et meatus festinat transitus materie multe non depurate ab expulsiua expellente et per officia lata venarum continguntur cum ipsis renibus ad quod de possibili adiuuat strictura concatenatis ipsorum renum et partium subiacentium ex errore informatiue virtutis ex tali causa calculus est passio hereditaria calculosus calculosum generat. Alia res festinans transitum est cibus multum calidus puta in secundo gradu et ultra: nam eius chilositas ratione acuitatis festinat transitum ad epas et humores inde generati ad venas. Alia res festinans transitum est vinum forte et multum calidum in natura ut vernia chya vinum coctum pro. vinum purum et male liphatum propter eandem causam. Ex isto capite plures sunt nefretici et guttosi credentes confortare primas digestiuas quod non faciunt nam talia vina propter citam penetrationem sunt causa generationis flatibus. hoc vult Ithas in suo continete. Idem dicit Aui. 3° can. hoc ponit gordonius aucte illos in. 6° lib. in. c. p. Alia res et 4^a est vinum subtile ut vinum album et clarum: nam talia ex eorum natura quod subtilis suble aliquantulum calefcunt pe netrat ad membra anni eorum depurationem. Sicut talia aptiua ex suble et ex quantitate necio portat et ducit fecum aliqd de sordido ad partes renum. nam tantum et plures apponunt ipsis renibus quantum deponunt ab eis propter quod rasis in suo continete iubet quod talis occasio onatus vtatur continue incisiuis et non prouocantibus vrinam nisi semel in septimana. Et in hoc errat maior pars medicorum administrantium

vinu alba & subtilia talib⁹ in dieta vt dicit infra
Quia res festinas transit⁹ aq⁹ sitate ad venas
ante eoz pfecta depuratōem ē festin⁹ potius i p^{ri}
cipio p^{ri}adij cuiuscūq⁹ vini. nā chilofitas inde ge
nerata nō inueniēs obstaculū & quia subtilis in
suba cū aliquali acuitate cito penetrat & festiat
transitū ad epar & ab epare ad venas. Et cū hoc
addit in cām efficientē lapilli & arenularū. Alia
res & 6^a. facies ad festinū transitū hūorum ad ve
nas renuz est malicia exercitij pot⁹ in anchis
ante cōplementū p^{ri}me & scēde digestiōis vt eq̄ta
re equū asperi pot⁹ vel tāgere mulierē de facto:
q⁹ ptes illas rāficāt & causat motū violentū in
hūoribus. Septima res festinas transitū hūorū
ad venas est calefacere anchas & dorsum adq⁹
nē vel iacere sup plumā potissimē viceversa illa
calefaciūt & rāficāt ptes illas & humores. & ad
dū in cām efficientē dictā. patet ergo tibi causa
triplici in genere & multiplici in specie q⁹ matia
multiplicat in renib⁹ q⁹ oportebit euitare & cor
rigere in preseruatiōe vna cū quattuor causis re
tinētib⁹ materā in ipsis vt clarius dicit infra.
¶ Si tu q⁹ras lapilli rub⁹. & arenule ex quo sunt
passiōes renū. cuius particulē renū sunt passio
nes pncipalr. Sol. gal. 6°. de infiorib⁹ in. c. scdo
in pncipio capli. Idem dicit Auic. 3°. cas. f. viij.
in. c. 2°. q⁹ sunt passiōes p^{ri}cauitatis ipoz⁹ renuz
pncipalr que satis est oblonga. Ideo plures la
pilli simul possunt generari vt dictū ē in pceden
tib⁹. Et aliq⁹ sunt passiōes pncipalr meatuuz
& viarū que sunt inter eos & vesicā. Istud cū pa
rū sit vt dicit ibidē tūc acq⁹rit ruborē solū a ma
vt est sup⁹ dictū. ideo nō habet tūc ruborē. Et
sunt passiōes illarū partiū p colligatiā q⁹ venit
ad illas ptes qd venire nō d⁹ fin naturam. puta
matia viscosa ibidē retenta & multiplicata. ¶ Si
tu querās lapilli pnt ne generari pterq⁹ in re
nib⁹ & vesica. Sol. lra in de infiorib⁹ in plib⁹ locis
aliq⁹ gñant in plimōe 4° de int. in c. penultimo
aliq⁹ in stomacho & in intestinis. 6°. de infiorib⁹
bus in. c. pmo. Similit⁹ in epare pnt generari & in
splene. videm⁹ hoc in aialib⁹ vt in mutone & por
co. Et de facto videm⁹ in hoib⁹ cāe sunt possibi
les: igit⁹ illud erit possibile q⁹ sup fluitates imbi
bite in porositatib⁹ mēbroz & in concavitatibus
possunt exsiccari & p resolutiōem parū subtil⁹ la
pidifica⁹ hoc fit silr in iūcturis. ¶ Si tu querās
harenule apparētes in vris pnt ne generari in a
lijs locis pterq⁹ in renibus & vesica. Dicendū
q⁹ sic: q⁹ aduersionē matie aliq⁹ generāt in ve
nis p^{ri} p^{ri}ncipalr matrici. iō in muliere harenē mag⁹

vel subnig⁹ in vrina sūnt lōgeuā retētiōe mē
struoz: hoc vult auic. 3°. cas. Et silr generant ali
q⁹ in venis ppe renes in qbusdā hoibus & tales
sūnt suplongeua retētiōe emorroidari. hoc vult
auic. in 3°. cas. interdū generāt in venis epar
p aduersionē matie flānce. ideo sūnt subalbide vt
videm⁹ in vrinis ydropicor⁹ de cala vt dictū est.
silr generāt in venis aliq⁹ in q⁹ana potis
sime flā⁹ & colica. Et in qbusdā febrib⁹ acutis
& cronicis pluries videm⁹ in vrinis. Similit⁹ vi
dem⁹ in qbusdā leprosis dum sūnt pfecte leprosi
generāt harenule p viā aduersionis: imo q⁹ila
pilli apparētes in vrinis & in sanguine: q⁹ pbas
mus: eos q⁹ lepra in fieri est morb⁹ calid⁹. fracta
aut⁹ & pfecta est morb⁹ frigid⁹ cū mala figura et
hūiores incinerant p putrefactiōem sine ebulli
tiōe sic incinerantur ligna q⁹ putrescūt p^{ri} ans
tiquitatē. ¶ Si tu querās lap. in renib⁹ q⁹ mor
bus est in genere & in spē. Dicēdū q⁹ nō ē morb⁹
in se: q⁹ est suba s⁹ describit & cōstituit morbū in
cōpositiōe q⁹ cāt malā cōpōem tanq⁹ res addita
numeralis. vey arene licet sint paruuli lapilli q⁹
nō sūnt lapilli manifesti causant morbū in rece
ptaculo: nā receptaculū ipoz⁹ renū replet vltra
debitū. ¶ Lapis q⁹ expellit & arenule q⁹ expellit
sunt acc⁹ dicta exētia a corpore mutata: sed vt
retēta sūnt accidētia morbi dicta exētia clausa
ex retēta deberēt erire talia & expelli & retinetur
ex nocumēto expulsiue hoc declarat Ba. in. 3°. &
in. 6°. de morbo. ¶ Si tu q⁹ras lapis & arenule i
renibus p morbo descripto: cui⁹ vntis est nocu
mentū passine itelligēdo. Soluit lra. xi. de inge⁹.
in. ca. 2°. & in. c. 1°. q⁹ est nocumētū digestiue et
expulsiue renū pncipalr. Consequēter mēbroz
mādacū supior⁹. si iste vtutes nō errassent talia
nō fuissent generata & talia retēta vt retēta sūnt
nocumētū expulsiue renū & partū vicinarū.
¶ Si tu querās lapis renū cuius vtutes est nos
cumētū seu passio actiue loquēdo. Dicendū q⁹
sensitiue illarū partiū nam causat dolorē mag⁹
soluēdo continuū in vjs ill⁹ dilatando vltra de
bitū partes illas. ¶ Si tu q⁹ras in quib⁹ magis
generāt lapilli & harenule in renibus. Dicēdū
dū q⁹ in carnosiss epaticis & constipatis & ocio
& coeūtib⁹ ante cōplementū p^{ri}me & scēde dige
stue: nā isti incunūt cōiter calorē excessiui ipoz⁹
rum renū a tempe & renes eoz aliq⁹ sūnt a gñā
tione cum vjs aliquāliter strictis: ppter qd ma
terie retinētur de facili que retēte & exsiccate cō
uertuntur in arenulas & lapillos. ¶ Si tu q⁹ras
in qua epare hoz⁹ magis generāt in eis. Dicēdū

dū q̄ in p̄ma senectute q̄: due cause magis concurrunt materialis et efficiēs vt est superius declaratur ratione regiminis eorū. Ista tibi sufficiat p̄ modo generatiōis et causa lapidū et arenulorum in ip̄is renibus.

Nunc restat loqui d̄ eorū preseruatōe. Et q̄ conclusum est in p̄cedētibus intētiōe. Rasis et aliorū q̄ lapilli et arenule generantur in renibus a materia mediocriter grossa: aliquantulum viscosa. humida ibidē retenta et multiplicata tanq̄ a causa materiali. Et a calore renū excedēti illam efficāte et lapidificante tanq̄ a causa efficiente. Notum est recte speculanti q̄ preseruatō talis generatiōis stabit super istis duabus causis. P̄mo super tali causa efficiēte puta super calore renū excedēti vt corrigatur q̄: nō solū talis lapillū efficiētino materias in ip̄is retinet et multiplicat vt est superius dictū. Secūdo sup̄ tali causa materiali retenta in renibus vt a renibus expellat anteq̄ in lapillum vel in arenulas conuertat obuiando causis retētiōis dictis et euitando et corrigendo tres causas in genere et multiplices in specie multiplicātes talem materiā in ip̄is renibus superius declaratis. Exequatur ergo p̄seruatō super causa efficiente dicta puta sup̄ calore renū excedēti ip̄os refrigerādo et euitando ea q̄ ip̄os calefaciūt: nā magna pars preseruatōis fiat super correctione talis cause efficiētis quia nō solum lapillū efficiētino materiā retinet in ip̄is renibus et multiplicat vt est dictū. Si quis ergo occasionatus in talibus fuerit inungatur de fero per interualla in anchis cum oleo ros vnfancino vel cum oleo ros. cōmuni vbi sit modica portio aceti simul agitatū. vel applicet desuper istud cerotū. R̄. olei ros. vnfancini. si tēpus fuerit calidū. vel olei ros. cōmunis si tempus nō sit nimis calidū. 3. iij. muscillaginis semis p̄silij. 3. iij. cere noue. 3. v. qd̄ sufficit fiat cerotū extensū sup̄ alutā i forma oblonga q̄drata teneat de nocte dumtaxat. Et vtaq̄ diēta infriigidatiua fructibus infriigidantib⁹ beneficiū ventris in p̄mo prandij vel duos bolos de nasturcio aquatico cū modico lactucariū in p̄ncipio refectionis spinargis cum aliquali portione lactucariū brodijs simplicibus cū agresta et vitellis ouorū. auenato orendento. puretis in diebus feriatis tempore calido si fuerit sinitūdus stomacho ieiuno potest sumere duo vel tria coclearia sirupi limonū vel sirupi acetosi cum. 6. vel. 7. aque decoctionis cicerum rub. et semis melonū. vel sumat. i. coclear se. me-

lonū. mūd sine aliquo potu. Etatur vino mediocri in surba et in colore bene limphato et non albo nec claro nisi rarissime et per interualla: vt dicitur infra. nam in hoc errant q̄ plures medicorū vt clarius dicitur in sequētib⁹. Vitabit etiā cibos calidos in scdo gradu et vltra vt potagia cū multis speciebus. porros cepas allia mostardā. carnes salsas. vitabit vina fortia vt vna cha vinū coctum muscatellū ypo. et similia. Vitabit etiā vinū purū et male limphatū. Vitabit etiā vipā in quocūq̄ vino in p̄ncipio prandij. nā epar calefaciunt et renes sic addunt in cām efficiētē et materiale vt est dictum sitim nō tollet: quia addit in suam causam. rasis in suo continēte nō calefaciet dorsum nec iacebit i culcitra molli nec viceversa seu resupinus. Et sic corrigatur etiā causa p̄ncipalis retētiōis materie in renibus si sup̄dicta intelligātur. Secundo exequatur preseruatō talis generatiōis sup̄ cā materiali: et hoc fit triplici. P̄mo vt ipsa materia retenta in renibus expellatur anteq̄ in lapillū vel arenulas conuertatur. Secūdo causas retentiōis eiusdem superius dictas corrigendo et remouendo. 3. causas multiplicationis superius dictas refecando expellendo et annullando. P̄mū exequitur cum incisuiis rasis in suo continēte: q̄a talia cotrariantur cause forti retentiōis ipsius materie in ip̄is renibus puta eius viscositati. et cum hoc vrinam prouocant aliquantulum. Secūdo exequitur cū puocantibus vrinā fortiter et cum violentia q̄ vtatur talibus per interualla semel i septimana. Rasis in suo continēte: nos tñ tales potus facimus vel administramus in. xv. vel. xx. diebus cōmuniter in preseruatōe generatiōis talium per duos aut tres dies cōtinuos. Vtaq̄ ergo tal' occasionat⁹ in diēta salsis acetosis vt salsa viridi succo citrāguli: succo limonū. agresta. de vuis aceto limphato. crucca facta cū bono aceto: camelia simplicifacata cū agresta et modico acetati. Poter duobus aut tribus diebus continuis d̄ mane in. xx. diebus vnū parū vitrū decoctionis incisue sequētis. R̄. rad spagi. rad rubi parui de terra culta añ. m. f. foliorū betonice. foliorū poslij montan. añ. p. i. cicerū nigroz. p. i. seminis melonū. p. f. fiat decoctio in aqua pluuiali si sit possibile decoquēdo prius rad per pausam modicā et dum potabit ponas in vitro. 5. vel. 6. guttas acetis squillitici. Ista decoctio sufficit p̄ duabus vel tribus vicibus. Iste potus incidit lapillū in terponēdo se in porositatib⁹ lapilli multo forti⁹ incidet ma^{am} La. 5. de simplici medicia. Idem

ponit Serapio in principio suarum simplicium
Et si cum dicta decoctione tur poneris. Et tan-
tū quantum caperes cum duobus digitis de pul-
uere icisuo puta sanguinis hyrci vel lapidis spō-
gieel iudaici vel mī' subtilissime puluerisatorū
esset melius. Iste potus de se vel cū modico pul-
ueris dicti tenet principatum in preservatione ge-
nerationis lapilli et arenularum. et in cura simili-
ter in principio perorisim quia fortiter incidit: et
cum hoc satis prouocat per vrinās materias il-
las incidendo. ¶ Loco huius potus incisui ali-
qui dant de concilio Rasī in suo continente de
calapōni multum prouocatio vrinę sine notabi-
li incisione: R. rad. achor. m. i. maiorane valeria-
ne ana. m. i. betonice polij montani sauinę ana.
m. f. seminis melonum. m. f. cicerum nigrorum.
m. f. seminis apij domestici et montani seminis
feniculi dauci seminis siseleos ameos conq̄ssa-
torum ana. ʒ. ij. cinamomi. ʒ. iij. fiat decoctio in
aqua pluuiali si sit possibile capiat de mane vñ
vitrum per duos aut tres dies. Et addatur in vi-
tro medium coclear aceti squillinci. Iste potus
similiter valet in cura post primos dies. ¶ Loco
horum aliqui dant de syrupo limonum vel de sy-
rupo acetoso cum aqua cicerum rubeorum mo-
do similiter. Rasī in suo continente laudat pre-
ceteris potibus auctoritate Galieni in libro se-
cretorum suorum potum sequentem pro preser-
uatione qua vro: communiter et bene me inue-
mo in opere: R. ramorum prunorum seu nouel-
lorum caulium rub. duz incipiunt apparere. p. i.
fiat decoctio cum modico sale duabus inunda-
tionibus paruis poter vnum paruum vitrum il-
lius decoctionis tepide hoc faciat quocūq; ma-
ne per. ij. vel. x. dies tunc preseruabitur per plu-
res dies: quia per quartale anni: Nam iste po-
tus est absteruus et in parte incisuius propter
nitrositatem. Ideo preseruatur inter ceteros po-
tione Rasī. ¶ Contra exequatur fm scz
preseruatio super causa materiali super quatuor
causis retentionis materie superius dictis in ip-
sis renibus quarum correctio dicta est in duab;
causis principalibus: puta caloris excedentis in
renibus cuius correctio dicta est corrigendo cau-
sam efficientem et lapilluz. Similiter dicta ē cor-
rectio cause secunde p̄ncipalis retentionis ipsi-
us materie in renibus: puta viscositatis ipsius
materie dando potus incisuiuos dictos statim.
¶ Restat solum loqui de correctione tertie et q̄r-
te cause retentionis materie in ipsis renibus pu-
ta opilationis coartato: ratione constipatois

intestinozum. Et oij indebiti illarum partium.
¶ Primū corrigitur cum dicta prouocante bes-
neficiū ventris et cum clisteri mollitio. Scdm
corrigitur q̄ equitet equum asperi potus ante
cibum semel in septimana potissime in dieb; in
quibus sumet de ponibus supradictis.

Nunc restat loqui de

preservatione super causa materiali. pro causis
tribus multiplicantibus talem materiam in reni-
bus. si fuerit intrinseca q̄ corrigatur et extrin-
seca q̄ cuitetur. Nam declaratum est superius q̄
sunt tres cause in genere et multiplices in specie
multiplicantes materias in ipsis. ¶ Quarū pri-
ma est et principalis caliditas renū excessiua p̄-
viam attractionis vt est superius declaratū. Cor-
rectio huius dicta est superius corrigendo tales
calorem prout lapillum efficit. ¶ Secda causa in
genere multiplicans tales materias in ipsis res-
nibus superius dicta est abundantia materie in
naturalis in primis digestiuis. Ista causa mul-
tiplicans materias dictas corrigitur dupliciter:
vt dicit Rasī in suo continente. vno modo diuer-
do et euacuando talem materiam per internalla
puta bis vel ter in anno cum medicina lenitiua.
quia nefretici non debent farmacari cuz alia me-
dicina. Rasī in suo continente vel cū medicina
vomica. ¶ Secdo modo preseruatur super ta-
li causa vt cuitentur res primitiue que tales abū-
dantiam materie multiplicant in primis digesti-
uis que sunt quatuor in specie vt est superius di-
ctum. ¶ Frequantur ergo isti modi in ista preser-
uatione. Primo primus modus est q̄ detur sibi
saltem bis in anno. ʒ. i. et f. cassiē. cum decoctioe
prunorum caricarum mollium vuarum passarū
mund ab anillis iuiube sebesten. añ. p. f. decoq̄n-
tur in duabus libris aque donec redeat ad. R. f.
in qua dissoluatur cassiē. dicta et sumat ante or-
tum solis et quiescat in lecto p̄ duas aut tres ho-
ras vt misceantur bene cum illo sordido stomas-
chali. ¶ Loco huius prouocetur sibi vomit; bis
vel ter in anno comedat de raphano tres vel q̄-
tuor bolos per tres dies sero et mane i principio
mense. Et die tertia comedat diuersas carnes et
satis pingues et poter satis de diuersis vinis.
Consequenter post horam vel quasi sumat vñ
taceam aque decoctionis rad. raphani et attri-
plis et seminis eorum conuassatorum et oximel-
lis squillitici: postea addatur magna pars olei
cum modico croci siluestris et aceti qua sum-
ta post mediam horam habeat plūmā et infus-

dat in oleo et intronmittat in gutture. Et si cum ista decoctione non prouocetur vomitus addas in decoctione predicta mediam corticis sambuci. m. i. vel. ij. rascando dictum corticem ad superius. hoc volunt antiqui. Et in refectione sequenti sumat istum potum. Loco horum aliqui dant clisteria molliuina. Ista tibi sufficiant pro correctione talis abundantie materie colericæ et flegmaticæ immaturalis per modum diuersionis et euacuationis. ¶ Nunc exequatur secundus modus preservationis super tali abundantia materie in stomacho: ex qua materia multiplicatur in ipsis renibus. ¶ Et iste modus preservationis stat in preservatione quatuor rerum primitiarum in specie ut dicit Rasius in suo continente. Idem dicit Auicenna. 3.º. can. m. ca.º proprio. quia tales multiplicant dictam abundantiam in ipso stomacho. quarum una est grossus cibus vel viscosus: vel dure digestionis: ut sunt carnes bouine porcinæ nisi de extremitatibus et cum aceto carnes falsæ carnes venarum et ceruine apriue leporie pisces magni beluales. substantia leguminum potissime fabarum simula tritici amidum caseus pinguis et recens oua dura ut cocta in ventre galline vel alia. offeremollite fructus due digestionis ut sunt poma nisi dicitur pira hyemalia. gindola seu cera sa acra castaneæ et similia. verba sunt Rasii et Auicenna. ista omnia sunt euitanda in bona preservatione generationis lapilli et arenularum in ipsis renibus. ¶ Alia res primitiua multiplicans tales materias in stomacho est aqua turbida vel frigida ut sunt aque montane et aque puteorum aqua limosa ut sunt aque amouentes. Ista non solum materiam multiplicant in stomacho. imo materiam retinet in renibus ratione limositatis seu viscositatis. propter quod talia sunt in talibus euitanda sed utantur aquis electis de fontibus. vel de fluuiis clarificatis per residetiam. ¶ Alia res primitiua euitanda multiplicans dictas habundantiam in stomacho est satietas nauseatis potissime diuersarum carnum vel diuersorum piscium. propter quod talis occasionatur desistat a cibo cum bono appetitu. et sic contentus de duabus carnibus ad plus seu duobus piscibus et ferculis preponendo magis subtilem si multum differant in eorum substantia ratione grossitiei in substantia vel dure et male seu facilis digestionis. ¶ Alia res primitiua abundantiam multiplicans humorum in stomacho euitanda est voracitas comedendi seu festina et mala cibi masticatio quia ex hoc necessario digestiua prima claudicat et se-

cinda magna fit iniuria stomacho apponitur sibi inconueniens. patet ergo tibi qualiter in bona preservatione talis generatio. Iste quatuor res primitiue sunt euitande. ¶ Restat loqui adhuc de tertia re in genere que multiplicat materias in ipsis renibus ut intrinseca corrigatur et extrinseca euitetur. Ista res est omnis res festinans transitum chilositis ad epas humorum et aquositas ad ipsas venas ut est superius dictum. Iste res sunt septem in specie que multum sunt euitande in dicta preservatione. quarum una est lauitudo meatuum et venarum epatis ad renes. Ista corrigi non possunt ex se si euitando res aperituas quas statim dicemus. ¶ Alia res est cibus calidus in natura plures sunt tales euitandi ut est superius dictum corrigendo calorem renum excedentem in principio preservationis. Alia res est vinum calidum in sui natura ut vinachæ. Xpo. et similia ut declaratum est in principio preservationis. Alia res est vinum album et subtile continuatum ut est superius declaratum. Potest dumtaxat in diebus feriatis modicum: quia homo utitur piritis et alijs prouocantibus. Et quando sumet de illis potibus superius dictis. Alia res euitanda est festinus potus cuiuscumque vini in principio prandij cum dicta est superius. Alia res euitanda festinans transitum chilositis et humorum ad venas est malicia exercitij potissime in anchis primis digestiuis nodum completis ut equat potissime equum asper potus tangeret mulierem fetidam. Alia res est calefacere anchas ad ignem vel per alius ut dormire in culcitra molli vel resupinus. Ista talia quæ festinant transitum chilositis et humorum ad venas ante perfectam depurationem sunt multum euitanda in preservatione generationis lapidis et arenularum in ipsis renibus. Tales ergo occasionati videntur supra dicta. et utantur insuper carnibus mutatis iuuenis de extremitatibus porci cum aceto carnibus volatilibus vsualium demptis auiibus degenibus in aquis vel paludibus. Et sit contentus de duabus carnibus vel piscibus ad plus in una refectione bene et spaciose masticando: et desistat semper a cibo cum bono appetitu. Una sua sint media in substantia et colore et bene limphata ut vina de nemauso et silia. Aque sue sint de fontibus electis. vel de fluuiis clarificate per residetiam et non potabit potissime in pradio nisi si sumpserit tertiam partem cibi vel quasi ut dicitur est. ¶ Ista tibi sufficiant in preservatione lapidis et arenularum.

Istis clarificatis cura

lapidis renum si ex negligentia preservationis oc-

currenti tibi clarius patefecit. ¶ Et cura tibi magis clarescat. Nota q^d passio renum ex calculo et colica passio cōicat i. v. accidētib⁹ l³ sint fortiora et maiora i colica vt exp^lse pōit ga. 6°. de infio. in caplo pmo. ppter qd eis competūt cedē medici ne in genere in pncipio mitigātes dolorē interi⁹ vt clisteria mollitiua et exterius vt inunctiones a nodie sedatie dolori et cathaplasmatōes vt pōit Ba. ibidem. Idem ponit Rasus in suo continēte. Nam colice et nefresi insunt abhominatōes et vomitus malitia appetitus: dolor ventris et constipatio vētris. Propter qd plures medici sunt decepti in noticia et idignotōe harum: vt recitat Ba. de seipso in. 2°. de interiorib⁹ in. c. 2°. vbi dicit q^d ipse dolebat multum inter renes et vesicam ppter qd credebat habere passionem renū seu in vīs lapidem renū et vesice eo similit^r quia dolor erat mordacitius et pungitius. materia autem expulsa cum clisteri mollificatiuo facio cuz oleo et dolore quietato cognouit ipm nō habuisse lapidem in vīs vane nec passionē in renibus nec in aliquo intestinorū subtiliūz: sⁱ in vno grossorum intestinorū: et per psequēs colicam. non est ergo mirū si moderni medici decipiātur. Verum acci⁹ dicta sunt fortiora in colica: nam in colica magis et fortius euomūt et magis de flāte corru⁹ pro et dolor ventris magis circūdat latera extendens se magis ad superius supra renes stomachū et epā et splenem ppter reuolutionē illius intestini grossi colon qui reuoluitur per ambo latera. 6°. de interioribus in. c. pmo. Similiter sunt magis constipati et magis remediāntur ex clisteribus mollitiuis et ascellant sterc⁹ in flatū ventosum ad modū stercoris bouis seu vacce. aut fortis expellent cū clisteri flā vitreū et multā vrināz qd nō fit in passione renū. vt ipse recitat ibidem. ¶ Si quis ergo lapidem in aliquo renū habuerit qd patefecit ex dolore ventris fixo magis super renes circa spinā dorsi extendente se ad inferius versus iginare cum abhominatōe et vomitu et constipatione ventris et malicia appetit⁹. Et si cum hoc adhuc non discernas an sit nefresis vel colica. de cōcilio Ba. vi. de interiorib⁹ in ca. pmo. et Rasus in suo cōtinēte. Inquire super trib⁹ pmo si vrina prius fuit arenula quia in pncipio nefresis necessario vrina erit clara et aquosa: sed postea fundus in processu erit arenosus. propter dissolutionem lapilli. Et aliquādo ē hoc inest stupor pedis eiusdem partis et do^r extēdit versus testiculum magis propinquū. verba sunt

Rasis in suo continente. ¶ Talis patiens constestim clisterifetur sic. R⁹. foliorūz malue bisinalue. añ. m. ij. paritarie crete marine tribuli marini ana. m. f. anisi maratti ameos seminis sizelcos. ana. 3. f. seminis fenugreci. 3. f. fiat decoctio in q^d dissoluatur medulle cassie. 3. ij. olei dⁱ liho. vel si famini vel malueuisci. vel de aneto quart. i. fiat clistere. ¶ Aduerte tamen de concilio Rasus in suo continente non fiat clistere in magna quantitate sed in modica econtrario in colica ne partes renum compungantur et patiens magis grauetur quantum poterit non fricando ventres donec desideret ire ad cellam. ¶ Reiteretur istud clistere in primis diebus bis vel ter. et aliquando addatur yerapigre vel benedictę. 3. i. Verum non multum approbo ponere opiatas in clisteribus: quia parum proficiunt quia non trahunt morā longā nō possūt deduci de potentia ad actum et cum hoc efficcando intestina constipant consequenter. ¶ Si cum hoc superueniat nausea incitetur vomitus cum pluma infusa in oleo intromittēdo in gutture sepe et sepius. Sump⁹ duobus clisteribus in prima die. Et facto vomitu si stomachus eius requiratur si dolorē magis quasi intollerabilem habuerit balneet anchas suas in decoctione sequenti. R⁹. foliorū malue bisinalue. ana. m. iij. paritarie herbe camomille. ana. m. iij. seminis fenugreci. vi. i. seminis aneti. m. semis fiat bona decoctio vsq^{ue} ad consumptionem medietatis aque. ibi balneet anchas suas pluries primis diebus. si vexatur ex dolore per modicum: spacium tamen ne virtus debilitetur relaxando et resoluendo vltra debitum. ¶ Et si non placet sibi balneum quia non vexatur multum ex doloribus. Vel alias infundatur spōgie in dicta decoctione et sepe loco dolenti tepide applicentur. In exitu balnei nec alias non desⁱ bi tyriacam nec metridatum: nec aliam opiatā de concilio Rasus in suo continente. Licet plures auctores dicant et consulant: quia talia lapidificant magis materiam et superfluitates in renibus et vesica: quia sunt multum calida. Quia in secundo gradu vt ipse ponit. Idem dicit Auerrois in deviribus cordis in caplo vltimo. Idem ponit Auerrois in tractatu de tyriaca. Sed dabis sibi de potibus incisuiis. Et non dabis de illis primis duobus diebus de cōcilio Rasus. potus nec aquas fortiter aperitiuas et cum violentia quia violentiam inducunt vsquequoq^{ue} vi sunt relaxate et lapilli in aliquo remolliti in bal

neo et inunctōibus quas statim dicemus. Et
fuit in aliquo dimmuti cum aliquo de potibus
incisus quos statim dicemus. ¶ Post clisteria
et alia iam dicta inungat statim in p̄mis de sex in
sex horis ut vie ille bñ dilatat et relaxet: ut la-
pilli remolliat cū vngēto dyalea qd bñ valet in
pposito: vel cū oleo fennugreci vel malueuisci. vñ
de lilio simplici. vel sic. R. olei se. fennug^a oli mal-
ueuisci a ii. quart. i. olei de lilio olei sizami añ. q̄r.
f. acūgie anañ. 3. ij. butiri sine sale. 3. ij. cere modi-
cū. f. vnguentum liq̄dū. istud vnguentū sedat dolo-
rē et vias relaxat et materias mollicat. loco ho-
rū facim⁹ tale emplm. R. folioz malue bisinalue
añ. m. ij. caricarū citrinarū bñ pinguiū. p. ij. se. fe-
ni^a se. altee añ. 3. ij. acūgie. anañ. 3. ij. butiri sine
sale. 3. ij. decoquēda decoquāt⁹ et conuassent⁹
fiat emplm: applicet vna ps sero et mane: dilatat
vias: lapidē remollit. ¶ Per p̄mos dies cōtinue-
tur istud emplm et inunctōes dicte: p̄mo cōtinue-
tur q̄diu dolor erit foris et fixus in regione renis:
q̄: lapilli nec sordidū arenosum nō pōt aliter ci-
to expelli a p̄cauo ip̄ius renis nec vijs illi dlatari
et relaxari. Lōmuni⁹ hoc durat. iij. l. v. diebus. et
non inūgas ip̄m put debiles in arte faciūt d illi
p̄mis diebus. Quādiu durabit dolor fix⁹ et foris:
cū oleis multū calidis et siccis puta cū oleo scor-
pionū cōposito nec cū oleo de lilio cōposito. q̄a
q̄q̄ p̄sumat v̄tositates cōcomitātes lapillum et
sordiciē arenosam in renibus. et in hoc sedat do-
lorē aliquantū. put sit aliqui in senio: plongant tñ
dolores et morbum et retardat festinā expulsiōez
lapidis et seculētiā ab ip̄is renib⁹: stringendo
vias illas. Uerū in declinatōez facta eradicati-
one lapilli et seculētie dicte cum inūctōib⁹ relax-
antib⁹ iam dicē et cū v̄tosis et potibus incisuis
et puocātibus v̄tinam cū violētia q̄ dicent⁹ sari cō-
petūt illa. p̄ma tamē die ex toto abstineat a cibo
et potu vini. sed potabit in auroa in vespis tertia
vel quarta hora nocti mediū vitrū aque pluuiāl⁹
decoctōis istius. ¶ R. rad spagi rad rub. parui
q̄ nascit⁹ in terris culti. añ. m. ij. folioz bethonice.
folioz polij mōtani añ. m. ij. cicerū nigroz. m. i. f.
decocto i aqua pluuiāl⁹ p̄us radice p̄ pausaz des-
coquēdo. in fine decoctōis addat⁹ aceti s̄q̄latici
3. i. coletur dicta decoctōe cū panno albo de la-
na duplato: ut potius sit magi clarus: potu illo v-
tatur ut dicum est. Iste potus ē multū incisivus
et icidit lapillū p̄ ceteris reb⁹. 5°. de sim^a me^a. Idē
ponit ille bonus serapio p̄mo suoz simplicium i
p̄ncipio. nā iste res sunt subules in suba et calidi
tas eoz nō est magna. p̄pter qd eoz decoct⁹ sub-

intrat per porositates lapilli et materie seculente
cumulate in renibus: et sic incidit lapillū et mate-
riam: et diuidit p̄tem a p̄te. p̄pter quod in toto p̄-
cessu v̄tatur isto potu quocūq̄ die semel vñ bis nō
obstātib⁹ q̄busd⁹ potib⁹ puocātib⁹ v̄tinam cū violē-
tia q̄b⁹ solvūt⁹ in p̄cessu ut dicemus. Et cū isto
potu tu addes quādo volueris m̄strare secunda
die et in toto p̄cessu modicum sanguis hyrci: vel
lapidis spōgie val lapidis iudaici vel vitri cōbu-
sti subtilissime puluerizatoz in quātitate auellas
ne q̄tum poteris capere cum duobus digi⁹. nā
tal⁹ potus fac⁹ miracula i natura in frangendo la-
pidē renum et vesice si non fuerit antiquat⁹. Se-
cunda die et tertia continuād⁹ potum dictū: de
mane et ante cenam et i introitu lecti sufficit sibi
brodiū galline: cuius v̄ter repleatur radicib⁹
spagi et rubi parui et folijs bethonice et polij. q̄a
non inmutabūt saporem. et v̄tatur cū modico pa-
nis. si non potest vti sic: pone in v̄tre galline de
ciceribus nigris cum radicib⁹ spagi dumtaxat.
Tūc i tertia die v̄tēdo potu dicto et emplastro di-
cto vel vnguentū remollitis dicte: tempus ē seque-
strandi lapillū a cōcauo renis cū ventosis plies
ibi applicet⁹. Et n̄sequēter cum potibus puocan-
tibus v̄tinam cū violētia et non ante: ut dic⁹ I^asis i
suo cōtinente: ne v̄tus renis debilitetur p̄pter vi-
olentiam quā inducūt tales ante viarū relaxati-
onē et lapilli remollitōnem: et eius aliqualem mi-
noratōnem cum potibus incisuis dictis appli-
centur ergo v̄tēto se cum paucis stupis sine scarifi-
catōne. quia l3 inducant grauitatem aliqualez
eradicando lapillum a cōcauo: mirabilr faciunt
ad citam expulsiōē lapilli a vijs et a concavitati-
bus illi ad vesicam: et p̄ cōsequēs ad curam.

¶ Applica ergo vitra loco ventosaz. q̄ non in-
ducunt tātam violētiā in remouēdo. et applica
duo super ip̄o rene vbi ē dolor foris et fixus: et stēt
ibi per spacii Misere mei. Consequenter des-
ponāt⁹ et applicēt⁹ in partibus subiacētibus
versus inguaria modo simili reiterando. Nam
cum istis lapillus erit eradicatus a suo loco: tūc
erit tempus dandi potus puocantes v̄tinam: et
impellētes lapillum cū violētia: ut vult I^asis
in suo cōtinente. ¶ Et super hoc nota: q̄ medici
ne frangentes lapideū: et medicine puocantes
v̄tinam cū violētia multum differūt i eozum na-
tura: puta in substantia et in complexione: ut di-
cit Galien⁹. 5°. de simplici medicia. Idem dicit
ille Serapio p̄mo suorum simplicium in p̄ncipio.
quia medicine frangētes lapideū sunt sub-
tilis substantie et pauce caliditat⁹. propter quod

subintrat ptes hūoris et per porositate lapilli.
Ideo diuidit ptem a pte et incidit. ideo dicitur
incisive et frangentes lapillum et sic subintrado
et incidendo puocant vrinam aliquantulum. Ideo
sunt puocantive vrine parum et debilitate. Et iste
medicines que sunt magis electe ad frangendum la-
pidem renū et vesice fm *Salu*. 5° de simplici sunt
septē. rad spagi rad. rubi. bethonica: poliū mōra
mū: lapis spōgie vitru combustū: acetū squillū.
Serapio pmo suarū simpliciū ponit istas met. 6
loco lapidis spongie ponit lapides iudaicū. Ra-
sis in suo cōtinēte ponit medicinas magis electas
in frangendo lapidē renū et vesice. xv. quarū qnq
sunt de magis electis a *Ha*. 5°. stati dicit. et sunt lapis
spongie: camepithēcos: poliū manus: cicera nigra
rad spagi bdellū arabicū: cortices cappas rad.
rubi cortex lauri. se. raphani: aq distillata folioz
ei vitru albū cōbustū: sanguis hyrci: cinis scor-
pionis. et vltior oibus istis scdm istū est avis p
uula dicta cauda tremula data i puluere. Et sub
dit q scdm alexandru non ē medicamen melius
ad frangendū lapidem sanguine hyrcor. Pau-
lus dicit. Recipiatur hyrcus tpe i quo vna floruit
q ante festū bti Johannis triū aut quattuor an-
norū et recipiatur sanguis medius i vase mundo
obturato et bene clauso cum frōdibus fen. desic-
cato i ymbra in camera occulta: verba sunt ad li-
teram. ¶ *Medi* autē puocantes vrinam forti-
ter sunt calē et sicce et habēt calorem acutū in se-
cūdo gradu et vltra. 7° de simplici. ¶ Idem dicit
Serapio pma suarū simpliciū i pncipio. ppter qd
de natura eoz penetrat et penetrado diuidunt et
sepant grossum a subtili aquoso: et illud grossū
coagulat et condēfat et aliquantulum lapidificat. et ista
est causa q renes attrahant illam ptem subtilē
aquosam i breni tpe. Ista de causa sunt medicines
fortiter puocantes vrinā. Et iste medicines fortiter
puocantes vrinā et magis electe apud Serapionē
sunt decē: vt tpe ponit pmo suarū simpliciū i
pncipio. semē apij mōtani et domestici. se. fen. semē
dauci. se. siseleos. se. ameos. valeriana. maiorana. a-
zarū et achor. Patet tibi ergo dña medicinarū frā-
gentū lapidem et puocantium vrinā. ¶ Ultra
istas medicinas fortiter puocantes vrinā *Raf*
bū ponit. xxx. et vltra i suo continēte. Et sunt flos
camomille maioris et aqua ei: sgnantū sauiā: pl
dicit *Raf*. absinthii: agni castus: caro et semē me-
lonū et cucumer. rad. pastacē situestri. poliū mai
cynamomū. yfop. aq cicerū potissime nigroz.
o:obus: cyminiū. ortēse. cubebe. camedreos. por-
ra. cappis. amigdale amare. dragūtea spicanar.

bi. fortiter sinzibriū. cassieligna metastrū. origanū
calam aromatic. anthemisia. fumisterre. squilla.
camepithēcos. Iste omēs sūt puocantē: et non ita
fortiter. qbus vnum i opilatōibus meseraica
rū et venarū matriā et splenis: et i multū discrasijs
Sed de medicis pncipis magis electis vnum i hoc
casu. ¶ Adueniēte tertia die vel quarta pmissis
et continuat inunctōibus et emplastro dicto di-
latantibus vias illas et relaxantibus: et pmissio potū
dicto incisivo superius dicto i pseruatōne vel sili
frangere lapidem. Et pmissis ventos appositū: vt
dictum est et radicant lapillum a suo loco conti-
nuado dictum potū incisivū saltim semel in die
puta i aurore. Tūc competit medicines puocantes
vrinā fortiter et cū violentiav lapilli et seculētia a-
renosa renū et viarū eoz expellatū ad vesicam
cōtinuado adhuc inunctōes supradictas vsq
quo cognoscat q lapis descēdit a pectine ex do-
lore ibidem. q: vbi dolor ibi egritudo. et tūc ingre-
diatur tinā. et i exitu inūgatur in pectine et i femo-
re cum oleo scorpiōnū cōpositio. q: tūc penetra-
bit et iuuabit vias illas ad expellendū lapillum:
maxime si p vgam inijciat. et hoc dicit *Raf*. Mo-
derni nostri statim inūgunt cū isto oleo antevia-
rum relaxatōnem nō intēdentes ad vias artifici-
ales curatiuas sunt de secta aristarchij q de tali-
bus non curabat: vt recitat *Ha* 5° de ingenio sa-
nitat. ¶ Itaq ergo isto mellicrato supi dicto in p-
seruatōne puocantia vrinē fortiter. se. rad achor-
ri. m. ij. maiorane valeriane añ. m. ij. poliū maior.
saune añ. m. f. semis apij mōtani et domestici se.
fen. se. dauci. se. siseleos. se. ameos. añ. 3. f. cinamo-
mi electi. 3. f. aceti siliitici. 3. f. mell. albi despūati
3. iij. f. mellicratū bene clarificatū ad. 4. ij. su-
mat de isto mellicrato ter in die. postq sumperit
in aurore de potū incisivo dicto ad frangēdū la-
pidē. sumat de isto mellicrato mediū vitru ante
prandii p duas vel circa et ante cenā et post cenā
p tres horas: ita cōtinuet vsq: quo cura sit finita
intrando tinā. aliqn vt vie ille bñ dilatetur et for-
didū expellat. sic pcedendo i septē diebus vlti-
ca lapilli sunt dissoluti et in arenulam cōuersi. vlti-
et vlti. et sentiūt dolorē cōmuniē et punctiōem in
radice vge: ppter quod bonū est q vtra adhuc d
potibus suis incisivis et frangētibz lapidē di-
ctum: et de puocantibus vrinā fortiter et cum vi-
olētia vt est dictū: et nō veniet vsq: quo bene ap-
petat mingere: et tūc fortiter impellat vrinam vt
cū vria lapilli exeat. ¶ Et si adueniēte appetitū
vriandi magno intraret tinā: et post paululum

ibi videret tūc lapilli facillē exirent: quod nō est p̄ modico habendū. nam lapilli remanētes i vesica p̄gregādo sordidū augmentat: put dicem⁹ infra: et patientes inde veniūt ad magnū nocumētum. Et si lapillus tal' intrauerit colluz vesice q̄ vrinam impediāt et strāguet ipam q̄ nō possit bene nec libere vrinam expellē: argalia intro mittat: vt remoueat de collo: et tibi eleuent fricando bene et agitādo radicē vge vt est superius dictum in. c. de strāguria vt lapilli descēdat ad fūdum vesice. Et bonū est q̄ vtaf potu dicto incisiuo et frangēte lapidem adhuc p̄ aliquos dies: et abstineat a potu puocante vrinam cū violentia: vsq̄quo lapillus sit in aliquo immoratus. Si autē lapillus in vga fortiter intrauerit et obstaculū fecerit in vrinando qui non possit impelli: embrocet vga p̄ pausā ē aq̄ decoctōis folioꝝ malue bis malue semis fenugreci conuassati donec vga rubescat. Deinde inūgatur ab extra cū oleo malue uisci vel fenugreci vel sizami et viol. añ. et d̄ istis oleis cum siringa in vga inijciat. et post sugatur vga a vili p̄sona. Si sic nō exuerit: tūc necesse est vga incidat infer⁹ de cōcilio rasis in. ix. alinā for. et lapis extrahat et postea cōsolidet. **¶** Tpe meo vidi tres quos oportuit sic incidere iuxta radice vge in pre inferior erat lapilli angulares fuerunt sanati et in puluere cōsolidati. Ista tibi sufficiant pro p̄seruatōne et cura lapidis renū.

Nunc veniamus ad causam et modum lapidis et arenulaz in vesica. **¶** Amiq̄ et modum p̄cordati sunt q̄ renes et vesica cōmunicāt in causis et modis gñatōis. q̄ in viroq̄ generant a calitate excedenti eoz resoluēte. qd̄ subtilius ē in tali materia retēta: et per p̄ns lapidificāte et indurāte residuū. verūz lapis in vesica gñat am a tera magi grossa flegma^a terrea. ideo sit grossior durior declinās ad albedinē. id cū maiori difficultate dissoluitur.

Alterius nota q̄ lapis ve^{ce} duplex ē. Quidaz ē lapis i vesica q̄ non est gñatus in ea s̄ in renib⁹ q̄ expulsus ad vesicam si moram ibi traxerit per dies et mēses q̄ non expellatur adherēdo feculēte et sordiciei vesice facit crustā et augmentatur sic p̄cedendo i tpe faciūt duas tres crustas vsq̄ q̄ sunt in quātitate pui oui. Et q̄ plures nefretici i q̄bus lapilli et arenule gñant i renib⁹ eoz incurrit istud dāniū circa. l. annū. q̄ cessantib⁹ dolorib⁹ lateri i fine porisimi non vniunt q̄busdā dieb⁹ bal

neo a que tepide et mellicrato icto supius puocatiuo vrinę fortiter et cum violētia. **¶** Tu dices. in quāto temperetēti in vesica faciūt illam crustāz. Dicendum q̄ punctualit̄ nescit sed estimatur q̄ i quartale anni vel in tertia parte anni. et sup hoc sint tales auisati. q̄ tales in q̄bus lapilli retinentur incurrunt puritum et puncturam in radice vge cum aliquali impedimēto in expellēdo vrinā et cū quadam erectōne in assueta rōne v̄etositatē p̄comitant. Et si hoc incurrūt: vniuntur potib⁹ incisiuis supius dictis. Quidam de dñis cardinalib⁹ q̄ erat multū calculosus in renibus et pluries i aīno habebat porisimū. Dum fuit post mortē eius sceratus vt moris est: habebat q̄ttuo: deciz lapillos in vesica q̄ omēs erant rubicūdi i cētro et oēs venerāt de renib⁹. quoz qdam erant in forma p̄pria. qdam fecerāt vnam tunicam: qdam duas. et q̄ vidit: testimoniū perhibuit. **¶** Alter ē lapis in vesica q̄ est gñatus in vesica. Iste generat a duplici cā materiali in specie. Quidā est q̄ gñatur a matia flegmatica grossa viscosa ex acq̄sito. nā ipa materia retēta p̄pter stricturem meatus vesice per eius calefactōnem et quādam putrefactionē et p̄tium subtilium resolutōem acq̄rit quāda viscositatem ligantē materiam dictam in ei⁹ exsiccatōe et lapidificatōe: et sic lapilli pui ad formā ciccris vel auellane et maiores q̄ plures generant. **¶** Rasis dicit i suo cōtinentē. q̄ decē aliquāz Ista de causa generātur lapilli in vesica infantiū et pueroꝝ: vt vult Rasis i suo cōtinentē. Idēz dicit autē. quia sunt gulosi: et vniuntur lactucinijs et offis remollit. habent vrinās grossas: turbidas rōne flegmatis multi expulsi ad vesicam: in quibus tal' materia non bene expellitur a vesica p̄pter stricturem meatus virge et vesice. p̄pter qd̄ generantur lapilli in eis: potissime in pueri macilentis. quia in talibus vesica est magis calida. **¶** Verum istud raro et rarissime contingit puelis seu mulieribus. quia collum vesice earum ē breue: latum non sic tortuosum sicut in masculis 5°. de iuuamentis membrorū. Idēz dicit Auicēna. 3°. canone. **¶** Alter est qui generatur in vesica a materia saniosa fluxa a renibus vel a partibus vicinis: vel a multo spermate: puta a materia antecedente spermatē expulsa ad vesicam et ibidem retenta et male expulsa propter earum grossiciem. **¶** Rasis in suo cōtinentē. Idēz dicit auicēna. 3° cano. **¶** Istis de causis generantur lapilli i vesica hominū quadraginta annor et circa et mulierū eiusdem etatē. Nam quia concussū

vel granati i anchis: vel q: facti sunt continētes
vltra solum p timore dei ⁊ mūdi. vidi duas mu-
lires habere viduatas. nam ponendo digitum
in orificio vulue sentiebant lapillū infra mediū
digitum in parte inferiori. vna illarum fuit scis-
sa infra collum matricis lapis magn⁹ fuit expul-
sus: fuit curata. ¶ Puellē ⁊ gines incurrentes
hanc passionem scindūtur iuxta naturam in pre-
finitra sicut masculi. verū raro eis contingit p-
pter cām dictam.

Visa causa multiplici modo generationis
lapidis in infantibus: pueris ⁊ adul-
tis: restat videre pseruatōnem talis generatōnis
i ipsis. Unde notum est recte speculati q pserua-
tio tal generatōnis stabit i duobus. Primo i bñ
expellendo materias i vesica reconditas ⁊ reten-
tas. Secūdo i pseruando generatōnem ⁊ multi-
plicatōnem tal materie que continet sunt ad ve-
sicam cum vrina. ¶ Primū complet ē duob⁹. p-
mo vtatur diuretic⁹ ⁊ aliquid puerantib⁹ vri-
nas: vt sunt purete: colature piscium: cicerum: len-
ciū: lac amigdalaz: vna subilia clara: vna alba
limphata quasi per medium. ¶ Secundū com-
pletur cū balneo aque tepide semel in quindena
vel i mense. ⁊ si sunt suspecti ex regione vlt ex ge-
nere q in exu balnei sumāt de aqua raphani
achou vel crete marine vel petro. per se vel cum
aqua cicerū rub. vel q sumāt haustū aque deco-
ctionis cicerū nigroz cū petrocilio. hoc p pmo.
¶ Secundū complet in infantibus: q vitet salu-
tim p pte lac: q lac declinās ad coleram gene-
rat lapidem in vesica. Ras i suo continēte. ⁊ lac-
ticinia. vt caseum. oua dura. offas remollitas.
pultes: vna grossa: aquas malas turbidas: li-
mosas ⁊ multū frías. vitabit fructus ⁊ substātia
leguminū i magna qritate. Istud secundū com-
plet in adult⁹ i qbus generat ex fame seu ex ma-
teria saniosa fluēte ad vesicā curādo illā saniem:
vt dicit in. c. quodam sequēti. Et si est piculum
q generet ex materia atcedēte spmatica q mu-
bat i chisto si pōt. vel q vtatur aceto ⁊ acetosis
⁊ ieiunet: q ieiunū vitia carnalia compmit: q re-
pmit supbiam carnis ex abundantia nutrimenti
cōiuncti. Ista tibi sufficiant p tali pseruatōe.

Istis cū precedētibus

bñ clarificat cura lapidis vesice clare tibi patet-
cit. ¶ Aduerte tū: lapis gñatus i vesica iterdum
ē puus sāt rotund⁹ iterponēs se ista collū vesice
claudēs meatū vrine ⁊ impediēs ei⁹ exitū: ⁊ strā-
glat vrinā ex toto infidū ē pu⁹ aliqñ āgulari ⁊ nō

claudit collū vesice ex toto q: nō subitrat. s q: affi-
stir meatū bñ adherēdo strāglat vrinā in pre-
iō exit vrina guttatim. ⁊ vltra tales lapilli n mul-
tū grauāt vesicā rōne pōderi. s q: impediūt trāsi-
tū vrine ⁊ ei⁹ exitū. Tales lapilli q: nondū s bñ
idurati facilt curant cū potibus icisuiis sapius
dicit i cura lapidis renū: q eadē de cā facilt frans-
gunt cū iss. aliqñ lapis gñatus i vesica ē sāt ma-
gnus de se. vel q: fac crāstā adherēdo feculentie
sordidei fundo vesice sicut pasta fac adherendo
farine. Iste tal lapillus grauāt vesicam rōe eius
pōderositat. iō dolent in pectine ⁊ i peritoneon
in expellēdo vrinā duobus aut trib⁹ de cāisv sta-
tim dicit. Tales si duos ānos trāsiuerit: vix cu-
rant sine incisione.

Siquis ergo

Infans vlt puer la-
pillū puulum vrin⁹
vel ples gñatū habuerit: qd patet ex qtuor si-
gnis dat a ga. pmo de int. i. c. i. ⁊ a ras i suo pte
q: vrina ei⁹ pūc ē clara aqsa q pus fuit arenosa
vel turbida. ¶ Scdo q: hz pruritū ⁊ pūcturam i
radice vge ppter qd sepe scalpū pectine: et fr-
carv gam. ¶ Tertio q: ei⁹ vga sine cā sepe engit
⁊ inclinat rōne prurit⁹ ⁊ vctostat⁹ comitantis.
¶ Quarto q: ei⁹ vrina pstringit ⁊ strāglat ex
toto vel i magna pte. Dico q ex signis istis asser-
tūe iudicat q talis lapidē puum hz in collo ve-

In cura

hui⁹ teneat cōsiliū ga. pmo de
int. i. c. pmo. facias ipm puerū
supine iacere: ⁊ eleuat⁹ pedib⁹ magi toto cor. huc
⁊ illuc moueat vt lapis ille de collovesice moue-
at ⁊ cadat ad fundū. nā fūd⁹ ve⁹ situat i lo⁹ ma-
gis alto q collū fm anathomizātes. ⁊ collū aliq
lit inclinat ad iferi⁹. ppē qd lapilli cōiter magis
adherēt in collo ve⁹. ex q vrinādo magi corūdet
dolori vga rōe colliqā vt dicit. Post hec pcep-
puero vt expmat se si vrina egrediat bñ stat. Si
vō vria nondū egrediat: puer scdo ⁊ forti⁹ simili
mō moueat: ⁊ radi vge agitet ⁊ pcurat cū vola-
man⁹. diē ras i suo pte. Et si cū b nō possit mige-
re ⁊ strāguria pmasent: intro mittas argaliā ista
vga i pfundū lapis de collovesice remoueat⁹
vrina egrediat. vba sūt ga i lo⁹ alle⁹. Lōir ex q
poterit vrinare da sibi pot⁹ incisiuos frāgētes la-
pidē pus dictos iungēdo iunguina pectinem ⁊
pitoneō cū dialtea ⁊ alijs vnguent⁹ mollificatis
⁊ emplis ⁊ balneis mollificatis vt lapill⁹ molli-
fice: ⁊ post quosdā dies ⁊ p inualla mūgat ibi
dē cū oleis frangētib⁹ lapidē vt ē oleo scorpionū
pposito ⁊ silib⁹ ⁊ d eo mūciat p vga cū siringa.
Et sic fiet cura in .xx. diebus vel circa. Et ego

pluries feci dei gratia. et tunc videbit in fundo vrinę residentiam arenosam et fecalem subingraz et subalbidam. Et utatur vino subtili: rubeo vel albo bene limphato. Si tunc non tolleretur. dicit Rasius in suo continēte. quia vesica calefcit et lapillus magis induratur. Similis non potest: nisi vigeat magna necessitas ne vrinā magna necessitas: ne vrinā sine causa multiplicet: quia et expellēdo eam patiens grauatur. Et si quis lapidem satis magnū in vesica habuerit ex sui generatōne. vel quā fecerit vna vel plures: vnde superius dictum quod patet ex octo signis dari a Rasio in suo continēte. Primo quia est antiqua querela duorum annorum vel circa. Secundo quia dolet et grauatur in pectore et in peritoneon rōne ponderis eius. Tertio quia vrinā ita libere communitur et turbida lactea propter concursū su perfluitatū ad vesicam rōne doloris et grauitatis eius. Quarto quia aliquādo aut sunt ibi aliquę pellicule ad cōnitatem prout vnguis si vrinā fuerit clara valde signū est quod lapis est planus non asper. id non grauat tantū propter quod non currūt ibi humores. Rasio in suo continēte. Quinto quia frequenter vrinat. quia grauata a lapillo non potest tenere vrinam. Sexto quia vrinat cum difficultate propter duo. Primo quia vesica non potest se latitudinaliter cōprimere propter quod non potest vrinam bene expellere. Secundo quia vrinādo dolet magis ex ardore et ex cōmōtione lapilli. Ideo appropinquat illo dolore retrahitur vrinā non expellat: et sic vrinā in parte retinet et male et corrupte expellit. Septimo quia vrinādo dolet multum in virga matie in capite. quia pars carnosā magis sensibilis. Et dolet ex colligatiua eius cum vesica dolorosa et grauata sicut dolet vnguis ex dolore digiti dicit Rasio in suo continēte. Et quo dolore apprehenso aut expellēdo vrinā vesica in se magis retrahit ut vrinā non expellat. sic strāgulat: et corrupte et male expellit. et fortius retraheret si cōmitteret vlcus in vesica propter fortiorē dolorem is tollerabile. de cura cuius loquimur i. c. sequenti de ardore vrine. Octauo quia post emissionē vrine semper et quasi cōtinne appetit migere et expellere illam rem grauātem. Verba sunt Rasii in suo continēte. Et si tu queras. ex quo est ita magnus et antiquus: in quo cognoscitur si est frangibilis cū medicis et per prout curabilis. Soluit Rasio in suo continēte quod si arene appeant in vrinā: signū est quod frangibilis est: vel quod ibi sunt duo lapides concurrētes se adinueniētes et frāgētes. In cura ergo horum prout tēdo clisteria lenitiua vel cassiā simplicem et vnguentū mollicatiua supradicta elenādo tibias contra parietē bis vel ter in die: ut lapis cadat de

collovesce ad fundum percutiēdo et agitādo fortiter radicem vige cū vola manus dabis de puluere scorpiōnis vel lepōis combusti cū aqua decoctionis seminū maiorū vel cū modico vini simplicis bene limphati. vel dabis de confectōe data a Rasio i. 9. almasor. vel dabis de medicinis frangētibz lapidem tibi superius recitat: puta de puluere caude nemule. et autis regia: loco cuius de puluere hyrūdini ponatur in parua olla sine pluma: ibi cōburant talitē quod possint puluerizari. Et dabis de istis cū modico vini albi limphati. vel cū aqua distillata foliorū raphani. Rasio laudat illā aquā. vel dabis quolibet mane. 3. succi radis rasanii per multos dies de cōcilio. Rasio in suo continēte. vel dabis de vitro combusto. vel de lapide spongie vel iudaico. vel de sanguine hyrci subtilissime puluerizati cum vino subtili vel cū aqua distillata foliorū rasanii. talia possunt dari de mane et antea per duas horas. vel dabis sibi potū icisuius superius dictum in fractōe lapidis renū: quod est potus magis electus a Galieno in 5. de simplici medicina. et a Serapione primo suarū simplicium in principio cōtinua de istis medicis per quadraginta vel quinquaginta dies. Et respicias in vrinā si arenule sint magis solito quia signū est quod lapillus dissoluit: si in tanto tempe non curētur: vel manifeste repentur: signū est quod non potest curari sine icisione pueri. et puelle vginē scinduntur in parte sinistra in peritoneon in collo vesice per hominem exptum digito itromisso ano: cū quo sustineat lapidem quod scindit desuper. Et post incisionē cōsolidet euz mūmia puluerizata spersa desuper vesicam: vitādo locū a fluxu humorū propter periculū apostemādi locū: quia ex hoc piclitat. Mulieres autem corrupte scinduntur eodē modo. Ad quibusdā autem scinduntur infra colū matricis. quia ibi tangit lapis de facili itromisso digito. verū melius sit aliō modo dicto. Rasio in suo continēte dicit: quod infantes quod plures moriuntur de scissura facta in eis propter lapidem ex debilitate virtutis ipsorum. Et iuuenes moriuntur de apatibus calis quod sequuntur illud: et puemētiōres ad scissurā per lapide sunt illi quod sunt ultra. x. annos vel quod prope xx. et decrepiti de eo sanantur velociter: quia in eis non accidit apatē calis nec ipsorum corpora sunt tantū fria: quod non possint cōsolidari vlcera in eis. Et sanabuntur cū vlcera eorum non rīdeant ad cōsolidatōem. vba sunt Rasii in suo continēte. Et subdit Rasio in ista quod scissura non cōsolidat in maiori parte: vnde accidit fluxus vrine. subdit quod in dolē per exitū lapidis per se. sedeat in decocō malue orethi et se. līm facta in aqua et oleo tepido. postea emplastrum streetur: et terminet ut decet.

Capitulum 16^m. de apate renū & vesice.

Apostema quod fit in renibus & in vesica comitatur febris permixta quod non est vehemens caloris cum qua est horripilatio & rigor & frequens mictus & dolor in inferioribus dorsū & gravitas. & cum impellitur videtur ergo quod aliquid ibi suspensum sit. Cum hec itaque signa visa fuerint: eger ex basilica flobothometur et potius in quo dolore sentitur grauedine. Loco quoque emplastra infrigidantia supponantur. Et si egritudo sic dissoluta fuerit: bonum erit. Si autem febris & dolor & gravitas pseuerauerint & vrina minutim & frequenter egreditur: significat pus ibi colligi. Est igitur tunc supra dorsū emplastrum ex camomilla: scilicet lini tursure oleo sizamino conspersis ponendum: & egro ut in tina sedeat precipiendum. Si autem eger minxerit pus: semina que nominabimur in capitulo de ardore vrine sunt danda donec pus minuatur. Deinde dentur troisci quos in capitulo de mictu sanguis & saniei nominauimus. Apostemauero quod in vesica fit debet comitari in febre, conclusa & difficultas mictus & diffuria & femoris retroge dolor. & tunc eger ex basilica flobothomanus est. & si at egritudinis cura quemadmodum prediximus. Est autem quandoque sanies renū apud quod non potest ad ymum transire in duriciem: cum graui

tas in renibus sine febre pseuerat. Est ergo clisterizandus ex musciclagine fenugreci & se. lini & apozia te camomille & caulium & melliloti & maluausci ac fursuris & dat frequenter. Renibus quoque superponatur emplastrum ex eis que nominauimus. Et si vrina minui videtur cum illo vrinam puocantia dens. Hoc quoque per paruo non est habendum quia ex eo peruenit ad ydropisim

De apostematere

nū & vesice. Nota quod renes apostematantur interdum in suba gibbosa: tunc quod eius paniculus extenditur ultra debitum & soluit in conuulsione dolor magis quam si in peano eorum apostemaretur. verum tunc retinetur magis vrina. aliqui apostematant in lumbis tunc via per quam transiret vrina a renibus opprimuntur & coarctantur & vrina immoratur. vesica aliqui apatur tunc est maior febris & dolor: quod est membrum magis sensibile. & si apostemetur in collo tunc via stragulat. & ex toto retinetur: quia via restringitur & coarctatur. Si in fundo vesice apatur tunc causatur diffuria. i. sepius mictura. quam ga⁹ vocat aliqui nomine generali straguriam. s⁹ ampho. sup illo casu. In ano flegmonem &c. Sz quod talis expletio proprio est habita per se non debet dici straguria sed diffuria: ut est superius dictum i. c. de straguria vrine. Cur pericula sit per apud apud in renibus an sit in eis suba in eius superficie vel concauo an sit in lumbis. hoc sciri non potest nisi cum extirpatione per peritiam veritatem. & ex retentione vrine magna vel parua. quod quod apatur in peano vel in vniuersis vniuersis: tunc cessat via venire ad vesicam: per illud renem sic diminuitur vrina notabiliter quam lumbi apant & minuitur via vrine aliqui opprimuntur & coarctantur sic cessat via aliqui. sicut quando lumbi apostematant tunc dolor & rubor se extendit in superficie exteriori in anchis seu in allatum. Cuius pericula vesice sit passio eius apud an sit passio colli vel fundi principaliter. Dicendum quod ex actione lesa eius cognoscitur. sicut ex dolore & tumore quod apud est in collo vesice tunc vrina ex toto stragatur & retinetur. quia via ipsius colli restringitur & non potest vrina exire. Sicut tumor & dolor: reddit magis ad radicem huius: quod fundus vesice apatur tunc vrina non

strāgulā ex toto rimo h3 sepissimā micturam seu
dissuriā q̄ noie gñali appellat strāguria: vt est di
ctum. nam q̄ fund⁹ vesice grauiatur a dicto apā
te non pōt magnā q̄ritatē vñe p̄nere. ideo sepe
perit migere. S3 bñ notum ē q̄ ista sūt p colligā
tiam. 7 q̄ ē morib⁹ officiali in cōpositōe: 7 q̄ ē ex
nocumto expuls⁹ 7 digtie mēbri mādā. 7 ē pa⁹
seu nocumētū actiue aiate sensitiue illaz p̄tū: 7 p
p̄is nā alū regitiāz mēb⁹. Dia ista tibi clara sūt
¶ Si quis ergo apostema in renib⁹ vel in lūbis
habuerit qd̄ patescit ex dolore i dorso: videt sibi:
q̄ aliqd̄ ibi sit suspēsū cū se. aliquālī 7 erratica
cū qua cōcomitat⁹ horripilā⁹ 7 tremet: s̄mētista
tim de basilica. 7 si sit ibi magna plectoria quod
patescit q̄ ē cū rubore magno: fiat p̄mo d̄ parte
opposita p̄cedenti clisteri si cōstipat⁹ fuerit: 7 in
ungat cū oleis infriigidātibus: puta cū oleo ros.
vñfancino vel cōi. vbi addat modicū aceti siml
bñ agitat. Eōsequēter fiat alia q̄ ponit Ras in
ca⁹. q̄ ipse dat tibi curā i pauc⁹ v̄bis: quare ibi te
remitto. ¶ Et si q̄s apā i collo vesice vel in fūdo
habuerit: incipiēs firmari: q̄ dolor incipit 7 pro
cessit pauc⁹ horis: s̄mētetur silt 7 inungat cū ole
is infriigidātibus rep̄cūtiētibus 7 oleo rosa. vñ
fancino. ¶ Si v̄o apā i collo fuerit firmat⁹ qd̄
patescit: q̄ collū puta in p̄te eadē est inflat⁹ 7 vi
na est strāgulata non pōt i aliquo v̄mare vt poit
ga. p̄mo de inf. in. c. p̄mo. s̄fac curā quam ipse
ponit quam recitauit in. c. de strāguria ex apate i
collo vesice. ¶ Si v̄o apā i fundo fuerit firmatū
quod patescit ex tumore in pitoneon et ex sepissi
ma mictura: inūgas cū oleis anodis s̄ar t̄parē re
soluētibus 7 cū medulla panis bulliti in aqua et
oleo ros. applicata bis vel ter in die. nā maturat
resoluit. Et applica alia maturatiua que omnia
cōmittant bono cyrurgico: ad quē spectat tal' ex
ecutio.

¶ Capitulum septuagesimūseptimū de ardore
qui fit in mictu.

¶ Am eger dum mingit sē
tir ardorem 7 punctōnē
in virgā: 7 a falsis 7 aceto
sis 7 acutis abstinentus est. et nu
triendus est ex rasea leuib⁹ 7 ci
brebegi 7 eorūz similib⁹. hoc quo

q̄ medicamen ei dandum est ¶ S3
R. seminis melonis excorticati. 3.
xxx. seminis citroli semis cucurbi
te semis portulace semis papaue
ris albi oim ana. 3. iij. seminis iusq̄
ami al. 3. ij. zuccari albissimi ad pō
dus oim de puluere horum quotti
die in potu. 3. iij. in mane 7 alie iij.
3. circa noctem cū. 3. i. sirupi violati
aut iulep sumāf. Hec quoq̄ egritu
do nō est p̄uipendēda. q̄ cū sit mā
siua 7 pseuerans proueniūt ex ea i
vesica 7 in instrumentis v̄rinalib⁹
vlcera.

¶ Ardore

v̄rinex eius cu
ra. ¶ Nota om
nis v̄rina est nitrosa. salsosa acuta ar
dens 7 vrens. ideo describit⁹ nomie

sue actōis. 7 hoc iest sibi rōe p̄mixtiōis hūorū acu
torū 7 colicoz salsoz 7 adustoz scōz pl⁹ 7 m̄r⁹ h3
diuersitatē cōplexionū 7 dietē p̄pter commixtiō
nē horū v̄rinæ multū apitiua 7 ericcatua. S3 dō
dicim⁹ paupib⁹ h̄ntib⁹ op̄ilones in splene vel i
epate ex quo sūt dispositi ad ydropisum q̄ poten
t quolibet mane p̄ nouē vel decē dies. silt in h̄ab ē
tib⁹ inflat⁹ tibiāz 7 pedū q̄ abluāt sero 7 m̄e il
las cum dicta v̄rina calā. Et vētrē tumefact⁹ si
militer abluāt 7 fricēt: 7 in hoc inueniūt magnū
remediū. Aliqñ v̄rine sunt i summo nitrose 7 ar
dentes: 7 hoc ē cā duplici. vno mō fit rōne cō mi
xtionis multe colere semiaduste vel flegmat⁹ sal
si vel materie saniose veniētis a renib⁹ 7 a p̄ti b⁹
i. nā ardor 7 calor sūt in v̄rins p̄ viam com mi
xtionis. p̄ de crisi. 7 i. 2. d̄cri. Ras ponit curā tal'
ardor i ca⁹. Alio⁹ fit v̄ria multū ardēs p̄pter v̄lce
ratōez vesice vel v̄ge. videt eis tunc q̄ ignis tra
nseat dato q̄ v̄rina nō excedat in commixtiōe illi⁹
colē aduste vel flegmat⁹ salsi vel alteri⁹ sup̄flu
tatis calide i excessu. nā plures pustulant⁹ 7 v̄lce
rant in v̄ga si v̄rina ardēs ex cōmixtiōe dicta du
rauerit qd̄ nō corrigat⁹ p̄ medicū. 7 v̄lcerat⁹ i col
lo vesice plēs h̄ntes lapidē. v̄l lapides asperos:

vel angulares in ipsa vesica pcessu tpiis ex fricati
one superficie intrinsece ipsius colli i motu corpori:
qa collu e pars magi carnosia vesice. Et q: i situ
suo aliquantuliter ad iterius magi pfundus Ideo
lapilli magi cadunt i collo vesice potissime stado
et laborando: no sequitur tunc maior aggraua. Et
vrina i maiori pre stragulat: qm expellit ratoe
tal dolor apphe si: vt e declaratur i. c. de strangu
ria. Notum est q ardoz vrine e passio vge vel
colli vesice si sit ibi vlceraio. Et e p colligatiam
venit quod venire non debet scdm natura. Ar
doz vrine i se e qualitas mutata. q: caliditas exce
dens apphefa p sensum tactus i mebro vt e exi
ens cu vrina e accidens dictu eries mutatu a cor
pore. Descriptio e mala coplo cala vlcera me
brum. Et e nocumetum regitue natural expul
sive mebru madans et digitie ipi. et e passio sen
situe ipsius apphendens illam caliditatem ex
cedetem.

Istis clarificatis cura ardo
ris vrine pa
tescit. Prius aut q in cura pcedas: considerare
oportet si talis vrina sit ardens i se rone colere mi
te multu calide vl semiaduste tunc tal ardoz se
tiur pncipaliter i vga i ei medio et capite si du
rauerit fit sibi vlceraio: tunc erit vrina ardens in
sin exitu sicut ignis: et post exitum tunc e ardens
dupli: ex se et ex vlcere vge. v el sic rone vlcera col
li vesice fit i pluribus habentibus lapide vl lapi
des i vesica p eoz agitatodem: magis si sint aspe
ri vel angulares vlcera vlcera i collo: tunc senti
tur ardoz maxim i radice vge et i vga rone col
ligane magis i capite: q: ps carnosia magi sensibi
lis et dolere vga ad dolore vesice sicut dolere vnguif
ad dolorem digiti dolent: vt dic ras i suo pmete

Siquis ergo ardoze habuerit ex
se rone commixtio
nis colere multu cale cu ea vel flar salis et no ro
ne vlcera edo comitatur quod patescit: qa non e anti
quatus: et tunc sentitur ardoz solum i vga puta in
medio et i capite: et e ardoz san grauas duz expel
litur durat: et communit accidit tal ardoz in sine
paugmastic etat seu iuuetur: q: tunc abundant
humores adusti. 2o teg. puta post. xxxv. annum.
Iste tal eumet falsa et acuta: vt spes alia: cepas:
mostardam caules. Nutriat spinargis cum las
ctui cocci et crudis. vtaf vino multu limphato et
fructibus frs et humidis: puta prunis et cerasis
pomis et pirj domesticis. et ante q itret mensam su
mar. vnu coclear se. meloniu mund. vredo istis su
mar. 3. i. et f. reubar. dissoluti p noctez in aq orde

multe decoctois. poter de mane. vel dissoluatur
reubar. p nocte i. 3. ij. sir. violaru cum aq orde.
vel cu decoctone prunoz. hoc facto: stometur de
epa. ptnuado dietam supradictam et semet me
lonu dictu. vel sumat sero et manevnu coclear pl
ueri sequet cu modico syrapi viol. cu aqua orde
sola vel cu alia. ff. se. melloniu mund. a cornice. 3
ij. semis citrulli cucurbite portulace: papaueris
ala. 3. f. semis iusquam al. 3. ij. et f. panis zuceri
quart. i. f. puluis.

Et si quis Ardoze vie habuerit cum
vlcere i vga quod patescit:
q: dolet ptnue i locovlcera: dolet vehemetissime
in tota vga i expulsionem vie: pcedit vna gutta
sanie: et videt ei q ignis trascat: tal teneat dietam
supradictam. Purgetur et flobothome vt dictu
est. poter de lacte asine diebus pluribus vel cap
mediu vitru. et vtaf semet meloniu vt dictum est.
Sumat de aqua casei de mane aliquado loco la
ctis. et si sit acetosa: preualer: qa lauat loca illa et
mudificat sanie et corrigit acuitate vrine et decli
nat colaz ad itestina. ras i suo cotinere. et sumat
loco hoz de mane de aqua plaragi cum modico
boli arine. vel san. dra. subtilissime puluerizati
Zaudat multi q vga clisterizet cu lacte cap vbi
fit modicu sarcocolle. q: cosolida vlcera vesice
get: pot reterari ter quater i die: q: non grauat
eos. Ras i suo ptnete vult q fiat inieccio musci
lagis se. bisinaluer citonior: e lacte mlieri filr in
pncipio vlcera vel pustulatonis. expulsa vrina fi
at inieccio aceti tepidi cum clisteri. q: multu miti
gat dolore ab extra alteret vga cum succo plan
tagis vel vmbilici veneri. vel q herbe trite desu
per applicetur. Aliq lauau tale vlc. sic. ff. alumi
nis plume panis zuceri an. 3. i. meff. 3. f. vini albi
ff. f. puluerizada puluerizent et bulliant modica
ebullitoe lento igni: inijciat ifra vrgam modis
cum. de ista decoctoe abstergat cum teta intro
missa. Lofequeter habeat alia teta: torqat vt me
li subintret et vngat cum vngeto sequenti et itro
mittat infra vrgam semp post emissionem vie. ff.
cortiq thuri. 3. ij. boli ar. 3. ij. mastice. 3. i. et f. floz
eris. 3. f. olei comunis. 3. ij. puluerizent oia sub
tilissime vt alcohol et addat cere qd suffic. ff. vng
uentu liqum: quo vtaris vt dictum e. Aliq cu
rant vlcera vge cum pul. sequenti et imponit cu
firnga insufflato et trahedo paulatine ad extra
vt tal pul. appropinet cuilibet pti ipi vge ab in
tra vlcera. ff. litargiri abluti ceruse lote cathi
mie lote mirre sarcocolle thutie extincere. draga
gati thuri ligni putrefacti an. 3. f. f. pul. subtili cor

latus cum sindone, vidi q̄ curabantur cum isto puluere solo.

Et si quis ardorem vine habuerit cū vlcere in collo vesice. qđ patescit quia dolet in pectine et in exitu vine videtur qđ ignis trāseat in radice virge. et per cōse quēs per totam virgam rōne colligatīe vt dcm̄ est superius. Et mingūt de sanie fetida aliquantū cum guttis sanguis. Ypo. quarto amphorīs morū in fine cañi. antepenultimi. Et vīna in parte strangulatur in exitu ex dolore apprehēso vt ē dictum superius in capitulo de straguna. Et magis temporibus apparuerit signa lapidis in vesica superius dca in caplo. Iste reparatur put ē rit possibile. pfecte autem curari nō possūt. Utatur autem in dicta illis quibus vntur habētes ardorem cum vlcere in virga. Quedam iectōes valētes illis valēt istis. Ifit istis talis iniectio. habeatur sarcocolla et nutriatur cum lacte mulieris vel asine. coletur et addatur amidi ceruse lote qđ sufficit: quod possit imponi per virgam cum siringa. Vel sic. R. muscillaginis. seminis malue anisi muscillaginis seminis citoniorū muscillaginis seminis psillij añ. 3. f. ceruse gummi arabici. albuminis ouorum. añ. 3. lactis mulieris vel asine quod sufficit. fiat iniectio aqua. virge pastoris cū modico boli armenici et mūmie valet. sili ter valet qđ inijciatur cum siringa succus plantaginis. Rasis multum laudat qđ inijciatur acetū tepidum statim expulsa vīna multum sedat ardorem illum. potus lactis asine vel capre albe plumbus diebus quadragita vel quinquaginta diebus si datur per se vel cum modico dragaganti vī succari multum valet. Rasis in suo continente subdit qđ purgetur aliquādo cum sero caprino per se vī cum modico reubarbari in vlcenibus renū et vesice inter cetera laudat potum feri capri ni sepe et in ardore vine qđ lauat et mūdificat illa loca et corrigit acuitatem materie et declinat coleram ad intestina. Ideo sumēdo de lacte per aliquos dies potest interponere potum feri capri ni aliquando. Rasis in suo antidotario multum approbat trociscos de alkekēgi in vlcenib⁹ renū et vesice cum sirupo viola. quia cōsolidāt et sedāt ardorem vine. Siliter potest vti istis trociscis cum aqua plātaginis. R. luri ar. sanguis draconis. acachie. kacabre. thuris. seminis melonum munda. gūmi dragagati. amidi. rosa. ana. 3. tres. fiant trocisci. Ista talia sunt pro vlcere sed non sunt pro lapide. Si sit ibi cicera nigra nocēt habētibus vlcera in renibus et vesica. Rasis in

suo cōtinēte. Si vtratur succo liquiricie dragagato gūmi et amido et inungatur in pectine et in radice virge et in peritoneon sic. R. butyri cocti. 3. quattuor storacis liquide. 3. vnam. yfopi humide seu vinctuositatis lane. 3. f. apungie anceris. 3. duas et f. incorporentur omnia per modum vnguenti. Si necesse fuerit clisterizetur cum aqua ordei in qua decoquatur semē cucumeris et in qua dissoluiatur butyri. 3. due. lactis. R. f. aliqui addunt opij. 3. f. Consequēter balneet anchas suas i decoctione seminis fenugreci seminis lini. Ista sufficiant in cura ardoris vine cum vlcere vesice et virge. et sine vlcere.

Capitulum. 18^m. de mictu sanguis et pus.

Um aliq̄s propter casum aut percussione sanguine mīxerit ex basilica flobotome et trocisci qđ dicunt trocisci de karabe in potu tribuat. Trocisci de karabe. R. karabe gūmi tremule arboris amboz ana. 3. v. balaustie ypoquistidos amboz ana. 3. duas et f. olibani. 3. duas. seminis apij opij amboz añ. 3. i. in formen trocisci a pondere aurei vni. Ex quib⁹ vni omni die cum apozimate sumach tribuat. Ad comedendū vero tribuatur caro cocta cum sumach et caro cocta cum succo vīe acerbe. Abstineat a cibis acutis et falsis. Loco vero percussiois supponat emplastrū ex bolo armeno et acachia et aloē et litio cōfectis cum aceto et aqua. Si aut sanguinis mict⁹ euenerit post comestione ciboz acutorū aut potū vīni acuti flobotome eger et trociscos de karabe in potu sumat et eodē quod predixim⁹ gubernet regimine. Idus

vero si mingit eger: trocisci isti dā-
di sunt qui. R. seminis melonis ci-
troli cucurbite oīum absqz cortici-
bus añ. 3. xx. boli armeni gūmi a-
rabici thuris pinguis sang. draco-
nis oīum ana. 3. decē. opij. 3. tres.
seminis apij. 3. duas. informantur
trocisci pondere. 3. ij. ex quibz oīni
die vn̄ cum sirupo de papauere. 3.
vnā in potu tribuatur. virge qz ex
isto collirio imittat. Cōfectō colli-
rij de cerusa. R. ceruse sarcocolle
olibani gūmi arabici opij sangui-
nis draconis oīum partes equales
fiant ex eis colliria 7 p siringā fiat
prius iniectio ydromellis 7 migat
eger 7 post eius ingressione fiat in-
iectio istius collirij dissoluti in la-
cte asine.

• Eiectu sāguinis

7 saniei 7 eoz cura. C. Nota q mictus
sanguis potest puenire a quibz locis:
vt declarabitur ex dictis antiquoz. puta a vesica
a venis renū 7 earū que sunt inter renes 7 vesi-
cam a rebus a venis assistentibz vene cōcaue
7 earū que sunt inter epar 7 renes a gibbo epar-
tis. C. Dico q mictus sanguis cum vrina potest
puenire a vesica vt ponit ypo. quarto ampbou-
z in fine in cañ. antepentio 7 satis in cañ. pcedēti
Idem dicit ras in suo cōmēte qñ vesica vlcatur
tunc erit sanguis. aliquādo modic⁹ cum sanie fe-
tida. qz tres vel quattuor gutte male p̄mixte cum
vrina. qz vesica est membrū exangue cum venis
gracilibz: 7 qz vrina vicinat exiui. ideo sunt ma-
le p̄mixte. Auic. dicit 3°. cañ. fen. xij. in ca°. vlti-
mo q aliquñ erit sanguis plim⁹ hoc est quādo g-
tior ramul⁹ vene ei⁹ vlcera 7 aperit. quod est ra-
rissimū. C. Dico 2°. q potest puenire a venis re-
num 7 earum que sunt inter renes 7 vesicā mo-
do tripliciter dicit ga. in. 6°. de interioribus. in ca°
2°. post pn̄m capli. pmo ex ruptura earū. ex casu

vt percussioe. vlt ex plectoria magna. tunc erit san-
guis plurim⁹ 7 subito hoc silitur ponit ypo. qñto
amphouimoz in fine cañ. illo. Quicqz sangui-
nem sponte mingūt. Idem vult ras in suo cōti-
nente. idē viaticus cum gerald. Silitur erit san-
guis ab eis aliqñ quādo vlcera 7 a sanie vlt a ma-
teria alia acuta vlt ex lapide trāsiente in sui expul-
sioe tunc erit sanguis per viam refudatōis 7 in
modica quātitate cum querela in parte illa. Et si
sit vlcera in renibus tunc erit vrina cum gras-
nulis carnosus vt dicit gal. in illo caplo 2°. Silitur
erit sanguis ab illis venis qñ capita seu officia
illarū dilatant seu aperunt a materia acuta cole-
rica vlt salsa quod est vt plurimū abūdāte in illis
venis maxime si cōmota fuerit vt dicit gal. ibidē
Idem dicit ras in suo cōtēte. idē dicit Auicē.
3°. cañ. fen. xij. in ca°. vltimo. idē dicit viaticus cū
gerald. 7 hoc videm⁹ de facto in plibz nefreti-
cis 7 in alijs repletis in partibus illis si laborēt
vt equitē statim mingūt vrinā sanguinolentā.
eis quiescētibus statim cessat talis mictura san-
guinis. C. Dico q tertio erit sanguis cum vrina
a renibus quādo cōtētiua eorum deficit 7 p con-
sequēs digestiua. quod nō retinet nec sequestra-
tur p eorum nutritione. Illa vinctuositas sangui-
nis vt dicit ras in suo cōtēte in caplo de pas-
sionibz renū 7 vesice in pncipio capli. Idē dicit
auicē. 3°. cañ. fen. xij. caplo vltimo. Idē dicit Gal.
6°. de interioribus in caplo 2°. circa mediū capli
vbi dicit q hoc cōtingit in vna specie dyabetice
passiois tunc erit sanguis eruginosus ad modū
loture carnis filis egestiōi eparice in secūda spe-
cie dissinterie in sui pncipio lz magis trahat ad
ruborem q illa egestio vt dicit Gal. ibidē. C. Di-
co quarto q erit sanguis cum vrina de venis p
quas excolat aquositas a vena cōcaua. ad ipos
renes 7 a venis que sunt int epar 7 renes. Si nū
pātur ex casu vlt percussioe vlt ex plectoria vlt a
vt dicit auicē. 3°. cañ. in fen. xij. in caplo vltimo. itē
expresse ponit viatic⁹ cum gerald. vel erit quā-
do capita venarū per quas aquositas excolatur
a vena cōcaua ad dictos renes nimis dilatantur
7 larga sunt a calore renū excedēti. ppter quod
renes aperit illa capita 7 vltra debitum attra-
hunt de illa vinctuositate cum aquositate quam
retinere nec sequestrare possunt. quia debilis in
cōtētiua. ideo mingunt sanguinē vt cōtingit in
quādā specie dyabetice passiois vt dicit. 6°. de in-
terioribus. in caplo. 2°. circa mediū capli. Idē
vult ras in suo cōtēte in pncipio capituli de
passionibus renū 7 vesice: que species dyabetice

rarissime contingit nec Gal. vidit eam tempore suo nisi bis ut recitat ibidem. **C** Dico quinto quod exiit sanguis cum vrina a gibbo epatis dicit ras in suo continente in caplo de passionib? renu et vesice in principio capli. idē dicit auē. tertio cañ. fen. xix. in caplo vltimo. idem dicit Gal. in sexto de interioribus. in caplo. secūdo. quando contētiua eius deficit et per consequēs digestiua. pp̄t quod exiit sicut lotura carnis. sicut egeritur per in testina modo simili in secunda specie dissinterie quando contētiua deficit in concauo epatis ut de claratur ibidem in locis dictis et deficit contētiua eius q? vie gibbi seu eius vene sunt nimis dilatate et aperte a calore epatis multum excedēti ut fit pluries in ydropisi de calida vel in paratis ad hoc. nam sanguis generatus in cōcauo epatis veniens ad venas gibbi adhuc feruētatur et decoquitur et depuratur. Consequēter post hoc ras mundatur ab aquositate qua non indiget p eius transitu ad venas et dicta aquositas sequestratur a sanguine in vena qui descendit ad ipsos renes et fert secum sanguine ad renes nutriendos qui sua qualitate et quantitate bonus existit ut dicit auicenna cañ. p̄mo doct. de humoribus in caplo 2º. Verū aliquando ex abundantia eius venit plus ad ipsos renes de bono sanguine q̄ ipsi indigeant. Auicē. in tertio canone. fen. xix. in caplo vltimo. pp̄ter quod vrine sunt rubicunde. nec ibi contētiua epatis deficit nec eius digestiua. sed si vene ille sunt nimis late et aperte puta in quibus sanguis fermentatur et sequestratur ab ipsa aquositate rōne caliditatis epatis multum excedentis et dilatantis et aperientis: tunc talis aquositas non bene sequestratur et fluit cum magna portione sanguinis nō perfecte cocti nec depurati ad ipsos renes: quam renes desinunt absire grauati ab ipsa. quia est eis innaturalis. ideo veniens ad vesicam expellitur et mingitur sanguis. Sanies autem que mingitur cum vrina quandoq? venit ab vlcere vesice quandoq? ab ipsis renibus vel a partibus vicinis ut dicit ypo. quarto amphorizinoz canone illo. **C** Si sanguinem aut pus mingant. Idem dicit de vesica in canone quodam sequenti. Si sanguinem et pus mingant. Quandoq? veniunt a venis totius corporis per viam mundificationis. sexto de interioribus in capitulo tertio. quia sicut est de ventre ita est de vesica. ita est de ventre. sordides venarum purgatur interdum per ventrem. ita ergo erit q? purgabitur per vesicam. Ratio ē

Gal. in textu. Quandoq? talis sanies que mingitur cum vrina venit a concauo pectoris vel a mēbris circumuicinis. sexto de interioribus. in capitulo illo tertio. Istud tamen raro fit ut dicit ibidem propter compositionem corporis querarise sine contingit.

Notum est ex declaratis q? particula principaliter patiens in mictu sanguinis cum vrina est aliquando vesica. aliquando vene illarum partium. aliquando ipsi renes. aliquando vene assistentes. aliquando vene. aliquando gibbus epatis. Verum concaue in plimis haruz cāz renes et vesica compatiuntur. sexto de interioribus in caplo secūdo. Et est notum q? passionēs iste sunt per colligantias in se autem est accidens morbi dictum exiens a corpore mutatum pro morbo descripto est morbus officialis in figura. Quando est ex vlcere et est ibi deperditio substantie membri. interdū est cōmunis quando exiit ex ruptura. interdum ē officialis in via quando exiit ex apertione orificio rum vene seu ex apertione capitis earum. tertio de morbo in caplo quinto. quia tunc vie dilatantur ultra debitum et non soluantur in continuo put credunt debiles in arte. Et pro morbo descripto est nocumentum regitiue naturalis digestiue et expulsiue membri et partium mandantium materias illas pro illo exeunte nocumentum cōtinue illius membri a quo exiit. Consequenter vesice et aliorum membrorum vicinorum. et est nocumentum actiue seu passiue in regitiuis naturalibus illius membri principaliter a quo exiit. Consequenter in alijs membris vicinis. quia illis inferit nocumentum per prius et posterius. Sanies est passio membri a quo principaliter exiit. et est per colligantiam et est morbus in receptaculo. et est nocumentū digestiue membri et passio regitiuarum naturalū aliorū.

Istis clarificatis Cura mihi et saniei tibi patescit. Prius autem q̄ in cura procedas scire et considerare oportet locum et particulā a qua pcedit talis vici? sanguis et sanies. q? in hoc cura diuersificat.

Siquis ergo mictum sanguinis habuerit cum ipsa vrina ex ipsa vesica. quia vlcera et eius vene aperte et corrose. quod patescit. quia sanguis exiit in modica quantitate. quia tres vel quattuor gutte et male permixte cum vrina. quia vitiantur

erit cum sanie fetida et dolore in pectine et i virga speciali in emittendo urinam fiat cura vlceris prout dicimus in capitulo ardoris urine cum vlcere vesice.

Et si quis mictum sanguinis habuerit cum urina ex ruptura ali cuius vene in renibus vel circa. quod patescit. quia satis clarus plurim⁹ et subito exiens cum ardore et gravitate aliquali in partibus illis. et fuit casus vel percussio vel saltus cum plectoria magna. flobothometur statim de epatica et in bona quantitate. Et vratur carnibus coctis cum sumach et nisi lentibus amido symila frumeti extremitatibus porci pirts forbis nespulis coctanis. sirupo de ribes rob de citonijs iulep rosato vino grosso cum multa aqua de sumach vitado species allia cepas mostardam et omnia acuta et salsa. Et vratur sero et mane troscis de cacabre cum aqua decoctionis sumach. Vel istis. R. aluminis scissi. 3. i. f. dragaganti. 3. tres. gummi. 3. f. fiat troscis ponderates. 3. vnam vel circa. Dentur ut dcm est: si non potest potare dentur in forma pillari fiat sibi emplastrum de succo burse pastoris cum bolo armeno.

Et si quis mictum sanguinis habuerit ex corrosione venarum renum vel partium vicinarum. quod patescit quia est in modica quantitate et presenit dolor et sanies renum. Curetur prout dicitur in cura saniei renum.

Et si quis mictum sanguinis habuerit ex aperture et dilatatione orificio venarum renu vel illaru partiu ex materia acuta colerica vel salsa. quod est ut plurimum abundas in illis venis comota pungens et aperiens put contigit tota die pluribus nefreticis et calculosis quando equitat vel fortiter laborant. quod patescit quia ibi non est dolor cum ibi non sit solutio continui sed viarum seu orificiozum dilatatio. Et ipsis quiescentib⁹ statim cessat ille mictus: quod non fieret si exiret ex ruptura. verum in pluribus horum communiter cadit aliquid de feculencia in coctauo renum perviam refudationis per capita illaru venaru que est causa generationis lapidis et arenularu in ipsis. Aduertendum tamen si talis mictus veniat per viam crisis vel mificationis. put sit in quibusdam grauatis in anchis et in partibus inferiorib⁹. q. natura illas aperit put in emoroidibus: quod cognoscitur ex alleviatione subsequente in tali ca. sufficiat dicta dicta ne fiat excessus ut carnes cocte cum sumach

et nisi lentes et alia dicta in cura mictus ex ruptura vene. Si non veniat perviam crisis vel excedat vel veniat ex abundantia materie. flobothomet de epatica in bona quantitate reiterando si necesse fuerit de parte opposita. Et sumat de troscis dicis de kacabre vel alijs et teneat regimine extenuationum de illis que dicta sunt. Sit contentus vno ferculo in prandio. Lena sua sit modica. Iste casus magis contingit plectoricijs et viuētib⁹ in crapula ut sunt ecclesiastici. Inungatur in renibus sic. R. olei ros. vnfancini. ff. f. olei mirullos rum quart. vnu. boli armeni. 3. vnam. mirullos 3. f. gallozum. corticis thuris ana. 3. duas. acacie 3. duas. ypoqstidos. 3. vna. coralli rubei. 3. f. cere modicum. fiat vnguētum liquidum.

Et si quis mictum sanguinis cum urina habuerit a renibus puta propter debilem retentionem eorum. quod patescit quia mingit sanguinem ad modum loture carnis et est per vices multiplicata in magna quantitate. q. iste casus contingit in vna specie dyabete passionis. ut dicit gal. vi. de interiorib⁹ in caplo 2º. circa medium capituli. nam contentia eorum debilitatur a calore renum excedenti dilatate vias eorum et attrahente aquositate in excessu. propter quod est multa urina. quod patescit quia comitatur sitis fortis cum calore in anchis ut declarabitur in capitulo sequenti ubi ex intento loquemur de dyabete et eius speciebus.

Et si quis mictum sanguinis habuerit quia ora venaru per quas excolatur aquositas sanguis a vena coctaua ad ipsos renes minus dilatatur et aperitur a mala complexionem calida et ignea ipsorum propter quod attrahunt de illa aquositate sanguis cum maiori quantitate sanguis quam retinere per tempus debuit non possunt. q. contentia earum deficit ex eadem causa aperiēte et dilatate vias eorum. Qui casus contingit in vna similis specie dyabete puta in peiori q. gal. non vidit tempore suo nisi bis ut ad litteram ponit. 6º. de interiorib⁹ in caplo 2º. circa medium capituli. In ista specie est similiter multa urina ex eadem causa quod patescit quia habet sitim intollerabilem. propter quod caliditate igneas fugentem partem post partem. propter quod vocatur siticulosa passio a quibusdam. a quibusdam hyetaria quia attrahitur aquositas que bibitur in memento sine digestionem. et illa nec aquositas sanguinis que cum violentia attrahuntur non reuertuntur in aliquo in coctauo renum. ideo urina est multa et frequens propter illam aperture et dilatate

tionem cōcauitatum excessiuam eorum. ppter quod quia exit sic. Quidam antiquorū dixerūt istam speciem dyabertice passiōis aliquādo lien- teriam vt recitat Gal. in loco statim dicto. nā iste due species dyabertice non differunt nisi per ma- gis intēsū. nam calor renū est magis intēsū et igneus in ista specie statim dicta. Propter qd isti duo casus in quibus mingitur sanguis cū vri na ad modum loture carnis fm plus et minus curatur vno modo quasi. verum magis in frigidā tia interius et exterius debent in ista specie appli cari. Isti tales vtantur lactucis coctis et crudis cum aceto. odorēt camphorā: folia salicū: mir- tam: nenufar et silia. Potēt sirupum de ribes et rob de citonijs cum aqua frigida vel cum aqua sumach. sumat de spodio puluerizato cum aqua decoctōis sumach. vel sumat troiscos de spo- dio. R. spodij. 3. quicq. rosarū rubearū. 3. f. semis lactuce acetose. ana. 3. tres. semis portulace. gra- norum coriandri infusorū in aceto et torrefactor. medulle sumach añ. 3. vnam. balaustiarum berbe- ris. ana. 3. vna. gūmi arabici ass. 3. f. fiant trocis- sci cum succo agreste vel cum rob de citonijs. de- tur cum aqua sumach vel in forma pissari. capi- at sero et mane quicq. sex. vl septē pissas. Vel si- ant pissē de spodio in duab' partibus et in tertia parte de berberis et administrent sero et mane in quātitate vni. 3. Vel sic. R. spodij. 3. f. berberis 3. tres. semis lactuce. 3. quicq. fiat troiscis vl pil- lule cum rob de citonijs administrentur cū aqua decoctōis sumach vl mirtillozū. Aliqui dant de mane vitellum oui cum semie lactuce pulueriza- te et bene intētio debet esse in in frigidādo ipsos renes et in cōfortando contētū eorum. Vel si- ant isti troiscis de spodio. R. spodij succi liqricie añ. 3. f. semis lactuce. 3. vna. semis portulace. 3. v. coriandri preparati acacie gūmi sandal. rubei. len- tū ex corticatarum balaustiarū boli armeni. añ. 3. vna. camphore. 3. f. fiant troiscis ponderantes. 3. vna. dentur cum aqua ros. vel detur in forma pil- lularū. ab extra emplastrēt renes cum portula- ca sepe riuia et solatro. Et ingrediat ter vl quater in die aquam frigidam per modicam pausā. pos- sunt inungi renes cū muscillagine psilij. Vel sic. R. semis psilij. in. duos. conuassentur et addat sandalozū subtiliter puluerizatorum. 3. vnam. distemperetur cum aqua ros. et modico acen. fi- at emplastrū supra renes. Potest etiam vti vn- guento dicto in mictu sanguis cum vrina ex ap- tura vene addēdo maiorez dosim in acassia et y- poquistidos. añ. 3. tres. muscillaginis psilij. 3. f.

opij. 3. vna. fiat vnguentū cum alijs.

Et si quis mictum sanguis cum vrina habuerit ex debili contenti- ua ipsius gibbi epatis rōne caliditatis excedens- tis dilatantis vias et aperiētis. quod patescit: qz fiat aliquāliter cum dolore et grauitate dextri y- pocundrij. et incurrit ydropisum de calida firmas vel incipientem et mingit vrinam in modica qn- titate quia attractiua non excedit. et licz capitave- narum gibbi sunt aperta alique vie gibbi sunt o- pilate. ideo est in modica quantitate. Et quia nō retinetur per tempus bone digestiōis et seque- stratōis in gibbo vadit illa aquositas cum por- tione sanguinis ad renes quam renes non reti- nent nec sequestrant quia grauati a quanto et q- li innaturali desinunt ipsam abire ad vesicam et inde mingitur in modica quantitate et qualitate dicta. Curetur vt ydropisis de calida vt superi- est dictum. Inter cetera valet sibi endiūia nos- uella non lota qz sumant sine pane et cum aceto quocunqz mane per quindē dies et vltra. iij. bolos bene mastigando. hoc videmus de facto et ratio dicat. quia frigida et sicca. Silie: valet ra- tura eboris cum spodio bene puluerizatis. def- vnum coclear vel circa cum aqua endiūe vl plā- taginis vl portulace et fiant illa que dicta sūt su- peri in cura ydropisis de calida. Et ista tibi sus- ficiant in cura mictus sanguinis si veniat cum ipsa vrina.

Et si quis mictum saniei cum vrina habuerit ex fame vencie a vesica vlcera. quod patescit qz exit satis al- ba et fetida et in modica quantitate et cum dolo- re in pectine et in vrga ppter colligantiam vt est superius dictum. Vel si quis mictū saniei ha- buerit cum vrina ex vlcibus renū vel partū vicinarum. quod patescit ex querela ipsorum re- nū in grauitate et dolore cum siti et calore ali- quali in anchis. Curentur isti cum illis que di- cta sunt in cura ardoris cum vlcere in collo vesice. et cum illis que dicta sunt in stranguria vane ex vlcere vesice. Specialiter cum potu lactis a- sine vel capre continuando de mane per plures dies per se vel cum modico zuccari vt vlcus ma- gis abstergatur. et per consequens consolidetur. cum modico gūmi vt magis consolidetur. Ver- ba sunt rasis in suo continente. et cum potu per intervalla feri caprim de mane loco lactis. quia lauat et mundificat loca illa et corrigit acuitatez materie et declinat colerā ad intestina. troiscis de alkekengi cum sirupo ros. quia multum con-

Et si quis mictum saniei cum uina ha-
buerit ex sanie uenire a co-
tauo pectoris vel partiu vicinarum. sed hoc ra-
ro contingit uidelicet Gal. vi. de interioribus in
caplo tertio in fine capituli. quod patescit ex spu
to samoso & querela illarum partium. talis non
debet curari: q: sit per viam mundificationis illa-
rum partium. imo natura debet iuuari cum meli-
licrato de radice achori. enule campane. liquiri-
tie. Et cum yfopo capilli ueneris. ex istis fiat mel

Cum eger multum vrinę emittit: et in emissione ardorem non sentit aut miigit in somno neque patitur sitim neque corporis extenuationem incurrit. Ea que vrinam constringunt danda sunt medicamen retinens vrinam. Recipe glandium. 3. l. olivani. 3. tringinta. seminis coriandri sicci. gummi arabici. boli armeni. omnium ana. 3. decem. fiat ex eis puluis de quo in mane. 3. tres. et circa noctem totidem ad transglutendum dentur. Quod si cum hac egritudine sitis fuerit validissima clamosa: et aqua que bibitur cito egreditur: aqua ordei cum psillio detur et nutritur cum succo vve acerbe et sumach et similibus horum nutritum: et cum cibo qui fit de simila ordei et masal: et rach acetosum da ei in potu: et prohibeatur laborare et cum muliere concubere: isti quoque troisci in potu sumantur. qui. 8. spodij. 3. decem. lactuce seminis. portulace seminis amborum ana. 3. quindecim. coriandri sicci. rosarum rubearum. boli ar-

meni omnium ana. 3. quinqs. ba-
laustie. 3. duas. camphore. 3. f. su-
mantur in potu cum succo grana-
ti acetosi. herbe etiam frigide terā-
tur et super renes ponantur. Et ca-
neat sibi a cibis calidis et vino et
ab omnibus que urinam prouo-
cant. Illud autē quod ex magno
stolidorum errore prouenit est: qz
dant in hac passione egro medici-
nas calidas. unde illico deducunt
ipsum ad ptisim.

His qui nō pos-

sunt retinere urinam qui sepe mingūt
et in magna quantitate. q̄ mictura ma-
gna et frequens pprie dyabetica appellatur. naz
frequens et modica si sit cum offensione et dolo-
re appellatur stranguria. Si autem sit libera ali-
quando cum ardore pprie dysuria appellatur:
vt declaratum est superius in capitulo de stran-
guria. Si autem urina guttatim et inuoluntarie
exeat distillando inuoluntarie per virgam prout
in vesica congregatur appellatur largo modo
dysuria. vt ponit Gal. primo de interioribus in
capitulo primo in fine. Serapio autem quarto
sue p̄actice appellat distillationem urine. Simi-
lter Rasus in suis diuisionibus et in suo continē-
te in capitulo de passionibus vesice. Ista talis di-
stillatio urine fit ex paralisi ipsius vesice vel lacer-
tor colli vesice. vel ex max^a defectōe continē-
tē ipsius vesice ratione eius male complexionis fri-
gide et humide in sui substantia que processu tē-
poris fit sibi adequata et incurabilis vt contin-
git pluribus in senio. Cuius curam prout est pos-
sibilis dicemus in fine capitulo. ¶ Unde quia p̄-
uationes p̄ habitus cognoscuntur in erroribus
de anima vt videas noeuementa superuenientia
renibus et incomoda. Nota quia renes sunt crea-
ti cum virtutibus naturalibus particularibus
prout et alia membra ultra hec habent tres vir-
tutes naturales officiales pro seruitio totius cor-
poris. puta attractiuam aquositatis sanguinis
venarum epatis et aliarum et retentiuiam illius;

donec sequestrauerit vinctuositatem sanguinis
pro eorum nutritione. Similiter expulsiuam vt
ad vesicam expellant omnes istas tam particu-
lares q̄ officiales agunt cum complexionē eorū
que leduntur fm plus et minus ad lesionem et al-
terationem. ipsius tunc de possibili si contentiua
eorum ledatur non retinens dictam aquositatem
prout debet. immo ipsi desinunt illam abire ad ve-
sicam: sequitur frequens mictura et magna vt de-
clarabitur. Ista ergo dyabetica que est magna
et sepius mictura habet duas species. Quedā
est dyabetica de frigida. Alia est de calida. hoc
vult Rasus in capitulo proprio. nono almanfor-
ris. Idem ponit in suo continente. quia cum urina
est fitis intollerabilis: cum alia est modica. Ista
similiter ponit Galienus in diuersis locis. nam
dyabeticam de frigida ponit sexto de morbo tras-
cundo de exeuntibus per vesicam. in capitulo
penultimo. Dyabeticam de causa calida ponit
sexto de interioribus in capitulo secūdo circa me-
dium capitulo. Quilibet harum habet tres spe-
cies seu gradus in sui malicia. Hoc declarat ga-
lienus de dyabetica de causa calida. sexto de in-
terioribus in capitulo secundo circa medium ca-
pituli vbi ponit duos gradus ad litteram et ter-
tium subintelligit. Et quia oppositorum eadem
est disciplina. aristoteli in thopiciis. dyabetica de
frigida similiter habebit tres gradus in sui ma-
licia. ¶ Dyabetica de causa frigida cōmunit̄
accidit in prima senectute in quibus sanguis co-
rum factus est flegmaticus. propter quod aquo-
sitas veniens ad renes et ad vesicam retinet de
vinctuositate sanguinis. qua de causa parum tra-
hit ad ruborem. dato q̄ parum fuerit retenta in
renibus pro sequestratione illius vinctuositatis
sanguinis. Ista habet tres gradus in sui malis-
cia. quorum subsequens includit precedentem:
Dum incipit est in primo gradu sue malicie. naz
contentiua renum notabiliter incipit deficere in
sua actione naturali. Ideo ex urina aquosa lim-
pida per vices multiplicata in magna quantita-
te. Tu dices in tali dyabetica non excedit attra-
ctiua renum ex quo est ibi mala complexio frigi-
da debilitans contentiuam ex qua sequitur fre-
quens mictura. Unde ergo venit frequens et
magna mictura. Solut Galienus sexto de mor-
bo in capitulo penultimo tractando de exeuntibus
per vesicam. dicit q̄ aliquando accidit in ve-
nis mala materia. que dissoluta si grossa fuerit
expellitur ad intestina ab expulsua venarum si

subtilis et aquosa expellitur ad renes et vesicam
propter quod aquositas multiplicatur in renibus
dato quod attractiva renium debilitatur tunc
contentiva de possibili est debilis a mala comple
xione frigida eorum non potens continere tantam
abundantiam aquositatis: propter quod illa aquo
sitas fluit ad vesicam et sequitur frequens et ma
gna mictura. Consequenter si duret talis mictura
de possibili contentiva magis debilitatur et plus de
aquositate fluit ad ipsos renes tunc incipit appa
rere in urina aliquid de illa vinctuositate sanguinis
et incipit apparere quasi caropos ad modum co
loris pili cameli specialiter in fundo urine. tunc
est in secundo gradu malicie. Alter si plus pro
cedat contentiva magis debilitabitur et magis re
manebit de illa vinctuositate sanguinis cum urina.
quod minus de illa sequestrabitur: sic urina ma
gis denigrabitur et erit magis cum rubore obscuro
sicut pilus cameli. et in fundo magis rone grossi
fici tunc erit tertius gradus malicie. Talis mix
tura frequens et magna appellatur a Galieno dissolu
tio corporis: quod corpus dissolvitur et appropin
quant dissolutioni. in vi. de morbo. in capitulo penul
timo. Ras autem in suo continente et in diuisionibus
appellatur dyabeticam dyarrhiam: quod fit per modum
dyarrie ventris. Dyabetica de causa calida sicut ha
bet gradus tres in malicia. Primus gradus est
quando contentiva renium incipit deficere notabiliter
a mala complexione calida dilatando vias et concan
itates ipsorum renium. et quod caliditas excedens exci
tat eos facit eos sitire et magis et fortius attrahere.
sicut calidum ex se facit ad attractionem. Ideo attr
activa renium excedit et attrahit aquositates a
vena concava nec non ab epate et stomacho. ideo
sitiunt fortiter et appetunt aquam frigidam. ideo po
tenter bibunt cito mingunt et faciunt urinam albam
lucidam non obstante calore renium quod attrahunt
semicrudam licet aliunde sicut attrahant et de possi
bili flegma dissolvatur in partibus illis. vel si po
tarent rem coloratam traheret aliquantulum ad illud
colorem ex quo semicrudam attraheret. et per con
sequens expelleretur. Secundus gradus in malicia
est quando contentiva renium magis debilitatur
et attractiva magis intenditur et urina crescit
per vices et in quantitate magna cum maiori siti
quod calor renium magis incenditur. et parum de il
la vinctuositate sanguis sequestratur in ipsis. ideo
fluit ad vesicam et mingitur ad modum loture car
nis cum rubore subalbido ut ponit Galienus ad litte
ram in sexto de interioribus in capitulo secundo circa
medium capituli. Tertius gradus in malicia est

quando discrasia calida renium magis intenditur
et contentiva magis debilitatur propter maiorem
apertionem et dilatationem concavitatum et viarum
ipsorum renium et attractiva magis intenditur et
fortificatur. sic venae per quas excolatur aquosi
tas a vena concava dilatantur ita quod multum de
sanguine cum aquositate attrahitur. Istum gra
dum in malicia sicut ponit Galienus in loco statim
dicto qui rarissime fit nec ipse Galienus vidit in tem
pore suo nisi bis ut dicit ibidem. Tunc urina exit
ad modum loture carnis cum maiori rubore quam
in gradu precedenti. Istam dyabeticam de causa
calida potissime in duobus gradibus ultimis Galienus
vocat proprie siticulosam. quia non possunt
satiari potu. vel lyenteriam. quia in aliquo non di
geritur aquositas nec sanguis ab ea sequestratur
in renibus. Unde dyabetica per morbo describitur
pro est passio renium. vi. de interioribus in capi
tulo secundo. Idem dicit Ras in suo continente. et
in sexto almanzor. Idem serapio in quarto li
bro. Et est morbus consimilis principaliter mala
complexio calida vel frigida debilitans conten
tiam eorum ex se et secum associando morbum
officinalem in via et in receptaculo. quod dilatatur et
aperiuntur et replentur ultra debitum illa attra
cta vel dissoluta in venis et fluxa ad eos. Et est no
cumentum digestivae et expulsiuae ipsorum. quia est
morbus materialis. x. de ingenio in capitulo secundo.
Dyabetica pro illa magna mictura et frequen
ti est nocumentum actionis: quod mala actio contenti
uae ipsorum. vi. de interioribus in capitulo secundo.
Idem dicitur a Ras in locis dictis. nam con
tentiva deficiens renibus desinit illam aquosita
tem abire ad vesicam concavitate.

Istis clarificatis Cura dyabeticae pas
sionis tibi patefecit. Prius autem quam in cura pro
cedas scire et considerare oportet an sit de calida
quia in hoc cura diversificatur. necnon si illa a
quositas veniat per viam attractionis. vel per viam
dissolutionis materie in venis. quia in his processibus
suis non est unus in cura nec in regimine.

Siquis ergo dyabeticam seu magnam
micturam et frequentem habue
rit de causa frigida. scilicet quod contentiva renium des
ficiat a mala complexione frigida et ratione mul
te aquositatis dissolute in venis totius corporis
materie congregatae in venis. quod patefecit quia
est communiter in prima senectute in quibus mul
ta aquositas congregatur in venis eorum. quia
sanguis eorum factus est flegmaticus ratione

mutationis complexionis ad frigidum. nec sentit ardorem in vrina: ymo quasi mingit insensibiliter. nec fit de quo sit cura. Et vrina est remissi coloris palearis et in magna quantitate. si talis dyabetica sit in primo gradu sue malitie vel vrina trahit ad modicum ruborem obscurum maxime circa fundum. si in secundo gradu fuerit vel magis trahens obscurum in fundo. et in parte superiori et est coloris inops ad formam pilli cameli. si in 3° gradu sue malitie fuerit quia talis morbus est intractabilis per se fiat cassia simpliciter ut materie stomacales purgentur. et meserayce vene aperiantur et materia diuertatur ad intestina saltem pro parte. **R.** pumorum damascenorum uarum passarum mundum ab anis caricarum pinguium iuuibe sebesteni ana. p. f. fiat decoctio in duabus libris aque donec redeat ad libram. f. in qua dissoluatur medulla cassie fistul. 3. i. et f. fiat potus detur ante ortum solis et quiescat in lecto sine somno usque ad tertias. **C.** Consequenter inungat sibi renes cum oleo nardino. et tertia parte vel quarta olei mastice et ruthe. **C.** Consequenter de consilio Rasii in suo continetur sumat de mane medietatem vitri lactis ouium. et ante cenam per horas loco lactis ouium sumat de lacte capre cum modico panis zuccari de consilio Rasii ista omnia continuando Sumat in introitu lecti quattuor vel quique de istis pillulis. **R.** cinamomi electi. 3. i. fiat pulvis et incorporetur cum modico galbani quod sufficit pillule fiat. Et stuphetur in stupha simplici ut sudor prouocetur moderate tamen sed reiteretur semel vel bis in septimana tenendo dietam sicam prout in magis carnibus assatis electis tamen vitando offas saltem pro maiori parte et vrina subtiliatur alba vratur vino grosso et parum potet. Etatur aqua ferrata in omnibus loco vnguenti potest facere cerotum in anchis. **R.** Recipe olei nardini. 3. iij. olei mastice. 3. i. olei ruthe 3. f. cere quod sufficit. fiat cerotum extensum supra alutam in forma quadrata. Si cum istis non bene curatur sumat de puluere isto ante potum lactis per duas horas de mane. **R.** Recipe gladii. 3. iij. coratidis thuris. 3. i. seminis coriandri preparati boli arum. gummi arabici. ana. 3. iij. fiat pulvis sumat ut debet est cum modico vini rubei si est debilitatus da sibi in forma pillulari. et fiat cum modico vini vel rob de citonijs. **C.** Si necesse sit talem clisterizare fiat cum decoctione maioranet ruthe cum oleo nucis et butyro et cassia. Et si talis sic abundet in tanta aquositate dissoluta in venis et fluxu ad renes quod mingat in lecto. Inungat virgam circa ra-

dicem et peritoneum cum oleo ruthe et sumat de hoc. **R.** Recipe mirabolanoz kebuloz bellericorum emblicoz. ana. 3. iij. et f. cupule gland infuse in acetone per dies et noctem asse. 3. iij. ciperi thuris enule sigie sicce cassie lignee. ana. 3. i. et f. mirre. 3. iij. di steimperentur cum melle detur in quantitate castanee cum vino vel forma pillulari. Vel fiat sibi pillule de semine nigelle et se. ruthe cum melle detur illi sero et mane quique vel sex. multum valet in casu isto. **Ista dico tibi de intentioe Rasii in suo consilio et pluribus prout in facto isto.**

Et si quis dyabetica seu magna et sepius micuram de causa calida habuerit: quia a mala complexionem calidam renem quasi ignea dilatate concavitates et vias renem propter quod continetur eorum deficit attrahente humiditates cum violentia a partibus superioribus ab epate et stomacho propter quod multiplicatur in renibus aquositas in quantitate magna. quod patescit: qui sicut in summo et appetit aquam frigidam in summo qua non potest satari. et bibitus emittit per urinam fuit multum copiosus et visus est rebus calidis vel vncionibus calidis vel emplastris super partes renem. Et habet urinam albam tenue quia parum alterata et digesta. **C.** Si in primo gradu malitie fuerit vel habet sanguinolentiam ad modum loture carnis cum rubore subalbido. Si in secundo gradu sue malitie fuerit vel habet magis sanguinolentiam cum maiori rubore in magna quantitate. Si in tertio gradu sue malicie fuerit. ut est superius explicatum in capitulo de micu sanguinis.

Cura secundi gradus et tertij gradus est posita in illo capitulo statim dicto. **Ponatur cura** primi gradus dietetur cum frigidis et portulac lactucis coctis et crudis et spinargijs sirupo de ribes sirupo mirtillozum sirupo acetoso simplici cum vino cocleari horum. fiat taceavna aque fontis electe vel fiat sibi prafana cum semine psillij semila ordeis ordeanum lentem auenatum pisces copetunt pira coctana poma pruna et cefara et si milia inungat sibi renes cum oleo rof vnfancino vel cum co. vbi sit vna pars aceti simul bene agitant vel cum populeo vel quod renes emplastrantur cum spiritu aquassata superperso modico acetivel sibi istud vnguentum. **R.** olei rof vnfancini. R. f. mirtillozum. 3. iij. sand albi et ru. an. 3. iij. rof ru. 3. i. boli ar. 3. iij. cere modicum fiat vnguentum liquidum balneum anchas suas bis in die. vel ter in aqua putei bene frigidat ponat postea laminam plumbam cum fora-

minibus minutissimis pforata: ut fumositates calida possit exalari et applicet supra renes. Etatur tria sandali vel dyaspermato factum cum quattuor seminibus maioribus et minoribus. In ventre pulle ponatur semina frigida maiora. et sumat ut sitis in isto sedetur de consilio. Italis in suo continente teneat in ore partemynam post aliam tamarindorum: et detur sibi de aqua lactis acidi seu acetosi. Posset sibi dari lac acetosum a quo butyrum est extractum. vel aqua cum modico aceti epithimando epar et stomachum cum aquis frigidis end cucumeris et cucurbitae cum modico aceti. et cum 3. i. sandalorum subtilissime pulverizatorum. Adoret camphoram nenuphar. mirram salices et similia si non bene reparatur cum ista dictis. da sibi de sporbio cum tertia parte seminis lactuce bene pulverizati admistretur iste pulvis quolibet mane. i. coqueat cum aqua end vel portulace vel plantagi. vel fiant troscisci positi in cura dyabete quando est secundo gradu vel tertio sue malitie. ut est dictum in capitulo precedenti in cura mictus sanguinis ex defectione continencie renu a mala copione calida ignea multum. ista sufficiant.

Et si quis distillatione vine sine ardore habuerit. vel cum modico ardore rose flatis salis permixti. ut contingit semibus a senio ex defectione continencie vesice ex mala eius copione frigida vel ex paralisi lacertorum vesice inungatur vesica et pitoneo et in pectine cum oleo ruthe vel cum oleo nardino et castoreo. utraque metridato sero et mane saltem semel in die tepore frigido in quietate amigdale cum modico boni vini utatur grosso vino. utatur oleo nucum. utatur de ficibus in principio comestionis: quia vesicam frigidam confortant. Italis in suo continente. Visitet ossas fructus frigidos stuphet se in stupha sicca alio tepore teporato tamen sic in aliquo muabitur Et terminetur istud capitulum.

Capitulum. De lumbricis et vermibus qui nascuntur in ano et in ventre.

Ut hoc noimento solutus est ledi a cibis grossis et vinctuosus sibi caere debet et quotidie ante quam comedat sumat buccellas aliquas cum sinapi. Hoc enim ipso generari prohibet. Si vero eos genera-

ri contingat non convenit aliud nisi sive expellantur. Ad medicamentum ascarides expellens burungi excorticati cum valde famelicus est eger. 3. vij. sumantur. Ad medicamentum magnum expellens lumbricos. R. burungi excorticati tur bibi seminis nigelle omnium partes equales lupinorum nasturcij canibil omnium an. partem mediam sumantur ex eo in potu. 3. vi. Item tamen bibat eger lac mox multum fuerit per tres dies. et deinde quaque die dietet se de predicto medicamine in lacte adhuc calido ut multum est dissolutum et aceto dum valde famelicus est bibat. Vermes vero minuti qui in ano sunt pro quibus generat pruritus: et ideo cum fricatur anus expelluntur cum coto ex oleo ablutum inuolutum immittitur aut inuolutum oleo de crisolinis: aut succo mentastri Aut inuolutum ex parua quantitate aloes et felle vaccino et supponatur.

De lumbricis et alijs

de eorum generatione et cura: nota quod vermes sunt quattuor specierum ratione forme seu figure eorum. et ratione cause materialis eorum. et ratione loci generationis eorum. Nam quidam sunt longi. graciles. rotundi. Isti vocantur lumbrici longi rotundi. isti magis generantur a materia magis calida. quia adveniunt calore putredinali in materia. fit maior excessio materie in longum. et quia materia minus humida ideo sunt magis graciles et minus lati. Isti generantur a flegmate grosso salso. commutere

volunt omnes. Et aliquando generantur a eo, vitellina vel citrina ut vult rasis in suo continens te. ubi dicit q non sunt de utraq colera: puta de multum amara non negando. imo innuendo i d cris suis q generantur de colera minus amara et magis flegmatica. Idem dicit Avicenna: tertio casu. capitulo proprio ubi solū excipit coles ram ru. ratione sue magne amaritudinis. et melā coliam ratione eius siccitatis. Idem dicit Galienus. 4. de simplici medicina. ubi dicit q ex mltum amaro non generantur nec nutriuntur vermes nec alia animalia quia multū amara eos interficiunt. In quibus verbis innuitur q ex modicum amaris possunt generari. Et generantur in primis et gracilibus intestinis et non in stomacho propter fortem calorem digerentem in eo magis ut vult rasis in suo continente: ubi satis abundat materia dicta. puta flegma salsum: et colā vitellina pungunt illa intestina. ideo patiuntur dolorem supra umbilicum fortem. Et inde ascendunt ad stomachum aliquando. imo ad guttur. et alii ascendunt ad palatum et exeunt per nares. Nec enim commentator super viatico videtur sentire in dictis suis q exeuntes per nares in pro: a cerebri generantur. Causa est possibilis et effectus erit possibilis. Alii sunt lūbici qui sunt satis longi et lati. isti generantur sili in primis intestinis et a materia minus calida et satis humida. ideo fit extensio in longum: sed non tanta. et fit extensio maior in latum. q humidum est extensibile in latum magis q siccum. isti generantur a quibusdā speciebus flegmaticis a flegmate naturali dulci vel insipido vel crudo si ibi putrescant.

Alii sunt vmes q sunt breues et lati q vocantur ascarides seu cucurbitini q gñant in medio et gñis intestis et gñant a flāte muscilla: ginoso l'acetoso. iō ma nō pōt trahi i lōgū ex se nec rōe agē. Iō sunt lati breues ad modū se. cum bite. tales mltū pūgūt sub umbilico potē si abstineat a cibo et sunt fortiores i se. Iō cū maiori difficultate interficiūt. iō fortiora et magis amara: q absint dent. ut dicitur ga. 14. de ige pte vltia libri

Alii sunt vmes puuli q nascūt in vltio intestino a ma stati dca si ibi putrescat sūt si evermes i caseis gñati q mltū molestāt nam si ibi diu duraverit: ut dicitur. Intdū gñant i mīce ex ma flā putrida muscillagiosa l'acetosa molestāt et hnt ibi puritū itollerabile. Et idvna nō potat durare dedi sibi vnā iicadēz in mīce ad modū clis fieri ubi posui de perapig dissoluta i decoctōe ab

su' sec de vmb' puul' in qti' mag qsi media scutella fuit libata. Et occlude q ex oibus speciebus flātis de pto flegmate vitreo pōtico et gipseo pñt vmes gñari si ille ma putrescat vntē orbis itro ducit spūsvite ex flegmate aut vitreo cū sit actu firm et nō pōt bñ putrescere forti putrefactōe. n' per pñs calefieri. nō pñt gñari in b oēs puenēst n' ex flegmate gipseo nec pōtico: q sicce sunt p ptois sic nec ex mīa in b oēs puenēst q nō est i talib' hūiditas sufficiens gñationi: n' ex sanguie pñt ibi gñari. q ibi nō fluit: et si fluit nō facit morā ad b Invenit aut pñt vmiuli puuli ex sanguie mnaali gñari. ut dicitur ga. in de iuuamēi hanelitus in fine. Notū est q vmes sunt passionēs itestmoz i q bus gñant: et i qb' sunt et sūt passiōes p colligantia et dicūt passiōes i nūo addito rei inīalis. et tal' passio ē nocu' potē vntū regitiue mēbz digēstive et expulsive et mēbz mādanī et talis pa' est nocu' actiue virtutū naturalū regitiuaz pñr virtutū giate. q iū p pñs et posterius inferūt nocu'

Siquis g lūbicos istos vl' illos in primis itestis habuerit magis tigit pueri p pte gulositatē et malā masticatōez. qd patescit: q bz dolore s' umbilicū cū subūsiōe sto' et nausea cū mltitudine salive fame iordiatā cū sōnijs mal' et terribilib' et dolore capiti stridore dentū et pūritu i narib' p pte fumositates eleuatas Et si q's ascarides habuerit i medijs itestis p ut magis tigit pueri flegmatid. vl' puulos vermes hnt in vltio itestioz. qd patescit ex dolore subumbilico. ex ascaridib' cū pspatōe vētri p pte opilatōez quā inducūt. bz limiādo itestia iducūt iterdū fluxū vētri i vltio itestio p pte vmes puulos et hntes istos vl' illos hnt acci. iā dicta p mīa et maiora p pte effumatōez eoz et materie retēter comore ab eis et colligantia illoz intestinoz: grosso rū cum cerebro et musculo inferior. Ideo incurrit mania vel epilepsia et passionēs pñmiles. puta vertigines mentis stuporem. ymo tremorē cordis. aliquādo et plura alia mala. Prouideat ergo ut cito a corpe expellat. nā viui sūt alligati et iūscati cū intestinis et nō pñt bñ expelli nisi pus cū amar' interficiat. vel ebri' qsi mortui efficiant. ut dicitur Ga. 4. de inge sanitat' parte vltima libri ppter qd iubet absintū et abrotanū et silia: quia amara eos interficiūt: vel ebriosos seu vtriginosos eos reddūt. ut vult Ga. in loco statim dicto Et uides ex istis concluditur q nō poterūt generari ex aliqua specie eo. Lunus oppo' est superius dictum intentione Ras et alioz psequia tener: qd

ex eisdem sumus et nutrimur. secundo de generatione
 dicendum quod vba pinitus dicta stant quia amaritudo
 est modica in co. citrina et vitellina. nam multitudo
 regnat pinitus obfuscat ea. sicut ex putrefactione
 obfuscat. ideo modicum amara non interficiunt. igitur
 ginosos eos reddat. Vbi multum amara ut absinthium
 aloes lupini et filia eos interficiunt. quia prius eorum
 naturam sicut acuta vaposa. ut allia cumini torrefa-
 ctum mentastrum et filia eos interficiunt. quia prius eo-
 rum naturam et eos vitiginat. Et quidam sunt qui a tota
 natura specie eos interficiunt. ut aqua portulace ysaie
 et plura alia. vba sunt Ras in suo parte. Propter quod
 medicine in quibus due conditiones coniunguntur. puta
 amaritudo cum acuitate et vapositate sunt magis
 electe ad interficiendum vices ut absinthium abortivum
 se. cetonice aloes cicotini mentastrum. propter quod per
 tibi error illos qui infundunt se. cetonice seu alexan-
 drinum in aceto per noctem tunc reinouet operationes eius
 quia amaritudinem necnon acuitatem vaposa. sed debet
 dari sine infusione in aceto et sine contrito ut viri et
 magis durer in stomacho et in primis intestinis cum
 aqua simplici si febricitas fuerit. vel cum aqua por-
 tulace quia illa eos interficit a tota natura specie. ut
 vult Ras in suo parte. in. c. pro. Hic modus dan-
 di est de intentione Arnaldi de villa noua.

Siquis ergo in infantia vel in pubertate
 ultra lubricos vel ascarides ha-
 buerit. quod patet ex signis superius dictis. Et febrici-
 tans non fuerit curet multiplex. Et terat modicum
 de absinthio re. vel de abortivo vel de mentastro per
 duobus horis distemperet cum modico vini et de in po-
 tu de mane per duos dies. vel de puluere horum
 cum modico vini limphati. vel cum vitello ouis vel
 da sibi de se. cetonice seu alexandrino quod tenet prin-
 cipatum et non peratur nec in aceto infundat. 3. i.
 cum vitello ouis. vel cum duabus ficibus. vel cum mo-
 dico mellis. da sibi per duos dies de mane. Aliqui
 dant de lacte. i. coclear per duos dies ante quilibet mane.
 Ras laudat. Vel da sibi de aloes. 3. i. l. ij. infun-
 dat per noctem. aloes in qua cum tertia parte vini clari
 vel albi. et sepe ducat in crastinum capiat illa aqua
 infusionis et potest. Fiant pillule cum melle ad
 ministrare de mane. aliqui habent per secreto et iati-
 cus. laudat autoritate Ga. dare de cortice mali con-
 triti bene cocto in vino contrito et distemperato cum
 eodem vino dare in potu. Infantes non febricitantes
 similiter curantur cum emplastris ab extra. sic
 quia sunt rare contexture et tenuis penetrat vas-
 por acutus. et amarus ad intra. propter quod fi-
 unt ebriosi vertiginosi et a natura expelluntur. R.

succi absinthij succi foliorum persici. fellis bouis
 vel mutois. 3. i. seminis alexandrini aloes aborti-
 ui. ana. 3. ij. aceti. 3. ij. farine lupinorum amarorum
 quod sufficit fiat emplastrum liquidum ponatur
 vna pars de nocte supra ventres. alia pars de die
 Similiter valent olea horum absinthij persico-
 rum et lupinorum per se. vel qui infundatur aloem.
 3. l. ij. cum his et liniatur venter bene valet. Pos-
 tes addere seminis alexandrini puluerizati 3. ij.
 simul incorporentur et applicentur per modum vi-
 guenti bonum effectum facit si applicetur supra
 ventrem duobus diebus vel tribus. ¶ Si talis
 infans vel puer sit febricitans damus de semina-
 alexandrino non infuso in aceto nec contrito vir-
 tus eius remaneat in primis intestinis cum aqua
 simplici: vel cum aqua portulace ut est dictum.
 Vel de puluere absinthij et abortivi simili modo
 cum aquis dictis. Et facimus emplastrum dictum
 sed loco farine lupinorum ponimus farinam or-
 dei in toto vel in maiori parte: et non ponimus de
 felle aliquid sed facimus cum succis dictis. ad-
 dendo quarterium. f. succi crasule minoris. seu ver-
 micularis. loco huius applicamus aloes cum se-
 mine alexandrino et oleis prout statim dicemus

Et si quis verumulos in ultimo intesti-
 no habuerit quod patet
 ex accidentibus dictis in magna parte cum pus-
 ritu magno in ano capiatur cotus album seu bo-
 bar inuoluatur cum tosta caul. rub. et infundatur
 in felle bouis. vel in succo mentastri. vel in oleo
 persicorum vel absinthij. vbi sit modicum aloes.
 puluerizatum infusum. tunc inromittatur in ano
 et teneatur per horas sic interficientur et a natu-
 ra expellentur. quod si non expellantur fiat sibi istud
 clistere. ¶ Recipe absinthij abortivi centauree
 minoris. ana. m. i. seminis centonice. m. f. fiat de
 coctio in qua infundatur yerapigre Galieni. 3. vi
 cimini assii. 3. f. olei persicorum. 3. i. fiat clistere ad quater-
 teria. iij. ut possit eum tenere per duas: aut tres
 horas: et sic morientur et a natura expellentur.
 ¶ Aduerte: quod ex vermbus pronosticamus in fe-
 bribus quando exeunt viri vel mortui et quod sem-
 per malum significet: quia rem contra naturam
 in corpore additam ex nocimento actionis dige-
 stive et expulsive membri. ii. de ingenio in capi-
 tulo. 2. Interdum aliquid boni signi super salute
 vel morte finit quod exeunt in diuersis temporibus
 ipsarum febrium quia super malitia morbi et super virtute
 signi 2. est ras in suo parte. et Avic. in. 3. can-
 et aliorum modernorum. Quibus magis credendum est

quia expositoriatici finistre locutus est: q̄ v̄mel
exētes a febricitantib⁹. aut exēit in p̄n° febrim
circa p̄ncipiū augmētī. aut exēit in augmēto fe.
vsq; ad statū inclusīue: aut exēit in declinatōe v̄l
circa. Si at̄ exēat sup̄ius v̄l inferius i p̄n° fe. aut
sunt viui aut mortui. si sunt viui: malū signū est
signum est q̄ materia fe. est pessima. quā non va
lent sustinere. p̄pter qd̄ exēit p̄ inferius l̄p̄ sup̄i⁹
Si mortui expellātur in p̄n° nō est p̄sumendū: q̄
sint mortui in tam modico tpe ex malitia ma^c fe
bilis p̄pter qd̄ nō est malū. nam vidētur expelli
p̄ viam mōdificationis put̄ p̄tingit in sanis. Si
aut̄ exēat in fine status vel in declinatōe dicas p̄
oppositū. Si viui exēat bonū est. nam tunc exēit
p̄ viam mūdificatōis ⁊ fortificatōis expulsiue ex
quo diu viui tollerauerūt. nō arguit tāta nec m̄lta
malū mat̄ie morbi. Si mortui eo tūc exēat ma^r
malū signū: q̄ materia pessimā signū ex qua mor
tuisunt: ideo dubitandū est de patiente. Si autē
in augmēto fe. exēat ⁊ ante statum viui ⁊ mortui
malum est: quia si viui arguitur malitia materie
quā tollerare nō p̄t. si mortui deteriorē materi
am signū. Ista tibi sufficiant in materia veniūz
hec de isto capitulo.

Capitulum. Si. de emorroyibus ⁊ fistulis.
⁊ ragadijs que in ano sunt.

Um sanguis recens sine
doloze p̄ inferiorem fluit
regionē interpolatē tamē
nō est constringend⁹: ni
si patiens ex eo debilitetur A mul
tis em̄ passionibus ex inde libera
tur. Si autem debilitetur indiget
constrictione trocisci de lzarabe cū
succo sumach dētur in comestione
q̄sumat sumachiam ⁊ cibum qui
cum succo v̄ue acerbe fit ⁊ silia his
de illis que nutrientia sunt. Si ve
ro multum debilitetur nutriat̄ cū
succo carnis: cui plerumq; ammi
scentur succus citoniorum et vi
num. Unū quoq; bibat stipticū
⁊ super epar ponatur emplastrū

de spica quod in capitulo de epate
nominauimus. Et si ista non suf
fecerint cōfectio de scorīa ferri def
q̄. R. mirabolanoz nigrorū belle
ricorum emblicorū omniū añ. 3. v.
spice squinati ciperi zinziberis pi
peris ameos olibani omniū añ. 3.
ij. scorie infuse in aceto per ebdo
madaz vnam: ⁊ postea torrefacte.
3. xv. conficiantur omnia cum mel
le despumato quod fuit coctū cū
apozimate emblicorū sicut in capi
tulo de melancolia nominauimus:
de quo quotidie ad nucis magni
tudinez sumatur. Hoc nāq; emor
roydarū sanguinem ⁊ menstruorū
constringit fluxui quoq; ventris
longi temporis remediū affert. Si
autem in ano oritur aliquid p̄mi
nens extra ex quo magnus proue
nerit dolor nec fluit ab eo aliquid
succus cepe cum pauca lana aut fel
vaccinum supponatur Supposito
riū quoq; longum decidamine su
biiciatur quod patiens per totam
teneat noctez: ⁊ si contingat egre
di remittat̄ donec findat̄ ⁊ egre
diatur sanguis. Cum autem dolor
vehementissimus fuerit ⁊ aposte
ma magnum in ano flobothome^r
eger ⁊ emplastrū hoc supponat̄.
Sedat enim emorroydaz dolores
cum adest apostema cū eis quod
R. mellilotum camomillaz que tā
diu in aqua coquant̄ donec dissol
uantur. deinde sumatur ex aq̄ de

coctionis earum q̄tum manu vna
teneri potest vitellus oui assati v-
nius croci. 3. i. opij. 3. ij. semis lini
triti fenu greci maluanisci omniū.
ana. m. i. Conficiantur oīa ex rob
in quo bdellij. 3. iij. dissolute fue-
runt ⁊ folia superposita postq̄ eo-
rum superficies ex oleo sisamini i
quo adeps gallinaceus fuit resolu-
tus. Aut anatis inuncta fuerit mo-
re emplastri supponatur dum ad-
huc tepida sunt. Alia confectio do-
lorem ⁊ apostema sedans cepe al-
bum optime coctum teratur ⁊ cuz-
butiro vaccino misceatur vt molle
fiat et tepefactum ano in quo ē a-
postema superponat hoc enim do-
lorem vehementem sedat. Cū vō
in ano ragadias habuerit patiens
que eum ledunt cum ipius venter
siccus est. Pillulis de bdellio sepe
vtat q̄. R. mirabolāoz nigroz ke-
buloz amboruz ana. 3. x. serapini
3. iij. nasturcij albi. 3. ij. bdellij mol-
lis ⁊ pinguis. 3. xv. dissoluat bdel-
lium in succo pororum ⁊ ex eo con-
ficiantur allia ⁊ informētur ex eis
pillule ⁊ sumantur ex eis frequen-
ter ab vna. 3. ad. iij. locus vero si
adustionem patiatur ex vnguento
de cerusa inungantur. Si autē nō
sentitur in eo adustio vngat ex vn-
gueto quod fit ex adipe que i gib-
bo cameli inuenitur: ⁊ bdellio qd
sic fit videlicet vnguētum de sene.
R. cere citrine olei sisamini adipis

anatis medulle cruris vaccini ad-
pis que ē in gibbo camelli bdellij
oīm ptes equales bdellij per i mur-
scillagine seminis lini dissoluatur
deinde omīa misceant hoc em op-
timū existit. Si autem eger ragadi-
as in ano habuerit pfundas a q̄-
bus fetens vir fluxerit medicamē
acutū qd in caplo de vlceribus de-
scripsimus eis supponat: qd eger
p duos patiat dies. Et si in eis a-
liquid remaneat qd resudet medi-
camē iterum apponat q̄ eovsq̄ fi-
at donec locus sicce ⁊ nō resudet
si fuerit pfundū. Qd si ea que ibi
sint eminentia ex ⁊ pendentia fue-
rint iterū vt arescāt ⁊ nigrescāt bu-
tirū tepidū multoties supponatur
donec nigredo ab eo remoueat. si
aut resudatio reuersa fuerit medi-
camē acutū iterū ibi apponat. Et
si nō resudauerit ex vngueto de ce-
rusa curet. Est etiā qnq̄ eminentes
emorroydas ex curant cauterizan-
do cū ferro loq̄ tam de hoc pl^e: q̄
huius nri libri modus requirat fistu-
le vō gñant i ano velocit qm figu-
ra eius facit illud esse necessarium
que aut penetrantes sunt aut nō
penetrātes vtriq̄. Cū aut pforate
sunt vtriq̄ stercus egredit ex eis
ventositas. Si aut nō egredit ne-
q̄ stercus neq̄ ventositas nō ē pe-
netrās ab vtraq̄ pte loq̄ vō de ei⁹
cura pfecte plus ē q̄ hic nri liber ex-
petat. Sed quia fere omēs homi-

nes semp maximū incurrit errorem in cura huius egritudinis bñ maximū sequit nocumētū nos excitabimus eos ad hoc qd huic egritudini congruū erit ostendimus qlit a p dicto errore se custodiāt dicemus qd fistulavtriqz pforata cū ab ano remota fuerit nullo modo ferro ē tangenda ex inscissione em ferri cōtingit stercus iuoluntarie egredi: Est etiā aliqd quare fistula abvtra qz pte pforata ferro tangi non dz Quia toto tpe vite eger sic pmanere potuit nō magnū faciens nocumētū nec pueniat ex ea illud nisi refudatio et fluxus. Si aut illud qd ab ea fluxerit fuerit acutū mor dicatiū et fetidū habuerit odorem Qui etiā qritas quotidie augeat erit fistula putrida et cum herpete estiomeno cui ex medicamine acuto ex eo qd oplet oia succurrendū ē ante qd dilate et magnifice. Cū autē nō refudauerit nisi par neqz eius qritas quotidie augeat: neqz nullus odor ibi augmentatus fuerit non ē in ea aliqd qd sit timēdū nisi refudatio et fluxus. Que medicari pōt donec sicce et detumescat et nō refudet p longū tps Si autē refudatio redierit medicamē predictum adhibeat. et hoc modo poterit blandiri p totū tps vite egri et nō nocebit: modus adhibēdi medicamen huic egritudini. Ex collatio quod i capitulo de fistula ocu

li nominauimus sumat et optime terat et fistula premat donec qcqd in ea ptinet egrediat. Et si radius eam ingredi possit inuoluat coto. deide ex predicto medicamine post qd mollificatum fuerit iunctus in fistulam mittat. Si vō minime ingredi in ea radius possit dissoluat medicamen in aqua et subleuet cora egri supposito puluinarī et eo supino iacente predictū medicamen distillando sup fistulā fundat et fiat hoc in mane et circa noctē p tres dies et sedeat in aqua de cucurma et lauetur ex ea.

Emorroidibus

et ragadijs ani et eoz cura. Cū ex i terōe viatici Hilbri Bordon. et aliorū modernor. Emorroyde se vene late i capite lōgaonis. Emittētes sang. albi sāt i nobili qrit et sine dolore i q differt a ragadijs a qb par sang. emittit et ē dol. nā sic vene late i crurib vocat varices et i oculis vocat sebel. Ita si sint i capite lōgaonis dicet emorroyde. Ista locū modernor nō vī sufficiens. nā emorroides sūt excrecētie plicares numerales iteri: vel exteri in circolo ani. in capitib venarū lōgaonis cū dilatatiōe earū aptōer fluxu de facili. vt dicit ypo. 6. amph. cañ. illo. Emorroydas sanāti antiqs. Iō dic Ba. i. 2. Iō dic Rab in suis diuisionib ad lram pōit q sūt excrecētie numerales. Iō pōit Aui. 3. cañ. fen. 17. in ca. p. sic clude. ex intentiōe hoz: q vā emorroydas dicit mltiplicē morbiū officiale bñ intelligēt. vñ vene q nāl i capite lōgaonis se qnq. vt pōit gilb. 7. gor. do. rogeri et alij moderni. Rab at et aui. i suis a nathonijs dicūt q plēs vene ibi tmināt de nūo. tñ tacuerit q mltū rplete ex fece san. nccio dilatāt et tales excrecētie pviā refudatiōis gñant q modica occasiōe capiūt et san. emittit. ymo dicit B. 6. ampho. super cañ. ypo. dicto q impossibile est emorroydas esse sine apertione venarum in ano per quas expellatur feculentia sanguinis epatis aliter dura apostemata: in epate generabuntur.

Et sup hoc nota: qd iste emoroydes distinguit in se tripl'r: qz ex pre loci & cause materialis & ex fluxu eaz. vt dicit R. A. in suis diuisionib'. & aui. in 3°. cañ. in illa fen. i. in. c. p°. & oēs in b' pueniunt tam antiq' q' moderni. **C** Nam qdam sunt emittētes & appetentes in circulo ani. & qdam sunt occulte & submerse nō appetentes extra. ab intra aut vident cū in s'tro chirurgici: vel cū magno conatu ac si vellēt a scellare: qz sunt infra intestinū rectū. **C** 2°. distinguitur ex pre cause materialis rōe cuius iste emittētes sunt qtuor specierū. nam qdā sunt de sanguie bñ calido tales sunt rotūde & late ad modū vnie: ideo vocant' vuales. **C** Aliē sūt q' sunt de sang. mag' flā^{ca} tales sūt molles oblonge ad modū apise vel mori. ideo vocant' morales. **C** Aliē sunt q' sūt de materia mlica tales sūt ad modū papill' māmullaz aspe & dure ad modū verruce: ideo vocant' verrucales. **C** Aliē sunt q' sūt de pura materia flā^{ca} & sunt quasi vesice vtriuz pisciū. Iste rarissime accidūt: ideo R. A. in suis diuisionib' nec aliq' moderni nō faciūt mentionē de istis. **A**ui. aut q' nihil diuinit facit mentionē in cap°. pprio occulte & submerse. **E**x pre cāe materialis sunt duaz specierū dūtaxat. & l'z non recipiunt formā rerū extrinsecarū dictaz trahunt aut ad naturā vualium vel moralium. b' intēdit aui. in ca°. p°. illius fen. i. qñ dicit q' submerse ac p'funde qdā sūt sanguie pure qd sūt nō pure san^{ca}. **C** 3°. distinguit ex fluxu eaz nam qdāz sunt fluentes ac emittētes sanguinē: qdā nō sunt fluentes. iste vocātur furde & cece a modernis in psalterijs suis. **C** Scias aut q' extrinsece: qz callose in capitibus fluūt raro. **E**t si fluant guttatim & paulatim fluūt cōiter fluūt qñ stant pedes distillando p' coxas nisi intromittāt in b' fatigant naturā. submerse & occulte q' sunt extrinsece in capitibus illarū venaz infra intestinū. Ille cōiter faciunt excessū in emittēdo sanguinem maxime qñ a scellāt quia i conatu illo impellit intestinū & ora venaz apiuntur & sunt sanguis. ideo dixim' eis non steris diu scella & p'p'matis vos mediocriter qñ eruiis i cella & nō abstergatis vos violēter qñ surgūt p' adherentia partū ora illaz venaz claudūt. & sic cessat talis fluxus. **C** Alteri' nota: q' inter appetētes emoroydas in circulo ani verrucales sunt de tior res qz mag' dure & aspe impediūt mag' sedentē & eq'rantē. Post istas vuales quia magis tumide & tense seu dure non cedentes tactu: ideo mag' impediunt in sedendo & equitando. & morales minus quia magis molles. **E**t inter istas sunt peiores ille que magis tendunt versus virgam, quia

si ingrossentur vel apostementur de possibili causa fabitur stranguria. propter compressionem colli vesice a materia illa tumente. Verba sunt Aui. 3°. cañ. in caplo pprio. **C** Submerse autem & occulte quia sunt infra intestinū ille male sunt quia in necessitate medicamina non possunt applicari. Similiter autem aliquādo iste faciunt excessū in emittēdo sanguinem propter causam superius dictam. propter quod disponuntur ad ydropisum si excedant. **E**t super hoc nota: q' in circulo ani de possibili nascunt' alię excrementie ab emoroydibus dictis a quibus nō sunt sanguinis. q' non concomitatur vene late que etiam nascuntur aliquādo in labijs vulue i quibusdam mlierib' scz condilomata atrices. ficus. nam condilomata sunt excrementie panniculose ad modū castancee aliquid molles rugose. atrices sunt panniculose dicte molles quando sunt minores. sic sunt excrementie longe ad modū ficus habentes grana ad intra. que curantur & abscinduntur sicut ipse emoroydes apparentes in circulo ani. puta cum filo de serico: vel pilovel cum cauterio actuali. prout dicemus statim. **C** Nota magis q' emoroydes manifeste & occulte molestant. **E**t in d' cuncta nocumenta in corporibus nostris sex de causis. quarum alię se tenent magis ab interioribus. alię magis ab exterioribus emoroydibus. **U**no modo si nimis fluant tūc corpus debilitat: & sine dolore & disponunt ad ydropisum. **C** Secundo modo si non fluant prout consueuerūt tūc molestant cum dolore in ano & in anchis. nam inflantur pulsant & calefcunt. **C** Tertio modo si apostementur: tūc pulsant: & dolent fortissime. **C** Quarto modo affligunt cum dolore ille exteriorior ratione duricię earum. nam sedendo & eq'itando affligunt & causant dolorem. **C** Quinto modo affligunt cum aliquali dolore quia sup'calescūt aliquādo & inflammātur sine tumore notabili ratione temporis vel laboris inassueti peritendo vel alias. **C** Sexto modo affligunt cū dolore egerendo & emittendo feces duras: quia cōprimuntur & constringuntur sic dolent fortiter & aliquando effluūt modicum sanguinis. **C** Nūc ad ragadias veniamus de quibus idem est iudiciū sicut & matricis. **R**agadie sunt fissure sine tumore vlcerose vel non vlcerose in capite longaonis per quas emittitur modicum sanguis & cum dolore egerendo feces duras a quibus etiam communiter causantur ad quod facit siccitas partucule: vel materia acuta ibidem fluens. **C** Notum est q' emoroydes eminentes sunt passionē

culi ani submersæ et profunde sunt passionēs pñ
cipalit̃ capitis longaonis pro illis excreſcentijs
pro illis venis dilatatis et apertis sunt passiōes
pñcipaliter capitis recti intestini: quod colon ap
pellatur. Rasus. ix.º. alimanforis et in diuisionib⁹
suis. et Aliucē. tertio canoñ. dicunt q̃ emorroydes
possunt esse siliter in matrice. puta in labijs vul
ue. Emorroydes sunt multiplex morbus puta in
numero et in receptaculo. q̃ venarum dilatatio.
et cōmuniter iparum repletio vel inanitio. vñ in
sunt ex nocumento digestiue et expulsiue illarū
partū pñcipaliter. cōsequēter membri mandan
tis puta epatis. xi.º. de ingenio in caplo secūdo. et
sunt passiōes pñcipaliter regitiuarū naturalium
si fluant vltra debitum. vñ sunt passiōes pñcipa
liter si non fluant animate sensitiue illarū partū
quia dolorem fortem inferunt illis modis dictis

Istis clarificatis cura

emorroydarū et ragadiarū tibi pateſcit. Prius
autem q̃ in cura emorroydarum procedas scire
et cōsiderare oportet speciē emorroydarum et
nocumentum quod inducunt. quia in hoc cura
diuersificatur. Nam in fluxu emorroydarum post
quosdam dies et horas cōsideranda est quantitas
sanguinis exeuntis sñ cōplexione et natura pa
tientis. nam colerici de colera rubca et vergentes
ad illam tollerāt fluxum sanguis in maiori quā
tate pre ceteris. q̃ habet epar sanguificum mul
tum generatiuum sanguinis. Ras in suo cōtinē
te caplo de fluxu sanguis narium.

Siquis ergo

fluxum emorroy
darū inmoderatum
et excessiui rōne eius quātitatis habuerit quia
exiit sanguis per horas et dies paucos in quā
tate trium. ii.º. vel circa. et sanguis est rube⁹ das
nis debilitatur in virtutibus naturalibus et ani
matis. et color faciei mutatur. nam palescunt et tu
mescunt ex mala complexiōe humida stomachi
et epatis que acquiritur. Talis fluxus cōmunif
venit sine dolore ab emorroydibus occultis que
de facili apenūtur in conatu ascellādi et a fecib⁹
siccis. et q̃ restringētia emorroydas ab intra in
dieta et in medicālibus cōstipant aliquāliter: iō
caute est agendum in talib⁹. Tales vitabunt in
dieta acuta et salsa et dulcia et tosta. quia acuiunt
sanguinē vñ generant sanguinē acutum. alia ce
pas species mostardam vernachā vinū coctum
assaturam carniū. vitabit cuncta alia inflāman
tiarū nam coitum motum supfluū et excessiuium
et ab intra vitetur delecta bilibus stipticis et mo

deratis in fine mense et non in pñcipio propter
causam dcām ne constipet. puta pñis coctanis
maturis nisi extremitatibus porci. si sit in estate
potet de mane de sirupo rosaceo vel citoniorum
vñ mirtillozum cum duplo aque ferrate. Si esset
multum sitibundus potes addere mediū cocle
arū vinū malorum granatorū vñ succi citranguli in
hyeme posset sumere i ieiuno. xxx. vñ. xl. de radicu
lis que dicuntur truffas de roays in vulgari. et ista
ōmnia sunt de intētiōe arnaldi de villa noua qui
ab extra consult faccellatōes sequētes. Si ta
lis fluxus fuerit in estate fiant isti sacculi qui tes
pidi in circulo ani applicentur sedendo vñ als se
ro et mane iterando pluries calidos non tepidos
f. rosarū rubearū partes duas foliorum mirte
partem vnam. mirtillozum cōquassatorū partes
f. miscentur: fiant sacculi quadrati oblongi in pā
no lineo raro antiquo. bulliant vñica ebullitiōe
et tepidi ano applicentur vñ sedeat desuper sero
et mane pluries reiterādo renouetur sacculi que
cūq̃ die. Si talis fluxus excedēs fiat in hyeme.
f. saluie recē. m. tres. cōquassentur et in patella
coquantur cum multo oleo ros. inuoluantur in
panno lineo raro antiquo et sedeat desuper ape
riendo circulū ani sero et mane tepesiat in patel
la. ¶ Ista est cura quam ponit arnaldus de vil
la noua tractatu suo de emorroydibus. Subdit
q̃ si cessante fluxu sanguinis aquositas citrina:
vñ viridis exiret et fluere q̃ abluantur partes il
le cum vino decoctōis saluie recentis et planta
ginis recētis conquassatorum. et in defectu horū
capiantur rose et yreos equaliter vñ absinthiū cō
quassatorum et bullitorū in vino. fiat ablutio se
ro et mane. quia talis materia interdum vlcera
ac tortiones generat in capite longaonis. Ras in
suo continente dicit q̃ ad restringendum san
guinē emorroydarum patiens sedeat sepe in as
qua calida ferrata dissoluta nis aluminis. vel q̃
panni linei delicati vel bombax ibidem infusi te
pidi partibus illis dilatatis applicent vel liman
tur partes ille interius in capite longaonis cum
hoc vnguento. f. aloen cicetini puluerzau. z.
tres. vini cocti vel vernache vel vini dulcis quod
sufficit. fiant sicut pancilla in spissitudine mellis
clari cum quo partes ani ab intra in capite lon
gaonis limantur. Et quia vene infra longaones
cōmuniter faciunt istum excessum fiant supposi
toria loco illorum ad restringendum talem flux
um de intētiōe eius. f. thuris cum cortice. z.
ynam. coralli rubei. z. tres. gūmi arabici. z. quicq̃
sanguinis dyaconis. z. tres. aluminis scissi. acacie

gallarum antimonij opij croci myrre. añ. 3. vnam
distemperentur omnia cum albumine oui. fiant
glandes quarum vna teneatur infra longaones.
Aliqui faciunt per modum vnguenti imponunt
cum bombace vel cum tuello de tosta caulis ru-
bei inuoluta in eo quod inuoluatur in vnguento
horum vel in alio constrictiuo de thuris vl simile
bdellij in suppositum suffumigatum. R. est rigit
similiter perfumatio vel cathaplasinatio vini let
aque faborum decoctionis taphi barbat. R. af
m. ij. almasoris laudat troscicos de kacabre cum
aqua sumach. et electuariū de squama ferri. Et lo-
co horum aliqui dant de mirabolanis cōdina in
introitu lecti. sed quia ista constipant non bene
placet. q. stante cōstipatione oportet q. sit cona-
tus magnus ascellando. et in hoc renouatur ap-
p. tio venarum et per cōsequēs fluxus. R. af et aliq.
ex modernis in psalterijs suis laudant modicas
flobothomiam ad diuertendū. et ad alterandum
discrepant epatis quod est membrum mandās
satis est approbanda in quibusdam potissime i
pncipio cure. p. etose super vētreū posite et super
lumbos sine scarificatione restringunt sanguinem
emorroydarū. raf in suo cōtinete.

Et si quis emorroidas

dolorosas calidas non fluentes habuerit cum
inflammatione aliqua et pulsatione earum cum
grauitate et ponderositate in anclis ratione san-
guinis retenti et non expulsi prout consueuerat
in quibus aliquando sunt arenule nigre in vrina
Iste curetur cum euacuatione sanguinis per il-
las partes aperiendo ipsas emorroydas. Vt cū
resolutionis cathaplasinando embrocando balne-
ando. Verum pma est magis breuis et perfecta
sed non est ita complacibilis apud omnes. Exe-
quatur ergo primo resolutionem flobothometur
in pnis de venis epatis in bona quantitate tes-
nendo dietam tenuem. Deinde stupetur in an-
clis q. olla cum decoctione sub sella pforata po-
natur vt fumus inde recipiatur. Vel balneet an-
chas suas in gandali decoctione sequenti vel spō-
gie ibidem infuse tepide ano et partibus illis se-
pe applicentur pluries in die et nocte. R. foliorū
ualue bisinalue añ. m. quattuor. foliorū lingue
canis. m. tres. violarie. petrocilli. añ. m. vnum. se-
minis fenugreci conquassati. ff. f. loco huius po-
nas flores melliloti. m. tres. sticados citrini. m.
duos. conquassentur et inuoluantur in panno li-

neo vt dulcius sedeat. in gandali bulliantur in
aqua dulci. in qua decoctione balneet anchas
suas vel spongie ibidem infuse tepide sepe ano
applicentur. vel olla cum toto ponatur sub sella
perforata et perfumetur in partibus illis per pau-
sam. Ista fiant bis vel ter in die. Et mungatur
ante et post anus cum oleo nucleorum persicorū
sedat dolorem mirabiliter. Vel fiat emplastrum
cum medulla panis bulliti et vitello oui bulliti cū
oleo rosaceo quod sufficit. applicetur ano p. mos-
dum emplastri. Vel fiat talis illinitio. R. vitella
ouorum assata quot volueris. vini clari. olei ro-
cei quod sufficit. fiat per modum vnguenti cum
modico cere vel sine cera. liniatur anus. sedat do-
lorem mirabiliter. vitellum oui modicum elixum
cum. 3. vna opij incorporatum sedat dolorem e-
morroydarum. Inunctio cum oleo rosaceo tepi-
do vel cōmuni ipsius ani sedant dolorem mirabi-
liter. Idem facit solum vitellum oui elixum cali-
dum applicatum per modum emplastri tollit do-
lorem et punctionem. Et si tumor crescit et dolor
signum est quod iam incipit apostema. fiat ergo
sic. R. muscillaginis seminis fenugreci muscis
laginis seminis lini. añ. 3. tres. cepi renum capia-
rum butyri sine sale. añ. 3. f. vitellum vnius oui
assum olei rosacei. 3. tres. cere modicum. fiat vn-
guentum liquidum. Idem faciunt aruncie anar-
tis et galline cum medulla vituli. añ. dissoluantur
et anus emplastretr.

Si tu facis curam magis breues
perfectam talis repletionis et retentionis dolorose
ipsarum cum euacuatione sanguinis per partes
per quam natura intendit puta per emorroydas
festinanter aperiuntur emorroyde. quod fit cum
lanceola vel sanguifuga apposita cum canna de
super vel cum medicinis et melior medicinarum
est folium ficulnee. debet prius complicari q. v-
na pars cum alia conteratur quousq. lac effluat
inde postmodum fricentur emorroyde cum sup-
ficie confricata donec aperiuntur. Simili modo
cum cepa fricata. vel distemperentur aloes cico-
trinum cum felle bouino cum quibusdam guttis
aceti et calidum cum bombace vel panno super
ponatur. oleum amigdalorum amararum vel p-
sicozum vel lilij similiter aperiunt eas. Si vero
tardaretur earum apertio vel tardari timeretur
flobothomentur vene que apparent supra dor-
sum vtriusq. pedis ad tres vel quattuor. 3. de v-
troq. pede. Vel flobothometur de pena epatis.

Suppositorium de radice panis porcini mirabiliter aperit emorroidas ut hebenemus dicit in capitulo proprio. Idem dicit rasis quod per totam noctem teneat donec sanguis exeat.

Et si quis emorroidas

habuerit multum et vehementer calidas et multum tumidas tumore apostemoso; cum dolore pulsatio vehementissimo succedendo ad quem statim dictam necessarie tanquam ad minorem lapsum premittis quibusdam remediis iam positis super illa pulsatione et inflatione dolorosa aliquali fiat emplastrum istud. *℞.* florum camomille. florum meliloti. *ss.* m. unum. seminis lini. seminis fenugreci. seminis maluei conquisalatorum. *ss.* m. *ss.* decoquantur usque ad consumptionem et pistentur. et addatur vitellum unius oui assati. croci. *z.* vnam. opij. *z.* vnam. conspergatur et dissolvantur cum oleo camomille. et fiat emplastrum cuius una pars ano applicetur sero et alia mane. Vel fiat istud quod est maxime doloris sedatiuum. *℞.* cepe album elixatum. optime teratur et cum butyro cocto vaccino miscetur et molle fiat et tepidum per modum emplastrum ano apostemato superponatur. nam dolorem sedat vehementer.

Et si quis emorroidas

eminentes in circulo ani habuerit affligentes patientem cum dolore sedendo et equitando propter sui duriciem maxime venuales. consequenter vuales. quia magis dure et aspere. morales autem minus quia magis molles. In istis emorroidibus seu crescentibus duris in circulo ani possumus intendere dupliciter. Uno modo ad remediandum illam duriciem dolorosam cum molliuitis. Alio modo ad curam perfectam. quia tales crescentie auferentur ut equalis remaneat superficies ani. Venuales et vuales quia magis dure possunt remolliri in hyeme cum solo oleo viol. Vel sic *℞.* medulle vituli. vel de ossibus vacce *z.* duas. butyri sine sale. *z.* vnam. muscallaginis seminis maluei et seminis fenugreci. *ss.* m. tres olei violacei si estas fuerit vel amigdalorum dulcium. si hyems fuerit quart. unum. cere modicum fiat vnguentum liquidum. inungantur in moribus quia magis molles aliter agimus quia applicamus exiccatiua sine mordicatione. *℞.* foliorum rapsi barbari et plantaginis exiccatorum et puluerizatorum. ana. *z.* duas. olei rosacei in estas

te vel olei camomille in hyeme. *z.* quattuor. ceruse lote. *z.* tres. cere modicum fiat vnguentum liquidum. superponatur cum panno raro lineo vel cum modico bombacis. Vel auferantur quod ligentur in radice cum filo de serico vel de pilo et stringantur moderate quod possint tollerare absque dolore quod breuiter abscedantur. Aliqui faciunt cum raforio vel cauterio.

Et si quis emorroidas

exterius eminentes supercalefactas ratione temporis vel laboris massueti peditando vel alias: et ex hoc dolorosas habuerit. abluatur cum aqua decoctionis seminis cucurbitae. vel cucumeris: vel melonum vel foliorum lactuce vel foliorum portulacae. vel foliorum plantaginis. Vel inungatur cum oleo violaceo et albumine bene sumul agitatis. vel cum vnguento populeon recenti factis. Vel fiat sibi istud vnguentum. *℞.* olei violacei quart. unum. muscallaginis seminis psilij. *z.* duas. incorporentur simul per modum vnguenti. Vel fiat istud. *℞.* olei violacei. *z.* tres. ceruse lote. *z.* vi. cere albe quod sufficit. fiat vnguentum cum quo fiat inunctio.

Et si quis emorroidas

eminentes habuerit dolorosas in egerendo et emittendo egestionibus duras diuturnas ex oppressionem illarum in exitu. propter quod dolent et affligunt et cruciatum magnum in circulo ani generant. Precauendum est ne feces indurentur utendo cibis molliuitis: ut spinargijs cum boraginibus et folijs maluarum et brodijs simplicibus prunis bullitis vel recentibus vel ficibus bullitis vel alijs in principio prandij. et per intervalla capere. *z.* vnam. medulle cassie fistule cum brodio simplici carniuum. vel cum decoctione caricarum et vuarum albarum. In actu vero ascellandi inungatur anus cum oleo violaceo tepido. Vel anus cathaplasinetur cum aqua tepida decoctionis foliorum malue bisinalue cum panno lineo ibidem submerso infra anum intromittendo quantum poterit intromitti.

Et super hoc nota quod

patientes emorroidas debent abstinere a cibis sanguinem grossum generantibus. ut sunt lentescens caro vaccina caro salina fabae casens. Et debent vitare ea que adurunt sanguinem. ut sunt species fortes. cibi calidi. allia. cepe. mo-

stardam et similia. verba sunt rasis in suis diuisi
onibus et in suo continente.

Nunc ad curam ^{ragadiarum}
^{veniamus}
vnde ragadie communiter sunt saniose post pau-
lulum. propter sordidies ibidem currentes. Sed
iste fissure seu ragadie in ano vel in matrice in-
terdum fiunt cum calore: quia a materia acuta
ibidem fluxa quod est vt plurimum. Aliquando
fiunt sine calore. quia fiunt a mala complexionem
sicca cum materia in capite intestini. inungatur
ragadia cum calore sic. R. medulle vaccine. 3. i.
et 6. ceruse lote. 3. vnam. olei rosacei. 3. quattuor.
cere modicum. fiat vnguentum liquidum. appli-
cetur cum bombace ter vel quater in die et nocte
vel superspergatur thucia lora puluerizata. vñ in-
ungatur cum vnguento de cerusa cum quo inco-
poratur modicum thucie lote. Si autem talis fis-
sura sit sine caliditate. R. medulle vaccine tibie
storacis liquide. añ. liquefiant simul et ano appli-
centur cum modico bombacis et abluantur cum
vino spiritico tepido cum modico mellis rosacei
et ericcentur et postea inungatur. Vitellum oui
assum distemperatum cum lacte vaccino valet.

Capitulum. 82^m. de exitu matricis et ani.

Am ^c **anus extra egredi-**
tur apostemate carens et
ita disponetur qd si im-
pellatur ingreditur: ce-
ruse balaustrie gallarum aluminis
antimonij: omnium partes sumā-
tur equales et redigantur in pulue-
rem: et super anum ex oleo roseo
calefacto inunctus puluerizentur
et anus intromittatur et stringatur
quod tamen fieri conuenit postq̃
eger a sella reuersus fuerit ne euz
cito surgere ad sellam sit necesse.
Sumantur etiam galle balaustrie
cupule glandium folia mirti et co-
quantur in aqua donec rubea fiat
et sedeatur in ea et lauetur ex ea. Qd
si anus qui apostemosus est ingre-

di minime potest: eger aquam ca-
lidam frequenter ingrediatur et
in ea sedeatur et vngat anum ex cera
et oleo camomillino aut anetino
donec ingrediatur. Cumq; intro-
missus fuerit ex his que nomina-
uimus curetur. Vulua preterea si
egressa fuerit similiter erit medi-
canda. Est tamen necesse vt for-
titer ligetur et vt egra semper supi-
na iaceat et cora superius eleuet.

Exitu ani et ma-
trici. quia de eorum causa et cura de
exitu ani. i. capitis longaeonis. C. No-
ta qd duplex est causa talis exitus longaeonis. vna
est apostema in capite ipsius longaeonis genera-
um. nam pars grauata ponderosa pendet et exit
nec potest introduci cum digitis ratione tume-
ris. Ista causa rarissime accidit. Alia causa est re-
laxatio aliqualis per modum paralisis lacerto-
rum claudentium anum a mala complexionem fri-
gida et humida cum materia imbibita in dictis
lacertis qui sensum et motum habent a nervo ve-
niente ab vltima spondili. vt patet quarto de in-
teriorib; in caplo octauo. talis relaxatio seu pa-
ralisis dictorum lacertorum est duplex. interdus
est modica. qz ano aperto in emittendo feces. qz
aliqua litem relaxati non possunt claudere anum
seu caput longaeonis. nisi adiunetur qd caput lo-
gaeonis cum digitis intromittatur et lacertus clau-
dens circulum ani vniatur et sic remanet. qz rela-
xatio est incipiens firmari et nondum est firma
seu firmata nec permanens. Alia est relaxatio ma-
gna firmata fortis in qua si longaeon intromitta-
tur cum digitis et circulus ani claudatur cum di-
cto lacerto non potest remanere sic clausus. im-
mo statim relaxatur et anus aperitur in tantum
qd stercus exit aliquando inuoluntarie si in dicto
intestino fuerit. Ista fit cum maiori lapsu ipsorum
necnon. medulle in spondilibus vltimis ratione
materie dicte vementis ex fluxu vel ex casu seu per-
cussione in dorso et in partibus illis et tunc si ve-
niat subito iste lapsus est incurabilis sicut para-
lisis veniens subito ex casu et percussione. vt est
dictum a rasi in capitulo de paralisi. Idem dicit

in diuisionibus suis in caplo proprio. Ista causa rarissime accidit non vidi meo tempore.

Exitus matricis sit quando ligamenta eius que sunt de natura pprior villorum que ortum nec motum non habet a cerebro. 2º de complexionibus in caplo quarto. qz ab eius creatione relaxant per viam paralisis. vl ptrahūtur seu plōgantur ab humiditatibz mollificantibz eos et relaxatibus ipos vt pluries cōtingit mulieribus paraliticas in aliqua pte corporis ad qz humiditates coadiuuat cā extrinseca pmitiua. vt tenere tibias in aqua frigida tempore frigido vt faciunt lotrices pannoz que cōmuniter incurunt istum casum in pma senectute. Siliter sedere super lapide frigido vel super terra frigida in ecclesia vel alibi. Vel plongant et relaxantur ab aliqua causa pmitiua vt a forti ligatura sub vmbilico et faciente ipam descēdere aut a casu forti vel cursu vl clamore magno. vl fortissima sternutatione vel percussione in paribus illis cum pes de vls. vl ppter partum ineptum. vl ppter obstetricem ineptam extrahendo fetum vl secundam. verba sunt Auicē. 3º. cā. in caplo pprio. et matris que cadit a loco pprio quandoqz egreditur et cadit qz extra apparet. aliquādo non exit lz descendat et facit trumbositatem in collo matricis infra labia vulue. Isti casus cum difficultate resparant. Et ex causis iam dictis mulieres alique sentiūt ipsam situatā in loco basso vltra debitu.

Motum est sit ipius lacertorum illorum claudentium anuum et est morbus officialis in situ pro loco et societate cōcomitans secū morbum in compositione quia in figura. et cōmunet cōsimilem si fiat ex apostemate vel cōcomitādo secum morbum cōsimilem quia malaz complexionem frigidam et humidam. et talis morbus est nocumentum regitiue naturalis membri inādanis. cōsequenter membri recipiētis. puta digesti uet expulsiue. 2º. de ingenio in caplo secūdo. Et illarum partium in emittēdo feces et in retinēdo consequēter est animate motiue partiu colligatarum et aliarum regitiuarum naturalium illarum partium.

Exitus matricis est passio matricis colligatam ligamētoz eius. et est morbus officialis in situ p loco et societate cōcomitans secum morbum cōsimilem quia malam complexionem frigidam et humidaz qz talis materia fluit in pncipio vel post. et est nocumentum passiuę regitiue naturalis membri si sit ex humiditatibus currentibus ibi. Vel est nocumentum passiuę intelligendo regitiue animate quando venit ab aliqua de causis pmitiuis dictis. Et est passio seu nocumentū actiue motiue aiate quia phibet motum animatum voluntariū in eundo et cocundo et similibus. consequēter est nocumentum aliarū virtutum regitiuarum naturalium et animalū partium vicinarum.

Istis clarificatis cura horum exitus tibi patescit. Prius autem qm in cura horum pcedas scire oportet cām talis exitus. qz cura in hoc diuersificatur

Siquis ergo exitum ani habuerit ex apostemate in capite longas onis curetur cura apostematis floborhemando in pncipio de vena epatis. consequēter de sophe nis domesticis inungendo in pncipio cum oleo rosaceo. consequēter addendo modicum olei camomille et embrocādo sepe et sepius cum aqua tepida decoctōis malue vel sedēdo in eadē et applicando medullam panis bulliti in aqua cum modico olei rosacei et alia faciēdo. put cōuenit in cura apostematum.

Et si quis infans vel puer exitum ani habuerit ex relaxatōne modica lacertorum claudentiū circulum ani. quod patescit qz ano aperto in emittēdo feces illi lacerti sunt ita relaxati qz non sustinēt caput longas onis. imo exit situm pprium: nec potest redire ad situm pprium nisi cum digitis intronitiat et circulus ani claudatur. quo facto sic remanet in situ pprio. qz relaxatio illa est modica et non est in vltimata sui malicia. Ista que dicuntur fieri conuenit. Postqz puer a sella reuersus fuerit ne cum cito surgere ad sellam sit necesse inungatur caput longaonis cum oleo rosaceo tepido et superspergatur iste puluis. R. ceruse balaustiarū alumis antimonij. añ. 3. f. fiat puluis subtilis de quo super spergatur facta inunctione vt dictum est. Vt iste fiat de quo superspergat. R. karabze thuris cum cortice balaustiarū antimonij acacie alumis. añ. 3. f. fiat puluis subtilis cribellat cum sindone d quo caput longaonis cinapset. Cōsequēter sedeat in aqua calida decoctōis horum. R. gallarum balaustiarum cupule glandū foliorū mirte añ. m. quatuor. fiat decoctio valde longa in aqua fabrorum. Aliqui addunt modicum vini stiprici grossi. et paties in ea sedeat bene calida. Ad

uerit qd si talis exitus ani durauerit per multos annos oportet confortare neruum venientes ab vltima spondili cum oleis calidis inungatur ergo in vltimis spondilibus cum oleo de castoreo vel cum arungia vulpis. Et fiat istud. R. fectis olei de lilio. 3. duas. storacis liquide. 3. f. olei baccarum lauri quart. vnu. serapini opoponacis. an. 3. duas. arungie vulpis v. anatis. 3. f. arungie porci. 3. tres. cere modicum. fiat vnguentum liquidum. Et applicetur istud emplastrum post ablationem in aqua decoctionis dicte. vel qd postponatur illud balneum. R. emplastri ceronei. 3. iii. armoniaci. 3. vnam. yfopi humide seu sicci. lane quod sufficit ad incorporandum. fiat emplastrum oblongum quattuor digitorum in latitudine et applicetur ab vltima spondili superius. Aliqui ex modernis curant exitum ani cum isto solo remedio dum surgit a sella puer fomentant sibi longanem cum allata forti tepida et clara. Et sequenter sinapizant dictam longanem cum puluere cornu cerui combusto pinice combuste. addito modicum thuris cum cortice masticis. an. 3. f. fiat puluis subtilis. cribelletur cum sindone et applicetur. Et dant qd puluere cornu cerui subtilissime puluerizati. dant quocumq; mane cum modico vini premisi remedijs dictis suffumigatio thuris cum cortice et picis naualis positis super carbone valeret similiter.

Et si quis exitum ani habuerit ex relatione magna lacertorum claudentium circulum ani. quod patet qd ipso intro misso statim exit. imo feces exeunt inuoluntane aliquando et pedes interdum paraliticantur in tali lapsu. tunc illi lacerti multum sunt paraliticati. Et est signum qd neruus vltime spondilis est paraliticatus. hoc fit a materia frigida et humida imbibita in medulla spondilium per viam catarrhi vel ex concussione seu casu. tunc fiat processus dictus in caplo paralisis ex materia ruente per viam catarrhi vel ex concussione cum emplastris et vnguentis valent similiter illa que statim dicta sunt in exitu ani antiquato.

Cura exitus matricis fiat cum illis que dicta sunt in cura exitus ani et quibusdam alijs. quia cause que sunt eodem. Prius autem qd in cura procedas inuestiga causam primitiuam talis exitus vt melius et artificialius procedas.

Si aliqua mulier casus matricis habuerit qd extra appareat:

et durauerit per menses. fugias committas deo et nature. quia incurabilis. verum si putrescat rursus vult in suo continente qd pars putrida abscindatur. Vidi mulierem que vltra consilium meum fecit scindi partem matricis apparentem extra fuit mortua in sexto die. talia committas deo et nature. Si quindecim vel viginti dies durauerit durat inunge eam cum oleo tepido baccarum lauri vel lili. et spargatur de aliquo puluere dicto in exitu ani. Et postea cum dictis matrona intro mittat superius et cum pessario duro. quod statim dicetur. qd ibidem teneatur consequenter due vel rose magne sine scarificatione applicentur. vna supra vmbilicem. alia subius de directo. teneat qd libet per pausam ipsas bis ter reiterando et emplastra que statim dicentur sunt parata que super ponantur remotis ventosis. Aduerte tamen de consilio Rasis in suo continente qd talis mulier semper supina iaceat et core superius eleuetur matrice eleuata et intro missa in situ proprio. vt superius est dictum. Et impingendo ad superius cum vola manus fortiter ligetur cum bendis super pectine vt matris ibi remaneat et emplastrum applicetur ante pessarium: cum quo eleuetur sic. R. asse feride. myrr. thuris. albi. masticis. an. qd sufficit. malagentur cum oleo laurino vel de lilio incorporando. 3. vnam. seminis lauendule subtiliter puluerizati. baccarum lauri puluerizatorum 3. f. fiant duo pessaria satis dura grossa et oblonga decem digitorum que cooperiantur cum velo de serico: teneat vnum de istis in matrice vt matris remaneat in suo loco. Emplastrum fiat sic. R. galbani. 3. vnam et f. myrr. thuris albi. ana. 3. duas. terebentine. 3. f. seminis lauendule. 3. vnam. musci finis. 3. f. incorporantur simul. fiat emplastrum extensum supra alutam in forma rotunda Dupletur recepta. fiant duo. vnum ponatur supra vmbilicum matrice eleuata. Aliud ponatur supra in spina dorsu iuxta renes. Panni linei calidi perfumati cum myrra et thure applicentur ibidem. firmata matrice balneet anchas suas in vino decoctionis lauendule bistorte. baccarum lauri et foliorum eius. et in introitu balnei infundatur in illo vino decoctionis myrr. thuris cum cortice masticis subtiliter puluerizatorum. ana. 3. f. Si aliqua mulier pariat matricis minorem qd extra non apparet eadem cura in genere. verum sufficit qd impingatur ad superius cum manu et ligetur vt dictum est cum

bendis. quia reductio eius non est ita difficilis nec fortis. Ista sufficiant.

Capitulum octogesium tertium. de constrictione menstorum.

Pro superfluis menstruis constringendis troscisci de karabe per hebdomadam vnam sunt dandi. Qui si non contulerint correctio de scoriza detur et fiat nutritio ex basilica. Ventose quoque ad mamillas apponantur: et in comestione stipticis utatur cibus. et hoc medicamen egra sibi subiiciat. quod. R. olivani balaustie gallicarum antimonij acacie aluminis omnium partes equales. Pulvis horum optime tritorum cum pauca lana subiiciatur. femur vero et dorsum ex epithimatis que in capitulo de fluxu ventris nominatus epithimetur et se deat in aqua de cucurbita. Quod si ista non contulerint ex alio pessario acuto fiat immissio et maneat in vulva.

De menstruis superfluis constringendis. Quia punctiones per habitus cognoscuntur in erroribus de anima. **Nota** quod mulieres habent fluxum menstorum naturalem ex intento nature generative que est in membris generativis earum. puta in matrice et partibus colligatis. nam matris naturaliter petit filios procreare. sexto de interioribus in capitulo penultimo. Et expulsiva venarum matricis coadiuta et directa a virtute generativa dicta et ab orbe. quia opus nature est opus intelligentie. quia gubernatur ab orbe. tertio de

creticis. propter finem generationis aperit venas matricis et expellit sanguinem. certis temporibus et peryodis ex intento. Ideo dicit Galienus sexto de morbo in capitulo penultimo quod fluxus sanguinis menstrui semper est naturalis nisi quantitas excedat ratione virtutis expulsivae naturalis ipsius matricis intendens ad hoc et ratione sanguinis menstrui exeuntis qui est superfluitas naturalis venarum matricis et partium vicinarum duntaxat secundum quod egestio naturalis superfluitas naturalis intestinorum. Verum tempore quietis menstrui regitue naturales principium. puta cordis epatis venarum et artiarum dispergunt humores per membra causa nutritionis. et ad matricem causa nutritionis et generationis. quia necessarium est in generatione ut post actum coitus fluat sanguis in cellula matricis iussu dei ut fermentetur et dealbetur a spermatis. quia materia spermatis non sufficit ad generationem membrorum spermaticorum. ut clari dicit in caplo sequenti.

Uterius nota quod mulieres habent istum fluxum sanguinis. naturalem semel in triginta diebus quique sex diebus vel circa in quantitate. H. vii. vel circa. si mulier temperate complexionis et sana fuerit. Si vero sanguinea fuerit vel in etate sanguinis habet plus. Si flegmatica vel melancolica fuerit habet minus tribus vel quatuor diebus medijs satis fortiter alijs diebus debiliter. salta non possunt punctualiter sciri sufficit quod sciantur estimatione propinqua veritati. hec sufficit medico. Et habent a decimo quarto anno usque ad quadragesimum communiter vel circa. quandoque tamen extendunt se usque ad quinquagesimum annum. dicit autem. tertio can. in capitulo proprio. Idem vult rasis et tunc sanatiue sunt caste habiles ad prolificandum et e contra. propter quod abscissis menstruis competit eis magis flobothomia quam tempore menstruum. nam materia recenta in venis matricis calciscit per modum aliqualem putrefactionis qua de causa magis virum appetunt et in senectute nubunt. Sic patet recte speculanti in opere quod menstruum erit superfluum si quantitatem dictam medicam excedat. vel si ultra. vi. dies vel circa in quantitate notabili fluat. et erit inordinatum menstruum si periodum dictum anticipaverit. cum qua inordinatione de possibili eius superfluitate concomitatur. que omnia sunt per rectum artificem corrigenda et cursum debitus et natura.

Nota

Ex quo in Galieno de morbo in capitulo penultimo dicitur quod fluxus sanguinis menstrui semper est naturalis nisi quantitas excedat ratione virtutis expulsivae naturalis ipsius matricis intendens ad hoc et ratione sanguinis menstrui exeuntis qui est superfluitas naturalis venarum matricis et partium vicinarum duntaxat secundum quod egestio naturalis superfluitas naturalis intestinorum.

Nota
Ex quo in Galieno de morbo in capitulo penultimo dicitur quod fluxus sanguinis menstrui semper est naturalis nisi quantitas excedat ratione virtutis expulsivae naturalis ipsius matricis intendens ad hoc et ratione sanguinis menstrui exeuntis qui est superfluitas naturalis venarum matricis et partium vicinarum duntaxat secundum quod egestio naturalis superfluitas naturalis intestinorum.

nota

nota lem reducenda. ¶ Aduerte sanguis exit ab ali-
quo membro. quia vene eius aperuntur. vt dicit
Galie. tertio de morbo. in caplo quinto. Et vene
matricis aperuntur dupliciter. aut aperuntur
in menstruo naturali debito. aut aperuntur in
superfluo menstruo. Primo modo aperuntur a
virtute forti naturali expulsiua venarum matricis
directa a virtute generatiua matricis et partium
colligatarum. et ab orbe quia opus nature est o-
pus intelligentie quia gubernata ab orbe. tertio
de ceticis. Ista talia sunt propter finem genera-
tionis ex intento nature. Aperuntur autem in me-
struo superfluo innaturali quattuor de causis in
genere. vt recte colligitur ex dictis gal. sexto de
morbo in caplo penultimo circa principium et fi-
nem capituli. Idem habet ex dictis rasis in. ii.º.
alimans et in diuisionib⁹ suis. quarum vna se
tenet principaliter ex parte virtutis expulsiue ve-
narum totius corporis. Alia se tenet ex parte san-
guinis mutati in sui natura. Alia se tenet ex par-
te substantie venarum matricis quando mutantur
in earum natura seu compositione naturali ipsa-
rum. Alia se tenet ex parte substantie matricis. q-
libet harum subdiuiditur in suas species specia-
lissimas vt statim declarabitur.

nota **Prima cau** in genere apertionis in
cis et menstrui superflui est expulsiua venarum toti-
us corporis fortiter expellens sordiciem sangui-
nis et humorum corruptorum ad venas matricis
in cura aliquis discrasie vel neutralitatis vel ca-
chochi. Tu dices ergo non erit menstruum su-
perfluum nec finem artem constringendum. dato
q- sit in quantitate excedenti menstruum natura-
le ex quo fit a virtute expulsiua forti et in cura ali-
cuius discrasie in cuius curatone multa materia
necessario debet expelli. Dicendum ad hoc q- re-
fert dicere expulsiuam fortem venarum totius cor-
poris et refert dicere expulsiua in fortiter expelle-
tem. quia expulsiua venarum fortiter expellens
per venas matricis non debet dici fortis. q- tunc
expelleret tales humores corruptos per partes
ordinatas a natura puta per intestina vesica po-
rositates in sudorem et non expelleret per venas
matricis: quia tunc matrix esset latrina aliorum
membrorum quod est falsum. immo est membrum
nobile pro conseruatione speciei et non recipit su-
perfluitates corporis finem naturam sed solum ve-
narum suarum et partium vicinarum. ideo dolet
dumtaxat in anchis in paroxismo menstrui. Et
hoc fit a natura regitiua ipsius directa a virtute

generatiua ipsius ab orbe vt est dictum. Sed qua-
do mala materia horribilis est in venis de possi-
bili quam membra non possunt tollere pre sui
malicia. dicit viaticus in caplo. pprio incitat eius
violentia expulsiuam venarum corporis vt expel-
lat. ideo festinat expellere et expellit. put potest et
expellit per venas matricis. q- cum minori labo-
re q- forsan expulsiua matricis incipit aperire il-
las de possibili. et tunc expulsiua venarum mittit
et magis aperit et expellit. Etiam si talis expulsi-
ua venarum esset bene fortis expelleret per par-
tes ordinatas per naturas puta per intestina vel
alia membra dicta. non ergo debet dici fortis licet
fortiter expellat. quia expellit violenta et incitata
put potest. nec cura talis est perfecta nec artifici-
alis vt statim declarabitur. sic patet tibi pma ca-
in genere menstrui declarata. ¶ Ista talis causa
in genere subdiuidit in suas species specialissi-
mas que sunt due q- talis virtus expulsiua vena-
rum corporis fortiter expellens menstruum aut ex-
pellit cum pernicie et morte: aut sine pernicie et mor-
te. pmo modo expellit in febre putrida in principio
vel in augmento. q- quibus contingit euacuatio
fortis critica ante signa digestionis complete il-
li moriuntur. tertio de crisi. Secunda species est
quando expellit in statu febris vel in neutralitate
vel in cachochymia. tunc expellit sine pernicie
et morte quando non sit debita expulsiua vt est su-
perius dictum. ppter quod concludo q- due sunt
species talis cause in genere menstrui superflui
vna est mortalis et perniciofa. alia est salubris vt
est bene declaratum recte speculanti.

Secunda causa apertionis indebite ve-
narum matricis et menstrui
superflui est sanguis venarum matricis mutat⁹
in sui natura. Ista causa subdiuidit in duas spe-
cies specialissimas. aut q- mutatur in quantitate
excedenti naturalem et sic dilatat ipsas venas ma-
tricis et aperit osticia ipsarum vel mutatur in sui
qualitate naturali et fit pessime qualitatibus acur⁹
vltra debitum ex se. vel ratione humoris pessimi
sempiterni innaturalis ratione cuius aperit os-
ticia pungendo ipsa. et sic exit menstruum superfluum

nota **Tertia** causa in genere apertionis inde-
bite venarum matricis et men-
strui superflui est mutatio venarum matricis in
earum natura. et ista subdiuiditur in suas speci-
es specialissimas. sunt tres. quia aut sunt nimis
tenere seu molles ratione humiditatis exceden-
tis fluentis in matrice. vel sunt tales a generatone
vel sunt nimis dure propter nimiam siccitatem.

nota malis. mo. su.
in. b. lo. et
m. m. d. i.

nota

¶ Et sunt subtiles et tenues in eaz pōne ex pui-
tate nutritiōis omnia pnt venire a creatōe vlt'a tpe
6. de morbo in. c. penult' in pñ' ca'. nam tenere
nec multū dure nequeūt bñ extendi in receptiōe
sanguis tpe quiesc' menstrui qñ de facili ora ipaz
apiant. dato q' multū non excedat b' videmus in
q'busdam flātū mulieribus et siccis multū. nā de
facili hñt menstrui supflui et iordinati. vene at
subtiles et tenues in eoz pōne ex hoc silr apium
tur de facili et a cā extenōi a frigore et calore mo-
tu aliquat' excedēti. vt dicit B' in illo. c. vl. Vide-
mus multas mulieres multū delicatas q' de facili
a cā dicta extrinseca hñt menstrui. Et ex cāis dicti
hñt menstrui ex debili pētētia ipaz venaz infiq.

Quarta venaz menstrui supflui est pa-
matri in sui suba ista cā in gñe subdiuidit in su-
as spēs q' sunt tres: q' aut sunt ragadie aut vices
rat corrosiones aut sunt emoroyde. nam cū ipis
pcomitat' aptio ipaz venaz in capitibus. iō sunt
cā exitis menstrui supflui et iordinati debilitādo
pētētiā ipaz venaz matriq. nam a modica cau-
sa erit sanguis. vt in pcutitur virili. Et tales raga-
die sūt in matrice alii ex se rōne psonis sicce in
collo matriq. vel ex materia acuta ibidē fluxa. vel
ex pui inepto fit extēsiō colli matriq et solu' fissu-
ra vlcera et corrosiones sūt ex ma' acuta pcur-
te cū san'. Emoroyd ex ma' sordida in venis m-
ta delegata ab epate ad venas matriq potissime
colli dilatante eas vltra debitiū faciendo aliq's ex-
crefcentias in capitib' eaz sicut in ano est decla-
r. tū. Patet q' tibi q' qtuor sunt cause in gñe me-
strui supflui. Et decem sunt cause in specie ipius
ad q's nō bene aduertit modernū practici

Notum est recte speculanti q' men-
strui supflui est pa' pñ
capaz venaz matriq potissime colli. q' menstrui
fluit natural' p illas. 6. de inte. in caplis vltis po-
tissime i penult'. nā nisi apirent nō eēt menstrui.
iō i pñci' est intēdēdū. Et est p colligatiā venit
q' dvenire nō d'z fin nām. menstrui in se nō est mor-
bus s' accūs dēm exis mutatiū ex q' est supflui et
innaturalē. q' de nali alit' dicit in c' seqnti. descri-
ptiue tñ est morb' in receptaculo puta venaz mar-
triq q' sunt receptacula talis sanguis q' vltra debi-
tū dilatant in capitib' eaz pcomitādo morbū cō-
simile. q' mala hñ. vl' sicca in ipis vels si sint mol-
les vel dure. si sunt subtiles in pōne puta in qñ-
tate debita. Silr alii pcomitat' morb' in recepta-
culo inuenis totius corpori qñ nimis replet illo
sordido. Et est nocuentū p ipo fluxu diuersarū

virtutū fin diuersitatē causarū dictaz in gñe. nam
venies a pma causa in gñe est nocuentū pñci'
expulsiue venaz totius corporis si fiat a causa 2.
in gñe. si sanguis peccat sui qñtate tñ tūc est no-
cuentū pñci' pētētiue venaz matriq: q' pētētiue
grauat a qñto. et incitat' venire in malā actionē.
6. de inte. in. c. p'. et 6. de morbo in. c. penult'. Si
aut' sanguis peccet sui qñtate tūc p ipo fluxu est
nocu' expulsiue venaz matriq. q' expulsiua inci-
tat' expellere aliquat'. vt dicit B' in loc' statū du-
ctis sicut pētētiua a qñto. Si aut' tale menstrui fue-
rit. ppter passiones dictas matriq tūc est nocuē-
tū pñcipal' pētētiue venaz silr. naz ex ill' oravēna
rū ipaz matriq aperit' ppter qd nō pnt pñtere
sanguinē. Et menstrui supflui est pa' regituiarū
naturalū et animalū totius corporis omēs debili-
tant' ex tali menstruo supfluo.

Istis clarificatis cura
menstrui supflui tibi patefcit. Prius aut' q' in cura
pcedas sciret pñdere oportet cām in gñe i spē
talis menstrui supflui quā est difficile cognoscere
quia in hoc cura diuersificatur.

Sique mulier q' menstrui supflui habue-
rit ex pma causā gñe dicta q' ex-
pulsiua venaz corporis fortit' expellit sordidū cor-
ruptum sanguinis et humorū venaz totius corpo-
ris pyenas matriq. qd patefcit quia ex multum
fetidū cum maiori pte alterius materie a sangui-
ne ideo est diuersorū colorū cum grauitate corpori
tūc pus pñdera sup tali causa menstrui. puta sup
virtute expulsiua venaz totius corpori fortiter ex-
pellēte: et cum quadā violētia. An sit in pma spē
q' est pñtiosa et mortalis q' expellat in pñ' vel in
augmēto. febris aut' sit in 2'. q' nō est pñtiosa sic
puta q' expellat in statu febris putride: vel i neu-
tralitate decidēte: vel in cachochi' si talis causa
sit in pma spē: morituri signis pñstiq. sūt dñit
tendi motus can'. ¶ Ordina sibi dictaz et appli-
centur ventose magne in radice māmilla. et da
sibi cassiā simplicē: vt materia diutatur in aliq'
regule' a naturā expellat per partes debitas et
ordinatas a natura q' p intestina sunt domestica
¶ Si in secūda specie fuerit. puta in statu febris
quia in fine status vel in neutralitate vel i cacho-
chi' talem materiā cum maiori diligētia diuersas
euacuando per intestina. adeo applica prius vē-
tosas magnas vel duo vitra in radicibus māmil-
larū quas teneat per pausam ipas renouādo. Et
da sibi in ortu solis. 3. i. 7. f. vl' 3. ij. medulle cassiē
bene mundate in decoctione caulium rub. vl' pul-

nota

nota signa
malef me-
struivenose
cassia

euacua

cass.

le vel caricarum pinguiū et uuarum passarum bñ
molliz in processu stuphe temperate non calide
multum facit cum aqua bulliente cū aqua deco
ctionis camomille satis valent sibi dādo de rīsi
de auiculis tostis. de perdicibus si sit subūda da
sibi de iulep ro. vel de ribes. Et quia expulsua ve
narum incitatur cum violētia a mala materia cor
rupta in venis que non seruat formas sanguinis
sed humorū diuerforum corruptorū Etatur sero
et mane isto mellicrato tepido sine alia mixtione.
in quātitate medij vitri. **C** R. enō. scolopēdie ca
puli ve. summitatū lupuli sumiterre scabiose. añ.
m. i. mēl' albi despumati quarterium. i. aceti. 3. f.
ffiat mellicratū bene clarificatum ad. R. ij. reno
uetur de quattuor in quattuor diebus. Consequē
reiteretur cassia dicta. vel de dyacatholicon. 3. i.
De psilio ypo. 5. ampho. cañ. illo. Mulieri mens
trua sine colore. p. i. ortu solis et stupha modica.
et balneum aque tepide in processu talis mēstrui
superflui. Et si venosa fuerit non dubites eā flo
borthomare. nam flōia remouet sordidum venas
rum regulat virtutes naturales earū in actionib⁹
earum.

Et si aliqua mulier mēstruū supflūū ex secū
da cā in genere puta ex mutatiōe sang.
venarū mēd in sui nā. Considera i qua specie sit ta
lis causa si sanguis sit mutatus in sui nā in qñ
vel in eius qualitate: quia cura in h diuificatur.
C In mēstruo g supfluo rōe nūme qñtita⁹ sang.
qñ san. abundat in venis matricū dilatās ei⁹ venas
et per pñs aperiēs eius osticia. qñ pñs qñ ē mēlter
sanguinea satis corpulēta plect^a et venosa et est
infertate sanguinea. qñ circa. xx. vel. xv. annūz mē
struū est cū rubore sine malo odore. vt pñs et rela
tu mulierū assistentiū. de psilio ypo. 5. amph. cañ.
illo. Mulieri si vis mēstrua tē. apponas vētofas
satis magnas in radice māmillarū qñ ibi teneat:
vsqz supfluitates mēstruose cessent. et sumat d se
mirtilloz de ribes vel citoniorū cū aqua sumach.
et ponat de se. sumach qñ carnes decoquant. vta
tur fructibus stipitiū coctanis pñs nespul pñis
cerasis poti^m acerbis. Et pñi linei subniles in
fundant in aqua tepida dissolutōis alumis et im
ponant infra in collo matricū qñ in mēstruo super
fluo et naturali ille vene aperiuntur. 6. de inte. in. c.
penult^o. **C** R. alumis rupe. 3. iij. aque fontis.
H. f. sim duo gobelli pleni fiat ebullitiōmica i in
undatione deponatur ab igne et panni dicti ibid
intromittantur repidi. Si vis fortius restringere
addas alumis Jameni. 3. ij. **C** Aduerte tamē
qñ vltra debitum non claudas illas venas. qñ per

deret forsā mēstruū. ideo sufficit pannos line
os infundere in aqua decoctionis alumis ru
pe. Et quia talis mulier floborthometur de vena
epatis satis in bona quātitate bis in anno vlt^{er}
et erit melius consiliū. quia superfluitas sang. et
humoris debet per rectum artificem corrigi seu
euacuari. et talis superfluitas sang. in quāto non
potest melius corrigi qñ per floborthiniam. Ra
sis vult. qñ talis mulier vtatur tro. de karabie cuz
aqua sumach sero et mane. Aliqui moderni loco
impositionis pannoz lineoz infusorum in aqua
decoctionis alumis iam dicte inponūt de pul
uere sequenti cum lana in collo matricis. R. olia
bani thuris cum cortice gallarūz antimonij aca
cie ana. 3. ij. fiat puluis subtilis de quo inponat
cum pauca lana.

Et si aliqua mulier mēstruū super
fluum habuerit ex mu
tatione san. in sui natura. puta in acuitatem ma
gnam in se qñ sit factus acutus colericus vlt^{er} ratio
ne commixtionis multe colere vel flegmatis. qñ
patet ex habitudine colerica mulieris. et qñ mē
struum sentitur calidum in suo exitu. et non mult
um rubicundum rubore saltim obscuro et est fiti
bunda mulier et irascibilis et in iuuentute. vel cir
ca ista bene et magis indiget potibus. et sirupis
dictis statim. Ideo vtatur sirupo de ribes vlt^{er} mir
tilloz vel citoniorū. et in prandio locovini cū
vino coleari facies median taceam aque. Loco
horum sumat sero et mane de aqua endiuie lpor
tulace vel plantaginis. et vtatur fructibus stipitiū
frigidis dictis statim et lactucis crudis et coctis
lentibus malis granatis et acetoz sumat. 3. i. et. f.
boni reubarbari infusi per noctū in aqua orde et
cuz aqua orde quod sufficit. de mane dissoluatur
fiat potus hoc sit de consilio ypo. et Ba. 5°. am
pho. cañ. illo. Mulieri mēstrua sine colore tē.
Succus amaglosse potius facta residentia nō
habet par dicunt aliqui vel impositus cuz pñis
lineis ibidē infusis in collo matricis vel ipa ama
glosa pistata ibidē posita bñvz. Idē faciūt radis
ces acetose pistate iposite. Pñi infusi in aq deco
ctōis alūis iamen: vt ē supius dcm bñvz. Vel qñ
iponat cū lana de puluere gallarū bñ subtili. sic
R. gallarūz. 3. ij. antimonij acacie coralli ru. añ.
3. i. fiat puluis bene subtilis potes addere in pul
uere cāphore. 3. i. subtili puluerizate acetositas qñ
in si potes sero et mēc bñ v3. Silr epithiare epar
et āchas rerroz añ cū aqz frisybi sit portio mag
aceti bñ v3. habeas aquā enō vel plantagis cuz
4^a. parte acetit panni ibidem infusi parūz com

nota

cassia

fructus
stipiti

nota

pressi applicent an̄ et retro et sepe inuouetur per modū epithimā, trocisci de karabie et elec^m d' sco ria ferri posita sup^r i fluxu emorro, bñ valent cū aqua sumach.

Et si aliq mulier mēstruū supfluū hūit ex ecia ca in gñe dicta puta ex mutatoe venarū matrici in natura sua p̄sidera in q̄ specie sit talis ea si sunt mutatae in natura q̄ sunt mltuz tenere et molles, vlt' sicce vlt' tenues et subtiles, p̄p̄t p̄uatōez nutriti eaz, qz in b cura diuificatur.

Sique mulier g mēstruū supfluū hūit qz venet^r sunt mutatae i n̄a eaz qz sc̄ nimis tenere seu molles rōe tenentaz eaz acq̄site ex supfluitatib⁹ hūidis fluētib⁹ ad matricē ad qd̄ de possibili facit natura eaz ad b a gñatiōe qz sc̄ a creatōe nimis hūide, rōne cui nō p̄nt bñ exten di recipiēdo sanguinē dato q̄ multo non excedat qñ statim ap̄iant, qd̄ patet qz mulier fleg^a hñs officiū ad b. qz lotrix pannoz, vel vadit nuda pe dibus in terra humida, et seip̄ hñt humiditates supfluas in collo matrici, vt habetur ex relatione earum, et magis habet mēstruū superfluū tali tempore humido, puta tempore hyemali: silt et veniali imponatur cum lana de puluere olibani seu thuris cū cortice bene subtilis solus, vel cuz aliqua portione gallarū, s̄c̄ olibani, 3. iij. gallaz 3. i. fiat puluis subtilis, de quo cum modico lane subijciatur in collo matricis applicando vento/ sas in radice māmillarū licet parū valeant i hac causa, verū in aliquo diuerūt. **¶** Vel addatur portio stercoris caprarū 3^a, vel 4^a, cum olibano modo simili dicto. **¶** Conchile marine possit que portantur de hyspania de sancto Iacobo p rompetas si subtilissime puluerizetur et puluis c̄ lana subijciatur multū valet in ista causa. **¶** Si mulier si de illo puluere modicū sumat per aliq̄ dies cum vitello oui vel cum modico vini bñ va let in causa ista. **¶** Similr kacabre datus in isto modo vel scoria ferri silt subtilissime pulueriza^a. **¶** Silt cornu cerui vstū et puluerizatū datum il lo mō, balneū sulphuris multū valet in hoc cāu vel stuphare se et recipere sumū per embotū cal cis viue diuin extinguitur cū aqua infra matricē bene valet, vel recipere sumū lapidū fluuiatium candēnū superasperfo vino albo, silt v3 in tli cā qz venae in collo matricis cū talib⁹ exsiccat^r tpe calō. **¶** Silt panni linei infusi in aq̄ alūis iposi ti infra collū matrici bñ valet, vt est dictū supius, mitte eā ad balnea sulphurea qz illa aq̄ subimat p̄ collū matrici et exiccat illas venas multū hñs das tenēdo regimē exiccatiū et calz, poterit vni

rubeū grossum, vtatur carnibus tostis cum salsa mento aliquo calido.

Et si aliqua mulier mēstruū supfluū habu ent qz venae matricis sunt mutatae i eaz natura ad siccitatem excessiua qd̄ est summe dif ficile cognoscere, an̄ sit ex acuitate san. matricis vt est supius dictū, vel sit, ex siccitate venarū: qz qz nō possunt bene extendi recipiēdo sanguinez statim aperūtur ex quo habet mēstruū supfluū

¶ Casus rarissime accidit de possibili tñ cōtigit mulieribus brunis macilentis adustis inapillē tis multis q̄ nō sunt sinibunde et hñt plus in tem poribus siccis, et mēstruū est nigrū nō exceden tis calitatē, talis mulier vtrā lacte ferrato cocto ho et mae i bōalq̄ri^e in q̄ sit modicū pul. gūmi arab, et dragagā^a tñe, lini puluerizati cū lacte l' cū brodio carniū, vtrā vino sum^a bñ liphato et balneo aq̄ te pide tēpato, et tpe q̄ etis inūgāt collū m̄riq̄ ab in tra cū medullavituli l' cū dyalea sola, vel addita 3^a, aut 4^a, pte medullaz vituli. **¶** Sinalt teneat regimē hūectatiū iterius et exteri⁹ tpe q̄ etis mē strui maxime. **¶** Et teneat glādes tpe mēstrui et tē pore ei⁹ q̄ etis de albumine ouoz cū stuppis saci qz glutinat et hūectat venas i collo m̄ricis potes addere modicū oli ros et mūmie applicādo vctos fas i radicib⁹ māmillarū, et ibi teneat q̄tū poterūt qz diuertēdo in aliq̄ retmēt dictū mēstruū.

Et si aliqua mulier mēstruū supfluū habue rit: qz venae ei⁹ matrici sunt mutatae i sub stantia vltra naturā qz facte sunt subtiles tenues ex putate nutriti a generatōe vel a tpe, qd̄ p3 quia talis mulier est macillenta rare contexture et debilis, que tpe q̄ etis a causa debili extrinseca puta a modico motu et frigore, vel calore, vel ira dissoluentibus, sanguinem mēstruosum in ip̄is venis contentū habet talem fluxuz, qz sic tenu es et subtiles non possunt bene extēdi ex tali san guine multiplicato in eis ex dissolutione vlt' alias in ip̄is qm̄ statim ap̄iantur. Difficile est talem la plus nature corrigere tñc nutriatur cū lacte cap no ouino vel vaccino, ferrato vel bullito et regat regimine resumptiuo in cibo et potu balneando antecenam, et in collo matricis intromittant pā ni linei delicati tepidi infusi in aqua dissolutionis et ebullitionis alumis rupe. H. f. dissoluat in dua bus libris aque fabrozum super carbones et ibi dem infundatur illi panni et tepidi intromittant. **¶** Aduerte tamen qz moderate imponas, qz pos ses intm̄cludere illas venas qz ex toto cessarent mēstrua, tpe meo non vidi mēstruū ex tali cau sa, nisi in tribus aut quattuor mulieribus.

Et si aliqua mulier menstruum superfluum habuerit ex quarta causa in genere puta ex passionibus matricis. Considerandum est prius antequam ulterius procedas. quia passionem in specie patitur si patitur ragadias. vel vlcera: vel emorroyd. quia cura in his diuificatur.

Si ergo mulier menstruum superfluum habuerit. ex eo quod habet ragadias in matrice quod patitur ex dolore ibidem potest in fluxu illorum et per binum virili quod patitur ratione prius inepti. vel alia ratione matricis acute ibidem fluxu curetur. putat de cura ragadiarum. quia cura est eadem. nam si calor et punctio ibi fuerit et ceterum de cerussa binum applicatum. Si calor ibidem non fuerit applicetur vnguentum factum ex adipe anatis et medulla ossis vaccino cerat oleo. Res. apugie anaf. 3. i. et. f. storac. liqde. 3. f. medulle vaccine. 3. i. et. f. oli yrimi vel lilij. 3. iij. cere quod sufficit et vnguentum liqdu.

Et si aliqua mulier menstruum superfluum habuerit ex vlcibus putridis in vulua. quod patitur ex exercitiis fetidis cum dolore. talia mittat chirurgico tunc perficitur quod iuuat de plure isto modo meliori. per cicedo per cum lana. Res. aloes cicotri. 3. f. mirre san. dra. sarcocolle olibani thuris cum cortice. an. 3. f. puluis subtilis. Infusa melius est quod mittas chirurgicis qui habent tractare tales curas viles.

Et si aliqua mulier menstruum superfluum habuerit. ex emorroyd in labijs vulue. quod patitur ex crescentijs ibidem et ex fluxu talis sanguinis. non tenetur per odum rectum ymo tardat per menses postea venit in quantitate excedenti fiat sibi sicut dictum est in cura emorroydum anifluentium vltra debitum. Et hec sufficiant.

Capitulum. 84. de prouocatione menstruum

Um ex retentione menstruum magna sequitur passio trocisci de mirra detur Trocisci de mirra Res. mirre. 3. iij. lupinorum optime tritorum. 3. v. foliorum ruthe mentastri pulegij cimini rubee de qua tunc gis asse serapini oppoponacis an omnium ana. 3. ij. informentur trocisci ponderantes. 3. ij. ex quibus detur vnus in die cum aqua in qua semen iuniperi coctum fuerit: hoc namque medicamentum adeo vehemens existit in prouocandis menstruis et ut

etiam fetum excutiat si qua eo sepe vtatur. Ventose quoque sub curuatura poplicis sunt ponende et flobothomia et sophena facienda est. Postremo quoque ventose femori sunt superponende.

Eprouocatione

menstruum. Non quod menstrua sunt in matrice propter finem generationis abute expulsiua venarum matricis iuta directa a virtute generationis matricis et membrorum colligatorum ad hunc. Et iuta et directa a regitris naturalibus principalium membrorum potest cordis cerebrum epa ut matricis ipsa mundetur a tali superfluitate sanguis sibi nili. propter quod si talis retineatur vlt debitu nature erit nocum principalis ipsi expulsiue venarum matricis. ut est bene declaratum in expoe. 6. de moro super capitulo penul. Ipa autem superfluitate menstrualium venarum matricis expulsa semel in mense. putat de ibidem aggregat a regitris naturalibus principalium membrorum propter finem generationis quod spermatibus concurrentibus in actu generationis putat esse necesse finem opinionem ga. et vera in ratione forme matricis diuimode tunc quod spermatibus se habet in ratione forme ipsi sperma muliebri se habet in ratione matricis ipsi. et aliquid potest in ratione forme. hunc dicitur ga. i. li. d. spermate quod probat. quod alit in aliquid membro non assilaret ipsi mri. quia est falsum putidem d. facto. quia propter quod nihil assilans ex parte matris intraret sub fetu cum de factoidem quod ferat assilaret mri in oculis aut naso aut aliquid alio membro. Ipsi spermatibus concurrentibus in actu generationis est necesse. i. tali generatione occursum san. menstrua venis mri diuimode dei. infra quod dies vel horas de se ita talis san. vna cum spermatibus fermetur et dealbet certis diebus per matricem membrorum spermatum quod spermata si sufficeret ad ceterum pre spermatum propter quod solu de quod in sub fetu est duplex humidum radicale. puta habitum a principijs paternis et maternis. et tale humidum est in restaurabile. et est propter propter pabulum calidi inati. et fin illud dies vite sunt nobis enumerati. ut in psal. Numerasti dies et ceterum. fin quod hoc dura totis flame i lapadei. 3. oli tunc vite naturalis nobis possit. propter quod dicitur Aui. p. can. fen. p. do. d. propter quod bus pre illa. Si virtus infinita quod si nutritia est in finita adhuc idiuuam finiare. hunc dato per impossibile quod pabulum propter propter calidum deficeret puta humidum habitum a spermatibus quod non est restaurabile b intellexit Ba. 2. regni. can. illo. medie vero regiones. vbi dicit quod spermatum non pre humectantur.

Aliud est humidū radicale habitū a sang. mēstruoso fluo in actu gñatōis p ma^a mēbroz sp^s maticoz vt statim dictū est. tale aut p nutritōez restaurat in cui⁹ restauratōne aliud minus ssumif qz sunt mixta vt tu vides q gutte terebētime cōmiscēt in emplō reddit ipz glutiosum tractable et extensibile. ppter g bonā restauratōnez ipi⁹ ex bona nutritōe aliud sferuat. et p pñs calor nalis et vita sferuat et plongat bñ g oclūsum est q mēstruū inest mulieri naturalē a vīte expulsivae naz matriq directā vt est dictū ppter finē gñatio nis. q si nō eueniat erit nocumētū seu mala actio expulsivae venaz eius pñs aliquē morbū imēdiatē. 3°. de morbo ca^o. 3°. et 6°. de morbo. c. penult^o tractando exētia retēta in matrice. **I**sta talis causa imēdiata nocumētū expulsivae venaz matri cis est duplex in gñet mltiplex in spē. vt recte ponit Ba^o locovltimo dicto in fine ca¹. vna ē morb⁹ pñs qz mala 2° multū fra matriq a tpe v^l a generatōe. nā lz expulsiva mēbroz opere^t p frim qz p minus calin. 6. de morbo. c. penult^o. nō opatur p excessivae frim qz excedēs q̄litas destruit propriā opationē vīutis. nam talis fritas ex toto cōtradicit apturē venaz ozificia pstrigēdo. **A**lia cā in gñe est morbus officialis. et iste ē q̄ntuplex in spē. vt dicit ga^o ibidē. Una est durities et spissitudo matriq in eius suba tūc expulsivae venaz ei⁹ nō pōt apire ozificia venaz. put p̄git mulierib⁹ nigris barbar⁹ q de cā nō hñt mēstruū de quo sit curandū. **A**lia cā est angustia ḡlitas venarū a generatōe v^l a tpe puta ex pinguedie ex apate vel p̄torōe eius vt in p̄cipitatōe. **A**lia cā est paucitas sanguis mēstruosi ex dicta subtili vel ieunio vel laborib⁹ magnis v^l lōgis egritudinib⁹. **A**lia cā est grossities et viscositas sanguis opilant ipas venas et nō bñ fluxibilis ista plies cōtingit. **A**lia cā est qñ san. fluit ad alias partes vt ad māmillas et ad nares ad emorroy. quā speciē morbi p̄stituit b declarabit statim in sequētib⁹.

Notum est

intelligēti q mēstruū retentū ē pa^o pñci⁹ p morbo descripto venaz matriq potissime ozificioz suoz num: qz i⁹ clausis retinet et ipis aptis expellitur vñ sanguis exit a mēbro qz v^l ei⁹ apenit et ecōtra. 3°. de morbo ca^o. 5. Et ē talis pa^o p colligatiā in ipis. nō venit qd venire dz fin nām puta aptura ozificioz venaz a sanguie mutato in q̄rovl in q̄l vel vīte expulsiva for⁹ expellēs et apiens ergo Et ē morb⁹ descriptivē loq̄ndo interdū pñs qñ ē ibi mala 2° fra for⁹ l⁹ officialis qd est vt plin a p⁹ ma cā dicta in q̄ntū: qz matriq spissa ḡlla cōcomis

tans secum morbū in vīa. qz vene ille nō pñt apes riri. ppter duritiē ḡllitē matriq. in 2^a. cā silt ē morbus in vīa: qz vene ille nō pñt dilatarī ita sūt coartate in cā dicta. **T**ertia ē morb⁹ in receptaclo: qz inamē vltia debiti. in 4^a. cā est opilatio a ḡlloviscofo in ipis venis. in vltia cā dicta ē inamitio venaz matriq et qz ille vne hñt recipe sanguinē ppter finē gñatōis: vt est sup⁹ dēm. iō est morbus in receptaclo in dicti venis qz iamunē. vltia debiti. et ē morb⁹ replōis aliaz venaz ad qz fluit rōe subilitat⁹ l⁹ inclinatōis. ppter dispōnes venaz in tali muliere. ad qd adiuvat mala 2° cala venaz corpoz corrupēs expulsivā nālē in actōib⁹ suis. qz dz expellere ad venas matriq et expellit alibi inde bite i se aut ipm mēstruū retētū est accēs morbi dēm exiēs clausum seu retētū deberet exire scdm nām. et retinet ppter malā expulsivā venaz matriq rōne alicui⁹ de morbis dicti. ppter qd tale mēstruū retentū est nocu^m expulsivae eaz venaz. nāz mala actio seq̄t vñ de morbis dicti ad quā malā actio nē seq̄tur istud exiēs clausum et retentū. nā declarātū est in. 3°. de morbo i mult⁹ lod. q actio lesa seq̄t morbū imēdiare sic vmbra corp⁹ imēdiare ipa sequūt alia duo gñā acci^m exiens a corpe mutatu et retentū in corpe. et q̄litas mutata. ppter qd dic 6°. de morbo ca^o penult^o. q exiens a corpe v^l retentū in corpe actioni alicui⁹ vīut⁹ p̄inet bñ l⁹ finale. **M**orbi aut dicti ex qbus venit mala actio expulsivae seu nocu^m digestivae et expulsivae matriq et mēbro in q talia sūt. ii^o. de inge^o. c. 2°. Et tale mēstruū retētū est pa^o aliaz virtutū regituarū nālū et aialū qz illis ifert nocu^m ppter sordidū retentum.

Istis clarificatis cura mēstrui retēti tibi patefecit. **P**ri⁹ at q̄ i cura pcedas scire et p̄side rare oz cām talia retētōis mēstrui in specie: quia in b cura diversificatur.

Siqua

mulier mēstruū retētū hñt a mala 2° plōne fra mriq. qd p̄z ex relatōe ipi⁹. qz p̄qñt de frīo in p̄tib⁹ i⁹ et pon^{me} lz in modica q̄nt⁹ tpe frīo. et hitat. i lo^o reumatico et frīo et mulier ē hitudis ad b inūgat sibi itus et ex p̄res illas seroz mane ē balsamo si p̄t h̄re. v^l cū olō de lilio v^l baccay lauri. v^l cū olō nardio finuscateilli no. Et vīat magnis t̄pib⁹ maiorana basilicōe arthemisia sūmitatib⁹ fen⁹ coctis cū carnib⁹ et vīatur se. feniculi sero et m̄ac. Et p̄tinuet stuphas sic cas. vītabit offas et sedere i terra et petra. vīat ex exercitio for⁹ sero et mane añ cibū. nā istis p̄tinuat qbusdā t̄pib⁹ illa mala 2° ent repata matriq et ex

pulsuavenarū matricū veniet in actum debitu sibi naturalē. Et si vno anthosato mirabiliter calefacit matricē et spongie infuse in vino calido decoctis supradictis balnear anchas serot mane pluries reiterando valde confert in tali dyscrasia frigida matricū ista continuando per tria habebit intentū.

Et sique mulier menstruum retentū hūit ex spissitudine et duritie matricis: quia sic ora venarū non possunt dilatari nec apiri quod per quia mulier biuna muscosa barbara que non habuit magna sunt tria et si habuit par aut nihil. nam pilositas attestat super magna retentione menstruum. ut in libello de humana natura. talis casus est male repabilis. fingas te non posse vacare. quia oportet aliquid dicere balneet anchas suas sepe in decoctione malue bisinalue herbe camo. et similia. et inungat partes illas cum dyalea premitendo in modico tempore non potest habere intentum nec optatum. vivat cum claudicatione sua.

Et sique mulier menstruum retentum habuerit ex angustia naturali et gracilitate ipsarū venarū matricū. quod per quia mulier gracilis novenosa subalbida et mlica. quia patitur b a lapsu a generatione male potest remedium adhiberi quia materia et instrumentum deficiunt in ea verum. in istis duabus causis tam dictis confertur decoctio sanguinis vel aqua distillata ipsius cum modico aque decoctionis cicerū rub. quia subtiliat humores. et melius penetrabit. Simili perperit eis applicare ventosas in radicibus corarū. et sub genu serot mane pluries reiterando per octo dies ante eius aduentum. sicut per ante per tres aut quatuor dies quā debeat venire menstruum aperiatur vna sophena et exeat in modica quantitate. ut sanguis capiat cursu suum. Et in crassum alia sophena de qualis extrahatur vna. et larga sufficit. utatur croco ysoport cina mome in istis duabus causis dictis iam. et in quibusdam alijs causis dicendum. vinum album subtile eis competit. adeo tantum eo ante menstruum et tempore menstrui

Et si aliqua mulier menstruum retentū hūit ultra debitū ex gracilitate et coarctatione par venarū matricū a tempore. quod pater: quia est impinguita mulier vel patitur contortionem matricis vel apostema in matrice ex quibus vena constringitur. Rasis dicit in suo continente: quod si vene matricū sunt coarctate a pinguedine matricū quod illa que dicta sunt sibi perficiunt. melior tamen est vterofatio et scarificatio super ubi quā stōia dicta sophenarū. nam propter angustiam ipsarū venarū non egredietur de sanguine. quod optimum erat. Si autem ille vene sunt

coarctate ex apate matricū curetur apā. Et si vene sint coarctate ex contortione ipsius. quia est in latere inungatur latus et ante et retro cum dyalea vel cum medulla tibiae vacce. vel quod misceatur et fiant illa que dicuntur infra stōie sophenarū et purgatio cum potu yerapig continueate semel in. x. diebus in quantitate. et. i. et. f. Vel circa dissolute cum aqua cicerū rub. ubi sit liquor bene valet

Et si aliquā mulier menstruum retentū ultra debitū hūit ex paucitate sanguinis. quia ieiunavit laboravit magnis laboribus vel longis egritudinibus cum magno sudore et alijs evacuatoibus utat res gumie resumptivo lacte succo carniū vino subtili vel albo balneo aque tepide et silibus.

Et si aliquā mulier menstruum retentū ultra debitū hūit ex grossitie et viscositate sanguinis. quod est ut per lin. nam talis san. opilat ora matricū venarū nec de se est bene fluxibilis. quod per ex poplone et na earz et modovinedi i ocio. et quia vivit fructibus et offis et alijs rebus facientibus ad h. propter quod coarctat hūit dolores magnos antequam veniat eis illud pūm menstruum quod hūit. Tales mulieres utantur decem diebus et plus ante tempus menstrui tro. de mira cum aq se. iunipi et quia sunt mali saporis datur in forma pillarū ante cenā. et. vi. de pillis. loco horū damus pillas de duabus partibus mirre. et. 3. parte asse fetide cum. 4. cinamomi. Et utat loco sicut per aliquas dies de aq rubee maioris. vel sanguinis. quia sanguis multum subtiliat humores et est ultima in attenuatioe sanguinis. dicit rasis in suo continente. cassialignea decoctione sili v. et absini. aq ceparū et anisum aq decoctionis metastri fluminal. et pullegij bñ v. continuat per aliquas dies serot mane. vel h. melle cratu de istis ubi sit. 3. per vini albi clar. f. radiq achori rad petro. rad rubee. maior. an. m. f. saue calameti pullegij motani metastri costi an. m. i. aristo. absini. re. an. m. f. cassialignee. 3. f. iterior cinamomi. 3. f. se. dauici. 3. ij. th. 3. f. melle albi de spūati. 3. iij. f. melle cratu cum. 3. parte vini albi bene clarificati ad. f. ij. vel de iste potus ga. post stōiam sophenarū l. p. vterofatione tibiae. R. pullegij regal. 3. ij. castorei puluizati. 3. f. pistet et misceatur cum melle cum modico vini albi f. potus vel iste ex interore rasis in suo continente. R. polij motai. m. i. cinamomi. 3. f. se. pastis siluestris. 3. f. ypicō. 3. i. mirre. 3. ij. f. deco in vino al. claro. quod sufficit de quod admistret de mane radice laureole l. cetauree l. rubee tictor suppositi in infice bene pucat menstruum suffragina infra mricē per ebortū et humo colloq. bñ puocat menstruum. Et istud. R. euforij. 3. f. i. v. d. et lena infra matricē per horā dūtaxat quia violent. vel istud R. pullegij regij rectet metastri re. an. quod sufficit perisset et fiant

peffaria cūvelo de serico raro. Ista peffaria bñ p
uocat ⁊ aq decoctōis eoz put facim⁹ paupib⁹: q
cōtinuēt potū ipi⁹ p dies multos. ⁊ q in pcessu te
neat supposito dicta. balneare achas i aq ⁊ vino
decoctōis arthemiesier postea ēplare pectinē cū
dēa herba cala bñ puocat. si bñ qbusdā dieb⁹ in
introitu lecti. vñ fiat glādes de mīra puluizata ē
succo arthemiesier applicent infra mīrice. galba
nū suppositū silr puocat. Silr pot⁹ yerap. dissolu
te cū vino al. de mane. qbusdā dieb⁹ bis i septiana
bñ vñ in qñ. 3. f. vel. 3. 5. vel. 6. Illa q dēa sunt in
alijs causis retētōis mēstrui bñ valent silr in hac
cā: deo in oibus pvideas. **¶** Mulieres mōtipe
dēses hñt p exprovisus trisere magne sine opio q
libet mane i auroza añ mēstruū p. 8. dies. ⁊ tēpo
re mēstrui sumāt in qñ castance cū vino al. ⁊ po
tant de illo vino.

Et si que mulier mēstruū retētū vñt de
bitū hñt. q: san. fluit ad mās

Et si que millas nō ē alia cura nisi p ponat lactatōz pñ
mulier mēstruū retētū hñt. q: a
san. fluit ad nares ⁊ hñt fluxū
san. p nares plies i anno. scias q i talib⁹ ē sang.
subtil calid⁹. iō vñt in gñstantib⁹ sāguieyot spinar
gñs ē lactuq lētib⁹ vino gñso bñ liphato ⁊ añ mē
struū p. 7. dies vñt vñt i caui⁹ tñijs cois si
ne scanficatōe plies i die. Et faciat flōiam de so
phena añ p tres dies ⁊ i crastinū de alia ⁊ exbat
valde modicū sufficē. 3. i. large de qñ ad habilitād
fluxū san. p illas ptes. Et fiat aliq ab ex q dēa sūt
in mēstruo retēto a gñso. ⁊ viscoso san. Dico bñ ab
extra non tñ capiat p os aliqd de iam dict⁹. q: illa
magis subtiliarent sanguinē.

Et si que mulier mēstruū retētū hñt p
pter fluxū san. p enoz. restringe
enozoyd ab ex cū ill⁹ q dēa sūt sup⁹ i. c. ppo. ⁊ p
uoca cū peffarijs ⁊ alijs dict⁹ ab ex. Adute tñ ne
in causis retentōis decipiaris: q: difficile est di
scernere inter causas dictas ⁊ c.

¶ Caplin. 85. de fissur⁹ q sūt i mīrice vñ vulua
¶ Curande sunt ex medi
catione ragadiarum ani
peffarijs q ex adipe ana
tis ⁊ yfopo ceroto et me
dulla cruris ceruini mixtis cum ce
ra dissoluta i oleo de lilio aut nar
cisino subijtiat si neqz febris neqz
acuitas affuerit **¶** Qd si illud fuerit

cū caloret acuitate olz roseū adhi
beat **¶** Exvngueto q d cerusa silr fi
at peffariū. si at calor fiat vehemē
tior sūat succ⁹ portulace aut lactu
ce aut muscillago ⁊ fiat tabla d plū
bo silis marmori i q terit⁹ colozes
hñs i circuitu labiū puū ⁊ pōat in
ea aliqd d pdictis succis ⁊ cū pistel
lo plūbeo a dō fristā moueat dōec
d plūbo mltū pdicto liquori misce
at ⁊ ispisset succ⁹ ex quo fiat peffa
riū postq olz ro. ei admixtū fuerit
⁊ suppōat. **¶** Hoc. n. medicamē can
cro vulnerato q est in mīrice opti
mū existit ⁊ alijs ei silibus.

¶ Glosa illius textus. quere in ca. de ragadijs ani
¶ Capitulū. 86. de apostemate matricis.

¶ I cū apatib⁹ istis adest
calor ⁊ febris flōia ex ba
silica fiat ⁊ pat. ex aq oz
dei nutriat ⁊ liniat renes
⁊ femur ⁊ ylia ⁊ sume ex epithiate
apat. cal ⁊ ifriet loc⁹ qñtū possibile
ē. si vō postq febrez acuitas imā
serit ⁊ qeuerit ex apate aliqd ex iue
ctōib⁹ liqdis curet ⁊ mulier i hñmōi
liqdis sedeat dōec moleseat ⁊ ma
turet. **¶** Peffarium mollicās dū a
apata mīricis ⁊ pferēs dolorib⁹ i ea
fact⁹ ⁊ paulatī eos qescere facies. **¶** R
adipis anat. medulle cruris cerui
ni lvaccini bdellij moll⁹ crocivirelli
oui assati fecis oli d se. lini fecas oli
d lilio omniū ana partes equales
dissoluātur in vino aut rob: ⁊ fiat
ex his peffarium. **¶** Est enīz optime
ad sedandū dolorē ⁊ mollicadū

duritiem matricis. Patiens pter
ea sedeat in aqua in qua cocta sint
fenugrecū ⁊ semen lini ⁊ camomil
la ⁊ mellilotum ⁊ caulium extremi
tates singulatim aut omnia simul

Capitulum. 8^m. de vlceribus que fiunt in
matrice ⁊ in vulua.

Um a vulua fluxerit sa
nies spissa aut vir⁹ tenue
si ex propi quo manat lo
co: neq; fuerit ibi pfun

ditas fetida neq; putrida sumēda
sunt aloes ⁊ mirra ⁊ sāguinis dra
conis ⁊ sarcocolla atq; olibanū et
loco superponenda donec consoli
detur. Si autē ex loco manauerit
remoto ex pessario quod nomina
uimus in capitulo de sanguine et
sanie fiat plixiua. Si autem quod
fluxerit est fetidum odorem habēs
malum ex pessario secundo acuto
fiat iniectio postq̃ locus mundi fi
cat⁹ fuerit ex aqua ⁊ melle iniectis
per instrumentum ante eaz. Si ve
ro cuz hoc quod fluit affuerint pū
ctio ⁊ dolor ⁊ apostema duruz qđ
tactu discernitur sum opere cauē
duz est ne ex aliquo acuto medica
mie tangatur: sed fiat iiectio ex cō
fricatione plumbi quam diximus
aut ex vnguento de cerusaz flobō
thometur ex basilica. Et custodia
tur ab omnib⁹ qui coleram gignūt
nigram ⁊ semibus ⁊ speciebus que
pro condimento admiscētur cibis
Vide in ca^o de mensuris superfluis. in fine ca¹.
Capitulum de precipitatione matricis.

Eprecipitatione

matricis. C^o nō: q̃ situs matricis in
lis est triplex. qđā est inferi⁹ p⁹ia aliq
lis palis. de isto ⁊ de ei⁹ cā dēm ē i c^o de exiū ani
⁊ matricis. Aliud ē superi⁹. ⁊ de isto dicem⁹ m. c. de
suffocatōe matricis. Aliud est ad lat⁹. nā alii verut
se supynū inguinare ⁊ dolēt ibid⁹ ⁊ i corā ⁊ d⁹ isto
est p⁹is specu⁹ Aliq̃ addūt aliū malū motū ⁊ sitū
⁊ dicūt qđ elōgat avulua ⁊ trahit s⁹ renes. C^o al
teri⁹ nō. qđ p⁹icipita⁹ matricis vocat⁹ a qbusd⁹ p⁹ortio
matricis. qđ m⁹lires viles tāgētes collū vulue cū di
gū dicūt ipm esse totū ⁊ p⁹strictū. vt B⁹ a⁹. recitat
6. de inte. ca^o. penult⁹. ppter qđ p⁹cludit ga. ibid⁹.
qđ tal⁹ p⁹ortio matricis seu p⁹icipita⁹ est spasm⁹ m⁹riq̃
qđ ē p⁹ctio adynā p⁹te qđ ei⁹ ligamēta ⁊ vene replē
tur. ⁊ p⁹ p⁹is ing⁹stant ex p⁹ortōe mēstrui retēti. ⁊ c^o
necio abbreviat⁹. ppter qđ merito tal⁹ p⁹icipita⁹ d⁹
spasmus matricis in qz v⁹inis cōiter videmus are
nulas seminigras ex talib⁹ sup⁹ fluitatib⁹ semiadu
stis p⁹ia corruptōis ⁊ putrefactōis ma⁹ inuenis
afflictib⁹. ipi matrici.

Notum est qđ p⁹icipita⁹ ē pa⁹ m⁹riq̃ et
est p⁹ colligātiā nonvenit
qđ vēire d⁹ fin⁹ nam qz mēstruū sufficiens ⁊ ē mor
bus official⁹. qz i figura qz matricis h⁹z malā figurā
p⁹comitās secū malā opilatōez ⁊ morbiū i recepta
culo qz vene ei⁹ vltra debitū replete. Et ē nocu⁹
digtie ⁊ expulsiue m⁹riq̃. ii^o. d⁹ ige⁹. c. 2°. ⁊ ē pa⁹ ge
neratiē v⁹itū qz nūq̃ p⁹lificat ⁊ aliaz aiataz eius
clarificat. Cura p⁹icipitōis m⁹riq̃ n⁹
Istis bi patescit. Pa⁹ atq̃ i cura pcedas
iueſtiga an sit mag⁹ p⁹ortio. qđ p⁹ ex dol⁹. lateri⁹ de
scēdēt ad corā ex dolore i acubitu virili. nā virga
viril⁹ subitras obuiās illi p⁹ortioni puocat dol⁹. in
mo⁹ a p⁹icipitōe n⁹ ē tal⁹ dolor l⁹z sit i late igumali.

Si qua m⁹liet p⁹icipitōz magnā m⁹ricis
hūit qđ p⁹ ex dol⁹. lateri⁹ p⁹us igui
na⁹ ⁊ ex dolore core ⁊ ex dol⁹. acubitu cū viro. vel si
modicū hūit cū q̃ nō ē dolo: i p⁹ib⁹ dicti n⁹si i late
qz ex eis cāis sūt fin plus ⁊ min⁹ vna erit cura.
puocēt mēstrua cū i⁹ q̃ dicta sunt in sanguie q̃
foviscoſo ⁊ inūgatur lat⁹ cū agrippa. C^o Et si vis
adde modicū succi lapatij acuti sup⁹ cineres cali
dos. Et v⁹at mellicato dicto i puocatōe mēstrui
a causa dicta. ⁊ in fine da. 3. i. benedicte dissolute
cum vino albo claro detur in matutinis. p⁹ur f⁹oe
tur de sophena opposita fin⁹ Rasim in p⁹inente
nā puocando b⁹si mēstrua sit cura. s⁹ eucatisma. ē
decoctōne arthe⁹ dēe sup⁹ius i puocatōe mēstrui
⁊ inunctiones dicte ⁊ c^o

Caplin. 28^m. de pfocatione matricis.

Ubi mēstrua p lōgū tē-
poris spaciū retenta fue-
rit aut mulier a cōmixti-
one viri diu abstinuerit licz valde
affectauerit et euenerit grauitas et
dolor in inferiori. i. in pectine pre-
suminis et senserit q̄si aliqd sursum
trahi a pte suminis. ff. ortasse post
ista supueniet ei sincopis et quasi
mortua cadet ppēdi q̄s vir poterit
qd ipsa attrahat aerez vel habeat
pulsū et forsan prefocabit et mori-
etur et fortasse sanabit: laboriose
tū hec itaqz passio illico vt euene-
rit curāda est. Cuius curatio est vt
pedes fortiter fricent et ligent et vē-
tosa magna sumini supponat. ob-
stetrici q̄s precipiat in digitū oleū
bene redolente inungat et in circu-
itu oris vulue dū est intus bene cō-
moueat: narib⁹ preterea p̄diti isuf-
flet et circa aures ipi⁹ voces clamā-
do pferant et nihil qd bene redo-
lent olfaciat imo bene fedolentia
et algalia remoueat. Et pecten et
eius supiora ex eis epithimenē et
naribus malū reddētia odorē ap-
plices vt iter et castoreū et sulfur
Cū aut sanitati restituta fuerit ex
hac medicatiōe curet vt egritudo
redeat. Qd si egritudo hec p mē-
struoz euenerit restrictionē ea dē-
tur q̄ mēstrua puocat. Et in pedi-
bus fiat minutio et vētose i eis ap-
ponant. Si aut p longā viri dis-

suetudinē ptingat ex quo etiaz se-
pius accidit incipiat viri p̄suetudi-
nē habere aut obstetric iteret illd
sepe qd p̄dixim⁹ in omni pauco
tpe aut medicamīa q̄ minuit sper-
ma dent que p̄diximus. Et dent
troisci de mirrha quos in capitu-
lo de mēstruis puocadis nomia-
uimus.

Et suffocatōe ma-

trici. i. de matrice suffocate et auferē
te anhelitū p modū opp̄ssionis cordi

aliū pp̄t qd antiq̄ dixerūt suffocatōem matricis
esse ablationē anhelit⁹. vi. de interiorib⁹. c. penul-
timo. vñ in suffocatōe matricis ip̄a adunata cu-
mulata eleuat cū clausura oris interioris ad supe-
ri⁹ vltra sitū sibi naturalē s̄ nō vsqz ad diafragmā
vsqz ad ep̄ar vt dicebāt antiq̄. Jo Ba. improbat
antiq̄s sup hoc verū in illa aliqli eleuatiōe opp̄-
mūtur quedā ptes colligate cū dyasragmā pp̄t qd
impedit mor⁹ ipi⁹ dyasragmā q̄ est necessarius
in anhelitu. 4. et. 5. de mē. Similr ad ipi⁹ eleuari-
onē matia hornbilis sp̄matica corrupta effumat
ad dyasragma et ad ptes cordiales rōne horribi-
litis et frigiditatis acq̄sirent et si sit spermati-
ca corrupta acetat et in naturā frigidit veneni cō-
uertit. vi. de intio. c. penultio. pp̄t qd merito op̄-
pmit dyasragmā et ptes vicinas: et sic cessante motu
ipi⁹ anhelit⁹ auferet et sunt sicut mortua videtur:
qd pluries ptingit ipis viduis pp̄t sp̄ma reten-
tū vltra solitū magis. Et aliqñ virginib⁹ aman-
tibus quarū natura inuitat ad coitū rasis in suo
p̄uētē. C Notū est qd suffocatio matricis ē pa-
matricis principaliter. consequenter est passio
cordis p eius colligatiā. Et est morb⁹ officialis:
qz in situ p loco et p colligatiā pcomitās secum
morbū in receptaculo: qz matia mala in ip̄a ma-
trice effumās ad ptes cordiales vt ad dyasragmā et
ptes vicinas sumū horribilē fr̄m habēs naturā
veneni frigidi. ex q̄ sequit sincopis et casus vtūq̄
in corde. Et est nocumētuz digestiue et expulsiue
matricis. xi. de inge. c. 2. Et est pa- seu nocumē-
tū actiue vital⁹ vtūq̄ dilatāns et p̄strigēt cor et ar-
terias pp̄t qd cessat pulsus et anhelit⁹ in ea.

Itis clarificat. Cura suffocationis m̄riq̄
tibi patet. Pu- at q̄ in cura proce-

has cōsidera si ē corrupta vidua v^l maritata. vel si ē v^lgo v^l religiosa: q^z i b^l cura diuersificat. Si q^z mlier suffocatiōez mīd^z habuerit qd^z p^z q^z subitō p^zdit sensū t motū sine abelitu: t sic mortua remanet fricet pedes fortit liget tibiē fortit t dilisgeter cū cord^z t v^ltole ponat sine scarificatione i pectine t i inguib^z eleuādo eos p^z modicū spa ciū t iterū ponēdo. Et fetida ponat ad nares v^l assa fetida v^l fum^z de plumis v^l de sonularib^z. et odorifera ponat iferi^z vt musc^z cū modico pāno raro i orificio vulue si v^lgo fuerit. Et si corrupta fuerit penat ab itra t matrona iuoluar digitos in oleo d^z lilio v^l muscatellino t inromittat infra vuluā agitādo digitos t ad aures ei^z aliq^zs voci feret clamore mag^z t ei^z narib^z insufflet plūs incitās sternutatiōez v^l plūs cōdifi. l^z effi albi. v^l euforbij v^l staphisagrie v^l pipis cum canula plūe v^l papiri. ¶ Trāfacto potissimō cōsidera sup^z cā si ē ex retētiōe mēstruoz vt q^z tales solite erāt t^z pib^z p^zterit^z bñ purgari mō nō bñ purgāt tūc p^z uocet mēstrua vt ē dictū sup^z. vel si sit vidua vel v^lgo amabil^z nūc ista v^ltaf^z dieta fria pauci san. ge neratia. t v^ltaf^z aceto i salsamēz t balneo aq^z tepide d^z p^zci^z ga. vi. d^z m^z. c. penultio: q^z ille balneu re soluit illas matias mīcales t geitaliū. y^o cō tinētes religiosi t alij nō pñt melius cōseruari a dāno ex pūnētia illi^z coir^z q^z ex balneo aq^z tepid^z vt vult ga. i. c. vltis. vi. de m^z. pp^z cām dictā: q^z sic resoluuntur ille sup^z fluitates t c.

¶ Caplin. 89^m. de mola.

*A swelling in women
colliis mēstruoz
pōne nōt^z op^z v^lgo
l^z p^z p^z t c. d^z m^z.
A tympanis.*

Alienib^z plerumq^z acci dit passio ex q^z pgnatiuz dispōnis silitudinē icur rūt vēternāq^z crescit t discolorate fiūt t retinēt mēstrua motū q^z ē i hac egritudine nō ē vt mor^z ifat^z im mo qñq^z de suo mouet loco cū du riter tāgūt. Ad vltimū vō cū āgu sliat dolore frustū carnis i forme ac si pareret emittunt. plerūq^z vō solūmō vētositas hūoz mltitudo emittūt t deide minuit venē t re mouet accia. Ipostq^z ergo tps p^z terierit i quo scit puez debere mo ueri si adeet trocisci de mirra dan di sūt t apozima d^z semib^z t oleuz

d^z leuissim adhibēdū pessariū ex ni ta t mēastro t alia pessaria p^zdcā i cap^zlo de alleuiatiōe p^z sūt imit tēda. Doses q^z de pillulis fetidis frequēter tribuēde sunt cum hoc em cito euadent.

Emola mīd^z. Nota q^z mola mīd^z ē dupl^z. f. car nosa t hūozal^z cū vētositate carnosā d^z q^z caro trūbosa t enomis i mīce

gñat^z ex spmate mlieri cū sanguie mēstruoso ibi dē fluxo absente spmate viri vt dic^z Auic. 3°. cāsi. t tal^z trūbositās carnosā crescit p^z iep^zā nutritiōez t si vltra ānū durauerit cōit nō curat. Laueas g^z a mag^z pmissiōe. Inēdū i tali trūbositate carnosā itroducit fōra enomis aial^z qd^z layci appellāt ar pa q^z h^z arpas t rostrū acutū sic mus. Et d^z iū ytalīa frat libardoz: q^z i eoz terra mltū gñantur cā multiplici: q^z ille mlieres abūdāt i spmate p^z prio t cōedūt fruct^z t herbas coctas i patella: tales mlieres icurrētes b^z hñt mor^z inaiatos dō lozē vētris pp^z pūctiōem illi^z aial^z. Alia ē mola mīd^z hūozal^z cū vētositate modica: nā feculentia hūozal^z mēstruosa colligit i mīce pp^z debile ex pulsiuā iō tūmesit vēt^z t iflat^z cū qdā molli^z t ru gitu t vētositate grossa aliq^zli pcomitātū cōit vō nūit ad ydrop^z. alchitē de fria. nā epar pp^z vicini tatē h^z. e. nat^z vltra debitū t p^z pñs ifrigidat^z ebo rādo calore ei^z nafalē corrupēdo ei^z. p^z nē nafalē p^zrio nota q^z mola mīd^z ē pa^z mīd^z t ē p^z colligā tiā q^z venit ad ei^z p^zcauū qd^z venire nō d^z de hūoz re v^l vētositate: t ē pa^z official^z inēdū i numero si sit cafosa: q^z suppo^m mīrale ē acq^zsiū inēdū ifi^z t ē nocumētū regitiē n^l digestiē t expl^zsiue. m. t mēbroz mādātū: t ē pa^z gñatiē mīd^z si sit i etate debita t sensitiē t marie aniate mēbroz vicinor

Altis clarificat. Cura mole mīd^z tibi pa tescit. Pu^z at q^z i cura pcedas scire t cōsiderare oz quā molā patit^z q^z i b^z cura diuisi ficat. Si q^z mlier molaz mīd^z habuerit qd^z p^z q^z h^z vētrē iflatū mltū t durū cū lōga retētiōe mē struoz: t nō h^z motū sic ēbzio: q^z solūmō mouet t cadit ad p^zte decubir^z t h^z gñitatē mēbroz p^zpi q^z cū extenuatiōe toti^z corpis ē defectu appetit^z t iflatiōe māmillarū si annuā^z fuerit t vltra nō curat. Alia at curat cū mollificatis t puocanti b^z aboz: suz. vñ i puerpio l^z aboz: su mat^zri nafali ter dilatat^z potissimē in ei^z collo: t fet^z penit^z exiū faciēs ad b^z iō sine adiutorio medici meli^z t cū

expellit q̄ mola carnosā cū adiuto^o medici meli^o
 2. cit^o expellit q̄ mola carnosā ē adiu^o. q̄ in ei^o
 exitu nō cōcūrit illa. iō si mag^o fuerit ⁊ annuālis
 enticurabil^o iungat de die v̄ter añ ⁊ ret^o cū vn
 gueto de altea. **U** sic. **R**. vng^o dyaltea. **M**. i. me
 dulle cerui vl^o vituli vl^o vacce. 3. ij. arūgie anatis
 arūgie porci recēt. añ. 3. ij. seq^o olei de lilio. 3. ij. in
 corpore^o fil^o i modū vnguētū de sero i introitu lecti.
 balneet āchas suas i aq^o decoctōis isti^o. **R**. folioz
 malue bifinalue arthemēsie. añ. m. vi. pulegi^o ois
 gam. añ. m. iij. scis. fenug^o q̄ssati. m. ij. **R**. deco
 ctio mag^o ad p̄suptiōem 3° p̄ in q̄ balneet āchas
 suas renouet ista decoct^o de trib^o i trib^o dieb^o vl^o
 de duob^o i duob^o si t̄ps ca. fuerit. **C**ōn^o dū mtra
 bit lectū iungat cū vngueto dicto añ ⁊ retro. vel
 ēplēt cū modico isti^o empl^o. **R**. folioz bifinalue.
 m. ij. caricarū citrinarū bñ molliū. **M**. i. decoquat
 fontē siml^o p̄ diē ⁊ cōq̄ssent medulle vituli. vl^o vac
 ce. **M**. **R**. arūgie anatis arūgie porci recēt. añ. 3. ij.
 butiri sine sale. 3. ij. farine fenug^o. 3. i. f. olei am
 gdal. dul. vl^o olei malucensci. 3. i. seq^o olei d lilio. 3. ij
 misceat ⁊ icorpen^o i modū ēpl^o cui^o vna ps pōat
 de sero renouādo ip̄m sepiissime. **I**sta p̄nuet q̄
 busdā dieb^o donec mola descēdat bñ isen^o ⁊ ma
 nifeste cadat ad lar^o decubir^o. ⁊ tūc ē t̄ps vt puo
 cet ad exitū p̄ modū p̄ seu aborsus p̄tinuando
 supradicta sumat. ix. vl^o. i. p̄stas in introitu lecti
 masse seq̄nt^o. **R**. mirre. 3. f. storac^o calāre. 3. ij. ca
 stor^o. 3. ij. cinamo^o lauiē. añ. 3. ij. ⁊ f. p̄ficiat ē mel
 le f. massa de q̄ fiat p̄st^o q̄ dēt de sero vt dictū ē
 b̄ faciēdo sumat de m̄ae potū seq̄ntez. **R**. capilli
 ve. re. 3. i. terat fontē distēpet cū syr^o ros. vl^o cum
 modico olei amigd. dulciū vl^o cōis f. por^o def de
 mane. **I**sta duo fiāt q̄ttuoz aut q̄nqz dieb^o sero ⁊
 mane vt ē dictū: t̄sta p̄tinuādo sumat modicum
 aq^o ⁊ vini al. decoctōis botor marie p^o vespas añ
 cenā p̄ vnā horā. **R**. radiq^o botor marien. 3. i. con
 q̄ssat ⁊ decoq̄t i vino albo claro cū 3° p̄te aq^o sa
 uie distillate vl^o aq^o decoctōis ip̄i^o f. por^o: sumat
 mediū vitrū renouet q̄libet die vl^o salti d duob^o i
 duob^o dieb^o. **C**ōtinuādo istū potū sic dictū ē sus
 pen^o ista p̄tinuādo teneat ista collū m̄fīd sup̄m
 rad botor marien vl^o vnū de istis. **R**. galbani. 3.
 ij. effi al. 3. ij. icorpen^o fil^o fiat suppo^o ad modum
 gland cū filo i me^o exeq̄ndo oia ista puocet ster
 mutatio bis aut ter i die cū pul. seq̄nti. **R**. se. itas
 phisagrie se. nigelle. añ. 3. f. effi al. 3. f. 33°. al. 3. i.
 f. puluis subtil^o de q̄ suffiet ista nares. vl^o odorēt
 rad. yreos puluerē. nā q̄busdā potū suffic i ster
 mutatiōe. **I**sta oia fiāt q̄busdā dieb^o ⁊ nisi expel
 lat p̄ modū aborsus ista. q̄m^o vl^o q̄nqz dies ho
 nū ē cessare ab istis ⁊ recurrere ad illa q̄ dicent

i cura extractiōis fer^o mortui: q̄ illa sūt vltia in b
 casu. **I**sta tibi sufficiant p̄ cura mole matric^o car
 nose. **U** sic. **E**t si q̄ mlier molā m̄fīd hūozalē ē v̄
 tofitate habuerit grossa aliq̄li qd p̄z ex tūore v̄
 tris cū molli^o ⁊ rugitu aliq̄li. **C**ura h^o non sit
 cū puocant^o aborsus s̄ cū calefaciētib^o m̄ficē ⁊
 p̄sumētib^o v̄tofitate cōit tal mola iest mlierib^o
 q̄ nat alr p̄diderūt mēstrua. iō puoca^o mēstruo
 rū nō h̄z locū i talib^o nisi accidēt mēstrua p̄dide
 rit qd ran^o p̄tigit. v̄tat q̄ tal mlier diamiso dya
 triō pipēō se. seu decoq̄t filix c̄ro^o ⁊ pulegiū ē ci
 mino ⁊ ibi balneet āchas suas iungat p̄tes illas
 cū agrippa l^o cū oleo b̄ndictio l^o cū olo muscatelli
 no vl^o rute vl^o d lilio. **U** tat p̄ac cū q̄ i pasta cōmi
 sceat se. fen^o ⁊ aliq̄s calefaciat sibi panem ad i
 nas dū erit i mēsa. vitādo effas ⁊ oēs fruct^o dem
 p̄r ficub^o nucib^o ⁊ auelanis tofī ⁊ fistuq̄. v̄tat
 bono v̄no athosato. v̄tat sp̄eb^o sp̄alr cinamomo
 v̄tat exerci^o forti sp̄alr añ cibuz stuphe sicce eis
 cōpetit sto^o icūio: ⁊ h̄eat siltū seu filū cruduz in
 q̄n^o aliq̄ decoq̄t i aq^o cū cinerib^o put faciūt mli
 eres rustice ⁊ totū calim cōp̄ssū supra. m. applice
 tur i introitu lecti. nā istd bñ v̄z i p̄posito sirupādo
 cū oxelle s̄q̄llinco purgādo cū. 3. i. turbit^o albi. ⁊
 gūmosi pluenfati cū. 3. f. 33°. vl^o purget sepe ē de
 coctōe ista. **R**. vuar^o pass. mud. ab anst^o. 3. ij. thi^o
 epithi^o polipodij. q̄rt. añ. 3. f. aga^o. 3. ij. ⁊ f̄t b̄it^o
 3. i. 33°. anisi. añ. 3. i. f. decoct^o i q̄ dissoluat medul
 le cassie. 3. i. f. por^o. **E**t ista tibi sufficiant p̄ cus
 ra mole matricis hūozalis.

Esterilitate ⁊ de caus^o ipe

diētib^o ne mu
 lier p̄cipiat. **N**ō q̄ iste cāe intdū ⁊ v̄t p̄z
 se tenēt ex p̄te mlier^o. alitū l̄z raro se tenēt ex p̄te
 viri. p̄t qd d̄ ist^o posteri^o loq̄mur. **E** ac se tenētes
 ex p̄te mlier^o qdā se tenēt p̄n^o ex p̄te m̄fīd. qdā ex
 p̄te p̄ncipaliū mēbroz ⁊ totū corpis p̄nc^o. **E**t q̄a
 puatiōes p̄ h̄it^o p̄gscāt i errorib^o de aia vt tales
 cāe sterilitat^o ex p̄te mlier^o p̄gscāt. **N**ō q̄ cāe poti
 sime ⁊ p̄ncipales p̄ceptiōis q̄ se tenēt ex p̄te mlie
 ris sūt due i ḡne. vna ē retētiō sp̄mat^o viri cū tūis
 ānexis: puta cū sp̄mate mlier^o ⁊ s̄a. mēstrui supue
 niētē p^o h̄ōs nā sp̄ma^o d̄nt p̄currere i ḡnā^o femis
 vt dic̄ ras i suo p̄n^o. idē ga. i libel^o d̄ sp̄ma^o q̄ alr
 i aliq̄ n̄ assilaret ip̄i m̄fī. ex q̄ nihil assilans ex p̄te
 ip̄i^o s̄bitaret s̄baz fer^o. l^o salti n̄ p̄curreret: c^o op^o
 videm^o: q̄z alr assilāt i naso l^o i ocul^o. l^o i a^o mēbro
 ip̄i m̄fī l^o alicui d̄ suis philofop h̄ates d̄ict ille sp^o
 si p̄currit nēcio. b̄ bñ p̄sumāt aliq̄ mlieres dicen
 tes se p̄cipe aliq̄n sine aliq̄ sp̄mat^o emissiōe: q̄z si
 ne delicia nōbili. ⁊ sic p̄bi ⁊ medici sūt p̄cordes
 q̄z medici b̄ dicūt ⁊ asserūt ad facilem p̄ceptiōez

Alii autem de possibili potest fieri conceptus sine cursu talis spiritus ipsius mulieris. Sanguis autem menstruus necesse est percurrat per cursum spiritus per horas que soli deo innotescunt: nam nisi sanus purus a venis ipsius mulieris percurreretur spiritus mater non haberet mater sufficientem suam generationis ut est superius declaratum. Secunda causa potest et principalis conceptus se tenens ex parte mulieris est reservatio ipsius spiritus mater retenti: ne preter naturam corripatur. bene ergo concluditur recte speculanti quod causa male est et retentiōis. vel causa est mater alius corruptionis sunt causa potest et principales impedientes conceptionem ex parte ipsius mulieris. Causa autem male retentiōis spiritus mater sunt quatuor: in genere una est magis caliditas et lenitas mulieris seu est lubricitas et largitas propter mala complexionem est humiditas sine materia propter quod indiget appositione calidioris spiritus in forma suppositiōis. Alii vnguenti cum lana. vel in modum effusiois ut magis in se quiescat. explanabimus: nam mater dicitur esse nata aliter cum aliquo asperitate ut semine nate retineat propter istam causam magis accipit in fine menstrui quod superfluitatibus expulsi mater remanet cum aliquo asperitate sibi naturali et collum mulieris est magis calidum. Ratiō in suo potest. Alii causa male retentiōis spiritus mater in muliere est debilitas ipsius mulieris a generatione vel a tempore in se vel per colligatiam villorum et lacertorum intersecorum faciendum ad est clausione: ut ideo quibusdam mulieribus a generatione quod sunt rare et debiles preter nature. Si vero est a tempore quibusdam mulieribus deflorat ante etatem perfectam potest a viro completo propter percussiones violentas mulieris antequam veniant ad dictam etatem debilitat in se sicut oculi percussus in se debilitat quod non potest retinere lacrimas. Alii causa male retentiōis spiritus mater in muliere est durities labiorum intersecorum mulieris: nam ipsius iduratur non potest bene uniri nec per prius mater bene claudip actum coitus: et sic remanet quodammodo apta nam dicitur claudip quod vix acumet ac potest transire ut dicitur galenus. v. d. mor. Idem ratio in suo potest. Nam illa labia interseca dicitur facili iduratur a frigore extrinseco penetrante et subitrate sedendo supra lapidem. vel super terram vel a magis frigore pedum copulatur mater vel induratur a balneo aquarum parum cale ut contingit quibusdam mulieribus in primo puerperio tempore calido. Interdum iduratur ratione difficilis potest et violenta. Interdum iduratur sicut a percussione violenta in officio. in interseco ut in defloratione. in frequenter percussione ante etatem perfectam. Ratiō potest istum casum male retentiōis spiritus mater in toto potest propter quod docet ut cum lana armato cum quibusdam ab itra alijs. Quia causa male retentiōis spiritus mater in muliere est malus situs mulieris ut si declinat versus latius superius vel inferius ut in casu mulieris vel si elongatur a vulva quod trahatur supra resnes ut sit de possibili ab eisde causis in genere precipitatiois vel quod multum elongatur a coitu. idem vngues qui mar-

ritat ultra. xxiiij. vel. xxiiij. annu coit non accipit dicitur fa- cili. vel si elongetur a marito per longa tempora quod per plures annos: nam statim istis preter natura. in deficiente fundo. Idem non retinet spiritus mater in muliere nisi valde per modicum spiritus mater. Alii causa extrinsece potest superuenire que sunt cause male retentiōis spiritus mater in muliere ut coitus super coitum. Alii quod violenta descendit de lecto per coitum. vel violenta tercedit in domum ascendendo vel descendendo. Alii quod ipse mater coreat saltando modo virili. Per ergo tibi quod nec que sunt causa male retentiōis spiritus mater in muliere que sunt causa que mulier non accipit. Causa vero corruptionis spiritus mater in muliere se tenentes ex parte mulieris sunt due in genere. una est mala per multum excedens causam. frigiditas. hu. Sic simplex vel composita cum materia. vel sine: ut plim sunt cum materia in eis percauo vel in venis assistentibus propter menstruum in parte retenti. nam ex ipsa materia calefacit coiter. Et aliqui refrigeret et huiusmodi ultra debet ut propter quod plures ex ipsis magis appetunt quod dato quod mater sunt in parte frigida: quod calefacit preter naturam eleuatur fumus calidus facies ad hunc per excessum menstruum refrigerat et exsiccat et per prius minus appetunt ratio in suo potest. Alterum fortior causa et magis occurrere corruptionis ipsius est mala complexio humida simplex vel composita suffocans ipsam: sic videmus in terre nascentibus quod suffocant ab excedente humiditate ut declaratur galenus. v. aphor. super dicitur ypocho. plim. lod. Mala autem per caliditas vel multum sicca ipsius mulieris potest esse simplici ter causa corruptionis spiritus mater ut sit in muliere colerica multum ruffa vel magis. Et maxime quando mulier percurrat in lapsu cum viro: nam si spiritus mater excedat in calore vel siccitate citius corrumpet in muliere multum calida. Idem erit dicitur cedum si percurrat in alio lapsu. propter quod quasi in infirmo unum est faciemum dicitur de ordinat quod colicus nubatur cum flatibus et ecotra. turpis cum pulchre et ecotra aquilini cum sima et ecotra. nam prietas in complexione et compositio facit ad facile conceptionem et ad maiorem dilectionem propter obedientiam: sic veniunt in uniformitate morum: quia mulier per. et mulier inuigat yracundiam colerici et ecotra. idem magis mutuo se diligunt. Alterum ad tale corruptionem spiritus mater in muliere facit mala per frigida et humida cerebrum. aliqui et alium principatum et totum corpus potest. idem dicitur ratio in suo potest quod mulier cum glauco et subalbidum oculi non est apta ad concipiendum sic sunt mulieres cum nigris oculis in quibus est maior et melior caliditas in corpore et in membris. subdit quod ex his ebriose non sunt apte ad concipiendum dicitur facili. Si vero mala per frigida et sicca principa in membris et totum corpus in muliere facit ad tale corruptionem spiritus mater in muliere quod mater non est fortis vni nec tales sunt spiritus mater vniotus debile cum paucis spiritibus: nam sic in testiculibus bene complexionatur est ut generationis boni et vniotus spiritus mater

ita i spmā^e bo^o et vtuoso ē vt^r gñatia fer^r ē vtute
gñatia ipi^r mñq^r Et si ista deficiūt sp^a de facili cor
rupit p^r qd^r d. raf. i suo p^r q^r mñ vtēs acetos^r l^r
si fuerit p^r calāitā^r et mñicie nō p^rcipt. Seda
cā i gñe corruptōis spmā^r i mñice est mala cōpō
ipi^r mñiq^r i sua^r suba^rputa q^r ē densa et spissa et p^r
guis vltra sui naturā et cū venul^r p^ruul^r nā cū tali
mala cōpōe san. nō p^r ibidē fluere devenis ipius
mñiq^r p^r actū coit^r q^r sunt stricti^r secūdina po
terit ibidē colligari. q. apb. cōmento illi. q^r cū q^r
frigiditas et densitas et c. vñ flux^r san. a venis dictis
ad ipaz mñice p^r actū coit^r ē de nēcīte p^rceptiōis
q^r al^r spmātica mēb^r nō habet matiaz suffici
entē sue gñatiōis vt ē sup^r dictū. Et sic sil^r sper
mata nō poterūt fermetari nafal^r put debet^r p^r
pter qd^r nēcīo corrupit. iō dīc^r p^ro. et ga. v. apb.
q^r sup tali cā dubiosa q^r mulier suffumiget^r cum
aromatib^r cū emboto pānis bñ inuoluta ne fu
m^r exten^r effundat^r ad os et nares: et si bñ inuolu
ta pānis odor et sapor trāscit ad os et nares si
guā ē q^r ibi nō ē illa cā sterilitat^r et cōtra vt in se
n^r dicet. ¶ Tu dices iste cāe corruptiōis spmā^r
coincidūt in idē cū caus^r male retentionis sper
mā^r i mñice: q^r si sp^a corrupat^r si retinebit^r i mñice
q^r p^retia definet ipm abire v^r expulsua expellet^r
et sic icidet i caus^r male retētiōis spmā^r. Dicēdū
q^r nō coincidūt i idē: q^r i caus^r dīc^r male retētiōis
spmā^r retētia mñiq^r peccat i actōe sua et errat: q^ra
nō retinet matiaz talē p^r gñatiōe fer^r. s. stannb^r
caus^r corruptiōis spmā^r iam dīcīs tūc si in die
bus aliqb^r et horis corrupat^r: nō errabit p^retia
si definet ipm abire: q^r gñata rōne eius qñtatis
nec expulsua errabit in actiōe si illud corruptuz
expellet in citata a qñtate corpis corrupti acqñt
cōiter malā qñtate vt clusuz ē dīcīt ga. 6. d. in
ca. p^r. q^r p^retia gñat^r et incitat^r venire in actū
rōne qñt^r sicut expulsua rōne qñtis. et sic p^r tibi q^r
stātib^r caus^r corruptiōis magi detinet^r: q^r corrup
tū i tpe pñr expellit. ¶ Lāe vō se tenētes ex pte
viri ne mñier p^rcipt sunt. x. et vltra vt ponit raf i
suo p^r. Quedā se tenēt ex pte genitaliū pñr: vt
q^r testiculū multū pui et frigidi et siccī a gñatione
v^r a tpe ex appropiatiōe intūs vel exten^r opij v^r
cāphore et silū. v^r q^r fuit sibi testicul^r maior inci
sus i cura rapture. vel ei^r dūdim^r fuit in magna
pte psumpt^r cū cautio ei^r cura. vel fuit incisus i
pitoneon p cura lapid^r: nā l3 qdē illoz aliql^r eris
gāt nō sufficiēter nec debite spmatifant: quia va
sa spmā^r in pte fuerūt lesa et debilitata saltū in pti
bus colligat^r vt dīc^r Raf i suo p^r. p^r qd^r steris
lisat. Vel q^r caput veret^r ē nimis curuū p^r ei^r

magnū ligamētū: nā tūc nō eijē spma de directo
in agro nature: nā ex b^r vga viril^r ledit^r in actione
sua: sic lingua ledit^r intēdū in sua actiōe ex suo li
gamēto vt dīc^r raf i suo p^r. vel q^r patit^r gomoz
reā incipētē vel firmā seu festinā semis emissio
nē in actu coit^r: nā q^r si puenit cū muliere i emise
sione spmā^r. iō matia illa nō p^r tūc eē bñ fermen
tata in testicul^r ex sua anticipatiōe mñier nō cōce
pit: nā emissio spmā^r viri d3 subseq^r emissionem
spmā^r mñier^r tūc coagulāt^r. Raf i suo p^r. mñi
iuuēnes colici sanguinei labūt in b^r p nimio calo
re genitaliū dilatāte vias illas vasoz spmā^r p^r
qd^r festinat ei^r ex^r. vel q^r vga ei^r ē mollicata q^r
sufficiēter nō p^r erigi nec extēdi p^r qd^r nō p^r eā
p^rgnosce. vel q^r vir ē eiusdē cōp^roms cū mñier
q^r spma calū nō gñabit i mñice cala multū: nec
frigidū in friar^r et sic de alijs. raf i suo p^r. et Bā.
v. apb. Vel q^r ē multū coitū^r q^r tūc spma nō est
bñ pfectū nec spumofuz: p^r qd^r nō est sufficiēs
gñatiō: imo de facili corrupit. sil^r ē cā ex^r sper
mā^r a mñice p^r aptiōem et p^ruisionē. v^r q^r vir
ga ei^r ē nimis lōga tāgēs mñice in fundo intēduz
tales cāe ipediētes p^rceptiōez se tenēt ex pte pñ
cipaliū mēbroz ei^r vt q^r fuit vulnerat^r in capite
retrō aures: et habuit venas iuueniles icifas: et c
matia spmātica nec spūs aiales nō pñt descen
dere ad testiculos. vel q^r cerebz ei^r ē nimis frigi
dū et hūidū tūc spma ei^r q^r descēdit p pte a cere
bro nō ē sufficiēs ad gñatiōem. Bō. ebrioli vel se
nes a senio vel pocōnati cū opio camphora et si
milib^r nō gñant raf i suo p^r. ¶ Notū ē recte
speculāti q^r in sterilitate mñieris pñca paties ē
ipa matix. aliqn p se. aliqn p colligatiā: q^r venit
qd^r vēire si d3 fm naturā. vel ab ipoviro mala qñ
tas cū matia. vel mal^r ei^r fir^r. vel nō venit qd^r ve
nire d3 fm naturā. puta spma naturale bñ cōple
xionatū et p^r bōa a pñib^r colligat^r. Et ē pa^r cōit
official^r in receptaculo vel in situ. verū de possibi
li est pa^r pñis interdū: et est nocumētū pñci^r ge
neratiue mñicis talis sterilitas ex se vel vicio pñ
um colligatarū p morbo descripto ē pa^r gñatiue
matricis quia morb^r descriptus infert pñcipal^r
nocumētū tali generatiue matricis.

istis clarificatis Cura tibi
patescit.
Prius autē q^r in cura pcedas scire et considerare
oportet an talis sterilitas sit ex pte mñier^r ex pte
viri et si sit vicio genitaliū vel pñcipaliū. Et scire
oportet cām in specie talis sterilitat^r: q^r cura in b^r
diuersificat. Primo autē succurram^r causis male
retentiōis spermatis in mñice ipediētib^r p^rceptis

onē. ¶ Si aliq̃ mulier ergo nō cōcipit eo q̃ spera
nō retinet ex magna lubricitate et largitate mē-
cis q̃ casus plib⁹ ptingit vt patescit: q̃z exit post
vna hora vel statim vel circa incedēdo p domū. vlt
descēdendo per gradariū imo alii et pluries des-
cēdendo de lecto et nō hz os matricis hūidū: de
q̃ sit cura: nec plenū hūiditab⁹ put hnt i mala
cōplone fria et hūida mēcis de q̃ inferius dicē⁹
in sequētib⁹. nec hz querelas p̃cipitatiōis nē al-
tenus mali situs mēcis et habet mēstruū suffici-
ens et nō p̃lificauit alias: nec fuit deflorata ante
t̃ps. vñ q̃a talis lubricitas mēcis cum largitate
sui officij mirin⁹ est sine ma⁹: eo q̃a in tali nō ē
ma⁹: nō nō indigēt reb⁹ euacuātib⁹: s̃ sola p̃mu-
tatiōe et approximatiōe calorum stipticorū ad re-
mouēdū illā malā cōplonē hūidā sine ma⁹ia.
vt dicit ras in suo p̃t̃ in fine capli. Suffumige-
tur sic p̃ triduū sero et mane cū emboro p̃ mun-
dificatiōem et ablutiōem de mēstruis. R. boli ar-
mēci rub. 3. f. nucis cipressi. 3. vi. storacis liquide
qd̃ sufficit ad incorporādū fiant trocisci pōdes
remes. 3. i. f. El el cū istis. R. baccarū lauri. 3. f.
nucis cipressi. 3. i. storacis liq̃de. 3. i. misceantur et
addatur mell⁹. qd̃ suffic̃ ad incorporādū fiat troci-
sci vel p̃ll⁹ pōderates. 3. i. f. El sic. R. mirre. 3.
v. aloē. 3. i. baccarū lauri. 3. ij. misceant̃ fiat siles
trocisci: quo facto fiat pessaria ista et teneat vnū
renouādo sero et mane p̃ tres vl. iij. dies p̃ mun-
dificatiōem dictā de mēstruis. R. croci spice añ. 3. f. alumi-
nis. 3. f. nuci cipressi. 3. ij. gallarū. 3. f. baccarū
lauri. 3. ij. storacis liq̃di. 3. i. incorpēnt om̃ia in mo-
dū vnguētū cū modico olei nardini. vel anceri ap-
ungic: ista om̃ia sunt de interiōe ras in suo cōt̃.
Primitro. de arsenico bene sunt ad p̃positū int̃
alia mibi placēt. Paupib⁹ mulierib⁹ i q̃b⁹ sper-
ma lubit infra paucas horas post coitū ponit̃
si nō habēt querelā p̃cipitatiōis vel alteri⁹ mali
situs matricis: nec hnt os mēcis hūidū de quo
sit cura iponun⁹ cū melle de pipe lōgovl⁹ d alijs
vel de cardamo⁹: q̃z nō indigēt nisi exiccandē cū
aliquali calefactiōe et nō euacuatiōe facim⁹ sic.
R. allioz. 3. ij. p̃teratur et distēperat̃ cū alijs duab⁹

b⁹. 3. olei sisamij vel sambuci vel lilij et addat̃ aq̃
qd̃ sufficit ad decoquēdū supra prunas fiat des-
coc⁹ vsq̃ ad cōsumptiōem ipsius aque: et cū hoc
supponat̃ de lana nō abluta in pfundum et inun-
gat in pectine cū oleo sambucino. hoc f. q̃busdā
dieb⁹ specialiter post mūdificatiōem dictā. naz b
est mirabile in hoc casu et in q̃cūq̃ cā male retē-
tionis sp̃matis et corruptiōis Ras in suo cōt̃
vel illud facim⁹. R. cardamōi. 3. ij. f. gallarū. 3. f.
fiat puluis subtil⁹ vt alcohol colat⁹ cū sindone in
corpore et cū modico olei sambuci vel lilij qd̃ suf-
fic̃ p̃ modū sief. vel vnguētū liq̃di de q̃ imponat̃
tepidū cū lana nō abluta infra matricē p̃sumari
omib⁹ dictis et alijs p̃cedētib⁹ vl nō p̃cedētib⁹
iponat̃ de hoc. R. mell⁹. 3. ij. pipis longi. 3. ij.
gallarū. 3. f. puluerizent̃ subtiliter vt alcohol: et d
hoc tepidū ponat̃ infra mēcē p̃ triduū p̃ mūdī-
ficatiōem dictā. ¶ Consequēt̃ añq̃ coeat iponat̃
p̃tinue p̃ duas horas ante i matricē istud. R. pā-
nū linēū subtilissimū infundat̃ in aq̃ in q̃ sit dis-
solutū et bulitū alumen plume: p̃r sup̃spargatur
et inuoluat̃ in pul. seq̃nte et ifra vuluā itromittat̃
R. cyperi cassilignee. añ. 3. ij. gallaz. 3. ij. f. pul-
uis subtilis vt alcohol et iponat̃ vt dictū ē. Que
dā hor̃ bene valent in causis alijs male retētiō-
nis sp̃matis et eius corruptiōis vt infer⁹ dicitur
Aliq̃ loco hor̃ iponūt̃ cū lana i mēcē i pfundū
p̃ duos aut tres dies post mūdificatiōem de mē-
struis et ablutiōem cū vino decoctiōis cardamōi
baccarū lauri. añ. p. i. de coagulo lepori dissoluto
cū olo viol⁹ vel sambuci sisamini vel linij vl lilij:
q̃z multū p̃fortat̃ retētiū mēci. Et dant illis die-
bus et alijs in potu in introitu lecti modicū strā-
sura ebori cū modico vini: est em̃ magni nuamē-
ti a tota natura spe⁹ Ras in suo p̃t̃. Et aliqui
dant mō sili in potu vel in p̃ll⁹ de dicto coagu-
lo. et aliq̃ p̃miscēt̃ ponūt̃ duas p̃tes coaguli lepo-
ris. et tertiā partē rasurē ebori faciūt̃ p̃ll⁹ cū vi-
no et dant ante cenā p̃ horas. 3. aut quatuor. vel cir-
ca t̃nb⁹ aut quatuor dieb⁹. post istos dies interro-
ga si in aliq̃ sentit meliorē retētiōem sp̃matis: naz
si sentiat et nō p̃fectā reit̃era illa que dicta sunt a
lijs tribus aut quatuor dieb⁹ et postea diuinitas eā
ex toto cessando ab om̃i medicamie p̃ alias quā-
or dies: et stet cū marito put lex et deus precipit.
Quib⁹ diebus transactis sili modo it̃roga cā:
si sentit aliquatē aut nullā reparatiōem in reti-
nendo sperma: q̃z si nullā sentit scias q̃z nō veni-
sti ad cām impedimētū. volue ergo solū si aliq̃lē
sentit licet nō p̃fectā bonū signū est. diuinitas ve-
nire iterū mēstrua añq̃ vlt̃erius agas: q̃a forsan

tu impedire naturā in sui actiōe: s talis mliertes
neat iterū regimē suū q̄ vtratur vino rubeo bene
maturo: q̄ facit ad ipregnatiōem: sic vinū subti-
le et albū ipedit. Itaq̄ in suo p̄tē vitabis carnes
porcinas et apūgias offas liq̄das remollitas
sedere supra terrā et lapides. ¶ Et si aliq̄ mulier
nō p̄cipiat eo q̄ sp̄ma nō retinet ex debilitate ma-
tricis a gñatiōe: et p̄tingit q̄busdā mulierib⁹ delica-
ta et rare et delicate cōtecture, vel p̄tingit b̄ ex de-
bilitate matricis a tpe in se et in vīf suis et laceris
intrinsecis faciētib⁹ ad ei⁹ clausiōem post actum
coitus vt p̄tingit puell⁹ deflorat⁹ ante p̄fectā eta-
tem: nāz ex p̄cussionibus violentis et frequētat⁹ aī
etate p̄fectā partes ille debilitant⁹. et sic bene nō
clauduntur post actū coitus: q̄d patet q̄ parum re-
tinet post actū coitus. Et scitur q̄ fuit deflorata
ante perfectam etatem. verū opinat⁹ a q̄busdāz
et bene q̄ pluries p̄currat cū ista debilitate re-
tine durities labioz intrinsecorū matricis p̄p̄t il-
las p̄cusiones violentas p̄p̄t q̄d illa q̄ dicitur
in articulo sequēti in cā male retēdis ex duricie
labioz intrinsecorū habēt locū in ista cā debilitat⁹
matricis in debilitate ergo matricis a gñatiōe in q̄-
busdā mulierib⁹ a tpe vt p̄tingat q̄busdā mulie-
ribus defloratis ante ips⁹ p̄fectū stup̄et matricis
q̄nq̄ aut sex dieb⁹ sero et mane cū sequētib⁹. Rē
mirre storac⁹ liq̄de galbani añ. 3. i. terant⁹ et misce-
ant⁹ fiant troisci pōderates. 3. i. f. suffumiget⁹ p̄
pausam. p̄r imponas de oleo balsami cūz lana
nō abluta infra matricē in pfundū: loco illi⁹ im-
ponas de oleo de lilio tepido et inungat⁹ in pecti-
ne cū oleo sambucino vī lili⁹ oleo muscatellio
loco horū ponas de isto sief cū lana. Rē. ligni bal-
sami. 3. ij. been musci. añ. 3. f. blacte bifancie. 3. i.
puluerisē subtiliter vt alkool et incorporet⁹ cū
oleo balsami. si nō habes cū oleo sambuci. vī cū
oleo muscatellio: loco horū ponas oleū de lilio: et
fiat sief in modū vnguētū de q̄ imponat⁹ cū lana
Loco horū facta suffumigatiōe imponas cū lana
de felle colūbi triplata q̄titate olei nardū vī olī
sambucini olei muscatelli. vī imponas cū lana
de alijs cōtritīs et distēperat⁹ cū oleo sambucino
coctis vt statū dictū ē i debilitate mīriq̄ a lubricita-
te ei⁹ vī de coagulo. postq̄ hoc fecer⁹ q̄nq̄ vī. 6.
dieb⁹ cessa ab omī medicamie: et assistat marito
suo p̄ alios. v. vī. vi. dies. s añ cenā p̄ vīā vī duas
horas da sibi modicū de rasura ebor⁹ cū modico
vini boni: vel da sibi tres vī q̄tuor pīffas factas
de coagulo lepori⁹ i duab⁹ p̄tib⁹: et i tertia de rasu-
ra ebor⁹ b̄ p̄muet p̄ illos. v. aut. vi. dies. Et anteq̄
coeat sp̄ imponat p̄ duas horas i mīrice pānū line-
um subtilissime infusum i aq̄ alijs et sinapifatu

cū puluere dicto vt est dictū in reparādo lubrici-
tates matricis in p̄cedētib⁹. post istos. v. vel. vi. die-
es interroga ipsam si sentit maiore retētiōe sp̄-
ma: q̄a si sentit p̄tinua supradicta p. vij. vel. viij.
dies vltra nō vsq̄ q̄ mēstrua iterū transiuerit. Si
nō sentit in aliq̄ maiore retētiōem spermat⁹ tunc
opimandum ē q̄ cā pot⁹ illi⁹ male retentionis
erit durities labioz intrinsecorū mīriq̄ phibētū clau-
sione ipi⁹. nā durū cū duro nō p̄t bñ vniri. et via
illa nō p̄t bñ claudiri: et iō necio ex sp̄ma de mī-
ce: tūc est recurrēdū ad remedia q̄ statū dicent⁹:
p̄ illa duricie labioz intrinsecorū mīriq̄. ¶ Et si ali-
q̄ mlier nō cōcipit eo q̄ sp̄ma nō retinet p̄p̄t du-
ricie labioz intrinsecorū. m. q̄d p̄z q̄ p̄ puerpiū sp̄-
ma nō retinet nec p̄ p̄ns p̄cepit: imo sp̄ma statim
exit: q̄ matricis nō claudit⁹ p̄p̄t duricie labioz di-
ctā a frīo subitrate forti i puerpio et p̄ incedēdo
p̄ domū. vel balneādo i balneo nō bñ calō añq̄
matricis eet bñ p̄solidata. Et nō h̄z q̄relā p̄cipitati-
onis vī alter⁹ mali mor⁹ mīriq̄. vī b̄ p̄tingit sine
puerpio talis durities illoz labioz ist⁹ q̄ fuerūt
deflorate añ ips⁹ p̄fectū vt ē sup̄ declaratū p̄p̄t
p̄cusiones violentas matricis fiat suffumiga-
tione troisci statū dicti p. x. vī. xij. dies sero et mane. Rē.
mirre storac⁹ liq̄de galbani añ. 3. ij. p̄terat⁹ et dissol-
uat⁹ et fiat troisci cū vino pōderat⁹. 3. i. f. facta suf-
fumigatiōe imponat⁹ cū lana nō abluta. de isto sief
p̄ modū vnguētū. Rē. armo. 3. vī. croci. 3. ij. spice-
coron. regie. ana. 3. i. folij cardamōi. añ. 3. i. vitelli-
oni cocti. 3. ij. adipis anceri. 3. i. olei nardini. 3. f.
misceat⁹ in modū vnguētū d̄ q̄ supponat⁹ cū lana
facta p̄fūatiōe p̄ mūdificatiōem et lauatiōem a
mēstruis lauet⁹ cū vino decoctiōis baccarū lauri
et cardamōi. añ. m. f. vī imponat⁹ d̄ b̄ vnguētū cum
lana. Rē. seq̄ olei de lilio. seq̄ olei d̄ semib⁹ bdellij
añ. 3. f. storac⁹ liq̄de galbani oppopōd armoniaci
añ. 3. ij. adipis anarū vī galine re. 3. ij. gūmī cum
paucō vino dissoluūt q̄bus nō valde mollificet⁹
alia admiscēt i mortario donec p̄ modū vngue-
fiat deinde coitu vtrā p. v. vel. vi. dies. Itaq̄ i suo
p̄tē: s q̄diu fuit cū marito sumat añ cenā p̄ duas
horas de rasura ebor⁹ cū modico boni vini. vī su-
mat pīffas eodē tpe. 4. vī. v. de duab⁹ p̄tib⁹ co-
aguli lepori⁹ et 3^a p̄te ebor⁹. et si videt tibi anteq̄
coeat imponat per duas horas i matricem pan-
num lincum subtilissime infusum i aqua dis-
solutionis alumis iameni seu plume superasper-
so puluere superius dicto in cura male retēti-
onis spermat⁹ ex lubricitate matricis. ¶ Et post
illos dies interroga ipsam si vltra solum reti-
neat sperma q̄ si sic bonuz signū est et ecōtra m̄

teram pcedas mō sili p aliq̄s dies lōgeti a men
struo ⁊ ex cā. Aliq̄ habet p secreto q̄ in om̄i ma
la retēde sp̄matis ex aliq̄ triū cāram dictarū su
mār p. xv. post mēstruū assistēdo cū marito medi
am coclear matriq̄ lepori exsiccate spaciose i fur
no ⁊ subtiliter puluerisate cū modico vini odorē
feri credo q̄ v3 a tota natura speci^a in om̄i cā i
pediēte cōceptiōem pterq̄ in mala situ matricis
ipediēte pceptiōem multa sunt remedia dicta i
caus alijs male retēdiōis q̄ valēt aliq̄l in b casu
¶ Et si aliqua mulier nō p̄cipit eo q̄ sp̄ma non
retinet pp̄t malum situm matriq̄: q̄ ē torta ad
vñū latus ⁊ cōiter ad latus sinistrū qd̄ demon
strat q̄rela m̄leris ⁊ nō retinet p hōras ip̄m sper
ma: ⁊ aliq̄l plangit vel gūatur in cōitu pp̄t vior
lentia quā fecit vga collo matriq̄ cuz torto curet
p̄us p̄cipit^o put est sup̄i^o dictū: verū q̄ cuz tali
cōtortioē cōicat dolor m̄ricis cōiter se extēdens
ad lat^o ⁊ ad corā ⁊ fit a cā fria inungat vole pe
dū cū oleo actu calō sambuci v^l nardio v^l musca
tellino vel de euforb. vel q̄. 3. f. euforbij addat in
q̄rē. i. olei sambuci vel lilij: nā p colligatiā calefit
matriq̄ ⁊ genitalia sic eoz infigidatio infigidat
matriq̄ rā in suo p̄tineēte vel fricet vole pedum
cū b. p̄. p̄. 3. f. euforbij. 3. ij. p̄. p̄. 3. f. p̄. p̄. 3. f.
⁊ distēpent cū modico vini: ⁊ cū b vole seu plan
te pedū fricent de sero ⁊ supponat cū lana infra
m̄ricē aliq̄ de hoc. p̄. pulueris subtil^l cardamōi
3. ij. olei sambuci. 3. ij. misceatur: ⁊ de b cū lana i
fra matriq̄ iponat: nā calefacit m̄ricē valde: ⁊ i
citāt ad cōitū. Idē fac mel si supponat cū lana
cū modico 33. aut pipis lōgi vel alij^o incitat coi
tū ⁊ calefacit matriq̄ ⁊ ad educēdū illas supflu
itates flāticas de m̄rice q̄ faciūt illam p̄tortioē
seu sp̄asinū matriq̄. fiat istud sies qd̄ iponat cum
lana infra matriq̄. p̄. pulpe coloquintide. 3.
ij. cinamomi. 3. i. olei sambuci. 3. ij. misceatur vel
fiant pessaria in modum glandis in panno de se
rico muoluta quoz vñū teneat p vñū diē natu
ralē. ⁊ f. clistere c̄ptuz ad b. p̄. radicis cipi. 3. ij.
m̄ricē. 3. i. f. decoct^o v^l q̄ ad p̄sumptiōez medietas
tis. deinde addat pulpa coloquintide nō pulueri
fate. 3. ij. coquantur bñ ⁊ colātur ⁊ accipiāt. 3. iij.
de decoctiōe f. clistere i m̄rice. alia portio p̄serue
tur: ⁊ f. aliud clistere 3° aut 4° diē. ¶ Et si aliq̄
mulier nō p̄cipit eo q̄ nō retinet sp̄ma pp̄t casū
m̄rid ad inferi^o qd̄ demonstrat q̄rela ip̄i: ⁊ qdam
res p̄mitiue: q̄ fuit ligata sub vmbilico. similiter
q̄a nō potest coire nisi prius expellat vñā quā
do manus vult eam tangere de facto. ista q̄rela
male pōt reparari. potissime si duas vel tres mē

ses transuerit: purgetur ⁊ ventosetur sub vmbili
co vt est superius dictū in ca^o pp̄rio. Et si aliqua
mulier nō cōcipit quia nō retinet sperma: q̄ ma
trix trahit supra renes qd̄ demonstrat querela an
charū cū modica dilectatiōe in cōitu f. cura put
est dictū in cura p̄cipitatiōis m̄ricis fiat sies de
pulpa coloquintide statim dictū ⁊ clisteriset ⁊ tra
hant ad partē anteriorē cū ventosis magis s̄b
vmbilico. ¶ Aduerte q̄ in om̄i mala cōplēe fria
⁊ hūida. ¶ valet impō cū lana infra m̄ricē olei
balsami p se vel cū puluere sup̄i^o dicto de ligno
balsami ⁊ alijs put est sup̄ius dictū in mala retē
tione sp̄matis ex debilitate matricis dictū. Silr i
positio feli colūbi cū oleo nardino vt est superius
us ibidem dictum de oleo lino cū lana. Et inun
ctio ab extra vt est dictū ibidē cuz oleis. ¶ Et si
aliq̄ mulier nō cōcipit q̄ non retinet eo q̄ habet
cōitū post cōitū ⁊ supra cōitū pp̄t qd̄ sperma ex
pellit sili sp̄ma tale nō est bene p̄fectū nec dige
stū. iō de facili corripit vt inferi^o dicem^o pp̄t qd̄
iuuenes. xvij. annoz vel. xx. tardius p̄ficat. Id
cesset talis iuuenis ne ip̄az tangat nisi de tribus
in tribus diebus expulsi supfluitantib^o. ⁊ si sper
ma nō retinet in m̄rice pp̄t violentia mor^o post
cōituz euitet talia quia quiescere remediū est
¶ Et si aliqua mulier nō concipit quia sperma
viri corripit in matrice a mala cōplēe frī
gida hūida. m. cū matia p̄r expellit: qd̄ patet
q̄a talis mulier sentit frigus in matrice. ⁊ habet
os matricis. p̄r hūidū ⁊ plenū hūiditibus
interdū fetidis: ⁊ male purgat de eius mēstruo:
⁊ illud est male coloratū ⁊ parum delectat in co
itū: ⁊ ē habitudis flāticē discolorata aliquantū
⁊ habet vñas flāticas ⁊ retinet sperma per diē
cōmunitē: ⁊ vltima: quia per duos aut tres dies
aliquando in quibus dictū sperma corripit: po
stea expellitur a vñute expulsiva excitata: quia i
eius corruptione acquirit malas qualitates: p̄
pter qd̄ nō errat dicta virtus expulsive in actiōe
sua: vt est superius declaratū. Ista mulier teneat
regunē exsiccatiū vitabit ⁊ sp̄al^l remollitas
fructus frīos vt poma pira pruna cerasa. vñā s̄b
tilia s̄z vtatur vino rub. grosso bene maturo mel
licrato per. xv. dies de mane tepido sine alia mi
xtura. p̄. corticis rad. fen^l petro ap̄ ij raphani a
choi. ana. 3. ij. radicis ciperi. 3. i. anisi maratti a
meos semis s̄zeleos. ana. 3. ij. baccarū lauri. 3.
f. absinthij pulegij origani calamēti. añ. 3. f. mel
lis albi despumati quart. i. f. fiat mellicratum be
ne clarificatum ad. p̄. ij. renouetur de q̄nq; in. v.
diebus: dum vtetur isto mellicrato imponat in

matricis cū lana nō ablata de yfopo hūido seu d
 succo lane non ablute. vel imponat de oleo fabu
 ci cū modico cardamo. q. multū calefacit vuluaz
 ff. olei sambuci. 3. iij. cardamo subit^m pfluert^r
 vt alcohol. 3. i. mifceat. loco isti olei potes pone
 re de oleo muscatellino f de lilio vel de lino. vel i
 ponas cū lana de oleo balsami. q. calefacit mīcē
 et apit opilatōz. **¶** Expedito mellicto p. xv. dies.
 vel circa: purgat. ff. adūte q. nō debes eā purga
 re cū fo. nī nec violēta medi^a nec i aliq. lapso mīd
 purget^r g. cum. 3. 6. bñdicte dissolute cū mod^o vi
 ni albi et sumat i matutis et dormiat si velit aliq.
 tulū. f. capiat de agarico electo. 3. iij. et f. 33° anisi.
 añ. 3. i. ff. modica decoctio cum modico mellicrati
 ff. potus deē in auroza. vel denur. 3. i. turbit^r albi
 gūmofi cum. 3. i. 33°. cū modico brodio caulū ru
 be. vel cicerū rub. pñr vadat ad stufam sto^o ieiū^o
¶ Et veniam^o ad purgatōnes pticulares mīcis
 imponas lanā cū isto si ef qd est multū laudatū
 a rasi in suo continente ad purgādum aquaz de
 mīce si iponat bñ in pfundū mīcis. ff. plpe
 colloqñt de grosso mō puluerizate. 3. iij. interior
 cynamo. 3. iij. ff. pul. q. incorpēt cū vino dulci co
 cio vel cum vernacha: vt sic competeret liquiduz
 vel cum oleo sambuci disimpet illo mō suppōa
 tur. **¶** Posses etiā facere de isto puluere popias
 cū pāno de serico rarissimo i grossitudine auellāe
 gñe cū filo in capite et tenere p noctē et vlt. post
 ea innouare. put videbit discretōni tue fin effec
 tū quā inducet. **¶** Istis expedit si matrix nō fu
 it bñ purgata de tali ma^a hūida sordida cū istis
 clisterizet ipa cū decoctōe pulpe colloqñt de qd
 ē de vltimā remedij in casu isto et silr in mīce
 pingui et spissa de cur^a cura statim loqñmur. **¶** Ras
 in suo cōtinēte. **¶** ff. cipi. 3. iij. mirre. 3. i. pulpe co
 loquind grosso puluer^o. 3. iij. bdellij. 3. f. ff. deco
 ctio in. ff. i. et f. vsqz ad ff. i. **¶** Et de ista decoctione
 fiat tria clisteria sic p tres dies de. 4. 3. recipiat p
 mīcem et teneat qñ poterit tenere. Istis expe
 dit qescas ab omī ope quicqz vel sex dieb^o. pñter
 fac pfumigatōes supius dictas d trocisc^o faci de
 murra storace liqda et galbano equis prib^o. pñf
 imponas infra matricē de ist^a q dicta sūt i mala
 retēione spmā ex debilitate mīd. f. de felle colū
 bi cū oleo nardino. vel de alijs contri^a et testis ē
 oleo sambuci vel de coagulo vel de oleo balsa^o.
 vel de oleo de lino. et sumat añ cenam vel de ma
 ne de rasura ebori cū vino vel de coagulo lepori.
 p se vel cū vna pre eboris in pñ ante cenā et ē di
 ctum i cura male retētōis spmā ex debilita^a ma
 tri^a postq hoc fecerit. vi. vel. vij. dieb^o: cessa ab oi

medicamie. Alijs aut. v. diebus et assistat marito
 suo ist^a diebus et imponat i mīce p duas horas
 anteq coeat pānū lineū infusum sup^o dictuz si
 napizatū pul dicto in cura debilitat^r retētūe ma
 tri^a et ei^a debilitate et lubricitate. Post istos dies
 interroga ipam si sentit maiore retētōem spmatis
 nec in se maiore repatōem illius fritat^r et humori
 ipi^a mīd. nec si os mīd est plenū hūiditau^o. p
 ut solebat repa^o non videt tibi ppleta ff. istud de
 pñlio ras i suo pñe^o. ff. gallaz mirre cipi cassi
 elig^o pipis lōg. spice. añ. 3. f. ff. pul subtil^r vt all: o
 hol fiat popie ad grossitudinē auellane bñ gñe ē
 pāno rar^o de serico cū filo in cauda teneat de
 nocte añq coeat. loco isti^a pāni dicti sinapizant
 de puluere supradicto. nam iste popie bñ valent
 ad fritatem et hūiditatē et largitatē necnō ad se
 torē matricis. **¶** Ras i suo pñe^o.

Et si aliqua Mulier si pcepit eo qā
 spina corripit et pñter
 expellit post horas et dies et corripit a mala cō
 plexione cala mīcis vt plies iest in muliere rusa
 colica: curet cū dicta infusatiua et hūectia et pur
 get cū hīs q educūt colerā. **¶** Ras in suo conti^a.
 vt sint tamarindi: vitado res calas. **¶** Utatvio bñ
 limphato et reb^o bullit et spinargijs cū lactuc po
 tet de mane de aqua end. aliqñ inūgat pectinez
 et gentalia cū oleo rob potissime vñfanci^o. b cō
 tinuet p qñtale añ. **¶** Repatio ista stat cōit in istis
 et silibus. **¶** Et si ad corruptōem spmā dictam rō
 ne male pñonis hūide simpliq vel pposite qd ē
 vtrplm puta frie et hūide magi facit mala cōplio
 fria et hūida cer^o et alior pñcipalium toti^a corpis
 ipi^a mulier^a gñā^o: vt ē dictū de muliere cū glaud
 et subalbidis oculi: vt a tpe: vt est dictū de ebriosa
¶ Iste casus male est repabil^o q ē natural vel ha
 bituatus. regatur regimie calo et sicce^o et stuphe
 tur cum vino rubeo et grosse vitado hūida vt ni
 miū potū: offas potissime remollitas et fruct^o fri
 gidos. et vta^o metridato bis vel ter in septimana
 de mane cū vino albo in qñtate amigdale. cō
 tinuet hoc p tres aut qñtuor mēses pon^o teupe
 friō vel tpatō. Si nō placet sibi potare: comedat
 de mane vel i introitu lecti. nam vsus ist^a metris
 dati corriger istos lapsus. **¶** Et si ad talē corrupti
 ones spmā in muliere faciat mala cōplio fria et
 sicca pñcipalium et totius corpis teneat dictā re
 sumptiua calam. et sit in leticia qñm poterit. di
 uinitas eam viuere in sui claudicatōe: q: talis la
 psus ē naturalis. **¶** Et si aliqua mulier non con
 cipit: eo qz sperma viri corripit in mīce pñt
 malam complōnem matricis. vt qz nimis deusa

et spissa et pinguis cum venulis valde strictis p-
pter qd sa. nō pōt ibidem fluere post actū coit-
et p-ns spermata vtriusq; non poterūt bene ibi
dem fermetari. nec aliquid de ipis poterit alliga-
ri cum capitibus venarū ipius q; in futurū veni-
at in secundā ppter eaz puitatē: vult ga. 5.
ampho. sup illo can. Quociq; frías et dēlas et
ppter qd corrumpit et. quod pz. q; est mulier fle-
gmatica corpulēta et grossa cum venis corporis
valde strictis cū paucis mēstruis. et nō delectat
multum in coitu et fuit cum marito qbusdā anis
non p-icipiendo. et retinet spina p diem et vltra. et
qdam hāz sunt cuz glaucis et subalbidis oculis
parū deliciose in coitu. q; habēt matricē friam et
humidā: q; glaucedo cōmunī attestat sup sterili-
tate ipaz. Rasis in suo p-tnēte. ppter malam cō-
plexionē friam et humidā pncipaliū et toti cor-
poris vel ppter malā complōnem ipius matri-
q; pnter habēt densam: pingue et spissam mricēz
cū venul valde strict: vt est dictū. fvt intētio tua
sit certa et nō veniat in dubiū. R. tres grossos dē-
tes alij: pfora cum acu cū filo mediū palmi in lō-
gitudine et ponat in introitu lecti infra matricez
bene in pfundū de mane interroga ipam si cor-
respōdet odor nec sapor in ore. si sentiat odorē et
saporē in ore p-icipiat bñ: et notabilē scias q nō
sterilizat ex hoc et econtra. Sed iuestiga aliā cāz
si est mala complō friā et hūida dūtaxat vl lubri-
citas mriq; vel ei debilitas vel grossicies labiorū
intrinsecor. si non sentiat pfecte odorē in ore de
sero psumet de sero bñ inuoluta pānis: ne fum?
p extra veniat ad os et nares. f. embotū per qd f
suffumigatio ex hoc. R. myrre storacq; cala. añ. 3. f.
thuri al. lig. aloes añ. 3. i. baccarū lauri. 3. f. musci
3. f. storacq; liqde. 3. i. f. tro. pōderātes. 3. i. f. pōe dus
os aut tres successiue sup carbones in olla cum
emboto. et sit olla bñ cooperta et mulier similiter
ppter eam intret lectum caute et imponat i ma-
trice suppo^m ad forinam digiti grossi de istis. R.
mirre storacis liquide añ. 3. f. baccarū lauri. scis
sizeleos añ. 3. f. fiant duo pessaria inuoluta in ve-
lo de serico. teneat vnū de nocte in crastinū inter-
roga ipam si sentit bene in ore odorē nec saporē
extraneū. Si non sentiat vel parū sentiat tūc at-
testat sup densitatē et pinguedinē matricis q est
repabil si aliquāliter sentiat: alr non. Si pfecte
et foriter sentiat tūc stat sup alijs causis unpe-
dimētū: vt statim tibi dīci. nam si parū sentiat: res-
ter a psumatōnes mirre et vtriusq; storacis: q; il-
la sunt apitua. Si ergo aliqua mulier nō p-
pit q; sperma corrumpit ex dēlitate matriq; maxi-

me quod pz. q; non sentit in aliq odorē nec sapo-
rē i ore: repositarū i trociscq; nō cures talē recipe
in cura. fugias te non posse vacare. Si vo cor-
rumpit sperma in matrice alicui mulieris ppter
aliqlem dēlitate matricē et aliquāle stricturā ve-
narū eius et nō in vltimo qd patet. q; sentit i ore
aliquāliter et parū saporē illoz trociscorū et odo-
rem tūc impone i matrice cum lana de oleo lilij
sambuci cū modico spice. et vtriusq; storacq; et car-
damo. R. olei de lilio vel sambuci vel muscatel
lini. 3. iij. storacis liqde spice añ. 3. ij. cardamomi
3. i. pulueriscentur subtiliter alcohol et misceant et
de hoc imponat cū lana infra matricē bñ in pfū-
dum. hoc f. p. xv. dies vel. xx. et psumet se cuz em-
boto de duobus in duobus diebus p illos dies i in-
troitu lecti cū trociscq; supius dicti. R. mirre stor-
cis liqde galbani añ. 3. vnā. fiant trocisci pōde-
rantes. 3. i. et f. ponat in olla cum prunis et emboto
duos aut tres successiue. nam psumatō cuz isto
apit opilones matriq; et ora illaz venaz. Si istis
xv. aut. xx. diebus complet clisterizet matricē ma-
die et alia die non p. xij. dies vel circa cum clisteri-
de colloqntida dictuz in corruptōe spina in ma-
trice a mala complōne friā et hūida mriq; Et
hoc p-tnuet de se. sizeleos p modū dragete: et in
puluerem: vñ autoutate antiquoz in cib? passi-
onibus matriq; pterq; in mala complōne calida
vt in mulieribus colericis brunis vel ruffis.
Si istis expedit p aliq tempa imponat i matricē
p aliquos dies et potissime post mēstruum de
isto sief. R. spice croci. añ. 3. ij. mastiq. 3. iij. myrre
3. f. castorei. 3. i. puluerizētur subtilissime vt alio
hol et incorpentur cū oleo nardini aut adipe an-
seris f. p modum sief aut colliri de q imponatur
cū lana non abluta in matrice bene profundum.
Si istis faci: qescas ab omni medicamine vsq; quo
veniat mēstrua. et interroga eam si retinet spina
put erat psumatō. vel qliter. Et si tibi videt fac ite-
rum post mēstrua illas psumatōes et impositōes
alioz i matricē: vt supius ē dictum. ad certifican-
dum si matricē ē appata nec deopilata: nec si uene
sunt dilatare. q; oia ista impediēbāt conceptōem.
vt est supius dictū. Consequēter pcedas: cus-
ram ē alijs vsq; quo sentiat saporē et odorē i odo-
re et substantiaz matricis fuerit subtiliata et apta
in suis porositant? et in venis. quia matricē debz
tenere mediū in complōne sui et compositiōne: vt
dicit Rasis in suo continēte. Si istū pcessus tu re-
iterabis bis aut ter. q; pcessus recuperatōnis tal
nocumētū est longus trium aut quatuor mensium
Si quēte q appropinquatibus mēstruis p

tres aut quatuor dies semper debes cessare ab omni medicamine ne impedias naturā in sui actōe. Et istud consiliū est in omni cā impedimēti cōceptionis.

Restat loqui de reparatōe nocuū torū conceptōis que se tenēt ex pte viri. Prius autē q̄ in cura pcedas: scire et considerare oportet spēm illoz nocuū torū impedientiū conceptōem. q̄ se tenēt ex parte viri. quia qdam non recipiūt reparatōem: et qdā suscipiūt vt statim dicetur in sequētibz.

Siergo si eius mariti sunt nimis parui et multū frigidi a gñatione vltima tempe vltima complexio totius corpis multū declinat ad frigidū et siccam. iste casus est male repabilis: nisi forsitan ppletio mulieris labat notabiliter ad contrariū. et si fueritatur regimine calido et humido bene re sumptiuo. vt bonis capombus: lacte vacci: potissime recurras ad illa q̄ dicemus in ca. sequenti de illis quibus augmentatur sp̄ma: et faciūt ad ectionē virge. et c. Et si aliqua mulier nō cōcipit q̄ fuit maior testiculus aborsus p cura rupturē: quod pz. q̄ ille qui remansit ē valde parū vlt ei? dindimus fuit in magna pte cōsumpt? cauterio i cura rupturē. Vel quia fuit incusus in peritoneon p cura lapidis. in talibz non ē remediū quia facie sunt steriles a tempe. Et si aliqua mulier non concipit q̄ caput verem est nimis curuū ppter eius ligamētum est causa supius dicta qd pater ad oculū ipsius habeas cyrurgicū et scidat eius ligamētum euz floborho? put facim? in nimio ligamento lingue: vt est dictum supius in c. pprio de ligamēto lingue. Et si aliqua nō cōcipit quia marit? suus patit? gonorream pfectā vel incipientē et sic non pōt concipere causis supius explicatis quod pater ex relatōe mulieris et viri: recurre ad curam in c. pprio sequenti. Et si aliqua mulier non concipit quia virga mariti ē aliqliter rēollita nō potēs bene et pfecte erigi recurre ad curam in sequenti ca. de impotētia coitus ex mollificatōe vige. Et si aliqua mulier non concipit. quia vir conuenit in complōne euz muliere: quia ambo flegmatici vel colerici et sic de alijs: et sic non pōt concipere causis supius explicatis pmuta vnū illoz aliqualiter in complexiōe sua cum dieta et alijs. put ponit ga. 3. reg. Et si aliqua mulier non cōcipit. q̄ vir suus ē nimis et virius ex causis supius explicat? abstineat et nō tangat ipam nisi de tertio in tertiu. vel q̄ pl? disse-

rat mutando lectū si aliter non posset desistere. vel vadat alicubi per tres aut quatuor dies. Et si aliqua mulier non cōcipit quia vga mariti sui ē nimis longa ex causa supius dicta cōgscēdo es am non appodiet se ad vltimum circa genitalia. Vidi vnū q̄ non poterat impgnare vxorem suā donec fecit de bombace vnū circulū quem tenebat in radice vge dū volebat ipam cognoscere. erat spissitudinis maioris: q̄ sit pollex. q̄ virga erecta non d3 esse nisi octo digitorū vel circa i longitudine parū plus aut parū minus fm q̄titate hominis. Et si aliqua mulier non cōcipit: q̄a vir suus habuit incisās venas iuueniles q̄ sūt retro aures ex vulnere vel alia ibi non ē cura. q̄ cōclusum est p antiquos et p illas descēdit matia gñationis cum magna pte cū spiritibus sensitis ad ipsos testiculos. Et si aliqua mulier nō concipit q̄ maritus habet malā complōnem friam et humidā in cerebro et alijs mēbris vt ē in ebriof et semibz et q̄busdā alijs ex se ex potioniob? teneat dietā calā et sicā: et vta? meridato qlibet die. si tps nō fuerit nimis calin: vel saltim vna die et alia nō i q̄titate amigdale cū vino subtili sero p cenā p quatuor horas de mane si pocionar? fuerit cū opio vel cāphora nō recipit curōnē nisi cum magna difficultate. Et sic terminet cura impedi menti conceptōis.

Capitulum de signis conceptionis.

Signis concep

tionis. Nota pmo ne decipiar i ma q̄ mulier modicoz mēstruoz et raroz ē incoeuientes ad recipiendū. Ras in suo ptinēte. q̄ b erit aut ex paucitate sāguis toti? corpis aut ex pdesatōe ipsi mētrū et ouificioz venaz et pcaui et colli rōe et spissitudis vlt et pinguedis: maxie sui ouifi. ppt qd nō pōt bñ sufficientē exire san. nē fluere ab extra i mētrū pcaui p coitū put ē nēciū i pceptōe mētrici. put ē sup? dictū. Alterius nō q̄ ips in q̄ mulier veloci? impgnat ē ipsa i fine emissiois mēstruoz nutritiōe et digestio. Ras i suo ptinēte. nec erit i auroza q̄ tūc os mētrū ē apertū et mag? calin et p pñs mag? ipo ruro delicioz et fund? eius mag? asp seu magis cū naturali as peritate ppter exitū san. et feculētie p caput vārum eius in cōcauo et in collo. ppter qd meli? retinet semen viri quod ē necessariū in cōceptōne vt est supius dictū. 3. nota q̄ mulier q̄ cōcipit infra. xi. annū ex puitate maricis. Sed illa q̄ cōcipiet ante. xv. annū i piculo erit moriēdi ē mētrū

sit pua valde. vnde si parit: pariet cū angustia. ra-
 sis in suo conti. **Quarto** nota q signoz pces-
 sionis qdā attestant supra pceptione dūtaxat
 ⁊ qdā hoz sunt in pma die. qdā in pma septima
 qdā in primo mēse. quedā in pimis mensibus
 Alia sunt sig q attestant sup pceptione masculi
 ⁊ femelle. Ista appent coiter i vltimis mētib⁹ a
 4° mēse inclusue incipiēdo vsq; ad. 9. Sig que
 attestant i pma die dūtaxat pceptioni si qnq; q
 se tenēt ex pte dispositionis mris. Primū ē ab-
 stractio orificij seu vulue ⁊ eius exsiccatio p ac-
 tum coitus. q; nil hūiditatis remansit in orificio
 vulue. q; signū est q matris retinuit sperma viri
 cum delicia sugēdo silt mēbrū ipius viri. Itaf i
 suo ptingēte. **Secundū** signū est. q; ipō die post
 coitū similiter sensierit pulsationē cū medico do-
 lore in vētre ⁊ dorso: scias q iam cōcepit. Itaf i
 suo ptingēte. q; signū ē: q aliquat sanguis fluxit
 ad mricē d vēis assistētib⁹. m. ppē gnatōz spma-
 ticor⁹ ⁊ fermētatiōnū spmatū: vt ē sup⁹ declaratū
Ex isto textu ⁊ quodā sequēti a rasi pcludim⁹
 q in die coitus fluxit san. ad matricem post reten-
 tiōnē spmatū si fiat pcep⁹ **Tertiū** sig^m ē. si ipō
 die p coitū mlier sentiat horripilatōem cū rigo-
 re. Itaf in suo cōtinēte. nam cōiter habent istud
 signū vel aliud statim dictū. nam istud silt argu-
 it motum ⁊ fluxū san. ⁊ hūor i matrice. nam ista
 insunt ex fumis eleuat. **Ex** istis duobus textis
 bus dicim⁹ q san. fluxit ad matricē ipō die recep-
 tiōis spmatū: si pcep⁹ fiat. s. ista quot horat sol⁹
 de scit. **Quartū** signū ē pstrictio orificij intri-
 seci matricis. nam dz stringi q vir acumē ac⁹ pos-
 set ingredi. Itaf in suo ptingēte. Idem ga⁹. v. de
 mor⁹. **Quintū** signū. ascēsus matricis aliquat
 ad supius: q; qñ coadunat ⁊ pstringit ascendit
 aliquat ad supius. Itaf in suo ptingēte. Ista ta-
 lia nescire possum⁹ p dictā matricē: s. spectamus
 q mulier matrona facit pbam cū digiti. q; mlier
 expta statim cognoscit ⁊ ad maiorē tuitōnem ex-
 pectam⁹ q nāseat tps pmi mēstrui. **Signa** q
 attestāt supra pceptōez dūtaxat q appent i pma
 septimana se tenēt ex pte vine. ⁊ ista sūt tria fm
 aliq; modernos q; ras nō facit mētiōnē i suo cō-
 tinēte. ppē qd pcludo q nō sūt necie verificatio-
 nis pppter qd attēdim⁹ ad alia signa. Primū est
 q facta vūna ē citrina declinās ad aliquē albe-
 dinē. ppē qd dicūt q ē subcitrina. **Secundū** sig^m
 est q vūna hz i mediō quasi totūz carpungum.
Tertiū sig^m vūna cum pura suba ⁊ nou cōfusa
 habens supius modicam nebulam ⁊ habz gna

ascendētia ⁊ descendētia si statim aspiciat vel si
 agitef. pgnans autem de masculo habet magis
 coloratum modicū cum puriora suba. **Signa**
 q attestāt sup impregnatiōe dūtaxat q appa-
 rent in pmo mēse sunt duo. gracilitas vētris cir-
 ca vmbelicū ⁊ retentio mēstruor. naz si mēstrua
 retinētur sine febre ⁊ horripilatōne ⁊ dolore iam
 concepit mulier. Itaf in suo cōtinēte. **Mulie-**
 res bene attendūt ad ista talia ⁊c.

Signa attestātia sup impgnatiōe dūtaxat
 rat duoz aut triū mēsiū sunt. vñ
 vel circa. **Primū** pōderātia i corā dextra vñ si
 sinistra: qbus dicim⁹ magi sup masculo l femella
 attestari. **Secundū**. nausea modica incipiens.
3^m. māmille incipiūt inflari ⁊ augmētari cum
 aliquat dolore. **4^m**. q; pān⁹ aln incipit appe-
 re i facie. **5^m**. q; color citrinat ⁊ facies modis-
 cū. **6^m**. q; oculi modicū incipiunt concuari.
7^m. incipit appetit⁹ mal⁹ ⁊ abhoiatio magi cū debili-
 tate sto⁹ ⁊ dolē capiti ⁊ cū pcauitate notabili oculo-
 z. **Si** adhuc statib⁹ istis signis i toto vel in
 pte tu dubitas: fac illa q sequūtur ex intēdē ypo-
 cratis ⁊ alioz antiquoz: vt sit tibi certū an sit pre-
 gnans aut nō pgnās. accipe. iij. aut. iij. dētes al-
 lij: pfora cū acut filo mediij palini ⁊ iponas i ma-
 trice i introitu lecti: de mane remoueat ⁊ interro-
 ga ipam an sentiat saporem vel odorē allij. nam
 si inuenerint nō videtur esse pgnans: q; nō habet
 obstaculū ad os ⁊ nares ⁊ ecōtra. **El** fiat hoc i-
 tentiōe Hpocrati. 5°. amphor. **R**. duo coctea
 mell⁹ crudi dissoluti cum aqua pluuiali q suffid.
 fiat potus tepidus si tempus frigidus fuerit: po-
 tet in introitu lecti. si de nocte vel de mane sentiat
 at punctiōnes in ventre signū est q est pgnans
 q; signū est opilatōis illarum ptiū rōne fer⁹
 ⁊ ecōtra. **Restat** loqui de signis pceptōis
 attestantibus sup cōceptōne masculi vel femel-
 le. Ista sunt qplimayt ponit rasis in suo cōtinē-
Primū summa motu ipius fetus put ponunt
 plures: q; masculi mouētur post tres menses: fe-
 melle post quattuor. in hoc plures cōuenerunt.
 ⁊ mulieres q fuerūt pgnātes pluries in hoc cō-
 uenerūt: ⁊ confirmāt p expientiam. **Tu** dices. ra-
 sis i suo ptingēte. m. c. ppo de pceptu in pñ capli
 dicit q embriodz moueri in duplici qntitate dicit
 i q; plet forā ei⁹ ⁊ egredit i triplici qntitate
 i q; plet mor⁹ triplaf añq egrediat: vt si for-
 metur in. xxxv. diebus: mouetur in. 10. et pariet i
 20. diebus. quia in septem mensibus. **Et** si com

pleta fuerit forma eius in .4. diebus mouebit i
90°. et parietur in .2. 10. diebus puta in .ix. mensi-
bus cōpletis sic nascit p diem vel dies in .9. mē-
se vel sit masculus vel femella. Et si cōpleta fue-
rit forma eius in .50. diebus mouebit in .100. na-
scet in .300. q: cōpletis .x. mēfibus sic nascetur in
ii. mense. Verba sunt ipsius Rasii in .c. de pce-
ptis. Cōcluditur ergo ex ipso Rasio q si duplas tē-
pus formatōis in motu et tēpus motus triplas
necq nascat. Et oēs illi qui nascunt in septem
mensib⁹ formati sunt in .35. diebus siue sint mas-
culi vel femelle. Et oēs illi qui nascunt in .9. mē-
sibus formati sunt in .4. 5. dieb⁹ masculū et femel-
le. et illi qui nascunt in .10. mēfibus cōpleti forma-
ti sūt in .50. diebus. Cōcludit q femelle mouebū-
tur post tres mēses sūt. q: ex quo tps motus tri-
platur ante q nascat. p ipm rasim: ergo femelle
nascunt in .12. mēfibus cōpletis: ex quo quattuor
menses triplabunt ante q oriatur. Iste obiectio-
nes cōcludūt q sic loqntes. C Dicendū q ra-
tiones cōcludūt in materia: q idē est temp⁹ for-
matōis i masculo et femella siue nascant in .70.
vel i .90. vel in .100. ipis completi sic intrāt p diem
aliū mēsem sequētem. Sed q: femella ē hō occa-
sionat⁹ debil⁹: non pōt sensibilt nec fortit moueri
ri. q mulier notabiliter apphēdit eius motum
duplato tpe in quo forma complet: hz aliquiditer
moueat. ideo q: ē fornicata femella in .4. mensi-
bus. ideo mouet notabilis post qtuos mēses: sed
masculus mouet post tres mēses. vñ puer ē na-
ture fortioris notabilis in respectu q sit femina. iō
stat vntus et cumulat⁹ in vētre vt dicitur statim
C Puella. q: laxa et debil⁹ magis stat in longū
ventris nō pōt sic vnire sua mēbra ppter qd mu-
lier pgnans habēs vētre longū: est signum q
portat femellā: vt statim dicit aucte Rasio in ca-
ppo. Illud verbum cōmune facit tota die errare
debiles in arte. C Alia sunt signa attestātia sup
pceptōne masculū et femelle spālia posita a Ra-
sio suo cōtinēte. sumpta a diuers ptribus corpori
ipsius mulier. q: a facie: a māmille: a ventre: a ma-
trice: a manibus: et pedib⁹. Et sunt decē signa vl-
circa. C Primū ē. mulier portans masculum: ē
bene colorata i facie. portās femellā est male co-
lorata vtrplimū. potest tñ esse colorata bñ ratione
boni regimīs et econtra. Rasio in suo cōtinēte.
Ideo ypo. 5. ampho. ymo portās femellā hz pan-
nos in facie cum pūctis rubeis aliqñ. Rasio ibid⁹
Portās masculū non hz pannū in facie. et si ha-
beat pūctos rubeos in facie: habz paucos valde
C Secūdū signū attestās sup hoc. portās mas-

culum est sp satis leta: portās femellā nō sic: im-
mo pluries grauaf: angustiat magi solito habet
aliquādo horripilatōes et dolores caput. C Ter-
tium signū attestans sup hoc sumit a māmille
multipliciter. ideo tale signū sumptū a māmille ē
quaduplex. Si portet masculū pmo nigrescit si-
bi caput māmille dextre ppter pma generatōne
lactis i ea. cōsequēter caput māmille sinistre. et si
sedeat magi appet. et capita māmille mutātur ad
rub. si portet masculū: et ad nigredinē si portet fe-
minā. Et si modicū habeat de lacte in dext mām-
illa: mltū i sinistra: pariet masculū. et si sit ecōtra
pariet feminā. Et si lac fuerit grossum: viscosum
q positiū supra speculū cōgreget ad modū mar-
garite vel argētiviui pariet filiū. Et si sit liqūdum
et aquosum q expandit sup speculū: portat femi-
nā. C Quartū signū sumit a rotūditate vel lon-
gitudine vētris mulier portās masculū hz vētre
magi rotūdum. portās femellā hz vētre sāt lōgus
cū aliquali mollicie. Et si cū tali longitudine vē-
tris habuit pannos in facie ad punctus ruffi vel
rubei portat feminā sine fallo. C Quintū signū
sumitur a matrice. mulier portās masculū nō des-
lectat in coitu quasi abhorret ipm: portās femel-
lam gaudet in coitu et appetit coitū ppter vētosi-
tates matriq. C Sextū signū sumit a motu pes-
dū. nā si erecta fuerit et leuauerit pmo dextrū ad
pcedendū portat masculū. si sinistrū: portat femi-
nā. Rasio in suo cōtinēte in .c. ppo. Aliq ex moder-
nis nostris addūt in psalterijs suis aliqua alia:
que nō vidi in autū veridica. dicūt q masculū mo-
uentur cōr. i. in pte dextra: femella in sinistra.
non ē nōcie verificatōis: q: aliqñ se mouet i pe-
de sinistro. et econtra i matrice. nec rasio posuit. si-
militer dicunt q portās masculū hz oculū dexte
leuior motus: et velocior et acutioris aspectus.
Sūt q sumat aristologi. 3. i. et f. terat et cōficiat
cū mell e in modū vnquēti. supponat cū lana in
matrice a mane vsq ad meridiem ieiuno stoma-
cho tñ si dulces cit salua ei⁹ pcept masculum. si
est amara cōcept feminā. Si non alteratur: non
concepit. C Ista tibi sufficiant pro signis cons-
ceptionis.

Capitulum de gonorrea.

E gonorrea .i. de fe-
debita expulsionē semis humani seu
spermat in agro nature ppter qd ste-
rilizat. C Nota q ista expulsio spermat indebita
duplex est. qdaz est i qua expellit semē humanū
indebite et in agro extraneo et aliqo nature. Ista

i. de dolori et
fagina missa
aue feminio
suis spermat
et mēbrovili.

expulsio vult est corrupciō aerē. et q̄q̄ oia tal' expul-
sio semis hūani indebita sit nocu^m seu mala ac-
tio vūtis expulsiue genitaliū ex quo expellit ide-
bite et in agro alieno nature nō est tñ nocuūtur
ei⁹ p se: s̄ ratōne colligātie discretiue nō discernē-
tis hoc esse odiosū deo et nature. Ista tal' expul-
sio semis indebita habuit ortū et p̄ncipalē i ci-
uitate gomozrea. propter quod describit̄ ab illa
de ista est p̄sens speculatio. Alia est expulsio ses-
mis hūani in q̄ expellit semē hūanū indebite
et festine i agro nature. tñ p̄ possibili ex intēto. de
ista ē p̄sens speculatio medicorū. et ga⁹. 6. de int̄. c.
vlti⁹. et in. 6. de morbo in. c. penul⁹. et i. 5. de mor⁹.
in. c. p̄mo. Ista tal' expulsio indebita et festina sp̄-
matis fuit denotata ab illa ciuitate gomozrea ra-
tione cuiusdā similitudinis. q̄ est indebita et festina
expulsio in agro nature. s̄ in aliā ē in agro inde-
bito et alieno nature. **¶** Alterius nota q̄ ista pas-
sio h̄z p̄. lures gradus in sui mali⁹. q̄daz polluit
tāgēdo mulierē et mānū⁹ et alijs p̄tib⁹ secret⁹
non h̄ntes eā ad placitū. q̄ tales sunt multū lap-
si in genitalib⁹ et mala cōplōne calā dilātate vīs-
as illas cū materia abūdātī calā. vidi plures iu-
venes rufos q̄ hoc panebant. quorū quidā erāt
monachi. Alij sunt q̄ polluant veniēdo i actum
statim dum mēbrū ē in agrū nature. q̄ non h̄nt
mulieres ad placitū sunt iuvenes sanguinei co-
lerici q̄ abundāt in materia calā: tales nubant in
p̄pō. Alij sūt de istis q̄ h̄nt mulieres ad placitū
puta vxorem q̄ excedō actū polluit cōiter i. 20
leitra cōcussioib⁹. et q̄ i actu cor' materia descēdit
ad testiculos vbi formā spermat̄ recipit a capite
p̄ maiori pte cū spiritib⁹ sensitiuis et ab alijs p̄-
cipalib⁹ cū spiritib⁹ vitalib⁹ et naturalib⁹ gigni-
tuis oim mēbroz totius corpis: aliter lapsus in
vno mēbro non gñaret lapsum in illo. et in dicti
testicul' fermētatur tal' materia dū in naturā sp̄ma-
tis cōuertit̄ in mora et in tpe sufficiēti: aliter ma-
teriam non esset sufficiēs gñatōni. ideo de tali indebita
expulsiue ē p̄sens speculatio. ex intētoe galien. 6. d.
interi. c. vlti⁹. et in. 6. de morbo in. c. penul⁹. **¶** Nō
magis: q̄ ista gomozrea interdū fit a mala actōne
expulsiue. et istud ē vt p̄līmū. et interdū fit a mala
actōne retētiue vasoz spermatū. hoc vult Ba⁹ i lo-
cis dicti. nam illa q̄ fit in iuuenib⁹ et cum erectōe
manifesta sp̄ fit ex nocu⁹ seu ex mala actōe expl̄-
siue genitaliū potissime vasoz spermatū. et hoc vult
ga⁹ s̄lī in loq̄ dicti. rō est q̄ in talib⁹ p̄s ē materia
calā stimulas expulsiuam cū delicia. nā expulsi-
ua incitat et cogit venire in actū a qualibet: sicut cō-
tentia a quāto. 6. de inte. c. p̄mo in fine. Silijer

erectio facit ad festinam expulsiōne spermatū caus-
sa duplici. q̄ lacerti latitudinales q̄ tēsi compri-
munt vasa spermatū. sic incitat et cogunt expulsi-
uā expellē. q̄ ipa agit cū illi. 6. de morbo. c. pen-
tino. Idem autē. sen p̄ma debuitibus. Similit̄
talīs erectio tēdit vasa spermatū: et sic agit ipa q̄
dāmodo ppter quod ipa expulsiua cū modica sti-
mulatōne et incitatōne venit in actū de facili. h̄o
est q̄d cōcludit Ba⁹. **¶** Si autē tal' expulsio fue-
rit sine erectōe notabili tūc ē nocu^m seu mala ac-
tio cōtētiue: vñ est in q̄busdā humidis natura i q̄
bus coadiuuat materia multa et multum humida
grauas p̄tentiua vasoz spermatū rōne quanti et
nō ratōne quali. Et sic p̄z tibi clauis curōis go-
mozree: ex quo scitur cur' vñ sit nocu^m seu mala
actio. q̄ illi vñ est p̄ncipal' intēdēdum in cura
Et p̄z tibi qualiter modernorū locutio in p̄falsijs
suis non ē sufficiēs q̄n dicunt q̄ gomozrea ē sp̄-
matis emissio inuolūtaria. q̄ tal' non p̄tenti oib⁹
p̄tenti sub diffinito **¶** Exp̄dictū notum est bñ spe-
culati q̄ gomozrea sp̄ est passio p̄ncipal' testicu-
loz et vasoz spermatū. et ē p̄ colligātā mēbroz
supior. Et ē morbus descēptiue loquēdo consilī
calidus vel humid⁹ p̄comitās secū cām calidaz
morbi: et cum ipa morbum in via. q̄ dilatatōne
vārum et apitōne eaz. et ē nocu^m vūtis expulsi-
uādo ē cū erectione. Et q̄n est sine erectōe: est
nocu^m vūtis p̄tentiue vasoz spermatū: vt dictū
est intētiue Ba⁹ in locis dicti. s̄. p̄ illo exēpte. s̄
p̄ morbo descēpto est nocu^m p̄ncipal' digestiue
et expulsiue mēbroz mādātū et ipoz genitaliū
potissime vasoz spermatū: vt dic̄ ga⁹. ii. de ige. c. 2
Istis clarificatis **¶** Lura go-
mozree tibi
patescit. **¶** Si q̄s ergo gomozrea firmā vel inci-
piētē de causa calā habuerit. ppter q̄d fact' est
steril'. q̄ sp̄ma non bñ fermētatur in testicul' vt ē
supius dict' vñ ex nocuūto vūtis expulsiue va-
soz spermatū inungat vga et testiculi p̄tione: et
renes de sero. et in introitu lecti cum oleo ros. vñ
fancino. nam q̄ sit de oluis imaturū: infriat et cō-
stringit ptes illas: et intīgatur cū vnguēto seq̄nti
¶ R. olei ros. vñ fancini. H. a. succi plantagi. 3. iij
consumat p̄miscēdo supra cineres calidos sand-
albi et rub. añ. 3. i. mastiq. 3. f. opij. 3. f. cere modi-
f. vnguētum liquidū inungat p. 20. dies vel circa
postea assistat vñ. Si non ē bene correct' vñ
plus illa inunctione. et vtatur lactū crudis cum
aceto cocci cū spinargijs. vñ vñ vino limphato p̄
medū cū aq̄ bñ ferrata decies cū sero p̄ calide

pte descendit a cerebro cū spiritib⁹ sensitivis. q̄a
a quarta digestiva cerebri seu ei⁹ ma⁹ p̄ meatus
ordinatos p̄ naturā p̄pt quod dicim⁹ q̄ ē super
fluitas i q̄to quarte digtie cerebri ⁊ aliorū p̄nci
palū: imo oim mēbroz corpis. oia cōcant saltz
in vape ⁊ spiritib⁹. p̄pter qd̄ dicit ypoc. q̄ sp̄ma
decidit ab oī pte corpis. q̄ aliter lapsus in vno
mēbro non ḡnaret lapsum in illo. p̄pter qd̄ qñ
volumus multiplicare sp̄ma cōfortam⁹ cerebri
cū cibo ⁊ potu ⁊ alia p̄ncipalia: vt dicit. p̄pt qd̄
dicit Ras in suo p̄ncipiente aucte aaron. q̄ si sper
ma minus fuerit hoc erit vitio cerebri p̄ncipalit.
⁊ si erectio modica fuerit hoc erit vitio cordis p̄n
cipalit ⁊ epari si appetitus ad coitū fuerit debilis
Et sup hoc nota q̄ in quibusdam in aliquo v̄ga
nō erigit q̄ ille neruus ē paliticatus p̄ nimia hu
miditate eius ⁊ p̄nū assistentiū. in isto non cadit
bene reparatio. ⁊ si cadat hoc erit in bona etate ve
rū sp̄ tales dicūt se erigere aliquatiter p̄ verecun
dia. inferius dabūtur signa ad hoc. in q̄busdam
aliquat⁹ erigit sed parū. q̄ ibi venit modica ven
tositas a corde. ideo nō est sufficiēs erectio ad de
fiorandū v̄ginē. ⁊ cū hoc parū durat sine emissi
one sp̄matis in q̄busdā. q̄ ē modica v̄tositas q̄
non multiplicat vitio cordis. cito illa ad quaz de
possibili facit magna raritas genitaliū rōne cali
ditat⁹ excedent⁹ in eis vt p̄z in q̄busdā coleriq̄ q̄
sepe incipiūt habere aliquales erectōem q̄ statiz
evanescit. q̄ cor eoz debile est vel infirmit⁹ v̄l ex
tristitia vel timore vel sibi factū maleficiū v̄l for
tlegiū. Contra omnia istav nō erigat neqz appe
tat de quo sit cura ⁊ i q̄busdā evanescit illa mo
dica erectio cū emissionē sp̄matis. q̄ sunt humi
di in genitalibus ⁊ h̄nt epar hūiduz. sunt s̄ car
nosi ⁊ colorati. sicut sit i gomorea de causa fria
⁊ humida q̄ polluit sine notabili erectōe Qui
dā homin⁹ habentiū modicā erectionē possunt co
gnoscere corruptā cōem. q̄ multū lata in p̄tib⁹:
⁊ cū adiutorio mulier⁹ de facili imponit mēbruz
cū adiutorio in agro nate ⁊ ibi polluit tota die: b̄
videmus in illis qui laborāt super diuorcio non
habendo. ¶ Noniz est recte speculāti: q̄ impotē
tia coitus p̄ morbo desc̄pto semp ē passio p̄nci
palit v̄ge virilis Et est per colligatiāz. non venit
quod venire debet scdm naturā: vt matia fumoz
sa calida p̄ erectionē. ⁊ cala ⁊ humida p̄ sp̄mate
¶ Vel venit qd̄ venire non dz fm naturā: vt mala
p̄plo fria ⁊ humida ad genitalia. Et ē passio cōi
ter officia. q̄z inantio v̄tositat⁹ ⁊ h̄norū ⁊ mate
rie cōcant se cū morbi p̄silem. q̄ malā complō
nē friam ⁊ humidā vel sicā. Et est nocuentuz

p̄ morbo desc̄pto p̄ncipalit digestivē ⁊ expulsivē
mēbroz mādantium p̄ncipalium. Et est passio
generativē genitaliū. quia illi infert nocuentū
p̄ncipaliter.

Itis clarificatis Cura tibi
parefcit.
Prius autē q̄ in cura pcedas scire ⁊ cognosce
re oportet an v̄ga p̄uetur ex toto erectōe. vel si in
aliquo erigat lz debilit⁹ q̄ p̄noticuz in hoc diu
sificat.

Si quis ergo v̄ga in aliquo eris
gere nō possit sci
as q̄ ip̄a incurrit palisim q̄ non recipit curā cōit
s q̄ ip̄i negat: videas si est plōngata v̄ga ⁊ p̄o
tur in aqua fria. q̄ si in aliquo non attrahit nec
abbreviat: signū est q̄ sensitiva eius ē mortifica
ta nō sentiens fr̄itātē aque. p̄pter quod p̄z q̄ ē pa
lizata. fiant tñ illa q̄ dicent p̄ cura illa. qm̄ aliq̄l
erigūt. q̄ remedia sunt eadē: lz isti fortiorib⁹ in
digent. Isti tales nutriātur nutriment⁹ bonis ge
neratibus bonū sanguinē vt appetitiua genita
liū incitet ad coitū. ⁊ nutriatur nutriment⁹ gross
inflativis v̄v̄tositas cū materia multiplicetur.
in genitalibus. ⁊ nutriat. rebus q̄ a tota natura
p̄fortat cerebri ⁊ alia p̄ncipalia mēbra: vt sp̄ma
cū istis ⁊ alia multiplicet. ¶ Itat ergo v̄v̄t ouo
rū capombus p̄dicib⁹ gallis: mutone iuvene: co
lūbis: aucul: frumēto ⁊ risi cocti cū brodio carni
um vel lacte ouino ⁊ vaccino. ⁊ v̄v̄t bonis ficu
bus: bono vino rubeo s̄at maturo. nā oia ista m̄
tiplicando sanguinē ⁊ h̄iores in epate inuitant
appetitū ad coitū stimulatō sensitivā genitaliū
ratione quantitatis sanguinis boni ⁊ humoris
et q̄ntat⁹ abundantis in ill⁹ ⁊ in p̄tib⁹ vicinis.
hoc p̄ p̄mo quod concurrat i coitu. ¶ Pro sc̄do
quod p̄currat in coitu puta p̄ erectōe fienda idiz
get nutriment⁹ grosso inflatiuo: vt san. ⁊ hu. cum
v̄v̄tositatib⁹ ⁊ vaporib⁹ mult⁹ multiplicet. vt dicit
Ras in suo p̄ncipiente. ¶ Itat ergo pastinaq̄ ⁊ ras
pis: fabis: ciceribus: pisib⁹ cocti cū brodio carniū:
in q̄bus supaddat cepa assata in patella comes
ta cū carnibus: multū facit ad erectōem. vel des
coquatur sub cineribus ⁊ mūdētur ⁊ terant⁹ ⁊ bi
stempenē cū butiro cocto ⁊ melle. comedāt i die
ad q̄ntatē oui p̄ualēt albe. v̄v̄t lacte vaccino. in
sup p̄ se vel cū carnib⁹ vel sup frumēto vel ordeo
mūdato ⁊ de pilat⁹ v̄v̄tatur piscib⁹ multoz: pedum
⁊ si comedat de allijs: assent. ⁊ supaddatur cepa
assata i patella salsa sua cū carnibus ⁊ piscibus
sit eruca facta cū vino dulci vel sal cū tertia par
te sinzi vel equis p̄tib⁹. ¶ Itatur sinzi pulueri

sato sperfo sup legumia ⁊ super cepā assatā co-
quātur oua in patella cū cepa pus assata falsens-
tur cū sale ⁊ 33^e vt dictū ē. vtaf vuis generāt san-
guinē vērōsū q̄ facit multū. ras in suo cōtē. Ista
sunt p̄ncipālī p̄ secūdo qd̄ p̄currit p̄ncipālī in coi-
tulicet consequē faciat ad tertiū qz sp̄ma multi-
plicat. ¶ Pro 3° qd̄ p̄currit p̄ncipālī in coitu pu-
ta vt sp̄ma suū pueniat vt d̄z cōpetūt illa q̄ ceres-
bū ⁊ alia p̄ncipalia fortificāt a tota natura: vt de
sp̄mate meli⁹ p̄uideat illa q̄ dicta sunt p̄ incitā-
do appetitū coit⁹ ⁊ faciētia ad erectiōem p̄ mlti-
plicatiōem san. vērōsi ⁊ vaporosi bñ valēt ad mlti-
plicatiōem sp̄mat⁹ non de directo. Denf ergo
illa q̄ p̄nc⁹ cereb⁹ p̄fortant ⁊ alia p̄ncipalia vt sic
sp̄ma mltiplicet. Denf eisdē de cerebro porci mu-
tonis galline vituli bulli⁹ ⁊ galline assat⁹ in pa-
tella supasp̄so modico 33^e ⁊ cepe assate. vtaf tes-
ticulis gallo⁹ mutonis vituli. p̄mo bulliāt bñ
p̄stēa parū assent in patella addito modico 33^e
⁊ cepe assate ⁊ vtaf aq̄ bñ ferrata i potagij⁹ sus-
is ⁊ vmo ferret bñ cū calibe bñ ignito ibidē ex-
tincto: iaceat in culcitra molli vt p̄tes renales et
genitales calefiāt. ¶ Nūc veniam⁹ ad illa q̄ ad-
ministrāt in via medicine vga tauri vel cerui vel
apri efficiēt bñ in furno puluerisent dētur cū
modico vini in q̄ritate. 3. iij. in introitu lecti. v⁹ des-
tur cū vitello oui potes addere tertiā aut q̄rtam
p̄tē 33^e misceātur. ¶ Idē dicēdū de testicul⁹ ip̄oz
q̄ efficiētur ⁊ puluerisent ⁊ denf illo mō. Vel
des q̄n intrabit lectū mediū coclear pulueri galā-
ge p̄ se v⁹ cū q̄rtā p̄tē 33^e des cū modico vini tepi-
di. ¶ Nūc veniam⁹ ad inunctiōes vole pedū cū
istis q̄ dicent⁹ qz talis inunctio cū calidis multū
calefacit ⁊ p̄fortat genitalia: p̄p̄t qd̄ valet simili-
ter in dolorib⁹ ⁊ passionib⁹ matriq̄ cū cōiter fiat
de cā hūorali fria ⁊ vērōsa: ⁊ de facto sentiūt ma-
gnū remediū ex tali inunctiōe plātārū inungant⁹
ergo plātē pedū cū oleo sambuci. vel cū oleo nar-
dino v⁹ muscatellino vel de eufor⁹ b. v⁹ addat. 3. f.
euforbi⁹ in. 3. iij. olei sambuci. vel lilij: nā p̄ colligā-
tiā istarū p̄uū multū calefiūt genitalia ⁊ sic au-
gmētāt luxuriā sicut eoz in frigidā⁹ rep̄mit. ras i
suo p̄tē inungātur plātē pedū cū b. f. p̄iretri. 3.
f. euforbi⁹. 3. iij. puluerisent subtili⁹ ⁊ distēperent⁹
cū vino dulci vel cocto v⁹ vernacha inungatur
virga ⁊ genitalia ⁊ nates ⁊ spondiles alcatim
cum istis similiter quia valent. f. p̄iretri. 3. iij. ci-
namom. 3. i. eufor⁹ b. 3. f. puluerisentur subtiliter
⁊ misceātur cū trib⁹. 3. olei sambuci vel cippi in-
unctio cū oleo sinapis bñ valet. Simili⁹ vel cum
oleo cippi q̄ genitalia vel nates inungātur p̄ se.

vel cū modico eufor⁹ b. vt est dictū. vel inungātur
cū b qd̄ est magne efficacie. f. eufor⁹ b. p̄iretri añ.
3. i. coquātur bñ in duab⁹ f. aq̄ p̄ magnā pausā
p̄n̄r coletur ⁊ dicta aqua bulliat cum oleo cōmu-
ni vel sambuci v⁹ cippi donec aqua sit q̄si p̄sum-
pta vngat⁹ vga ⁊ genitalia ⁊ spondilia vltima ⁊
erectio erit fortis si sit casus repabilis. Vel iun-
gat⁹ cū isto. f. asse fetide. 3. iij. baurach. 3. i. terant⁹
tur bene ⁊ misceant⁹ cū melle vt sit p̄ modū vng⁹
liquidi liniātur genitalia ⁊ pecten ⁊ nates ⁊ sp̄s
diles vltimi seu p̄tes renales. Vel inungat⁹ cū b.
f. olei sambuci. 3. iij. olei cippi. 3. iij. p̄iretri subti-
lissime puluerisati. 3. f. misceātur ⁊ inungat⁹ par-
tes ille dicte. Et sumat in introitu lecti tres aut q̄t-
tuor p̄stas de assa fetida multū puocat erectiōz
f. ras in suo p̄tē. Et vtaf de mane ⁊ ante cenā de
dyasatynon. Vel d̄ isto electua⁹. f. p̄serue achō-
ri. 3. iij. 33^e electi. 3. i. se. raparū se. pastinace. se. erue-
ce. añ. 3. iij. lingue auis. 3. f. se. vitice. 3. i. f. aq̄ mel-
lisse aque buglosse. añ. 3. iij. panis zuc. 3. iij. fiat ele-
ctuarū in bol⁹ parū coctū cū lento igne. V⁹ vtaf
tur isto qd̄ mirabiliter libidinē deperditā restau-
rat. f. p̄inearū amigō. inūd. añ. 3. i. se. vitice cin-
namōi pipis longi carnū dactil⁹. 33^e añ. 3. iij. mēte
galange. añ. 3. i. f. se. sinap. cardamōi melano pi-
peris croci. añ. 3. f. conserue satyrionis. 3. iij. panis
zuc. f. i. fiat electua⁹ in bol⁹. addat in clarificati-
one aque mellisse. q̄rtē. i. f. Si illa erectio modica
fuerit victo cordis ⁊ cito euanescit rōne calidita-
tis genitaliū rarificāt multū poros vge: p̄p̄t q̄
sit subita exala⁹ ⁊ inungātur genitalia cū oleo
ros. p̄ se vel cū tertia p̄te olei masticis: ⁊ supasp̄-
gatur puluis ros. subtil⁹ desuper. Isti tales icurs-
rūt sepe in die naturalitālē modicā erectiōez: qz
eoz labitur ad frigidū rōe p̄mitiue: puta tristicie
vel alterius: ⁊ genitalia ad calin est debilis ⁊ ci-
to cadit. Et si illa modica erectio cū eius resoluti-
one fuerit a malef⁹ seu somnilegio: q̄ ligauit disti-
get: qz aliud nō scirē nbi scribere, recurras tñ ad
p̄stantinū ⁊ galbertū. Ista tibi sufficiāt.

Esatiriasi

i. de conti^a et magna erecti-
one vge q̄ a q̄busdam papism⁹ dicūt
desenbēdo passionēz ab illo hoie cui
p̄mo euenit put fuit notū mediū. ¶ Nota q̄ ista
talīs cōn⁹ erectio fit a multa vērōsitate inromis-
sa cōtinue ip̄o mēbro p̄p̄t multitudinē hūoz cas-
lidoz in venis ⁊ arterijs assistentū p̄tē regnat⁹ ⁊
eleuat⁹ a dictis hūorib⁹ calidis ⁊ in ip̄o neruo in-
trouit⁹: p̄ eius porositates redēs ipm ⁊ erigēs
appetina naturali ad coitū ⁊ imaginatiua inci-

famib⁹ virtutes cordis & cerebri vt in talibus pui
deant genitalibus ppter finē gñatiōis put ē pos
sibile in eorū natura ppter qđ stantib⁹ istis cor re
pletur multis humoribus calidis in suis artijs
& venis inferioribus eleuat tñ de talibus vapo
ribus qđ talis erectio fit violenta & spasmosa de
natura thetam nō potens cessari nec opprimi: &
si assistant euz duabus aut trib⁹ mulierib⁹ succes
sive se3 spacio interposito polluedo cū qbusdam
& nō cū omnibus si iaceant de nocte cū vna ascen
dunt sup. cā. xx. aut. xxx. vicibus: & fatigāt eā vsq;
ad mortē & nō polluit de tota nocte nisi bis vel
ter. ppter qđ est ipis filij grauatiua & nō delicio
sa. put est mediocris & naturalis: qđ talis vcto
ritas mltā vaporosa sic eleuata in genitalib⁹ re
plens neruū & engēs ipm attestat ipm multitu
dine hūorū calidorū in venis & arterijs pon^{me} in
feriorib⁹ bene pcludit a Galie^o. vi. de interiorib⁹
& ix. de inge^o. c. v. in fine. & a Rasi in suo pti^o qđ pñ
cipalis causa & vltima curatiua ē fori & magna
flōia potissime de vena mediana & de sphenā.
& euacuare coleram vitando calē. & vtendo frigi
dis vt inferius in cura explicabimus. Et patet ti
bi siliter qđ talis erectio indebita & violēta magis
eucnit in iuuenib⁹ calidis aliqñ aduistis in eorū
natura viuētib⁹ in crapula: vt sunt plures mo
nachī & qđē alij ecclesiastici: & plurib⁹ alijs iuue
nibus calidis religiosiis vrētib⁹ suba legumī^m
si fuerint adusti mlti calide nature ppter qđ pclu
dit Ba. bene intelligēti. vi. de mrio. in fine. Idem
dicit Rasi in suo pti^o qđ pñtētes & religiosi dñt
sepe flōinari in pseruatiōe eorū: nam flōmia fre
quētata multū pseruat a talib⁹ morib⁹ illicitis &
violentis: id pseruat a cōcupiscētia carnali &
ab incitatiōe ymaginatiue ad ipm coitū cū inci
teur a tali cōcupiscētia naturali. ¶ Tu dices ta
lis malus appetitus illicit⁹ violent⁹ ad coytum
nec talis erectio venit in ipis mulierib⁹: videt⁹ qđ
nō: qđ omnes sunt frie completis & nō hñt instm
ad hoc nā collū matricis est cartilaginosum cū
qbusdam pelliculis. Soluit rasi in suo pñtente:
qđ naturalr habēt pruritū in collo matricis & tenti
onē seu inflatiōem aliqñ: nā sumi vaporosi qñ
ventosi veniūt ad dictū collum matricis ab hūo
ribus calidis arteriarū & venarū assistētiū sicut
dictū est in hūoribus cātes pruritū & tentiōem
& inflatiōem in illa cartilagine cū suis pelliculis
ex qđ venit in eis naturalr & modo debito de pos
sibili euenit eis vltra debitū modū & in excessu
potissime illis qđ sunt complōnis calē semiadu
ste. vt sunt ruffe vel nigre macilente si fuerint cir

ca. xx. annū & carēte viro vt sunt qđā iuuenes non
maritate vel elongate a marito vel religiose ppter
qđ nō dubites tales iuēculas elongatas a ma
rito vel viduatas vñ religiofas foriter bis & ter i
anno flōmare: sicut dictū est supius de religiof:
qđ lz in actu gñatiōis sint frie ex nutrimento i vre
ro matino & post acqñrūt caliditatē magnā in eis.
¶ Nōū est speculāti qđ ex qđ in erectiōe naturali
neruus vge pñcipalr erigat⁹ & tēdit pñr alie par
tes colligate qđ in erectiōe innaturali violenta &
egritudinali particula pñcipalr patiens est ille
neru⁹ vge rōne porositat⁹ sue: pñr alie ptes. Si
militer notū est recte speculanti qđ ex qđ in erectiō
ne naturali in mulieribus illa cartilago colli ma
triciis qđ pñcipalr erigat⁹ a vaporib⁹ subintrantib⁹
bus vt dictū est pñr. alie pñcule assistentes qđ in
erectione innaturali violēta & egritudinali in ip
sis mulieribus particula pñcipalr patiens erit il
la cartilago vaporosa colli matricis: qđ tñā sunt
qđāmodo cōtraria cū illa sit natural⁹ & alia egri
tudinalis. & talia vicissim insunt in tali subor: cō
sequēter ille pellicule & sunt in vtroq; p colligan
tiā qđ venit qđ venire nō debet fm naturā: qđ mlt
tus vapor & sum⁹ ab hūorib⁹ calis venarū & ar
teriarū ppter qđ merito tales statim sunt flōman
di vt dictū est & dicit⁹ ¶ Et morbi descripti in eis
sunt officiales in receptaculo: replēt em ille pars
tes in porositatib⁹ suis vltra debitū. d illis vapo
ribus eleuatis ab hūorib⁹ dicit⁹ & sunt nocuūti
p morbo descripto digestiue & expulsiue mēbro
rū mādantiū & recipiētiū talis erectio illicita est
passio seu causa passionis sensitiue genitaliū & g
uatiua: nā erectio illa ē accēs morbi de gñe mali
motus i vga: & est spasm⁹ dū est in fieri. Et est ac
cidens morbi: pñt esse cā morbi. 3°. de mor^o. secus
est loqđ de illa replētiōe nerui dicta faciente illaz
erectionem spasmosam de genere thethani: & sec^o
est loqđ de erectione illa illicita.

Istis clarificans. Cura talis erectiōis illi
cite & violente tibi patefcit. In cura
cuiuslibet horū & vniuscuiusq; sexus fñt licet mu
lieres nō sint explicate bene ad plenū. Sed tu si
oculatus fueris pcludēs & ma^o cū paucis vbis
pñsiderata pñe & habitudine iparū icipias a flō
mia vene mediate & in bona gñitate qđ cor ē cā
pñcipalis in tali & in omī erectiōe vge: vt est con
clusum a Rasi in pñcedentib⁹: pñr statim euacua
colerā sic sē. pñorū damaq. xv. mīo vuar pass. 3. i.
tamarindi elector. 3. ij. fiat decoctio in qđ dissoluat⁹
medulle cassie. 3. i. & f. electu⁹ d succo ros. 3. i. f. f.
por⁹. pñr detur sibi qlibet mane mediū vitū aq

ueniunt, dissolute: vel aq̄ end. v. plantag. vel aque
ros. h. p̄m uet p̄ aliq̄s dies. v. t̄at aceto i omib⁹ et
lentibus cū aceto v. t̄at cibis acetosis teneat dies
tam tenuē: q̄a ienunū rēpmit sup̄biā carnis et vi
cia cōp̄mit mētē eleuat. Parū v. t̄at carnibus
et illis v. t̄at cū aceto et salsa viridi specialr de ex
trematib⁹ p̄dicis vituli capū potabit vinū mul
tū limphatū balneet se sp̄aliter anchas suas in
aqua tepida et frequenter ad euacuandū vapores
a genitalibus incitātes genitalia ad erectionē
nā bal. et sudor diuertit luxuriā. It̄as in suo p̄tē
p̄tē qd̄ sanct⁹ b̄ndict⁹ in regula sua ordiauit
q̄ monachi sui sepe balneentur: specialr senes in
p̄ma senectute: q̄ illa plus abūdāt in talib⁹ va
poribus grossis incitātib⁹ genitalia. tales tene
ant serotū factū cū aqua fria et oleo ros. in achis
specialr de sero vel teneat facculū sup̄a dorsū
cū denarijs plūbr. p̄tē qd̄ tangat sp̄mā et dorsū.
Aliq̄ p̄sult q̄ ponat. p. iij. folioz agni casti sub
tus linteamina iuxta culetrā: q̄a resoluunt illas
hūiditates et p̄sumūt: et si cū istis nō reparet illa
excitatio illicita: et ille appetit ad luxuriā. v. t̄atur
isto plūbr. sc. se. p̄siliij. 3. ij. se. por. tulace. 3. iij. se.
lactuce. 3. ij. cor. andri sicci bene p̄p̄ati. 3. i. f. fiat
puluis detur mediū coctear de mane cū modico
vini. loco huius sumat tres vel quatuor bolos de
lactucis in p̄ncipio p̄andij cū bono aceto vinā
hoc esset p̄mum ferculum in omib⁹ eccl̄astic⁹
et religios⁹: et ex p̄cepto nā valent pul. et ele. ad
m̄ngidandū renes et genitalia et ad corrigēdū
lapsum in ip̄is. Ista tibi sufficiāt.

De difficultate part⁹.

Nō ora
q̄ partus sit difficilis causa triplici: i
genere si intrinseca sūt. vna se tenet
ex pte fetus. alia ex pte m̄icis. alia ex pte secun
dine vt ponit It̄as in suo p̄tē. Difficultas part⁹
ex pte fetus sit sex de causis vt ponit ibidē: q̄a se
tus est magn⁹ et grossus multū qd̄ p̄ ex magni
tudine v̄t̄is: et q̄ p̄ magn⁹: v. q̄ magni capis
qd̄ p̄ ad sensus obsterit: et q̄ caput p̄ exi i par
tu naturali. iō q̄ ē nimis grossus nō p̄t exire i cō
petēti dilatatiōe vulue. vel sit difficil p̄t q̄ venit
an̄ ipsa p̄gruū puta q̄ nō venit. i. mētib⁹ cōplei
q̄ tūc fer⁹ si p̄t exitū nāl: n̄ ex istitu nature:
iō nō iuuat se ad exēdū. s̄ f̄u s̄l̄r difficil q̄ exi i
forma nō nāl: puta q̄ p̄ exi pes v. l̄man⁹: nā
in partu naturali caput exi p̄ tenēdo faciē vsus
tenā: q̄ caput ē ad sup̄i i p̄mis mētib⁹ octauo
mēse incipit subuerti et declinare ad inferi⁹ non

ante: iō. i. mētib⁹ cōpletis expeditus ē et sub
uersus ante nō. iō exi in octauo mēse et ante p̄i
mo cū pedibus It̄as in suo cōn. Prop̄t il. a sub
uersionē que incipit fortiter in octauo mēse. fer⁹
est in illo octauo mēse q̄si infirm⁹ et deterior di
sp̄itiōis et debiliōi. p̄t illa subuersionē. s̄l̄r et
p̄gnātes sunt deficiōis disp̄itiōis et p̄derosiores
in ip̄o mēse plusq̄ in alijs mētib⁹. et fer⁹ seq̄t di
sp̄itiōem sue matris. Iō fetus qui nascit non
vuit. verba sunt ras in suo p̄tē m. c. de conceptu
Si ergo in conceptu exeat in p̄mo pes v. l̄man⁹
partus erit difficilis q̄a nō seq̄tur formaz debiti
exitus. vel q̄a arguit rēpus incongruū: q̄a antici
patū q̄a an̄ nouē mēses sit s̄l̄r difficil p̄t. q̄ sci⁹
in se est debilis p̄pter longas egritudines matri
cis vel rōne tempis nō sequētis suā naturā. p̄o.
3. amphorum. ibi si ver siccū et boreale mulieres
quibus partus inest ad ver: ex omni occasione
abortiūt. et. Similiter sit partus difficilis: quia
fetus est mortuus viuus fetus p̄t exitum quia
completus et aliquāliter generatus. Et sic patet
tibi q̄ sex de causis se tenentibus ex parte fetus
partus est difficilis que se tenet ex parte matriq̄.
Ista subdiuiditur in quinq̄ causas in specie. vt
ponit It̄as in suo continente. Vna causa diffi
cilis partus quia est primus partus non habet
partes illas sufficienter aptas quia nunq̄ repe
rit. Alia causa est paruitas matricis quia conce
pit ante. xv. annum. Alia causa est debilitas ma
trici. Alia causa est pinguedo orificij matricis
et eius clausio. Alia est apa calidū matricis clau
dens et prohibens exitū fetus. p̄t ergo tibi q̄liter
quinq̄ de causis in specie se tenentibus ex par
te matricis sit partus difficilis. Alia est causa in
genere partus difficilis que se tenet ex parte se
cundine. Ista subdiuiditur in duas causas i spe
cie vna est quia nō scinditur et crepat put debet
in motu pueri ad exitum quia grossa et dura. Iō
puer non potest exire vuluam: quia prius opor
tet exire secundinam. Alia causa est: quia scin
ditur ante tempus puta in p̄ncipio motus pue
ri ad exitum propter sui tenuitatem et raritatem.
Ideo sunt aqua multa a matrice nimis tempe
stive: et matricē exsiccat: ideo non potest se suf
ficienter dilatare. In partu est casus qui sepe oc
currit in mulieribus delicatis. Sic conclude ex
intento It̄as in caplo de conceptu. et de partu
super pronostico. difficilis partus tu habes p̄s
derare si aqua multa fluat aut fluxerit de matri
ce stantibus doloribus satis fortibus antequā

puer sit ppe exitu qd pz q: nō pntat se exiui. Al
si san. mule? ante ei? exitum exierit: q: si sic part?
erit difficil: q: ex talib? matric? exsiccat? vltra des
bitū ppe qd nō potest bene dilatarī nisi pus be
ne humectet cū oleo fenugreci v? maluenisci t? si
milib? Raf addit aliud signū sup pnostrico dis
ficil? ptus. s. si mulier multū doluerit in spina dor
si: sicut sup ptu difficil: sicut si dolor in pectine t? i
ventre t? i inguib? fuerit signat sup ptu facili. ra
sis ibidē. Concludit ergo q? causa triplici in ge
nere: t? multiplici in spē intrinseca sit ptus difficilis
Alie cause sunt extrinsece ptis difficil: puta cali
ditas excedēs relaxans t? debilitās vntes natu
rales expulsiuā: t? alias vntes v? frigiditas exce
dens pstringēs matricē. v? tristitia mlieris ex re
latu v? ex pntia ingrate mulieris assistentis i pu
erperio. vba sunt Raf in suo conti. c. de partu.
C Notū est q? difficultas ptus descriptiue loqū
do est passio matricis. Et est pa? pū p colligati
am puta ipsius fetus vel secundine v? rei extrinse
ce. Et est passio cōmunit official: q: in receptacu
lo cōcomitādo secū morbū p silem pōt esse mor
b? officialis in q? est triplex genus morbi. in se tū
est actio lesa vntis expulsiue ex ista vel ex illa cā
Cura diffi

istis clarificatis ficultatis
pt? ubi patescit. Et q? in omī cā difficultat? pt?
cōpetat aperiētia relaxātia t? mollificā matricē
pp? qd cura vna in genere cōpetit in omī causa
pfecto medico inest vt sciat cām talis difficultat?
part? q: ex hoc illa fin plus t? min? appropin
bunt appropinquante tpe ptus: puta dū erit circa
mediū noni mē. Vrat spinargis bñ coct? t? bro
dis simplicib? l? brodis c vire? ouoz t? vino s
nli bene limphato: t? vitabit subam leguminum
risum t? filia faciat exercitiū maius solito. vadat
ad balnea cōia balneādo se in aq? dulci simplici.
Si vis addatur decoct? maluarū violarū brance
v? sine. vitādo stuphā: q: sibi nō cōpetit cū petur recte intēti dū part? erit bene ppinqu?
q: de die in diē fin effumatiōem suā inungat sibi
ventrē ab vmbilico inferius sero t? mane cū olo
amigd. dulciū. v? cū olo sambuci v? cū oleo mal
uenisci v? lilij v? cissami: vrat coitu aduenientis
bus dolorib? paritura nullo mō pimat se ad expl
lendū fetū: s. vadat p camera dū matric? apta fue
rit q? aqua incipiat fluere: tūc incipiat seipam p
mere dulciter augmētādo paulatī illā pressuram
qū os matricis fuerit aptū t? augmētāt paulatī
in aptiōe. sedeat tūc mulier sup scamū seu sup
per cellam pforatā. t? tūc pimat se ad expellendū

fetū. Raf in suo pntēte. vel disponat in lecto q?
videat potius sedere q? iacere in culcitra. si in p
cessu partus fuerit multū difficilis cōter parient
feminā: q: difficilior est ptus femie q? masculi ra
sis in suo cōtinēte. Vrat in potu cinamo? t? cro
co: nā ppetas hoz est inducere facili ptū Rafis
in suo pntē. comedat de folijs maluenisci coctis
cū butiro valde faciūt partū facilez Raf. obste
trix inungat sibi man? suas t? ventrē parturienti
cū o?eo sambuci lilij vel sisami v? maluenisci ab
vmbilico inferius. Si ptus sit immaturalis q? p
exeat brachiū reintroducāt dulciter pus inungē
do pres illas vt dictū est. Si pes pmo veniat tūc
est signū q? nō est in nono mēse q: nō fuit subū
sus nam incipit subuerti in octauo mēse vt ē di
ctū superius aucte Raf: tūc exeat in noie domi
ni: s. iuuēt natura interius cū iam dictis. Exter?
cū oleis dictis t? cum i? que dicēt? pmo puo
cando stermutatiōem cū modico se. staphisagrie
vel pipis v? euforbij subtilissime puluerisatoz l?
q? ponat medicū de radice yreos infra aures re
latētur ptes vulue cū spongia infusa in aqua de
coctiōis se. fenugreci t? se. lini cū oleo maluenisci
vel lilij v? sambuci quo facto puocet magi sters
mutatio: inungat exterius t? interius cū vinctuosi
tate lane imo supponat ab intra qmum erit possi
bile odorando fetida vt assamfetidā: fumū plus
marū cōbustaz v? solariū v? galbani: t? similia
nā olfacere fetida facit ad partū facile sicut odo
rare odorifera facit ad difficilē Raf. t. raf dicit
ibidē q? si suspēdat in corā storax crocea nō pa
tietur dolorē parturienti immo plet sine difficul
tate. Aqua decoctionis arthe? potata facit statiz
emittere fetum. Raf. ibidē. Capillus ve. cōtrit?
dissolur? cū sero ros. cū modico olei alicui? suat
in potu statim pit. Subdit q? idem facit pot? aq?
decoctionis absinthij t? fumiterre bis vel ter in
die facit fetum velociter emittere. Subdit q? ari
stologia cōq?stata t? cū lana supposita facit statiz
parere. Rafis in suo cōtinēte recitat q? mlier pa
riens si sumat. 3. ij. croci in potu statim parit. hoc
pluries vidit t? verū est. Et sic terminetur Auce.
dicit q. 3. f. cardamomi. i. carni agrestis pulueris
fati datus cū vino albo statim facit.

Extractiōe fer? mor

cū dine. C Nota q? licet ptus sit diffi
cilis ex causis iam dictis. Interdum
est magis difficile ipi matrici expellere secundū
nā: quia ipa matric? est multū debilitata in expel
lendo fetum: t? quia ipsa secundina est aliquādo

ultra debitū alligata cū venis matricis vt statim declarabitur ppter qđ fortioribus indigem⁹ in expellendo ipsam q̄ indigeamus i puerperio p expellendo fetum: et adhuc magis fortibus indigem⁹ i expellēdo fetum mortuum: quia stante fetu mortuo i matrice vtutes matricis iam incipiunt mortificari propter mortificationē caloris naturalis: et fetus mortuus nō iuuat seipm in exitu sicut fetus viuus petēs exitum naturalē ex istiuscui nature. ¶ Alterius nota ista secundina ē secūda pellicula in qua reuoluitur fetus. prima est magis subtilis: hoc magis explicabitur in caplo sequēti de abortu. Et gñatur ex supfluitate spermatum et sanguinis menstrui ibidem fluxi post concursum spermatum: vt est declaratum superius et in tempore formatōis fetus et membrorum: formatur ipsa secundina que alligatur cū venulā cōcaui matricis: puta cum capitibus earum. Hō frigide et dense matricis: quia habent venulas illas valde modicas et strictas nō p̄t talis pellicula bene alligari cum capitibus illarum. Ideo q̄a talis pellicula est necessaria i gñatiōe fetus. ideo mulieres habentes frigidas et dēsas matricis nō concipiūt vt vult ypo. et Gal. 3. amph. in quibusdam mulieribus que habent venas latas in matrice ita fortiter alligatur q̄ vix natura expulsiua matricis pōtēst expellere et rumpere illa ligamenta: ideo cum difficultate expellit q̄ si non expellat post aliquas horas post exitum fetus inducit multa et pessima accidētia ppter vapores eleuatos ad cor: ad caput rōne ipsius: quia quasi derelinquitur a regimine nature: et ratione superfluitatum i ipa et cum ipa retentari. Ideo inducit sincopam et mortem: si ultra diem aut dies nō expulsa fuerit interdum est ita solida gñata q̄ natura expulsiua vix potest eam rumpere in puerperio. Ideo facit ad difficilem p̄tuz vt supius est dictum: quomō sit talis retētiō et mala eorū expulsiō semp est nocuētū expulsiue matricis propter colligatiōem illius vel istius rei. Ideo illi est p̄ncipalr succurrēdum cum apitiuis et relaxatis que habent mat̄ias sordidas de m̄rice expellere.

Itis clarificatis Cura retētiōis secundine et fetus mortui tibi patescit. Prius aut q̄ in cura pcedas loqimur de extractiōe secundine in primis obstetric inungat manū suam et digitos cum oleo de lilio vel de sambuco vl malue uisci et itromittat i matrice et paulatine sine molestia aliquantū ipsam attrahat et ipsam eradice hoc facto per modicam pausam prouocetur sibi

sternutatio. R. se. staphisagrie senigelle. ana. 3. f. et albi. 3. f. 33. albi. 3. i. fiat puluis bene subtilis vt alkoool de quo p vices insusfletur infra nares. Alique habet pulueres de radice yreos et insusflant eodē modo: et sufficit eis: q̄ cum hoc satis sternutant q̄ si nō expellatur da eis istuz potum. R. lexiij. 4. i. malue uisci. 3. i. distemperent insimul: detur illa portio in potu. p̄ir post pausam fac ipsam vomere: et tūc prouoca sternutationem et hoc reitēra infra duas: aut tres horas suspēdatur iterum in cora. de croco inuoluto in panno lineo: in q̄titate medie nucis. vel 3 storace calamita crocā: et fiat sibi pessarium de galbano cum modico oppopōā et mirre: fac sic. R. galbā. 3. i. oppopōā. 3. f. mirre. 3. ij. in cor: porētur sibi cū modico lane. fiant duo aut tria pessaria teneat vñ p diem: aliud p noctē et postq̄ exieris vñm de istis suffumigetur p modicam pausam cū portione aliqua istoz pessarioz: prouocādo sepe sternutationem. loco istoz pessarioz et suffumigatiōis supponat cum lana de succo panis porcum violētus est in sua actione et magis violenter attrahit Aliqui supponūt radicem ciūs et aliqui supponūt oleum balsami cū lana: quia attrahit secundinam fortiter. Aliqui dant. 3. v. vel. vi. cassie. in potu cum aqua cicerū et petroci. statim exit secundina et fetus similr. nam valet ille potus in partu difficili et retētiōe secundine. Pauperibus dici mus balneetis anchas vestras in aqua decocti bisinalue cū toto: et suspēdatis de croco in cora vt est dictum et in potu vtatur satis de cinamo et croco et sumat de se. 3. lubricos. nam illa que valent cōtra ymes valent ad educēdum secundinaz si potētur Ras in suo p̄tē. Ego pluries dedi de galbano cū oppo statim emittebant secundinā. fac sic. R. galba. 3. iij. mirre. 3. f. oppopōā. 3. f. distēperētur cū decoctiōe radij apij fiat potus immo multū valet in expellendo fetum mortuū in educatione secundine. Aliqui faciunt secretum q̄ suffumigetur mulier cum emboro cum portione aliqua yngule equi vel asini vel iumentū. Auncē. laudat. 3. f. cardamomi. i. carui agrestis pulueris sati et dati cum vino albo. ¶ Consequēter loquāmur de extractiōe fetus mortui. Si q̄ mulier fetū mortuū in vtero habuerit qđ patet si cadat fet⁹ ad inferius ad modum lapidis dum se v̄rit mulier ad latus. Et si partes que sunt circa vmbilicū frigescent et sint frigide Ras in suo continente. Moderni in psalterijs ponūt alia si dolēt fortiē circa vmbilicū cum se. lenta et discoloratiōe faciei cum fetido et corrupto ābelim ascensu vaporū.

horribilū ad cor & ad caput ppter qd habet in-
stantiā vigiliariū. ¶ Si qua mulier pgnans ta-
lia habuerit presumendū est qd fetū mortuū ha-
beat. fiant ergo sibi talia: fiat sibi psumatio detā
de vngula asini vel equi vltimēti: nā multuz va-
lent ad expellendū fetū mortuū. Ras in. c. d. ptu
Ziduerit qz mortificat fetū. vel ista. R. mirre gal-
bani oppoponad felle tauri vel bouis. añ. 3. iij. di-
stemperetur cū pice liqda fiat troisci ad modū
parue nuq suffumigetur pluries cū vna bis vel
ter i die: & liniat in pectine cū B. R. plpe coloqn
ride mirre ruthe. añ. 3. iij. fiat puluis distemperet cū
felle tauri vel bouis in modū vnguēti. de q linia-
tur ab vmbilico inferius. ¶ El fiat istud quod ē
deyltimis R. asse fetide. 3. f. mirre. 3. ij. ruthe sicce
3. i. capiat qra ps distemperet cū aq saue q suf-
ficiet potius detur sic sero & mane p. iij. vices. Suc-
cus panis porcini supposit cū lana mirabiliter
puocat fetum. Simlr suffumigatio cum radice
eius Ras. & c. dicit q ista medicina nō habet pa-
rem. Ista sufficiant.

¶ Caplin de aborsu.

Eaborsu Quia dicitur cau-
sis potissime in-
trinfecis vt abscondantur & aborsus
cuius qui mala est actio pteitue ma-
trix vt statim declarabitur. ¶ Nota q embrio
inuoluit in duplici pellicula vt volūt omes anas-
thomifantes. Una est subtilis satis que adheret
sibi immediate: & fuit creata a natura vt supfluita-
tes terrie digestiue retineret vsq; in eius ptu.
Alia est magis solida que adheret embrioī me-
diatē: ideo vocatur secundina cum prima exit em-
brio: cū ista scda nō est s rumpit & fetus exit & p
eius exitū expellitur a matrice vt dictū est in ca-
pcedēti. Ista interdū nō rūpitur de facili in puer-
perio: ideo facit partū difficilē vt est dictū. Aliqn
nimis cito rūpitur & fluit aqua mltā & matrx ex-
siccatur vltra debitū anteq puer sit in portu exi-
tus q nōdū caput apparet. Ideo indiget q hu-
mectet ab extra vt partū fiat magis facilis vt ē su-
perius dictū. Ista fuit creata a natura vt supflu-
itas scde digestiue retineret vsq; quo in partu pu-
ta vnam pueri: nam quia suscipit nurrimentuz
per vmbilicū ab epate matris nō indiguit pellicu-
la vt superfluitates prime digestiue retineret.
ambe creant tempe formatiōis embriōis a sus-
perfluitate spermatū & san. menstrui concurren-
ead ista post actū coitus. pma pellicula nō al-
gatur nisi cum embriōe. Scda seu secundina

alligatur cum venulis matricis: quia cum capi-
tibus earū que ptinguntur in cōcauo matricis in-
terdum puta in habentibus illas magnas vēas
& per psequēs earum capitibus alligatur illa se-
cūdina fortiter ita q cum difficultate rumpit illa
alligatio a natura expulsina matricis. Ideo opor-
tet q medicus inuet naturā & expulsuaz matricis
vt est dictū in. c. pcedēti. interdum alligatur illa
secūdina valde parum: quia vene matricis sunt
valde stricte vt in habentibus frigidās & dēspas
matrices. Ideo nō concipiūt: & si concipiāt abor-
sunt ex causa facili.

Alterius nota quod

embrio suspēdit in matrice ad modū fructū in arbo-
re mediante illa secundina alligata cum matricis
ce: vt vult Ba. super dictis ypo. 4. & 5. amphor.
Idem ponit Ras. in suo cōtinēte in. c. de conce-
ptu. subdit: q sicut ligamēta fructus in pncipio
sunt debilia & tenua & cadunt ex modica causa:
& in fine quādo maturātur ligamēta fructuū de
facili rumpuntur. Ita fit in pregnantibus: quia
a causa facili rumpuntur ligamēta secundine cū
matrice potissime in primis & vltimis mensibus
& inde fit aborsus.

Alterius nota magis

vt pz tibi cā multiplex aborsus in quo male ad-
uertit debiles in arte q aborsus ē accūs dictū ex-
iēs a corē vt exiēs. qz exit a mala actione pteitue
matricis gūate a quanto ponderoso sequēs tan-
q accidēs morbi immediate morbum pñlez: quia
malā complōnē humidā cū matia venarū & liga-
mētoz matricis specialiter ipius secundine. Si
in pñis qtuor mensibus talis aborsus fuerit vt
ponit Ba. ad litterā. vi. de interioribus. c. penul-
timo in fine capli. Idem ponit Ras. ad litteram
in suo continente in. c. de conceptu. Si autē fiat
ab alijs mensibus tunc talis mala actio pteitue
matricis consequitur immediate tanq accidēs
morbi immediatū morbū officialem: quia in cō-
positione puta laxitatē & raritatem ligamentoz
secūdine matricis: naz talia fuerūt creata ex na-
turali compōne mulierū vt fit in quibusdam mu-
lieribus rare contexture & gracilis & cōpōnis de-
licate vel de possibili talis mala actio contentie
matricis: sequitur in illis mensibus vltimis mor-
bū officialem pura in scitu per colligantiā vt in
quibusdam mulieribus cōpacā habentibz frās
& dēspas: mñices. quia in talibus sunt venule pue-
in matrice cum capitibus paruis. Ideo secundina

nō bene potest alligari cū ip̄is. iō nō p̄cipiūt ⁊ si concipiāt ex causa facili p̄pter pondus grauias dicta ligamēta abortiūt hoc satis intendit: Siffr in. 5. amp̄b. cū mēto illi? casū. si frigiditas ⁊ dem̄ p̄sas ⁊ c. ⁊ sic p̄z tibi aborsus descriptiue loq̄ndo q̄s morib? ē. Terū rā p̄recitat i suo p̄ti? recitat i. c. d̄ p̄ceptū aucte ynarasij antiq̄ medici: q̄ m̄lires que abortiūt ex ventositate ⁊ ille que abortiunt in tribus vltimis mensibus abortiūt ex frigida te. Bordenius fuit istius opionis ⁊ quidaz alij moderni. Sed hec opio nō placet nec videtur vera consideratis dictis ip̄ius Ras̄is qui fuit p̄inceps artis. ¶ Aduerte magis in mat̄ia nam vlt̄ra istas causas dictas intrinsecas mat̄ricis ip̄is us aborsus sunt alie cause sibi extrinsece ⁊ p̄mi tiue: puta coitus violentus ⁊ multiplicatus: q̄a apert̄vias illas ⁊ partes ⁊ infestat festuz ⁊ mēstrua prouocat Ras̄is in suo continente: dolor foris in aliqua parte corpori ira foris tristitia timor: foris: fatietas nauseatiua cibi vel pot? flus tus san. mēstruosi. si fortis fuerit vel aliunde iu p̄ta dictū ypo. Medicina laxatiua fortis casus: percussio longa mora in balneo aque. febris lōga vel acuta ⁊ similia ⁊ medicine educētes vermes date per os cū clisteri faciunt aborsum ras̄ ⁊ c. Nam ex istis contētiua mat̄ricis debilitatur i actione vicio alioz mēbroz ⁊ non vicio proprio: prout in alijs causis ipsius aborsus dicum est.

Signū pronosticu

or? p̄ piq̄ ex talib? ē extenuatio ⁊ demaceratio mām̄il lari. Si dextra p̄us aborciat in masculus. si sinistra feminā. ypo. v. amp̄b. Ras̄. ⁊ c. quia duricies moderata mām̄illari s̄iqt̄ super sanitate fetus. sicut multitudo lactis s̄iqt̄ fetum debilem: ira mām̄ill arum demaceratio ⁊ gracilitas potissime sub se quēs ad al qd̄ horum p̄noſticit aborsum de pro pe. Ras̄. in cap̄lo de conceptu.

Istis clarificatis cura

ip̄ius aborsus tibi pateſcit. ⁊ b̄ p̄ morbo descri pto velleius p̄ſeruat̄o. P̄ius autem q̄ intali bus procedas ſcire ⁊ inueſtigare oportet si icur rit aborsum in tribus p̄imis mensibus aut mē dijs aut vltimis considerare oportet dispositio nem illius mulieris si sit sanguinea vel flegma tica groſſa. Vel si est gracilis colerica in parte: quia cura in hoc diuerſificatur: ⁊ per hoc causa ip̄ius manifestatur. ¶ Si qua mulier aborsum incurrit rōne humiditatis flegmatice fluentis ad venas mat̄ricis ⁊ ad ligamēta ſecundine ratio

ne cuius debilitantur ⁊ nō poſſunt ſuſtinere pō dus qui relaxantur ⁊ rumpantur. nec fetus con tineri qui labatur ⁊ expellatur extra. quod p̄get: quia fit in p̄imis tribus mensibus ⁊ ip̄sa muli er est habitudinis ſanguinee ⁊ humide: ⁊ dum ē pregnans aliquando incurrit fluxum mēſtruo rum aliqualem. Similiter dum nō est pregnans habet interdum mēſtrum in exceſſu. Iſte tene ant dietam ſiccā. Etatur vino rubeo groſſo et vtatur riſo cocto ſolummodo cum brodio carnis um. Etatur caribus cōmūibus demptis car nibus porcini. vitabūt om̄ino offas ſpinargias ⁊ om̄nes fructus ſcōmef bis vel ter i āno d̄ bras chijs. vtat̄ exercicio non dormiat de die ſufficiat ſibi dormire de nocte. vi. vel. viij. horis dūm̄taxat purgetur cum agarico anteq̄ impregnētur quo liber mēſe modicum vel circa. 5. floz viol. bo raginis. ana. 3. 5. polipodij quercini. 3. i. anifi. 3. ij. agari electi. 3. ij. 5. turbiij electi. 3. 5. 33. 3. i. fiat de coccio. Conſulo q̄ vadat ad balnea naturalia an tequaz impregnētur ſup̄hando ſe per pauſam primo: poſtea intrēt balneum poſt aliam pauſaz hoc fiat de mane ſtomacho ieiuno dūm̄taxat.

Etatur meridato vna die. alia die non in quan titate amigdale depilate cum modico vini clari vel albi demane ante ortum ſolis. hoc faciāt in anno demptis tribus mensibus dum tamen nō fuerit pregnans. ¶ Et si a caſu eſſet pregnans poſſet vti de iſto meridato de tribus in trib? die bus modo dicto: dum tamen non fuerit tempus multum calidum continuando riſum coctuz cū brodio carniū vitando offas ſpinargia om̄nes fructus: ⁊ tunc dimittat exerciciū forte ſufficit lentum exerciciū. ¶ Et si tunc dubites de abor ſu non deſcendat nec aſcendat in altum ⁊ habeat de ſumach decoquatur in aqua cum illa lim p̄het vinum ⁊ ponat in olla cum caribus. vtat̄ tur riſi cocto cum brodio carnis piris coctanis: forbis caribus toſtis vel impaſta. vtatur dialā ga dyanthos dyacinnon dyateron pipereon. Et ſcias q̄ plures mulieres que abortiunt in p̄imis mensibus ſunt ita ſanguinee ⁊ abundantes in ſanguine quia habent fluxum mēſtruorum ali qñ ex quo non debilitantur: nec mām̄ille gra ciles ſiunt ⁊ mor? pueri ſtat prout ſolebat. Bordenius dicit q̄ dimittatur fluere quia qui reſtri geret prouocaret aborsuz. Ego aliter dico q̄ ſup poſitis iam dictis si ſit multum ſanguinea ⁊ aſ ſueta ſcōmare q̄ talis mulier dato q̄ ſit p̄gnās ē ſcōmāda vſq̄ ad. 3. iij. vſ circa de rena epaſ. vel de mediana si groſſior fuerit quia in hoc corrige

tur mala complo humida fluēs ad matricē. Si
 militer corrigetur excessus san. ac eius fluxus. Si
 dicas mulier flōi homata abortit. Dicendum q
 Ba. loquitur indefinite quia ut plurimū aborti
 unt tales ppter subtractionē nutrimenti potis
 sine in magna q̄titate. Sed de possibili pōt eē
 tanta abundātia san. q̄ nisi exiret per venas ma
 tricis vel alias faceret sincopin ex qua eēt i ma
 iori periculo abortiendi facta flōmia in tali pre
 gnante habēte fluxum san. mēstrui potest impo
 nere modicū d̄ panmis lineis multum delicatis
 et subtilibus infusis in aqua dissolutionis alūis
 rupe vel plume in collo matricis: quia san. mē
 struus fluit in pregnantibus p ora venarum col
 li matricis ut ponit Ba. vi. de interiorib. c. penl
 timo in fine capli. Sz nō in pregnātib. erit p
 venas illas et p venas fundi: quia aliter fundus
 nō acquireret aliqualem et naturalē asperitatez
 in fundo matricis: et per p̄is citius nec facilius
 impregnaretur p̄st mēstrua: cuius oppositū po
 nit Thasis in suo cōtinentē. in. c. de conceptu ut ē
 superius declaratū: nam tales panmi infusi i tro
 missi claudūt ora et capita illaz venarū ut ē sup
 dictū i. c. de fluxu mē. sup. suo. Et facta flōia i ta
 libus vel nō facta potes applicare emplm ante
 in̄ pectinē. et vmbilicū et aliud retro sup āchās
 factum cum magna quātitate radiq̄ bistorte: naz
 bistorta habet magnam pprietatein ad confor
 tandum conceptum in vtero materno et ad con
 fortandum retētūam matricis ut cōmuniter po
 nūt tractantes d̄ simplicibus medicinis. R. mas
 sticis lapdani. añ. q̄rt. i. cere rub. q̄rt. f. colofonie
 picis naual. añ. 3. f. terebētime. 3. ij. radiq̄ bistorte
 3. f. gallarū nucis cypressi. añ. 3. f. nuq̄ muscate. 3.
 i. berberj. 3. i. ligni aloes sandal. muscatel. añ. 3. ij.
 rasure eboris. 3. f. coralli. rub. 3. f. āthēre. 3. f. cor
 riandri pparati. 3. i. cassielignee. 3. i. cubebarum
 cinamomi. añ. 3. i. ābre grise. 3. f. musci finis. 3. f.
 puluerisanda puluerisēnt subtiliter ut alcool in
 cor: porētur simul cū oleo mastiq̄ fiant duo epla
 ob longa quadrata extensa supra alutam vel su
 per scarlato bruno et cooperiantur cum sindone
 rarissimo vitabit coitum insuper: quia coytus vi
 as aperit. mēstrua prouocat: fetum infestat: p
 pter qd̄ disponitur ad exitum: et sic prouocat abor
 sus pon^{me} i p̄mis et vltis mētib: qz tūc ligamēta
 sūt magi debilia put sūt i fructib: ut ē sup^o dcm
 Et si aliqua mulier abortit ex debilitate liga
 mentoz matricis puta ipius secūidine cum m̄ri
 ce rōne raritatis et laxitatis et tenuitatis ex earuz
 creatiōe ppter qd̄ nō valent sustinere pond^o ipi

us fetus: qd̄ patet quia talis mulier est gracilis
 satis delicata: et incurrit aborsum in. 5. mētib^o
 vltimis: talis mulier nō tangatur a viro in illis
 q̄nq̄ mētribus: quia coytus fetum ḡuat. et p cō
 sequens ipm infestat et vias aperit: et sic cāt ab
 orsum. Et si tangatur a viro suo: quia oportz red
 dere debitum nature raro et māfuetō modo non
 impiguēdo vsq̄ ad vltimū si homo sit talis q̄ si
 bi dicere nō audeat: q̄a p̄nceps vltimaris dica
 tur dñe q̄ cōquerat et sibi explicit dolorem et ḡ
 uitatem ppter impōem totalem ipius membra.
 Similiter talis mulier in 18° q̄nq̄ mētribus nō
 ascendat nec descendat gradarium: nec coreet i
 mo maius p̄cium qd̄ possit habere est q̄ n̄ mo
 ueat se de lecto vlt saltem de camera et de aula ias
 cendo pro maiori parte plures feci iacere per. v.
 aut sex menses: habuerit optatum et viuūt iaz il
 li pueri: et sunt magni in ecclesia sancta dei et be
 neficiati. Ista mulier quia incurrit debilitatem
 ligamentoz matricis a tali rara et delicata com
 positiōe nō indiget emplis foribus: nec mltum
 calidis ex quo incurrit lapsum cū ma^o sufficiunt
 empla parū cala et aliquall stiptica: ideo suffici
 unt empla d̄ solo mastice q̄ mastix puluerisetur.
 et modicū caleseat incaffa super aspergendo de
 aqua cum tribus digins: et statim malaxetur cū
 oleo eiusdem quia nō comburēt erit dulce p̄m^o i
 se nō frangibile vel sibi empla de duab^o partis
 bus masticis et tertia parte lapdani teneat ante
 et retro. Vel fiat sibi emplm in q̄ intret bistorta:
 qz lz nō teneat excessus in actiuis vlt passiuis q̄li
 tatib^o hz pprietate p̄fortadi pceptū et m̄ficē di
 cūt omēs loquētes de simplicib^o. Sic ḡ fiat. R.
 mastiq̄. 3. iij. lapdani. 3. ij. cere. 3. i. 7. f. picis naual
 3. f. terebētime. 3. i. f. radiq̄ bistorte. 3. iij. nuq̄ mus
 cate. 3. i. gallarū. 3. f. coralli rubi. 3. f. ligni aloes
 3. i. sandali muscatelli. 3. f. cassielignee. 3. f. cube
 barū. 3. i. ambre. 3. f. musci. 3. i. puluerisēnt subti
 liter et silicoz p̄ent cū oleo mastiq̄ fiāt duo empla
 extēsa supra alutā vlt scarlatā teneat vnū añ et al
 liud retro. Ista tal' mlier sp̄ dz nutriri sic p̄gnās
 vel nō p̄gnās cū nutrimento solido puta cū carni
 bus grossis et legumib^o cū frumento bñ cocto et
 risi amido q̄ parent cū brodio carmū. Et dz post
 ponere vitella ouoz pullas quas spinargia cum
 boraginib^o bñ pōt vti bonis gallinis et caponi
 b^o et capro: f. carnes grosse puta mutoms bonis
 vni^o ani et vituli magi sibi p̄petūt finalr oia i^o q̄
 ḡnant nutrimentū solidū preseruāt aborsum in tali
 bus anteq̄ p̄cipiat et dñ cōcepit p̄p̄ cām dictaz
 ad q̄ male aduertūt p̄ eius causis diuersis.

Et si qua mulier

Aborsus in^{currente eo qd} ligamēta secundine sūt debilitē alligata cuz ipsa matrice piopter qd ex pōdere statim sepant: qd patet qā mulier est grossa & aliqūter compacta: frie complōnis: ppter qd vene matricis sūt grassales & stricte cū paruis earū capitibus ut ē supi^{us} declaratum auctorit^e ga^l. sup. can. illo. Que: cūq; frias, ideo et non pēpiūt. & si cōcipiant cōi^{ter} abortiūt ex cā facili potissime cōi^{ter} in vltimis mēfibz ppter pōdus. ex qbus patet cā talis aborsus qd est debilis alligatio illoz ligamētoz ut est dictus. Iste tales mulieres indigent dicta p^{ro}traria i cibo & potu supradictis statim. nam in digēt cibis calidis & subtilibz: ut pūll^{us} p^{er}diculis: colūbis & silibz anteq; cōcipiant. & dum cōces perint ut vene eaz dilatētur & ora venaz matricis sunt latiora. & sic ligamēta secundine poterūt melius alligari cum venis matricis. Iste tales mulieres nō ascendāt nec descendāt: sūt i camera & in aula dūtaxat q̄scētes in lecto qnq; vel sex mēfibz: vitādo cōitū insup ex causis iā dictis. Et sibi duo emplā. R. lapidani q̄rī. i. f. mastiā. q̄rī. f. cere ru. 3. i. picis navalis colofonie. añ. 3. f. radiq; bistorte. 3. iij. terebēthine. 3. ij. f. ligni aloes. fādali muscatellini cassielig^e añ. 3. i. nucis muscate. 3. i. macis cipi gallaz coralli rub. añ. 3. i. cubebaz 3. f. ambre. 3. f. musci sumi. 3. i. malepētū omnia cum oleo nardino & oleo masticiis. fiāt duo emplāstra extēsa supra scarlato. teneat vñū ante: et aliud retro: innouādo de tribus in tribus septimānis. Cause extrinsece. puocātes aborsum sūt superius dicte. euitentur put erit possibile. Nam si cōcurrant cum aliqua causarum intrinsecarū dictarum: de facili fit aborsus. Et ista tibi sufficiant.

Capitulum. 90. de ruptura inguinis.

Um aliquis in mirach ventris habuerit emine^{tiam} que cum supin^{ia}auerit & locus digitis comp^{ss}us fuerit remouet^r: et cum sederit redibit: passio est que ruptura dicitur. Qui hoc itaq; patit^r: sibi cauere debet ne post comestionem moueatur: neq; comedet fabas: et hoc

precipue neq; faseolos neq; lētes neq; olera: neq; aliquem cibuz in flatuum. Studere etiam debet ut eius venter semp mollis sit. Hoc nāq; regimine possibile est ipsuz euadere dolore. Loco p^{re}terea ali quod supponendum est obstaculū & strigēdū: & proprie cū se mouere voluerit. Grossus quoq; si fuerit & ventrem habuerit grauez: nō debz uti motu nisi vent^r prius sub vmbilico ampla cingatur fascia.

Emplastrum ad rupturam.

R. gallaz cipressi pres duas mir^{re} cipi samisuci gallaz acassie. olibanū gummi arabici omniū añ. p^{tem} vñā gūme prius in vino resoluant^r: & aggregent^r cuz eis reliqua & sup rupturam egro supino iacēte ponat^r: & stringat locus & non soluat^r vsq; ad sex & septem dies. Postea egro supino iacente soluat^r: & illo reiecto de eo empl^o sup ponat^r. ex hoc em^{pl} prohibet^r ampliari. In ruptura autē testiculoz pellis augmentat^r: quod sit aut ppter ventositatem: aut ppter aquaz que ibi congregant^r. aut quia intestina descendūt ad locum illū. Si vō prop^{er} descēsum intestinorū cōtingat: erit grauis & dolorosus: et sentiet dolorem cū tangēt^r: Tali ter nāq; patiēs sicut p^{er} diximus regend^{us} est: & emplastrū p^{re}dictū supponendū: & loc^{us} cum ligatura assidue ē stringend^{us}. Ruptura enim

cum non fringit: dilatatur et aug-
mentatur semper. Si autem causa a
qua fiat locus appet lucidus et ter-
tus et tensus. Huic itaque confert
epithimari ex epithimate quod in
capitulo de hydropisi nominamus
Aqua quoque in hac egritu die ple-
rumsque petit inferiora et fluit inde unde
eger per aliquod tempus sanus efficitur
sed propterea redit egritudo. Postquam
ergo aqua fluxerit: curandus est eger
ex cauterio et medicamine. Ex hoc
enim proorsus curabitur: nec egritudo
redibit. De hoc tamen loqui plus
est quam hic nunc exigat liber. Quia autem
hec egritudo vetositatis causa con-
tingit: locus fricandus est et ex oleo
sambucino in quo castoreus et eu-
forbium dissoluta fuerit inungendus:
et ex eodem intus invirgam gutta-
tim distillandum.

De crepatura et eminentia.

De eminentia inguis et oeci. tales dicuntur
propter crepantem nomine generali seu
eodem dicuntur rupti: sed cistach non ruptus quoniam zircus de-
scendit per dindimum sed eius extremitas dilata-
tura dindimus. verum de possibili rumpit tunc ca-
dit zircus et intestina in parte ad oecum seu ad bur-
sam testicularum inter pellem exteriori et dindimum
et hoc contingit rarissime. Rarum in suo potest. Et for-
san inter ceterum crepatos est unus talis. verum in mu-
lieribus crepatus bene rumpit cistach interdum pro-
pter inguinaria: interdum propter umbilicum. hoc contin-
git eis ex casu seu percussione vel ex nimio conatu
in puerperio tunc zircus facit eminentiam a-
liqualem ad quantitatem pomi grossi subter mirach in
parte illa que rumpitur: ut tibi clarescat materia
ista. Nota quod supra intestina sunt tres tunice.
prima et immediate adherens dicitur zircus qui primo
adheret intestinis et stomacho ut calore natura-
lem conservet. ideo dicitur propter 2. ampho. Et spissi-

tudinem hanc melius est. Secunda tunica sequitur adhe-
rens ipsis intestinis dicitur cistach quod est panniculus
villosus: nervosus quod generatur ex pellicula diafra-
gmatis nervosa. et continuatur cum dorso in isto pan-
niculo. propter suspenduntur intestina et zircus inter
istum cistach et mirach et zircum stat aquositas in hy-
dropici. ut est dictum superius per viam refudationis ca-
dit ibi propter quod non potest evacuare per vias nec
cum medicamentis euacuare cum stusis sacculis exer-
citio ablutioibus cum vena succi calida et silibus
Iste cistach dum perhibetur versus pectus perhibi-
tur a virtute informativa ab utraque parte vige et eius
extremitas vinitur et cumulat in modum nervi vel
corde potissime pars ipsius cistach magis villosa et
nervosa. Et dicitur dindimus quod similiter vinitur cum
arteriis et venis et vis: per quas descendit materia
spumantia et in quibus per tempus conservatur. ideo dicitur
tunc vasa spermatis interdum ipsa virtus informativa
errat in hoc vitio paterno vel proprio et non vinitur:
nec constringit bene illam extremitatem illius cistach:
quod prendit in oeco in cuius capite pedet testiculus
ab utraque parte. et remanet illa extremitas lata
ad modum burse de coreo. hoc videmus in pueris qui
quod aut sex aut septem annorum vel circa quod sunt crepa-
ti quando scinduntur. per tali cura a cursoribus cyrurgicis
a quibus abscondit testiculus. Interdum illa extre-
mitas cistach est bene vinita: ut debet in forma dindi-
mi. et est dindimus bene formatus: sed relaxatur pro-
pter humiditates ventris seu aquositates descendentes
ad partes illas: ut sit continuus in vetositate seu
corpulentia. nam pauci sunt corpulenti et vetosi quod se
excusant a relaxatione dindimi et ab aliquo descensu
zirci per eum. Et aliquando relaxatur et dilatur talis dindimus
a vetositate generata in partibus istis. vel dilata-
tur ex nimio conatu vel coitu. quod contingit pluries
spaliter post saturationem vel laxatur ex casu vel percus-
sione: ut in istis qui hastiludiant. nam ceteri tales in-
currunt casum istum. et in quibusdam stat per tempus ali-
qua modica relaxatio et dilatio ipsius dindimi:
quod parum de zirculo subintrat per ipsum dindimum. et rema-
net tumor in inguine ad modum nucis. verum pro-
pter conatum vel propter labores vel casum. vel quod
equant equum aspi portus illa relaxatio crescit et
dilatur ipse dindimus in plus. et zircus descendit
inferius ad oecum: immo aliquando intestina per ipsius
dindimum tunc dicitur non est magis relaxatio. et dicitur
mus. iste est crepatus. et non debet dici quod sit ruptus quia
ibi non est aliqua ruptura. et in hoc moderni quamplur-
res locum sunt ignoranter dicentes quod tales interdum
patuntur relaxationem quoniam descendit parum de zirculo
per dindimum et remanet ibi modica hernia ad mo-

dū micis. Sed qñ zirbus descēdit fortiter ⁊ subito p dindimū inferius ad oceu tūc dicit q est ruptus debiliter locuti sunt. q: si cīfach rumpetur: put fit aliqñ sed rarissime tūc zirbus nec intestinalis descenderēt p dindimū: s̄ inter pellē ⁊ didimū. Ideo locutio p̄pria debet esse. Iste ē parū relaxatus qñ herma remanet i inguine ad modū nuci. vel iste ē multū relaxat⁹ qñ herma seu zirb⁹ descendit p dindimum inferius fortiter ⁊ subito qñ stant ⁊ tumescūt. ¶ Cōsequenter post istum cīfach veniūt lacerti aliq facientes ad retentiōem ⁊ expulsione sup fluitatū intestinalium ⁊ vesice. Cōsequenter venit pānicul⁹ q daz q dicit mirach q est pānicul⁹ lacertosus: cum extremitas pelliculo sa inferius p̄tēditur ad coop̄iendū ⁊ inuoluen⁹ dū ipos dindinos ⁊ testiculos. ⁊ inde oātur ⁊ fit oceu. i. bursa testiculorū. Cōsequenter venit aūgio sa carnosā duoz aut triū digitorū aut vltra i spissitudine. cōsequenter venit cutis. Et sup hoc nota q ista herma oeci q fit ppter magnā relaxatiōem dindimi ē duplex dūtaxat: zirbalis ⁊ intestinalis. Cū istis duabus cōicat herma inguinalis dūtaxat: aliquādo tñ fit herma in ipso oeco a vento v⁹ ab aquositate vel ab humorib⁹ vel ab vlcēribus vel a carne. cū istis nō cōmunicat inguinalis.

Motus est intelligenti

q iste hermie zirbales ⁊ intestinales cōiter sunt passiōes ipi⁹ dindi⁹ p̄ncip⁹. q: cōit descēdūt p ipm dindimū parū vel multū relaxatum. aliqñ tñ iste hermie sūt passiōes p̄ncipal⁹ ipi⁹ cīfach q: rūpif tē descēdūt ad oceu int pellē exteriorē ⁊ dindimū qd ad sensum tactus cū digitis facili⁹ cognoscit. ¶ Alię hermie sunt passiōes p̄ncipal⁹ ipi⁹ oeci seu burse testiculorū. ⁊ sunt om̄s p colligatiā venit cā aut p̄mitiua vel alia intrinseca: vt hūiditas vel vētus relaxans ptes illas. Et qñ fit descensus p didimū ⁊ morbiū in via q: dilatat didimū si nō fiat descēsus p dindimū tūc est solutio p̄tini ipi⁹ cīfach. Et iste hermie sunt nocuētiū digestiue ⁊ expulsiue dindimi ⁊ ipius cīfach: ⁊ p̄tium mandātū. ⁊ sunt passiōes seu nocuētiū ac̄iue motiue illaz p̄tū. p̄tū naturalū v̄tū illarū partium.

Cura Istis clarificatis hermie inguinis ⁊ oeci in generali tibi patefcit. quia cura hermie inguinis cum fiat a modica relaxatiōe viarū dindimi cōmuniter perficitur in infantibus ⁊ pueris: potissime si quicuerit a forti motu ⁊ mediū annū vel quasi non transuerit: quia su

perficies intrinseca adhuc est lenis: ⁊ disponit ad v̄mionem partū in se. ¶ Si vero herma zirbalis vel intestinalis fuerit in oeco descendendo p dindimū. aduerte nam zirbalis satis est mollis: intestinalis est dura magis cōmuniter non curatur cum emplastris ⁊ potibus: nisi fuerit i puerili etate ⁊ in p̄ncipio saltem circa mediū annū: al̄s autem indigent manuali op̄atiōe cyrurgici experti. ¶ Si autē talis herma zirbalis vel intestinalis fuerit descendēdo iuxta inguinaria per rupturam ipsius cīphacis inter pellem exteriorē ⁊ ipsum dindimū: quod facili⁹ cognoscit ad sensum tactus digitorū: talis curari non potest cum emplastris ⁊ potibus ⁊ pulueribus: nisi fiat statim infra decem dies vel circa ipsius rupture anteq labia vulneris sint indurata: aliter autem oportet committere ipsi cyrurgico experto. ¶ Et si tales cure fiant per cyrurgicū diuer simode: ponam tibi tamē curam magis electaz ⁊ magis securam: datam a quibusdaz satis modernis: qui fuerunt meliores in hoc. ¶ Si quis ergo in infancia vel in puericia hermaz inguinalem habuerit dūtaxat ⁊ pauci temporis quia mediū annū nō transiit vel circa: quod patefcit ad sēsū visus: q: al̄s non appuit: nūc apparet in inguine: puta ratōne zirbi descendētis per dindimū relaxatum ratōne humiditatis fluxe in p̄tibus illis cum conatu magno ratōne fletus inordinati ex dolore ventris vel al̄s: talis infās seu puer vitabit motum fortem fletum: balneū substantiam leguminū: om̄es fructus. ¶ Sequatur p̄mo cura talis hermie inguinalis infantibus ⁊ pueris scdm̄ intentiōem r̄kasis i suo cōtinentē. Cōsequenter scdm̄ intentiōem quorundam modernorū. ¶ R̄. radices lilij siluestris. 3. f. vel circa. teratur fortiter ⁊ distemperetur cum modico vini. def̄ in potu triginta vel quadraginta diebus. vel loco huius detur simili modo de radice pentaphilon dissoluta cum vino. vel def̄ istud quod est fortioris op̄atiōis. ¶ R̄. foliorū caude equine. 3. f. vel circa. teratur vel distemperet cum modico aque celide. fiat potus. Ista cauda equina valet ac si esset hermia descendens ad oceu continuata per tempus. Et dum continua bunt pro tempore: de istis potibus ēplastrantur in inguine. sic facta prius reductiōe eius. ¶ R̄. lentiginis aque. p. vñ. teratur fortiter: ⁊ fiat emplastrum ligatum desuper: renouādo sero ⁊ mane. ¶ Loco huius fiat istud R̄. bdellij. 3. i. terat⁹ ⁊ distēpet cū salina ieiun. s̄. ēpl⁹ applicet q̄ ma

ne ligetur p̄ chirurgiū ⁊ de sero distempetur cuꝝ
vino slyptico: ⁊ liget̄ bñ desuper p̄ hoīem exptū.
Istam curā ponit Ras̄ in suo p̄tinēte. Alas̄
recitat q̄ ip̄e curabat eos cū puluere valeriāe. da
bat quolibet mane. ⁊. f. id ē vñ pū coclear ē vi
p̄ tempus aliquot ⁊ curabant. vel dabat de pul
uere radii scrophularie eodē modo cum vino. et
pōebat desup̄ per modū emplastri quoq̄ sero ⁊
mane. f. rad̄ scrophularie. pistetur bñ ⁊ incor
poratur cū modico arūgie. applica ⁊ liga p̄ mo
dum emplastri. Bordon⁹ recitat q̄ ip̄e curabat
infantes ⁊ pueros cum semine nasturcij siluestri
torrefacto ⁊ dato cum modico lacti cocti. vel cuꝝ
vitello oui de mane pluribus diebus. ⁊ q̄ pota
rēt pluribus vicibus de die modicum vini infusi
onis radii brusci minutim incisi ⁊ tempati i eo
p̄ diem. nam illud vinū sumptum pluries in die
curat oēm crepaturam in pueris. vt dicit Petrus
hyspanus. ponit q̄ epatica trita ⁊ dissoluta cum
modico vini ⁊ bibita singulis diebus per ali
quod tempus curat rupturā inguinalem non so
lum i pueris: immo ⁊ i alijs: dum tamē fuerit sa
tis recēs. ⁊ q̄ desup̄ emplastrētur folia cicute tri
ta torrefacta ⁊ desup̄ posita sero ⁊ mane q̄busdā
diebus. q. xx. vlcera. Idē facit rad̄ bene trita ⁊
emplastrata cuiusdā herbe q̄ nascitur in loq̄ pas
ludosis que vulgariter vocatur lesca. ē herba q̄
habet folia longa vt spatia: ⁊ seinuices subintrāt
⁊ in virga portat quādam magnam massam: q̄
cōmuniter vocatur pabel in puncia quam dia
scorides vocat ciperū. mirabiliter replet conca
uitates. hec ille. Silbertus dicit q̄ detur pul
uis aristologie longe ⁊ rotūde ⁊ amaglosse de
mane cum modico vini. Vel detur puluis cōso
lide maioris. vel fiant crespule de plūere cū vitel
looui ⁊ modico farine. sumat quolibz mane vñā
⁊ applicētur vermes cerei cōquassati p̄ modum
emplastri p̄ se vel cū q̄busdā alijs que commi
scent p̄ viam empl̄i. Dicit etiā in fine capli. q̄ est
vna herba q̄ habet multos testiculos in radice.
⁊ hz folia ad modū vrticis maioris. ⁊ crescit i ne
moribus in lōgitudine vnius cubiti vel circa. et
habet cursum quadratū. ⁊ fetet. mūda bñ et tere
multū ad modū falsamēti ⁊ distempa cum vino
⁊ da bibere quolibet mane. in ieiūno stomacho
tertiā ptem vnius vtri per. xx. dies. ⁊ fac empl̄in
de dicta herba supra per. xl. dies iaceat supinus
renouādo dictum emplastrū quolibz die. Viro
modo p̄solidat. non solū curat inguinale in pue
ris. imo et illam quam habent in oeco: nisi dindi
mus fuerit multū latus a generatōne vitio pat̄

no vel proprio. Nam in formatiua in creatōe m̄
totiens errat in quibusdā. ¶ Vidi pueros sex
annorū quando scindebātur: q̄ habebāt ita las
tum sicut bursa de coreo. cōmuniter moriūtur. p
pter quod si infans vel puer hēniam in oeco ha
buerit: requatur illam aliā curam: cōmittendo
aliquē de pontibus supradictis. ⁊ addēdo emplā
strum positum in fine capituli. cum quo curabat
antiquatas hēnias in oeco ⁊ in antiquis qētā
do in lecto p̄ q̄draginta dies: vt ip̄e recitat: cui
tando cibos v̄tosos ⁊ cōstipatōnem ascellando
⁊ tussiendo teneat manū desup̄. hec ille. ¶ Et si
quis in fine adolescētie ⁊ in alijs etatibus seq̄n
tibus istam hēniam inguinis habuerit: porret
bracale de die. Laueat a risu ⁊ a cōstipatione.
ab equitatōne equi asperi portus q̄uin poterit
⁊ teneat manū desuper tussiendo vel ascellando
Et sequatur curam dictam in infantibus ⁊ pue
ris. ⁊ teneat istud emplastrū quod est mirabile
et est scdm̄ Ras̄ in suo cōtinēte. ¶ f. mastiq̄
cotiq̄ thuris nucis cipsei myrre sarcocolle glu
tinis pisciū. añ. 3. i. gluten dissoluatur cum aceto
⁊ cum eo allia misceatur: ⁊ fiant emplastra extē
sa supra allutā ad formam scuti parui. Voco hū
ius habeas de cōmuni emplastro cōtra rupturā
Cōmuniter tenēt apothecarij scdm̄ receptas Al
lāfranchi vel Silberti vbi intrat sanguis huma
nus applicet emplastrū facta reductōne. ⁊ desu
per ponatur bracale. Et si tales cum tali hēnia
inguinis hēniam in oeco incurrerint: ex mag
na relaxatōne dindimi ⁊ eius dilatatione ⁊ non
exruptura ciplacis: put credunt debiles in ante
quia tūc zirbus nec intestinū quod dicit̄ saccus
non descēdent per ip̄m dindimū: sed inter pellē
exteriozem ⁊ ipsū dindimū. sed per magnā di
latatōnem ipsius dindimi descendat ip̄e zirbus
⁊ aliqua pars intestini dicti possit in proces
su. quia illud intestinū non est ligatū cum gracis
libus nec cū venis meseraicis. ideo facilius cas
dit. Ras̄ in suo cōtinēte in ca. p̄prio. tales cu
rari non p̄nt sine manu chirurgici ad diminuēdū
damnū illatū ⁊ grauitatē porret bracale de die ⁊
ponat desup̄ de emplastris dicti. Ras̄ in suo cō
tinēte dabat talibus in potu de apozimate nuq̄
cip̄si addēdo modicū de vino. ⁊ faciebat eis em
plastrū de gall̄ nō maturū. ⁊ nō soluebat empl̄in
nisi semel in mēse. faciebat sic. f. nuq̄ cip̄si q̄s
fate. p. ij. f. decoctio ad p̄suptōz terne p̄. p̄t dura
re p. ij. l. p. ij. dies: dabāt tertiā p̄tē vit̄ cū modū
vini additi de mane. ⁊ faciebat empl̄in sic. f. gal
laz nō mat̄. p. ij. ⁊ decoq̄nt cū vino slyptico. et

terant subtilissime et distemperent cū vino modico
 q̄ suff. s̄ emplm sup relaxatōe dindimi bene li-
 gatū et nō dissoluatur de mēse. mirabiliter restri-
 git dindimū. mihi placet intētio Rasii. si nō ha-
 beres in p̄mptu illas gallas fac de nucib⁹ cip̄s
 si illud emplm. si cū istis n̄ p̄nt curari recurre ad
 cyrurgicos q̄ ipi p̄ficiūt curā hernie zirbal⁹ et in-
 testinali facite p̄ magnam relaxatōem dindimi v̄l
 factā p̄ rupturam ipius ciphac. Isti cyrurgici cu-
 rāt tales hernias factas per relaxatōem dindimi
 diuersimode cū cauterio potētiali et actuali p̄su-
 mēdo carnem supra dindimū et ipm dindimū i
 magna pte v̄t nō possit vltius dilatare. cure iste
 sūt fallaces. q̄ dindim⁹ deuastat i magna parte
 et p̄ p̄os testiculus p̄dit v̄tutem et patiuntur maxi-
 mos dolores. Aliq̄ curāt scindēdo cū rasorio car-
 nē vsq̄ ad dindimū: et alij cū rasorio ignito. post-
 ea trahūt didimū ad p̄m clipeādo ipm cū pas-
 tella ferrea et imponūt subtus dindimū cauteria
 duo tria ad p̄sumēdum carnē que ē sub dindimo
 et p̄m aliquā ipius ossis. quo facto corrupūt
 scarā illā qua expulsa compinūt ipm dindimū
 vsq̄ ad os pectoris: et tūc regenerāt carnē callo-
 sam supra didimū. et sic didimus nō potest se di-
 latare. et sic zirbus nō descēdit per eū. Cura ista
 est legal⁹ et tuta inter ceteras. Aliq̄ cyrurgici fa-
 ciūt aliter. nō curāt de cauterizatōe carnis q̄ est
 sub didimo nec de aliquo cauterio: s̄ scindūt car-
 nem cū rasorio q̄ est supra didimū. postea ligant
 ipm didimū i loco bñ alto q̄tūm p̄nt cum filo de
 auro et p̄solidāt dictam solutiōem factā cum ra-
 sorio: et curati sunt. Verū bñ remanet aliqualis
 hernia i inguine in pte supiori. Si ego indigerē
 quod absit ego diligerē istum modū vel aliū sta-
 tim dictū. v̄t iste est min⁹ laboriosus et satis secu-
 rus. De cura hernie facite in oeco p̄ rupturam
 ciphac taceo: q̄ illa fit p̄ futuram ipi⁹ mirach⁹ ē
 aliqua pte ciphac. Iste modus ē mihi ignotus.
 et credo hoc nō posse bñ fieri sine periculo. Ideo
 taceo i ista materia. Expedita cura hernie in
 guinis et ipi⁹ oeci zirbal⁹ et intestinal⁹ descēdēs p̄
 didimū ad ipm oecū vel p̄ rupturam ipi⁹ ciphac
 Restat loqui de cura hernie aquose v̄tose h̄no-
 ral seu apostemose varicose carnosae in ipo oeco.
 Aduertēdum q̄ i iste hernie sūt cōiter i ipo
 oeco: puta in pellicul oeci seu bursē testiculorū:
 aliquādo tamē hernia v̄tosa et aquosa sunt in
 ipo dindimo per totum vsq̄ ad testiculum. Des-
 cribes in arte credūt q̄ sint crepati et nō sunt. et co-
 gnoscatur: quia aquosa cedit tactui: v̄tosa non.
 Similiter quia nō reintroducūtur sicut zirbalis

et intestinalis. Hernia aquosa pluries inest pu-
 eris h̄midis. nam dum sunt i cunabulis: credi-
 tur q̄ sint rupti et nō sunt. et pluries inest alchit-
 cis et yposarthicis. Vidi pluries q̄ oecum putre-
 scebat et cadebat et postea regenerabatur ab ex-
 tremo mirach⁹. Aliquando similiter inest quibus-
 dam hominibus in perfecta etate: potissime corpus
 lentis: et cognoscitur: quia nō reintroducitur: vt
 dictum est. et didimus sentitur grossius vsq̄ ad te-
 sticulum.

Siquis ergo puer herniam aq̄ sam habuerit i pel-
 licul oeci quod patefcit: p̄derositate oeci cū
 aliquali splēdore: potissime quādo ptes ille opp-
 mūt et talis hernia cedit digito compinēti. qui
 dam cyrurgici crepāt cum lāceola ac si flototho
 marēt ipm de oeco: et erit aqua. Et applicāt em-
 plastra sua calida cōsumētia aquositate de flo-
 ribus cum baccis lauri. Ego facio aliter de cōsis
 Rasii i suo cōtinēte. Prouocatur v̄na cum
 aqua achori et cicerum rubeorū. vel cū syrupo a-
 cetofo. postea fiat istud emplastrū. R̄. itercoris
 vaccini recētis ptes tres. boliarne^{ci} subtilissime
 puluerizati p̄m v̄nā. misceatur et fiat emplastrū
 et renoetur sero et mane. Vel sic. R̄. cinens rad⁹
 caulū. 3. iij. apūgie antique salite q̄ suffiā ad in-
 corporādum. applicetur sero et mane p̄ modum
 emplastri. vel inūgatur oecum sero et mane cum
 oleo sambuci: et sinapizetur oecum postea cū isto
 puluere. R̄. baccarū lauri. 3. ij. piperis longi. 3. f.
 baurach. 3. ij. fiat puluis subtilis. incorporetur cū
 carnibus vuarū pass⁹: remotis nucleis q̄ suffici-
 at. applicetur v̄na pars sero et mane per modū
 emplastri. Et si q̄s in alia etate talem herniaz
 aq̄sam habuerit i oeco: put s̄ ydropici: fiat illa q̄
 dicta sunt i cura istius hernie in pueris. Sed q̄a
 pellis i oeco istorum est magis dēsa et spissa: ap-
 plicetur fortiora calida. Verum i quibusdam hy-
 dropicis ponitur iendilis et euacuatur illa aquos-
 sitas. Vel applicamus istud per modū empla-
 stri. R̄. nutri ameos sul⁹ h̄unis añ. 3. iteratur sub-
 tiliter et fiat puluis qui incorporetur cū carnibus
 vuarum pass⁹ mūdatur ab aris applicetur. Vel
 istud. R̄. nutri. 3. i. baccarum lauri. 3. ij. olei quār-
 vnū et f. cere q̄ sufficiat. fiat cerotum. Si vero as-
 liqui horum incurrerit istam herniam aquosaz
 i didimo et nō in oeco: quod patefcit: quia dind-
 imas est grossius cedēs tactui: nō reintroduci p-
 ut zirbalis vel intestinalis: talis nō bene curat cū
 istis. quia didimus est spissus nō cōsumitur illa
 aqua de facili: immo oportet q̄ cyrurgicus appli-

et supra dindinū i loco alto cauterium punctu-
ale latum aliquantulum. et aqua statim fluit ab ex-
tra. Quare teremito cyurgico experto in tali-
bus. Et si q̄s herniam ventosam in oeco habue-
rit: quod patefacit. quia illa inflatio est levis non
cedēs tactui: et splendor cum claritate seu lucidi-
tate. Et venit subito sicut aquosa venit paulati.
Verum om̄s pcedūt q̄ cum vētosa est cōmuni-
ter aliquantulum et modica aquositas et ecōt. raro fit
et inueniuntur singulares iste hernie: licet sint de
possibili. fiat sibi istud vnguentum dissolutiū vē-
tositatis. R. olei sambuci storacis liquide añ. q̄r-
terū. i. in isceatur in modū vnguenti. vel fiat sibi
istud emplastrū. R. cimini. 3. i. et f. semis faris-
3. i. fiat puluis subtilis. incorpetur cum carnibus
vuarum pass. remons ab arillis q̄ sufficiat: et fit
at emplastrū de quo apponatur sero et mane. v̄l
incorpetur cūminū cum farina fabarum cū car-
nibus vuarum pass. vt est dictus sine arillis. In
infantibus da modicum pulueris foliorum rute
cum lacte matris de mane per aliquos dies. Ita
sis in suo continente.

Et si aliquis herniam humorale: apostemosam in inte-
stinis et in oeco habuerit: quod patefacit ex duricie
tumoris cum aliquantulum rubore euz febre effimera
scdm plus et minus: scdm ipam materiam proce-
datur rep̄cutiēdo in p̄ncipio. put in alijs aposte-
matibus in p̄mis diebus m̄gat cum oleo rosaz
vnsancino vel cōmuni. vel cum oleo mirtilloz
cum istis si materia sit calida potest addi modū
cum aceti. in defectu horum habeas aquā rosaz
vel aquā simplicem cū quarta parte aceti. et pan-
nus ibidem infusus sepe ibi applicetur. loco ho-
rum sp̄aliter post p̄mam diem R. fabas bene co-
ctas incorporatas cum carnibus vuarum pass. fac
emplastrū desup. et si post quosdam dies videas
duriciem in testiculo et in oeco fiat istud. R. fari-
ne fabarū excoctarū. farine fenugreci añ. p. ij
bulliantur i aqua et addat florum camomille p̄l-
uerzate. p. f. butiri cocti. 3. ij. misceat p̄ modum
emplastri. applicetur vna pars i processu. **¶** Si
vis q̄ oīm̄o dissoluatur de facili illa duricies R.
cineris ficus foliozū malueusci añ. misceat̄ be-
ne terendo. et dissoluatur cum aceto q̄ sufficiat:
applicetur. Ita si i suo p̄nc. dicit q̄ potet talis pa-
tiens rubeam tinctozum. multum pdest a natu-
raspecifica. Supra cura hernie varicose et car-
nose remitto te ad cyurgicos expertos et appro-
batos.

Capitulum. 92^m. de podagra et sciatica:

¶ An in iuncturis fuerit
dolor et apostema et locū
cū tangit fuerit tactū ca-
lidus et color rubeus eger si dolet i
dextro pede ex dextra manu. et si i
sinistro ex sinistra ē floborhoman-
dus: et locus ex hoc medicamine li-
niendus. **¶** Epithima. R. rosarū
rubeaz sandali faufel sief memite
boli armeni. opij om̄niū p̄tes equa-
les. Ex istis in aceto et aqua disso-
lutis fiat epithima. **¶** Illiū quoq̄
aceto infusum in carta missum su-
perponat: et cū tepuerit mutet et lo-
co eius aliud superponat. **¶** Vēter
p̄terea et apozimate mirabola. et
hermodactil. soluantur. **¶** Apozima
mirabolāoz cum hermodactil. R.
mirabolāoz citrinoy. 3. xv. pulue-
ris turtib. fricati. polipodij ābo-
rū ana. 3. iij. sene. se. funiūre āboz
añ. 3. iij. herodactili albi. se. endi-
uie semis apij rosarū om̄niūz añ.
3. ij. coquātur i tribus libris aque
donec ad vnā redeant. deinde ma-
nibus fricent et colent et bibat cū
zuccari tabarzet. 3. x. Si quis apo-
zima fastidierit: pillulas istas su-
mat que non valētes incedere sur-
gere faciunt et pedibus ambulare
¶ Illule que non valentes incede-
re surgere faciūt. R. aloes. 3. i. sca-
monce quartam partē vnius rosa-
rum rubeazū tritarum sextam. 3. i.
hermodactil. alboy. 3. f. in formen

tur et eis pillule : que erunt dosis una. Eger vero nutriatur ex cibis frigidis et stipticis : et absterneat a vino et confectionibus que ex melle fiunt et carne. Cum autem apostematis calor quieverit et eius inflammatio ex hijs que calidorum apostematum reliquias resolvunt curetur. Quorum unum. *R.* ceras in oleo de lilio resolutam cui admisceat muscillago fenugreci : et seminis lini. Deinde terantur simul donec uniantur. et fiat ex eis epythima. In tempore autem sue incolumitatis et proprie circa tempus in quo egritudo eum invadere consuevit : et quod maxime in vere. Assuescat flobothomia uti et ventris solutione ex hijs que coleram expellunt rubeam et a potu vini absterneat et a comestione eorum que ex melle conficiuntur et a carne. Sint eis cibaria acetosar stiptica et hijs similia ex hijs que infrigidant. Membra autem que hanc consueverunt incurere passionem minus solito laborem pati assuescant et precipue cum tempus invasionis timeat et cum corpus fuerit plenum et vene plene. Et fuit diu ex quo neque minutus neque solutus fuerit. Cum autem cum dolore iuncturarum neque calor neque rubor in colore affuerit : fueritque eger frigide complexionis et loci tactu sentiat frigidum : in principio curonis eius pilule maiores de hermodactylis dande sunt. pilule maiores de hermodactylis

R. hermodactylorum satirion incisa bara omnium annorum. 3. v. yerapigre. 3. x. colloquintida cetauree minoris aborum annorum. 3. v. euforbij. 3. ij. turbitum. 3. x. seta ragi idi zizib. sinapi pipis castorei omnium annorum. 3. i. informantur ex eis pilule ex quibus a duabus. 3. i. et 6. ad tres sumas. Hec namque pilule valde proficiunt quod non valentes surgere incedere faciunt.

Epithima ad podagram framm.
R. storacis liquide castorei euforbij mirre aloes acassie ovis partes equales. Ex hijs omnibus vino veteri admixtum fiat epithima. Cumque iste dolor quieverit succurras patienti ex distillatione multe aquae calide ab alto et inunctio fiat ex oleo de lilio et euphorbia ex bdellio molli et storace ac fenugreco et semine lini et armoniaco supponatur : quod hoc modo proficiat armoniacum bdellium in vino veteri resoluatur et alia omnia eis admisceantur ex quibus fiat emplastrum et supponatur. Hec namque egritudinis species est quae in lapidis duricie transit et redidit membra et iuncturas fugis filia. quod propter hanc habes passionem : a fastidio et ab aqua frigida et a cibis grossis et a frequenti ebrietate custodias ei quod precipiendum ut dum sanus est motu utatur et a coitu absterneat : et precipue cum sanus fuerit neque balneum ingrediatur : neque excites post comestionem. vinum preceperat veteri et purum bibat : eis quod dum sanus est utatur quod urinam provocare consuevit. Dolor vero qui sciaticus vocatur est quod ab ancha per coram totum usque ad genua locumque in praedictum. Quod

etiam in lōgitudine ad virge simi-
litudinez extēsus per crus vsq; ad
pedes descendit. 7 tūc si in cōple-
xione fuerit caloris dominiū 7 vri-
ne tinctura ex basilica manus eius
dē partis: prius minutio facienda
est. deinde ex sciatica. Si autē e-
gri cōplexio frigida fuerit: 7 color
fuscus: sepe puocandus ē vomit⁹
ex apozimate raphani cum sirupo
acetoso. Cora quoq; ac pes 7 crus
ex oleo in quo castoreū euforbiū
7 storax sint resoluta: inungantur
assidue. Qd si dolor in cora māsi-
uus fiat 7 eger ex almuri nabati et
baurach clisterizetur: 7 ex enema-
te acuto quod in capitulo de apo-
plexia nominauim⁹. Colliriū quo-
q; ex ciclamine 7 coloq̃ntida fac-
tum supponat. Que eo vsq; fieri
cōuenit donec excoziatōem incur-
rat. Ex ea em̄ duz accidit plerūq;
cōsequitur sanitas. Si autē passio
inueterauerit: sinapis sumatur: et
cū fimo columbino eiusdem q̃ti-
tatis terat⁹: 7 ex apozimate ficuum
conficiātur: ex quibus core empla-
strum supponatur. Qd cū diu di-
mittatur donec ī loco vesice aque
fiant 7 fundatur 7 effluat aqua q̃
in eis est. 7 vaporet⁹ locus cū aqua
calida. deinde eger per aliquot di-
es quiescere dimittatur. Et si non
dum sanitati restitutus fuerit: ad
hanc eandem curam redeundum
Qd si egritudo valde mansua fi-

at 7 longi tempis 7 timetur ne ver-
tebrū p̃siliat aut egressum fuerit:
locus ex instrumēto quod rote asi-
ni assimilatur cauterizandus est 7
intēdatur cū coctura caput anche
apud caput core. Huius tamē rei
sermocinatio istius nostri ope-
ris methas trāscendit. Taliter p̃-
terea patientes in tempe sospita-
tis vomere consueuerūt 7 soluere
ventrem 7 regimen subtiliare: 7 a
cibis grossis frequēti ebrietate ab-
stinere.

Epodagra ^{7 sciatica}

^{Expone.}
de podagra. i. de passiōe pedū 7 sci-
atica. i. de passiōe scie. Nam iste pas-
siones describūtur nomie p̃ticule p̃cipaliter pa-
tiētis. Nos fuit antiquorū vt recitat Ba⁹. 2°. de
ige^o. c. 2°. vtrū videatur materia. Nota post. nos
habemus guttam arthriticam: ciragram: poda-
gram: sciaticam. Iste passiōes sunt de eodez ge-
nere. Rasis ī suo cōtinēte ī p̃ncipio capli. But-
ta est passio iūcturarū sicut arthetica. s̄ ē nomē
generale passionis descripte a similitudine rei ex-
trinsece. Dicit⁹ gutta. qz humor guttatim cadit et
ruit a venis p̃ earū capita lata a generatōe vel
a tempe ad iūcturas subiacētes latus. Et qz tal⁹
est crudus ī genere suo 7 similis colere ī liquidi-
tate. Rasis ī p̃ncipio capli. ideo ex sui natura est
fluxibilis reumatizās. 7 ī om̄i podagra 7 gutta
cōmunicat reuma humorū a venis ad ipas iū-
cturas ex hoc: vt dicit Rasis ī ca^o ī plumbus loq̃.
ad quod adiuuat mala actio naturalium ṽtūz
iparum venarū: vt dicitur infra. ideo materia mlti-
plicata 7 excedēs ī venis fluit tēpe p̃oximi ad
ip̄as iūcturas ī q̃titate notabili per vias catar-
ri 7 tempe q̃etis ī modica quāitate. ideo sūt gra-
uide 7 nō dolorose: nisi violēter moueāt. p̃pt̄ istā
causam Rasis ī p̃sēuatōe conatus est stringere
illum fluxū reumaticū ī ip̄is venis ī talibus cuz
tyriaca 7 metridato sepius 7 sepius mistrat⁹ tpe
quiescis: vt clarius dicit⁹ infra. Arthetica simi-
liter est passio iūcturarū descripta nomie p̃ticule
patiētis. ab arthos quod est iūctura. sic iste due
passiones eodem sunt ī genere non differētes

nisi sola descriptio: ista arctica habet tres species sub se distinctas ex preputio: q. si iuncture pedum patiatur dicitur podagra si manuum dicitur cyagra: si anche dicitur scia aut sciatica. **¶** Alterius nota quod causa podagre et cuiuscunque arctice est humor crudus et liquidus in genere suo siue sit sanguis vel colera vel flos vel mellea ex quibus est fluxibilis et ruens per venas ad precauitates subiacentes per capita ipsarum nimis lata propter quod dicitur Ras in suo principio te quod cum podagra et quicunque gutta reuma communicant nam fit alius ex sanguine solo et singulari puta in sanguineis hoc raro est: et alius fit ex sanguine cum portione colere ut fit in sanguineis in primis etatibus coter alius fit ex sanguine cum portione floris: ut fit in sanguineis in ultimis etatibus in quibusdam alius fit et raro cum portione melle et sic alius ex colera singulari puta in colericis hoc raro est. aliquando fit ex colera cum portione sanguinis ut fit in illis qui vergunt ad coleram rubeam sunt satis colorati dum sunt in primis etatibus. et aliquando fit ex colera cum portione floris ut fit in quibusdam colericis in ultimis etatibus: raro autem contingit quod fiat cum portione melle in istis. Et alius fit ex flos solo et singulari hoc raro fit. Alius fit ex flos cum portione sanguinis vel colere quod est per plurimum in camosis bene coloratis coter sanguis quod patet scit ex rubore competenti particule in macilentis et parum carnosus communicat colera communiter quod patet scit ex calore notabili ipsum pedum et ex colore tendente ad quandam subrubedinem seu citrinitatem rarissime autem fit ex melle nisi per vias alicuius portio misceatur cum flos in naturali vnde declarabit statim. **¶** Aduerte quod in cyra de quicunque humore fiat est maior portio humoris calidi currentis propter quod cyra gra est magis calida in genere suo quam podagra. Ras in suo principio: et cum dicat quod humores calidi sunt magis leues. **¶** Alterius aduerte ex intentione Ras in c. ibi debet ponit Aui. in c. suo quod videretur ut plurimum communicat cum talibus humoribus ruentibus per venas ad ipsas iuncturas: et ista est una et causa saltu et mutationis et festini currentis in alijs locis et iuncturis diuisis: et ad hoc Ras iubet cape de hermodactylis cum maiora et cum zuc. puluerisat addito modico aqua tepide. hoc clari dicitur inferi. Tu dices notum est quod fit plures de flos solo et maxie cum portione sanguis vel colere vel melle. dices de quod specie ipsius floris fit videtur quod de flos naturali: quod illud tendit naturaliter cum sanguine et colera per venas ut in necessitate s. sanguis: et ut aliqd fluat in iuncturis ex intentione nature ut humectent iuncture que sunt multe motus ne deficiat: nec siccitas indebita eis

accidat propter calorem quod ex motu puenit ut dicit Aui. primo can. sen prima doctrina de humoribus in c. p. Si ergo in sanitate per conseruatione iuncturarum aliquid de flos fluat fluit ex intentione nature si excedat ipsum flos in venis de facili fluit ad ipsas in quantitate excedenti potissime si iuncture sunt laxae et capita assistentium lata: quia ipsa faciunt ad hoc. **¶** Alterius proba quod fiat a flos muscillaginosus: quia podagra fit a flos grosso et crudo. Ras in suo continere modo crudum flos sub muscillaginoso continetur. Aui. in loco statim dicto in c. primo de humoribus. **¶** Alterius proba quod fiat a gipseo intentione Aui. in doctrina illa de humoribus in c. p. vbi dicit quod flos gipseus est cuius subtile fuit resolutum: quia in foraminibus et iuncturis diu fuit retentum quod omnibus existit grossius. **¶** Alterius proba quod fiat a flos vitreo et acetoso: quia talia flosa plurimum abundat in venis in toto corpore quorundam ergo si abundat natura tanquam ab istis grauata expellet ad extrema corporis et per omnia ad iuncturas. **¶** Alterius proba quod fiat a flos salso quia istud similiter abundat in venis quorundam: et sunt multum subundi cum calore membri sine rubore et attrinitate imo membrum est pallidi coloris. **¶** Conclusio igitur proposita. Dicendum ad dubitationem quod de possibili cyagra et podagra fiunt de utroque: nam in carnosus competenter coloratis satis letis fuit de flos naturali cum portione modica sanguinis vel colere: quod patet ex signis attestantibus super hoc et in quibusdam quidam macilentis in quibus color nec rubor non excedunt: et sunt semper satis tristes: et mellei fiunt de flos muscillaginosus in quibus propter moram materie in iuncturis materia lapidificat per viam congelationis a frigido extrinseco. et in quibusdam per viam resolutionis partis subtilis ab vnguētis vel a balneis naturalibus excessiue calidis: et tunc tale flos muscillaginosus conuertitur in gipseum. ideo articuli et digiti eorum veniunt in nodositates lapidosas: et hoc intellexit Aui. in loco illo quod dicit quod flos gipseum est cuius subtile est resolutum quod in iuncturis fuit diu retentum. Et de possibili fiunt a flos vitreo pontico: et acetoso vel salso. Si coter coter portio melle commixta cum istis ex qua acquirit talis sapor vel talis. **¶** Alterius tu queres si tales humores exeunt venas sub forma propria vel sub forma secundarum humiditatum. Dicendum quod in sanitate humores acquirit formam nouam in capitibus venarum et formam secundarum humiditatum in egritudinibus non quia expellunt ad extrema tanquam superfluitas ut fit in scabie: similiter ut est declaratum in expositione quinti

de morbo. **C** Alterius tu queres cū talis materia faciat tumore apostemofuz in mēbro qre tal' matia nō puerit in saniem. Dicēdū q talis materia est multū cruda: qz pūne innouat' ratiōe flux' longeu' nā. xv. vel. xx. dieb' fit flux' matie ad mēbrū in alijs apāribus cōiter fit flux' in tri duor: qz in trib' qttuor dieb': ideo natura tūc tendit ad gñatiōez sanie: ideo natura porifinatio tēpore vlt' aggregat alio tpe expellit. **C** Alterius tu dices Rāf in suo pñe dicit q in podag' semp cōicat reuma nā hūores ruit p venas ad pres subiacentes sup hoc tu qres si reuma z catarrus pōt fieri in materia q est infra venas videt' q nō: qz videm' catarrū fieri z reuma in matia que fluit p cōcavitates extra venas: z hoc videm' d capite fluit ad nares z fauces. Dicēdum q matia reumatica interdū fluit p cōcavitates extra vēas vt tu ponis interdū fluit p venas vt ē declaratus superi' in. c. de catarro z de pleuresi: z in. c. de fluxu vētris: z b' fit qz hūores crudi z liqdi ad qd facit multitudo hūorū z debilitas seu mala actio pūne z expulsiue venarū. **C** Alterius tu qres cū multi abūdāt in hūorib' crudis z liqdis qre omēs tales nō podagrisant. Dicēdū q nō habēt pedes debiles nec laxos nec capita venarū assistētū sunt lata vlt'ra debiū ppter qd matia nō sic fluit ad iūcturas: iō nō podagrisant. **C** Notū est ratiōe speculanti q omīs gutta fm eius spēs est passio pncipal' iūcturarū ad qd fluit matia: pñe iporū lacertorū assistentiū: z ē pa' p colligatiā venit q venire nō dz fm naturā: qz multitudo isti' vel illi' hūorū ad qd facit laxitas iūcturarū. Dicit Rāf in suo pñe. iō est pa' hereditaria lax' laxuz podagric' podagricū gñat z fluit porifinall' p viā reuma ex nāfa hūoris: qz crud' z liq' z cōtinue lz quasi insensibil' ppter qd iūcture sunt gñide lz nō dolorose nisi violent' moueāt ppter casus istū reumaticus hūoris in venis ad venas: z iūcturas subiacētes. Rāf vult q tales in pferuatiōe de quacūqz cā z in cura de matia fñā vtātur sepe z sepi' tyriaca z meridato imo qz die tempe frigidō z succelluē z p interualla tpe calido hoc pōnit ad litterā in. c. ppo podagra. fm ei' spēs dicit triplex gen' morbi: qz malā figurā malā cōplos z solos pūni cōcomitādo morbū in viā: qz latitudinē capitis venarū assistētū ipis iūcturis. omīs gutta fm eius spēs est nocumētum pncipal' digestiue z expulsiue venarū z aliorū viscerū. nā si digestiua nō erraret nec expulsiua in actionib' suis tal' matia nō gñaret n' mitteret ad iūcturas: nā pclusum est a Ba. xi. de in-

genio in. c. ij. circa tertiā partē capli. q ab initio curatiōis natura habet motū naturalē arteriarū qua silt' expellit cū pulsu z anhelitu expellēdo q si nō facit catur egritudo ppter qd omīs morbo' matialis est ex nocumēto seu mala actiōe digestiue z expulsiue natural' z vitalis corpis venarū z arteriarū z pectoraliū: nā cruditas hūorū monstrat malā actiōez digtie mēbroz z casus reumaticus hūores ad iūcturas mōstrat retentiā venarū esse lesam in actiōe z q expulsiua natural' z vitalis sit lesa: pz qz hūores expellunt p poros z ptes indebitas p naturā: nā pclusum ē a Ba. vi. de morbo in. c. penultio pte illa de exētib' p vesicā q expulsiua natural' venarū regulata expellit eruginem z sorditiē grossā hūorū p secessum subtilē p vinas mediocrē p sudorē: z pz q omīs gutta ē pa' pnci' motiue animate quia illi infert pncipaliter nocumētū cum nō possint bene moueri. Quidā moderni opiati sunt q gutto si z podagrici sunt magi lōgeu' qz supflūū hūorū qz natural' aggregat' in venis corpis p naturā expellit' cerns tpi' meli' q p medicinā puta se mel bis ter in anno. verū isti a longinq locuti sūt qz tale supflūū i tanta qritate nō generat' nisi ex magno errore digestuarū puta pme scdet' terne nec expellit' p naturā expulsiuā naturalem membrorū nec vitale arteriarū regulatas in actionib' suis: qz tūc talis matia expellere per secessum z vinas z sudores. p pulsum z anhelitū ppter qd podagrici nec ali' guttosi nō pnt ex hoc esse magis longeu' imo min' viuūt: nā guttosi cōmuniter paucissimis exceptis finiūt dies suos circa lx annū pauci attingūt. lxx. annū z paucissimi. lxx. annū rōne debilitatis vtutū naturalū in venis z in alijs visceribus pncipalib'. verū Rāf. dicit in suo pñe in. c. de podagra: q podagra est icurabilis nō habens sanatiōem perfectam nisi fuerit in pncipio q nō habuerit vlt'ra duos vlt' tres peroxissimos. ppter qd standum est ex intento super duobus. Primo super pferuatione ipsius peroxissimi podagre ne totiens nec ita fortiter resdeat q fit qttuor modis vt statim declarabitur. Secūdo standum est ex intento super curatione z abbreviatione peroxissimi. explicentur ergo isti quattuor modi z exequātur quibus fit pferuatio peroxissimi. Primus modus istius pferuationis stat in pferuatione gñationis ipsius materie cum cibis z potibus z alijs rebus nō naturalibus. Secūdos stat in quietando ipam materiam ne ruat per venas nec ad iūcturas z ipaz aliquāliter consumendo quia continue regene-

ratur in talibus lapsis corporibus vicio regimie vel vicio pme vel scde vel tertie digestiay. Tertius modus stat in confortando stringendo desiccando ipsas iuncturas debiles et capita venay assistentium stringendo ne talem matiam recipiant per capita illarū venarū dilatata: nam cōter aliqd de materia recipiūt ppter qd sunt grauide. Quartus modus preferuationis cūctus peroxissimi podagre stat in diuertendo tales materias p vices sepe et sepius tempe quietis vt expellatur per poros et meatus debitos puta per secessum et vias vt nō ruat ad iuncturas. nam istis q̄tuor modis complet tota preferuatio. Ras in suo p̄nēte in ca° p̄prio. ¶ Et seq̄tur ergo p̄mus modus vt tollatur ergo gñatio et multiplicatio talis materie vtatur pane bene fermēto. et si possibile est cū fermēto bene antiquo: et sit duorū aut triū dierū aut plus: et vtatur eo in cena maxime calefacto parum dū ent in mensa hoc faciat potissime i podagra humida. Hoc aut nō habeatur pro modis eo in omni passione humida vt in yposarca et siliis bus nō vtatur eo in offis remollitis vitabit panem azinū et omnes cibum factum de pasta vt lagana et crustas pasilloz et simulum vtaf carni bus bullitis et assatis volatiliū cōmunū demptis carni bus anum degentium in a q̄s et in paludibus vt sunt anseres gūthe folche et similes vtatur carni bus q̄drupedalium cōium demptis bouinis et porcinis recentibus et salis: et q̄ carnes sunt excedētis hūiditatis et abundantis nutrimēti. Ras in suo p̄nēte nocitiue sunt guttosis decausalūda si capiant vsq̄ ad satietatem potissime in cena: q̄ cena in talibus debet esse cum paucis cibo et potu. Ras in m.c. ideo solum reficiatur de vnis carni bus vel de duab⁹ ad plus i vna refectione et non ad satietatem vltimā: immo dimittat. et cesset a comestione cum bono appetitu. nam Ras subdit in littera q̄ frequens et magna comestio carniū generat podagrā: naz ex hoc crapulosi si i ocio fuerint incurunt podagrā de piscibus parum aut raro comedant sint tamē marini vt stincti electi: puta rubei vel alij electi vt sola nō sint magni nec beluales nec cortices durum habentes vt sunt laguste et similes: vlt sint suavis saporis vel sint de aqua dulci petrosa currentes sint electi in terra s̄mofi nō muscilagios si vt sint aguille q̄ tales aquosi et crudi flāis et curfibilis per venas et ad iuncturas sunt gñati ui: salient electi pus per pausā et cōp̄matur cum sissorij vt eorum viscositas reinoueat assant vel condiant cum speciebus electis et salis cū modi

cō vini albi verba sunt Arnaldi in tractatu suo de conseruanda sanitate pacientium in iuncturis: de caseis siccis potest vt in fine mense cum pane in modica quantitate: quia in duobus vel tribus bolis. caseum pinguem recentem et omnes cibum de genere lactis vt caseatus et similes in super cuitabit. nam tales cibi talibus sunt morbidū. verba sunt Arnaldi in illo tractatu dicto. fructus oēs podagrici sunt mali nisi sint gutta d co lera in maiori parte tunc potest eis vt in modica quantitate specialiter piris estualib⁹ nō hyc malibus. Ras in suo continente quia generat humorem nō fluxibilem immo satis quietum: q̄ hycmalia humorem crudū aquosum fluxibile generant: ideo oībus podagricis sunt nocitiua et omnes alij fructus potissime acres vt sunt poma pruna cerasa specialiter acna quia humorem valde crudum generant et persica quia aq̄ sum et fluxibilem generant. Ras in eodem ca°. ¶ Olera podagricis sunt contraria caules comedant que habent proprietatem in contrarietate: huius morbi verba sunt Ras in caplo specialiter ius eorum: ideo eis possunt vt specialit de iure eorum. Legumina similiter fugiat podagricus ciceribus tamen aliqñ potest vt raro tamen et in modica quantitate: ius autem ipsorum maxime nigrozum eis competit sicut ius caulū rub Pulmenta omnia facta de farina sunt eis contraria. De riso cocto integro cum brodio carniū potest vt aliquando finaliter parum vtatur potagijs istis et alijs minus et in minori quantitate. Vinum eligat de loco petroso sicum et aliqñ ponticum vbi sit vna pars de pressura et sit rubeum medio mediocri in substantia et virtute: naz tale bene confractum sumptum in modica quantitate quia bis vel ter in mensa duntaxat cōfert valde si non sumat ante cibum vel circa nisi tertia pars cibi potissime in prandio preassumpta fuerit. Nec sumat vinum inter duas comestiones nisi magna necessitas fuerit: nā tale taliter sumptum calorem naturalem viuificat: et digestiuas in membris confortat et podagram non prouocat. Ras in suo continente: nam cum vinū sit magn⁹ penetrator: rōne ei⁹ p̄nis et cōmixtionis elementalīs maxime si forte vel subtile fuerit vel abundanter sumptum quia penetrat ante sui p̄fectam digestionem et penetrando aliquid portat de sordido indigesto talia vina multas materias flāicas in venis et in iuncturis multiplicat ex quibus podagrisat. Et qui talibus nihil habundauerit et copiose sumpsent non consequuntur

utilitate in preseruatione cum medicinis. Vba sunt
Ras in c. vidi plures potentes podagricos viue-
tos in errore isto qui voluit potare modicum de vino
forti puta de vermacha vel de vino cocto vel de
simili in fine mense credentes quod digestiua stomas-
chi ex hoc confortetur quod non firmiter est causa generati-
onis flatus in venis: quod facit sic penetrare cibum
ante sui digestionem: et ista est ratio Ras et Auicenna. et
Bordoni hoc tibi recitat libro vi. in c. primo et 2o.
Utatur ergo vino mediocriter tibi dicto: et si vult
faciat vippam in fine et vitabit illa vina fortia et
nectar et vina subtilia: et est dictum verum: quia omnes
podagrici abutuntur ut plurimum in his vel in illo dicit
Ras in suo primeto: quod abstinentia potus vini sa-
nat podagra si abstineat per totam vitam intelligit
quod pauper est de causa causa in toto vel in parte. Et
subdit in eodem capitulo vidi plures patientes relin-
que potum vini et sanati sunt de podagra omnino aut
admirum est debilitata pauper valde subdit quod si patientes
possint hoc sustinere absque nocumeto euitet vinum
omni tempore vite sue vel ad mirum per annum unum cum hoc
fiat paulatim et paulatim. et loco vini debet uti aqua
decoctiois amisi et seminum confortantium stomachum.
Vba sunt ad hanc ipsius Ras in suo comitente in
ca. primo. Nos comiter decoquimus aquam cum modi-
co amisi et 33. Alii faciunt eis mellicratum cum 3. iij.
mell ad quantitate amphora aqua. Loxus interius et su-
perabundans quod tempore facti maxime per cibum est eis
multum nocivum vel facti cum appetitu et cum cogitati-
one que fit ex memoria delectationis et non per exerci-
tationem: quia corpus cogit emittere illam superfluitate:
tunc sibi nocet multum podagricis et omnibus artethicis
imo his magnam virtutem in generatione podagre propter genera-
tionem crude liquore reumatice ad iuncturas propter quod
pueri et eunuchi non podagrisant nisi habeant iun-
cturas debiles a generatione vicio paterno: Ras in
suo primeto in c. primo. Somnus salubris est talibus
artethicis puta qui noctem non effugit et diem non impedit:
nam somnus factus de die contrarius est omnibus ar-
tethicis maxime patientibus de causa humida verba
sunt Arnaldi in tractatu suo in preseruanda sanitate
iuncturarum debiliu: quia talis somnus diurnus
est causa generationis humoris crudi reumatici
fluxibilis cum nondum cibus perfecte descenderit ab
orificio stomachi in quo non celebratur bona diges-
tio: nam fundi stomachi est digere per excellentiam
sicut officij appetere. 4o de moro in c. vij. motus
et quies si debite fiant sunt de eis que conseruant
sanitatem in iuncturis: quia virtutes naturales
interiorum omnium corroborant calefaciendo debite et ex-
pellendo superfluitates: et si indebite fiant est

contrarium quod patescit experientia facti nam plures ec-
clesiastici ex isto capite podagrisant viuentes in cra-
pula et in ocio non continuantes exercitium pedestre ante
prandium et ante cenam. sic patet tibi preseruatio generationis
matie crude et liquide et per omnes ipsi podagre cum cibis
et potibus et alijs. Exequatur 2o modus preseruatio-
is ipsi porisini podagrene ita cito et fortiter veniat
quod applicetur illa qui preseruat et querat humores grossos
crudos et liquidos in venis ne ruant nec reumant sent
nec fluant indebite per venas ad ipsas iuncturas: quia
laxitas in porisino podagre materia ruat et cadat nota
bilis in iunctura tempore quod est spiritus naut aliqd: si in modica quan-
titate quod est si sit quidem non dolorose nisi violenter
moueretur. Et laxitas mater crude liquide digeratur. et in
aliquo sumatur et per omnes in aliquo queratur ne ruat ex quo
corrigunt cum dieta tenui super dicta maxime in cena.
et cum motu et exercitio debito facto ante prandium et ante
cenam ut est super dictum et cum stuphis naturalibus semel
vel bis ter in anno quod tales materias crudas digerunt
sumunt et corrigunt sic querant ipsas ne ruant ad iun-
cturas et cum his iuncturas fortificat et restringunt. verum
talis materie crude correctio et sumptio et est quod qua-
ritio ne indebite ruant per venas ad ipsas iuncturas me-
lior fit cum tyriaca et mercurio quod frequenter administratur
ex his qui plures sanati sunt ut ponit Ras in suo primeto. in-
telligo per frequenter quod de tribus in tribus vel quatuor
quatuor diebus de mane in quantitate grosse fabae cum
medico vini clari vel albi. subdit Ras in quodam par-
tecapitulo tyriaca ipatoris per quam intelligo tyriacam
magnam vel mercurium bibita de mane si hyes fu-
erit quilibet mater: et in estate non sed successiue per ali-
quos dies quod semel vel bis in septimana facit cessare et
ea tollit. Vba sunt Ras. subdit et alia parte capli: quod
tyriaca facta ad cesarem medicum data in potu po-
dagricis frequenter et pluries prohibet superfluitates
descendere ad pedes et per omnes preseruat a podag-
ra Vba sunt Ras in c. primo ista tyriacam ego intelligo me-
ridatum quod multum prohibet reuma humorum corrigendo
humores crudos quod debet frequenter salti bis vel ter in se-
ptimana nisi tempus fuerit multum calidum tunc semel ad
minum et cum succo citragulorum vel cum aqua endiuie in
toto vel in parte nam cum tyriaca et mercurio sint calidi-
bi. In secundo quod dicitur de viribus cordis in
ca. penultio consumunt materias crudas et liquidas
et eas corrigunt et per omnes ipsas querant propter quod prohi-
bet fluxum ipsi vel ad iuncturas ideo ista de causa faciunt
cessare podagra. Exsequitur tertius modus preseruat-
ionis ipsius porisini podagre ne ita frequenter et for-
titer accidat ut applicetur illa exteriori qui confortant
restringunt et desiccant iuncturas et capita venarum
assistentium: quod laxitas et largitas iuncturarum facit

multū ad aduētū podagre: qz ad receptōz tal' ma-
terie sup'flue ab ipis venis. Ras in suo pti' sub-
dit in lra epithumēt q' pedes et membra suspecta
seu abluantur frequēt pedes vsqz ad genu cuz aq'
et sale vel cū aq' maris vel cuz aq' balnei natural'
nā multū p'seruat ea a guta. Ras ibidē capi-
mus de sale pte vna aque ptes duas vel tres dis-
soluim' supra ignē cū ista aqua cala abluūt pe-
des sero et mātē vna die in septimana. et si addas
de alumie. p. i. p'ualebit. Ras ibidē. Silr p'hibet
podagrā accidere frictio pedū cū sale trito et o-
leo sero et mane toto tpe vite sue nisi fuerit in co-
mala p' frīa et sicca. Ras in suo conti' subdit q'
sal tritū cōmixtū cū modico oleo supposit' de se-
ro in introitu lecti p'hibet fieri podagrā in eo qā
p'fortat p'stringit et desiccāt iūcturas ppter qd p-
hibet ne sup'ueniat in eis sup'fluitas. vba sūt ras
his in eodē ca°. Exequitur modus qm' p'seruatiōis
ipī porisimi q' fit diuertēdo r'es matias crudas
p' vices potissime añ ipsi in q' expectet. cū aduē-
tus vt expellāt p' poros et vias naturales qz p' se-
cessum et vinas vt nō ruāt et cadūt ad iūcturas
Ras in suo p'tinēte subdit vt flōmēt et semētēn-
tur potissime cū scamōa turbith et hermodactil'
et gumis fm q' matia fuerit dissificāda et qz cō-
munit inuadit porisim' podagre in mēse aprilis
vel septēbris potissime circa finē purgēt ante ex-
flōmēt. ¶ Si q's q' dubitat euētū ipius podag-
re de matia sanguinea pura et singlari qd pates-
cit qz ē mltū sanguine' venosus in p'mis etatis
b' cū rubore mag' i facie et i pede flōmēt illo tpe
in q' dubitat de ppe aduenire et h. in bōa q'titas
te de vena mediana vel epanica. Si grossior fue-
rit purgēt tā ante l' post cū cassia. sin'. ff. p'ui-
noz da. pp. caricarū bene molliū. x. iube sebestē
vuarū pasf. mūd. ab arif. añ. p. i. fiat decoc' i du-
ab' ff. aq' donec ad. ff. in qua dissoluat medul-
le cassie. bñ mūd. bñ pinguis. 3. i. et ff. p'or' def
ante ortū solis. et postea q'escat in lecto sine som-
no p' duas horas teneat dietā supi' dicta. ¶ Et
si q's dubitat euētū ipius podagre sanguinee cū
portioe aliq' colere: vt sit in sanguineis in p'mis
etatis vel cū portioe aliq' flātis vt sit in ipsi in
vlumis etatis flōmia facta purgēt cū scamōea
qz euacuat colerā et flā seu colerā flātica meli' p-
ecis medicinis. Ras in suo pti' in. c. de podag.
deni. 3. ij. electuarij de succo ros. vel. 3. iij. et ff. p'or'
aut suinat p' duas aut tres dies d' syr' acetoso cū
modico aq' cicerū rub. vel def sibi. 3. i. dyagredij
cū modico zucē ros. vel cū modico syr' vel iulep
ros. ¶ Aduertetamē q' nō sit gracilis nec delica-

tus: qā dyagredū in talib' est suspect' ¶ Et si quis
dubitat aduētū ipius podagre de colā sola q' ra-
rissime fit qd patescit: qz mēbrū eo tūc ē cū maxi-
mo calore se. notabili rubore habitudo sua ē tota
colerica: et est in scda etate. ¶ Et dubitat aduētū
podagre de colera cū portioe flātis. vel de flāte
falso vel de colā innaturali qz d' vitellina vl' citri-
na qd patescit: qz tal' est multū colic' et est bñ ve-
nosus et ē in p'ma vl' in scda senectute purgēt cū
scamo' cocta: qz cū dyagredio def sibi. 3. iij. vel. 3.
ff. elc' de succo ros. vel def sibi. 3. i. dyagredij cuz
3. ff. zucē ros. vel cū modico iulep ros. vl' modico
aq' simpliq' et ff. p'or'. vel def sibi de istis pillis. ij.
vel. x. ff. amomi anisi mastiq' cardamoi. 33'. albi
maq' nud' mus garos. croci optimi cucube ligni
aloes turbith electi mātē granate agarici sene-
qnos generū mirab. añ. 3. ij. reub. optimi ad pon-
dus omniū supradictorū puluerisētur subtiliter et
misce. cū syr' ros ff. massa de q' ff. pill' e doff est. 3. i.
et ff. vel. 3. ij. q' mēse semel multū p'seruāt sine
syr'. ¶ Consequēter tertia die vel circa flōmēt: qā
flōmia est multū bōa ad alleuiādū podagrā ven-
turā calidā dato q' nō fuerit de sanguie. Ras in
suo cōmēte in suo ca° de podagra: qā sanguis i
tali dispōne est multū coleric' et diminuta colera
istis modis cor' totū infriabit: et sic puabit ras
in suo cōmēte multū laudat in talibus q' plu-
ries in mēse sumāt de mane decoctionis absin-
thij re. mediū vitrū q'tuor aut q'nos dieb' multū
purgat stomachū a sordicie colerica: et sic p'ser-
uat. ¶ Et q' def eis loco illi' de vino simplici lim-
phato cū aqua simplici vel aqua enduue remol-
litiōis p' noctē absinthij cū modico aq' simplicis
¶ Et si q's dubitet aduētū podagre vel cyragre
de matia flātica ex toto q' raro fit q' patescit: qā
ibi ē calor aliqualis ppter nocumētū hūorū s' non
excedēs et habitudo et etas faciūt ad hoc et alia
expulsa purgēt cū turbith vel cū hermodactilis
fiat sic fm intētiōem Ras in suo p'tinēte. ff. tur-
bith electi. 3. ff. decoctio in modico lacti vaccini
vel ouini fiat potus: vel fiat sic hermodactiloz
3. iij. et ff. camini. 33'. añ. 3. i. terant et incorporent
cū melle et distēperēt ur cū aqua tepida fiat por'
¶ Et fiat sic in flāte innaturali qd p'z qz tristis di-
scolozat' tūc ff. serapini. 3. iij. et ff. et fiant pillule
vl' sic. ff. oppopōacis. 3. iij. serapini. 3. i. ff. pillule
admittrent. Aliqui faciūt sic ex intētiōe Ras ff.
ff. sarcocolle. 3. iij. fiat pill' enam iste pill' p'or'
p'ue educūt flā c. uduz de ventre et de articū ras
ibidem. ¶ Et si quis dubitet aduētū podagre
de matia flātica naturali vel innaturali cū mo-

dica portio colere vel sanguis vlt' amboz q' plu-
ries atigit de' sibi medicina stati dicta d' hermo-
dactilis vel pille stati dicte de oppopo^{co} vlt' sera-
pino vel sarcocolla. cū. 3. f. dyagredij vel cū gnis
vij. put videbit' discretioni tue. ¶ Aduerte super
hoc q' si talis sit venosus puta cū venis la' non
dubites ipm flōmare facta purgatiōe: et si facerz
de vena mediana bñ valeret sibi. et si de vena q' ē
ppe digiti pūū ipi' manus multū pfert ppe di-
uersionē matie: nam infra declarabit' intetiōe ra-
sis in suo pti' in. c. pprio: q' ipse vidit a podagra
sanari potissime in venosis: nā talis flōmia ē mi-
rabilis inuamētī i pseruatiōe et in cura podag^e
calide in toto vel in pte: matie in venosis seu in
habētibus venas laas: verba sunt ipius in ca^o
¶ Aduerte magi super hoc q' si digiti vel articu-
li veniāt ad nodositatē q' matia lapidificet' i iū-
cturis: tūc certū est q' talis podagra sit de flāte i
naturali vt cōiter sit de muscillaginoso puerfo in
gipseum ppe ingrossatiōem factā a frigido con-
gelante mora longa in iūcturis vel factā ppe re-
solutiōem partis subtilis ab vnguētis excessiue
calidis vel emplis vel balneis naturalib' excelsi-
siue calidis de possibili potest fieri ex flāte vitreo
vel acetoso tūc si ex istis vel illis fiat cōpetūt pil-
lule dicte de gūmis de oppopo^{co} serapino sarco-
colla et hermodactilis: qā bene valēt qz matia sic
ingrossata trahit ad naturā mlie: ideo dic' Rasus
q' nō emittas lapidē armenicū pōt addi de ablu-
to. 3. i. cū hermodactilis. vel. 3. i. folioz sene vlt' a-
zari vel amboz cū modico cimini pipis et 33ⁱ dis-
solutis cū melle et distēperatis cū aq tepida vt f.
potus: ista valent multū in pseruatiōe podagre
obseruata dieta supi⁹ dicta ne ita fortis accidat:
nec ita frequēter. ¶ Et si q's dubitet aduētū sci-
atice de matia sanguinea in maiori pte flōmet'
ante tps in q' expectat' de vena mediana eiusdez
partis p'fir p'urget cū scamo^a cocta puta cū elc^o
de succo ros. vt est dictū in pseruatiōe arthetice pe-
dū: vel cū alia medicina recitatis in matia calida.
¶ Et si q's dubitet aduētū sciatice de matia fria
purget ante tps in q' expectat' eius aduētus cū
vna de medicinis dictis in pseruatiōe arthetice
ce frigide pedū: et si sit venosus cōpetēter l'vie
trahāt ad citrinitatē vlt' subrubedinē flōmetur d'
mediana brachij dextri vel eiusdē partis dictan-
do ipm put dictū est supius. Pater ergo nbi ex
dictis Ras q' l'iter podagra cyragrasciatica et si
per annos durauerit poterūt pseruari ne ita fre-
quēter et fortiter accidant: verū podagra si in sui
pncipio fuerit q' nō affligit vltra bis vel ter ex to-

to est cutabilis et pseruabilis ne vlt' accidat
si copulentus fuerit et qualibet septimana p an-
nū parum laxatus fuerit: verba sunt Rasus i suo
continente: quia tunc nō erit materia que possit
manare et expelli ad iuncturas. Dico notant' cor-
pulentus: quia delicate contexture nō posset tol-
lerare talem fatigaz: dicit q' parum laxetur vsqz
q' tuor vel q' nqz sellas. Et super hoc adducit ex^{is}
qualiter curauit vnū p'otū qui fuit satis corpus-
lentus bone habitudinis satis venosus viuens
satis in ocio et in crapula quia erat multe come-
stiois passus ē de nouo podagm p'cepi q' de tri-
bus in tribus mensibus: quia in nonaginta die-
bus faceret flōmiam puta de mediana vena et p'
cepi sibi q' quaz septimana sumeret medicinā
laxatiuam vsqz ad quattuor vel q' nqz sellas et cū
sumeret medicinā fortiozem de duobus in duo-
bus mensibus et q' sumeret pluries aquam de
coctionis seminū prouocantium vinas vt deco-
ctionem absinthij cicerū rub. anisi maratri et filii
um: hoc continuaret quia si materia purgat' per
vias et poros naturales sic nō manabit nec ruet
ad iuncturas: ista continuauit p annū: et q' post
annū tēporibus interpolaris bis vlt' in āno p-
cederet cum flōmia et solone ventris quib' exe-
cutis passio sanata fuit ex toto vitando balneum
aque dulcis: ex toto verba sunt ipius Rasus in. c.
subdit in. c. q' quia in tali peccauit colera cū por-
tiōe flātis purgabat eum cū scamo^a cocta: quia
cum dyagredio est medicina valde vtilis in ma-
teria colerica cum portione flātis dabat 3. ij. elc^o
de succo ros. vel. 3. f. dyagredij cum modico zuc.
ros. vel iulep ros. cū modico aque vel dabat d' a-
loen. 3. i. cū. 3. i. croci siluestris. vel dabat modicū
de decoctione polipodij. vel dabat 3. ij. elc^o i mtri
cum q' nqz gnis se. dauci vel anisi vel cimini. et 3.
i. zucē ros. in forma pillulari. Si vero iste passus
fuisset illam arthetice de flāte in toto vel in ma-
iori pte tūc purgaret eum cū modico de turbitz
cocto in lacte vaccino vel ouino: et potasset illud
lac vel purgasset eum pille hermodactiloz vel
cum pille de oppopo^{co} et serapino vel de sarco-
colla vt est dictum sequēdo modū super⁹ expli-
catum in cura p'tinuādo potus puocatiois vine
vt dictum est se⁹ cura

Istis clarificatis Cura ar-
thetice p-
sentis et actu p'ximant' fm omnes ei' spēs tibi
patescit. Prius aut q' in cura pcedas scire et cō-
siderare optet cām ipius matialem si sit humida
sanguinea vel flatica a dñis. vel si sit sicca coleri-

cauel inlica ex toto vlt a dñio licet d melancolia rarissime accidat: q̃a in hoc cura diuersificatur. **C**aduerte sup hoc nam arthetica fm ei specu es rarissime fit de vno hūore nam semp fit cōmis ptio aliqualis pauca vel manifesta cū hūore pre domināti: ideo remedia applicata ab extra nō p ficiūt continue: hodie sedant dolorē cras non: vt habetur ex relatiōe patiētis: tūc nō dubites q̃a certū est podagra t̃ ciragra esse ex diūsis hūoribus. verba sunt Ras in. c. pprio. ideo expedit t̃ nccū ē mutare ab ex sepe salti de duob⁹ i duob⁹ diebus vel de tribus in tribus nisi patiēs inueni ret notabilē sedatiōem doloris. **C** Si q̃s aut po dagra in cura de sanguie i toto vel in maiori pte qd̃ patescit ex habitudine totius corpis q̃ ē san guifica bene colorata hūida satis leta facie t̃ b̃ patescit ex rubore notabili ipsius mēbr̃i. **E**l erit cum portiōe colere vel flātis modica l̃ māifesta colere in p̃mis etatib⁹ t̃ flātis in vltimis etatib⁹ ṽm ex malo regimie: q̃ potator p̃tinu⁹ al̃ coitū⁹ uel ṽtēs multis fructibus flā plures comitat in p̃mis etatib⁹ in talibus sanguineis talia discer nunt ex expulsis t̃ ex colore mēbr̃i fm pl⁹ t̃ m̃ mus: q̃a si colera comitatur erit maior calor i mē bro. **S**ilr p̃z ex latitudine magna vel mediocre venarū: nā magna latitudo venarū attestat ma gis sup colera q̃ super flā maxime si sit notabil: et in hoc est attendendū in alterādo illā diserasiā calidā in mēbro. t̃ in applicando sedatiua dolori fra statim incipiente insultu ipsius podagre: seu dum inapit pungere in pollice vbi cōter incipit p̃ter in calcaneo si calā fuerit in frigidanda est t̃ ecōuerso Ras in suo p̃tinente. t̃ hoc de fctō videm⁹ cōmunē statim abstinēat a vino t̃ a car nibus. vtatur spinargijs cū lactuq̃. t̃ ṽtā lactuq̃ speciali portulacis cū aceto ṽtā auenato ordes ato riso integro pedib⁹ capret̃ t̃ porci benē cocti infusis in aceto in falsa viridi acetosa vtatur la cte am̃d: potet de aqua bullita per se vel cū zuc viol. vel potet de p̃isana vel de ulep rof. ṽl viol t̃ sir de ribes simplici de. i. cocleari hoz p̃t face re ṽnā tassā cū aq̃ simplici bullita comedēdo ṽl nō comedēdo statim flōmet de ṽea mediana eius dem p̃tis in bōa q̃titate: ex q̃ h̃z venas latas h̃z multū de sanguine. p̃r die scōa vel tertia faciat flōmā de vena man⁹ q̃ est p̃pe puū digitū Ras recitat in. c. q̃ ip̃e vidit p̃les podagra calidaz sanari confesi p̃ flōmā ṽene man⁹ dictā naz est optima t̃ mirabil̃ iuuamēti in cura podagre cali de diūrendo p̃p̃t qd̃ si nō placeret sibi faceret du as faciat salti istam in crastinū vel die terna def

sibi. 3. i. cassie. bñ mūd. dissolute in decoctiōe cō muni plures dicta. **E**t si patiēs eēt multū febricitās t̃ calid⁹ dissoluat i aq̃ endiue solatri ṽl vio larū Ras in suo p̃t. **C** Istis expedit applican da sunt defensiua vt nō fluat tanta matia ad p̃t culā in pte t̃i altiori. Ras ibidē: t̃ ē ponēda sup p̃tculā sedatiua dolori fria f. astud de ocilio Ras sis. **R̃**. cortiq̃ gnatorū sumach añ. p. ij. decoq̃nt lō ga decoctiōe vt possint dissolui terātur forit t̃ in corporent cū. p. iij. farine ordeī t̃ succo sempuine q̃ suffic̃ applicet supra tibiā supra cauillā in pte altiori t̃ sana t̃ applicet silr supra pedes: q̃ h̃i d̃itates articuloz p̃sumit. Ras ibidē. **E**t si dolor pedū nō bene sedaret tūc innoua remediū cōit de duob⁹ in duob⁹ dieb⁹: q̃ b̃ req̃nt pa⁹ p̃pter etiogeneitātē matievt est tibi superi⁹ dictum. **R̃**. olei rof. 3. iij. opij. 3. ij. incorporetur siml⁹ t̃ ps do lens inungat loco opij aliq̃ ponūt de mādrago ra. **E**l sic. **R̃**. origani mētastr̃ añ. p. iij. coquan tur in aceto lōga decoctiōe ṽl q̃q̃ liq̃fiat epithie tur pes plures i die cū herbis t̃ aceto cathapla sinādo sit tepidū de duab⁹ in duab⁹ horis est mi rabile remediū Ras in eodē ca⁹. vel applica istō **R̃**. albuginē triū ouoz agitēt bñ t̃ pcutiāt cum oleo rof. ṽnfa ncio qd̃ suffic̃ pannu linci subnles ibidē inuoluātur t̃ p̃t dolēti de hora in hora ap plicent. **E**l istud. **R̃**. butiri vaccini. 3. iij. man dragore subtilissime puluerisat. 3. ij. incorpēt sil p̃ modūvnguēt ṽl istō qd̃ ē bñ sedatim dolori in cā calā sola t̃ ē cōe. **R̃**. medulle panis. p. i. dissol natur in lacte vaccino vel ouino calido t̃ addat opij. 3. i. vel. 3. i. t̃ f. croci. 3. f. incorporetur siml⁹ t̃ istud renouetur q̃l3 die postea sero t̃ mane ap plicetur ille qui applicabit inungat manus su as cum oleo rof. **E**t posito emplō superponat fo lium blete vel lactuce desuper ad conseruanduz illud. ras in. c. in fine matia euacuata facim⁹ ce rotū cū oleo camomille. **R̃**. olei camomille. 3. iij. cere qd̃ suffic̃ f. cerotū cui⁹ ṽna ps applicet ras laudat ventosas i calcaneo sine scarificatiōe in p̃cessu fluxu matie ad sedandū dolorē. Ras in suo p̃tinēte in ca⁹ p̃p̃o docet facere plura alia defensiua in p̃n⁹ podag⁹ calide. **R̃**. glādes cōtes ranē t̃ decoq̃nt lōga decoctiōe t̃ tibia epithie plures in die t̃ nocte. vel sic. **R̃**. farinā fabarum incorporet cū ouis qd̃ suffic̃ fiat emplm liquid. applicet in tibia sup cauillam aliqui incorpōat cum oleo rof vel mirallorum. **E**l sic. **R̃**. boli ar menici. 3. iij. gallarum subtilissime puluerisatarū 3. i. incorporetur siml⁹ cum oleo rof ṽl mirilloz t̃ albuminib⁹ quorum qd̃ suffic̃ p̃t ṽt aliq̃ istoz: a

quod diu perorissimus erit in augmento: quia protine materia est in fluxu: hoc est communiter in .xij. et .xv. diebus. Et si quis cyragraz de sanguine solo vel cum portione colere vel flatis quod est ut plurimum habuit quod patescit ex rubore manuum cum calore et dolore forti ex habitudine corporis et etate ipsius diebus et localia remedia dicta et alia medicinalia erunt eadem verum in cyragra plus occurrit materia magis calida quam in podagra de eodem genere propter quod cyragra est magis calida in eodem genere quam podagra. Ras in suo continetur. Illa que dicta sunt in podagra sanguinea. Vel sic. Ras. ceruse. .3. ij. bis solvatur cum aqua endiuvie et modica portione aceti misce. ut remaneat bene liquorem ut si. illinitio. est enim remedium mirabile in sedando dolore in cyragra sanguinea et colerica. Ras ibidem. Vel fiat istud de consilio Ras. Ras. lac mulieris. .3. ij. opij. .3. f. misce. Illinitio est bene sedativa doloris. Istis duobus remediis utuntur communiter in cyragra calida si non habes lac mulieris habeas lac capre vel ovium et epithimetur manus pluries in die cum aceto decoctionis origani et mentastri ut statim dictum est in cura podagre sanguinee. vel epithimetur pluries in die cum aqua tepida decoctionis raparum: quia resolvit materiam sine violentia et sine attractione. Ras in. c. propter quod valet similiter in processu cure podagre sanguinee. Et si quis podagra primum et perorissimale de materia colerica sola et singulari vel cum portione flatis vel sanguis modica vel manifesta quod patescit calore in eadem forti et executivo siccativo cum sub rubedine declinante ad citrinitatem ad quod facit compositio et etas dum talis podagra incipiet pungere seu eius insultus incipiet statim abstinere a vino et a carnibus purgetur statim in sine syrupo: quia statim perorissimale podagre vel alterius artetice non debet syrupo: quia passio augmentaretur quia materia magis subiliaretur sic magis rueret ad ipsas iuncturas. Similiter nisi materia subito evacuaret fluere in magna quantitate ad ipsas iuncturas propter quod confestim purgetur ex intentione Ras et utilior laxatio fit in istis cum scamo potissime cocta si sit delicatus Ras ibidem. ideo damus .3. v. et f. de elciu de succo ros in maturinis. abluat os cum modico aqua et ipsam trahat glutinat et dormiat interroga si facili laxaverit: et considerare oportet eius compositionem quia grossi corpulentum indiget forciori. ideo dixit pro. 2. amplexer. spissitudinem circa umbilicum habere melius est: quia ita cito non cadunt in fluxum nec in dissensionem. vel da sibi. .3. i. dyagredij cum modico zucce. ros. vel cum modico uilep ros. vel sirum et modico

aque. vel da sibi de dyacitonite laxativo nam debet dari in principio medicina laxativa satis forte: nam plures sanati sunt statim ex forti purgatione in principio Ras in ca. vel da sibi pilas istas. et sunt ipsius Ras in. ix. almanfor sunt bene appropiate faciunt patientem cito incedere et surgere. Dicit Ras. Ras. aloen. .3. i. dyagredij gna. .xv. ros rub. .3. f. hermodaculor. .3. f. vel. .3. ij. se. apij se. feniculi. an. .3. f. fiant pilae que admittantur de nocte. statim facta purgatione apponatur desuper istud. Ras. lentiginis aque. p. ij. conquassent et applicetur desuper renouetur sero et mane et super diem. Loco huius applica portulaca conquassata vel psillium vel nenufar vel folia recetia arboris populi vel violatiani facta prima applicatione si non sedatur bene dolor addatur modicum opij. .3. i. vel .3. f. in emplastro. Et cum hoc applica statim aliquid desensuum supra tibia in altiori loco caville: puta epithima dictum superius de glandibus aquassatis bene bullitis. vel emplastrum dictum de farina fabarum vel de bolo armeno cum gallis: nam defensiva podagre sanguinee et colerice non differunt nisi quia in podagra colica magis frigida debet applicari tertia die vel quarta ad longius floma ipsam de vena mediana vel de illa vena que est iuxta pulvum digitorum in manu: ista est melior: nam dictum est superius intentione Ras in suo continente quod podagra calida pluris curatur cum ista floma nam pluries videtur quod est mirabilis inuamendi factum si dolor non sedaretur bene cum emplastris dictis applica de istis remediis dictis in materia calida sanguinea inuadendo remedia de duobus in duobus diebus. vel de tribus in tribus propter diversitatem humorum occurrentium ut est superius dictum. Et si vis materiam ab intus ingrossare et infrigidare da sibi de syrupo de ribes vel de aqua endiuvie vel portulace sero et mane vel de uilep. verum quia non potat vinum sufficit sibi potare de ipso cum cibo et potu et alias cum vino coeleari fac plenam castaneam aque bullite. Et si quis circa gradum de colera sola singulari vel a domino cum portione sanguis vel flatus patiat quod patescit ex signis statim dicta dieta et remedia localia interni et externi applicata competunt: sic in podagra de colera statim dicta verum frigidiora competunt ab extra quam in podagra de ipsa colera propter causam dictam. Et si quis podagra primum et perorissimale de materia flatuica naturali vel innaturali sola singulari vel cum portione sanguis vel colera modica vel manifesta habuerit quod patescit ex signis propriis signis supradictis: quia pes est sublimis cum rubore modico quod occulto vel parum manifesto vidente interdum ad quandam citrinitatem cum calore non bili in primo fluxu materie propter eius motum et opi

latiōem inde factā in ipō mēbro ex fluxu ipī? su-
bito: nam motus hūoris ex se et ex modica porti-
one colere vel sanguis hūor: flāticus ruens violē-
ter per mēbrū p venas et extra inducit calozē no-
tabilem in ipō. Similr matia exis extra vasa p-
pria calefcit i se: qz nō regit a natura nec guber-
natur: ideo necessario calefcit dū talis cola inci-
piet pūgere ppe calcaneū vsus partē siluestres
q est vtpurimū sicut illa que ē de matia cala in-
cipit facere insultū in pollice. iste tal? nō d3 sic ab-
stinere a vino sic illi qui patiuntur a cā cala quia
matia terrea frīa digerāt ex ipō et tenet vīm syr-
licet ppter penetratiōem facile in pre noceat p-
pter qd dam? de grossiori et bñ pfractū et in mo-
dica qritate sumptū: qz bis vel ter in mēsa dum-
taxat. Et nō potare nisi postq sumpsit tertiam
partē cibi incipiente insultu ipī? puocet sibi vomitū
cū digito intronissio in gutture v? pēna infusa
in oleo intronissa in pfundū post cibū p horam
potest puocare domestico mō post prādū cū de
coctiōe rad raphani et atriplicis et semis eorum
addito modico olei croci et aceti f. por? post prā-
diū p horā q sumpto p horā incitat vomitū cū di-
gito vel pēna intronissio v? dictū est: nā vomit?
dat magnū iuuamētū in tali podagra de cā frigi-
da. Ras in suo pntē in. c. ppo: pnr laxet cū pil-
lulis arthetiq vel alijs dictis in pseruatiōe poda-
gre de matia hūida flātica f i maiori dosi def de
turbith vel de pillis de oppopo? et serapino v?
alijs addēdo aliqū modicū de lapide armenico
sene et polipod. Vel def ista. f. bmod. 3. f. masti-
cis. 3. ij. pās zuē. 3. ij. misceat distēpēt cū aq cali-
da: et potet post pīmū somnū Ras in suo pntē: nā
sanat podagrā flāticā. Ras subdit q tales in cu-
ra semp bibāt de tyriaca cū vino: qz q3 die vel 8
duob? i duob? dieb?: qz talis podagra flāca venit
cōit in pñ? veris tyriaca tollit maliciā talis po-
dagre. Ras in suo pntē. Aliq dāt 8 istis pillis se-
pe in pseruatiōe qd3 mēse. ix. vel. xi. in cura. xv. vel
xvij. semp in ipari mūero: qz meli? laxāt. f. aloen
cicotrini. 3. ij. turbith albi et gūosi. 3. v. rof. rub. 3.
i. et f. hermodactiloz. 3. i. 33? albi. 3. i. dyagredij. 3. i.
mell? rof. qd suffic ad incorporandū fiat massa q
vsui reseruet vtaf mō dicto. vel de istis f. anisi
maratri mastiq cardamōi zedoarij nud? m? croci
cubebarū cassilignee. añ. 3. f. sene epithimi po-
lipodij qrcini añ. 3. ij. turbith agarici hermodact
añ. 3. ij. aloen cicotrini manne gñate. añ. 3. f. 33?
albi. 3. ij. salis gēme. 3. i. mell? rof. 3. ij. pficiat mas-
sa cū syr? rof. et de absinthio in pñis diebus ap-
plicet defensiuū in tibia supra cauillaz cū modis

co pāno lineo in latitudine triū digitor. f. bolis
armenici. 3. ij. gallarū subtilissime puluerisatarū
3. f. hermodactil. subtilissime puluerisatar. 3. f.
mirtilloz. 3. f. incorporētur omia cū oleo nucum
et modico vitell? et albumie ouoz applicet v? di-
ctū ē. In cā cala valeret istud defensiuū f nō po-
nas hermodactil. et distēperabit cum oleo rof. et
albumie ouoz dūtaxat in cyragza fiat ista simili-
ter. Et si q3 sciaticā pntē et porisinalēz habuerit
de matia sanguinea flātica. i. qz cū portioe flāq
habuerit qd patescit ex habitudine corpis: qz sa-
tis sanguine? colorat? cū vīnis satis rubicundis
et est in pma senectute flōmēt de pre opposita ve-
ne mediane vel epatice. pnr flōmēt q est iux par-
uū digitū eiusdē pntis: qz multū destruit multum
valēt. Ras in suo pntē pmissio clisteritali. f. mer-
curialis sic folioz malue. añ. m. i. abrotani cen-
tauree. añ. m. i. se. nasturcij pquassati amfi. añ. 3. f. f.
decoctio in q dissoluat medulle cassie. 3. i. bene-
dicte. 3. i. olei amigō. dulciū qrt. f. mellis. 3. f. sal-
cōis. 3. i. f. clistere. L onr applicetur v? et se bis ter
supra sciaz. pnr iterū applicet et locus scarificet
et de sanguie cū reiterat v? et os euacuet vsq ad
tres vel qtuor. 3. pnr inungat loc? cum oleo rof
teneat dietā tenuē sufficiat sibi auenatur pedes
capreti vel porci bene cocti pue pulle et auicule
pue. vīnū grossū bene limphatū i pcessu cure
stuphet aliq? stomacho ieiuno ista sufficiat. Et
si q3 sciaticā pntem et porisinalē de matia flāti-
ca sola naturali vel innaturali fuerit cū portioe
aliqli et modico sang. vel colere vel mlie q ē v?
plurimū sicut patescit ex aliqli colore et aliquat
rubore loci. vel si talia non affuerint puta qn est
ex puro flāte vel cū portioe mlie pmitat cliste-
re statū dictū f in decoctiōe illa pones de turbith
3. f. 33? 3. ij. se. nasturcij pquassati. 3. i. benedicte. 3.
i. olei d aneto qrt. i. f. clistere istd clistere sumat
semel vel bis in pria septiana vel da sibi de pillu-
lis sup? dictis aliq dant pillas de serapino. 3. ij
vel pillas artheticas. 3. i. et f. vel. 3. ij. Consequēt
applicat v? et osam bis vel ter desup sine scarifica-
tione. et postea applicant istud empln. f. empln
ceronei. 3. ij. armoniaci. 3. f. dissoluat in aceto et
insimul incorporēt f. empln extensum supra alu-
tam in forma qdrata oblōga renouet semel in. x.
diebus vel circa si sit venosus q habeat venas
apparētes in manib? flōmēt in pñis dieb? sum-
pto clisteri vel flōma de vena q est iuxta puum
digitū man? iuxta eiusdē partis multū diuit ma-
tenā. ideo multū pficit Ras in suo pntē. Vel
inungat in anphis cū isto vnguetō q mirabili

sedat dolorē sciaticū. *R.* saluie mēte rute maiora
ne nepite pīnule verūngule caballine camōiūle
bardane pentafilon vtriusq; cētauree lingue cas
nis saxifragi marrubij albi gariofilate piloselle
aristologie longe lauedule apij petro. macedoni
ci. añ. m. i. anthe mesie rois marini. añ. m. ij. q̄s
sentur et ponātur in vino albo electo postea ipas
p mediū diē remollias bulliatur i eodē vino per
bonā pausam colētur et illi vino colato addatur
armoniaci asse fetide galbani serapini. ana. z. ij.
postea addatur agrippe dialtee aragon marcia
ton. añ. *R.* f. olei iuniperi olei terebentine añ. q̄rē
f. bulliāt simul vsq; ad consumptionez vini aliq;
addunt arūgie vulpine. *R.* f. multi nō potentes
furgere nec ire reparant cū isto vngueto si inun
gant in dorso in anchis ad ignez cū isto vnguē
to et terminatur cura arthetice.

Caplin. 93^m de gibbositate.

Um gibbositas fieri in
cipit. pille maiores her
modactiloz dande sunt
et oleū de lzeyssim cū aposimate de
seminib; sepe sumēdū locus quo
q; ex oleo sambucino i quo storax
liqda et castoreū et euforbiz reso
luta sint frequēter inungēdus et a
cibis frigidis et grossis abstinēdū
Alq; etiā calida in q̄ cocta sint mē
tastrū et sansuc et sticados arabi
cus ab alto sup locū distillāda est
Beinde frequēs fricatio et inun
ctio ex oleis calidis faciēda ē. qđ
si is q̄ hoc patit egritudinis puer
fuerit balneū solūmodo et inuncti
ones ex his q̄ predixim; sufficiūt.
Si aut cū gibbositas incipit affu
erit febris a p̄dicto regimie omni
no abstinēdū: sed aposima ex ber
beris factū cū cassia fist. i potu tri
buendū flobothomia q̄ ex basili
ca faciēda est et ēplāstra vehemē
tia loco superponenda.

E gibbositate in

spōdilib; et cura ei. Et sciēdū qđ spō
diles colli sunt. vij. et spondiles dorfi
xij. et spōdiles alcatin sunt. v. et sic sūt. xxiij. spōdi
les. et sūt iuncte et ligate mediocri ligata: qđ si eēt
nimis laxa tūc stadi pō et portadi onera debilita
ret. et si eēt nimis stricta iunctura: tūc inclinatio et
curuatio ipediret. verū p̄a et vltia spōdil; colli laxi
or ē p̄ alijs pp̄t ligamētū magi latū et magi lōgū
et b̄ ē pp̄t capiti motū et coll: et sic spōdiles liga
te et iuncte faciūt dorfi pp̄t qđ dorfi: et de spōdi
lib; ligat; et iunct; et dorfi: et in corpe sic lignū qđ
est in exordio nauis qđ ē p̄ncipiū et fundamētum
illoz ossiū vt diē auic. de mēbris. c. vi. et subdit b̄
in. c. seq̄nti. qđ dicte spōdiles sūt p̄caue vt nucha
inoluta pellicul q̄ ē ps cerebri extēsa et p̄tēsa cū
pellicul eiūsdē cerebri descēdēs vt ex ipa nucha
vna cū pellicul; dicit neri oarē. naz si oēs neri
a cerebro oriēt fuisset nēciuz caput eē maius q̄
sic oriēt. ḡ neri duo ab vna spōdili excepta vlti
ma et exēnt p̄ pua foramia latālia vt diē lra i. 8°.
d̄ iuuamēt. et. 4°. d̄ int. dislocat; ḡ spōdiles tripli
ciē. vt d̄: 4°. de int. c. 6. mēdū spōdiles dislocant;
ab iteri: et si vna vlt ples dislocat int; alijs exi
stētib; p̄nguis tūc p̄cauat dorfi: et eodē loco vt
diē lra. et si int illas vna sana remaneat seq̄t gib
b; aliq̄l. cā tal; dislocatiōis duplex ē: iterior et ex
terior. extior ē cas; et p̄cussio itior mltiplex. v^a cā p̄t
eē ap̄a i pte vicia trahēs ad se spōdilem pp̄t in
grossatiōez et abbreviatiōez ligamētū talē cas; se
bris p̄comitat et dolor. a^a cā intrinseca est hūiditas
excedēs cū matia relaxas et igrossans ligamētū
spōdil; pp̄t qđ spōdil; exit sitū pp̄uz. a^a cā magi
cōis ē v̄tositas grossa iterclusa ipellēs spōdile:
vel spōdiles pp̄t qđ seq̄t p̄cauitas et gibb; verū
alī spōdiles dislocat p̄ viā spāsim qui d̄: antro
stion; qđ curuat ad intius et istud p̄tingit p̄lib;
senib; lōg; et ḡcilib; et aliq̄b; iuuenibus. Et ista
dislocatio et curuatio ad interi; sit rōne siccitatis
lacertoz assistētū. iō d̄: spāsim de iamitiōe et icu
rabil.

Primo q̄rit si spondilis dislocat latāl; si
mēb; s̄sistētia finoz ortoz nēcio
ledat i sensu et i motu soluit lra. 4. de intio. c. 6. cir
ca mediū. et diē qđ tūc mēbra subsistētia nēcio le
dūtur pp̄t cōp̄siones neruoz inde ortoz p̄ qđ in
fert sensus et mot;.

Secundo q̄rit i q̄b; spōdilib; tortura la
tal; magi p̄ngit soluit. ca. alle
gato qđ i spōdilib; colli q̄re raro i p̄pectore et rari
i femore vt diē i fine capituli.

Tertio querit si spōdilis mutet ad exteri⁹
vt gibbus fiat. vel ad interius vt
dorsus p̄cauet vtrū mēb⁹ sub ea existentia inde
exorta rōne neruoz necessario cōpatiant in sēsu
et in motu. soluit capitulo dicto et in medio q̄ possibi
le ē q̄ noceat in sensu et in motu mēbris subiace
tib⁹. et possibile ē q̄ nō noceat: vt dicit p̄po. in b
de iūctur. nam si exeat interius vel exteri⁹ magis
angularit et subito aliq̄liter neruus descēdēs cō
primet. et sic pres subiactes necessario leduntur
¶ Si autē rotūde exeat paulatim tūc pres sub
iactes nullo modo leduntur q̄ nerui inde descē
dentes nō cōprimuntur: nec vie eoz coartantur:
nec opilatū opilatōne coartatoria. sic spūs mo
tū et sensū trāseūt subaliter p̄ illas venas mē
tūm graciles neruoz. vt p̄ in de iūuamēto anhe
lius ca. 2.º.

Quarto querit. Dislocatio spōdil⁹ gib
bosa vel nō gibbosa cui⁹ p̄nci
le ē passio p̄ncipal⁹. Dicēdū q̄ ligamētōz spōdi
liū cōsequit ipoz spōdiliū p̄ colligatiā ipoz.

Quinto querit si dislocatio spōdiliū
ē p̄a p̄ se vel p̄ colligatiā q̄ ve
nit aq̄sitas vel a p̄a exis vel veniēs q̄ venire nō
debet scōm naturam.

Sexto querit q̄s morib⁹ ē. Dicēdū q̄ offi
cial⁹ p̄ situ vel p̄ societate.

Septimo queritur. cui⁹ v̄tutis ē noc
turales et mēbri mādanis. Dicēdū q̄ regitue ipi⁹ na
turalis et mēbri mādanis.

Octauo querit. cui⁹ v̄tutis ē passio p̄n
cipal⁹. Dicēdū q̄ motiue q̄ nō
possunt se mōueri.

Nono queritur. gibbosi i pectoralib⁹ sūt ne
dislocati i spōdilib⁹. Dicēdū: q̄
possibile ē: s̄ vt p̄lmuz ē error informatiue ossis
thoracis. q̄ ossa illa h̄nt malam figuram.

Istis clarificatis Cura dis
locatiōis
spōdiliū tibi patescit. Prius autē q̄ in cura p̄
cedas scire oz cām et diuersitatē ipius. q̄ fm hoc
cura diuersificat. verū dislocatio spōdiliū seu
gibbositas eoz q̄n est incipiēs pōt curari. firma
ta et cōpleta curari non pōt. vt dicit Iḥas in suo cō
tinēte. idē dicit in diuisionib⁹ suis ca. p̄po.

Si quis gibbositatez
curā habuerit p̄ modū spāsmi antrotoſt omi q̄
curat ad p̄tem anteriore vt fit in plurib⁹ semib⁹
gracilib⁹ et in q̄busdā iuuenib⁹ rōne siccitat⁹ lac
toz assistentiū p̄pter q̄ curuatiōz p̄tractio redu
cit ad spāsmū de iūuamēto. quap̄op̄ si tal⁹ gib

bositas incipiat fieri curua: de cōsilio auēzohar
i practica sua ca. p̄mo fiat inūctio dicta spōdili
um et lacertoz assistentiū cōtinua sero et mane ē
oleo amigd. dulciū vel cū oleo oliuarū. nā tal⁹ in
unctio reddit ipm securū a tali gibbositate seu cur
uatione dozi q̄ solet accidere semib⁹. q̄dam inun
gūt cū oleo sizami. verū oleū amigd. dulciū
est melius et laudabilius oim. q̄m ē subulius cū
pauca stipticitate necessaria in curōne taliū. ver
ba sunt ipius auēzohar in loco alle. ¶ Et si q̄s
gibbositate habuerit rōne apostemat⁹ assistentis
q̄d patescit ex dolore et febre cōcomitate: cura fit
purgādo cū cassiā flōmando et ab extra liniēdo
put p̄petit veris apatibus. et clisterizet cū oleo i
quo deco cte sunt radices altee et semē lini et pos
tus cassiē cū oleo amigd. dulciū vel cū oleo cōi.
multū facit ad curā. ¶ Et si q̄s gibbositate habu
erit ex gibbositate interclusa impellēte spōdile
vel ex ma⁹ flātica ruēte p̄ materiaz catarr̄ ad di
ctas spōdiles relaxante dicta ligamēta: q̄d pa
tescit q̄ se. nō p̄comitat et catarr̄ patescit et non
patescit ex h̄itudine corpis: purget cū cassiā flō.
et hermodactil. vel dent p̄llē hermodactil. cum
oleo cōi. et emplet locus cū reb⁹ fortis caliditat⁹:
puta cū casto maiorana et yſopo. et ista sufficiāt

Capitulum. 94. de varicibus.

Am vene grosse et plene
et diuerso mō curuata et vi
rides i crure appuerit: e
gritudo q̄ vit⁹ vocat⁹ adesse signifi
cat. Iḥec at egritudo frequēti⁹ accit
hijs q̄ multū pedibus laborare cō
sueuerūt et q̄ cibaria colerā nigrāz
generatiā frequēter sumūt. In p̄n
cipio itaqz curōnis hui⁹ passionis
basilicā minuire cōuenit et ventrē
ex hijs q̄ colerā inducunt nigrāz
soluere. Quoz mentionē fecimus
in caplo de melācolia. Iḥec autem
sepe faciēda sunt. Et ab oib⁹ a q̄
bus melācolia patiētes custodiun
tur i hac egritudine abstineāda sūt
Iḥostq̄ vō hoc regimen diu adhi
bitū fuerit ex venis q̄s i crure ap

paruisse dixim⁹ minutio fiat a qui
bus sanguis tā diu fluere dimittat^r
donec q̄cqd in eis ē euacuet^r: dein
de huiusmōi paties colerā nigrā
expellētib⁹ vtaf. ⁊ minuat^r ex basi
lica. ⁊ caueat sibi ab oib⁹ q̄ colerā
generant nigram.

De varicibus

Varices sunt vene
grosse multū dilatate in crure vel i in
testiculis. nā heleni assueti sunt tales

venas in dict⁹ locis varices vocare. vt pz. 13°. de i
genio pre vltia. ⁊ iste vene dilatatur vt plimū in
trūco sinistro ppter multiplicatōem sanguis gros
si melācolici descēdēt^r a splene. ppter qd tales
insunt cursorib⁹ p vias ⁊ portatib⁹ onera ⁊ pro
cessu tps talis sanguis putrescit. ppter qd gene
rat corrosiones malas ⁊ pessimas in tibis q̄vix
curari pnt. Aliqñ aut tales varices veniūt i crure
dextro succedētes q̄busdā acutis egritudinib⁹
p viā crisis. tales nō sūt sic male. qz ma⁹ ē min⁹
mala. ppter qd iste citius curant^r. ⁊ ad istas silt
subseqtur vlcus i tibia mag⁹ curabile supradicto
ppr minorē maliciā matie. Varices iste curant^r
multipli. vno mō corūpan^r p chirurgiā. p^o ligā
tur ⁊ frangūt^r ⁊ caro ibidē generat^r. ⁊ istud pōt
fieri cū rasorio⁹ cū cauterio potētiali. capiūt cal
cē viūā cū tertia pte saponis. faciūt emplm rotū
dū ad modū argēti. ⁊ ponūt desup supra genu i
furcula vene illi⁹. istud emplm corodit carnes ⁊
venam illā et emittūt illa ⁊ expellūt p viā scare.
expellēdo sanguinem illū corruptū p venā corro
sam ⁊ aptā tūc chirurgic⁹ regnat carnē ⁊ claudit
via illius vene grosse varicose. ⁊ sic cessat trāsire
illius mali san. ad tibiā. Isti modi curadi sunt
piculosi ppter retētiōē tal⁹ male ma⁹: q̄ otinue
gñat ex malicia splenis ⁊ epatis in vtutib⁹ natu
ralib⁹ eoz potissime in vtute digestiua ⁊ expulsi
ua eoz. hoc vult ga⁹. n. de inge. ca^o. 2. pte 3^a. ⁊ 4^a.
Nā tales sic curati picitāt multipli. qz ista pau
cos annos incurrūt febres pnciosas ⁊ morta
les vel incurrūt manā vel mīām ex retētiōē tal⁹
male ma⁹. ⁊ hoc ponslune attingit in ist⁹ in q̄bus
insunt ⁊ fuerūt varices vltra annū. Quapropt⁹ d
psilio Itaf in toto otinēre k cura alia. flōmet de
basilica eiusdē ptis in qlibet q̄rtali anni pmo es
uacuādo colerā nigrā cū aq̄ casei seu cū sero cap
no ⁊ cū decoctōē epithi⁹ ⁊ yerarufini. ponatur i
forma ppter nunes. ff. epithi⁹. 3. i. k decoctio i se
ro capno in q̄ infundat yerarufini. 3. f. vel dyase

ne. 3. i. pñr flōetur de epatica eiusdē ptis. pñr pōt
apm illa varica ⁊ facere minutōem. Itaf in suo
otinēte dicit qz flōmia ⁊ apiat illa varica a cal
caneo vsqz ad genu i medio fm arbitriūz medici
⁊ euacuet q̄ritas magna. ista pōt fieri semel vel
bis i anno mēse maij ⁊ octobris. talis paties des
bet euitare res multiplicātes sanguinē mīcūm
vt sunt carnes false cum scūqz conditōms. carnes
bouine caseus ⁊ substātia leguminū aq̄ casei pu
ta feri capm cū decoctōē epithimi sumpta per
octo vel decē dies de mane in qlibet q̄rtale anni
multū pseruat a dāno cū flōia basilice. ⁊ tūc suffi
cit apire venā varicosam semel tpe autūni ⁊ i oc
tobri. ⁊ terminat cura.

Caplin. 95. de elephantia.

Ec passio postq̄ mansi
ua sit incurabil^r est. Cum
aut incipit si ei subuenia
tur ⁊ vt debz medicata fuerit aut
sanat^r aut manet sic nihil addens.
Cum ergo pedis grossicies auge
ri vidz ⁊ color obscurari: vene q̄s
q̄ vites vocant^r appere cepint eger
assidue cogend^r ē vomere: ⁊ custo
diend^r a deambulatōē nūmiaz sta
tione ⁊ venter vomitū pcedēte ex
pillis maiorib⁹ de hermodactil⁹ sol
uēdus: deinde ad vomitū redeun
dū post ill⁹. Hoc q̄ mltotiens fie
ri optet. Eger pterea a cibis gros
sis ē abstinēd^r: ⁊ tibia a calcaneo
incipiendo sursum vsqz ad genu stri
gēda. añ tñ pstrictōem epithiman
da ē ex aloē ⁊ mirra ⁊ acassia ⁊ ypo
q̄stis. ⁊ alumie cū aceto forti disso
lut^r. Ex basilica q̄s man⁹ ozie ptis
minutio faciēda ē. neqz erect^r stet
nisi pes pus stricte ligat^r fuerit ne
qz epithima illo mō dimittat. vo
mitu q̄s frēqnter vtaf. Qd si paz
intercessit spatū a pcedēti vomitū

et appetit quiescere vapora ipsum cum semib⁹ caulium sticad arabico cinere de vitib⁹ et lupinis et nitro et stercore capnor farina fenugreci et liniat etiam ex aqua cineris per spacium unius diei aut duorum. Ipsa enim huius egritudinis maxima resoluit preter aut leuiorem reddit

Capitulum. 95. de vulneribus lumborum.

Ubi aliquis longo tempore super nus super dorsum iacet loca renu plerumque rubent: et mala ibi sunt ulcera. Cum ergo loca ista rubere cum augmenta visa fuerint mulum siue panicum aut folia salicis sub eo sternenda sunt et ipse in die multoties est soluendus. Loca quae rubent aqua rosata super nuem infrigidata rosanda sunt et flabellanda sunt ipsa. Quod si calor pseuerauerit imponatur epithima de alhubra ti quod in capitulo de apatibus nominatum. Et si vesice et ulcera ibi exorta fuerint: ex unguento de cerusa curentur.

Capitulum. 96. de doloribus exteriorum membrorum

Ubi dolor in manu aut in pede fit: eger interrogandus est si ex percussione hoc ei accit aut si aliquid super ipsum membrum cecidit aut super ipsum diu iacuit. aut si contingit ex causa extrinseca. Si autem ab exteriori causa non contingerit locus dolens considerandus est an sit magis rubeus quam reliquum corpus: aut non. Si enim

toto corpore rubicundior fuerit ex calidi apostemat⁹ medicamine cura dus erit. Et si membrum neque fuerit calidum neque rubeum: sed iam quotidie obfuscat⁹ et siccatur: aqua calida ab alto est super ipsum distillanda et ex oleo et cera resoluta inungendum et dimittendum sic donec dolor sedet. Quod si locus quasi grossior videatur et tactu etiam frigidus sentiat frequenter erit fricandus et aqua calida in qua sam fucus et camomilla et sticad arabicus cocta fuerit ab alto ut diximus super ipsum erit distillanda et ex oleo de leiri citrino inungendus. Regimen quod ei subtiliandum erit. Ipse vero multo utatur exercitio et in balneo sudet. Si autem ista non suffecerint: vent ex hijs solvatur que humiditates educunt. Membrum preterea si tactu sentit firmum: fricetur prius: et deinde inungatur et ex oleo costino et sambucino et oleo de been tepidis: et ex hijs si nullum. Quod si ista non suffecerint ex unguentis que in capitulo de paralisi nominauimus inungendum erit: donec sanetur.

Elephantia

i. d. itio re manuum vel pedum. nam talis passio fuit descripta a similitudine elephantis habentis pedes grosses tumidas. talis tumor duplex est. quidam est a causa extrinseca et vocatur elephantia non vera nam fit interdum a forti motu pedum et tunc inflantur: ut in cachochymicis propter fluxum malorum humorum. interdum fit a forti frigore cante dolore forte et solutione continui interius et exterius in manibus et pedibus et corruptione humorum in eisdem. sic ratio illorum fit fluxus ad idem membrum et tumescit. et ab humoribus corruptis in eis.

dem ppter frigus penetrās et solues eleuāt sumi capnoli ventoli inflātes carnē. sicut videmus in hoibus et aialib⁹ mortuis infra triduū. et tal' tūor et elephātia nō vera euenit tpe frīo pueris infantib⁹ et mulierib⁹ ppter debile et rarā cōpositiōem eorūde. frigus penetrās et solues inducit tumorē in mēbris cāis iam dicti. et fit tumor vlcerosus i sive ne ex cā iam dicta soluēte et hūore corūpentē. ut videm⁹ in manib⁹ puerorū et in calcaneo. habēnū mulas. Alia ē elephātia q̄ vera dicitur q̄ fit a cā intrinseca hūorali fluēte seclusis cāis extrinsecis: puta ex hūoribus flegmaticis vel meancolicis qd est ut plimū vnde hūores tales fluētes p venas mēbru sua q̄titate venas exēit et tētiā eay agguādo et imbibit tal' hūmor sub forma ppa imnaturali i carnositate man⁹ vel pedis vel brachij vel crurij. Un' rasis in suo pti' cā. ppo dicit qd elephantia pfirmata nō curat. ut illa q̄ per annū vel p ānos durauit. manifeste aut pōt repari a bono medico et b̄ est cā duplici. vna ē qd est de gñe cācri. Ras ibidē. Alia cā est. qd illa vena p quā sunt ma' ad illa mēbra vltra debitu est dilatata ppter quāvari cā dicitur ex intētiōe helenorū. ut dicit lra. 13. de igeo sanitat. c. vlti' in fine. et sic qd vena illa vltra debitu ē dilatata nccio magi ē receptiua sup fluitatū puta sanguis grossi et melācolici. et ipa vena sic repleta grauata a quāti' nccio desinit abire illō sup fluiū p capita ipsius ad mēbru p̄tiguū. ideo talis matia sub forma sua imnaturali et nō sub forma secundariū hūiditatu subintrat porositates mēbru ad qd sunt augmētans ipm indebite. ppter qd dicit autē. qd ē morb⁹ in q̄titate augmētata. Si r tal' matia corūpit ei' mēbru figurā. ppter qd qdā dicūt qd ē morb⁹ in figura. et hoc videt dicere ras et rōne talis figure corūpit eius actio motiua lūtarie. Si aut nō fuerit pfirmata nec magnificata tal' elephātia b̄ fuerit in pñ' sui incipies mē' magnificare nō attigēs annū in magna pte tūc ē curabil' p bonū medicū: l3 cū difficultate. b̄ vult ras in suo pti'. vbi ponit curā applicādo frīa strīca sup illa vena. et pfortādo p̄ticolā tūndā cū moderate resolutis et exsiccatiuis et subtrahēdo materialē cām cū euacuatīs euacuatib⁹ flegma grossum et colerā nigrā cū medicis appropari: ut dicit statim. Et sup b̄ nota qd elephātia sp cōmittat varica. i. vena latā. p̄p̄mātē matia 3 subitō et p̄feti i mē'. nā tal' vena ē lata. i. p̄cessu autē ppter receptōz plime matie magi dilatā. ppter qd videm⁹ qd frequat' flosijs h̄nt venas magi latas solite i brachijs. id qd varica sp p̄mittat elefantia l3 nō ecōtra. Ras sil' tractauit de eis dē i. c. p. po i suo pti'. Et vlti' nō qd ois elephātia cōit

porifinat bis vel ter i āno. qd hūores niles aut imnatales multiplicat i corpib⁹ nris fin pl' et min⁹ i diuisis tpib⁹ an' vt legit p' diuidiaz i. c. p. vt flā i hyeme: san. i vere: col'a i estate: mlia i autūno. et mouet magi ex eoz nā i t' tpib⁹. ppter qd qd elephātia fit de san. grosso flātico vel mlico cōit porifinat i vere. ad qd inuat ei' dissolu' rōe tpis. simil' porifinat i autūno cōit. qd ma' tūc abūdātus gnat et mouet ex sui nā et porifinat. i. magi asfligit et calefcit et mescit mē' duob⁹ aut trib⁹ dieb⁹. et b̄ sunt cōit circa plenilunū vident' d̄ factō. et rō dicitur rōe speculati. Et dices. qd ē cā p̄mitiua et p̄t' sue gnatōis. Soluit ras i suo cōit. qd sp fit frequē fit ex nauseatia satietate et cōit fit a ma' fluēte ab emūctōijs pncipaliū mēbroz nū. nā fit in manib⁹ subitō et p̄feti a ma' fluēte et subalceff. nā multi ibi apant apate vō et h̄vōz et ma' p̄vā crī tal' expellit p̄venā illā medianā cōem ad infer⁹ puta ad manū. et sic man⁹ remanet tumida et gūata ppter difficultatē resoluōis tal' ma' grosse et p̄tinuū fluitū ipi' ma' ad locū ab ipso emūctōrio. et istū casus vidi plies i p̄fetiōis catur sistr plies ex fluitu ma' a cer' et ab ei' emūctōijs p venā illā ḡssam ad ipam manū. qd illa vena mediana ascedēs ad cerē' bifurcat: et intēdū recipit talē matia. et iste casus p̄tigit plies i p̄fetiōib⁹ cer' et i pua apoplia et i media et in stupore et de possibilib⁹ alijs p̄fetiōibus capis. gnatat i pedib⁹ cōit ex ma' fluēte ab emūctōijs splenis et epas. et b̄ plies vidim⁹ i p̄fetiōis: i inguibus apas. nā nā expellit materiā talē motu cretisco tali impfecto ad infer⁹. Et cū medic⁹ teneat se qd intēti nate regulat in pte vel i toto sunt rō mēdicoz et motuū qd i cura apatū i inguimb⁹ debet fieri flōia de sophena illi' p̄f. nā in b̄ fundant se moderni medici. san' h̄nt rōem i agēdo: dū tñ faciunt i p̄nci' p. 8. vel. 9. horas an' qd ma' sit corrupa nec facta venenosa. nā p̄r si fiat seqt effumatio pessima et pestifera ad pncipalia mēb⁹: et id cōit moriunt. Et notū ē cuiuslibet speculati qd elephātia ē passio officia' i q̄titate augmētata et i figurā. et ē p colligātā mēbru mādan' et vene p̄tigue et ē passio lactoz mē' et p̄cautatu. et ē ex nocu' re gūue nalis et vital' mē' recipient' et mādan'. et ē pa' motue aiare ytu'. qd illi infert nocu' i actiōe sua moriua.

Alitis clarificatis cura elephātie p̄t ut sibi puenit tibi patefcit. nā clusum ē a ras i mult' loq̄ marie i diuisionib⁹ suis qd nō pfirmata nec magnificata curat a bono medico: b̄ cū difficultate vel saltē crū nil addēs i malicia rō dicti ē:

q̄ bene puidētes i ma^a q̄ intrauerūt i naturā va
rica: nō sūt ad vltimū dilatare. iō p̄nt strigi t̄ ad
debitū q̄ si reduci cū epithiatis t̄ ebriacatōibus
stipticis t̄ ligaturis stringētib⁹ fortit̄ ipm me^m t̄ sic
nō recipiet mat̄ia vltra debitū. nec p̄ p̄ns mēbra
subiacētia nō replebunt vltra sui naturā de q̄ sit
cura. māsiua aut̄ t̄ magnificata non curatur p̄
pter cām p̄riā. silt q̄ ma^a fluxa p̄tinue t̄ i pl⁹ in
grossat t̄ lapidificat eo q̄ tale mēbrū elōgat a
fonte caloris t̄ ps eius subtilior cōtinue exalat:
dūtaxat repatōem aut̄ manifeste recipit diuertē
do t̄ cūando materiā fluētē t̄ fluxā p̄sumēdor p̄
ticulā egrā p̄fortādo cū q̄busdā calis stipticem
brocādo pot^{me} i fine cūonis t̄ resolūonis mat̄ie
puta ē vīa p̄pa cala vel cū lexiua cala. ¶ Si q̄s
ḡelephātia incipiet̄ n̄ p̄firmatā icurrēt i mani
b⁹ vlti pedib⁹ q̄d patefcit q̄ vīor n̄ ē mulū mag
nificat t̄ n̄ ē māsiua s̄ solū durauit p̄ mēses ānu
nō attingēs p̄ paz attigēs. p̄us p̄siderare oī si sit
de san. ḡsso mlico q̄d patefcit ex rubore aliq̄li ob
scuro ipi me^m t̄ ex cal. ci⁹ i tactu. nā sēt̄ aliq̄li
calm t̄ ex maiorī māifestatōe vīaz i p̄tib⁹ vicin
puta i crure t̄ in brachio. vel si sit de flāte ḡsso
q̄d patefcit ex ḡslicie me^m sine aliq̄ rubore t̄ sine
cal. i tactu: imo sentit̄ me^m q̄ si frim nō h̄ns emi
nētā cōit̄ tāta sic fctā ex s̄a. mlico. raf i diomb⁹ su
is p̄p̄t maiorē ḡslicie ma^a n̄ potēt p̄osilitates t̄
p̄cauitates lacōz manu t̄ pedū subitrare. p̄p̄t
b̄ista rari silt strigit r̄vult raf i diomb⁹ suis. q̄ p̄
pter l̄z p̄ueniāt i duab⁹ itētōib⁹ curatis puta i ef
fugiedo mltiplicatōz ma^a ē diēta cib⁹ por⁹. t̄ si
i strigēdo dictū me^m egrū ne ma^a fozdidā sic re
cipiat t̄ i strigē vīas illas puidētes ipis mēbr
cū ligaturis t̄ epithiatis stipticis discōueniūt i itē
tōe curatia q̄ ē cūare ma^a fluētē t̄ ipaz dūtere
vt statū declarabit i seq̄ntib⁹. ¶ Si q̄s ḡelefātia
incipiet̄ n̄ p̄firmatā d̄ s̄a. ḡsso mli⁹ d̄ flāte h̄uerit
q̄d patefcit ex signis iā dictis pa. abstineat a cib⁹ ḡs
san. ḡsso l̄ flā ḡsso ḡnantib⁹: sic sūt carnes vaccie
carnes q̄ ē vīatōe capiūt: s̄ba legūmū pais azis
m^a: caules cib⁹ de pasta azima pira max^a hyema
lia pisces beluales t̄ testitudiales: vinū ḡsso pos
till⁹ dulce. t̄ vīas cib⁹ san. subtilē ḡnantib⁹. vt s̄
pulli gallie p̄dices colūbi iuuenes vitella ouozū
tremula caro mutōis vni⁹ āni auicule puez s̄ilia
olera s̄btiliayt sūt spiargia ē 3^a pte boragj brodia
simplicia ē paūq̄ spēb⁹ vinū claz talib⁹ vīet i ma
gia pte sui regis. isupvīabit deābulatōz t̄ statū
onē lōgā t̄ brachij suspēsiōe. pes vel man⁹ q̄s
in pane ligēt t̄ strigāt ē fasceola linea a cauilla i
cipies b̄n strigēdo vsq̄ ad iguaria l̄a palma ici
pies b̄n strigē vsq̄ ad radicē brachij seu vsq̄ ad

s̄bascellas. ān āt talē ligaturā fortit̄ strigētē epin
mab t̄ ebriacab me^m dēm mō seq̄nti s̄e aloē mir
re acassie aliis vīusq̄ ān. ff. i. mīscat t̄ pul⁹ oīa
t̄ ponāt i sacclō d̄ alura. d̄ mae capiat vn⁹. p. bo
n⁹ dicti pul⁹ dissoluāt i bōa pira ace⁹ cal. si tal⁹ ele
fātia sūt d̄ s̄a. ḡsso stip⁹. t̄ si sūt d̄ flāte ḡsso ob
luāt me^m eḡ pura pes t̄ tibiavsq̄ ad iguaria. ma
n⁹ t̄ brachij vsq̄ ad s̄bascellas. h̄ s̄ q̄s mae p. ij.
aut. iij. mēses vsq̄ q̄ tibi sanitas t̄ repa⁹ appeat.
t̄ h̄ s̄ p̄ aliq̄le pausā addē i duob⁹ seq̄ntib⁹ d̄ di
cto pul⁹ t̄ ace⁹ t̄ vi⁹ i mōuādo put discretōi tue vi
debit. Adūte t̄n q̄ tale epithi⁹ sit calū t̄ me^m iā di
cta si ebriacē t̄pe fro q̄ aliq̄l obūbrēt seu a lōge
coopiat ē p̄ams lineis calis p̄nt dicta me^m ligēt
t̄ p̄strigāt ē fasceola seu cuz bēda p̄am linei mō
stati dēo. Et si sit d̄ s̄a. mlico flōmer d̄ bali⁹ vlt⁹
cōi p̄p̄t d̄ne p̄nt purget p̄vices. q̄ paulatim bis m
septia^a ē aq̄ casei t̄ epithi⁹ ex itētōe raf i suo p̄ti
fē. epithi⁹. 3. i. h̄. decoc⁹ i aq̄ casei q̄d sūt h̄ potus
alū poterj addere ipi colate d̄ yerapi⁹ ga⁹. 3. 6. l. 3.
i. raf i suo p̄t d̄abat p. ij. p. iij. dies q̄l̄z mae lo⁹ ye
rapi⁹ alū. 3. i. aloē cicotni ē h̄o capno fctā purgas
tiōe bis p̄ter flōmēt. vne ḡsso vides q̄ appēt cir
ca curuaturā genu sup⁹ l̄fē vt tibi videbit vena
magi p̄mpta t̄ exbat mag⁹ q̄ritat s̄a. i. tali flōmia
Et si elefā^a eēt i manu eadē rōe apico venā ḡsso
orē brachij eiusd̄ i bōa q̄ti⁹ fin modū ext⁹ san. a
dictayēa. vey si ān istā flōiaz itez reitares flōiaz
basiliq̄ p̄p̄t d̄ne forā n̄ errares pot^{me} si tale cor⁹
viuat i p̄messatōib⁹ exeq̄n⁹ ista fctā subfctōe ma^a
i pte ē laxatis t̄ flōijs applica bis supra manū t̄
pedē d̄ manu sub⁹ ligata dēa d̄ plātagie q̄ est d̄
arnaglossa paz p̄q̄sata. h̄ facto q̄busdā dieb⁹ ap
plicab p̄ mo^m epli d̄ h̄ q̄d seq̄t fē cinerj rad cau
liū. 3. 4. arūg⁹ porci ātiq̄ q̄ sūt ad icorpādū mī
sceat i mortā t̄ r̄maneat i modū mell⁹. isto mīro
mō p̄sūt i me^m ma^a. t̄ h̄eb mag⁹ h̄d⁹ el t̄ maxia
vtilitates. vey q̄ mltū f̄soluit mēdū r̄manet por⁹
ma^a mltū exicca⁹ i me^m. p̄p̄t q̄d d̄ p̄s⁹ raf appli
cab p̄ q̄s dā dies. v^a die l̄ duab⁹ p̄ infualla d̄ aliq̄
r̄mollitio puta d̄ arū⁹ anar l̄ gallie vlt⁹ d̄ medulla
core cerui l̄ vituli. l̄ d̄ istis oib⁹ sil⁹ mīx. l̄ applicab
ist⁹ ex itētōe raf i suo p̄ti cui n̄ ē par i b̄ casu. fē.
rad malue⁹ bullitex b̄n p̄trite q̄rt. i. sepi omni q̄d
sūt ad icorpādū q̄ r̄maneat i liq̄re mell⁹ appli
cādo r̄medū dictū de cinerib⁹. mēp̄das 3ª vlt⁹ 4^a
die modū d̄ isto reme⁹ seroz mae. p̄nt redeat ad
reme^m statū dēm. raf diē q̄ silt potēs facere ē fo
lūf malue⁹ t̄ adipe anar t̄ galli⁹. raf diē i suo p̄ti
q̄ armōiacū dissolutū ē ace⁹ b̄ idē fac nā mirabil
s̄btiliat ma^a induratōz icidit. vñ raf i suo p̄ti: t̄
in 9° almasore t̄ m dūisionib⁹ suis vult q̄ talca

eo gantur vomere ante applicatōem horū saltris
semel in septimana et pmittere laxatiua dicta: s̄b
die in lra. si vras vomitu et euacuatiōe semel i se
ptimana cū applicatōe dicti curabit vel nō addet i
malicia toto tpe vite sue. verū eis est valde tedio
sum puocare vomitū ledūtur in capite et oculis:
et in pcorijs. ppter qd magis vtiuntur laxatiuis
Si at tuvis magis benigne vomitū puocare: vras
in pradio et in cena de radice raphani cuz aceto
capiat tres vel. 4. bolos in p̄cipio comestioni
et tertia vel quarta die sumat diuersas carnes et
apugiosas in magna q̄titate cum diuersis vmis:
et post pradiū p vnam horam vel p duas sumat
potū sequentem. s̄. aque decoctōis atriplicis et
se. eius quart. i. olei cōis quart. i. croci siluestri. 3.
s̄. aceti squillitici. 3. i. misceat et s̄ potus et def ca
lidus. dum tenuerit p horā vel quasi imponat in
gutturē digitū suū vel plumā galline infusam in
oleo et incitet vomitū. iste vomit⁹ vel silis d̄z p̄s
mitti et pcedere laxatiua supius dicta.

Et si quis elephantia

incipientē de flegmate grosso habuerit: qd pate
scit ex signis supius dictis: facies ea q̄ supius di
cta sunt ex applicatōe sup mēbro. verū applica
plantaḡ dicte non h̄z sic locū in materia ista sed
loco illius vult ras q̄ applicet desup fel porcini
cū modico bōbacis purgādo pus cū pulis ma
iorib⁹ de hermodactil: dissoluēdo eas aliqua de
coctōe in defectu illarū facies decoctōem d̄ her
modactil et de turbitū. vel dabis. 3. i. turbitū alb
et gūmofi. 3. i. cū. 3. s̄. sinziberi. et. 3. i. panis zucc. i.
dissoluant oia in brodio caulū rubeorū vel i bro
dio carniū. et si vis potes addere. 3. s̄. yerapigre
ga. nā ista medicina satis appropat i ista ma.
Ista tibi sufficiat p vtraq̄ elephantia incipiente
et nō māfua. nā aut curabit aut nō oino erit ad
dēs i malicia seu nō augebit in toto tpe vite sue.

Et si quis elephantia

firmā et māfua h̄uit q̄ durauit p annū vel p duos
ānos: nō q̄ras curā q̄ incurabilē ē: cāio iam supi
us dicti. repatiōem aut manifestā recipit a bono
medico cū dicta sup⁹ dicta et cū purgatōib⁹ dicti
fm naturā materie peccant. in repatiōe tali sic p
cedim⁹ aliq̄lter purgam⁹ cū simplici farmaco:
fm p̄dōem patient. aliquos purgam⁹ solū cuz
clisterib⁹: aliquos cū sola cassia: aliq̄s cū sero ca
pno et epiphio dūtaxat bis in septimana: aliq̄s cuz
yerapigra in potu: aliq̄s cū turbitū puluerizato
Aduerte tñ q̄ q̄ curari non p̄t nō debet fari

gari cū laxatis nec cū embrocatoib⁹ et epiphimis
q̄ parū valerēt. sufficit in tali repatiōe ligare mē
brū et materiā aliq̄le euacuare cū farmacijs dicti
et q̄busdam flōmijis et remedia sup⁹ posita appli
care sup pticula modo et forma supradicti. Et ex
Iras vult q̄ in tali magnificata cū ma^a induras
ta applicāda de ill⁹ que dicta sunt stuphet mem
brū cuz fumo aceti. capiat marchacita. i. merda
ferri seu pumex ferri et igniat forit et supspgat a
cetū et inde illud mēbrū psumet p pausaz. ista ta
lis psumatio fiat p interualla post quosdā dies:
applicādo remedia supradicta. et ista tibi suffici
ant in cura elephantie incipienti et mansue plura
remedia possem tibi ponere. pmissi tñ tibi in p̄s
cipio clarificatoriū dare pauca remedia electa et
secura et sic pmissa attēdi tibi cū laude dei q̄ v̄u
tem mihi largiri dignatus ē hoc opusculū dictū
clarificatoriū complendi. et ip̄e b̄ndict⁹ in cūuz
et vltra. Amen.

Precelārissimū opus Johānis de tornamira dos
ctoris famosissimi atq̄ decani p̄clan studiū mon
tessulani imp̄ssum lugd. p Johānem trech sel
alemanū artis impressore magrū Anno n̄re sa
lutis Millesimoquadringētesimo nonagesimo
die v̄o decima septima mēlis Junij fuit feliciter.

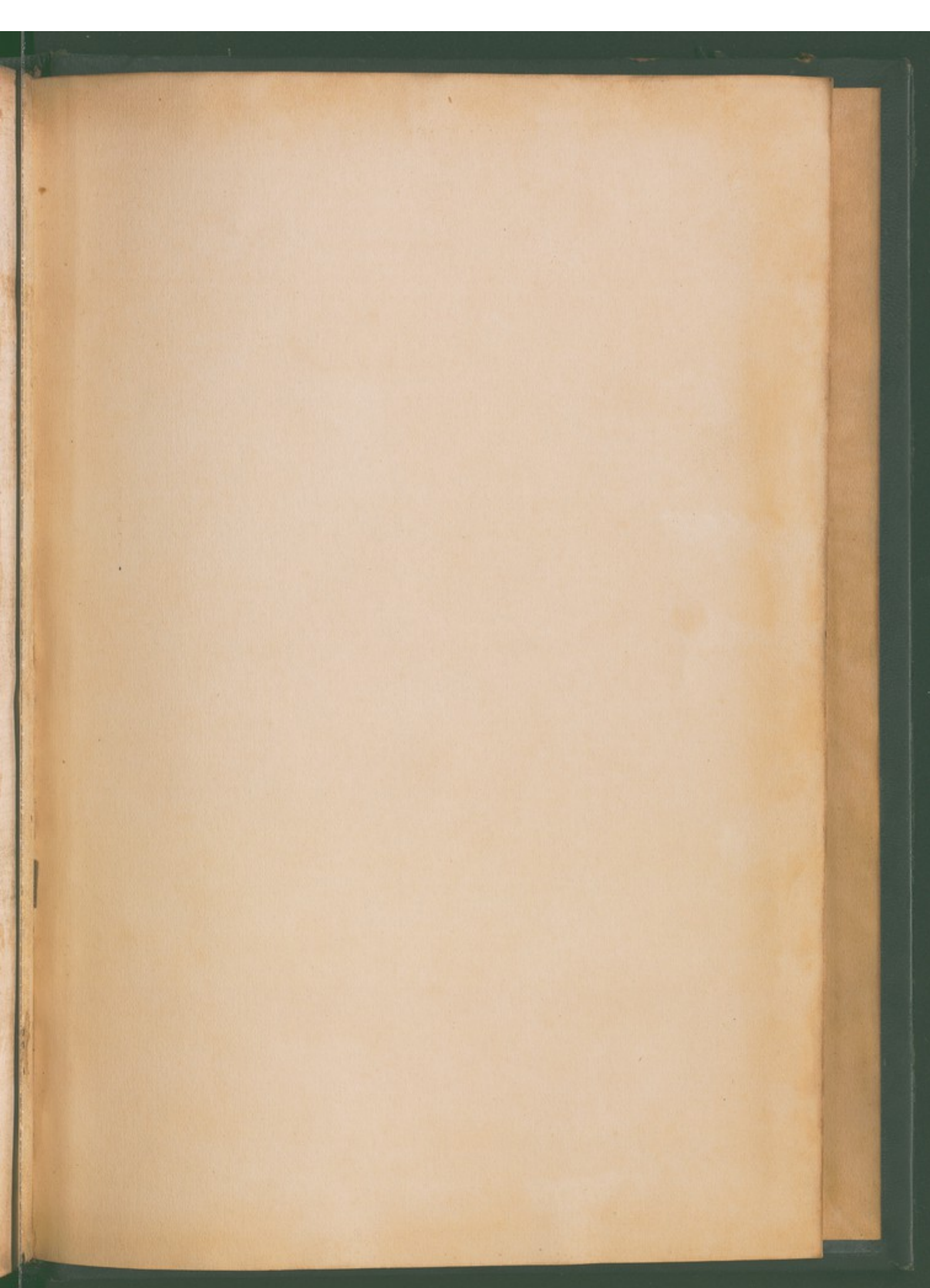
*Compl. philippus
Ginbes et Remigius
Lib. of Xir in fo imp
Jm p̄tzi
F. P. Pali*

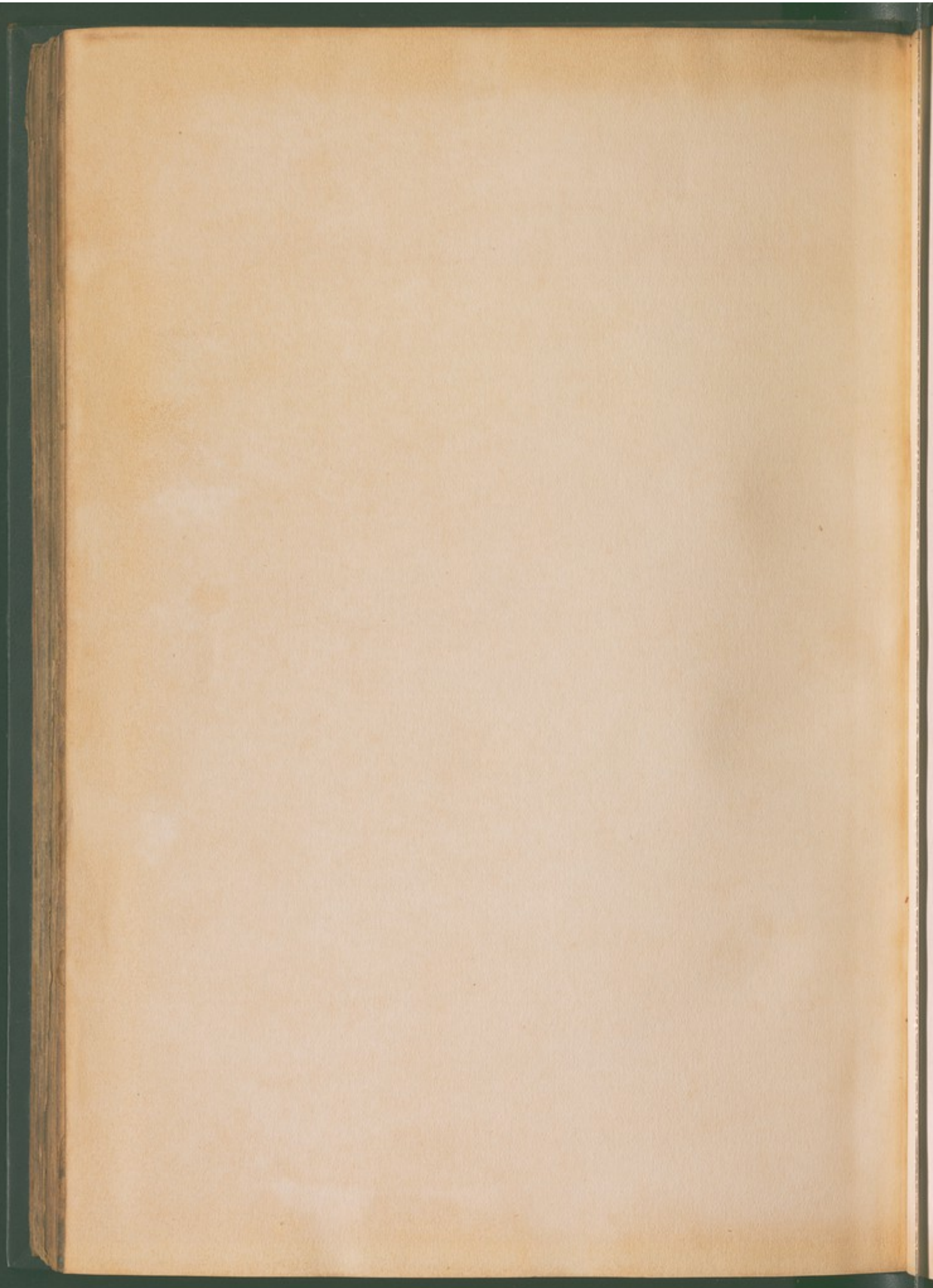
Epistola

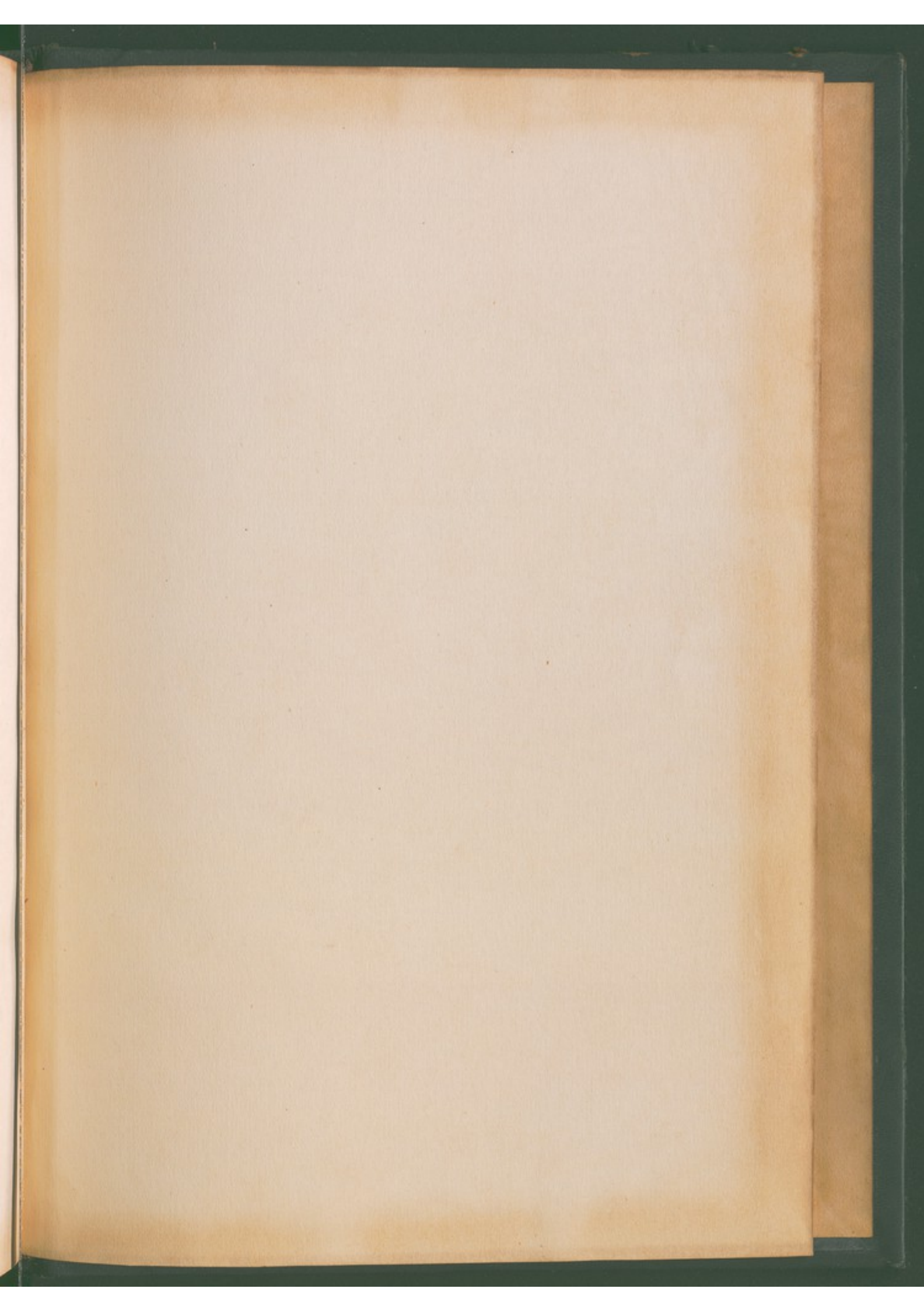
Reuerendo dño ac m̃ro m̃ro Cornelio vitificis de goes artū, et
medicīe doctori Jobes de lalanda Salutē plurimā dicit.

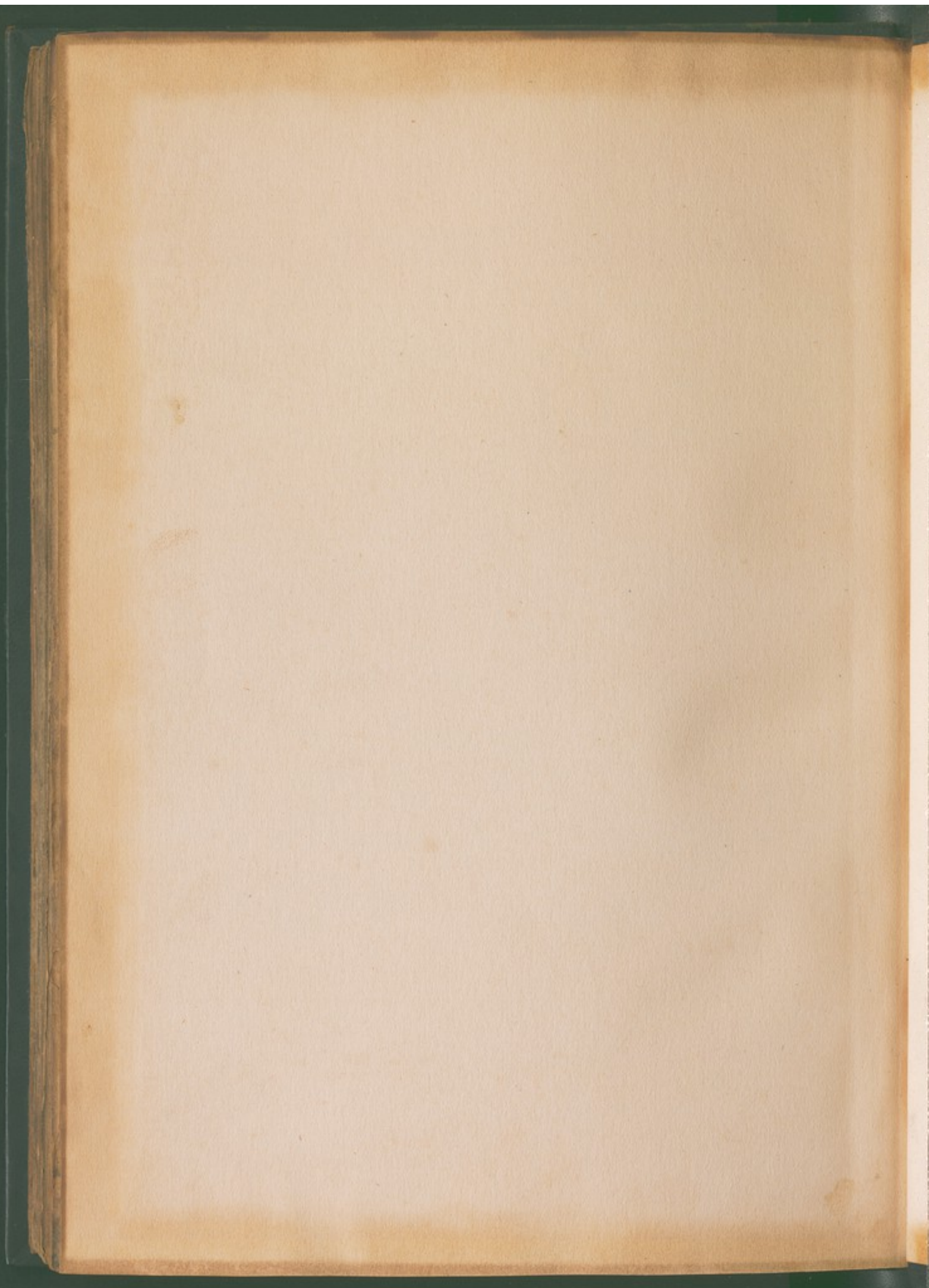
C Scribes te perdocte vir absentia mea nō mediotriter affici: vnūq; habere solatū q; p me clarifi-
catorū diuī Johānis de tornamira teneas. sepe em̃ investigio me colloceſ gratū q; hīs fomentis
acq̃ſcis inuicē ego epl̃as tuas lectito atq; idēdē in manib; quasi nouas fumo et co magi ad tui
deſideriū accēdo: ſcio nūc te eſſe p̃cipuū ſtudiū orādi: ſ non ideo ſēp pugnacē te et q̃ſi belloꝝ ſti-
lum ſuaſerim: vt em̃ terre varijs mutatiſq; ſemib; ita ingenia n̄ra nūc hac nūc illac mediatōne
recolunt. volo interdū aliquid ex h̄ſtoria locū app̃hendas. volo epl̃az diligētius ſcribas. nā ſepe
in orōne q; non h̄ſtorica modo: ſ ppe poetica deſcriptōne neceſſitas incidit et p̃ſus ſmo puriſq;
ex epl̃is petiunt ſas eſt: et carmine remitti. nō dico cōtinuo et lōgo id eſſi p̃fici niſi in ocio non pōt:
ſ hoc arguto et breui q; apte quātaſlibet occupatōes curasq; diſtingit: luſus vocant. ſ h̄i luſus nō
interdū minore gl̄iaz q; ſeria p̃ſequuntur. verū vt ad p̃poſitū redeam ſepe ſepiusve me eſſagitaſti: vt
qd de huius diuī clarificatorij iohānis de tornamira ſenſerim fido pectore tibi reſerare. accipe nūc
qd de vniuerſis generaliter iudicem. ē opus pulch̄ū: validū: acre: variū: elegās: purū: figuratū: ſpa-
cioſum etiā et cū magna tua laude diſfuſum: quū igenioſus extiterat: acur? acer. et q̃ plurimū i ſcri-
bendo et ſal̄ habet et ſell̄ nec cādoꝝ min? dedit em̃ nobis q̃tū maxime potuit. datur? ampl? ſi ad
deos nō abiſſet q; ſe ex p̃ncipijs p̃trarijs cōpoſitū nouit. et aliqñ ex deſatigatōne elemētōꝝ in ſua
p̃ncipia reſolui qd ph̄ſicoꝝ eſt vnūquodq; reſolui in hīs ex q̃bus cōponit. et ſe tādem cia relictur
et m̄hil habetur p̃ter ſamā nois ſempiternā. ſi v̄tuti opam dederit: iuſticiā dei timorēq; coluerit. Eſt
mihi crede hoc opus ph̄umane vir ſūmis laudib; ac honore celebrandū: q; et v̄tutibus intellectis
quarū ſims eſt verū: et moralib; q; rectū equūq; p̃ponit inſignit? ſit: et v̄m naturāq; rerū non igno-
ret. Eſt em̃ ſumma ſtulticia ſi tibi opus ſit pua aq; mēſura. queras potius de arduo flumie: q; de p̄-
uo fonte haurire. nā quū de magno flumie cupis piculū ē ne illud plapſus fluctib; tractus emar-
gari. ſit igit tua res familiaris nō ita anguſtari in ſordibus v̄ſeris: neq; ita magna vt ſollicitū te
ſemp teneat. Nūc proch deſi atq; hoim fidem in ſumma opimonū puerſitate v̄ſamur vt pene cuſ
lacte nutritis errorē ſuſiſſe videamur. quū v̄o parētib; inḡſq; redditi ſum? tā ita varijs imbui
mur errorib; vt vanitati veritas et opimioni p̃firmata natura ip̄a cedat. verū diuerſoꝝ medicorū er-
rorem quaſi radicem oim m̄aloꝝ ſtirp? diuī iohānis de tornamira volumē ſe extracturā pollicet.
Demus ergo nos excolēdos: patiamurq; nos ſanari: de hoib; loquor: omitto q; p̄ferat q; patiant
ambicioſi honoris cā laudis ſtudioſe gl̄ia cā amore incēſe cupiditatis. ſ adhibeā epl̄e modū vt re-
deam illuc v̄n deſtuxi. Traditū eſt nobis Jobem de tornamira noſtris tempib; n̄oꝝ ſeculo vi-
xiſſe ac eius picturā quo ad eius libri ſublimitatē excellētāq; videmus. q; etiā regio: q; ora: q; locus
frācie p̄uncieq; q; ſpēs forme: q; practica: q; ingenij acies. qd remigū: q; mor? hoim: nō ita expict?
ē vt ip̄e non vi derit. nos vt videreimus effecerit. Aſt hic liber oi laude dign? hic ſūm tonāns v̄ba:
iuxta illd Eccl̄iaſt. 38. Diſciplina medici exaltabit caput illius et in p̄ſpectu magnatoꝝ collaudabit
hic v̄ia practiciatū: hic corpis ſalus: h̄ quo pacto b̄m te ac felicē reddas: h̄ eſt q; nōnulla libꝝ vo-
lumina breui ope complectit h̄s optimo et famoſiſſimo caractere im̄p̄ſum. nā ex meliū viri offici-
na cui merito oēs tenemur ob ſummi viri p̄ſtantiam: ac fructū ab illo hac tempeſtate nobis expo-
ſitum. quot et quāta hic addita fuerūt: q; pacto caſtigata p reuerendū dñm ac magiſtrū Jacobū de
Maude artū inḡz et i medicia licētiā pariſieſe ac p reuerendū dñm ac inḡz inḡz Jobes de lalā-
da aragonēſ dioce. ceſarauguſtaneſ. artū et medicie doctorē. Neq; v̄o effectada ſūt p̄docte vir ſp-
elata et ex elſa. nā vt in pictura lumen nō alia res magis q; v̄mbra cōmēdat ita libꝝ diuī Jobis d-
tornamira clarificatorij tā ſubmittere q; extollere decet. Vale viroꝝ: v̄m decus.

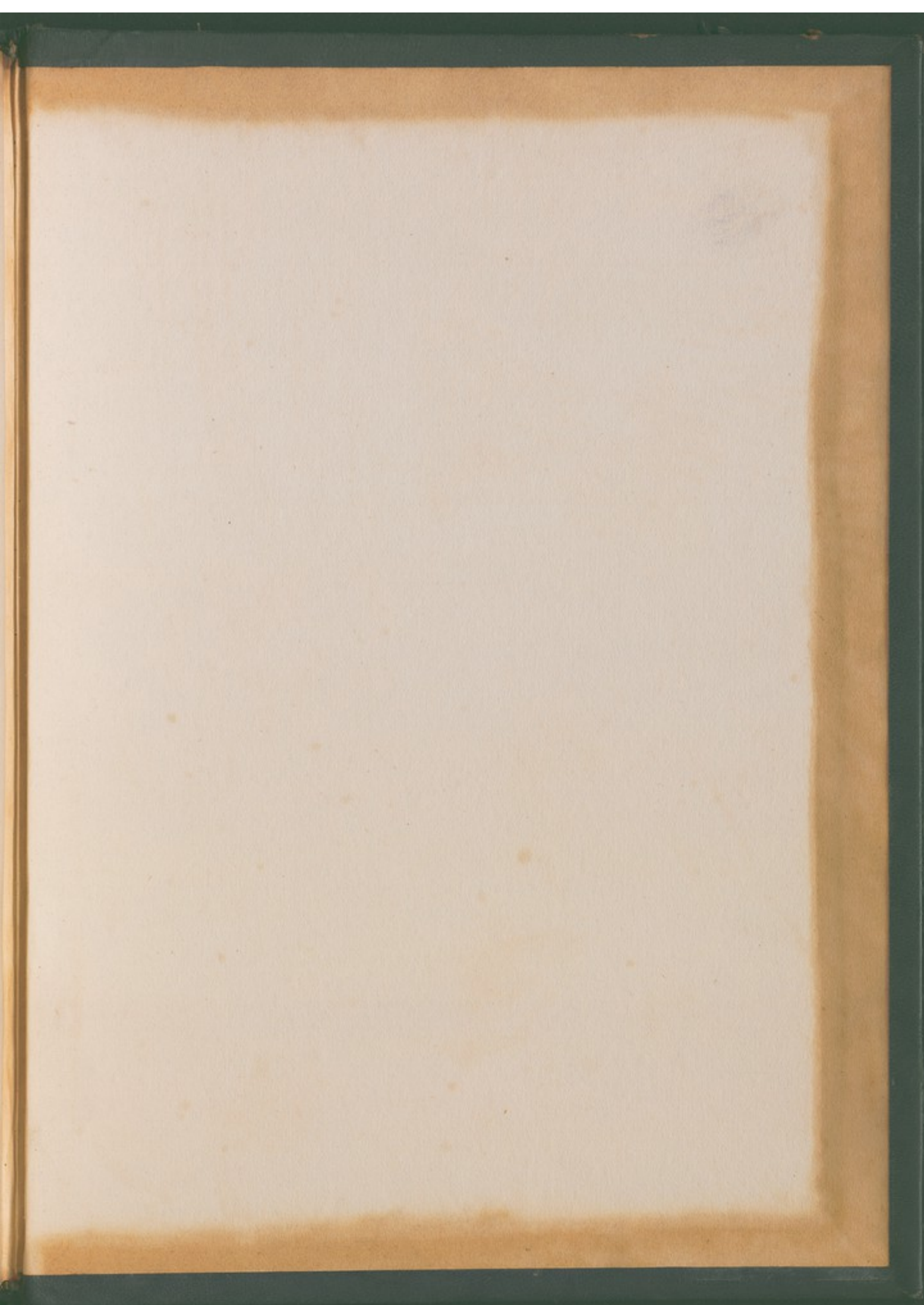
MVSEVM
BRITAN
NICVM

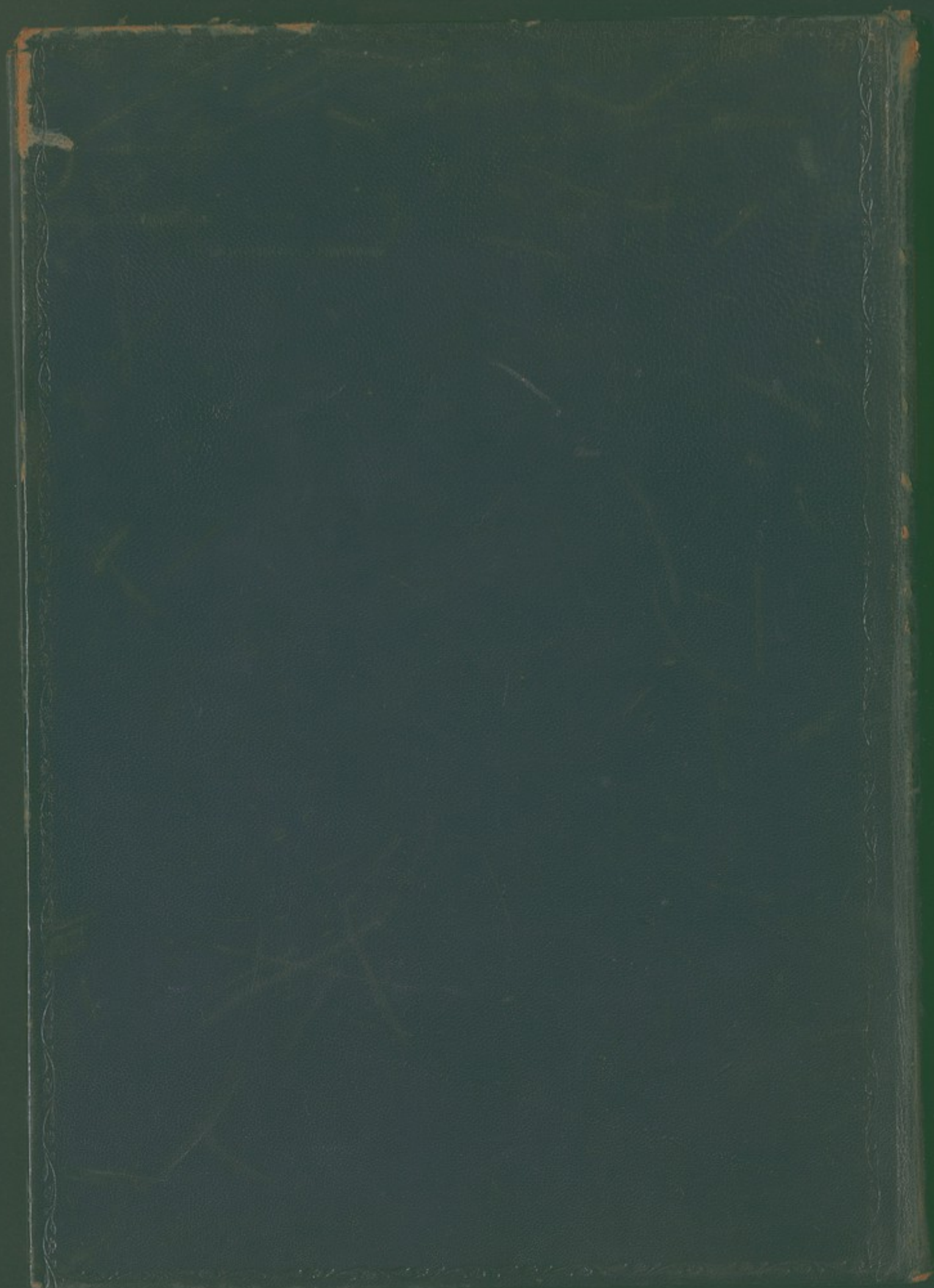

J. DE
TORNAMIRA
SUPER NONO
ALMANSORIS
CUM TEXTU
RASIS.

1490

